

Fordította
Mátrai Tamás

A verseket
Pór Judit
fordította

Az utótószót
Tőkei Ferenc
írta

SZÉP
ASSZONYOK
EGY GAZDAG
HÁZBAN
CSIN PING MEJ

Ismeretlen kínai szerző regénye a XVI. század végéről

Első kötet
ÁRKÁDIA Budapest 1983

*A fordítás alapjául
Szolgáló kiadás:
Franz Kuhn: Kin Ping Meh,
Oder Die abenteuerliche Geschichte
Von Hsi Men und seinen sechs Frauen
Insel-Verlag, Leipzig*

*Hungarian translation
© Mátrai Tamás 1964*

*Rang, hatalom
romlik, enyész.
Fuvola, hárfa hallgat,
vége szakad a dalnak –
vége!*

*Pompa, vagyon
romlik, enyész.
Törött lant a sarokban,
szerelem csillaga kilobban –
vége!*

*Jáde-terasz csendes,
köd forr gomolyogva,
vén hold hidegen les
a vén csarnokokba.
Kik ott ittak-ettek,
por és hamu lettek.*

ELSŐ FEJEZET

*Hszi-men Csing igaz szívvel megköti
a Tízek Szövetségét.*

*Vu Szung hideg viselkedése a sógornőjével
való találkozáskor*

Történetünk a Szung-dinasztia idején játszódik, Huj-cung császár uralkodása alatt, azon történelmi időszakban, amelyet Csung-ho, vagyis „Harmonikus Kormányzat” néven ismerünk. Élt annak idején Santungban, a Tungpingfu prefektúrába tartozó Csinghohsien körzetben egy Hszi-men Csing nevezetű korhely fiatalember. A daliás, életvidám, harmincesztendős ifjú ezerkes-füzérekre rúgó tetemes vagyonnal rendelkezett. Elhunyt apja jól jövedelmező fűszer- és gyógyáru-kereskedelmet folytatott hajdan a gyógyfüvekben gazdag Szecsuan és Kuangtung tartományban, s pályája végén nagy gyógyszertár tulajdonosa volt Csinghohsien körzet fővárosában. Háza homlokzati része öt szobát takart, mélységben pedig hétszobányi területet foglalt el; rengeteg szolgáló sürgölődött benne, és istálló is volt elegendő, tele lovakkal és öszvérekkel. Ily módon Hszi-men Csing, jóllehet nem tartozott a legelőkelőbb családokhoz, egyike volt a körzetben a legvagyonosabb embereknek. Dédelgetett és egyetlen gyermekként már kora ifjúságától megszokta a kötetlen életet, és megvetette a könyveket. Különösen szülei halála után már csak egyetlen dolog érdekelte: „hányódni az élvezetek hullámain, a hold és a szelek simogatását élvezni, éjszakánként pedig virágok és füvek tövében heverészni”. Igazán csak az ökölvívásban és vívásban, kártyajátékban és kockázásban, sakkozásban és találós kérdésekben volt jártas. Kicsapongásainál kilenc semmirekellő, mézesmázos ajkú korhely cimbora szegődött mellé. Ezek közül Jing Po-csüe állt hozzá a legközelebb. Tönkrement selyemkereskedő volt, aki ez idő szerint abból élt, hogy új áruval látta el a helyi mandarinok női lakosztályait. Általában mindenki csak „Éhenkórász Jing”-nek nevezte. Valamelyest konyított a sakkozáshoz, a labdarúgáshoz és a kockajátékhoz. Akadt köztük még egy bizonyos Hszie Hszi-ta, Csinghohsien hajdani városparancsnokának unokája. Szülei korán meghaltak, hamarosan lezüllött, és eljátszott minden lehetőséget, hogy majdan a hivatali pályán érvényesüljön. Értett valamelyest a lantpengetéshez, és Hszi-men Csing baráti körében, mondhatnánk, kiváltságos helyzetet

élvezett. A többi hét cimbora: Csu Si-nien, Szun Tien-hua, Jün Li-sou, Csang Si-csie, Pu Csi-tao, Paj Laj-kuang és Vu Tien-en. A legutóbbi körzeti jós volt egy ideig, s miután állásából elmozdították, ügynökként és kezesként tevékenykedett a helyi hivatalnokok pénzügyleteinek lebonyolításánál. Ily módon került közelebbi kapcsolatba a gazdag Hszi-men Csinggel, aki gyakran szerepelt az efféle ügyleteknél mint pénzkölcsönző. Az imént felsoroltak értettek hozzá, hogyan kell Hszi-men Csing vagyonát és bőkezűségét tőlük telhetően kihasználni, és amikor csak módját ejtették, dőzsölésre, játéokra és paráználkodásra csábították.

*Barátságot könnyű kötni
poharazva, víg tivornyán,
de nehezebb bizony állni,
mikor tombol dühös orkán.*

Üzleti ügyekben Hszi-men Csing megfelelő ügyesség-re és agyafúrtságra tett szert. Nem elég, hogy a körzeti hivatalnokok az ő adósai voltak, befolyása még bizonyos korrupt udvari tányérnyalók köreiből is érvényesült, akiket „a négy nagy állami bűnöző” néven ismerünk a történelemből. Tévedés ne essék, a mindenható kancellárról, Caj Csingről, Jang Csien marsallról és két főeunuchról, Kao Szujról és Tung Kuanról van szó. Nem csoda tehát, hogy Hszi-men az egész körzetben maradéktalan tekintélynek örvendett, hiszen minden számottevő közügyben az ő keze is benne volt, és a döntés nemegyszer az ő szavától, az ő közbenjárásától függött.

Első házasságából volt egy lánya, még hajadon ugyan, de már jegyben járt. Ami a második házasságát illeti, még csak nemrégiben vette el feleségül „Holdszűz”-et, a csinghohszieni bal oldali városrész parancsnokának huszonöt éves leányát. „Holdszűz”, jobban mondva „Holdasszony” – házassága óta így nevezték –, jóságos, megértő teremtés volt, és látszólag ügyesen alkalmazkodott férjének az övétől merőben ellentétes természetéhez. Ezenkívül még két ágyas élt a házban, Li Csiao-er és a sovány, beteges Cso Tiu-er, Hszi-men Csing két egykori kedvence a Virágudvarból. Mindezen felül akadt még a női cselédség között is három vagy négy szemrevaló teremtés, akiket néhanapján szintén kitüntetett kegyeivel. De még az sem volt elég, gyakran nem tudta leküzdeni féktelen vágyát, mely üzte-hajtotta, hogy a

házon kívül „szelekkel bolondozzék, a holdfényvel játszadozzék”, és elcsábítsa mások feleségét, leányait.

*Szomszédokat ott marasztal
víg lakoma, tele asztal,
barackvirág, bazsarózsa –
leszakasztják mindet sorra.*

– A kilencedik hónap huszonötödik napját írjuk ma – szólott egyszer első feleségéhez –, az elkövetkező hónap harmadikán megtartom kilenc barátommal hagyományos évi összejövetelünket. Addig is készülj fel rá, hogy méltó ünnepi lakomával üljük meg ezt a napot. Gondoskodjál énekesleányokról is!

– Hagyjál békében ezzel a jöttment népséggel! – duzzogott Holdasszony. – Szerinted emberek ezek? Valóban meg akarod vendégelni tisztességes házunkban ezeket a gonosz ördögöket, akik csak azért merészkedtek fel az alvilágból, hogy megkaparintsák az elhalálozottak lelkét? Kímélhetnéd kissé harmadik feleségedet, aki az utóbbi időben egyáltalán nem érzi jól magát!

– Tudod, kedves feleségem, hogy szívesen adok neked igazat, de ebben az esetben nemet kell mondanom! Mit bánom én, lehet, hogy lesújtó véleményeddel joggal marasztalod el a másik hetet, de kérlek, ne sorold közéjük Jinget és Hsziét. Valóban remek, pompás fickók ők, akik feltétlen bizalmat érdemelnek. Egyébként összejövetelünkkel kapcsolatban volna ez alkalommal egy rendkívüli tervem. Hiszen semmi értelme annak, hogy csak úgy, egyszerűen összejöjjünk, majd újból szétszéledjünk. Nem, ez alkalommal ünnepélyes esküvel testvériséget fogadunk, hogy a jövőben biztosan támaszkodhassunk egymásra.

– Mindez nagyon szépen hangzik, csupán attól félek, hogy a többiek keresnek és találnak majd támaszt tebenned, de ha te szorulnál rájuk, éppoly kevés segítséget várhatsz tőlük, mint az élettelen bábuktól.

– Annál kedvezőbb az én számomra, ha helyzetem a jövőben is megengedi, hogy én legyek a többiek támasza – válaszolta Hszi-men Csing mosolyogva.
– De különben ne törődj semmivel, a továbbiakat majd megbeszélem Jing barátommal...

– Megérkezett Jing és Hszie bácsi – jelentette Taj A-er, az inas, egy sugárzó szemű, ívelt szemöldökű, csinos fiúcska. Alig néhány pillanat múlva Hszi-men Csing már üdvözölte is a két jövevényt a fogadóteremben. Jin-gen kissé viseltes, bélelt égszínkék selyem felsőruha volt, fekete kreppsapkája azonban szemmel láthatóan épp az imént érkezett a kalaposműhelyből, cipője és harisnyája kifogástalannak látszott.

– Miért maradtatok el az utóbbi időben?

– Tegnap Li néninél voltunk látogatóban, és hosszú idő után újból megcsodálhattuk második feleséged kis unokahúgát. Ha tudnád, időközben milyen takaros teremtés lett! Meglásd, előbb-utóbb valóságos szépséggé nővi ki magát. Édesanyja háromszor is a lelkünkre kötötte, időben gondoskodjunk egy jóképű fiatalemberről, aki, ha itt lesz az ideje, majd asszonyt csinál a szüzekéből; fél, hogy végül még a kicsike is horogra akad.

– Nos, akkor jó lesz, ha saját szememmel győződöm meg a dolgok állásáról. Hát még merre jártatok?

– Ó, igyekeztünk az elmúlt napokban segítségére lenni nagy szomorúságunkra elhunyt barátunk, Pu Csi-tao özvegyének a temetési szertartásoknál. Egyébként megkért minket, köszönjük meg nevében a gyász alkalmából neki juttatott adományt. Nem volt bátorsága meghívni téged az ünnepélyes halotti áldozatra kicsiny, szegényes otthonába.

– Hát igen, ki gondolta volna, hogy ilyen gyorsan eléri szegényt a vég! Még nemrégiben megtisztelt egy eredeti, aranyozott szecsuan legyezővel, és én éppen viszonzni szerettem volna ajándékát. Erre meghal, és most ajándékát halotti papírpénzzel viszonzom!

– Nem marad más választásunk, be kell töltenünk az elvesztése által támadt űrt, hogy hiánytalanul meglegyenek a Tízek – szolt Hszie felsóhajtva.
– Egyébként is néhány nap múlva kerül sor évi összejöveteleink megünneplésére. Bizonyára ez alkalommal is számíthatunk oly gyakran tapasztalt vendégszeretetedre?

– Épp az imént beszéltem róla feleséggel. Tudniillik különleges ötletem támadt. Mi a véleményetek, van egyáltalán értelme az efféle összejöveteleknek, majd elválásoknak, ezeknek a tivornyázásoknak és bolondozásoknak? Javaslom, tartsuk meg egy templomban az összejövetelet, ahol az isteneket ünnepélyesen segítségül híva, barátságot fogadunk, hogy kölcsönösen legyen kire támaszkodnunk, amíg élünk. A három áldozati állat

árát természetesen majd én fedezem, ti pedig vagyoni helyzeteteknek megfelelően járulhattok hozzá a költségekhez. Mit szóltok a javaslatomhoz?

– Nem kétséges, többet ér, ha magunk imádkozunk Buddhához, mint halálunk után tömjént égettetni az asszonnyal. Az embernek mindent meg kell tennie, ami csak erejéből telik! – vetette közbe Jing. – De kérlek, meg ne feledkezz valamiről: hozzád képest mi többiek csupán nyomorult patkányok vagyunk, s ha szivárog is némi genny szánalmas fekélyeinkből, az átkozottul kevés.

– Te megkerült kutya, ki mondta neked, hogy sokat adjatok? – szólt Hszi-men Csing nevetve.

– Javaslatod nagyszerű – hagyta rá Hszie. – De kit fogadjunk be az elhunyt Pu Csi-tao helyett? Hiszen azt szeretnénk, ha nem ritkulna szövetségünk tagjainak száma.

Hszi-men Csing elgondolkodva jó csomó levegőt fűjt ki az orrán.

– Mit szólnátok a fiatal Huához, Hua főeunuch unokaöccséhez? Családi birtokunk közvetlenül egymás mellett fekszik; ha olykor sétára indul a kertjében, csupán egy fal választ el minket. Mellesleg egyáltalán nem szűkmarkú. Több alkalommal is együtt voltunk, elég volt érte menesztenem, és áthívatnom.

– Hua Ce-hszüre gondolsz talán, a kis Vu Ji-er törzsvendégére? – tudakolta Jing élénken.

– Éppenséggel őrá.

– Ejnye, akkor küldj érte mielőbb. Biztosak lehetünk benne, hogy nem fukarkodik majd a finom lakomákkal.

– Te vén éhenkórász, mindig a zabáláson jár az eszed? Meglásd, egyszer még szorulás okozza a halálodat! – korholta barátját Hszi-men Csing általános derültség közepette. Majd hívatta legényét, Taj A-ert, és átküldte a szomszéd birtokra.

– Hol tartasuk meg harmadikán az ünnepséget, itt vagy egy templomban? – tudakolta Jing.

– Választhatunk egy buddhista és egy taoista templom között – mondotta Hszie. – Szóba jöhet vagy a Jungfuszé-templom, a Mérhetetlen Jólét Temploma, vagy a Jü-huang-miao, a Nefrit-császár Temploma.

– A buddhizmushoz voltaképpen semmi köze sincs ennek az ügynek – állapította meg Hszi-men Csing. – Mellesleg nem is ismerem a Jungfuszebeli főboncot, ezzel szemben a Jü-huang-miao templom főpapja, Vu, jó ismerősöm. Ezért a félreeső, tágas taoista templomot javaslom.

– Várj csak, jóllehet, te nem ismered a boncot, Hszie barátunk felesége azonban annál jobban ismeri – ugratta barátját Jing. – Ezért én a Jungfuszét javaslom.

– Te együgyű alak, hát mindig közbe kell karattyolnod, amikor mások értelmesen beszélnek? – válaszolta a csipkelődésre Hszie.

Beszélgetésüket Taj A-er megjelenése zavarta meg.

– Hua úr nincs otthon – jelentette gazdájának. – Feleségének adtam át az üzenetet. Nem mondhatnám, hogy valami nagyon örült volna, de üdvözlétét küldi, és azt üzeni, férje természetesen nem térhet ki a megtiszteltetés elől, s ő maga is rá fogja beszélni, hogy jelenjék meg pontos időben jövő hónap harmadikán. Végül még két darab teasüteményt is adott az útra.

– Kedves, megértő asszony – dörmögte elégedetten Hszi-men Csing. Megittak még egy-egy csésze teát, majd a két vendég szedelőzködni kezdett.

– Értesíteni fogjuk hat másik barátunkat is – ígérték elindulás előtt –, összeszedjük a hozzájárulásokat, te pedig, Hszi-men testvér, állapodj meg a pappal.

– Számíthattok rá.

– És az énekeslányokról se feledkezzél meg.

– Ne félj, rendben lesz minden.

A két barát nevetgélve, tréfálkozva elvonult.

Másnap, elsején reggel – Hszi-men Csing éppen első feleségének szobájában tartózkodott – fiatal küldönc jelentkezett a szomszédos házból. Szépen lakkozott, arany-festésű dobozt hozott ajándékba.

– Uram üdvözlétét küldi, és sajnálja, hogy legutóbb, amikor érte küldött, éppen nem tartózkodott odahaza, s így nem vehette át személyesen az üzenetet. Pontosán meg fog jelenni harmadikán, és addig is ezt a csekély hozzájárulást küldi. Szeretné később megkapni a jegyzéket a reá eső költségekről, hogy rendezhesse adósságát.

Hszi-men Csing átvette a dobozt. A szalagon, mellyel az ajándékot

átkötötték, a következő szöveg volt olvasható: „Tartalom: egy ezüstuncia a költségekre.”

– Ez elég is – jegyezte meg. – Ennél többet nem kell fizetnie. Csak annyit mondj a gazdának, hogy holnap-utánra ne csináljon más terveket, és jelenjék meg nálam időben.

– Feleségének pedig add át üdvözetemet – egészítette ki férje szavait Holdasszony. – Remélem, néhány nap múlva eljön hozzám egy kiadós beszélgetésre.

Odaintette magához Nefritfuvola nevű szolgálóját, és a süteményestáliból két meleg fánkot adatott a küldöncnek. Az többször meghajolt, majd szapora léptekkel kiment a szobából. Alighogy távozott, máris újabb küldönc jelentkezett. Jingtől jött, ugyancsak ajándékdobozzal a kezében.

– Itt hozom uram megbízásából az összegyűjtött hozzájárulást.

Hszi-men Csing csak futó pillantást vetett a dobozban levő nyolc kis csomagra, majd átnyújtotta feleségének. Azután elbocsátotta a küldöncöt, és átment harmadik feleségéhez. Még alig telepedett mellé, amikor első felesége visszahívatta. Előtte, kibontva, ott hevert a nyolc kis papírcsomag.

– Nézd csak, micsoda tekintélyes hozzájárulás! – kiáltott gúnyosan nevetve. – Jing barátod legalább egy ezüstbatkát és két kest áldozott. De a többiek csomagjaiban mindössze három-három, de legjobb esetben öt nyomorúságos rézpénz volt. A mi házuk még sosem látott efféle törmeléket, ilyen hulladékszemetet; meglehet, holmi összetöredezett, ócska bronzszoborról kaparták le! Nevünk jó hírét mocskoljuk be, ha ezt a küldeményt elfogadjuk. Visszaküldjük barátaidnak!

– Ne törődj vele – békítgette Hszi-men Csing. – Nem érdemes felizgatnod magad. Énfelőlem akár a szemétre is vetheted ezt a vacakot!

Másnap lemért négy uncia finom ezüstöt, és elküldte szolgáját, Laj-hszinget, vásároljon egy disznót, egy birkát, csirkéket, kacsákat, hat korsó bort, mégpedig az „Aranyvirág”-nak nevezett fajtából, s még miegymást, amire egy ilyen lakománál szükség van, mint füstölőket és papírpénzt. Az egész rakományt elcipeltette Laj-hszinggel, Laj-paóval és Taj A-errel a templomba, és megőrzésre átadatta Vunak, a papnak.

– Urunk holnap eljön barátaival, hogy esküvel örök barátságot fogadjanak – mondották Vunak. – Úgy tervezik, hogy itt töltik el az egész napot,

ünnepélyes keretek között! Légy oly jó, mester, gondold ki valami megfelelő esküszöveget, és készítsd el idejekorán az ünnepi lakomát.

Másnap délelőtt mind a kilenc meghívott pontosan megjelent Hszi-men Csingnél ünnepi öltözetben. Körbe álltak, szertartásosan üdvözölték egymást, gyorsan megreggeliztek, majd valamennyien elindultak a Nefrit-császár Templomához. Odaérve, hatalmas termeket, tetőket, magas, tömör falakat láttak maguk előtt. A bejárati kapunál nyolc aranyozott írásjegyből álló felirat díszelgett vörös alapon. A templom belsejébe három kanyargós út vezetett. Bármerre nézett az ember, alabástromfehér márvány fogadta. A főterem falai arany és kékeszöld fényt árasztottak. Meredek tetőélek íveltek a magasba. Odabent, középen, a Háromszoros Tisztaság Atyja trónolt fennkölt méltósággal. Hátrébb, a másik teremben, Lao-ce, fekete bivalyon lovagolva.

A látogatók, e hátsó teremből kilépve, egy oldalajtón át megérkeztek a templom papjának, Vunak birodalmába. Körben jáspiszöld gyepen gyémántos virágdísz, közte azúros fekete-kék színben pompázó pínéák és valamivel halványabb, jégmadárkék bambuszok. Feltekintve, Hszi-men Csing a kapu két oldaloszlopán a következő jelmondatot olvasta:

*Szellembarlangjainkban
tér, idő elenyész,
boldog szigeteinken
nincs öröm, szenvedés.*

A pap lakóépületének homlokzati részét három helyiség foglalta el, napközben általában itt látta el papi teendőit. A látogatók tiszteletére ezen a napon a legnagyobb rend és tisztaság uralkodott. A középső helyiségben az egyik falon ott lógott „A mennyei aranypalotabeli Nefrit-császár” képe, az oldalhelyiségek falairól a „Bíborpalotabeli halhatatlanok” és a négy „Mennyei tábornok”, Ma, Csao, Ven és Huang képe tekintett alá. A pap az imacsarnok előtt meghajlással fogadta a vendégeket, betessékelte, leültette és teával kínálta őket. Ezek után a pap körbevezette látogatóit.

A léha cimborák nem tudták megállni, hogy egyik-másik szentre arcátlan megjegyzéseket ne tegyenek. Most a Csao mennyei tábornok képén látható tigris csábította csípős megjegyzésre Paj Laj-kuangot.

– Nézzétek, barátaim, ezt a tigrist az öreg Csao mellett! – kiáltott fel.

– Nyilván csakis növényen él, máskülönben aligha hiszem, hogy ilyen kedélyesen kíséretné az öreget.

– Tökfej, hiszen a tigris a mennyei tábornok kíséretéhez tartozik – oktatta ki Jing.

– Ejnye, ejnye! Én a magam részéről inkább lemondanék az efféle életveszélyes kíséretéről! – mekegte Hszie, és színlelt rémülettel, miközben nyelvét kiöltötte, mulatságos arcot vágott.

– Miről beszéltek? – tudakolta Hszi-men Csing, aki épp akkor lépett oda a tigriskép előtt álló csoporthoz.

– Ó, Hszie a veszedelmes kísérő miatt izgatja fel magát annyira – válaszolta Jing szárazon. – Te is már rég szörnyethaltál volna a rémülettől, ha nem szemlélnéd ilyen higgadtan nyolc telhetetlen kísérődet.

Általános derűtség.

– Minthogy az urak éppen a tigrisekről beszélgetnek – kapcsolódott be a társalgásba Vu –, el kell mondanom, hogy éppen ezekben a napokban a mi járásunkban is egy ilyen fenevad garázdálkodik. Sok embert megtámadott már, és vagy tíz vadász fizetett az életével.

– Hogyan? Mi történt? – kérdezte Hszi-men izgatottan.

– Ó, az urak még nem is tudják? Én is csak nemrégiben szereztem tudomást róla egyik emberemtől, akit elküldtem a Cangcsoufu prefektúrabeli Hunghajcsünbe, hogy alamizsnát kérjen jótevőnktől, a gazdag Csaj úrtól. Visszaúton, a Csingjang-magaslat erdős-bokros vidékén maga is látta a kidülledt szemű, fehér homlokú fenevadat. Az utazók és kereskedők már nem is mernek egyedül nekivágni a Csingjang-magaslatnak, hanem csoportokba verődve indulnak útnak. Körzeti előljáróságunk legutóbb ötven taelt tűzött ki jutalmul annak a szerencsés fickónak, aki leteríti a tigrist. Ó, ha tudnák, mennyi verést kaptak már eddig a szegény erdőkerülők, amiért nem sikerült kézre keríteniük a dögöt!

A jutalom szó hallatán Paj Laj-kuang izgatottan felpattant.

– Ejnye no, nyomban holnap reggel vadászatra indulok. Csak nem mondok le olyan egykönnyen erről a szép összegről!

– Hát az életed, azzal nem törődsz? – jegyezte meg Hszi-men Csing.

– Élet ide, élet oda, fő a pénz!

– Nagyszerű! Akkor mindjárt elmondok nektek egy kis történetet – hatolt át a nevetésen Jing hangja. – Egy zsugori emberről szól. Már a tigris fogai közt vergődik a szerencsétlen, amikor a fia kést ragad, hogy apjának segítségére siessen, és ledöfje az állatot. „Megállj! – kiált rá a fősvény apa. – Csak nem sérted meg az értékes tigrisbőrt!”

Harsány nevetés.

A pap most azt javasolta, kezdjék meg a ceremóniát; az áldozati ételek már elkészültek. Majd egy írást vett elő.

– Ide jegyeztem fel az esküszöveget. Milyen sorrendben kívánják az urak, hogy nevüket felolvassam?

– Az első természetesen Hszi-men neve legyen! – kiáltotta egyhangúlag a társaság.

– Koránál fogva Jing nevének kell megelőznie az enyémet – vetette ellen Hszi-men Csing.

– Ugyan mit, manapság nem a kor számít, hanem a pénz – ellenkezett Jing.
– Ezenfelül meg egyikünket sem tisztelnek és becsülnek annyira az emberek, mint téged. Téged illet meg az első hely.

– Ízekre szagatják bensőmet – válaszolta Hszi-men, de némi szabadkozás után mégis elfogadta a megtisztelő „nagytestvér”-i rangot. Megállapodtak, hogy a második hely Jinget, a harmadik Hsziét illeti meg; a negyedik helyet, vagyonára való tekintettel, az újonnan befogadott Hua Ce-hszünek szavazták meg, utána következtek sorjában a többiek. Ezt a sorrendet követte a pap, amikor a tíz nevet utólag rávezette az írásra. Ezután Vu meggyújtotta a füstölőt, s a tíz cimbora ünnepélyesen felsorakozott a Nefrit-császár képe előtt, a pap pedig fennhangon felolvasta a következő szöveget:

A Harmonikus Kormányzat ennyi és ennyiedik évében, ennyi és ennyiedik hónapjában, ennyi és ennyiedik napján a nagy Szung birodalombeli Santunghoz, Tung-pingfu prefektúrához Csinghohszen körzetben e megszentelt helyen egybegyűlt tíz hívő, név szerint: Hszi-men Csing, Jing Po-csüe, Hszie Hszi-ta, Hua Ce-hszü stb. kezüket megmosván és tömjént égetvén alázatosan kinyilvánítják elhatározásukat, miszerint a Barackoskert Szövetségének magasztos példáját követve, ugyanazzal az áhítattal, mint egykor a Kuan Ji-vu és Pao Su-ja baráti pár, a szent Kung-ce szavait tartva

szem előtt, aki azt mondá: „Testvériség kössön össze minden embert a négy tenger partjai között”, szilárd testvéri szövetségre lépnek, mely elválaszthatatlan, mint hús a csonttól. Ettől a szándéktól vezetve közelednek ma áhítatosan e helyhez, leteszik áldozati hús- és papírpénz-felajánlásukat, meghajolnak illő tisztelettel, és így imádkoznak: „Ó, te, a mennyei aranypalota felséges ura és Nefrit-császár, ó, Csinghohszien városának és földjének szellemei, valamint az öt égtáj jó szellemei, ti mindannyian, akik szolgálatot teljesítetek a mai napon, engedjétek magatokhoz az igaz szívvel elégetett füstölő felszálló illatát, és hallgassátok meg kegyesen eskünket: – Nem születünk ugyan egyazon napon, mégis készek vagyunk egyazon napon meghalni. Felhő soha ne árnyékolja be a mi örök szövetségünket. Osztolni akarunk örömben és boldogságban, a bánatban pedig hűségesen kitartunk egymás mellett. Ne lazuljon meg soha, sőt váljék egyre szorosabbá a minket egymáshoz fűző kötelék. Akinek tekintély és gazdagság adatott, vegye pártfogásába azokat, akik szegények és nyomorultak közülünk. Újuljék meg ez a szövetség minden egyes napon, minden holdkeltekor. Legyen barátságunk végtelen, akár a mennybolt, és tömör, akár a föld. Adassék hosszú élet, végtelen boldogság és mennyei pártfogás mindannyiunknak!

A felolvasás végeztével a fogadalmat tevő testvérek valamennyien együtt, majd külön-külön nyolcszor meghajoltak a Nefrit-császár képe előtt. A szertartás papírpénz elégetésével fejeződött be.

Időközben megterítettek két asztalt, melyek csak úgy roskadoztak a hatalmas táaktól és tálcáktól: a társaság nekilátott az ízletes ünnepi lakomának. Vu, a pap oldalt, egy külön asztal mellé telepedett le. Javában folyt a jókedvű iszogatás, amikor az aggodalmaskodó Holdasszony, azzal az ürüggyel, hogy a harmadik feleség súlyos ájulásba esett, hazahívatta Hsziment, aki vele egy irányban lakó szomszédja, Hua kíséretében, sűrű bocsánatkérések közepette idő előtt elhagyta cimboráit.

– Lám, lám, ti ketten, gazdagok, elvonultok, minket, szegényeket pedig sorsunkra bíztok! – kiáltott utánuk Jing. Egyébként távozásuk cseppet sem zavarta meg a többiek ünnepi hangulatát. „Egész ételhegyeket rágtak teli pofával, ámde csepp hálát sem éreztek a föld jóságos adományáért”; éjfélig tartott a templomban a féktelen tivornya: ittak, dőzsöltek, amennyire csak erejükből tellett.

*A nap az eperfán kúszott fel – ők javában ittak.
A fényszekér már a hegyek mögé tűnt – s ők csak ittak.*

Néhány nappal később Hszi-men Csinget reggel meg-látogatta barátja, Jing.

– Hogy s mint szolgál harmadik sógornóm egészsége?

– Sehogy sem akar javulni. Épp az imént küldtem újból orvosért. De meséld csak el, meddig tartott múltkor a tivornya?

– Körülbelül a második dobszónál indultunk el hazafelé. A jó öreg Vu olyan szívélyesen marasztalt minket, hogy egy kissé eljárt az idő. Alaposan elültük magunkat, örülhetsz, hogy korábban odébbálltál. De hogy rátérjek jövedelem tulajdonképpeni céljára: meglepő újdonsággal szolgálhatok neked.

– Mondd csak!

– Képzeld, tegnap valaki pusztá ökölrel agyonverte a Csingjang-magaslaton azt a fenevadat, melyről a minap Vu, a pap, mesélt.

– Miféle ostobaságokat beszélsz! Hiszi, aki akarja!

– Igazán nem hiszel nekem? Figyelj csak ide, elmesélem egészen pontosan, úgy, ahogy történt... – És izgatottan hadonászva nekikezdett, miközben nyugtalanul ugrált egyik lábáról a másikra. – Az illetőt Vu Szungnak hívják, a szomszédos körzetből, Jangkuszienből való; ketten vannak testvérek. Ő a fiatalabbik; különböző kellemetlenségek miatt elköltözött lakhelyéről, s egy időre a gazdag Csaj hunghajcsüni birtokán talált menedéket; miután ilyen meg olyan betegségből felépült, felkerekedett, hogy megkeresse bátyját. Útja a Csingjang-magaslaton vezetett keresztül, ahol váratlanul szembetalálkozott a tigrissel. Vu Szung olyan hatalmas ökölcsapásokat mért a fenevadra, és úgy összerugdalta, hogy az menten felfordult. – Mindezt a legnagyobb aprólékos-sággal és olyan élénk taglejtések kíséretében mesélte el, mintha maga is jelen lett volna, vagy éppen ő terítette volna le a tigrist. – Egy órába se telik, s máris itt lesz, hogy zsákmányával ünnepélyesen bevonuljon a körzeti előljáró hivatalába – fejezte be elfúló lélegzettel beszámolóját.

– Ó, azt nekünk is látni kell, de előtte hadd reggelizzünk meg gyorsan.

– Már nem futja az időből, mert elkésünk. Inkább biztosítsunk magunknak egy jó helyet valamelyik kocsmá első emeletén, a főutcában, amerre majd

elhalad.

Hszi-men Csing beleegyezett, szólt, hogy ne hozzák be a reggelit, gyorsan utcai ruhát öltött, és kéz a kézben elrohant Jinggel. Útközben összetalálkoztak Hsziével.

– Ti is a tigrisre vagytok kíváncsiak?

– Eltaláltad. Gyere velünk!

– Rendben van, de a főutcában már annyi ember verődött össze, hogy csak üggyel-bajjal törhetünk át a tömegen.

Nem sokkal később már ott ültek mind a hárman megfigyelőhelyükön, egy főutcai borozó első emeletén. Kisvártatva gongütésre és dobpergésre lettek figyelmesek, az emberek odalent a nyakukat nyújtogatták. Kettős rendbe fejlődött, hosszú lándzsával felfegyverzett vadászok menete haladt el előttük, a lándzsahegy tövében piros bojt lengedezett. A vadászok mögött hamarosan feltűnt az elejtett tigris, melyet négy ember vitt nagy óvatosan: holmi sárga selyemzsákhhoz hasonlított. A menet legvégén az erős, bátor tigrisölő haladt egy hatalmas, fehér paripán lovagolva. Micsoda pompás dalia! Lehetett vagy hét láb magas. Micsoda erőteljes, markáns vonások! Határozott, átható tekintete a távolba kémlelt, két szeme úgy ragyogott, akár a csillag. Kezében súlyos vasdorong. A hegyi vadon rejtekeiben bizonyára lélegzet-visszafojtva figyelnek a tigrisek és leopárdok, amikor lábának oszlopaire nehezedeve felegyenesedik, és ütésre lendíti a hatalmas vasszerszámot. A szakadékokban és mélységekben pedig még a lélek is elszáll a medvékből, amikor ütésre emelt ökle lesújt! Az ifjú hős fején szvasztikajelekkal kihímzett turbán, rajta két ezüstvirág. Testén vérfoltos, elnyűtt, durva vadászzeke, fölötte nyitott; szögletes kivágású vörös atlasz átvető.

– Bizony, ezerfontos bivaly erejére lenne szükség, ha meghátrálásra akarná kényszeríteni valaki! – súgta oda Hszi-men Csing két társának, miközben izgatottan rágta a körmét. S a három barát egymáshoz közel hajolva, suttogva áradozott a hős bámulatos bátorságáról, miközben mohón szürcsölték a bort. Ez volt tehát a nap hőse, a híres-nevezetes jangkuszieni Vu Szung.

A menet megérkezett a körzeti előljáró hivatala, a jamen elé. Vu Szung leszállt a lóról, és bement a hivatali helyiségbe, ahol az előljáró az egybegyűlt hivatalnokok jelenlétében fogadta. Az erős dalia és a leterített hatalmas fenevad láttán, melyet a cinóberszín karzat előtt raktak le, a mandarin azt kérdezte magától: „Ki lett volna képes ezen az emberen kívül hasonló

tetre?”, majd Vu Szung-hoz fordult, nyájasan üdvözölte, és töviről hegyére elmeséltette magának a kalandos vadászat történetét. A kétoldalt felsorakozott hivatalnokok pedig reszketve hallgatták, és egyik ámulatból a másikba estek.

A mandarin ezután háromszor koccintott a hős tiszteletére, és parancsot adott, hogy adják át neki az ötven ezüсттаel jutalmat. Vu Szung meghajolt, és szerényen így szólt:

– Nem gyenge erőmnek köszönhetem, hogy leterítettem a fenevadat, hanem méltóságod áldásos befolyásának és egynémely szerencsés körülménynek. Igazán nem érdemlem meg ezt a gazdag jutalmat. Fájdalmas számomra, hogy a tigris miatt oly sok bátor vadász súlyos büntetésben részesült. Engedje meg méltóságod, hogy legalázatosabban azt javasoljam, osszák ki a jutalmat e derék emberek között méltóságod nagylelkűségének ragyogó bizonyosságául.

– Történjék minden a tántoríthatatlan hős óhaja szerint – válaszolta kegyesen a mandarin.

Vu Szung azon nyomban hozzálátott az adomány szét-osztásához. A mandarint annyira meghatotta ez az emberszeretet, kötelességérzet és bajtársiasság, hogy elhatározta, hivatali állást bíz rá.

– A te szülőfölded, Jángkuszien, és az én körzetem, Csinghohszien, határosak egymással – mondotta. – Arra az elhatározásra jutottam, hogy őrségem kapitányává nevezlek ki. Fő feladatod a Csing folyótól keletre és nyugatra garázdálkodó rablóbandák felszámolása lenne. Mit szólsz az ajánlathoz?

Vu Szung térdet hajtott, és hálásan meghajolt.

– Mindent megteszek majd, hogy méltónak bizonyuljak e kegyre.

A mandarin odaintette titkárát, kiállította a kinevezési okmányt, és ezzel meg is történt Vu Szung őrkapitánnyá való kinevezése. A körzetből mindenfelől összegyűltek a legtekintélyesebb polgárok, hogy kifejezzék szerencsekívánságaikat Vu Szungnak, és néhány napon át egymást érték a tiszteletére rendezett ünnepi lakomák. Bármerre járt is az ember Tungpingfu prefektúra két körzetében, mindenütt órála beszéltek.

Erős dalja, ki merészen

*Csing Jang tilos erdejében
a tigris leterítted!
Magasztalják büszke teted.*

Egy napon valaki megszólította az utcán Vu Szungot.

– Hé, testvér, már észre sem veszel?

Hátrafordult, s bátyját, Vu Tát látta maga előtt, akit oly régóta keresett hasztalan.

*Halántékán öröm lüktet,
nyílik szája kacagásra.*

Vu Tát az áremelkedés és a rossz termés arra készítette, hogy hátat fordítson szülőföldjének, és átköltözzék Csinghohszenbe, ahol szerény lakást bérelt a Báborkó utcában. Gyenge testalkata, nyomott kedélye, sovány arca és ráncos bőre miatt a szomszédok „Háromhüvelyknyi emberké”-nek vagy „Törpefakéreg”-nek gúnyolták, és mit volt mit tenni, tűrnie kellett az emberek csipkelődését és bosszantását. Mindennapi kenyerét azzal kereste, hogy hordozórúddal a vállán naphosszat az utcákat róna, és meleg pástétomot árult. De az üzlet sehogya sem ment; félévi csinghohszieni tartózkodás után olyannyira megcsappant amúgy is csekély vagyonkája, hogy felmondta lakását, és egy bizonyos Csang úr házában, a főutcára néző olcsó kis üzlethelyiségben üttöte fel tanyáját. Továbbra is pástétomot árult, de barátságos, szolgálatkész ember lévén, annyira megnyerte a házbeli szolgaszemélyzet jóindulatát, hogy közbenjárásukra a házigazda elengedte a lakbért. Az öreg Csang módfelett gazdag, hatvanesztendő ember volt, tízezerszám heverték nála az ezerkes-füzérek, viszont nem volt se fia, se lánya. Egyetlen hozzátartozója a felesége, egy szigorú, ékes hölgy; környezetében sehol egy fiatal teremtes, aki felvidította volna a házat. Nemegyszer megtörtént, hogy mellét verve, szomorúan felsóhajtott:

– Szegény öreg fejem, mit érek a sok pénzzel, ha még egy gyermekem sincs!

Kifakadására egy alkalommal a felesége a következőket válaszolta:

– Nem bánom, megbízok majd egy asszonyt, vásároljon neked két csinos fiatal rabszolgalányt; felőlem azok akár naphosszat elszórakoztathatnak, táncolhatnak és pengethetik a lantot.

Az öreg örömmel fogadta a javaslatot, és a közvetítő néhány nap múlva valóban két csinos fiatal teremést hozott a házba. Sajnos, a tizenhat esztendőes Paj Jü-lien nem sokkal rá meghalt. A másik leány, a tizenöt éves Pan Csin-lien, egy, a déli külvárosban lakó, Pan nevezetű szegény szabócska hatodik gyermeke volt. A Csin-lien, vagyis „Aranylótusz” nevet korán megmutatkozó bájainak, különösen pedig csinos, kecses lábának köszönhette. Az apa halála után a kilencéves kislányt édesanyja eladta egy Vang nevű előkelő uraságnak, akinek házában megtanították énekelni és a lantot pengetni, továbbá az írás és olvasás művészetére. Rendkívül élénk, simulékony természetű volt. Még alig érte el a tizenharmadik évet, máris nagyszerűen tudta, hogyan kell kicsinosítania a szemöldökét és szemét, és szakszerűen kipirosítania az arcát. Továbbá értett a bambuszfuvola és gitár kezeléséhez is, gyakorlott ujjal dolgozott a finom kézímunkákon és hímzéseken, de még az írás sem okozott neki nehézséget. Hullámos kontyba tűzte csinosan fésült haját. A ruha szorosan simult fiatal testéhez. Lassan-lassan kacér kis szépséggé cseperedett fel. Amikor az öreg Vang meghalt, tizenöt éves volt. Ekkor anyja húsz taelért visszavásárolta az uraságtól, és eladta Csangnak. Új helyén a lány tovább tökéletesítette tudását a művészetek legkülönbözőbb ágaiban, és mindenekelőtt a héthúros *pi-pa* pengetésében vitte sokra. Tizennyolc tavaszt élt meg eddig, s tökéletes, érett szépséggé fejlődött. „Arca hamvas, mint a barackvirág szirma, szemöldöke finoman ívelt, akár az újhold sarlója...” Csang már régen epekedett a lány után, de annyira rettegett szigorú feleségétől, hogy nem merte kinyújtani kezét a gyönyörű virágszálért. Egy napon azután, amikor felesége a szomszédságban járt látogatóban, mégis sikerült végre leszakítania. A titkos, röpke szerelmi mámorért természetesen utólag bűnhődnie kellett, mégpedig ötféleképpen; rövidesen különböző panaszok léptek fel nála: először ágyékfájás, másodszor szemgyulladás, harmadszor fülzúgás, negyedszer nátha, ötödször pedig hólyaghurut.

A baj okát természetesen nem sokáig titkolhatta felesége előtt. A házastársak között parázs veszekedésre került sor, de szegény Aranylótusz a szidalmakon kívül még verést is kapott. Csang úr nagyon szégyellte a dolgot, és elhatározta, hogy férjhez adja Aranylótuszt, mégpedig olyasvalakihez, aki

nem tartozik háza népéhez. Elhatározta, a hozományról maga gondoskodik. Szolgái a barátságos lakótársat, az özvegy Vu Tát ajánlották mint legmegfelelőbbet. Csangot csábította, hogy ily módon alkalma lesz hébe-hóba titokban látni Aranylótuszt, és a javaslatot örömmel fogadta. A szerencsés Vu Tának egyetlen kecske sem kellett áldoznia, teljesen ingyen jutott az új feleséghez, és a menyegző után Csang úr – amikor csak szerét ejtette – segítségére volt a fiatal párnak, sőt pénzzel is kiegészítette Vu Tát, ha olykor megszorult. Mikor azután Vu Ta elment hazulról, és az utcán, mit sem sejtve, árulta pástétomait, jótévedője titkon lelopakodott bérlője lakásába egy pásztorórára Aranylótusszal. Jóllehet egy alkalommal tetten érte őket a férj, egyetlen szót sem mert szólni, gondolván, ő csak holmi árucikk az öreg kezében. Így ment ez egy ideig, míg egy napon Csang súlyos hólyaghurut következtében meg nem halt. Felesége, aki rájött a dologra, éktelenül megharagudott, és a házaspárt egyszerűen kitette az utcára. Ily módon Vu Tának új otthonról kellett gondoskodnia. Szerencsére sikerült is kibérelnie két kis szobát egy bizonyos Vang nevű embernél, a Bóborkő utca nyugati oldalán. Vállán a hordozórúddal továbbra is róttá az utcákat, és pástétomok eladásával kereste meg szűkös kenyerét.

Elképzelhető, mennyire megvetette Aranylótusz a férjét, ezt a szálnalmas alakot. Nemegyszer heves szóváltásra került sor közöttük, és ilyenkor az asszony, hogy mérgét kitöltse, hangos szidalmakkal árasztotta el az öreg Csangot.

– Az ördögbe is, miért éppen e szálnalmas alakra esett a választásom, nem találtam mást a föld kerekén, csupán e nyomorult fickót, aki szó nélkül zsebre vágja a pofonokat, és akit egyetlen korty bor úgy levesz a lábáról, hogy akár árral is bökdöshetik a fenekét, nem tér magához! Ugyan mit követtem el előző életemben, én szerencsétlen, hogy ezzel a házassággal kell bűnhődnöm!

És néhanapján, amikor egyedül volt otthon, „Az eltévedt bárány a szakadék szélén” című szomorú dallal zokogta el bánatát:

*Ó, tévedés! Ó, gyászos szövevény!
Nem felfuvalkodottság –
de hát lehet-e ronda varjú
társa a tündöklő fönixmadárnak?*

*Nem arany vagyok az utca sarában?
Mondhatja ő magát legalább tiszta réznek?
S versenghet-e a réz a sárarannyal?
ő hitvány kovakő-kolonc – úgy hozta a sors szeszélye,
hogy bárányháj-sima jáspistestem ölelheti.
Én undok szeméten növekvő
nemes fű, csodatévő illatot lehellő.*

Nagyra becsült olvasóink, az csak természetes, hogy egy szépasszonynak vágyai kielégítéséhez jóképű szeretőre van szüksége, s ha van benne némi ötletesség, talál is magának. Mert régi tapasztalat, hogy a szépség és a tehetség csak ritkán párosul. Az aranyban nagyobb a kereslet, mint a kínálat, röviden szólva: lehetett ez a Vu Ta még-olyan derék fickó, de a felesége torkig volt vele. Délelőttönként már alig várta, hogy férje útnak induljon a pástétomokkal, és ő végre egész nap egyedül legyen. Ilyenkor többnyire az utcára nyíló erkélyablak mögött lebzsel, a függöny alól kinyúlva dinnyéket rakott ki a földre, miközben nem mulasztotta el két elragadó „aranyliliomát” mutogtni.

Örömét lelte abban, hogy felhívta magára az utcán ténfergő ficsúrok figyelmét, akik nemsokára már minden áldott nap ott sétáltak az ablaka alatt, és lantjuk zengő húrjain lelkes szerelmi vallomásokat küldtek felé, mint például:

*Zsenge báránypecsenye, jaj,
az éhes eb hamar befal!*

Ilyen és hasonló negédes vallomások áradtak a hízelkedő fiatalemberek ajkáról. Ez természetesen mindenkinek feltűnt, s végül a férj is tudomást szerzett a dologról, aki úgy vélte, ilyen körülmények között nem maradhat tovább a Bíborkő utcában, s egy szép napon azt javasolta feleségének, költözzenek el.

– Te naplopó! Együgyű fajankó! – förmedt rá az asszony. – Talán bizony még ennél is olcsóbb lakást szeretnél, hogy kígyót-békát kiabáljanak ránk az emberek? Ha mindenáron költözni akarsz, légy szíves, erőltess meg magad,

és teremtsd elő a szükséges pénzt, hogy végre-valahára tisztességes, saját lakáshoz jussunk!

– Nem mondanád meg, honnét teremtem elő a drága lakbért?

– Ó, te tehetetlen, ütődött alak! Te rakás szerencsétlenség, és egy ilyen még férfinak meri nevezni magát! Ha nincs pénzed, mit bánom én, csapd be zálogba az ékszeremet! Azt később bármikor kiválthatjuk!

Így hát Vu Ta hamarjában innen-onnan összeszedett tíz taelt, és egy négyszobás lakást bérelt a Nyugati utcában, két szobát a földszinten, kettőt az emeleten, és még egy kertecskét is. Csinos, nyugodt kis lakás volt. A költözködés szerencsésen lezajlott, s Vu Ta, mint annak előtte, tovább járta az utcákat a pástétomokkal, és nagy fáradsággal kereste meg mindennapi kenyereket.

A véletlen játéka volt, hogy egy szép napon útközben összetalálkozott öccsével, Vu Szunggal. Mófdelett megörült testvérenek, és elvitte magával új otthonába. Felvezette az emeletre, és büszkélkedve bemutatta feleségét.

– Itt hozom sógorodat, Vu Szungot, a híres vadászt, aki a Csingjang-magaslaton leterítette a tigrist, s most az őrség kapitánya.

Aranylótusz összekulcsolta kezét, s bámulattal tekintett fel sógorára.

– Tízezerszeres szerencsét kívánok! – suttogta az asszony, miközben könnyed meghajlással üdvözölték egy-mást. Vu Szung félénk, tartózkodó pillantást vetett Aranylótuszra, és valósággal elámult érett szépsége láttán. A bátyja ragaszkodott hozzá, hogy a vendég velük egyék, s hogy a szerény élelmiszerkészletet méltóképpen kiegészítse, bevásárolni indult. Így történt, hogy felesége és öccse egy ideig kettesben maradtak.

Aranylótusz titkos elragadtatással nézte a vele szemben ülő daliát, a férfiasság e megtestesülését; borzongás futott végig rajta, ha csak elgondolta, mennyi erő kellett a tigris leterítéséhez.

„Hogyan lehetséges egyáltalán, hogy ezt a két embert egyazon anya szülte! – ötlött fel benne. – Az egyik nyomorúságos törpefa, csak harmadrészt ember, egyébként rút ördög! A másik bámulatos erejű hős! Hozzánk kell költöznie, feltétlenül.” Terve máris kész volt.

– Mondja, sógorom, hol talált szállást? – tudakolta arcát beragyogó mosollyal. – És ki gondoskodik az ellátásáról?

– Szolgálati beosztásom következtében a jamen közelében kell laknom. Ott nem messze béreltem szállást egy vendégfogadóban. Az ellátásomról pedig két emberem gondoskodik.

– Nem akar inkább hozzánk költözni, kedves sógor? Pfuj, de undorító lehet két piszkos katona főztjén élni, és azok szolgálatát igénybe venni. Itt pedig sógornője készítené el az ételt, és ő gondoskodna mindenről a legnagyobb körültekintéssel.

– Szíves ajánlata végtelenül lekötelező, sógorasszony – hangzott a kitérő válasz.

– Élettársa is van bizonyára? – folytatta az asszony az óvatos kérdezősködést. – Nálunk nyugodtan és zavartalanul élhetne vele.

– Nincs feleségem.

– Hány tavaszi rügyfakadást élt már meg, sógorom?

– Huszonnyolc évet éltem le ez idáig haszontalanul.

– Akkor öt évvel idősebb énnálam. És hol élt ezelőtt?

– Csangcsoufuban töltöttem egy évet. Sejtelmem sem volt róla, hogy bátyám időközben ideköltözött.

– Kevés szóval nehéz kifejezni, sógor, amit mondani szeretnék, de annyi bizonyos, hogy amióta testvérenek felesége vagyok – bár nem vitatom, megvannak neki is a maga jó oldalai –, sokat szenvedek az emberek gúnyolódásától. De ki merne akár csak egyetlen szemtelen megjegyzéssel is illetni, ha ilyen erős, tekintélyes ember lakna velünk?

– Hát igen... bátyám jámbor ember... engem viszont gyorsan elfut a méreg.

– Mit számít az! – felelte az asszony nevetve.

*Erő, merészség
megszerzi békéd.*

– Régi szabály ez, s én hirtelen természetű vagyok, nem bírom elviselni, ha valaki mindent eltűr.

– De bizonyval úgy van, hogy sógornőmet bátyám szelídsége óvta meg

eddig minden fájdalomtól.

Így folyt a beszélgetés az emeleti kamrában egy ideig, miközben az asszony remegett a titkos vágytól. Végül megérkezett Vu Ta.

– Kedves feleségem, légy szíves, menj le, és készítsd el az ennivalót!

– Nézd csak ezt a tökfilkót! – vágott vissza Aranylótusz ingerülten. – Hát illik egyedül hagyni a vendéget? Küldj el a szomszédba Vang anyóért, ő majd elintézi a főzést.

A férj szófogadóan átkullogott a szomszédba Vang asszonyért, s végre-
valahára letelepedhettek a terített asztal mellé, mely hallal, sülttel, főzeléssel,
süteménnyel és puncossal volt megrakva.

– Ne vesse meg, kedves sógor, szerény étkünket és híg borunkat – szólott Aranylótusz, vendéget az első pohár borral kínálva.

– Fogadja köszönetemet, sógorasszony, és ne pazaroljon szavakat a felesleges szabadkozásra.

Miközben a házigazda az italt töltögette, az asszony jobbnál jobb falatokat rakott a vendég tányérjára, és legmegnyerőbb mosolyával unszolta egyre, hogy egyék.

Vu Szung nem volt gyanakvó természetű ember, mindezt pusztán a vendégszeretettel magyarázta, és nem is sejtette, hogy sógornője – noha szolgák között nőtt fel – máris a fejére nő, és szivélyessége mögött aljas szándék húzódik meg. De természetesen nem kerülte el figyelmét, hogy Aranylótusz szeme időnként gyönyörködve siklik végig az ő testén, és időnként zavartan lehajtja a fejét. Az étkezés végeztével gyorsan el is köszönt, és a buzgó marasztalást következetesen visszautasította.

– Majd máskor, sógorasszony!

– De ugye biztosan hozzánk költözik? Különben... hiszen emlékszik, mit mondtam az imént, mennyit szenvedünk az emberek gúnyolódásától. Közelsége sokat jelentene a számunkra! – suttogta még a kapuban is vendégük fülébe.

– Rendben van, sógornőm, ha már ilyen fontosnak tartja, este elküldöm a holmimat.

– Rabszolganője megadással várja!

MÁSODIK FEJEZET

*A szép Aranylótusz gyengéd szálakat sző
az ajtófüggöny mögött.
Vang anyó ügyesen irányítja
a beszélgetést a teaházban*

*Lótuszszirom-orca
hóragyogás, jégtündöklés a karcsú tagok fölött
fesző szilvavirág,
ahogy az ajtófélfának nekidől.
Mikor kiles a függöny résén,
s tekintetük először egybefonódik,
elfutja a szégyen pírja arcát,
de ott marad!
S őt egyre csak
űzi a vágya ajtajánál ögyelegni.
Megismerni, szólni véle
mámorító gondolat!
Egy kicsikét vele menni!
Vagy csak közelében lenni!
Vagy ha leülhetne mellé!
És – ó, gyönyör! – megölelné!*

Vu Szung másnap délután átköltözött bátyjához. Aranylótusz titkos meglepéssel fogadta a poggyással és ágyneművel érkező katonákat, mintha holmi drága kincset hoztak volna. Másnap ő is korán felkelt, úgy hat óra tájban, amikor sógora készülődni kezdett, hogy elinduljon a reggeli sorakozóra a jamenbe. Maga vitte be a meleg mosdóvizet, és elmenéskor megígértette vele, hogy a sorakozó után nyomban hazatér reggelizni, és útközben nem tér be sehová.

A közös reggelinél Vu Szungot kínosan érintette, hogy az asszony maga hozta be a teát.

Kellemetlen nekem, sógornőm, hogy ennyi gondja-baja van miattam.

Holnaptól kezdve inkább iderendelek egy katonát, aki majd kiszolgál.

Egyáltalán hogy jut ilyesmi az eszébe, kedves sógor! Nincs abban semmi, hogy én szolgálom ki! Hiszen a családhoz tartozik! És itt van a kis Jing-er is, aki segít nekem. De nem szeretem a lányt, olyan ostobácska. Ami pedig a katonákat illeti, azokat végképp nem szívelem, csak bepiszkolják az edényeimet és a tűzhelyet.

Akkor nem marad más hátra, mint hogy elfogadjam kedvességét.

Sógora – tisztos, jó, derék –

hálójába botlik óvatlan.

Ő rakoncátlan vágyban ég,

már vele is hál gondolatban.

Vu Szung, közvetlenül beköltözése után, néhány ezüstöt adott bátyjának, hogy teasüteményt és különböző apró figyelmességeket vásároljon a szomszédok megvendégelésére. Azok hamarosan baráti lakomát rendeztek közösen, majd Vu Tán volt a sor, hogy hálája jelül viszonzozza a meghívást. Ily módon Vu Szung megjavította a kapcsolatot bátyja és a szomszédok között. Udvarias ember lévén, sógornőjét is megajándékozta egy új ruhára való tarka atlaszszelyemmel, aminek az asszony rendkívül megörült.

Akár kora hajnalban tért haza az őrparancsnok a szolgálatból, akár késő este, ő alázatos odaadással mindent elkövetett, hogy az jól érezze magát, és jókedvre derítse; nem győzte kényeztetni, és konyhájának remekeivel kedveskedett neki. Az egyszerű, hiszékeny és faragatlan férfi látszólag mit sem vett észre abból, milyen szándék rejtőzik az asszony viselkedése mögött, s ha az néhanapján megkockáztatott egy-egy nyíltabb célzást, ő továbbra is szófukar maradt.

Vu Szung immár egy hónapja lakott bátyjánál, már a tél is beköszöntött, s néhány nap óta a novemberi metsző északi szél viharral jelezte érkezését. Az égboltot sűrű, vöröses felhők borították, majd egyszerre – mintegy feloldva a feszültséget – hatalmas pelyhekben havazni kezdett:

Tízezer mérföldnyire körben

*vörhenyes fellegek.
A fuvalomból
fényes függöny – be jó! – lobog elő.
Az ereszről édes
pihetánc.
Már nemsokára
súly nehezül tetőkre, teraszokra.
A folyósodor ezüstje
a magasság csillámaiba olvad,
sófelhőként, lisztfuvalomként
betölti a teret.*

A hóhullás estig meg sem állt. Bárhová is nézett az ember, a táj ezüstdíszbe öltözött, mintha az ég és föld hatalmas hengere rizst hántolt volna az imént. Másnap, miután Aranylótusz elindította férjét mindennapi eladókörútjára, a szomszédasszonnyal húst és bort hozatott. Közben egy üstben faszénnel tüzet gyújtott sógora szobájában.

„Bármi történjék, ma nem tágitok, és kizökkentem ebből az egykedvűségből” – határozta el.

Sokáig állt a függöny mögött, egyedül, dideregve, és leste, nem jön-e a férfi. Végre, jóval délidő múltával megpillantotta, amint kavargó, finom kis hókristályoktól befúva, a hóban gázolva közeledett. Félrehúzta a függönyt.

– Ugye, jó hideg napunk van?

– Köszönöm, sógorasszony, hogy ennyire aggódik értem.

Belépett a házba, levette széles karimájú nemezkalapját. Az asszony szolgálatkészen odasietett, hogy elvegye tőle.

– Ne fáradjon, sógornőm! – háraitotta el a segítséget, levette a karimáról a havat, és felakasztotta a falra. Majd leoldotta derékszíját, levette papagájzöld, foltozott, vattabéléses zsávolykabátját, és bement a szobájába. Aranylótusz követte.

– Reggel óta hasztalan várom, miért nem jött haza reggelizni?

– Egy ismerősöm meghívott reggelire, ő még tovább akarta folytatni az ivást, de nekem nem volt kedvem.

– Értem már. Telepedjék le a tűz mellé, sógor!

– Ez bizony jólesik.

Lehúzta bezsírozott csizmáját, harisnyát váltott, és meleg papucsba bújt. Azután egy padot tolt közvetlenül az izzó parázzsal teli üst mellé, és leült.

Közben a kis Jing-er, úrnője parancsára, a bejárati kaput elzárta a keresztgerendával, a hátsó ajtót pedig bereteszelte. Aranylótusz meleg étellel töltött csészéket tett az asztalra Vu Szung szobájában.

– Hol marad el a bátyám? – zavarta meg a férfi a szorgoskodó Aranylótuszt.

– Az utcákat járja az árujával, nélküle is hozzáfoghatunk az evéshez.

– Amondó vagyok, várjuk meg a hazaérkezését. Még úgyis marad elég idő az evéshez.

– Ó, vele nem kell törődnünk.

De már jött is a kis Jing-er, és egy kancsó puncsot tett az asztalra. Aranylótusz is odahúzott magának egy kis padot a tűzhöz. Egymás után két teli pohárral töltött sógorának.

– Igya csak ki, sógor – biztatta.

Vu Szung, nehogy megsértse az asszonyt, elfogadta az italt, majd rajta volt a sor, hogy megismételje az előbbi szertartást. Aranylótusz kiitta a puncsot, majd egy harmadik pohárral tett a férfi elé. Ruhája váratlanul félrecsúszott, és elővillant sima keble; lazán feltűzött hajfonata megoldódott, és leomolva félig befedte nyakát. Arcán pajzán mosoly játszott.

– Azt beszélik, hogy valahol a jamen közelében egy énekeslányt tart ki. Igaz ez?

– Ne adjon az ilyen szóbeszédre! Nem olyan ember vagyok én.

– Ki tudja? Lehet, hogy vizet prédikál, és bort iszik!

– Kérdezze csak meg a bátyámat.

– Őt aztán hiába kérdezném! Mit tud az? Kelekótya alak, aki félálomban botorkál végig az életen! Gondolja, hogy pástétommal kellene házálnia, ha lenne valami sütnivalója?... Igyék, sógor!

S még beléerőltetett vagy három-négy pohárral. Ő maga is felhajtott hárommal. Nyugtalan, tavaszt váró bensejében magasra csaptak a vágy

lángjai. És szavai egyre félreérthetlenebbé váltak. Vu Szungot azonban a bor nem vette le a lábáról, úgyszólván teljesen józan maradt. Nem is gondolt rá, hogy aljas módon kihasználja a kínálkozó alkalmat: lehajtotta fejét, és hallgatott. Az asszony felállt, és kiment a konyhába, hogy új puncsot tegyen fel. Vu Szung ezalatt a piszkavassal a tüzet élesztgette. Aranylótusz nagy sokára újból megjelent, egyik kezében a gőzölgő puncsokannát tartotta, a másikat a férfi vállára helyezte. Vu Szung érezte az asszony ujjainak gyenge szorítását.

– Milyen könnyen van öltözve, sógor! Nem fázik?

De a férfinak elkalandoztak gondolatai, és ügyet sem vetett Aranylótuszcra.

Ekkor az asszony kivette kezéből a piszkavasat.

– Látom, nem ért hozzá. Majd én megcsinálom, s meglátja, úgy átforrósodik egyszeriben, mint maga az üst!

Vu Szungban már régen forrt a méreg, de még türtőztette magát. Aranylótusz azonban nem vette észre. Elhajította a piszkavasat, és mohón ivott egy kortyot a pohárból, melyet épp az imént töltött meg.

– Ha helyén a szíved, kiiszod, sógor! – biztatta Vu Szungot, feléje nyújtva a megmaradt bort, de az, ahelyett, hogy kiitta volna, dühösen a földre loccsantotta a pohár tartalmát. S miközben másik kezét védekezően maga elé tartotta, tágra meresztett szikrázó szemmel vádolón rákiáltott:

– Hagyjon fel végre ezzel a szemérmertlenséggel! Becsületes ember vagyok, aki feltartott fejjel, szilárdan áll az ég és föld között, nem jártatja hiábavalóan a száját, és nem is foglalkozik kelekótya gondolatokkal. Nem vagyok holmi léha disznó, aki lábbal tiporja a tisztességet, és fittyet hány a legelemibb emberi kapcsolatoknak. Hagyjon fel tehát az effélékkel! Ha a leggyengébb fuvallattól is jobbra-balra hajladozik, mint a fűszál, könnyen megeshet, hogy hiába a sógornőm, megismerkedik az öklömmel.

Haja tövéig elpirulva hallgatta Aranylótusz a szidást, majd behívta a szolgát, és megparancsolta, rakja le az asztalt.

– Csak tréfa volt az egész – dadogta végül. – Ki gondolta volna, hogy ilyen komolyan veszi a dolgot? Milyen goromba hozzám!

Ezzel megfordult, és kisietett a konyhába.

*Be szép, ha víz rohanó ár –
így szól a virág leperelve.
De a patakocska szunyókál,
nincs most iramlani kedve.*

Aranylótusz belátta, hogy hiábavaló minden próbálkozása, a rideg sógort nem tudja magához édesgetni. Konok ellenállásba ütközött, amelyet nem tudott leküzdeni. Vu Szung bosszankodva ült kis szobájában, és kiutat keresett.

Délután négy óra volt már, amikor Vu Ta, hordozórúddal a vállán, az erős hófúvásban végre hazaérkezett.

– Hajba kaptál valakivel? – kérdezte feleségétől csodálkozva, látván annak kisírt szemét.

– Azért sértegethet minden jöttment bántatlanul, mert ilyen anyámasszony katonája vagy!

– Ki merészelt megsérteni téged?

– Ki más, mint ez a kölyök öcséd, Vu Szung. Tudod, hogy mindenkin megesik a szívem, és amikor ma hazajött a nagy hófúvásban, meleg étellel és itallal kínáltam. Látva, hogy nincs senki a közelben, szemtelenkedni kezdett. Jing-er a tanúm, hogy nem vádolom igazságtalanul.

– Ugyan menj már, fel se tételezek ilyesmit az öcsémről. Maga volt mindig a megtestesült becsületesség. De légy szíves, ne kiabálj, mert meghallják a szomszédok, és kinevetnek minket. – Ezzel faképnél hagyta az asszonyt, és az öccséhez ment.

– Nem ennénk valamit?

Vu Szung annyira elmerült a gondolataiba, hogy még csak nem is válaszolt, majd kisvártatva felállt, és szó nélkül kiment a házból.

– Hé, hová mész? – kiáltott utána Vu Ta. De az csak ment tovább szótlanul, maga elé meredve. Vu Ta vissza-fordult, és az asszonyhoz sietett.

– Utánakiáltottam, de ő nem válaszolt, mereven előreszegezte a tekintetét, és a jamen felé vette útját. Nem tudom mire vélni a dolgot.

– Te hitvány csúszómászó, te puhány! – szitkozódott az asszony. – Ezt csak igazán nem nehéz kitalálni! Szégyelli magát a nyomorult, nem mer

többé a szemedbe nézni, ezért állt odébb. A vackait is bizonyára elviteti majd, és elköltözik tőlünk. Jól is teszi! De nehogy aztán marasztalni próbáld.

– Elköltözése jó alkalmat szolgáltat majd a gúnyolódásra.

– Te ostoba törpe, te rút ördög! Talán bizony azt hiszed, ha eltűrjük, hogy sértegesen engem, kevesebb gúnyolódásra adunk okot? Menj csak utána, menj, ha annyira hiányzik neked, költözz össze vele, nekem pedig adj egy válási nyilatkozatot. Bánom is én! Egy cseppet sem fog hiányozni a társaságotok.

Vu Ta mukkanni se mert, hagyta, hogy az asszony kedvére kitombolja magát. Éppen lecsillapodtak a kedélyek, és közömbös dolgokról kezdtek beszélgetni, amikor ismét megjelent Vu Szung, ez alkalommal egy katona kíséretében, aki teherhordó rudat vitt a vállán. Egy szót sem szólva, egyenesen bement a szobájába, felpakolta a holmiját, és ugyanilyen szótlanul el is ment.

– Hallod-e, öcsém, miért költözöl el tőlünk? – kiáltott utána a bátyja.

– Kímélj meg a magyarázkodástól! Netán még azt hihetnéd, hogy nem törődve a tisztességgel, vetélytársad akarok lenni – hangzott a komor válasz.
– Hadd menjek el békességben, az lesz a legjobb!

Így hát az idősebb testvér nem kérdezősködött tovább, és nem is tartóztatta öccsét. Közben az asszony a következőket suttogta:

– Jól van ez így! A rokonok mindig a legrosszabb adósok, ez már régi tapasztalat. De ez itt, miután ily sokra vitte, és örkapitánnyá lépett elő, ahelyett, hogy támogatná bátyját és sógornőjét, ahogyan az ember elvárná tőle, még képes és meggyanúsít minket. Finom kis alak! Szemrevaló ember, de belül üres! Hála az égnek és a földnek, hogy elköltözik! Így legalább megszabadulunk ettől a gyűlöletes fickótól!

Vu Ta nem tudott ellenérveket felhozni, de magában mégsem fogadta el felesége magyarázatát.

Vu Szung visszaköltözött régi szállására a jamen közelébe, s bár nemegyszer megfordult bátyja fejében, mi lenne, ha meglátogatná, az asszony szigorú tilalmával nem mert szembeszállni.

Mintegy tizennégy nappal később a körzeti mandarin magához hívatta Vu Szungot. A mandarin ugyanis a keleti fővárosba akarta szállíttatni a kétévi hivatali tevékenysége alatt összegyűjtött tekintélyes arany- és ezüstkincset,

hogy egyik rokona, Csu palotaparancsnok gondjaira bízza. Úgy gondolta, hogy később, amikor hivatali megbízatása már hároméves, a kincs megnyitja majd előtte az udvari főméltóságához vezető kapukat, és lehetővé tesz számára egy audienciát. Feltétlen megbízható, erős és megfontolt emberre volt szüksége, aki gondoskodik róla, hogy az értékes szállítmány sértetlenül célhoz érjen. Ekkor jutott eszébe Vu Szung örkapitány.

– Te vagy a legalkalmasabb ember erre a feladatra – mondotta. – Ne szomoríts el azzal, hogy visszautasítod a megbízatást. Számíthatsz rá, hogy visszatérése után gazdagon megjutalmazlak.

Vu Szung szerényen megköszönte a kitüntető megbízatást, és kijelentette, hogy teljesíti a feladatot. A mandarin megkínálta három pohár borral, tíz ezüstunciót ajándékozott neki, majd kegyesen elbocsátotta.

Vu Szung ugyanazon a napon felkereste testvérét. Egy szolga kíséretében érkezett, aki egy kancsó bort és különböző élelmiszereket hozott. Vu Szung lekuporodott a küszöbre, és csak akkor ment be a házba, amikor bátyja már visszatért a városból.

Szíve mélyén Aranylótusz továbbra is bizonyos vonzalmat érzett sógora iránt. Amikor megpillantotta a kancsó borral és más finom holmikkal, azt gondolta magában:

„Úgy látszik, mégsem vagyok teljesen közömbös a számára. Különben mivel magyarázhatnám visszatérését? De majd elválnak.”

Sietve felment a szobájába, hogy röviddel rá frissen kipúderozva, megfésülködve és élénk színű ruhában köszöntse sógorát.

– Kedves sógor, nyilván valami félreértéssel magyarázható, hogy ilyen sokáig elkerülte a házunkat. Már nagyon nyugtalankodtam. Annál kellemesebb meglepetés számomra a mai látogatás. De minek kellett ekkora költségekbe vernie magát? Igazán fölösleges volt.

– Csupán azért jöttem, hogy néhány szót váltsak a bátyámmal – válaszolta az örkapitány szárazon.

Felmentek az emeletre, és letelepedtek az asztalhoz. Vu Szung a főhelyet átengedte bátyjának és feleségének, ő maga pedig velük ferdén átellenben egy padra ült. A konyhából egy ideig még felhallatszott a hangoskodó katona durva hangja, majd a katona hamarosan megjelent, és felszolgált az ételeket. Aranylótusz nem állta meg, hogy az étkezés alatt ne vessen sógorára egy-egy

várakozásteli pillantást. De úgy látszott, mintha annak minden figyelmét az evés és ivás kötné le. Végül bátyjához fordulva, ünnepélyesen megszólalt:

– A körzeti elöljáró megbízásából holnap szolgálati útra indulok a keleti fővárosba. Két hónapnál előbb aligha térek vissza. Te túlságosan szelíd és jóhiszemű ember vagy, kedves bátyám. Félek, távollétemben a szomszédok ismét csúfolni fognak, és szomorúságot okoznak majd neked. Nehogy szóváltásba keveredj velük, várd meg, míg visszatérek, én majd eligazítom a dolgot. Továbbá a te helyedben holnaptól kezdve az eddigi tíz pástétom helyett csak öt sor pástétomot hordanék ki. Az indulással se siess nagyon, és ne is maradj távol túlságosan sokáig! Ismerőseiddel ne térj be a kocsmákba! Mihelyt hazaérsz, engedd le a függönyt, és zárd be az ajtót! Ezzel sok bosszúságtól kíméled meg magad! Akkor hát igyunk rá egyet!

A bátyja felhajtotta az eléje tett pohár bort.

– Igazad van, megfogadom majd a tanácsot.

Vu Szung most a sógornőjének töltött.

– Sógornőm, maga olyan érző lélek, hogy felesleges a sok beszéd. Bátyám derék, de kissé együgyű ember, aki a légynek sem árt, teljesen a feleségére bízta magát.

*Jobb a tisztas és egyszerű,
mint a díszes férges-belű –*

mondja a közmondás. Egyszóval, kedves sógornőm, teremtsen kedélyes otthont, nehogy férjének oka legyen a szomorúságra.

*Ahol szilárd a kertgarád,
kóbor kutya nem juthat át.*

Szavai nyomán az asszony arcát a halántéktól kiindulva a szégyen bíborpiros hulláma árasztotta el. De azután ujjával a férjére mutatva, egyszerre kirobbant:

– Mondd csak, te ostoba, mit locsogtál odakint rólam, hogy efféle szidást

kell zsebre vágnom? Talán azt hiszed, amiért nem hordok férfiturbánt, egy szemmel is kevesebbet érek, mint akármelyik férfi? Jóraivaló háziasszony vagyok és engedelmes, akár a gong, mely nyomban megszólal, mihelyt ráütnek! Az én öklömben bárki megbízhat, a mellem meg a testem olyan erős, hogy akár egy ló is végigsétálhat rajta! Nem vagyok holmi elpuhult béka, mely nyálkás, véres gennybe tévedt, és nem tud kikászálódni a csúszós pocsolyából. Mióta összeházasodtunk, még csak egy hangya sem merészkedett át házunk küszöbén. Mire való hát ez a példálózás a kutyával meg a kerítéssel? Kérlek, hagyj fel, sógor, ezekkel az alaptalan, zavaros célzásokkal! A lehulló tetőcserép sem száll el a végtelenbe, hanem a földre esik.

Vu Szung mulatni látszott az asszony heves kitörésén:

– Egyszóval felelősnek érzed magad a házi békéért? Akkor nincsen semmi baj. Egyébként szívvel kell csinálnod a dolgot. Mindenesetre jól az emlékezetembe vésem a szavaidat. Hát igyunk rá egyet, sógorasszony!

De Aranylótusz kedvetlenül félrelökte az eléje tolt poharat, úgyhogy az felborult; majd hirtelen felugrott, és leszaladt a lépcsőn.

Útközben még egyszer visszakiáltott:

– Bölcsnek adja ki magát, sógor, s még azt sem tudja, hogy úgy kell tisztelnünk bátyánk feleségét, mint tulajdon édesanyánkat. Mellesleg, amikor férjhez mentem, bátyja egy árva szóval sem említette, hogy van egy öccse. Ki tudja egyáltalán, mennyi igaz ebből az állítólagos rokonságból! De akárhogy is legyen, nem tűröm, hogy ebben a házban az urat játssza, és ilyen ocsmány igazságtalanságokat vagdosson a fejemhez! – majd hangosan felzokogva lerohant a lépcsőn

*Kit önvád mar, és emészti,
megfeddi önmagát,
vak düh zilálja-tépi,
mint orkán tengerárt.
Hogyan is eshetett meg,
hogy pirulnia kell!
Sógorának csak egyet kíván:
pusztuljon el!*

E színpadias jelenet után a két testvérnek már elment a kedve a borozgatástól, és hamarosan búcsúzni kezdtek.

– Egyelőre hagyj fel, testvér, az üzlettel – tanácsolta végezetül a fiatalabb –, és inkább ne is menj el hazulról. Egy küldönccel megküldöm majd mindig, amire a megélhetéshez szükséged van. De legyen ám gondod az ajtóra és a kapura, hallod?

Másnap reggel Vu Szung átvette a jamenben a pontos útitervet, a rábízott aranyat meg ezüstöt, s a szállító karavánnal, jól felfegyverezve, útnak indult a keleti fővárosba.

A szerencsétlen Vu Tának, akár tetszett, akár nem, még három-négy napig túrnie kellett felesége szitkozódását. De uralkodott magán, visszafojtotta dühét, és hagyta, hogy az asszony kitombolja magát. Egyébként megfogadta öccse tanácsát, és ettől kezdve már csak feleannyi pástétomot hordott ki. Már kora délután hazatért, és alig-hogy letette válláról a hordozórudat, gondosan bezárta a kaput, leengedte a függönyöket, és letelepedett a lakószobában. Az új helyzet természetesen felbőszítette Aranylótuszt.

– Te bolond, most már azt sem tudod, melyik napszakban járunk! Ki hallott már olyat, hogy a nap még magasan áll az égen, s te már elreteszeled az ajtót! Megint csak okot szolgáltatasz a szomszédoknak a nevetésre! Azt fogják mondani, hogy nálunk még fényes nappal is kísértetek járnak. Ez a sorsa annak, aki öccsére, arra a jómadárra hallgat, pedig nem tud az egyebet, csak meddő tojásokat rakni, viszont annál szemtelenebbül és hangosabban karattyol.

– Mit törödsz az emberekkel, hadd nevéssenek! Öcsémnek teljesen igaza van, ha így élünk, megkíméljük magunkat az ezerszer rosszabb dolgoktól.

– Pfuj! Te ganéj! – kiáltotta az asszony, és Vu arcába köpött. – És még ez meri férfinak nevezni magát! Nincsen önálló akarata, pórázon vezeteti magát, mint egy kiskutya!

– Hagyd már abba! – intette le a férje. – Az én szememben minden szava színarany, és olyan megdönthetetlen, mint egy kőszikla.

Maradt tehát minden az új napirend szerint. Az asszony rendezett ugyan még néhány heves jelenetet, de mérge szép lassan elpárolgott, mindenbe beletörődött. Új taktikához folyamodott: férje hazaérkezésekor ő maga

reteszelte be az ajtót, és saját kezűleg engedte le a függönyöket. Vu Ta nem csekély meglepéssel vette tudomásul ezt a változást. De amikor közelebbről kezdte vizsgálgatni a dolgot, némi gyanú ébredt benne. Hogy is szól az a tanulságos vers?

*Akárhogy is ügyel hitvesére,
siet haza, zárja hét lakatra,
a szeretett nő közé s közéje
fal tornyosul, nagy, meredek szikla.
Egy szikrányi vágy is megkuszálja
tüstént a házasság szálait.
Ráccsal őrzi szigorún – hiába!
Egyszerre csak üres a kalit.*

Árkon-bokron könnyedén keresztülszáguldó csikó fürgeségével siet tova az élet, a nappalok és éjszakák pedig a takács vetélőjének gyorsaságával váltakoznak. A tizenkettedik hónap végéhez érve ismét Jang, a derűs időszak vette át az uralmat, s ím beköszöntött a szilvavirágzás ideje.

Egy csábos, verőfényes tavaszi délelőttön történt: Aranylótusz ragyogó, friss ruhát öltött magára, csak azt várta, hogy férje eltávozzék, s máris elfoglalta helyét az ajtó előtti napvédő alatt. Régi tapasztalat, hogy a sors rendelte találkozások többnyire apró véletleneknek köszönhetőek. Röviden szólva: a fiatalasszony éppen azon fáradozott, hogy a tartóvillát az ajtót elzáró bambuszfüggöny alá helyezze, amikor egy hirtelen támadt szélroham kiragadta kezéből, mire a villa eldőlt, s egy arra haladó járókelő fejét súrolta.

Aranylótusz hirtelen nem tudta, sírjon-e vagy nevensen, de azért tüzetesen szemügyre vette az idegent: harmincöt év körüli világfi volt, daliás természetén vékony zöld selyemkabát, fején előkelő bojtos kalap aranynyilakkal díszítve, melyek függői járás közben halkán csilingeltek, derekán jádéval szegélyezett aranyöv, lábán a víz tükrénél is tisztább gyapotharisnya, vékony talpú finom cipő, kezében pedig arannyal átszótt szecsuan legyező – mindent egybevetve vérbeli Csang Seng, egy második Pan An, méltó párja e híres szép férfialaknak. Az ajtó fölött kiugró tető alatt állva, Aranylótusz kíváncsian legeltette rajta a szemét.

Amikor a tartóvilla fejen találta, az idegen megtorpant, és már-már

dühösen kifakadt. De amikor körültekintett, legnagyobb meglepetésére egy igéző szépséget látott maga előtt: fejét sűrű fekete haj koronázta, merészen homlokába fésült, fehér bőrétől elütő fürtjei olyanok voltak, mint a hollótollak, kékesfekete szemöldökének íve akár az újhold sarlója, mandulavágású szeme tisztán és hidegen tekintett, cseresznyeajkáról bódító lehelet áradt, kis orrának domborulata, akár a rózsaszín jáspis, kerek orcáján pirosuló feszes bőr, makulátlan arca, mint holmi ezüstkehely, alakja karcsú és hajlékony, akár egy virágszál, friss hajtáshoz hasonló ujjait mintha jádéból metszették volna, karcsú dereka, melyet két kézzel játszi könnyedséggel átkulcsolhatott az ember, hajladozó fűzfavessző – no meg az a lágy, rizsporfehér test, azok a telt, kemény keblek, a csillagként előkandikáló kecses lábacsókák, sima combok, és valahol elrejtve még egy szorosan összezárt, még csak az imént fakadt rügyhöz hasonló, kicsiny, párnának beillő mit tudom én micsoda is feketéllett... Ó, ki tudna betelni ennyi szépséggel!

*Sötét hajék súlyos kontyba csomózva,
illatfelhők gomolyognak barázdáiból.
Ékes nyilak körös-körül beletűzve,
oldalt, ferdén, kettős bimbójú virágszál.
Lazán, hátul a kontyban, a fésű.
A mondhatatlan szökkenő szemöldök:
karcsú fűzfalevél boltív a két barackvirág fölött.
A fülbevaló csöndes, csupa-kellem csöndülése!
A kékeszöld, simuló,
bő ujjú kabátka alatt
a jáspismell szép halma kirajzolódik.
Hunani mód hasított szoknya rajta,
azon fényes, kurta tafota kötényke.
Ruhaujjából himzett batisztkendőcske kandikál ki,
a derekán illatszer-zsák harangoz,
egy-egy gombpár melle fölött s nyakán.
Ha lefelé kószál a tekintet,
fürge aranyliliom-lábacsókán akad meg:
áldott a por, amely fölött
felhőcske-könnyű, gyönyörűn kivarrott*

*fehér szaténpapucsában suhan.
Ha lép, piros selyemnadrágja ki-kivillan,
térdben citromsármány- s virágboglár szorítja.
Olykor, ha megy vagy letelepszik,
az alsószoknyát kicsalja a szellő,
az orchidea- s mósuszillatot,
különös, ingerlő illatfuvalmat.
őt nézni!... Ó, ki tekinthetne rá,
hogy eszt el ne veszítse egészen!
Megcsalódni benne
poklok kínja lenne.*

A páratlan tünemény megjelenésére egyszeriben elszállt az idegen haragja, és meg sem állt Jáva távoli földjéig. Szigorú arckifejezését szelíd mosoly váltotta fel. A fiatalasszony pedig, ügyetlensége miatt röstelkedve, köszönésképpen feléje nyújtotta két összekulcsolt kezét, mélyen meghajolt, és így szólt:

– Egy szélroham tette kezemet bizonytalanná, így történt, hogy a rúd véletlenül megütötte uraságodat. Kérem, bocsásson meg érte!

A férfi előbb helyreigazította a turbánját, majd mélyen meghajolt, hogy szinte a földet érintette, s e szavakkal válaszolt:

– Ó, szóra sem érdemes. Legyen a hölgy egészen nyugodt.

Vang anyó, a szomszédos teaház tulajdonosa, aki szem-tanúja volt a jelenetnek, most közelebb lépett, és nyájasan kuncogva kapcsolódott a beszélgetésbe:

– Láttam, a magas uraságot alaposan fejbe kólintotta a rúd!

– Csakis az én hibámból történt – bizonygatta az idegen, udvariasan mosolyogva. – Kérem, bocsásson meg nekem a hölgy!

– Ugyan, ugyan, önnek aztán igazán nincs miért bocsánatot kérnie – felelte Aranylótusz.

– Ó, kérem, kérem! – hangzott a válasz végtelen alázattal, erőltetett, éneklő hangon, miközben a mohó, tolvaj tekintet, mely évek óta megszokta, hogy kéjjel lesse a szenvedély szelétől megremegő virágokat és fűszálakat, a szépasszony testére tapadt. Végül, a legyezőt lóbálva, hanyag, hintázó

léptekkel elindult, miközben még hétszer-nyolcszor hátrafordult.

*A szellő lágy, az ég nevet,
éppen sétára lépeget.
A férfi jön, a kapunál
áll a piruló szende báj.
Nem akarózik félrenézni,
szemét a szép nő megigézi.
Ó, zsenge vágy, kikeleti!
elgyengíti, eszét veszi.*

Aranylótuszra is mély hatással volt az idegen könnyed, elegáns megjelenése, választékos beszéde. Vajon hátra-fordult volna-e még mentében is hétszer-nyolcszor, ha nem lobban lángra? Legalább a nevét tudná, és hogy hol lakik! Nem állta meg, és addig követte tekintetével az idegent, míg csak el nem tűnt. Azután leengedte a gyékényfüggönyt, bezárta a kaput, és bement a házba.

Mit gondolnak, tisztelt olvasóink, ki lehetett az az idegen? Nos, nem más, mint ama garázda cimborák bandavezére, akik együtt bolondoztak a süvöltő szelekkel, s egyik kópéságot a másik után követték el a hold fényénél; legfőbb feje a díszes társaságnak, mely, ahol csak tehetett, letépte a mesék kék virágait, és nem hagyott felderítetlen egyetlen varázslatos illatot sem: a nagy tiszteletben álló Hszi-men Csing, a patikatulajdonos.

Még csak nemrégiben kísérte el utolsó útjára harmadik feleségét, aki sokat betegeskedett, s most szétnézett a városban, hogy eloszlassa rosszkedvét. Barátja, Jing Po-csüe társaságára vágyott, remélvén, hogy az majd felvidíti. Ekkor következett be ez a meglepetésszerű élmény egy idegen ház bambuszfüggönye alatt. Most már lemondott tervezett látogatásáról, hazafelé indult, és otthon átadta magát gondolatainak. Milyen aranyos kis madárka! Csak tudná, hogyan csalhatná lépre! Hirtelen eszébe ötlött: a dolgot Vang anyó, a szomszédos teaház tulajdonosnője üthetné nyélbe! Mit számít az a néhány ezüstuncia! Nem vesztegetett időt az ebédre, hanem nyomban Vang anyó teaházához sietett, és odakint a kiugró tetőrész alatt letelepedett egy zsámolyra.

– Ugyancsak mézesmázos hangot ütött meg az imént uraságod! – ugratta,

ajkán hamiskás mosollyal, a tisztos hölgy.

– Kérem, fáradjon közelebb, tisztelt anyókám, szeretnék okvetlenül kérdezni valamit. Mondja csak, kinek a felesége az a madárka ott a szomszédban?

– Ha mindenképpen tudni akarja, a pokolfejedelem fiatalabbik húga, az öt égtáj tábornokának leánya. Miért kíváncsi rá?

– Ne bolondozzék, anyókám, beszéljen komolyan!

– Hogyan, hát nem ismeri? Férje piaci élelmiszerárús a jamennél.

– Ó, maga Jü Szanra, a datolyasütemény-árúsra gondol?

– Nem! Ha ő volna, egészen szemrevaló pár lennének. Találgasson tovább az uraság!

– Akkor biztosan Li Szanra gondol, a húslevesárúsra?

– Szó sincs róla. Az is jól illene az asszonykához. Folytassa csak tovább!

– Esetleg még a ferde vállú Liu Hsziao-er is számításba jöhet.

– Megint csak melléfogott! Még ő is megtenné valahogy. Folytassa csak!

– Hiába, bármennyire töröm a fejem, nem tudok rájönni, tisztelt anyácskám.

– Ejnye, ejnye! Akkor hát elárulom! Vu Ta a férje, a pástétomárús.

– Mi a csoda! Az a háromhüvelyknyi emberke, az a törpefakéreg?

– Az bizony!

Hszi-men Csinget csak úgy rázta a nevetés. De aztán keserű hangon folytatta:

– Mégiscsak siralmas dolog, hogy ezt a pompás báránypecsenyét odavetették egy ilyen koszos kutyának!

– Bizony, ez általában így szokott lenni – sóhajtott az öregasszony. – A legbárgyúbb alakok lovagolják a legfényesebb paripákat, és ők hálnak a legszebb asszonyokkal. Hiába, a holdbeli öreg, úgy látszik, szereti az efféle meghökkentő párosításokat.

– Mennyivel tartozom?

– Szóra sem érdemes. Maradjon még egy kicsit, később majd elszámolunk.

– Mellesleg, hadd kérdezzem meg, kinél szolgál most a fia, Csao?

– Ha én azt tudnám! Annak idején elszegődött egy anhuji vándorkereskedőhöz, s azóta a színét se láttam. Fogalmam sincs, él-e még egyáltalán.

– Pedig ügyes, leleményes fickó volt, jobb lett volna az én gondjaimra bízni.

– Ó, ha a magas uraság támogatná őt, biztos lehetne a szerencsében.

– Várjuk meg, míg újból előkerül, aztán majd visszatérünk a dologra. – Ezzel felállt, és elköszönt.

Még két kettősóra sem telt el, s ő már újból megjelent Vang anyó teaháza előtt, s szemét mereven a szomszédos ház bejáratára szegezve, letelepedett a kiugró tetőrész alatt.

– Mit szólna egy szilvaleveshez? – kérdezte az asszony.

– Nagyszerű! Csak kérem, locsolja meg bőségesen ecettel.

Vang anyó nemsokára egy teli tálat és egy csészét rakott elé. Hszi-men Csing egy kis ideig elkóstolhatta a levest.

– Anyókám kedves, de nagyszerűen érti a szilvalevesnek ilyen módon való elkészítését! Van-e belőle bőséges készlete?

– Még hogy van-e? Egész életemben házasságközvetítéssel foglalkoztam.

– De ki beszél itt házasságközvetítésről? Csak a szilvalevesét dicsértem.

– Bocsásson meg, tisztán hallottam, amikor megjegyezte, milyen pompásan kifőzöm a házasságokat.

– Jól van már – vetette közbe Hszi-men Csing nevetve. – Hiszen ha úgy tetszik, maga még a hegyeket is összehoronálja. Hajlandó volna egyszer nekem is ajánlani valakit? Ha jól végzi dolgát, gazdagon megjutalmazom.

– Az úr bizonyára tréfál. Tudná csak meg az első felesége! Alaposan ellátná a bajomat!

– Ettől ne féljen, első feleségem igazán jóságos, megértő teremtség, de az ágyasaim közül egyik sem felel meg nekem. Talán tud a számomra valaki megfelelőt? Ha igen, nyugodtan tegye meg a javaslatát. Elvált asszony is lehet...

– Lenne itt valaki megfelelő, nem is olyan régóta, az uraság részére, csak

nem tudom...

– Beszéljen világosan, a dolog módfelett érdekel!

– Nos, ami a külső megjelenését illeti, több, mint tökéletes, csak éppen már nem mai csirke.

– Néhanapján egy érett szépség sem megvetendő. Hány éves tulajdonképpen? Egy-két év ide vagy oda, nem számít.

– A Vadkan jegyében született a hatvanadik ciklus hatvanadik évében, egyszóval újévkor tölti be a kilencvenharmadik életévét.

– Éppen hozzám való volna ez a tűzrőlpattant menyecske! – tört ki Hszi-men Csingből a nevetés. – Magának is mindig bolondságokon jár az esze!

– De megállapodásunkra mindenképpen innunk kell egyet! – buzdította vendégét Vang anyó.

– Benne vagyok, de jól cukrozza meg az italt!

Már késő este volt, mikor Hszi-men Csing elhagyta őrhelyét, és hazaindult.

– Holnapig adós maradok a számlával, egyelőre írja fel. Rendben van?

– Jó, jó. Tiszteljen meg hamarosan újból a látogatásával!

Otthon sem enni, sem lefeküdni nem volt kedve Hszi-mennek. Minden gondolatát a szép ismeretlen foglalta le. Idegességét Holdasszony a harmadik feleség elhunytá fölött érzett bánatával magyarázta, és nem tulajdonított neki különösebb jelentőséget.

Másnap délelőtt még alig nyitotta ki üzletét Vang anyó, ki mást lát a háztól nem messze fel s alá sétálni, mint Hszi-men Csing urat.

„Ennek aztán sürgős a dolog! – gondolta magában. – Látom, alaposan lépre csaltam! Kiszipolyozta az egész körzetet, de most a kezem közé került, derekasan megkopasztom!”

Meg kell itt jegyeznünk, hogy az öreg Vang anyó híján volt mindenféle erkölcsi meggondolásnak, már hosszú évek óta mint szorgalmas uzsorás és kerítőnő, mint ügyes bábaasszony és orgazda tevékenykedett.

Most ismét eltűnt a bolt mélyén, és nagy buzgalommal tett-vett a teáskanna körül. Kis idő múlva Hszi-men Csing megjelent a bambuszfüggöny alatt, és elfoglalta szokásos őrhelyét. Vang anyó úgy tett, mint aki nem veszi észre, s minden figyelmét a tűzhely lángjának szentelte.

– Hallja-e, anyókám, hozzon két csésze teát! – hallatszott most odakintről a korai vendég hangja.

– Ó, hát ön az, nagyuram? – kérdezte színlelt csodálkozással. – Már jó néhány napja nem volt szerencsém önhöz. Kérem, foglaljon helyet.

– Tartson velem! – mondotta, amikor az asszony kisvártatva két csésze erős, sötétzöld teát tett le az asztalra.

– Ki hallott már ilyet! Éppen az én társaságom hiányzik önnek! – buggyant ki a nevetés Vang anyóból. – Csak nem akar elcsábítani?

– Hszi-men Csing sem állta meg, hogy el ne mosolyodjék, majd így folytatta:

– Mondja csak, voltaképpen mi jót árul az az ember ott a szomszédban?

– Ropogós porecet, káposztás tekerceset, sült húst, levelestészta-fészkét, kagylótésztalevest, meleg fűszersajtot.

– Teljesen meghibbant? Beszéljünk végre okosan. Amennyiben a szomszédja valóban ízletes pástétomot készít, hajlandó lennék negyven-ötven darabot is vásárolni tőle.

– Az ön helyében inkább megvárnám, míg elmegy hazulról. Hiszen kevésbé feltűnő, ha az utcán veszi meg tőle az árut, mint benn a lakásán.

Meg kell hagyni, ebben igaza van.

Hszi-men Csing megitta a teáját, és kiment az utcára. Az öregasszony feszült figyelemmel kísérte minden lépését. A férfi előbb keletnek fordult, majd nyugat felé, de hamarosan újból visszasétált, s elhaladt a teaház előtt; így ment ez vagy hétszer-nyolcszor egymás után. Végül ismét betért a teaházba.

– Ó, nagyuram! Micsoda öröm! Már napok óta nem volt szerencsém! – üdvözölte a vendégét Vang anyó gúnyolódva.

Hszi-men Csing egy fényes ezüstpénzt vett elő a zsebéből, és átnyújtotta neki.

– Fogja, jóasszony, részlettörlesztés a számlámra.

Vang anyó elrakta a pénzt, miközben azt gondolta magában: „Csak aztán máskor se feledkezzék meg az illendőségről. Ez épp elég lesz holnap lakbérre.” Majd hangosan folytatta:

- Úgy veszem észre, valami nyomja a szívét.
- Hogy a csudába találta ki!
- Nem is volt olyan nehéz. Nem ismeri a régi mondást?

*Az idegent sose faggasd,
kérdésekkel sose nyaggasd,
nézd meg arcát, s egykettőre
megtudod, mit tartsz felőle.*

Jóságos egek, ha tudná, hány különös és bonyolult históriának jött már a nyitjára egy magamfajta asszony!

– Figyeljen ide, ha kitalálja, mi nyomja a szívemet, öt ezüstunciával jutalmazom.

– Ó, nincs ezen sok találgatnivaló, akár mindjárt a fülébe súgom: tegnap is, ma is egy bizonyos nőszemélyért koptatta a lábát, itt lakik a szomszédban, és minden gondolatát ő foglalja le. Eltaláltam?

– Fogadja nagyrabecsülésemet, pontosan úgy van, ahogy mondja. Be kell vallanom, hogy amióta tegnap megláttam az ajtó előtt, sem lelkenek, sem érzéseimnek nem vagyok ura többé. Nincs se nyugodt éjszakám, se nappalom. Elment a kedvem az evéstől, ivástól; bármihez kezdek, úgy érzem, tehetetlen vagyok, mert bénák a tagjaim. Nem tudna kiokoskodni valamit?

– Hát akkor én is nyíltan beszélek. Ha csakis nyomorult teaházammal foglalkoznék, mintha csak szellemet fogadnék éjjeliőrnek. Már három éve múltott annak, hogy teaüstömből utoljára felszállt egy nyomorult buborék. Még jól emlékszem rá, egy hideg havas napon történt, június elején. Azóta megállt az üzlet. Ilyen körülmények között természetesen némi mellékjövedelemről is gondoskodnom kell. Hiszen harminchat éves korom óta özvegy vagyok. Miből élnék meg a fiammal? Marad tehát a házasságközvetítés, bábáskodás, gyerekágyas asszonyok ápolása, továbbá régi ruhák adásvétele, az alkalmi közvetítés, s mindezen felül értek még valamit a sebek kiégetéséhez és a betegségeknek tűszúrással való gyógyításához.

– Teringettét, de sok mindenhez ért! Nos hát, amennyiben összehoz egy

találkozót köztem és a madárka között, tíz ezüstuncia üti a markát. Ezzel együtt lesz a koporsójának az ára.

– Huh, egyszóval beugrott! Hiszen csak tréfáltam.

HARMADIK FEJEZET

*Vang anyó behajtja a kerítésért járó pénzt.
Furfangosságával titkos gyönyört
szerez a kéjencnek*

– Egyszóval tíz ezüstuncia üti a markát, kedves anyóka, ha nyélbe üti az üzletet – unszolta Hszi-men Csing az öregasszonyt.

– Ide figyeljen, nagy jó uram. Az ilyen „szerelmi viszony” nem olyan egyszerű dolog. Mert mit is jelent manapság az ilyesmi? Lopott szerelmet. Ehhez mindenekelőtt hat dolog szükséges: jó megjelenés, pénz, virágzó fiatalság, egy vattába pólyált tú gyengédsége és szilárdsága, sok ráérő idő, s végül még egyvalami, ami olyan kemény, mint egy számár micsodája.

– Őszintén megvallva, nálam egyikben sincs hiány. Ami a külsőmet illeti, bár nem hasonlíthatom magam Pan Anhoz, de azért bizvást mondhatom: hű, a teringtét! Másodszor: van mit aprítanom a tejbe. Ami a harmadik dolgot illeti: nyugodtan a fiatalabb korosztályhoz számíthatom magam. Ezután a gyengédség következne, s állíthatom, százszor is meg hagyom verni magam egy asszonytól, mielőtt megmutatnám neki az öklömet. A tekergéshez is van időm, amennyi csak kell. Gondolja, hogy különben ilyen szorgalmasan látogatnám? Végül rátérve a hatodik dologra: kora ifjúságomtól otthonos vagyok az örömtanyákon, és nem dicsekvésképpen mondom, de van egy takaros szerszámom, amit sikerült félelmetes nagyra nevelnem.

– Eddig hát minden rendben volna. De van még egy nehézség, amin a dolog rendszerint megbukik.

– Mégpedig?

– Ne vegye zokon, ha egészen nyíltan beszélek, de az efféle szerelmi ügyek olykor csupán azért nem jönnek létre, mert az érdekelt olyan fősvény, hogy még a költségek egy elenyésző százalékát is megtagadja. Márpedig önt takarékos embernek ismerem, aki nem szórja ki a pénzt az ablakon. És itt van a bökkenő.

– Ugyan, ez ne okozzon gondot magának. Mindenben a kívánsága szerint járok el.

– Nos, ha már itt tartunk, volna egy csinos tervem, hogyan hozzam össze a madárkával.

– Csakugyan? Akkor ki vele!

– Most mindenekelőtt menjen szépen haza, s majd három vagy hat hónap múlva tovább tanácskozunk.

– Hagyja már az efféle beszédet! Hiszen ez valóságos kínszenvedés! Gondoljon az ígért jutalomra!

– Csak lassan a testtel, nagyuram! Jóllehet igen egyszerű származású a madárka – apja, az öreg Pan, szerény szabócska odakint a déli kapu előtt –, de azért értelmes és sokoldalúan képzett: énekel, citerázik, tud kockázni, sakkozni, járatos mind a száz költő dalaiban, és a kézi-munkában is ügyes. Énekelni és citerázni az öreg Csang házában tanult, hiszen tudja, annál a gazdag Csangnál, aki teljesen ingyen adta feleségül a háromhüvelyknyi emberkéhez. Minthogy sokat van otthon egyedül, és sosem hagyja el a házat, gyakran elbeszélgetek vele, sűrűn kikéri tanácsomat, és bizalmasan anyjának szólít. Ha el akar érní valamit, a következő tanáccsal szolgálhatok: mindenekelőtt vásároljon két vég durva selymet, egy vég kéket, egy vég fehérét, továbbá egy vég finom fehér selymet, valamint tíz uncia ára legfinomabb vattát, és mindezt küldje el nekem. Ha ez megvan, majd átmegegyek hozzá a naptárért azzal az ürüggyel, hogy alkalmas napot keresek, melyen a szabót megfogadom. Amennyiben az asszonyka nem ajánlja fel, hogy ő maga elvégzi a szabást-varrást, akkor már eleve le kell mondanunk az egész ügyről. Ezzel szemben, ha azt mondja, minék a szabó, majd ő elvégzi a munkát, akkor már megnyertük az első fordulót. Ha azután kérésemre eljön a házamba, hogy ott szabjon-varrjon, már a második fordulót is megnyertük. Étellel-itallal kínálom majd, és noszogatom, lászon hozzá. De ha visszautasítja a vendéglátást, mindenről le kell mondanunk. Ha azonban nem sokat kéreti magát, és hozzálát az evéshez, iváshoz, akkor már a harmadik forduló is a miénk. Az első alkalommal ön nem lehet jelen. Legfeljebb a harmadik alkalommal mutatkozhat, úgy a délutáni órákban. Öltse magára a legjobb ruháját, és jelezze halk köhécseléssel megérkezését. Mondja, hogy nagyon régen nem látott már, és szeretne egy csésze teát inni. Én majd befelé tessékelem. Ha belépésekor a madárka feláll, és hiába próbálom marasztalni, félbe kell hagyni a dolgot. Viszont ha meg se mozdul, és helyén marad, már a negyedik fordulót is megnyertük. Bemutatom majd neki a selymek kegyes adományozóját, kidomborítom, mennyi jó tulajdonsággal rendelkezik, ön

pedig magasztalni fogja az ő művészetét és kezűgyességét. Amennyiben nem válaszol, mindenről le kell mondanunk. Ha ellenben beszélgetésbe elegyedik önnel, már félig megnyertük a játszmát. Ezek után én megjegyzem, milyen különös szerencse ama két ember találkozása, akiknek az új ruhát köszönhetem: önnek a selymet, őneki pedig a munkát. Azt hiszem, helyénvaló lesz, ha eldicsekszem művészetemmel, hogy akár a legtávolabbi hegyeket is összehoronálom, ön viszont megragadja a kedvező alkalmat, és bort hozat a hölgynek. Ön természetesen örömmel fogadja az én javaslatomat, és pénzt ad a bevásárláshoz. Amennyiben ő mindenképpen menni akar, és semmit sem ér a marasztalás, úgy természetesen fel kell hagynunk a dologgal. Ámde ha ülve marad, már a hatodik fordulót is megnyertük. Én átveszem öntől a pénzt, őt pedig megkérem, távollétemben ne nyugtalankodjék, és szórakoztassa el az uraságot. Amennyiben a madárka ellenkezik, feláll és mindenképpen távozni akar, le kell tennünk a dologról. Viszont ha ülve marad, az kedvező önre nézve, és már a hetedik fordulót is megnyerte. Visszatérésem után szépen megterítek, és így szólok hozzá: „Tegye most félre a munkát, és igyon velünk egy pohár bort! Az úr nem akarja az ablakon kiszórni a pénzt.” Ha húzódozik, vonakodik, hogy igyék önnel, és menni készül, vesztett ügyünk van. De ha csak kéreti magát, és közben ülve marad, jók a kilátások, és ön a nyolcadik fordulót is megnyerte. Amikor a bor már kissé a fejébe száll, és a beszélgetés a kívánt mederbe terelődik, én azzal a kifogással, hogy a bor már elfogyott, ismét eltűnök, mert pótolnom kell a készletet, amihez ön újból pénzt ad. Amikor elmegyek, egyszerűen rázárom kettőjükre az ajtót. Ha ekkor megijed, és sivalkodni kezd, fel kell adni a dolgot. Ha mégis szó nélkül engedi, hogy az ajtót elreteszelve, akkor már a kilencedik fordulót is megnyerte. De ahhoz, hogy az utolsót is megnyerje, még komoly erőfeszítésre lesz szükség. Ha majd így szépen kettesben maradnak, elő kell vennie minden ékesszólását és rábeszélőképességét, sőt, mi több, a kezek és lábak beszédétől sem szabad idegenkednie. Ettől fogva már minden csakis öntől függ. Sodorjon le, mintegy véletlenül, a kabátja ujjával egy-két evőpálcikát az asztról, majd tegyen úgy, mintha fel akarná venni őket, s lehajlás közben az asztal alatt tapogassa meg nyugodtan az asszonyka lábát. Ha megbotránkozik és jelenetet rendez, bejövök, és kihúdom önt a csávából. Ebben az esetben természetesen nagyjából elveszettnek kell tekintenünk az ügyet. Viszont ha mindvégig csöndben marad, teljes a győzelem. De bízhatom-e önben, hogy később is hálás lesz nekem mindezért a nagy szolgálatért?

– Pompásan kifundálta, anyókám! – áradozott Hszi-men Csing fellelkesülve. – Túlzás nélkül mondhatom, díszhelyet érdemel a Felhőkön Lebegők Csarnokában.

– Csak ne olyan hevesen! Maradjunk csak inkább a megígért tíz ezüstunciánál!

– Amiatt ne fájjon a feje! De mondja csak, mikor kerül sor a terv megvalósítására?

– Tüstént átmegyek hozzá a naptárért, és amíg a háromhüvelyknyi emberke a dolga után jár, részletesen megbeszélek vele mindent. Ön meg közben gondoskodik róla, hogy a selyem és a vatta mielőbb itt legyen, estére pedig én megadom a választ.

– Csak bízva rám, nem szegem meg az ígéretemet – mondta Hszi-men Csing, és ezzel elköszönt. Útban haza-felé megvásárolta a három vég selymet, továbbá a tíz uncia legfinomabb, tükörtiszta vattát. Szolgájával, Taj A-errel, egy takaróba csomagoltatta az egészet, és nyomban elküldte Vang anyónak. Az öregasszony nagyon megörült a holminak, és a hátsó kijáraton át azon nyomban átment a szomszédba.

– Miért kerülte el a hölgy az utóbbi napokban szegényes viskómat? – köszönt be Aranylótuuszhoz.

– Nem éreztem jól magam, és kevés kedvem volt elmenni hazulról!

– Nincs véletlenül egy naptár kéznél? Alkalmas napot szeretnék keresni a szabás-varráshoz.

– Mit szeretne varrni, anyám?

– Engem, öregasszonyt, tenger sok baj kínoz, legfőbb ideje, hogy megbarátkozzam a halál gondolatával. A fiam sincs odahaza.

– Hát hol tekereg?

– Elszegődött egy vándorkereskedőhöz, azzal járja a világot. Nem ad hírt magáról, s én egyre jobban aggódom.

– Voltaképpen hány éves most a fiú?

– Tizenhét!

– Miért nem keres neki feleséget? Legalább lenne valaki, aki segít a házban.

– Helyesen mondja, csak hogy amíg saját erőmre vagyok utalva, nem érek rá menyasszonyt keresni. De mihelyt visszatér, utánanézek a dolognak. Ó, annyira kínoz a fulladás és köhögés! Egész testem el van csigázva. Olyan fájdalmaim vannak éjszaka, hogy le sem hunyom a szemem, már csak ezért is itt az ideje, hogy végre megvarrassam a halotti öltözéket. A minap azután egy gazdag, régi jó törzsvendégem, akinek hébe-hóba bizonyos szívességeket tettem – ápoltam házában a beteget, ilyen meg olyan szolgálatot vagy ágyast szereztem neki –, egyszóval ez a gazdag úr egészen váratlanul gyengédségének és együttérzésének jeleként megajándékozott a halotti öltözékhez szükséges anyagokkal. A selyem már egy évnél is hosszabb ideje fekszik nálam. Csupán az időm nem engedte, hogy megvarrassam. De most már olyan állapotban vagyok, hogy nem halaszthatom tovább a dolgot, ezenfelül kapóra jön az is, hogy szökőhónap lévén, ki tudok szorítani néhány napot a szabás-varráshoz. A szabó előbb alaposan megkopasztott, majd túlterheltségére hivatkozva, egyszerűen faképnél hagyott. Ó, el sem mondhatom, milyen ocsmány dolgok ezek!

– Nem tudom, eltalálnám-e az ízlését, máskülönben, ha nem vetné meg segítségemet, kedves anyácskám, ezekben a napokban lenne időm.

– Ó, ha nem kímélné értem drága ujjacskáit, békében halhatnék meg. Sok dicsérő szót hallottam már ügyességéről, csak nem volt bátorságom zaklatni.

– Nincs erről sok beszélivaló. Megmondtam, hogy szívesen állok rendelkezésére, és ezzel a dolog el van intézve. Vigye magával a naptáramat, és kérjen meg valakit, válassza ki az alkalmas napot.

– De minek tettei magát, drága kis asszonykám! Hiszen olyan pompásan eligazodik száz költőnk valamennyi rímes és rímtelen versében, minek akkor idegen segítséghez folyamodnom?

– Elfelejtettem én már réges-rég mindent – szabódott Aranylótusz.

– Üres kifogás! – hajtogatta Vang anyó, és kezébe nyomta a naptárt.

– A holnapi és a holnaputáni nap nem alkalmas – jelentette ki Aranylótusz, miután kis ideig tanulmányozta a naptárt. – De a következő már szerencsés nap.

– Vang anyó türelmetlenül kivette a naptárt Aranylótusz kezéből, és felakasztotta a falra.

– Voltaképpen mi szükségünk arra, hogy valami különös szerencsenapot

válasszunk? Hiszen azzal, hogy a munkát elvállalta, már amúgy is szerencsecsillagot gyújtott.

– Mellesleg, halotti öltözékről lévén szó, egy szomorú nap lenne a legalkalmasabb – mondta Aranylótusz elgondolkozva.

– Fő dolog, hogy nem tagadja meg a segítségét; szerencsés vagy szerencsétlen nap, énnekem igazán mindegy – egyezett bele tüstént Vang anyó. – Egyszóval holnap elvárhatom kietlen lakomban?

– Miért nem inkább énnálam?

– Mert szeretném nézni, hogyan dolgozik, másfelől meg nincsen senki, aki távollétemben a házat őrizné.

– Igaza van, tehát holnap, reggeli után.

Hszi-men Csing ugyanaznap este értesítést kapott; jöjjön el harmadnap délután.

Aranylótusz megtartotta a szavát, és másnap délelőtt, mihelyt férje útnak indult, átment szomszédasszonyához, aki üdvözlésképpen dió- és fenyőmagoldattal fűszerezett, különösen erős teával kínálta meg. Ezután Aranylótusz hozzálátott a munkához, mértéket vett, kiszabta az anyagot, és nekikezdett a varrásnak. Vang anyó le sem vette róla a szemét, s hangos felkiáltásokkal adta tudtul elragadtatását. Megélt már vagy hetven évet, de ilyen művészi munkát és rendkívüli kezűgyességet még sosem látott. Deltájban ettek valamit, de azután estig meg sem állt a munka.

A háromhüvelyknyi emberke éppen akkor lépte át háza küszöbét, amikor Aranylótusz hazaérkezett. Feleségének a munka hevétől enyhén kipirult arca nyomban feltűnt neki.

– Hol voltál? – kérdezte.

– A szomszédban, Vang anyónál. Megkért, segítsek megvarrni halotti ruháját. Délben meg ott tartott ebédre.

– Nem lett volna szabad elfogadnod. Hiszen amúgy is le vagy kötelezve neki. Bár az a pár falat valóban szóra sem érdemes, mégis helyesebb, ha hazajársz ebédelni, nehogy a terhére legyél. Mindenesetre holnap reggel, mielőtt átmegy, vegyél magadhoz egy kevés pénzt, hogy viszonzni tudd a vendéglátást.

*Ha rokon is szegről-végről,
jó szomszédal sosem ér föl.*

Régi szabály ez. Melegen kell tartanunk a barátságot. Ha meg nem fogadná el, amit viszonzásképpen felajánlasz, akkor fejezd be inkább idehaza a munkát.

Az asszony némán hallgatta.

Másnap Aranylótusz ismét átment a szomszédba, hogy folytassa a munkát. Amikor eljött az ebéd ideje, ruhája ujjából háromszáz rézkest vett elő, és átnyújtotta Vang anyónak.

– Fogja, anyácskám, vásároljon egy kis ételt-italt.

– Ejnye, hát ez meg mit jelentsen! – szolt az öregasszony elcsodálkozva. – Én kértem szívességre, s most kiadásokba verné magát? Vagy talán nem ízlik, amivel kínálok?

– Ütődött férjem kívánsága, hogy így legyen. Ha visszautasítja ezt a csekélységet, otthon kell befejeznem a munkát!

– Mondhatom, férjeura aztán érti, hogyan kell elrendezni az életet. De ha már egyszer ragaszkodik hozzá, elfogadom – egyezett bele sürgősen az öregasszony, mert veszélyeztetve látta tervét. Saját zsebéből is hozzátett valamit, és különlegesen jó bort meg néhány ínycsafalatot vásárolt az ebédhez. Se vége, se hossza nem volt a hálálkodásnak, amikor este búcsút vett látogatójától.

Másnap délután a két asszony megint csak ott ült Vang anyó szobájában, a varrás fölé hajolva, amikor odakintről hangos köhécselésre lettek figyelmesek, majd nyomban utána megszólalt valaki:

– Hé, Vang anyó, de rég nem láttam már!

Az öregasszony fürkésző tekintettel nézett szét:

– Ki az odakint?

– Én vagyok – hangzott a válasz.

Természetesen ki más lehetett, mint Hszi-men Csing? Már alig várta a mai napot, s most a megbeszéléshez híven, legjobb ruhájában, öt ezüstunciával a zsebében, arannyal átszőtt szecsuanai legyezővel a kezében, pontos időben

megjelent a teaház előtt.

Vang anyó buzgón kisietett.

– Ó, hát ön az? Kérem, kerüljön beljebb. Éppen a legjobbkor érkezett, nézze csak, mit csinálunk.

Ezzel megragadta Hszi-men Csing kabátujját, és bevonszolta a szobába.

– Kedves asszonyka, íme bemutatom magának a bőkezű adományozót, Hszi-men Csing urat.

Az meg csak állt, s nem tudta levenni szemét a finom, üde arcról, mely fölött jégmadár tollához hasonló, dús, kékesfekete hajfelhő gomolygott. Az asszony a fehér karton alsóruha fölött barackrózsaszín, kétoldalt felhasított selyemkabátkát viselt és kék szaténadrágot. Hszi-men Csing megjelenésekor tovább varrt, csupán kissé lehajtotta a fejét. A férfi mélyen meghajolt, és dallamos hangon előadta az üdvözléshez készen tartott szóvirágokat. Aranylótusz ölébe ejtette a munkát, és halkán „tízezerszeres szerencsét” kívánt.

– Képzelve csak, nagyuram – szolt közbe Vang anyó –, a mai napig sem jutottam hozzá, hogy megvarrassam az anyagot, mellyel egy év előtt megajándékozott. Most e hölgy, a szomszédnőm szorgos és segítőkész ujjacskáinak köszönhetem, hogy végre elkészül a ruha. És milyen nagyszerűen értenek ezek az ujjak a varráshoz, milyen gondosan sorakozik öltés öltés mellett, szinte hihetetlen! Jöjjön csak közelebb, nagyuram, győződjék meg róla!

– Pompás! Mondhatnám, isteni!

– Ne gúnyolódjék velem! – jegyezte meg Aranylótusz mosolyogva, továbbra is lehajtott fejjel.

– Nem haragszik, ha megkérdezem, melyik házból való a hölgy? – fordult most Hszi-men Csing Vang anyóhoz, mint akinek sejtelve sincs semmiről.

– Próbálja kitalálni!

– Fogalmam sincs róla.

– Akkor megmondom, de kérem, előbb foglaljon helyet – és leültette, úgy, hogy pontosan szembe kerüljön Aranylótusszal.

– Emlékszik még, hogy a minap, amikor elhaladt a szomszéd kapu előtt, alaposan fejbe kólintotta valami?

– Ó, nyilván arra gondol, amikor hozzám vágódott a támasztóvilla? Igen, igen, csak tudnám, kinek a háza előtt történt!

Aranylótusz még mélyebbre hajtotta a fejét, és hamiskásan közbevetette:

– Remélem, már nem haragszik múltkori ügyetlenségemért.

– Ugyan, dehogy, hová gondol?

– Egyszóval ő lenne a szóban forgó hölgy, mégpedig szomszédom, Vu Ta felesége – egészítette ki Vang anyó a bemutatást.

– Ó, hiszen én teljesen megfeledkeztem a bemutatkozásról – mormogta Hszi-men Csing.

Vang anyó most a fiatalasszonyhoz fordult:

– Ismeri az urat?

– Nem.

– Hszi-men Csing úr ő, körzetünk egyik leggazdagabb embere. Öméltósága, a körzeti mandarin is személyes barátságával tünteti ki. Vagyona tízezerszer tízezer ezerkes-füzérre rüg. Annyi a pénze, hogy még a Nagy Göncölszekérbe se férne bele. Övé a jamen előtti nagy gyógyszertár. Csűrjeiben ott rohad a töméntelen fölös rizs. Ami házában sárga, az mind arany, ami fehér, az ezüst, ami kerek, az gyöngy, minden, ami ragyog, az drágakő. Van ott rinocéroszszarv meg elefántcsont is. Első felesége egy született Vu lány, a bal oldali városrész parancsnokának, Vunak a leánya; okos, szorgalmas asszony, annak idején én magam közvetítettem ezt a házasságot. De mondja csak, Hszi-men úr, miért maradt el tőlem ennyi ideig?

– Az utóbbi napokban nagyon elfoglalt leányom eljegyzése... – Mesélt az otthoni dolgokról, s kis ideig csak közte és Vang anyó közt folyt a beszélgetés, melynek során az utóbbi nem győzte eléggé dicsérni védencét. Aranylótusz lehajtott fejjel, némán hallgatta, s egyre csak varrogatott.

*Az asszony, mint a hullám,
futékony, ingatag,
ha nem látja a férje,
máris máshoz szalad.*

A tapasztalt Hszi-men meglepéssel állapította meg, hogy a szépasszony máris vonzódik hozzá, mindössze azt sajnálta, hogy azon nyomban nem tehette magáévá. De okosabbnak vélte, ha türtőzteti magát, és megvárja, míg az öregasszony pontról pontra végrehajtja tervét. Most végre elérkeztek ahhoz a fontos mozzanathoz, amikor Vang anyó értésére adta vendégének, helyesen tenné, ha a hölgy tiszteletére egy kis finom borocskát hozatna. Hszi-men Csing meglepetést színlelt.

– Jóllehet nem számítottam rá, de véletlenül éppen van nálam valami pénz. Tessék, kérem.

Zsebébe nyúlt, és előhalászott egy ezüstunciát. Aranylótusz intett az öregasszonynak, hogy nem fogadhatja el a vendéglátást, de mindezt csak a látszat kedvéért, különben meg se mozdult.

Vang anyó úgy tett, mintha semmit se venne észre, eltette az ezüstöt, és indulni készült.

– Megkérhetném, kedves asszonyom, hogy távollétemben szórakoztassa az urat? Hamarosan itt leszek – vetette oda búcsúzóul.

– Nem szívesen, anyácskám – kényeskedett Aranylótusz, de azért meg se moccant.

Így aztán kettesben maradtak a szobában. Egyikük sem szólt. Hszi-men Csing az asszonyra szegezte tekintetét, aki a varrás fölé hajolt ugyan, de nem állta meg, hogy olykor-olykor lopva rá ne pillantson a férfira.

Vang anyó nemsokára visszajött. Kövér libát, ropogós kacsát, sült húst és frissen sült halat hozott egy piaci konyháról, továbbá különlegesen finom gyümölcsöket és a legjobb bort. Az asztal hamarosan ünnepi díszben pompázott, rajta dúsan megrakott tálak, teli csészék sorakoztak. Az öregasszony bátorítón rákacsintott Aranylótusznak.

– Tegye most félre a munkát, és igyék velünk egy pohárral!

– Ó, azt nem lehet, tiltja az illendőség. Majd anyácskám elszórakoztatja az uraságot!

– De, kedvesem, miket beszél! Hiszen éppen a maga tiszteletére mosott kezet az uraság!

És be sem várva a további szabadkozást, néhány megrakott tálal tett elé. Az étkezés elején a szépasszony még kicsit kellett magát, a gáláns lovag

pedig minden alkalmat megragadott az udvariaskodásra, de a harmadik pohár bor után – Vang anyó éppen kiment a konyhába, hogy új puncsot forraljon – már fesztelenebbé vált a társalgás.

– Hány tavaszi rügyfakadást élt már meg a hölgy? – kérdezte Hszi-men Csing.

– Huszonöt éves vagyok.

– Akkor hát egyidős „szerény párommal”. Ő a sárkány évében született, a nyolcadik újhold huszonötödik napján.

– Túlságosan nagy megtiszteltetés számomra, hogy első feleségét együtt említi velem, olyan, mintha összehasonlítaná az eget a földdel.

– Ó, Aranylótusz asszony módfelett művelt – elegyedett a beszédbe Vang anyó. – Nemcsak a cérnával és a tüvel bánik kitűnően, hanem nagyszerűen eligazodik a száz költő és filozófus műveiben, nem is szólva az írásművészetről, a sakkozásról és más hasonló mesterségekről, melyeknek pompás ismerője.

– Micsoda páratlan asszony, aki ennyi jó tulajdonsággal rendelkezik! – kiáltott fel Hszi-men Csing elragadtatással.

– Hogy is nyilváníthatnék véleményt, én öregasszony, de engedjék meg nekem: akad-e a háznak asszonynepe közt egyetlen is, aki a mi Aranylótuszunkkal felvehetné a versenyt?

Voltaképpen igaza van Vang anyó. De látja, nem is tudnám hamarjában elmagyarázni, mi miért történt. Egyszerűen balszerencsém volt, és eddig még nem sikerült megtalálnom az igazit.

– Hát elhalt első felesége, a született Csen lány?

– Ó ne beszéljünk róla. Bár elég alacsony származású, volt de milyen okos és körültekintő! Mindenben rábízhattam magam. Mily fájdalom, hogy három évvel ezelőtt elköltözött az élők sorából/ Ha ma élne nem állna feje tetején a házam. Vagy öten-hatan tátogatják ételért a szájukat, de a háztartással senki sem törődik. Nincsen igazi úrnője a háznak. Jelenlegi „szerény párom” állandóan betegeskedik, és nem törődik azzal, hogy lezüllik a háztartás. Ezért is járok el annyit Hazulról, otthon csak mérgelődés az életem.

– Ne vegye zokon, nagyuram, de nyíltan kimondom: sem előző, sem jelenlegi felesége nem vetélkedhet Aranylótusszal, akár belső, akár külső

erényeit tekintjük.

– Igazat mond, de hozzáfűzhetem, hogy még báj és életkedv tekintetében sem.

– Mellesleg szólva tudtommal van egy kis barátnője a Keleti utcában? Miért nem közvetíthetnék őnála is?

– Ó, maga a kis Csangra gondol, aki olyan unalmasan énekel? Mióta megtudtam, hogy néhanapján idegen ösvényre téved, már nem kedvelem.

– És hogy állunk a bordélyházbéli Li Csao-errel? Hiszen őhózzá már elég régi kapcsolat fűzi?

– Azóta ő már a második feleségem. Sajnos, a háztartáshoz ő sem ért, különben őt tettem volna meg első feleségemnek.

– De tudtommal Cso Tiu-errel mindig nagyszerűen megértették egymást?

– Kérem ne beszéljen róla! Ő volt a harmadik feleségem. Nemrégiben ágynak dőlt és meghalt.

– Ó, a szegény! De tegyük fel ha tudnék valakit, aki megfelelne ízlésének, volna-e akadálya, hogy javaslattal álljak elő?

– Minthogy szüleim már nem élnek, a magam ura vagyok, és ugyan ki szólhatna bele a dolgaimba?

– Csak tréfa volt az egész. Hogy is teremthetném elő így hirtelen a megfelelő személyt?

– Miért ne volna lehetséges? Ó, hogy nekem még a házasságban sincsen szerencsém!

– Megint kifogytunk a borból! – szakította félbe az öregasszony a beszélgetést. – Mindig épp akkor fogy el, amikor az ember a legjobban kívánja! Kérem, ne szidjon meg a mulasztásért. Hozzak egy újabb kancsóval?

Hszi-men Csing benyúlt a tarsolyába, és elővette a még megmaradt négy ezüstöt.

– Fogja, anyókám, mind a négyet, nehogy újból fennakadás legyen.

Az öregasszony megköszönte a pénzt, majd nagy buzgalommal elindult a dolgára, de nem mulasztotta el, hogy előbb ne vessen egy fürkésző pillantást a szépasszonyra. A három jókora pohár bor, mellyel ajkának szomját csillapította, megtette a kívánt hatást. Nyiladoztak benne a vágy rügyei.

Némán, lesütött szemmel hallgatta Hszi-men Csing és az öregasszony beszélgetését, s a célzásokat gondosan megjegyezte magának.

NEGYEDIK FEJEZET

*Aranylótusz titkos örömeknek hódol
a Varázshegyen.*

*Jogos felháborodás vihara a teaházban..
Jün testvérke.*

Vang anyó széles vigyorral a fiatalasszonyhoz fordult:

– Most elmegyek a Keleti utcába, tudom, hol kapni pompás borocskát a körzeti jamen közelében. Jó időbe telik, míg visszaérek. Legyen szíves, szórakoztassa el közben az uraságot! Van még egy kevés a kancsó alján, töltsön, ha üresek a poharak.

– Miattam ne fáradjon, én már nem kérek több bort.

– Ejnye, hát miért ülnének itt, mint az idegenek? Miért ne innának még egy-két pohárával? Ne legyen már olyan félénk!

– Minek unszol ennyire? – húzódozott Aranylótusz, de nem mozdult a helyéről.

Vang anyó kilökte az ajtót, s kívülről egy zsineggel az ajtófélfához erősítette. Azután letelepedett a ház utcai oldalán, és a legnagyobb lelki nyugalommal elkezdett fenni.

A párocska be volt zárva a szobába. Aranylótusz kissé hátratólta a székét, és időnként lopva a férfira pillantott, aki le sem vette róla mámoros tekintetét.

– Hogy is hangzik becses családi neve? – szólalt meg végül.

– Vu.

– Ó, igen, Vu – mondta szórakozottan. – Ritka név a mi körzetünkben. Talán bizony rokonságához tartozik a háromhüvelyknyi emberkének csúfolt pástétomkereskedő?

Az asszony a füle tövéig elpirult.

– A férjem – suttogta, fejét lehajtva.

Hszi-men Csing kis ideig hallgatott, és elgondolkodva maga elé nézett. Majd szenvedélyesen kifakadt:

– Micsoda igazságtalanság!

– Mi baj érte? – kérdezte Aranylótusz kedélyesen, oldalról feltekintve rá.

– Engem semmi, a maga sorsa ellen tiltakozom felindultságomban!

Most gyorsan peregni kezdett a nyelve, nem takarékoskodott a hízelgő szóvirágokkal, a „nagyságos” és „igen tisztelt” megszólításokkal. Közben az asszony a kabátkájával játszott, rágta az ujjá szegélyét, a szóözönt pedig, anélkül, hogy a rágcsálást abbahagyta volna, dacos közbeszólásokkal és pajzán oldalpillantásokkal kísérette. Ekkor Hszi-men Csing, a fülledt levegőre hivatkozva, ledobta magáról vékony, zöld selyemköntösét.

– Lenne olyan szíves odatenni a kályhapadkára? – kérte udvariasan.

Aranylótusz hirtelen elhatározással hátat fordított.

– Vigye oda maga! Hisz van két erős keze – fűzte hozzá jókedvűen, miközben tovább rágta kabátja ujját.

– Ha nem akarja, úgy is jól van.

Kinyújtott karral keresztülemelte a köntöst az asztalon, s rádobta a kályhapadkára. Ám mesterkedése eredményeként a köntös ujjával ügyesen lesodort az asztról egy evőpálcikát. És hogy, hogy nem, a pálcika éppen Arany-lótusz elé gurult! Mikor aztán Hszi-men Csing újból tölteni és tálalni akart, természetesen hiába kereste a pálcikát.

– Ezt a pálcikát keresi talán? – kérdezte Aranylótusz nevetve, miközben rátette a lábacsáját.

– Ó, csakhogy megvan! – mondta a férfi színlelt csodálkozással. Lehajolt, de nem emelte fel, hanem gyengéd kézzel végigtapogatta az asszonyka tarka hímzésű papucsát. Aranylótuszból kitört a nevetés.

– Mi jut eszébe, mindjárt kiáltok!

Hszi-men Csing térdre borult.

– Könyörüljön meg rajtam, szegény nyomorulton, kegyes asszonyom! – sóhajtott, miközben keze felkúszott a sima combokon.

Aranylótusz vonakodott, s így kiáltott:

– Ejnye, maga neveletlen, pajzán fickó! Vigyázzon, mert mindjárt képen teremtem.

– Ó, asszonyom, az ön kezétől akár megölni is hagyom magam!

És anélkül, hogy időt hagyott volna a válaszra, karjába vette Aranylótuszt, és lefektette Vang anyó kályhapadkájára. Kioldotta az övét, és levetkőztette. És közös örömeiket élveztek a közös párnán.

Gondoljátok csak el, tisztelt olvasók: Csang, az öreg pénzeszsák már gyenge aggastyán volt, amikor magáévá tette Aranylótuszt. Ugyan mi öröme lehetett a szépasszonynak e mellett az erőtlén aggastyán mellett, akinek taknya-nyála összefolyt, és olyan lötyedt volt a teste, mint a hígra sikerült bablisztrántás... S mi következett azután? Férjhez ment a háromhüvelyknyi emberkéhez. Elképzelhető, hogy annak sem tellett többre az erejéből. Milyen kielégülést jelenthetett hát számára ezek után a Hszi-men Csinggel való együttlét, aki már réges-rég beavatottja volt a hold és a szelek játékának, és jól megtermett, erőtlől duzzadó szerszámmal rendelkezett!

*Nyak a nyakon – szerelmes mandarinkacsák,
mikor a vízen vígan sürgölődnek.
Fej a fejen – kedves főnix-madárpár,
amint gallyakból fészket rak serényen.
Piros ajakát a nő a férfi orcájára nyomja,
az a félrebillent fejet erősen karjába szorítja.
A vállán keres támaszt a selyemharisnyás láb,
kettős újhold-sarlója válik, íme, láthatóvá,
az aranyboglár elcsúszik, előbb az egyik, azután a másik,
feketén gomolyog haja felhője széjjel a párnán.
Szerelmese óceánmély, hegymagas esküvései
és mindenféle becézgetései
eloszlatják maradék riadalmát,
ahogy a felhő elrebben a szélben.
Gyöngédsége vihara letiporja,
s torkából a gyönyör sárgarigó-szava buggyan,
tódul édes nyál az ínyére,
élvezni buján nyújtózik a nyelvecskéje.
Fűzfavesszőkarcsú teste edényein át, erein keresztül
súlyosan és lankasztón zsibbadt kéz meleg árama árad,
lélegzete meg-megtörve zihál a cseresznyeajkak közt,
szemére már alkonyhomály neheziil,
jószagú tiszta verejték gyöngyözi fényes gyönggyel a bőrét.*

*Apró hullámrengés rázkódtatja a mellét.
Így szürcsölte az édességgel terhes
gyönyört, lett egymásé a két szerelmes.*

A felhő kiöntötte csapadékterhét. Azok ketten éppen ruhájukat szedték rendbe, amikor Vang anyó hirtelen benyitott a szobába. Úgy tett, mint aki roppant meg van lepődve, összecsapta a kezét, és felkiáltott:

– Ejnye, ejnye, szép dolgok történnek itt! – Majd a zavartan álldogáló Aranylótuszhoz fordult: – Varni hívtam ide, nem pedig szeretkezni. Legjobb lesz, ha nyomban átmegyek a férjéhez, és mindent elmondok neki, nehogy kerülő úton szerezzen tudomást a dologról, és méltán szemrehányással illessen engem.

Még alig fejezte be a mondókáját, máris indulni készült, de a szégyentől piros Aranylótusz megragadta a szoknyáját, és nem engedte:

– Legyen könyörületes hozzám, anyácskám! – suttogta halkán.

– Egyetlen kikötéssel: mától kezdve rendelkezésére kell állnia Hszi-men Csing úrnak; reggel, délben vagy akár késő este hívatom, át kell jönnie. Ha minden kívánságom szerint történik, hallgatni fogok. De ha nem, elmondom a férjének.

Aranylótusz egy árva szót sem tudott szólni szégyenében.

– No, mi lesz? Válaszoljon szaporán! – sürgette az öregasszony áldozatát.

– Megteszem – hangzott alig hallhatóan.

Vang anyó most Hszi-men Csinghez fordult:

– Maradéktalanul teljesült a kívánsága, nagyuram, most gondoljon az ígéretére! Máskülönben...

– Ne féljen semmitől, anyókám, megtartom a szavamat.

– De volna meg valami – folytatta az öregasszony. – Ígéretet már kaptam mindkettőjüktől, de kézzelfogható bizonyíték nélkül nem ér az semmit. Szavuk hitelül kölcsönösen ajándékozzák meg egymást valamivel.

Hszi-men Csing azon nyomban kivett a hajából egy aranycsatot, és hátul a nyakban Aranylótusz fürtjeibe tűzte. De az, félve, hogy férje felfedezi az ajándékot, és gyanút fog, kivette hajából a csatot, és ruhájának ujjába rejtette.

Az ellen is szabadkozott, hogy viszontajándékot adjon Hszi-men Csingnek, de hiába volt minden tiltakozás, nem tudta megakadályozni, hogy ruhája ujjából Vang anyó ki ne tépjen egy finom hangcsoui selyemflór zsebkendőt, és oda ne adja Hszi-men Csingnek. Még megittak egy-két pohár bort, majd Aranylótusz felállt, és a hátsó kapun keresztül hazaosont.

- Mit szól hozzá, jól csináltam? – kérdezte Vang anyó.
- Kitűnően! Igazán örök hálára kötelezett.
- Hát a szerelemhez ért-e a kicsike?
- Ó, maga a gyönyör megtestesülése... szavakkal el sem mondhatom!
- De az ígéretéről se feledkezzék meg!
- Mihelyt hazaérek, elküldöm a jutalmát.

Az öregasszony nevetve idézte:

*Látni: zászlók lobognak s felrivall
a messzeségben a győzelmi zaj.*

Remélhetőleg nem kell majd kiszállnom a síromból, hogy behajtsam a temetési énekesek fizetségét!

Másnap délelőtt meg is kapta a neki járó tíz fényes ezüstöt. Hszi-men Csing személyesen vitte el a pénzt. Régi tapasztalat már, hogy a pénz engedelmessé teszi az embereket. A fényes fém tiszta ragyogása láttán Vang anyó fekete szemében felcsillant az öröm, de nem elégedett meg csupán hálálkodással, hanem minden felszólítás nélkül azon nyomban áthívatta a szép szomszédasszonyt. Jóllehet még túlságosan korán volt, és a háromhüvelyknyi emberke nyilván még nem ment el hazulról, Vang anyó, azzal a kifogással élve, hogy lopótök merőkanálért megy, értesíteni akarta a fiatalasszonyt. S lám, már át is surrant.

Aranylótusz éppen a reggeli elkészítésével foglalatосkodott, amikor a kis Jing-er jelentette, hogy Vang anyó kopog a hátsó ajtón, és egy lopótök merőkanalat szeretne kölcsönkérni. Az asszony tüstént kiment, odaadta az öregasszonynak a kanalat, és beljebb tessékelte. Az, arra hivatkozva, hogy őrző nélkül hagyta a házat, elhárította a kedvességet, de azért lopva megszorította Aranylótusz kezét, jelezvén, hogy Hszi-men Csing jött

látogatóba. Aranylótusz megértette a jeladást. Sürgette férjét, siessen már az evéssel, s alighogy az felpakolva elballagott, gyorsan felszaladt hálósobájába, nagy sietve magára öltötte legjobb ruháját, és kicsinosította magát. Mielőtt átment a szomszédba, kioktatta a kis Jing-ert:

– Kicsit átnézek Vang anyóhoz, vigyázz közben a házra, és értesíts idejekorán, ha a férjem haza talál jönni. Megértetted, mit parancsoltam? Ha nem engedelmeskedsz, összetöröm minden porcikádat, te nyavalyás!

Hszi-men Csing égi tüneményt vélt látni maga előtt, amikor Aranylótusz belépett a szobába. Nemsokára már gyengéden összehajoltak, karjuk és combjuk összesimult.

– Észrevett tegnap valamit a férje? – kérdezte Vang anyó, miközben teát és bort szolgált fel.

– Érdeklődött, elkészültünk-e már a halotti öltözékkel, mire azt válaszoltam, jóllehet a ruha készen van, csak az utolsó útjához szükséges papucsal és harisnyával lesz még egy kis tennivaló.

Ezalatt Hszi-men Csing nem győzte bámulni kedvesét. Most még sokkal elragadóbbnak találta. Milyen elbájoló volt, amikor ivásnál fehér orcáját halvány pír öntötte el, s mily szép is volt a halántékára omló két hajáradat, melyet mintha festő ecsetje vetett volna oda! Úgy tetszett, földöntúli tüneményt, holdbéli tündért lát maga előtt.

Hszi-men Csing elragadtatással szorította magához, közben az asszony szoknyájának széle félrebillent, s látni engedte hollófekete papucsba bújtatott kecses lábacskaikat. A férfi kissé feljebb húzta a szoknyáját, érzékszervei máris bizseregni kezdtek. Egyazon pohárból ittak mindketten, szerelmesen.

– Voltaképpen hány éves? – kérdezte Aranylótusz, csak úgy mellékesen.

– Harmincöt. A hetedik hónap huszonnyolcadik napján születtem.

– Hány felesége van?

– Első feleségemen kívül van még három-négy ágyasom. De egyik se kedvemre való.

– És hány gyermeke van?

– Egy leánykám, aki előbb-utóbb férjhez megy.

A férfi most egy lapos, belül aranyozott, illatosított teával és olívapéppel töltött ezüstszelencét vett elő kabátujjából. A nyelve hegyére vett egy

csipetnyit, úgy kínálta oda az asszonynak, majd hangos sóhajtozás és nyögdecseles közepette szorosán egymáshoz simultak. Vang anyó tapintatos volt, és nem zavarta meg a fiatalok szerelmi játékát, minden figyelmét a töltögetésre s az ételek tálalására összpontosította. A párocska egyre jobban felhevült. Hszi-men Csing hirtelen felegyenesedett, s egyszeriben ott meredezett férfiszerve. Fogta az asszony kecses kezét, és szótlanul végigvezette rajta. Nos, Hszi-men Csing barátunk, az örömtanyák régi jó vendége, a gyakori használatban kipróbált, jól bevált holmival rendelkezett, hosszú és vastag, erős és kemény holmival, röviden szólva, pompás darabbal, mely becsületére vált.

Miközben Aranylótusz nagy sietve ledobta magáról a ruhát, Hszi-men Csing remegő ujjai végigtapogatták testének legrejtettebb zugát, s meglepetéssel tapasztalta, hogy úgyszólván teljesen szőrtelen. Sima, gömbölyű és puha, akár a keletlen cipó dagasztás és sütés előtt. Hát még az összeillesztett két tészta közül kicsorduló felséges gyümölcsíz! Micsoda fenséges valami, nincs vágyakozó férfiszív, mely ne epekedne érte!

*Lágy és erős – lótuszkehely száraz, illatos ajka.
Mily selymes-engedelmes! Ó, nem lel a nyelv szavakra.
Jókedvében kitárul mosolyogva, kidugja pici nyelvét,
rosszkedvében a combok közt szunnyad, bezárja kelyhét.
A nadrág legmélyén, ott van lakása, másutt hol lehetne?
Selymes gyöpcöske övezi, bujtató, kicsi kertje.
Ha jön egy kéjsóvár legény, merész és hetyke fajta,
vad küzdelemre vár nyugodtan, nem szavakra.*

De nehogy elveszítsük az elbeszélés fonálát: ettől kezdve egyetlen nap sem múlt el anélkül, hogy Aranylótusz ne találkozott volna Vang anyónál Hszi-men Csinggel. Erős és megbonthatatlan kapcsolat volt ez, úgy tapadtak egymáshoz, mint enyvhez a lakk. Régi tapasztalat, hogy a jótett híre csak elvélve jut túl a háznak küszöbén, a rossz cselekedetről viszont gyakran ezer mérföldes körzetben is hamarosan tudomást szereznek. Még egy fél hónapba sem tellett, s már az egész környéken, az utcákon és tereken is arról beszéltek, mi történik Vang anyó házában. Egyetlen ember maradt, aki nem tudott semmiről: a jámbor Vu Ta.

*Azon van szüntelen, hogy élni pénzt keressen,
hogy venné észre hát: csel, ármány várja lesben.*

A történet itt most megszakad. Meg kell említenünk, hogy élt a körzetben egy tizenöt éves legényke, családi nevén Kiao, akit – mivel a Jüncsou prefektúrából származott – általában „Jün testvérké”-nek szólítottak. Igen eleven, huncut legényke volt. Koros apján kívül senkije a világon, kenyerét pedig azzal kereste, hogy friss gyümölcsöt árult a körzeti jamenhez közel fekvő kocsmákban. Pártfogoltja volt a gazdag Hszi-men Csingnek, aki hébe-hóba még néhány kessel meg is toldotta rendszeres támogatását.

Nos, a szóban forgó legényke egy szép napon újból felkerekedett, és hóna alá kapva ragyogónál ragyogóbb körtéssel telt kosarát, nekivágott az utcáknak. Épp fel akarta keresni pártfogóját, Hszi-men Csing urat, amikor szóba elegyedett egy közismert fecsegővel, aki így szólott hozzá:

– Ejnye, ha Hszi-ment keresed, megmondhatom, hol találsz.

– Mondd csak, bácsika – noszogatta az öreget Jün.

– Ha mindenképpen tudni akarod, megint itt kujtorog valahol Aranylótusznál. Előtted sem lehet titok, hogy mindennap találkoznak Vang anyó teaházában a Báborkő utcában. Menj csak oda, fiacskám, ott biztos megtalálsz.

Jün testvérke megköszönte a felvilágosítást, újból hóna alá vette a kosár körtét, és Vang anyó teaháza felé vette az útját. Az öregasszony kint ült az ajtó előtt egy padon, és fonalat gombolyított. Jün letette a kosarát.

– Tisztelettel üdvözlöm, anyóka! – szólott a fiú, ráemelve nyílt tekintetét.

– Mi szél hozott erre?

– Bizonyos nagy uraságot keresek, hogy néhány batkát keressek öregapámnak.

– Miféle nagy uraságot?

– Anyácskám tréfát űz velem! Hiszen jól tudja, hogy Hszi-men Csing úrra gondolok. – Jün testvérke már fordult is, hogy az ajtó felé induljon. De Vang anyó megragadta a karját, és nem engedte tovább.

– Hová igyekszel, te kis majom? – förmedt rá a vénasszony. – Ide ugyan be nem teszed a lábad!

– Pedig csak ki szeretném hívni, hogy néhány szót váltsak veled.

– Megállj, te kis csavargó! Itt nincsen semmiféle Hszi-men! – fortyant fel most már mérgesen Vang anyó.

– Ne akarj mindent magadnak megkaparintani, anyácskám, juttass nekem is néhány nyomorúságos falatot! Mivel szolgáltam rá, hogy ilyen vagy énhozzám?

– Még ezt mered kérdezni, te betolakodó, te kis gonosztevő?

Erre már Jün is elvesztette a türelmét.

– Otromba vagy, mint egy lópata, durva, mint egy fatál, melybe főzeléket vágunk, és még egy csepp vizet sem enged át. De ha mindenképpen azt akarod, hogy kifecsegyem a dolgot, ám legyen... csak attól tartok, hogy pástétomárus testvérünk alaposan dühbe fog gurulni.

„Ennek teljesen elment az esze” – gondolta ijedten az öregasszony, majd mérgesen kifakadt: – Talán bizony azért jöttél ide, te majom, hogy kiadd a mérgeidet?

– Jó, nem bánom, ha én majom vagyok, akkor te kivénhedt, meggabalyodott tehén vagy!

Az öregasszony dühösen megragadta a fiút, és két alaposat húzott rá.

– Juj, ez fáj! – kiáltotta a legényke.

– A szélhámos anyádat, te majomfajzat, csak sivalkodjál, kaphatsz ráadásul még néhány hatalmas pofont is.

– Te elvetemült, gonosz, vén féreg, mit vétettem neked?

Az öregasszony válasz helyett püfölni kezdte a fiút, és nem tágított mögüle, míg csak az utcára nem értek. Majd utánahajította a kosarat, úgyhogy a körték szétgurultak a földön. A megszegyenített fiú számára nem maradt más hátra, mint hogy szép sorjában összeszedje a körtéket, s közben éktelen szitkozódással kiadja mérgeit.

– Te gonosz, vén féreg! – sziszegte öklét rázva a teaház felé. – Ne félj semmit, ellátom én a ti bajotokat, megmondom, mi folyik itt! Ő pedig úgy szétrúgja a boltot, hogy nem keresel többé egy megveszekedett fillért sem!

Imígy könnyített magán a szegény kis feldühödött majom, s ezzel aztán szedte a cókmókját, és odébbállt.

*Vájta a rókalyuk szalmáját egyre jobban,
s felvert egy kacsapárt, mely aludt a homokban.*

ÖTÖDIK FEJEZET

*Jün testvérke kiagyalja, hogyan
kaphatná rajta a parázna szerelmeseket.
Vu Ta kiissza a méregpoharat,
s szomorú véget ér az élete*

*Ha érett ésszel vizsgálja az ember,
hogy állunk voltaképp a szerelemmel,
kitetszik, hogy az állítólagos
sors adta kegy tőr volt, ravasz, gonosz.
Ha eszünkön hatalmat nyert a testiünk,
olyankor mondják, szerelembe estünk.
De aztán, ha ocsúdunk mámorunkból,
jön a magunk gyűlölete, az undor.
Azt tanácslom, ne szedj virágot kéveszámra,
ne hajlongj gyoméért, gizgazért hiába.
A valódi, megbízható, szilárd,
a léleknek nyugalmat csak az ád.
Egyszerű asszony kell, jó feleség,
néhány gyerek, mindennap jó ebéd.
Hogy miért jó szerintem ez az élet?
Mert így pénzed s idegeid kíméled.*

Miután Jün testvérke megkapta a maga verését, hóna alá vette a körtékkel megrakott kosarat, és nagy sietve a háromhüvelyknyi emberke keresésére indult. S alig ment tovább két utcával, máris szembetalálkozott vele.

- Rég nem láttam – üdvözölte. – Hogy megterebélyesedett.
- Nem hiszem, hogy kövérebb volnék, mint azelőtt.
- Szerettem volna nemrég tönkölyt vásárolni, de nem találtam sehol, s akit csak megkérdeztem, azt mondta, forduljak önhöz.
- Hogyan mondja? Ezt nem értem, tudvalevően nem foglalkozom baromfitenyésztéssel.
- Miket beszél itt összevissza! Akkor önt nézték volna holmi tityegő-

totyogó hízógácsérnak, amelyik már járni sem tud a sok hájtól, és egyet sem hápog, egyszerűen csak hagyja, hogy tepsibe rakják?

– Látom már, ugratni akarsz, te kis betörő! Az én feleségem nem tart fenn titkos kapcsolatot idegen férfiakkal, akkor miért mondod rám, hogy hízógácsér vagyok?

– Én meg éppenséggel azt mondom: az ön felesége igenis találkozik titokban idegen férfiakkal!

Vu Ta elkapta a legénykét:

– Akkor nevezd meg az illetőt!

– Haha, ne haragudjék, de nevethetnékem támadt. Ahelyett, hogy engem cibál, jobban tenné, ha elmarná maga mellől a vetélytársát!

– Akkor mondd meg végre, kedves testvérkém, ki az illető. Még tíz pástétomot is kapsz jutalmul.

– Mit számít az a néhány pástétom, azzal nincsen semmi elintézve: egy fényes lakomát kell áldoznia. A harmadik pohár bor után majd megmondom, kiről van szó.

– Hej, de sok ravaszság szorult beléd! Na, gyere velem! – és Vu Ta a fiúval együtt eltűnt egy közeli kis borozóban. Miután a „kis majom” alaposan jóllakott étellel, itallal, végre hajlandó volt beszélni.

– Tapogassa csak meg a fejemet, mekkora dudorok vannak rajta.

– Húha, ezeket meg hol szerezted?

– Annak a vén szukanak, Vang anyónak köszönhetem őket... – s Jün testvére töviről hegyire elmesélte a történeteket. – De beláthatja, Vu Ta bácsi, előbb fel kellett csigáznom a kíváncsiságát, különben aligha érdekelte volna komolyabban 'az ügy.

– És valóban igaz volna minden?

– Ha én mondom, elhiheti! Azok ketten csak azt várják, hogy eltávozzék hazulról, akkor aztán összebújnak Vang anyónál, és kezdődhet a játék, higgye el, nem teszem lóvá!

Vu Ta elgondolkozva így szólt:

– Nem tagadhatom, testvére, feleségem az utóbbi időben valóban mindennap ott járt Vang anyónál, hogy segítsen halotti öltözékének

elkészítésében. Fel is tűnt nekem, hogy minden alkalommal kipirult arccal jött haza. Azután volt még valami, amivel módfelett felbosszantott. Végtelenül komisz Jing-erhez, első házasságomból származó kislányomhoz. Üti-veri, reggeltől estig csak szidja, és gyakran megesik, hogy még enni sem ad neki. Nemegyszer szórakozott, és az utóbbi időben, amikor meglát, hirtelen elkomorodik. Ily módon már magam is gyanút fogtam, és a te szavaid csak megerősítik azt. Mi a véleményed, helyes volna, ha most nyomban hazamennék az áruval, és lecsapnék a paráználkodókra?

– Korához képest már több esze lehetne. Csak nem hiszi, hogy az a vén szuka bárkitől is megijed? Ő aztán jól elbánná magával. Mihelyt tudomást szerezne jöveteléről, egy előre megbeszélte jellel tüstént figyelmeztetné a párocskát, és suttyomban kilopná a feleségét a hátsó ajtón. Hátra volna akkor még Hszi-men Csing, az pedig alaposan megleckéztetné a bácsit az öklével. Ezenfelül bőven van pénze, befolyással is rendelkezik, visszajára fordítja majd a dolgot, és még ő emel vádat maga ellen. Per szakad a nyakába, senki emberfia nem fogja megvédeni, sőt mi több, könnyen az életével fizethet.

– Ha jól meggondolom, teljesen igazad van, de hát akkor kin töltsem ki a mérget?

– Ó, ami azt illeti, még én sem adtam vissza a kölcsönt a vénasszonynak. Figyeljen csak ide, majd én megmondom, mit tegyünk. Ma még menjen nyugodtan haza, mintha mi sem történt volna, ne rendezzen jelenetet, és ne szólja el magát, de holnap reggel már készítsen a szokottnál kevesebb pástétomot. Én az első mellékutca sarkán várom. Tartózkodjék ott a közelben valahol. Mihelyt észreveszem, hogy Hszi-men Csing bemegy a vénasszony házába, jelt adok. Akkor aztán velem kell jönnie, és lesben kell állnia közvetlenül a ház mellett. Először én megyek be, és felingerlem a vén szukat. Ő természetesen újból meg akar majd ütni. Mihelyt azonban körtéstül kihajítom az utcára a kosaramat, maga ott terem, behatol a teaházba, és hangosan kiáltozni kezd: „Gyalázat! Gyalázat!” Én közben lefogom a vénasszonyt. No, mit szól hozzá?

– Nagyszerű! Örökre leköteleztél, kisöcsém. Itt van, fogadd el jutalmul ezt a két kelfüzért. Egyszóval megegyeztünk. Holnap reggel találkozunk a Bíborkő utca sarkán.

Ezek után a kis Jün elvonult a keszfüzérekkel és néhány pástétommal.

Vu Ta kifizette a számlát, még egy rövid eladókörútra indult, majd

hazafelé tartott.

– Aranylótusz büntudatában felhagyott a zsörtölődéssel és házsártoskodással, s alattomos várakozással figyelte, mi történik körülötte.

– Úgy látom, ittál egy-két pohárral – vetette oda, amikor férje este hazaérkezett.

– Nem is kettővel, hanem hárommal – felelte az nyugodtan –, mégpedig egy ügynök barátom társaságában.

E szavaktól eltekintve, az este a szokásos módon telt el. Másnap délelőtt Vu Ta, mint rendszerint, útnak indult pástétomaival. Ez alkalommal azonban mindössze három rekesznyi árut vitt magával. Feleségének gondolatait nagyobbára szeretője foglalta le, s így fel sem tűnt neki, hogy férje kevesebbet süttött. Alig győzte kivárni, hogy Vu Ta kitegye a lábát, s a szokásos módon máris átsurrant a teaházba.

Vu Ta pontosan a megbeszélthelyen, a Báborkó utcához vezető első keresztutjánál rá is akadt a lesben álló Jünre.

– Nos?

– Még kicsit korán van, nyugodtan tehet egy rövid kör-utat, csak nehogy messzire menjen. Biztosan mindjárt itt lesz a barátunk.

Vu Ta nyomban elvitorlázott, mint valami felhő, hogy még gyorsan eladjon néhány pástétomot. Kis idő múlva újból megjelent.

– Na, most aztán rajta! – adta meg a jelet Jün. – Mihelyt a kosaram kirepül az utcára, magán a sor.

– S ezzel egyenesen a teaház felé indult. Pökhendien odaállt Vang anyó elé, és rákiáltott:

– Mi ütött beléd tegnap, te vén koca, hogy úgy elkezdted püfölni?

Az öregasszony sem maradt adós a válasszal:

– Mi közöm hozzád, te majom? Mi az ördögnek jöttél megint ide, talán hogy gorombáskodj velem?

Feldühödve rá akarta vetni magát a fiúra, de az egy szempillantás alatt kihajította a kosarat az utcára, és mi-közben azt kiáltozta: – Gyerünk, üss oda! – elkapta az öregasszony övét, és előreszegezett fejével úgy beleöklelt, hogy az hátratántorodott, s ha a ház fala fel nem fogja, kétségtelenül

elvágódik. Miközben a „kis majom” teljes erejéből a falhoz nyomta, odakintről lóhalálában berontott a háromhüvelyknyi emberke is. Minthogy Jün testvére lefogta az öregasszonyt, az nem állhatta útját a felszarvazott férjnek, s ezért, mit volt mit tennie, hangosan kiáltozni kezdett: – Itt van Vu Ta! Itt van Vu Ta! – A figyelmeztető kiáltás hallatára a párocska ijedten szétrebbent. Aranylótusz megértette, hogy már nincs idő menekülni, ezért az ajtóhoz rohant, és egész testével neki-feszült. Viszont Hszi-men Csing, első ijedségében, bebújt az ágy alá.

– Ez aztán szép dolog! – kiáltotta odakintről Vu Ta, miközben hasztalan igyekezett benyomni az ajtót.

Aranylótusz, az erőfeszítéstől elfúló lélegzettel, e szavakkal fordult gyáva szeretőjéhez:

– Máskor be sem áll a csőröd, az ember nem győzi hallgatni a fecsegésedet – sziszegte –, kérkedsz, hogy ilyen meg olyan erős az öklöd, most pedig, amikor szükség lenne rá, inadba száll a bátorságod, és még egy papírtigris láttán is remegni kezdesz!

Nyilvánvalóan az volt a célja, hogy szavaival felingerelje Hszi-ment, az rávesse magát férjére, és szabaddá tegye az utat. Célját sikerült is elérnie. A becsületében megsértett Hszi-men Csing kimászott az ágy alól.

– Egy pillanatra elvesztettem a fejemet – mentegetőzött. – Mindjárt megmutatom neked, ki vagyok. S ezzel hirtelen felrántotta az ajtót.

– Szedd az irhád! – rivallt rá a háromhüvelyknyi emberkére. Az rá akarta vetni magát, de Hszi-men Csing kíméletlenül gyomorszájon rúgta, mire a törékeny emberke hanyatt vágódott. Kihasználva ezt a pillanatot, a csábító sürgősen odébbállt.

Jün testvére, aki látta, hogy a dolog kedvezőtlen fordulatot vett, félrelökte útjából az öregasszonyt, és kereket oldott. Ami a szomszédokat illeti: a Hszi-men Csing iránti tisztelet visszatartotta őket attól, hogy beleavatkozzanak a dologba. Vang anyó megpróbálta felültetni a földön heverő Vu Tát. Észrevette, hogy szájából ömlik a vér, és arca viaszfehér. Aranylótusszal egy csésze vizet hozatott, és fellocsolta az ájult embert, majd a két asszony vállára vette Vu Tát, és a hátsó kapun keresztül elcipelték a szomszéd házba, ahol lefektették az ágyra.

Minthogy az eset után semmi különösebb nem történt, a két szerelmes már

másnap délelőtt újból megjelent a szokott találkahelyen. Remélték, hogy Vu Ta minden külső beavatkozás nélkül hamarosan befejezi a földi létet. A szerencsétlen öt napig nyomta az ágyat, felkelni már nem tudott. Meleg levesre, friss vízre vágyott, de hasztalan hívta a feleségét, az mintha meg sem hallotta volna. Viszont végig kellett néznie, mint cicomázza fel és szépíti ki magát, mielőtt elmegy, és érkezik haza minden alkalommal kipirosodott arccal.

Még saját leánya, a kis Jing-er sem ápolhatta. Aranylótusz szigorúan megtiltotta, hogy közelébe menjen apjának:

– Nehogy szóba állj vele, vagy akár egy falat ételt merészelj adni neki! Ha megtudom, ellátom a bajodat, te nyomorult féreg, te!

Így aztán a kislány még egy kanálka levest vagy egy korty vizet sem mert adni apjának, aki már annyira el-gyengült, hogy nemegyszer elvesztette eszméletét. Ekkor egy napon odahívta betegágyához Aranylótuszt:

– Tudom, szerelmi viszonyt folytatsz, hiszen a múltkoriban magam kaptalak rajta benneteket, aztán meg te uszítottad a szeretődöt, hogy rúgjon gyomorszájon, és te vagy az oka, hogy most élet s halál között lebegek. Rendben van, nem bánom, felőlem éljétek világotokat, én nem tehetek ellene, végeredményben azt sem bánom, ha meghalok. De az öcsémet ne hagyd ki a számításból! Ismered a természetét. Előbb-utóbb visszajön, akkor aztán... Egyszóval választhatsz: vagy egy kis együttérzést tanúsítasz végre, segítesz, hogy ismét meggyógyuljak, s akkor öcsém hazaérkezésekor egyetlen szóval sem árulom el a történeteket... vagy pedig továbbra is olyan könyörtelen maradsz, mint eddig, és akkor mindent elmondok neki!

Aranylótusz nem válaszolt, hanem átsietett a szomszédba, hogy megtanácskozza a dolgot Vang anyóval. Hszi-men Csing, aki szintén ott volt, úgy érezte, mintha egy dézsa hideg vizet zúdítottak volna a nyakába.

– A pokolba is, ez a Csingjang-hegyi tigrisölő eszembe sem jutott! – szólt Aranylótuszhoz fordulva. – Másrészt viszont már túlságosan régen szeretlek, és túlságosan hozzád vagyok láncolva, semhogy lemondanék rólad. De vajon mit tegyünk? A pokol vinné el!

– No, nézd csak! – jegyezte meg Vang anyó szárazon. – Még az ilyen ember akar kormányos lenni, mikor minden porcikája reszket. Én csak egyszerű hajóslegény vagyok, aki úgy tolja a hajó rúdját, ahogy parancsolják neki, de egy cseppet sem félek.

– Tudom, nem sokat érő ember vagyok, fogalmam sincs, merre kormányozzam a hajót. Nincs valami jó ötlete?

– Ha már arról van szó, éppenséggel tudnám, mit kell tenni. Csak az a kérdés, tartós lesz-e kettőjük viszonya, vagy csak ideiglenes.

– Mit akar ezzel mondani?

– Az egyik lehetőség: most egyelőre elválnak egymástól, gondoskodnak Vu Ta felépüléséről, és a lelkére beszélnek, hogy testvére visszatérésekor ne szóljon a dologról; azután nyugodtan megvárják, míg a tigrisölőt újabb megbízatással elküldik valahová messzire, s akkor nincs akadálya a kapcsolat felújításának, így képzelem én el az ideiglenes kapcsolatot. Ezzel szemben, ha tartós kapcsolatot óhajtanak, továbbra is szeretnének naponta találkozni, és bátran vállalják a következményeket, akkor lenne egy kitűnő tervem. Erről természetesen nem könnyű beszélni.

– Drága anyácskánk, szerető gondoskodása valóban megható, a kotlós félti ennyire a csibéit. Természetesen tartós kapcsolatra vágyunk.

– No jól van, akkor mindössze egy apróságra van szükségem, egy semmiségre, amivel az ég áld meg minket. Magától értetődően senki mástól nem szerezhetem be, csakis nagyuramtól. Figyeljenek hát ide: ez a semmirekellő súlyos betegen fekszik odahaza, kivert farkasként nyalogatja sebeit, ki kell használniuk a kedvező alkalmat. Bizonyára van a patikájában arzenikum. Adjon belőle Aranylótusz asszonynak egy keveset. Elég egy csipetnyi valamilyen gyomorbántalmak ellen készített gyógyitalba, s a kis emberke már volt-nincs. A hullát kellő gonddal porrá kell égetni, és akkor eltűnt a legkisebb nyom is. Utána már nyugodtan jöhet az öccse! És azután... Talán ismerik a régi mondást:

*Első mátkát szülőd választ,
másodikat magad válaszd.*

– Gondolják, hogy a sógorka még később is beleszólhat házassági tervükbe? Hasztalan dúl-fúl, nem lehet egy szava sem. Várjanak egy fél évecskét, míg letelik a gyászidő, és semmi akadálya többé egybekelésüknek. Így aztán tartós kapcsolat fűzi kettőjüket egymáshoz, és elszakíthatatlanok lesznek mindhalálig. No, mit szólnak hozzá?

– Nagyszerű, kedves anyácskánk! Ez alkalommal én is idézni szeretnék egy szép közmondást:

*Vígan akarsz élni, ember,
Más halálát szánni nem kell.*

– Helyes, ebben maradunk!

– Egyszóval megegyeztünk. Tövestül kitépjük a gyomot, nehogy újból előszemtelenkedjék. Most pedig, nagyuram, gyerünk gyorsan, és ide a szerrel mennél előbb! Felhasználásáról a fiatalasszonyt majd kioktatom. Remélem, busásan megfizet majd érte?

– Erről kár is beszélni...

Nem sokkal később Hszi-men Csing már átnyújtott Vang anyónak egy kis csomagot, benne a kért arzénnel. Az öregasszony Aranylótuszhoz fordult:

– Ide figyeljen, lelkem! Éppen ma történt, hogy férje megkérte, segítse elő a gyógyulását. Tegyen úgy, mintha megszívlelte volna a szavait, és színleljen megható ragaszkodást. Ha pedig gyomorfájásról panaszkodik, és gyógyszert kér, keverjen az italba egy adag arzént. Várja meg, amíg férjét kirázza a hideg, és itasson vele még egy keveset a kotyvalékból. Mikor aztán a méreg igazán hatni kezd, kirepednek a belei, s ő ordítani fog a fájdalomtól: ügyelnie kell, nehogy bárki is meghallja a kiáltozást. Nyomja a takaró alá, annak négy sarkát pedig kösse meg jó erősen. A méreg hatásához tartozik az is, hogy Vu Ta testének mind a hét nyílásából szivárogni kezd a vér. Kínjában az ajkát fogja harapni. Ezért időben gondoskodnia kell egy üst forró vízről meg egy rongyról. És mihelyt férjéből elszáll a lélek, a forró, nedves ruhával gondosan tüntesse el a vérnyomokat. Miután végre koporsóba tettük, kivittük a házból, és szerencsésen elhamvasztottuk, nem lesz többé gondja semmire.

– Mindez rendben volna, csakhogy nagyon gyenge a kezem, és mi lesz, ha felmondja a szolgálatot?

– Akkor sincs baj, elég átkopognia a falon, s én nyomban a segítségére sietek.

– Csak legyen ám gondjuk mindenre – figyelmeztette Hszi-men Csing a két asszonyt. – Holnap, az ötödik dobolás órájában megint itt leszek –

mondotta és elköszönt.

Aranylótusz is hazasietett. A kis csomagot az arzénnel, amelyet az öregasszony az imént az ujjai között finom porrá dörzsölt, ruhaujjában rejtegette.

Felment az emeletre, és a beteg ágyához lépett. Vu Ta alig lélegzett, bágyadt tekintetében a haldoklók megadása tükröződött.

Az asszony leült az ágy szélére, és színlelt meghatottsággal felzokogott.

– Mit jelentsen ez a sírás-rívás? – kérdezte Vu Ta csodálkozva. Aranylótusz úgy tett, mintha könnyeit szárítgatná.

– Egy könnyelmű pillanatomban hibát követtem el, és engedtem Hszi-men csábításának. Ki gondolta volna, hogy ez a durva alak gyomron rúg téged! De tudomásomra jutott, hogy létezik egy gyógyszer, amelytől meggyógyulsz. Már napok óta foglalkozom a gondolattal, hogy beszerzem, de félek, hogy bizalmatlan vagy, és nem veszed be.

– Én bízom benned, s ha valóban segítesz rajtam, fátyolt borítunk az ügyre. Öcsémnek sem árulom el egyetlen szóval sem. Egyszóval siess, szerezd be a gyógyszert!

Aranylótusz néhány rézpénzt vett magához, átsietett Vang anyóhoz, és meghozatta vele a gyógyszert, majd újból visszament a beteghez.

– Nézd csak, elhoztam a gyomorfájás elleni szert, melyet az orvos rendelt – mondotta, és odanyújtotta férjének.– Éjfélkor beveszel egy keveset, utána alszol egyet, én pedig jól betakarlak pokrócokkal, hogy megizzadjál. Könnyen meglehet, hogy holnap már fel is kelhetsz.

– Nagyszerű! De akkor fenn kell maradnod este, hogy éjfélkor beadd az orvosságot.

– Ne félj semmit, ápolni foglak.

Amikor alkonyodni kezdett, Aranylótusz meggyújtotta a konyhában a lámpát, és feltett a tűzre egy fazék vizet. Egy törlőrongyot is dobott a fazékba. Aztán feszült figyelemmel várt, s leste, hány órát jelez az éjjeliór. Most éppen elhangzott a harmadik dobolás, a közelgő éjfél jelezve. Az asszony felállt, az arzénport beleöntötte egy pohárba, és egy csésze forró vízzel együtt felvitte a szobába.

– Hová tetted a gyógyszert? – kérdezte a férjétől.

– A vánkos mellé, a derékalj alá. Add be gyorsan!

Aranylótusz a megjelölt helyről elővette a gyógyszert, beleöntötte a pohárba, majd hozzátöltötte a forró vizet. Dolga végeztével hajából kivett egy ezüstcsatot, s jól felkavarta vele az italt. Bal kezével kissé feltámasztotta a beteg fejét, jobbjaival pedig szájába töltötte a folyadék egy részét.

– Undorító az íze! – mondta Vu Ta az első korty után.

– Mellékes, milyen az íze, fontos, hogy hasson – nyugtatta meg az asszony.

Mikor a beteg kinyitotta a száját, hogy másodszor is igyék, az asszony erőszakkal hirtelen beléöntötte a pohár egész tartalmát. Majd visszajektette a férfi fejét a párnára, s izgatottan elugrott a fekhelytől.

– Most aztán egyenesen kibírhatatlan, mennyire fáj a bensőm! – nyögött fel hangosan Vu Ta. – Jaj, ezt nem lehet kibírni!

Aranylótusz most gyorsan odalépett az ágy végéhez, szétgöngyölte az ott heverő pokrócot, és ráborította férjére, illő gonddal, hogy a takaró mindenhol szorosán zárjon, s a fejet is teljesen betakarja.

– Nem kapok levegőt! – hallatszott a fuldokló hang a takaró alól.

– Majd jól megizzadsz, így rendelte az orvos – mondotta Aranylótusz megnyugtatóképpen. Vu Ta újból szólni akart, mire az asszony megrémült, hogy férje netán még kiszabadítja magát a pokrócok közül. Gyors elhatározással ott termett a fekhelynél, lovagló ülésben ránehezedett a férfi mellére, és a pokrócok szélét, bámulatos kitartással, teljes erejéből leszorította a fej körül. Két fuldokló kiáltás, egy hörgés – és a beteg nem mozdult többé. Aranylótusz kissé felemelte a takarókat. Vu Ta fogai belemélyedtek az ajkába, és testének mind a hét nyílásából szivárgott a vér. Az asszony megborzadt. Egyetlen ugrással levetette magát az ágyról, és a falnál termett. Vadul kopogni kezdett. Nemsokára hangos krákogás jelezte a hátsó ajtó irányából, hogy a vénasszony megértette a jelt. Aranylótusz lerohant a lépcsőn, és kinyitotta az ajtót.

– Megtörtént? – suttogta Vang anyó.

– Meg – hangzott halkán a válasz. – De úgy érzem, nagyon elgyengültem.

– Majd én segítek.

Bementek a konyhába. Az öregasszony feltúrta ruhája ujját, az üstből egy vödörbe öntötte a forró vizet, beledobott egy törlőrongyot, majd a vödörrel

elindult a lépcsőn felfelé. A fekhelyhez lépett, és felhajtotta a takarókat. A nedves forró ronggyal mindenekelőtt a halott ajkáról és szájáról törölte le a vért, majd megtisztította a test hét nyílását. Ezután a két asszony a ruháival betakart halottat együttes erővel óvatosan levitte az emeletről. A belső bejárati résznél egy régi ajtószárnyra fektették, megfésülték, egy sapkát nyomtak a fejébe, kabátot, harisnyát és cipőt húztak rá. Arcát fehér kreppfátyollal takarták el, s végül egy tiszta lepedőt borítottak rá. Később újból felmentek az emeletre, és rendbe rakták a betegszobát. Az öregasszony távozása után Aranylótusz lekuporodott a halott mellé, és a látszat kedvéért, ahogy az gyászoló özvegyekhez illik, rázendített a szokásos halotti énekekre.

Tisztelt olvasó, háromféle halotti éneket ismerünk: a hangos felkiáltásokkal kísért zokogást, ez a fájdalmas panasz, a kiáltozás nélküli zokogást, ez a nedves panasz, s végül, amikor se könnyek, se kiáltozás, ez a száraz panasz.

Ami Aranylótuszt illeti, az éjszaka hátralevő részét a halott mellett töltve, beérte a panasz e harmadik fajtájával.

Az ötödik doboláskor – még alig pirkadt – Hszi-men Csing már megjelent Vang anyónál. Miután részletesen elmondott magának mindent, odaadta az öregasszonynak a koporsóhoz és a temetéshez szükséges pénzt. Azután áthívatta a kedvesét.

– Vu Ta már halott – mondotta Aranylótusz. – Remélem, megbízhatom benned, és nem kerülök később csávéba?

– Mire jó ez az aggályoskodás?

– S mi lesz, ha most hűtlenül elhagysz?

– Akkor érjen el engem is Vu Ta végzete.

Az öregasszony közbevágot:

– Ebben a pillanatban csak egy gondunk lehet, nagyuram. Amennyiben már ma sor kerül a koporsóba tételre, nincsen kizárva, hogy akadékoskodó halottkémmelem lesz dolgunk, aki szeretne a dolgok mélyére hatolni. Hou Csiu, körzeti előljárónk, bölcs és belátó ember, remélhetőleg nem vonakodik a halottszemlétről.

– Ezt bízzák csak énrám. Személyesen beszélek majd a derék Hou Csiuval, s ő bizonyára teljesíti kérésemet.

– Akkor hát beszéljen vele minél előbb, nem szabad időt vesztegetnünk.

HATODIK FEJEZET

*Hou Csiut sikerül megvesztegetni,
és még az eget is becsapja.
Vang anyó serényen közreműködik,
de végül csalódás éri*

*Egyszer, kedveském, jön a válás.
A drágakő is meghasad, szilánkra hull a gyöngy is.
Az óceánmély, hegymagas esküket elfeledjük.
Mint az örök égbolt, boruljon rátok tán a szerelem?
Ő, a főnixmadaracska s a fácskák között
mily kurta az ugrás!
Hiába fordítja vissza a jó Hsziao Lang
az örömházba menet
fejét, örömtelen tekintetét. Hiába!
S kedvest a réginél ha szebbet-jobbat talál is,
egyszer keserű válás, tenger kín vár reá is.*

Amikor teljes fényességében beköszöntött a nappal, Vang anyó felkerekedett, hogy koporsót, tömjént, gyertyákat és kartonból készült ezüstcipőt vásároljon, valamint a temetéseknél elégetésre kerülő hasonló holmikat. Visszaérkezése után halotti lámpást gyújtott, s Vu Ta fejéhez állította.

Nemsokára sorjában eljöttek a szomszédok, s megtekintették a felravatalozott halottat és a mellette kuporgó fiatal özvegyet, aki, gyászt színelve, szép arcát némán eltakarta a kezével.

– Milyen betegségben halt meg? – tudakolták a kíváncsi szomszédok.

– Gyomorgörcsben – magyarázta az özvegy –, napról napra súlyosbodott az állapota, míg végül tegnap éjjel a harmadik doboláskor, sajnos, elköltözött az élők sorából. Ó, mily fájdalom! – s kényszerítette magát a hangos zokogásra.

A szomszédok közül természetesen ki-ki gondolt magában valamit, de senki sem kérdezősködött tovább, legfeljebb vigasztaló szavakat mondott.

– A holtakat nem lehet feltámasztani, az élet is megköveteli a maga jogát. Nehogy túlságosan átadja magát a fájdalomnak, árt az egészségnek ilyen hőségben!

Aranylótusz nem győzött hová lenni a hálától és meghatottságtól, az emberek pedig elmentek.

Ámde közben Vang anyó sem tétlenkedett: felállította a koporsót, megvásárolt és elkészített mindent, ami az elföldeléshez szükséges, üzent Hou Csiu körzeti előjárónak, hogy szálljon ki és tartsa meg a halotti szemlét, és végül hívatott két boncot az Irgalmasság Kolostorából, hogy este virrasszanak a halott mellett, és imádkozzanak a lelki üdvéért.

Délelőtt tizenegy óra felé járhatott az idő, amikor Hou Csiu körzeti előjáró méltóságteljes léptekkel közeledett a gyászba borult házhoz. Előzőleg már odarendelt két halottégetőt. A Báborkó utca egyik kereszteződésénél egyszerre csak Hszi-men Csing toppant elé.

– Hová, hová, öreg barátom? – üdvözölte szívélyesen az előjárót.

– Erre egyenest, az elhunyt Vu Ta pástétomsütő házához, akit ma helyezünk örök nyugalomra.

– Álljon csak meg egy pillanatra, volna valami megbeszélhivalóm. – Befordultak egy mellékutcába, ahol Hszi-men Csing egy kis borozóba vezette Hou Csiut. Egy emeleti, elkülönített kis helyiségben foglaltak helyet. Hszi-men nagy-nagy udvariassággal az asztalfőre ültette barátját, s egy kancsó kitűnő meleg bort és némi hústalan harapnivalót rendelt. Az előjárót roppant meglepte ez a nem várt előzékenység, s magában ezt gondolta: „Nem értem, azelőtt sosem hívtott poharazgatni. Mire véljem ezt a váratlan vendéglátást?”

Egy ideig szótlanul ettek és ittak, majd Hszi-men a ruhája ujjából fehéren villogó ezüstrudat szedett elő, le-tette maga elé az asztalra, és így szólt:

– Ne utasítsa vissza ezt a jelentéktelen ajándékot, öreg barátom! Legközelebb igyekszem bőkezűbben leróni hálámat!

A másik elhárító kézmozdulatot tett.

– Mivel érdemeltem ki ezt az ajándékot, én méltatlan ember? Soha még a kisujjam sem mozdítottam meg nagyuram szolgálatában. Hogyan fogadhatnám el akkor most egyszerre ezt a sokat érő ezüstöt? De amennyiben nagyuramnak lenne valami kívánsága...

– Szót sem érdemel, tegye csak el!

– Tulajdonképpen miről lenne szó?

– Semmi különösről. Úgy vélem, megérdemel majd némi „kárpótlást” fáradozásáért abban a bizonyos házban. Elöljáróban csupán annyit, nézzen utána személyesen, hogy minden az előírásoknak megfelelően történjék Vu Ta elhamvasztásánál. De legfőbb kívánságom, hogy a hulla legyen mindvégig letakarva!

– Ha csak ennyi az egész! Azt hittem, valami különös dologról lesz szó. És ilyen gazdag jutalom ezért a semmiségért?

– Ha nem fogadja el e csekély ajándékot, kérésem visszautasításának kell tekintenem.

Hou Csiu módfelett tisztelte Hszi-men Csinget, mert tudta, milyen nagy befolyással rendelkezik a hatóságoknál. Így hát eltette a pénzt. Nem sokkal később felkerekedtek. Hszi-men Csing utasítást adott a pincérnek, hogy egyelőre írja számlája terhére, amit fogyasztottak, később hajtsa be a gyógyszerertárban.

– Egyszóval számíthatok szolgálataira, öreg barátom – szólott Hszi-men Csing a kocsmajtóban. – De teljes titoktartást kérek! Később még ennél is bőkezűbben fogom viszonzni szolgálatait.

Elbúcsúztak. Hou Csiu, zsebében a szép ezüstrúddal, imigyen okoskodott:

„Annyi bizonyos, hogy nem tiszta a dolog. De mi közöm hozzá? A pénz kapóra jön, és mire a fiatal Vu visszatér, majd csak kitalálunk valamit.”

Ekképpen elmélkedett, s közben megérkezett a gyászoló házhoz. A ház előtt már várta a két halottégető, odabent pedig Vang anyó, aki azt sem tudta, hová legyen izgalmában.

– Mi volt a halál oka? – fordult oda embereihez az elöljáró.

– A felesége azt mondja, hogy gyomorgörcs vitte el.

Hou Csiu felemelte az ajtógyékényt, és belépett a házba.

– Már nem győztük várni – köszöntötte Vang anyó a küszöbön. – Hol késett ilyen sokáig? A halotti bizonyítványt kiállító tisztviselő már régen itt van.

– Nem történt semmi különös, útközben kissé feltartottak.

Most megjelent Aranylótusz asszony, egyszerű, színtelen gyászruhában, haján átvetett fehér kendővel, zokogást erőltetve.

– Ne eméssze magát túlságosan, tisztelt hölgy – vigasztalta Hou Csiu. – Férje már odafent van a mennyben.

Az asszony a látszat kedvéért eltakarta a szemét, s könnyezést színlelve, fel-felcsukló hangon így szólt:

– Ó, kimondhatatlanul nagy fájdalom ért! Néhány nappal ezelőtt kissé fájni kezdett a hasa, s lám, már el is szállott belőle a lélek. Ó, túlságosan nagy fájdalom ez!

Hou Csiu tetőtől talpig, aprólékosan szemügyre vette az asszonyt, miközben így elmélkedett: „Egyébként mindenki azt beszéli, hogy ki nem állhatta a férjét. S lám, most egyszerre... De mi közöm hozzá? Az ő baja, minek vette el feleségül?”

Hszi-men Csing tíz ezüstunciája megtette a kívánt hatást, s az előljáró egykedvűen a holttesthez lépett. A halotti bizonyítványt kiállító tisztviselő először elmondott egy szutrát, és kitűzte az Ezer Ősz Zászlócskáit. Majd felemelte a fehér kreppfátyolt, és közelebből megtekintette a halottat. Feltűnt neki, hogy véraláfutásosak a körmök, az ajkak sötétbarnák, az arc viaszsárga, a szemek pedig majd kiugranak üregükből. Mi sem természetesebb, mint hogy nem kerülte el figyelmét: itt bűncselekmény történt. Ezt egyébként a két halottégető is észrevette.

– Gyanús az arc elszíneződése – jegyezték meg –, az ajkakon meglátszanak a fogak nyomai, a szájüreg véres...

– Ostobaság! – vágott közbe az előljáró. – A hőségtől van minden. Gyerünk, fogjátok meg!

Nagy sebbel-lobbal hozzáláttak, hogy beágyazzák és koporsóba helyezték a halottat. Legvégül mindkét oldalon lezárták a koporsót a Hosszú Élet Szögeivel.

Vang anyó ott szorgoskodott az emberek körül, nem győzte sürgetni őket, ezenfelül Hou Csiunak egy füzér rézkest ajándékozott.

– Mikor vigyék el a koporsót? – kérdezte Hou Csiu, miután elbocsátotta a halottégetőket.

– Az özvegy kívánságára holnapután. A városfal előtt fogják elégetni.

Hou Csiu el is köszönt.

Este pompás halotti tort rendeztek a gyászoló vendégek számára, másnap pedig eljöttek az Irgalmasság Kolostorából a boncok, hogy imát mondjanak a halottért; végre azután harmadnap kora reggel, az ötödik dobszó táján, megjelent egy csapat halottégető, és kivitte a koporsót a várost környező sánc elé. Megannyi szomszéd kísérte; legelől, egy gyaloghintóban, az özvegy haladt fehér gyászruhában. Az úton véges-végig pompásan alakította a bánatos özvegy szerepét, aki eltartóját siratja. Amikor a menet megérkezett a sáncon túli Földi Lét Változékonyságának Terére, tüzet gyújtottak, és a koporsó a lángok martaléka lett. Rövidesen nem maradt belőle más, csupán finom hamu. A megmaradt csontokat a közeli árokba dobták. Ezután lakoma következett az Irgalmasság Kolostorának refektóriumában, természetesen Hszi-men költségére.

Hazaérve, Aranylótusz az emeleten lélektáblát állított fel a következő felirattal: „Elhunyt férjem, Vu Ta lelke”, s a tábla állványzatának aljára egy égő mécsest helyezett. Az állványra arany és ezüst halotti zászlócskákat erősített, és nem feledkezett meg róla, hogy némi papírból készült arany- és ezüstpénzt is tegyen oda.

Még ugyanazon a napon találkája volt szerelmesével. Vang anyót elküldték hazulról, s így első ízben áldozhattak zavartalanul a szeretkezés örömeinek „vízszintes és függőleges” helyzetben. Vang anyó teaházában azelőtt mindig holmi tyúklopásszerű mellékíze volt az élvezetnek. De most ők voltak az urak a házban, kedvükre kitombolhatták és kialudhatták magukat.

Kezdetben Hszi-men Csing még félt a szomszédok nyelvétől, a kerülő utat választotta, s mielőtt átment kedveséhez, előbb betért Vang anyó teaházába, de később már nem törődött semmivel, és egyenesen Vu Ta házának hátsó bejáratához ment, még olyankor is, amikor kis legénye kíséretében érkezett. Egyre szorosabb szálak fűzték Aranylótuszhoz, és egyre nagyobb szenvedéllyel csüngött rajta, úgyhogy olykor három vagy öt éjszakát is házon kívül töltött, aminek következtében hozzátartozói – kicsinyek és nagyok egyaránt – természetesen úgy érezték, hogy a ház ura, nem kis bosszúságukra, mellőzi és elhanyagolja őket.

Már két hónapja folyt a viszony Hszi-men Csing és Aranylótusz között, amikor beköszöntött az ötödik hónap ötödik napja, a Sárkánycsónakok kedves ünnepe.

*Fűzlevelek, smaragdszálpatakocskák
ringnak erre-arra.
Mintha piros tus pöttyeivel
villogna a gránátalmafa lombja.
Csendes szélzizegés
legyezget enyhe hűvőssel.
Poharaznak mindenütt vígan:
ma a Sárkánycsónak ünnepe van!*

Az ünnepség alkalmából Hszi-men Csing elment az Öt Szent Hegység Templomának piacára, s visszaúton betért Vang anyó teaházába. Mindenekelőtt szeretője után érdeklődött.

– Az édesanyja van éppen nála, attól tartok, még nem ér rá – jelentette az öregasszony. – Mindjárt átmegyek és megnézem.

Anyja és lánya még együtt ültek egy pohár bor mellett. Aranylótusz barátságosan marasztalta Vang anyót, kérte, tartson velük:

– Jöjjön, igyunk legközelebbi ivadékára.

– Ó, menjen már, elhagyatott, öreg kóró vagyok én, aki rég túl van az ilyesmin. De talán helyénvaló lenne, fiatalasszony?

Aranylótusz tréfálkozva megjegyezte:

Ha korán nyit: mit sem ér.

Ha későn: termést ígér.

Az öregasszony a szeme sarkából Pan anyóra pillantott:

– Most aztán látja, mit meg nem enged magának velem, tiszteletre méltó asszonnal szemben, a leánya! De egy szép napon, meglátja, még rászorul erre a késői virágra.

– Világéletében nagy volt a szája, ne vegye rossz néven tőle!

– Igazán nem akarok igazságtalan lenni, és el kell ismernem, hogy máskülönben okos és derék asszony, kitűnő menyecske. Mit lehet tudni, milyen kitűnő házasságot köt még egy szép napon?

– Tiszteletre méltó néném, számíthatnánk-e magára e tekintetben? Hiszen köztudomású, hogy még a hegyeket is összeboronálja...

Így folyt a beszélgetés egy ideig, szó szót követett. Vang anyó alaposan felöntött a garatra, a gyors egymásutánban felhajtott jó néhány pohár bortól bíborpiros lett az arca; végül nem akarta tovább várakoztatni megbízóját, jelentőségteljes pillantást vetett Aranylótusz felé, és hazaszaladt.

Aranylótusz mindent elkövetett, hogy anyját mielőbb eltávolítsa a házból, gyorsan elrendezett mindent szeretője fogadására, még az illatos füstölőről sem feledkezett meg.

Férje halála után már nem sok gondja volt a gyászra, a lélektáblát is hamarosan egy sarokba száműzte, és letakarta egy ív fehér papirossal. Természetesen az előírással is fősvénykedett. Egyetlen gondja volt, hogy szépen kirizsporozza, kifesse és felcicomázza magát a szeretőjének. Hszi-men Csing már néhány nap óta nem mutatkozott, s így Aranylótusz most egy kissé ingerülten fogadta:

– Te hűtlen gazember, máris szívtelenül eltaszítottad magadtól legodaadóbb rabszolgádat? Talán bizony valami más ínycsiklandozó falatra találtál?

– Üzleti ügyekkel voltam elfoglalva, kedvesem! De ma mégis szakítottam egy kis időt, és valami csinos holmit hoztam neked a templompiacról.

Odaintette inasát, Taj A-ert, felnyitotta a kezításkát, melyből egy halom ékszerszert, gyöngyöket, zománcozott jégmadártollakat és más hasonló holmit szedett elő, továbbá néhány ruhára való kelmét. Aranylótusz nagyon megörült az ajándéknak, hellyel kínálta Hszi-ment, és utasította a kis Jing-ert, hogy hordja fel az ételeket, és hozza be az italt. Nyugodtan parancsolgathatott a folytonos veréssel megfélemlített fiatal teremtésnek.

– Mire valók ezek a nagy előkészületek? – szabadkozott Hszi-men Csing. – Én már adtam Vang anyónak pénzt, hogy szerezze be, amire szükség van. Vidáman, gondtalanul szeretném megünnepelni veled a mai napot.

– Ó, ma egészen véletlenül van minden a háznál, ugyanis anyám járt nálam látogatóban. Vang anyóra akár naphosszat várhatunk. Lássunk csak nyugodtan hozzá! – mondotta, miközben fejcskáját gyengéden a férfi arcához hajtotta, s combjával a combjához simult.

Időközben Vang anyó már felkerekedett a kosarával, hogy megvásárolja a

szükséges holmikat. Nos, az ötödik hónap tudvalevően az esőzés hónapja, s az öregasszonyt útközben vihar lepte meg. Hirtelen fekete felhők takarták el a napot, mely az imént még vidáman ragyogott fenn az égen, majd szakadni kezdett az eső, mintha dézsából öntötték volna.

*A láthatár komoran gomolyog,
felhők a teret feketén eltorlaszolják.
Roppant seprű surrog közelegve.
Spanyolfal száll a szélben, a napot már eltakarja.
Súlyos cseppek már
a banánlevelekre csapódnak.
A vén borókafenyőre a vad
szelek csapatostul törnek:
gyökere recsegve kiszakad.
Hegyek méltóságos feje görnyed.
Elmossa a zápor, tűnik a tikkadt hőség.
Issza a hús özönt a mezőség.
Zúdulnak az új víztől dagadó patakok,
s a bambusz nedves zöldje ragyog.*

A vihar elmúltával Vang anyó, aki egy eresz alatt húzta meg magát, sietve hazaszaladt. Levegő után kapkodva állított be a teaházba, bőrig ázva, piros fejkendővel a fején, hóna alatt tele kosárral.

– Lám, lám, kegyedék a jó szárazban ülnek, s vígan élik világukat – mondta zsémbesen. – Nézzenek csak meg engem, a ruhámból facsarni lehet a vizet! Ezért kártérítést kell kapnom, nagyuram!

– Úgy látom, nincs észnél.

– Már miért ne lennék észnél? Ez a multság egy vég tengerkék kartonjába fog kerülni.

– Rendben van – vágott szavába Aranylótusz –, hajtsa fel ezt a pohár bort erősítőül!

Az öregasszony egymás után hárommal is felhajtott, majd eltűnt a konyhában, hogy a tűzhelynél megszárogassa a ruháját. Nagy buzgalommal tüstént hozzálátott az ételek elkészítéséhez, és hamarosan finomnál finomabb

ínyencfalatok, apróra vágott liba- és csirkehús, párolt rizs, a legkülönbébb főzelékek, valamint gyümölcsök sorakoztak a tálakon. A szerelmesek egymáshoz simuló combbal ültek odabent. Amikor Vang anyó megjelent az étellel, nyomban hozzáláttak a lakmározáshoz, és egyazon pohárból itták a bort. Hszi-men Csing pillantása most a falon lógó lantra esett. Hathúros *pi-pa* volt.

– Játssz nekem egy dalt – kérlelte kedvesét. – Hallottam hírét, milyen szépen citerázol.

– Ó, valamikor régen értettem hozzá egy keveset, de nem nagy az én tudományom. Ki fogsz nevetni.

Hszi-men Csing leakasztotta a lantot, és átnyújtotta az asszonynak. Feszült figyelemmel kísérte Aranylótusz mozdulatait, aki térdére fektette a hangszert, elnézte, mint feszülnek szét jádéból metszett, gyenge bambuszajtáshoz hasonló finom ujjai, és siklanak végig játékosan a vízfényű húrokon. Most óvatosan pengetni kezdte a húrokat, s ajkáról halkán felszállt a dal:

*Hajadonfővel, könnyű pongyolában,
laza kontyban kék-fekete haja,
arany nyíl van tűzve rézsút bele,
jön s így kiált: „Kicsi Mej Hszjang, gyere,
hozzál csak a ládából egy ruhácskát!”
S egy másik, Hszi Si, egyszerű, de szép,
a kamrából kijön, s eléje lép,
s így szól: „Göngyöld fel az ajtó előtt a gyékényt,
s égess éjre füstölőt.”*

Hszi-men Csinget annyira elragadta a játék és a dal, hogy szinte nem tudott betelni vele. Karjával átölelte kedvese nyakát, és megcsókolta a száját.

– Ki gondolta volna, hogy ilyen nagy művész vagy! Én igazán járatos vagyok valamennyi virágudvarban, de egyetlen lányt sem ismerek, aki felvehetné veled a versenyt.

– Túlzol. Ma még egy test, egy lélek vagy kis rabszolganóddal, de remélem, később sem feledkezel meg róla!

– Soha! – bizonygatta a férfi, s kedvese arcát simogatta. Hamarosan már a

legnagyobb izgalom vett erőt rajtuk. Hszi-men Csing szerelmes-gyengéden lehúzta Aranylótusz lábáról a tarka hímzések kis szaténpapucsot, egy kis kehelyből bort töltött bele, és kiitta. Majd bereteszelte az ajtót; levetköztek, és az ágyon vidám szerelmi játékba kezdtek. Féktelen kedvükben bolondos főnixpárocskához vagy két kergetőző halacskához hasonlítottak; Aranylótusz a szeretkezés mesterének bizonyult, féktelenebb, találékonyabb volt a szerelem bármely hivatásos szolgálójánál. Ami pedig Hszi-ment illeti, ő ennek a művészetnek valamennyi ismert szabályát meghazudtoló ügyességgel és erővel kezelte dárdáját. Hiszen mindkettőjük napja magasan ragyogott az égbolton, a férfi teljesítőképeségének, az asszony pedig bájainak teljében.

Miközben a fiatal pár késő estig a gyönyöröknek áldozott, Vang anyó türelmesen üldögélt a konyhában a kis Jing-errel. Végre Hszi-men Csing felkerekedett. Búcsúzásnál néhány uncia ezüstöt ajándékozott Aranylótusznak, aki többször is hiába próbálta marasztalni kedvesét. Szemére álarcot tett, s már el is tűnt.

*Az ajtófélfá mellett
csak állt, csak állt –
eltűnt előle a férfi,
mint füst, mint lenge virág.*

HETEDIK FEJEZET

*Aranylótusz gondterhelten kérdi a sorstól,
mit rejteget számára a jövő.*

*Egy bonc, aki a lélektáblát jött elégetni,
kéjes hangokra lesz figyelmes*

*A piros reggel régen belopózott
a kárpitfüggönyön át.*

*Végre bágyadtan felkönyökölt
félmeztelen karjára fekhelyén.*

*Csukott kelyhű virág,
mely ellenszegült a napnak.*

*Persze ha éji szél motoz
a kamrában, nehéz pihenni.*

*Így űzte álmát el, hogy kedvese,
egyetlene emléke megrohanta.*

Már idestova egy hónap múlt el azóta, hogy Hszi-men Csing utoljára meglátogatta Aranylótuszt. Időközben házába vezetett egy gazdag, harmincesztendős özvegyasszonyt, Meng Jü-lout, aki az elhalálozott harmadik feleség, Cso Tiu-er helyét foglalta el, s ezenfelül negyedik feleség rangjára emelte Szun Hszüe-ót, a szobalányt.

Az elhagyott Aranylótusz nap nap után ott állt az ajtófélfának dűlve, s a távolba meredt. Többször is elküldte szomszédasszonyát, Vang anyót, nézze meg, mi van Hszi-mennel, de az ajtónálló azonnal tudta, kinek a megbízásából jön, és szóra sem méltatta. A kis Jing-er pedig, akit rendszerint akkor szalajtott oda, amikor Vang anyó dolgavégezetlen tért vissza, még kevésbé merészkedett a nagy és tágas épület közelébe, s beérte egy kis körülménytelenséggel. Eredménytelen útjáról visszatérve, volt otthon haddelhadd! Túrnie kellett ilyenkor a szidalmakat, az arconköpést, s büntetésből nemegyszer fél napon át térdelt és éhezett.

Augusztus elején, a forró időszakban történt: Aranylótusz forró fürdőt készíttetett magának Jing-errel, s mindössze egy vékony, rövid muszlininget öltve magára, leült egy zsámolyra. Vajon ma eljön-e végre? Mindenesetre

gondoskodott egy kosárka saját készítésű, hússal töltött ropogós szarvacskáról. „Hálátlan gazember!” – suttogta többször egymás után, halkan, felháborodva. Minthogy képtelen volt bármi értelmes dologba kezdeni, unalmában kibújt kis piros szaténpapucsából, s kísérletképpen feldobta, így akarta megtudni, gondol-e még rá Hszi-men Csing:

*Bár édes volt a pásztoróra,
nem szabad nyíltan szólni róla.
Jobb titkon a sorsot kérdened:
mikor jön vissza kedvesed?*

„A szakadék szélére tévedt bárányká”-ról szóló vers is éppen ideillik:

*Cipők, ti piros felhők,
melyekbe két lábacska búvik,
selyemflór harisnyás két karcsú láb,
keskeny, akár a lótusz levele,
a tó színén táncolva lebegő,
topánka, mondd, rám emlékszik-e még,
emlékszik-e, mint rá én, szünetlen.
Az ajtófélfát támasztva be sokszor
álltam és néztem, ó, csak néztem egyre!
Mily szomorú, ó, mily szomorú este
elfüggönyözött ablak mögött, magamban!
Ó, hasztalan kiáltom nyoszolyámon
párnámba, éjjel, vad vágyban nevét!
A virágok utcái csalják, ópium,
hogyan egyedül gyötrődöm csak szünetlen?
Ó, szemöldököm hókul, egyre hókul –
hisz nincs kiért szépen kifessem.
Vajon milyen szép zöld mezőben
pányvázta ki a lovacsáját?
A hálátlan cudarul bánt velem.
S ő nem vethet semmit szememre, nem.*

Aranylótusz egy ideig jósolgatott magának, de azután belefáradt. Keresztben rávetette magát az ágyra, és elaludt. Két óra múlva rossz hangulatban ébredt. Jing-er jelentette: elkészítette a fürdőt. Hirtelen eszébe jutott, hogy Jing-errel odahozassa a húsos szarvacskákkal telt kis legyezőkosarat, és vékony ujjaival átszámolja őket.

– Harmincat sütöttem, most meg csak huszonkilenc van. Hol van a harmincadik? – támadt rá fenyegetően a kislányra.

– Nem tudom, talán úrnőm tévedett a számolásnál.

– Az teljesen lehetetlen, kétszer-háromszor is utánaszámoltam. Hszi-men Csing úrnak készítettem őket. Hogyan merészeltél meglopni? Te hiú ringyó, te torkos rabszolga! Meglásd, még eltömődsz a sok zabálástól! Neked mindegy, mekkora tálat raknak eléd, te mindent felfalsz. De várj csak, majd én engedelmességre tanítalak!

Ezzel alaposan megtépázta a kislányt, lerángatta róla a ruhát, és a korbáccsal harmincszor végigvágott meztelen hátán.

– Most már bevallod végre? – kiáltott rá áldozatára, aki úgy visított, mint egy malac, amikor beleszúrják a kést. – Ha nem vallod be, légy elkészülve rá, hogy még százszor is végigtáncoltatom rajtad a korbácsot!

– Inkább beismerem, beismerem! – ordította a szerencsétlen. – Csak ne verjen tovább! Valóban elcsentem egyet, mert már majd eszem vesztettem az éhségtől.

– Szóval így állunk! És még engem merészelsz megvádolni, hogy elszámoltam magam! Te züllött nőszemély, te nyavalyás, nyomorult betörő! Vádaskodás helyett inkább valami okosat tanultál volna annak a vén kappan apádnak az életében. Az öreg már elpatkolt, és te még most is pimaszkodni merészelsz velem! Megérdemelnéd, hogy cafatokra tépjelek, te züllött, mihaszna ringyó!

Még egyszer végighúzott rajta a korbáccsal, s megparancsolta, vegye fel az ingét, álljon fel, lépjen oda hozzá, és legyezze a legyezővel. Miután ezt is megunt, újból rákezdte: – Mutasd csak ide a képed! Majd szépen kicifrázom a körmömmel.

Jing-er engedelmesen odatartotta az arcát, úrnőjének éles körmei pedig máris két véres barázdát szántottak rá.

Aranylótusz ezek után elengedte a szegény kislányt. Jómaga a tükör elé

lépett, a legnagyobb nyugalommal berizsporozta az arcát, kicsinosította magát, majd kiment az ajtó elé, hogy a bambuszfüggöny alatt elfoglalja megszokott őrhelyét.

Mily véletlen szerencse! Épp abban a pillanatban lovagolt arra Hszi-men Csing legénye, Taj A-er, útitáskával a hóna alatt.

– Hová, hová? – kiáltott feléje Aranylótusz.

De a fiúnak is volt sütnivalója, és minthogy ura azelőtt mindig magával vitte Aranylótusznál tett látogatásaira, s az nemegyszer „lekenyerezte” kisebb ajándékokkal, egy cseppet sem érezte feszélyezve magát. Kényelmesen lekászálódott a lóról, és odalépett az asszonyhoz.

– A parancsnokságra megyek – mondotta. – Különböző ajándékokat viszek.

– Hát az urad mit csinál naphosszat odahaza? – kérdezősködött Aranylótusz, miközben bevezette a házba. – Miért nem látni még az árnyékát sem? Talán bizony felcsípett magának valahol másutt egy kedvére való falatot?

– Nem tudok semmiről, annyi azonban bizonyos, hogy sürgős ügyei miatt nem tudott időt szakítani az ön számára.

– Ugyan, miféle ügyek! Ez még nem ok arra, hogy egy teljes hónapig elhanyagoljon, és egy árva szóval, egyetlen hanggal sem adjon hírt magáról. Miféle ügyek?

Válasz helyett a fiú csak vigyorgott.

– Mondd meg végre, milyen ügyekről van szó? – unszolta az asszony Taj A-ert.

– Elégedjék meg annyival, hogy üzletek. Minek bogarászik a szőrmében, amikor úgylis csak kopást fedezhet fel benne?

– Sosem bocsátom meg neked az életben, te kedves kis fecsegő, ha nem mondod meg.

– Ha mindenáron tudni akarja, hát megmondom, csak arra kérem, ne áruljon el a gazdámnak.

– Megígérem.

– Egyszóval időközben feleségül vette Meng Jü-lou asszonyt...

Miközben a fiú aprólékosan elmesélte a házasság történetét, a szépasszony bájos arcán súlyos könnycseppek peregtek végig. A fiú döbbenet elhallgatott.

– Tudtam, hogy asszonyom nem elég nagyvonalú, ezért vonakodtam beszélni róla.

Aranylótusz nekidőlt az ajtónak, nagyot sóhajtott, és így szólt:

– Taj A-er, te nem tudod, mennyire szerettük egymást! Csak azt tudnám, miért hagyott el ilyen váratlanul?

– Ne vegye annyira a szívére! – vigasztalta a fiú. – A többi ágyasa sem csap nagy hűhót az effélék miatt.

– Figyelj csak rám! – szólt Aranylótusz halkán a fiúhoz, majd egy dalba kezdett:

*A leggyönyörűbb, a csapodár,
nem néz felém négy hete már.
Kacsapárral hímzett takaróm alatt
harminc magányos éjjel kínja rám szakadt.
Legutolszor hogy becézgetett!
S én balga, csalódtam, szenvedek.
Mondjátok csak: mért voltam oly heves,
könnyen nyert könnyen odalesz.
Vesztett szerelem!
Kín, gyötirelem.'*

A dal utolsó hangjainál hangosan zokogni kezdett.

– Ne sírjon! – vigasztalta a fiú. – Nemsokára itt a gazdám születésnapja, akkor bizonyára ellátogat önhöz. Írjon neki néhány sort, s én majd átadom.

– Ó, köszönöm! Meglásd, meghálálom! Egy pár szép, saját kezűleg készített cipő lesz a jutalmad. Tehát várni fogom a születésnapján. De jaj neked, te kis fecsegő, ha végül mégsem jön el!

Odaszólt Jing-ernek, hogy adjon Taj A-ernek egy csésze teát és egy tányér húsos szarvacskát. Majd bement a szobájába, s egy virágos levélpapírcsíkkal tért vissza, ujjai közé vette az ecsetet, lágy, fehér birkaszőr végét kissé

megcsavarta, egy ideig eljátszadózott vele, azután könnyedén odavetett egy verset, melynek a „Virágüzenet” címet adta:

*Egy nő,
aki értette rég,
az küldi ezt a
virágfüzért.
Emlékszik, az
ajtó előtt
hogy látta meg
a remegőt?
Az elhagyott
szíve sajog:
meghossa-e
szerelme jelét,
a kendőt, azét,
ki értette rég?*

A csíkot négyszögletű levélformára hajtogatta össze, lepecsételte, és átnyújtotta Taj A-ernek.

– Úgy vigyázz erre a levélre, mint kotlós a tojásaira! Mindenképpen elvárom gazdádat a születésnapján. Megértettél?

A fiú elfogyasztotta az ételt és italt, s mielőtt távozott volna, Aranylótusz még néhány rézkest is csúsztatott a markába.

– Továbbá mondd meg a gazdának, beszélgetésünknel észrevetted, mennyire haragszom rá, s ha ő nem jön el hozzám, majd én szállok gyaloghintóba, és felkeresem őt.

Taj A-er megígérte, hogy elintéz mindent, kívánság szerint, felkapott mokány kis lovára, és elügetett.

Az elkövetkező napokban Aranylótusz hiába ült, hiába várt, levelének nem lett foganatja, semmi sem mozdult, mintha csupán egy követ ejtett volna a mélységes óceánba. Rövidesen már a hetedik hónap is a végéhez közeledett, küszöbön állt a szeretett férfi születésnapja, s mennél közelebb kerültek hozzá, számára annál nehezebben telt az idő, egyetlen nap három ősszel is

felért, s egyetlen átvirrasztott éjszakán mintha egy fél nyár telt volna el. Sehol egy hang, sehol egy üzenet! Oly nagy volt Aranylótusz csalódása, hogy néha még ezüstoffogait is csikorgatta, s könny csordult csillagszeméből.

Hszi-men Csing születésnapjának estéjén Aranylótusz áthívta magához szomszédasszonyát, Vang anyót. Előbb jóllakatta a mohó vénasszonyt, majd kivett a hajából egy aranyvégű ezüstcsatot, és odaajándékozta neki. Tudta, hogy ellenszolgáltatás nélkül Vang anyó semmire sem kapható.

– Legyen olyan jó, és hozza el nekem Hszi-men Csing urat! – könyörgött neki.

– Ma már biztosan nem jön – mondta ki Vang anyó az ítéletet. – Hajnaltól késő estig tivornyázik, se vége, se hossza a dáridónak. Ma hiába is mennék, de holnap ideje-korán felkerekedek.

– Biztosan nem felejtí el?

– Hogyan felejténém el, hiszen Hszi-men Csing úrról van szó!

Tele bendővel és bortól piros arccal elvonult. Aranylótusz a parfümillatot árasztó, bájos mandarinkacsa-párocskákkal kihímzett takarók alatt álmatlanul töltötte az éjszakát, unalmában egyre ezüst olajlámpásának kanócán matatott, és nyugtalanul hánykolódva ágyán, nagyokat sóhajtott. Szakasztott úgy, ahogy a vers is mondja:

*Van lant elég,
hogy rövidítse meg
zene a hosszú éjt.
De egyedül, rideg
szobán, őrhelyemen
nem kell a zene sem.*

Leakasztotta a falról *a pi-pá-t*, halkán egy dalt énekelt, melynek „A kavargó selyempelyhek” címet adta:

*Hogy magát neki most más
ékíti fel!
Eszemet vesztem, oly vad*

*harag fog el!
A szekrényre könyöklök
az ágy előtt.
Töprengék, mért hagyott el,
s nem értem őt.
Megszegted annyi esküd, hűtelen!
Ha ember nem – megbosszul majd a menny!*

A nyugtalanul átvirrasztott éjszaka után első dolga volt, hogy a kis Jing-ert átküldje a szomszédba. Meg akarta tudni, vajon a vénasszony megtartotta-e a szavát. A kislány azzal a megnyugtató hírrrel tért vissza, hogy Vang anyó már kora reggel elindult Hszi-men Csing úrhoz.

Valóban így is történt. Az öregasszony már kora hajnalban felkerekedett, jó ideig ott ólálkodott Hszi-men Csing üzletének kapuja előtt, míg végre megpillantotta Fu intézőt, aki éppen kinyitotta a gyógyszerért. Odasietett hozzá, köszöntötte, és megkérdezte tőle, otthon van-e a gazdája.

– Korábban kellett volna felkelnie, jóasszony – hangzott a válasz. – A tegnapi napot itthon töltötte, születésnapja alkalmából rengeteg vendég fordult meg a házban, este meg elment szórakozni a barátaival. Nyilván még most is valamelyik bordélyházban tölti az időt, legjobb lesz, ha ott keresi.

Vang anyó ezek után befordult a jamen közelében levő és a Keleti főutcába torkolló utcába – itt volt a legközelebbi bordélyház. S lám, valóban ott jött vele szemben Hszi-men Csing, lóháton, két legény kíséretében. Már messziről meglátszott rajta, hogy még most is kótyagos az előző estétől. Bizonytalanul ült a nyeregben, s fátyolos szemmel meredt maga elé.

– Hallja-e, nagyuram, csínján kellene bánnia az itallal! – kiáltott feléje az öregasszony, majd megragadta a ló zabláját, és megállította.

– Ó, maga az, anyókám – dadogta Hszi-men Csing. – Ugye, Aranylótusz húgocskám küldte a keresésemre?

Vang anyó halkan néhány szót suttogott a fülébe.

– Jó, jó, tudom – szakította félbe a férfi –, a legényem már elmondta. Tudom, haragszik rám, de most aztán tüstént elmegyek hozzá.

Beszélgetve bandukoltak egymás mellett a Báborkó utca irányába. Végre megérkeztek. Az öregasszony előresietett.

– Szerencsét kívánhat magának, énnekem meg leróhatja a háláját, fiatalasszony – rohant be a szobába. – Még egy órába sem tellett, s látja, máris itt hozom a fiatalurat.

Aranylótusz még fel sem ocsúdott boldog ijedtségéből, amikor legyezőjét lóbálva, még kissé bódultan a bortól, belépett Hszi-men Csing.

– Minek köszönhetem e ritka szerencsét? – köszöntötte az asszony szemrehányón. –Úgy látom, teljesen megfélekezett már szegény rabszolgájáról, ez az oka, amiért még az árnyékát is megvonja tőlem. De természetes, ha valaki olyan szorosan tapad az új asszonyhoz, mint enyvhez a lakk, a szegény rabszolganő számára nem marad ideje.

– Légy szíves, ne hallgass az emberek buta fecsegésére. Új asszony? Ugyan mit beszélsz! Mindössze annyira elfoglaltak a leányom házasságával kapcsolatos előkészületek, hogy sehogy sem tudtam időt szakítani.

– Ne szabadkozz! – duzzogott Aranylótusz. – Esküdj meg pompás tenyészcsödör testedre, hogy még hű vagy hozzám, és nincs újabb szerelmed!

– Esküszöm! Ha nem mondok igazat, kínozzon öt évig a sárgaság, és rohasszák a testemet tányérnyi gennyes kelevények, meg csípjén a fenekembe egy orrszarvúnak is beillő tetű!

– Mit számít az neked, te részeges alak! – kiáltotta Aranylótusz, és letépte Hszi-men Csing fejéről a vadonatúj, szép rojtos sapkát, és a földhöz vágta. Vang anyó ijedten felemelte, és óvatosan letette az asztalra.

– No de asszonykám – szólt közbe csillapítóan –, ne Hszi-men urat szidja, hanem engem, aki elmulasztottam idehívni.

Ám a felbőszült Aranylótusz mintha meg sem hallotta volna, a férfi üstökéhez kapott, és hirtelen kihúzott belőle egy széles aranycsatot. Vizsgálódva forgatta kezében a hajolajtól csillogó ékszert. Az egyik oldalán két mondat díszelgett dőlt betűvel:

*A virágos lankán
aranyszerszámos lovacsák szökellnek.
Barackvirágzás idején
a nefritszobában csendülnek a kelyhek.*

A díszcsat természetesen az új feleség, Meng Jü-lou ajándéka volt, amit a második mondatban keresztnevének, a Jü-lounak, azaz „Nefritszobá”-nak két írásjele is világosan elárult. De Aranylótusz holmi énekeslány ajándékának tartotta. A díszcsatot ruhája ujjába rejtette, és indulatosan újból rátámadt szeretőjére:

– Te javíthatatlan, te! Hát az a tű hol van, amit éntőlem kaptál?

– Ó, azt elvesztettem a múltkoriban, amikor ittas állapotban leestem a lóról. Sapkám belegurult a sárba, varkocsom kioldódott, a tű meg kiesett belőle.

Aranylótusz ingerkedve belefricskázott az arcába.

– Ide figyelj, barátocskám, ezt még egy hároméves gyerek sem hiszi el neked.

Erre már az öregasszony is közbeszólt:

– Minek ez a folytonos szemrehányás, asszonykám, hagyjon már végre fel vele! Az úr messzelátó, azt is észreveszi, ha a város előtt negyven mérföldre egy méhecske éppen szükségét végzi, de saját ajtaja előtt még az elefántba is belebotlik. Ezt a körülményt feltétlenül figyelembe kell vennie.

– Ó, amúgy is eléggé meggyötör, és most még maga is rám támad! – mondta Hszi-men panaszosan.

Aranylótusz most hirtelen észrevette a piros csontból készült, arannyal átszótt szecsuanai legyezőt. Egyetlen ugrással Hszi-mennél termett, kikapta a kezéből, és a világosság felé tartotta. A legyező szélén harapdálás nyomait vette észre, és minthogy tapasztalt volt a szerelmi játék legapróbb csselfogásaiban is, gyanú ébredt benne, hogy a foghelyek valamely szépasszonytól származnak. Szót sem szólt, csak hirtelen széttörte.

– De hiszen csak emléktárgy, kedves, megboldogult barátom, Pu Csi-tao ajándéka – magyarázta szemrehányó tekintettel Hszi-men Csing, aki hasztalan próbálta visszaszerezni a legyezőt. – Végtelen szeretettel őriztem eddig, mindössze néhány nap óta használom, s most te széttöröd!

– Így és hasonlókkal ugratta a férfit egy ideig. Most megjelent Jing-er a teáscsészékkal. Úrnője parancsára előbb letette a tálcát, és meghajolt Hszi-men Csing előtt. Vang anyó érkezettnek látta az időt, hogy ő is elvonuljon.

– Már éppen elég ideje gyötrik egymást ezzel a civakodással, csak aztán

nehogy megfélekedzenek a legfontosabbról! – mormogta elmenőben.

Miközben Jing-er megterítette, Aranylótusz egy ládából elővette a szerelmese számára készletben tartott születésnap ajándékokat, s kirakta őket egy tálra: egy pár fekete atlaszcipőt, egy pár erdei fenyővel, bambusszal és babérlevéllel – a télnek jéggel-faggyal dacoló három hűséges cimborájával – kihímzett, sötétvörös atlasz térdvédőt, egy csík vékony szaténbélést, puhát, mint a zöld sanhszolaj, egy háncsból fonott, bíborvörös selyemfonállal átszőtt övet, egy rózsaszín haskötőt és egy ikerlótuszvirág-fejjel díszített széles hajtót. A hajtúbe a következő négysoros vers volt belevésve:

*Ikerlótuszvirágot
tűztem uram hajába.
Bár hordaná örökké,
soha tőle meg ne válna.*

Hszi-men Csing meghatottan karjába zárta az asszonyt, és megcsókolta. Egész nap és egész éjszaka ott maradt kedvesénél, szilaj szeretkezések és vég nélküli ölelések közepette ünnepelték meg újbóli egyesülésüket.

Régi tapasztalat, hogy a túlaradó boldogságot rendszerint fájdalom követi. Másnap délelőtt, a reggelizés idején történt: a szerelmesek még ágyban voltak, amikor az elhunyt Vu Ta háza előtt egy küldönc szállt le a lóról. Vu Szung megbízásából vágatott ide, aki időközben teljesítette feladatát a keleti fővárosban, átadta a palota parancsnokának, Csunak, a körzeti mandarin levelét, valamint a teverakomány ajándékot, s néhány nappal később, válaszlevéllel a zsebében, már vissza is indult. Még a negyedik hónap napjai peregtek, amikor útnak indult kelet felé, időközben elmúlt a nyár, s már az ősz is beköszöntött, amikor visszaért. Az állandó viharok módfelett megnehezítették az előrehaladást, úgyhogy az út oda és vissza teljes három hónapig tartott. Nem volt se nyugodt éjszakája, se nappala, bátyjáért aggódott, bár jóformán maga sem tudta, miért. Ezért elhatározta, előreküldi egyik emberét, aki hírül adja jövetelét a körzeti mandarinnak, s akivel egyszersmind levelet küld Vu Tának. A küldönc éppen ma érkezett meg. Zárva találta az idősebb Vu házának kapuját, s már-már bekopogott, amikor a szomszédasszony, Vang anyó, aki véletlenül az ajtó előtt álldogált, megkérdezte, mi járatban van.

– Levelet hoztam Vu Szung kapitánytól a bátyja részére.

– Nincsen idehaza. Az egész háznép kiment a temetőbe. Adja csak ide azt a levelet, majd én kézbesítem, ha visszaérkeznek.

A küldönc átadta a levelet, köszönt, és továbbbűgetett. Vang anyó nyomban átsietett a szomszéd házba a párocskához.

– Fel, talpra, kedveskéim! – sietett be izgatottan. – Egy küldönc járt itt az imént, a fiatal Vu küldte. Hamarosan ő maga is itt lesz. A küldönc levelet hozott Vu Tának, én átvettem tőle, és elküldtem, menjen csak nyugodtan tovább. Most aztán nincs több vesztegetni való idő. Határozni kell mielőbb.

Ha bármi mást mondtak volna Hszi-mennek, meg se hallotta volna, de ez a hír úgy hatott rá, mintha nyolc részre hasították volna a fejét, vagy váratlanul jeges hólével teli hordóba lökték volna. Mindketten felpattantak, Hszi-men Csing is, Aranylótusz is kapkodva magukra ráncigálták a ruhát. Majd a lakószobában elolvasták a levelet, melyben Vu Szung közölte, hogy legkésőbb az ősz harmadik harmadának derekán visszaérkeznek. A két bűnös reszketett minden tagjában, és kérve kérték az öregasszonyt, adjon valami jó tanácsot.

– A dolog nagyon egyszerű – magyarázta Vang anyó megnyugtatóan. – Mint már mondtam, van egy régi közmondás:

*Első mátkát szülőd választ,
másodikat magad válaszd.*

Továbbá: a törvény tiltja, hogy sógor és sógornő kettesben maradjon egy fedél alatt. Nemsokára letelik a száz gyásznapi. Az asszonykának most már csak ki kell hívatnia néhány boncot, akik szertartásosan elégetik a lélektáblát, azután Hszi-men úrnak, még Vu Szung visszatérése előtt, gyaloghintón házába kell vitetnie őt mint feleségét. Ily módon kész tények elé állítjuk a fickót, a többit pedig csak bízzák rám, én majd mindent elintézek. De maguk, kedveskéim, egy életre egymásé lesznek. Mit szólnak hozzá, ugye, nagyszerűen kiterveltem?

– Nagyszerűen! És így is lesz! – helyeselt Hszi-men Csing lelkesen, és most már megnyugodva, kedvesével hozzálátott a reggelihez.

Beköszöntött a nyolcadik hónap hatodik napja, a Vu Ta halálától számított utolsó gyásznapi. Hszi-men Csing, több uncia ezüstrrel a zsebében, megjelent Aranylótusznál. Nemsokára megérkezett az Irgalmasság Kolostorából hívatott hat bonc is, hogy napközben a halott lelki üdvéért imádkozzanak, este pedig ünnepélyesen elégezzék a lélektáblát. Még alig hangzott el az éjjeliór ötödik dobolása, amikor már kora hajnalban megjelent a főpap egy rakomány szent imakönyvvvel, kikereste az alkalmas helyet az imádkozásra, és felakasztott egy Buddha-képet, majd odakint a konyhában Vang anyóval hozzálátott az áldozati ételek előkészítéséhez. Ezalatt Hszi-men Csing az ágyban Aranylótusszal szórakozott.

Most már teljes számban együtt voltak a boncok, s nemsokára suhogni kezdtek a lélekűző füttykösök, peregtek a dobok, csengtek-bongtak a kis harangok, és felhangzott az imádkozók hol éneklő, hol mormoló hangja. Ezalatt Aranylótusz, mit sem törődve a hittel és önmegtartóztatással, szeretője mellett hevert az ágyban, és még akkor sem igen gondolt a felkelésre, amikor már délfelé járt az idő, pedig a szertartásrend előírja, hogy az özvegy, mint a legnagyobb csapással sújtott gyászoló, személyesen is megjelenjék az imánál, füstölőpálcikákat égessen, kézjegyével lásson el bizonyos imákat, esküvel bizonyítsa hitvallását, és tisztelegjék Buddha képe előtt. Ezért hát Aranylótusz kénytelen-kelletlen felkelt, megmosakodott, megfésülködött, és egyszerű, de ízléses gyászruhát öltött magára, és kiment az imádkozókhoz. A Buddha-kép előtt kecses meghajlásokkal fejezte ki hódolatát. Mikor az ájtatos szerzetesek megpillantották az asszonyt, egyszeriben elszállt minden Buddha iránti rajongásuk, és elmélyültségük is semmivé lett. Felvértzetlenül fogadták a bájos jelenséget, egyszeriben cserbenhagyta őket megingathatatatlanságuk, ellágyultak, mint a sajt, majmokhoz illő, émelyítő elérzékenyülés és csődörgerjedelem vett erőt rajtuk.

A banda megháborult

*főnöke felejt, hogy kell könyörögnie.
Botorul elvétí a szavakat már,
a szutra helyett mindent összezagyvál.
A többiek is magukon kívül!
A tömjénlengető ügyetlenül,
otrombán egy virágvázát lever.
Az gyertya helyett füstölőt emel.
S beszél a kiválasztott eskümondó
a Szung helyett a Tang-birodalomról.
S ki hivatott a holt erénye mellett
szólni – dicséri özvegyét ehelyett.
Az apát elkap egy kezét, s erővel
taktust ver vele, mint egy dobverővel.
Egy novícius végképp megvadul,
s egy barátfejét használja dobul.
A fegyelem, a kemény klastromélet
nevelte méltóság most semmivé lett.
De ha ki vasból volna is faragva,
állhatatos itt még az sem maradna.*

Miután Aranylótusz asszony elégettette a füstölópálcikákat, aláírta az aláírnivalókat, és illendőség szerint többször egymás után meghajolt a Buddha-kép előtt, visszavonult a szobájába, és nyomban bebújt Hszi-men Csing mellé az ágyba, hogy tovább folytassák a félbeszakított mulatságot. Magától értetődően cseppet sem törődött a várakozási idővel kapcsolatos szent előírásokkal, élvezettel fogyasztotta a bort, és fokhagymával ízesített hússal is jóllakott. Hszi-men Csing megkérte Vang anyót, ügyeljen rá, nehogy a tarfejűek ismét zaklassák Aranylótuszt.

Azok viszont gondolatban továbbra is a szép fiatal özvegnél időztek. A déli szünet alatt a papok visszamentek a kolostorba, hogy elfogyasszák egyszerű ebédjüket. Hogy, hogy nem, ebéd után egyikük korábban ért vissza a gyászoló házba. Az a helyiség, amelyben a papok imádkoztak, véletlenül éppen a fiatal özvegy hálószobája mellett volt. A két szobát csupán egy

vékony deszkafal választotta el egymástól. Egyszóval az imént említett pap éppen odalépett a közvetlenül a hálókamra ablaka alatt álló vizesvödörhöz, hogy kezet mosson, amikor a szomszédból gyanús szuszogásra és lihegésre, sóhajtozásra és nyögdecselésre, nyöszörgésre és elfojtott sikongásra lett figyelmes, röviden szólva, akaratlanul a közösülés kísérő hangjait hallotta. Úgy tett, mintha a kezét mosná, de közben el sem mozdult a helyéről, és fülelt. Ekkor már egész világosan felismerte egy nyögdecselő női hang foszlányait:

– Jaj, vigyázz, ez fáj!... Ó, mindjárt visszajönnek és meghallják... Engedj el azonnal!

Majd egy férfihang: – Ne félj!... Nyisd ki a kályhalyukat, hadd gyújtok be még egyszer...

Ha tudták volna, hogy rejtekéből egy tarfejő mohón lesi minden egyes szavukat!

Mikor azután újból együtt volt az egész társaság, s felhangzott a szertartásos dobszó, egyszeriben megindult a sugdolózás: a szomszéd szobácskában Aranylótusz egy férfival szórakozik. Egy csapásra hogy feléledt az egész társaság, milyen izgatottan járt kezük, lábuk! A ceremónia már befejezéséhez közeledett, a lélektáblát estefelé ünnepélyesen kivitték a ház kapuja elé, a papírból készült halotti ajándékokkal egyetemben, melyeket a táblával együtt ugyancsak elégettek. Aranylótusz asszony időközben már újból világiasan átfésülte a haját, és színpompás, csinos ruhát öltött magára. Ott állt a függöny mögött, Hszi-men Csing vállára támaszkodva, és nézte, mint égetik el a boncok a lélektáblát a Buddha-képpel együtt. Vang anyó az áldozati ital kitöltésénél és a tűzgyújtásnál szorgoskodott. Közben a tar fejű kópék sóvár szemekkel egyre a függöny felé sandítottak, melyen kirajzolódott a szorosan egymáshoz simuló szépasszony és lovagjának árnyképe. Egyre a fényes nappal ellesett gyengéd hálószoba-jelenet hangfoszlányait vélték hallani, alaposan tűzbe jöttek, teljes erejükből verték a dobot, és kongatták a harangokat. Midőn egy hirtelen támadt szélroham lefújta a főbonc fejről a papi főveget, s egyszeriben előtűnt fekete karimás tar golyóbisfeje, senki sem hajolt le a fővegért, teljesen elmerültek az éktelen dobolásban és harangozásban. Valóban mulatságos komédia volt!

– Kedves mester – fordult Vang anyó az egyik bonchoz –, már réges-rég hamuvá égett minden, miért nem hagyják abba ezt a dobolást és harangozást?

– Még egyszer be kell gyújtani a kályhalyukba – hangzott a válasz.

Hszi-men Csing természetesen megértette a célzást. Utasította az öregasszonyt, fizesse ki a boncokat, és küldje őket sürgősen haza. A kolostor feje mindenképpen személyesen szeretne volna kifejezni háláját a szépasszonynak, de Aranylótusz leintette.

– Hagyjuk békében! – dörmögtek a szerzetesek, és vigyorogva elvonultak.

*Bizony, bizony, füle van a falaknak,
nincs itt egyetlen kémleletlen ablak!*

NYOLCADIK FEJEZET
*A két szerelmes titokban egybekel.
Vu Szung véletlenül Lit,
az ügynököt üti agyon*

Másnap Aranylótusz búcsúvacsorára hívta meg Vang anyót, és gondjaira bízta a kis Jing-ert. Hszi-men Csing komoran megjegyezte:

– Csak tudnám, hogyan intézhetném, hogy Vu Szung ne is szerezzon tudomást házasságunkról.

– Bízsa csak rám, nagyuram! – nyugtatta meg a vénasszony. – Amennyiben önkényesen behatolna a lakásba és szimatolni próbálna, én majd mindent elrendezek.

Hszi-menben újból felébredt a reménység, és jókedvében három ezüstunciát ajándékozott Vang anyónak. Este házába vitette a fiatalasszony ládába és bőröndökbe csomagolt holmiját. Néhány ócska limlomot, a törött lábú asztalokat és zsámolyokat, valamint viseltes ruhaneműket az öregasszony megtarthatta magának. Másnap, a nyolcadik hónap nyolcadik napján, Hszi-men Csing gyaloghintót küldött ünnepi díszbe öltözött kedveséért. A hintót Vang anyó, Taj A-er és négy ember kísérte rudakra erősített lampionokkal. Természetesen a Bíborkő utca valamennyi lakója pontosan tudta, milyen események előzték meg a felvonulást. De mindenki félt a vagyonos és befolyásos Hszi-mentől. Ki merészelt volna bármit is tenni ellene? A közvéleményt legtalálóbban a következő gúnyvers jellemzi, mely ezekben a napokban született:

*Pfuj, Hszi-men úr! Mi dolgot művel, ejnye!
E házasság méltó a közröhejre.
Házasságot tör, aztán frigyre lép –
nem moshatja le soha szégyenét.
Menyasszonydíszben jön a ringó
piros gyaloghintón a ringyó.
Aki hozza, nem rokona:
kerítőnő a vén banya.*

Hszi-men a park egy félreeső zugában álló, rejtett oldalbejárattal ellátott egyemeletes pavilon alsó három helyiségét rendeztette be szeretője számára igen lakályosan. Körös-körül virágágyak és cserepes virágok díszítették a parkot. Nyugalmas, rejtett zugocska volt ez, csak elvétve mutatkozott ember a környéken. Hszi-men Csing a hálószobát különös gonddal rendeztette be, tetemes összeget, hatvan ezüstunciát költött rá. Vásárolt egy arannyal kicifrázott, hatalmas, fekete lakkágyat, aranykarikákkal mintázott vörös selyemfüggönnyel, vagyont érő öltözködő-asztalt drágakő- és elefántcsontberakásos virágdíszekkel, valamint számos tarka damasztkárpitozású, puha ülőalkalmatosságot.

Főfeleségének, Holdasszonynak két szobalány állt eddig személyes szolgálatára: Tavasziszilva és Nefritfuvola. Hszi-men most elrendelte, hogy Tavasziszilva ezután Aranylótusz rendelkezésére álljon, és lakjék is az ő pavilonjában. Tavasziszilvának Aranylótuszt „úrnőm”-nek kellett szólítania. Ezenfelül Hszi-men hat unciáért még egy konyhalányt is vásárolt Aranylótusznak, név szerint Öszirózsát. Holdasszonynak pedig kárpótlásul öt unciáért egy Ékkövecske nevű másik szobalányt. Rang szerint Aranylótusz az ötödik helyet foglalta el, minthogy Hszi-men Csing időközben – mint már említettük – egy harmadik és negyedik feleséget is szerzett magának.

Az átköltözése utáni napon Aranylótusz szépen megfésülködött, és legjobb ruhájában átment Holdasszony lakosztályába, hogy bemutatkozzék a háztartás egybegyűlt női tagjainak, fiataloknak és idősebbeknek egyaránt. A díszhelyen ülő Holdasszony érdeklődéssel vizsgálgatta az új asszonyt. A következő benyomást szerezte róla: csupa életkedv a feje búbjától a lábujja hegyéig, csupa érzékiség a lábujja hegyétől a feje búbjáig. A testében szüntelen áramló életkedv és érzékiség egy kristálykehelyben guruló, ragyogó fényű gyöngyszemre emlékeztet. Megjelenése: pirosuló barackokkal teli ág, körülötte a holdfény játszadozik.

Miután Holdasszony egy kis ideig némán figyelte az új asszonyt, magában ezt gondolta: „Valahányszor hazajött ez a gézengúz, nem győzött áradozni Vu Ta feleségéről. Eddig nemigen hittem neki, de most, hogy saját szememmel látom, megértem, miért bolondulnak utána annyira a férfiak.”

Aranylótusz levetette magát Holdasszony elé, négyszer bókolt, és amint illik, a régi szokáshoz híven, üdvözlésképpen átnyújtotta a papucsot. Ezt

követően már kevesebb szertartásossággal üdvözölte sorjában a többieket, ahogy lánytestvérek között szokás: Li Csiao-ert, Meng Jü-lout és Szun Hszüe-ót; majd szerényen félrehúzódott. Holdasszony széket hozatott a számára, és a jelenlevő szobalányoknak és szolgálóknak tudtára adta, hogy a jövőben Aranylótuszban „ötödik úrnőjük”-et tiszteljék.

Aranylótusz, ügyelve, nehogy akár a szeme rebbenésével is elárulja magát, fürkésző tekintettel a másik négy asszonyt nézegette. Itt volt mindenekelőtt Holdasszony, öt huszonhét évesre becsülte. Ezüstkehely simaságú tiszta arc, kerek szempár, üde, akárcsak két barack. Lágy, hajlékony mozdulatok, méltóságteljes tartás, kevés szó, kimért beszéd. Következőnek Li Csiao-ert vette szemügyre, aki egykor énekesnő volt valamelyik bordélyházban. Kissé telt, lomha szépség. Bár kétségtelenül elsőrangú kurtizán, de a szerelem technikájában messze elmarad Aranylótusz mögött. A harmadik, Meng Jü-lou: harmincesztendős asszony. Külső megjelenésében valóságos körtefavirág, dereka hajlékony, akár a fűzfavessző, termete sudár, ígésző. Dinnyekerek arcán itt-ott néhány szeplő, mely korántsem csökkenti természetes szépségét. Alsószoknyája alól két lábacska kandikált elő, sem kisebb, sem nagyobb Aranylótuszénál. Végül Szun Hszüe-o következett, aki szobalányként kezdte, s úgy került a magas rangra. Teltkarcsú, kissé alacsony. A főzés művészetében éppoly kiváló, mint a táncban és a tányéregyensúlyozásban.

A gyors szemrevételezésnél Aranylótusz, tőle telhető pontossággal, megjegyezte magának az imént felsorolt jellegzetességeket.

Már a harmadik napon megszokta a korai felkelést, pontosan megjelent Holdasszonynál reggeli látogatásra, és készségesen mentesítette mindenfajta varrástól és kézimunkától. Holdasszonynak sosem kellett őt unszólnia, finom érzéssel és kellő körültekintéssel mindig a kezére járt. Amennyiben a szolgálókkal való beszélgetésben szó esett Holdasszonyról, mindenki tisztelettel szólt róla, mint a „nagy úrnő”-ről. Apró figyelmességeivel és ragaszkodásával hamarosan megnyerte Holdasszony rokonszenvét, úgyhogy az nemsokára bizalmasan már csak „hatodik nővérem”-nek nevezte, hiszen Aranylótusz odahaza hat lánytestvér közül a legfiatalabb volt. Mi sem természetesebb, Li Csiao-er és a két másik asszony nem nagyon örült ennek, Holdasszony háta mögött sokszor nem is titkolták bosszúságukat, mondván: „Velünk, akik elsőnek jöttünk, nem csinál ilyen nagy hűhót, de lám, ezzel az új asszonnyal, aki alig néhány napja tartozik a családhoz, azt sem tudja, mit

kezdjen!”

Bármily furcsán hangozzék, Aranylótusz átköltözése óta Hszi-men Csing egyszerre otthon ülő ember lett. Úgyszólván ki sem tette a lábát a szép nagy lakosztályból és a tágas parkból. E helyütt érdemes megemlítenünk, hogy úgy tapadt Aranylótuszhoz, mint enyvhez a lakk, és minden áldott nap újból meg újból megízlelte vele az érzéki gyönyörök minden bódulatát.

A nyolcadik hónap első harmadában történt, hogy Vu Szung visszaérkezett Csinghohszen körzeti fővárosba. Mindenekelőtt jelentést tett a körzeti mandarinnak, és átnyújtotta neki Csu palotaparancsnok válaszlevelét. Jó szolgálatai elismeréséül a körzeti mandarin gazdagon megvendégelte, és tíz ezüstunciával jutalmazta. Vu Szung ezután elment a szállására, tetőtől talpig átöltözött, majd nyomban útnak indult, hogy felkeresse bátyját. Visszaérkezésének híre nem csekély izgalmat keltett a Báborkó utca mindkét oldalának lakóiban: ijedtükben kiverte őket a hideg veríték.

„Ő, jaj, most aztán kitör a családi botrány. A csillag is balszerencsét jósol. Itt már minden hiába!” – mondogatták egymásnak az emberek.

Bátyja házához érve, Vu Szung felemelte az ajtógyékényt, és belépett.

– Hallod-e, testvér! – kiáltotta. Semmi válasz. – Sógorasszony! – Újból csend. Azt gondolta magában: „Talán bizony megsüketültem, hogy nem hallom a választ?”

Ekkor megpillantotta Jing-ert, aki odafent ült a verandán, és varrogatott. Odakiáltott neki, de váratlan megjelenésétől a leánynak torkán akadt a szó, s midőn Vu Szung a bátyja és sógornője holléte felől tudakozódott, sírva fakadt. Időközben Vang anyó is tudomást szerzett megérkezéséről, megpróbált úrrá lenni félelmén, és átsietett.

– Hol tekereg a bátyám, és miért nem látom sehol a sógornőmet? – kérdezte Vu Szung.

– Mindenekelőtt foglaljon helyet, azután sorjában elmondok mindent. Hogy mindjárt a végén kezdjem, bátyja a negyedik hónapban, nemsokára azután, hogy ön elhagyta a várost, alattomos betegségnek esett áldozatul.

Vu Szung pontosan tudni akarta, melyik napon, milyen betegségben halt meg a bátyja, és milyen gyógyszerrel kezelték.

– A negyedik hónap huszadik napján panaszkodott először erős gyomorfájdalmakról, azután nyolc vagy kilenc napig feküdt betegen. Bevette az összes elképzelhető orvosságokat, de minden gyógykezelés és ráolvasás hasztalannak bizonyult. Így történt, hogy végül meghalt.

– Voltaképpen mivel kezdődtek a gyomorpanaszok? Hiszen azelőtt sosem volt ilyen természetű betegsége!

– Az örparancsnok úr túlságosan sokat szeretne tudni. Az ég rendelése kiszámíthatatlan. Az embereknek bele kell törődniük, hogy a szerencse és balszerencse úgy váltakozik, akár a nappal és éjszaka. Meglehet, este még jókedvűen húzza le cipőjét és harisnyáját, de ki tudja, holnap reggel újból felhúzza-e? Létezik-e egyáltalában ember a földön, aki nincs kitéve a végzet szeszélyeinek?

– Hová temették?

– Amikor bátyját elragadta a halál, egyetlen rézkes sem akadt a háznál. Felesége olyan tehetetlen volt, mint a rák, melynek kövek közé szorult a lába. Honnan vette volna a pénzt, amiből kifizeti a sírhely árát? De hála egy szomszédos gazdag uraság bőkezűségének – aki melleleg régebben jó barátságban volt bátyjával –, legalább egy koporsót vásárolhatott; mi mást tehetett ezek után: kivitette a városi sáncon túlra, és elhamvasztatta.

– Hát a sógornóm hol van?

– Ó, az a gyenge, fiatal teremtes egyszerre itt állt minden támasz nélkül. Illendőség szerint pontosan betartotta az előírt gyásznapot, majd édesanyja tanácsára újból férjhez ment, mégpedig egy fővárosi urasághoz, jó messzire. Minden holmiját magával vitte, kivéve ezt a fiatal leányt, akit egyelőre az én gondjaimra bízott. Csak az ön visszaérkezését vártam, hogy átadhassam a fiatal teremtest, s ezzel a magam részéről el is intéztem az ügyet.

Vu Szung mélyen felsóhajtott. Faképnél hagyta az öregasszonyt, és visszament szállására. Magára öltötte legelnyűttebb ruháját, majd elküldte egyik emberét, hogy gyászruhára való durva kenderszövetet, továbbá gyapotharisnyát, gyászkalapot és különböző áldozati tárgyakat, így gyümölcsöt, édességet, füstölőgyertyákat, papírfigurákat, halotti pénzt és más effélet vásároljon. Az egész paksamétát elvitette bátyja házába, ott újból felállított egy lélektáblát, lerakta eléje a különböző áldozati ételeket meg néhány kehely áldozati bort, kitűzött egy papírból készült tarka halotti

zászlót, és meggyújtotta a füstölőt. Este – úgy tíz óra tájban lehetett – ünnepélyesen meghajolt a lélektábla előtt, és egy füstölőgyertyát tartva a kezében, a halott szellemét idézte.

– Hallasz-e, testvér? Még nem járhat messze a lelked! Életedben határozatlan, gyenge ember voltál. Még nem látom világosan halálod körülményeit. Ha fájdalmat okozott neked valaki, kérlek, tudasd velem, öcséddel, álmomban, hogy méltó bosszút álljak, és lemossam a gyalázatot!

Ezek után az elhunyt tiszteletére bort loccsantott a földre, meggyújtotta az áldozati papírfigurákat, majd panaszos siratóénekebe kezdett. Már a bátyja háza felé vezető úton is akadtak szép számmal olyanok, akik sírástól elcsukló hangon nyilvánították ki együttérzésüket. De most aztán, úgyszólván kivétel nélkül, az egész szomszédság csatlakozott a halottsirató énekhez. A gyászének befejeztével Vu Szung Jing-errel és embereivel elfogyasztotta az áldozati ételeket és italokat. Elrendelte, hogy éjszakára terítsenek két gyékényt a földre, egyet őrsége számára, kint a szabad ég alatt, a másikat odabent a házban, Jing-er számára. Ő maga a lélektáblát tartó asztal előtt pihent le. Éjfélig sehogy sem tudott elaludni, nyugtalanul hánykolódott, viszont az őrség tagjai nyomban mély álomba merültek, amit hangos horkolásuk jelzett. Vu Szung most kissé felemelkedett, és körülnézett a szobában. Az üveg-foglatatú halotti lámpa halványan pislákol az asztalon. Felült, és mintegy önmagának beszélni kezdett:

– Gyenge, engedékeny ember volt életében, és érzem, valami nincs rendben a halála körül...

Még be sem fejezte elmélkedését, mikor a lélektáblát tartó asztal alól jeges fuvallatnak tetsző áramlat suhant elő váratlanul.

*Nem test, nem is árnyék,
nem füst, nem is felleg,
hagymázás örvény,
halál-lehellet.
Jegesen oson,
hatol csontig-velőig,
a sötét súlya nyom,
a lámpafény megőrjít.
Csattog halotti zászló,*

*kerget suhanó árnyat.
Mennyezetig cikázó
papírrongyok forogva szállnak.
Az éjbe rejtve,
virradatig,
a halott lelke
itt őrködik.*

Vu Szung minden haja szála égnek meredt, amikor megcsapta a metsző légáramlat. Úgy rémlett, mintha homályosan emberi alakot látna kimászni az asztal alól, melyen a lélektábla áll, és mintha hangot hallana, mely így szól öhozzá: – Fájdalmat okoztak nekem, testvér!

Egy lépést tett előre, hogy jobban szemügyre vegye a jelenséget, és kérdést intézzen hozzá, de addigra az már el is tűnt, és a jeges fuvallat is nyomtalanul elszállt. Vu Szung megtántorodott, és a gyékényre zuhant. Rendezni próbálta gondolatait.

„Milyen sajátságos, mintha álom lett volna az egész, de mégsem volt az. Szelleme tudomásomra akart hozni valamit, amikor lélegzetem elriasztotta. De annyi bizonyos, itt valami nincs rendben.”

A hangokat figyelte. Az éjjeliőr éppen hármat dobolt, tehát éjfél van. Megfordult, és az őrség fekhelye felé tekintett. Milyen kár: valamennyien mélyen alszanak. Pedig de jó volna most szót váltani valakivel! Mérhetetlen szomorúság vett erőt rajta. Reggelig magányosan kell virrasztania őrhelyén. Végre az ötödik dobolás táján kukorékolni kezdtek az első kakasok. A hajnal lassan közeledett kelet felől. Ekkor az örök kényelmesen szedelőzködni kezdtek, és nekiláttak a reggeli levesfőzésnek. Vu Szung sebtében megmosakodott, és kiöblítette száját, majd – miután a házat Jing-er gondjaira bízta – embereivel együtt eltávozott. Útközben töviről hegyire kikérdezte az útjába kerülő szomszédokat. Mindenáron meg akarta tudni, mi volt bátyja halálának az oka, és kihez ment férjhez sógornője. A szomszédok természetesen tisztában voltak a történetekkel, de nehogy elrontsák dolgukat a gazdag és hatalmas Hszi-men Csinggel, félelmükben inkább hallgattak.

– Kérdezze meg inkább a szomszédasszonyt, Vang anyót... meg Jün testvérkét, a körteárust, vagy Hou Csi-ut, a körzeti elöljárót, ők majd pontosan elmondják, mi történt... – Mindössze ennyit préselt ki az

emberekből, egy hanggal sem többet.

Azon nyomban Jün testvérke keresésére indult. Nem sok időbe tellett, s máris szembejött vele a „kis majom” fűzfavessző kosárral a kezében. Éppen rizsért volt a kereskedőnél.

– Jó napot, Jün testvérke! – üdvözölte Vu Szung a fiút barátságosan.

– Örparancsnok úr, kicsit későn érkezett – kezdte a fiú készségesen, hiszen nyomban tudta, miről van szó. – Sajnos, nem cselekedhetek szívem szerint. Gondoskodnom kell hatvanéves, egyedülálló édesapámról. Ilyen körülmények között a pernél aligha számíthat rám.

– Gyere velem, kedves öcsém! – hívta Vu Szung a fiút, és egy közeli kocsmába vezette. Mindenekelőtt két bőséges ebédet rendelt, majd így kezdte:

– Látom, fiatalságod ellenére tudod, mivel tartozik öreg édesapjának egy derék, lelkiismeretes fiú. Nem sok, amit adhatok... fogjad – és öt ezüstunciát nyomott a markába –, csekély támogatás az apácskádnak. Ha majd végleg elintéződik az ügy, kapsz további tíz unciát, amivel üzletalapításra is gondolhatsz már. De most aztán mesélj! Mondd, összeveszett a bátyám valakivel? Ki agyalta ki az aljas tervet? Kihez ment férjhez a sógornóm? Beszélj, de nehogy elhallgass valamit!

Jün testvérke mindenekelőtt eltette a szép fényes ezüstpénzt, és azt gondolta magában: „Ebből az édesapám megél öt hónapig, most már nincs semmi veszély, nyugodtan vallomást tehetek a pernél.”

– Nem bánom, elmondok mindent, de remélem, nem izgatja fel magát túlságosan!

És részletesen elmesélte, mi történt a teaházban, miként tűzött össze Vang anyóval, és hogyan halt meg a háromhüvelyknyi emberke néhány nappal Hszi-men Csing végzetes rúgása után.

– És kihez ment férjhez a sógornóm?

– Hszi-men Csing jött el érte a lakodalmi gyaloghintóval.

– Mindenben igazat mondtál?

– A hatóság előtt is ugyanezt vallanám.

– Rendben van, akkor légy holnap reggel a körzeti hivatal előtt. Szükségem van rád mint tanúra. Különben hol lakik ez a Hou Csiu?

– Nála már elkésett. Visszaérkezésének hírére három nappal ezelőtt elutazott, nem tudni, hová.

Elfogyasztották az ebédet, s utána Vu Szung útjára bocsátotta a fiút.

Másnap reggel feljelentést íratott Csen iskolamesterrel, az írást elvitte a körzeti hivatalhoz, mely előtt, megbeszélésükhöz híven, már várta Jün testvére.

Egyenesen abba a terembe ment, ahol a körzeti mandarin nyilvánosan ítéletet hirdetett, a bejáratnál letérdepelt, és hangosan elkiáltotta magát, úgyhogy az egész terem visszhangzott: „Jogtalanság történt!”, mire a mandarin felszólította, adja elő panaszát. Vu Szung átnyújtotta a feljelentést, tömören összefoglalta panaszát: Hou Csiut, aki időközben már kereket oldott, megvesztegetéssel és falazással, az öreg Vang asszonyt kerítéssel és gyilkosságra való felbujtással, Hszi-men Csinget pedig házasságtöréssel és gyilkossággal vádolta meg. Jün testvére vallomására hivatkozott, akit mindjárt el is hozott magával.

A mandarinnak nem kevéssé főtt a feje, különös tekintettel a szoros kapcsolatra, mely mind őt, mind hivatalnokait Hszi-men Csinghez fűzte. Mit volt mit tennie, mindenekelőtt visszavonult tanácskozásra. Hivatalnokai kivétel nélkül mind lebeszéltek az eljárás megindításáról. A terembe visszatérve, kijelentette:

– Te, Vu Szung, kinevezett őrparancsnok létedre, igazán jobban ismerhetnéd a törvényeket. Tudhatnád, hogy amennyiben az egyik érdekelt fél már halott, nem indítható eljárás házasságtörés címén. És ugyanígy gyilkosság vádjá sem emelhető, ha nem tartható meg a halottszemle. Te egyes-egyedül ennek a fiúnak a szóbeli vallomására támaszkodsz. Ez nem elegendő bizonyíték. Részhajlás és felelőtlenség lenne, ha ezek alapján gyilkosság vádjával eljárást indítanék. Kissé elhamarkodtad a dolgot. Inkább gondold át még egyszer nyugodtan!

Vu Szung azonban nem volt hajlandó meghátrálni. Ragaszkodott hozzá, hogy azonnal tartóztassák le Hszi-men Csinget, Aranylótuszt és Vang anyót, és a bíróság hallgassa ki mindhármukat. Ha még ezután is alaptalannak tartják a vádat, szívesen vállalja a következményeket.

– Mielőtt döntök, körültekintően meg kell fontolnom a dolgot – felelte a mandarin. – Ha egy mód van rá, helyt adok javaslatodnak. De most állj fel.

Ez azt jelentette, hogy Vu Szung elmehet. El is indult szállása felé. A fiút magával vitte, de egyelőre nem engedte haza. Tanúját mindenesetre maga mellett akarta tudni.

Hszi-men Csing, aki hamarosan tudomást szerzett Vu Szung bírósági szerepléséről, alaposan megijedt. Nem kétséges, nyomban cselekednie kell. Teletömte pénzzel két bizalmas szolgájának, Laj-paónak és Laj-vangnak zsebét, majd útnak indította őket, és estére már lepénzelte a körzeti mandarint valamennyi hivatalnokával együtt.

Mikor azután Vu Szung másnap reggel tele bizakodással újból megjelent a jamenben, legnagyobb meglepetésére a mandarin visszaadta a feljelentést.

– Nem kell túl nagy jelentőséget tulajdonítani az efféle szóbeszédnek! – hangzott atyai figyelmeztetése. – Csak nem akarsz rossz viszonyba kerülni Hszi-men Csinggel? Nagyon is homályos az ügy, semhogy hivatalból megindíthatnám az eljárást. Egy régi bölcs mondás azt tanítja:

*Láttam ugyan saját szememmel,
de káprázik szemünk nemegyszer.*

Nem sokat adhat az ember az efféle utólagos mende-mondára! Ne siessük el hát a dolgot!

A fogházfelügyelő pedig, aki jelen volt a beszélgetésnél, még hozzáfűzte:

– Hivatalnok létére, örparancsnok uram, ismernie kellene a törvényeket, és tudnia kellene, hogy gyilkosság vádjával csak a holttesten található sérülések és mérgezés nyomainak pontos megállapítása után indítható eljárás. De tudvalevőleg ebben az esetben egyáltalában nem áll rendelkezésünkre holttest. Akkor meg hogyan indítsunk hivatalból eljárást?

Vu Szung dacosan így válaszolt:

– Kegyelmed felfogása szerint egyszerűen megtorolatlanul kellene hagynunk a bátyám ellen elkövetett vétket. De énszerintem jogos a panasz!

Ezzel átvette a feljelentését, és elhagyta a termet, tanúját pedig szélnek eresztette. Sehogy sem tudott belenyugodni, miért kell mindennek így történnie. Felnézett az égre, fogait csikorgatta, felsóhajtott, és dühösen dörmögött magában:

– Micsoda ringyó! Nem lennék valamirevaló ember, ha szótlanul turném ezt a gyalázatot!

Gondolt egyet, és a gyógyszertár felé vette útját. Nyakon akarta csípni azt a nyavalyás Hszi-men Csinget, hogy maga intézze el, amit a bíróság megtagadott. A patika pénztárhelyiségében Fu üzletvezető álldogált. Vu Szung berontott, és ráförmedt:

– Itthon van a gazdád?

– Nem. Mi tetszik, örparancsnok úr? – kérdezte Fu.

– Gyere csak kicsit odébb, beszédem van veled. – Fu, aki jól tudta, kivel áll szemben, nem mert a felszólításnak ellenszegülni, előbújt az üzletből, és követte Vu Szungot egy félreeső utcába. Ott egyszeriben megváltozott az örparancsnok arckifejezése. Galléron ragadta Fut, és haragtól szikrázó szemmel megkérdezte tőle: – Felelj, ha drága az életed!

– Szolgálatára állok, örparancsnok úr – dadogta, minden tagjában reszketve, a megrémült Fu. – Miért olyan izgatott? Hiszen tudtommal sosem bántotta meg csekélységem.

– Válaszolj, ha kedves az életed! Hol bujkál az a gazember Hszi-men Csing? És mikor vitte házába a sógornőmet? Beszélj, vagy...

– Ne legyen mindjárt ilyen dühös, örparancsnok úr! Én csak alkalmazottja vagyok Hszi-men úrnak havi két uncia fizetésért, csak az üzlethez van közöm, nem tudhatom én, mi történik a függönyök mögött. Csak annyit mondhatok, hogy épp az imént ment el egy ismerőssel, hogy megigyanak egy icce bort az Oroszlán utcai nagy borozóban. Itt süllyedjek el, ha nem igaz. Miért is akarnám megteveszteni?

Vu Szung elengedte Fut, és sarkon fordult. Mialatt Fu tovább is egy helyben állt, és moccani sem tudott az ijedségtől, Vu Szung már az Oroszlán utca felé rohant Hszi-men Csing az imént említett Oroszlán utcai vendéglő emeleti helyiségében ült, és a jamen titkárával, Livel iszogatózott. Li arról volt nevezetes, hogy a prefektúránál vagy körzeti hivatalban tárgyalt pereknél mint hírszerző és besúgó szerepelt, és hatalmas összegeket vágott zsebre a hírekért, melyeket egyik vagy másik félnek eladott. Mindezen felül még a hivatalnokok megvesztegetésénél is közrejátszott, s ilyenkor nem restellte mindkét féltől zsebre vágni a jutalékot. Épp ezért mindenfelé csak „Li, az ügynök” gúnynéven emlegették.

Amikor ma nyilvánosságra került a körzeti mandarin döntése, hogy elutasították Vu Szung feljelentését, Li nyomban felkereste Hszi-men Csinget, és elmondta neki az örvendetes hírt. Hszi-men Csing öt ezüstuncia jutalomban részesítette, és meghívta a borozóba. Miközben a lehető legjobb hangulatban üldögéltek és poharazgattak, Hszi-men Csing véletlenül kitekintett az utcára, és megpillantotta Vu Szungot, aki a bosszúállás szellemétől űzve tört utat magának a híd felől a kocsmá irányában. Rosszat sejtett, s első gondolata a menekülés volt. De az utcához vezető út már el volt zárva, ezért gyorsan elbújt az egyik emeleti helyiségben. Vendégénél azzal mentette ki magát, hogy ki kell mennie.

Közben Vu Szung már bejött a kocsmába.

– Itt van Hszi-men? – kérdezte a kocsmárostól.

– Fent ül egy ismerőssel.

Vu Szung felkapta a köntöse alját, és felszaladt a lépcsőn. Odafent csak egy férfit talált két kifestett énekeslány társaságában. Hszi-ment nem látta sehol. A férfiban hirtelen felismerte Lit, az ügynököt, s nyomban tisztában volt a helyzettel! Nem kétséges, ez vitte a hírt Hszi-mennek a feljelentés elutasításáról. Szörnyű haragra gerjedt. Mellé lépett, és rákiáltott:

– Hallod-e, te nyavalyás, hová rejtetted Hszi-ment? Ki vele, máskülönben megismerkedhetsz az öklömmel!

A szerencsétlen Linek ijedtében torkán akadt a szó. Remegő térdekkel állt egy helyben, és egy árva hangot sem tudott kipréselni magából. Hallgatása Vu Szungot még jobban feldühítette. Egyetlen rúgással felborította Li asztalát. Hangos csörömpöléssel valamennyi edény a földre borult: tányérok, tálak, poharak. A kifestett két szépség azon nyomban elájult. Li, rádöbbenve szörnyű helyzetére, menekülni próbált, de Vu máris ott termett mellette, és megragadta.

– Megállj, öcsém! Hová igyekszel? Megbénult a nyelved? Jó, akkor majd az öklöm szólásra bír.

S máris hatalmas ütés csattant Li arcán. Az hangosan felnyögött a fájdalomtól.

– Hszi-men Csing úrnak ki kellett mennie. Mi közöm a maga dolgaihoz? Hagyjon békében!

De az őrzöngő embert már nem lehetett megfékezni. Egyetlen lendülettel

felrántotta az ablakot, s a következő pillanatban erős kézzel átemelte az ügynököt a párkányon, és bőszen ráordított:

– Meg akartál lépni, jól van, most aztán mehetsz!

Li teste tompa zuhanással ért földet az utcán. Vu Szung máris a hátsó helyiségek felé rohant, hogy megkeresse Hszi-ment, aki rejtekhelyéről tisztán hallotta az utcai oldal felől jövő lármát. Hirtelen visszanyerte önuralmát, és halálmegvető bátorsággal a tetőpárkányról egyetlen ugrással levetette magát a szomszédos ház udvarára. Minthogy Vu Szung bármerre is kereste, már csak hűlt helyét találta, azt hitte, Li becsapta. Néhány ugrással lerobogott az utcára. Ott feküdt előtte Li, félholtan, megmerevedett tagokkal. Már csak a szemében pislákkolt halványan az élet. Féktelen dühében Vu Szung még kétszer belérúgott, mire Li egy utolsót sóhajtott, és kilehelte lelkét. Közben nagy sokaság gyűlt össze.

– Hiszen ez Li titkár – mondogatták a körbenállók Vu Szungnak. – Mit vétett ez magának? Miért gyilkolta meg?

Voltaképpen Hszi-men Csingnek szántam ezt a sorsot, de ez a fickó éppen vele volt, s így véletlenül került a kezem közé.

Most odajöttek az illetékes Tíz- és Százcsalád kezességi kötelék felügyelői is. Gyilkosság történt, tehát teljesíteniük kellett kötelességüket. De nem mertek hozzányúlni a rettegett őrpáncsnokhoz, csak szoros gyűrűt vontak köré, és egy tapodtat sem tágítottak mellőle. Vu Szungot Vang Luan vendéglőssel és a két kifestett szépséggel együtt a jamenhez kísérték. Az izgalom a tetőfokára hágott, az Oroszlán utca felbolygatott méhkaszhoz volt hasonló, s városszerte másról sem beszéltek, mint erről az esetről. Mint ahogy ilyenkor már szokás, rémhírek keltek szárnyra, s mindenki azt beszélte, hogy Hszi-men Csing a gyilkosság áldozata.

KILENCEDIK FEJEZET
*Az igazság bajnokát Mengcsouba
számúzik.
A feleségek és ágyasok önfeledt órákat töltenek
a tóparti pavilonban*

*Nyolcadik hó, őszre jár,
hűvös szél ölelget.
Pompáznak tavakban
vízirózsakelyhek.
A kalácssütésnél
lányok csivitelnek.
Kettesben jó járni
most kiserdőt, kertet.
Vázába virágot
szedni, őszi lombot.
Úzni arany borral
estente a gondot.
Két-három pohártól
megroskad a bánat.
De a mámor múltán,
sajna, újratámad.*

Hszi-men Csing egyetlen ugrással átvette magát az ablakon, és a szomszédos kertbe menekült, mely egy Fu nevű öreg orvosnak volt a tulajdona. Amint óvatosan, lehajolva osont a fal mellett, váratlanul az egyik házbeli szolgálólányba ütközött, aki az udvar egy félreeső sarkában éppen készenlétbe helyezte tekintélyes fenekét, hogy dolgát elvégezze. A lány hangosan kiáltozni kezdett: „Betörő! Betörő!”, mire odaszaladt az öreg Fu.

Ó, ön az, magas uraság! – kiáltotta, miután felismerte Hszi-ment, harsány nevetéssel. – Hálás lehet a gondviselésnek, hogy meg tudott lépni Vu Szung elől. A barátját, azt agyonverte. Épp az imént kísérték a körzeti hivatalba. Ez a kaland kétségtelenül a fejébe kerül. Menjen csak nyugodtan haza, azt hiszem, elintézettnak tekintheti az ügyet.

Hszi-men Csing boldogan megköszönte a kellemes hírt, és hintázó léptekkel, büszkén kihúzva magát, hazasétált. Otthon részletesen beszámolt Aranylótusznak a történekről. Öröme határtalan volt, féktelen jókedvükben tapsolni kezdtek, úgy érezték, most már nem fenyegeti őket veszély. De Aranylótusz tanácsára Hszi-men Csing még aznap sürgősen elküldte bizalmas szolgáját, Laj-vangot, a körzeti mandarinhoz. Ötven ezüstuncióval és egy aranyozott ezüst boroskészlettel ajándékozta meg gazdagon. Ezenfelül tekintélyes pénzájándékot küldött mindenkinek, aki a mandarinon kívül még számított.

Egyetlenegy sem akadt közöttük, aki megvetette volna Hszi-men nagylelkű adományát.

Amikor Vu Szungot másnap a körzeti előljáró elé vezették, az teljesen megváltozott arckifejezéssel fogadta, és nyersen rákiáltott:

– Hallod-e, te lókötó, tegnap derék, békés polgárokat gyanúsítottál meg igazságtalanul. Már többször megbocsátottam neked, s lám, mi a hála? Lábbal tiprod a törvényt, fényes nappal agyonversz egy embert!

– Tulajdonképpen Hszi-mennel lett volna elszámolnivalóm – védekezett Vu Szung –, de szerencsétlenségemre épp az a másik akadt az utamba. Elbújtatta Hszi-ment, és nem akarta megmondani, hová. Felindultságomban megfeledkeztem magamról, és agyonvertem. Állok elébe, szívesen meglakolok bűnömért, de remélem, kegyelmességed elfogadja Hszi-ment is, és megtorolja a bátyám ellen elkövetett aljas merényletet.

– Mit locsogsz itt összevissza? Nem tudod, kivel beszélsz? Li titkár meggyilkolása egészen más dolog, semmi köze Hszi-men Csing úrhoz. De látom már, verés nélkül nem akarsz vallani.

Jelt adott, mire jobbról-balról három-négy börtönőr villámgyorsan rávetette magát Vu Szungra, hasmánt lenyomták a földre, és két bambuszrúddal elkezdtek csépelni. Amikor már vagy húszat kapott, szemrehányóan emlékeztette a mandarint a még csak nemrégiben tett jó szolgálataira. De hiába, még további ötven botütést kellett elszenvednie, és az ujjszorítóval is közeli ismeretségbe került. Azután súlyos kalodát tettek a nyakára, és visszavezették a börtönbe.

Az egész börtönszemélyzet meg még ketten a jamen bizalmas ügyeit intéző hivatalnokok közül, nevezetesen a helyettes körzeti előljáró, valamint annak segéde, az ő oldalán álltak, mert rendkívül becsülték e vakmerő és

igazságszerető embert, régi barátjukat. Segítették volna rajta szíves örömet, de Hszi-men Csing őket is egytől egyig lepénzelte, s így hallgattak, mintha enyvvvel ragasztották volna be a szájukat.

De néhány nap múlva mégis elhatározták, hogy letartóztatott barátjuk érdekében, aki szüntelenül az igazságra hivatkozott, helyzete megkönnyítésére a tényektől eltérő, beismerő vallomást vesznek fel, anélkül azonban, hogy a rettegett Hszi-men Csinget lelepleznék vele. Mindenekelőtt helyszíni szemlét tartottak az Oroszlán utcában, a börtönfelügyelő és a szomszédságból összehívott szemtanúk jelenlétében; Li holttestének megtekintése során vér-aláfutásos sebhelyeket fedeztek fel a homlokon, a bal mellen, a gyomorszájon és az altesten. A jegyzőkönyvben úgy állították be a dolgot, mintha Li megtagadta volna Vunak az adóssága visszafizetését, mire összeverekedtek. A verekedés során az őrparancsnok dühében ökölcsapásokkal és rúgásokkal halálosan megsebesítette a titkárt. A jegyzőkönyvet egy kísérő jelentéssel együtt megküldték Tungpingfu prefektusának további intézkedésre, mire Vu Szungot, továbbá a tanúkat – Vang Luant, a borozó tulajdonosát, és a két énekeslányt, akik azon a napon Li társaságában voltak – átkísérték Tungpingfuba, a prefektúra központjába.

Csen úr, a prefektus, Honan tartományból származott, és igazságszerető hivatalnok hírében állt. Halogatás nélkül, nyomban hozzálátott a Vu Szung-ügy kivizsgálásához. Elővezettette mind a vádlottat, mind a tanúkat, figyelmesen átolvasta a csinghohszieni körzeti előljáró és négy hivatalnoka által aláírt jelentést, valamint az ahhoz csatolt s a valódi tényállástól eltérő vallomást, mely hangsúlyozta, hogy Vu Szung hasztalan követelt vissza Litől egy háromezer kesnyi régi adósságot, nem tudott többé uralkodni magán, és agyonverte. Hszi-men Csinget egyetlen szóval sem említette a jegyzőkönyv.

– Hogyan fajult a dolog odáig, hogy agyonverted Lit? – hangzott a prefektus első kérdése.

– Bírói széked előtt térdepelni, uram és parancsolóm, oly vigasztaló és boldogító érzés a számomra, mint az, hogy oly hosszú idő után újból láthatom az égen ragyogó csillagokat. Beszélhetek nyíltan és őszintén?

– Beszélj!

Vu Szung részletesen elmondta, mi történt valójában. Hszi-men Csing neve is elhangzott.

– Minthogy a körzeti hivatal megtagadta az igazság-szolgáltatást, magam

akartam bosszút állni – fejezte be vallomását. – Mérgem Hszi-men ellen irányult, s csak szerencsétlen tévedés folytán történt, hogy Lit ütöttem agyon. Bátyámért szívesen vállalom a halált.

– Elég, most már világos előttem minden – szólott a prefektus, és mindenekelőtt húszat veretett egy bambuszpálcával a hamis jelentés öt aláírójának egyikére, az éppen jelenlevő Csien Lao körzeti titkára.

– Derék hivatalnok lehet a te körzeti előljáród! – jegyezte meg gúnyosan. – Egyszerűen árucikknek tekinti az igazságszolgáltatást!

Ezután kihallgatta a tanúkat, majd elővette ecsetjét, s a valósággal ellentétes vallomást saját kezűleg átfogalmazta elejétől végig.

A két oldalán álló hivatalnokokhoz fordulva pedig így szólt:

– Meg akarta bosszulni testvérét, de tévedésből valahogy mégis Lit ütötte agyon. Derék, bátor ember ez, semmi esetre sem szabad közönséges gyilkosként kezelni.

Utasítására levették Vu Szung nyakáról a nehéz fakalodát, s egy könnyebbel cserélték fel, amelyet kisebb bűnösöknél szoktak alkalmazni. A tanúkat hazaengedték, az ügyet pedig újbóli kivizsgálás céljából visszaküldték Csinghohsien körzeti előljárójának. Utasítást kapott, hogy mindenekelőtt nyílt tárgyaláson hallgassa ki Hszi-ment, Aranylótusz asszonyt, Vang anyót, Jün testvérkét és Hou Csiut, a legapróbb részletig derítse ki a való tényállást, tekintet nélkül a személyekre, majd tegyen újból jelentést.

Vu Szungot egész Tungpingfuban becsületes embernek ismerték, sem a börtönöröknek, sem a börtönfelügyelőknek nem jutott eszükbe, hogy akár egy rézgarast is követeljenek tőle. Éppen ellenkezőleg, mindent elkövettek, hogy megkönnyítsék raboskodását, ellátták borral és hússal.

Időközben Hszi-men Csinget kopói tájékoztatták a legújabb fejleményekről, mire úgy megrémült, hogy minden porcikájában remegni kezdett. Tudta, hogy ezt a prefektust hasztalan próbálná megvesztegetni, itt már csak valami ravasz megoldás segíthet. Nyomban lóra ültette tehát hűséges Laj-vangját, aki lóhalálában, zsebében gazdájának levelével, a keleti fővárosba nyargalt Jang marsallhoz. Hszi-men Csing azt kérte a marsalltól, hogy járjon közben az érdekében Caj kancellárnál, a császári trónörökös nevelőjénél. Ugyanis Li, Csinghohsien körzeti előljárója, pártfogoltja volt

Cajnak, most pedig az előjáró hírneve és karrierje komoly veszélyben forgott. Egyszóval Caj percnyi halogatás nélkül bizalmas levelet küldött Csen prefektusnak, és felkérte, tekintsen el Hszi-men Csing és a többi érdekelt fél kihallgatásától. Nos, Csen annak idején Cajnak köszönhette prefektussá történt előléptetését, ily módon lekötöztetettje volt Cajnak. Ez a tény, továbbá az, hogy Jang marsall bejáratos volt az udvarhoz, és az Ég Fia sokat adott a szavára, bizonyos fokig megingatta Csent. Mindezek következtében a Vu Szung ellen hozott ítéletében eltekintett ugyan a halálbüntetéstől, de elrendelt negyven botütést, tüzes pecséttel való megbélyegzést és száműzetést egy kétezer mérföldre levő határ menti helyőrségbe. Az összes többi érdekelttel szemben megszüntette az eljárást.

Ily módon Vu Szung egy szép napon újból ott térdelt a bíborszín emelvény előtt. Az ítélet felolvasása után a prefektus kénytelen-kelletlen rámérte a negyven botütést, majd a fából készült kaloda helyett egy kényelmesebb, mindössze kilenc font súlyú vasgyűrűt forrasztottak a nyakára. Továbbá megbélyegezték: két sor írásjegyet égettek az arcába.

Mindezek után két ór kíséretében előbb visszakísérték Csinghohszenbe, ahol kényelmesen elrendezhette ügyes-bajos családi dolgait, és eladhatta holmiját. A befolyt összeget nagylelkűen odaadta két kísérőjének, mondván, tekintsék zsebpénznek, kapóra jön majd az úton. A kis Jing-ert elhalt bátyja egyik megbízható szomszédjának gondjaira bízta azzal, hogy gondoskodását meghálálja majd, ha később megkegyelmez az udvar, és lehetővé teszi hazatérését. A szomszédság általános rokonszenvét a módosabbak bőséges pénz-, bor- és élelmiszerajándéka bizonyította. Végre érkezett az indulás napja, és megkezdődött a hosszú menetelés az ország-úton, a Nagy Falnál levő Mengcsou felé.

Amikor Hszi-men Csing meghallotta, hogy bőszen ellenfelét a határra száműzték, mintha kínzó belső nyomástól szabadult volna meg, és súlyos kő esett volna le a szívéről. Mi sem természetesebb, mint hogy ezt méltóan meg kellett ünnepelni. E célból szépen kicsinosította a park hátsó részében álló Vízirózsa-pavilont, és felsöpörtette a parki utakat. Falvédőket és tarka damasztfüggönyöket akasztottak fel mindenfelé, hogy még tetszetősebbé tegyék a pavilont. Zenészek, táncosnők és énekeslányok gondoskodtak a szórakoztatásról. A Vízirózsa-pavilonban rendezett mulatságon részt vett mind az öt asszony és az egész szolgálatszemélyzet.

*Sok drága bronzedényből
fűszeres füst gomolydul.
Csészék, karcsú vázák
krizantém-csokra bókol.
Az elefántföld: Kuang-hszi ritka
kincsei sorban.
Villódzó gyöngyfüzérek:
Kuang-tung partja küldte,
kristálytálakba rakva
datolya, körte halma,
kékeszöld jáde-kelyhek,
színig nemes itallal.
Korsók, rőtes aranyból,
párállnak részegítőn.
Evőpálcák tízezer pénzt
érő étkeket kotornak:
főtt sárkánymáj, pirított
főnixmadárfodorháj,
fekete medve talpa,
rőtbarna teve csülke,
finom sárkányfőnixteapaszta,
csiklandozni az ínyt. –
Ilyen lakomát nem adnak,
csak a legesleggazdagabbak.*

Még javában tartott a lakoma, amikor Taj A-er, a kisasas, két csinos, élénk szemű gyermeket, egy kisfiút és egy leányt vezetett a pavilonba. Mindkettő kezében egy-egy doboz.

– A szomszéd ház, a Hua ház, virágot küld a hölgyeknek – jelentette a kisasas.

A két gyermek szertartásosan bókolt Hszi-men Csing és Holdasszony előtt, majd szerényen félreálltak, és így szóltak:

– Úrnőnk egy kis süteményt és virághajdíszt küld Hszi-men Csing úr első feleségének.

Felnyitották a két dobozt, és letették Holdasszony elé. Az egyikből

aransárga, gyümölcsrel töltött, borssal és sóval meghintett sütemény került elő. Az udvarnál fogyasztanak efféléket. A másik frissen szedett tubarózsákkal volt tele. Holdasszony szemmel láthatóan megörült az ajándéknak.

– Úrnők megint nem kímélte a fáradságot – jegyezte meg, majd édességgel kínáltatta a gyerekeket. Ezenfelül a leánykának egy zsebkendőt ajándékozott, a fiúnak pedig száz rézpénzt. Még megkérdezte a nevüket, azután barátságosan elbocsátotta őket, de a lelkükre kötötte:

– Adjátok át úrnőknek üdvözlőmet, és mondjátok meg neki, hogy sokszor köszönöm az ajándékot!

– Valóban rendkívül kedves ez a Hua asszony – jegyezte meg Holdasszony, Hszi-menhez fordulva. – Nem ez az első ilyenfajta figyelmesség a részéről, de én még sohasem viszonztam.

–Éppen két éve, hogy Hua barátom feleségül vette – jegyezte meg Hszi-men Csing. – Mindenkor dicsérettel emlékezett meg nagyszerű jelleméről. Különben nem túrna meg két csinos szobalányt a házban!

– Eddig mindössze egyszer volt hozzá személyesen szerencsém – folytatta Holdasszony –, az öreg Hua fő-eunuch temetése alkalmával. Ha jól emlékszem, kicsit alacsony és valamicskét kerekesebb az arca a kelleténél, de szemöldöke szépen ívelt. Egyébként kedves, rokonszenves teremtés. Becslésem szerint nincs több huszonöt évesnél.

– Tudod, először Liang tamingfui császári főtitkár ágyasa volt. Jelenlegi férjének csinos vagyonkát hozott a házasságba.

– A legközelebbi alkalommal feltétlenül viszonznunk kell a figyelmességét.

Tisztelt olvasó, az imént említett Hua asszony Li lány volt, és minthogy születése napján az ismerősök épp két halmintás vázával ajándékozták meg a szüleit, Pingnek, vagyis „Vázá”-nak becézték. Mint már említettük, eredetileg Liang főtitkárnak volt az ágyasa, annak apósa viszont nem más, mint a keleti fővárosbeli Caj kancellár. Liang főfelesége módfelett féltékeny volt, férjének nem egy csinos ágyasát és szemrevaló komornáját tette el láb alól, és ásta el őket nagy titokban a park egy félreeső zugában. Épp ezért Liang kedvencét, a született Li lányt, óvatosságból a közvetlen közelében tartotta, könyvtárának egyik oldalszárnyában helyezte el, és megbízható szolgálólány gondjaira

bízta. A Harmonikus Kormányzat időszakában, a harmadik év első hónapjában egy éjszaka meggyilkolták Liang urat, egész családjával egyetemben, amikor főfeleségével éppen a Jégmadárkéek Felhők pavilonjában időzött. Csak a Li lánynak és szolgálójának sikerült a kavarodásban valahogy megszöknie. A keleti fővárosba menekült a családjához, és ez alkalommal száz darab nagy nyugati gyöngyöt s két darab két uncia súlyú, mélykék türkizt is elvitt magával. Később Hua főeunuch vette a házába, és férjhez adta még nőtlen unokaöccséhez, Ce-hszühöz. Mikor azután az öreg Huát a déli országrész véderejének biztosává léptették elő, a fiatal párt is magával vitte délvidéki állomáshelyére; nem engedte el őket maga mellől még akkor sem, amikor később betegsége miatt le kellett mondania, és szülővárosában, az elbeszélésünkben szereplő Csinghohszienben, nyugalomba vonult. Halálakor jókora vagyont hagyott hátra, mely teljes egészében unokaöccse kezébe került.

Ez az unokaöcs, Hua Ce-hszü – tisztelt olvasónk bizonyára emlékezik rá –, egyike volt ama kilenc cimborának, akik a Nefrit-császár Templomában testvéri szövetségre léptek Hszi-mennel. Mondhatnánk, nap nap után együtt volt Jing Po-csüével, Hszie Hszi-tával, és ki tudja, hogy hívták még a Tízek Szövetségének többi tagját, és együtt tivornyáztak velük a borozókban és bordélyházakban. A szövetség többi tagja – Hszi-men Csing kivételével csupa éhenkórász – természetesen dőzsölésre és könnyelműsködéssre csábította a gazdag Huát. Így aztán néhanapján három, de megesett, hogy öt éjszakát is házon kívül töltött.

*Tavasszal a Bíbor utcán
kószálni, ó, de jó!
A piros toronyban inni,
míg lant zeng s fuvolaszó.
Mit ér a bú, a bánat?
Élvezd a kurta márt!
Bolond, ki le nem szakasztja,
amit jósorsa ád.*

A mulatság estig tartott a Vízirózsa-pavilonban, utána szétszéledt a társaság. Hszi-men Csinget kedvencének hálósobája felé húzta a szíve.

Kissé kábult volt a bortól, a kábulat pedig szerelmi vágyat ébresztett benne.

Aranylótusz elrendezte a fekhelyen a párnákat, és meggyújtotta a füstölőket. Segítettek levetközni egymásnak, majd bebújtak a selyemfüggönyök mögé. Hszi-mennek ez alkalommal nem volt kedve a szokásos játékhoz, a felhőgomolygáshoz és záporozáshoz. Már ismerte Arany-lótusz mesteri fuvolajátékát. Lovagló ülésben a testére ültette, s az asszony szorító ujjai szorító aranygyűrűként zárultak hangszerére. Az asszony megragadta a fuvolát, szájához illesztette, s ütemes fel-alá mozgással hol bevette, hol kisiklatta szájából. Hszi-men Csing jóleső érzéssel, kissé felemelt fejjel élvezte az ajkak cuppanó-szívó játékát, és mennél tovább tartott e játék, annál kéjesebb érzés vett erőt rajta.

Váratlanul elkiáltotta magát, teát kért, mire megjelent Tavasziszilva, a szobalány. Aranylótusz, zavarában, leengedte a selyemfüggönyt, de Hszi-men Csing mosolygott.

– Miért szégyelled magad előtte? Szomszédnőnket, Hua asszonyt, még az sem zavarja, ha férje az idősebb szobalánnyal szeretkezik, aki állandóan ott van körülötte. A leány egyébként ugyanolyan idős, mint a mi Tavasziszilvánk. A leányka, aki ma a virágot hozta, a kisebbik szobalány. Csinos teremtés mind a kettő. No de ez a Hua! Ki hitte volna, hogy ilyen gyerekforma lányokkal is összeadja magát!

Aranylótusz nyugodt, vizsgálódó tekintettel nézett rá.

– Vén kujon vagy! De semmi kedvem veszekedni veled. Tudom, Tavasziszilvára fáj a fogad. Nem bánom, feküdj le vele! Minek kerülgeted a forró kását, amikor úgyis tudom, miről van szó? Mi szükség arra, hogy más asszonyokkal példálózz? Egyáltalán nem vagyok olyan, amilyennek gondolsz! Jól van, holnap reggel egy időre átadom a helyem a kicsikének.

Hszi-men Csing el volt ragadtatva.

– Milyen jól érted a módját, gyermekem, hogy kellemessé tedd az életem! Igazán szeretni kell téged!

Beszélgetésük teljes egyetértéssel zárult. Mikor elhalt a fuvola hangja, szorosán egymáshoz simulva végre elaludtak. Nemhiába mondja a vers:

*A szeretőt megtartó tudomány:
játssz, kicsi nő, a bíborfuvolán!*

A „Hold a nyugati folyó felett” című költemény sorai is jól illenek ide:

*Mosusz- és orchideaillat
felhőz a selymeken át.
Egy nő, a szemöldje
pillangócsáp-ivelésű,
csodásan játszik a fuvolán,
ó! jáspis-sima teste havát
látni az ágyra emelni!
Bolydul az ész, megbomlik az értelem.
Hát még ha könnyű keze,
mint arany karperec, összecsukódik,
előnti a férfit a forró mámor.
S ő szól szelíden: „Vágyad tudom ám jól,
hadd játsszon hát, hogy gyönyöröd beteljen,
a fuvolán az ajkam és a nyelvem.”*

Aranylótusz betartotta a szavát. A következő napot már Holdasszony társaságában töltötte. Ily módon Hszi-men Csing zavartalanul magáévá tehette a kis Tavasziszilvát, Csun-mejt.

*Barackfán virágok,
tavaszi szél zendül:
egyét kiválasztott,
megtépte veszettül.
Zöldellő fűzfácskák,
tavaszi szél zúdul:
egyét kiválasztott,
megcsavarta rútul.*

Ettől kezdve úrnője különös kegyeibe fogadta Csun-mejt. Nem kellett többé durva munkát végeznie, nem kellett a konyhában nehéz fazekakkal bajlódnia, és lesikálni a rozsdás tűzhelyet. Mindössze az ágyazás és a tea

felszolgálása volt a feladata. Ami ruhát vagy ékszert megkívánt, azt Aranylótusz a sajátjából odaajándékozta neki. Megtanította a lábak kicsivé zsugorításának művészetére.

Csun-mej nemcsak csinos lány volt, de okos és ügyes is, találó válaszokat adott, mindig jókedvű volt, és kapható a tréfára, tehát merőben más, mint a nehézkes és kissé ügyefogyott Ószirózsa, aki ugyancsak Aranylótusz szolgaszemélyzetéhez tartozott.

*Verebek, tépett-ziláltak,
borzas, véres torku fecskék,
felrebbennek, majd leszállnak,
civakodók, locska-fecskék.
Verődnek mind egy csapatba,
mind egyfelé szállanak.
De valahányféle-fajta:
gyűlöli a másikat.*

TIZEDIK FEJEZET

Aranylótusz felbujtja Hszi-ment,

fenyítse meg Szun Hszüe-ót.

Hszi-men Csing elveszi

Fahéjvirág szüzességét

Nem csoda, hogy Aranylótusz, mint a ház urának kegyeltje, egyre uralkodnivágyóbb és szeszélyesebb lett. Gyanakvó természetű lévén, se nyugodt nappala, se nyugodt éjszakája nem volt többé, egyre ott ólálkodott a kerítések és falak mögött. Egy szép napon valami csekélység miatt elkedvetlenedve, alaposan összeszidta Csun-mejt, a komornát. Az viszont – kissé lobbanékony teremtés lévén – nem volt hajlandó mindent szó nélkül lenyelni. Kirohant a pavilonból, egyenesen a konyhába, hogy zavartalanul kiadja az igazságtalan korholás miatt érzett mérgét. Kis öklével dühösen verte az asztalokat és padokat. Viselkedése tréfásnak szánt megjegyzésre készítette Szun Hszüe-o asszonyt, aki, mint rendszerint, a konyhában foglalatoskodott:

– Furcsa teremtés vagy, igazán más helyet is választhatnál hisztériás rohamaid levezetéséhez!

A már amúgy is bosszús Tavasziszilva indulatosan kirobbant:

– Kikérem magamnak az efféle szemtelen megjegyzéseket! – sziszegte.

Szun asszonynak volt elég esze, és a választ egyszerűen elengedte a füle mellett.

A kicsike nyomban úrnőjéhez szaladt, aki az első helyiségekben tartózkodott, és dühösen kifakadt Szun Hszüe-o ellen: a jelentéktelen közbjátékot légből kapott állításokkal alaposan felfújta.

– Képzeld csak, úrnőm, az a nő azt mondta, ön hozott össze Hszi-men Csing úrral, nehogy kiessék a kegyeiből.

Az elmondottak természetesen sértették Aranylótuszt. Fáradtnak és elcsigázottnak érezte magát. Ezen a reggelen a szokottnál korábban kelt fel, mert egy darabon el kellett kísérnie Holdasszonyt, aki valamilyen temetésre készült. Hazaérkezése után még egy kicsit lefeküdt aludni. Később felkelt, és visszament saját pavilonjába. Útközben összetalálkozott Meng Jü-louval.

– Miért ilyen rosszkedvű és szótlan, kedves nővérem? – kérdezte felszabadult vidámsággal Meng Jü-lou.

– Kissé elcsigázott vagyok. Te meg hol jártál?

– A konyhában.

– Mesélt neked valamit az a lány?

– Nem emlékszem rá, hogy bármit is mondott volna.

Aranylótusz leplezni igyekezett rosszkedvét, és nem válaszolt. Leültek, egy ideig varrogattak, majd elhatározták, hogy sakkjátszmába kezdenek. Éppen az első lépéseknél tartottak, amikor váratlanul belépett Hszi-men Csing. Gyönyörködve nézte a két asszonyt, akik, bár lenge ruhát viseltek, szokásukhoz híven gondosan fel voltak öltözve. Milyen jól illik hajukhoz az ezüst csipkeháló, milyen kacérok a homlokukba fésült huncutkák, milyen csábítók a kék zafír fülbevalók, kis papucsaikon a piros hímzéses kacsaminták, milyen hatásos ellentétet alkot a vörös-ezüst fodorgallér a vékony fehér selyemruhával!

Nem állta meg e tréfás megjegyzés nélkül:

– A legkényesebb ízlésnek is megfelelő, száz unciáért sem kapható, két mutató, drága kokott!

– És még mit nem! Utcalányok talán másutt vannak a házban, de itt nincsenek! – ellenkezett Aranylótusz ingerülten.

Meng Jü-lou felállt, és tapintatosan távozni készült, de Hszi-men Csing megragadta a kezét, és megint visszahúzta a szobába.

– Hová sietsz? Alighogy beállítottam, és máris el akar futni! Mit csináltatok, amíg távol voltam?

– Semmi esetre sem rosszat. Sakkoztunk – felelte Aranylótusz Hszi-men Csingnek, segítkezve vetkőzés közben. – Korán visszajöttél a temetésről.

– Igen, el akartam kerülni a hivatalos halotti tort a templomban, hogy a hősegről ne is beszéljünk! Így az-után valamivel korábban megléptem!

– És Holdasszony? – kérdezte Meng Jü-lou.

– Kissé később jön a gyaloghintóval.

Ledőlt melléjük.

– Látom, hogy éppen sakkoztatok. Mi volt a tét?

– Ó, csak úgy játszottunk, tét nélkül.

– Hát jó, akkor most velem játszotok egy-egy játszmát. Aki veszít, egy unciát ad lakomára.

– Hiszen nincsen pénzünk – jegyezte meg Aranylótusz.

– Nem baj. Majd egy hajcsatot adtok nekem zálogba.

Először egy játszmát Aranylótusszal játszott Hszi-men Csing. Aranylótusz veszített. Hszi-men éppen fel akarta újra állítani a sakkfigurákat, hogy a következő játszmát Meng Jü-louval játssza, amikor Aranylótusz hirtelen felállt, fellökte a sakktáblát, úgyhogy a figurák szétgurultak, és szélvészént elfutott a park irányában. Hszi-men a nyomába eredt. Végül is egy virágzó illatos bokor tövében bukkant rá, egy sziklához simult a vízirózsató széléri.

– Hát itt bújt el az én sima szájú kis kedvencem! – kiáltott Hszi-men a futástól kifulladásra.

Aranylótusz hamiskásan rákacsintott.

– Haszontalan, úgy játszottál velem, hogy veszítsek. A másikkal nem mernéd megtenni! – s kis öklét kinyitva, pajzánul egy csomó virágszirmot szórt a férfi arcába. Hszi-men bebújt az ágak közé, szerelmesen karjába zárta az asszonyt, és gyengéden lefektette a sziklapárkányra... Aranylótusz ez alkalommal is lánggra lobbantotta Hszi-menben a teste utáni vágyódás tüzeit. Nyelvük játékos enygelése kellős közepén lepte meg őket Meng Jü-lou.

– Gyerünk, induljunk Holdasszonyhoz! Épp az imént érkezett haza – kiáltott oda Aranylótusznak.

Aranylótusz kibontakozott Hszi-men Csing öleléséből, és Meng Jü-louval elsietett Holdasszonyhoz, hogy kötelességszerűen üdvözölje.

– Látom, jókedvetek van – szolt a mindenkor méltóságteljes, higgadt Holdasszony fürkésző tekintettel.

– Igen, ötödik nővérünk urunkkal és parancsolónkkal sakkozott, és egy ezüstlinget veszített, holnap majd valami finomat eszünk az elvesztett összegért. Nem próbálkoznál te is egy játszmával?

Aranylótusz hamarosan elköszönt, hogy pavilonjában tovább szórakoztassa Hszi-ment. Szerető gondoskodással elrendelte, készítsenek forró fürdőt szerelmesének, s midőn eljött az este, újból fürge kis halacsák módjára merültek el az élvezetekben.

Tisztelt olvasó, itt meg kell jegyeznünk valamit. Jóllehet Holdasszony az öt asszony között rangban első volt, betegeskedése többnyire megakadályozta a rangjával járó kötelezettségek teljesítésében. A látogatásoknál rendszerint Li Csiao-er, a második feleség látta el a ház úrnőjének tisztét, és a háztartás pénztárát is ő kezelte. Viszont a negyedik feleség, Szun Hszüe-o, a konyha és a személyzet felett rendelkezett. Elöljáróban ennyit az itt következők megértéséhez.

Egyszóval, Hszi-men Csing megint kedvencénél, Aranylótusznál töltötte az éjszakát. Jókedvében gavallérosan megígérte, hogy másnap, közvetlen reggeli után, kimegy a templompiacra, és egy gyöngyékét vásárol neki. Amikor megparancsolta Csun-mejnek, hogy tálalja be a reggelit – magának külön lótušzmagpástétomot és ezüstpontylevest rendelt –, a kicsike sehogy sem akarta teljesíteni az utasítást. Semmi áron nem akart kimenni a konyhába. Aranylótusz, aki ismerte a vonakodás okát, magyarázatképpen megjegyezte:

– Van itt valaki, aki szerint én beszéltem rá a kicsikét, hogy álljon a rendelkezésedre, ami persze egyszerűen azt jelentené, hogy az irántad való szerelmem közönséges ámitás. Az illető úgy akar belém döfni, hogy másokat ócsárol. Ne küldd a kicsikét a konyhába, küldd helyette Őszirózsát!

– Kiről van szó?

– Felesleges kérdés. Tanú rá valamennyi lábas és fazék.

Így hát Hszi-men Csing Őszirózsát küldte a konyhába. Telt, múlt az idő, akár még egy reggelire is futotta volna, de Őszirózsa csak nem jött. Türelmetlenségében Hszi-men Csing már nem tudta türtőztetni magát, s ekkor Aranylótusz elhatározta, hogy utánaküldi Tavasziszilvát.

– Nézd már meg, hol marad az a mulya. Talán azt várja, hogy fű nőjön a konyhakövön.

Tavasziszilva kényszeredetten teljesítette az utasítást. Őszirózsa a konyhában ácsorgott és várt.

– Te szófogadatlan! – korholta. – Meglásd, úrnőnk még levágja a lábad! Miért maradsz el ilyen sokáig? Hszi-men Csing úr türelmetlenségében már majd kibújik a bőréből. Tudod, a templompiacra készül. Meghagyta, azonnal jöjtek érted...

Még folytatni akarta, amikor Szun Hszüe-o felháborodva félbeszakította:

– Te ostoba liba! Nem tudod, hogy az üst vasból van, és idő kell, míg a leves felmelegszik? A pástétomok sincsenek még készen. A fövetlen étel megárt, giliszta nő az ember hasában.

– Nem szégyelled magad, te szemtelen! – tört ki Csun-mejből. – Azt hiszed, szórakozásból jöttem ide? Annyi bizonyos, Hszi-men Csing urat elfutja a méreg, ha elmesélem neki a dolgot. – Fülön fogta Őszirózsát, és kivonszolta a konyhából.

– Nekem több okom lenne panaszkodni rád, te pimasz teremtés! – kiáltott utána mérgeesen a másik.

– Ha úgy tetszik, bepanaszolhatsz, ha nem, akkor nem, nekem aztán teljesen mindegy! – vágott vissza Csun-mej. – De hiába próbálsz békétlenséget szítani a házban, nem fog sikerülni!

Ezzel dühösen elrohant. Még sápadt volt a felindulástól, amikor Őszirózsával megjelent úrnője előtt.

– Mi történt? – kérdezte Aranylótusz.

– Kérdezze meg, úrnóm, a kicsikét! Belépek a konyhába, s látom, még ott ácsorog szegényke, s bámulja, amint Szun Hszüe-o kényelmesen szöszmötöl azzal a kis reggelivel. Alig szólok egy-két szót, hogy ilyen meg olyan sürgős a reggeli, hát rám támad az a nyavalyás, és csak úgy árad belőle a szitok. „Rabszolgarinyónak” meg efféléknek nevez, nem röstelli szidalmazni és ócsárolni urunkat sem, egy szó, mint száz, úgy tesz, mintha nem is azért volna a konyha, hogy főzzenek benne, hanem hogy pöröljenek.

– Hát nem megmondtam? – jegyezte meg Aranylótusz, Hszi-men Csing felé fordulva. – Nem lett volna szabad Tavasziszilvát odaküldeni. Ez a nőszemély mindenkibe beleköt. Engem és Tavasziszilvát megvádolt, hogy lefoglalunk a magunk számára, és ki sem teheted a lábad a hálósobánkból. Látod, miket kell ettől a személytől szégyenszemre zsebre vágnom!

Szavai elérték a kívánt hatást. Hszi-men Csing feldühödve kirohant a konyhába, és jó néhányszor megrugdosta Szun Hszüe-ót.

– Aljas, rohadt dög! – förmedt rá. – Hogy merészeled ócsárolni és „rabszolgarinyónak” nevezni azt a kislányt, akit a reggeliért küldtem? Néznél előbb a tükörbe, te lópvirág!

Még ki sem tette lábát a konyhából, a megszegyenített asszonynak máris peregni kezdett a nyelve, és tanújául hívta Laj-pao szolgál feleségét, aki

ugyancsak a konyhában szorgoskodott:

– Te is itt voltál, te is láttad, ahogy, mint valami gonosz fúria, magából kikelve berontott ide. Hát mondtam én neki valamit? Aztán egyszerűen fogja magát, és se szó, se beszéd, elviharzik a másikkal. Az úrnál kígyót-békát kiabál rám, bolhából elefántot csinál, és annyira felingerli ellenem a gazdát, hogy az minden ok nélkül bántalmazni és rugdosni kezd engem. De megállj csak, ezentúl jól kinyitom a szemem, és résen leszek! Jöjjön csak ide még egyszer az a szemtelen rabszolgaringyó! Jaj lesz neki!

Felindultságában nem is sejtette, hogy az odakint lesben álló Hszi-men Csing minden egyes szavát hallja. A férfi egyszeriben ott termett előtte, és lángba borult arccal, jobbról is, balról is két alaposat lekent neki.

– Átkozott, elvetemedett rabszolga! Még azt mered mondani, hogy nem sértetted meg? Saját fülemmel hallottam, hogyan szidalmazod!

És újból nekiesett, ütötte-verte, úgyhogy az asszony fájdalmában felüvöltött. Aztán Hszi-men Csing kiviharzott a konyhából.

Holdasszony éppen fésülködött, amikor figyelmes lett a konyhából behallatszó lármára, odaszólította Ékkövecskét, és megkérdezte tőle, mi történik odakint.

– Hszi-men úr máskor sosem szokott pástétomot kérni a reggelihez – mondotta. – De akárhogy is legyen, ha kéri, azonnal el kell készíteni, ami pedig Szun Hszüe-öt illeti, nincs joga alaptalanul szidalmazni a kicsikét.

Ezzel visszaküldte Ékkövecskét a konyhába, hogy siettesse Szun Hszüe-öt. Hszi-men Csing végre megkapta reggelijét, majd eltávozott hazulról, és kiment a templomiacra.

Szun Hszüe-o sehogy sem tudta elfeledni az őt ért bántalmakat. Miután Hszi-men Csing elment hazulról, felkereste Holdasszonyt, és előadta védekezését. Sejtelve sem volt róla, hogy Aranylótusz utánalopakodik, és az ablak alá rejtőzve, pontosan hallja, mit mond Holdasszonynak Li Csiao-er jelenlétében.

– Nem is sejtetted, mit művel és miket beszél a hátunk mögött ez a férfifaló. Teljesen a karmai között tartja Hszi-ment. Egy szót sem szólhat az ember, ha egy asszony a férjével átbolondozik egy éjszakát, de ez a nőtény egyáltalán semmire sem használható férfi nélkül. Nála mindenre el lehet készülvén az ember. Első férjét is megmérgezte, hogy félreállítsa az útból. Ki tudja, mit

forral még ellenünk is? Hiszen ki nem állhat bennünket. Úgy forgatja azt a fekete kerek szemét minden hím után, mint a kakast hívogató kotlós.

– De hiszen egészen ártatlanul kezdődött a dolog – felelte Holdasszony higgadtan. – Csak oda kellett adnod a reggelit, és újtára bocsátanod a kicsikét, ezzel el is lett volna intézve minden. Mire jó ez az értelmetlen veszekedés?

– Hulljon ki minden hajam szála és vakuljak meg, ha akár csak egy rossz szóval is illetem! Nehogy hallgass rá, meglásd, alig teszem ki a lábam, máris itt lesz! Még az is lehet, hogy azt hazudja majd, hátulról le akartam szúrni a konyhakéssel. Mióta megkaparintotta Hszi-men Csing testvért, módfelett elbizakodott és pimasz...

Ötödik feleség várakozik odakint – jelentette ebben a pillanatban Ékkövecske, s már be is lépett Aranylótusz. Tekintetét ellenfelére szegezve, máris peregni kezdett a nyelve:

– Tegyük fel, valóban meggyilkoltam első férjemet, akkor igazán nem lett volna szabad megengedned, hogy Hszi-men úr a házába vegyen, és ha nem lennék itt, nyugodtan szórakozhatnál vele, legalábbis én nem akadályoználak meg benne. Ami pedig Csun-mejt illeti, nem én rendelkezem vele. Ha nincs ínyedre, hogy engem szolgál, felőlem oszd be megint Holdasszonyhoz, és többé semmi közöm a civakodásokhoz. Egyébként nem hiszem, hogy manapság még fel lehet hozni valamit egy özvegy másodszori házassága ellen. De ha úgy tetszik, el is mehetek. Egyszerűen válólevelet kérek tőle, mihelyt hazajön.

– Voltaképpen nem is értem, mi bajotok van egymással – szolt Holdasszony békítően. – Mindenesetre jobban tennétek, ha fukarabban bánnátok a szóval, akkor minden rendben volna.

– Most aztán jól megkaptam! – tiltakozott Szun Hszüe-o ingerülten. – E szóözönhöz képest még egy rohanó ár is csendesen folydogáló csermely! Még ha Hszi-men szeme láttára kimetszenék a nyelvét, akkor is meggyőzné szemforgatásával mindennek az ellenkezőjéről. Ha rajta múlna, mindannyiunkat – természetesen téged kivéve –, egytől egyig kiűznének a házból.

Holdasszony egy ideig nyugodtan hallgatta az izgatott szóváltást, és hogy miket vagdos egymás fejébe a két asszony, de amikor már úgy látszott, tettelegességgé fajul a dolog, Szun Hszüe-ót Ékkövecskével kivezettette a

szobából, Aranylótusz pedig visszament a pavilonjába. Ledobálta magáról az ékszereket, arcáról lemosta a festéket és rizsport. Kibontotta a haját, levetette magát az ágyra, s feldúlt, könnyáztatta arcocskáját belefúrta a párnába: ott maradt fekve, míg be nem alkonyodott, s Hszi-men Csing haza nem érkezett.

Megütközve kérdezte, mi történt, mire Aranylótusz, zokogástól elcsukló hangon, elejétől végig elmesélte a veszekedést, és a válólevelet kérte.

– Tudhatod, hogy nem a pénzed miatt mentem hozzád annak idején, hanem szívemre hallgattam – bizonygatta. – Most meg efféle szidalmakat kell zsebre vágnom! Minduntalan férjgyilkossággal vádolt. Legjobb volna mindenfajta szolgaszemélyzet nélkül élni. Hogy is várhatnám el bárkitől, hogy nálam szolgáljon, amikor minduntalan becsmérlik és szidják énmiattam?

Hszi-men Csing nem hagyta, hogy Aranylótusz befejezze a mondanivalóját. Három lelkét hatalmas felindultság ragadta magával, őt érzéke pedig az édig perdült. Fergetegként kiment Szun Hszüe-óhoz, megragadta a haját, és addig verte teljes erőből a rövid bambuszbottal, míg csak Holdasszony ölelő karja le nem fogta.

– Több önuralom lehetne bennetek – szólt szelíd korholással a megbotozott asszonyhoz –, ne ingereljétek uratokat fölöslegesen!

– Alattomos, rohadt dög! – vágott a szavába Hszi-men Csing kevésbé szelíden. – Magam is tanúja voltam, amint a konyhában ócsároltad. Nem jósolok valami szép jövőt neked, ha továbbra sem hagyod békében.

Hszi-men Csing ezután visszatért a pavilonba, és átnyújtotta Aranylótusznak a megígért ajándékot, melyet a templomtéren vásárolt. Négy uncia súlyú gyöngyök voltak. Aranylótusz meg lehetett elégedve. Hszi-men Csing a pártját fogta, és elégtételt szolgáltatott neki. Nagyobb kegyben állt nála, mint valaha. Egyetlen szavába került, s bármit kért, máris a tízszeresét kapta. Nem volt meg minden oka az öröme?

Egy napon ismét Hszi-men Csing szomszédján, Hua Ce-hszün volt a sor, hogy barátait megvendégelje. Valamennyien teljes számban megjelentek. Az asztal ez alkalommal is roskadozott a sok finomságtól. A vendégeket két elragadó énekeslány szórakoztatta tánccal, énekkel és lantpengetéssel, tehetségük és bájuk egy császári Barackoskertnek is becsületére vált volna.

*Körüllengik hósín selymek,
tornyos haja puha felleg.
Eperajkú, barackarcú,
dereka fűz vessző-karcsú.
Gyönyör őt orchideái
árnyékában megcsodálni.
Hasonlatos zengő, édes
hangja rigó énekéhez.
Virágok közt főnix szökdécselése:
oly fürge, bájos táncban-lépkedése.
Régi dallamú éneke
úgy zeng, mint mennyei zene.
Táncára hold és csillagok figyelnek
ha dalol, megáll futtában a felleg.
Nyugvó, siető, nagy, kicsi,
mind áhitattal figyel.
Összhangja csodás hatalom:
enyhül tőle kór, fájdalom,
mint a vadkacsák, szép csapatban
sorakozik a hang, a dallam.
A pirosfogas verő lecsap,
liliomujja belekap,
s felhangzik – milyen tiszta, kedves! –
a régi dallam új szöveghez.*

A második dal után a lányok félretették hangszerüket, szélben hajladozó virágszálakként az asztalhoz léptek, és szertartásosan meghajoltak. Hszi-men Csing annyira el volt ragadtatva, hogy legényével, Taj A-errel nyomban három-három ezüstbatkát adatott nekik.

– Tulajdonképpen ki ez a két lány? – kérdezte a házigazdától. – Valóban járatosak a művészetben.

A hangoskodó Jing testvérke, be sem várva Hua Ce-hszü válaszát, szokásához híven máris belekotyogott:

– Emlékezte, úgy látszik, teljesen cserbenhagyta a magas uraságot. A tizenkét húros lantot pengető lány nem más, mint Ezüstöcske, a hátsó

bordélyházból, derék Huánk drága kedveskéje, a másik, a hathúros pi-pá-val, Fahéjvirág kisasszony, akiről egyszer már dicshimnuszot zengtem. A nagynénje, Li Csiao-er, ott él magas uraságod házában mint második feleség, és ön még csak nem is ismeri a bájos kis unokahúgot!

– Ó, hát ő volna az a kicsike! – jegyezte meg Hszi-men Csing hamiskás mosollyal. – Már vagy három esztendeje nem láttam. Teringgett, de kikupálódott!

– Hát az édesanyád meg a nővéred hogy van? – kérdezte a késői órákban a kis Fahéjvirágot, aki bort töltögetve, kacéran melléje lépett. – Még meg sem látogattad a nagynénédet, miért?

– Édesanyám tavaly óta betegeskedik, ezért a mai napig úgyszólván el sem hagyhattam a házat. Csak hébe-hóba segédkeztem a nővéremnél a vendégek kiszolgálásában, aki már vagy fél éve egy Csiangszuból származó idegennek a barátnője. Ilyenkor két-három napig is távol voltam hazulról. Emellett a mi házunk is állandóan tele volt vendégekkel, s nekem kellett a szórakoztatásukról gondoskodnom! Ezért nem volt időm a látogatásra, bármily szívesen felkerestem volna is a nagynénémet. De mi az oka, hogy ön oly régóta kerüli a házunkat, s nem küldte el legalább a nagynénémet hozzánk?

Hszi-men Csing mintha óvatos kihívást érzett volna szavaiban. Néhány pillanatig elgondolkodott, majd így szólt:

– Mit szólnál hozzá, ha később két jó barátommal hazakísérnélek?

– Bizonyára tréfál. Nem hinném, hogy előkelő lábával átlépné hitvány küszöbünket.

– Nem tréfálok – és bizonyosságul bő ruhaujjából finom zsebkendőt húzott elő, valamint egy szelencét illatosított teapéppel, s mindkettőt neki ajándékozta.

– Mikor indulunk? Előreküldeném kísérőnőmet, hogy anyám felkészülhessen az ön fogadtatására.

– Mihelyt a többiek elbúcsúztak, mi is elindulunk.

Nem sokkal később felszedelőzködött a társaság, s a barátok, lámpással a kezükben, elindultak, ki erre, ki arra. Hszi-men, Jingga és Hszie Hszi-tával, utolsónak maradt. Majd lóra szálltak, és elkísérték Fahéjvirág gyaloghintáját a Virágudvar-negyedbe.

*Embercsapda, pincs odva,
bűvös barlang lopva kémlel,
téglafallal körbefogva,
mint a börtön, feketével.
Vár, taglóra szánt barom,
az ember, hogy kiszemeljék,
ki nem élhet szabadon,
itt hordozza léte terhét.
Sok-sok cégér szembeötlük,
a vendéget invitálják,
benn kerítők besöprik
a virágszál tisztaságát.
Mert hozomra, jó urak,
ilyen árut, vajh, ki ad?*

Megérkeztek Li mama házához. A gyaloghintó eltűnt a bejárat mögött, majd Fahéjvirág nővére udvariasan betessékelte a vendégeket a fogadószobába. Nemsokára becsoszogott Li anyó is, nehézkesen botjára támaszkodva, reumától meggörnyedt és megmerevedett háttal.

– Jóságos ég! – kiáltott fel. – Mi szél hozta ide húgom nemes férjét?

– Ne haragudjék, Li mama, de bokros teendőim eddig nem engedték, hogy meglátogassam.

Az öregasszony Hszi-men Csing két kísérőjéhez fordult.

– Az urakhoz is már régen nem volt szerencsém.

– Nem volt időnk – felelte Éhenkórász Jing. – De ma összetalálkoztunk kislányával Hua testvérenél, hazakísértük, és mindjárt felhasználtuk az alkalmat, hogy tiszteletünket tegyük. De most aztán gyerünk gyorsan azzal az itókéval. Kiszáradt a torkunk, ideje, hogy leöblítsük egy-két pohárral.

Letelepedtek, Li anyó letörülte az asztalt, felhordatta az ételt és italt, díszes gyertyákat gyújtatott, s hamarosan megjelent Fahéjvirág is, aki közben ruhát cserélt. A két leány tánccal és játékkal szórakoztatta a vendégeket, fújták a sárkányfuvolát, verték az orrszarvúbőr dobot, és ütemesen ringatták kecses idomaikat. Művészet és fiatalos báj párosult e táncban. Itt nem lehetett szó

„hasztalan eltékozolt tavaszok”-ról! Aranyló napsugártól beragyogott ezüstkorsókhoz hasonlítottak. Hszi-men most Fahéjvirágtól szeretett volna egy dalt hallani. Az idősebb leányhoz fordult.

– Barátaim oly sokat hallottak már húgocskád művészi énekéről. Megkérnéd-e, hogy adjon elő nekünk egy dalt?

– Nagyon helyes – csatlakozott Jing testvér is a kéréshez. –ígérem, meg se mukkanok, inkább kölcsönkérek valamicskét Hszi-men barátom fölös fényességéből, kikotrom vele a fületem, nehogy egyetlen hangot is elszalasszak.

Li anyó meg a két leány természetesen nyomban észrevették, hogy Hszi-men Csing csak mellébeszél, és egyetlen vágya, hogy elvegye Fahéjvirág szüzességét. Nem kell elhamarkodni a dolgot, gondolták magukban, akkor sokkal előnyösebb árat érhetünk el. Egyszóval Fahéjvirág ülve maradt, és nem mozdult. Nővére szabadkozva meg-szólalt:

– Gondos nevelésben részesült, és amilyen erényes, bizonyára nem akar csak úgy egyszerűen odaállni és énekelni.

Hszi-men Csing megértette, miről van szó. Letett az asztalra egy ötunciás ezüstrudat.

– Egyelőre csak ezt a csekélységet arcfestékre és rizsorra – mondotta. – Később kap még egy-két csinos, arannyal átszőtt selyemruhát.

Fahéjvirág erre már felemelkedett, szépen megköszönte az ajándékot, átnyújtotta egy szolgálónak, hogy tegye el, majd, miután már eleget kérte magát, belekezdett egy dalba. Fiatalsága ellenére nem látszott rajta sem idegesség, sem izgalom, az előadást tökéletesen biztos kéz-mozdulatokkal kísérte: időnként kecsesen meglengette a ruhája ujja alól kikandikáló vörös-ezüst rojtos szélű selyemkendőcskét, mely hullámok hátán ringatózó virág-sziromnak látszott. „A felhőlovasok”-ból énekelt egy szakaszt, mely imigyen szólt:

*Csodás nyugalommal száll alá,
hatalmasan nyomul a mulatót
megülő fojtogató gőzön át.
A nehéz szagot fűszeres
illattá változtatja jelenléte.*

*Megvonaglik szemöldöke,
s az emberek riadtan megrepegnek.
Mit ér sárban, szennyben, mocsokban
a legnemesebb nefritpálca is?
De énekel egy nő, s dala
megborzongatja mindannyiukat,
és eltelnék gyönyörűséggel,
mint valaha álmában Hsziang király,
mint Hsziang király álmában egykor.*

A dal végén Hszi-men Csing azt sem tudta, hová legyen az elragadtatástól. Az éjszakát az idősebb leány szobájában töltötte, de szentül eltökélte, hogy a még érintetlen fiatalabbiknál ő lesz az első. Másnap elküldte Taj A-ert egy selyemzsetbe, és ötven ezüstunciaért négy drága ezüstruhát vásároltatott Fahéjvirágnak. A második feleség, Li Csiao-er, nem csekély büszkeséggel vette tudomásul, hogy Hszi-men Csing lesz az, aki elveszi unokahúga szüzességét. Az ünnepélyes alkalomból egy ötvenunciás ezüstrudat ajándékozott nővérének, Li anyónak; hozzájárulásnak szánta a lakomához, zenéhez, ékszerhez és ruhához. Három nap, három éjjel ünnepelték Fahéjvirág szüzességtől való megfosztását, és ittak is rá bőségesen. Mi sem természetesebb, Hszi-men Csing barátai is eljöttek egytől egyig, hogy kifejezzék jókívánásaikat, és a fejenként öt rézkes formai hozzájárulás után megint egyszer dugig bezabáljanak és jól leigyák magukat, természetesen Hszi-men Csing költségére.

*Asszony, tánc, dal, citera –
estig áll a dáridó.
A más pénzén, hejhaja!
élvezkedni, hízni jó.
Ha a bőség asztala
lát vendégül – élj vele!
Mert a mérték, az csak
a szegénység orvosszere.*

TIZENEGYEDIK FEJEZET
*Aranylótusz odaadja magát
egy rabszolgának.
Csillagjós Liu varázslata megsegíti,
de a jós is jó üzletet csinál*

*Reszket gyökere-ága,
egy fácska maga áll,
harmat fürdette reggel,
de szél szikkasztja már.
Virraszt egy elhagyott nő
elárvult fekhelyen.
Nem simogatja zsenge
szép testét senki sem.*

Hszi-men Csing immár fél hónapot töltött Fahéjvirágnál a bordélyházban, és közben egyetlenegyszer sem ment haza. Holdasszony többször is elküldte érte a legényét és lovát, de Li mama házában értették a módját, hogyan kell ottmarasztalni. Cselhez folyamodtak: eldugták a ruháját.

Ily módon az öt feleség úgy érezte, a ház ura hitványul elhagyta és félretaszította őket. A többiek még csak elviselték volna a dolgot, de Aranylótusz, aki még harminc zöldellő tavaszt sem ért meg, és akinek izzó szerelmi sóvárgása lángoló máglyaként lobogott, nehezen törődött bele a helyzetbe. Nap nap után ott állt a pavilon bejáratának dőlve, gondosan elrendezett hajjal, kifestve és berizsporozva, felcicomázva, ragyogóan, mint holmi finoman csiszolt ékszer, s vágyakozva leste, mikor jön Hszi-men Csing végre-valahára. A sárguló alkonyat beköszöntével csalódottan vonult vissza lakosztályába. De a párnákat és az ágy fölött függő drapériákat megülő magány idegessé, álmatlanná tette. Nemegyszer felkelt az éjszaka kellős közepén, nyugtalanul bolyongott a kertben, halk léptekkel suhant a mohával benőtt utak és virágágyak között, és révetegen bámulta a lótusztó vizének holdfénytől csillogó tükrét.

Mikor annak idején Meng Jü-lou átköltözött Hszi-men házába, egy Csin Tung nevezetű csinos, élénk fiatal szolgát hozott magával. A fiú most vagy

tizenhat esztendősen lehetett. Hszi-men kertészlegénynek alkalmazta, és lakhelyül azt a házacskát jelölte ki számára, melyet a kerti bejáró mellett egy kiugró falrészhez építettek. Aranylótusz és Meng Jü-lou napközben szívesen üldögélt valamelyik lugasban, kézimunkáztak, sakkoztak, s ilyenkor gyakran igénybe vették szolgálatait. Kötelességtudó fiú volt, mindenkor szívesen állt rendelkezésükre, egyre az utat figyelte, hogy idejekorán jelenthesse távol levő gazdája hazatérését. Aranylótusznak tetszett a csinos, fiatal fiú; gyakran meghívta pavilonjába, étellel, itallal kínálta, s idővel már szinte hiányzott neki, ha reggeltől estig nem volt a közelében.

Lassan elérkezett a hetedik hónap, közeledett Hszi-men Csing születésnapja. Ez alkalomból Holdasszony újabb kísérletet tett, hogy kiragadja „a bódulat és a virágok” bűvköréből: megint elküldte érte Taj A-ert a lovával. Aranylótusz kihasználta az alkalmat, és titokban egy írást csúsztatott a fiú kezébe: adja át feltűnés nélkül Hszi-men Csingnek, és kérje meg nevében, hogy térjen mielőbb haza.

A fiú éppen vidám poharazgatás közben találta gazdáját Li anyó lakásán, karjában egy kirizsporozott hölgyecskével. Körülötte ott mulatozott az egész banda, az elmaradhatatlan cimborák.

– Mit keresel itt? Talán valami rendkívüli történet odahaza? – kérdezte Hszi-men az érkezőtől.

– Semmi különös.

– Hát valami ruhafélét hoztál-e Fahéjvirág húgocskánknak?

– Itt van, tessék.

Taj A-er kinyitotta a táskát, és kihúzott belőle egy rózsaszín selyeminget meg egy oldalt felhasított kék alsószoknyát. Fahéjvirág igen megörült az ajándéknak, a küldöncöt levezette a konyhába, jutalmul némi harapnivalót és egy pohár bort tett elé. Miután Taj A-er elfogyasztotta az ételt és italt, újból felment a vendégszobába, közel hajolt Hszi-men Csing füléhez, s odasúgta:

– Üzenetet hoztam az ötödik feleségétől. Kéri, jöjjön haza mielőbb.

Mielőtt még Hszi-men Csing átvehette volna a levelet, Fahéjvirág kikapta Taj A-er kezéből. „Bizonyára szerelmes levél valami szépasszonytól” – gondolta magában, miközben kíváncsian tanulmányozta az írásjegyeket. De nem tudta kibetűzni a tarka selyemszalagra fekete tussal festett sorokat, s ezért megkérte Csu Si-nient:

– Olvasd fel!

Csu Si-nien szétgöngyöltette a szalagot, és olvasni kezdett. Vers volt, a címe: „A vihartól megtépázott virág”.

*Esti homályban, fényes nappal,
rá gondolok egyre.
Úgy szenvedek, hogy jobban
holt kedvese láttán
sem szenvedhet a lány.
Érte kesergek
halálos búban.
Árva az ágyam.
Kormol a mécses.
Az ablakrésen
néz be a hold.
Ó, sugarán
a köszív is
megsajdulna talán!
Ó, a didergető éjt
hogyan álljam, én szegény?*

Üdvözlettel
a szerető mellékfeleség:
a hatodik Pan leány

Fahéjvirág jóformán végig sem hallgatta a verset, felkelt az asztaltól, és visszavonult a szobájába. Levetette magát az ágyra, arcát belefúrta a párnák közé, s hamarosan elnyomta az álmot. Hszi-men viszont fogta az írásjegyekkel teleírt szalagot, Fahéjvirág bánatának okozóját, és apró darabokra tépte. Majd a szerencsétlen üzenetközvetítőt, Taj A-ert, valamennyi jelenlevő szeme láttára kétszer fenéken rúgta, és felbőszülve kizavarta. Miután kétszer is hasztalan menesztett Fahéjvirágért, felugrott, és maga ment érte. Odalépett a fekhelyhez, magához húzta a lányt, és igyekezett megnyugtatni őt:

– Ne szomorkodj, Fahéjvirág húgocskám! Nincs ennek az írásnak semmi jelentősége. Az ötödik feleségem küldte. Azt kéri, ugorjak haza egy kis időre,

szeretne megbeszélni valamit, ennyi az egész.

– Ne higgy neki! Bolonddá akar tenni! – mekegte közbe Csu Si-nien, aki titokban Hszi-men után osont. – A levél írója ugyanis a legújabb kedvese: módfelett veszélyes vetélytárs. Nehogy elengedd magad mellől!

Hszi-men nevetve ráütött a fenekére.

– Átkozott tréfacsinálója! Teljesen kétségbe ejted az embert ezzel az ostoba karattyolással!

Fahéjvirág gúnyosan megjegyezte:

– Elvétette az utat, Hszi-men úr! Aki olyan jól el van látva odahaza, minek annak elrabolni idegen lányok szüzességét? Jobban tenné, ha otthon ülne szépen. Már épp elég sokáig időzött minálunk, legfőbb ideje, hogy hazakotródjék.

Hszi-men Csing gyengéden magához szorította, és maradt.

Időközben a szegény Taj A-er is hazaért. Ott állt teljesen feldúlva, kisírt ábrázattal Holdasszony előtt, hogy beszámoljon küldetésének eredményéről. Meng Jü-lou és Aranylótusz is jelen volt.

– Elhoztad a gazdát? – rohanták meg kérdéseikkel.

– Dehogy hoztam, alaposan összerugdosott és leszidott. Azt üzeni, ha még egyszer zaklatjuk, pozdorjává zúz idehaza mindent.

– Ezt nagyon helytelenül tette – mondta Holdasszony, két társnőjéhez fordulva. – Ha nem akar, ne jöjjön haza, de azért még nem kellett volna megvernie ezt a szegény fiút.

– Énfelőlem rugdoshatja Taj A-ert, amennyit csak akarja. De miért fordult miellenünk? – fűzte hozzá Meng Jü-lou felháborodva.

– Csak azt ne higgye, hogy effajta ringyótól szerelmet kaphat – jegyezte meg Aranylótusz ajkbiggyesztve. – Csak a pénzére éhes az ilyen. Hogy is szól a közmondás?

*Bár egy hajónyi aranyod van –
egy örömháznak meg se kottyan.*

Nem is sejtette, hogy az ablak alatt lapuló Li Csiao-er minden szavát hallja, és cseppet sem örül annak, hogy Aranylótusz ilyen elítélően nyilatkozik unokahúgáról és rokonairól. Ettől a perctől kezdve Aranylótusznak Li Csiao-er személyében egy további ellenséggel kellett számolnia.

*A szó kettős csodatévő:
jég is olvad jó szavakra,
de egy rossz szó még az égő
tűzlángot is megfagyasztja.*

Aranylótusz kedvetlenül visszavonult pavilonjába. Elviselhetetlenül lassan cammogott az idő, mintha minden óra egy hónapig tartott volna. Végre gyors elhatározásra jutott. Ma már úgysem jön haza Hszi-men Csing, ez bizonyos. A sötétség beálltával aludni küldte mindkét komornáját, majd kiment a parkba, mintha szokásos éjszakai sétájára indulna. De ezúttal határozott célja volt. A fiatal kertészlegény, Csin Tung házikója felé tartott. Halkan beszólt neki, és magához rendelte a pavilonba. Miután bebocsátotta, és az ajtót gondosan bereteszte, borral kínálta, és addig itatta, míg a fiú mámoros nem lett. Azután leoldotta övét, levetkőzött, és odaadta magát.

*Megveti az örök elvet,
a természet így tanít, lám:
magasztostól az alantas,
váljon nemestől a hitvány.
Szuka, üzekedni vágyó,
nem ijeszti férje mérge,
nem hallgat csak önmagára,
zabolátlan vágyban égve.
A száz virág ligetében
enged aljas ösztönének,
teszi bordéllyá a kertet,
feled illendő szemérmet.
Mit neki név, mit tisztesség?
Szerelme csak játék – hagyja,
hogy szennyezze jáspis-testét*

szamárcsődör ronda magja.

Ettől a naptól kezdve Aranylótusz minden áldott este kinyitotta az ajtót a kertészlegénynek, s hajnaltájt, mielőtt a nap még teljes fénnel ragyogott volna, újból kiengedte. Kegyeinek jeléül mindezen felül még egy arany fejdísz, három ezüst hajtút és egy illatosítóval teli selyemzacskót is ajándékozott neki. Természetesen bízott ifjú szerelmesének titoktartásában. Nem sejtette, hogy az sűrűn eljár barátaival, kockáznak, isznak, és egy ilyen alkalommal eljárt a szája. Hogy, hogy nem, egy szép napon a szélnél is sebesebben szárnyra kelt a hír, és Aranylótusz két ellenfelének, Szun Hszüe-ónak és Li Csiao-ernek valahogy a fülébe jutott: Hszi-men Csing kedvencének ma sem nagyobb erénye a hűség, mint első házassága idején. A két asszony természetesen nyomban megjelent Hold-asszonynál, és elmondta a gyűlölt Ötödikről városszerte hallható pletykát. Holdasszony nem akarta elhinni.

– Ugyan, mindössze arról van szó, hogy ki nem állhatjátok – hangzott józan ítélete, s ezzel útjára bocsátotta a két asszonyt.

A legközelebbi éjszakák egyikén úgy hozta a véletlen, hogy Aranylótusz, szerencsétlenségére, elfelejtette bezárni a konyhaajtót, s így Öszirózsa, akinek véletlenül késő éjszaka dolga akadt odakint, tetten érte. Másnap már tudta Ékkövecske, Ékkövecskétől megtudta Szun Hszüe-o, tőle Li Csiao-er, mire az utóbbi kettő ismét elment Holdasszonvhoz.

– Most saját szobalánya a tanú – bizonygatták –, s amennyiben vonakodik közölni Hszi-men Csing úrral, majd megteesszük mi. Ha ő mindent elnéz ennek a néembernek, akár egy skorpió garázdálkodását is nyugodtan eltűrheti.

Holdasszony hasztalan tanácsolta nekik a hallgatást, mert hát minek rontanák el Hszi-men Csing születésnapj jó hangulatát. Mikor aztán Hszi-men Csing a hetedik hónap huszonhatodik napján, két nappal a születésnapja előtt, végre hazavetődött, a két asszony valóra váltotta az elhatározását, nyomban kitálalta neki az újságot.

Hszi-menén végtelen keserűség lett úrrá. Ebben a percben mit számított a háztartással és az üzlettel kapcsolatos megoldásra váró ezernyi apró-cseprő ügy! Azon nyomban magához hívatta Csin Tungot, a galád árulót. Aranylótusz még idejekorán értesült a fenyegetően tornyosuló viharfelhőkről, és Hszi-men Csinget megelőzve, előbb ő rendelte magához a fiút. Megparan-

csolta neki, nehogy egyetlen szóval is elárulja a történetet, és elvette tőle a homlokpántot meg a hajtűket. Izgalmában csupán az illatosítóval telt selyemzacskóról feledkezett meg.

– A bűnös most ott térdepelt ura előtt a bejárati nagyteremben, s megkezdődött a kihallgatás.

– Bevallod a vétked, te nyomorult gazember?

Csin Tung hallgatott.

– Szedjétek ki hajából a csatokat, és adjátok ide! – parancsolta a két oldalán álló négy botoslegénynek. De azok egyetlen csatot sem találtak a fiú hajában.

– Hé, mondd csak, hová dugtad az aranypántot és az ezüstcsatokat?

– Nem volt nálam ilyesmi.

– Látom, nem akarsz visszaemlékezni! Le a ruhával!

Az izmos kezű legények keményen megmarkolták a fiút, leráncigálták róla a kabátot és a nadrágot, s lám, az alsónadrág korcáról egy illatosítóval telt tarka selyemzacskó csüngött alá. Hszi-men Csing első pillantásra felismerte Aranylótusz illatszeres zacskóját.

– Hátez meg hogy került hozzád, te kölyök?

Az elképedt Csin Tung nehezen eszmélt fel első ijedségéből, majd ezt hazudta:

– Söprögetés közben találtam odakint a kertben.

Hszi-men a fogát csikorgatta dühében:

– Kötözzétek meg, és lássátok el alaposan a baját! – parancsolta a szolgálknak. Harmincat veretett a nehéz bambuszbottal Csin Tung hátára. Az erős ütések nyomán a fiú bőre felszakadt, és vér borította a testét. Ezután a felbőszült Hszi-men parancsot adott az egyik szolgálknak, Laj-paónak, hogy tépjen ki két tincset elől a fiú hajából, s ezek után kikergette a házból.

Amikor Aranylótusz a távolból meghallotta a fiú jajveszékelését, mintha egy dézsa jeges vizet zúdítottak volna rá. De ebben a pillanatban már be is lépett a szobájába Hszi-men. Aranylótusz reszketett minden tagjában, a vér megfagyott az ereiben, szinte elállt a lélegzete, de összeszedte minden erejét, és szokásához híven segített Hszi-mennek levetni a felsőruháját. Ekkor

elcsattant az első pofon, majd a férfi behívta Csun-mejt, bezáratta az összes ajtót, és megparancsolta neki, senkit se engedjenek a pavilonba. Hszi-men Csing, lovaglókorbáccsal a kezében, leült az udvaron egy zsámolyra, és durván ráförmedt Aranylótuszra: vetközzék le, és térdeljen le előtte. Az asszony némán, lehajtott fejjel engedelmeskedett.

– Te elvetemült szuka, most aztán ki az igazsággal! – ordította Hszi-men Csing magából kikelve. – Az a gazember már mindent bevallott. Semmi értelme többé a tagadásnak! Hányszor szeretkeztél velem, míg távol voltam?

– Jóságos ég, ne engedd, hogy ártatlanul elpusztuljak! – siránkozott az asszony. – Hidd el, egész idő alatt nem követtem el semmi rosszat, napközben Meng Jü-lou tár-saságában varrogattam, este pedig bereteszeltem az ajtót, és korán aludni tértem. Az oldalsó bejáratot különben sem használtam soha. Ha nem hiszel nekem, kérdezd meg Csun-mejt!

És hangosan a szobalányért kiáltott.

– De hiszen azt mondták nekem, hogy egy arany homlokpántot és három ezüstcsatot ajándékoztál neki! Hiába is tagadsz! – kiáltott rá Hszi-men Csing dühösen. – Szörnyű igazságtalanság, ami velem történik! – erősgette Aranylótusz szenvedélyesen. – Az egész históriát az az átkozott találta ki, aki sohasem bocsátja meg nekem, hogy valamelyest a kegyeidbe fogadtál. Tépják ki tövestül a nyelvét, és pusztuljon el szörnyű kínok között! Az ajándékaid mind megvannak, az aranypánt is, meg a csatok is! Győződj meg róla! Ha egyetlen darab is hiányzik, mondd rám nyugodtan, hogy bolond vagyok. Ha meg az a kis gazember mást mondott, hidd el, hazugság volt minden szava!

– Nem bánom, lehet, hogy az aranypánttal és a csatokkal rendben vagyunk. De mi van ezzel – s ruhája ujjából előhúzza az illatszeres zacskót –, ráismersz? Hogy került ez a fiú ruhája alá? Még most is tagadsz?...

Egyre jobban belelovalta magát a dologba, s a korbács most lesújtott Aranylótusz patyolatfehér, illatos testére.

– Drága jó uram – esedezett fájdalomtól elgyötörve –, kímélje rabszolgájának életét! Ígérem, beszélni fogok. A zacskót a minap veszítettem el a parkban. Meng Jü-louval éppen a kasmírbogáncs felé sétálgattunk, amikor megoldódott az övem, akkor eshetett le a földre. Csak később vettem észre, de már hasztalan kerestem. Hogy is sejthettem volna, hogy ez a kis semmirekellő találta meg! Nem tőlem kapta, soha, de soha!

Hszi-men Csing megingott. Aranylótusz vallomása megegyezett a kertészlegényével. S ahogy az asszony most ott hevert előtte a földön rózsaszín meztelenségében, mint holmi virágszál, még fájdalmában is szépen, nyomorúságában is csábítóan, meghatottság vett erőt rajta, s jóllehet haragja még nem múlt el nyomtalanul, komor indulata már messze járt valahol a távoli Jáva felé.

Behívatta Tavasziszilvát, és az ölébe ültette.

– A te szavadtól függ, megbocsátok-e úrnődnek. Mondd meg nyíltan, mi igaz abból a mendemondából, hogy Aranylótusz összeszúrta a levelet a kertészlegénnyel?

A nem ostoba kacér kis teremtés indulatosan rávágta:

– Szó sincs olyasmiről, amire ön gondol. Az egész napot úrnőmmel töltöttem, elválaszthatatlanok voltunk, mint ajak az orcától. A kertészlegényről szóló mese közönséges koholmány, és csupán az ármánykodás szülte. Ne tűrje, uram, hogy efféle rút pletykákkal bemocskolják házának jó hírét!

Tavasziszilva szavai megtették a kívánt hatást. Hszi-men Csing elhajította a lovaglókorbácsot, s felszólította Aranylótuszt, öltözzön fel. Ezalatt Őszirózsával megterítettett, bort és ételt hozatott az asztalra. Aranylótusz térdre ereszkedett ura előtt, amikor átnyújtotta neki az első pohár bort. Hszi-men Csing így szólt:

– Megbocsátok neked, de legközelebb, amikor házon kívül töltöm napjaimat, a magány óráiban mosd fehérre és tisztítsd meg szívedet. Zárd be kellő időben az ajtókat és kapukat! Még gondolatban se vetemedj olyasmire, amivel vétesz a tisztesség ellen! Ha újabb panaszt hallok, nem kíméllek többé.

– Rabszolganőd tudomásul vette a parancsot – rebegette Aranylótusz, és négyszer mélyen meghajolt. Ezzel napirendre is tértek az ügy fölött.

De Aranylótusz szívét továbbra is féregként rágta az elszenvedett sérelem miatt érzett elkeseredés. Hszi-men Csing születésnapját két nappal később ünnepelték seregnyi vendég részvételével, de Aranylótusz egyáltalán nem mutatkozott. S mikor aztán Fahéjvirág megérkezett, hogy nagynénje, Li Csiao-er kíséretében ő is kifejezze jókívánságait, s az illendőség szabályai szerint az ötödik feleségnél is tisztelegni akart, Tavasziszilvával bezáratta

pavilonjának valamennyi kapuját, és behúzódott szobájába, melynek falai vastömbként zárták körül, s miközben szidalmakkal árasztották el őt, hagyta, hogy a nagynéni és az unokahúg dolgavégezetlen távozzék.

Amikor Hszi-men Csing ezen az estén meglátogatta, bánatosnak látta: gomolygó hajfelhői kócosan omlottak alá, virágszirom arca sápadt és elcsigázott volt. Még a szokásosnál is több alázattal igyekezett kedvében járni; kioldotta övét, segítette a vetkőzésnél, lábát langyos vízzel leöblítette. Ám az éjszaka kellős közepén, a heverőn élvezett szokásos mámor bódulatában, már nem tudta tovább magába fojtani a megszegyenülés szörnyű érzését, s beszélni kezdett:

– Mondd, ki az, aki e házban szívből és őszintén szeret téged? A többiek szerelme könnyen felszáll, akár a harmat, s ha meghalnál, az első adandó alkalommal gondolkodás nélkül újból férjhez mennének. Én értelek meg csak igazán, s bárcsak te is megértenél engem! Hát nem veszed észre, hogy az egész pletykázkodás gyűlöletből és irigységből fakad, mert tudják, hogy én vagyok a kedvenced? Azon sem csodálkoznék, ha egy szép napon le akarnának szúrni. S te most mégis kegyetlenül megaláztad az egyetlen asszonyt, aki szívből szeret. Megfeledezte a közmondásról:

*A házityúk csak szaladoz,
ha hajszoják, halálra rémül.
A vadtyúknak nem ily bajos:
ott a kerek ég menedékül.*

Nem érzed, hogy amikor bántalmaztál, leghűségesebb, legjobb hozzátartozódat gyötörted meg? Legutóbb a bordélyházban összerugdostad legényedet, Taj A-ert, de én egyetlen elítélő szóval sem illettelek. Tanú rá Holdasszony és Meng Jü-lou. Csupán egyvalami aggasztott: hogy tönkreteszted magad azoknál a fehérre meszelt, idegen cafráknál. Ne érts félre! Az effajta nőknek nem te kellesz, hanem a pénzed. Ne hagyd magad befolyásolni, maradj hűséges énhozzám, legalázatosabb rabszolgádhoz!

Ügyesen beágyazta Hszi-ment a hízelkedő szavak puha, meleg fészkébe.

De az nem törődött Aranylótusz intelmeivel, s alig telt el néhány nap, újból ellátogatott Li anyó tanyájára. Megérkezésének hírére Fahéjvirág, aki éppen a vendégeket szórakoztatta, gyorsan visszavonult a szobájába, lemosta arcáról a rizsport és festéket, kiszedte hajából a csatokat, ujjairól lehúzta a gyűrűket,

levetette magát az ágyra, és fejét a párnákba temette.

Hszi-men Csing jó ideig várakozott, míg Li anyó megjelent.

– De rég nem volt már szerencsém, sógoruram! – üdvözölte.

– Igen, nagyon lefoglalt a „szerény születésnapommal” kapcsolatos felfordulás.

– De remélem, a kicsike látogatása nem volt terhére!

– Ellenkezőleg. De mondja csak, hová bújt az a kislány?

– Ó, mintha kicserélték volna, mióta visszatért az önnél tett látogatásáról! Úgy látszik, elkedvetlenedett valami miatt. Naphosszat az ágyban fekszik, semmi áron nem akar felkelni, a mai napig egyetlenegyszer nem hagyta el a szobáját.

– Furcsa, nagyon furcsa, tüstént megnézem.

S megkérte az öregasszonyt, vezesse hátra a hálósobába. Fahéjvirág kibontott, kócos hajjal ott feküdt az ágyon, arccal a párnára borulva. Hszi-men Csing beléptekor a lány meg sem mozdult.

– Mi lelt? – kérdezte a férfi. – Miért vagy azóta, hogy nálunk jártál, olyan rossz hangulatban? Talán megbántott valaki?

Sokáig semmi válasz, csak miután Hszi-men Csing, ki tudja, hányadszor, megismételte a kérdést, szólalt meg végre Fahéjvirág:

– Persze, ott van melletted az Ötödik! Akkor meg mi szükséged egy magamfajta lányra? S bár nyilvánosházban nőttem fel, nekem is megvannak a magam jó tulajdonságai, s nem is kell nagyon felágaskodnom, hogy felülről nézzek le egy efféle derék polgárasszonyra. Legutóbb nem mint szakmabeli jártam nálad, hanem mint rokon és szerencsekívánó. Első feleséged a legmelegebb fogadtatásban részesített, ékszerrel és ruhákkal ajándékozott meg, s megkért, látogassam meg a jövőben is minden hívás nélkül. Ki merné azt állítani, hogy mi itt a virágudvarban nem tudjuk, mi a jó modor és illendőség? Ezért is indultunk el nagynénémmel, hogy illendőség szerint tiszteletünket tegyük ötödik feleségednél. De mi történt? Bezárkózott a pavilonjába, és kiüzent a szobalánnyal, hogy nem fogad minket. Hát illik ez? Hát ez a jó modor?

– Ne vedd a szívedre! – csitítgatta Hszi-men Csing. – Beszámíthatatlan volt azon a napon. De csak merjen még egyszer megbántani, akkor alaposan

elverem.

Fahéjvirág ijedten simított végig Hszi-men Csing arcán.

– Te csirkefogó, valóban képes volnál megverni őt?

– De még mennyire! – felelte nevetve Hszi-men Csing. – Hogy is tarthatnék másképp fegyelmet a feleségeim között? Hús-harminc korbácsütés! És ha még az sem segít, levágjuk a haját.

– Ugyan, te csak kérkedsz. Egyik percben szigorú vagy, a másikban meg talán azt sem tudod, hová legyél a kedvességtől, amikor nála vagy. Ki tudja, nem vagyok ott olyankor. Hozd el nekem bizonyítékul egy levágott hajtincset, akkor majd elhiszem, hogy ilyen meg olyan erős vagy.

– Légy csak egész nyugodt, és hidd el.

Másnap, hajnali szürkületkor, búcsút vett Fahéjvirágtól, aki újból emlékeztette ígéretére:

– Tehát a legközelebbi alkalommal nehogy a nélkül a bizonyos dolog nélkül jöjj el, különben még a tükörbe se nézhetsz többé szégyenkezés nélkül.

Hszi-men Csing még félig bódultan érkezett haza, sehogy sem tudott szabadulni Fahéjvirág utolsó szavainak kényszere alól. Gyorsan átment az első szobákon, egyenesen Aranylótusz hálószobájába. Az nyomban észrevette, hogy a férfi még kissé kótyagos, s ezért még több oda-adással vette körül. Hszi-men Csing leült az ágy szélére, s megparancsolta Aranylótusznak, hogy húzza le lábáról a cipőt. Még alig esett túl ezen a megaláztatáson, a férfi minden átmenet nélkül hirtelen rárivallt:

– Vetkőzz! Térdre!

Az asszonyt szörnyű félelem fogta el, testének minden hajlása gyöngyözni kezdett az izzadságtól. Térdre ereszkedett, de nem akart levetkőzni.

– Magyarázza meg végre, uram, legalább egyetlen szóval, mit vétett rabszolganője! – könyörgött. – Inkább a halál, mint ezek a kínzások minden áldott nap! Miért nem tudok sehogy sem a kedvében járni, bármennyire is igyekszem? Nem bírom tovább ezt a lassú kínzást, úgy érzem, tompa kés mélyed a húsomba!

– Le a ruhával, vagy meglátod, mi történik! – szólt Hszi-men Csing fenyegetően. Majd átkiabált Csun-mej szobalánynak: – Ide a korbácsot!

De Csun-mej megtagadta az engedelmességet. Hszi-mennek még jó

néhányszor meg kellett ismételnie a parancsot, míg halkan kinyílt az ajtó, és a szobalány bizonytalan léptekkel feléje közeledett. Megpillantva az ágy előtt térdeplő úrnőjét és az asztal alatt a felborult lámpát, lába a földre gyökerezett.

– Segíts, Csun-mej nővérke! Látod, megint meg akar korbácsolni! – kiáltotta Aranylótusz kétségbeesetten.

– Rá se hederíts, te kis kotnyeles! – szólt Hszi-men Csing erélyesen. – Inkább ide a korbáccsal, hogy rendre tanítsam!

A kicsike nem tudta tovább magába fojtani felháborodását.

– Nem szégyelli magát, uram? Mit vétett magának ez az asszony? Minden ok nélkül nekiesik, mert felül a pletykának, rátör, mint füves síkságon az orkán a nem létező akadályokra. Ki értene meg, ki tisztelné még ezek után? Engem mindenesetre hagyjon ki a játékból! – S ezzel már ki is rohant.

Hszi-men Csing zavartan, szárazon felnevetett, majd a térdeplő Aranylótuszhoz fordult:

– Gyere ide, ne félj, nem verlek meg, mindössze egyvalamit kérek. Felelj, teljesíted kérésemet?

– Testestül-lelkestül az öné vagyok, drága uram. Bármit kér tőlem, megkapja. De hát miről van szó?

– Szeretnék egy szép tincset a hajadból.

– Minek?

– Egy hajhálóhoz.

– Valóban? Ha mindenáron ezt kívánja, megadom, csak ígérje meg, hogy nem használja fel semmilyen alantas célra.

– Megígérem.

Aranylótusz kibontotta a haját, Hszi-men Csing pedig az ollóval kivágott belőle egy szép, vastag hajfonatot. Gondosan becsomagolta egy darab papírba, és zsebre vágta. Aranylótusz gyengéden a melléhez simult.

– Ó, bármit kérsz tőlem, megteszem neked – mondotta könnyek között. – Csak azt ígérd meg, hogy nem leszel ilyen szeszélyes! Hidd el, egyetlen szót sem szólok, ha más asszonyhoz is kedves és gyengéd leszel, csak velem szemben ne légy ilyen elutasító!

Hszi-men Csing alig várta a másnapi találkozást Fahéjvirággal. Diadalmasan odanyújtotta neki a feketén csillogó vastag hajfonatot.

– Ugye megtartottam a szavamat? Nem csekély megerőltetésembe került, sőt, egy kis cselhez is kellett folyamodnom. Haha, azt füllentettem, hogy egy hajhálóhoz kell!

– Nem olyan nagy ügy az egész, miért kell emiatt olyan hűhót csapni! Minek nyúltál az ollóhoz, ha ennyire félsz tőle? No, add már ide! Majd ha elmégy, visszakapod.

Odahívta nővérét, hogy távollétében kis időre szórakoztassa Hszi-men Csing urat, ő pedig zsákmányával felment a szobájába. Lehúzta lábáról a papucsot, és a hajfonatot a talpába rejtette. Ez volt aztán az elégtétel: reggeltől estig ellenfele haján taposhatott!

Teltek-múltak a napok, de Hszi-men Csing csak nem ment haza. A legutóbbi jelenet óta, mely szép hajfonatába került, Aranylótusz búskomorságba esett. Ki sem tette többé lábát a pavilonból, az étel sem ízlett már neki. Ezért az aggódó Holdasszony elhívatta Liu anyót, aki, ha szükség volt rá, orvosi tanácsokkal látta el Hszi-men háza népét. Liu anyó napi két fekete gyógyipirulát írt fel a betegnek, estére pedig egy fűszermentes erőlevest. Mindezen felül azt javasolta, hogy hallgassák meg másnap az ő férjét is, aki elkészíti majd a beteg horoszkópját.

– A jövőmondás tudományában is jártas? – kérdezte Aranylótusz kíváncsian.

– Ejnye, ejnye, de még mennyire! Ámbár a vakok dobjával járja az utcákat, három dologhoz mégis pompásan ért: a horoszkópkészítéshez és szellemidézéshez, a fekélyek kiegészéséhez és az „igézéshez”.

– „Igezéshez?” Az mi?

– Tegyük fel, nézeteltérés támad szülők és gyermekek között, a testvérek összevesznek, a főfeleség és az ágyas örökösen civakodnak, ilyenkor az öregem előszedi varázsigéit, hamuvá égeti őket, belekeveri valamiféle italba, azt megitatja az illetővel, s három napba sem telik, minden a legnagyobb rendben van. Nemcsak a betegséget és iszákosságot gyógyítja ezzel a varázslattal, hanem felvirágoztatja a kereskedelmet, termővé teszi a szántóföldeket, és hasznot hajtóvá teszi az üzletet. S mivel a csillagokhoz ért a legjobban, az emberek általában „csillagjós Liu”-nak nevezik.

Aranylótusz feszült figyelemmel hallgatta. Teát és süteményt hozatott az öregasszonynak, s amikor az menni készült, néhány ezüstbátkát csúsztatott a markába.

Tegye csak el, három az orvoslásért, a fennmaradó ötből pedig fedezze a papíramulettek és más szükséges holmik kiadásait. Egyszóval holnap újra várom, a reggeli idején, csak otthon ne felejtse az urát.

Liu anyó másnap reggel pontos időben megjelent vak férje kíséretében. A vén gazember mindenekelőtt megkérdezte Aranylótusz születése órájának, napjának, hónapjának és évének csillagászati kettősjegyét. Azután egy ideig láthatatlan alakokat formált az ujjaival, majd eldarálta rejtelmes asztrológiai formulákkal átszótt horoszkópszövegét, amiből Aranylótusz mindössze annyit értett, hogy házasságcsillagzatának állása kedvezőtlen, és óvakodnia kell, nehogy az alja nép a nyelvére vegye.

Amikor aztán befejezte a hadarást, Aranylótusz így szólt:

– Nagyon lekötelezne, mester, ha most már a varázsereje is működésbe lépne. Nálam mindenekelőtt két dologról lenne szó: az egyik, hogy megóvjon a cselédség nyelvétől, a másik, hogy szeressen és tiszteljen az uram.

Mire a vak gazember:

– Vegyen egy fűzfahasábot, faragjon ki belőle egy férfi és egy női alakot, írja rá a négy kettősjegyet az ön és férje születési órájával, a két figura köré csavarjon hétszer hét piros selyemszálat, azután göngyölje be egy csík vörös selyem krepp-papírba, s mindezt tegye éjszakára férje szemére. Továbbá tegyen a szívére néhány ürömszárat, szúrjon egy tűvel a kezébe, a lába közét pedig kenje be enyvvel. Ezenkívül rejtsen egy cinóbervörös varázsigt a párnájába, egy másikat égessen el, a hamut pedig keverje a teájába. Meglátja, három napba sem telik, s meglesz a kívánt hatás.

– Meg szabad kérdezni, mi az értelmük ezeknek a rejtélyes dolgoknak?

– Megmondom: a szem eltakarása a pirossal bebugyolált figurákkal azt eredményezi, hogy attól fogva szépnek és kívánatosnak látja majd magát, a legendás Hszi Si másának. Az ürömszálatól újból szerelemre lobban a szíve. A tűszúrások hatása: soha többé nem emel kezét magára, még akkor sem, ha valami rosszat cselekszik. Az enyv megakadályozza, hogy valaha is könnyű öröme tanyájára tévedjen.

Aranylótusz teljes mértékben megnyugodott, és búcsúzóul még két szép

hajcsatot is ajándékozott a vén csalónak. Másnap Liu anyó elhozta neki a varázsigéket és a vak ember előírása szerint felhasználandó kellékeket. Mire Hszi-men Csing hazaérkezett, Aranylótusz már gondosan előkészített mindent, majd megitta a férfit a teába kevert varázshamuval, párnájába rejtette a cinóber-vörös varázsigét – egyszóval semmiről sem feledkezett meg. A siker látszólag a vén szemfényvesztőt igazolta. Még két nap sem telt el, s a két szerelmes között a legteljesebb egyetértés uralkodott, úgy ficáncoltak az élvezetekben, mint halacskák a vízben. Ámde, tisztelt olvasó, általában nemhiába óvják a férjeket attól, hogy elnézzék feleségük titkos kapcsolatát a boncokkal és apácákkal, taoista papokkal és jósokkal, dajkákkal és kerítőnőkkel. Így szól a régi jó közmondás:

*Hátsó kapud is zárd reteszre,
vendégek közé ne ereszd be,
őrizd kertedben feleséged,
bosszúság, baj akkor nem érhet.*

TIZENKETT'EDIK FEJEZET

*Hua asszony titkos szálakat sző
a falon innen és túl.*

*Jing-csun szobalány az ablakhasadékon
át leselkedik*

Hszi-ment egy nap meghívta szomszédja, Hua Ce-hszü. Midőn déltájt átment hozzá, és gondolatokba merülve végigsétált a külső udvaron, majdnem belebotlott Hua asszonyba, aki egyszeriben ott állt előtte, a második kapun túli feltöltött részen. Egyszer már látta régebben, de csak messziről, barátja vidéki birtokán tett látogatása alkalmával, de közvetlen közelről most először volt szerencséje hozzá. A forró évszaknak megfelelő könnyű öltözék volt rajta. Vékony felsőruhája látni engedte nyakát, és olyan lazán záródott a keblek fölött, mint egy széthasított lótuszgyökér már csak gyenge szálakon függő két fele. Fehér felsőruhájának áttört szegélye alól, mint két hegyes nyelvecske, fönixmintával kihímzett kecses, piros szaténpapucska kandikált elő. Haját ezüsből csomózott háló fogta össze, fülében aranyfoglatú rubinfüggők. Középmagas termetű volt, ananászdinnye-arcának ovális formáját két finom ívelésű szemöldök hangsúlyozta. E látványtól Hszi-men Csing érzékei mennyei magasságokba szárnyaltak.

Mély meghajlását az asszony egy halk *van fu*-val, „tízezerszeres szerencse”-kívánattal viszonzta, s ezzel már el is tűnt. De miután Hszi-ment egy komorna bevezette a fogadószobába, és hellyel kínálta, félig az ajtó mögé rejtőzve máris feltűnt csodás arca.

– Egy pillanat türelmet kérünk – mondotta. – Férjem még távol van valami üzleti ügyben, de hamarosan itt lesz.

Majd kis idő elteltével – közben a szobalány felszolgált a teát – az ajtó mögül újból felcsendült a hangja:

– Megkérhetném valamire, nemes uraság? Meglehet, férjem majd el akar menni önnel valamelyik borozóba, de tegye meg nekem, ne engedje túlságosan soká kimaradni, nehogy folt essék a becsületemen. Mellesleg hadd jegyezzem meg, hogy pillanatnyilag teljesen egyedül vagyok a házban két szobalánnyal.

Hszi-men Csingnek mindössze annyi ideje maradt, hogy megígérje:

– Bízhat bennem, sógornóm, nem fog csalódní bennem... – s lám, máris jelentették Hua úr megérkezését, mire az asszony nyomban eltűnt az ajtó mögűl. Jól sejtette: férje csak azért kérette magához Hszi-men Csing urat, hogy mielőbb elinduljanak Vu anyó bordélyházába, minthogy Hua barátnője, „Ezüstöscke”, éppen ezen a napon, a hatodik hónap huszonnegyedikén tartotta születésnapját, és ezt természetesen vidám hangulatban kellett megünnepeelniük.

A szép Hua asszony kívánságához híven Hszi-men már a kora esti órákban hazavitte erősen ittas barátját, akinek leitatása érdekében ő maga is mindent elkövetett. A részeg embert szerencsésen becipelték a belső helyiségbe, s Hszi-men Csing már éppen távozni készűlt, amikor Hua asszony, azzal az ürűggyel, hogy köszönetet akar mondani Hszi-mennek, belépett a fogadószobába.

– Az az ostoba férjem megint nem tartott mértéket – kezdte. – Milyen kedves öntől, hogy hazakísérte!

Hszi-men Csing meghajolt.

– Ó, kérem. Az ön óhaja mindenkor ércfeliratként vésődik a szívembe, és velőig áthatja a csontjaimat. De különben is azonos irányban vitt az utunk. Mindössze azt sajnálom, hogy nem voltam elég óvatos, és nem tudtam megakadályozni, hogy férje oly sokáig kimaradjon. Minden erőmet latba vettem, hogy indulásra bírjam, de midőn aztán elhaladtunk Cseng anyó „Örömcillag tanyá”-hoz címzett kéjlaka mellett, csak a legnagyobb erőfeszítés árán tudtam megakadályozni, hogy oda is be ne térjen. Ugyanis alighogy megpillantotta a kis Kedvencillatot, aki mellesleg igen csinos kis teremtés, és véletlenül éppen ott ácsorgott a bejárat előtt, megmakacsolta magát, és mindenáron be akart menni. Ha engedem, nem kétséges, ott marad egész éjszaka. Csak az nem fér a fejembe, hogyan hanyagolhat el valaki egy ilyen bájos, fiatal feleséget! Igazán felelőtlen dolog ettől az ostoba fickótól!

– Ebben teljesen egyetértünk. Valósággal belebetegszem férjem könnyelmű, léha életmódjába. Vigyázna rá egy kevésbé a jövőben is, ha megkérném? Szívűből hálás lennék érte!

Nos, Hszi-men Csing barátunk olyanfajta ember volt, aki a legkisebb rezdűlésből is nyomban tudta, merről fűj a szél. Hála a szelekkel és a holddal űzött sokéves féktelen játékának, egy szempillantás alatt megértette, hogy a

szép Hua asszony szavai lehetővé teszik kényelmes behajózását a szerelem kikötőjébe. Vagy engedje el balga módon a füle mellett az asszony félreérthetetlen célzásait? Arcán megértő mosoly futott végig, s így válaszolt:

– Ne aggódjék, sógornóm! Vigyázni fogok rá, kérlelhetetlen szigorral.

Hua asszony megköszönte az együttérzést, majd búcsúzóul meghajolt. Hszi-men kiitta barackmaghabbal ízesített teáját, s mint aki jól végezte dolgát, elindult hazafelé.

Ettől a naptól kezdve tervszerűen tört célja felé. Valahányszor barátjával, Huával ellátogatott valamelyik örömtanyára, magával vitte Éhenkórász Jinget és Hszie Hszi-tát is; az ő feladatuk volt, hogy leitassák Huát, és ne engedjék haza éjszakára. Ő maga titokban kereket oldott ilyenkor, hazaszaladt, behúzódott egy kapualjba, és onnan leste a szomszédos házat. Mihelyt észrevette, hogy szép szomszédnője a két komorna kíséretében megjelenik a mellékkijáratban, és az utat kémleli, nem jön-e már a férje, Hszi-men elhúzott a közelükben, hol keletnek, hol nyugatnak fordult, egyet-egyet köhintett is, hogy felhívja magára a figyelmet, és tüzes pillantásokat lövellt a kapualjban imbolygó árnyék felé. Az asszony viszont, mihelyt közeledni látta a férfit, riadtan behúzódott a kapu mélyébe, de nyomban, hogy eltávolodott, óvatosan újból előbújt, és nyakát nyújtogatva lesett utána. Így folyt kettőjük várakozásteli szemezése, mindegyik a másiktól várta a kezdeményezést.

Egy este Hszi-men Csing újból ott állt megszokott őrhelyén, amikor túlról odajött hozzá Hszin-csun, a szobalány.

– Talán óhajt valamit az úrnőd? – kérdezte várakozásteli izgalommal.

– Igen, beszélni szeretne önnel. Hua úr nincs otthon.

Hszi-men Csing sietve engedett a felszólításnak; a komorna bevezette a fogadószobába.

– Oly jóságos volt hozzám a minap... – üdvözölte az asszony. – Ma vagy tegnap nem találkozott véletlenül a férjemmel? Két napja nyoma veszett.

– Dehogynem, tegnap együtt voltunk Cseng anyónál, csakhogy ügyesbajos dolgaim engem valamivel korábban elszólítottak. Ma viszont nem láttam, s a legjobb akarattal sem tudnám megmondani, hol kószál. Annak azonban nagyon örülök, hogy legalább én nem vagyok ott, különben ígéretem megszegése miatt joggal illelhetne súlyos szemrehányásokkal.

– Ez az ember utóbb még a kétségbeesés szélére taszít kíméletlenségével!

Miért kell örökösen a virágok és fűzek árnyékában hancúroznia, és megfélekednie az otthonáról?

– No de ettől ő még igen derék és szeretetre méltó ember... – sóhajtotta Hszi-men Csing álszenteskedve, s attól tartva, hogy a férj netán meglepetésszerűen betoppan, hamarosan elköszönt.

Amikor Hua barátunk másnap hazaérkezett, haragos felesége felnyitotta a felgyülemlt szemrehányások zsilipjeit.

– Szomszédunk, Hszi-men úr, volt oly szíves és áldozatkészen pártfogásába vett egy kissé, különben teljesen elzúllenél. Úgy érzem, valami csekély figyelmességgel le kell rónunk az iránta való hálánkat. Ez majd megerősíti barátságunkat is. – Hua engedelmesen négy dobozt hozatott, telerakta őket különböző kisebb ajándékokkal, és egy kancsó legfinomabb borral egyetemben átküldte őket a szomszédba.

Holdasszony, akinek Hszi-men Csing elmondta, mi indította barátját erre a lépésre, gúnyosan megjegyezte:

– Nézd csak, milyen féltő gonddal ügyelsz Hua erényeire. Törődnél inkább a saját életed tisztaságával! Olyan ez, mintha az agyag-Buddha egy másik agyag-Buddhát akarna tisztességre tanítani. Hát nem tekeregsz magad is naphosszat a városban? Egyébként valóban viszonznunk kell ezt a figyelmességet, már csak illendőségből is. Nézd csak meg, ki írta alá a kísérőlevelet. Ha az asszony, akkor rajtam a sor, hogy kedvességét egy meghívással viszonzom. Ha pedig Hua úr, akkor rád bízom, mit csinálsz.

– Hua írta alá – válaszolta Hszi-men Csing. – Holnapra meghívom.

Miután Hua úr egy álló napig evett-ivott a szomszédban, felesége ismét elébe állt, és az orra alá dörzsölte:

– Mit számít az a néhány ócska kis ajándék? Hol van az a bőkezű vendéglátástól? Megint csak mi vagyunk a szomszédaink adósai, s feltétlen egy újabb meghívással kell viszonznunk kedvességüket. – Éppen kapóra jött a krizantém ünnepe, a kilencedik hónap kilencedik napján. Hua erre a napra négy másik cimborájával együtt meghívta Hszi-ment, hogy együtt gyönyörködjenek a krizantémokban. A házigazda még két táncosnőt is szerződtetett a vendégek szórakoztatására, és az este, mint az már lenni szokott, rózsás hangulatban zajlott le.

*Ilyenkor szokták fűrgén becikázni
zegzugos úton nyulak a határt,
égnek fák, füvek piros bóbitái,
sárga virág árasztja illatát.
A hollók gyászos seregét ki bánja?
Fogd üstökön a kedvező időt.
Jó vigadozni bornál, helyre lánnyal,
lesni a függöny mögött szeretőd.*

Úgy lámpagyújtás táján történhetett: Hszi-men Csing felkelt az asztaltól, kifelé igyekezett, mert sürgős elintéznivalója akadt. Az ajtó előtt a félhomályban kis híján összeütközött Hua asszonnyal, aki a szellemfal előtt foglalta el őrhelyét. A férfi közeledtére sietve a nyugati oldalbejáró felé húzódott. Nyomban ezután Hsziu-csun szobalány lépett oda hozzá a sötétből.

– Úrnöm azt üzeni – suttogta –, hogy legyen mértékletes az ivásban, és távozzék el idejekorán. Később megint üzeni fog.

Örömeben Hszi-men Csing majdhogy megfélekedezett kijövetelének tulajdonképpeni okáról. Visszatérve az asztalhoz, részegséget színlelt, és lehetőleg került az italt.

Hua asszonynak, aki közben nyugtalanul fel-alá járt a függöny mögött, még jó ideig türelmesen kellett várakoznia. Az éjjeliőr már első őrzárata végéhez érkezhett, de Hszi-men úr még most is ott ült az asztalnál, bambán maga elé meredve, mint aki az álommal küszködik. Két cimboráját, Éhenkórász Jinget és Hszie Hszi-tát, mintha odaszegezték volna a székhez. Még akkor sem mozdultak, amikor a két másik ivócimbora, Csu Si-nien és Szun Tien-hua már eltűnt. Hua asszony türelmetlenségében alig tudta türtőztetni magát. Hszi-men Csing végre felállt, és menni készült.

– Egy percig sem tudsz nyugodtan ülni, testvérkém? – kérdezte Hua úr szemrehányóan. – Ma meglehetősen barátságtalan vagy vendéglátóhoz.

– Fejembe szállt a bor, alig állok a lábamon – válaszolta Hszi-men akadozva, és két szolgától támogatva, megjátszott részegséggel kitántorgott az ajtón.

– Nem tudom, mi üthetett ma belé – dörmögte Éhenkórász Jing. – Nem akar inni, és még az a néhány csepp is megártott neki. De ettől mi nyugodtan

ihatunk. Szép, meghitt társaság maradt így együtt.

– Pimasz söpredék! – mormogta Hua asszony dühösen a függöny mögött. Azután kihívatta férjét.

– Inkább vonulj el, légy szíves, ezzel a két alakkal a bordélyházba. Ott aztán tovább folytathatjátok az ivást. Legalább idehaza kímélj ettől az átkozott lármától! Talán bizony miattatok majd egész éjjel égetem a mécseseket, és melegen tartom a tűzhelyet? Eszem ágában sincs!

– Én szívesen elmennék, de akkor megint jössz a szemrehányásokkal.

– Miattam akár haza se gyere virradat előtt.

Hua barátunknak ezt kétszer se kellett mondani, s cimborái is örömmel beleegyeztek. Így aztán röviddel éjfél előtt felkerekedtek a két táncosnővel. Két szolgát vittek magukkal, Tien Fu-ert és Tien Hszi-ert.

Ezalatt Hszi-men egy kerti lugas sötétjében üldögélt, közvetlenül annak a falnak a tövében, mely birtokát Huától elválasztotta, és az ígért üzenetre várakozott. Ebben a pillanatban odaátról kutyaugatásra és ajtónyikorgatásra lett figyelmes. Azután újból csend támadt. Kisvártatva a fal tarajáról macskanyávogás hallatszott. Hszi-men felnézett: a fal mögött Jing-csun szobalány ágaskodott, és integetett. Megértette a jelet. Gyorsan egy asztalt tolt a falhoz, egy padot állított rá, s máris átmászott a szomszédba. A túlsó oldalon egy létra várta, melyen kényelmesen leereszkedett. A szobalány a gyertyáktól megvilágított fogadószobába vezette. A szép szomszédasszony lenge öltözékben, kibontott, simára fésült hajjal fogadta, helyet kínálta, s köszöntésképpen feléje nyújtotta az első pohár bort.

Néhány udvarias, bevezető szóvirág után így folytatta:

– Már azt sem tudom, hová legyek a türelmetlenségtől. Férjem vendégeinek, annak a két arcátlan fickónak esze ágában sem volt elmenni. Ekkor rábeszéltem őket, folytassák a bordélyházban a dínomdánomot. Így tudtam csak megszabadulni ettől a tolakodó népségtől.

– De mi lesz, ha Hua testvér váratlanul betoppan? – kérdezte az óvatos Hszi-men.

– Ó, holnapig kimenőt adtam neki. Egyébként a két szolga is elkísérte. Teljesen egyedül vagyok, rajtam kívül csak a két szobalány van idehaza. Feng anyó pedig – egykori nevelőnőm –, aki a kaput őrzi, teljesen megbízható, és hallgat, mint a sír.

Hszi-men most már megnyugodott, és gondtalanul élvezte a pásztoróra örömeit. Szorosán összebújtak, válluk, combjuk egymáshoz simult, egyazon kehelyből, egyazon pohárból ittak. Jing-csun szobalány töltötte az italt, az ételt pedig Hsziu-csun hordta fel. Ezt követően a párocska visszavonult az illatfelhőktől bódító hálósobába, s a tarka selyemfüggönyök mögött átadta magát az ágy örömeinek.

Hua asszony előzőleg gondosan bezárta a pergamennel bevont kettősablakot, nehogy meglesse őket holmi kíváncsiskodó. De komornája, Jing-csun ravaszságát számításon kívül hagyta. A tizenhét esztendő, minden lében kanál teremtés nem állta meg, hogy oda ne osonjon az ablakpárkányhoz, és egy hajtúvel kémlelőnyílást ne szúrjon a kettős pergamenben. A lámpák és gyertyák fényében az ágyfüggönyön egy sajátos formájú, fickándozó óriáshalnak tűnő valaminek az árnyképe rajzolódott ki, a kiszűrődő hangok pedig hol papagájrikácsoláshoz, hol fecskecsiviteléshez hasonlítottak. Majd a különös tünemény megnyugodott, kettévált, s a leány a következőket hallotta:

– Hány zöldellő tavaszt élt meg eddig?

– Huszonhárom. Hát az ön első felesége hány éves?

– Huszonhat.

– Tehát három évvel idősebb énnálam. Egyébként szeretném tiszteletemet tenni nála, és meg is ajándékoznám valami csekélységgel, de nem tudom, kíván-e egyáltalán érintkezni velem.

– Ne aggódjék, nagyon jóindulatú asszony.

– De mit mond majd neki, ha tudomást szerez erről az éjszakai kiruccanásáról?

– Ó, az én feleségeim messzire laknak innen, nem vehettek észre semmit. Csak az Ötödik lakik itt egészen közel, egyedül, egy kerti pavilonban. De ő óvakodni fog attól, hogy beavatkozzék az ügyeimbe.

– Hány éves az Ötödik?

– Ugyanannyi, mint az Első.

Ha nem veti meg silány személyemet, szívesen testvéremmé fogadnám. Holnap egy-egy pár saját készítésű papucsot viszek neki és az Elsőnek.

Hajából kivett két aranycsatot, és átnyújtotta Hszi-mennek:

– De nehogy a férjem meglássa!

Együtt maradtak, míg csak meg nem szólalt az első kakas, és kelet felől halvány fény nem jelezte a hajnal érkezését. Azután Hszi-men visszatért a maga birodalmába, ugyanazon az úton, amelyiken jött. A következő látogatások biztosítására még megbeszéltek egy titkos jelet.

A fal irányából jövő köhécselesnek és egy lehulló téglának kellett jeleznie, hogy odaát tiszta a levegő.

Hszi-men egyenesen Aranylótusz pavilonjába ment: az asszony még ágyban feküdt.

– Hol kószáltál az éjszaka? – kérdezte Aranylótusz.

– Vu anyó tanyáján jártunk Hua testvérrel. Csak szívességből mentem vele.

Az asszony elhitte Hszi-men Csing szavait, de a gyanakvás árnya mégis ott bujkált a szívében.

Egy délután Meng Jü-louval kint ült a lugasban, és varrogatott. Egyszerre csak, közvetlenül a lugas mellett, egy téglapottyant a földre. Meng Jü-lou ijedten behúzta a lábát, és lehajtotta a fejét, de Aranylótusz pillantása véletlenül éppen a két parkot elválasztó közeli falat súrolta, s fent egy helyen hirtelen felvillanó világos foltot pillantott meg: gyorsan felbukkanó, majd újból eltűnő arcot. Könyökével meglökte társnőjét, s arra a bizonyos helyre mutatott.

– Harmadik nővérem, hiszen odaát szomszédunk, Hua úr kertje fekszik – mondotta halkán. – Aki pedig éppen átnézett ide, majd amikor látta, hogy itt ülünk, ismét eltűnt, az öreg Feng anyó volt. Tisztán felismertem. Mit gondolsz, csak a virágjainkra volt kíváncsi?

Aranylótusz ezen az estén titokban szemmel tartotta Hszi-ment. Amikor a férfi futó látogatást tett nála a pavilonban, kérdésére, hogy kíván-e enni vagy inni valamit, szórakozottan elhárította a kedvességet, s alakját hamarosan elnyelte a park sűrűje. A falnak ama része felé vette útját, melynek tetején Aranylótusz megpillantotta a délutáni arcot. Nyomban azután Hszi-men egy létrát támasztott a falhoz, és óvatosan felkapaszkodott rajta, majd eltűnt a túlsó oldalon. Aranylótusz gondolatokba mélyedve sétált a szobájában, és midőn végre lefeküdt, sehogy sem jött álom a szemére.

Hszi-men Csing kora reggel egyszerre megjelent a hálósobájában, és leült az ágya szélére. Aranylótusz félig lehunytt szeme alól oldalt rásandított:

arcáról büntudatot s zavartságot olvasott le. Most hirtelen felült, megragadta Hszi-men fülét, és szigorúan az arcába nézett:

– Valld be, te hűtlen, hol töltötted az éjszakát? – korholta. – Csak kérlek, hagyd a kifogásokat! Ismerem a rejtekutaidat. Délután Meng Jü-louval éppen a lugasban varrogattunk, s véletlenül tanúi voltunk, amint odaátról jelt adtak neked. És mikor a minap azt állítottad, hogy Hua barátod az éjszaka kellős közepén magával cipelt a bordélyházba, bordélyházon természetesen annak a felszarvazott Huának a házát értetted, nem igaz? Ki vele, mondd meg hát, hányszor háltál azzal a ledér nőszeméllyel? Ha őszinte leszel, és megmondod az igazat, hallgatni fogok. De ha csak egyetlen szóval is félrevezetsz, meglásd, alaposan megszegyenítlek, te hálátlan! Vessen ki még a föld is a gyomrából, és a sírban se legyen nyugalmad!

Hszi-menen meglátszott, hogy tetten érték. Jobbnak látta, ha behúzza a nyakát, és lehetőleg ki sem látszik a földből. Térdre borult Aranylótusz előtt, s alázatosan esedezni kezdett:

– Te drága, mézes szájú kis asszony, kérlek, ne csapj lármát! Őszintén bevallok mindent. – Mesélni kezdett, s vallomását e szavakkal zárta: – Egyébként a közeljövőben tiszteletét akarja tenni nálad meg első feleségemnél, és saját készítésű papuccsal akar megörvendeztetni mindkettőtöket. Téged nagyon szeretne nővérévé fogadni.

– Füttyülök rá! Az efféle figyelmességekkel csupán a közeledést szeretné elősegíteni, bejáratos szeretne lenni a házába. Bennem aztán emberére talált, nem hagyok homokot szórni a szemembe, semmi kedvem közvetlen közletről szemlélni a disznóságait. Mondd meg egészen nyíltan, hányszor háltál vele?

Hszi-men alig tudta visszatartani a nevetését.

– Furcsa asszony vagy te, képes lennél halálra kínozni az embert ezekkel a lelkiismereti kérdésekkel! Nyugodj meg, kérlek, holnap eljön hozzád, kötelességszerűen lerója tiszteletét, és barátsága jeléül egy pár papucgot ajándékoz neked. Tegnap már megtudakolta Holdasszony lábméretét, most pedig egyelőre ezt a kis figyelmességet küldi neked.

Levette sapkáját, és kiszedte hajából a Hua asszonytól kapott két díszcsatot. Értékes, kék türkizberakásos vertarany ékszerek voltak, a szerencsehozó írásjegy, *a sou* – hosszú élet – alakját követték. Annak idején az öreg főeunuch, Hua asszony férjének nagybátyja viselte őket az udvarnál.

– Nos, hogy tetszenek?

Aranylótusz egyelőre ki volt engesztelve.

– Jó, nem bánom, ne vesztegessünk több szót a dologra, sőt mi több, veled együtt szeretném figyelni, milyen szelek fújdogálnak, ha újból megkívánod. Meg vagy elégedve?

– Milyen megértő asszonyka vagy! – dicsérte Hszi-men, elragadtatva a váratlan fordulattól, miközben gyengéden karjába zárta. – Tudod, szomszédnőnk nem számításból szeret. Igazi szerelem ez, első látásra. Te pedig jutalmul holnap egy elragadó ruhát kapsz tőlem.

– Ide figyelj, nem nagyon bízom a te mézesmázos szavaidban. Ha azt akarod, hogy szótlánul elnézzem ezt a szerelmi viszonyt, ígérj meg három dolgot.

– Bármit kívánsz, mindent megteszek!

– Először is, kerülnöd kell a bordélyházakat. Másodszor, mindenben engedelmeskedned kell nekem. Harmadszor, valahányszor odaát jársz annál a másiknál, utána pontosan be kell számolnod, milyen volt. És nem szabad semmit sem elhallgatnod! Rendben van?

– Boldogan megteszem!

Ettől a naptól kezdve Hszi-men Csing, valahányszor odaát járt Hua asszonynál, mindenről híven beszámolt Aranylótusznak: mit csinált, mit evett, és mit ivott. Az asszony mindent tudni akart: halvány-e Hua asszony bőre, puha-e, mint a virágos damaszt, bírja-e az italt, s legalább annyira ért-e a kártyajátékhoz, mint a hold és a szelek játékához.

Hszi-men Csing egy alkalommal értékes, selyemre festett frízt hozott haza magával, melyet Hua, az öreg főeunuch, lopott el a császári háremből. Hosszú, kifodrozott, aranszélű selyemcsík volt, melyen a művész tizenkét különböző szerelmi jelenetet ábrázolt mesterien. Szinte földöntúli szépség áradt a huszonnégy meztelen férfi- és nőalakból, akik ketten-ketten tavasszal ébredő ösztöneiknek áldoztak.

Aranylótusz a lámpa fényénél előbb figuráról figurára figyelmesen végignézte a frízt, majd újból összehajtogatta, s mintha a sajátja volna, megőrzésre átadta Csun-mej szobalánynak.

– Két napig maradhat itt, aztán vissza kell adnom – kockáztatta meg

szerényen Hszi-men. – Féltett emléke szomszédnőnknek, csak azért hoztam át, hogy megmutassam neked.

– Ezt nem kapod többé vissza! – felelte Aranylótusz dacosan. – Az ábrázolásokat mindennap tanulmányozni akarom.

– Ha nem fogadsz szót, meglátod, erőszakkal veszem ki kis kezedből a képet – fenyegette meg tréfásan Hszi-men.

– Próbáld csak meg! Többé nem kapod vissza, inkább eltépem apró darabokra.

– Akkor hát mit tehetek? – válaszolta Hszi-men Csing megváltozott, kedélyes hangon. – Nem bánom, tartsd magadnál, míg csak be nem telsz vele. Egyébként akadnak még odaát más furcsaságok is, melyeket alkalomadtán szintén megmutatok neked.

– Ó, milyen nagyszerű! Jutalmul most önként kinyitom a kis kacsómat.

S a régi hévvel adták át magukat az ágy röpke örömeinek.

Tisztelt olvasó, ősidők óta léteznek szinte elképesztő hatású varázsszerek. Mindenesetre, amióta Aranylótusz igénybe vette Liu csillagjós varázslatát, mintha egy csapásra megváltozott volna Hszi-men Csing magatartása. A harag és lenézés kedvességbe és szerelembe csapott át, s fájdalom és megszégyenítés helyett Aranylótusznak immár csak elégtételben és diadalban volt része. Hszi-men Csing nem mert többé erőszakos eszközökhöz folyamodni. Annyira meg volt babonázva, hogy még a legnagyobb örültségeket is megbocsátotta volna az asszonynak, cserébe kiitta volna a lábvizét is.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Hua testvért elemésztí a bánat.

*Az öt szépasszony
az erkélyről gyönyörködik
a lampionünnepben*

Egy délután Hszi-men teljesen feldúlva érkezett Hold-asszonyhoz.

– Képzeld csak, Hua barátomat letartóztatták! Mit sem sejtve éppen négyesben poharazgattunk Cseng anyó tanyáján, Kedvencillat otthonában, amikor váratlanul megjelent négy poroszló a jamenből, és se szó, se beszéd, elvitték. Képzelheted, hogy megijedtünk mindannyian! Nyomban átszaladtam Fahéjvirághoz, és fél napig ki sem bújtam a szobájából. Közben megtudakoltam, miről van szó. Kiderült, hogy Hua három fitestvére örökösödési keresetet nyújtott be a keleti főváros prefektusához, és sikerült a letartóztatást kieszközölniük. Akkor nincs is olyan nagy baj, gondoltam, és némileg megnyugodva előmerészkedtem bűvőhelyemről.

– Egyszóval idáig jutottunk! Társaságodnak és az örökös csavargásnak köszönheted mindezt! – szidta Hold-asszony. – Ez egyszer még szerencsésen megúszad, de már látom, hogy legközelebb belekeveredsz egy verekedésbe, és puhára verik azt a birkafejedet. Legfőbb ideje, hogy végre jó útra térj! De sajnós, tudom, milyen állhatatlan vagy. Itthon megfogadod, amit mondok, de mihelyt kiteszed a lábad, már csak az érdekel, amit valamelyik bordélyházbéli lány susog abba a számárfüledbe. Az én szavamra egyszerűen nem hallgatsz, de a másokét szentírásnak tekinted.

– Haha, még hogy engem megüssön valaki! – nevetett Hszi-men kérkedve.
– Ahhoz ugyancsak bikanyakú és erős szívű legény kell!

– Itthon igen nagy legény vagy!

Beszélgésüket Taj A-er, a kisaszakította félbe. Hua asszony átküldte szolgáját, Tien Fu-ert, s kéri Hszi-men urat, menjen át hozzá azonnal. Hszi-men kis ideig tétovázott, azután az ajtó felé indult.

– Legközelebb már hiába vársz bárkitől is jóindulatú tanácsot – intette Holdasszony.

– Közvetlen szomszédunkról van szó, igazán nem utasíthatom el a kérését.

Hadd menjek – mondta makacsul, és kifordult az ajtón.

Odaát Hua asszony rendetlen öltözékben, feldúlt, viaszsárga arccal fogadta. Földre borult előtte, és ekképpen siránkozott:

– Ó, nagyuram, teljesen tanácstalan vagyok! Nagyon kérem, Buddháért tegye meg, nem pedig az ő méltatlan szolgálója kedvéért, és vegyen engem jószomszédi oltalmába. Férjem nem hallgatott rám soha. Cseppet sem törődött az otthonával, állandóan a városban kószált. Most aztán nyakunkba szakadt a szerencsétlenség. Éppen elhatároztam, hogy megbeszélem szolgálóival, mit tehetnék a megmentése érdekében. De én csak egy tehetetlen rákként vergődő szerencsétlen asszony vagyok, mihez is kezdhetnék? Úgy feldühösített, hogy forr bennem a méreg, és ha a keleti fővárosban laposra verik, úgy kell neki. De nemcsak erről van szó, hanem az öreg *kung-kung*, vagyis főeunuch úr jó hírnevéről is. Ezért kérve kérem, könyörüljön rajtam, és segítsen, hogy ne kerüljön sor nyilvános tárgyalásra és botrányra!

– Kérem, álljon fel, kedves sógornőm! Nincs is olyan nagy baj – nyugtatgatta Hszi-men Csing. – Mindenekelőtt előre kell bocsátanom, hogy még nem ismerem közelebbről az ügyet.

– Arról van szó, hogy férjem négy testvér közül a második, akik vér szerint unokaöccsei az öreg *kung-kung*-nak. Miután az öreg a déli vidékről ideköltözött, valamennyi kincsét az én gondjaimra bízta, mert férjemet nem találta elég megbízhatónak. A három másik unokaöcs messze elkerülte, mert még a legkisebb ballépésért is megtáncoltatta hátukon a botot. Mikor aztán az öreg az elmúlt esztendőben meghalt, a testvérek megkapták ugyan a berendezési tárgyak és az ingó vagyon rájuk eső részét, de a kincsek felosztatlanul nálam maradtak. Nemegyszer rábeszéltem férjemet, elégítse ki készpénzben a testvéreit, de ő mindig elsiklott a dolog felett. Most aztán jól elbántak vele.

– Tehát egyszerűen arról van szó, hogy hajba kaptak az örökségen. Ennek nincs túlságosan nagy jelentősége. Kár is nyugtalankodnia, kedves sógornő. Természetesen mindenben rendelkezésére állok, és Hua testvér ügyét teljes egészében a magaménak tekintem.

– Ez módfelett megnyugtató a számomra. Nézetem szerint most mindenekelőtt meg kell nyernünk a hivatalos szerveket. Az ehhez szükséges pénzt természetesen készséggel rendelkezésére bocsátom.

– Nem lesz szükség nagy összegre. Hiszen a döntés joga Kajfengfu

prefektusát, Jang urat illeti, ő pedig Caj kancellár védenecének egyike. Caj úr viszont közel áll rokonomhoz, Jang marsallhoz. Mindketten befolyásos személyek az udvarnál, és szabad bejárásuk van az Ég Fiához. Őket kettőjüket kell majd kérvényekkel elhalmozni, hogy bírják rá Jang prefektust, foglaljon állást az ön férje mellett. Természetesen elkerülhetetlen, hogy egy-két ajándékkal ne kedveskedjünk a kancellárnak. Viszont a marsall megajándékozását nyugodtan mellőzhetjük, hiszen rokonom.

Hua asszony már el is tűnt a hálósobában, felnyitott két ládát, és szobalányával hatvan darab, összesen háromezer uncia súlyú ezüstrudat vitetett ki Hszi-men Csingnek a fogadószobába.

– Kérem, rendelkezék vele szabadon – mondotta az asszony.

– Minek ez a rengeteg ezüst? A fele is megteszi.

– Az esetleges fölösleget tekintse, kérem, sajátjának. Egyébként az ágyam mögött még számos ládát és szekrénykét rejtegetek, tele udvari ruhákkal, állami érmékkel, jászévekkkel, gyűrűkkel és egyéb értékes ékszerekkel... a biztonság kedvéért ezeket is szeretném önnek megőrzésre átadni. Megengedi?

– De mi lesz, ha Hua testvér hazajön, és keresi a holmikát?

– Ó, ő nem is tud róluk. Az öreg *kung-kung* bízta rám személyesen a kincseket, férjemnek nem is szoltam róluk.

– Jó, akkor mindjárt átmegeyek mihozzánk, és ideküldöm embereimet.

Otthon meghányta-vetette az ügyet Holdasszonnyal, aki úgy vélte, leghelyesebb, ha a szolgák közönséges élelmiszerszállító kosarakban szállítják át az ezüstöt, viszont a szekrénykéket és ládákat, hogy elkerüljék a szomszédok kíváncsi tekintetét, éjnek idején a falon kellene átemelni.

Hszi-men Csing megfogadta a jó tanácsot, s mindenekelőtt az ezüstrudakat hozatta át négy szolgálival, kosarakba rakva. Éjszaka pedig a szekrénykék és ládák következtek, a falon át. Túlán Hua asszony és két szobalánya lökte toltá, a másik oldalon Hszi-men Csing, Holdasszony, Aranylótusz és Csun-mej húzta-vonta egyesült erővel a zsákmányt. Se közel, se távol egyetlen szolga. Az egész holmit észrevétlenül becipelték Holdasszony hálósobájába.

Másnap Hszi-men Csing veje, Csen kérvényt nyújtott be nagybátyjához, Jang marsallhoz. Ezt követően az egyik szolga, Laj-pao lóháton elvágatott Kajfengfuba. A levél, melyet átnyújtott, a következő eredményt hozta: a

marsall nyomban érintkezésbe lépett Caj kancellárral, valamint annak védencével, Janggal, a fővárosi prefektussal.

Majd elkövetkezett a Hua-ügy nyilvános tárgyalásának napja. A prefektus beléptekor a nagy bírósági teremben a jelenlevő mintegy ezer ember térdre ereszkedett. Hszi-men Csing már a vizsgálati fogság idején levélben értesítette Huát a fejleményekről. A kihallgatás röviden és zavartalanul zajlott le. Amikor a prefektus megkérdezte Huától, hová lett nagybátyjának hagyatéka, az kijelentette, hogy van még két városi háztelek és egy vidéki birtok eladatlan, viszont a berendezési tárgyakat és egyéb ingóságokat már szétszították, ami pedig a készpénzvagyont illeti, a díszes temetés költségei az egészet felemésztették. A prefektus elfogadta a vallomást, és kihirdette:

– Az efféle bizalmas beosztású udvari hivatalnokoknál bajosan állapítható meg a vagyon nagysága. Gyakran megesik, hogy minden jószáguk, vagyonuk ugyanolyan könnyen elúszik, mint amilyen könnyen hozzájutottak. Tekintettel arra, hogy a hagyatékból nem maradt készpénzvagyon, elrendelem, hogy a csinghohszieni körzeti mandarin árverezze el a három ingatlant, az ellenértéket pedig ossza szét a panaszosok között.

De a jelenlevő három panaszos többre számított, és nem érte be ennyivel. Földre vetették magukat a cinóberszín emelvény előtt, és azt indítványozták, hogy a vádlott mindaddig maradjon letartóztatásban, míg ki nem szolgáltatja a bizonyára csak eltitkolt készpénzhagyatékot. Ám a prefektus dühösen rájuk förmedt:

– Miért nem szereztetek érvényt követeléseiteknek mindjárt nagybátyátok halála után? Most már elévült a dolog. Mire való ez az utólagos akadékoskodás?

És Hua barátunkat szabadlára helyezték, anélkül, hogy egyetlen botütést is kapott volna.

*Gazdaghoz húz a gazdag,
megnyittatik a nagynak.
Kinek van, nyer még többet,
szegény hiába zörget.*

Amikor Hua asszony tudomást szerzett az ügy kimeneteléről, magához

kérette Hszi-ment, hogy megtanácskozza vele a továbbiakat. Rábeszélte, hogy szerezzék meg a szomszédos telket, még mielőtt idegen fezekbe kerülne. Javaslatát Hszi-men Csing előbb megbeszélte Holdasszonnyal, aki kifejtette aggályait. Úgy vélte, hogy ilyen telekvétel túlságosan szembeötlő volna, és bizonyára gyanakvást keltene Huában. Ily módon Hszi-men Csing egyelőre még halogatta a döntést.

Nem sokkal ezután hazaérkezett Hua, és sor került az öreg *kung-kung* telkeinek nyilvános árverésére. A főutca mentén a Béke téren levő második háztelek hétszáz ezüstunciaért: kelt el, a császári ház vette meg. A déli városkapu előtt elterülő birtokot Csou, a folyambiztos szerezte meg hatszázötven unciáért. Csupán a Hszi-men Csing parkjával határos telekre nem jelentkezett vevő, senki sem merte előle elkaparintani. Jóllehet Hua ismételtén felkínálta barátjának, az pillanatnyi pénzzavarára hivatkozva, minden alkalommal kitért az ajánlat elől.

A körzeti mandarin azonban az ügy mielőbbi elintézését sürgette, s ezért Hua asszony elhatározta, elküldi Hszi-menhez Feng anyót. Azt üzenté, vegye el a vételárat a nemrégiben rábízott ezüstkincsből. Ezzel már Hszi-men Csing is egyetértett, s így a szomszédos telek az ő tulajdonába ment át. Az eladásból befolyt összeget egyenlő arányban elosztották a három panaszos között. De a szegény Huának nem maradt egy árva vasa sem.

A gondoktól gyötört Hua megkérdezte feleségétől, elszámolt-e Hszi-men Csing azzal a hatvan ezüstrúddal, melyet annak idején rendelkezésére bocsátott. Hátha maradt valami, amiből új lakást vásárolhatna a város egy másik részében, és amiből egy ideig még el is tengődhetne. De mintha az ég szakadt volna rá: öt álló napig egyebet sem kapott, csak szidást és újból csak szidást.

– Te tökkelütött hülye! Évek óta mást sem teszel, csak csavarogsz, s virágok és füzek tövében töltöd az éjszakákat. Nem törődtél te soha semmivel, felőled akár a feje tetején állhatott minden idehaza. Magadra vess, saját hibádból kerültél kátyúba. Ugyan mit tehettem volna én, erényes asszony, megmentésed érdekében, amikor egyedül még soha át nem léptem házunk küszöbét? Légy hálás Hszi-men Csing szomszédunknak, hogy szorultságunkban és szegényünkben ilyen hüen kitartott mellettünk! Nem törődött se téllal, se fagygal, a sivatag homokját felkavaró szörnyű fergeteggel, lóra ültette embereit, a fővárosba menesztette őket, s rendbe is hozta a szénádat. Ma pedig, amikor szerencsésen átvészelted a pert, újból

szilárdan állsz a lábodon, és szabadon lélegzel, egy jelentéktelen kelés miatt nyafogsz, és semmitmondó pénzügyekkel hozakodsz elő, holott tegnap még halálos betegség gyötört! Hát nem magad írtad a börtönből, hogy fordítsam a pénzt a megmentésedre? Amúgy is azt tettem volna.

– Igaz, valóban azt írtam. De azért bízom benne, hogy maradt egy kevéske pénz.

– Ugyan, hagyjuk az egészséget, veled aztán nem érdemes veszekedni, te tökfilkó! Ha idejekorán megtetted volna a szükséges intézkedéseket, nem kerültél volna a mások hálójába. Most meg egyre csak a tetemes költségek miatt siránkozol. Mit gondolsz, hová lett az a háromezer uncia? Talán bizony azt hiszed, hogy az olyan nagy urak, mint Caj főtitkár és Jang marsall, megelégszenek holmi kis konccal is, és hogy a prefektus a te két szép szemedért futni hagyott volna? Ahelyett, hogy a szádat jártatod, hálából inkább lakomára hívnád meg nemes pártfogódat, aki se rokonod, se lekötelezted, mégis annyit bajlódott veled, térdig lejárt a lábát, és mosnád tisztára magad a hála sikálókeféjével!

Az efféle szóáradat ellen amúgy is hiábavaló lett volna minden, Hua barátunk tehát nem szólt egy szót sem.

Hszi-men Csing, hogy jobb kedvre derítse barátját, akit egyébként egy kissé sajnált is, másnap néhány apró figyelmességet küldött neki. Hua válaszképpen meghívta egy lakomára. Elhatározta, hogy az alkalmat felhasználja, és elszámolást követel a pénzről, és aszerint, hogy mennyit kap vissza, még néhány száz unciát is kér tőle egy új lakásra. De ostoba módon elmondta a tervét feleségének. Annak több se kellett, és Feng anyón keresztül titokban azonnal értesítette Hszi-ment: nehogy eszébe jusson elfogadni a meghívást, küldjön inkább pontos elszámolást, melyben bebizonyítja, hogy a pénzt teljes egészében megvesztegetésre használta fel. Egyszóval, a szegény Hua hiába várta barátját; a meghívást még kétszer-háromszor megismételte, de Hszi-men Csing nem mutatkozott, egyszerűen eltűnt az örömtanyanegyedben. Midőn Hua megtudta, hogy barátja egyáltalán nem jár haza, mérgében és csalódásában elájult.

Tisztelt olvasó, ha egy asszony lélekben már elidegenedett a férjétől, az – legyen mégoly erélyes – nem hat rá többé, és rejtett szándékait sem látja át; ilyenkor hiábavaló minden erőfeszítés, olyan ez, mintha vasszegeket próbálna kettéharapni. Régi szabály, hogy az asszonyok maradjanak a házi munkánál.

Rengeteg baj származott már abból, hogy az asszonyok házi teendőkön kívüli dolgokba is beleütdtték az orrukat!

De ugyan kinek tehetett a derék Hua szemrehányást? Egyes-egyedül saját magának! Az olyan férj, aki egy cseppet sem törődik otthonával, hogyan várhatja el feleségétől, hogy az erény megtestesülése legyen?

Huának végül is sikerült különböző barátaitól és ismerőseitől kétszázötven ezüstunciát összeszednie. Most már vehetett magának egy lakást az Oroszlán utcában; de sajnos, nem sokáig élvezhette új otthonát. Röviddel a költözés után az izgalmak és egy súlyos megfázás következtében ágynak esett. Fukarkodott a pénzzel, ezért nem is hívatott orvost, s kínlódott egyik napról a másikra, míg végül kihunytt benne az élet utolsó szikrája is. Ó, jaj! Mindössze huszonnégy éves volt!

Még el sem múlt a temetéstől számított előírásos öthavi gyász, amikor az özvegy – ezentúl már csak Pingnek, „Vázá”-nak nevezzük – elhatározta, látogatást tesz egykori szomszédjának házában. Az özvegy, akinek gondolatai a gyászidő alatt gyakrabban időztek Hszi-men Csingnél, mint az elhunyt lélektáblájánál, megragadta a kedvező alkalmat: Aranylótusz az első hónap kilencedik napján ünnepelte születésnapját.

Fejét fűvaszonból készült özvegyi fátyol borította, amikor kilépett a gyaloghintóból, szigorú özvegyi gyászruháját arannyal átszőtt kék selyem alsószoknya és drága gyöngy nyakék élénkítette. Négyszer egymás után szertartásosan meghajolt Holdasszony előtt, aki sorra bemutatta Hszi-men Csing többi feleségének. Kísérete egyetlen megmaradt szolgájából, Tien Fuserből, valamint Feng anyóból állt – a másik szolga, Hszi-er, jó néhány ezüstunciával a zsebében, már ura megbetegedésekor kereket oldott. Feng anyó egy táskára való születésnap ajándékot hozott Aranylótusznak. Ping gyorsan összemelegedett az öt asszonnal, de mindenekelőtt Aranylótusszal, akit már az első perctől kezdve „nővérem”-nek nevezett.

Minthogy az özvegy jól bírta az italt, vidám mulatozás kezdődött, és még este sem akarták hazaengedni. Rábeszérték, töltse az éjszakát Aranylótusz pavilonjában.

Hszi-men Csing csak estefelé jelent meg. Napközben a barátaival volt, s nem volt hiány borban.

Az ünnepi alkalomból Aranylótusz a hajába tűzte a Hszi-men Csingtől kapott két díszcsatot. Midőn az est folyamán Holdasszony dicsérettel

nyilatkozott a két ékszerről, Ping nyomban kijelentette: ugyanilyen díszcsatot ajándékoz majd neki és a másik három asszonynak is. Valóban így is történt: másnap, reggeli idején, megjelent Feng anyó, kit úrnője előző este hazaküldött, kis csomagot hozott, benne négyszer két aranycsat, szakasztott olyan, mint Aranylótuszé. Mind a négy asszonyt megajándékozta két-két csattal. Ez a gyors és nagyvonalú intézkedés nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Ping asszony általános rokonszenvet ébresztett maga iránt Hszi-men házában. Szerették volna megtudni, mikor van a születésnapja, s midőn kiderült, hogy első hónap tizenötödikén, a lampionünnepen, egyhangúan elhatározták, hogy ezen a napon viszonzni fogják a látogatást. Úgy gondolták, felhasználják az alkalmat, és majd együtt élvezik közvetlen közélről az ünnepi forgatagot, mivel Ping asszony Oroszlán utcai lakása éppen átellenes volt a lampionpiaccal.

Midőn estefelé Ping asszony végre beszállt gyaloghintájába, hogy hazainduljon, titkos elégtételt érzett. Bízást elmondhatta, hogy Hszi-men Csing feleségeinél tett látogatásával a legkedvezőbb fogadtatást biztosította magának a jövőre nézve, és amennyiben Hszi-men megvalósítja titkos vágyát, és feleségként befogadja házába, többé nem kell tartania tőlük. Ami viszont Hszi-menre illeti, egy egészen más körülmény erősítette meg bizakodását, ugyanis bizonyos építkezési előkészületeket vett észre a szomszéd telken, nem messze Aranylótusz pavilonjától. A két telekrészt elválasztó falat már áttörték, és ahogy Aranylótusz elárulta, nemrégiben ott járt az építész, aki kijelentette, két hónapon belül megkezdik a munkálatokat. Lebontják a falat, megnagyobbítják a parkot, elöl feltöltenek egy részt, melyre egy kerek kilátópavilont emelnek, hátrébb viszont egy új, egyemeletes lakópavilon épül.

– És mindez az én kedvemért történik – fűzte hozzá Aranylótusz magabiztosan.

„Tévedsz, az én kedvemért” – gondolta magában Ping asszony, de egy szót sem szólt.

Tizenötödike előtt pontosan egy nappal Hszi-men Csing, első felesége nevében, egy korsó legfinomabb bort küldött Ping asszonynak, továbbá több tálal tele ételekkel, egy tálca élettésztát, egy edényke életbarackot, valamint egy arannyal átszőtt bélelt selyemruhát. Válaszképpen öt meghívókártya érkezett Hszi-men Csing öt feleségének, ezenfelül titokban még egy hatodik is, magának Hszi-mennek címezve, egy, a késő esti órákra szóló meghívással.

Valamennyi asszony eleget tett a meghívásnak, kivéve Szun Hszüe-öt, aki a házra vigyázott, és tizenötödikén délután népes kísérettel, négy gyaloghintóban elindultak az Oroszlán utcába.

Ping asszony új háza négy homlokzati lakóhelyiségből, valamint három hátsó szobából állt. Hátul egy park határolta, mely a császári ház rokonságának tulajdonában volt. Kétemeletes homlokzati része, a hatalmas erkélyes szobával, a lampionpiacra nézett.

Ping asszony utasítására ebben az erkélyes teremben állították fel a díszes ünnepi asztalt. Az asztal körül hegyi tájakat ábrázoló, ízléses festményekkel díszített paravánokat állítottak fel, a mennyezetről és az ablakokról pedig vidáman táncoló, tarka lampionok csüngtek alá. Miután négy kis asztal mellett odalent elfogyasztották a hideg harapnivalót, az egész társaság felvonult az emeletre, és letelepedett az ünnepi asztal mellé. A vendégek szórakoztatásáról két énekeslány gondoskodott dallal és tánccal. De az általános érdeklődést természetesen az ünnepi forgatag kötötte le, s az öt szépasszony, szorosan egymáshoz simulva, hamarosan ott állt az erkélyablaknál, és a függöny gyöngyfüzerein át az utcát figyelte.

A lampionpiac, egymás mellett sűrű sorokban felállított elárusítóbódéival, pontosan szemben terült el, s a nép két összecsapódó vad hegyi patakként áradt az Oroszlán utca nyugati és keleti feléből. De akadt is ám látnivaló bőven! Mennyi különböző formájú és mintájú gyönyörű lampion! Részben a bódék oldalán függtek hosszú sorokban, eladásra kiakasztva, részben a teret díszítették, póznákra és rudakra erősítve, vagy az emberek vitték őket kezükben vagy botokon: a hömpölygő fekete tömegben szakadatlan fel s alá hullámozó megannyi mesebeli virág, világosságot árasztó hatalmas gyöngyszem. Egyetlen virágminta sem hiányzott, ott pompázott az izzóvörös vízirózsától a halovány jégvirágig mindegyik. De képviselve voltak az ember- és állatvilágból vett minták is! Milyen bizarr ötletek: fiatal papjelöltek, illedelmesen hajlongó konfuciánus tanítványok, erényes háziasszonyok, az ősi, jó öreg Sen-nung császár a maga méltóságteljes megjelenésével és mozdulataival, buja, kéjsóvár pofájú, elhájasodott szerzetesek teliholdforma tar koponyával. A rút, öreg Csung-kuj, a szigorú alvilági bíró, kettesben jóképű fehérceledekkel, Lio Hao, a gazdag erénycsősz, amint egy háromlábú aranybékán lovagol, és kincseit zabálja. Továbbá rogyásig megrakott tevék, ezüstoroszlánok, majmok, a városkapun átsétáló fehér elefántok, ritka kincsekkel a hátukon, százlábú rákok, kék

hullámokon kergetőző, öblös torkú, zöld algákat és ezüstlepkéket elnyelő félelmetes fogú cápák; homokban játszadozó, fénylő hátú gyíkok és szalamandrák, és még ezernyi más bolondság. Így például Lao-ce négy tanítványa, amint a cinóberszín gyógyfüvek és életelixírek titkainak könyvét kínálja, vagy zord szomszéd népek, amint hadisarcot hoznak jámboran, vagy éppen megfordítva: békés falusiak mint felbőszült harcosok, és más efféle ostobaság.

A piacon nyüzsgő sokaságban minden társadalmi réteg képviselve volt, az előkelő, kiábrándult ficsúroktól kezdve – akik megrekedve a tömegben, türelmetlenül topogtak – a felcicomázott polgárasszonyokig és lányokig, akik illedelmesen, kéz a kézben lépegettek; s míg szín pompás öltözküddel megszépítették és megélénkítették az összképet, a zsidongó tömegebből hamarosan a közeli teaházak emeleti helyiségeibe menekültek. Természetesen nem hiányoztak az ilyen alkalmakkor elengedhetetlen jósök sem, akik készségesen felajánlották a járókelőknek: majd ők megjövendölik a felhők vonulásából vagy a csillagok állásából, milyen sors vár rájuk az új esztendőben; de ott volt az elkallódott tudósféle is, aki alászállva a mennyei régiókból, történeteket és dalokat adott elő; továbbá a vándorszerzetes, aki szünet nélkül verte a cintányért, és az emberek épülésére szent Tripitaka-szöveget gajdolt; meg a báméskodók között halomnyi újévi fánkkal szaladgáló alkalmi pék, és az árus, aki papírból hajtogatott művirágokkal díszített száraz ágakat kínált eladásra, s ki tudná megmondani, még hány efféle furcsa szerzet, az újévi ünnepek jól ismert figurái.

Az öt szépasszony egy ideig gyönyörködve nézte az odalént nyüzsgő tarka képet, s hallgatta az ezernyi torokból felszálló zümmögést, morajlást, melybe olykor szekérekerekek nyikorgása és döcögése keveredett. Holdasszony, Li Csiao-er és Ping asszony később visszavonult a lakás belsejébe, és visszaült az asztalhoz. Ámde Aranylótusz, Meng Jü-lou és a két énekeslány nem tágitott az ablaktól: egyszerűen nem tudtak betelni a látvánnyal. Aranylótuszon féktelen jókedv lett úrrá. Feltolta fehér selyemköntösének ujját, és látni engedte hat kengyel formájú aranygyűrűvel ékesített, hagymahajtáshoz hasonló finom ujjait; messze áthajolt a párkányon, szüntelen dinnyemagot ropogtatott, majd a héjat a járókelők fejére köpködté. Közben egyetlen percre sem állt meg a szája, megfigyeléseit gyermeki vidám megjegyzésekkel és csengő nevetéssel kísérte. Nem csoda tehát, hogy az utcán is felfigyeltek az ablaknál álló szép asszonyokra.

Az emberek megálltak, csoportokba verődtek, kíváncsian tekingettek fölfelé, elismerő megjegyzések, sokat sejtető bókok röppentek.

– Bizonyára egy fejedelmi háremből valók – hangzott a hancúrozó fiatal emberek egyik összeverődött csoportjából.

– Inkább hercegi ágyasok a túlnan fekvő birtokról, mely a császári ház tulajdona – szólt egy másik.

– Vagy egyszerűen csak kis kurtizánok, akiket valamelyik tekintélyes pártfogójuk hívott meg a lampionünnepre – találgatta a harmadik.

– Ugyan, micsoda ostobaságot beszéltek! – kapcsolódott bele a beszélgetésbe egy negyedik fiatal ember. – Majd én megmondom nektek, kik ők! Lehet, hogy magának a pokol urának az ágyasai, de ha nem, akkor bizonyára a gazdag Hszi-men Csing háreméből valók, tudjátok, kire gondolok, akinek a körzeti jamennél van a patikája, és akinek állami hivatalnokaink, a legkisebbtől a legrangosabbig, egytől egyig mind adósai. Azt ott, a zöld szegélyes arany nyakfodorral, nem ismerem, de az a másik kis csinos, a piros szegélyű aranyfodorral, szavamra mondom, hogy Vu Ta pástétomsütő, a háromhüvelyknyi emberke egykori felesége, akinek férjét Hszi-men egyetlen rúgással a másvilágra küldte. Hiszen még bizonyára emlékeztek arra a cudar történetre, amely Vang anyó tea-házában kezdődött? Később az asszony sógora le akart számolni az úrfival, de tévedésből Lit, az ügynököt, verte agyon, mire a sógort büntetésből a határra száműzték. Immár két esztendeje egy szót sem hallottunk róla...

Aranylótusz kínosan érezte magát. Hiába szeretett volna többet is megtudni, Holdasszony Meng Jü-louval együtt elszólította az ablaktól, és tovább folyt a lakmározás. Holdasszony a késő délutáni órákban Li Csiao-er kíséretében útnak indult, viszont Aranylótusz és Meng Jü-lou még maradt; meg akarták várni a lampiongyújtást. Hszi-men Éhenkórász Jinggel és Hszie Hszi-tával megbeszélte, hogy ezen a napon ők is egy jót mulatnak. Szintén a lampionpiacon szándékozott kikötni, de minthogy nem akarta, hogy meglássák, nem merészkedett a piacig, csupán a közeli selyemháló-lampionokat árusító boltokat tekintette meg. Az egyik utcasarkon mindhárman váratlanul összetalálkoztak Szun Tien-huával és Csu Si-niennel, s nem tudtak kitérni a heves szemrehányások elől, amiért őket nem hívták meg a kiruccanásra. Ezután hosszas megbeszélés következett, mivel is töltsék a nap hátralevő részét. Végül is megállapodtak, hogy valamennyien elmennek

Li anyó tanyájára. Hszi-men Csing, aki a Ping asszonnyal megbeszélte titkos találka miatt szabadon szeretett volna rendelkezni az estjével, vonakodva követte a többieket.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

*Jü cenzor romba dönt
egy szép tervet.*

*Ping asszony Bambuszdomb doktorral
vigasztalódik*

Hszi-men Csing kénytelen-kelletlen több órát töltött barátaival Li anyó házában. De ez alkalommal sehogy nem volt ínyére az otttartózkodás, nem derítették fel sem Fahéjvirág és nővérének bájai és művészete, sem az egyéb szórakozások, mint például a poharazgatás, kockajáték és labdázás. Unottan ült a helyén, s egyre csak az Oroszlán utcából érkező híreket várta. Végre nagy sokára – időközben már beesteledett – megérkezett legénye, Taj A-er. Gazdája füléhez hajolt, s halkán odasúgta: – Holdasszony és Li Csiao-er már hazament, Ping asszony pedig kéreti, jöjjön mielőbb. – Hszi-men halkán parancsot adott a fiúnak, vezesse lovát a hátsó kapuhoz, és várjon rá. Kis ideig még üldögélt Fahéjvirág mellett, de már egyetlen korty bort sem ivott, majd azzal az ürüggyel, hogy ki kell mennie, elhagyta a szobát. A hátsó udvari kijárat felé tartott, odaérve felpattant lovára, és porfelhőt vonva maga után elvágtatott. Éhenkórász Jingnek üzenetet hagyott hátra, hogy valami sürgős ügyben kellett ily váratlan hirtelenséggel hazamennie.

Ping asszony házához érve, bezárt kapura talált, ami arra utalt, hogy a vendégek már eltávoztak. Megnyugodva bekopogott, s Feng anyó nyitott ajtót. Ping asszony egyszerű háziruhában, fején korall főkötővel, kezében gyertyával jött elébe, mosolyogva, a lépcsőfeljáróhoz.

– Nagyuram kis híján itt találta volna harmadik és ötödik feleségét, még csak az imént mentek el. Hát ön honnan jön?

Hszi-men Csing elmesélte, mint kószáltak előbb az utcán, mint cipelték el később barátaival Li anyó tanyájára, majd hogyan sikerült végül ügyesen meglépnie.

Ping asszony köszönetet mondott az ajándékokért, majd bevezette vendégét az ünnepélyesen kivilágított fogadószobába: az izzó faszénnel telt bronzüstök és a falakat beborító függönyök meleggé, otthonossá varázsolták a helyiséget, a sajtóságos, kékes írásjegyekkel teli, karikákban felszálló ámbrafelhők pedig fűszeres illatot árasztottak.

Ping asszony térdre ereszkedett, mélyen meghajolt, majd ünnepélyesen megszólalt:

– Érdemtelen férjem elhalálozása óta egyedül állok a nagyvilágban. Bármerre tekintek, sehol egy kedves rokon vagy ismerős. Egyedüli támaszom ebben a percben ön, nagy jó uram. Amennyiben nem talál túlságosan rútnak, és nem becsüli le személyemet, engedje meg, hogy elkészítsem a fekhelyét, és eligazgassam a takarókat. Hadd csatlakozzam nővérként feleségeihez! Mily édes érzéssel szívemben térhetnék aztán örök nyugovóra!

Könnytől nedvesen csillogó szemében könnyörgő kifejezés ült. Hszi-men az egyik kezével elvette a feléje nyújtott poharat, a másikkal pedig gyengéden felsegítette az asszonyt.

– Szeretetteljes szavai mindörökre a szívembe vésődtek – mondotta. – Mihelyt letelik a gyászidő, fontolóra veszem a dolgot, de kérem, addig se gyötörje magát hiábavaló gondokkal! Most pedig hadd ünnepeljük meg ezt a boldog napot!

Leültek a dúsan terített asztalhoz, s nekiláttak a Feng anyó által készített lakomának. A két szobalány, Jing-csun és Hsziu-csun, szolgált fel, az ő feladatuk volt megtölteni a poharakat, mihelyt kiürültek. Később bejött Taj A-er, és illedelmes meghajlások közepette ő is sok boldogságot kívánt. Ping asszony utasítására a konyhában bőséges vacsorát tálaltak elébe. Mikor azután az özvegy megkérdezte a fiútól, mit mond majd otthon, hol maradt a gazdája, Taj A-er nyomban rávágta: – Ennél mi sem egyszerűbb, azt mondom majd, gazdám Li anyóéknál tölti az éjszakát, és csak holnap délelőtt tér haza. – A talpraesett válasz annyira megnyerte Ping asszony tetszését, hogy két ezüstbatkát csúsztatott a markába, és megígérte, hogy egy pár papucsot is rendel a számára.

A párocska kis ideig még kockázott, dominózott, majd visszavonult a hálósobába. Jing-csun szobalánynak jutott a fekhely elkészítésének feladata, ő gondoskodott gyümölcsről és borról. Férje halála óta Ping asszonynak nem volt kifogása az ellen, hogy Hszi-men Csing a két szobalányt használja, s ily módon nem feszélyezte őket. A párocska levetkőzött, s a bíborfüggönyök alatt szorosan egymáshoz simulva végignyúlt a kereveten, s egy ideig még kockázással és dominózással szórakozott.

– Voltaképpen hogy áll az építkezés? – kérdezte váratlanul Ping asszony.

A jövő hónapban megkezdjük. Az egész szomszédos telket egyetlen

parkká alakítjuk át. Az épületeket egytől egyig lebontjuk. Más épület nem is lesz, csupán egy kéjlak három lakóhelyiséggel. Elöl egy dombot emelünk, rá kerek lugast építünk a hegycsúcsra nyíló kilátással.

Ping asszony az ágy mögötti falra mutatott.

– Tealádákban negyven font áloét, kétszáz font fehér kőrisviaszt, nyolcvan font borsot, valamint két korsó higanyt rejtettem mögéje. Szeretném, ha az egészset, úgy, ahogy van, elvitetné, és átváltaná ezüstre. Az ellenértékkel rendelkezék szabadon, tekintse hozzájárulásnak az építkezés költségeihez. Leghőbb vágyam, hogy mielőbb átköltözzem, nem tudok megválni öntől!

Zsebkendőjével Hszi-men gyengéden letörölte az asszony szemébe toluló könnyeket:

– Várja meg türelemmel, míg letelik a gyászidő, és közben elkészül majd az új pavilon. Addig nem is tudnám hol elhelyezni.

– Mi lenne, ha átmenetileg ötödik feleségénél laknék? Vele nagyszerűen megértjük egymást, ugyanígy a harmadikkal is. Oly végtelenül vonzó teremtés mind a kettő, és úgy hasonlítanak egymásra, mintha édestestvérek volnának. Ezzel szemben első feleségét nem szívélhetem. Van valami a tekintetében, ami elriasztja az embert.

– Ó, azt hiszem, tévedsz, hiszen Holdasszony maga a megtestesült jóság – nevetett fel Hszi-men hangosan. – Különben hogy is túrne meg maga mellett ennyi asszonyt? Egyébként az új pavilon lesz az otthonod. Csupán két rejtett oldalbejáró vezet majd az épületbe, nehogy bárki is zavarjon. Nos, mit szólsz hozzá?

– Ó, kedves bátyám!... – sóhajtott a Ping asszony át-szellemülten, és a férfi karjába omlott. Ez alkalommal a negyedik dobszóig tartott pajzán főnixjátékuk. Vágyaik szinte kielégíthetetlennek látszottak. Már hajnalodott, mikor végre elnyomta őket az álom.

A késő délelőtti órákban ébredtek, de sehogy sem tudtak megválni a fekhelyüktől. Az ágyban fogyasztották el a reggelit, utána nyomban folytatták a heves szerelmi játékot. Ping asszony pompásan értett a „lovagláshoz”, felkapaszkodott Hszi-men Csingre, és a férfi virágszárát ügyesen belehelyezte kis vázájába. Javában folyt a lovaglás, amikor odakintről felhangzott Taj A-er hangja: öt fűszerkereskedő érkezett a déli tartományokból, egy rakomány árut hoztak, száz ezüstunciát kérnek érte,

mely hat hónap múlva fizetendő. Holdasszony menesztette őt ide, mert a kereskedők ragaszkodtak hozzá, hogy a szerződést maga Hszi-men Csing írja alá.

– Remélem, nem árultad el, hogy itt vagyok? – faggatta Hszi-men a fiút.

– Dehogyan árultam el, azt mondtam, uram Li anyó tanyáján tartózkodik.

– Fu bácsi, a gyógyszerár, ugyanolyan jól elintézheti a dolgot. Miért zaklattok engem ilyesmivel?

– A kereskedők nem elégedtek meg Fu bácsi aláírásával.

– Az üzlet az első – szólt közbe Ping asszony. – Holdasszony csodálkozna rajta, ha nem mennél.

– Ezek az átkozott vidéki szatócsok bizonyára lekésték a piacot, ezért hozzák árujukat egyenesen a raktáramba – dörmögte Hszi-men Csing mérgesen. – Amikor sürgős volna, rendszerint halogatják a szállítást. Hagyjatok békén, van még a körzetben az enyémen kívül is épp elég patika. Nem félek, majd jelentkeznek, ha esetleg szükségem lesz rájuk.

– Az ember ne szalasszon el egyetlen üzletet sem – unszolta Ping asszony.

– A te helyedben elmennék. Csodálatos napok várnak még miránk, megszámlálhatatlan sok, akár a fűzfalevél.

Hszi-men Csing vonakodva bár, de megfogadta az asszony tanácsát, kényelmesen feltápáskodott, nagy körülményesen felöltözött, nyugodtan megreggelizett, feltette álarcát, majd lóra szállt, és hazaügetett. A gyógyszerárban megtekintette az árut, megbecsülte, lemérette, előleget adott rá, aláírta a szerződést, és útjára bocsátotta az öt kereskedőt. Amikor mindent eligazított, felkereste Aranylótuszt.

– Hol bujkáltál tegnap? – fogadta az asszony. – Csak arra kérlek, ne hazudj, mert olyan lármát csapok, hogy nem állsz meg a lábadon!

– Hol lettem volna? Délután megnéztem barátaimmal a lampionvásárt, utána mindannyian elmentünk Li anyóhoz, és az éjszakát is ott töltöttem.

– Ó, talán a szellemed, de nem te! Nem, te hűtlen gazember, engem nem csapsz be. Azt hiszed, nem vettem észre, mit bűvészkedett az a nőszemély, hogy megszabaduljon tőlünk, téged pedig odavarázsoljon magához? Végigparáználkodtad vele az éjszakát! A legényed, az a tök-fejű kis csirkefogó, mindent elárult nekem. Bár az igazság kedvéért meg kell hagyni,

Holdasszonynak azt mondta, cimboráiddal együtt Li anyónál vagy. De később vallatóra fogtam, s ő mosolyogva beismerte, hogy Ping asszony nál ragadtál az Oroszlán utcában. Csak azt szeretném tudni, miből szagolta meg az a ravasz kis lóköttő, hogy kettőnk között nincsen titok, tehát nem kell semmit sem elhallgatnia előttem.

Látva, hogy rászedték, Hszi-men Csing nem is próbálkozott további kifogásokkal, jobbnak látta őszintén elmesélni a történeteket. Beszámolt az elhagyatott Ping asszony keserveiről, aki éjnek idején rettegve ül kis szobájában, s a szomszédos parkból hallani véli a kéjsóvár ködszellemek zúgását, a falon áthajított kövek szüntelen koppanását; elmondta, mennyire könyörgött neki, fogadja be ágyasként a házába, s egyelőre hadd húzódjon meg önála, Aranylótusznál. Hszi-men Csing mindezt hűen, a legnagyobb részletességgel mesélte el. Aranylótusz egy kis ideig gondolkodott.

– Jöjjön csak – határozta el végül –, hiszen annyira el vagyok zárva a világtól, egyedül élek, az embereknek még csak az: árnyékát sem láthatom.

– Egyetlen aggályom – fejezte be Hszi-men Csing a tanácskozást –, hogy még nem járt le a gyászidő.

Nem sokkal ezután Hszi-men Csing talált egy közvetítő kereskedőt, aki megvásárolta Ping asszony áloé-, bors-, kőris-, viasz- és higanykészletét. A háromszáznyolcvan ezüstuncia vételárból Ping asszony száznyolcvan unciát megtartott magának, a többit, az építkezés költségeihez való hozzájárulás címén, Hszi-men Csing rendelkezésére bocsátotta. Ezt követően kikérték egy kalendáriumszakértő tanácsát, és elhatározták, hogy az építkezést a második hónap nyolcadik napján kezdik el. A munkálatok felügyeletével és az anyagbeszerzéssel Hszi-men az udvarmesterét, Laj-csaót, valamint magántitkárát, Pen Szét bízta meg. Az utóbbi rendkívül értelmes, ügyes, életvidám fiatalember volt. Pályáját egy udvari eunuchnál kezdte, de kötelességmulasztás miatt kiadták az útját. Ezután hosszabb ideig egy előkelő házban szolgált, ahol elszerette a ház urának egyik fiatal ágyasát, majd megszöktette, és feleségül vette. Később önállósította magát, és használt ruhákkal kereskedett. Hamarosan megismerkedett Hszi-men Csinggel, aki nemcsak kitűnő üzleti érzékét értékelte, hanem mint szórakoztató embert is megkedvelte, ugyanis kitűnően értett a lantpengetéshez és a fuvolázáshoz. Felhasználta a legkülönbözőbb szolgálatokra, közvetítője volt kölcsönügyleteknél, rábízta a gyógyszerárak felbecsülését és lemérését, s végül már szinte nélkülözhetetlenné vált: ő lett a személyi titkára.

Egyszóval, Laj-csao és Pen Sze ötszáz ezüstunciát kapott, hogy többek között megvásárolják a szükséges köveket, téglákat és épületfát, majd a második hónap nyolcadik napján valóban megindult a munka. Mindenekelőtt lebontották a két telket elválasztó falat és az épületeket, melyeket egykor Hua testvér lakott. Ezt követően feltöltötték a kilátódombot, majd hozzáfogtak az új lakópavilon építéséhez. De ne időzzünk tovább az építkezés részleteinél.

Egy hónappal később történt. Végéhez közeledett a gyászidő, ezért Ping asszony ismét magához kérte Hszi-men Csinget, hogy még megbeszéljen vele egyet s mást, így többek között a lélektábla elégetésével kapcsolatos szertartás részleteit, átköltözését az új pavilonba, az általa addig lakott telek eladását és más hasonlókat. Végezetül könnyekkel a szemében újból megismételte régi kérését: ne kelljen megvárnia, míg elkészül az új épület, hadd költözzék máris Hszi-menhez, s míg befejezik a munkát, meghúzódik Aranylótusznál.

– Élhetnék csak egyetlen napig tenálad, utána boldogan halnék meg. Segíts rajtam, hogy ne kelljen tovább egyedül élnem, hiszen minden egyes nap teljes esztendőnek rémlik. Még egy kerek hónap van hátra a gyászidő leteltéig, addig ki sem bírom itt egymagamban!

Hszi-men Csing szerette volna teljesíteni Ping asszony kérését, ezért otthon újból megtanácskozta a dolgot Aranylótusszal.

– Felőlem akár két helyiséget is elfoglalhat a pavilonban – szolt Aranylótusz egykedvűen. – De azt hiszem, Holdasszonynak is lesz még egy-két szava. Végtére is csekélységem, otthonod szerteágazó ügyeit tekintve, csupán egy szerény kis folyócska, mely a hajók szerteágazó útját tekintve nem mérvadó.

Ezért Hszi-men Csing felkereste Holdasszonyt, és előadta neki Ping asszony kérését. Ámde Holdasszony határozottan lebeszélte tervéről. Mindenekelőtt még nem telt le a gyászidő, mondotta, továbbá amúgy is meggondolandó, helyes-e házába fogadni egykori jó barátjának feleségét, minekutána megvásárolta régi házát, s titokban különböző vagyontárgyakat vett át tőle megőrzésre. Mindez jogos felháborodást kelthetne az emberekben. Különösen a legidősebb Huára kell vigyázni, aki rosszindulatú ember, szívesen avatkozik mások dolgába, s ha csak egy mód van rá, befeketíti őt.

Hszi-men Csing elgondolkodva hallgatott. Azután újból megtanácskozta a dolgot Aranylótusszal.

– Most mit mondjak neki? – kérdezte bizonytalanul.

– Ennél mi sem egyszerűbb. Azt mondd, beszéltél velem, de a legjobb akarattal sem tudunk helyet szorítani a pavilonomban, minthogy a szóba jöhető helyiségek zsúfolásig tele vannak házi limlommal, no meg gyógyszeráruval. Fogalmad sincs róla, hol helyezhetnéd el a holmiját, ezzel szemben siettetni fogod az építkezést, és mielőtt a mázolók elkészülnek a firniszezéssel és lakkozással, azonnal beköltözhet... Különben neked sem lenne sok hasznod belőle, ha ennyire összeszorulnánk, ő meg én. Tudom, felkopna az állad, még csak belénk se kóstolhatnál.

– Pompás, majd ezzel érvelek! – kiáltott fel Hszi-men Csing megkönnyebbülten, és nyomban elindult az Oroszlán utcába. A szegény Ping asszonynak pedig, akár tetszett, akár nem, bele kellett nyugodnia, hogy az ötödik hónapig várnia kell a költözéssel. – Addigra befejeződnek a munkálatok, többé nem lesz akadálya a költözésnek – biztatta Hszi-men Csing.

Újabb két hónap telt el. Szorgalmasan készült a ház, az új kéjlokcska már befejezéséhez közeledett, a dombot is feltöltötték, csak a kilátópavilonhoz nem kezdtek még hozzá.

És immáron elérkezett az ötödik hónap ötödik napja, a sárkánycsónak-ünnep. Örömagakkal és varázsmondásokkal díszítik ilyenkor a kapukat. Ping asszony magához kérte Hszi-ment, részben hogy vele fogyassza el a kákalevélbe göngyölt hagyományos ünnepi sonkaszeleteket, részben pedig hogy megbeszélje vele a gyász közeli befejezésével kapcsolatos kérdéseket. Elhatározták, hogy a lélektábla elégetésének szertartására tizenötödikén kerül sor. Ha már ezen is túljutnak, Hszi-men Csing kijelöli a legalkalmasabb napot Ping asszony átköltöztetésére.

– Sógoraid is mind a hárman jelen lesznek a szertartásnál? – tudakolta Hszi-men. A mai napig is szorongó félelemmel gondolt arra a három emberre, akiket az ő közreműködésével csaptak be.

– Illendőségből meghívtam őket.

Míg azon a bizonyos tizenötödikén Ping asszony háza csak úgy visszhangzott az Irgalmasság Kolostorából a lélektábla elégetéséhez kihívott tizenkét bonc gajdolásától, Hszi-men Éhenkórász Jingnél csapta agyon az időt, ahol nem kisebb láрма közepette folyt a mulatság. Éhenkórász Jing ugyanis a születésnapját ünnepelte, és az esküvel testvériséget fogadott tíz

cimbora ez alkalomból teljes számban megjelent. Az elhunyt Hua helyébe Hszi-men Csing bizalmasát, Pen Szét vették fel, hogy a tíz tag hiánytalanul meglegyen. Ez alkalommal két fiatal színész, Ezüstöcske öccse és Kedvencillat bátyja fedezte a költségeket.

Már késő délutánra járt az idő, amikor Taj A-er ura fülébe súgta: Ping asszony kéreti. Hszi-men Csing helyeslő, néma pillantással válaszolt. Ámde Éhenkórász Jing felfigyelt a közjátékra, s midőn a fiú elhagyta a szobát, utánament, és felelősségre vonta:

– Te semmirekellő kutyafajzat, mondd meg őszintén, mit sugdolóztál előbb a gazdáddal? Ki vele, különben kitépem a füled! Egyszer egy évben van születésnapom, s te nem átallod fényes nappal megszöktetni a vendégeimet? Ki küldött? Az egyik úrnőd vagy a tizennyolcas számú házból az a kicsike?

– Senki se küldött – hazudta Taj A-er –, csak azt gondoltam, itt az ideje, hogy eljöjjenek a gazdámért.

– Igaz ez? De megállj, ha megtudom, hogy becsaptál, akkor aztán elkészülhetsz a legrosszabbra!

Bort és süteményt hozatott a fiúnak, jómaga pedig visszament a barátaihoz. Kis idő múlva lejött Hszi-men Csing, és félrehívta a legényét.

– Volt ott valaki a Huák közül?

– Csak a legidősebbik a feleségével, de már elmentek. Ping asszony előzőleg még két ruhát és tíz ezüstöt ajándékozott a sógornőjének. Az asszony nagyon örült, és mély meghajlással köszönte meg az ajándékot.

– Nem tettek valami megjegyzést Ping asszony újbóli férjhezmenetelével kapcsolatban?

– Nem, semmit. Majd az átköltözés után, harmadikán, tisztelgő látogatást tesznek az új otthonban, ez volt minden, amit mondtak.

– Úgy? Ez megnyugtató. És hol tartanak most a szertartással?

– A lélektáblát már szerencsésen elégették, a boncok pedig elmentek.

– Jól van, akkor én is indulok. Hozd a lovat!

Taj A-er az udvar felé fordult, hogy elővezesse a lovat, de Éhenkórász Jing váratlanul útját állta. Elejétől végig kihallgatta az egész beszélgetést.

– Mondhatom, szép dolgokat hallok, te kutyafajzat, s nekem nem szóltál

egy szót sem! – kiáltott rá a meghökkent fiúra.

– Ne csapj ekkora lármát ilyen semmiség miatt, te bolond! – igyekezett őt Hszi-men megnyugtatni.

Elmenésről természetesen most már szó sem lehetett. Éhenkórász Jing odacipelte barátját az ünnepi asztalhoz, és bejelentette a cimboráknak a nagy újságot: Hszi-men Csing rövidesen egy hatodik feleséget visz haza.

Barátainak meg egyetlen szót sem szól róla! Megéri a pénzét! Pedig helyesebben tenné, ha inkább a bizalmába fogadna minket, hogy tudánk, mit válaszoljunk, ha az idősebbik Hua akadékoskodni kezd. Hiszen tudja, hogy tűzön-vízen keresztül kitartunk mellette!

– Büntetésből elújságotjuk a dolgot Fahéjvirágnak és Ezüstöcskének – vetette közbe Hszie Hszi-ta. – Akkor aztán felkészülhet a barátságos fogadtatásra!

– Hagyjátok már abba – hárította el Hszi-men Csing nevetve. – Nos, vegyétek tudomásul: feleségül veszem Ping asszonyt, ez már eldöntött dolog.

– Ó, újabb jó alkalom a lakomázásra. Elmegyünk majd gratulálni – kurjantotta Hszie Hszi-ta lelkesen. – De négy táncosnőnél nem adjuk alább.

– Magától értetődően veletek fogom megünnepelni az eseményt – mondta Hszi-men Csing beleegyezően.

– De miért várjunk olyan sokáig? – kérdezte Csu Si-nien. – Erre az örömteli hírre nyomban inni kell.

És az egész banda térden csúszva ott nyüzsgött Hszi-men Csing körül. Éhenkórász Jing ünnepélyesen egy poharat nyújtott felé, melyet Hszi-ta teletöltött, míg Si-nien egy megrakott tányérral hódolt előtte. Egyidejűleg a két kis dalnok rázendített egy ünnepi dalra. Hszi-mennek háromszor kellett kiürítenie poharát, majd mindenki újból letelepedett az asztal mellé.

Már késő este volt, amikor Hszi-mennek végre sikerült megszöknie cimboráitól, akik egytől egyig leitták magukat. Ping asszony ünnepi ruhában fogadta a fényárban úszó fogadóteremben. A gyásznak már a nyomát sem lehetett sehol felfedezni.

– Mondtak valamit a Hua testvérek? – kérdezte Hszi-men Csing már belépésekor. Az asszony megismételte, amit Taj A-ertől már amúgy is tudott: tartózkodtak mindenfajta megjegyzéstől, mindössze bejelentették, hogy

látogatást tesznek majd nála három nappal az átköltözés után.

– Jól van, jöjjenek csak – dörmögte a férfi. – De jaj nekik, ha csak egyetlen fölös megjegyzést is tesznek!

– Nem ajánlom nekik, hogy békétlenséget szítsanak! – fűzte hozzá Ping asszony.

Együtt ittak a nagy ezüstkupából, melyet, mihelyt kiürült, Hsziu-csun szobalány nehéz déli borral töltött meg.

Ping asszony közeledni látta célja beteljesedését, ezért vidámabb volt, mint valaha.

– Barátaid tudnak-e már a tervünkről?

– Éhenkórász Jing félig-meddig kitalálta, s amit még nem tudtak, azt kipróbáltam belőlem. Bejelentették, hogy eljönnek gratulálni, s már előre fenik a fogukat az elmaradhatatlan lakomára.

A nehéz délvidéki bor megtette a kívánt hatást. Szorosan átölelték egymást, belélegezték egymás leheletét, égő arcuk meg szinte összeforrt, mint varázskertben az iker-barackok.

– Végy magadhoz mielőbb, ne engedd, hogy magányosan töltsen éjszakáimat, szomorúságban! – sóhajtott az asszony.

Végül sikerült elérnie, hogy Hszi-men Csing egybekelésük időpontjátul immár végérvényesen a következő hónap negyedik napját jelölje ki. Ping asszony az említett időpont előtt néhány nappal még egyszer magához kérte Hszi-ment. Azt akarta, hogy csodálja meg az ezüstkovácstól épp nemrég érkezett új tükröt, melyet házassági ajándékkul szánt neki. Pompás hangulatban voltak ez alkalommal is, fáradhatatlanul itták a bort, és az alkonyat beálltával a fekhely hallgatag örömeinek áldoztak. Az első éjszakai őrjárat idején történt. Egyszerre csak valaki hevesen dörömbölni kezdett a kapun. A párocska riadtan félbeszakította édes foglalatosságát. Taj A-er kért bebocsátást a házba, s izgatottan közölte, hogy sürgős beszélője van gazdájával. Hszi-ment igen bosszantotta, hogy megzavarták, de Taj A-ert mégis bevezette a szomszéd szobába.

– Első felesége fontos megbeszélésre kéreti, uram – hallatszott a fiú hangja a függöny mögül. – Egészen váratlanul megérkezett leánya és veje rengeteg poggyással.

– Éppen ma este kellett jönniük! – dörmögte Hszi-men Csing bosszúsan, és felöltözött.

– Mi szél hozott ide benneteket? – üdvözölte csodálkozva leányát és vejét, akik odahaza, a hátsó fogadóteremben, egy halom poggyász között várakoztak rá. Hszi-men Csing veje, Csen Csing-csi, zavartan meghajolt, és röviden előadta a következőket:

– Bácsikánk, Jang marsall, kegyvesztett lett. Jü cenzor feljelentette az uralkodónál. Egész nemzetsége, valamennyi hívével egyetemben, bele van keverve a szerencsétlen ügybe. A határra fogják száműzni őket, kalodával a nyakukon. Tegnap érkezett ide a fővárosból Jang bácsi udvarmestere a szörnyű hírrel. Apám kívánsága volt, hogy az ön leányával együtt átmenetileg itt keressek menedéket, ő maga pedig elindult a fővárosba, hogy Jang nénitől közelebbieket is megtudjon.

– Hoztál-e levelet apádtól?

– Igen, tessék.

Egy levelet húzott elő köntöse ujjából. Hszi-men Csing felbontotta a levelet, és a következőket olvasta:

Csen Hung, a családfő, meghajtja fejét
és tiszteletteljes üdvözlését küldi unokaöccsének,
a nemes Hszi-men Csingnek.

Jungcsou körzetben, a határszorosoknál, Vang hadügyminiszter hibájából elszenvedett vereség miatt – a miniszter ugyanis elmulasztotta a tartalék csapatok kivezénylését – Jü cenzor feljelentése alapján a Felséges úr rokonunkat, Jang marsallt is bűnösnek tekinti, és a déli helytartóságban őrizetbe vétette. Úgy hírlik, egész nemzetségét és valamennyi hívét egy határ menti fegyenctelepre küldik. Véleményem szerint leghelyesebb, ha érdemtelen fiamat és az Ön érdemes kedvencét egyelőre az Ön oltalmára bízom. Ami engem illet, elutazom a fővárosba, és megpróbálok közelebbi híreket szerezni. Az ottani jamenben szárnyra kelő hírekre számítva, ötszáz ezüstunciát küldök fiammal; használja fel legjobb belátása szerint. Szíves szolgálatait meghálálom, míg csak egy ép fog van a számban.

Írtam e sorokat a lámpás fényénél, lázas sietséggel

a középső nyári hónapban

A levél olvasásakor Hszi-men Csing minden tagját szörnyű ijedtség járta át. De nyomban elhatározta, hogy cselekedni fog. Mindenekelőtt az épület keleti szárnyában, a főterem előtt, lakályosan berendezett három helyiséget bocsátott a „fiatal pár” rendelkezésére, Holdasszonynak pedig megőrzésre át kellett vennie a poggyászban található kincseket. Majd magához vette az öreg Csen ötszáz unciáját, és még ugyanazon az estén a közeli jamen irodába menesztette egyik emberét. Öt uncia árán pontos másolatot készíttetett az írásról, mely a szóban forgó ügyről időközben megérkezett a fővárosból.

Valóban az történt, hogy a cenzorok egy csoportja, élükön Jüvel, a határszéli vereséget arra használta fel, hogy alaposan bemártsa az uralkodónál a mindenható és oly sokszor támadott Caj Csing kancellárt, valamint híveit, köztük Jang marsallt. Az Ég Fia kegyelemben részesítette ugyan Caj kancellárt, és nem mozdította el állásából, viszont leiratában elrendelte Jang marsall letartóztatását és elítélését az állami büntetőbíróság által. Mindezen felül elrendelte, hogy egy hónap leforgása alatt kalodával a nyakán, büntetőosztaggal, a határvidékre kísérjenek számos, Jang klikkjéhez tartozó családot. Hszi-men, legnagyobb ijedségére, a száműzendők között Csen Hung nevét is megtalálta. Mintha közvetlenül mellette csapott volna le a villám. Jang marsall, magas pártfogója az udvarnál, megbukott! Leányának apósa száműzetésben! Zúgott a füle, még a lélegzete is elakadt.

*Serked réműlet husából,
a szíve hét kapujából,
szorítja a hat bordának,
löki tüdőhöz a májat.*

Jó ideig tartott, míg összeszedte gondolatait, azután munkához látott. Alvásra természetesen gondolni sem lehetett. Magához hívatta két megbízható szolgáját, Laj-paót és Laj-vangot, halkán utasításokkal látta el őket, s a két legény már hajnali szürkületkor egy arannyal, ezüsttel és ékszerekkel megrakott teherhordó számárral útnak indult Kajfengfu felé. Továbbá másnap délelőtt a két építésvezető, Laj-csao és Pen Sze, utasítást kapott: azonnal hagyják abba a parkban az építkezést, és bocsássák el az

összes munkást. A kapus szigorú parancsot kapott, hogy további rendelkezésig tartsa zárva a bejárati kaput. Nyomás ok nélkül senki sem hagyhatta el a házat, és nem is léphetett be oda.

Közben Hszi-men Csing nyugtalanul járkált fel s alá a szobájában. Mennél tovább töprengett, mennél tovább gondolkozott, annál kellemetlenebb érzés feszítette, mint holmi százlábú testét a párás meleg. Ping asszony ügye már messze a kilencedik égi szféra fölé távolodott tőle.

Holdasszony őszinte sajnálkozással látta, hogy összevont szemöldökeinek keménysége egyetlen pillanatra sem enyhül, komor arcvonásai nem derülnek fel, és vigasztalni próbálta:

Végtére is ez a Csen család ügye. Mi közöd neked hozzá? Mindenki törődjék a saját gondjával, bajával.

– Mit tudsz te! – válaszolta Hszi-men Csing keserűen. – Saját lányomról és vejemről van szó, akik nálam keresnek menedéket. Drága jó szomszédaim már így is ferde szemmel néznek rám. Ismét megisméltődik a régi história: az ember meglök egy szelíd bárányt, mire a vad csikó ijedten felágaskodik. Ha szótlanul elnézed ezeknek a kis senkiháziaknak a gonoszkodását, s eltűröd, hogy beleártsák magukat az ügyeidbe, egyikünk biztonságáért sem szavatolok. Az ember nyugodtan ül odahaza, zárt ajtók mögött, és egy szempillantás alatt nyakába szakad a baj.

No de ne zavarjuk Hszi-ment borús elmélkedésében, nézzük meg inkább, mi történik Ping asszonnal.

Miután eltelt egy-két nap, és Hszi-men csak nem hallatott magáról, elküldte hozzá Feng anyót, nézzen utána, mi történt. Ám Feng anyó zárt ajtókat talált, olyan volt a ház, mint egy vasabroncsokkal átfogott hordó. Sokáig ácsorgott a bejárat előtt, s mivel egyetlen árva lélek sem mutatkozott, dolgavégezetlenül elsomfordált. Huszonnegyedikén – megbeszélés szerint ezen a napon kellett volna kicserélni a házassági ajándékokat – Ping asszony újabb terepszemlére küldte Feng anyót. Feladata az lett volna, hogy átadja Hszi-mennek Ping asszony ajándékát, az ezüsttükroét. De az ismét zárt ajtókra talált. Egy szemben levő ház ívelt tetőpárkánya alatt foglalta el őrhelyét, és várt. Ez alkalommal szerencséje volt. Rövid várakozás után kilépett a kapun Taj A-er, kantárszáron vezetett egy lovat, itatni vitte. Nyomban megismerte az öregasszonyt, és barátságos köszönéssel közeledett felé.

– Mi szél hozta ide, Feng anyó?

– Úrnőm küldött, hogy adjam át ezt a tükröt. Aztán meg beszélni szeretne Hszi-men Csing úrral. Mi ez a nagy csönd nálatok?

– Ó, Hszi-men Csing úrnak rengeteg dolga volt ezekben a napokban. Ha kívánja, beviszem a tükröt, de előbb megitatom a lovat. Megvárja itt kint a választ?

– Mindenképpen, kedves kisöcsém. Mondd csak meg a gazdának, hogy úrnőm nagyon haragszik rá.

Taj A-er kikötötte az itatónál a lovat, és eltűnt a házban. Csak nagy sokára került ismét elő.

– Hszi-men úr azt üzeni, sokszor köszöni a tükröt. Úrnője várjon még néhány napig türelemmel, gazdám hamarosan meglátogatja.

De teltek-múltak a napok, és Hszi-men Csing csak nem ment el Ping asszonyhoz. Már túl jártak az ötödik hónapon, s a hatodik hónap első harmadának közepéhez értek, de Hszi-mennek se híre, se hamva. Az asszony kora reggeltől késő estig az utat kémlelte, éjszaka pedig nyugtalan álmok gyötörték. És Hszi-men Csing nem jött.

*Szépítkezni semmi kedve,
lassan festi a szemöldjét.
El-elszorul jáspiskeble,
nyomasztja az egyedüllét.*

Egy alkalommal álmában minden kétséget kizáróan hallani vélte, hogy Hszi-men Csing kopogtat az ajtaján. Kinyitott neki, és túlaradó boldogsággal bevezette a szobába, majd fesztelen beszélgetés és tréfálgozás következett, elmondták egymásnak, mennyit szenvedtek az elmúlt időben. Azután, mintegy mindörökre összefonódva, megízlelték egy kéjes éjszaka minden mámorát. Másnap hajnaltájt Ping asszony az első kakasszóra felriadt, s midőn kissé feltápászkodott, észrevette, hogy üres mellette a fekhely. Vadul felsikoltott, majd elájult. Feng anyó rémülten odasietett.

– Jól bezártad a kaput? Épp az imént mehetett el – nyögte a szerencsétlen, amikor újból magához tért.

– Érzékei csalóka játékot űznek! Még a nyomát sem láttam Hszi-mennek –

válaszolta az öregasszony fejcsóválva.

Álmában nemegyszer férfikülsejű, kéjsóvár ködszellemek kísértették, és balga módon kiszívták csontjából a maradék erőt. Szemmel láthatóan egyre veszített üdeségéből, s minthogy már alig nyúlt ételhez, s felkelni sem volt kedve, napról napra haloványabb lett, és egyre jobban lefogyott. Feng anyó már nem bírta tovább nézni.

– Iderendeltem az orvost, hogy vizsgálja meg. Bejöhet? – kérdezte egy napon.

Ping asszony a párnákba fúrta zilált hajfelhő keretezte arcát, és érzéketlenül feküdt a heverőn, meg sem mozdult. Feng anyó gyorsan megigazította a takarót, majd beengedte az orvost. Csiang doktor – melleleg Bambuszdombnak nevezték – mintegy harmincesztendő, alacsony termetű, élénk és huncut emberke, a fekhelyhez lépett, megtapintotta a beteg pulzusát, meghallgatta a légzését, s közben nem mulasztotta el megcsodálni az asszony testének ritka szép bájait.

– Szerény véleményem szerint – hangzott végül megfontoltan kusza szakértői véleményének összegezése – megbetegedésének oka, hogy a májvéna és a hüvelyvéna hüvelyknyire megpattant, s a vér elöntötte a beleit. Ennek következtében teljes mértékben a hat érzéki vágy és a hét szenvedély kényszerítő hatása alatt áll. Testében *a jang* elv *a jin* elvvel hadakozik. Hol kileli a hideg, hol meg előnti a forróság. Váltóláz kínozza, és súlyos búskomorság. Napközben levertnek, nyomottnak érzi magát, s egyre csak aludni szeretne. Éjnek idején lelke kitörni vágyik börtönéből, álmában pedig szellemekkel tart fenn kapcsolatot. Csak a gyors gyógyulás óvhatja meg az elsorvadástól. Fájdalom, élete már csak egy gyenge selyemszálon lóg.

– Igen lekötelezne, ha valami hatásos gyógyszert írna fel nekem – felelte az asszony csüggedten.

– Bízlek tudományomban. A gyógyszer, amelyet most felírok, meg fogja gyógyítani.

Zsebre vágta orvosi honoráriumát, az öt ezüstöt, majd elköszönt. Magával vitte Feng anyót, hogy az mindjárt elhozza az orvosságot a patikából. Ping asszony este bevette a gyógyszert, s utána valóban jobban érezte magát. Jól aludt, lassan megjött az étvágya is, s néhány nap múlva már teljesen felépült. Elhatározta, hogy hálából megvendégeli Bambuszdomb doktort. A doktor szívében már az első percben, amint az asszonyt megpillantotta, vakmerő

vágyak és remények ébredtek, s így szíves örömet elfogadta a meghívást. Szinte magától értetődik, hogy a választékosan öltözött asszony, a gazdagon terített asztal, a lakást betöltő bódító pézsmá- és orchideailleség teljesen feldúlta érzékeit. Meglepetésül az étkezés alatt Hsziu-csun szobalány egy aranyfestésű tányéron három fényes ezüstunciót nyújtott át neki. Egyidejűleg Ping asszony magasra emelte borral telt jáde kupáját, s könnyedén meghajolva így szólt:

– Áldásos segítségével szerencsésen kigyógyultam betegségemből. Hálám jeléül bátorkodtam meghívni egy pohár egyszerű híg borra. Fogadja még egyszer köszönetemet, igaz köszönetemet!

– Mindössze hivatásommal járó kötelességemet teljesítettem... – dadogta Bambuszdomb doktor, majd szeme sarkából a fényes ezüstökre pillantva így szólt: – Ugyan mivel érdemeltem ezt ki?

– Vegye csak el! – szólt az asszony mosolyogva. – Tekintse, kérem, hálám szerény megnyilvánulásának.

– És a doktor, némi vonakodás után, boldogan a zsebébe csúsztotta a három unciót. Három pohár elég is volt ahhoz, hogy a kis doktor, aki lopva egész idő alatt az asszony szoborszerű szépségében gyönyörködött, felbátorodjék, s beszélni kezdjen.

– Meg szabad kérdezni, hány zöldellő tavaszt élt meg ez ideig? – érdeklődött óvatosan.

– Már huszonnégy évet tékoztam el.

– Ön szép, fiatal, jó nevelésben részesült, vagyonos, kedvére élhetné világát. Hogyan lehet valaki mindezek ellenére búskomor?

– Az asszony arcán halvány mosoly futott végig.

– Őszintén szólva, mióta együgyű férjem eltávozott az élők sorából, egy szál egyedül állok a világban. Ez az állandó, ünnepélyes csend körülöttem... Csoda, ha az ember mélabús lesz és beteg?

– Mikor halt meg a férje?

– Az elmúlt év tizenegyedik hónapjában, a halált tüdőgyulladás okozta. Bizony ennek már nyolc hónapja – sóhajtotta.

– Fordult-e már azelőtt is orvoshoz?

– Igen, Hu doktort hívtam ki a Fő utcából.

Ó, tudom már, az „Ördögszáj” néven ismert Hura gondol, aki Liu eunuch házában lakik, és közönséges szélhámos! Még az orvosi főiskolát sem végezte el. Még az érverésről sincs fogalma. Jobban tette volna, ha nem hozzá fordul.

– A szomszédok ajánlották. Egyébként a férjem halála óta nem vettem igénybe a szolgálatait.

– Van-e fia vagy lánya?

– Nincsen.

– Milyen kár! – sóhajtotta a doktor együttérzően. – Virága teljében pompázik, és ilyen egyedül van. Így természetesen érthető a mélabú! Arra még nem gondolt, hogy élete fonalát hozzákösse egy másik férfiéhoz?

– De igen, befejezett tény, hogy újból férjhez megyek. Remélem, rövidesen átléphetem új otthonom küszöbét.

– És meg szabad kérdeznem, ki az illető?

– Hszi-men Csing úr, a körzeti jamen közelében levő patika tulajdonosa.

– Csakugyan ő? Hogyan tehet ilyet, asszonyom? Mint háziorvosa, jól ismerem otthoni körülményeit. Hiszen annak az embernek mindenki adósa, veszi és eladja az emberek nyilatkozatait, és övé az utolsó szó a körzet minden ügyes-bajos dolgában. Eltekintve megszámlálhatatlan szobalányától és szolgájától, állandóan öt-hat feleséget tart. Ha megunja valamelyiket, megbotozza, vagy kerítönő útján egyszerűen eladja, hogy ne is lássa többé. Hírhedt nőcsábász, és egy lilomtipró banda vezére. Szerencse, hogy módomban áll még idejekorán figyelmeztetnem önt, mert ha férjhez megy ehhez az emberhez, úgy jár, mint a pille, mely belerepül a lángba. Keserűen megbánná. Egyébként újabban egy elég kínos ügybe keveredett, mely voltaképpen vejének családját érintette. Nem hallotta, hogy leánya és veje nála rejtőzik? Ezért is szakította félbe az új építkezést, és eresztette szélnek a munkásokat. Ugyanis rokonait érintő száműzetési parancs érkezett a fővárosból a prefektúrára és a körzeti jamenhez. Ki tudja, legközelebb talán már reá kerül a sor, s elkobozzák egész vagyonát. Mi lesz akkor a feleségeivel, azokkal a szerencsétlen asszonyokkal!

Az özvegy dermedten hallgatott. Legnagyobb ijedségére eszébe jutottak a Hszi-mennek megőrzésre átadott értékek. Most már azt is értette, miért nem mutatkozik.

Az a gondolat is feltámadt benne, nem volna-e előnyösebb, ha egy olyan kedves, jól nevelt és szórakoztató emberhez menne férjhez, mint amilyen Bambuszdomb doktor? De egyelőre nem tudta, vajon a doktor kapható-e effélére?

– Végtelenül hálás vagyok jóindulatú közléseiért – mondotta hosszú szünet után. – Amennyiben ismerősei közül megnevezne egy férjnek alkalmas személyt, boldogan megfogadnám tanácsát.

– Szíves örömet körülnézek, de egyelőre nem tudom, milyenfajta férfi volna a leginkább kedvére való.

– A külső egyáltalán nem számít, ha különben önre hasonlít.

Az elragadtatott Bambuszdomb doktor alig tudta türtőztetni magát. Magasba pattant, mint egy rugó, majd térdre rogyott az asszony lába előtt.

– Ó, drága asszonyom, megvallom, női lakosztályomnak nincsen még lakója, nincs senkim, akivel én, szegény ördög, megosztanám szerény életemet, meg aztán utódaim sincsenek, magányosan tengetem szomorú életemet. Ha megkönyörül rajtam, én boldogan kötném életemet mindörökre az önéhez.

Az asszony mosolyogva felsegítette.

– Mielőtt komolyan beszélénk házasságról, mindenekelőtt tudnom kell, hány éves, továbbá hogy mióta bolyong ilyen magányosan. Azután el kellene küldenie hozzám az ilyen alkalmakkor nélkülözhetetlen közvetítőt, és a szokásos menyegzői ajándékokra is gondolnia kell.

A doktor újra térdre rogyott.

– Huszonkilenc éves vagyok, az első hónap huszonkilencedik napján, a nyúl órájában születtem. Tövishajdász nevű, derék, egyetlen feleségemet az elmúlt évben temettem el. Alacsony viskóm, sajnós, magányos és hideg. Ha méltónak tart az aranybecsű igenre, minek ide akkor a közvetítő?

– Ó, ha sokallja a költségeket, a formaságokat majd én elintézem. Elküldöm Feng anyót, legyen ő a közvetítő, ami pedig a menyegzői ajándékokat illeti, azoktól is nyugodtan eltekinthet. Kikeresek majd egy megfelelő napot a házasságkötésre, s ön egyszerűen hozzám költözik. Rendben van?

A doktor mélyen meghajolt, homloka a földet érintette:

– Ily módon biztosítva lenne létem három feltétele, ön nemcsak a feleségem lenne, hanem egyszersmind apám és anyám.

Ezzel meg is állapotok a házasság feltételeiben. Bambuszdomb doktor bortól és boldogságtól ittasan tért haza késő este kietlen viskójába.

Feng anyó már másnap teljesítette a kapott megbízást, és a hatodik hónap tizennyolcadik napján, ezen a szinte páratlan szerencsenapon, Bambuszdomb doktor átköltözött Ping asszonyhoz. A házasság utáni harmadik napon az asszony háromszáz ezüstunciát adott át a doktornak. Ebből az összegből az utcai front alsó helyiségeiben vadonatúj patikát rendezhetett be. S míg ez idáig bizony nem csekély fáradság árán, gyalog látogatta betegeit, mostantól kezdve, büszkén kihúzva magát, öszvérháton ügetett pácienseihez.

*Nyers tavaszi szel suhogása olykor
halott pocsolyát is meg-megborzol.*

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

*Li kancellár némi arany ellenében futni hagyja
a már pusztulásra kárhóztatott Hszi-men Csinget.
Aranylótusz elbolondítja a fiatal Csent*

Hszi-men Csing megbízottai, Laj-pao és Laj-vang, közben már lóhalálában Kajfengfu, a főváros felé vágattak. Amikor hajnaltájt felkerekedtek, a felkelő nap aranysugarai bíborpírral árasztották el az utat, s addig meg sem pihentek, míg a lábuk előtt felszálló porban a visszaverődő vörös fények nem jelezték az alkonyat beköszöntét. Végre nagy sokára áthaladtak a Tízezer Nemzedék Kapuján, s a fáradtságtól szinte aléltan vonultak szállásukra. Előbb alaposan kialudták magukat, majd másnap délelőtt nekiindultak, hogy az utcákon és sikátorokban minél több újdonságot tudjanak meg. A járókelők beszélgetéséből kiderült, hogy a határvidéki katasztrofális vereség egyik felelősét, Vang hajdani hadügyminisztert, a bíróság száműzetésre ítélte, míg a Jang marsall elleni eljárás még nem fejeződött be. Szóval még nem késtek el.

Most Caj kancellár palotája felé vették az irányt. Már két ízben is jártak nála, így hát pontosan tudták, merre kell menniük. Egyszeriben ott álltak a Pajlou-palota márvány boltíve alatt, a Sárkányerő utcában, s a közeli palota bejárata felé tekingettek. Kis idő múltán egy zöld zekés férfi jött ki az épületből, majd gyors léptekkel keleti irányba eltávolodott. Laj-Pao felismerte Jang marsall udvarmesterét. Már-már utánakiáltott, de aztán mégis meggondolta magát, ugyanis eszébe jutott Hszi-men Csing körültekintő utasítása: szigorúan kerüljék a vád alatt álló marsall háza népével és embereivel való mindenfajta érintkezést. Így hát hagyta, hadd menjen dolgára.

Végül odaléptek a bejárathoz, s beszóltak a kapus fülkéjébe:

– Itthon van az Öreg uraság? – kérdezték a portástól, s közben udvarias üdvözlő szavakat mormoltak.

– Az Öreg uraság még a palotában van az audencián. Mit óhajtanak?

– Beszélhetnénk Ti főfelügyelővel?

– Ti bácsi sincsen idehaza.

Laj-pao most már látta, hogy csak úgy szedhet ki valamit a portásból, ha

csengő ezüstökkel ad nyomatékokat szavainak; benyúlt tehát az ujja zsebébe, és egy ezüstöt halászott elő onnan. A portásnak egyszoriben megeredt a nyelve.

– Az „Öreg uraság”-gal vagy a „Nagy uraság”-gal óhajtanak beszélni? Amennyiben az előbbivel, akkor Ti bácsihoz, a „nagy intendáns”-hoz kell fordulniuk, ha pedig az utóbbival, akkor a „kis intendáns”-hoz, Kao-an bácsihoz. Mindegyiküknek megvan a maga külön hatásköre. Ezenfelül, mint már mondtam, az Öreg uraság még az udvarnál tartózkodik az audiencián. Fia, a Nagy uraság, Caj Ju főtitkár, idehaza van. Amennyiben ővele akarnak beszélni, bejelentem önöket a főfelügyelőnél, Kao-an bácsinál.

– Mondja meg neki, hogy Jang marsall palotájának háza népéhez tartozunk
– sügta oda Laj-pao bizalmasan.

A portás felszólította őket, várakozzanak az előudvarban, majd eltűnt a házban. Miután jó ideig váratott magára, újból megjelent a kis intendáns kíséretében. Be sem várva, hogy az intendáns egyáltalán megszólaljon, Laj-pao tíz ezüstöt csúsztatott a markába.

– Jang marsall szolgálatában állunk, megbeszéltük udvarmesterével, együtt jelentkezünk kihallgatásra az Öreg uraságnál, hogy tájékoztatást kérjünk tőle a legújabb fejleményekről. De útközben valahogy elkerültük egymást. Az udvarmester már bizonyára itt járt.

– Igen, épp az imént távozott. Egyébként az Öreg uraság még nem érkezett vissza az audienciáról, de amennyiben beszélni óhajtanak a Nagy urasággal, szívesen bevezetem önöket hozzá. Jöjjenek velem!

A nagy fogadóterem mellett elhaladva, egy oldalsó, második hivatalos bejáraton keresztül bevezette őket a déli bejáratú, háromrészes, kisebb fogadóterembe. Az épületet zöldre lakkozott faerkély vette körül, az oromzati fal zöldeskés homlokzatán fénylő piros tábla hivalkodott, rajta a császár saját kezűleg festett jókora írásjegyei: „A főtitkár zsoltárterme, a császár alapítványa.”

Itt meg kell jegyeznünk, hogy Caj Ju, akárcsak édesapja, Caj Csing, a bal felőli kancellár, különös kegyben állt Huj-cung császárnál. Eltekintve a Boldog Egyetértés Csarnokában viselt előkelő főtitkári tisztségétől, a Nagy Egység Palotája Őrzőjének maga a császár megfenyítése is a kiváltságai közé tartozott.

Kao-an, aki előrement, most intett a másik kettőnek, lépjenek be. Ott álltak

szemtől szemben a főtitkárral, aki egy magas emelvényen méltóságteljesen trónolt karszékében. Illő távolságban letérdepeltek, és tisztelegtek előtte.

– Honnan jöttök?

– Jang marsall rokonának, Csen Hungnak háza népéhez tartozunk, és újabb értesülésekért jöttünk az Öreg urasághoz.

Laj-pao, aki magára vállalta a beszélő szerepét, köntöse ujjából előhúzza az ajándékok listáját, és átnyújtotta a főtitkárnak. Az futó pillantást vetett az írásra, de az „Ötszáz uncia arany...”-hoz érve, magához intette Laj-paót.

– Jól figyelj ide! Tekintettel a cenzorok által szárnyra bocsátott kósza hírekre – mondotta letompított hangon –, az Öreg uraság néhány napra visszahúzódott, és nem foglalkozik államügyekkel. Ezért, amennyiben közelebbit akartok megtudni a dolgok állásáról, a jobb felőli kancellárhoz, Lihez kell fordulnotok. Jang marsallt illetően mindössze annyit közölhetek: a palotában az a hír járja, hogy szent urunk kegyes óhajt lenni, és megelégszik jelentéktelen lefokozásával. Ezzel szemben háza népének különböző tagjaival és híveivel szigorúbban fog eljárni. A jobb felőli kancellártól majd közelebbit is megtudtok.

Laj-pao, kissé döbbenet, újból meghajolt.

– Teljesen idegen vagyok a jobb oldali kancellár palotájában. Szabad-e esetségekben nagylelkű támogatására számítanom?

– Induljatok el a Mennyei Folyó Hídjától nem messze húzódó északparti sánc felé. Hatalmas kaput láttok majd ott őrtoronnyal. Odaérve, érdeklődjétek meg, merre van a jobb felőli kancellár, Li Pang-jen palotája, aki a Védelmező Kormányzat Csarnokának főtitkára s egyidejűleg a nevelésügyi miniszter is. Bárki felvilágosítással szolgálhat. Mindezen felül adok majd néhány sor ajánlást, és mellétek adom egy emberemet is.

Irt néhány sort, s Kao-an intendánst jelölte ki kísérőnek. Kao-annal elküldte az ajándéklistát is.

Piros díszruhában, jádeövvel a derekán, az audienciáról visszaérkező Li kancellár éppen jókor lépett ki a gyaloghintóból, amikor bejelentették a három látogatót. Mindenekelőtt Kao-ant bocsátotta maga elé, a másik kettőt csak azután fogadta.

Kao-an átadta urának ajánlólevelét, valamint az ajándéklistát. Ezalatt Laj-pao és Laj-vang szép sorjában kirakta az emelvényen a kancellár lába elé a

magukkal hozott kincseket.

– Minthogy Caj főtitkár ajánlásával érkeztek, a figyelmességek voltaképpen fölöslegesek – jegyezte meg a kancellár, az aranyrudakra pillantva. – Ezenfelül szent urunk megenyhült Jang marsall irányában. Gazdátoknak nincs mitől tartania. A cenzorok viszont ragaszkodnak hozzá, hogy néhány híve kemény büntetésben részesüljön, ezekre tehát feltétlen száműzetés vár.

Magához intette egyik hivatalnokát, és megparancsolta neki, kerítse elő az irodából a cenzorok vádiratát, továbbá a száműzendők listáját, majd megengedte a két küldöttnek, hogy egy pillantást vessenek a listába. Legfelül az állásától megfosztott hadügyminiszter, Vang neve állt, alatta néhány hívéé, végül jó néhányan a kegyelemben részesült Jang marsall táborából. Ámde az utóbbiak között legnagyobb rémületükre nemcsak Csen Hung nevét olvasták, hanem közvetlen utána saját urukét, Hszi-men Csingét is!

„...ezek a bérencek, ezek a véredek és vadászsólymok – hangzott az uralkodó számára készült vádiratban –, ezek a gonosztevők a tigris méltóságával merészelték álcázni róka mivoltukat. Cenzori indítványunk, hogy vonja felelősségre őket az állami törvényszék. Száműzzék őket vagy a távoli határvidéki vadonba, ahol a mocsarak és erdők ördögeivel folytatott harcban hasznosíthatják magukat, vagy az ország törvényeinek szellemében részesüljenek kemény testi fenyítésben...”

Laj-pao és Laj-vang, minden tagjában reszketve, a földre omlott.

–Őszintén bevallva, a mi urunk ez a Hszi-men Csing. Könyörögve kérjük az Öreg uraságot, tárja ki szívét a magasságos mennyekig, határtalan nagyra, mint a föld, és mentse meg urunk életét!

Két társa példájára Kao-an is földre borult, s ő is csatlakozott könyörgésükhöz. Li kancellár elgondolkozott: tekintélyes összegnek számító ötszáz aranyunciát kínáltak neki egyetlen névért, melyet el kellene tüntetni a megbüntetendők listájáról. Az üzlet előnyösnek tetszett; mindössze egy kis kiigazítás azon a végzetes listán. Intett, mire asztalt és írószert hoztak. Néhány ügyes ecsetvonással a *hszi* és *men* írásjegyet összekapcsolta *ku*-vá, a *csing-et* pedig a módfelett hasonlatos *lien-re* alakította át. Ez azt jelentette: „a hivatali megvesztegetésben bűnös...”, s ezzel a Hszi-men Csing név ötletes módon eltűnt a listáról. Utána még rövid válaszlevelet írt a főtitkárnak; három látogatóját egyenként öt ezüsttel ajándékozta meg, majd kegyesen

elbocsátotta őket. Laj-pao és Laj-vang nem győzött eléggé örvendezni a küldetés sikeres elvégzésén. Visszatértek szállásukra, kifizették számlájukat, és még ugyanazon a napon elindultak hazafelé.

Visszaérkezve Csinghohszenbe, gazdájuknak mindenről részletesen beszámoltak. Az elbeszélés alatt Hszi-men Csing úgy érezte magát, mintha egy vödör jeges vizet zúdítottak volna a nyakába, de a befejezésnél mázsás kő esett le a szívéről. Örömtől ragyogó arccal nyomban Holdasszonyhoz sietett, hogy a kedvező fordulatot elújságolja.

*Látta, boldogsága napja
nyugaton hogy tűnik el
S látja: ágról ágra kúszva
most megint az égre kel.*

Két nappal később újból teljes erővel folyt a munka hátul a parkban, a homlokzaton pedig szélesre tárultak a főkapu hatalmas szárnyai, s a forgalom a régi napokra emlékeztetett.

Egy szép napon Taj A-er véletlenül épp végiglovagolt az Oroszlán utcán, amikor legnagyobb meglepetésére észrevette, hogy Ping asszony háza földszintjén új, tekintélyes gyógyszertár nyílt, telis-teli a legkülönbözőbb gyógyszerekkel és gyógyfűekkel. A vörösre lakkozott, tetszetős cégér nemhiába csalogatta a vevőket, mert a cinóbervörös elárusítópult a nagy tömeghez mérten túlságosan kicsinek bizonyult.

Legényének beszámolója hallatán Hszi-men Csing hitetlenkedve mosolygott, és nem is törődött tovább az üggyel. Taj A-er még nem tudott Ping asszony újbóli férjhezmeneteléről, mindössze az üzlet létesítéséről és egy üzletvezető alkalmazásáról volt tudomása.

A hetedik hónap első harmadában történt. A kegyes nyugati szél jótékony esőt és üdítő lehűlést hozott. Hszi-men Csing sétalovaglásra indult. Útközben összetalálkozott Éhenkórász Jinggel és Hszie Hszi-tával.

– Miért nem mutatkoztál ilyen sokáig? – üdvözölték. – Többször is ott jártunk a házad környékén, de a kapu mindig be volt reteszelve. Nem akartunk zavarni, ezért szép csendesen odébbálltunk. Valami rendkívüli történt? Egyébként hogy áll a tervezett házasság? A kilátásba helyezett

lakomára számítunk ám!

– Megvallom, kínos dolgokat érintetek. Unokaöcsém, Csen Hung, valami kellemetlen ügybe keveredett, melynek hatása alól egy ideig én sem tudtam kivonni magam. Ezért, sajnos, el kellett halasztanom a házasságot.

– Fogalmunk sem volt semmiről. Végtelenül sajnáljuk. Annál is indokoltabb, hogy ennyi idő után, az újbóli találkozás öröme, igyunk egy jót. Nem innánk most hamarjában két-három pohárral Ezüstöcske hűgunknál? Segítünk majd leöblíteni maradék bosszúságodat.

S meg sem várva Hszi-men Csing válaszát, közrefogták és betuszkolták Vu anyóhoz. Mikor azután Hszi-men Csing késő este, félig kótyagosan, hazafelé ügetett, a Keleti utca torkolatánál Feng anyó toppant elébe. Hszi-men Csing megállította a lovát.

– Hé, hová, hová oly sietve, Feng anyó?

– A kapu előtti templomhoz megyek. Elhunyt gazdám tiszteletére halotti papírpénzt kell égetnem, ahogy a szokás ezekben a napokban megköveteli tőlünk.

– Hogy van úrnőd? Holnap meglátogatom.

– Nincs többé értelme sem érdeklődésének, sem látogatásának. A lakodalmastálat ön helyett már kikanalazta valaki más.

– Mit beszélsz? Csak nem akarod azt mondani, hogy máshoz ment férjhez?

– Figyeljen csak ide, uram! Asszonyom ki tudja, meddig várt magára, házassági ajándékát, az ezüsttükröt is elküldte, de ön egyáltalán nem mutatkozott: eltorlaszoltatta a kapuját, és be sem engedett. Mit tehetett hát Ping asszony, feleségül ment egy másik férfihoz.

– Kihez?

– Bambuszdomb doktorhoz.

És töviről hegyire elmesélte az esetet, mint kísértették Ping asszonyt éjnek idején rémisztő, kéjsóvár ködszellemek, mint esett súlyos betegségbe, majd hogyan gyógyította meg Bambuszdomb doktor, s végül hogyan került sor a házasságra meg Ping asszony háromszáz ezüstjének révén a gyógyszertár-alapításra.

Az elbeszélés hallatán Hszi-men Csing majdhogy ki nem esett a nyeregből.

„Mégiscsak siralmas dolog! – gondolta magában. – Nem szólnék semmit, ha bárki másra esett volna a választása. De mégiscsak szánni való, hogy éppen ez a kis mitugrász, ez a tutyimutyi, impotens teknősbékafajzat kellett neki!”

Dühösen rávágott a korbáccsal a lóra, és elvágatott.

Otthon, a homlokzati terem holdfénytől bevilágított vakudvarában Holdasszony, Meng Jü-lou, Aranylótusz és Hszi-men Csing leánya hangos kacagás közepette éppen lovackajátékkal szórakozott. Hszi-men Csing megérkezésének hírére Aranylótusz kivételével valamennyien gyorsan eltűntek a hátsó helyiségekben. Aranylótusz egy oszlopnak támaszkodva, a tőle megszokott előzékenységgel, lesegítette róla a cipőt.

– Együgyű nőszemélyek! – förmedt rá Hszi-men Csing. – Ez kell nektek, ez a viháncolás meg az efféle gyermeteg játék!

Lábával rosszkedvűen félrelökte Aranylótuszt, és anélkül, hogy Holdasszonynak jó éjszakát kívánt volna, egyenesen bement az épület nyugati szárnyán levő könyvtárszobába: oda ágyaztatott magának erre az éjszakára. Még néhány gorombaságot vágott a körülötte szorgoskodó szobalány fejéhez, majd lefeküdt aludni.

Ezalatt a megszidott négy asszony ijedten összedugta a fejét, és azon tanakodott, vajon mi üthetett Hszi-menbe. Holdasszony szemrehányóan Aranylótuszhoz fordult:

– Láthattad volna, hogy részeg! Miért nem tértél ki az útjából? Ahelyett, hogy csöndben maradtál volna, tovább ingerelted a nevetésseddel, s tetejébe még a cipőt is lehúztad a lábáról! Nem lehet csodálni, ha akkorát ugrik, mint egy szöcske!

– Hogy hármunkat összeteremtett, az még csak hagyján, de hogy a tulajdon lányát „nőszemélynek” titulálta, ez már több a soknál.

– Tudom, hogy mindenben én vagyok a hibás! – duzzogott Aranylótusz. – És kit szokott összerugdosni? Engem! Hogyan lehet itt szó kivételezésről?

– Akkor miért nem beszélted rá, hogy mindjárt belém is rúgjon egyet? – csattant fel Holdasszony ingerülten. – Mindentől eltekintve, ha valakivel kivételez, úgy csakis teveled. Megjegyzésed tehát híján van minden tárgyilagosságnak. Az ember még ki sem nyitja a száját, máris peregni kezd a nyelved, és mindent kiforgat.

– Hidd el, nővérkém, megjegyzésemben nem volt semmi rossz szándék – igyekezett Aranylótusz elsimítani a dolgot. – Hszi-mennek valamilyen oknál fogva rosszkedve támadt, és véletlenül éppen énrajtam töltötte ki.

– Bizonyára így van, de akkor miért nem tértél ki az útjából? Inkább hagytad volna, hogy egy kutyán töltse ki a dühét.

Végül is Meng Jü-lounak szerencsés ötlete támadt, mellyel véget vetett az áldatlan civakodásnak.

– Faggassuk ki a legényét – javasolta. – Ő talán tudja, mitől olyan rosszkedvű Hszi-men. Hiszen reggel még jókedvűen ment el hazulról, este meg ilyen gyászos hangulatban tér haza.

Javaslatát mindenki helyesléssel fogadta, s nyomban hívták Taj A-ert. Tőle aztán megtudták Hszi-men Csing lehangoltságának okát.

– Nagyon illetlen ettől az asszonytól, hogy jóformán be sem várta a gyászidő leteltét, és máris férjhez ment! – hangzott Meng Jü-lou magabiztos ítélete.

– Ugyan kit érdekel manapság, mi illik és mi nem? – jegyezte meg Holdasszony némi éllel. – Még olyanok is akadnak, akik a gyászidő alatt idegen férfiakkal tivornyáznak és szeretkeznek. Szerintem ez még csak az igazán szégyenletes és illetlen dolog!

Aranylótusz és Meng Jü-lou nyomban megérezte, hogy a csípős megjegyzés őellenük irányul, és minthogy mindkettőnek minden oka megvolt rá, hogy találva érezze magát, kissé meghökkenve elköszöntenek, és visszavonultak lakosztályaikba.

Hszi-men Csing elhatározta, hogy vejének, Csennek, módot ad rá, hogy valamiképpen hasznossá tegye magát. Csen vállalta Pen Szével az építkezés vezetésével járó feladatokat, míg elődjét, Laj-csaót, a főkapuhoz osztották be őrnök, és így nyugodtan kipihenhette magát. Tehát Csen ettől kezdve naphosszat a hátsó kertben, az építkezésnél szorgoskodott. Az ételmezt is oda küldték ki neki, vagy azon szobák egyikében fogyasztotta el, melyeket feleségével a keleti szárny homlokzati részén lakott. A középső terembe – Hszi-men Csing családja főleg itt tartózkodott – csakis apósának engedélyével léphetett be. Így történt, hogy eddig még nem is látta Hszi-men Csing feleségeit.

Egyik nap Hszi-men Csing éppen elment hazulról. A szolgálati útra induló Ho tartományi bírót kísérte el egy darabon. Holdasszony így szólt Li Csiao-erhez és Meng Jü-louhoz:

– Mostanáig a legcsekélyebb figyelmességet sem tanúsítottam a fiatal Csen iránt. Naphosszat keményen dolgozik ebben az idegen házban, kora hajnalban kel, és csak késő este tér pihenőre. Mit szólnátok hozzá, ha megkínálnám egy kis hűsítővel, hiszen annyit dolgozik? De nem tudom, helyesen tenném-e. Könnyen a szememre vethetnék, hogy olyan dolgokba avatkozom, melyekhez semmi közöm. Másrészt azonban nem szeretném teljesen elhanyagolni ezt a szegény fiút.

– Ön parancsol ebben a házban, nővérem – helyeselt Meng Jü-lou. – Ugyan ki venné pártfogásába, ha nem ön?

Holdasszony bőséges ebédet rendelt a konyhában, s déltájt meghívta a fiatal Csent a középső terembe.

– Elnézem, mennyit dolgozik, fáradságot nem kímélve, nap nap után, odakint az építkezésnél – szólt Holdasszony barátságosan. – Ezért megadom a kedvező alkalmat, s a ház urának távollétében szeretném megkínálni néhány falat étellel s egy pohár híg borral.

– Hálásan köszönöm jóságát – mormogta a fiatal Csen. – Az a kis munka igazán szóra sem érdemes.

Holdasszony Csen fiatal feleségét is meghívta, hogy szórakoztassa férjét az ebéd alatt. De telt-múlt az idő, s az asszony nem jött. Csen a szomszéd szobából áthallotta a dominócskák állítgatásával járó jellegzetes koppanásokat.

– Ki dominózik odabent? – kérdezte.

Holdasszony a szomszéd szoba felé pillantott.

– Hszi-men Csing leánya és Nefritfuvola, a szobalány. – Látja, milyen nevetlen? – sóhajtott a Csen. – Ön iderendeli, ő pedig a szomszédban dominózik.

Nagy sokára valaki félretolta a függönyt. Csen fiatal felesége lépett a szobába, és egykedvűen, vele szemben, helyet foglalt az asztalnál.

– Tud a férjed is egy kicsit dominózni? – kérdezte tőle Holdasszony.

– Valami fogalma van róla; épp hogy csak meg tudja különböztetni az

illatot a büztől – vetette oda szemtelenül.

Holdasszony ez idáig mindössze annyit tudott Hszi-men Csing vejről, hogy jóra való, derék fiatalember, de azt nem is sejtette, hogy a versfaragáshoz és a tanulmány-íráshoz éppúgy ért, mint a kockázáshoz, sakkhoz és dominóhoz.

– Rendben van, átmegyünk hozzátok, és akkor férjed is játszhat – javasolta Holdasszony jóindulatúan.

– Nem érdelem meg ezt a kitüntetést. Játsszanak csak önök ketten! – szabadkozott Csen szerényen.

– De hiszen maga is a családhoz tartozik. Miért ne játszhatna velünk? – nyugtatta meg Holdasszony.

Átmentek a szomszéd szobába. Az égővörös kereveten heverésző Meng Jü-lou elmerülten dominózott egymagában. Amikor a vendégek beléptek, felkelt, ki akart menni, de Holdasszony visszatartotta.

– A mi ifjú Csenünk nem holmi idegen. Üdvözöld csak nyugodtan – szólt Holdasszony. Majd a férfihoz fordulva bemutatta neki Meng Jü-lout: – Ez a harmadik sógornője.

Csen ideges sietséggel meghajolt, Meng Jü-lou pedig mormogva „tízezerszeres szerencsét” kívánt.

A három asszony most dominójátszmába kezdett. Csen eleinte szerényen meghúzódott oldalt, és a játékot figyelte. De a játékszenvedély hamarosan hatalmába kerítette, segédkezett fiatal feleségének a húzásnál, és ügyes fogásaival bebizonyította, hogy nagyon is járatos a dominózásban, és nemcsak az „illatot a büztől” tudja megkülönböztetni.

Javában folyt a játék, amikor ismét szétnyílt a függöny, és mosolyogva belépett Aranylótusz: fején finom szövésű ezüstháló, kacéran bal homlokára fésült hajában frissen szedett virágszirom.

– Ó, Csen sógor! – kiáltotta vidáman. – Nem tudtam elképzelni, ki lehet itt.

Csen az ezüstösen csilingelő hang hallatára hirtelen hátrafordult. Megpillantva az asszonyt, szíve hirtelen bizseregni kezdett, szeme felragyogott, s józansága egy-szeriben szertefoszlott.

Úgy rémlett neki, mintha valamelyik előző életéből visszaálmodott hajdani szeretője előtt állna.

– Ötödik sógornője ő – mutatta be Holdasszony Aranylótuszt. –Üdvözöljék egymást!

Csen néhány lépést tett az asszony felé, majd mellére szorított kézzel szinte a földig hajolt.

– Gyere, ötödik nővérünk, nézd csak ezt a kiskacsát! – tréfálkozott Holdasszony. – Úgy úszik, mint egy öreg, tapasztalt gácsér.

Aranylótusz odalépett Holdasszony mellé, s miközben fehér selyemlegyezőjével kecsesen legyezgette magát, tanácsokat adott neki, mit húzzon. Ekkor váratlanul jelentették, hogy megérkezett Hszi-men Csing. A játék nyomban félbeszakadt, a fiatal Cseng pedig Ékkövecske egy mellékajton át kicsempészte a szobából.

Hszi-men Csing leugrott a lóról, mindenekelőtt gyorsan kiment az építkezéshez, hogy meggyőződjék a munka állásáról. Majd felkereste Aranylótuszt.

– Gyorsan visszatérel – jegyezte meg az asszony.

– Csupán a város széléig kísértem a bírót. Tudod, kiről beszélek: Ho tartományi bíróról, akit a Hszinping-hágói határkörzet prefektusává neveztek ki. Búcsúlátogatáson volt nálam, s illendőségből egy darabon elkísértem. Nem mondhatnám, hogy valami gyönyörűség volt ebben a hőségben.

A vacsoránál még megjegyezte:

– Holnapután nagy lesz a felfordulás, ugyanis a kilátópavilon építkezése már olyannyira előrehaladt, hogy megtarthatjuk a bokréta-ünnepet. Vendégekkel lesz tele a ház. Tömegesen jönnek majd az emberek, hogy felkössék a bokrétára jókívánságuk jelképét, a vörös szalagot. A konyhának is akad majd bőven dolga.

Időközben leszállt az este. Csun-mej már behozta a lámpát. A hőségben Hszi-men Csing alaposan kifáradt a lovaglástól, meg a gyorsan felhajtott jó néhány pohár bor is elálmosította, ezért korán lefeküdt. Horkanása és horkolása hamarosan már távoli mennydörgésként hullámozott végig a helyiségen.

Július vége felé járt, a levegő még éjnek idején is fojtogató, fülledt volt. Aranylótusz Hszi-men Csing mellett feküdt, s a hőségtől sehogy sem jött álom a szemére. Hirtelen fényes surrogásra lett figyelmes, a hang a jáde-zöld hálóval bevont moszkítófogó irányából jött. Úgy, ahogy volt, anyaszült

meztelen, felemelkedett fekhelyéről, s a lámpa fénysugarával végigpásztázta a moszkítóhálót. S lám: egy bambuszsúnyog keveredett a hálóba. Kiszabadította az állatkát a fogságból, és beleejtette a lángba. Egyidejűleg eszébe jutott a „Keresztül a sáson” című versnek az a része, amelyben a költő kettős értelemben szól a bambuszsúnyogról:

*Dagadozó sima teste
vége iránt vékonyul.
Ha fű fölött imbolyog,
zeng fuvolaszóval.
Sárga félhomályban
egykönnyen megeshet,
a tárt piros kapun
a vesztébe rohan.
Jaj, a zöld hálónak
ütközik törékeny teste,
és ormánya nyalakodva
merül a szájszíros lébe.
Így édes fogságba esve
száz hang buggyan fel belőle,
az emberek a szobában
felneszelve hallgatóznak.*

Mialatt gondolatban végigfutott ezeken a verssorokon, pillantása a meztelen Hszi-men Csingre esett, s rátapadt a férfitest közepén meredező hatalmas valamire. Egyik gondolat a másikat vont maga után. Leküzdhetetlen érzéki vágy hatalmasodott el rajta. Finom ujjai lágy melódiába kezdtek. Majd fölkuporodott a férfira, és gyengéden simogatni kezdte.

– Bolondos nőszemély! – dörmögte Hszi-men Csing. – Még aludni sem hagyod az embert!

Kissé felemelkedett, s félig ülő helyzetben, kissé előrebillent fejjel, érdeklődéssel figyelte az asszony játékát, szemét pedig a föléje görnyedő test tökéletes vonalain legeltette. Ekképpen áldoztak lopva, az éjszaka kellős közepén, a bíborfuvola gyönyörteli játékának.

Talán egy ebédnyi ideig tarthatott az egész, amikor Hszi-men valahonnan a távolból közeledni érezte vágyának jól ismert, kellemes kitörését. Csun-mej szobalányért kiáltott, bort hozatott vele. Hogy a vakító fénytől megszabaduljon, a gyertyát egy padra állította az ágyfüggöny mögé, majd ráparancsolt a lányra, hogy boroscancsóval a kezében álljon oda a fejéhez.

– Te semmirekellő gazember! – szidta Aranylótusz. – Ezek meg miféle újabb bogarak? Mi keresnivalója van itt a kicsikének?

– Ping nővértől tanultam – szólt Hszi-men Csing nevetve. – Odaállította mellém Jing-csun szobalányt, és bort töltetett vele. Ez csak fokozza a dolog csábító voltát.

– Nincs kedvem veszekedni, de Ping nővértől, kérlek, kímélj meg. Az ember jót akar neki, s az eredmény csupa kellemetlenség. Nem tudta kivárni, míg létrejön az új házassága, s fütyült rá, hogy ezzel alaposan a kedvedet szegi. És ennek is ki itta meg a levét? Én! Kin töltötted ki múltkorjában a mérgeket? Rajtam! Kit rugdostál meg a minap, amikor rosszkedvűen, részegen tértél haza? Engem! És mindezen felül még egy csomó szemrehányást is zsebre kellett vágnom.

– Ki tett szemrehányást neked?

– Az Első!

S ezzel elmesélte a Holdasszonnyal folytatott szócsatát. Szerinte az Első úgy brekegett volna rá, mint egy vízkóros béka.

– Félreértettetek engem a múltkor – nyugtatta meg Hszi-men. – Egyáltalán nem haragudtam rátok, de értsd meg, nagyon bosszantott, hogy Ping éppen ezt a nyavalyás Bambuszdomb doktort, ezt a teknősbékafajzatot részesítette előnyben. Még az idősebb Huának, annak a harapós dögnek sem volt egyetlen szava sem a házasság ellen! S a tetejében még nem ártall pénzt is adni annak az alávaló embernek, hogy itt az orrom előtt az enyémmel versengő patikát nyisson! És az üzlet kitűnően megy! Egyszóval értsd meg, azon a napon nagyon paprikás hangulatban voltam.

– Miért nem vetted ide a házba mindjárt a legelején? Én pártoltam az ügyet, de te csak az Elsőre hallgattál, az pedig lebeszélte róla.

Hszi-men Csingben magasra csapott a düh vörös hulláma. Ebben a pillanatban meggyűlölte a Holdasszonyt.

– Holnaptól rá sem nézek! – jelentette ki határozottan.

Ez alkalommal újból bebizonyosodott, milyen romboló hatással van az ügyesen elejtett gyanúsítás még az olyan emberek viszonyára is, akiket a legszorosabb szálak fűznek egymáshoz. Akár fejedelemről és leghűségesebb miniszteréről, akár apáról és fiúról, férjről és feleségről vagy testvérekről legyen szó, újból meg újból megismétlődik a régi história: az emberek hitelt adnak idegen, gonosz és rosszindulatú szóbeszédnek, s máris törésre kerül a sor. Hogy is engedhette Hszi-men Csing, hogy az ágyban, bujálkodás közben, a fülébe suttogott pletykák hűséges, derék és valóban tiszteletet érdemlő első felesége ellen hangolják!

Akárhogy is történt, ettől az órától kezdve Hszi-men Csing elkeseredett ellensége lett Holdasszonynak. Rá sem nézett többé, és egyetlen szót sem szólt hozzá. Ami pedig Holdasszonyt illeti, ő sem méltatta többé figyelemre Hszi-ment, nem érdekelte, hol és mivel tölti az idejét. Amikor Hszi-men Csing nagy ritkán mégis bement a szobájába, az asszonynak hirtelen valami tenni-venni valója akadt, lehetőleg nem nézett rá, még válaszra sem méltatta, s helyette a szobalányok felelgettek a ház urának kérdéseire. Vagyis: elhidegültek egymástól, unalmas megszokottság jellemezte viszonyukat.

Ezzel szemben Aranylótusz érezte, hogy helyzete példátlanul megszilárdult Hszi-mennél, s ettől életkedve is roppant megnövekedett. Most a fiatal Csenre vetett szemet. Amikor legutóbb a dominózás alkalmából találkozott vele, a behízelt modorú, okos és csinos fiú módfelett megtetszett neki. Már ismeretségük elején szentül eltökélte, hogy megnyeri a maga számára. Amíg Hszi-men Csing a közelében tartózkodott, türtőztette magát, de mihelyt megneszelte, hogy kitette a lábát a házból, boldogan meghívta pavilonjába: teáztak, beszélgettek, vagy táblajátékkal szórakoztak.

S immáron elérkezett a bokrétaünnep. Már délelőtt megszámlálhatatlan barát és ismerős gyűlt egybe; jókívánságaikat gyümölcsös dobozokkal és piros szalagokkal fejezték ki, mindenki megkapta a maga ajándékát, a munkások is, a vendégeket pedig dúsan terített ünnepi asztal várta. Mikor délután, végre-valahára, befejeződött a nagy jövés-menés, és az utolsó vendég is hazament, a korai felkeléstől és a megerőltető naptól fáradt Hszi-men visszavonult az egyik hátsó helyiségbe, s lefeküdt aludni. Ekkor a fiatal Csen megjelent Aranylótusz pavilonjában, és egy csésze teát kért. Aranylótusz éppen az egyik kereveten heverészett, s a hathúros *pi-pa* lant hangjait próbálgatta.

– Ön is részt vett a bokrétaünnepen, fél napon át kedvére ehetett, ihatott,

hogy lehet, hogy még most is éhes? – kérdezte az asszony csodálkozva.

– Őszintén megvallva, kora reggel óta talpon vagyok, nem sokat gondolhattam az evésre-ivásra. Itthon van a gazda?

– Igen, valamelyik hátsó szobában lefeküdt aludni.

Aranylótusz Csun-mejért kiáltott, bort és édességet hozatott. Mialatt Csen eszegetett, Aranylótusz a *pi-pa* húrjait pengette.

– Mit játszik? Nem énekelne nekem valamit? – kérdezte Csen kihívóan.

– Maga túlságosan szerénytelen, kedvesem – hangzott az elnyújtott válasz.
– Mit szólna hozzá, ha elmondanám Hszi-men Csing úrnak?

A férfi térdre borult előtte.

– Könyörüljön meg rajtam, szegény fiatalemberen, kedves ötödik sógornóm – esedezett a fiú, mulatságosnak ható, túlzott rémülettel. – Nem leszek többé ilyen vakmerő.

Az asszony, ajkán jelentőségteljes mosollyal, felsegítette.

Ettől az órától kezdve egyre bizalmasabb viszony alakult ki kettőjük között. Csen, semmivel sem törődve, bátran járt kedve szerint ki s be Aranylótusz pavilonjában, felszabadultan és fesztelenül beszélgetett az asszonnyal, sőt olykor-olykor a vállát is átölelte, vagy megsimogatta a hátát. Szinte magától értetődő természetességgel viselkedett. Ha a jó Holdasszony sejtette volna, miféle pökhendi, zabolátlan vadócot engedett szabadjára az ártatlannak vélt ifjában!

TIZENHATODIK FEJEZET
*Zöldkígyó és Szürkepatkány alaposan ellátja
Bambuszdomb doktor baját.
Ping asszony újból szerelemre lobban
Hszi-men Csing iránt*

Néhány hónappal később az új épületek már teljesen készen álltak, helyén volt az utolsó faburkolat is, s csak úgy ragyogott minden a vadonatúj festéstől. A felavatás alkalmából Hszi-men Csing újabb lakomát rendezett, mely több napon át tartott. De minek is időznénk efféle részleteknél?

A nyolcadik hónap elején történt. Reggel Hszi-men Csing, úgy tíz óra tájt, elment az új tartományi bíró, Hszia születésnapjára, melyet annak vidéki birtokán tartottak meg. Lovának patkócsattogása még alig halt el a kapu felé vezető úton, amikor Holdasszony négy társnőjének, valamint Hszi-men Csing leányának kíséretében felkerekedett, hogy a parkban kényelmesen sétálgatva, együtt megtekintsék az új létesítményeket. S valóban, alighogy áthaladtak a parkba vezető toronyszerű rácsos kapun, sosem látott csodák tárultak szemük elé.

A ciprusok sötét, kékeszöld lombozatából s a bambuszok világosabb, jégmadárzöld rejtekeiből itt-ott kisebb-nagyobb magaslatok bukkantak elő, hol enyhén lankásak, hol merészen magasba szökkenők, legfelül simára egyengetett tetőkertek szép kilátással. A parkban minden egyes évszagnak megvolt a maga varázsa. Vegyük például a Vonuló Fecskék Csarnokát, ahonnan tavasszal közeli kilátás nyílik a virágdíszbe boruló s egymással versenyt pompázó barack- és szilvafákra. Arrébb a Zuhataghasadék álmodozott elrejtőzve, mely körül nyáron vízirózsák és lótuszvirágok bontogatják csendben fenséges szirmaikat. Emitt az Egymásra Boruló Zöld Magaslatok Tornya meredezett, őszidőn krizantémok világítanak aranyos fénnel körös-körül, amott pedig az Elrejtőző Tavasz Termében a fenséges téli kalikanthosz nyújtogatja virágzó ágait. Bársonyos patakok csörgedeztek a csodálatos, virágzó réteken. Gyümölcstől terhes ágak borultak gyönyörű faragványokkal díszített kapuk fölé. Karcsú fűzfalevelek kergetőztek játékosan a szélben, lágyan hullámzó vonaluk leánygyermekes finom írelésű szemöldökére emlékeztetett. A Vonuló Fecskék Csarnoka előtt a

lampionünnep estéjén a tarka lámpások fényei imbolyognak majd. Az Elrejtőző Tavasz Terme mögött az ezüstös hótakaró alól tavasszal félénken bújnak majd elő az első barackrügök. A sziklás tópartokon félig felpattant kvarc-rögökből arany- és ezüsterecskék folydogáltak. A korlátokon és erkélyeken, mint gyenge bambuszajtások, színes drágakövek hunyorogtak. A függönyökön s a kárpitokon véges-végig pirosas mellényű fecskék suhantak, és a bambuszok zöld árnyában sárga kakaduk surrogta rikácsolva. Akadtak bőven teliholdkerek falátjárók, ringó bárkák, illatos kásmír bogáncsgyökérből font lugasok, komoly mandulafenyő-erdőcskék és vidám bambuszsétányok, kanyargó patakok és szögletes tavak, banánfák és pálmák szegélyezte lépcsők, ritka halakkal teli medencék, tarka pettyes libegő pillangók. Mindent egybevéve, olyan park volt, mely méltán vetekedhetett az egykori Tangcsászárok „Bazsarózsáliget”-ével, és melynek láttán még egy szent is révületbe esett bodhiszattva megmerevedett arcvonásai is felderültek volna a csodálkozástól.

Egyszóval a hat szépasszony, élükön Holdasszonnyal, bejárta a park tekervényes útjait, bele-belegázoltak a magas fűbe, letelepedtek az illatos réteken, lekuporodtak a virágágyak szélére, s közvetlen közélről gyönyörködtek a páratlan virágcsodákban, majd egy kis ideig csendes halastavak partján üldögéltek, játszói kedvvel eleséget szórtak a halaknak, s kerek legyezőikkel tarka pillangókat kergettek. Holdasszony most a magasan elterülő Felleggyűjtő Pavilon felé tartott, odaérve Meng Jü-louval és Li Csiao-errel sakkjátszmába kezdett, míg a három másik asszony felkapaszkodott a kilátódombra, s az eléje táruló csodás látképben gyönyörködött. Elbűvölve nézték a bazsarózsaágyakat és a rózsabokrokat, a vadalmafaágakat és a kásmír bogáncsbozótot, a jéggel-faggyal dacoló bambuszt és az örökzöld ciprusokat. Valóban, az örök tavasz birodalma volt ez!

Miután beteltek már a sok látnivalóval, valamennyien összegyűltek a kilátópavilonban, s különféle hideg ételekből csipegettek. Az asztalfőn Holdasszony ült, vele szemben Li Csiao-er, a négy másik asszony pedig, szigorú rangsorban, az asztal oldalán foglalt helyet.

– Ó, teljesen megfeledkeztem róla, hogy a fiatal Csient is meghívjam – ötlött hirtelen Holdasszony eszébe, s már el is küldte Ékkövecskét a fiatalemberért. Az hamarosan meg is jelent, s leült felesége mögött, a számára kijelölt asztalkához.

Bíborvörös, virágos selyemkabát volt rajta, fején égszínkék kreppsapka, lábán igazó fekete szaténpapucs. Néhány pohár bor elfogyasztása után Holdasszony Li Csiao-errel és Hszi-men leányával folytatta a sakkjátszmát, míg Meng Jü-lou és Szun Hszüe-o felkapaszkodott a kilátótoronyba. Aranylótusz egyedül maradt. Elsétált a domb lábánál elterülő lótuszvirágos tó partjára, ahol legyezőjével pillangókat kergetett.

A pajzán Csen észrevétlenül utánaelopakodott, s egyszerűen ott termett a háta mögött.

– Ötödik sógornőm, nem jól csinálja ezt a lepkevadászatot. Majd én segítek – hallotta váratlanul közvetlen közlelről.

Aranylótusz ijedten hátrafordult, és sanda tekintettel végigmérte.

– Maga haszontalan, halálra rémíti az embert! – korholta halkán.

Csen nevetve melléje lépett, egyszerűen megölelte és megcsókolta, Aranylótusz, gyenge ellenállást színelve, el akarta tolni magától.

– Ötödik nővérünk! – hallotta ebben a pillanatban Meng Jü-lou hangját a kilátótorony felől. – Gyere gyorsan! Mondani szeretnék valamit.

Aranylótusz sietve kiszabadította magát a tolakodó ölelésből, s felkapaszkodott a dombon, a fiatal Csen pedig nesztelenül a lakrésze felé osont. Boldogság s egyszersmind szomorúság nehezedett a szívére. S miközben ellentétes érzésektől áthatva, elmélázva lépdelt, pillanatnyi hangulatában a következő verssorok derengtek fel benne:

*Friss virágszál haja éke,
mindig előttem a képe.
Festék nincsen soha rajta,
bíborpiros ügyis ajka.
Mikor el kell tőle válnom,
máris újra látni vágyom.
Mintha nézne szerelemmel,
de a szája szólni nem mer.
Biztat szeme égi jóval,
de nem mondja soha szóval.
Eltaszított volna? mégse?
Enyelgő ellenkedése.*

*Távol tőle s közelében,
Ha jön, ha elsiet éppen,
azt forгатom csak fejemben,
vajh boldoggá tesz-e engem?*

Hszi-men Csing nemcsak a felső körökben, hanem Csinghohsien szép városának kétes hírű utcáiban is jól ismert személyiség volt. Ismerte őt minden léhűtő, s nem egy közülük méltán eldicsekedhetett vele, milyen számottevő „kedvezményekben” részesült jóvoltából. Volt ennek a társaságnak többek között két hírhedt tagja, két közönséges bandita: általában „Zöldkígyó”-nak és „Szürkepatkány”-nak nevezték őket. A Szung-időkben „Poroló”-nak nevezték az efféle alakokat, manapság pedig „Furkósbót”-nak. Hszi tartományi bíró birtokáról hazafelé tartva, Hszi-men Csing épp egy külvárosi utcán ügetett keresztül, amikor megpillantotta az említett két lókött; egy kocsmá előtt üldögéltek és kockáztak. Hirtelen átvillant agyán a gondolat, megállította lovát, és odakiáltott nekik. A két lókött nyomban felpattant, odaszaladt hozzá, és könnyed térdhajlással üdvözölte őt.

– Mi szél hozta ide, magas uraság?

– A tiszteletre méltó tartományi bíró, Hszi úr születésnapjára ünnepségéről jövök. Volna egy kis megbízásom a számotokra.

– Uraságod már gyakran megtisztelt és kitüntetett minket... Tudja, hogy önért akár a tűzbe megyünk, a forró víztől sem rettenünk vissza, s ha kell, tízszeres halállal halunk meg.

– Jól van, gyertek el hozzám holnap délelőtt, s majd megbeszéljük a továbbiakat.

– De miért várnánk holnapig? Mondja el most nyomban, nagyurunk, mit kíván!

Hszi-men Csing odahajolt hozzájuk, s fülükbe súgta, milyen bonyodalmak származtak Ping asszony újbóli házasságával kapcsolatban.

– Nagy örömet szereznétek nekem, testvéreim, ha alaposan visszafizetnétek a dolgot ennek az átkozott Bambuszdomb doktornak.

Köpenye alól nagy körülményesen egy pénzeszacskót kotort elő, s tartalmát, öt uncia tört ezüstöt, kiöntötte eléjük.

– Fogadjátok el előlegként ezt a kis borraivalót. Ha majd rendben elvégeztétek a dolgokat, többet is kaptok.

Zöldkígyó nem akarta elfogadni a pénzt.

– Már amúgy is adósai vagyunk önnek régebbről, magas uraság. Ha azt kívánta volna, utazzunk a keleti tengerekre, s lopjuk le a kék tengeri sárkány hátának legfelső taréját, vagy törjük ki a Huasan-hegyi tigris egyik elülső fogát, az egészen más lett volna, de az efféle semmiséért! Nem, ezért nem fogadhatunk el egy fillért sem.

– Nem bánom, akkor nem fárasztalak benneteket – válaszolta Hszi-men barátságatlanul, és megparancsolta legényének, Taj A-ernek, tegye el a pénzt, s mint aki menni készül, korbácsát könnyedén megsuhintotta. Ámde az egyik lóköttő, Szürkepatkány elkapta a kantárszárat.

– Te még nem ismered az uraságot – szólt oda társának. – Ha visszautasítjuk ajándékát, ő vonakodásnak tekinti. – Majd levette magát a kövezetre, s így szólt Hszi-menhez: – Az úr menjen csak nyugodtan haza, kívánsága szerint fogunk cselekedni. Két napba sem telik, és minden a legnagyobb rendben lesz. Lesz ám mit nevetnie!

– S talán azt is szabad remélnünk, hogy a magas uraság szolgálataink elismeréséül csinos kis állást szerez nekünk Hszia őkegyelmességénél – toldotta hozzá Zöldkígyó.

– Rendben van – szólt Hszi-men, azzal továbbügetett.

Hazaérve, még kedve támadt egy kis esti sétához a parkban. A kilátótoronynál belebotlott Aranylótuszba, aki éppen rendezkedett. A többi asszony érkezésének hírére sürgősen visszavonult lakosztályába.

Hszi-men Csing rózsás kedvében volt, s Aranylótuszt is kívánatosabbnak találta, mint valaha. Miután evett egy-két falatot, odahúzta magához, és gyengéden megcsókolta. Csun-mej szobalánnyal nehéz, édes szőlőbort töltetett. Aranylótusz feljebb húzta szoknyáját, s az ölébe telepedett, majd mindketten egyazon pohárból ittak. Az asszony olykor-olykor saját szájából ügyesen egy-egy kortyot Hszi-men ajkai közé csorgatott, majd még bolyhos, zsenge lótuszmagot dugott a szájába.

– Brrr! Ez aztán keserű, s a bolyhoktól meg is akad az ember torkán! – szólt Hszi-men fanyar képpel.

– Amivel szerető asszonyod kínál, azt meg kell enned! Ez a mag szerencsét

hoz!

Majd friss dióbél következett. Hszi-men Csing kitalálta Aranylótusz gondolatát. Öt felesége közül eddig még egyik sem ajándékozta meg utóddal!

Fejét az asszony melléhez szorította, aki szétnyitotta vékony batisztingét, és előtűntek kerek mellei, melyek lágyak voltak, mint a vaj, simák és fényesek, akár a hibátlan nefrit. A férfi ajkai hosszan, kéjesen tévelyegtek az asszony keblének domborulatain. Most felegyenesedett.

– Valami újságot szeretnék mesélni neked – szólt jókedvűen. – Óriási muri lesz holnap. Bambuszdomb doktor arcát – tudod, kire gondolok: aki Ping asszony pénzén azt az új gyógyszertárat alapította – éktelenül kicifrázzák holnap.

– Hogy értsem ezt?

Hszi-men Csing elmesélte összeesküvését a két lóköttővel, akikkel az imént a külvárosban, a városfalon túl összetalálkozott.

– Hogy te miket művelsz! – szólt Aranylótusz nevetve. – Egyébként mondd csak, nem arról a doktorról van szó, aki hébe-hóba a házukbeli betegeket is kezeli? Voltaképpen szerény, udvarias modorú ember. Köszönésnél úgy meghajol, hogy szinte orrával súrolja a földet. Őszintén megvallva, sajnálom.

– Haha! Az az ember jól tudja, miért hajol olyan mélyre az asszonyok előtt; azért, hogy közelebbről lássa a lábukat!

– Valóban azt hiszed? Föl sem tételezném róla. Egy ilyen tudós embernek nem lehetnek efféle mellékgondolatai.

– Te csak felületesen ismered, az előnyös oldaláról, de nem tudod, hogy voltaképpen egy minden hájjal megkent gazember.

Immár két hónapja múlt, hogy Ping asszony férji minőségben házába fogadta Bambuszdomb doktort. A doktor kezdetben azt hitte, hogy izgatószerekkel és vonzalmat ébresztő kotyvalékokkal felkeltheti az asszony szerelmét, hamarosan be kellett azonban látnia, hogy tévedett. Ping asszony, szíve mélyén, továbbra is Hszi-men Csing rabja volt, ami pedig az emberke iránt táplált csekély rokonszenvét illeti, az egykettőre elszállt, akár a hirtelen támadt forgószél vagy a futó zápor. Testi közelsége az asszonyt nemcsak hidegen hagyta, hanem egyenesen undort keltett benne. A szerelmi gerjedelmet előidéző különböző készítményeket pedig, amelyeket a doktor

rátukmált, egyszerűen széttiporta, és a szemébe dobta.

– Te rút béka, te undorító giliszta! – csattant fel dühösen, valahányszor férje igyekezett őt a csodaszerekre rábeszélni. – Lásd be, nincs benned semmi erő, hagyj békén ezekkel a vacakokkal. Az én szememben csupán rohadt húscafát vagy, melynek pusztaságától is felfordul a gyomrom. Döglött teknősbéka vagy, meglágyult végű piszkavas. Takarodj a szemem elől!

Gyakran megesett, hogy az éjszaka kellős közepén kikergette a hálószobájából, s ilyenkor a férfi kint az üzletben töltötte az éjszakát. Egyetlen dolog motoszkált Ping fejében éjjel-nappal: miért nem fogadta Hszi-men Csing akkoriban magához; s amikor kivételesen nem ökörlötte forogtak a gondolatai, a számolódeszka fölé hajolt, és félhangon vagyónát számlálgatta.

Egy napon újból heves jelenet játszódott le a házastársak között, és Bambuszdomb doktor, dühtől háborgó gyomorral, az üzletben keresett menedéket. Még alig foglalta el helyét a pult mögött a kasszában, amikor két nyegle, züllött kinézésű férfi lépett be az üzletbe, és kényelmesen letelepedett a vevők padjára.

– „Kutyasárga” kapható-e? – kérdezte az egyik.

– Bizonyára „ökörsárgát” vagy ökörbezoárt gondol? Azzal szolgálhatok – felelte Bambuszdomb doktor. – „Kutyasárga” nincsen raktáron.

– Akkor szeretnék néhány uncia „vashamut”.

– Látom, szeret tréfálni. Ön nyilván összetéveszti a „vashamut” a „vasporral” vagy a kámforral. Jó perzsa kámforral szolgálhatok.

– Félre a tréfával – fordult most a másik férfi a beszélőhöz. – Nyilván még csak nemrégiben nyílt meg a patika, és még nem szereztek be mindent. Beszéljünk vele nyíltan. Ide figyeljen, Bambuszdomb barátom, hagyja már ezt a mókát, és ne tegyen úgy, mintha aludna vagy álmodna. Bizonyára emlékszik még arra a harminc ezüstunciára, amit felesége halálakor kért kölcsön ettől az úrtól. Szeretné most nyomban visszakapni, mégpedig kamatostul. Nemrégiben megtudtuk, hogy újból házasodni készül, és gyógyszertárat nyit ezen a helyen. Kis ideig vártunk, de most aztán ide a gubával!

Bambuszdomb doktor tágra meresztett, ijedt szemmel bámult a betolakodókra.

– Mit beszél? Még hogy én pénzzel tartozom ennek az úrnak?

– Csak semmi izgalom, kisöreg! Fölösleges itt minden csűrés-csavarás, még egy parányi hasadékot sem talál, melyben lerakhatná felháborodásának légyvetéit.

– De hiszen én még a nevét sem tudom az úrnak! Soha életemben nem láttam! Mit akar tőlem?

– Emlékezzék csak vissza, hogyan járta annak idején az utcákat szegény vándordoktorként, csengettyűs bottal a kezében, s ajánlotta fűnek-fának a kenőcseit meg a piruláit! Ki fedezte annak idején felesége temetési költségeit? Talán bizony nem ez az úr?

– Becsületes nevem Lu Hua – mutatkozott be a szóban forgó fiatalember, aki persze nem volt más, mint Zöldkígyó. – Harminc ezüstunciát bocsátottam akkoriban az ön rendelkezésére. Ez kamatos kamattal a mai napig negyvennyolc unciára rúg, s felkérem, fizesse vissza azonnal.

– Hogyan? Nem értem! – kiáltotta Bambuszdomb doktor magából kikelve.
– Hol az adóslevél? Hol vannak a kezesek?

– Kérem alássan, én magam, Csang Seng, kezeskedtem önért annak idején – mondotta Szürkepatkány –, az adóslevél pedig itt van. – S ezzel kabátja ujjából előhúzott egy darab papirost, s odatartotta az elképedt doktor orra alá. Annak mérgében viaszsárga lett az arca.

– Ti kutyák, átkozott banditák, ti csak meg akartok károsítani engem! – ordította torkaszakadtából.

Válaszképpen Zöldkígyó a pulton át az öklével villámgyorsan a doktor arcába vágott, minek következtében annak orra menten félrebillent; majd felkapott egy rogyásig megrakott állványt, s kihajította az ajtón, úgyhogy az orvosságosüvegek és tégelyek szerteszét gurultak az utcán.

Ekkor a megrémült Bambuszdomb doktor hangosan kiáltozni kezdett, az öreg szolgát, Tien Fu-ert hívta, de azt, alighogy belépett az üzletbe, akkora rúgás érte, hogy jobbnak látta sürgősen visszavonulni. Ezután a kassza mögül kiráncigálták a doktort, s lefogták.

– Olyan régóta vársz már a pénzre, testvér – szólt oda Szürkepatkány Zöldkígyónak –, nyugodtan adhatsz még két nap haladékot. Addigra majd megszerzi! És önnek mi a véleménye, barátocskám? Meglehet, még a kamatokból is elenged valamennyit, ha nem sokat akadékoskodik a

fizetésnél.

– Pert indítok a gazember ellen! – kiáltotta Bambuszdomb doktor toporzékolva.

Püff! Újabb hatalmas pofon csattant az arcán.

– Talán bizony már korán reggel pityókos az úr! – gúnyolta Szürkepatkány az összepüfölt embert, aki meg-tántorodott, és még a sapka is leesett a fejről.

A doktor hangos segélykiáltására odasietett egy rendőrjárőr, a három verekedőt egymáshoz kötözte, és az őrségre kísérte.

Közben Ping asszony a függöny mögül titkos kárörömmel nézte végig a jelenetet. Miután a csendháborítókat elvezették, megparancsolta Feng anyónak, vegye le a cégtáblát, és zárja be az üzletet. Az utcán szerteszét heverő tégléket, dobozokat a járókelők addig már rég felszedték és elhordták.

A történetek híre hamarosan Hszi-men Csing fülébe jutott, aki még ugyanabban az órában elküldte egyik bizalmasát jó barátjához, Hszia tartományi bíróhoz, a másnap délelőtti tárgyalás illetékes bírójához. Idejében gondoskodott róla, hogy a bíró az ő kívánsága szerint ítélkezzék.

– Egyszóval te volnál Csiang, akit errefelé Bambuszdombnak neveznek? – hangzott Hszia bíró első kérdése a másnap délelőtti kihallgatáson. – Miért nem akarod megfizetni adósságodat, és miért sértegeted még ezenfelül hiteleződet? Meg kell hagyni, minősíthetetlen magatartást tanúsítasz.

– Nem értem, mit akarnak tőlem, sosem kértem tőle kölcsön – védekezett a doktor. – Amikor szép nyugodtan meg akartam erről győzni, verekedni kezdett, és összetörte a berendezést.

– Neked, Lu Hua, mi erről a véleményed?

– Két évvel ezelőtt pénzt kért kölcsön tőlem felesége temetési költségeire. Már két év óta az orromnál vezet, s közben jól menő gyógyszertárat nyitott. Mikor aztán tegnap a kölcsön visszafizetését sürgettem, egyszerre toporzékolni és szitkozódni kezdett. Egyébként tessék az adóslevél, rajta a kezes neve.

A bíró szétteregette a papirost, melyen a következő szöveg volt olvasható:

„Ezen adóslevél kiállítója, Csiang, azaz Bambuszdomb doktor, e körzetben orvosként tevékenykedik. Felesége temetési költségeire Lu Huától harminc

uncia fehérezüstöt kért és kapott kölcsön havi háromszázalékos kamatra. Visszafizetendő az év lejárta előtt. Kezes: Csang Seng. Vita esetén ez a kötelezvény okmányként szolgál.”

Hszia úr dühösen az asztalra csapott.

– Hiszen itt a bizonyíték! – kiáltotta. – Te egy megátalkodott, rosszindulatú adós vagy, meg akarod másítani az okmány kristálytisza szavainak értelmét!

Elhangzott a rövid ítélet, mire három-négy törvényszéki szolga rávetette magát a szerencsétlen doktorra, és a súlyos bambuszbót harmincszor lesújtott rá. Majd közrefogták, és elvezették a lakására, ahol a parancs értelmében be kellett hajtaniuk rajta a harminc ezüstöt. Amennyiben vonakodik megfizetni az adósságot – így szólt az ítélet –, az adósok börtönébe kell zárni. A szegény Bambuszdomb doktor könyörögve kérte feleségét, fizesse meg helyette a harminc ezüstöt, mire Ping asszony arcon köpte.

– Még egy megveszekedett kest sem hoztál a házasságba, most meg elvárnád tőlem, hogy megfizessem az adósságodat! – támadt rá az asszony. – Bár idejekorán átláttam volna rajtad, ne félj, nem mentem volna férjhez egy ilyen visszataszító, kiállhatatlan teknősbékafajzathoz!

Minthogy a négy törvényszéki szolga az iménti szavak hallatára már szedelőzködni kezdett, hogy a doktort visszakisérje a jamenbe, az földre vetette magát a felesége előtt, s megható szavakkal igyekezett meglágyítani a szívét: ne vonja meg tőle jóságát, ne engedje, hogy halálra botozzák, s meglátja, az ég ezerszeres áldásban részesíti majd. És mi mást tehetett Ping asszony? Engedett a doktor könyörgésének, Zöldkígyó és Szürkepatkány pedig, miután széttépték az adóslevelet, harminc csillogó ezüsstel a zsebükben diadalmasan eltávoztak.

Nyomban Hszi-men Csinghez siettek. A kilátópavilonban találták rá, s büszkén beszámoltak a jól sikerült csínyről. Hszi-men Csing megdicsérte és gazdagon megvendégelte őket, a harminc ezüstöt pedig, ami soha nem is volt az övé, fáradságuk jutalmaként nagylelkűen nekik ajándékozta. Végezetül még nagy kegyesen megígérte, hogy amennyiben legközelebb ismét szüksége lesz szolgálataikra, nem feledkezik meg róluk. De szíve még csak akkor repesett igazán a boldogságtól, s akkor érzett teljes elégtételt, amikor másnap hírül hozták neki, hogy Ping asszony rövid úton kitette a szűrét szerencsétlen vetélytársának egyetlen fillér nélkül, úgy, ahogy a házhoz került, az övével versengő gyógyszertárat pedig végleg bezárta. Értesülése tehát valónak

bizonyult, sőt utóbb még megtudta, hogy Ping asszony, mint ilyenkor szokás, a kapualjba nyomatékul még egy vödör vizet is zúdított Feng anyóval a kiebrudalt doktor után.

Ping asszony megkönnyebbülten fellélegzett, amikor a doktor gyűlölt személyét végre-valahára házán kívül tudta, s keserű szemrehányásokat tett magának az elhamarkodott házasságért. Ettől a perctől fogva minden gondolata, minden reménysége egyedül Hszi-men Csinghez kapcsolódott. Naphosszat a kapufélfának dőlve álldogált, s vágyakozva várta, hátha megpillantja véletlenül, vagy hír érkezik tőle.

Immár eljött a nyolcadik hónap, s már itt volt tizenötödike, Holdasszony születésnapja. Hszi-men Csing, minthogy továbbra sem állt szóba első feleségével, elment Fahéjvirághoz, hogy minél távolabb kerüljön az ünnepi forgatagtól. Magával vitte Éhenkórász Jinget és Hszie-Hszi-tát. Véletlenül Fahéjvirág nővére is épp odahaza tartózkodott. Az egész napot poharazgatással, kockázással töltötték, meg az oly régóta kedvelt palackjátékkal szórakoztak kint az udvarban. Az utóbbi játék abból áll, hogy egy nyílvezzővel ügyesen bele kell találni a palack nyakába. Estefelé beállított Taj A-er, gazdája lovával.

– Mi újság odahaza? – kérdezte legényétől Hszi-men Csing.

– Semmi különös. A vendégek java része már hazament. Ping asszony az Oroszlán utcából Feng anyóval küldte el jókívánságait, és különböző ajándékokkal kedveskedett.

– Nagyon fel vagy hevülve. Talán ittál?

– Igen, Ping asszony Feng anyóval üzentetett, hogy keressem fel, és most éppen tőle jövök. Két jókora pohár bort ittam nála, ezért vagyok kissé felhevülve. Ping asszony elpanaszolta szíve bánatát, vagyis hogy keserű szemrehányásokat tesz magának, amiért Bambuszdomb doktort a házába fogadta. Kéri, bocsásson meg neki, látogassa meg, szeretne feltétlenül önhöz költözni. Esdekelve kért, vigyem el azonnal a választ. Úgy látszik, nagyon a szívére vette a dolgot, mert úgyszólván hálni jár belé a lélek.

– Átkozott néember! Mit akarhat még tőlem? – mormogta Hszi-men Csing komoran. – De bánom is én! Menj el hozzá, és egyszer s mindenkorra mondd meg neki, torkig vagyok a látogatásaival és ezzel az örökös huzavonával.

Majd kikeresek egy megfelelő napot a házassághoz, és elküldöm érte a gyaloghintót. És ezzel el van intézve!

– Vihetem mindjárt a választ? Velem jött mindjárt Ping-an, az inas is, hogy távollétemben ő álljon az ön szolgálatára.

– Menj csak, menj!

Ping asszony nem tudta, hová legyen a boldogságtól, amikor Taj A-er még ugyanaznap mehozta az örvendetes hírt.

– Nagyszerűen végezted a dolgod, kedves kisöcsém! – mondta elismeréssel. – Örökké hálás leszek neked!

S ezzel már kint is volt a konyhában, saját kezűleg gyorsan vacsorát készített a fiúnak, s a legjobb borból töltött neki. Végezetül a fiúnak még meg kellett ígérnie, hogy a költözködésnél segítségére lesz öreg szolgájának, Tien Fu-ernek.

Már a rákövetkező napon öt teherhordó kulit fogadott, s ezzel megkezdődött a költözködés, mely, tekintettel a rengeteg holmira, öt álló napig tartott. Hszi-men Csing egy szót sem szólt Holdasszonynak, s az Oroszlán utcából érkező holmikat egyenesen az új kéjlakba vitette, a menyegzőt pedig a nyolcadik hónap huszadik napjára tűzte ki.

Huszadikán délután elküldte az Oroszlán utcába a vörös selyemmel bevont nagy dízhintót. A tekintélyes kíséret négy szolgából és nagy piros lampionokat vivő nyolc férfiből állt. Ping asszony meg Feng anyót, valamint két szobalányát küldte előre, hogy bejelentsék érkezését. Megvárta Feng anyó visszaérkezését, majd boldogan beleült a piros hintóba.

Bár Hszi-men Csing az említett napon otthon tartózkodott, az új asszony bevonulásakor szokásos mindenfajta ünnepléstől távol tartotta magát. Elhatározta, hogy alaposan megleckézteti Ping asszonyt. A kilátópavilonban üldögélt, egyszerű háziruhában, s egykedvűen várta a bevonulást.

A gyaloghintót, Ping asszony legnagyobb megrökönyödésére, egyszerűen a földre helyezték a főkapu alatt, s egy árva lélek sem fogadta. Pedig a szertartásrend szerint az új asszony addig át nem lépheti a ház küszöbét, míg valamely belső hölgy nem fogadja.

Végül Meng Jü-lou szíve megesett az új feleségen, elszaladt Holdasszonyért, s rábeszélte, jöjjön és vezesse be az új asszonyt.

– Ön a ház úrnője, tehát az új asszony üdvözlése is az ön hivatalos feladatai közé tartozik. Hszi-men Csing bizonyára nagyon megharagudna a mulasztásért. Szegény asszony már fél napja ott várakozik a küszöb előtt, és senkinek sem jut eszébe üdvözölni őt. Ez mégsem járja.

Holdasszony, érthető módon, ellenszenvet érzett az új jövevény iránt, s egy ideig habozott. De végül is Hszi-mentől való félelme leküzdötte ellenállását, nagyot sóhajtott, felállt, s liliomlábaival lassan a kapu felé lépdelt. Végtelennek tetsző, kínos várakozás után Ping asszonyt végre kiségitették a hintóból, Holdasszony a karját nyújtotta neki, s bevezette új otthonába, ahol a két szobalány, Jing-csun és Hsziu-csun már az utolsó párnáig előkészítette a menyegzői szobácskát. Ámde Ping asszony egész este és egész éjszaka hiába várta Hszi-ment. Az nem mutatkozott: Aranylótusznál töltötte az éjszakát.

Másnap délelőtt végre megjelent a pavilon előtt, kihívta Pinget, elvezette a hátsó lakosztályokba, s a formaságokhoz híven bemutatta mint hatodik feleségét a többi asszonynak, valamint a szobalányoknak. De eljött a második éjszaka, s ő azt is magányosan, elhagyatottan töltötte szobácskájában. Hszi-men Meng Jü-louval szórakozott.

De a magányosan eltöltött harmadik éjszaka után az asszonyon komor kétségbeesés vett erőt. Az éjszaka kellős közepén, éjfél tájt, panaszos nyögés riasztotta fel a szomszédos helyiségben alvó két szobalányt. Gyorsan benyitottak, s az olajmécses egyre halványabban pislákoló fényénél megpillantották szép piros menyegzői ruhába öltözött úrnőjüket: teste az ágy felső keresztgerendáján himbálódzott, nyaka köré selyemövével vetett hurkot.

Hangosan kiáltozva kiszaladtak a parkba, segítségül hívták a hozzájuk legközelebb lakó Aranylótuszt és Csun-mejt. Aranylótusz gyors elhatározással ollót fogott, s erélyes mozdulattal a nyak fölött átvágta a selyemövet. Majd egyesült erővel megragadták az eszméletlen asszonyt, és óvatosan lefektették az ágyra. S lám, csodák csodája, kis idő múlva könnyű, áttetsző buborékok buggyantak elő az ajkai közül. Lélegzett! Izgalmában, szerencsére, nem jól kötötte meg a hurkot, az öv nem szorult elég erősen a nyakára, és nem fojtotta meg.

Csun-mejt elszalasztották a hírral Hszi-menhez. Teljesen felöltözve talált rá Meng Jü-lou társaságában, vidám beszélgetés és poharazgatás közben. Meng Jü-lou éppen szemrehányásokkal illette, amiért már harmadik éjszaka rá sem hederít új feleségére. Bizonyára nagyon szomorú.

– Bízd csak rám! – hangzott a válasz. – Meg kell nevelnem. Kissé kotnyeles a szentem, nagyon szeret torkoskodni, és mindenbe beledugja az orrát. Egy szót sem szólt, egyszerűen fogta magát és hozzáment ehhez a Bambuszdomb doktorhoz. Ezért lakolnia kell. Meg kell mutatnom neki, engem más fából faragtak, mint azt a fickót, és nem vagyok rászorulva, hogy szaladjak utána.

– Bizonyára igazad van, de az sem kétséges, hogy őt is csalódás érte. Sajnálom szegényt.

Ebben a pillanatban izgatott, hangos beszélgetés hallatszott odakintről. Meng Jü-lou kiküldte Orchideaillatot, nézze meg, mi történik odakint.

– A hatodik feleség felakasztotta magát – jelentette kisvártatva izgatottan a lány.

– Látod, megmondtam, de te nem hallgattál rám, és most megtörtént a szerencsétlenség – szólt Meng Jü-lou szemrehányóan, s egy lámpással a kezében kirohant a szobából, hogy értesítse Holdasszonyt és Li Csiao-ert. Miközben Hszi-men Csing teljes lelki nyugalommal ülve maradt, a három asszony átvágott a sötét parkon, és az új pavilonhoz sietett. Megérkezésükkor a Hatodik már valamelyest magához tért, de még sápadtan és ernyedten hevert fekhelyén. Mellette, a beteg vállát és derekát átölelve, Aranylótusz.

– Mondd, ötödik nővérem, főzöttél-e már Pingnek forró gyömbérlevest? – hangzott a tárgyilagos Holdasszony első kérdése.

– Első dolgom volt, miután kioldottam a hurkot – válaszolta Aranylótusz.

– Akkor minden rendben van. Most mindenekelőtt aludnia kell.

S ezzel a három asszony, részvevő, sűrű sóhajtozás közepette, de bensőleg megkönnyebbülten, visszatért lakosztályába.

– Nehogy lépre menjetek! – szólt egybegyűlt feleségeihez Hszi-men másnap délben. – Megrendezett jelenet volt, csupán fontoskodás. Nem hiszem, hogy komolyan öngyilkos akart volna lenni. De nem szabadul egykönnyen a karmaim közül, még ma este elmegyek hozzá, szemem láttára újból fel kell kötnie magát, s ha vonakodna, megismerkedhet a korbáccsal.

Az asszonyok megütközve hallgattak, s a szegény Hatodikért való aggodalmukban kiverte őket a veríték S valóban, Hszi-men még aznap este, kabátujjába rejtett lovaglókorbáccsal, felkereste Pinget az új pavilonban.

Aranylótusz és Meng Jü-lou utánaelopakodtak, elhelyezkedtek az egyik oldalajtó előtt, és várakozással figyelték az odabentről kiszűrődő hangokat. Hszi-men Csing valamennyi ajtót bezáratta.

Ping asszony arccal a párnákra borulva, zokogva feküdt az ágyán, és meg sem mozdult, ami már magában véve is felingerelte Hszi-ment. Mindenekelőtt kiküldte a két szobalányt, majd kényelmesen letelepedett az egyik székre.

– Ha már mindenképpen fel akarod kötni magad, miért éppen az én házamban? – robbant ki féktelen dühvel. – Ezt nyugodtan megtehetted volna legutóbbi férjednél, annál az ütődött teknősbékafajzatnál! Én nem hívtalak, de még csak nem is csalogattalak ide. De ha úgy tetszik, én nem akadályozlak meg szándékodban. Tessék, itt van egy kötél, akaszd fel magad! Szeretném látni, amint a kötélén himbálózol! – S ezzel odadobta neki a kötelet.

Ping asszonyt iszonyú félelem fogta el. Önkéntelenül is eszébe jutott, amit annak idején Bambuszdomb doktor mesélt neki Hszi-menről, hogy egy veszedelmes nőrabló és leánycsábász banda fővezére. Lehet, hogy igaza volt? Lehet, hogy valóban csapdába esett, zsarátnoktól izzó verembe? Félelmében felsikoltott.

– Le az ágyról! Le a ruhával! Letérdelni! – kiáltott rá Hszi-men Csing dühösen.

Látva, hogy az asszony húzódozik, durván megragadta, és leráncigálta az ágyról. Egyidejűleg előhúzta a lovag-lókorbácsot, és néhányszor végigvágott rajta. Az asszony minden ízében reszketve, lassan vetkőzni kezdett. Hszi-men Csing ráparancsolt, térdeljen le elébe a fényes padlóra teljesen meztelenül, s mit volt mit tennie, végig kellett hallgatnia a szinte véget nem érő prédikációt: lám, nem hitt neki, nem volt kitartása, meggondolatlanul férjhez ment, s ami a legfelháborítóbb, éppen azt a hibbant tökfilkót, Bambuszdomb doktort részesítette előnyben, s gyalázatos viselkedését még azzal koronázta, hogy az övével versengő gyógyszertárat nyitott.

– Szánom és bánom – szólt halkán az asszony. – De lásd be, hiába vártam rád éjjel-nappal, úgy elmaradtál, hogy még az árnyékkodat sem lehetett látni. Éjnek idején a szomszédos parkban zsibongó ködszellemek rémítettek, s gyötrelmes, kusza álmaimban téged véltelek ölelni. Beteg voltam, érzékeim csalóka játékot űztek velem. Kérdezd meg Feng anyót meg a két szobalányt, milyen szörnyű állapotban voltam. Ilyen körülmények között vetődött utamba

az a nyomorult, kihasználta siralmas állapotomat, s félrevezetett a locsogásával. Ó, de keserűen lakoltam mindezért! Miért nem értesz meg végre, s bocsátasz meg nekem?

Hszi-men Csing szíve még nem lágyult meg egészen.

– Úgy hírlík, azt tanácsoltad annak az átkozott doktornak, peres úton követelje vissza tőlem a holmikat, melyeket megőrzésre vettem át tőled – mondotta szigorúan.

– Ez nem igaz! – bizonygatta az asszony hevesen. – Rohadjon el a testem, ha ilyet mondtam!

– Igazán? – derült fel Hszi-men Csing arca. – De az is meglehet, hogy csak azért kíváncskodtál vissza hozzám, hogy visszaszerezd a kincseidet, s ha már megkaptad őket, sürgősen odébbállj egy másik férfival. De ha így számítasz, akkor tévedsz. Nem engedlek ki olyan könnyen a karmaim közül! Egyébként, hogy végre nyíltan beszéljünk egymással: a férjed állítólagos tartozásával kapcsolatos közjáték, a verekedés a gyógyszertárban, férjed elítéltetése – mind az én művem volt, én terveltem ki az egészet! Csak azért mondom, hogy tudjál róla!

– Ó, akkor boldog vagyok, hogy még nem távoztam el a halál kietlen mezőire! – kiáltotta Ping asszony megkönnyebbülten.

– De egyvalamit szeretnék még tudni: kettőnk közül kiben több az erő, a doktorban vagy énbennem?

– Hogy kérdezhetsz ilyet? Kettőtöket összehasonlítani annyi, mintha az eget egy rakás ürülékhez hasonlítanánk. Az az alak egyáltalán nem vehető férfiszámba. Te legfeljebb az elhunyt Hua Ce-hszüvel hasonlíthatnád össze magad. Miért is epekedtem volna utánad annyira, még annak életében? Beteg szívemre te vagy az egyedüli balzsam, az egyedüli gyógyír!

Hszi-men Csing meg volt elégedve, s immár visszatértek az asszony iránt táplált régi érzései. Elhajította a lovaglókorbácsot, kedvesen felsegítette Pinget, és ráadta a ruhát.

– Nos, minden rendben van, gyermekem! – mondotta, és gyengéden karjaiba zárta az asszonyt.

TIZENHETEDIK FEJEZET

A balga Hszi-men bemutatja új feleségét

*a mulatozó asztaltársaságnak.
Féltékenységében dührohamot kap
a bordélyházban*

„A remetebarlang felé” című versben ez olvasható:

Virágösvényen

*kerítés mellett
suhan két szép nő.
Huh! hegyes tüske
szoknyaszegélyt tép.
Elbillent fejjel
lesnek, fülelnek.
Hívogatón szól
zsenge bozótból
madárcsicsergés.
Régi fészkeből felriasztja
a tisztos fecskepárt:
a sövénynél cikáznak,
lopva kémlelődnek.*

Míg odabent Ping asszony rábeszélésére Hszi-men Csing zordsága lassan-lassan felengedett, a szidalmakat pedig simogatás váltotta fel, addig Meng Jü-lou és Aranylótusz a keleti oldalbejáró előtt hallgatózott. Valamennyi ajtót bereteszelték, Hszi-men Csing utasítására csak Csun-mej léphetett be a pavilonba; ő parancsra várva az udvarban ácsorgott. A két asszony, teljes figyelmét megfeszítve, egy szűk kis hasadékon át kémlelt befelé, melyet egyesült erővel vájtak az ajtóba. Még épp hogy egy utolsó pillantást vethettek a gyertyafénytől megvilágított hálószobába, de az odabent folytatott beszélgetésből, sajnos, egyetlen szót sem tudtak kivenni. Túlságosan nagy volt a távolság.

– De jó a kicsikének. Ő minden egyes szót hallhat – mondta Aranylótusz némi irigységgel Meng Jü-lounak. S valóban, a kis Csun-mej nagyszerű fülelőállást talált a hálókamra ablaka alatt. Most könnyű léptekkel az oldalbejárat felé tartott, ahol a két asszony álldogált.

– Mi újság odabent? – kérdezte Aranylótusz suttogva az ajtószárnyon át.

– Ráparancsolt, hogy vetkőzzék le, és térdeljen a föld-re. Amikor vonakodott megtenni, dühbe gurult, és ráhúzott néhányat a korbáccsal.

– Utána levetkőzött?

– Igen, és meztelenül odatérdelt. Most éppen vallatja.

– Vigyázzunk, ötödik nővérem, könnyen meghallhatnak minket – jegyezte meg Meng Jü-lou félénken. – Menjünk inkább a nyugati oldalbejáróhoz, az távolabb van a hálószobától – és ezzel magával húzta Aranylótuszt. Most ott álltak, halkán suttogva, s nehogy az éppen felkelő augusztusi telihold éles sugara rájuk vetődjék, behúzódtak a fal árnyékába, s alig várták, hogy Tavasziszilva újból megjelenjék az ajtóban, és elmondja a legújabb fejleményeket. De Tavasziszilva csak nem jött.

– Én már ismerem az ilyen jeleneteket – suttogta Aranylótusz némi kárörömmel. – Ha tudnád, mennyit kell túrnöm miatta! Bármily kedves vagy hozzá, sosem tudhatod, milyen hangulatban lesz a következő pillanatban.

Most kinyílt a nyugati oldalbejárat, s nyomban utána Tavasziszilva haladt el mellettük a holdfénytől megvilágított úton.

– Hová, háová, kicsike? – kiáltottak rá a sötétből. Tavasziszilva elmosolyodott, és folytatni akarta útját. – Jössz ide mindjárt, te neveletlen teremtés! Beszélni akarok veled – parancsolta Aranylótusz.

A kicsike lelassította lépteit, és odament hozzájuk.

– Ping asszony sokáig sírt, és igyekezett meggyőzni az urat – újságolta. – Végül is sikerült jókedvre derítenie, az úr felsegítette, ráadta a ruháit, majd gyengéden átölelte. Most a nagykonyhába igyekszem borért és ennivalóért.

– Egyszóval üres mennydörgés volt az egész, az eső elmaradt! – fordult Aranylótusz csalódottan Meng Jü-louhoz. – Ugye megmondtam, hogy teljesen kiszámíthatatlan?

– Miért kell éppen a nagykonyhába menned – kérdezte bosszúsan Tavasziszilvától –, amikor Pingnek megvan a maga külön konyhája? Ha újból hajba kapsz a Negyedikkel, ez alkalommal nem veszek védelmembe!

– Nincs is rá szükség – vágta rá a kicsike szemtelenül. – Azt teszem, amit Hszi-men úr parancsol.

És vidám kacajjal továbbsietett.

– Milyen fürgén ugrik ez a kis tyúkocska, ha másról van szó! – méltatlankodott Aranylótusz. – Ha én kérek tőle valamit, én, aki úrnője vagyok, alig hajlandó megmozdulni. De ha az új asszony szól neki, hanyatt-homlok rohan, mint egér a macska elől.

– Az én szobalányommal, Orchideaillattal, ugyanez a helyzet – vigasztalta Meng Jü-lou. – Ha szólok, alig mozdul, de ha az úrról van szó, mindjárt fürgén szedi a lábát.

Amikor kis idő múltán Tavasziszilva, Ékkövecske kíséretében, visszafelé jött a konyhából, egyikük boroskancsóval a kézben, a másik ételekkel megrakva, Aranylótusz nem állta meg, hogy még egyszer bele ne kössön a kicsikébe:

– Nem értetted, mit mondtam az imént, te taknyos? Ne szolgálj ki azt a vén patkányt! Te csakis engem vagy köteles kiszolgálni, hallod?

A kicsike gúnyosan nevetett, és semmivel sem törődve, nyugodtan folytatta útját. Aranylótusz visszaosont pavilonjába, és kedveszegetten végigdölt magányos fekhelyén.

*Telihold van, hogy világol!
De mit ér szép ragyogása,
ha más nővel van virágom,
hagy magamra, búra-gyászra?*

Másnap délelőtt, a reggelinél, Ping asszony felnyitotta az egyik ládát, és odaszólt Hszi-mennek, tekintse meg a tartalmát. Drága ruhák és gyönyörű ékszerek töltötték meg színültig. Legfelül az a bizonyos száz darab hatalmas indiai gyöngy csillogott, melyet első férjének, Liang főtitkár házából való elmenekülésekor sikerült megmentenie.

Ping asszony most egy aranyfoglatú, nagy sötétkék zafírt keresett elő a holmik közül.

– Az öreg *kung-kung* viselte egykor a díszfövegén – mondotta. – Súlya majdnem fél uncia. Vidd el, kérlek, az aranyműveshez. Csináljon nekem belőle egy pár fülbevalót.

Majd egy aranyfonálból szőtt hajhálót szedett elő, súlya lehetett vagy kilenc uncia.

– Többi feleséged is visel ilyen aranszálból szőtt hajhálót? – kérdezte.

– Nem, mindössze kettőnek vagy háromnak van hajhálója, az is ezüstből.

– Nem szeretnék túlságosan kiválni közülük. Ezt a hálót is vidd magaddal

az aranyműveshez, verje szét, és dolgozza át. Készítsen belőle egy kilencrészes nyakláncot, ábrázoljon minden tag egy fönixmadarat, mely gyöngyszemet tart a csőrében. A fölös anyagot használja fel aranyfoglatnak egy arany szvasztikajelbe bedolgozott, jádéból készült Kuan-jin figurához. Az ékszert szeretném majd melltűnek viselni. Ami a kidolgozást illeti, kövesse hűen Holdasszony melltűjét.

– Jól van, történjék kívánságod szerint – bólintott Hszi-men Csing, s a két értékes ékszert kabátujjának zsebébe csúsztatta.

Amikor nem sokkal később kilépett a parkba, a keleti oldalbejáró előtt Aranylótuszt látta álldogálni fészületlenül, legegyszerűbb ruhájában.

– Hová mégy? – kérdezte az asszony.

– Elintéznivalóm van a városban.

– Miért sietsz annyira? Beszélni szeretnék veled.

Szavainak hangsúlya visszafordulásra készítette Hszi-ment. Aranylótusz megfogta a karját, és bevezette a pavilonjába. Leült egy székre, s két kezével szorosán maga mellé húzta.

– Nem óhajtok veszekedni veled, de meg kell mondanom, furcsa ember vagy: se szó, se beszéd, megszöksz előlem, mint holmi kisfiú, akit torkosságon értek. Az az érzésem, valamit titkolsz előlem.

– Hagyj békében! Sürgős dolgom van. Ha elintéztem az ügyeimet és visszaérkeztem, majd folytathatjuk a beszélgetést – válaszolta Hszi-men Csing türelmetlenül, és szeretett volna mielőbb megszabadulni. De az asszony keze végigfutott a férfi kabátja ujján, és ekkor valami nehéz, kemény tárgyat tapintott.

– Mi ez? Hadd nézzem! – kérlelte Hszi-ment. – Ez? Ó, semmi, csak az ezüsttarsolyom.

De az asszony nem hitte el, egy szempillantás alatt belenyúlt a kabátujjba, ahonnan diadalmasan előhúzta az arany hajhálót.

– No nézd csak! Hát ezzel meg mit akarsz?

– Ping megkérdezte tőlem, van-e nektek is efféle aranyhálótok. Amikor megmondtam neki, hogy nincsen, azt válaszolta, nem szeretne kiválni közületek, és megkért, vigyem el az aranyműveshez, és alakíttassam át valami másra.

– Mennyit nyomhat? Mondd, mit készítettél belőle?

– Kilenc unciát nyom. Helyette egy kilencrészes nyakláncot szeretne, melynek minden egyes része fönixmadarat ábrázol, tátott csőrében egy-egy gyöngyszemmel. A fennmaradó aranyat pedig egy jádéból készült Kuan-jin figura foglalatának szánta, melyet egy arany szvasztikajelre dolgoznának rá. Pontosan olyan mellűt szeretne, mint amilyen Holdasszonyé.

Aranylótusz számolni kezdett.

– A lánchoz hozzávetőleg három és fél uncia arany szükséges, a mellűhöz legfeljebb másfél. Ezek szerint négy uncia arany még fennmarad. Abból kovácsoltass nekem is okvetlen egy ilyen fönixláncot, kérlek, nagyon kérlek!

– Attól tartok, rosszul számoltál. Ping szeretné, ha a mellű nagyon komoly darab lenne.

– Bármily komoly és nagyszerű darab legyen, két-három uncia arany bizonyára marad belőle. Ennyi pedig elég egy fönixlánchoz – makacskodott Aranylótusz.

– Te aztán megéred a pénzed! Nem mondasz le a magad hasznáról, ha mégoly parányi is, mint a tű hegye.

S nevetve lerázta magáról az asszonyt.

A Hatodik drámai bevonulását a feleségek nem fogadták nagy örömmel; általában hidegen és elutasítóan viselkedtek vele szemben, és minden cselekedetét könyörtelenül megbírálták. Még a higgadt Holdasszony is felháborodott, és példátlanul elbizakodottnak, gőgösnek ítélte Ping viselkedését, amikor az vakmerőségében nem átalotta megkérni Hszi-ment, adjon az Oroszlán utcai ház őrzésére kirendelt Tien Fu-er mellé saját emberei közül is valakit.

Midőn ezen a délelőttön, az udvariasság szabályainak megfelelően, a Hatodik megjelent az egybegyűlt feleségek előtt – Hszi-men Csing épp az aranyművesnél járt, és a reábízott feladatokat intézte –, se vége, se hossza nem volt a kellemetlen gúnyolódásnak, és nem egy csípős megjegyzést kellett lenyelnie. Még a két szobalány, Ékkövecske és Nefritfuvola is elejtett egy-egy durva célzást. Ping asszony zavara nőttön-nőtt, hol elpirult, hol megelsápadt, és megkönnyebbülten lélegzett fel, amikor végre túlesett ezen a kényszerű udvariassági látogatáson, és újból magányosan üldögélt a pavilonjában. Hamarosan ismét megjelent nála Hszi-men Csing.

– Holdasszony úgy véli, hogy Laj-vang nevű szolgád, akit el akartál küldeni az Oroszlán utcába, aligha nélkülözhető idehaza, már csak azért sem, mert felesége betegeskedik – mondotta Ping kissé elkedvetlenedve. – Jobb lesz talán, ha valaki mást küldesz helyette, azt is csak egy-egy éjszakára, hogy időnként leváltsa Tien Fu-ert.

– Jól van, nem bánom, Ping-ant küldöm oda minden második este.

Huszonötödikén végre megrendezték a beígért ünnepi lakomát, melyre Hszi-men Csing barátai már oly régóta fenték a fogukat. Négy táncosnő, köztük Fahéjvirág és Ezüstöcske, valamint azok két fitestvére, a két tehetséges énekes, Li Ming és Vu Huj, gondoskodott a számos férfivendég szórakoztatásáról. Délután a vendégek a parkban és a kilátópavilonban élvezettel hallgatták az éneket, és gyönyörködtek a táncban, meg különböző társasjátékokkal szórakoztak, magára a lakomára pedig este, a nagy ünnepi teremben, hét díszesen terített asztalnál került sor.

Mikor aztán már elég emelkedett volt a hangulat, egyszerre csak felállt Éhenkórász Jing, és cimboráinak élénk helyeslése közben azzal a kéréssel fordult Hszi-men Csinghez, vezessék be az új feleséget, s fogadja a vendégek hódolatát. Ígéri, hogy ez alkalommal kivételesen még jómaga és barátai is szép illedelmesen fognak viselkedni. Mindentől eltekintve Ping asszonynak már csak a jelenlevő idősebb Hua és Holdasszony bátyja kedvéért is illik megjelennie. Hszi-men hasztalan keresett kifogásokat, barátai nem hagyták békében, míg el nem szalasztotta legényét, Taj A-ert, az új feleségért. Az viszont csak Holdasszony és Meng Jü-lou hosszas rábeszélése után volt hajlandó teljesíteni a vendégek kérését.

Vörös ünnepi díszruhában, hajában megszámlálhatatlan gyönggyel és arany díszcsattal jelent meg nagy sokára, két szobalánytól támogatva, a terem bejáratában: úgy festett, mint holmi lágy szellőtől hajladozó virágzó ág. Kíséretét a fuvolázó és lantpengető négy táncosnő alkotta. Lába előtt tarka futógyékények és süppedő szőnyegek heverték. Pézsma- és orchideaillat lebegte körül. Lépteit halk zizegés kísérte, mint mikor a szellő a zsenge bambuszágak között kergetőzik. Olyan fenségesen vonult végig a termen, mintha maga a holdpalota tündére volna.

Megjelenésekor minden hang elhalt a teremben. A vendégek kivétel nélkül valamennyien felemelkedtek helyükről, s könnyed biccentését véget nem érő, mély meghajlással viszonyozták.

Közben egy spanyolfal mögé rejtőzve Holdasszony leskelődött, körülötte élő bambuszkerítésként Aranylótusz, Meng Jü-lou és Li Csiao-er: feszült érdeklődéssel figyelték a teremben lejátszódó színjátékot, s közben a lágyan csengő zenét hallgatták, mely hol felerősödött, hol lehalkult, mint egy turbékoló főnixpár szerelmi vallomása.

– Szerintem igen tapintatlan és ízléstelen ez a menyegzői muzsika – suttogta Aranylótusz Holdasszonynak. – Ha valóban olyan kapcsolat fűzi őket egymáshoz, amilyent a zene kifejez, vagyis mindhalálig tartó szövetséget kötöttek egymással, akkor milyen sors vár reád, nővérem?

A megjegyzés szíven találta a jólelkű Holdasszonyt, szájában keserű ízt érzett, mintha ciprusmagba harapott volna. Mindezen felül az is nagyon elszomorította, mennyire ünneplik és mennyire csodálják Hszi-men Csing barátai az új feleséget.

– Igazad van – válaszolta. – Mit érek vele, hogy rendes asszony vagyok, hogy ilyen erkölcsös életet élek, falak mögé zárva? Az ember csak egyszer él. Hszi-men Csing, akit méltán nevezhetünk a sors kegyeltjének, átkozottul keveset törődik az én asszonyi erényeimmel. A magunkfajta számára legjobb menedék a halál:

Ebben a pillanatban megjelent Taj A-er Hszi-men Csing utasításával: vonuljanak vissza szobáikba. Érthető módon egy cseppet sem voltak elragadtatva az utasítástól, s mérgeket hízelgőnek aligha nevezhető kijelentésekkel töltötték ki a fiún.

Nem sokkal ezután, a négy áradozó, hízelgő szavakat suttogó és hálás énekeslánytól körülvéve, Ping asszony is elhagyta a termet. Előzőleg öt-öt ezüstbatkával és egy-egy aranszegélyű zsebkendővel ajándékozta meg a lányokat. „Nemes hölgy” így, „magas úrhölgy” úgy, szinte áradt csacsogó szájukból a hízelgés, miközben kezük elragadtatva siklott végig a díszes öltözék redőin, vagy kíváncsian megérintették az értékes hajdíszeket.

Holdasszony kedveszegetten üldögélt szobájában, amikor Taj A-er és Ping-an belépett. Az ünnep alkalmából Hszi-men Csing különböző ajándékokat küldött velük: ruhaanyagot, gyümölcsöt, édességet és pénzt.

Holdasszony alig méltatta egy pillantásra a két szolgát, s egyszeriben kirobbant belőle:

– Ez meg mire jó, minek hoztátok ide ezt a sok vackot? Legyetek oly

kegyesek, és vigyétek oda előre az Ötödiknek!

– Urunk csakis önnek küldte – válaszolták csendesen.

Holdasszony egyetlen kézmozdulattal elbocsátotta őket, az ajándékdobozokat pedig Nefritfuvolával sorban kirakatta az ágyra. Nyomban ezután megjelent nála bátyja; azért állt fel az asztaltól, hogy az egyes fogások között kissé kifújja magát.

– Azt hallom, húgom, már hosszabb idő óta nem beszélsz a férjeddal – intette barátságosan. – Fogadd meg intő tanácsomat, és változtass magatartásodon. Végtére is mai meghívása megtisztelő a számomra, s téged is éppen az imént tüntetett ki figyelmességével. Ha továbbra is makacskodsz, végleg eljátszod régebbi vonzalmát. Légy kissé engedékenyebb, ne ellenkezz vele többé, s bizonyára újból megjavul köztetek a viszony.

– Tévesen ítéled meg a helyzetet. Az új asszony dúsgazdag nő, ezzel szemben én csak egy szegény hivatalnok leány vagyok. Így könnyen érthető, hogy Hszi-men megfélemedezik rólam. Itt nem segítenek az én női erényeim. Lélekben elidegenedett tőlem. De ebből ne csinálj magadnak gondot, így is akad társaságom.

De bármennyire is igyekezett bátornak mutatkozni, könnyeit csak nem tudta visszafojtani.

– Nem osztozom a véleményedben. Végtére is, nincs mit szégyenkeznünk a családunk miatt. Feltétlenül igyekezz megjavítani a kettőtök viszonyát! Hozzá fűződő kapcsolatunk mind a te, mind az én számomra előnyös.

Beszélgetésüket egy szolga megjelenése szakította félbe. Jelentette, hogy a vendégek már hiányolják Holdasszony bátyját az asztalnál.

Ettől a naptól fogva Ping asszony volt Hszi-men Csing első számú kedvence. Többi feleségére jóformán rá sem hederített. Az új helyzettől Aranylótusz szenvedett a legjobban. Minden igyekezetével azon volt, hogy tovább szítsa az ellenségeskedést Holdasszony és a Hatodik között. Amikor Holdasszonnal volt együtt, kígyót-békát kiabált Ping asszonyra, ha meg övele volt kettesben, Holdasszonyt nevezte kiállhatatlan nőszemélynek, s minthogy a Hatodikat könnyű volt befolyásolni: szoros barátságot kötött Aranylótusszal.

A Ping asszonnal való kapcsolat révén Hszi-men Csing vagyona jelentős mértékben megnövekedett. Háza már amúgy is pompázott. Földjei áldásos

termést hoztak, üzleti vállalkozásait szerencse kísérte. Ily módon nem kellett a házi kiadásokkal takarékoskodnia. Vidéki birtokán, de városi házában is kifogástalan állapotban volt minden. Magtárai csak úgy roskadoztak a készletektől, egész ménesre való öszvére és lova volt, szolganépe pedig felért egy hadsereggel. Tien Fu-eren kívül, akit Ping asszonytól vett át, és akinek a Csin-tung nevet adta, további két szolgálival gyarapodott a cselédsége. A szobalányok, Tavasziszilva, Nefritfuvola, Jing-csun és Orchideaillat különös kegyben álltak nála, elhalmozta őket ruhákkal és ékszerekkel. Ezenfelül, külön a komornáinak kedvéért, havi öt ezüstuncia fizetéssel szerződtette a Li Ming nevű fiatal zenészt, Fahéjvirág bátyját, aki zeneleckét adott a lányoknak minden áldott nap: Tavasziszilva a körte alakú, hathúros *pi-pá-n* tanult játszani, Nefritfuvola a tizenkét húros lanton, Jing-csun hegedült, Orchideaillat pedig az öthúros citerát pengette.

Hszi-mennek már annyi fölös pénze volt, hogy be akarta fektetni még valamibe. Elhatározta, hogy elől, a gyógyszertár mellett, zálogházat is nyit. A kihitelezendő alaptőke kétezer ezüstuncia volt. Az új üzlet irányításával Fu üzletvezetőt és titkárát, Pen Szét bízta meg, míg a felügyeletet és a pénztárszekrény kulcsát vejére, Csenre bízta. A gyógyszerárukat Aranylótusz pavilonjának emeleti részén raktározták el, a zálogtárgyak elhelyezésére viszont az új pavilon egyik emeleti oldalhelyiségét rendezték be, megfelelő ruhaakasztó részekkel és polcokkal.

Az új vállalkozás hamarosan nagy népszerűségnek örvendett, nemsokára már rengeteg ruhanemű és ékszer, régiség és ritkaság halmozódott fel a raktárban. A fiatal Csen nagy szorgalommal és odaadással látta el feladatát, már kora hajnalban talpon volt, és csak késő este tért nyugovóra. Lelkiismeretesen ügyelt a bevételekre és kiadásokra, a zálogcédulák kiállítására és behajtására. Hszi-men Csing méltán meg lehetett elégedve vele.

– Kedves vőmurem – szólt egy szép napon, miközben kettesben ebédeltek az elülső teremben –, előrehaladásod a legnagyobb megelégedésemre szolgál. Örülök, hogy üzleti ügyekben maradéktalanul megbízhatom benned. Bizonyára édesapád is megörül majd neki Kajfengfuban, ha meghallja. Ha az embernek nincsen fiúgyermeke, támaszul vegye maga mellé a vejét, ez már régi szabály.

– Amennyiben nem születik fiúutódom, terád és feleségedre száll egész vagyonom.

– Kedves apósom – szólt szerényen a fiatal Csen –, már amúgy is oly sokat köszönhetek önnek. A családomat ért csapás idején feleségemnek és nekem menedéket nyújtott. Jóságát aligha tudom meghálálni az életben. Egyébként még fiatal és tapasztalatlan vagyok, de remélem, tervének megvalósítására csak a távoli jövőben kerül majd sor.

A válasz módfelett megnyerte Hszi-men Csing tetszését, s ettől a naptól kezdve különleges bizalmi állásba helyezte vejét, fontos személyes levelezését is rábízta, s amikor befolyásos urakat látott vendégül, őt is asztalához ültette. Nem is sejtette, hogy a ravasz fiú egy szép napon még kimutatja a foga fehérét, és éles tövisként mélyed majd az eleven húsba.

A tizenegyedik hónap első harmadában történt. Hszi-men hosszú idő után újból ellátogatott Li anyó tanyájára. Délután Éhenkórász Jinggel és Hszi-tával teázott Csang Si-csiánál, s amikor estefelé a nagy hófúvásban lóháton hazafelé igyekezett, s elhaladt a Keleti utca mellett, engedett a cimborák csábításának, és egy percre benéztek Fahéjvirághoz.

Ilyen vigasztalan hófúvásban az ember kétszeresen áhítozik rá, hogy egy pompás téli kalikanthosz-virágon legeltesse a szemét – jegyezte meg Éhenkórász Jing, és Hszie még hozzátoldotta: – Tökéletesen igaz. Hónapok óta elhanyagoltad a kicsikét. Minek fizeted akkor ezt a csinos kis tartásdíjat, a havi húsz ezüstöt?

Be is mentek Li anyóhoz, letelepedtek a vendégszobában, de bizony csalódniuk kellett: a téli kalikanthosz-virág, akinek már úgy örültek, nem mutatkozott. Be kellett érniük az idősebb lány és az öreg Li anyó társaságával.

– Hol van a kicsike? – kérdezte Hszi-men türelmetlenül.

– Hetek óta sóvárog nagyuram után, mindennap várja, de minthogy ön elkerülte szerény hajlékunkat, biztosra vette, hogy ma is hiába várná, s ezért gyaloghintón elindult nénjéhez, az Ötödikhez, hogy meglátogassa, és születésnapja alkalmából kifejezze neki jókívánságait.

Természetesen mindez hazugság volt. A valóságban Fahéjvirág ki sem tette lábát a házból, hanem új barátjával, egy Ting nevű fiatal hangcsoui selyemkereskedővel vidám-gondtalanul üldögélt egy eldugott hátsó szobában. Az nemrégiben érkezett apjával Hangcsouból egy rakomány selyemáruval, s miután tegnapelőtt sikerült ezer unciáért szerencsésen

túladniuk egy nagyobb tétel selyem-árun, még aznap este megszökött apjától a vendégfogadóból, s tíz ezüsttel a zsebében, valamint egy szép, nehéz atlaszruhával a hóna alatt, Fahéjvirághoz sietett. Már a második éjszakát töltötte nála. Hszi-men Csing váratlan megérkezésére Li anyó a párocskát sürgősen kihívta az elülső fogadószobából, és egy eldugott hátsó kamrácskába bújtatta őket.

– Hozzon addig is valami innivalót! Van időnk, megvárjuk, míg visszajön a kicsike – válaszolta Hszi-men Csing mogorván.

Egy ideig iszogattak, majd kockázással ütötték agyon az időt. Fahéjvirág nővére előadott egy éneket, hogy ezzel is elterelje a vendégek figyelmét.

Hszi-men Csing most felállt, kiment a hátsó udvarba, hogy elvégezze a dolgát. De mit tesz a véletlen? Az épület egyik keleti kis mellékszobájából váratlanul csengő kacagás ütötte meg a fülét. Nem hagyta nyugodni a kíváncsiság, odaosont az ablakhoz, és lopva belesett a szobába. Odabenn Fahéjvirág ült egy fiatalemberrel, borozgattak, enyelegtek. A férfi négyszögletes sapkája elárulta, hogy a déli tartományokból jött.

Ezt látva, Hszi-men Csing testében lángoszlop tört a magasba, amely elborította az agyát. Szinte esztét veszítve visszaroht a vendégszobába, felborította az edényekkel megrakott asztalt; a tányérok, tálak és csészék szerteszt gurultak a padlón, majd csörömpölve ezer darabra törtek. Azután harsány hangon két szolgájáért kiáltott. Megparancsolta nekik, törjék pozdorjává a ház egész berendezését, az ablakokat, ajtókat, de még a falakat se kíméljék.

– Hol lapul az a nyavalyás délvidéki csirkefogó? – üvöltötte torkaszakadtából az udvar felé. – Hozzátok elő! És ide egy kötelet! Kötözzétek össze azzal a púderpamaccsal, zárjátok őket a kapu előtti fülkébe, hadd lássa őket ország-világ!

A fiatal Ting nem volt valami nagy hős, s a vészjósló ordítózás hallatára sürgősen bebújt az ágy alá. Fahéjvirág megvető pillantást vetett felé.

– Mit izgatod magad, hiszen nem történt semmi! – mondta egykedvűen. – A magunkfajtaival gyakran megesik ilyesmi. Amíg „anyámat” látod, ne félj semmit. Bújj csak elő nyugodtan, ő meg hadd ordítson kedvére!

De Li anyó hiába próbálta lecsillapítani a feldühödött embert, és a hazudozásnak sem volt foganatja. Hszi-men Csing úgy tombolt, mint egy

ordas farkas, és semmivel sem lehetett megnyugtatni. Barátai alig tudták visszatartani, hogy magára a vénasszonyra is rá ne támadjon. De nagy sokára mégis lehiggadt. Ünnepelesen megesküdött, hogy soha többé nem lépi át a ház küszöbét, majd lóra szállt, és elvágatott a téli éjszakába.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

*Holdasszony frissen hullott
hóból önt fel teát.
Éhenkórász, fíng meghívást hoz
a virágudvarból*

Hszi-men Csing késő éjszaka ért haza, s közben az idő is kiderült. A Nagymedve csillagzat fényesen világított észak felől. Miközben Hszi-men Csing átgázolt a belső udvart beborító finom, fehér hókristályok csillogó puha szőnyegén, s a női lakosztályokhoz vezető kapu felé tartott, legnagyobb csodálkozására észrevette, hogy az félig nyitva áll, ami ebben a késő éjszakai órában szokatlan dolog. Közvetlenül a kapu előtt gyorsan behúzódott egy falkiszögellés árnyékába, és feszülten várta, mi történik.

Egyszerre megjelent Ékkövecske. Alacsony áldozati asztalkát hozott, s a kapu közelében letette a fal mellett végigvonuló, féloldalt nyitott, fedett sétányon. Hszi-men Csing még nem tudta, hogy mióta elromlott a viszonyuk, Holdasszony, abban a reményben, hogy kedvező fordulat áll be férjének iránta való érzéseiben, havonta háromszor böjtnapot tart, és füstölők égetése közben hét tiszteletteljes meghajlással áldozik a Nagymedve csillagkép előtt.

Ékkövecske éppen elrendezte az efféle alkalmakkor használatos füstölőszerszámokat, amikor Hszi-men Csing váratlanul megpillantotta az ünnepi díszbe öltözött, méltóságteljes léptekkel közeledő Holdasszonyt: egy seprűvel tisztára söpörte az asztal körül a földet, majd letérdelt egy vánkosra, meggyújtotta a füstölőrudacskát, és észak felé fordulva, hétszer mélyen meghajolt a csillagos mennybolt előtt. Majd tisztán hallotta az elmormogott imát:

– Én, nyomorult cseléd, a Vu nemzetség sarja, szomorúan látom, hogy férjem, Hszi-men Csing, könnyelműen eltékozolja szívét a mámor és a virágok honában. Fájdalom, hat felesége közül egyik sem ajándékozta meg fiú utóddal. Ha elköltözik az élük sorából, nem marad férfi-sarja, aki tisztára söpörné sírját, és vigaszt hozó áldozatokkal enyhítené bolyongó lelkének fájdalmát. Szívemet éjjel-nappal a gond férge rágja. Vajon lesz-e öregségére támasza? Az éjszakai mennybolt színe előtt esdeklek hozzád, jóságos csillagzat: ragyogj reám, és segíts, hogy szíve ismét felém, alázatos cseléded

felé forduljon, és áldd meg utóddal, nehogy kihaljjon nemzetsége. Ezt kérem tőled tiszta szívvel, én nyomorult cseléd.

Holdasszony még végére sem ért az imának, és Hszi-men Csing máris mélységes szégyenkezést érzett. Milyen igazságtalan volt ehhez az asszonyhoz, aki lám, hitet tesz hűségéről és teljes odaadásáról, s itt imádkozik érte a fagyos téli éjszakában!

Nem volt tovább maradása, előjött rejtekhelyéről, és hatalmas, gyors léptekkel Holdasszonyhoz sietett. Meghatottan karjaiba zárta. Az asszony bizony alaposan megijedt, amikor Hszi-men Csing ilyen váratlanul felbukkant előtte a behavazott udvaron. Az első percben ki akart térni előle, ki szeretett volna osonni a kapun, de sehogy sem tudott kibontakozni a férfi erős karjának öleléséből.

– Én bolond, nem tudtam eddig, milyen áldott jó lélek vagy! – szolt meghatódottan. – Milyen igazságtalan voltam hozzád! Tudom, hibáztam, s most végtelenül bánom!

Holdasszony kezdetben még hideg volt s tartózkodó.

– Talán félreértetted, amit a kapuban, várakozás közben hallottál – szolt nyugodt hangon. – Hiszen én rossz asszony vagyok, aki már régóta nem méltó szerelmedre, s akinek még a puszta látása is gyűlöletet ébreszt benned. Mi dolgod még énvelem?

Hszi-men Csing nem válaszolt, szó nélkül kézen fogta Holdasszonyt, s lakosztályába vezette. A lámpa fényénél azután jobban szemügyre vette. Most először tűnt fel neki, milyen ízlésesen öltözködik. Mily nagyszerűen illik a sárga szoknyácskához a piros felsőrész, mily pompásan áll neki a csinos cobolyprém sapka, mily elragadó az arany alapon jádéból készült Kuan-jin melltűje! Hát nem imádnivaló? Hszi-men Csing földig hajlása többet jelentett puszta udvariasságnál.

– Vak voltam eddig – mondotta, s hangjából őszinte meggyőződés csendült ki. – Jóakaró szavaid süket fülekre találtak. Súlyosan vétkeztem ellened! Hogy is méltathattam figyelemre közönséges kavicsokat, miközben tekintetem elsiklott a csodás nefrit fölött. Ezerszeresen, tízezerszeresen bocsánatodért esdeklek!

– Nem szokásom beleavatkozni ügyeidbe, tehát nem tudom, mikor láttalak volna el jóindulatú tanácsokkal – válaszolta Holdasszony dacosan –, és

nagyon kérlek, a jövőben se törődj velem. Túl mindezen, amúgy sem tudnék különösebben kellemes órákat szerezni neked, ezért kérlek, hagyd el mielőbb a szobámat. Bizonyára nem volna kellemes számodra, ha szobalányommal vezetnélek ki?

– Ma délután végtelenül felizgattam magam, s nem törődve a szörnyű hófúvással, azért jöttem hozzád, hogy mindent elmondjak neked. Légy végre megértő! – mondta könnyörögve.

– Mit érdekel engem, hogy felizgattad magad? S arra sem tartok igényt, hogy kiöntsd előttem a lelkedet. Ezt a megtiszteltetést átengedem másoknak!

Minthogy Holdasszony konokul lesütötte a szemét, és a világért sem nézett volna Hszi-men Csingre, az egész kicsire összehúzta magát, hogy valahogy mégis felesége látókörébe kerüljön. Legvégül Holdasszony lába elé térdelt, és panaszos, megtört hangon szinte kotkodácsolni kezdett, mint holmi kiszolgált tyúk, melynek már torkán a kés. „Drága nővér” így, „kedves nővér” úgy – hajtogatta szüntelenül.

Ámde az asszony egyetlen pillantásra sem méltatta.

– Undorodom az efféle vinnyogástól és dörgölözéstől, nem vagy te kutya. Már hívom is a szolgálót. – S ezzel Ékkövecskéért kiáltott.

Hszi-men Csing zavartan felkászálódott, s egyetlen cél lebegett a szeme előtt: mielőbb megszabadulni a szobalánytól.

– Hozd be gyorsan a füstölőasztalkát, kint hagytad az udvaron, mindjárt belepi a hó!

– Már réges-rég behoztam – válaszolta a lány szemtelenül.

Holdasszony most minden önuralma ellenére kirobbant:

– Nem áttalod, te pimasz, még a szobalányt is megtéveszteni? – szidta a férfit, miközben majd kitört belőle a nevetés. A komorna tapintatosan visszavonult. Hszi-men Csing sürgősen újból térdre rogyott, és ismét rákezdett a vinnyogásra. Végül Holdasszony engedett a könnyörgésnek.

Száz év elteltével most tán újból megpróbálhatjuk, megértjük-e egymást – vetette oda tréfálkozva, és megengedte Hszi-mennek, hogy odaüljön mellé. Nefritfuvolával teát hozatott, s ezzel szent volt a béke. Hszi-men Csing nagy körülményesen elmesélte aznapi izgalmas élményét Li anyó tanyáján, tombolását és ünnepélyes esküjét, hogy többé egyetlen örömtanya küszöbét

sem lépi át.

– Te tudod legjobban, mi helyes, és mi helytelen. De mindenesetre gazdagabb lettél egy tapasztalattal, és rájöttél: még csengő ezüstjeid sem akadályozhatnak meg egy efféle nőszemélyt abban, hogy más férfival is össze ne szűrje a levet. Bizony, az érzelmeket nem lehet gúzsba kötni, még ha százszor is megkötözik a testet, és még egy pecsétet is nyomnak rá.

– Igazad van – válaszolta Hszi-men Csing elgondolkodva; majd kiküldte a szobalányt, levetkőzött és lefeküdt az ágyra. Holdasszony megértette könnyörgő tekintetét.

– Nem lehet valami kellemes, így fekvő helyzetben – szólt pajzán mosollyal Holdasszony. – De ha már mindenáron el akarsz nyúlni az ágyamon, csak tessék, nincs kifogásom ellene! Csak azt ne hidd!...

Válasz helyett Hszi-men Csing felemelkedett, szenvedélyesen átölelte az asszonyt, és lehúzta magához a fekhelyre. Holdasszony szájából hamarosan a gerjedelem hangjai törtek elő, szerelmes kakaduéhoz hasonló rekedtes kiáltások, míg Hszi-men Csing tarka pillangóra emlékeztetett, mely kéjjel alámerül az illatos virágkehely édes mélységeibe. Újból egymásra talált házastársak élvezték ezen az éjszakán a felgyülemlett felhőkből előtörő üdítő nedvek dús áradását.

Másnap már korán reggel megjelent Meng Jü-lou Aranylótusz pavilonja előtt.

– Ébren van már ötödik nővérünk? – kérdezte Tavasz-szilvától.

– Éppen fészülködik. Lépjen be, kérem!

Meng Jü-lou bement; Aranylótusz az öltözőasztalnál ült, illatfelhőit rendezgette.

– Fontos hírt hoztam, nővérem! Hallottad már? – kiáltotta Meng Jü-lou elfúló hangon.

– Ugyan mit hallottam volna, hiszen egy teremtett lélek sem jár errefelé! Nos, mi újság?

– Képzeld csak, amikor tegnap késő éjjel hazaérkezett, egyenesen Holdasszonyhoz sietett, és kibékült vele. Nála töltötte az egész éjszakát! Mit szólsz hozzá? Kis szobalányom, Orchideaillat, hozta ma reggel a hírt Hszi-men Csing legényétől. A tegnap estét barátaival Li anyó szállásán töltötte, s

tulajdonképpen Fahéjvirággal akart szórakozni, de a kis ringyót rajtakapta egy másik férfival, mire dühében összetörte az egész berendezést. Utána fogta magát, s az éjszaka kellős közepén, abban a szörnyű hófúvásban, nagy mérgesen hazavágtatott. Holdasszonyt éppen tömjénégetés közben találta, kint az udvaron. Hszi-men titokban megleste, majd azon nyomban kibékült vele. Nem volt se vége, se hossza a kimagyarázkodásnak, Hszi-men letérdelt elé, és úgy nyüszített, mint egy kutya. Holdasszony előbb kegyetlenül megszidta, később azonban nagylelkűen megbocsátott neki. Ugye, milyen megható?

– Micsoda álszent nőszemély! – szólt Aranylótusz megvetően. – Ha őszinte szándék vezet, szép csendben visszavonul a szobájába, és ott imádkozik. Mire volt jó ez a nyíltszíni jelenet kint az udvaron? Mindez természetesen számításból történt! Gondolta, hátha Hszi-men egyszer meglepi ájtatoskodás közben, és akkor teljes lesz a hatás. Megint egyszer beigazolódt: nincs célravezetőbb az álszenteskedésnél. Legjobb, ha az ember szép békésen üldögél a szobájában, se jó tanácsokkal nem szolgál, se véleményt nem nyilvánít: így kedveltetheti meg magát legjobban a férjével. Ennyi az egész!

– Álszenteskedőnek éppenséggel nem nevezném – vette Meng Jü-lou védelmébe Holdasszonyt. – Igazán jószívű teremtés, és minden vágya, hogy teljes egyetértésben éljünk. Csupán a beszéde ügyetlen egy kissé, nehezen önti szavakba az érzéseit. De most aztán készülj el egykettőre! Átmegyünk a Hatodikhoz. Az örvendetes esemény alkalmából természetesen egy kisebbfajta ünnepi ebédet kell rendeznünk a jó Holdasszony tiszteletére. Úgy gondoltam, hogy fejenként két és fél unciával járulunk hozzá a költségekhez. A Hatodik természetesen a kétszeresét fizeti ennek. Ebéd után együtt megtekintjük a behavazott parkot, a nap további részét pedig vidám játékkal és poharazgatással töltjük. Ó, de nagyszerű lesz!

– Nincs kifogásom ellene. De remélhetőleg Hszi-mennek is szabad a napja!

– Ilyen nagy hóban aligha lépi át a ház küszöbét. Amikor az imént elhaladtam az Első hálósobája előtt, odabent még semmi sem mozdult. Még csak akkor nyitották ki az ajtót, Ékkövecske éppen mosdóvizet hozott.

Aranylótusz sietve befejezte az öltözködést, és Meng Jü-louval együtt elindult az új pavilonba. A Hatodik még az ágyban feküdt, és aludt.

– Harmadik és ötödik nővére keresi – jelentette úrnőjének Jing-csun szobalány. S a két látogató már be is lépett.

– Fel, nővérem, ugorj, későre jár már az idő, s te még az ágyban nyújtózkodol, mint holmi lusta sárkány!

Az örökké jókedvű Aranylótusz benyúlt a takaró alá, s egy ezüst illatszeres gömböt halászott onnan elő. Nevetve felkiáltott: – Nézzétek csak, a Hatodik egy labdát szült! – Majd lerántotta Ping asszonyról a takarót, s az ott feküdt teljes rózsaszín meztelenségében, de végre-valahára rászánta magát a felkelésre.

– Ötödik nővérem, hagyj fel már bolondos tréfáiddal! Komoly beszédünk van a Hatodikkal – szólt Meng Jü-lou némi szemrehányással Aranylótuszhoz, s miközben Ping öltözködött, elmesélte a nagy újságot.

– Ma aztán vidáman megünnepeljük az eseményt! – mondta végezetül. – Neked természetesen dupla összeggel kell hozzájárulnod a költségekhez, mert végtére is te vagy mindennek az oka. Ha te nem volnál, nem hanyagolta volna el Fahéjvirágot, aki végül is megcsalta őt.

A Hatodik beleegyezően bólintott, s utasítására Jing-csun szobalány egy darab ezüstöt vett ki a kincsesládából. Aranylótusz a mérlegen pontosan lemérte az ezüstöt. Kiderült, hogy a kért értéket két és fél batkával meg is haladta.

– Ötödik nővérem, én most gyorsan elszaladok, és Li Csiao-ertől meg Szun Hszüe-ótól is behajtom a pénzt – jelentette ki Meng Jü-lou. – Addig szórakoztasd el hatodik nővérünket. – Ily módon Aranylótusznak alkalma volt majdnem egy órán át figyelni, mint cicomázza fel magát nagy körülményesen Ping asszony. Kisvártatva ismét megjelent Meng Jü-lou.

– Mindjárt gondoltam, hogy nehéz dolog lesz ezzel a kettővel zöld ágra vergődni! – számolt be küldetésének eredményéről. – Szun Hszüe-o, ez az ostoba nőszemély, alaposan odamondogatott nekem. Pörölt, hogy mit akarunk tőle, szerencsétlentől, az ő kamrája küszöbét amúgy sem lépi át soha férfiember. Hagyjuk csak ki a játékból. Minden rábeszélőképességemet latba kellett vetnem, míg nagy nehezen ideadta ezt az ezüst hajtút. Mérd már le, ötödik nővérem!

Aranylótusz rádobta a hajtút a mérlegre.

– Három és háromnegyed batkát nyom az egész – szólt ajkbiggyesztve.

– No és Li Csiao-er?

Eleinte szintén makacskodott. Bár ő kezeli a konyhapénzt – mondta –,

minden pontosan be van osztva, fölös kiadásokra egy fabatka sem marad. De mikor látta, hogy bosszúsan kiszaladok, visszahívott, és kirukkolt ezzel a darabka ezüsttel.

Aranylótusz lemérte.

– Ez sem a teljes súly. Micsoda fősvény népség! Nem marad más hátra, a hiányzó összeget a saját zsebünkből kell pótolnunk.

Mindannyian hozzáadtak még egy keveset, úgyhogy végül együtt volt a három uncia. Ezután még egyszer töviről hegyire kikérdezték Taj A-ert a Li házban lejátszódott előző napi csetepatéről, majd Laj-hszinggel együtt elküldték a városba, hogy vásároljon finom Aranyvirág-bort, szárnyast és különféle nyalánkságokat.

Déltájt azután megtartották a közös ünnepi ebédet, mégpedig a szőnyegekkel, spanyolfalakkal és függönyökkel lakályosan berendezett és faszénüsttel alaposan átfűtött hátsó szalonban. Hszi-men Csing, saját készletéből, néhány korsó Jázminillat-borral járult hozzá a dús lakomához. Jómaga Holdasszonnyal az asztalfőn foglalt helyet, míg leánya, valamint a másik öt feleség, az asztal két oldalán telepedett le. A fiatal Csen ismét egy külön asztalkához szorult, melyet a feleségétől nem messze állítottak fel. Hosszú idő után most ismét együtt volt a család teljes egyetértésben. Holdasszony méltó ünneplésben részesült, hízelt fel, felkösztentések és vidám, tréfás megjegyzések röppentek minden oldalról, s az örömteli óra elfeledtette a múltbeli viszályokat. A zenét a négy komorna, Tavasziszilva, Jing-csun, Nefritfuvola és Orchideaillat szolgáltatta, bizonyosságot téve Li Ming mesternél tett előmenetelükről. S hogy éppen a gránátalmavirágról szóló dalt adták elő, az a pajkos Aranylótusz csínyje volt. Hiszen tudvalevően: a gránátalmaszár, magjával, a gazdag gyermekáldás jelképe. Hszi-men Csing megértette a gyengéd célzást, és nem állta meg, hogy tréfásan oda ne kiáltson Aranylótusznak:

– Nálad természetesen csak meddő virágot szakíthat az ember!

Miközben odabent vidáman folyt a lakmározás és csevegés, az ablakok elé sűrűfüggönyt vont a körtevirágszirmokként libegő puha vattapelyhek kavargása. Mily pompás színjáték!

Eleinte egyesével,

*mint laza barka, pilinkél.
Sűrűn zúdul aztán,
mint pihetollu.
Majd toványargal,
rákként mászik a földön.
Majd felpúpozódik,
kristályporral fehérlik.
Mevizesül a kabátja,
törli a vándor az arcát,
mint aki méhrajt
hesseget el hadonászva.
Bokortól bokorig
otrombán araszol,
mint mesebeli sárkány,
mindjárt a levegőbe lódul.
Huh! Hirtelen szélroham
rázkódtatja a vándor
vállát,
belecsapja homlokába;
mint tollat, amelyet
a fehér daru röptében veszített el.
Fent derül már.
Lent fény terül szét
rizspelyva-ragyogással.
Síma, ezüst
tenger a táj.*

A társaság hosszan elgyönyörködött a hópelyhek fürge táncában. Ekkor felállt Holdasszony, és a teáskannát vivő Ékkövecske kíséretében kilépett a hólepte udvarra. Egy darabon megtisztította az utat a fehér hótakarótól, majd a teafőzőt megtöltötte frissen hullott hóval, és saját kezűleg teát öntött fel az egybegyűltek számára. Pompás keveréket használt: nemes főnix- és zsenge pacsirtanyelvteát.

*Jáspiskancsóból fényes
kristály-levegő forog,*

*aranycsészékből édes
illatfelhő gomolyog.*

Éppen élvezettel szürcsölték a Holdasszony által készített zamatos italt, amikor az egyik szolga Fahéjvirág bátyjának, Li Mingnek, a fiatal muzsikusnak érkezését jelentette.

– Éppen kapóra jött – szólt Hszi-men Csing a legényéhez. – Tüstént vezesd be!

Li Ming belépett, mély bókkal üdvözölte a jelenlevőket, majd szerényen megállt az ajtóban.

– Honnan jössz? – kérdezte Hszi-men Csing.

– A város északi részéből, a Bor- és Ecetkapunál lakó Liu eunuchtól, zeneleckét adtam néhány gyereknek. Visszaúton hirtelen eszembe jutott, hogy egy-két darab, melyet az ön becses házában volt szerencsém betanítani, még nem megy hibátlanul. Így tehát nem akartam elmulasztani...

– Nagyszerű. Mindjárt elő is adhatnál valamit, de előbb igyál egy kis erősítőt.

S ezzel Hszi-men Csing odavezette egy, az ünnepi asztaltól félreeső asztalkához, s előzékenyen egy csésze teát nyújtott felé.

Miután Li Ming evett néhány falatot, megragadta a tizenkét húros lantot, odalépett az ünneplő társaság elé, s eljátszotta a „Tavaszi találkozás a télben” című dalt.

Amikor befejezte, Hszi-men Csing kedvesen odaintette magához, és Nefritfuvolával háromszor egymás után teletöltetett egy ezüstkelyhet borral. Li Ming térdre ereszkedve kiitta, majd a díszasztalról négy edénykét teleraktak különböző ételekkel, s egy tálcán átnyújtották az ifjúnak. Li Ming odament a számára kijelölt asztalhoz, jóízűen elfogyasztotta az ételt, majd újból megállt a fal mellett, nem messze Hszi-men Csing székétől. Hszi-men Csing most halkán elmesélte neki, milyen kínos jelenet játszódott le előző este Li anyónál.

– Erről sejtelmem sem volt, már régóta nem jártam nála. De szentül meg vagyok győződve, uram – szólt Li Ming hízelkedve –, csakis az öregasszony volt a hibás. Fahéjvirág húgomra nem szabad haragudnia! Beszélni fogok

vele, s meglátja, újból rendbe jön minden.

Hszi-men Csing nem ellenkezett. Mikor aztán az est beköszöntekor asztalt bontottak, és útjára bocsátotta a fiatal zenészt, halkán odasúgta neki:

– De nehogy Fahéjvirág megtudja, hogy nálam jártál!

Li Ming természetesen ezt az utasítást ellenkezőleg is értelmezhetette.

Másnap reggel – Hszi-men Csing meg Holdasszony éppen reggelizett – a szolga Éhenkórász Jing és Hszie Hszi-ta érkezését jelentette. Hszi-men Csing épp egy darab kalácsot eszegetett; gyorsan letette, és felállt, hogy üdvözölje a korai látogatókat.

– Hadd várjanak egy kicsit! – szólt Holdasszony bosszúsan. – Nem érik meg ezek az ördögfajzatok ezt a kapkodást! Mit is akarhatnak tőled? Alighanem el akarnak valahová csábítani. Elég bolond ötlet ilyen nagy hófúvásban! Ezenfelül ma van Meng Jü-lou születésnapjának előestéje.

– Vitesd utánam az első szobába a kalácsot és a teát, majd velük fejezem be a reggelit – makacskodott Hszi-men Csing. Sejtette, hogy két cimborája valami üzenetfélét hozott neki Li anyó házából, s szó, ami szó, szíve, a történetek ellenére is, oda húzott. Nem tévedett, a két cimborával valóban Fahéjvirág megbízásából kereste fel. Li anyó már kora reggel egy sült libával és egy korsó borral kedveskedett nekik, s azt üzenté, kéri, békítsék ki mielőbb Hszi-ment.

– Súlyos szemrehányásokkal illettük Fahéjvirágot – kezdett rá kertelés nélkül Jing és Hszie. – Felsoroltuk neki, milyen sok jótéteményben volt része általad. Felelőtlenség volt részéről, hogy hátad mögött efféle délvidéki csirkefogóval szűrte össze a levet, csupán azért, mert néhány napig távol maradtál. Szavaink mély hatással voltak rá. Könnyekkel szemében, térden állva könyörgött nekünk, szóljunk érdekében néked: engedj kérésének, s fogyassz el nála egy pohár híg bort.

– Hagyjátok abba, úgysem megyek el hozzá többé.

– Nagyon is megértjük, hogy elment tőle a kedved, de voltaképpen mégiscsak igazságtalan vagy Fahéjvirággal szemben. Igazán nem volt hibás. A fiatal Ting ugyanis a nényének volt a szeretője. Nos, éppen azon a szerencsétlen estén egy kisebb mulatságot akart rendezni Li anyónál fiatal földijének, egy hajóvállalkozó fiának tiszteletére, akinek bárkáján két nap előtt apjával meg a selyemrakománnyal Hangcsouból megérkezett. Kemény

tíz unciát adott előlegképpen a kiadásokra, Li anyó pedig természetesen nem akarta megsérteni a bőkezű vendéget, és amikor mi váratlanul betoppantunk, pusztá udvariasságból Fahéjvirágot bízta meg a szórakoztatásával. Így történt, hogy érkezésünk hallatára nagyon megijedt, ami igazán magától értetődik, s a fiút meg a lányt eldugta a hátsó szobák egyikében, előttünk pedig letagadta jelenlétüket. Szerencsétlen véletlen játszott közre, mindössze erről van szó. Bizalmas kapcsolat soha nem volt kettejük között. Szavunkra mondjuk, kétség sem fér viszonyuk ártatlanságához. Nos, azt hisszük, ezzel tisztázódott a félreértés, s most már nincs miért haragudnod a kicsikére.

– Szó sincs haragról. De ünnepélyesen magesküdtem, hogy soha többé be nem teszem hozzájuk a lábam. Adjátok át üdvözleteimet, köszönöm a meghívást, de kár a nagy igyekezetért, egyébként is elintéznivalóim akadtak.

Most a két cimborá, mintha csak összebeszéltek volna, egyszerre térdre borult.

De kedves barátunk, a legcsekélyebb engedményt se tennéd, ha pusztá udvariasságból legalább egy rövid időre meglátogatnád. Ennél többet senki sem kíván tőled – unszolták Hszi-ment, és addig esküdöztek égre-földre, míg végül megtörték ellenállását. Ezzel el is volt felejtve minden dicső fogadkozás, és Holdasszony legnagyobb bánatára a reggeli végeztével Hszi-men Csing, barátaival együtt, eltávozott hazulról.

Li anyó háza népe mindent elkövetett, hogy méltó fogadtatásban részesítse. Maga az anyó, térdre ereszkedve, mély megtörtséget színlelt, úgy üdvözölte a ház küszöbén, és Fahéjvirágon meg néjén kívül még két bájos énekeslány is hajbókolt a magas uraság előtt. Fahéjvirág, aki legszebb ünnepi ruháját öltötte magára, egyes-egyedül neki szentelte minden idejét, egyik pohár bort a másik után nyújtotta felé, és a gyengédség száz meg száz jelével árasztotta el.

– Nekünk is juttathatnál egy-egy pohárral – zsörtölődött Éhenkórász Jing, s tréfából megjátszotta a sértődöttet. – Valósággal kicserepesedett a szánk, annyit beszéltünk neki, míg végre hajlandó volt eljönni. Hát ez a hála? És mi lett volna, ha nem jön el? Kisírtad volna azt a két szép szemedet, és többé már az ördögnek sem kellenél. Éppolyan hitványul viselkedsz, mint az, aki egy szent szutrát mondat a bonccal, s ugyanakkor rátámad szegényre. No, gyere ide, adjál jutalmul egy szelíd csókot!

S ezzel már át is ölelte a lány nyakát, s erőszakkal behajtott a tőle a jól

megérdemelt sarcot, miközben a hevesen védekező Fahéjvirág véletlenül feldöntött egy teli poharat, amelynek tartalma ráloccsant Hszi-men Csing ruhájára. Ez a kis közzjáték végleg megtörte a feszült hangulatot, mely kezdetben tagadhatatlanul ránehezedett a társaságra; nemsokára már csengő kacagástól visszhangzott a szoba, tréfás megjegyzések röppentek, ami pedig Hszi-men Csing haragját illeti, az messze szállt, a távoli Jáva határain is túlra. A derék Holdasszony intelmei azonban nem múltak el nyomtalanul, Hszi-menben volt még annyi erő, hogy a kora esti órákban hazatért. Otthon Meng Jü-lou születésnapjának előestéje alkalmából negyvenfogásos ünnepi lakomát rendeztek. A társaság késő estig együtt maradt, s teljes egyetértésben, vidám társasjátékokkal töltötte az időt. Ezen az éjszakán Meng Jü-lou volt a kiválasztott asszony, ő részesült abban a megtiszteltetésben, hogy megoszthatta fekhelyét Hszi-mennel.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Huj-lien titkos szeretkezése

Hszi-men Csinggel.

Aranylótusz meglesi őket

a Rejtett Tavasz Barlangjában

Hszi-men Csing szolgájának, Laj-vangnak, elragadó kis felesége volt, Huj-liennek hívták. Ennek a Huj-liennek, Szung koporsókereskedő leánykájának, eredetileg egy szakács volt a férje, akit gyakran hívtak Hszi-men Csing házába, hogy segédkezzék a konyhán. Rendszerint Laj-vangot küldték érte, amikor éppen szükség volt rá, s erre gyakran sor került. Így jött létre az ismeretség a szakács elragadó feleségével. Nemegyszer megesett, hogy az asszony egyedül volt otthon, s a beszélgetés és poharazgatás lassan titkos viszonyra fejlődött. A szakácsot egy szép napon verekedés közben agyonszúrta egyik kollégája, mire Laj-vang magához vette szeretőjét, s Holdasszonynak mint újdonsült feleségét mutatta be. A jóságos Holdasszony Laj-vang kérésére bele is egyezett, hogy a varrásban módfelett ügyes és kitűnően használható Huj-lien odaköltözzék a házba, s ráadásul még tekintélyes hozományt is adott az ifjú párnak.

Huj-lien szemrevaló, élénk teremtés volt, alig huszonnégy éves, alakja kifogástalan, se nem kicsi, se nem magas, se nem kövér, se nem sovány, bőre üde és tiszta, akár a virágszirom, lábai kecsesek – egyszóval arra termett, hogy megbolondítsa a férfiakat, s megzavarja egy tisztos ház nyugodt légkörét.

Egykettőre megszerettette magát Hszi-men Csing feleségeivel és komornáival, s jóllehet még nem dicsekedhetett ékszerekkel, egyetlen hónap leforgása alatt ügyesen elleste úrnőitől az ízléses fésülködés és öltözködés titkát. Röviden: Hszi-mennek elég volt egy pillantást vetnie rá, s máris vágy ébredt benne.

Céljának elérése érdekében a tizenegyedik hónap elején – még alig néhány napja – elküldte Laj-vangot Hangcsouba. Megbízta, hogy varrasson, összesen ötszáz uncia értékben, magas pártfogójának, Caj Csing kancellárnak születésnapjára egy teljes ruhatárat, melyben a kigyóhímzésű díszöltözéktől kezdve a hétköznapi ruháig a négy évszaknak megfelelő valamennyi holmi

megtalálható. Számítása szerint Laj-vang ily módon teljes fél évig lesz úton. Ezalatt majd csak eléri célját!

Ma, Meng Jü-lou születésnapján, Hszi-men Csing egyáltalán nem mutatkozott. Feleségei a hátsó fogadóteremben a díszasztalnál üdögéltek, számos vendég társaságában, akik jókívánságaikat fejezték ki az ünnepeltnek, ámde Hszi-men Csing behúzódott egy függöny mögé, s onnan figyelte, mi történik. A felszolgáló szobalányok között az ő kis Huj-lienjét is felfedezte. „Mily különös ízlés: bíborvörös, felhasított szoknyácska cinóbervörös felsőhöz – gondolta magában. – Gyalázatosan illik egy-máshoz ez a két piros szín.” S a következő pillanatban máris átvillant az agyán: ez kitűnő ürügy lesz a közeledés-re.

Magához intette Nefritfuvolát.

– Laj-vang fiatal felesége volna ott az a piros?

– Igen.

– Hogy lehet ilyen ízléstelenül öltözködni? Szólj holnap úrnődnek, okvetlenül szerezzen neki valami más színű szoknyát.

– A pirosat tőlem kérte kölcsön – jegyezte meg Nefrit-fuvola, kissé megbántva.

A következő délutánok egyikén Holdasszony látogatást tett valamelyik szomszédjuknál. Hszi-men Csing éppen egy tivornyáról tért haza, s a női lakosztályhoz vezető belső kapu felé tartott, amikor véletlenül összetalálkozott Huj-liennel. Bortól felhevülve, minden teketória nélkül magához húzta, s száját rátapasztotta az asszony ajkára.

– Figyelj ide, ha kedvemben jársz, annyi ruhát kaphatsz, amennyit csak akarsz – hebegte akadozó nyelvel.

Huj-lien mosolyogva kiszabadította magát az ölelésből, s anélkül, hogy bármit válaszolt volna, elszaladt. Hszi-men Csing bement Holdasszony szobájába, s ott találta Nefritfuvolát.

– Vidd el neki ezt a kék atlaszrongyot – parancsolta a lánynak elfojtott hangon –, mondd meg, szabjon magának belőle egy szoknyácskát, mert az a bíborvörös holmi, amit a múltkoriban viselt a cinóberszín szoknya fölött, szörnyen áll neki.

Nefritfuvolának volt elég esze, nyomban megértette, gazdája mire gondol.

Amikor Huj-lien széthajtogatta a négy évszak tarka virágaival kihímzett atlaszdarabot, megkérdezte Nefritfuvolától:

– Mit mondjak, ha az Első megkérdezi, honnan van az új szoknya?

– Ebből ne csinálj gondot – nyugtatta meg Nefritfuvola. – Urunk majd amúgy is megmondja neki. Egyébként azt üzeni, kaphatsz még ennél sokkal többet is, ha kedvében jársz. Épp kapóra jön, hogy az Első ma nincs itthon.

– A szobámban várjam Hszi-men urat? És hány órára?

– Nem, a te szobádat nem látja alkalmasnak a találkozásra. Könnyen észrevehetné az egyik szolgál. Azt üzeni, menj ki feltűnés nélkül a parkba, s várj rá a Rejtett Tavasz Barlangjában. Ott nem lát meg benneteket senki.

– De hiszen az Ötödik ott lakik a közelben.

– Ó, ő pillanatnyilag a Harmadikkal a Hatodiknál ül az új pavilonban, és sakkoznak.

Ebben az órában Aranylótusz valóban Meng Jü-louval együtt Ping asszonynál tartózkodott, és hármásban **sakkoztak**. Ekkor váratlanul betoppant Főnixmadárka, és jelentette: Hszi-men úr hazaérkezett, mire a három asszony abbahagyta a játékot, és Aranylótusz meg Meng Jü-lou visszavonult a lakosztályába. De Aranylótusz hamarosan elunta magát, és elhatározta, hogy felkeresi Hszi-ment. A női lakosztályhoz vezető kapuhoz érve, egyszerre megpillantotta Ékkövecskét.

– Gazdád bent van? – kérdezte. Ékkövecske megrázta a fejét, és ujjával a park irányába mutatott. Aranylótusz megértette, és nyomban visszafordult a parkba. Amikor az új parkkapu felé közeledett, egyszerre csak előbukkant Nefritfuvola: odaállt a rács elé, mintegy elzárva előle a bejáratot.

Aranylótusz nyomban gyanút fogott. Haragosan félretolta a lányt, és kinyitotta a rácsos kaput.

– Nem szabad bemenni, urunk nem akarja, hogy zavarják – figyelmeztette Nefritfuvola félénken.

– Fogd be a szádat, te szuka! – ripakodott rá Aranylótusz. – Talán bizony azt hiszed, hogy félek tőle?

S ezzel már el is tűnt a parkban. De hasztalan kémlelt minden irányba, sehol sem látta Hszi-ment, akiről azt hitte, Nefritfuvolával van titkos találkája.

Most a Rejtett Tavasz Barlangja mellett haladt el. Hangok ütötték meg a fülét: egy férfi- és egy női hang. Nyomban ott termettek a barlang bejáratánál, és látta, amint a díványon az imént még szorosán összefonódott Hszi-men és Huj-lien hirtelen szétrebben, és kapkodva rendbe szedi rendkívül megviselt ruházatát. Huj-lien arcát elöntötte a szégyen pírja, s gyorsan ki akart osonni a szabadba.

– Mit művelsz itt, te riherongy? – támadt rá Aranylótusz.

– Hua Tung-ert, a szolgát keresem – dadogta a megrémült asszony, és egy szempillantás alatt elillant, mint a füst.

– Te szégyentelen széltoló! Egyszóval te vagy az ő Hua Tung-erje? – vicsordult most Aranylótusz a rajtakapott Hszi-menre, aki még most is idegesen bajlódott nadrágjával. – Nem szégyelled magad, fényes nappal itt üzekedsz efféle nyomorult rabszolgaringyóval! Szavamra, felképeltem volna, ha nem lép meg ilyen hirtelen! Valld be, hányszor szeretkeztél vele? De kérlek, ne akarj becsapni, mert ha megpróbálsz, alaposan bemártalak Holdasszonynál. Ne félj, ő majd ellátja a baját ennek a rabszolga-ringyónak!

– Csitt, ne olyan hangosan, mert még meghallják a többiek – igyekezett Hszi-men, zavart mosollyal az arcán, megnyugtatni Aranylótuszt. – Egyébként, őszintén bevallva, ez volt az első és egyetlen eset. Egyszerűen csak úgy magától adódott...

– Csak nem gondolod, hogy elhiszem neked! Majd én megérdeklődöm a dolgot, s jaj neked, te csirkefogó, ha becsaptál!

– Hagyd már abba! – szólt Hszi-men Csing nevetve, és magával húzta Aranylótuszt a parkba. Miután az asszony a szobalányoktól megérdeklődte, mi történt valójában, és megbizonyosodott Hszi-men igazmondásáról: Huj-liennel való kapcsolata valóban csak aznap kezdődött azzal a kék atlaszdarabbal, egészen ártatlanul, haragja egykettőre elszállt, és senkinek sem szólt a történetéről, még Meng Jü-lounak sem, akihez pedig a legbizalmasabb kapcsolat fűzte. Sőt, éppen ellenkezőleg, új taktikához folyamodott: Hszi-men legújabb kedvencét, amikor csak módját ejtette, ő is előnyben részesítette, és felhasználta a legkülönbözőbb szolgálatokra. Ily módon – hála nagylelkűségének – zavartalanul tovább folyhattak Hszi-men és Huj-lien találkái.

Mi sem természetesebb azonban, mindenkinek feltűnt, hogy ettől kezdve Huj-lien sokkal ízlésesebben öltözködött, mindig akadt nála egy-két fényes

ezüstuncia, állandó vevője lett a kapu előtt ácsorgó kereskedőknek, akik hajtúket és zománcollakat kínáltak eladásra. De feltűnt az is, milyen hévvel képviselte érdekeit Hszi-men Holdasszonynál, mennyire dicsérte a tea elkészítése terén tanúsított ügyességét, mennyire kardoskodott, hogy mentesítsék az alantas konyhai munkák alól, s hogy csupán könnyű komornai szolgálatokat lásson el Nefritfuvola mellett az Elsónél.

Tisztelt olvasó, régi tapasztalat, milyen nagy hiba, ha az urak a csőcselék közé keverednek. Mihelyt elmosódik a határ az alsó és a felső réteg között, egyszeriben vége a házi fegyelemnek, s a következmény: nincs gátja többé a pimaszkodásnak.

A tizenkettedik hónap nyolcadik napján történt. Délelőtt Hszi-men Éhenkórász Jinggel egy közös ismerősük temetésén akart részt venni. A lovak már fel voltak nyergelve, de Hszi-men Csing mindhiába várt Éhenkórász Jingre, aki a megbeszélés szerint érte jött volna. Véletlenül épp ott tartózkodott Li Ming, a fiatal muzsikus, s ezért Hszi-men, hogy valahogy mégis elüsse az időt, bement a homlokzati terembe, lekuporodott veje mellé a meleg kályhához, s felszólította Li Minget, mutassa be neki a négy szobalányból, Csun-mejből, Jing-csunból, Nefritfuvolából és Orchideaillatból álló együttest. Javában folyt a zenélés, amikor végre-valahára megjelent Éhenkórász Jing. A négy szobalány tapintatosan vissza akart vonulni, de Hszi-men ott tartotta őket.

– Miért rohannátok el ilyen hanyatt-homlok Jing barátom elől? Menjetek szépen oda hozzá, és hajtsatok térdet előtte!

A négy szépség engedelmesen odajárult Jing elé, térdet hajtott előtte, és tisztelettudóan bókolt. Éhenkórász Jinget valóságos izgalom fogta el a bájos fogadtatás láttán, s az üdvözlés viszonzásaképpen ki tudja, hányadszor, eldadogta a maga *van fu-ját*, azaz „tízezerszeres boldogságát”.

– Szerencsés fickó! Nincs is hozzá fogható! – sóhajtotta Jing, csodálattal eltelve. – Négy bájos leányka sűrög-forog körülötte állandóan, olyanok, akár vázában az ablakpárkányon felsorakoztatott jácintok: egyik csinosabb, mint a másik! Sajnos, üres kézzel jöttem, annyira siettem! De legközelebb egy csekélységgel bátorkodom majd kedveskedni nektek, hozok rizsporra és arcfestékre valót.

A négy jácint gondolt magában valamit, és kuncogva elvonult. Hszi-men Csing Éhenkórász Jing és Csen társaságában gyorsan bekapott egy kis

reggelit, mely az elengedhetetlen rizslevesen kívül vagy tízféle hústalan fogásból, valamint három korsó Aranyvirág-borból állt, majd útnak indultak. Ismert nagylelkűségével Hszi-men Csing még meghagyta, hogy vendégeljék meg a fiatal Li Minget az épület nyugati oldalszárnyában, a reggelizőasztalon bőségben visszamaradt ételekkel.

A jácintok egy ideig még különböző játékokkal szórakoztak ugyanabban a helyiségben, ahol zenetanáruk a reggelijét elfogyasztotta, majd hárman átmentek a szemben levő keleti oldalszárnyba, hogy Hszi-men leányával, az ott lakó Csen asszonnyal elűzzék az unalmas órákat. Csupán Csun-mej maradt Li Mingnél. Még gyakorolni akart vele egy keveset *a pi-pá-n*. A bőséges reggelitől és az ízletes bortól jókedvre derült Li Ming nekibátorodott, és úgy gondolta, most, amikor egyedül maradt bájos tanítványával, ki kell használnia a kedvező alkalmat. Szorosan melléje lépett, s merészen megragadta a köpeny bő ujja alá rejtett kis kezét. De rosszul számított. Csun-mej mérgesen hátrahőkölt.

– Hogyan merészelsz hozzám nyúlni, te átkozott teknőc! – ripakodott rá. – Mit gondolsz, kivel van dolgod? Meghiszem, hogy tetszene neked, előbb kedvedre dőzsölni, azután undorító nyomóféddal idegen virágágyakban bökdösődni! De jöjjön csak haza Hszi-men Csing, majd elmesélem neki. Akkor majd megnézheted magad! Elkergetnek a háztól, te átkozott teknősbéka!

Miután még vagy egy tucatszor fejéhez vágta, hogy ilyen meg olyan átkozott teknősbéka, felkapta a szoknyáját, és kiperdült az ajtón. Útközben tovább szitkozódott, és amilyen gyorsan csak vitte a lába, a hátsó teremhez szaladt, ahol éppen sakkjátszma folyt Aranylótusz, Meng Jü-lou, Ping asszony és Huj-lien között.

– Mi történt, te kis húsgombóc? – kérdezte Aranylótusz, felpillantva.

Csun-mej izgatottan, levegő után kapkodva, elmesélte, mi történt.

– Előbb szemtelenül vigyorgott, de amikor tombolni kezdtem, inába szállt a bátorsága, és elrohant. Szerencséje, mert máskülönben még egy pofont is kapott volna tőlem. Pokolian bizsergett a tenyerem, szerettem volna kékre-zöldre verni a képét. Átkozott teknőc!

– Csak semmi izgalom, kicsike! – szólt Aranylótusz nyugodtan. – Megárt a hamvas bőrödnek. Várd meg szépen, míg Hszi-men úr hazajön, ő majd kiteszi a szűrét ennek a pimasz alaknak. Én már régen átláttam a fickón:

tanítás ürügyén beszemtelenkedik idegen házakba csak azért, hogy elcsábítsa a lányokat. De most már csordultig a pohár!

– Nagynénje, második úrnőnk, bizonyára bosszút áll majd – vélte Csun-mej, kissé elbátortalanodva.

A kapuőr, Laj-hszing, még aznap este szigorú utasítást kapott, hogy többé ne engedje be Li Minget, a fiatal muzsikust.

Hszi-men Csinget nem elégítették ki a Huj-liennel való futó, titkos légyottok, melyeknél többnyire az ügybe beavatott Nefritfuvola örködött. A találkák élvezetességét nagymértékben csökkentette a leleplezéstől való örökös félelem. Egy este, úgy a tizenkettedik hónap táján, Hszi-men Csing így szólt Aranylótuszhoz:

– Szépszavú, aranyos kis madaram, szeretnék ma éjszaka Huj-liennel hálni. Nem rendezhetnék meg a találkát itt, a te pavilonodban?

– Miket beszélsz! Elképesztő. Testednek még a legparányibb porcikája is át van itatva a romlottságtól. De minek veszekedjek? Ha már olyan nagy élvezetet okoz neked az együttlét azzal az émelyítő cseléddel, ám legyen. De hol helyezzem el fekhelyeteket? Nem tudok alkalmas helyet. Ezenfelül Csun-mej aligha egyezik bele a dologba. Kérdezd csak meg tőle!

– Látom már, nincs kedved hozzá, s meglehet, Csun-mejnek sem. Akkor hát behúzódok majd a Rejtett Tavasz Barlangjába. Csakhogy ott pokoli hideg van. Gondoskodj, kérlek, a barlang fűtéséről, és vitesd oda az ágyneműt.

Aranylótusz hangosan felnevetett.

– Nézd csak, akár a szerelmes Hsziang király: csupasz, nedves sziklák közé ágyaztat magának ebben a dermesztő téli éjszakában, hogy tündére közelében lehessen!

De azért teljesítette Hszi-men Csing kérését, és egy órán belül Ószirózsával elküldte a barlangba az ágyneműt. Szénnel telt üstöt is küldött vele, s hamarosan vidáman pattogott a tűz. Időközben Nefritfuvola értesítette Huj-lient. Miután az befejezte napi szolgálatát Holdasszonynál, egy kis ideig a belső kapubejárónál álldogált; s mikor már egy teremtett lélek sem mutatkozott sehol, gyorsan kisurrant a parkba. A barlangban, gyertyával a kezében, már várta Hszi-men Csing. Épp az imént érkezett.

*Ez alkalommal nem sokáig
vár a tündérre Hsziang király itt,
az áldást a varázshegy osztja,
szakad az eső záporozva.*

Beléptekor jeges légáramlat csapta meg Huj-lient, s az asszony megborzongott. Az izzó szénnel teli üst még alig enyhítette a három téli hónap során felgyülemlett hideget. A földön, az asztalon és a székeken vastagon ült a por. És mégis: az illatosított gyertyákból felszálló fűszeres füstgomolyagok, a gyengén pislákoló lámpa és az üstben vörösen izzó faszén némiképp hangulatossá tette a kedélytelen barlang rideg és barátságtalan légkörét. A párocska, amennyire csak lehetett, kényelembe helyezte magát a hevenyészve összetákolt fekhelyen. Ez volt különben a helyiségben az egyetlen valamirevaló és bútornak nevezhető alkalmatosság. 'Fakarónak Hszi-men Csing cobolyprémmel bélelt bundáját használták.

Mialatt ők ketten, szorosan összefonódva, már mit sem éreztek a hidegből, a barlang kerek holdablaka előtt valaki dideregve várakozott. Aranylótusz, nem tudva leküzdeni kíváncsiságát, átvágott a kékre fagyott mohán és a tüskés bozóton, s halkán a barlang szájához lopózott, hogy a párocskát meglesse. Most nevetést hallott odabentről, azután felismerte Huj-lien hangját: –Juj, éppen ebben a jégveremben, ezen a sötét rejtekhelyen kell találkozunk! Olyan nyomorúságos koldus volnál, hogy nem találsz ennél jobb helyet? Hiszen itt még a nyál is megfagy az ember szájában!

Majd kis idő múlva: – Ilyen hidegben igazán nem lehet aludni. Beszéljünk inkább. Nézd csak, milyen kecses lábam van! Az egész házban sehol egyetlen pár cipő, mely illene rá. Igazán csináltathatnál nekem egy párat mérték után.

– Ha csak ez a kérésed! – válaszolta Hszi-men Csing. – Holnap bőséges választék áll rendelkezésedre, a szivárvány összes színei közül választhatsz. Nem hittem volna, hogy lábacskaid még az Ötödik lábánál is kisebbek.

– Mit képzelsz, egyáltalán hogyan hasonlíthatsz össze velem! A múltkoriban felpróbáltam a cipőjét, csak úgy lötyögött benne a lábam. Nem mondom, a kidolgozása, az szebb.

„Egyre cifrább lesz a dolog – gondolta magában a barlang előtt hallgatózó Aranylótusz. – Meg kell tudnom, mi következik még ezután.”

– Voltaképpen hány őszt tékozolt el eddig ötödik feleséged? – hangzott Huj-lien legközelebbi kérdése. – Szűz volt-e, vagy már asszony, amikor elvetted?

– Előzőleg már beleesett egy házasságba.

– Úgy, szóval már régen betört. Bizonyára afféle gyökértelen nő, akinek, mint ahogy nálunk mondani szokták, harmat a vánkosa, és levegővel csillapítja éhségét – vetette oda Huj-lien ajkbiggyesztve.

„Micsoda szemtelenség! – rágódott magában Aranylótusz, aki minden szót hallott odakint. – Mért kell éppen eltékozolt ősökről, harmatvánkosokról beszélnie, meg olyanokat mondania, hogy levegővel csillapítom éhségemet! Ha elmondanám a többi feleségnek, hogyan nyilatkozik ez a nő a hátunk mögött, szép kis botrány kerekedne! De Hszi-men Csing kedvéért uralkodom magamon. Lesz még rá alkalom, hogy alaposan megmondjam neki a magamét!”

S ezzel dühösen elrohant. De a kertajtónál még egyszer visszafordult, kivett a hajából egy ezüstcsatot, és úgy beleszorította a zárba, hogy a kaput nem lehetett belülről kinyitni.

Mikor aztán Huj-lien másnap reggel észrevétlen ki akart osonni a parkból, legnagyobb ijedtségére zárva találta a kaput. Hiába rázta, csak nem akart kinyílni. Semmi sem segített, gyorsan elszaladt Hszi-menért, de miután ő is hasztalan próbálkozott, mit volt mit tennie, a kerítésen keresztül átkiabált a közelben tartózkodó Jing-csunnak. Az nagy nehezen kihúzta a zárból a beleszorított ezüstcsatot, s kinyitotta a kaput. Hszi-men Csing a csatban nyomban felismerte ötödik feleségének tulajdonát, s már nem volt kétséges sem előtte, sem szeretője előtt, hogy Aranylótusz kihallgatta éjszakai beszélgetésüket. Huj-lien, az ördögi rontástól rossz lelkiismerettel, lélekszakadva az elülső épületrészben levő kamrája felé rohant. A szobácskájához vezető úton Ping-an jött vele szemben. Szemtelenül Huj-lien arcába vigyorgott.

– Mit nevezsz? – kérdezte az asszony szigorúan.

– Nem kell mindjárt így megharagudni, ha az ember egy kicsit jókedvű!

– Bizonyára megvan a jó okod, hogy már korán reggel nevezsz.

– Megértem izgalmát, sógornóm. Az utolsó három napban bizonyára még enni sem ért rá a nagy szerelmeskedéstől, most pedig virágok táncolnak a

szeme előtt. Kamrácskája üres volt ezen az éjszakán, ne is tagadja!

Az asszony arcát hirtelen pirosság öntötte el.

– Miért lett volna üres, te aljas pletykafészek? Nyilván káprázott a szemed, te átkozott fegyencivadék! – csattant fel Huj-lien.

– Hisz épp az imént saját szememmel láttam, amint hasztalan rázta odakint a bezárt kaput.

– Ez könnyen meglehet. Már kora hajnalban az Ötödiknél jártam.

– Hát igen! Az Ötödik meg nem sokat törődött veled, hagyta, hadd vergődjél, mint holmi rák az iszapban. Bizonyára azt mondta, minthogy olyan jól szét tudod vetni a lábad, majd kiküld a kapu elé, hogy vásárolj magadnak egy legyezőt, azzal legyezd a szádat, míg csak meg nem szárad rajta az a bizonyos valami, amitől örökösen nedves...

Huj-lien nekilódult, s keresztülvágva az udvaron, feldühödve rárontott a férfira.

– Te gennyes kelevény, te! Várj csak, ezt még elmesélem valakinek! Meglakolsz a pimaszságodért.

– Tudom, kinek akarod elmesélni. Valakinek, akinek meredező karójára olyan ügyesen tudsz felcsimpszkodni! – gúnyolódott Ping-an.

Az asszony, magából kikelve, ökölbe szorított kézzel nekitámadt. Ekkor, éppen a kellő pillanatban, a közeli zálogházból kilépett Taj A-er. Egy szempillantás alatt ott termett, és szétválasztotta a civakodókat.

– Ejnye, ejnye, sógornőm, csak nem fogsz verekedni! – igyekezett megnyugtatni a toporzékoló asszonyt.

– Talán bizony nincs rá okom? Ez a gonosz féreg úgy megsértett, hogy menten felrobbanok a dühtől!

Ping-an közben szép csendben elinalt.

– Ne vegye ennyire a szívére a dolgot, kedves sógornőm! – csillapította Taj A-er gyengéden az asszonyt. – Menjen be inkább a szobájába, és hozza rendbe magát. Hiszen még meg sem fésülködött.

Huj-lien benyúlt az överszényébe, és néhány darab tört ezüstöt adott a legénynek:

– Légy olyan jó, kedves kisöcsém, hozzál nekem egy teli tál jó erős

húslevest!

– Szívesen.

Az asszony megette a levest, megmosdott és megfésülködött, majd kötelességszerűen jelentkezett Holdasszonynál. Azután felkereste Aranylótuszt. Az éppen a tükör előtt ült és fésülködött. A belépőt egyetlen pillantásra sem méltatta. Huj-lien nagy buzgalommal letörölte a tükröt egy nedves ruhával, vizet töltött a mosdótálba, és mindenképpen hasznos igyekezett lenni.

– Megengedi, asszonyom, hogy levegyem lábáról a papucsot és a pólyát? – kérdezte félénken.

– Hagyd csak! Erre a célra megvan a magam szolgálzatja – hangzott a kurta válasz. – Hol az ördögben bujkálsz, Ószirózsa, te ostoba teremtés?

– A havat söpri odakint az ajtó előtt. De Csun-mej itt van a szomszédban, szóljak neki?

– Ne legyen rá gondod, inkább hordd el magad! Menj Hszi-men Csing úrhoz, szolgálj inkább őt! Azt sem tudja majd, hová legyen az örömtől. Mi keresnivalód van egyáltalán egy magamfajta asszonynál? Hiszen mi csak afféle nyomorult teremtések vagyunk, akiknek „harmat a vánkosuk”, „levegővel csillapítják éhségüket”, és „már rég betörtek a házasság jármába”, igaz? Tenálad, tiszteit sógornóm, ugye, egészen más a helyzet, téged Hszi-men úr természetesen tiszteletre méltó menyasszonyaként hozott a házába, díszhintóban, te törvényes felesége vagy, te nem „tékozoltál el egyetlen ősz sem hasztalan”, jól mondom?

Huj-lien megsemmisülten térdre borult. Érezte teljes kiszolgáltatottságát. Nem volt helye többé a csűrés-csavarásnak.

– Sorsom az ön kezébe van letéve, úrnőm. Legyen könyörületes! – rimázkodott alázatosan. – Csupán azért engedtem az úr erőszakosságának, mert kezdetben azt hittem, önnek nincs kifogása a dolog ellen. Jól tudom, a hátsó lakosztályokban ön rendelkezik: valamennyiünk korlátlan úrnője. Csakis az ön kegyes jóvoltának köszönhetem, hogy azzá lettem, ami vagyok. Esküszöm, soha többé nem csapom be. Ha az életben még egyszer, akár csak egyetlen szóval is hazudnék önnek, pusztuljak el nyomorultul, borítsák testem minden legapróbb pontját kelesek és gennyes fekélyek!

– Jól van, hagyjad csak – felelte Aranylótusz, némileg megenyhülve. –

Mindenesetre láthatod, hogy a legparányibb porszem sem kerüli el a figyelmemet. Felőlem nyugodtan tovább szeretkezhetsz vele, de egyszer s mindenkorra kikérem magamnak, hogy ilyen pimasz hangon beszélj rólam. Ha még egyszer arra vetemednél, hogy szalmapapucsba bújtatott lábaddal rajtam táncolj, úgy a hasadba taposok, hogy egy életre megemlegeted. Térj észhez, nővérem, és egyszer s mindenkorra szakíts a gonoszkodással!

– Megígérem! De attól tartok, hogy tegnap este félreértette a szavaimat.

– Én nagyon is jól értettem mindeni szót, te együgyű teremtés! S mindenekelőtt jegyezd meg jól magadnak: vannak férfiak, akiket még tíz asszony sem elégít ki. Hszi-men is ilyen. Talán azt hiszed, megelégszik veled, velem, az Elsővel, a Harmadikkal, a Hatodikkal? Megvannak neki házon kívül is a maga rizsporozott pofikái. Elöttem azonban nem titkol el semmit, nekem beszámol minden kalandjáról. Akkoriban, amikor az Első megneheztelt rá, és felhúzta az orrát, sokat tekergett odakint a városban. De valahányszor hazajött, nekem híven beszámolt mindenről. Egyszóval egy percig se hidd, hogy bármit is elhallgathatsz előttem!

Huj-lien egy kis ideig szótlanul álldogált, majd meghunyászkodva kisompolygott a szobából.

Mióta Hszi-men Csing kegyeibe fogadta Huj-lient, az asszonynak megnőtt az önbizalma, s egyre többet engedett meg magának. Hacsak tehetette, kint ácsorgott a kapu előtt, és megvásárolta az arra haladó házalók cókmojkját. Közben gyakran összetalálkozott Fu üzletvezetővel, a fiatal Csennel meg Pen Sze titkárral, akiknek különböző elintéznivalóik akadtak a kapu előtti két boltban, s hamarosan olyan közvetlen hangot ütött meg mindhármukkal, mely voltaképpen egyáltalán nem illett alantas beosztásához. Így például Fu üzletvezetőt egyszerűen csak „Öreg fiú”-nak szólította, a fiatal Csent „vőuram”-nak, Pen titkárt pedig „öreg négyes”-nek, a titkár nevében előforduló Sze írásjegyre utalva, ami tudvalevőleg „négy”-et jelent.

Gyakran megesett, hogy a három férfi éppen vevőket szolgált ki, vagy a könyveléssel bíbelődött, amikor Huj-lien, semmivel sem törődve, berobbant az üzletbe, s elvárta tőlük, hogy csapot-papot otthagya, hanyatt-homlok rohanjanak az utcára egyik vagy másik házaló után, mert hol ez, hol az kellett neki. Rengeteg rizporra meg arcfestékre, ollóra és tarka kendőre, zománctollra meg hajba való friss virágra, valamint dinnyemagra és nyalánkságra volt szüksége, amit többnyire nagylelkűen megosztott a többi

jöttmenttel. S arról, hogy mindig elegendő pénze legyen, titokban Hszi-men Csing gondoskodott. Huj-lien olykor két-három ezüstbatkát is el-költött egy nap. Rövid szoknyája alatt rendszerint élénkpiros, szűk kis szaténadrágot viselt, kabátujjának zsebében nem is egy, hanem három illatszeres üvegcsé és legalább két doboz teapaszta lapult. Minden igyekezetével azon volt, hogy a lehető legjobb viszonyban legyen Aranylótusszal, akinek – helyes megítélése szerint – Hszi-men Csing hat felesége közül a legtöbb szava volt.

Szolgálatá Holdasszonynál mindössze a kötelező reggeli üdvözlésre szorítkozott, egyébként csakis az Ötödik személye körül igyekezett hasznossá tenni magát. Ami pedig az Ötödiket illeti, nemcsak kiszolgáltatta magát Huj-liennel, hanem gyakran el is szórakozott vele: sakkoztak, Huj-lien töltögette a bort, sőt mi több, amikor Hszi-men Csing a pavilonjában tartózkodott, asztalához ültette. Mindezt Hszi-men Csing kedvéért.

*A fűzfabarka szélbe szállni vágya,
gyors habon úszni a barack virága.*

HUSZADIK FEJEZET

*Az ittas Laj-vang, vesztére,
összevissza fecseg.*

*Huj-lien gorombaságokat vág zsebre,
és kétszer is felakasztja magát*

A lampionok ünnepén Hszi-men Csing, valamennyi feleségével együtt, ismét ünnepi lakomát ült. A hátsó fogadótermet, ahová az asztalt terítették, megannyi tarka lampion díszítette. A tágas terem egyik kis sarkában, az ünnepi asztaltól elég messze, a fiatal Csen ült egy számára külön felállított asztalkánál. A szórakoztató zenéről, mint általában, Csun-mej, Jing-csun, Nefritfuvola és Orchideaillat gondoskodott, az ételeket pedig további négy szobalány hordta fel, míg Huj-lien az oldalsó helyiségekhez vezető körfolyosón, a terem bejárata előtt, egy paraván mögött helyezkedett el. Ott ült nagy kényelmesen egy széken, miközben fáradhatatlanul dinnyemagot ropogtatott, a héjat pedig hanyagul kiköpdöste, ahová éppen eszébe jutott. Feladata mindössze az volt, hogy – amennyiben az asztalnál hiányát látták valaminek – sürgősen értesítse a férfi szolgákat, akik a konyhából az ételeket és italokat felhordták. Egy alkalommal valaki puncsot kért odabent. Huj-lien erre olyan hangosan adta tovább az utasítást, hogy az ünneplők is meghallották a teremben: – Hé, Taj A-er, Hua-tung, szaporán ide azzal a puncossal! Ti banditák, hol az ördögben tekeregtek már megint? Ezt nevezitek figyelmes kiszolgálásnak?

A szerencsétlen Hua-tung természetesen nem úszta meg a dolgot, és amikor a hatalmas puncsostálat becipelte, alaposan leszidták. Hszi-men Csing pontosan elismételte az imént Huj-lientől hallott szavakat.

Amikor a szolga újból kijött a teremből, szemrehányásokkal illette Huj-lient.

– Nagyon is megérdemelted – válaszolta az asszony. – Miért nem ugrasz azonnal, ha odabent kérnek valamit?

– És te talán nem érdemelsz szidást a szerteszt köpdösött dinnyemagért?

– Fizetnéd meg inkább a pénzt, amivel már hat hónapja adósa vagy uramnak! – támadt rá az asszony. – Ha meg nem söpröd össze tüstént ezt a

szemetet, azonnal jelentem!

S a megfélemlített szolgának mit volt mit tennie, elment a seprűért, és engedelmesen végrehajtotta a parancsot. Általában ez volt Huj-lien modora, így táncoltatta a magafajta szolganépet.

Röviddel ezután Hszi-men Csing észrevette, hogy a fiatal Csen asztalánál üresen áll a puncsospohár.

– Szaladj, hozz neki valami innivalót! – szólt Aranylótusznak.

Az pedig szíves örömet teljesítette a felszólítást. Legelbűvölőbb mosolyával odalépett Csen asztalához.

– Urunk határozott parancsára az ön hűséges rabszolganője ezennel átnyújtja a puncsot. Akár tetszik, akár nem, el kell fogadnia – folytatta hamiskásan, miközben sokat ígérő pillantással átnyújtotta a kelyhet.

– Maradjon néhány pillanatig, ötödik sógornóm! Szeretném nyugodtan elfogyasztani az öntől kapott italt – felelte Csen, s mélyen a szemébe nézett.

Aranylótusz óvatosan odaállt a fiú asztalán elhelyezett gyertya elé, testével felfogta a fénysugarakat, úgyhogy teljes árnyékba került, és a nagy asztalnál ülők nem láthatták. S miközben baljával átnyújtotta a kelyhet, jobbával gyengéden végigsimította a férfi italért nyúló kezét. Válaszul Csen lába óvatosan hozzáért az asszonyéhoz.

– Vigyázz, fiúka! Mi lesz, ha Hszi-men meglátja! – figyelmeztette Aranylótusz mosolyogva, de meg sem moccant. Így folyt egy ideig a néma játék; szerelmes-édes mozdulatok, gyengéd pillantások, s az asztaltársaság mindebből semmit sem vett észre. Nem is sejtették, hogy a másik oldalról éber szempár figyel minden egyes mozdulatukat.

„Micsoda álszent! – gondolta magában Huj-lien, kikémlelve a közeli terembejáratnál felállított spanyolfal figyelőrései mögül. – Előttünk adja a szentet, itt meg titokban ezzel a fiatal fiúval enyeleg! Csak merjen még egyszer szólni valamit!”

Egy szép márciusi délutánon Hszi-men Csing feleségei, uruk távollétében, kényelmesen kísértáltak a parkba, felültek a hintára, s igyekeztek könnyű mozgással felüdíteni tavasztól ernyedt tagjaikat. Kettesével ültek fel a lakkozott, tarka hintára, előbb Holdasszony Meng Jü-louval, majd Ping asszony Aranylótusszal. Li Csiao-ernek nem volt kedve velük tartani, Szun Hszüe-o pedig, szokásához híven, a konyhában kuksolt.

– Próbáljuk meg most hárman egyszerre! – javasolta Meng Jü-lou. – Ötödik nővérem, te felállsz a deszkára!

– De közben tilos ám nevetni! – fűzte hozzá Holdasszony.

Huj-lien és Csun-mej meglökte a hintát, a három szépasszony finom kezével a kötélbe kapaszkodott, és vidáman szálltak fel s alá.

*Rózsaorca súrol rózsorcát,
puha váll dől neki puha vállnak,
kis kezek a kötelet markolják,
egy ütemre billegnek a lábak.*

Különösen Aranylótusz élvezte módfelett a dolgot, és pajkosan kacagott alá a szellős légben röppenő hintáról. Holdasszony épp néhány figyelmeztető szót kiáltott felé, amikor az Ötödik lába megcsúszott a sima deszkán, s kis híján lepottyant a Harmadikkal együtt. De szerencsére még sikerült idejekorán megkapaszkodnia.

– Nem megmondtam? Ha az ember állva hintázik, ne bolondozzék, mert elveszti az egyensúlyát, és könnyen leesik – szolt Holdasszony oktatóan két társnőjéhez. – Eszembe jut egy baleset gyermekkoromból. Ugyanebben az évszakban történt, röviddel a Csing-ming ünnep előtt: nálunk, a mi kertünkben hintáztunk, négyen, kislányok, köztünk a szomszédék kis Csouja. A kis Csou állt a hintán, és addig bolondozott, míg hirtelen megcsúszott, és olyan erővel zuhant lovagló ülésben a deszka szélére, hogy egy rejtett testrészen valami kiszakadt. Szó, ami szó, amikor később férjhez ment, a nászéjszaka után ifjú férje visszaküldte szüleihez, mert szerinte Csou már elvesztette szüzességét. Elképzelhetitek, milyen végzetes volt ez szegénykének! Azóta bizony komolyan veszem a hintázást!

– Harmadik nővérünk miatt veszítettük el az egyensúlyt! – vélte Aranylótusz. – Most hatodik nővéremmel szeretnék kettesben hintázni!

A hinta lassan épp nekilendült, amikor odalépett a fiatal Csen.

– Látom, hintáznak – jegyezte meg.

– Épp jókor jön, vőmurem – mondotta Holdasszony. – Ha már itt van, ne vesztegesse az időt, hanem lendítse meg alaposan két sógornőjét. A

komornákban nincs elég erő.

Nos, a fiatal Csennek jó füle volt, akár egy kivénhedt, tapasztalt boncnak, aki már hallja a harangok zúgását, még mielőtt megkongatták azokat.

– Boldogan! – válaszolta, és fürgén a hintánál termett.

– Jól kapaszkodjék meg, ötödik sógornóm! – mondta Aranylótusznak, s szentelenül annak lebegő szoknyája után kapott, majd erőteljesen meglökte, mire a hinta a magasba lendült.

– Lökjön meg engem is! – kérte a Hatodik. Ez alkalommal ő állt a deszkán.

– Türelem, sógornóm! Csak szépen sorjában! Se kézzel, se lábbal nem győzöm kettejüket egyszerre! – kiáltotta Ping felé.

Azután kissé felemelte a Hatodik szoknyáját, amely alól elővillant a piros alsószoknya, kezét ráhelyezte gömbölyű csípőjére, és alaposan meglökte:

– Ne ilyen durván! – hangzott odafentről nevetve. – Még a végén lelök! Már alig állok!

– Nézd csak, pedig nem is ivott!

Így röpködtek az incselkedő megjegyzések s rejtett célzások, míg végül a két asszony leszállt a hintáról, s átadta helyét Huj-liennek meg Nefritfuvolának. Az előbbi nagy biztonsággal állt a deszkán, és ruganyos combjait ügyesen nekifeszítve, lendületbe hozta a hintát; úgy repült fel s alá, mintha valami láthatatlan szellem lendítené a magasba, nem volt rászorulva a fiatalember segítségére.

– Nézzétek csak, milyen nagyszerűen csinálja! – szólt Holdasszony elismerő csodálattal a többiekhez.

Még ugyanaznap délután – Hszi-men Csing szépséges feleségei a hintázás örömeinek hódoltak javában – visszaérkezett Hangcsouból Laj-vang, a Caj kancellár születésnapjára készült öltözékekkel, a ládákkal és bőröndökkel roskadásig megrakott tevekaravánnal. Útban a hátsó lakosztályok felé összetalálkozott Szun Hszüe-óval.

– No nézd csak, megjöttél! – üdvözölte az a fiatalembert. – Bizonyára sokat szenvedtél odafelé az időjárás viszontagságaitól, a téli ködtől és a homokfergetegtől. Milyen remek színben vagy! Alaposan meghíztál időközben!

– Itthon van az úr?

– Nincsen, kirándulni ment a barátaival, de lánya és feleségei lent vannak a parkban a hintánál.

Szun Hszüe-o meghívta a szobájába egy csésze teára.

– Ettél már?

– Még nem. Előbb üdvözölni szerettem volna az Elsőt, azután egy kissé levernem magamról az út porát, és meg akartam mosakodni. Hol van a feleségem, a konyhában? Hogyan lehet, hogy sehol sem látom?

Szun Hszüe-o arcán fagyos mosoly jelent meg.

– A konyhában? Hová gondolsz? Feleséged időközben finom hölgyikévé vedlett át. Már csak társalkodónői szolgálatot lát el.

Beszélgetésüket Holdasszony megjelenése zavarta meg, akit valaki értesített Laj-vang megérkezéséről. Üdvözölte a szolgát, kikérdezte; milyen viszontagságokon ment át, majd megajándékozta két üveg borral.

– Most menj a szobádba – szólt barátságosan –, egyél-igyál, mosakodj meg, és pihend ki magad, amíg Hszi-men úr hívát.

Időközben valahonnan előkerült Huj-lien is, mire kettesben elvonultak kis szobájukba. Az asszony, csak úgy tessék-lássék, segített neki a kicsomagolásnál és átöltözésnél, s valami harapnivalót is hozott.

– De jól meghíztál, te fekete bandita! – mindössze ennyi gyengédséget tartogatott a számára.

Végül estefelé Hszi-men Csing is hazaérkezett, és meghallgatta Laj-vang jelentését.

– Véletlen szerencse folytán visszaúton egy mandarin-dzsunka fedélzetén utaztam – fejezte be Laj-vang a beszámolóját. – Ily módon megtakarítottam a teherhordókat és öszvéreket, és útvámot sem fizettem sehol. Az ön által megrendelt ruhák az utolsó öltésig elkészültek, és gondosan becsomagolva ott vannak a nyugati oldalszárnyban.

Hszi-men Csing kifejezte teljes meglepését, szolgálataiért megajándékozta néhány unciával, majd elbocsátotta.

Laj-vang másnap titokban felkereste Szun Hszüe-o asszonyt, és az utazásról magával hozott különböző becses holmikkal kedveskedett neki, többek között két batisztkendővel, két pár virágmintás térdnadrágocskával, négy doboz legfinomabb hangcsoui rizsperrel, valamint húsz doboz

arcfestékekkel. Szun Hszüe-o viszonzásképpen minden kertelés nélkül elmondotta neki, hogy távollétében mi játszódott le a házban.

– Ez folyt feleséged és Hszi-men között mindvégig az elmúlt négy hónap során. Nefritfuvola volt a csalogató, míg az Ötödik rendelkezésükre bocsátotta lakását, hogy megfelelő szerelmi fészkekhez jussanak, mert bizony előzőleg a Rejtett Tavasz Barlangjában találkoztak. Később egész nappalokat és éjjeleket aludtak át együtt az Ötödiknél, hol reggeltől estig, hol meg estétől reggelig. Annyi ruhát, ékszert és pénzt kapott tőle, amennyit csak akart. Olykor két-három ezüstbatkát is költött egyetlen napon.

Laj-vang hol elsápadt, hol meg elvörösödött.

– Már csodálkoztam, hogy az ördögbe került olyan rengeteg ruha és ékszer a ládájába. Amikor megkérdeztem, hol szerezte a holmikát, azt felelte, hogy az Elsőtől kapott mindent! – fakadt ki felháborodva.

Laj-vang néhanapján szívesen megivott egy-két pohárkával. Mire beesteledett, már jócskán felöntött a garatra: borba akarta fojtani a bensejét mardosó fájdalmat. Félig részegen odatámaszkodott felesége ládájához, kinyitotta, hogy közelebről szemügyre vegye a tartalmát. Miközben feltúrta a holmit, kezébe került egy darab virágos, kék atlaszselyem.

– Hol szerezted ezt a rongyot? – kérdezte, fél szemével az asszonyra sandítva.

Huj-lien zavartan nevetett.

– Micsoda buta kérdés! Természetesen az Elsőtől kaptam. Ugyan ki mástól? Azt akarta, szabjak belőle egy szoknyácskát, de eddig még nem jutottam hozzá.

– És ezt a másik rongyot? Jó lesz, ha megmondod az igazat! – förmedt rá vészjósló hangon.

– Te tökkelütött, csak nem gondolod, hogy a szemétdombon kapartam össze? Minden állatnak megvan a maga fészke, a maga otthona. Nem vagyok én holmi jött-ment, vannak nekem is hozzátartozóim, hatágú rokonságom! Ha mindenáron tudni szeretnéd, ezt az ékszert a nagynénémtől kaptam kölcsön.

Püff, máris elcsattant egy pofon.

– Te átkozott néember, még a csillagokat is letagadnád az égről! Épp elég tanúm van, akik bizonyítják, hogy összeálltál azzal az ebfajzattal, aki

semmibe veszi az emberi kapcsolatok öt alapelvét. Az a nyomorult Nefritfuvola volt a kerítőnő, ő hozta neked a kék atlaszrongyot, és ő hívott el a kerti barlangba, később pedig annak az átkozott Ötödiknek a pavilonjában hancúroztatok, hol egész napon, hol meg egész éjszakán át. Csak azért mondom, nehogy hülyének nézz!

Huj-lien hangosan bögni kezdett.

– Te gonosz ember! Képes vagy megütni engem! Tulajdonképpen mit vétettem neked? Miféle ocsmány szájú nőszemély bujtott fel? Tisztességes családból származom, és ne viseljem többé becsületes nevemet, ha csak egyetlenegyszer is vétettem a tisztesség ellen! Ami pedig a kék atlaszt illeti, azt az Elsőtől kaptam ajándékba, mégpedig a tizenegyedik hónapban, a harmadik feleség születésnapján, amikor is bíborpiros szoknyámhoz egy cinóbervörös szoknyácskát vettem fel, amit viszont Nefritfuvola adott kölcsön. Az Első szerint a két szín ütötte egymást, ezért ajándékozta nekem ezt az anyagot, mondván, csináljak magamnak belőle új szoknyát. Csodálom, hogy ily kevésbé ismersz! Igazán elképesztő!

– Jól van, csillapodj, akkor hát fölöslegesen izgattam fel magam – dörmögte Laj-vang, látszólag megnyugodva. – De most aztán készítsd el gyorsan fekhelyemet, aludni szeretnék.

S ez egyszer még szerencsésen elvonultak a viharfelhők Huj-lien feje fölül. Alig várta, hogy kivirradjon, s máris Nefritfuvolához sietett.

– Kinek járt el közületek a szája?

Nefritfuvola nem tudta. De egy kettős véletlen folytán rövidesen kiderült. Az elkövetkező napok egyikén Holdasszony elküldte Ékkövecskét Szun Hszüe-óért. Ék-kövecske sehol sem találta őt, de lám, váratlanul mégis megpillantotta, amint éppen kilépett Laj-vang szobácskájából. Ékkövecske természetesen azt gondolta, Szun Hszüe-ónak valami megbeszélője akadt Laj-vang feleségével, de amikor nyomban ezután bement a konyhába, ott találta Huj-lient, aki éppen húst vagdalt! Egy másik alkalommal viszont Hszi-men Csing a női lakosztályokat körülzáró belső udvarból kiáltott Laj-vangért, mire az szemmel látható zavartsággal Szun Hszüe-o szobájából rohant ki. Így nyilvánvaló volt, hogy Szun asszony és Laj-vang bizalmas viszonyban vannak egymással, s csakis Szun asszony kotyoghatta ki a dolgokat.

Egy este Laj-vang újból derekasan leitta magát. A bor megoldotta a

nyelvét, és a cselédségi szobában, néhány szolga jelenlétében, hangosan kiabált Hszi-men Csing ellen:

– A kék atlaszronggyal kezdődött, amit távollétemben azzal a cseléddel küldött neki, azzal csavarta el a fejét. Eleinte a kerti barlangban találkoztak, később annál az átkozott Ötödiknél. De kerüljön csak egyszer a kezem közé, gondom lesz rá, hogy a késem elől fehéren fúródjon a testébe, hátul meg vörösen jöjjön ki. Az az átkozott Ötödik is, jó lesz, ha gondol rá! Meglátjátok, megtartom a szavamat! Hiszen az első férjét, Vu Tát is megmérgezte! És ki húzta ki akkor a csávából, ki vesztegette meg a bíróságot és záratta börtönbe, majd száműzette a határra Vu Szungot, a sógorát? Ez az alávaló Hszi-men! Tyű, a mindenségit, de gyűlölöm ezt a fickót, ezt a szoknyavadászt! Mind a kettőnek meg kell halnia, neki is, meg az Ötödiknek is!

Ekképpen szólott Laj-vang, nyelve akadozott, s részegségében nem vette észre, hogy a portás Laj-hszing is ott van a szolgák között. Régi haragosok voltak, s így Laj-hszing nem sokat töprengett, s mindjárt másnap délelőtt felkereste Aranylótuszt.

– Mi újság? Hol a gazdád? – kérdezte az asszony.

– Elment hazulról, Jing bátyánkkal van találkája – jelentette a portás röviden, és bizonytalan pillantást vetett a véletlenül épp ott tartózkodó Meng Jü-lourra, majd némi vonakodás után halkán így folytatta: – Fontos hírt hozok. De ugye számíthatok a titoktartására? Nem szeretném, ha kitudódna, hogy tőlem származik értesülése. Aztán meg, amint látom, nincs is egyedül...

– Ne félj semmit, mondj el nyugodtan mindent! Harmadik nővérem nem idegen.

Laj-hszing részletesen elmondta, miket beszélt Laj-vang előző este részegségében. Hszi-ment ebfajzatnak, az Ötödiket pedig gyilkosnak bélyegezte, és ezenfelül baljós fenyegetéseket is megkockáztatott egy késsel kapcsolatban, mely elől fehéren fúródik majd a testébe, hátul pedig vörösen jön ki. Ezért hát kötelességének érezte, hogy figyelmeztesse.

A két asszony elszörnyülködve hallgatta a kapust. Aranylótusz hirtelen halottsápadt lett, fénylő fogait pedig úgy összeszorította, hogy megcsikordultak.

– Halált érdemel ez a lázadó rabszolga! – tört ki belőle. – Mit vétettem

ellene? Mi közöm hozzá, mi van a felesége és az úr között? Ezt a veszedelmes fickót természetesen sürgősen ki kell dobni. Már az ember élete sincs biztonságban.

Majd Laj-hszinghez:

– Mihelyt gazdád hazaérkezik és hívat, mesélj el neki mindent töviről hegyire. Megértetted?

– Efelől biztos lehet, asszonyom! – válaszolta a kapus engedelmesen, s ezzel már el is tűnt.

– Valóban lett volna valami Hszi-men és a szolga felesége között? – kérdezte a mit sem sejtő Meng Jü-lou. Mi mást tehetett Aranylótusz: felvilágosította a való helyzetről.

– Micsoda rohadt dög! – tört ki Meng Jü-louból. – Most már értem, miért volt olyan szolgálatkész és már-már tolakodóan bizalmas! Hogy a hátunk mögött annál zavartalanabban űzhesse kisdéd játékait! Kérdés, egyáltalán elmondjuk-e a dolgot Hszi-mennek? Ha tekintettel akarunk lenni az Elsőre, akkor tulajdonképpen hallgatnunk kell. De ha ez a rabszolga egy szép napon mégis valóra váltaná fenyegetését, nem lenne bocsánat hallgatásunkra.

– Bízd csak rám! Ebben az esetben kíméletlenül kell eljárunk! – válaszolta Aranylótusz határozottan, mindenre eltökélve.

Midőn aznap este Hszi-men Csing megjelent Aranylótusz pavilonjában, az asszonyt feldúltan, az ágya szélén ülve találta; kibontott hajfelhője könnyáztatta arcába hullott, szeme körül vörösre dagadt karikák.

– Ejha! Mi történt? – kérdezte Hszi-men Csing csodálkozva, mire Aranylótusz elmesélte a történetet.

– Ha eltűröd, hogy ez a gazember továbbra is így beszéljen rólunk, lesülhet a képedről a bőr. És ha nem készítünk időben haditervet, mellyel megelőzzük gyilkos szándékát, mind a ketten leszámolhatunk az élettel.

– Vajon kitől tudhatta meg a dolgot a gazember? Gondolod, hogy kapcsolatban áll valamelyik cselédemmel?

– Kérdezd meg Ékkövecskét!

Hszi-men Csing nyomban az épület elülső szárnyába sietett, bezárkózott dolgozószobájába, és újból elmondatta Laj-hszinggel az esetet. A portás elbeszélése tökéletesen megegyezett Aranylótuszéval. Aztán Ékkövecske

került sorra, akitől Hszi-men Csing megtudta, hogy csakis Szun Hszüe-o kotyoghatott el valamit. Mindenekelőtt alaposan megbotoztatta Szun asszonyt, s nehogy szabadon járjon-keljen, elkobozta felsőruháit. Ezután már csak a konyhába volt szabad kimennie, s csakis a női személyzettel érintkezhetett. Szigorúan tilos volt a férfi cselédekkel találkoznia vagy beszélgetnie.

Ezután Hszi-men Csing az első adandó alkalommal mindent tisztázott Huj-liennel. Az egyáltalában nem ítélte meg a helyzetet olyan tragikusan, mint Hszi-men Csing.

– Ne törődj vele, ezek csak borgőzös állapotban tett hetvenkedő kijelentések. Nem olyan vérszomjas ő, mint azt szavai után hinné az ember. Én kezeskedem érte. Hiszen a te kegyes jóvoltodból tartja fenn magát, s csak nem lesz olyan bolond, hogy maga alatt vágja a fát. Ne adj az efféle szóbeszédre! Egyébként ki mesélte neked mindezt?

Az Ötödik, és Laj-hszing megerősítette.

– Laj-hszing! Akkor igazán nem csodálkozom. Ő ugyanis máig sem tudja megbocsátani neked, hogy a készletek beszerzését, ami azelőtt az ő hatáskörébe tartozott, újabban a férjemre bíztad. Hiszen jól tudod, az ilyen vásárlásoknál mindig csurran-csöppen valami. Ezért érzi mellőzöttnek magát, s azért gyűlöli a férjemet. Kérlek, ne vedd komolyan az efféle locsogást. De talán az volna a legjobb, ha férjemet szép békésen eltávolítanád a házból. Nézd, adj neki néhány ezüstunciát, amivel önálló kis üzletet alapíthat valahol, lehetőleg jó messzire innen. Ahogy én őt ismerem, ez teljesen kielégítené, mi ketten pedig zavartalanul találkozhatnánk, amikor csak kedvünk tartja.

– Tulajdonképpen igazad van – válaszolta a könnyen befolyásolható Hszi-men. – Elküldhetném a keleti fővárosba is Caj kancellárhoz, a születésnap ajándékokkal, bár még csak most érkezett vissza Hangcsouból, s eredetileg Laj-paót akartam küldeni. De teljesen igazad van. Ha majd visszatér a keleti fővárosból, adok neki ezer unciát, és újból Hangcsouba irányítom. Nyisson ott a számlámra egy selyemkereskedést. Mi a véleményed róla?

– Ó, nagyszerűen kitervelted! – kiáltott fel az asszony elragadtatással, és átölelte Hszi-men Csing nyakát. Kis ideig némán túrta, hogy a férfi gyengéd csókokkal halmazza el, de azután kérlelni kezdte: – Mi lesz azzal az ezüst hajhálóval, amit megígértél? Meddig várjak még rá?

– Majd holnap, gyermekem. Holnap elmegyek az ezüstműveshez, és nyolc

unciát áldozok a hálóra. De mit mondasz, ha az Első megkérdi, hol szerezted?

– Ó, légy nyugodt, addigra kitalálok valamit. Majd a nénikémmel takarózom, azt mondom, hogy ő kölcsönözte nekem.

Hszi-men Csing magához hívatta Laj-vangot.

– Elhatároztam, hogy elküldelek Kajfengfuba. Elviszed Caj kancellárnak a születésnap ajándékokat. Huszonnyolcadikán indulsz. Készülj fel időben, visszaérkezésed után pedig elmegy Hangcsouba. Ott selyemkereskedést nyitsz az én számlámra.

Laj-vang igen nagy megtiszteltetésnek vette mindkét megbízatást, köszönete jeléül mélyen bókkolt, majd nyomban hozzálátott az úti előkészületekhez.

Ámde ellenlábasa, Laj-hszing sem volt tétlen, nyomban felkereste Aranylótuszt, és tájékoztatta a legújabb fejleményekről.

Az asszony sürgősen meg akarta beszélni a dolgot Hszi-mennel, és hanyatt-homlok a kilátópavilonhoz rohant, mert, mint mondták, a ház ura épp ott tartózkodik. De nem találta a megadott helyen, viszont ott volt a fiatal Csen. Éppen az ajándékládák leragasztásával és lepecsételésével volt elfoglalva.

– Hol van urunk, és mit pecsételsz itt le? – kérdezte tőle.

– Épp az imént járt itt, Holdasszonyhoz készült. Ezek a ládák a kancellárnak szánt ajándékok.

Aranylótusz gyorsan leszaladt a kilátódomb lépcsőin, és a park kijárata felé tartott. Útközben összetalálkozott Hszi-mennel, és behúzza magával a pavilonjába.

– Igaz, hogy Laj-vangot a keleti fővárosba küldöd?

– Igaz.

– Egyszóval bedőltél annak a cselédnek, és az én szavamra megint nem adtál! Sőt úgy hallom, később még egy selyemüzletet is nyitsz neki Hangcsouban, s ezer csillogó ezüstunciát bízol legádázabb ellenségedre! Mondd, nem látsz a szemedtől? Vagy talán azt hiszed, hogy ez a fickó a te hasznodat nézi majd? Egy megveszekedett kest sem látsz többé viszont! Másfelől, ha továbbra is megtűröd a házadban, veszélyben van az életed, és előbb-utóbb az én szemem sem örködhét majd feletted. Érts meg végre,

drágám! Hidd el, nem a féltékenység beszél belőlem. Felőlem legyen a tiéd az a nő, de a pénzedért és az életedért reszketek. Állítsuk félre az útból ezt az alakot! A gyomot tövestül kell kitépni idejekorán, máskülönben mindig újból elburjánzik!

Aranylótusz szavai ez alkalommal is teljesen megfordították Hszi-men hangulatát. Mintha álomból ébredt volna.

– Az éjjel fontolóra vettem a dolgot, és másképp határoztam – szólt Laj-vanghoz a következő reggelen. – Még csak az imént érkeztél vissza, s így nem tehetlek ki egy újabb hosszú utazás fáradalmainak. Laj-paót küldöm helyetted. Pihenj még néhány napig, azután kapsz tőlem pénzt, üzletvezetőt alkalmazol, és egy utcára nyíló kis boltot nyitsz majd.

Mit tehetett Laj-vang? A cseléd mindenkor gazdája parancsa szerint jár el. Kijelentette, hogy mindennel egyetért, majd visszavonult kis szobájába, és bőséges adag itallal próbálta leöblíteni mérgét. Miután alaposan leitta magát, újból kifakadt Hszi-men Csing ellen, és ádázul megfenyegette.

– Hagyd már végre abba ezt az acsarkodást, te veszett dög! – utasította rendre a haragos Huj-lien. – Mit járatod a szádat ilyen felelőtlenül! Itt mindent látnak és hallanak a falak mögött! Ennéd meg inkább végre a borsólevesedet! – Azzal gyorsan ágyba dugta férjét.

Mialatt Laj-vang jól kialudta bódulatát, Huj-lien elsietett Nefritfuvolához, és megkérte, hívja ki Hszi-ment. Titkos megbeszélésük a konyha mögött, az udvar egyik félreeső zugában zajlott le. Mint általában, ez alkalommal is Nefritfuvola örködött.

– Te aztán megéred a pénzed! – kezdte Huj-lien szemrehányó hangon. – Alighogy megegyeztünk, melyik utat kövessük, te máris más irányba húzod a kantárszárat. Gondolsz egyet, és Laj-paót küldöd el, a férjem meg csak szépen csücsüljön itthon, akár a lámpa kanóca, mely megadóan túri, hogy hol feljebb, hol lejjebb csavarják! Még megérjük, hogy legközelebb templomot emelsz a hazugság istenének. Már hinni sem lehet szavadnak!

– No, annyira azért még nem vagyunk – nyugtatta meg Hszi-men Csing nevetve. – Mindössze rájöttem, hogy még járatlan a kancellári palotában, míg Laj-pao ott jól eligazodik. Elvégre itt is nyithat egy csinos kis boltot.

– Miféle boltra gondolsz?

– Borkereskedésre. Az felel meg leginkább a hajlamainak.

– Ebben egyetértünk – szólt Huj-lien megbékélve, és visszament kis szobájába, hogy közölje férjével az örvendetes hírt.

Néhány nappal később Hszi-men a dolgozószobájába rendelte Laj-vangot. Az asztalon hat lepecsételt kis ezüst-csomag feküdt.

– Nem akartalak Hangcsouból való visszatérése után nyomban egy újabb utazás fáradalmainak kitenni. Ezenfelül nem is vagy ismerős a kancellári palotában, s így inkább Laj-paót küldtem helyetted. Fogd ezt a hat kis csomagot, háromszáz ezüstuncia van bennük. Keress egy üzletvezetőt, és nyiss valahol egy utcára nyíló borkereskedést. Úgy vélem, jól jársz. Csinos kis nyereséget söpörhetsz majd be havonta.

Laj-vang néhány tisztelettudó meghajlással boldogan köszönte meg Hszi-men Csing szívességét, zsebre vágta a hat kis csomagot, és feleségéhez sietett.

– Úgy látom, jó szándék vezeti őt. Ebből a háromszáz unciából meleg fészket rakhatunk – újságolta ragyogó arccal.

– Na látod, te sötét bandita! De most aztán vége legyen a morgásnak! Hallod? S a jövőben szedd össze magad egy kicsit! Ne igyál annyit!

Laj-vang mindent megígért; a hat kis csomagot megőrzésre átadta feleségének, s nyomban elindult, hogy megfelelő üzletvezetőt keressen. Ámde este megint csak részegen jött haza, s így bebizonyosodott, hogy fogadkozása sem volt komoly. Mindentől eltekintve, üzletvezetőt nem sikerült találnia. Alaposan elfáradt a poharazgatástól és szaladgálástól, ezért hamarosan aludni tért, s alighogy elbóbiskolt, felesége csendben kiosont a szobából. Ugyanis Nefritfuvola magához hívta a hátsó lakosztályokba. Nem sejtette, hogy Nefritfuvola Hszi-men Csing megbízásából csalogatja magához.

Már estére járt, úgy a kilencedik óra felé, amikor Laj-vang felébredt. Egy kicsit még bódult volt, mintha köd gomolygott volna a fejében, mely teljesen elhomályosította józan esztét. Ilyen félkótyagos állapotban egyszerre csak Szun asszony hangját vélte hallani:

– Fel, Laj-vang testvérem, ugorj! Feleséged hátul a parkban megint megcsal azzal a szégyentelen léhűtővel. Hogy lehet, hogy te ilyenkor nyugodtan fekszel az ágyban, és önfeledten alszol?

Laj-vang tágra meresztette a szemét, és körülnézett. Felesége nem volt

mellette.

– Egyszóval a szemem láttára űzi kisded játékait! – mormogta dühösen, miközben felugrott az ágyból, kirohant, és egyenesen a park felé vette útját. Éppen be akart kanyarodni a nyugati oldalszárnyánál, mikor váratlanul egy zsámoly röpült a lába elé. Felbukott. Egyidejűleg mellette valami csörömpölve a kőlapokra esett, hangjáról ítélve kés lehetett. A következő pillanatban vagy öt szolga veti rá magát, és a csendes udvart hangos „Tolvaj!” kiáltás veri fel.

– De hiszen én Laj-vang vagyok, Laj-vang! – kiáltja, s hasztalan igyekszik kiszabadítani magát. – Csak a feleségemet keresem. Miért támadtok rám?

A szolgák válasza sem méltatták, hanem odavonszolták a fényesen kivilágított elülső teremhez. Fenn az emelvényen Hszi-men Csing trónolt, pillantása sötét és vészjósló volt.

– Hozzatok ide! – parancsolta nyersen.

Laj-vang letérdelt eléje, s ártatlansága tudatában makacsul védekezni kezdett, ami holmi vádaskodásnak is beillett volna.

– Épp magamhoz tértem részegségemből, s minthogy feleségem eltűnt a szobából, keresésére indultam. Ezt csak szabad? Úgy bánnak velem, mint holmi közönséges tolvajjal!

Ekkor ellenlábasa, Laj-hszing lépett az emelvény elé, és álnok mosollyal egy hosszú, törszerű kést tett le Hszi-men elé.

– Ezt vettük el tőle – jelentette.

– Szóval még a gyilkosságtól sem riadt volna vissza! – csattant fel Hszi-men Csing. – Nincsen állat, mely az emberi alattomossággal vetekedhetne. Nagylelkűen háromszáz ezüstunciát bocsátottam a rendelkezésére, hogy egy csendes kis boltocskával megalapozza a jövőjét, kényelmesebbé tegye az életét, s lám, ez a hála, az éj sötétjében házam körül ólálkodik, s meg akar gyilkolni! Különben miért hordta volna magánál a kést? Hé emberek! – fordult az öt pribékhez. – Kísérjétek a kamrájába, és hozza csak ide a tőlem kapott háromszáz unciát!

Az éjszakai események időközben Huj-lien fülébe jutottak, aki mit sem sejtve, Nefritfuvolánál üldögélt. Beszélgettek. Mikor azután nagy ijedten hazaszaladt, s berontott kis szobájába, látta, hogy az tele van lármázó emberekkel. Éppen akkor vezették be férjét, s láttak hozzá a háromszáz uncia

kereséséhez. Huj-lien teljesen magánkívül volt.

– Látod, ez mind a te átkozott iszákosságod következménye! – kiáltotta zokogva. – Pedig de sokszor figyelmeztettelek! Most már ott tartasz, hogy részegségedben kést ragadsz, s titkon mások életére törsz!

Előkotorta a ládából a még felbontatlan hat kis csomagot, mire az őrség közrefogta Laj-vangot, és elvonult vele.

Hszi-men Csing kirakatta maga elé a hat csomagocskát, s a lámpa fényénél sorra felbontotta őket. De lám, a hat csomag közül csupán egyetlenegyben volt ezüst, az összes többiben közönséges ólom.

– Még csak ez hiányzott! Az én szép ezüstjeim helyett értéktelen ólmot kapok! – kiáltotta színlelt felháborodással. – Hová rejtetted a másik öt csomag ezüstöt?

Laj-vang most elvesztette az önuralmát.

– Hogy is merészelném, uram, ólomra cserélni az ön ezüstjét! Igazán nem értem... – dadogta izgatottan.

– Hallgass! Nem elég, hogy meg akartál gyilkolni, még be is akartál csapni. És ha ennyi bizonyíték nem elég, van még egy tanúm is. Laj-hszing, lépj elő!

Laj-hszing letérdepelt Hszi-men széke elé, és elmondta, hogy egy este maga is tanúja volt, amint Laj-vang a cselédségi szobában ittas fővel megfenyegette urukat, mondván, előbb-utóbb az életével lakol, majd baljóslatú megjegyzéseket tett egy késről, mely elől fehéren fűrődik be, hátul pedig pirosan jön ki.

– Ennyi elég is – jegyezte meg Hszi-men Csing kurtán. – Kötözzétek meg, és ma éjszakára zárjátok a kapu melletti fülkébe. Holnap írásba foglalom feljelentésemet, és átkísértetem a jamenbe.

Az emberek épp ki akarták vezetni a teremből a szegény Laj-vangot, aki tátott szájjal hallgatta ellenfelének vallomását, és egy árva szót sem tudott kinyögni saját védelmére, amikor magából kikelve, csapzott hajjal és rendetlen ruhában, váratlanul berobbant Huj-lien:

– Mindez csak az ön műve, uram! – kiáltotta szenvedélyesen, miközben levetette magát Hszi-men Csing elé. – Miért bánnak vele úgy, mint egy közönséges tolvajjal? A hat csomagocskát én magam vettem át megőrzésre,

az eredeti pecsétekhez nem nyúlt senki. Akkor meg hogyan cserélte volna ki a tartalmát? Ön igazságtalan vele szemben, uram! Felőlem botoztassa meg kedvére, de miért akarja a bíróság elé állítani?

– Nyugodj meg – szolt Hszi-men Csing a lehető legszelídebb hangon. – Végtére is nem téged érint a dolog. Már régóta szemmel tartom ezt a veszedelmes, arcátlan gazembert, de mióta az éjjel megtalálták nála a kést, végleg lelepleződött. Te minderről nem tudtál.

Magához intette Laj-ant, az egyik szolgát, s halkán megparancsolta neki, hogy lehetőleg kíméletesen vezesse vissza Huj-lient a kamrájába. De az asszony tovább makacskodott.

– A gyűlölet elvakítja önt, uram! – kezdte rá újból. – Könnyen meglehet, hogy részegségében mindenféle ostobaságokat beszélt, de arra, amivel vádolja, sosem lett volna képes!

Hszi-men Csing most már elvesztette a türelmét, és határozott hangon parancsot adott Laj-annak, segítse fel az asszonyt, és vezesse vissza a szobájába. Ezzel be is fejeződött az éjszakai jelenet.

Másnap Hszi-men Csing megfogalmazta feljelentését, s ugyanúgy Laj-hszinggel is írásba foglaltatta tanúvallomását. Holdasszony minden békítő szándéka hasztalannak bizonyult, hiába próbálta rávenni Hszi-ment, hogy érje be a házon belüli büntetéssel, és tekintsen el a feljelentéstől. Ez alkalommal is bebizonyosodott, hogy Aranylótusz az erősebb.

Hszi-men Csing kérlelhetetlen maradt.

– Ugyan mit ért egy magadfajta asszony a magasabb szempontokhoz! – támadt rá az Elsőre vérbe borult szemmel. – Talán kíméljem a gyilkosomat? Az lenne még csak szép dolog!

Még aznap délelőtt átkísértette Laj-vangot a tartományi bírósághoz.

Holdasszony pedig, megszégyenülve a rendreutasítástól, visszavonult a hátsó lakosztályokba.

– Nálunk minden a feje tetején áll – mondta a többi asszonynak, majd félreérthetetlenül Aranylótuszra célozva, hozzátette: – Házunkat megbabonázta egy kilencfarkú szukaróka. Nyilván valami lelkiismeretlen nőszemély sugalmazta urunknak az egészet. Felháborító dolog: egy derék szolgát minden ok nélkül holmi betörőként kezel! Hszi-men bizonyítékai fabatkát sem érnek. Teljesen elhagyta a józan esze, mintha csak valami

varázsitalal megrontották volna.

– Nyugodj meg, gyermekem! – szólt az előtte térdeplő Huj-lienhez, akinek csak úgy patakzottak a könnyei. – Meglásd, elég lesz néhány értelmes kérdés a bíróság részéről, s máris bebizonyosodik férjed ártatlansága.

– Pillanatnyi lelkiállapotában Hszi-men úr aligha hallgat az okos szóra – csatlakozott Meng Jü-lou társnőjének vigasztaló szavaihoz. – De mihelyt egy kissé megnyugszik, beszélünk vele férjed érdekében.

Ámde nem számoltak Aranylótusszal, aki a háttérből irányította az eseményeket, és szentül eltökélte, hogy könnyörtelenül továbbhalad a megkezdett úton.

Az sem volt véletlen, hogy Hszi-men Csing barátja, Hszia tartományi bíró, a feljelentés kézhezvételekor egy csinos kis ajándéklistát is tapintott az ujjai között. Ily módon a Laj-vang elleni eljárás egészen másképp zajlott le, mint ahogy azt a jó Holdasszony remélte.

A szerencsétlen Laj-vangon már nem segített semmi: hiába bizonygatta, hogy Hszi-men Csing elcsábította a feleségét, s az éjszakai merényletet csupán azért agyalta ki, hogy ily módon eltegye őt az útból. Az sem segített szegényen, hogy a bírósági terem csak úgy visszhangzott panaszos kiáltásától: „Igazságtalanság! Igazságtalanság!”

– Ez a hála, te nyomorult rabszolga? – förmedt rá Hszia úr ingerülten. – Így hálálod meg urad jóságát, aki nemcsak házába fogadott feleségeddel együtt, de csinos összeget is juttatott neked, hogy meleg fészket rakjál?

De sem az ujjszorító, sem a nehéz bambuszbotlól ráért húsztetés nem vette ki Laj-vangból a kívánt vallomást, mire Hszia úr egyelőre felfüggesztette a tárgyalást, a vádlottat pedig visszaküldte a zárkába, gondolván, majd csak megtöri a börtön.

Hszi-men Csing nagyon meg volt elégedve a dolgok eddigi menetével. Szolgahadának szigorúan megtiltotta, hogy ennivalót vagy ágyneműt vigyenek a börtönbe, s meghagyta, nehogy akár csak egyetlen szóval is tájékoztatni merészeljék Huj-lien a fogoly hogylétéről.

– Amúgy sem lesz valami súlyos ügy, néhány napig fogva tartják, azután pedig szabadon engedik – jegyezte meg a szolganép megnyugtatóan.

Huj-lien a férje letartóztatása óta teljesen elhanyagolta külsejét. Nem fésülködött, s immár víz sem érintette festék nélküli halvány arcát, nem evett,

nem ivott, bezárkózott szobájába, egyre csak ágya szélén ült, és sírdogált. Hszi-men Csing komolyan aggódni kezdett az asszony állapota miatt. Többször is elküldte hozzá Nefritfuvolát, hogy megvigasztalja.

– Nincs miért nyugtalankodnod – bizonygatta Nefritfuvola. – Férjed részegségében ostobaságokat követett el, de kíméletesen bánnak majd vele, s meglásd, néhány nap múlva szabadon engedik.

Huj-lien azonban nem hitt az ámításnak, és továbbra is vigasztalhatatlan maradt. Egyszer már súlyosan csalódott Hszi-men Csing ígéretében. Csak akkor ébredt benne újból reménysugár, és apadt el könnyeinek árja, amikor Laj-an, akivel ennivalót küldött a börtönbe, maga is megerősítette, hogy férjével jól bánnak, és szabadon bocsátása már csak néhány nap kérdése.

Egy napon Hszi-men Csing éppen elhaladt Huj-lien szobácskája előtt. Az asszony kint állt az ajtóban, az ereszcsonna alatt, s minthogy senki sem tartózkodott a konyhában, behívta magához.

– Hogy áll férjem ügye? – kérdezte esengve.

Tekintettel reád és jó híredre, kegyelmi kérvényt nyújtottam be a bíróhoz, hogy megkíméljék a további kínzásoktól, és hamarosan szabadlábra helyezték. S ha már kint lesz, mégiscsak hozzásegítem egy kisebb üzlethez. Mindezt csakis a te kedvedért!

Huj-lien Hszi-men Csing nyakába borult.

Köszönöm, hogy ennyire szíveden viseled jó híremet. Bár lenne már szabad! Mi lesz a további sorsa, azt már rád bízom. És azt is megmondom majd neki, hogy ha tovább részegeskedik, egyszer s mindenkorra végeztünk egymással. Akkor aztán elküldheted, ahová akarod, s felőlem akár új asszonyt is kereshetsz neki. Végtére is nem vagyok örök tulajdona.

– Ez valóban nagyszerű, szívem! Tudok is egy megfelelő kis lakást a számodra, Csiao házával szemben. Az lesz majd kettőnk szerelmi fészke. De mindenekelőtt: mindjárt holnap írok a tartományi bírónak, s kérem férjed szabadon bocsátását. De most aztán vége legyen ennek a búslakodásnak, kis bogaram! Megárt a szépségednek!

Szétnyitotta az asszony lenge ruháját, mely alatt, meleg időszak lévén, egy könnyű ingen kívül még csak egy nadrág sem volt, és a múltó pillanatot kihasználva, buzgó gácsérkodásba kezdett. Elmenéskor még két ezüstunciával ajándékozta meg Huj-lient, minekutána ünnepélyesen

megesküdött, hogy eztán már csak a halál választja el őket egymástól.

Hszi-men Csing kegyeinek és vonzalmának újabb bizonyítékain felbuzdulva, Huj-lien úgy vélte, többé nincs miért kételkednie a férfi szavaiban, s örömeiben elkövette azt a végzetes hibát, hogy Laj-vang közeli szabadon bocsátását, mint valami elhatározott dolgot, nyomban elújságolta a szolgáknak és cselédlányoknak. A szobalányok természetesen továbbadták a hírt, így Meng Jü-lounak is fülébe jutott, aki azonnal értesítette az Ötödiket.

Képzeld csak, Hszi-men közben akar járni Huj-lien férjének kiszabadításában, neki meg egy háromszobás lakást rendeztet be Csiao házával szemben, és egy szolgálólányt is vásárol neki, és megajándékozza egy nyolc uncia ára ezüst hajhálóval, és pontosan olyan elbánásban akarja részesíteni, mint minket! – adta tovább a jól értesült Harmadik.

– Ó, csakugyan? – szólt Aranylótusz hidegen. – Hagyjuk, hadd ábrándozzék kedvére! Mindenesetre, ami engem illet, ne nevezzenek többé Pan leányának, ha szótlanul eltűröm, hogy Hszi-men Csing megtegye hetedik feleségének.

– Hogyan akarsz megakadályozni? Hiszen hiábavaló nála minden beszéd, Holdasszony pedig mindent megenged neki – válaszolta a másik elcsüggedve.

– Nincs benned szemernyi hősiesség sem, én viszont harcias természet vagyok. Gondolod, hogy önként megadom magam ennek a cselédnek? Inkább a halál!

– Belátom, kishitű vagyok. Nincs bennem elég bátorság, hogy szembeszegüljek Hszi-mennel.

Ezen az estén Hszi-men Csing éppen íróasztala mellett ült, parkbeli „Malachit-szobácská”-jában, és Laj-vang ügyében a Hszia bíróhoz benyújtandó kegyelmi kérvény fogalmazványán dolgozott, amikor váratlanul belépett Aranylótusz, és hirtelen az íróasztal fölé hajolva, megkérdezte: – Mit írogatsz itt?

A tetten ért Hszi-men Csing kénytelen-kelletlen bevallotta, hogy egy kegyelmi kérvényen dolgozik, melyet Laj-vang ügyében szeretne benyújtani. Aranylótusz leült mellé.

– Valóban nem érdeveled meg, hogy férfinak nevezzenek! Nem tartod kézben a hajód kormányát, nem törődsz vele, merre sodorják a szelek. Ez a

rabszolganő megint telebeszélte a fejedet. Valóban nem veszed észre, mennyire ragaszkodik a férjéhez, annak ellenére, hogy te tejben-vajban fürösztöd? Eszedbe sem jut, hogy szabadon bocsátása után mennyire utadban lesz ez az ember, amikor néhanapján majd szórakozni szeretnél a feleségével? Nem veszed észre, hogy eljátszol mindent? Két szék között a pad alá esel, a rokonság kigúnyol, a szolganép pedig majd jókorát nevet rajtad. Nem, barátocskám, ha azt akarod, hogy egyes-egyedül a tiéd legyen, mindenekelőtt a férjét kell elintézned!

Aranylótusz szavának hatására Hszi-men Csing egy új beadványt fogalmazott: felkérte a tartományi bírót, puhítsák meg veréssel a foglyot, és három napon belül ítéljék el. S minthogy úgyszólván az egész bírósági személyzet az utolsó börtönőrig Hszi-men Csing lekötelezettje volt, ki mert volna szembeszállni óhajával? De szerencsére Jin titkár igazságszerető, jótét lélek volt. Semmi áron nem volt hajlandó végrehajtani a bíró Hszi-men Csing által sugalmazott utasítását, hogy kínozzák meg a vádlottat; komoly nézeteltérésre került sor közte és a bíró között, és Hszia úr, aki némileg korlátozva érezte magát szabad elhatározásában, olyan megoldást választott, amely eloszlatta a titkár aggályait, de egyszersmind megfelelt Hszi-men kívánságainak is. Még negyven botütést méretett a fogolyra, majd kitoloncoltatta szülővárosába, Hszücsoufuba.

Ily módon egy szép napon megnyíltak Laj-vang előtt a börtön kapui, ahol vagy fél hónapon át senyedett; fagallért szereltek a nyakára, majd a parancs értelmében két őrtől kísérve, gyalogosan útnak indították a távoli Hszücsoufuba. Szegény Laj-vang bizony siralmasan érezte magát. A nemrégiben elszenvedett veréstől tagjai lötyyedtek voltak, mint a kocsonya, ruhája elrongyolódott, erszényében pedig egy fabatka sem volt. És így induljon neki a fáradságos útnak!

– Testvérek, könyörüljete rajtam, szerencsétlenül! – rimánkodott az öröknek. – Kísérjete előbb egykori gazdám házához, a feleségem is ott lakik. Ruhát és pénzt szeretnék kérni tőle, nehogy útközben kifogyjunk az eleségből.

– Elment az eszed? – válaszolták az örök. – Te fajankó, hát azt hiszed, hogy egykori gazdád, akinek mindezt köszönheted, megengedi a feleségednek, hogy felnyisson a kedvedért akár csak egyetlen lábát is, és kitegye lábát a házból? Más hozzátartozóid nincsenek?

– Legalább azt engedjétek meg, testvéreim, hogy egy ideig Hszi-men Csing úr házában várakozzak. Hátha megszán egyik vagy másik látogató, és néhány jó szót szól az érdekemben – könyörgött tovább Laj-vang.

Az örök teljesítették kérését, odakísérték Hszi-men Csing házához. Éhenkórász Jing egy ugrásra lakott onnan, s Laj-vang megpróbált bejutni hozzá. Jing azonban letagadtatta magát, és nem fogadta. Ekkor két szomszéd, Csu és Jüan, haladt el mellette az úton. Laj-vang esdeklésére meglágyult a szívük, és néhány jó szót szóltak Hszi-mennél az érdekében; ámde süket fülekre találtak; épp ellenkezőleg, Hszi-men Csing kiküldte a kapuhoz botokkal felfegyverzett öt emberét, hogy kergessék el Laj-vangot.

Végül az örök apósához, Szung koporsókereskedő házához kísérték foglyukat. Az öreg megkönyörült a szerencsétlenen, és egy uncia ezüstöt, egy füzér rézkest, valamint egy véka rizst adott neki. Ezután megkezdődött a hosszú menetelés a tűző napban, a poros országúton Hszücsoufu felé.

Közben Huj-lien türelmetlenül várakozott kis szobájában, és minderről semmit sem tudott. Hszi-men Csing ugyanis húsz botütést ígért annak, aki egyetlen szóval is elárulja az asszonymak, mi lett Laj-vang sorsa. Huj-lien pedig egyre csak várta, mikor szabadul ki férje, s addig is mindennap pontosan beküldte neki az elemózsiás kosarat. A szolgák pedig, akiket az élelmiszer átadásával megbízott, a látszat kedvéért minden egyes alkalommal elvették a kosarat, de tartalmát, az asszony háta mögött, maguk fogyasztották el. S mikor üresen visszaadták, és Huj-lien apróra kikérdezte őket, azt hazudták, Laj-vang jó étvággal mindent elfogyasztott, s reméli, két-három napon belül már ki is szabadul.

Így folyt jó ideig a csalfa játék, amikor egy szép napon Huj-liennek valahogy fülébe jutott a kósza hír, hogy férjét már kiengedték a börtönből, és éppen aznap hasztalan ácsorgott a kapu előtt, ruhákra várva. Azután elvezették, nem tudni, hová. Magánkívül faggatni kezdte a szolgákat, mit tudnak férje sorsáról, de egyik sem volt hajlandó beszélni.

Végül Taj A-erhez fordult, aki az asszony szobácskája előtt elhaladva, épp sétalovaglásra készült.

– Könyörögve kérlek, kisöcsém, mondd meg, mi történt az urammal! – szólt esdekelve. – Mikor engedik ki?

– Elárulom a titkot, kedves sógornóm – szólt halkán Taj A-er. – Már kint van. Még vagy negyvenet húztak rá, mert nem akart vallani, s kísérőivel most

éppen úton van szülővárosa, Hszücsoufu felé. Nem hiszem, hogy viszontlátja még az életben. De kérem, ne áruljon el senkinek! Szigorúan megtiltották, hogy bármit is közöljünk önnel.

A hír hallatán Huj-liennek hirtelen elszállt minden egyéb gondja-baja! Bezárkózott kamrájába, és keservesen sírni kezdett.

– Ó, én szegény férjem! – zokogta. – Tulajdonképpen mit követtél el, hogy gazdád, aki szeszélyes, mint az időjárás, ilyen igazságtalan hozzád? Ez a hála jószolgálataidért? Most még csak egy váltás ruhád sincs erre a hosszú útra! Feleségedet pedig aljasul becsapták! Mélységes verem fenekére zárták, nehogy megtudja, mi történik körülötte!

Sírt, egyre csak sírt, míg teljes kétségbeesés nem vett erőt rajta. Végül fogott egy törülközőt, ráerősítette a hálófülke ajtajának felső csapjára, majd hurkot vetett, és felakasztotta magát.

Szerencsére Laj-csao szolga felesége, Ji Csang-csing, akinek szobája közvetlenül az övé mellett volt, már régen felfigyelt a hangos jajveszékésre és zokogásra. Amikor egy utolsó elfúló kiáltással a szomszédos kamrában hirtelen minden nesz elhalt, rosszat sejtve kirohant az udvarra. Huj-lien a hangos kopogásra sem nyitotta ki az ajtót, mire segítségül hívta Ping-an inast. Az nem sokat tétozott, egyszerűen benyomta az ablakot, és belépett a kamrába. Nyomban megpillantotta az ajtófélfán lógó Huj-lient. Gyorsan leemelte, fejét kiszabadította a hurokból, majd kitarta az ajtót.

Ji Csang-csing kiszaladt a konyhába, s máris hozta a jól bevált háziszert, a forró gyömbérlevest. Időközben a hátsó lakosztályokban is végigfutott a szomorú hír; Holdasszony, Li Csiao-er, Meng Jü-lou, Pen Sze asszony, Nefritfuvola és Ékkövecske hamarosan szoros gyűrűt alkotott Huj-lien körül, aki élettelenül feküdt a földön. Részvételi, feszült figyelemmel nézték, mint tölti Ji Csang-csing az áldásos gyömbéroldatot a beteg ajkai közé. Nagy sokára gyenge sóhaj szállt fel Huj-lienből. Még élt.

– De hiszen, gyermekem, máskor mindig oly bátran viselkedtél! Miért választottad ezt a szomorú utat? Öntsd ki előttem a szíved! – kérlelte Holdasszony gyengéden.

De a válasz elmaradt. Csupán halk nyögés hallatszott, mely mind erősebbé vált, s végül görcsös zokogásba fulladt. Minthogy Holdasszony egyetlen szót sem tudott kiszedni Huj-lienből, Pen Sze asszony és Nefritfuvola gondjaira bízta, majd a többi asszonnal és szobalánnyal együtt visszavonult.

Huj-lien makacsul ellenállt, nem engedte, hogy lefektessék a kályhapadkára, s amikor Hszi-men Csing végre megérkezett, még akkor is a szoba közepén, a földön feküdt.

– Fektesse fel az ágyra! – parancsolta Hszi-men Csing.

– Semmi áron nem akarja – válaszolta Nefritfuvola.

– Drága, dacos gyermekem, legyen eszed, ott a hideg padlón megfázol.

Az asszony megrázta a fejét, majd elhaló hangon panaszos siránkozásba kezdett:

– Kímélj meg ettől a „drága gyermekem”-től. Úgysem gondolod őszintén. Előbb halálra kínzol, aztán együttérzésedről biztosítasz. Ennyit ér a te „drága gyermekem” megszólításod. Hazugság minden egyes szavad. Nem biztattál-e napról napra, hogy hamarosan szabadon engedik? Valóban ki is engedték, de csak azért, hogy messzire elhurcolják. Még csak el sem búcsúzhattam tőle, azt is te akadályoztad meg. Miért nem számúztél mindkettőnket? Mi keresnivalóm van még ebben a házban?

– De hiszen, drága gyermekem, az ő sorsa a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolja a te életed alakulását – nyugtatgatta Hszi-men Csing az asszonyt, miközben zavartan nevetett. – Veszedelmes fickó volt, megérdemelte a sorsát. Miért nyugtalanít ez téged? Te semmiben sem fogsz hiányt szenvedni.

Ezzel már el is tűnt, s kisvártatva elküldte Laj-ant, a szolgát, egy korsó borral és egy doboz édességgel. Huj-lient éppen felsegítették az ágyra.

– Vidd vissza azonnal! Nem kell! – támadt rá a szolgára. – Inkább kiöntöm a földre a borát, semhogy egy kortyot is igyak belőle!

– Csak nem veti meg az ajándékát! A szidást nekem kéne zsebre vágnom – kérlelte Laj-an. Letette az asztalra a korsót és a dobozt, majd sietve eltávozott. De addigra már Huj-lien is felugrott, és megragadta a korsót. Ji Csang-csing csak nagy nehezen tudta megakadályozni, hogy valóra ne váltsa fenyegetését. A heves dulakodás közben a dühöngő asszony még az ujjába is beleharapott.

Hszi-men Csing elrendelte, hogy Nefritfuvola aludjék éjszaka Huj-lien szobájában. Tőle, a régi pásztorórák beavatottjától remélte, hogy kedvező hatással lesz kedvesének megviselt idegeire.

– Térj már észhez, nővérem! – hajtogatta Nefritfuvola, ahogy Hszi-men

Csing kioktatta. – Legszebb éveidet éled, virágod teljében vagy, s abban a szerencsében van részed, hogy Hszi-men úr szeret. Miért búslakodnál egy közönséges rabszolga miatt? Elég sokáig sirattad már.

Huj-lien azonban vigasztalhatatlan volt, és minden ételt visszautasított. Ezek után Hszi-men Csing Aranylótuszt küldte hozzá. De ő sem ment vele többre. Mérgesen számolt be Hszi-mennek a kudarcáról.

– A legfőbb hiba, hogy túlságosan ragaszkodik a férjéhez. Annyira beléje evődött a nyárspolgáriasság, hogy észokokkal hiába érvel az ember!

– Nana, hagyjuk csak ezt a nyárspolgáriasságot – jegyezte meg Hszi-men Csing nevetve. – Gondolod, hogy megcsalta volna első férjét, a szakácsot, ezzel a Laj-vanggal, ha olyan nyárspolgári hajlamai lennének? Az egész galibát az okozta, hogy a tilalmam ellenére valamelyik szolgának eljárt a szája.

Ezután valamennyi férfi cselédjét összehívta az elülső terembe.

– Melyikötök fecsegett Laj-vang feleségének? – ripakodott rájuk keményen. – Ha a bűnös önként jelentkezik, megússza büntetés nélkül, de ha nem, harmincat veretek rá a bottal, és kiteszem a szűret.

Ekkor Hua-tung letérdelt eléje.

– Uram, saját szememmel láttam, amint Huj-lien megszólította az ön legényét, Taj A-ert, amikor éppen kilovagolni készültek. És Taj A-er beszélt is vele.

- Úgy. Hol a fenében van az a fiú? Hozzátok ide!

De Taj A-ert nem találták sehol. Megérezte a közeledő vihart, s Aranylótusznál keresett menedéket, és térden állva könyörgött neki, védje meg.

Aranylótusz éppen mosott:

–Illik így berobbanni ide? Halálra rémítéd az embert! – utasította rendre a fiút. De azután nagy kegyesen megengedte, hogy nála maradjon. Hízelt neki, hogy nála keresnek menedéket.

Hszi-men egy ideig az elülső teremben csapkodott és mennydörgött, de miután Taj A-ert nem találták sehol, végül maga indult a keresésére. Mint holmi forgószél beviharzott Aranylótusz pavilonjába, kezében a lovaglókorbáccsal.

– Itt az a kölyök? – ordította dühösen. Aranylótusz rá sem hederített. Hszi-men most sorra átkutatta a szobákat, s végül a hálószoba ajtaja mögül sikerült előhalásznia a fiút. Már ütésre emelte a korbácsot, amikor Aranylótusz a karjai közé vetette magát, kicsavarta kezéből a veszedelmes szerszámot, és az ágyra dobta.

– Szégyelld magad, képes volnál megütni egy ártatlan fiút? – szólt Aranylótusz hidegen, megrovó pillantással. – Mit tehet róla ez a szerencsétlen, hogy az a cseléd annyira ragaszkodik a férjéhez? – S anélkül, hogy egy pillanatra méltatta volna a dühöngő embert, aki tágra meresztett szemmel bámult rá, Taj A-erhez fordult, s nyugodt hangon így szólt: – Menj, de a jövőben törődj a saját munkáddal, és ne üsd bele az orrod mások dolgába. És ha meg akar ütni valaki, majd én megvédelek!

Az elszenvedett vereség után Hszi-men Csing kikullogott a szobából. Aranylótusz azonban, látva, hogy Hszi-men Csing nem tud olyan egykönnyen megválni Huj-lientől, elhatározta, hogy erélyes kézzel véget vet az áldatlan állapotnak. Egy napon felkereste tehát Szun Hszüe-öt, s elhitette vele, hogy Huj-lien mindenekelőtt őt hibáztatja férje szerencsétlenségéért. Mert hiszen köztudomású, hogy ő – mármint Szun Hszüe-o – Laj-vanggal kacérkodott, s ezzel még csak szította kihívó magatartását Hszi-mennel szemben. Laj-vang eltávolításának tulajdonképpen az ő felelőtlen fecsegése az oka, ezért is verte meg Hszi-men Csing, és ítélte szobafogságra.

Ezzel már faképnél is hagyta Szun Hszüe-öt, akiben csak úgy forrt az elfojtott düh, és nyomban felkereste Huj-lient, akinél viszont Szun Hszüe-öt feketítette be, mondván, hogy az a hátsó lakosztályokban mindenféle rosszat beszél róla, többek között, hogy a hitvesi hűség sohasem volt erénye, s hogy mindenekelőtt ő maga idézte elő a bajt. Ő maga kívánta, hogy férjét elűzzék a házból, hogy zavartalanul bujálkodhassék Hszi-mennel; mély gyásza sem egyéb közönséges szemfényvesztésnél, állítólagos könnyei pedig közönséges vízcseppek, melyeket készakarva fröccsent az arcára. Ily módon Aranylótusznak sikerült a két asszonyt egymás ellen uszítania, és egy szép napon azután kirobbant belőlük a felgyülemlett düh.

A negyedik hónap tizennyolcadik napján történt, Li Csiao-er születésnapján. Hszi-men Csing nem volt odahaza. Feleségei a hátsó teremben ültek a vendégekkel.

Ekkor felállt Szun Hszüe-o, és elindult, hogy kiderítse, miért hiányzik Huj-

lien.

– Te aztán megéred a pénzed, minek kéreted magad! – kiáltott az ágyán fekvő Huj-lienre, aki arcát a párnákba temette, és úgy tett, mintha aludna. – Ó, már sejtem, gondolataid bizonyára megint valahol a férjednél kalandoznak? – jegyezte meg gúnyosan. – Jobb lett volna korábban törődnöd vele! Jól tudod, hogy csakis temiattad üzték el a házból, s minden valószínűség szerint el is pusztul hamarosan.

Huj-lien egy szempillantás alatt felpattant. Hiszen ezek ismerős szavak, nemrégiben az Ötödik szájából hallotta őket!

– Egyszóval így állunk! De ha én vagyok az oka mindennek, akkor miért magát verte meg Hszi-men, és ítélte szobafogságra? – fakadt ki hevesen. – Maga, egyes-egyedül maga az oka mindennek, az az örökös locsogása!

– Nyomorult rabszolgarinyó! – sziszegte Szun Hszüe-o.

– Rendben van, legyek rabszolgarinyó, de akkor maga egy rabszolga ringyója! Nem tagadhatja, hogy titkos viszonyt folytatott a férjével. És még mindig nagyobb tisztesség az uraság ringyójának lenni, mint egy rabszolgáénak!

Szun asszony váratlanul pofon vágta ellenfelét, s a szócsata heves verekedéssé fajult. Ji Csang-csing épp idejében érkezett, a verekedők közé vetette magát, és Szun asszonyt kivonszolta a szobából. Az elkeseredett szóváltás egy ideig még tovább folyt, bár a két fél közötti távolság egyre nőtt, míg csak Holdasszony megjelenése véget nem vetett a civakodásnak.

– Nem szégyellitek magatokat? Miféle viselkedés ez! – korholta őket az Első. – Több tekintettel lehetnétek a vendégekre! Mit szól majd Hszi-men úr, ha elmesélem neki?

Szun Hszüe-o hamarosan eltávozott.

– Hozd gyorsan rendbe a hajad, és kísérv hátra! – szólt Holdasszony Huj-liennek, aki megtépzva, kócosan állt előtte.

Huj-lien szó nélkül engedelmeskedett, amikor azonban Holdasszony a hátsó terem bejáratához ért, visszafordult, és bezárkózott kamrájába. Ágyára vetette magát, s szabad folyást engedett könnycinek. Sokáig feküdt mozdulatlanul, s csak úgy rázta a zokogás. Mennél több sötétséggel hintette tele a leszálló este a kicsiny szobácskát, annál súlyosabban nehezedett lelkére a kimondhatatlan szomorúság. Végül gépiesen felállt, s miközben az

ünnepélyesen kivilágított hátsó teremben borozgatás közben vidáman folyt az élet, két összecsomózott lábtekercsből hurkot kötött az ajtófélfára, és ismét felakasztotta magát. Amikor a házbeliek később behatoltak a szobába, Hujlien már halott volt.

– Balga lélek! Nem lehetett segíteni rajta. Boldogtalanságra született – mondta ki Hszi-men Csing vállvonogatva a szentenciát, amikor késő éjszaka ott állt a holttest előtt.

Aranylótusz ismét győzedelmeskedett.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

Ping asszony a malachitverandán

*megsúg egy édes titkot.
Aranylótusz orgiája Hszi-men Csinggel
a szőlőlugasban*

Laj-pao szerencsésen visszaérkezett a keleti fővárosból, és hízelgő meghívást hozott Hszi-mennek Caj kancellártól. Az Öreg uraság Hszi-men Csing ajándékainak átvételekor kifejezte abbéli kívánságát, hogy születésnapján, vagyis a hatodik hónap tizenötödik napján szeretné az adományozót személyesen üdvözölni a fővárosban.

Hszi-men természetesen igen megtisztelőnek tartotta a meghívást. Örömeben azon nyomban még további háromszáz ezüstunciát vett ki magánpénztárából, s a város legjobb ezüstművesénél egy értékes vert ezüst gyümölcsöstálat rendelt, mely négy darab, egyenként lábnyi magasságú, feje fölött a „hosszú élet” *sou* írásjegyét tartó s a négy évszakot ábrázoló férfialakból állt, továbbá egy *sou* írásjegy formájú vert arany kannát. Ezenfelül még két, jádéból faragott barackkelyhet, valamint négy darab, hangcsoui brokátból szőtt, vörös díszöltözéket is készíttetett, belehímzett ötszínű kígyómintával. Ezen öltözékek közül a két legszebbik Ping asszony kincsesládáinak egyikéből származott. Mindezeket az ajándékokat Hszi-men néhány nappal Kajfengfuba való elutazása előtt előreküldte Laj-paóval, akinek indulását az ötödik hónap huszonnyolcadik napjára tűzte ki.

A hatodik hónap első napján történt. Tikkasztó volt a hőség, forrón tűzött a nap, lobogó fénycsóvákat lövellt alá a felhőtlen égboltról. Fémet olvasztó, követ porlasztó izzás ülte meg a levegőt.

*Délről zúdult fel
a lángok istene,
hajszolta a tűzsárkányt,
tűzvészt lobbantott
az ég terein.
Kemencehőben
tikkadnak a tájak.
Az öt hegy közt*

*nincs egy tenyérnyi felleg.
Nem gördül tova már
a lángkerék?
Mikor küld végre az este
arany szelet immár,
hűvös seprút, amely
elsöpri a hőt?*

Tekintettel a hőségre, Hszi-men Csing néhány napja ki sem tette lábát a házból. Ezen a délelőttön fészületlenül, kényelmes öltözékben, szélesen kihajtott gallérral üldögélt a szellős kilátópavilon malachitverandáján, s tetszéssel nézte a kertészlegényeket, amint a virágágyakat öntözik.

Éppen felhívta a legények figyelmét az egyik rózsasorra, melynek virágai teljesen kiszikkadva, kókadtan lógatták a fejüket, amikor Aranylótusz és Ping asszony indult fel lassan a domboldalon. Egyszerű, fehér batisztból szabott lenge alsóruhájuk fölött szorosan testhez simuló aranylamé szoknyát viseltek. Aranylótuszon nem volt főkötő, helyette „kék fátyolfelhő”-vel, amelyet Hangcsouban szőnek, védekezett a tűző napsugarak ellen. A két szépasszony kéz a kézben, vidáman, csevegve közeledett, szinte libegtek, mint enyhe fuvallattól hajladozó két virágos ág.

– Nem nagyon készültél fel a fogadásunkra – üdvözölték Hszi-ment tréfálkozva.

– Valóban, annyira elmerültem a virágaimban, hogy meg sem fészülködtem. KüldjeteK ide valakit, hozzon fészüt és mosdóvizet! Itt helyben rendbe szedem magam.

Aranylótusz odaszólt Laj-annak, tegye le az öntöző-kannát, és ugorjon a kért holmikért, majd odalépett a virágágyhoz, melyet épp az imént öntözött meg a kertész, hogy leszakítson egy rózsát.

– Ne tedd! – figyelmeztette Hszi-men Csing. – Magam szeretnék megajándékozni benneteket egy-egy szál virággal.

Épp néhány perccel előbb szedett le néhány félig kinyílt rózsát, és egy porcelán vázába állította őket. De a becsvágyó Aranylótusz, aki megkülönböztetett kegyekben óhajtott részesülni, és nem szerette, ha Hszi-men Csing a többi asszonnyal azonos elbánásban részesíti, megelőzte őt, és

maga választotta ki a vázából a legszebb rózsabimbót, hogy a hajába tűzze. Ily módon Hszi-men Csing csak Ping asszonynak nyújtott át egy szál virágot.

Kisvártatva megjött Tavasziszilva és Őszirózsa, fésűt, kefét, tükröt és mosdóvizet hoztak. Hszi-men Csing még további három rózsát vett ki a vázából.

– Tessék, ezt vidd el az Elsőnek, ezt a Másodiknak, ezt meg a Harmadiknak – mondta Tavasziszilvának. – A Harmadiknak pedig azt is mondd meg, hogy kéretem. Hozza mindjárt magával a négyhúros holdlانتot is.

– Tudod, mit, majd magam megyek el a harmadik nővéremért – indítványozta váratlanul Aranylótusz, és ezzel már el is tűnt Tavasziszilvával. Ámde eltávozása csselfogás volt. A kertkapuban hirtelen elköszönt Tavasziszilvától.

– Meggondoltam magam, visszafordulok – szólott. – Ne felejtsd el ideküldeni harmadik nővérünket a lanttal!

És egy másik utat választva, visszaindult a kilátódombhoz.

Időközben Hszi-men Őszirózsát is elküldte, menjen, hozza el a jázminszappant, amit elfelejtett. Így kettesben maradt Ping asszonnyal a malachitverandán. E vihartól terhes óra sejtelmes csendjében az asszony lenge ruhák fedte testének közelsége kétszeresen bizsergetően és nyugtalanítóan hatott érzékeny idegeire. Elég volt néhány véletlen mozdulat, melyet Ping a ferdén bevetődő fénysugárban tett, s Hszi-men máris megpillantotta a leheletvékony rózsaszín batisztnadrágocska alatt az asszony combjának tisztán kirajzolódó, lágyan ívelő körvonalait, húsának át-átvillanó, jádeszerű haloványságát, tompa fényét, s azon nyomban ellenállhatatlan vágy ébredt benne. Nem gondolt már a fésűre és a mosdótálra. Szótlanul magához vonta Pinget, lefektette a kerevetre, felhajtotta a szoknyáját, és lehámozta róla a legrejtettebb ruhadarabot...

Miközben a párocska a kéjes egyesülés röpke gyönyöreit élvezte, Aranylótusz halkan a pavilonhoz közelített, észrevétlenül megállt a malachitveranda bejáratánál a paraván mögött, és visszafafojtott lélegzettel figyelt. Most tisztán kivette Hszi-men remegő hangját, szenvedélyes becézgetését. Majd kis idő múltán Ping szabadkozását:

– Ne olyan vadul! Meg kell mondanom: egy hónapja teherben vagyok.

Légy egy kissé kíméletes!

– Lehetséges ez? Te kedves! – kiáltotta a férfi elragadtatással. – Miért nem mondtad mindjárt? Akkor nem lettem volna ilyen erőszakos!

Odabent éppen elhalt Hszi-men zihálása, s ugyanígy az asszony utolsó papagájrikoltása is, amikor az ajtónál leselkedő a háta mögött lépteket hallott közeledni. Meng Jü-lou volt.

– Mi látnivaló van ott, ötödik nővérem? – kiáltotta, mit sem sejtve, már messziről.

Aranylótusz egyetlen kézmozdulattal elnémította, és mindjárt be is ment vele. A két jövevény váratlan megjelenésekor Hszi-men Csing ijedten összerezsent, s zavarában azt sem tudta, hová tegye kezét-lábát.

– De hiszen még most sem fésülködtél meg, még csak nem is mosdottál! Pedig jó ideig távol voltam! – tört ki Aranylótuszból, miközben fagyos, bíráló tekintettel mustrálta a leleplezett párt.

– Igen, megvárom, amíg a kicsike elhozza a jázmin-szappant – hebegte Hszi-men, és buzgón nekilátott a mosdásnak, fésülködésnek.

– Mi dolgod volt hátul az épületben? Magaddal hoztad a lantot? – kérdezte Meng Jü-loutól, amikor végre befejezte az öltözködést.

A lantot Tavasziszilva hozza. Gyöngyöket fűztem ez idáig egy ékszerhez, melyet Holdasszony akar felvenni holnap egy születésnap látogatásnál.

Nyomban azután Tavasziszilva is megjelent a lanttal, és jelentette, hogy a három rózsát kívánság szerint átadta úrnőinek. Ezután teához terített, és egynémely üdítő italról gondoskodott, így jeges vízbe hűtött szilváról és dinnyeszeletkékről. A társaság asztalhoz ült. Aranylótusz félretolta a székét, helyette egy kerek porcelán zsámolyra telepedett.

– Alaposan megfázol azon a hideg porcelánon – jegyezte meg Meng Jü-lou.

– Annyi baj legyen, mit számít az? Az én ölem nem rejt magzatot, akire vigyáznom kéne – vetette vissza Aranylótusz.

Hszi-men Csing felkapta a fejét, és lopva Ping asszonyra tekintett.

Később, amikor hozzákezdtek volna a muzsikáláshoz, s Hszi-men azt javasolta, Meng Jü-lou és Aranylótusz adja elő a „Lángherceg tűzbe borítja a nagy mindenséget” című dalt, s kísérje Meng Jü-lou a holdlanton,

Aranylótusz pedig *a pi-pá-n* az éneket, Aranylótusz mindenáron ki akart térni a kérés elől.

– Nem, nincs kedvem hozzá! – szólt dacosan. – Mit képzeltek, majd mi ketten megerőltetjük magunkat, s ti csak élvezitek. Azt már nem! Vagy ha mindenáron akarjátok, válasszon hatodik nővérünk is egy hangszert.

– De hiszen ő egyiken sem tud játszani.

– Akkor adja meg legalább valamely ütőhangszerrel a taktust.

– Ha mindenáron akarjátok. No, nézd csak... minden légycsípésből olyan nagy ügyet kavarsz.

Tavaszsizilvát elszalasztották tehát két piros elefántcsont kasztanyettért, azután a kecses jádeujjacsokák végigfutottak a kifeszített cápabél húrokon, s a trió rázendített a „Vadkacsák a domb fölött” kezdetű dalra. Mögöttük ott állt Hsziu-csun komorna, s egy pálmalevéllal legyezte őket.

Amikor elhalt a dal, Hszi-men Csing egy-egy pohár borral hódolt a három szépségnek, majd újból asztalhoz ültek.

Időközben délkelet felől fekete fellegek tornyosultak az égen. Tompa mennydörgés hömpölygött északnyugat felől. De a nap hamarosan újból áttört a fellegeken, és szivárványt varázsolt az égre, melynek íve alatt tarka ékkövekből szőtt csillogó függönyként peregtek alá az utolsó esőcseppek. Egyidejűleg könnyű szellő lebbent, mely meghozta a vágyva vágyott lehűlést.

Most megjelent Ékkövecske Holdasszony üzenetével: kéri Meng Jü-lout, jöjjön azonnal, és fejezze be a gyöngyfűzést.

A társaság egyhangúlag elhatározta, hogy elkíséri Meng Jü-lout, s a parkkapu felé haladva, egy szép, hosszú énekbe kezdtek a nyári zivatar dicsőítésére. Hszi-men Csing is csatlakozott a karénekekhez, tenyerét összecsapva adta meg az ütemet.

A park bejáratánál visszatartotta Aranylótuszt, aki eredetileg tovább akart menni a többi asszonnyal.

– Légy óvatos! A kőkockák síkosak az csótól. Kapaszkodj belém, nehogy elcsússzál, mint a minap hintázás közben – mondta kedvesen.

– De hiszen harmadik és hatodik nővéremnek sem kell segítség.

Gyere, menjünk ki a tópartra, élvezzük ki ezt a csodás napot, közben majd palackjátékot is játszunk – jegyezte meg Hszi-men Csing. A másik két

asszony már túl volt a hallótávolságon. Aranylótusz elkérte Tavaszszilvától a holdlantot, s miközben andalogva a tópart felé közeledtek, megpengette a húrokat. A sziklás partot járva, elhaladtak egy gránátalmafa mellett, virágai a jótékony esőtől teljes szépségükben pompáztak.

Az asszony leszakított egyet, és oldalt, a halántékán, beletűzte a hajába.

– Ó, olyan gyengeség fogott el, virágok táncolnak a szemem előtt, mintha három napja semmit sem ettem volna – szólalt meg hirtelen, s gyenge ájulást színlelve, kissé megtántorodott. Hszi-men Csing aggódva átölelte, s hónaljánál fogva igyekezett őt felsegíteni.

– Csak nem akarsz meghalni, kedves gyermekem! Hisz még alig néztél szét a világban! – tréfálkozott.

– Nem történt semmi, csak szeretném letenni ezt a lantot, és kifújni magam.

A lantot az egyik virágágy szélére helyezte, majd nyomban megszólalt:

– Igazán nem veszem rossz néven mai enyelgésedet hatodik nővéremmel. Nem, valóban nem szeretném megvonni tőled az efféle élvezeteket! De remélem, azért engem sem vetsz meg!

– Ugyan, hová gondolsz! Egyébként honnan veszed, hogy ma a Hatodikkal enyelegtem?

Engem nem csapsz be! Minek nézel? Tán azt hiszed, agyagfigura vagyok? Igazán ismerhetnél már! Valóban azt hiszed, ma délelőtt harmadik nővéremhez szaladtam, hogy átadjam neki a rózsáidat? Haha! Tudd meg: hallgatóztam! És az utolsó szóig tudom, mit beszéltek egy-mással a malachitverandán.

– Te aztán megéred a pénzed! – bukott ki Hszi-menből a nevetés. Gyengéden végigfektette a virágokon, s száját az ajkára tapasztotta. – Nevezdél gyorsan a te kedvesednek! Addig nem kelsz fel!

– Kedvesem! De hiszen te mást szeretsz! – és nevetve odanyújtotta kezét Hszi-mennek, hogy húzza fel. Bal hóna alá fogta a lantot, s az iménti „Nyári zivatar” utolsó strófáját dúdolta, Hszi-men oldalán tovább folytatta útját a keskeny csapáson, mely kígyózva haladt a smaragdrét és a kásmírbogáncslugas mentén, egészen a szőlőlugasig. És elhatározták, hogy ott maradnak.

*A kő-könyöklőn
négy szellős lécfal,
körül befonva
sűrű lombbal.
Villog emitt pirossal,
mintha kakukkfű bíbor
gömbjei lángolnának
fűszeres illatot ontva.
Felhőznek zöldes
gyöngyök amott.
Mint tarka kristály
lőszügyeken,
tég lákon nedves
fényű zománc.
Aranybolyhozta lugas:
édes nedvek,
csodaillatok lakása.
Messzi nyugati
táj adománya.*

A lugasban csupán négy porcelán zsámoly állt rendetlen összevisszaságban, de kéznél volt egy háromnyakú kancsó is a palackjátékhoz a szükséges dobonyilakkal együtt. Ám hamarosan megjelent Csun-mej egy jókora korsó borral, mögötte Őszirózsa óvatosan, egy hatalmas elemózsiás dobozzal, melynek tetején egy ki-kiloccsanó kompótostálat egyensúlyozott.

– Ma délelőtt már kiszaladtad a lelkedet, kis húsgombóc – szólt Aranylótusz Tavasziszilvához. – Minek hajszolod magad már megint?

– Azért, mert kegyednek éppen ide tetszett elbújni! – szájalt a kicsike. – Még hová a csudába nem kergetné az embert!

Tavasziszilva ott maradt, hogy a párocskát kiszolgálja, míg Őszirózsa mindjárt visszafordult. Hszi-men Csing kinyitotta a dobozt. Nyolc kis tálban nyolc különböző ínyencfogás, és minden egyes tálka külön rekeszben különleges gonddal elhelyezve; továbbá volt ott még a dobozban egy kis ezüstkorsó szőlőbor, két liliumkehely formájú kis arany ivópohár, valamint

két pár elefántcsont evőpálcika.

Hszi-men Csing két egymás mellé tolt zsámolyon nagy ügyel-bajjal helyet szorított az ételnek-italnak, míg jómaga s Aranylótusz a két másik ülőalkalmatosságon foglalt helyet. Ezek után szorgalmasan nekiláttak az evésnek-ivásnak, s közben-közben, csak úgy időtöltésből, hajítónyíllal megcélozták a háromnyakú kancsót.

A hirtelen elfogyasztott tekintélyes mennyiségű bor hamarosan fejébe szállt Aranylótusznak, arcát enyhe barackszirompír öntötte el, mandulavágású szeme nedvesen csillogott, akár az őszi harmat. Hszi-men Csing most újabb kancsó borért szalasztotta Csun-mejt, mire Aranylótusz megkérte a leányt, egyúttal hozzon néhány gyékényt és párnát is, mert kissé elfáradt, s szeretne leheveredni. Nemsokára megjelent Öszirózsa, gyékényekkel és párnákkal felpakolva. Aranylótusz kényelmes fekhelyet készített magának, majd elbocsátotta a kicsikét.

– Zárd be magad mögött a park kapuját! – parancsolta. – Nem kell már visszajönnöd, csak ha üzenek érted. – Most mindketten kényelembe helyezték magukat. Hszi-men Csing mindenekelőtt levetette a kabátját, s felakasztotta a könyöklőre, majd néhány percre félrevonult a közeli bazsarózsaágyakat szegélyező bokrokba; visszatérve, Aranylótuszt már anyaszült meztelenül találta a földre terített gyékényeken. Csak a kis vörös atlaszpapucs virított a lábán. Kezében legyezőt forgatott, azzal hűsítette magát.

Meztelensége láttán Hszi-men Csing vére egyszeriben száguldozni kezdett. Nagy sietve ő is lehányta magáról a még rajta levő ruhákat, és lekuporodott az egyik porcelán zsámolyra. Először jólesően kinyújtotta a lábát, s lábujjaival egy ideig élvezettel csiklandozta Aranylótusz kis „békáját”, majd még a szaténpapucsot is lehúzta róla, és hogy, hogy nem, hirtelen különös ötlete támadt: az asszony két szétvetett lábát a lábtekerccsekkel a lugas hátsó bejáratának oszlopaihoz erősítette. Aranylótusz most úgy feküdt ott, mint holmi hanyatt döntött sárkány, melynek ég felé áll két mellső patája; ilyen helyzetben fogadta a tüzes szerelmi támadást.

Hszi-ment buzgó igyekezete kellős közepén Tavaszi-szilva váratlan megjelenése zavarta meg. Meg kell hagyni, a lány furcsa helyzetben lepte meg őket, ezért a boroskancsót halkán letette a szőlőlugas elülső bejáratánál, s Hszi-men hátranyújtott kezének elküldő intésére, tapintatosan elvonult a

közeli Felhőtanya Pavilonba, ahol letelepedett, és sakkozni kezdett egymagában.

Ámde Hszi-ment a lány közelsége újabb vágyakra és gyönyörökre ingerelte, ezért egy szempillantás alatt faképnél hagyta Aranylótuszt, és úgy, ahogy volt, pucéran nekilódult, és a kiugró sziklák között a kavicsos ösvényen kanyarogva, hatalmas ugrásokkal a Felhőtanya Pavilon felé iramodott. Tavasziszilva már messziről megpillantotta, és gyorsan kisurrant a szabadba: végigszaladt a Rejtett Tavasz Barlangja mellett vezető keskeny oldalösvényen, és bevetette magát a sűrű bozótba, ahol rejtve gondolta magát Hszi-men Csing elől. De tévedett, mert üldözője felfedezte búvóhelyét, s most ott állt előtte a félrehajtott ágak között, futástól felhevülve, elfúló lélegzettel.

– Megvagy végre! – kiáltotta nevetve. Majd mint holmi könnyű batyut felkapta, és karjaiban bevitte a szőlőlugasba. Ott az ölébe ültette, és kényszerítette, hogy igyék vele egy pohár bort. A kicsike csodálkozó szemecskéi ekkor megakadtak Aranylótuszon, aki még most is az iménti helyzetben, a lugas hátsó bejáratának oszlopaihoz kötözött lábbal feküdt a gyékényeken.

– Mondhatom, elég pajzánul viselkednek itt fényes nappal! – kockáztatta meg a lány. – Mi lesz, ha véletlenül idetéved valaki?

– Ne beszélj bolondokat! Hiszen megparancsoltam Öszirózsának, hogy zárja be a kaput. Remélhetőleg nem nyitottad ki! No de most ide süss, te kis kotnyeles, egy újfajta palackjátékot mutatok neked. Neve is van a játéknak: „aranygolyóbissal lődözni ezüsthattyúkra”.

A cukrozottgyümölcsös-tálból kihalászott három kemény, sárga ringlót, és nagy körülményesen megcélozta a földön fekvő Aranylótusz virágkelyhét. Három lövés, három találat.

– Jaj, ne, hisz agyonlősz! – rikácsolta a becsípett szépasszony, szinte fetrengve a nevetéstől, miközben Hszi-men három jókora pohár „Ötillatboldogság” bort hajtott fel, mintegy önmaga megjutalmazására a találatokért.

– Adj neki is inni valamit, és hűsítsd kicsit a legyezővel! – parancsolta Hszi-men akadozó nyelvvvel a szobalánynak. – Én must aludni szeretnék.

Nehézkesen lerogyott a gyékényekre, és azon nyomban elaludt.

Tavaszszilva pedig, aki megundorodott a jelenettől, felhasználta a kedvező alkalmat, halkán elosont az alvó ember mellett, és egyszeriben kereket oldott.

Még egy órába sem tellett, s Hszi-men Csing ismét magához tért, de máris újabb vágy ébredt benne.

Miután kielégült, nem bántotta többé Aranylótuszt. Az teljesen kimerülve, ernyedt tagokkal hevert a gyékényeken, már lélegzeni is alig tudott, nyelve hegye pedig hideg volt, akár a jég. Hszi-men Csing most végre kiszabadította az asszony lábait, leengedte őket a földre, és kényelmes, félig ülő helyzetbe segítette. Aranylótuszba lassan visszatért az élet.

Hszi-men Csing rásegítette a ruhákat, majd – miközben Tavaszszilva és Őszirózsa összecsomagolta a terítőket és az edényt – elkísérte a pavilonjába.

„Ma legyőztem” – gondolta magában.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET
*A véletlen szerencse győzelemhez segíti
a fiatal Csont.
Aranylótusz felajzza Hszi-ment,
együtt lubickolnak
az orchideavízzel teli dézsában*

Midőn másnap reggel, papucsából kibújva, Aranylótusz újból fel akarta venni a vörös szaténtopánkát, amelyet előző nap viselt, az egyiket nem találta sehol. Hiába kereste itt is, ott is, szőrén-szálán eltűnt. A két szobalány is hasztalan kutatta át lakosztályának szobáját, nem volt sehol.

– Talán tegnap este vesztette el odakint a parkban? – kockáztatta meg Öszirózsa félénken.

– Ostoba teremtés! Tán azt hiszed, mezítláb jöttem vissza?

De rövid gondolkodás után hozzátette: – Talán bizony egy szellem lopta el. Tavasziszilva, menj Öszirózsával a parkba, és segíts megkeresni. Ha nem találja, büntetésből kövel a fején kitérdepeltetem az udvarra.

A két komorna rövidesen visszajött, dolgavégezetlenül. Mindenekelőtt a szőlőlugas környékét kutatták át gondosan, de mindhiába.

– Akkor hát ki az udvarra, kezd meg a büntetésedet! – szólt Aranylótusz szigorúan Öszirózsához.

– Ó, engedje meg, úrnőm, hogy még egyszer átkutassam a parkot! – rimánkodott a lány. – Ha ezúttal sem találom, verjen meg, ahányszor csak akar.

– Bolondokat beszél – szólt közbe Tavasziszilva. – A parkot minden reggel gondosan felsöprik. Még a legkisebb szöget is megtalálják, hát még egy piros papucsot.

– Bízd csak úrnőnkre, majd ő megmondja, hogy tovább kereshetem-e vagy sem! Egyáltalán mi közöd hozzá? – kardoskodott Öszirózsa.

– Jól van, menjetek, keressétek még egyszer! – döntötte el a vitát Aranylótusz.

Ez alkalommal még sokkalta tüzetesebben kutatták át a kertet, de megint

csak eredmény nélkül. Mérgében Tavasziszilva két csattanós pofont adott fiatalabb társnőjének, és már-már visszafordult.

– Ó, most jut eszembe, a hóbarlangban még nem is kerestük! – kiáltott fel Őszirózsa izgatottan, és görcsösen megragadta Tavasziszilva karját.

Talán a Rejtett Tavasz Barlangjára gondolsz, ahol az úr időnként befűttet, és eltölt egy-egy éjszakát? Úrnőnk semmiképpen nem járhatott arrafelé. De felőlem megnézhetjük.

Bementek hát a barlangba, benéztek az ágy mögé, bekukkantottak az asztal alá, minden egyes zugot átkutattak, és még az edényeknek is a mélyére néztek. Végül már csak egy könyvesláda maradt hátra. Őszirózsa nyomban kutatni kezdett benne, de Tavasziszilva figyelemre se méltatta a ládát.

– Hogy az ördögbe kerülne úrnőnk cipője ebbe a poros ládába? Hiszen láthatod, hogy névjegyekkel van tele. Gyere, menjünk tovább! Itt hiába töltjük az időt.

Már a kijárat felé indult, amikor váratlanul örömujjongást hallott: – Itt van, megtaláltam!

Tavasziszilva ímmel-ámmal hátrafordult, és hitetlen-kedve belesandított a ládába. S valóban, néhány füstölő-pálcika közé ágyazva, ott pihent békésen a papirosba csomagolt piros szaténpapucs.

– Való igaz, úrnőnk cipője! – mondta meglepetten. – De hát hogyan került ide? Fölöttébb rejtélyes dolog.

S már vitték is zsákmányukat rohanvást a pavilonba.

– Megtaláltuk – újságolta Tavasziszilva lelkesedve. – A Rejtett Tavasz Barlangjában találtunk rá, egy könyvesláda fenekén, egy halom névjegy és egy csomó füstölőpálcika között.

Aranylótusz elvette a papucsot, és összehasonlította a másikkal. Igen, ugyanaz a vörös szatén, ugyanaz a hímzett virágminta, ugyanaz a fehér selyem talpbélés, ugyanaz a zöld sarok, ugyanaz a kék fémcsat. De hopp, megálljunk! Tüzetesebb vizsgálatnál jelentéktelen eltérés mutatkozott: az egyik papucs pántja halványzöld anyagból készült, a másiké jégmadárkékből.

Aranylótusz most felpróbálta a barlangban talált papucsot, s lám, szűknek bizonyult. Nyomban rájött, hogy a topánka csakis a nemrég elhunyt Huj-liené lehetett, mert a házbéli asszonyok közül csak Huj-lien lába volt kisebb az

övénel.

– Nem az enyém – fordult hirtelen Tavasziszilvához. – Vidd ki ezt a feslett teremtet az udvarra, térdepeltesd le, és tégy még egy jókora követ is a fejére!

Most már hasztalan volt minden sírás, könyörgés, Őszirózsát kivezették az udvarra, letérdepeltették az átforrósodott kőlapokra, nehéz, durva követ raktak a fejére, s ott sínylődött szegény a tűző napon.

Aranylótusz másik papucsba bújt, de minthogy az alsó helyiségekben rekkenő volt a hőség, felment az emeletre, s Tavasziszilvával maga után hozatta az öltözőasztalkát és a mosdóvizet. Inkább odafent, a szellős erkélyes szobában hozta rendbe magát.

Épp aznap reggel történt: a fiatal Csen kis időre otthagya az üzletet, hogy az árnyas parkban hűsöljön egy kicsit. A kapuban belebotlott Laj-csao szolgálfiába, a homokban játszó kis Vasnyílveszőbe. A kisfiúnak természetesen nyomban megtetszett a Csennél levő lepkefogó háló.

– Adja nekem azt a hálót, fiatalúr! – rimázkodott.

De Csen tagadóan rázta a fejét, mondván, hogy a hálót már odaígérte valakinek, de legközelebb majd hoz neki egy másikat ajándékba.

– Nem, én ezt szeretném! – könyörgött tovább a kisfiú. – Adok valami szépet cserébe.

– Ugyan mit adnál? Hadd látom!

A kis majom gyorsan benyúlt a zsebébe, és egy virágokkal kihímzett piros szaténpapucsot húzott elő.

– Hát ezt meg honnan szedted? – kérdezte Csen csodálkozva.

A kis majom hamiskásan mosolygott.

– Tudok egy titkot, fiatalúr! Áruljam el? Tegnap este a tóparton játszottam, hátul a parkban. Mikor a szőlőlugas közelébe érek, mit látnak szemeim: urunk odakötözte az Ötödiket lábbal felfelé a lugas bejáratához, és hancúrozott vele, már ahogy nagyoknál szokás. Később, mikor már elmentek, visszaosontam a lugasba, ugyanis szerettem volna kérni Tavasziszilvától egy kevés megmaradt befőttet, de ő már elment addigra... ekkor akadtam a papucsra.

A fiatal Csen egy ideig vizsgálódva méregette a holdsarló formájú, lágyan ívelő s a vízililiomok halványpiros színében játszó kecses topánkát.

Egybevetette tenyerének hosszával.

„Annyi, pontosan három hüvelyk – állapította meg magában –, csakis az övé lehet.”

– Add nekem! – szólt most már hangosan a kis majomhoz. – Holnap kapsz tőlem egy szép lepkefogó hálót.

– Igazán nem csap be?

Ebben biztos lehetsz!

A papucsot titkos diadallal kabátujjának zsebébe csúsztotta, s ezzel továbbment.

„Az ég küldte nekem ezt a cipőt – gondolta örömmel. – Már jó néhányszor cicáztam vele, de valahányszor közel kerültem céломhoz, kisiklott a kezem közül. De most aztán sarokba szorítom. Gondom lesz rá, nehogy még egyszer egérutat nyerjen az ágyfüggöny redői között.”

*Csak várd ki a percét: a cérnaszál
magától a tű fokába talál.*

Egyenesen Aranylótusz pavilonja felé tartott. Az udvaron áthaladva látta, hogy a tűző napban ott térdepel a kemény kőlapokon Őszirózsa, egy súlyos kővel a fején.

– Mi történt, kicsike? Fegyengyarmatra küldtek? – szólt oda tréfásan a lánynak, de mindjárt meg is szánta, és levette fejről a súlyos terhet.

Aranylótusz az erkélyszobában meghallotta az idegen hangot, s így szólt Tavasziszilvához:

– Ki volt az? No, nézd csak a szemtelent, hogyan merészeli levenni a kis ringyó fejről a követ?

Csun-mej gyorsan leszaladt az emeletről.

– Hszi-men úr veje van itt! – kiáltotta. – A követ visszatettem Őszirózsa fejére.

– Úgy? Kísérd csak fel! – parancsolta Aranylótusz.

Csen belépett. A két elülső ablak tárva-nyitva állt, a függönyök felhúzva.

Aranylótusz a tükör előtt ült, s éppen feltűzte haját: vastag hajfonatai feketén csillogtak, akár az olaj, és itt is, ott is a földet súrolták. Csen félrehúzódott, leült egy kis zsámolyra, és kedvére gyönyörködött az asszonyban.

Aranylótusz végre elkészült a bonyolult művelettel. Az ezüsből szőtt hajháló szépen simult gondosan elrendezett illatfelhőire, melyek között elvétve egy-egy gyöngyszem vagy tarka zománcvirág csillogott. A halántékáról négy merész ívben kunkorodó tincs tapadt az arcára.

Most felállt, s újból megmosta kezét a mosdótálban. Azután Tavasziszilva elvitte az öltözőasztalkát, és teát hozott. A vendég egész idő alatt mosolyogva ült helyén, és egy árva szót sem szólt.

– Min nevet, sógorom?

– Azon, hogy hiányzik valamije, amit értékesnek tart, de nem találja.

– És tegyük fel, valóban hiányzik valamim, akkor is mi köze hozzá, maga gonosz kópé? Különben is honnan tudja?

– Kedves sógornőm, én a legjobb szándékkal jöttem, egy málhás számár jóságos megértésével és végtelen türelmével, ön pedig barátságtalanul rám támad! Ezek után akár mindjárt el is mehetek. – Felállt, és valóban az ajtó felé indult, de Aranylótusz visszatartotta.

– Tudom, hogy most, miután drágalátos Huj-lienje nincs többé, egyszerre újból az eszébe jutottam. De mondja csak ki nyíltan, mire gondol: mim hiányzik?

Csen mosolyogva húzta elő ujjából a piros szaténpapucsot...

– No, kié ez? – kérdezte.

Tehát maga lopta el, maga gonosz! Az a szegény cseléd pedig hiába lótot-futott, és ártatlanul kellett bűnhődnie!

– Még hogy loptam? Azt már nem! Egész más úton jutottam hozzá.

– Természetesen lopta! Különben is, ki más merészelne szobámba tolvaj patkány módjára belopózni?

– Engedelmével, már két napja nem jártam itt.

– Várjon csak, maga szemtelen, megmondom Hszi-men Csing úrnak.

– Felőlem! Talán azt hiszi, megijedek tőle?

– És mi lesz, ha elmondom neki, hogy vagy hétszer-nyolcszor is

megkörnyékezte az ő drága Huj-lienjét? De most ide azzal a cipővel, és vallja be őszintén, hogyan került magához, ha már egyszer azt állítja, hogy nem lopta? Vegye tudomásul, teljesen ki van szolgáltatva nekem.

– Kedves sógornóm, maga olyan megértő asszony, most pedig igazán magunk között vagyunk, ne legyen már olyan hideg! Szépen elszórakozunk, jó lesz? Ha mindenáron vissza akarja kapni a cipőt, szívesen odaadom. De villám sincs mennydörgés nélkül, tehát cserébe nekem is kapnom kell valamit.

– És mi legyen az?

– Ajándékozza nekem például ezt a zsebkendőt itt, mely kikandikál a ruhája ujjából.

– Ezt gondolja? Nem, ezt nem lehet. Hszi-men úr nagyon is jól ismeri, tüstént rájönne, kitől kapta. Várjon türelmesen holnapig, akkor majd adok egy másikat.

– De mikor én éppen ezt szeretném, kedves sógornóm. Nem adnám cserébe száz másikért – fogta ismét könnyörgésre a szót.

Aranylótusz nem állta meg nevetés nélkül.

– Kiállhatatlan csirkefogó! Teljesen levesz a lábamról az erőszakosságával. Itt van, vigye!

S ezzel átnyújtotta az oly nagyon áhított, áttört szegélyű, finom, fehér batiszt zsebkendőt, melybe ezüstszállal be volt hímezve nevének, a Pan Csin-liennek három írásjegye, és amely voltaképpen arra szolgált, hogy a kéjes, kakadusikoltásoktól hangos forró éjszakákon felitassa vele illatos bőrének gyöngyöző izzadságcseppjeit.

– De rejtsd el ám jól! Nehogy a feleséged meglássa, tudod, milyen éles a nyelve.

Csen mélyen meghajolt, s köszönetet mormolva átnyújtotta a papucsot, és részletesen elmesélte, hogyan találta meg Vasnyílvessző a szőlőlugasban, s végül hogyan sikerült megszereznie tőle. Aranylótusz arcát halvány pír borította el.

– Hallottak már ilyet, ebadta kis csibész! Nem elég, hogy elcseni a holmimat, még leskelődik is! Ha elmondom Hszi-men úrnak, bizonyára nem ússza meg alapos verés nélkül.

- Nagyon kérem, ne mesélje el! Még én is bajba keverednék.
- Miért lennének kíméletesek egy ilyen skorpióval szemben?

Még javában folyt a vita, érvek és ellenérvek röppentek, amikor megjelent az egyik szolga Hszi-men Csing üzenetével, hogy jöjjön a fiatal Csen a homlokzati terembe, mert szükség van rá az üdvözlőkártyák megírásánál. Aranylótusz gyorsan kituszkolta a szobából, s Csen lesietett a lépcsőn.

Miután egyedül maradt, egy könnyű nádpálcát hozatott Tavasziszilvával, hogy jól ellássa a baját Őszirózsának, mert bizony az elveszett papucssal kapcsolatos ügy nagyon kellemetlen volt a számára.

– De hiszen megtaláltam a papucsot, miért kapnék akkor verést? – tiltakozott a kicsike, ám hasztalanul.

– Nézd csak meg jobban, ez itt az én papucsom! – támadt a lányra Aranylótusz mérgesen, s orra elé tartotta a fiatal Csentől átvett papucsot. – Ezt kellett volna megkeresned, te mulya!

Őszirózsa jó ideig szinte dermedten meredt a papucsra.

– Na de illet! – dadogta elképedve. – Ezek szerint három egyforma papucs van asszonyomnak!

– Miket beszélsz? Meg akarsz talán győzni, hogy ez az idegen cipő is az enyém? Minek nézel, háromlábú holdbékának?

S megparancsolta Tavasziszilvának, húzzon társnőjére tízet a nádpálcával. A fájdalmas művelet közben a kicsike zokogva ölelte át haragos úrnőjének térdét, és Tavasziszilvára mutatva, így kiáltott:

– Ha ez itt nem hagyta volna tárva-nyitva a kaput, senki idegen nem tehetne volna be a lábát a parkba, s nem is lophatta volna el senki a cipőt! Egyedül ő a hibás!

– Ez már felháborító! Még engem is meg akar gyanúsítani – védekezett Tavasziszilva. – A te feladatod volt tegnap, hogy elrakd a párnákat és gyékényeket, az elveszett papucsot is meg kellett volna találnod. Még ha egy díszcsat vagy gyűrű lett volna, csak hagyjád, akkor nyugodtan érvelhetnél ilyesmivel, de egy piros cipő nem kerülheti el az ember figyelmét. Úrnőd még nagyon is elnéző. Húszat, harmincat érdemelnél!

– És szegény Őszirózsának megint nyelnie kellett, megint ő húzta a rövidebbet.

S ugyanilyen keményen fizetett csínyjéért Vasnyílvessző, a szegény kis majom. Hszi-men Csing még aznap délután megtudta Aranylótusztól, mit követett el a gyerek, mire kegyetlenül megpofozta, és úgy összerugdalta, hogy az torkaszakadtából visítani kezdett, mint egy malac, amikor ölni viszik, és inkább holtan, mint élve nyúlt el a teraszlépcsőn, ahol éppen játszott. Amikor újból magához tért, és elmesélte szüleinek, mi készítette Hszi-ment ekkora kegyetlenségre, édesanyja, Ji Csang-csing nyomban a konyhába rohant, és hol nyugat, hol meg kelet felé fordulva, hangos szitkozódással és élénk taglejtésekkel adott kifejezést megbotránkozásának.

– Ez az átkozott néember – fakadt ki legelsőbb Aranylótusz ellen –, egyszer még rossz vége lesz, akárki meglátja! Mit vétett neki a fiam? Még alig tizenkét éves a gyerek, most van a kamaszkorban, ezt igazán figyelembe vehetné! Hogy lehet egy ilyen buta gyerekcsíny miatt félholtra verni? Az Ötödiknek és kanteknőcének is megvannak a maga hibái. Se vége, se hossza nem lenne bűneik felsorolásának!

Amikor az elkövetkező esték egyikén Hszi-men Aranylótusznál időzött, feltűnt neki, hogy piros sarkú új zöld atlaszpapucs van a lábán.

– Miféle ízléstelen holmi ez, kedvesem! – jegyezte meg rosszallóan.

– Hiszen csak közönséges papucs. Mióta az a kis rabszolga fiú koszos ujjjaival összemaszatolta a pirosat, nincs többé kedvem felvenni.

– Akkor varrj magadnak egy pár újat. Tudod, hogy nekem piros papucsban vagy a legizgatóbb.

– Igazán? Különben éppen eszembe jutott valami – s Csun-mejjel odahozatta a Rejtett Tavasz Barlangjában talált papucsot. – Ráismersz?

– Nem emlékszem rá.

Ne hetykélkedj, mint a kakas, mely később már meg sem ismeri a tyúkját! Igazán ráismerhetnél: a te Huj-lienedé volt! Egyébként túlságosan finom egy ilyen cseléd büdös lábára! Egy könyvesládában feküdt, halomnyi névjegy alatt, egy csomó füstölőpálcikával együtt.

Majd Őszirózsára mutatva, így folytatta:

– Ez az ostoba teremtés pedig el akarta hitetni velem, hogy az enyém! Szentelenségéért tíz botütéssel lakolt. – Majd a lányhoz fordult: – Fogd, neked ajándékozom, viseld.

– De úrnőm, hiszen ez kicsi nekem – válaszolta Ószirózsa félénken. – Még a nagyujjamra is alig férne rá.

– Mit, még feleselni merészelsz? Büszke lehetnél, hogy gazdád néhai szeretőjének cipőjét viselheted! Vagy gondolod, hogy urad ilyen féltő gonddal őrizte volna, ha nem lenne drága emlék?

Ószirózsa átvette az ajándékot, és szófogadóan éppen távozni készült, amikor Aranylótusz visszahívta.

– Hozz egy kést! – parancsolta. – Meggondoltam magam, pöcegödörben a helye. – Majd Hszi-menhez: – Nézd csak, milyen könnyen hasad! Sajnálod?

– Ugyan mit képzelsz! – szólt Hszi-men nevetve, tettetett közönnyel.

– Egyszóval nem sajnálod? Megesküdnél rá? Akkor miért rejtetted el olyan gonddal? Mégiscsak azért, hogy ha néhanapján előveszed, egykori viselőjére emlékeztessen. Vagy talán olyan gyorsan közömbössé válsz egykori szerelmeid iránt, s nyomban kitörlöd őket emlékezetedből? Akkor nyilván énram is ez a sors vár, te szörnyeteg.

– Jól van már, no! – békítgette mosolyogva Hszi-men. – Tehozzád mindig kedves volt, és tisztelte személyedet.

És gyengéd csókjával gátat vetett a további feleselésnek.

Másnap délelőtt Aranylótusz ott ült a malachitveranda lépcsőjén, és nagy szorgalmasan új papucsát varrta. Maga mellé tette a varrókosárcát, hátha szüksége lesz rá. Térdén egy kiterített papírlap, melyre ügyes ecsetvonásokkal felvázolta az épp kigondolt papucsmintát.

– Mit rajzolsz? – kíváncsiskodott a Hatodik, akit saját szórakoztatására odahívott.

– Az új piros papucsomat. Kívül piros atlasz, belül virágos fehér selyembélés. Elöl, az orrára, egy papagájt hímzek majd, mely éppen beleharap egy barackba.

– Van is a ládámban hozzá való piros atlaszom. Mindjárt érte megyek, és segíték neked a varrásban – ajánlkozott a Hatodik.

Elhozta az anyagot és varrószerszámait, majd Aranylótusszal együtt munkához látott.

– Tudod, mit gondoltam? Harmadik nővérünk is velünk tarthatna. Úgyis elhatározta, hogy új papucsot varr magának. Elmegyek érte – javasolta Aranylótusz, s hamarosan vissza is érkezett kéz a kézben Meng Jü-louval.

A Harmadik egy pár félig kész fekete atlaszpapucsot vett elő varrókosarából.

– Kit akarsz ezzel felizgatni? – kérdezte az örökösen gyanakvó Aranylótusz.

– Még hogy én felizgatok valakit! Nem, timellettetek, friss körtevirágok mellett, én már öregasszony vagyok. Az általam gerjesztett felhőt bizony már dróttal összevarrt erős birkabőrbe kellene csomagolni, nehogy egy cseppecske is átszivárognék rajta! – tréfálkozott lemondóan a harmincéves, érett asszony.

Ezzel munkához láttak mind a hárman, szorgosan csattogott az olló, száguldott a tű. Jó tanácsokkal látták el egymást, s úgy melleleg meghányták-vetették a legújabb házi pletykákat. Így többek között szóba került az elvesztett papucssal kapcsolatos bonyodalom; Aranylótusz feszült figyelemmel hallgatta, mit mesél Meng Jü-lou a megvert kisfiú édesanyjának, Ji Csang-csingnek, a konyhában és a hátsó helyiségekben elhangzott kifakadásáról.

– Özönnyi szitkot szórt rád, Hszi-menre és Hszi-men vejére. Csak úgy röpködtek a „néember”, „kanteknőc”, „fiatal kos” meg a hasonló jelzők. És azt is mondta, hogy ti sem vagytok hibátlanok. Eleinte nem értettük, miért szitkozódott, de később Hszi-men lánya magához hívatta a gyereket, és akkor megvilágosodott előttünk minden. Még szerencse, hogy Holdasszony nem volt jelen, különben ellátta volna a bajodat.

– Mondott még valami mást is rólam?

– De még mennyire! Egy kilencfarkú rókaszukát emlegetett, mely megbabonázta az egész házat. Állítólag a te lelkesed szárad annak a derék Laj-vangnak a háztól való elűzetése is, és hogy a felesége felakasztotta magát. Most pedig, legalábbis azt állítja, valami semmiség, egy elvesztett papucs miatt, az eget és földet is megmozgattad, és félholtra verettél egy szegény kisfiút, aki csupán torkoskodni szeretett volna. Kegyeskedtél volna te magad vigyázni a cipődre. De nyilván tökrészeg voltál ott a szőlőlugasban. Különben teljesen érthetetlen, hogyan indulhat el valaki fél pár cipővel a lábán. Minden semmiség miatt feje tetejére állítod a házat.

– Úgy, szóval ha egy inas le akarja szúrni a gazdáját, őneki az semmiség? Te is jelen voltál, harmadik nővérem, amikor Laj-hszing felhívta figyelmünket a fenyegető veszélyre. Kívánhatja-e tőlünk valaki, hogy egy gyilkos felesége lebzseljen körülöttünk naphosszat? És ha nem szólok, akkor egyenesen bűntárs lettem volna a tervezett gyilkosságban. Nem, aki bűnt követ el, az számoljon a következményekkel; aki kölcsönkér, ki van szolgáltatva a hitelezőnek: szemet szemért, fogat fogért. Ki tudja, talán már régen kútba fojtottak volna, ha nem cselekszem idejekorán. – Aranylótusz egészen nekihevült, arca kitüzesedett.

– Nyugodj meg, ötödik nővérem – csillapította Meng Jü-lou. – Mi hárman jól megértjük egymást, nincsen titkunk egymás előtt. De légy szíves, tégy lakatot a szádra, és ne szólj senkinek arról, amit most mondtam neked.

Aranylótusz azonban nem sokat törődött az intellemmel. Hszi-men még aznap este pontosan tudott mindenről, mire Laj-csaónak másnap reggel feleségével, Ji Csang-csinggel, és fiával, Vasnyílvesszővel együtt el kellett hagynia a házat.

Holdasszony annyit még el tudott érni, hogy beköltözhetek Ping asszony Oroszlán utcai házába, és Ping-an helyett átvették a telek őrzését. Ping-an viszont új beosztást kapott: ő lett a kapus a Hszi-men házban. Aranylótusz ismét legyőzte egy veszélyes ellenfelét.

A finom bíborszín szálak, melyekkel Aranylótusz magához kötötte Hszi-ment, erősnek, elszakíthatatlannak bizonyultak, akár a drót; Hszi-men Csing viszont kifogyhatatlan volt az ötletesebbnél ötletesebb szerelmi játékokban.

Egy szép napon, úgy déltájban, épp ott ült a kilátópavilon Panoráma Csarnokában, banánlevéllel legyezgette magát, és belefeledkezett a déli napsütésben izzó, kellemes illatoktól áthatott csendes park szépségeibe, melynek varázsát a költő ekképpen énekli meg:

Zöld árnyak, fölöttük

*déli verő lángol.
Tornyos ház bukik föl,
kőterasz az árból.
Kristályhang harangoz,
függöny szárnya lebben.
Nehéz rózsailleszt
bolyong a termekben.*

Csun-mej komorna épp egy csésze szilvát tett eléje.

– Mit csinál úrnőd? – kérdezte.

Őszirózsával fürdőt készített magának, s addig lepihent.

– Ó, akkor megtréfálok. Már van is egy nagyszerű ötletem.

Felhörpintette a jeges kompótlevet, majd felállt, a komornát vállánál fogva az Aranylótusz pavilonjához vezető oldalajtó felé fordította, s elindult vele.

Lábujjhegyen belépett a hálószobába. Aranylótusz aranyozott fémcsigaberakásos szép új ágyára borulva aludt. Ugyanis amióta a Hatodiknál meglátott egy ilyen csigamintás ágyat, addig nem nyugodott, míg Hszi-men öneki is nem csináltatott egyet. Hszi-men hatvan nehéz unciát fizetett a pompás darabért. Körül művészi fafaragások keretezték, jobb és bal felől egy-egy vadonatúj paraván állt, készítőjük a szokásos virágindákon és pávatollakon kívül ugyancsak csigamintákat hímzett rájuk. A bíborszín függöny tömör ezüstszögekkel volt az ágy felső keretére felerősítve. Hszi-men Csing nem fukarkodott.

Aranylótuszon csupán egy vékony, rózsaszín batiszt melltartó volt. Így hevert a hús gyékényen, könnyű, piros selyemtakaró alatt, fejét egy mandarinkacsákkal kihímzett párnán nyugtatta. Mélyen aludt. Hszi-mennek elég volt meglátnia, s máris elfogta a vágy. Csun-mejt csendben kiteszkolta az ajtón, kapkodva levette a ruháját, felemelte a takarót, s miközben gyengéden szétfeszítette a szendergő szépasszony combját, óvatosan felkapaszkodott rá, s mielőtt még Aranylótusz felocsúdott és csillagszemével ijedten széttétekintett volna, ő már a szeretkezés gyönyöreinek áldozott.

– Hogy kerülsz ide, te haszontalan? Halálra rémítéd az embert! Oly édeset álmodtam.

– Hiszen csak én vagyok! Úgy teszel, mintha holmi sosem látott, fiatal léhűtő tört volna rád.

– Miket beszélsz! Nincs az a hétpróbás csirkefogó, aki bemerészkedne a hálószobámba, ahová egyes-egyedül teneked van szabad bejárásod.

Minthogy Aranylótusz nemrégiben, amikor a malachitveranda előtt hallgatódzott, fültanúja volt, mennyire megcsodálta Hszi-men a Hatodik ülepének simaságát, titokban beszerzett egyfajta finom jázminvirágolajat, s az elmúlt napokban bőségesen bedörzsölte vele a testét. Midőn most ott feküdt rózsaszín meztelenségében, Hszi-mennek úgy tetszett, mintha az asszony bőre egész különösen sima és puha volna, és valami páratlanul nagyszerű illat áradna belőle. A vadonatúj sötétvörös selyempapucs is teljesen lenyűgözte.

– Azt mondták, éppen fürödni készülsz – szolt Hszi-men egy kis idő múltán.

– Így is van, és megengedem, hogy te is velem fürödj.

A szobalányokkal behozatta a nagy fürdődézsát, és színültig megtöltette orchideaillatot árasztó forró vízzel. Mindketten beleültek, és vidám halacsok módjára lubickolni kezdtek. Egy ideig élvezettel csapkodták a vizet, míglen Hszi-men Aranylótuszt háttal a dézsa ferde oldalának szorította, s rákezdett szokásos huncutkodására. Aranylótusz egyik kezével a dézsa szélébe kapaszkodott, a másikkal már-már kibomló haját tartotta össze, miközben Hszi-men vagy kétszázszor odacsapta testét az asszonyéhoz; e mozdulatokkal csuppanó, loccsanó hangokat idézett elő, a tengerpart iszapjában hempergő, szerelmeskedő rákokhoz hasonlóan.

Végre kielégült. Kölcsönösen megszáritották egymást, rövid, vékony inget öltöttek, és kellemesen ernyedt tagjaikat kinyújtották a fekhelyen. Elalvás előtt még egy kevés friss gyümölcsöt és édes süteményt ettek. Aranylótusz egy korty fehér bort is megkívánt. Őszirózsa odanyújtotta az ezüstserleget, de a bor hideg volt, mint a jég, mire Aranylótusz, feldühödve, a szerencsétlen komorna arcába loccsantotta.

– Mondd, te agyalágyult, hogy mered ilyen jeges itallal kínálni gazdádát?! Nem lehet téged semmire sem használni! – támadt rá az ijedt lányra. – Gyere, Csun-mej, vezesd ki az udvarra, és térdepeltesd le büntetésből!

– De hiszen az úr jégbe hűtött bort rendel már napok óta – védekezett a megszidott lány, félelmében nagyokat nyelve. – Nem tudhattam, hogy éppen ma meggondolta magát.

– Te állandóan csak feleselsz, átkozott ringyó! – fojtotta belé a szót Aranylótusz. – Csun-mej, adj neki jobbról is, balról is tíz-tíz pofont.

– Nem szeretném, úrnőm, koszos bőrének érintésével bemocskolni a kezem – húzódozott Csun-mej. – De oda-kint az udvaron jókora követ teszek majd a fejére.

Így történt, hogy szegény Öszirózsának, fején egy súlyos kővel, a tűző délutáni napban újból ki kellett térdepelnie az udvar kemény kőlapjaira. Még szerencse, hogy Li Csiao-er éppen túl akart adni egy új, fiatal komornán.

A Hatodik rábeszélésére Aranylótusz elhatározta, hogy hét unciáért megvásárolja a Másodiktól a tizenöt éves Nyárivirágot, és Öszirózsa helyett szolgálatába állítja. Az utóbbit a nagy konyhába osztották be, s ily módon megszabadult szeszélyes úrnőjétől.

HUSZONHARMADIK FEJEZET

*Caj kancellár hivatalokat
és méltóságokat osztogat.*

*Hszi-men Csinget mandarinná léptetik elő,
fia is születik*

Időközben Laj-pao kísérelőjével, Hszi-men Csing barátjával és egyben sógorával, Vu Tien-ennel, szerencsésen megérkezett a keleti fővárosba, és a Tízezer Nemzedék Kapuja előtt megszállt egy vendégfogadóban. Fáradságos menetelés volt, szörnyű volt a hőség, az öszvérek csak úgy roskadoztak a születésnap ajándékokkal teletömött ládák súlya alatt.

A két küldött másnap délelőtt az öszvérekkel együtt elindult Caj kancellár palotájához. Az új kapus még nem ismerte és be sem akarta engedni. Amikor kérdezősködésére, hogy honnan jöttek és hová tartanak, Laj-pao előadta, hogy Hszi-men úr küldöttei, és a Santung tartománybeli körzeti városból, Csinghohszenből jöttek, s át szeretnék adni az Öreg uraságnak gazdájuk születésnap ajándékait, a kapus nyersen ennyit mondott:

– Látom, nem tudjátok, hol vagytok, különben nem szemtelenkednétek így ide! Az Öreg uraságnak csupán egyetlen felettese van, alattvalója azonban millió és millió. Ezt a küszöböt még a három államtanácsos, a nyolc miniszter, a fejedelmek és a hercegek is csak hébe-hóba léphetik át. Mi dolga lehet az Öreg uraságnak a ti gazdátkkal, aki valahol nagyon messze, államunk keleti határvidékének vadonában tanyázik? Kotródjatok!

Szerencsére ott lebzelt a közelben a palota néhány alkalmazottja, akik már korábbi látogatásai révén ismerték Laj-paót. Most odalépett hozzá az egyik, és békítően így szólt:

– Ne vegyék tőle zokon! Ő az új kapus, és még csak néhány napja van szolgálatban. Nem ismeri magukat. Amennyiben beszélni kívánnak az Öreg urasággal, kihívom Ti bácsit.

Ujja zsebéből Laj-pao gyorsan előkotort egy kis csomag ezüstöt – lehetett vagy egy uncia –, s átnyújtotta segítőkész párfogójuknak.

– Nem jár nekem semmi – szabadkozott a szolgálatkész fiatalember. – Inkább tegyenek hozzá még egy unciát, s adják a kapusnak meg a

segédjének, hogy legközelebb már megismerjék magukat.

Laj-pao sürgősen megfogadta a jó tanácsot, mire a kapus barátságosan elvigyorodott.

– Szóval Csinghohsziemből jönnek?... Nos, akkor legyenek egy kis türelemmel. Mindjárt bejelentem érkezésüket Ti intendánsnak. Az Öreg uraság éppen most tért vissza az Etertiszta Palotából, s pillanatnyilag a könyvtárban pihen. – Ezzel már el is tűnt a palota belsejében. Hosszú idő után Ti intendáns kísértében tért vissza. Élénk színű harisnyába bújtatott lábán Ti bácsi szellős háncsszandált viselt, testén pedig vékony kék selyemkabátot, amelyet a taoista papok. Ő már régebről ismerte Laj-paót.

– Ha jól emlékszem, maga már járt minálunk, ajándékokat hozott az Öreg uraságnak.

Laj-pao meghajolt, egyik kezével átnyújtotta a névjegyet, a másikkal egy nankingi selyembe bugyolált, harminc uncia súlyú ezüstcsomagot.

– Gazdám sokszor üdvözli – mondotta –, és kéri, hogy méltóbb ajándék hiányában ne vesse meg ezt a csekélységet: tekintse barátsága jelének.

– Tulajdonképpen nem volna szabad elfogadnom de megbántani se szeretném magukat...

A súlyos csomagocskát kabátujja zsebébe csúsztatta, majd futó pillantást vetett az ajándéklistára, melyet Laj-pao átnyújtott neki.

– Jöjjenek velem!

Egy második kapuhoz vezette őket, melynek nyugati szárnyában három szoba állt a várakozó látogatók rendelkezésére. Leültette és teával kínálta a jövevényeket. Kisvártatva már jöttek is értük: az Öreg uraság már várja őket a homlokzati fogadóteremben. Odatérdeltek az emelvényen trónoló Caj kancellár elé, Ti intendáns átnyújtotta urának a látogatók névjegyét, valamint az ajándéklistát. Időközben néhány szolga kicsomagolta az ajándékokat, behozta a terembe, és szép sorjában kirakta az emelvényre.

Sárgán csillogott a *sou* írásjegy formájú, vert arany kanna, sejtelmes fényt árasztottak a jádeserlegek, vakító szikrákat lövelltek az ezüst gyümölcstartó négy évszakot ábrázoló géniuszaik, szemkápráztatók voltak az öt színben pompázó kigyómintával kihímzett atlaszöltözékek; emitt az aranykorsóból nemes tangjangi bor csillant elő, amott ezüsttálkákban ritkábbnál ritkább gyümölcsök sorakoztak. Csoda-e, hogy a megajándékozott szíve szinte

repesett ennyi gyönyörűség láttán?

– Semmi esetre sem fogadhatom el e drágaságokat – szólott a kancellár. – Vigyétek vissza őket!

A két küldött többször egymás után gyorsan meghajolt.

– Urunk e jelentéktelen semmiségeket csupán hódolata jeléül küldte. Uraságod ossza szét őket belátása szerint.

– Ez már egészen más beszéd. Akkor elfogadom az ajándékokat két oldalamon felsorakozó embereim javára.

Intett, és elhordatta a lábánál felhalmozott kincseket.

– Uratok ismételten megtisztelt figyelmességével. Magam sem tudom, hogyan viszonzom. Mondjátok, van-e neki egyáltalán valami hivatali rangja?

– Nem, urunk egyszerű polgár, semmiféle rangja nincs.

– Úgy. A császár jóvoltából véletlenül néhány kitöltetlen kinevezési okmány van a birtokomban. Kinevezhetném gazdákat helyettes bírónak, s ezzel kitölteném a Ho bíró áthelyezése folytán támadt ürt. Mi a véleményetek róla?

Laj-pao a földig hajolt.

– Urunk a kegyes előléptetéssel örökre le lenne kötelezve az Öreg uraságnak, nem felejtene el jóságát, míg csak az aggastyáni évek fehér rizssporral nem hintik be haját, s törődött teste az évek súlyától rogyadozik.

A kancellár íróasztalt állítatott maga elé, és néhány kitöltetlen kinevezési okmányt hozatott, melyek közül egyet kiállított Hszi-men Csing nevére. Az okmány tanúsága szerint Hszi-men Csing Santungban helyettes körzeti bírónak neveztetik ki, „Aranybotörző”-i ranggal.

– Ami pedig benneteket illet, a születésnap ajándékok ideszállításával súlyos terhet vállaltatok magatokra – folytatta a kancellár. – Mondd, Laj-pao, voltaképpen ki a kísérod, aki ott térdel mögötted?

– Gazdám sógora, Vu Tien-en.

– Szóval a sógora. Buzgó kötelességteljesítéséért elismerést érdemel. Ezért kinevezem csinghohszieni postamesternek.

S már ki is állított egy másik, ez alkalommal Vu Tien-en névre szóló

kinevezési okmányt.

A boldog Vu Tien-en hálája jeléül olyan lendülettel verte homlokát a padlóhoz, hogy csak úgy csattant, mint amikor fokhagymaszárat zúznak szét a mozsárban.

A kancellár most egy harmadik okiratot is kiállított, és mielőtt még a derék Laj-pao észbe kapott volna, már jüan herceg csinghohszieni palotaórságának kapuparancsnoka volt.

– Íme, a kinevezési okmányok – szólt a kancellár kegyesen –, menjenek el holnap a belügyminisztériumba és a hadügyminisztériumba, vezettessék rá magukat a hivatalnokok listájára, s kérjék el a pátenst, valamint a hivatali pecsétet. Te pedig, Ti, vendégeld meg őket az épület nyugati szárnyában egy kis borral és ennivalóval. Ezenfelül számolj le nekik házipénztárából fejenként tíz-tíz unciát, nehogy hazaúton bárminek is hiányát lássák.

S ezzel kegyesen elbocsátotta őket. Ti intendáns bevezette Hszi-men két küldöttjét a belső épületrész nyugati szárnyának egyik vendégszobájába, s gazdagon megvendégelte őket. Megvárta, míg vendégei alaposan megtöltik a bendőjüket, azután kissé közelebb húzta székét Laj-paóhoz, és bizalmasan beszélni kezdett:

– Lenne még egy apró, személyes jellegű kérésem gazdádhoz, de nem tudom, hajlandó lesz-e rá?

– Mit képzelsz, Ti uram, hogyan kételkedhet egy pillanatig is gazdánk szolgálatkészségében! Végtére az ön jóságos közbenjárásának köszönhetjük a kegyes fogadtatást, melyben az Öreg uraság részesített minket. Bármilyen legyen a kívánsága, urunk bizonyára teljesíteni fogja.

– Nos, hogy őszinte legyek, szeretnék egy fiatal élettársat. Szerény feleségem már közel jár a negyvenhez, és gyakran betegeskedik. Házasságunkat, sajnos, nem kísérte gyermekáldás. Különben is annyira lekötnek az Öreg uraság körüli tennivalók, hogy nem áldozhatok időt az efféle személyes ügyeknek. Röviden szólva, amennyiben gazdája kegyeskedne számomra egy kiváló tulajdonságokkal rendelkező tizenöt-tizenhat éves fiatal leányt keresni, kerüljön bármennyibe, az ár nem számít...

– Ó, a gazdám bizonyára megtalálja a megfelelőt...

Időközben a titkárságon elkészült a Hszi-mennek szóló s az ajándékok átvételét nyugtázó válaszlevél. Ti intendáns nyújtotta át Laj-paónak a

kancellári magánpénztárból vett tíz-tíz unciával egyetemben, melyet a maga részéről még öt-öt unciával megtoldott. A küldöttek először élénken tiltakoztak, és semmi áron nem akarták elfogadni az intendáns ajándékát.

– Hiszen még csak az imént részesültünk az Öreg uraság megtisztelő kegyeiben. Hogyan fogadhatnánk el?

– A kettőnek semmi köze egymáshoz. Csak nem akarnak megbántani! – És ragaszkodott hozzá, hogy tegyék el az öt-öt unciát is. Egy titkárt adott melléjük, aki gondoskodott róla, hogy a két minisztériumban másnap délelőtt késedelem nélkül megtörténjenek a formaságok: a pátens és hivatali pecsétek regisztrálása és átadása. Laj-pao és társa ünnepi lakomára hívta meg a titkárt – három unciával is megajándékozták –, s így készen álltak a másnap délelőtti indulásra.

Azon nyárközépi napok egyikén történt, melyeken az ember úgy bújik a hőség elől, mint a kutya. Hszi-men Csing feleségeivel és házi zenekarával a szellős Panoráma Csarnokában ült össze vidám mulatozásra. A Hatodik kivételével valamennyi asszony jelen volt.

– Úrnőd hol maradt? – kérdezte Holdasszony Hsziu-csun szobalánytól.

– Heves fájdalmak kínozzák, nem akarja elhagyni pavilonját.

– Ó, talán csak nem lesz a dolog olyan súlyos. Ugorj érte gyorsan, hozd ide, hadd hallgassa ő is a muzsikát.

– Mi baja van? – érdeklődött Hszi-men Csing.

– Fájdalmakról panaszkodik, kicsit lepihent. Itt lesz nemsokára. – Majd halkán Meng Jü-louhoz: – Már a nyolcadik hónap vége felé közeledik. Hamarosan eljön az ideje.

– Még korai volna a szülés – jegyezte meg Aranylótusz. – No, akkor jöjjön csak nyugodtan, hallgasson ő is egy kis zenét – szajkózta Hszi-men Csing.

Kisvártatva megjelent Ping asszony.

– Bizonyára huzatot kaptál és megfáztál – szólt Holdasszony gyengéd szeretettel. – Igyál egy korty forralt bort, meglásd, jót fog tenni.

Hszi-men Csing most felszólította a kvartett négy tagját, Tavasziszilvát, Nefritfuvolát, Orchideailatot és Jing-csunt, zendítsenek rá „A nyári nap izzó parazsa” kezdetű dalra. Ping asszony csak az első strófákat hallotta; az

előadás kellős közepén halkán felnyögött, felállt, és nagy nehezen pavilonjába vonszolta magát.

– Megindultak a fájások – jelentette Ékkövecske, akit Holdasszony Ping után küldött.

– Ugye megmondtam! – kiáltotta Holdasszony. – De az Ötödik ez esetben is okosabb akart lenni mindenkinél. És még csak a bábáért sem küldtünk!

Hszi-men Csing megparancsolta Ping-annak, szaladjon, mint a szélvész, és hozza el nyomban Caj anyót. A mulatozás egyszeriben félbeszakadt, mindenki hanyatt-homlok a Hatodik pavilonjához sietett.

– Hogy érzed magad, nővérem? – kérdezte Holdasszony részvétellel.

– Úgy érzem, menten kiszakadnak a beleim, s mintha valami kövér béka fickándozna a hasamban.

– Ül fel egy kissé, hogy a magzat könnyebben találjon utat kifelé, és meg ne fulladjon. Elküldtetek már a bábáért? – fordult a körülötte állókhoz.

– Ping-an már útban van – jelentette Taj A-er.

– Micsoda meggondolatlanúság éppen azt a nehézkes öreget küldeni, mikor ennyire sürgős a dolog! Indulj, szaladj utána, és hozd ide szaporán az asszonyt!

Taj A-er öszvérre vetette magát, és Ping-an után vágatott.

– Micsoda izgalom! – suttogta Aranylótusz lekicsinylően a Harmadiknak, és magával húzta, ki a szabadba egy árnyékos helyecskére, az előreugró tető alá. – Meg kell fulladni odabent, micsoda tömeg abban az egyetlen szobában! Különben is minek ekkora hűhót csapni valakiért, aki még az anyja hasában van! Mintha legalábbis egy elefántborjút mutogatnának!

Még éppen idejében megérkezett Caj anyó, a bába.

– Ki itt a ház úrnője? – kérdezte a kupacba verődött asszonyoktól. Holdasszonyra mutattak. A bába odalépett hozzá, és tisztelettel meghajolt.

– Hagyjuk most a formáságokat! – intette le Holdasszony. – Legfőbb ideje, hogy megérkezett.

Caj anyó a fekhelyhez lépett, és megtapogatta a Hatodik hasát.

– Eljött az órája – jelentette ki. – Kéznel vannak a pelenkák?

– Ott fekszenek a szobámban gondosan előkészítve – válaszolta

Holdasszony. – Szaladj, Ékkövecske, az egyik lábad itt, a másik ott, és hozd ide hamar a paksamétát!

– Ne menjünk vissza, és ne nézzük meg mi is? Az öregasszony már bent van – fordult Meng Jü-lou kérdő tekintettel Aranylótuszhoz.

– Menj csak, ha kedved tartja. Én maradok – válaszolta az fagyosan. – Mi látnivaló van egy szülésen?

Ezek után Meng Jü-lou is kint maradt, és élénk beszélgetésbe kezdett Aranylótusszal: meghányták-vetették kétségeiket, vajon egyáltalán Hszi-menne a gyerek apja. Most Ékkövecske suhant el mellettük, kezében egy selyemszalaggal átkötött pólya- és pelenkacsomaggal.

– Az Első tulajdonképpen saját számára tartogatta ezeket a holmikát – súgta oda társnőjének Meng Jü-lou. – S most a Hatodik megelőzi.

Nem sokkal azután hangos gyermek sírás hallatszott a hálószobából, majd az ajtóban megjelent Caj anyó, és fontoskodva hírül adta:

– Kisfiú született. Mondják meg a ház urának, nyissa ki a tarsolyát az örömteli esemény alkalmából.

Hszi-mennek Holdasszony vitte meg a boldogító hírt. Hszi-men gyorsan megmosta a kezét, majd térdre ereszkedve, páratlan gazdag füstölőáldozat bemutatása mellett, hálát mondott az égnek, a földnek és őseinek, könyörögve kérte, áldják és oltalmazzák meg az anyát és gyermekét, a fürdővizet és a pelenkákat. Csupán egyvalaki nem csatlakozott az általános örömujjongáshoz. A fiúcska születésének hallatára Aranylótusz dühösen elvonult a pavilonjába. Bereteszte az ajtót, rávetette magát az ágyra, és keserves zokogásban tört ki. Ez történt a Harmonikus Kormányzat negyedik évében, 1115-ben, a hatodik hónap huszonharmadik napján.

Időközben Caj anyó, miután elharapta a köldökzsinórt, gondosan pelenkába csavarta az újszülöttet, megtisztogatta az anyát, és erős, szíverősítő levest készített neki. A jól végzett munka után Holdasszony dúsan megvendégelte a szobájában, és tekintélyes örömpénzzel, kerek öt unciával ajándékozta meg. Hszi-men Csing ezenfelül meghívta a harmadnapra tervezett ünnepélyes gyermek-mosdatásra, s búcsúzásnál még egy szép atlaszelyemmel is kedveskedett neki.

Végre Hszi-men Csing is elindult, hogy felesége hogyléte felől tudakozódjék, és megnézzze a gyermekét. Módfelett megörült a derék kis

legénykének, aki mindenekelőtt szokatlanul világos bőrszínével tűnt ki. Az egész éjszakát a Hatodik pavilonjában töltötte: nem tudott betelni a gyermekkel.

Már kora reggel szolgálakat menesztett a szélrózsa minden irányába, hogy az örvendetes eseményt az egész rokonsággal tudassa. A szolgálaknak ez alkalommal vagy húsz darab életmetélttel megtöltött ünnepi dobozt kellett széthordaniuk. Elsőnek Éhenkórász Jing és Hszie Hszi-ta jelent meg nagy sietve – két lépés helyett egy nagyot ugrottak –, hogy kifejezzék jókívánságaikat. Hszi-men Csing a kilátópavilonban egy tálka életmetélttel vendégelte meg barátait, majd útjukra bocsátotta őket, hiszen bőven volt még dolga ezen a napon. Elsősorban alkalmas dajkát kellett keresni. Hamarosan találtak is egyet. Pi szomszéd felesége felajánlotta egyik szolgájának fiatal párját. Az asszony még csak egy hónapja vesztette el gyermekét, férjét behívták hadi szolgálatra, s már indult is a frontra. A harmincesztendős, erős, tiszta asszony megnyerte Holdasszony tetszését, így hát Pi asszony megkapta a maga hat unciáját, s a dajka átment Hszi-menék tulajdonába. Beköltözött a Hatodik pavilonjába, s ettől fogva reggel-este ő szoptatta a gyermeket. A dajka a Zsu-ji nevet kapta, ami annyit jelent: „Kívánság szerint.”

Az amúgy is mozgalmas nap kellős közepén váratlanul megérkezett Hszi-men Csing két küldötte a keleti fővárosból. Volt hát újabb öröm, nem várt meglepetés: Hszi-ment az „Aranybot őrzője” címmel kinevezték helyettes körzeti bírónak! Amikor Laj-pao letette elébe az asztalra szép hivatali pecsétjének két példányát, s ezenkívül kitergette a minisztériumok által kiállított kinevezési okmányokat és kísérő iratokat, Hszi-men Csing arcát, mindkét halántékának szögletéből kiindulva, boldog derű ragyogta be. Gyorsan felkapta az értékesnél értékesebb holmikat, és elrohant velük a hátsó terembe, hogy feleségeivel együtt gyönyörködjék bennük.

– Az Öreg uraság volt olyan kegyes, helyettes körzeti bírónak nevezett ki, és ezzel emelte házam tekintélyét – jelentette be ünnepélyesen. – Megkaptam az „Aranybot őrzője” címet, s most ötödik osztálybeli mandarin vagyok! Te pedig – fűzte hozzá udvariasan, Holdasszonyhoz fordulva – a jövőben hajadba tűzheted a mandarinfeleségnek kijáró aranyvirágot. Két ekkora öröm egy rövid fél nap leforgása alatt! Eget szántó boldogság érte a házunkat. A derék legényke pedig, akivel a Hatodik ajándékozott meg minket, a holnapi gyermekmosdatási ünnepségen a Kuan-ko, vagyis „Mandarin-testvérke” nevet kapja.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET
*Aranylótusz azzal bünteti a fiatal Cseng,
hogy énekeltet vele.
Ti intendáns levélben ismétli meg a hajadonnal
kapcsolatos kérését*

Elmúlt egy hónap. Hszi-men Csing házában ezalatt nagy volt a jövés-menés, s izgalom is volt bőven. Vegyük mindenekelőtt Csou mestert, aki hét segédjével az épület keleti oldalszárnyában valóságos kis szabóműhelyt rendezett be, és több napi lázas munkával igyekezett időben elkészíteni Hszi-men Csing hivatali öltözékeit. Aztán meg új névjegyeket kellett írni, fogadni kellett a megszámlálhatatlan sok gratulánst, majd érkezett a csillagjósok által kiválasztott szerencsenap, amikor is fényes külsőségek között Hszi-men Csing elfoglalta hivatalát. Ezután három dús lakoma következett – ilyet talán még nem is láttak emberemlékezet óta –, az első a rokonság és szomszédok megvendégelésére, a hivatalos jellegű második a hivatalnokok jóllakatására s végül a mai fesztelen baráti lakoma a testvéri szövetség kilenc tagja részére.

Miközben a homlokzati szobákban Hszi-men Csing cimborái fékevesztetten tomboltak és a szórakoztatásukra meghívott négy virágszállal, Fahéjvirággal, Ezüstöcskével, Kedvencillattal és Nefritcsattal enyelegtek, Aranylótusz elszomorodva visszavonult, s leült a tükör elé; hisz ismét hiába szépítette ki magát. Fokozódó nyugtalansággal észlelte, hogy a gyermek születése óta Hszi-men Csing mindjobban eltávolodik tőle. Egyre ritkábban látogatott el hozzá, viszont majd minden éjszakáját a Hatodiknál töltötte.

Elkészült a fésülködéssel. Unalmában nagyot ásított, felállt, és kisétált a parkba. Egyszerre csak hangos gyermeknyöszörgés ütötte meg a fülét, mire a Hatodik pavilonja felé vette útját.

– Talán valami baja van a kicsinek? – kérdezte a dajkát.

– Az anyja után vágyódik, aki a hátsó szobákban tartózkodik.

– Te, te! – fenyegette meg Aranylótusz tréfásan a kisfiút, a bölcső felé hajolva. – Ilyen kis csibész, még alig jött a világra, s máris tudja, ki a mamája. Várj csak, majd én elviszlek hozzá.

– Hagyja inkább a bölcsőben, úrnőm! A kisfiú fél kegyedtől, és meglátja,

összevizezi a ruháját – intette a dajka.

– Fogd be a szád, te rothadt húscafát! – ripakodott rá Aranylótusz. – Majd bebugyolálom a pólyába, akkor nem történhet baj. – Ezzel kivette a bölcsőből a gyermeket, s elindult vele a hátsó szobák felé, miközben hol a melléhez szorította, hol meg féktelenül fel-feldobta a magasba.

– Nézd csak, kit hozok itt! – kiáltotta nevetve a szobája előtti körekerlyen üldögélő Holdasszony felé. – Ez az emberke a mamáját hívja.

S féktelenségében újból meghintáztatta feje fölött könnyű terhét.

– Hogy bánhatsz ilyen könnyelműen a gyerekekkel, ötödik nővérem! Úgy megijedhet, hogy soha többé nem heveri ki! – korholta Holdasszony. – Itt van bent az édesanyja. Gyere ki, hatodik nővérem! Hív a kisfiad! – kiáltotta be a szobába.

Ping asszony ijedten kirohant.

– Hagytad volna inkább a helyén a dajkájánál! – mondta szemrehányóan. – Teljesen fölösleges volt idehoznod. S mint látom, már ott is vannak a nedves foltok a ruhádon. Úgy kell neked.

– Olyan keservesen sírt utánad – szabadkozott Aranylótusz kissé zavartan.

Ping asszony elvette tőle a gyermeket, féltve a kebléhez szorította, és visszavitte pavilonjába.

– Miért engedted az Ötödiknek, hogy elcipelje a gondjaidra bízott gyermeket? – szidta össze a dajkát.

– Nem engedtem, de erőszakkal elvitte.

Ping szép lassan megnyugtatta és álomba ringatta a gyermeket, de az éjszaka kellős közepén a kisfiú újból felriadt, valami rosszat álmodhatott, mert újból panaszos nyöszörgésbe kezdett, először kirázta a hideg, majd izzadni kezdett. A dajka hasztalan kínálta neki a mellét, hogy megnyugtassa, a gyermek elfordította fejcskékjét, és még panaszosabb sírásba kezdett.

– Mi baja lehet? – kérdezte Hszi-men Csing aggódva, amikor az utolsó vendég távozása után késő éjszaka belépett a Hatodik hálósobájába. Ping asszony nem merte Aranylótuszt hibáztatni, csak a vállát vonogatta. Így természetesen az ártatlan dajkát érte a meg nem érdemelt szidás. Hszi-men elrohant, hogy Holdasszonnyal megbeszélje a teendőket. Ám az Első, aki jól ismerte a kicsike megbetegedésének tulajdonképpeni okát, nehogy

Aranylótusznak bántódása essék, egyetlen szóval sem említette annak oktan viselkedését.

– Holnap elhívatom Liu anyót – javasolta.

– Hallani sem akarok arról az együgyű vénasszonyról, de még a hülye égetőtűről sem! – tiltakozott Hszi-men. – Inkább kihívatunk egy jóra való gyerekorvost.

– Hová gondolsz, mi keresnivalója van egy gyerekorvosnak az alig egyhónapos csecsemőnél?

És Holdasszony nem tágított. Másnap délelőtt, amikor Hszi-men, szokásához híven, korán reggel elment a hivatalába, elhívatta Liu anyót, akiben eddig még soha nem csalódtak. A gyógyszer, amit a vénasszony a gyereknek beadott, valóban hatásosnak bizonyult. A kicsike mély álomba merült, és felébredve, mohón kapott a dajka melle után. Ping asszonynak nehéz kő esett le a szívéről. S amikor röviddel rá megjelent az Első, hogy a fiúcska hogyléte felől érdeklődjék, a két asszony jelentőségteljes pillantást váltott egymással.

– Ugye megmondtam? – jegyezte meg az Első. – Kilencfarkú rókaszuka ő, aki megbabonázza az egész házat!

Hszi-men Csing épp Holdasszonnyal ebédelt, amikor váratlanul Éhenkórász Jing érkezését jelentették. Hszi-men kiüzent, várjon rá a kilátópavilonban.

– Mit akar már megint tőled? – kérdezte Holdasszony. – Hiszen tegnap is itt járt.

– Üzleti ügyben jött – magyarázta Hszi-men Csing. – Egy ismerőse, átutazó hucsoui selyemkereskedő, szeretné, ha megvenném a készletét. Ötszáz unciát kér, ötvennel többet, mint amennyit én ajánlottam neki. Már siettetni az üzlet megkötését, ami meg is fog történni. Ugyanis elhatároztam, hogy Oroszlán utcai házunkban selyemüzletet nyitok. Nagyon előnyös helyzetbe kerülnénk, mert házunk hátul Jün herceg udvarával határos, melyben a kapuőri teendőket Laj-pao látja el. Hála beosztásának, számos előkelő vevőt szerez majd az üzletnek, amelynek az is nagy előnye, hogy olyan közel van; s ily módon Laj-pao az üzletvezetői teendőket is elláthatja, és továbbra is az én hasznomra dolgozik.

– Ez rendben volna, de azért egy megfelelő embert kell majd az üzlet élére

keresned.

– Már megtörtént. Jing barátom egyik ismerőse, bizonyos Han Tao-kuo lesz az üzletvezető. Nagyon jártas a selyemszakmában, s Jing barátom mint minden tekintetben szorgalmas és megbízható embert ajánlotta. Nincsen saját tőkéje, ezért örül, hogy üzletvezető lehet nálam.

Ezalatt Éhenkórász Jing, aki a szóban forgó üzlet megkötésétől csinos kis mellékkeresetet remélt, már tűkön ült a kilátópavilonban, és egyik csésze teát a másik után hajtotta fel. Szórakoztatásáról a fiatal Csen gondoskodott. Végre-valahára megjött Hszi-men Csing s vele egyidőben Laj-pao is, két kezében a négyszázötven ezüstunciát tartalmazó súlyos zacskókkal, melyek láttán Jing barátunk szeme tágra meredt az örömtől.

– Ugorj szaporán! – nógatta Hszi-men Csing a szolgát. – Vidd el a pénzt a kereskedőnek! Utána bérelj azonnal kocsit, és szállítsd az árut a boltba. A mai nap éppen kedvező.

Éhenkórász Jing azon nyomban elindult Laj-paóval a városkapu előtt levő vendégfogadóba, ahol a hucsoui kereskedő megszállt. Jing még egyszer élet-halálra alkudozni kezdett a kereskedővel, természetesen Laj-pao háta mögött, és sikerült is négyszázhusz unciára lenyomnia a vételárat. A fennmaradt harminc unciából húszat, mint saját jutalékot, nyomban zsebre vágott, míg a megmaradt tízet nagylelkűen megosztotta Laj-paóval. Ezek után kocsit és kulikat béreltek, és a selyembálákat elszállították az Oroszlán utcába. Néhány nappal később aláírták Han Tao-kuo alkalmaztatási szerződését. Az új üzletvezető negyven év körüli, köpcös, kerek arcú ember volt, szája egy pillanatra sem állt be, vízesésként áradt belőle a szó.

Laj-paóval együtt tekintélyes összeget kaptak kézhez, amelyből az alkalmazottak fizetését meg a festési költségeket fedezték, valamint befektetéseket eszközöltek. Kettőjük vezetésével hamarosan virágzásnak indult az újonnan megnyílt selyemkereskedés. Jó néhány tucat ezüstpénznyi forgalmat bonyolítottak le nap nap után. Hszi-men Csing nem is sejtette, hogy az új üzletvezető személye egyszer még más szempontból is előnyös és fontos lesz a számára.

Aranylótusz nem tudta elfelejteni a fiatal Csennek, hogy oly szentlenül felhasználta ellene az elvesztett papucs esetét. De egy szép napon, a nyolcadik hónapban, kedvező alkalom kínálkozott a bosszúra. Édesanyjával éppen a Hatodiknál járt látogatóban, és hármásban üldögéltek, amikor valaki

Csun-mej szobalányért kiáltott: a fiatal Csen van itt, néhány zálogtárgyat szeretne elvinni az Ötödik pavilonjából, a raktárból. Legyen szíves, jöjjön le, nyissa ki Csennek a felső emeletre vezető belső ajtót – hallatszott odalentről.

A zálogház forgalma ugyanis egyre növekedett, úgyhogy Hszi-men Csing kénytelen volt egy második raktárat is létesíteni Aranylótusz pavilonjában.

Hirtelen hangulatának engedve, Aranylótusz a komorna után kiáltott:

– Ha kikerested a holmikat, hozd ide Csent! Meghívom egy pohár frissítőre.

De a fiatalember nem akart kötélnek állni. Az üzlet előtt már valósággal tolongtak az ügyfelek, nem vesztegethette az időt.

– Hozd ide feltétlenül! – parancsolta Aranylótusz, amikor Csun-mej közölte vele, hogy Csen vonakodik teljesíteni kérését. S az Ötödik a nagyobb nyomtérkedvéért melléadta Hszü-csun komornát is. A két lánynak végül nagy nehezen mégis sikerült odacipelnie a makacskodó férfit. Lerakta a sarokba a magával hozott zálogtárgyakat, leült, majd Aranylótusz rátukmált egy színültig telt jókora csésze teát.

– Egy-két csészécskével még meginnék – mondotta szabadkozva –, de ekkora hatalmas csészével nem; az üzletben már várnak rám az emberek.

– Hadd várjanak! – kötekedett Aranylótusz, és ragaszkodott hozzá, hogy Csen kiigya a hatalmas csésze teát. Ezután néhány pohár bort tettek elé, s pusztán udvariasságból foggal fel kellett törnie néhány héjas diót.

– Szánjon meg, sógornőm! – könyörgött Csen. – Ha apósom a munkaidő alatt bortól kipirosodott arccal csíp el...

– Azt hittem, nem fél tőle – válaszolt az asszony hidegen. – Ha jól emlékszem, egy alkalommal így vagy valahogy hasonlóan nyilatkozott.

Csennek egy óvatlan pillanatban, amikor Aranylótusz nem figyelt rá, az élénk társalgást kihasználva, sikerült felkapnia a holmikat, és egy szempillantás alatt eliszkolt.

– Itt felejtette a zálogtárgyakat őrző kamra kulcsát – jegyezte meg Jingcsun, amikor Csen már elment.

– Add ide azonnal! – parancsolta Aranylótusz, s a kulcsot gyorsan a ruhájába rejtette.

– Ti pedig befogjátok a szátokat! Szeretném előbb megtáncoltatni egy

kicsit.

A fiatal Csen már jött is vissza, s nagy izgalommal kérdezősködött, nem látták-e a kulcsot.

– Mi közünk a te kulcsodhoz? – válaszolta Aranylótusz közömbösen. – Bizonyára odaát hagyta valahol.

– Nem, pontosan emlékszem, hogy nálam volt, amikor idejöttem. Itt kell lennie valahol. Segítsetek megkeresni! Várnak az ügyfelek. Ha nem találom meg a kulcsot, fel kell töretnem az ajtót.

Csen zavara láttán Ping asszony alig tudta magába fojtani a nevetést. A fiatalember riadt, fürkésző tekintete úgy járt körbe a szobában, mint a malomkövet tengelye körül vonszoló ökör. És lám, egyszerre megpillantotta az Ötödik kabátja alól kikandikáló kulcstartó zsinórt. Már-már utánakapott, de Aranylótusz megelőzte, és a kulcsot gyorsan belesüllyesztette kabátujjának a zsebébe.

– Mit gondolna Hszi-men úr, ha megtudná, hogy én őrzöm a maga kulcsát? – kérdezte az asszony gúnyosan, miközben gyönyörűséggel élvezte a férfi félelmét. Csen a lába elé borult, s panaszos hangon rimánkodni kezdett, akár egy tyúk, mielőtt elmetszik a torkát, hogy hagyjon fel végre ezzel a játékkal.

– Nem bánom, de előbb énekeljen el egy szép dalt. Hisz tudom, mennyire szeret néha énekelgetni bent az üzletben. Miért csak az alkalmazottaknak legyen részük ebben az élvezetben? Hadd gyönyörködjünk mi is a művészetében.

S noha Csennek kevés kedve volt az énekléshez, ha tetszett, ha nem, rá kellett zendítenie. De ez még nem elégítette ki Aranylótusz bosszúvágyát: Csennek egy második ének is elő kellett adnia. Azután az asszony futni hagyta áldozatát.

– Ha akarnám, akár késő estig énekelgethetném, s elég volna mindössze annyit mondanom Hszi-mennek, akitől maga állítólag nem fél, hogy vőmúram, miután borgőzös állapotban elveszítette a kulcsot, szemtelenül betolakodott a szobámba. Azt hiszem, jól ellátnák a baját. Hiszen ismeri az elvetet: szemet szemért, fogat fogért. Most aztán visszaadtam a kölcsönt, akár el is mehet!

Minthogy Hszi-men Csing hazaérkezését csak estére várták, Holdasszony délután a Másodikkal, Harmadikkal, Ötödikkal és a Hatodikkal közösen

megtekintette a ház ura által Csiao szomszédától megvásárolt telket, Csiao ugyanis nemrégiben egy másik városrészben vett ingatlant. A szerencsétlen véletlen úgy hozta, hogy az áldott állapotban levő Holdasszony a teraszra vezető lépcsőkön megcsúszott és elesett. Sikerült ugyan megkapaszkodnia a karfában, és így megúsza minden külső sérülés nélkül, de annyira megijedt, hogy sürgősen beszállt gyaloghintójába, és hazavitette magát.

Az áldott állapotban levő asszonyt útközben heves fájdalmak lepték meg. Sürgősen kihívatta Liu anyót, aki fejcsóválva megállapította, hogy a baleset minden bizonnyal a hathónapos magzat életébe kerül, és így saját érdekében koraszülésre kell rászánnia magát. Holdasszony megfogadta az öregasszony tanácsát, lenyelte a dupla adag fekete hajtópirulát, megitta a fehérürömoldatot, s még aznap éjjel megszülte a már eléggé fejlett, halott magzatot. Fiúgyermek volt! Szegény Holdasszony! Semmivé foszlott büszke reménye, és Hszi-mennek még csak nem is volt szabad megtudnia, milyen közel volt már vágyai beteljesüléséhez!

Mióta Hszi-mennek fia született, és ezenfelül még mandarinná lépett elő, lényeges változás állt be életmódjában. Napjában kétszer is bement hivatalába, ahol a másik bíróval, Hóval, komoly tanácskozásokon és üléseken vett részt, nem is szólva az új beosztásból eredő megannyi hivatalos kötelezettségről. Mindez rengeteg időbe és fáradságba került. Röviden szólva, gondolni sem lehetett többé a hajdani gondtalan, fesztelen életre. Éppen ellenkezőleg: lassan már terhére vált a régi ivócimborákkal és a testvéri szövetség tagjaival való együttlét. A portások szigorú utasítást kaptak, hogy amennyiben hívatlanul odatolakodik valamelyik elmúlt szép időkbeli régi cimborá, tagadják le. Csupán Éhenkórász Jingnek és Hszie Hszi-tának volt mindenkor szabad bejárása hozzá. De még az öt utca és hét mellékutca virágudvarait is egyre ritkábban ragyogta be személyének fénye. Elfelejtette azokat, akárcsak sok mást, ami a múltban fontos volt számára.

Rengeteg ügyes-bajos dolga közepette még egyvalamiről megfeledkezett, pedig azt még a jelenlegi körülményei között sem lett volna szabad elhanyagolnia. Egy szép napon lovas küldönc érkezett a keleti fővárosból, Ti intendáns levelét hozta a kancellári palotából. A levél ekképpen szólott:

Az öreg Ti a keleti fővárosban meghajtja fejét, és üdvözlétét küldi a Selymesszirmú Tehetségek Csarnoka méltó várományosának, a nagy Hszi-

mennek. Küszöbe előtt kuporogva, már réges-régóta csodálattal tekintek fel Önre, úgy tekintek fel, mint a fenséges Tajsan csúcsra vagy a Nagymedve csillagképére. Ön ismételten megszegyénített kegyeinek nyomós bizonyítékaival, és múlhatatlan hálára kötelezett, anélkül, hogy előzően megadatott volna nekem az Önnel való személyes ismeretség fenséges élvezete. Legutóbbi magasztos útbaigazítása kitörölhetetlenül a szívembe vésődött, s meg lehet győződve róla, hogy szerény erőmtől telhetően mindenkor készségesen állok rendelkezésére, akárcsak egy száztíz esztendő, tisztességben megőszült nagyúrnak.

Ami pedig azt a csekély kis ügyet illeti, mellyel, bízva végtelen jóságában, legutóbb zaklatni bátorkodtam, feltételezem, hogy időközben már elintéződött. Amikor alázatosan fejet hajtva Ön előtt, ezennel megkérem, fogadja hálám szerény jeleként a mellékelt tíz aranyunciát, hadd fejezzem ki abbeli reményemet, hogy már a közeljövőben kedvező válasza méltat...

A levél végére érve, Hszi-men Csing nyelve hegyét szájpaddlásához tapasztotta, többször egymás után csettintett, majd sajnálkozva nagyot sóhajtott. Azután így szólt Holdasszonyhoz:

– Hogy is feledkezhettem meg erről az ügyről?! Tüstént hívatnunk kell egy házasságközvetítő asszonyt.

Az Elsőnek még fogalma sem volt az ügyről, ezért tudni szerette volna, miről van szó.

– Amikor annak idején Laj-pao átadta a kancellárnak ajándékaimat, Ti intendáns megkért, hogy miután nincsenek gyermekei, és egyetlen felesége már negyven felé jár, és folytonosan betegeskedik, szerezzek a mellék lakosztályába egy fiatal lányt. Pénz nem számít. Mindegy, gazdag vagy szegény, csak az a fontos, hogy fiatal legyen, legfeljebb tizenöt-tizenhat éves, és szemrevaló. Ti azt írja, hogy megtéríti az összes költségeket, s hálából a jövőben, amennyire csak erejéből telik, támogatni és segíteni fog a kancellárnál. Ez pedig igen fontos. Hogy is lehettem ennyire feledékeny! De ez a rengeteg hivatalos tennivaló... Aztán meg új beosztása folytán Laj-pao sincs már a szemem előtt, és nem emlékeztetett a dologra. Fölöttébb bosszantó! Ráadásul a küldönc meghagyta, hogy már holnap délután eljön a válaszáért, mert azonnal tovább kell utaznia. Tudnám csak, mit tegyek? Ti úr majd alaposan elcsodálkozik a feledékenységen. Holnapra meg kell

szerezni a lányt. Mi lenne, ha egyszerűen elküldenénk neki a mi Hsziucsununkat?

– Nem kell ilyen elhamarkodottan dönteni, ilyen fejvesztve nekiiramodni, mintha futótűz száguldana mögötted. Ha már egyszer elkótyavetyéltél három hónapot, nem kell máról holnapra elintézni az ügyet. Nem küldhetsz egy közönséges szobalányt. Ti úrnak igényei vannak, csak egy jól nevelt polgárlány jöhet számításba. Ki kell nyitnod az erszényedet, és türelmesen meg kell várnod, míg a közvetítőnő megtalálja a megfelelőt.

– De a küldönc holnapra választ vár.

– Ha csak ennyiről van szó, tartsd jól, Ti urat pedig áltasd még egy kicsit! Írd meg neki, hogy a lány már megvan, csak a kelengyéje nincs még együtt, de azért rövidesen elindítod a fővárosba.

– Nagyszerű, ezt fogom tenni.

A szót tett követte, s Hszi-men Csing megbízta a fiatal Csent, agyaljon ki minél előbb egy zengzetes válaszlevelet. Mikor a küldönc másnap délelőtt megjelent, Hszi-men Csing személyesen fogadta, dúsan megvendégelte, megajándékozta öt unciával, és útjára bocsátotta. Holdasszony pedig nyomban kiadta az utasítást Feng anyónak és Pi mamának, s rajtuk kívül még néhány házasság-közvetítőnek, hogy nézzenek utána egy megfelelő, jó családból való leánynak.

Három nappal később Hszi-men a városon át tett sétalovaglása alkalmával már messziről megpillantotta Feng anyót. Magához hívatta a legényével.

– Hallja-e, Feng anyó, hogy állunk azzal a jó családból való leánnyal? Még most sem talált megfelelőt?

– Tudná csak, mennyit kerestem-kutattam az elmúlt napokban, de nem sütöttem ki semmi okosat. De végül, pusztán véletlen folytán, mégis rátaláltam az igazira. Ha az anyja egészen váratlanul nem hív meg egy csésze teára, akkor még ma is tanácstalanul állnék. Mondhatom, minden tekintetben alkalmas teremtés! Alig tizenöt éves! Nincs festő, akit meg ne ihletne, ahogy meghajtja fejcskáját, ahogy feltornyozza a haját! Micsoda nádszál termet! Micsoda lábacsák! Micsoda sima arcocskák! Az a picinyke kis száj! Isteni teremtés! Kedvenc a keresztneve, és a sárkánycsónak ünnepén született. Higgye el, nem lódítok! Ön is egykettőre belehabarodna, ha meglátná!

– Ó, ne beszéljen már ilyen bolondokat! Ez egyszer nem érdekel a kicsike.

Tudja-e, hogy kinek van kiszemelve? Caj kancellár nagy befolyású intendánsának, Ti úrnak! Az intendáns melléklakosztályát foglalja majd el, és Ti úr reméli, hogy utóddal is megajándékozza őt. Engem tisztelt meg azzal, hogy kikeressem számára a megfelelőt. Biztosítom, maga sem látja kárát, ha a kiválasztott megfelel az intendáns ízlésének. Voltaképpen kinek a lánya? Beszerezte már a születését igazoló nyolc írásjegyű kártyát?

– Hogy kinek a leánya? Ejnye, no, nem is kell olyan messze keresni az apját. Az ön selyemüzlet-vezetőjének, Han Tao-kuónak első házasságából származó leánykája. S amennyiben óhajtja, megbeszélék a kislány apjával egy napot, amikor ön is megtekintheti.

– Helyes, helyes, beszélj csak az apjával, és szerezd be a nyolc írásjegyű kártyát.

Két nappal később már jelentkezett is nála Feng anyó a kért kártyával. A kiszemelt valóban üzletvezetőjének, Han Tao-kuónak volt a leánya, tizenöt éves, és az ötödik hónap ötödik napján született.

– Egyszóval beszéltem az öreggel – számolt be Feng anyó. – Úgy véli, minthogy lányát ön vette pártfogásába, feltétlenül szerencsés lesz. Csak azt nem tudja, nyomorúságában hogyan kaparja össze a szükséges hozományt.

– Mondd meg neki, emiatt ne fájjon a feje, neki egyetlen rézpénzt sem kell kiadnia. Majd én gondoskodom mindenről: ruháról, fehérneműről, ékszerről és minden egyéb holmiról, s ezenfelül még húsz uncia készpénzt is bocsátok a rendelkezésére. Az ő gondja mindössze a szükséges lábbelik beszerzése legyen. Továbbá mondd meg neki, hogy ő maga kísérje majd a lányát a fővárosba, ez megnyugtatóbb, mintha egy komorna gondjaira bízánk. Egyébként Ti úr mindenekelőtt utódot remél a házasságtól, épp ezért nem tesz majd különbséget közte és a főfeleség között: gondtalan, fényes élet vár rá, s nem lesz hiány megbecsülésben sem.

– És mikorra várhatja az ön látogatását?

– Mindjárt holnap elmegyek hozzá. De nehogy valami nagy készülődést csapjanak. Egy csésze tea is megteszi. Csak megnézem a kislányt, utána mindjárt megyek.

– Remélem, nem akarja megbántani üzletvezetőjét? Bizonyára méltó fogadtatásban óhajtja önt részesíteni.

– Bolondság! A hivatalos ügyek előbbre valók.

Amikor Hszi-men Csing – arcát álarc mögé rejtve, nehogy felismerjék – másnap délután két legény kíséretében megállt Hanék szegényes hajléka előtt a sáros Ökörirha utcában, csupán a ház asszonya, Hatodik Vang, és a kislány fogadta. Mert bizony a családfőnek napközben minden idejét lefoglalta a selyemüzlet. Az asszonyon meg a lányon kívül ott volt még Feng anyó is, ő szolgálta fel a teát. A kényes ízlésű Hszi-men Csing, legnagyobb meglepetésére, Hatodik Vang személyében nem mindennapi szépséget pillantott meg. A leánykát alig méltatta egy pillantásra, tekintete minduntalan visszatévedt és mereven rászegeződött a fiatal mostohaanyára. Magas volt, karcsú, arányai tökéletesek. Arcvonásainak természetes bája, orcájának üdesége és simasága feleslegessé tett minden rizsport és festéket. Szemöldökének ívelése, mint távoli hegyek kecses kontúrjai; szeme nedvesen csillogott, akár az őszi harmat; szantálillatot lehelő csepp ajkának piciny megmozdulására még a méhek is megrészegültek, és bolondos táncot jártak a kéjes vágytól csápjaikat nyújtogató pillangók.

Hszi-men Csing egy ideig szólni sem tudott, néma csodálattal állt egy helyben, mozdulatlan. Pillantása most a leányra tévedt. Ő is hibátlan szépség volt, de Hszi-mennek mégis úgy tetszett, szinte eltöprel a nálánál sokkal, de sokkal szebb mostohaanyja mellett.

A mostoha most intett lányának, aki, mint légben hajladozó virágos ág, odalibbent Hszi-men elé, négyszer bókolt előtte, majd illedelmesen félrehúzódott. A látogatót hellyel kínálták, s miközben az áhítattal szürcsölte a feléje nyújtott teát, a csésze fölött leselkedő szeme majd elnyelte a szemben ülő szépséget. Most odaintette Taj A-ert, aki utasítására egy utazótáskából két virágos selymet, négy aranygyűrűt és húsz ezüstunciát vett elő. Hszi-men mindezt rátétette Feng anyóval egy teatálcára, és átnyújtatta Hatodik Vangnak. Az ráhúzta leánya ujjára a gyűrűket, Kedvenc pedig szépen megköszönt mindent, bókolt, majd anyja kituszkolta az ajtón.

– Küldje el hozzám holnapután a leányát – kezdte Hszi-men Csing a rövid, tárgyilagos beszélgetést. – Nálam majd kiszabják, megvarrják a teljes kelengyét. Ezt a néhány ezüstöt pedig fordítsa megfelelő lábbelik beszerzésére.

– Voltaképp az ön kegyes jóságának köszönhetjük, hogy emelt fővel járhatunk, s lábunk szilárd talajon áll – válaszolta Hatodik Vang sietve. – Most még gyermekünket is nagylelkű pártfogásába veszi, s ezenfelül még minket is gazdagon megajándékoz! Meghálálhatjuk-e önnek mindezt valaha?

Íy folyt ez még egy kis ideig, hol az egyik, hol a másik mondott valami kedveset, azután Hszi-men Csing felállt, s elindult hazafelé. Ekkorra már egy kis haditervet is kifundált!

Két nappal később Han asszony Hszi-men Csing házába vezette búbájos mostohalányát, aki az elutazásig vendégként ott maradt. Újból hívták Csou mestert, az meg is jött segédeivel, s egy teljes menyasszonyi kelengyét szabott a Hszi-men által személyesen kiválasztott és megvásárolt szebbnél szebb fehér és piros, zöld és arany csillogású, illatos és nehéz selymekből. Mindezen felül Hszi-men még aranylakk ládákat is rendelt, egy nagy öltözködőtüköröt, vázákat, kancsókat, réz mosdótálakat, fürdődézsát, bronzból való szénégető üstöket és miegymást, ami egy kifogástalan női lakosztály berendezéséhez szükséges.

A kilencedik hónap tizedik napján Kedvenc beszállt a négy öszvértől vont, sűrűn befüggönyözött utazókocsiba, és elindult jövendőbelijéhez a keleti fővárosba. Kíséretében volt apja, valamint Laj-pao – mint Hszi-men bizalmi embere –, továbbá négy lovas és a körzeti jamenhez tartozó, íjjal és nyíllal felfegyverzett két katona.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET
*Hszi-men Csing lecsap Hatodik Vangra.
Egy havas éjszakán
Aranylótusz a pi-pát pengeti*

Néhány nappal Kedvenc elutazása után Hszi-men Csing egy este váratlanul megjelent Feng anyónál az Oroszlán utcában. Mindenekelőtt egy ezüstöt csúsztatott a markába.

– Tedd el, tekintsd Han kislánya ügyében kifejtett szolgálataid jutalmának. Jártál már azóta a feleségénél?

– Minden áldott nap meglátogatom, nehogy túlságosan elhagyatottnak érezze magát. Az első két-három napban nagyon szerencsétlen volt, és szüntelenül sírt. De most végre megnyugodott. Érdeklődött, hogy megkaptam-e már a közvetítői díjat. Azt válaszoltam, még nem jártam önnél, nem akartam terhére lenni, hiszen amúgy is eléggé lefoglalják a hivatalos tennivalók, de ön már megígérte nekem, hogy mihelyt Han úr hazajön a fővárosból, tisztességesen kárpótolni fog.

– Ez magától értetődik. De volna itt még valami – gyorsan körülnézett, nincs-e valaki a közelben, azután odahajolt a vénasszonyhoz, és halkán a fülébe súgta: – Ha legközelebb elmegy hozzá, mondj csak annyit, hogy üdvözetemet küldöm, s ha időm engedi, szívesen meglátogatom, hosszabb időre is, akár egy fél napra! Érted? Indulj mennél előbb! Holnap eljövök a válaszáért.

Az öregasszony hamiskásan mosolygott.

– Maga is megéri a pénzét! Előbb tűzön-vízen keresztül felhajszol egy áthatolhatatlan irhaburokba bevarrt, erényes polgárlányt, kiássa a gondosan őrzött szüzecke aranyat érő kincsét, s utána még az anyját is szeretné megkaparintani! No, ma már túlságosan későre jár az idő. Legyen türelemmel holnapig, addigra majd megkeményítem képemen a bőrt, és beszélni fogok vele. De gondolom, hogy addig is szeretne valami közelebbit megtudni róla. Egyszóval: a hátsó utcabeli Vang mészáros húga, hat nővér közül a legfiatalabbik, ezért is hívják Hatodik Vangnak, huszonhárom éves, s a Vipera csillagképének jegyében született. Hogy milyen ízlésesen öltözködik,

arról már meggyőződhetett, de látná csak, ami a ruha alatt van, a testét! Egyszóval holnap hozom a választ.

Az öregasszony még aznap este átsurrant az Ökörirha utcába Hatodik Vanghoz. Előbb meghányták-vetették, milyen is az az ínycsiklandozó csőtésztából készült étel, mely előző estéről még megmaradt, és felmelegítve elfogyasztásra vár, majd a szép fiatalasszony néhány sós könnycseppet hullajtott elhagyatottsága fölötti bánatában, azután Vang anyó minden kertelés nélkül rátért látogatásának tulajdonképpeni céljára.

– Hát igen – szólt részvételi sóhajtással –, régi tapasztalat:

*Ha fiú van a háznál,
az mindent felkavar,
ha lány,
nem sok vizet zavar.*

De meglátja, milyen jó soruk lesz maguknak, szülőknek is, ha leányuk gyökeret ver a fővárosban, és fiúcskát szül. Akkor majd áldani fogják ezt a vénséget. Természetesen megértem, hogy most egy kicsit elhagyatottnak érzi magát. És gondolom, különösen estefelé fél így egyedül a házban?

– Még kérdezi is? Valósággal gúnyt űz velem.

– Ne búsuljon, amíg engem lát. De az is meglehet, hogy egy szép napon nem tudok eljönni. Mit szólna, ha magam helyett ideküldenék a szórakoztatására valakit, akiért jótállok?

– Ki lenne az a valaki?

– Ejnye no, ki más, mint a mi jóságos Hszi-men Csing urunk? Figyeljen csak ide! Nemrégiben nálam járt, s a beszélgetés folyamán kiderült, mennyire sajnálja magát a rideg magány miatt, amely itt körülveszi. Szívesen elszórakoztatná egyszer akár fél napig is. Mit szólna hozzá? Senki emberfia meg nem tudná. Ha megnyitja előtte a kiskaput, nem lesz többé gondja sem ruhára, sem élelemre, de még szolgaszemélyzetre sem. Mindene meglesz. S ha majd bizalmasabb viszonyba kerülnek egymással, még egy szép lakást is kaphat tőle, szebbet, mint ez a külvárosi odú a latyakos Ökörirha utcában.

– De tudtommal már több felesége is van, szépek, akár az istennők!

Hogyan kívánhat meg olyan jelentéktelen asszonyt, mint amilyen én vagyok?

– Miért becsüli le magát ennyire? Egy szenvedélyes férfinál olyan a szerelem, mint az égbolton a nap, mely nyugaton befejezi pályáját, de keleten mindig újraéled. A gondviselés akarta, ez már bizonyos, hogy a múltkoriban meglássa magát. Azóta nem tudja elfelejteni. Nem ajándékozott volna meg egy ezüstitel, ha nem gondolná komolyan a dolgot. Tudja meg: az ő határozott kívánságára jöttem ide!

Mély sóhaj tört fel a fiatalasszonyból:

– Jó, legyen, ha már egyszer kitüntetett figyelmével. Holnap várom.

Hszi-men Csing magánkívül volt a boldogságtól, amikor másnap megtudta Feng anyótól, milyen sikeres volt a látogatás. Azon nyomban lemért neki hat ezüstunciót.

– Ezt a szükséges kisebb bevásárlásokra. – Az öregasszony fogta a kosarat, és sietve beszerezte a különböző ételeket és italokat, hogy méltóan ellássa Hatodik Vang szerény konyháját, s ne valljon szégyent az elkényeztetett szerető félnapos látogatása alkalmával.

Hszi-men Csing kora délután álarcot öltött, és két legény kíséretében ellovagolt az Ökörirha utcába. Taj A-ert maga mellett tartotta az inasi teendők elvégzésére, a másik legényt pedig lovával átküldte az Oroszlán utcai házba. Hatodik Vang az erkélyes hátsó szobában fogadta legszebb ruhájában, illatos-frissen, megmosdva, gondosan levágott és kifényesített körmökkel; a lakás csak úgy ragyogott a tisztaságtól, sem az asztalon, sem a széken a legparányibb porszemet sem lehetett felfedezni.

– Végtelen hálával tartozom Hszi-men úrnak mindazért a sok jóért, amiben leányomat részesítette – kezdte Hatodik Vang a szokásos formásokkal a beszélgetést.

– Eddig elmulasztottam tiszteletemet tenni önnél és férjeuránál. Remélem, nem bántottam meg magukat.

– Hogyan lehet itt szó megbántásról, mikor öntől csupa jóságban volt részünk!

Hatodik Vang négyszer mélyen bókkolt, azután Feng anyó behozta a teát. Odakint becsapódott a kapu, melyet Taj A-er őrzött. Ezt követően a fiatalasszony betessékelte vendégét a hálószobába, melyet a lehetőséghez képest lakályosan és kényelmesen rendezett be. Oldalvást, a pergamen-

ablakkal ellátott bejárati ajtónál, a *kang* fölött, ágyfüggönyök hiányában négy különböző színű, művészi kivágott selyemrongy lógott. Ezenfelül szilárd paraván helyett az egyik falat ötletes módon virágokkal, méhekkal és papagájokkal kihímzett kelmeccsík díszítette. A padlón itt is, ott is illatos cédrusforgácsok heverték elszórtan. A szoba szegényes berendezése még egy tükrös öltözőasztalkából, néhány vázából, olcsó cinből készült mosdóedényből és egyetlen karosszékéből állt. Hszi-men Csing erre a székre telepedett le.

Hatodik Vang teli csésze teát nyújtott vendégének, a tetején dióbélből, sózott bambuszrügyekből felvert habbal, azután leült az ágy szélére. Egy ideig az otthoni dolgokról beszélgettek. Hszi-ment zavarta, hogy a tálca folytonosan ott van az asszony keze ügyében, ezért megjegyezte:

– Tulajdonképpen elkelné kegyednek egy fiatal szolgáló.

– Mi tagadás, jó volna – kapott Hatodik Vang Hszi-men megjegyzésén –, bizony elég terhes, hogy mióta elment a leányom, mindenért és mindenkiért nekem kell ugranom.

– Ezen könnyen segíthetünk. Megbízom majd Feng anyót, hogy kerítsen holnap egy fiatal cselédet. A bérére ne legyen gondja.

– Hogyan fogadhatnám el már megint ezt a jóságot! Amúgy is eléggé le vagyok kötelezve önnek.

Az asszony ügyes szófüzése megnyerte Hszi-men Csing tetszését. Feng anyó éppen ebben a percben lépett be a terített asztalkával.

– Hallja-e, Feng anyó, fiatal kezek kellenek ebbe a házba. Kerítsen egy lányt, de mindjárt holnap!

– Ejnye, ezt szépen meg kell köszönnie az úrnak, asszonykám – szólta Feng anyó, Hatodik Vanghoz fordulva. – Én már tudok is valakit. Csao sógornőm a déli városrészből szívesen ideadná tizenhárom éves kislányát, de négy ezüstöt kér. Amennyiben nagyuram nem sokallja...

– Rendben van – egyezett bele Hszi-men. A fiatalasszony pedig köszönetképpen gyorsan elhadart egy *van-fu-t*.

Majd asztalhoz ültek. Hatodik Vang az első pohár bort újabb szertartásos térdhajtással akarta átnyújtani előkelő vendégének, de az nem engedte.

– Elég volt a ceremóniából – szólta, udvariasan felsegítve az asszonyt, mire

mosoly kíséretében egy újabb *van fu* következett. Feng anyó felhordta a fogásokat, majd tapintatosan behúzta maga mögött az ajtót, és visszavonult a konyhába, és Taj A-errel együtt jóllakott a vacsora bőséges maradványaival.

Közben néhány pohár bor után odabent egyre forróbb lett a hangulat. Előbb egyazon serlegből ittak, majd az asszony mind közelebb és közelebb húzta alacsony zsámolyát Hszi-men karosszékéhez. Az átölelte Hatodik Vang nyakát, s nyelve játékaival tetőzte forró csókjait, az asszony keze pedig, mintegy véletlenül, Hszi-men ölébe tévedt, s gyengéden tapogatózva kereste annak nefritszárát. Mohó vágy ébredt mindkettőjükben, szenvedélyük forró nedvei egymásba csaptak. Az asszony most lerántotta magáról selyemblúzáát, s a férfi is ledobta ruháját. Miközben Hszi-men kabátja zsebéből előkereste szerelmi felszerelését, s feltette magára az ezüstszerkezetet, az asszony már kényelmesen befészkelte magát a *kang* párnái közé, és feszülten várta a támadást. Azután Hszi-men kérésére az ölébe kuporodott, kis ideig ölelgette, szeretgette, majd felemelte az egyik lábát, s gyengéden kelyhébe helyezte a férfi virágszárát. Hszi-men jóleső érzéssel tapintotta gyenge húsát és sima bőrét. Hatodik Vang annyi változatát ismerte a szerelmi játéknak, hogy még az oly sokat tapasztalt Hszi-mennek is nem egy meglepetéssel szolgált. Az est leszálltával minden tekintetben kielégülten vált el legújabb kedvesétől.

Ígéretéhez híven már másnap odaadta Feng anyónak a négy unciát a déli városrészben lakó Csao tizenhárom éves lányáért. A lány még aznap szolgálatba is állt Hatodik Vangnál, aki Tarkaselyemnek nevezte el. Az előző napi édes élmény olyan mély hatással volt Hszi-menre, hogy nem tudta megállni, s harmadnap már újból megjelent az Ökörirha utcában. Ezután egymást követték látogatásai.

Feleségeinek sejtelmük sem volt legújabb viszonyáról, mert minden alkalommal az első dobszóra pontosan hazaért. A szokástól eltérően ez egyszer Aranylótuszt sem tüntette ki bizalmával. Ámde Ping asszonynak feltűnt, hogy Feng anyó végképp elkerüli pavilonját, sőt már két vagy három ízben megtörtént, hogy hasztalan küldött érte. A vénség minden alkalommal azzal mentette ki magát, hogy fontos elintéznivalója van a városban. Vagy egyáltalán nem volt található. De Hua-tungnak, a szolgának, egyszer mégis sikerült elcsípnie, s nyomban úrnőjéhez cipelte.

– Hát te hol tekeregsz naphosszat? – kérdezte Ping asszony csodálkozva. – Már az árnyékokat se látni. Többször is elküldtem érted, de sosem találtak otthon. Volna itt egy csomó mosni- és mángorolnivaló; szeretném, ha

segítenél egy kicsit a szobalányaimnak.

– Ha tudná, mennyi dolgom volt egész idő alatt! – szabadkozott a vénasszony fontoskodva. – Hiszen a saját ügyeimben is intézkednem kell. Az ember nem lehet egyidőben írnok és katona, sókereskedő és kőfaragó.

– Te szélhámos! Ne félj, kapsz majd az Elsőtől!

Feng anyó, még mielőtt Holdasszony színe elé merészkedett volna, gyorsan beugrott a konyhába, hogy kiszimatolja, merről fúj a szél. Ott összetalálkozott Holdasszony egyik szobalányával, Nefritfuvolával.

– Magát is látni, Feng anyó? Vigyázzon, mert a Hatodik ízekre tépi, majd szétrobban a dühtől, amiért hetek óta még a színét sem látta.

– Gondolod? Pedig egészen békés volt... épp most jövök tőle.

– Annál rosszabbra lehet elkészülve az Elsőnél. Folyton csak azt kérdezi, hol marad a szőlővel, amit megígért neki.

– Azt hiába kérdezi. A borkereskedő már úton volt dél felé, amikor elmentem hozzá. Add vissza neki a pénzt, itt van.

– Nem, nem, add csak oda magad!

De amikor a ravasz vénasszony később ott állt Hold-asszony előtt, jobbnak látta, ha hallgat a pénzről. Hiszen jól ismerte úrnője áldott, békés természetét, s számításában nem is csalódott. Holdasszony türelmesen végighallgatta a borkereskedőről szóló mesét, aki állítólag már hazautazott, és legközelebb csak a jövő év harmadik hónapjában jön városukba, de ezúttal két különböző fajta, elsőrendű szőlővel, majd így szólt:

– Jól van, akkor egyelőre tartsd meg a pénzt, és jövőre vásárolj mindkét fajtaból egy-egy kosárra valót.

Még teával és süteménnyel is megkínálta, majd gyanútlanul útjára bocsátotta.

– No, alaposan leszidott? – tudakolta Ping asszony, amikor Feng anyó később újból megjelent nála.

– Éppen ellenkezőleg, olyan ügyesen köntörfalaztam, hogy maga volt a megtestesült kedvesség, s még teával és süteménnyel is megkínált – újságolta büszkén az öregasszony.

– Ezt is csak az éles nyelvednek köszönheted. Pedig jobban tette volna, ha

leleplezi a csalásodat, te potrohos nőstény cserebogár. De most aztán itt maradsz, és szorgalmasan nekilátsz a mosásnak!

– Majd holnap, asszonyom, holnap. Ma délután még el kell látogatnom egy baráti családhoz.

S ezzel már el is tűnt, mégpedig olyan fürgén, hogy egy helyett kettőt lépett. Mennél előbb ott akart lenni Hatodik Vangnál, mert épp ilyen idő tájt várta Hszi-men odaérkezését. Jól számított. Amikor ugyanis elsuhant a homlokzati terem oldalsó kijárata előtt, váratlanul Taj A-er toppant elé, s halkán odasúgta: – Szedje a lábát! Csi Tung-ert már elküldte borért.

És Hszi-men már valóban ott ült Hatodik Vangnál.

– Nem ízlik a borod – mondotta éppen –, ma a saját pincéből hozattam magamnak, azt majd te is jobban kedveled. Egy udvari eunuchtól kaptam ajándékba. „Kristályos bambuszlevélcsepp”-nek nevezik, de nem is akármilyen ital. Pompás borocska, még a beteg is talpra áll tőle.

Hatodik Vang nyomban megragadta a kedvező alkalmat, és igyekezett a maga hasznára fordítani.

– Igaz is, milyen bort kaphat az ember egy efféle sötét negyedben! Valamirevaló italért messzire, egészen a főutcaíg küldhetném a lányt, ahol a nagy üzletek vannak...

– Várd meg, míg visszatér a férjed – szolt közbe Hszi-men Csing, aki kitalálta az asszony gondolatát –, akkor majd rászánok néhány unciát, és vásárolok nektek egy kis lakást az Oroszlán utcában. Ott kellemesebb lakni, ezenkívül a férjed is közelebb kerül a bolthoz, ami viszont megint csak az én üzletemnek válik előnyére.

– Ó, ez nagyszerű volna! – helyeselt élénken az asszony. – Ott nem is kellene annyira tartanunk a szomszédok pletykájától. A férjem pedig nem sok vizet zavar, őtőle nyugodtan meglehetünk.

Egy szép napon, a tizedik hónap elején, Laj-pao és Han Tao-kuo visszaérkezett a keleti fővárosból. Ti intendáns olyannyira el volt ragadtatva a szüzcsekétől, akit Hszi-men választott a számára, hogy a két küldöttet két napon át úgyszólván tejben-vajban fürösztötte.

Egy áradozó köszönőlevélen és egy, a tangut pusztáról származó gyönyörű fekete ménen kívül, az új asszony vételárának megtérítéseként, ötven unciát is küldött Hszi-mennek, továbbá útiköltségeikhez való hozzájárulás címén a

két kísérőt húsz-húsz unciával ajándékozta meg.

Hszi-men Csing meglelégedéssel futotta át a köszönőlevelet, mely szerint Ti úr a jövőben testvérének és rokonának tekinti, és minden tekintetben pártfogolni fogja, amennyire csak tőle telik. Amikor Han Tao-kuo tiszteletteljes meghajlás kíséretében át akarta nyújtani kenyéradó gazdájának az ötven ezüstöt, az nagylelkűen elhárította magától.

– Tartsd csak meg, jól megérdemelt fizetség ez azért a gondos nevelésért, melyben lányodat részesítetted – biztatta, s midőn Han szerényen szabadkozni kezdett, mondván, nem érdemli meg ezt a gazdag ajándékot, kijelentette:

– Igazán megharagszom, ha nem fogadod el. Különbén, tudod, mit: tedd félre egyelőre. Van is egy javaslatom, hogyan kamatoztathatnád a legelőnyösebben, de erről majd később.

Odahaza Hatodik Vang nagy szeretettel fogadta urát. Miközben kefével megtisztította az út porától a kicsomagolt poggyászt, részletesen elmondatta vele, mi történt az úton, mindenekelőtt arra volt kíváncsi, hogyan fogadták lányát új otthonában.

– Fenségesen – felelte Han. – Három szobája van és két szobalánya; ezenkívül is megvan mindene, van ruhája, fehérneműje, ékszere, semmiben sem szenved hiányt. Már a megérkezését követő napon bemutatták a főfeleségnek. Ti úr nem tud betelni vele. Laj-paóval együtt két napig a vendégei voltunk, de nemcsak mi, hanem az embereink is, és úgy dúskáltunk a jobbnál jobb borokban és finomnál finomabb ételekben, hogy végül már egy falat sem ment le a torkunkon. Búcsúzásnál Ti még ötven unciát is rám tukmált, mondván, adjam át a vételár megtérítése fejében Hszi-men úrnak, s képzelj csak, ő nagylelkűen nekem ajándékozta a pénzt. Ragaszkodott hozzá, hogy elfogadjam, noha én többször is visszautasítottam. Itt van, tessék.

Felesége boldog meglelégedettséggel vette át megőrzésre a tekintélyes összeget.

– De várj csak – szólta az asszony –, adjunk Feng anyónak egy ezüstöt. Távollétedben olyan meghatóan gondoskodott rólam, vigasztaló szava nem egy magányos órán átsegített.

Ebben a pillanatban belépett Tarkaselyem, kezében teástálcával.

– Ki ez? – kérdezte Han csodálkozva.

– Az új szolgálónk. Tarkaselyem a neve. Lépj közelebb, gyermekem, és hajtsd meg magad szépen az úr előtt!

A kislány kötelességtudóan bókkolt, majd újból eltűnt a konyhában. Hatodik Vang természetesen még adós volt a magyarázattal: hogyan engedhet meg magának szegényes konyhájában ekkora fényűzést, s minthogy férjét előítéletektől mentes, jóságos embernek ismerte, nyíltan és őszintén beszámolt Hszi-menhez fűződő előnyös kapcsolatáról, valamint arról, hogyan történt, hogy Hszi-men segítségével előbb szolgálót fogadhatott, sőt még egy csinos kis Oroszlán utcai lakásra is számíthat.

– Vagy úgy, most már értem, miért tukmálta rám az ötven unciát azzal, hogy egyelőre ne költsem el – mondotta Han cinkos mosollyal. – Természetesen az új lakásra szánta.

– És bizonyára az ötven sem marad ötven – folytatta Hatodik Vang. – Még megfiadzik. Nos, ha kapunk egy csinos lakást, és talán még nekem is leesik néhány ruha és ékszer, viszonzásul szívesen hempergek vele egy kicsit.

– Ha holnap újból eljön, míg én az üzletben vagyok, légy ismét kedves és barátságos hozzá, és tégy úgy, mintha még semmiről sem tudnék. Használjuk ki alaposan ezt a pompás lehetőséget, hiszen elég csak lehajolnunk az utcán heverő pénzért.

– Meghiszem, hogy ez tetszene neked, te semmirekellő kópé; kényelmesen odaülni a megterített asztalhoz, és várni, hogy szádba repüljön a sült galamb, mert mit törödsz vele, mit kell kiállnia szegény feleségednek, míg elkészíti a vacsorát.

Kis ideig szótlánul egymásra meredtek, majd harsány nevetésben törtek ki.

S valóban, alig telt el egy fél hónap, Hszi-men csinos kis házat vásárolt a Han házaspárnak az Oroszlán utcában, a Márványhídtól keletre. Százhusz unciát áldozott rá. Széltében kettő, mélységében pedig négy szobából állt. Elöl két fogadószoba volt, azután két imaszoba következett, az egyikben egy Buddha-szobor állt, a másikban pedig az ősök táblája; majd két lakószoba, s végül a konyha és az éléskamra.

Mihelyt a szomszédok megtudták, hogy az új lakó a nagy tiszteletben álló, gazdag Hszi-men Csing üzletvezetője, valamint annak felesége, sürgősen meglátogatták őket, sok boldogságot kívántak nekik, s üdvözlésképpen teát és süteménnyel telt dobozokat hoztak. A házigazdát bizalmasan „Nagy

Testvér”-nek, feleségét pedig „Han sógornő”-nek szólították, a környékbeli cselédség pedig „bácsi”-nak és „néni”-nek titulálta őket.

Valahányszor Hszi-men Csing baráti látogatást tett Han asszonynál – erre pedig hetenként legalább egyszer sor került –, a férj volt olyan tapintatos, hogy mindjárt éjszakára is az üzletben maradt, nehogy kenyéradó gazdáját megzavarja az élvezetben. Sőt mi több, még biztatta is feleségét, legyen minél szolgálatkészebb és kedvesebb a vendéghez. Hszi-men Csing teljesen zavartalanul járhatott ki-be Hanék házában, akár reggel volt, akár este. Mint a szénüstben az izzó parázs, olyan forró és állhatatos volt Hatodik Vang iránti vonzalma. A szomszédok pedig, akiknek figyelmét természetesen nem kerülték el a Hanék házában lejátszódó események, lakatot tettek a szájukra, és mélyen hallgattak. Ugyan ki mert volna ujjat húzni a mérhetetlen vagyonnal és befolyással rendelkező Hszi-men úrral?

Elmúlt az ősz. Odakint már hűvös szelek jártak. Ámde Aranylótusz benn ült pavilonjában, és napról napra jobban szenvedett a fagyos magánytól, mely megülte fekhelyén a jégmadármintás párnát, lótuszvirág hímzésű függönyeit.

S ím, megint beköszöntött azon egyhangú esték egyike, amikor pavilonjának szellempalához támaszkodva, egyre csak várt és várt, hasztalan kémlelve az utat. Közben már besötétedett. Nagyot sóhajtvá bevonult az ezüstlámpától megvilágított hálószobába, végignyúlt fekhelyén, keresztben térdére fektette *a pi-pá-t*, és halk hangon rögtönzött panaszos dalba kezdett:

*Soká könyököltem
búsan-borúsan,
nappali ruhában
fekszem most magam...*

Majd félbeszakította az éneket, és hallgatózni kezdett. Odakint a fedéloromzaton a szél belekapott eolhárfájának húrjaiba, és felhangzott zümmögő melódiája. Vagy talán a kapu vaskopogatója koppant? Gyorsan kiküldte Tavasziszilvát, hátha Hszi-men Csing áll odakint. De a kicsike csak a fejét rázta, amikor visszajött.

Rosszul hallotta, úrnőm. Csupán a szélfújta jégeső csapódott a kapunak.

Aranylótusz ujjai ismét végigfutottak a húrokon, és tovább énekelt:

*Tompa szélmorajjal
zúg a fürgeteg,
ablakon kopognak
súlyos jégszemek...*

Közben a szobában lassan besötétedett, a lámpa is már csak pislákol. Aranylótusz letette a lantot, lustán felemelkedett, hogy feljebb csavarja a leégett kanócot, és új füstölőgyertyát gyújtson. Aztán fájo szívvel tovább folytatta a dalt:

*A kezem a lámpán
fáradtan matat,
tart a lángba resten
füstölőrudat.
Ó, a hosszú éjre
jöjj már, virradat!
De jaj, az üres nap,
az is iszonyat!
Várom gyötrelemben
meddig kell vajon?
Mért kell szép időmet
elpazallanom?
Ó, szegény szívemben
égő kín sajog!
De mit bánja ő,
hogy sír az elhagyott!*

Hszi-men Csing ezt az estét hivatali társánál, Ho bírónál töltötte, akit nemrégiben egy hátszlóval ajándékozott meg, és aki most szerette volna leróni háláját. Már késő estére járt, és amikor Hszi-men Csing az esővel elegy undok hófúvásban hazafelé indult, sapkájára és bundájára ráfagyott a nedves hó. Így állított be a Hatodik pavilonjába. Mert immár megrögzött szokásává vált, hogy mielőtt valahonnan hazaérkezett, azon nyomban az anyához és gyermekéhez sietett. A Hatodik lesegítette róla az átázott ruhadarabokat,

Jing-csun szobalányt pedig sürgősen forró teáért és valami meleg harapnivalóért küldte.

– Alszik már a kisfiú? – ez volt Hszi-men első kérdése, miközben belebújt a kényelmes házikabátba, s az átázott csizma helyett meleg papucsot húzott.

– Épp az imént aludt el. Olyan jókedvű volt ma délután. De milyen korán jössz ma haza!

– A derék Ho alaposan kitett magáért. Méltóan viszonzni akarta a hátaslovat, amit nemrégiben tőlem kapott: gazdagon megvendéget, sőt még két fiatal színészt is rendelt a szórakoztatásunkra. De jobbnak láttam ebben a szörnyű időben minél előbb kereket oldani.

– Nem innál egy csésze forró kölespálinkát? Bizonyára nagyon átfagytál.

– Köszönöm, inkább valami jófajta szőlőbort innék. Annak az otthon kotyvasztott löttynek, amivel ott kínáltak, annak a krizantémbornak az íze is legalább olyan gyalázatos, mint a szaga.

Időközben Jing-csun megterített, és behozott néhány meleg tálat. Az izzó faszénnel teli üst, melyet épp az imént töltöttek meg, jóleső meleget árasztott az asztal mellett. Leültek, hozzáláttak az evéshez, és e téli estén bizalmas kettesben élvezték az otthon békés nyugalmát.

Aranylótusz abban a hitben volt, hogy Hszi-men Csing még nem jött haza. Vigasztalanságában elkerülte az álom, de ébren tartotta a remény is, hátha mégis eljön hozzá Hszi-men Csing. Így üldögélt kibontott hajjal, a párnák közé temetkezve, félig leeresztett függönyök mellett, a lámpa homályos fényénél, s hogy gyorsabban teljék az idő, meg-megpengette *a pi-pa* húrjait, és halkán énekelgetett:

*Rászolgálsz, kegyetlen,
hogy gyűlöljelek:
hagytad szorultságban
igaz hívedet...*

Most újból ideges nyugtalanság vett erőt rajta. Behívta Tavasziszilvát.

– Szaladj gyorsan, nézd meg, nem jött-e meg időközben az úr.

A komorna csak nagy sokára tért vissza.

– Már régen hazajött! – jelentette. – Ott ül a Hatodiknál, és kedélyesen

borozgatnak.

Mintha hirtelen megannyi tör járta volna át Aranylótusz szívét.

– Hálátlan gazember! – bukott ki a szó dacosan össze-szorított ajkai közül halkán, többször egymás után, miközben öklöcskéivel akaratosan verte a párnákat, s az elfojtott düh jókora könnyeket csalt ki a szeméből. Azután újból *a pi-pá-ért* nyúlt, és énekelni kezdett egyre erősödő hangon, mely felverte a park csendjét, és utat tört a Hatodik pavilonjáig:

*Bú vágta szívembe
sebző karmait,
keblemben sötéten
izzó kin lakik.
Itt édes barack, ott
savanyú bogyó,
vak, aki nem látja,
hogyan melyik a jó.
Várom gyötrelemben
meddig kell vajon?
Mért kell szép időmet
elpazallanom?
Ó, szegény szívemben
égő kín sajog!
De mit bánja ő, hogy
sír az elhagyott!*

Az utolsó versszakoknál már Hszi-men Csing is felfigyelt.

– Ugyan ki énekelhet ily késő éjszaka pi-pa kísérettel? – kérdezte csodálkozva.

– Az Ötödik lesz, bizonyára nem tud elaludni – felelte Ping asszony. – Kérjük meg, jöjjön át, és szórakoztasson minket egy kicsit.

S ezzel átküldte Hsziu-csun szobalányt, Jing-csunnal pedig gyorsan még egy harmadik terítéket hozatott. Hsziu-csun rövidesen visszajött, de egyedül.

– Nem akar – jelentette.

– Menj el hozzá még egyszer, és mondd meg neki, én és Hszi-men úr kéretjük – parancsolta Ping.

– Beretteszelte az ajtót, és kiüzente, hogy már elfújta a lámpát, és lefeküdt aludni – jelentette a lány, visszatérve második útjáról.

– Mesebeszéd, elmegyünk mi magunk, és áthozzuk – mondta Hszi-men Csing Pingnek. És a sötét parkon átvágva hamarosan ott álltak a szomszéd pavilon előtt. Többszöri kopogtatás után kicsiny rés nyílt az ajtón, mögötte Tavasziszilva hunyorgott. Hszi-men Csing erélyes lökéssel kitárta az ajtót, s behúzta magával Ping asszonyt. Aranylótusz kibontott hajjal, de még felöltözve virrasztott; félig leeresztett függönyök mögött a fekhelyén hevert, mellette *a pi-pa*.

– Te csudabogár, háromszor is kéreted magad, míg végre hajlandó vagy átjönni? – szólt Hszi-men Csing.

Aranylótusz felült. Hosszú ideig némán, mozdulatlanul gondolataiba mélyedt. Végül megszólalt:

– Miért akartok engem, szerencsétlent, kiragadni e magam választotta, hideg magányból? Legyetek olyan szívesek, s hagyjatok magamra. Igazán nem szeretnék feleslegesen fárasztani benneteket.

– Úgy beszélsz, mint valami nyolcvanesztendő fogatlan mánika. Nevetséges! – morogta Hszi-men. – A Hatodik egy kicsit sakkozni szeretne veled. Nincs kedved hozzá?

– Tedd meg a kedvemért! – kérlelte Ping asszony. – Jókedvűen megiszunk még egy pohárka bort is.

– Menj, nővérem, kérlek, hagyj magamra! Néhány nap óta nem jól érzem magam. Már csak gyenge becsinált levesen élek, s legszívesebben az egész napot ágyban tölteném.

– Miért nem szóltál már előbb? Elhívattam volna az orvost – vágott közbe Hszi-men izgatottan.

– Hogy higgyél nekem... Csun-mej, hozd ide a tükröt!

Aranylótusz kezébe vette a tükröt, és a lámpa fényénél egy ideig figyelmesen nézegette magát.

– Nem vetted észre, mennyire megnyúlt az arcom? Hszi-men elvette tőle a tükröt, belenézett, majd tréfásan megjegyezte:

– Érdekes, az enyém nem nyúlt meg!

– Neked nincs is okod rá, hogy lesoványodj, gondtalanul és jól élsz, te csak elhájásodhatsz! – pörölt Aranylótusz, és félig már meg is békélt Hszi-men tréfájára.

A férfi szorosan melléje húzódott, karjával átölelte Aranylótusz nyakát, és gyengéden megcsókolta. Aztán vizsgálódva végigtapogatta a testét, és nevetni való komolysággal megjegyezte:

– Valóban, gyermekem, te alaposan lefogytál.

Aranylótusz megrázkódott:

– Juj, de hideg a kezed! De nem csoda, hiszen jégből vagy, és nem érzed, mennyire szenvedek.

Hosszas huzavona után mégis rábírták, hogy felkeljen, és velük menjen. S miután hármásban lejátszottak egy játszma sakkot, s a néhány pohár bortól felvidultak, Ping asszony rábeszélésére Hszi-men Csing elhatározta, hogy hosszú idő után megint megosztja fekhelyét az Ötödikkel.

HUSZONHATODIK FEJEZET

*Egy kapzsi szolga
gazdájának életére tör.*

*Hszi-men Csing
megvesztegethető bírónak bizonyul*

Aranylótusz ezen az éjszakán a gyengédség száz meg száz jelével halmozta el Hszi-ment, és ezernyi simogatással fonta körül. Legszívesebben mindenestül belebújt volna Hszi-menbe. Könnyeinek bőséges árában akár egy óriás vízi szörnyeteg is megfürödhetett volna. Minden szavából túlradó gyengédség és odaadás csendült. Így remélte visszaszerezni kedvese szívét. De mindhiába. A reggel beköszöntével Hszi-men Csing gondolatai már réges-rég visszaröppentek Hatodik Vanghoz, Aranylótuszt pedig már el is felejtette.

Az ám, még azt sem tartotta fontosnak, hogy születésnapján, a kilencedik hónap első napján, futó látogatást tegyen nála. Az egész napot a Nefritcsászár Templomában töltötte Éhenkórász Jing társaságában, ahol módfelett bonyolult ceremóniák és nagy pompa közepette Hszi-men Csing fiacskáját ünnepélyesen megajándékozták az egyik templom nevével, hogy az megóvja a betegségek-től és a gonosz szellemektől. Hszi-men Csing kívánságára Vu főpapon kívül a templom mind a tizenhat szerzetese részt vett a szertartáson; a ceremóniát követő elmaradhatatlan dús lakoma annyira elhúzódott, hogy Hszi-men jobbnak látta, ha mindjárt a templomban tölti az éjszakát.

Így ezen az estén Aranylótusz az öt másik asszonnyal és a hat gratulánssal még sokáig Holdasszony lakosztályában maradt, hasztalan várta Hszi-men visszaérkezését, s bizony meglehetősen unatkozott.

Miután apróra meghányták-vetették a házban történeteket, közkívánatra áthívták a közeli Kuan-jin kolostor két apácáját, Tát és Vangot, akik sosem hiányozhattak a Hszi-men ház családi ünnepeiről, és hol az egyikkel, hol a másikkal mondattak el egy-egy szent legendát. A nővérek egyhangú előadása, amelyet olykor-olykor az imadobok pergése szakított meg, a hallgatóságot enyhén elálmosította, minek következtében, Aranylótusszal az élen, az elbeszélés kellős közepén, szép sorjában kiosontak a szobából, és aludni tértek.

Egyedül Holdasszony tartott ki, az ő jámbor lelke különösen fogékony volt Buddha tanai iránt, s nem nyugodott mindaddig, míg Vang apáca, akivel ezen az éjszakán megosztotta hálószobáját, a legenda végére nem ért. Időközben elhangzott a negyedik őrjárat dobolása, s már felkukorékolt az első kakas. De a jó Holdasszonynak még ekkor sem jött álom a szemére.

Tulajdonképpen miért nem mosolyodott el egyetlen egyszer sem egész idő alatt? – kérdezte Vang apáca hirtelen. – Miért nem vidám soha?

– Hogy lehetne vidám egy olyan asszony, akinek oly nagy szomorúságban volt része, mint énnekem? – S ezzel elmesélte, hogy a terhességének hatodik hónapjában a Csiao-féle ház megtekintésekor megcsúszott a lépcsőn, és idő előtt megszülte magzatát.

– Fejlett volt már a magzat?

– Igen, eléggé fejlett volt, hathónapos, és ráadásul fiú!

– Ez valóban szomorú dolog, kedvesem! Ki tudja, milyen nagyszerű ember vált volna belőle! A még csak nemrég idecsöppent Hatodiknak a gyermeke aligha jelenthet vigasztalást.

– Hajoljunk meg az ég akarata előtt – válaszolta Holdasszony megadással.

– Ó, ez nem egészen így van, hozzá is lehet egy kicsit segíteni a dolgokhoz. Pi főapátnő tud egy receptet. Az elmúlt évben Csen miniszteri titkár feleségénél alkalmazta. Az asszony körülbelül egyidős lehet önnel, eddig nem volt gyermeke, de koraszülése több alkalommal is. Ám az elmúlt évben megitta Pi főapátnő varázsitalát, és nemrégiben egészséges, erős fiúcskának adott életet. Mindössze egy bökkenője van a dolognak.

– Éspedig?

– Az ital elkészítéséhez szükség van egy elsőszülött gyermek méhlepényére. A méhlepényt leöblítjük borral, utána megszáritjuk, és hamuvá égetjük. A hamut azután összekeverjük az ital egyéb alkotórészeivel, és az egészet a hatvanadik ciklus hétszer hetedik napján, fehér borba keverve, éhgyomorra felhörpinti, de úgy, hogy se ember, se szellem ne vegye észre. Pontosan egy hónappal később áldott állapotba kerül.

– Melyik kolostorhoz tartozik Pi apátnő? – kérdezte Holdasszony.

– Eredetileg a Földi Ismeretlenség Kolostorához, de újabban a Virágzó Tanok Kolostorának apátnője, kint a déli külvárosban. Megvan már vagy

hetvenéves, megmagyarázza egytől egyig a szutrákat, és sorra elmeséli valamennyi szent legendát. Ha úgy kívánja, akár egy hónapon át egyhuzamban mesél legendákat. Így hát állandóan ki-be jár a finom házakba, néhol fél hónapon át is ott tartják vendégül.

– Feltétlenül hívja el hozzám.

– Szívesen. Ha úgy akarja, az italt is megszerzem. Csak azt nem tudom, honnan vegyem azt a bizonyos valamit, ami oly nehezen beszerezhető.

– Adok rá pénzt.

– Rendben van. Mihelyt elkészítettem az italt, hallani fog rólam. De számítson rá, hogy fél hónapba is beletelik.

– Maradjon köztünk a dolog!

– Ebben biztos lehet!

Amikor Vang apáca másnap délelőtt elbúcsúzott, Holdasszony egy ezüstöt csúsztatott a markába.

– Később, ha majd minden meglesz, többet is kap.

Tisztelt olvasó, minden gazdag ház jól teszi, ha óvakodik az efféle apácáktól, nem szabad beengedni őket a belső lakosztályba, de különösen arra kell ügyelni, hogy ne kerüljenek bizalmas viszonyba a ház úrnőjével. Elmélyült ájtatoskodásuk és jámbor legendamesélgetéseik legtöbbször csupán ürügyül szolgálnak, s közben a ház urának háta mögött „meleget ajándékoznak, és hideget lopnak”. Mi minden bajt tudnak okozni!

Mint általában újév táján, Hszi-men Csing házában ez évben is nagy volt a sürgés-forgás, készülődés a lampion ünnep előtt. Alig múlt el Aranylótusz születésnapja, máris Ping asszony nagy születésnapra fogadására készültek, mely az első hónap tizenötödik napjára, vagyis a lampion ünnepre esett. Közben, tizenharmadikán, valamennyi asszony meghívást kapott a gazdag Csiao szomszéd új otthonába.

Néhány nappal előbb Aranylótusz röviden és határozottan kijelentette: nem fogadja el a meghívást, minthogy nincs mit felvennie, és nem neveteti ki magát. Mit volt mit tennie Hszi-mennek, elhívatta Csou mestert segédeivel egyetemben, és mind a hat feleségének sürgősen új ruhát varratott, összesen harminc darabot. S midőn néhány nappal később közölte Csun-mej

szobalánnyal, készüljön fel rá, hogy tizenötödikén Jing-csunnal, Nefritfuvolóval és Orchideaillattal együtt ők fogják a bort felszolgálni, természetesen illő öltözékben, a ravasz kicsike, úrnője példáját követve, kijelentette, neki sincs mit felvennie, és ő sem akarja, hogy kinevessék az emberek. Így hát Csou mester ismét megjelent segédeivel, és nagy sietve tizenhat új ruhát készített a négy kedvenc szobalánynak.

Azután nagy pompával megünnepelték a lampion ünnepet s egyidejűleg Ping asszony születésnapját. A négy énekesnőn kívül Hszi-men Csing a vendégek tiszteletére leszerződtette Oroszlán utcai szomszédja, Jüen császári herceg húsz főből álló színtársulatát, és színpadot építtetett az elülső fogadóteremmel szomszédos nyugati oldalszárnyban. A színészek „A nyugati szoba” című híres színdarabot adták elő. A nap nagyszerű tűzijátékkal zárult, amelyet Pen Sze és a fiatal Csen felügyelete mellett gyújtottak meg a kapu előtt, és sűrű nézősereget csalt a ház köré.

Maga Hszi-men Csing nem vett részt az otthoni mulatozásban. Inkább Éhenkórász Jingga és Hszie Hszi-tával tartott, végigkósálta velük a lampionpiacot, majd betért Oroszlán utcai házába, s Hatodik Vanggal élvezte a nap örömeit.

Eltekintve a hagyományos ünnepektől, az új esztendő első hónapja két fontos eseményt tartogatott Hszi-men számára. Az egyik családi természetű volt. Midőn feleségei tizenharmadikán felkerekedtek a gazdag Csiao szomszédhoz, magukkal vitték Hszi-men kisfiát s annak dajkáját, Zsu-jit is. A Csiao szülőknek mindössze egy gyermekük volt, egy három hónapos leányka. Az étkezés idejére a dajka, Zsu-ji, a gyermekszobában helyezte el a fiúcskát, s bepólyálva letette az ágyra, közvetlenül a házigazda három hónapos kisleánya mellé. Midőn asztalbontás után a társaság bement a szobába, hogy megnézzék, mi van a gyerekekkel, nagy örömmel és meglepetéssel látták, hogy a két apróság kirugdalta magát a pólyából, kis karjukkal és lábukkal vígan kalimpálnak és paskolják egymást.

A két család egybegyűlt asszonyai természetesen nyomban égi jelet véltek felfedezni a kicsinyek hancúrozásában, és jegyeseknek nyilvánították őket.

Holdasszony sürgősen küldöncöket menesztett haza, vörös selymet hozatott, s az örvendetes esemény külső megnyilvánulásának jeleként kikárpitoztatta Csiaoék fogadószobájának falait. S a szomszédok már másnap délelőtt elküldték tekintélyes eljegyzési ajándékaikat Hszi-men Csing házába.

Hszi-men Csing befejezett tények előtt állt. Az illendőség úgy kívánta, hogy viszonzza az ajándékokat, zálogát adja beleegyezésének. De valójában nem nagyon örült az asszony nép elhamarkodott választásának. Bár Csiao szomszéd gazdag és tekintélyes ember, mondotta Holdasszonynak, de mégiscsak egyszerű polgár, akinek nincsen hivatali rangja, tehát nem egyenrangú övele. Lekicsinylő véleménye Csiaóék fülébe juthatott, mert amikor két nappal később vendégségben jártak Hszi-menéknél, a hetvenesztendős matróna, Csiao Vu, beszélgetés közben egy megjegyzést tett, amelyből kitűnt, hogy unokahúgainak egyike rangban a második császári ágyas s a keleti palota úrnője, amivel nyilvánvalóan tudára akarta adni a háziaknak, hogy Hszi-men családja a legkevésbé sem méltó az övéhez.

A másik fontos esemény Hszi-men Csing hivatalos ügyeit érintette.

Itt álljunk meg egy szóra, vegyünk valamivel nagyobb lélegzetet. Élt akkoriban a Csiangnan tartomány Jangcsou körzetéhez tartozó Kuanling városában egy Miao Csien-hsziu nevezetű gazdag magántudós. A negyvenesztendős embernek csupán egyetlen leánya volt, egy fiatal hajadon. Minthogy főfelesége állandóan betegeskedett, és többnyire az ágyat nyomta, háztartását kedvenc ágyasára, Tiao Csi-erre bízta, aki eredetileg énekeslány volt, s akit csekély harminc unciáért szerzett meg.

A keleti városban egy szép napon bekopogott a magántudóshoz az Irgalmasság Kolostorának egyik öreg szerzetese. Azért küldték ki, hogy országszerte adományokat gyűjtsön egy új kolostori gongra. A jómódú Miao úr nem tartozott a fukar emberek közé, ezért a vándorszerzetest ötven unciával ajándékozta meg. Amikor az köszönettel visszautasította az ajándékot, mondván, hogy a fele is elég, Miao így szólt mosolyogva:

– Tartsa csak meg. A fele Buddháé, a másik felt pedig Buddha szolgájáé, fordítsa az út során felmerülő költségekre.

A szerzetes, aki viszonzni szeretne volna a tudós nagy jóságát, elindulása előtt egy jó tanáccsal szolgált:

– Uram, az ön bal szeme túlságosan mélyen ül szemgödrében. Az országúton halál leselkedik önre. Hallgasson a tanácsomra: ez évben ki ne tegye a lábát a házból. Ön nagyon jóságos volt hozzám. Engedje meg nekem, szegény szerzetesnek, hogy köszönetemet jövőbe látó művészetemmel rójam le. Még egyszer figyelmeztetem: tartózkodjék mindenfajta utazástól!

Ezzel útnak indult. Mintegy fél hónappal később történt, hogy a hátsó

parkban tett sétája alkalmával Miao úr a szolgáját, Miao Csinget, bizalmas enyelgésben kapta ágyasával, Tiao Csi-errel. Ennyi szemtelenség láttán dühében alaposan megverte a szolgát, majd ajtót mutatott neki. Ám a szolga megható esdeklésére Miao szíve meglágyult, megbocsátott Miao Csingnek, nem küldte el. De ettől kezdve a szolga titkon mélységes gyűlöletet érzett iránta.

Volt Miao úrnak egy Huang nevű unokaöccse, aki ugyancsak a Jangcsou körzetből származott, s akárcsak ő, a konfuciánus írások alapos ismerője volt. Elnyerte a doktori rang második fokozatát, és a keleti fővárosban, Kajfengfuban, alprefektusi állást töltött be.

Nos, Miao úr egy napon barátságos meghívást kapott unokaöccsétől, látogassa meg a fővárosban; a látogatásnak két célja lett volna: az egyik a szórakozás, a másik egy hasznos beszélgetés Miao úr jövőbeni hivatali pályájáról. Miao elragadtatással szólt az ajánlatról, feleségeinek pedig ezt mondta:

– Kajfengfu császári székhely, van ott bőven látni- és átéltnivaló. Régi vágyam, hogy egyszer elutazhassak oda. Unokaöcsém meghívása éppen kapóra jön.

De főfelesége lebeszélte a tervről.

– Elfelejtetted a szerzetes intelmét, hogy óvakodj az utazásoktól? – mondotta. – A keleti főváros messze van ide, ki tudja, mi baj érhet útközben. Állami szolgálatba lépésedről nem volt szó eddig. Aztán meg egy beteg feleséget, egy védtelen fiatal leányt és egy hatalmas háztartást hagynál hátra megbízható felügyelet nélkül. Nem, inkább ne utazz!

Miao úr komolyan megharagudott, hallani sem akart főfeleségének aggályairól.

– Mit gondolsz, minek akasztottak születésemkor íjat és nyilat az ajtóra? Férfi vagyok, vagy mi a szösz, csak nem mondok le ijedtemben egy szép utazásról! Egy fabatkát sem ér egy életen át csak a szoba ablakából nézni a világot. Nem, én nem ijedek meg a saját árnyékomtól, és pénzem is van elég. Miért térnék ki a siker és megtiszteltetés elől? Huang öcsém javaslata valóban nagyszerű, kár is szót vesztegetni erre.

És még aznap hozzáláttak a csomagoláshoz. Miao úr kis dzsunkát bérelt, néhány arannyal és ezüsttel megtöltött ládát vitetett a fedélzetre, majd az ősz

utolsó harmadában, egy szerencsés napon, útnak indult a keleti főváros felé. Két embert vitt magával. Szolgáját, Miao Csinget és egy Ari-tung nevezetű fiatal legényt.

Néhány napig a csatornán hajóztak, azután megérkeztek Santung tartományba.

Egy régi mondás azt tanítja: akinek kevés a szolgája, kevés a baja is.

A dzsunka egy éjszaka éppen a Csing folyó egyik csendes öblében horgonyzott, nem messze Csinghohsien városától. Miao úr békésen szendergett, de szolgája még ébren volt, és sötét tervet forralt gazdája ellen. Még most sem tudta elfelejteni, hogy annak idején fülön csípte a parkban, és alaposan eltángálta. „Eljött a bosszú órája – mondogatta magában. – Bizonyára a két hajóslegény is velem tart majd, ha részt ígérek nekik a zsákmányból. Legjobb lesz, ha Miaót bedobjuk a hullámok közé. A soron következő feladat azután: beteg feleségét odahaza mielőbb átsegíteni a másvilágra. Ha már elpatkolt, enyém lesz a szép Tiao Csi-er, valamint Miao úr összes ingó és ingatlan vagyona.”

Nem sokat tétovázott, nyomban beszédbe elegyedett a két hajóslegénnyel.

– Gazdám bőröndjei ezer ezüstuncia készpénzt tartalmaznak, a kámforosládák pedig vagy kétezer uncia értékű ruhaneműt és selyemvéget – mondotta a két legénynek. – Ha segítetek nekem, mindegyikötök megkapja a maga harmadrészét.

Csen Szan és Veng Pa, így hívták a két hajóst, előbb egymásra vigyorgott, majd ekképpen válaszolt:

– Az-ötlet már a mi fejünkben is megfordult.

Ezzel már meg is kötötték az egyezséget. Úgy éjfél tájban történt: Miao úr és legénye, Ari-tung, épp az igazak álmát aludta a középső kabinban, amikor Miao Csing szolgál a hajó farából harsány hangon többször egymás után elkiáltotta magát: – Rablók! Rablók! – A vészkiáltás felverte az éjszaka csendjét. Az álmából felriadt két ember felrohant a fedélzetre, de Csen Szan ekkor már rá is vette magát Miao úrra, késével átszúrta a torkát, és fejjel lefelé bedobta a vízbe.

Legényét Veng Pa fejbe verte egy súlyos doronggal, s midőn az néhány lépést előretántorodott, úgy mellbe lökte, hogy hátrabukott, át a korláton, egyenesen bele a vízbe.

Ezután a három gazember, mit sem törődve a két áldozattal, nekiesett a bőröndöknek és ládáknak. A kalózok ekképpen vélekedtek:

– Ha a selyembálákkal és finom ruhadarabokkal magunkra vonjuk a figyelmet, mindenképpen gyanússá válunk. Nálad másképp áll a dolog. Te Miao háza népéhez tartozol, így ha nálad van, nem szúrhat szemet senkinek. Vedd magadhoz a selymeket és a ruhákat, nekünk meg add ide a készpénzt.

Miao Csing egyetértett a javaslattal, s miután megtörtént az osztozkodás, újból elindultak a dzsunkával, mégpedig az ő kívánságának megfelelően felfelé a Csing folyón. Miao Csing a lingcsingi vámnál zsákmányával partra szállt, s miközben a két hajós a dzsunkával elindult visszafelé, ő szárazföldi úton Csinghohsien körzeti városba, a közeli legnagyobb kereskedelmi gócpontba szállította ládáit, gondolván, hogy ott az árut könnyen értékesítheti majd.

A várost övező sánc előtt egy előkelő fogadóban szállt meg, és zsákmányát szép lassan darabonként pénzzé tette a piacon.

Amikor egy alkalommal véletlenül összetalálkozott gazdájának egy régi jangcsoui üzletbarátjával, igen gyorsan feltalálta magát, mondván, hogy Miao úr majd egy későbbi hajóval érkezik. De nemhiába mondják:

*Embernél van a terv, a szándék,
de a jó vég: égi ajándék.*

Igaz, hogy ostobaságában Miao úr megmosolyogta és semmibe vette a szerzetes önzetlen intelmét, s ezért életével fizetett, legénye azonban, jóllehet kezdetben teljesen elkábította a fejére mért ütés, úszva a víz felszínén tartotta magát, míglen egy véletlenül arra haladó halászcsónak ki nem mentette. A halászcsónak tulajdonosa, egy öregasszony, előbb meleg ruhát, enni- és innivalót adott a teljesen kimerült fiúnak, azután elmeséltette vele a történeteket.

– Most mihez akarsz kezdeni? – kérdezte tőle együttérzően az elbeszélés végeztével. – Vissza akarsz menni Jangcsouba? Ha nem, itt maradhatsz nálam, és majd kezemre jársz a halászatban.

– Ez volna a legjobb – egyezett bele An-tung boldogan. – Ugyan mihez kezdenék Jangcsouban szegény gazdám nélkül?

– Jól van, akkor egyelőre itt maradsz nálam. Én meg jól megmosom és alaposan kinyitom öreg szemeimet, hátha kiderítem gazdád gyilkosait.

Egy napon, úgy újév táján lehetett, az öreg halászasszony kiment védencével a csinghohszieni halpiacra egy kosár hallal, hogy azt ott eladja. Ekkor An-tung a vásárlók tömegében hirtelen felismerte a két hajóslegényt, Csen Szant és Veng Pát. Bár fényes nappal volt, ők már alaposan felöntöttek a garatra, és hajdani gazdájuk finom ruháit viselték mindketten.

An-tung titokban oldalba lökte az öreg halászasszonyt:

– Ők azok! – súgta oda halkán.

– Jól van, menjünk utánuk.

S valóban nyomon követték őket. Látták, hogy halat vásárolnak, majd felmennek a közeli folyóparton kikötött dzsunkájukra, megsütik a halat, majd a fedélzeten vidám lakmározásba kezdenek, s minden falat után jókorát húznak a hatalmas boroskancsóból.

– Gyere, megírjuk gyorsan a feljelentést. Vigyáznunk kell, nehogy meglépjenek! Holnapután lampion ünnep lesz, aligha gondolnak elutazásra – mondta az öregasszony, s kézen fogva a fiút, csónakjához sietett.

An-tung gyorsan megfogalmazta a feljelentést, és még ugyanabban az órában elvitte Shou folyami prefektus jamenébe. Minthogy a feljelentés nélkülözte a zengzetes szavakkal alátámasztott indokokat, a folyami prefektus figyelemre sem méltatta, hanem nyomban továbbadta Hszia körzeti bírónak. Az viszont, tekintettel arra, hogy a feljelentés rablógyilkossággal vádolta a bűnösöket, helyt adott a fiatal An-tung kérésének, s már másnap kiküldte kopóit, akik a fiú segítségével meg is találták a dzsunkát, s a két kalózt letartóztatták.

Az általuk halottnak vélt tanú váratlan felbukkanása olyannyira megrémítette őket, hogy kihallgatásukkor, bármiféle kínzás alkalmazása nélkül, nyomban bevallották tetteiket. Sőt mi több, megnevezték a tulajdonképpeni felbujtót, a gaztett kiforralóját, Miao Csing szolgát. Szó, ami szó, fogva tartották őket, még An-tungot is ott marasztalták mint tanút, s egyidejűleg szétküldték a kopókat, hogy tartóztassák le Miao Csing szolgát.

A lampionünnep miatt azonban az eljárás kétnapos halasztást szenvedett, mivel ilyenkor mind a hatóságok, mind a hivatalok munkaszünetet tartanak. Az említett két napban a jamen egyik küldöncének, aki jó barátságban volt

Miao Csinggel, sikerült értesítenie a gyilkost az ellene kiadott elfogatási parancsról. Miao Csingen halálos félelem lett úrrá, tüstént lezárta fogadóbeli szobáját, s egy Oroszlán utcai barátjánál, Jo Szan ügynöknél keresett menedéket.

S mit tesz a véletlen, az ügynök lakását csupán egy fal választotta el Hszi-men üzletvezetőjének, Han Tao-kuónak lakásától, s mindezen felül felesége is sülve-főve együtt volt szomszédnőjével, Hatodik Vanggal. A két asszony sűrűn látogatta egymást. Jo Szan ügynöknek nyomban feltűnt vendége gondterhelt arca. Mikor kérdezősködésére Miao Csing elmesélte, mi nyomja a lelkét, az ügynök megnyugtatta: nincs is olyan nagy baj, semmi ok a nyugtalanságra.

– Tudnod kell ugyanis, hogy szomszédom, Han Tao-kuo, a nagy tiszteletben álló, gazdag Hszi-men Csing úr üzletvezetője. Hszi-men Csing úr viszont Hszia körzeti bíró hivatali társa. Ezenkívül, csupa véletlenségből, igen bizalmas szálak fűzik szomszédaimhoz, s bármikor, bármilyen ügyben szívesen áll Han úr és Han asszony rendelkezésére. Csak az a fontos, hogy ne húzódozz egy-két kisebb befektetéstől, s meglásd, végleg elintéződik ez a kellemetlen ügy. Nem mulasztjuk el az alkalmat, s ha kell, vagy én, vagy inkább a feleségem, átmegy a szomszédba, s majd szól néhány jó szót az érdekedben.

Miao Csing boldogan térdre rogyott.

– Ó, gazdagon megfizetem jószágodat, ha valóban pártfogásodba vennél, bár meg kell vallanom, hogy ebben a percben nem sok pénz van nálam. De remélem, hogy egyelőre megteszi ez az ötven ezüstuncia meg a két vadonatúj, virágos damasztruha is, amit sebtében elhoztam magammal.

Gyorsan összeállított egy ajándéklistát, melyet Jo Szan a felsorolt tárgyakkal egyetemben átnyújtott feleségének.

Az asszonyt röviden tudatták a dolgok állásáról, mire az átsietett Hatodik Vanghoz. Hatodik Vang boldog örömmel fogadta az égből pottyant ajándékot, és megígérte, hogy minden tőle telhetőt elkövet.

De elmúlt egy nap, elmúlt kettő, és a mozgalmas ünnepekkel elfoglalt Hszi-men Csing nem jutott hozzá hogy ellátogasson az Oroszlán utcába. Végül Hatodik Vang tizenhetedikén este megpillantotta a ház előtt elügető Taj A-ert. Gyorsan intett neki, és behívta.

– Honnan jössz?

Tungpingfuból. Elkísértem gazdámat, aki ajándékokkal és újévi jókívánságokkal kedveskedett a prefektusnak.

– Mondd meg neki, hogy sürgősen beszélni szeretnék vele.

S Hatodik Vang megmutatta a fiúnak az ajándéklistát, és elmondta, miről van szó.

– Drága néném, félek, hogy a dolog nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik – mondta Taj A-er elgondolkodva. – A két kalóz már mindent bevallott, és az a néhány uncia aligha mozgatja meg holmi kis hivatali írnokok lábát. Ami pedig engem illet, ha azt akarja, hogy a gazdammal beszéljek, én is igényt tartok húsz unciára.

– Te meghibbant kis locsogó, elhiszem, hogy az efféle potyázás kapóra jöjjön neked! – nevetett Hatodik Vang. – Ha félsz, boldogan lemondok jószágos közreműködésedről.

– Nem erről van szó, néném, de az ilyesmit alaposan át kell gondolni. – Hatodik Vang értett a szóból, és mindenekelőtt néhány ízletes falatot és egy-két pohár finom bort tett a fiú elé, aki végül hajlandónak mutatkozott arra, hogy továbbítsa a kérést Hszi-mennek. Taj A-er ezek után felült a lovára, és elindult hazafelé.

Késő este Hszi-men, valóban megjelent az Oroszlán utcában.

Hatodik Vang előzőleg értesítette férjét Hszi-men várható látogatásáról. Han Tao-kuo, szokásához híven, ez alkalommal is tapintatos volt, haza sem ment, hanem az üzletben töltötte az éjszakát. Így Hatodik Vang teljesen zavartalanul, kettesben töltötte az estét látogatójával.

Mielőtt rátért volna tulajdonképpeni mondanivalójára, bevezetőnek egy kis kitérőt tett:

– Mint hallom, eljegyezted a kisfiadat. Képzelem, volt nagy öröm a házban.

– Lehet, hogy ők örültek, de én kevésbé. Az asszonyok műve volt. Szerintem az egész eljegyzési história elhamarkodott dolog volt.

– Megértem, hogy ma, amikor már előkelő hivatali állást töltesz be, bármily tekintélyes emberek legyenek is a Csiaók, nem tartod őket családot hoz méltónak.

– Ugyan hagyd el, most már kár is szót vesztegetni rá!

Az asszony a hideg verandaszobából betessékelte Hszi-ment a hálósobába, ahol a szénüst jóleső meleget árasztott. Mihelyt látta, hogy Hszi-men Csing kissé felmelegedett, lassan rátért a tárgyra, és előadta szomszédnőjének ügyét.

A férfi nyugodtan végighallgatta, majd tudni szeretne volna, milyen összeg árán szándékozik Miao Csing megmenekülni az ítélettől.

Hatodik Vang megmutatta az ajándéklistát, a ládából elővette az ötven unciát meg a két selyemruhát. Hszi-men Csing nagyot nevetett.

– Ez volna minden? Hogy képzeled az a közönséges rablógyilkos, hogy ilyen semmiségekkel megvásárolhatja a szabadságát? Magad is tudhatod, milyen kétségbeejtő a helyzete. Cinkosait, a két kalózt, letartóztatták, és már be is vallottak mindent. Bizonyára a fejüket veszik. Szemtanú is van. Ilyen nevetséges áron nem ússza meg a koma. Kár is volt elfogadnod ezeket a semmitmondó holmikát. Végére is kétezer uncia értékű árut tüntetett el! De vajon hol rejtette el a kincseket?

Hatodik Vang kiszaladt a konyhába, és Tarkaselyemmel visszaküldte az ajándékokat. Az ügy kilátástalan, üzente barátnőjének, ne is foglalkozzék vele többé.

Miao Csing úgy érezte, mintha jéggel telt dézsába ültették volna. Könyörögve kérte Jo Szan feleségét, menjen át még egyszer az érdekében. Hajlandó az áru ellenértékét, a kétezer unciát az utolsó garasig odaadni, csak élve megússza a dolgot.

Rövid tanácskozás után Jo Szan felesége elhatározta, hogy még egyszer átmegy szomszédnőjéhez.

Miao Csing felajánlja Hszi-men Csing úrnak áru teljes értékének felét, ezer unciát – mondotta a szomszédasszony Hatodik Vangnak kint a konyhában. – Amennyiben Hszi-men Csing úr ragaszkodik a készpénzhez, úgy három nap haladékot kér. A három nap alatt mindenképpen értékesíti az árut, s akkor személyesen adja majd át Hszi-men úrnak a pénzt.

Hatodik Vang visszament Hszi-men Csinghez a hálósobába, közölte vele Miao Csing ajánlatát, s átadta az új ajándéklistát.

– Ez már egészen másképp hangzik – jegyezte meg Hszi-men elégedetten.
– Akár azt is elrendelhetném, hogy még néhány napig halogassák a

letartóztatási parancs végrehajtását. Egyébként egyetértek ajánlatával, hozza csak el az ajándékot készpénzben.

Miao Csing azt sem tudta, hová legyen örömeiben, amikor Jo Szan felesége visszajött az örvendetes hírrel.

Még ugyanazon az éjszakán megkérte barátját, az ügynököt, szaladjon és csődítsen oda hozzá annyi vevőt, amennyit csak tud. És valóban, három napon belül sikerült is túladnia az árun. Ezerhétszáz unciát zsebelt be a portékaért.

Miao Csing ezután újabb ajándékot küldött Hatodik Vangnak – ez alkalommal mindjárt száz unciát és négy elsőrendű ruhát –, majd tizenkilencedikén este felkerekedett, és elindult Hszi-men Csing házához. A kíséretét alkotó néhány teherhordó egy leölt disznót, valamint négy darab, ezüstrudakkal megtöltött boroskancsót cipelt. Hszi-men személyzete már előre tudott Miao Csing jövetelének céljáról, így minden teketória nélkül beengedték, s egy szolga a félhomályos parkon át elvezette a kilátópavilonba, ahol Hszi-men Csing már várta látogatóját. Miao Csing útközben jobbra-balra csak úgy szórta a borraivalót; Taj A-erre, Ping-anra, Su-tungra és Csin-tungra fejenként tíz-tíz uncia jutott.

Hszi-men szándékosan nem gyújtatott sem lámpákat, sem lampionokat. Teljes sötétségben fogadta látogatóját. Mindössze az éppen felkelő hold világított halványan. Hszi-men elé érve, Miao Csing a földre vetette magát, s e szavakkal kezdte:

– Ön volt oly kegyes, leereszkedett hozzám, és vállalta, hogy kísérik siralmas helyzetemből. Mindörökké hálás leszek, míg csak csontjaim apró darabokra nem törnek, és testem porrá nem válik.

– Hagyd csak, még nem vizsgáltam át tüzetesen az ügyedet – válaszolta Hszi-men Csing. – A két letartóztatott hajós vallomása mindenesetre súlyosan terhelő rád nézve, ezért tanácsos lesz minél előbb kerekedni oldanod, mégpedig ezen az éjszakán. Kérésedre úgy döntöttem, hogy futni hagylak. S nehogy megbántsalak, ajándékodat is elfogadom, és megosztom kollégámmal, Hszia úrral, akinek ugyancsak van némi beleszólása az ügybe.

Még egy csésze teát is hozatott neki, amit Miao Csing, félénken a park falához húzódva, a fenyőfák alatt, állva fogyasztott el. Ezután Hszi-men Csing útjára bocsátotta Miao Csinget, aki visszasietett az Oroszlán utcába, sürgősen összecsomagolta holmiját, elbúcsúzott vendéglátóitól, két málhás

állatot bérelt, s a hajnali szürkületben kiosont a városkapuhoz, hogy visszatérjen Jangcsouba.

*Gyors, mint a bogárzó
eb, ha elinal,
fürge, mint gyalomból
szökő kicsi hal.*

Midőn másnap Hszi-men Csing a jamenből hazafelé lovagolt Hsziával, mielőtt a főúton elváltak volna, magasra emelte korbácsát, jelezvén, hogy volna vele még otthon valami megbeszélőnivalója. Így hát Hszia bíró hazakísérte, s felment vele a parki kilátópavilonba. Miután kényelmesen elhelyezkedtek, elfogyasztották az ünnepélyesen feltálalt étkeket, és jó néhányszor kiürítették az aranyserleget, Hszi-men óvatosan rátért Miao Csing ügyére.

– Ez a legény a vendéglátói útján nemrégiben ismételt hozzám fordult kérésével, s különböző ajándékokat küldött a lakásomra. Nem akartam önhatalmúan dönten, ezért kértem önt ide egy kis megbeszélésre.

Ezzel átnyújtotta a bírónak Miao Csing ajándéklistáját.

– Én mindenben az ön nagyra becsült elhatározásához igazodom – mondta Hszia bíró, miután belepillantott a listába.

– Az volna a javaslatom, hogy az eljárás szorítkozzék csupán a két kalózra. Mindenekelőtt meg kell tudnunk, hová rejtették a rablott holmit. Miao Csinget hagyjuk ki a játékból, ugyanígy hagyjuk futni An-tung tanút is. Amennyiben később megkerülne az eltűnt Miao Csien-hsziu holtteste, a tanút még akkor is ráérünk kihallgatni. Az ajándékok természetesen önt illetik.

– Ó, dehogy, dehogy, kolléga úr! – kérette magát Hszia merő udvariasságból. – Egyes-egyedül ön fáradozott ez ügyben, hogyan illette engem? Egyébként teljes mértékben egyetértek javaslatával.

Egy ideig; még jobbra-balra vitatkoztak, míg végül megállapodtak, hogy megfelel az ajándékot, s miután az egyezséget illő módon jócskán leöblögették borral, Hszia bíró elkészönt, útnak indult, nyomában az ártatlan élelmiszeres dobozokba gondosan becsomagolt ötszáz unciát cipelő Taj A-errel.

Egy régi szabály azt mondja: pecsenyét tűzzel, hatóságot pénzzel.

Amikor másnap a két kalózt elővezették a tárgyaláshoz – időközben Miao Csing megbízásából Jo Szan a kisebb bírósági tisztviselőket is egytől egyig lepénzelte –, és Miao Csingről mint a rablógyilkosság tulajdonképpeni felbujtójáról kezdtek beszélni, Hszi-men Csing dühösen félbeszakította őket:

– Átkozott banditák! – kiáltotta. – Békés hajósoknak álcázva magatokat, már évek óta rendszeresen kalózkodtok a folyókon és folyamokon. Most az egyszer ti húztátok a rövidebbet, ezért akartok mérgetekben mindenáron egy ártatlan harmadikat is belekeverni a gaztettbe! Hé, An-tung tanú, lépj elő, és mondd meg, ki ütötte le azon az emlékezetes napon a gazdát, és ki lökött be téged a vízbe?

– Úgy éjfél tájt lehetett – vallotta An-tung –, amikor gazdámmal együtt Miao Csing hangos segélykiáltására riadtunk fel. A kabinból nyomban felrohantunk a fedélzetre, ahol Csen Szan kést döfött gazdám torkába, majd beledobta a vízbe. Engem Veng Pa vert fejbe egy doronggal, azután akkorát lökött rajtam, hogy én is belezuhantam a vízbe. Hogy Miao Csinggel mi történt, azt nem tudom.

– Jól van, a tanú vallomása mérvadó. Hallottunk-e tőle akár egyetlen terhelő szót is Miao Csingre? Nem. Egyszóval tartásotok meg magatoknak ostoba vádaskodásokat! Inkább valljátok be, hová dugtátok a rablott holmit!

Elrendelte az ujjszorítók alkalmazását, és egyenként harmincat veretett rájuk a bambuszbottal. A fájdalmas kihallgatás nyomán a kalózok ordítva bevallották:

– Összesen ezer unciát zsákmányoltunk, a felét elköltöttük, a másik felét ide meg ide rejtettük.

Ezzel elvezették őket, s már vége is volt a tárgyalásnak. A két bíró jegyzőkönyvet vett fel, melyet a két vádlottal együtt átküldtek Hszi-men Csing jó barátjához, a tungpingfui prefektushoz, Huhoz. Hu a jegyzőkönyv alapján halálos ítéletet szabott ki Csen Szanra és Veng Pára, s ezzel a maga részéről elintézettnek tekintette az ügyet.

An-tung tanút szabadlábra helyezték, de minthogy erősen gyanakodott Miao Csingre, s a döntéssel a legkevésbé sem értett egyet, elutazott a keleti fővárosba, ahol felkereste meggyilkolt gazdájának unokaöccsét, Huang

alprefektust. Elmesélte neki, hogy a két kalóz világosan és félreérthetetlenül Miao Csing szolgát nevezte meg a rablógyilkosság értelmi szerzőjének, s miként sikerült neki a bíró megvesztegetésével az ellene indított eljárás beszüntetését elérnie. Az igazság feltétlenül megköveteli, hogy a hűtlen szolga, aki a kalózok vallomása szerint annak idején elrabolta gazdájának valamennyi értéktárgyát, elnyerje méltó büntetését.

Huang úr meg aznap este írásba foglalta a fiú vallomását, s egy kísérőlevéllel együtt megcímezte a Santung tartomány egész területén illetékes Ceng cenzornak. Majd útiköltséggel látta el An-tungot, és a két írással sürgősen útnak indította Santungba, Ceng cenzorhoz.

Ceng úr ez időben épp ellenőrző körutat tett a tartományban, és Tungcsangfu prefektúrávárosban tartózkodott. A doktori cím első fokozatával rendelkezett, szigorú igazságosságát mindenki ismerte és félte. An-tung, igen bölcsen, óvakodott, hogy ügyét előbb a cenzor alantasainak mondja el. Hiszen az efféle alakok csak akkor tesznek valamit, ha előzetesen illően megkenik őket. Inkább közvetlenül a cenzornak akarta előadni panaszát, a nyilvános bírósági ülésen. Szóval egy reggel összeszedte minden bátorságát, és pontos időben megjelent a prefektúrán a cenzor hivatalában, a bírósági terem előtt. Most odabent felhangzott a felhőgong, jeléül annak, hogy a cenzor elfoglalta helyét a bírói asztal mellett, és megkezdte a kihallgatást. Szélesre tárultak a terembe vezető ajtószárnyak, és egymás után három jamenszolga lépdelt kifelé különböző feliratú lobogókkal.

Az első zászlón hatalmas írásjegyekkel ez volt olvasható: „A császári ház és a legmagasabb birodalmi nemesség hozzátartozóinak, rokonainak és sógorságának panaszai.” A másodikon: „A polgári és katonai mandarinok panaszai.” Végül a harmadikon: „A száz család panaszai.” An-tung ehhez az utolsó zászlóvivőhöz csatlakozott számos más jelenlevővel együtt, s követte a terem azon részébe, mely a nép számára volt kijelölve.

Türelmesen megvárta, amíg elintézték mindenkinek az ügyét, azután bátran előlépett, s földre vetette magát a cinóbervörös emelvény előtt, melyen a cenzor trónolt.

– Mit jelentsen ez? – kérdezték tőle mogorván a bírói asztaltól jobbra és balra felsorakozott törvényszolgák. An-tung válasz helyett elővette Huang alprefektus írását, és magasra tartva, a bírói asztal felé nyújtotta.

– Vegyétek el tőle, és hozzátok ide! – hangzott a cenzor parancsa. A

törvényszolgák a parancs hallatán, egyszerre többen is, odaugrottak a térdeplő fiúhoz, kezéből kitépték az írást, és letették a bírói asztalra, a cenzor elé. Az kinyitotta, és olvasni kezdte.

Huang küldi

a fővárosból egykori kollégájának, Cengnek, az állam oszlopának.

Együttlétünk ragyogó napjai óta immár egy esztendő múlt el. Ha tudná, mennyire hiányolom jó bajtársam közelségét! Amikor múlt ősszel kézhez vettem kincset érő levelét, lelkem azon nyomban vándorútra kelt, és újból egyesült az Ön lelkével. Mily boldog meglepedettség töltött el, amikor megtudtam, hogy Santung tartomány cenzorának szemelték ki! Önre hárul a feladat, hogy nyilvánosan megfenyítse a hűtlen állami hivatalnokokat, akik hatalmukkal visszaélve megsértik a törvényt, és személyes előnyöket biztosítanak maguknak. Mindjárt fel is használom az alkalmat, és szeretném figyelmét egy bizonyos Miao Csing még megtorlatlan gaztettére irányítani, melyet gazdája, a tiszteletre méltó jangcsoui Miao Csien-hszü doktor ellen követett el. Mófellelt lekötelezne, ha Tungpingfuban járva, az igazság érdekében figyelmet szentelne az imént említett ügynek. A részletes feljelentést e levél átadója, bizonyos An-tung teszi majd le kezébe.

Levelém kelt a tavasz közepén, az újbóli viszontlátás reményében:

Huang

– Itt van az írásbeli feljelentés? – tudakolta a cenzor.

– Hoztál feljelentést? – adták tovább a kérdést a térdeplőnek a két oldalán tülekedő törvényszolgák. An-tung benyúlt az ingébe, és előhúzza a feljelentést. A cenzor elolvasta, majd ecsetet ragadott, és rendeletet írt a tungpingfui prefektusnak, amelyben meghagyta, indítson nyomozást a körzetében meggyilkolt Miao Csien-hszü holttestének fellelése érdekében, az eredményről pedig tegyen írásbeli jelentést. An-tungot utasította, utazzon vissza Tungpingfuba, s várja be ott, míg a hulla előkerül, s majd megmondja, felismeri-e.

An-tung mélyen meghajolt, és az oldalsó kijáraton eltávozott.

Ceng úr a feljelentést és rendeletét egy borítékba tette, lepecsételte a hosszúkás hivatali pecséttel, majd megbízta a jangkunszieni körzethez tartozó előljárósegédet, Tit, vigye el az írást Hunak, a tungpingfui prefektusnak.

A honani születésű Ti, kissé darabos, önfejű ember lévén, a vizsgálatoknál olykor a legnagyobb butaságokat követte el. Ezzel szemben megvesztegethetetlen volt.

Ti úr útja Csinghohszien körzeti város mellett vezetett el. A nyugati városfal mentén, a Csing folyó partján lovagolván, sajátságos természeti tüneményre lett figyelmes. Közvetlenül lovának feje mellett sűrű porkúp emelkedett a magasba, mely örökösen ott keringett előtte az országúton, és sehogy sem akart eloszlni. Ti úr döbbenetesen megállította lovát, s utasította kíséretének néhány tagját, lovagoljanak a szélkavarta kúp után. Emberei kisvártatva visszatértek, és közölték, hogy a kúp az új folyami kikötő irányába távolodott, majd egy bizonyos helyen, közvetlenül a parti bozót mellett, megállt és széteszlott. Ti úr ekkor a megjelölt helyre lovagolt, s utasította a közelben dolgozó néhány földművest, hogy csákánnyal és kapával alaposan forgassa meg a földet. S lám, néhány láb mélységből egy férfi hulla került napvilágra. Nyakán seb éktelenkedett, késszúrás helye.

Ezek után a városból kihívták a hivatalos halottkémet, és az észleltekről jegyzőkönyvet vettek fel. Ezt követően Ti úr megállapította, hogy a lelőhelyhez legközelebb eső emberlakta épület egy buddhista kolostor, az Anyai Könyörületesség Kolostora. Felsorakoztatta és szigorú kihallgatásnak vetette alá a kolostor valamennyi lakóját. Elbeszélésük szerint az elmúlt esztendő tizedik hónapjának egyik estéjén, miközben halotti lámpásokat úsztattak lefelé a folyón, a szóban forgó parti részre – ők éppen ott tartózkodtak – egy hullát vetett ki a víz. Felebaráti szeretetből kihalászták a folyóból, és száraz sírgödröt ástak neki. Egyebet nem tudtak a halotról mondani.

Megint egyszer jó alkalom kínálkozott a derék Ti úrnak, hogy bebizonyítsa: a merész végkövetkeztetések nagy mestere ő.

– Jól tudom, ti álltok e sötét ügy mögött! – rontott rá a megrökönyödött szerzetesekre. – Ti kapartátok el ezt a férfit, de előbb kiraboltátok és meggyilkoltátok. Most meg el akarjátok hitetni velem, hogy a folyó vetette ki.

És még mielőtt a szerzetesek egyáltalán szóhoz juthattak volna,

poroszlóival egyenként száz botütést méretett mindegyikükre, de ez még csak hagyján, az apát még az ujjszorítóval is megismerkedett. Ti úr azután a szerzeteseket egytől egyig börtönbe vettette és sikerétől eltelve, büszkén jelentette az ügyet Hu úrnak.

Hu úr azonban, bármennyit törte is a fejét, sehogy sem tudott egyetérteni Ti úrral. Ekképpen morfondírozott: ha valóban a szerzetesek tették el láb alól azt az embert, miért nem dobták be egyszerűen a folyóba, miért hantolták el éppen a kolostor tözsomszédságában? Eljárásukkal minden kétséget kizáróan bebizonyították, hogy tiszta a lelkiismeretük. S nyomban elrendelte szabadon bocsátásukat.

Röviddel azután An-tung megérkezett Tungpingfuba, és a cenzor utasításához híven jelentkezett a prefektúrán. Elvezették a városi hullaházba, ahol a nyilvános szemléket tartják, s ott a Csing folyóból kihalászott, még csak nemrég kiásott s éppen beszállított halottban felismerte egykori gazdáját.

– Ő az, az én szegény gazdám! – kiáltotta elborult arccal. – Felismerem a sebről, ott a nyakán. – Megállapítását jelentették Ceng úrnak, aki nem sokat tétovázott, hanem nyomban elővezettette a két kalózt. Azok továbbra is kitartottak régi vallomásuk mellett. Erre a cenzor elfogatási parancsot adott ki Miao Csing ellen, s egyidejűleg vádiratot készített a két bíró ügyében, akik a főbűnöst megvesztegetés ellenében futni hagyták, s ily módon közönséges árucikké alacsonyították az igazságszolgáltatást.

Amióta Hatodik Vang, Miao Csing jóvoltából, váratlanul száz uncia és néhány szép új ruha birtokába jutott, nem volt többé nyugalma sem éjjel, sem nappal. A legkülönbözőbb ötletekkel duruzsolta tele férje fülét, hogyan használhatnák fel legjobban a rengeteg pénzt. Gyűrűket és hajcsatokat vásároltak, csupán egy ezüst hajhálóra tizenhat unciát adtak ki, elhívatták a szabót, különböző ruhákat varrattak vele, s legvégül Hatodik Vang már az addigi kiszolgálást is kevesellte, s egy Tavaszillat nevű új szobalányt fogadott.

Hszi-men Csing egy alkalommal épp Hatodik Vangnál járt látogatóban, s egy percre épp hátrament az udvarba, hogy elvégezze a dolgát, amikor a szomszédos telken egy holderkélyre lett figyelmes, melyről bárki kényelmesen beláthatott üzletvezetőjének kertjébe. Kissé meghökkent a dolgon, s mindjárt meg is kérdezte Hatodik Vangtól, melyik házhoz tartozik az erkély.

– Jo Szan szomszéd házához – válaszolta az asszony.

– Nos, akkor mondd meg nekik, hogy a lehető legrövidebb időn belül bontassák le. Megzavarja otthoni nyugalmatokat. Ha nem megy szépszerével, akkor rájuk szabadítom az építkezéseket ellenőrző rendőrséget.

Hatodik Vang megtanácskozta az ügyet férjével.

– Jo Szanék derék szomszédok és egyben barátaink. Aligha követelhetjük tőlük, hogy Hszi-men Csing úr kívánságának megfelelően lebontsák az erkélyt – vélte az asszony.

– Tudok egy megoldást – mondta a férfi. – Egyszerűen ültetünk oda néhány fát, mely eltakarja a kilátást. Ezenfelül mi is építünk egy holdteraszt. A felső szinten elraktározhatjuk az erjedő bort, lent pedig egy tisztességes illemhelyet építünk, továbbá egy istállót, ahová Hszi-men úr, valahányszor vendégségben jár nálunk, beállíthatja a lovát.

– Ó, minek nekünk holdterasz? Akkor már inkább egy tisztességes téглаépületet emeljünk két lakóhelyiséggel.

– Nem bánom, de a két lakóhelyiséget egymás fölé építjük, hogy szépen eltakarja a kilátást a szomszédok elől.

A szót tett követte, s ily módon további harminc unciát áldoztak az udvarbeli építkezésre.

Ami pedig Hszi-menéket illeti, önáluk sem akart vége szakadni a kisebb-nagyobb építkezéseknek.

Az építőmunkások hónapok óta kint dolgoztak a városkapu előtti vidéki birtokon, ahol többek között Hszi-men Csing családi temetkezési helye is volt. Új dombot emeltek, és lakóhelyiséggel ellátott kilátópavilont építettek. Hszi-men, mióta fia megszületett, sőt körzeti bírónak nevezték ki, nem jutott hozzá, hogy kilátogasson, és áldozatot mutasson be őseinek.

Most azonban, miután elkészült a barack- és fűzfák szegélyezte bejárati kapu, valamint az Ősök Terméhez vezető, erdeifenyőkkel és ciprusokkal beültetett meredek lejtők között kanyargó szellemút, elhatározta, hogy másnap, vagyis a harmadik hónap hatodik napján, a Csingming ünnepen, díszes külsőségek között, áldozat bemutatásával rója le kegyeletét őseinek.

Néhány nappal előbb írásban meghívta számos rokonát és barátját az ünnepségre. Különös jelentőséget akart adni a napnak. Már jó előre

töméntelen ételt és italt szállítottak a helyszínre, s a négy énekeslányon, Fahéjvirágon, Ezüstöcskén, Nefritcsaton és Holdacskán kívül egy szintársulat gondoskodott a vendégek szórakoztatásáról.

A Csingming ünnep napján hosszú menet indult meg kora reggel a déli kapun át a birtok felé, lehetett vagy harminc gyaloghintó. A meghívottak között ott volt a gazdag Csiao szomszéd, Holdasszony két fitestvére, Ping asszony egyik bátyja, Éhenkórász Jing, Hszie Hszi-ta, Pen Sze, Han Tao-kuo, a fiatal Csen s vagy tucatnyi asszony, rokonok és barátok feleségei. Hszi-men, leányán és hat feleségén kívül még a négy kedvenc komorna, Tavasziszilva, Nefritfuvola, Jing-csun és Orchideaillat is részt vett a kiránduláson. Magukkal vitték Hszi-men Csing alig egyéves fiacskáját is, Zsu-jival, a dajkájával együtt. Jóllehet Holdasszony, Liu anyóra hallgatva – ő látta el továbbra is orvosi tanácsokkal –, élénken tiltakozott a terv ellen, Hszi-men Csing csak nevetett aggályoskodásán, mondván: csak nem fogad el előírásokat egy ilyen vén kuruzslótól.

De mikor a társaság elhelyezkedett a fehér jádéból faragott áldozati terasz körül, s az áldozati ceremónia kellős közepén felharsant a gong- és dobütések hangos zenéje, a kisfiú annyira megrémült, hogy fejcskáját félve a dajka kebléhez szorította, s még lélegzeni is alig mert. Holdasszony mindjárt észrevette, és halkán odaszólt az anyjának:

– Vitesd a dajkával hátrább, ahol nincs ilyen nagy lárma, a hangos zene megrémíti. Felelőtlenség volt elhozni a gyereket. Most sem hallgattatok rám.

Ping asszony kérésére kis időre elhallgatott a zene, ezalatt a dajka befogta a fiúcska fülét, és elvitte jó messzire, ahol már nem hallhatta a lármát.

Az áldozati szertartás végeztével, az imaszöveg felolvasása és elégetése után – a lángok majd továbbítják az elhalt ősök szellemeinek – Hszi-men Csing a férfi vendégeket betessékelte a fogadóterembe, míg Holdasszony a nőket virágokkal benőtt ösvényeken, komoly ciprusligetek és vidám bambuszerdőcskék között felvezette az új dombon épült kilátópavilonba.

A pavilonban az étkezés alatt egy színjátszó csoport mutatta be művészetét, a pavilon előtt pedig a négy énekeslány mulattatta a férfiakat dallal és tánccal, s időnként borral kínálta őket. Bent a négy szobalány töltögette a bort. Az asszonyok az étkezés után andalogva sétáltak a hatalmas parkban. Aranylótusz Meng Jü-louval, Hszi-men Csing leányával, Fahéjvirággal és Ezüstöcskével a hintázás örömeit élvezte.

A kilátópavilon mögött három helyiség volt; Hszi-men heverőkkel és karosszékekkel, öltözőasztalakkal és alabástrom tükrökkel rendezte be gazdagon. Az egyikben csobogó szökőkút kínálta tiszta ivóvizét. A hófehérre meszelt falakon írástekercesek és képek függtek, de még lantokban és sakkasztalokban sem volt hiány. Ezeket a barátságos helyiségeket Hszi-men Csing a női vendégeknek szánta, itt kényelmesen rendbe hozhatták ruhájukat, és kipihenheték magukat.

Zsu-ji dajka is ezen szobák egyikében helyezte el kis védencét, az egyik aranyozott heverőre fektette a váncosok közé. Ott lebzselte még Jing-csun szobalány is, s játszani kezdett a gyerekekkel. Ekkor váratlanul betoppant Aranylótusz, kezében egy letört barackágot lóbált.

– Miért nem vagy odafent a pavilonban, és segísz kiszolgálni a vendégeket? – kérdezte Jing-csuntól.

– Úrnőm parancsolta, hogy vigyázzak a fiúcskára. Hiszen van még rajtam kívül három szobalány, győzik ők is a kiszolgálást.

Közben a dajka, a régi tapasztalatokból okulva, Aranylótusz beléptekor nyomban karjába vette a gyereket. Aranylótusz a kisfiú fölé hajolt, és tréfásan így szólt:

– Te kis gyávaóság! Az imént úgy megijedtél a gongütésektől és a dobolástól, hogy még nyikkanni sem tudtál!

A fiúcskát kivette a takarók és párnák közül, melléhez szorította és megcsókolta. Miközben így becézgette a gyereket, egyszerre valaki félrevonta a függönyt; a fiatal Csen lépett be halkán. Odament Aranylótuszhoz, ő is simogatni, csiklandozni kezdte a gyereket, s lám, milyen érdekes, közelsége megnyugtatta a kicsit, aki örömeiben sikongatni kezdett. Csen elvette Aranylótusztól, és szívből megcsókolta. Az asszony irigykedve nézte, milyen bizalommal van a gyermek Csen iránt.

– Ha én csókolom meg, méregbe gurul, és összekócolja a hajamat – jegyezte meg.

– Pedig ön egyszer azt állította, hogy nem tudok csókolni! – felelte Csen kihívó mosollyal.

Aranylótusznak már nyelve hegyén volt a csattanós válasz, de tekintettel a dajka és a szobalány jelenlétére, beerte annyival, hogy legyezőjének nyelével enyhén meglegyintette a fiatalembert. A legyező érintése olyan kellemes

érzést keltett Csenben, hogy felszökkent, mint a ponty, mely ráveti magát a csalétekre.

– Juj! Ez fáj! – kiáltotta nevetve. – Vékony ruha van rajtam, igazán kíméletesebb lehetne, sógorasszony!

– Ó, maga rosszcson, maga nem érdemel kíméletet. Meglátja, ha még egyszer felingerel, sokkal gorombább leszek.

Időközben a dajka ismét elvette a gyereket, és a szobalánnyal átment a szomszéd szobába, hogy ne zavarják a szerelmes évődést. Aranylótusz és Csen most kisurrant a parkba; észrevették ugyanis, hogy Meng Jü-lou, Hszi-men lánya és Fahéjvirág a pavilon felé közeledik, és nem akarták, hogy kettesben találják őket. Aranylótusz előreengedte a fiatal Csént, s hátulról óvatosan a fejére helyezte a koszorúvá formált barackágot.

– Hát a te frizurádat meg mi lelte? – kacagott fel vidáman a felesége.

Csen a fejéhez kapott, és szótlánul, zavartan levette a virágkoszorút.

A menet estefelé szép rendben visszaindult a városba: legelől négy szolgál, utána az asszonyok gyaloghintói, majd Hszi-men Csing lóháton, négy őrkíséretében, a többi férfi vendéggel; leghátul a szakács haladt jó néhány tehervívővel, akik az elemózsiás kosarakat cipelték.

Odahaza nagy meglepetés várt Hszi-menre. Még alig szállt le a lóról, amikor a szolgák jelentették neki, hogy a nap folyamán Hszia bíró előbb személyesen kereste, majd küldöncöt menesztett hozzá két alkalommal is. Sürgősen beszélni szeretett volna vele. Hszi-men hirtelenében nem tudta elképzelni, miféle sürgős ügy készítette Hszia bírót a látogatásra.

– Hagyott hátra valamit? – kérdezte inasát, Su-tungot, aki az átöltözésnél segédkezett neki.

– Mindössze annyit üzen, hogy az ügy rendkívül fontos, és még ma beszélnie kell önnel, feltétlenül.

Miközben Hszi-men Csing fejében a legkülönbözőbb feltevések és kétségek kergetőztek, egyszerre belépett Li Ping, és jelentette:

– Hszia úr érkezett épp ebben a percben.

Hszi-men, vendége üdvözlésére, az elülső fogadóterembe sietett.

– Végtelenül sajnálom, hogy előző látogatását elmulasztottam. A városon kívül tartózkodtam, áldozatot mutattam be őseimnek, s igyekeztem tisztára

söpörni sírjukat. Kérem, bocsássa meg mulasztásomat.

– Kérem, kérem, most azonban szigorúan bizalmas beszélgetésem lenne önnel. Itt senki sem zavarhat minket?

Hszi-men Csing inkább a valamivel távolabb eső kilátópavilonba vezette vendégét, s meghagyta, hogy a beszélgetése alatt egyetlen szolga se lépje át a pavilon küszöbét.

– Ma reggel – kezdte Hszia úr – egészen váratlanul meglátogatott körzeti előljárónk, Li úr. Közölte velem, hogy Santung tartomány cenzora mindkettőnket be akar vádolni az uralkodónál. Feljelentése már útban van a keleti főváros felé. Nyomban beszereztem a feljelentés másolatát, és elhoztam önnek. Itt van.

Hszi-men elsápadt. Kikapta Hszia kezéből a feljelentést, odatartotta a lámpához, és olvasni kezdte.

Santung tartomány cenzorának,
Cengnek beadványa az uralkodóhoz.

Hajdan, amikor Kung-ce mester megfogalmazta Tavasz és Ősz krónikáját, az uralkodók időről időre ellenőrző körútra indultak a birodalomban, hogy a jó kormányzat bölcs szándékainak fényét terjesszék mindenfelé, és a lakosságot hozzásegítsék a magasabb erkölcsiség megvalósulásához. Manapság a mi feladatunk, vagyis a cenzorok feladata, hogy tovább ápoljuk a régi jó szokást, s mindenekelőtt, hogy érvényt szerezzünk az igazságnak, megbélyegezzük a tisztjükre alkalmatlan hivatalnokokat, és megbüntetésüket javasoljuk az uralkodónak. Miután az év vége előtt megbízást kaptam, hogy ebben a szellemben kutassak és üldözzem az üldözendőket, ma, egyéves hivatali megbízatásom lejárta előtt, panaszt kell emelnem két bírósági tisztviselő ellen. Az egyik Hszia, a tungpingfui prefektúrában fekvő Csinghohszien körzeti bírása... megvesztegethetősége már régóta ismeretes... a hivatalnoktársadalom szégyenfoltja... a szegény flótásokkal szemben könyörtelen, akár a tomboló orkán... de ha a gazdag bitangok pénzzel megkenik, alázatosan vigyorog, és térdei megroggyannak... a másik Hszi-men Csing, a császári körzet segédbírása... tulajdonképpen született gazember, a piaci és utcai csöcselék kebelbarátja... sötét ügyletek révén

került hatalomra... olyan tudatlan, hogy nem tudja megkülönböztetni a zöldséget a búzától... kicsapongó magánélet... asszonyait és ágyasait védőfátyol nélkül engedi végigmenni az utcán, és eltűri illetlen viselkedésüket... a járókelők szeme láttára örömlányokkal dorbézol a lampionpiacon levő házának erkélyén... bűnös viszonyt folytat Han nevű üzletvezetőjének feleségével... az éjszaka leple alatt a gonosztevő Miao Csing pénzzel megvesztegette...

Mindketten méltatlanok bármiféle hivatal betöltésére, ezért kérem, utasíttassanak az illetékes minisztériumok a fent elmondottak kivizsgálására és a megfelelő intézkedések megtételére, az államigazgatás tisztaságának megőrzése érdekében, nehogy a császári kormányzat fénye elhomályosodjék...

Hszi-men Csing meghökkenve pillantott Hsziára.

– Most mit tegyünk? – kérdezte az.

– Nem marad más hátra – válaszolta Hszi-men, kis ideig tartó megfeszített gondolkodás után –, sürgősen el kell küldenünk valakit az Öreg urasághoz a keleti fővárosba, hogy megvásároljuk pártfogását.

Hszia úr teljes egészében magáévá tette Hszi-men véleményét, és nyomban elindult, hogy odahaza megtegye a szükséges intézkedéseket.

Laj-pao, valamint Hszia úr inasa, Hszia Sou, már másnap kora hajnalban útnak eredt Kajfengfuba. Laj-pao háromszáz uncia készpénzt, valamint különböző arany, ezüst és drágakő ékszereket vitt magával, továbbá egy levelet Ti intendánsnak. Hszia Sou bőröndjében kétszáz uncia arany és két szép ezüstkanna volt elcsomagolva.

Hszi-mennél az éjszakai izgalmakat végképp betetőzte a kisfiú sorsáért való aggodás. A gyerek alaposan megsínylette a mozgalmas kirándulást, egész éjszaka egy perc nyugta sem volt. Nem jött álom a szemére, de még a dajka mellét sem fogadta el. Sírva feküdt párnái között, nyugtalanul hánykolódott, mintha ijesztő rémek szorongatnák. Aggódó édesanyja Holdasszonyhoz fordult tanácsért.

– Hányszor megmondtam már, hogy ne vigyétek magatokkal! – szólt Holdasszony. – Hiszen még egyeztetendő sincs szegényke. De ez az önféjű ember nem hallgat a jó szóra.

Elküldött Liu anyóért, Hszi-men Csing pedig elhívatta a gyerekorvost. Ezen az éjszakán az örökös ajtónyitogatástól és -csukogatástól úgy ringott a ház, akár egy bölcső. Szerencsére Liu anyó nem találta aggasztónak a gyerek állapotát.

– Valószínűleg a rémület ördöge bújt belé – vélte az öregasszony. – Meglehet, útközben összetalálkozott az „Öt égtáj tábornokával”. Majd adok neki valamit, ami egykettőre megnyugtatja.

És valóban, a cinóbervörös pirulák, melyeket Liu anyó egy káka- és lótuszlevelekből kotyvasztott folyadékban feloldott és beadott a fiúcskának, hamarosan megnyugtatták és elaltatták. Ping asszony hálája jeléül egy unciát ajándékozott Liu anyónak, aki később még egyszer visszajött, férje, a vak csillagjós kíséretében. Az öregember, felesége parancsára, hogy a kisfiú mielőbb felgyógyuljon, a kilátópavilonban nagy titokban elmondotta varázsigéit, és ellejtette az ördögűző táncot.

A két küldött, Laj-pao és Hszia Sou, erőltetett éjjel-nappali menetben rövid hat nap alatt Kajfengfuba érkezett, s leadta az ajándékokat Ti intendánsnál. Ti úr nem-hiába ígerte meg Hszi-men Csingnek, hogy támogatni fogja, mint valami száztíz esztendőös parancsolót. Miután elolvasta Hszi-men Csing levelét, közölte a küldőnccel, hogy semmi ok a nyugtalanságra.

Ceng cenzor feljelentése még meg sem érkezett. Majd ha itt lesz, beszélék a kancellárral, és gondom lesz rá, hogy az illetékes minisztérium, ez esetben a hadügyminisztérium, egyszerűen a többi aktával együtt elfektesse, ne vegye figyelembe, és ne is válaszoljon rá. Ceng úr hivatali megbízatása már úgysis lejárt. Mondjátok csak meg gazdátoknak, egy percig se fájjon a feje.

Szívélyesen megvendégelte őket, s még öt-öt uncia útiköltséget is nyomott a markukba, mire azok tüstént hazaindultak.

Hszi-men Csing már alig várta visszaérkezésüket, s a kedvező hír hallatán súlyos kő esett le a szívéről.

– De hogyan lehetséges, hogy ott tartózkodástok alatt nem érkezett meg a cenzor beadványa a keleti fővárosba? – kérdezte csodálkozva.

– Megelőztük, ugyanis mindössze öt nap alatt tettük meg a Kajfengfuig vezető utat. Feltehető, hogy a beadvány időközben már odaért. Visszafelé ugyanis az országúton összetalálkoztunk egy csapat postalovassal, lovaik nyakán csengettyű csilingelt, a nyergeken sárga postatáska. Az élen két

kicsipkézett lobogót vittek, a lobogók hegyén fécánfarktollak. Alighanem Ceng cenzor futárjai voltak.

– Felőlem akár ők is lehettek – nevetett Hszi-men Csing –, már elkéstek.

Hszia úrnak szóló üdvözleteivel útjára bocsátotta Hszia Sout, saját szolgáját, Laj-paót pedig öt unciával, két üveg borral, egy hatalmas darab sült hússal ajándékozta meg, valamint egy teljes pihenőnappal, hadd aludja ki magát.

HUSZONHETEDIK FEJEZET
*Hszi-men Csing Fan atya segítségével
csodapirulákhoz jut.
Pi apáca varázsitalt hoz
Holdasszonynak*

Hszia bíró hálája jeléül már másnap meglátogatta Hszi-ment.

– Az ön találékonysága és hathatós támogatása nélkül sosem kászálódtam volna ki a bajból – mondotta őszinte elismeréssel.

Hszi-men Csing mosolyogva fogadta a hízelgő elismerést.

– Mondhat a cenzor akármit, a mi Öreg uraságunknak is van magához való esze.

És késő estig tartó, vidám, gondtalan poharazgatással ünnepelték szerencsés megmenekülésüket a nagy veszélyből.

Amikor Ceng cenzor látta, hogy a két hűtlen bíró elleni feljelentésnek nincsen fogantaja, nyomban tudta, hogy Caj Csing kancellár nem tudott ellenállni a megvesztegetésnek. Jogos felháborodásában élt az alkalommal, és a császári audiencián, melyre egyéves cenzori megbízatásának lejártakor került sor, új feljelentést tett az Ég Fiának lábai elé, melyben egyidejűleg heves támadást intézett a kancellár ellen néhány nemrégiben kiadott népellenes gazdasági törvény miatt. Mint megállapította, a sómonopólium és az állami magtárak újbóli szabályozása csak néhány gazdagnak hajt hasznot, s egyetlen célja a vidéki lakosság megkopasztása, s ha az Ég Fia meg akarja őrizni a birodalom belső békéjét, feltétlenül vissza kell vonnia a szóban forgó törvényeket.

De jó szándékú elgondolása nem járt eredménnyel. A kancellár akkoriban azt súgta az Ég Fia fülébe, ami éppen jólesett neki. Mindig neki lett igaza, és játszi könnyedséggel kivédte ellenfelének támadásait. Még azt is sikerült elintéznie, hogy Ceng urat, mint csincsoufui prefektust, Senhszi tartományba helyezték. Senhszi tartomány új cenzora azonban, bizonyos Szung Pan, sógora volt a kancellár fiának, Caj Ju főtitkárnak. Ez a cenzor szíves örömet teljesítette a kancellár titkos utasítását, és kopóként szimatolt, hol fedezhet fel valami kivetnivalót a gyűlölt Ceng magánéletében, s közben attól sem riadt

vissza, hogy kémkedésre használja fel az egykori cenzor háza népét. Addig fondorkodott, míg Ceng úr belefáradt az üldöztetésbe, s hogy megmeneküljön a számára kilátástalan bírósági eljárástól, megvált hivatalától és családjától, s remeteéletet kezdett valahol messze a hegyek között. De hagyjuk ezt egyelőre, majd később visszatérünk rá.

Épp ezekre a napokra esett két magas rangú úr egyidejű látogatása Hszi-mennél, ami nagy megtiszteltetést jelentett ugyan számára, de egyben sok kiadást is. Az imént említett Szung cenzor, Senhszi tartományba utazva, Csinghohszenben összetalálkozott a kancellár fogadott fiával, Caj Sennel, aki a két Huaj tartomány újonnan kinevezett sókamarásaként éppen új állomáshelye felé tartott. Ti intendáns meggyőző rábeszélésére Szung cenzor elhatározta, hogy átutaztában látogatást tesz a nagyra becsült, gazdag és bőkezű Hszi-men Csing úrnál. Ami pedig Caj Sent illeti, öneki néhány hónappal előbb már része volt Hszi-men vendégszeretetében, és fel akarta frissíteni a régi kapcsolatot. Így a két mandarin elhatározta, hogy együttesen látogatja meg Hszi-ment.

Hszi-men Csing időben értesült tervezett látogatásukról, és megfelelő előkészületeket tett fényes fogadtatásukra. A nagy díszkísérettel bevonuló két mandarin gyaloghintói természetesen nagy feltűnést keltettek a városban, s lám, megint Hszi-menről beszélt mindenki széltében-hosszában: milyen jelentős ember lehet, mondogatták, ha két idegen, magas állású mandarin az ő kedvéért megszakítja szolgálati útját, csak hogy tiszteletét tegye nála!

A fényes vendégfogadásban Hszi-men Csing ez alkalommal felülmúlta önmagát. Túl azon, hogy két látogatójának egész kíséretét megvendégelte, bőségesen megrakatta dzsunkáikat mindenféle elemózsiával, ötven-ötven üveg borral, ötszáz-ötszáz darab zsemlével és vagy száz font súlyú, hatalmas darab sült hússal. És amikor Szung úr, ez az élénk csianghszi férfi, aki még egy színházi felvonást sem tudott nyugodtan végigülni, estefelé induláshoz készülődött, Hszi-men még húsz kosárba tömött bőséges vacsorát is adott neki az útra, a hozzá való ezüst és arany étkészletekkel együtt. Volt a kosarakban két hatalmas, borral telt agyagkorsó, két egész birka, két aranytál, két ezüst füleskancsó, tíz ezüst borospohár, két ezüstkehely, két elefántcsont evőpálcika, négy darab arany levélvirág, két vörös selyembrosz. Hasonló ajándékokat kapott Caj Sen sókamarás is. Hszi-mennek ez a nap kerek ezer unciájába került.

Caj Sen úr csak másnap indult útnak. Hszi-men Csing éjszakára a

malachitverandát bocsátotta rendelkezésére, és egy egészen különös meglepetést gondolt ki számára.

Amikor Caj Sen késő este belépett a veranda ünnepélyesen kivilágított helyiségeibe, két bájos leányka üdvözölte térdhajtással, mosolyogva. Az egyik Aranypánt, a másik Üdvöske volt, Hszi-men a vendége tiszteletére rendelte őket oda titokban. Bájos lényük, no meg a bőségesen fogyasztott bor költői szárnyalásra készítette Caj Sen urat. Be akarta bizonyítani, hogy a „virágzó tehetségek” múlt évi versenyén a palotavizsga alkalmával nem véletlenül lett ő az első, a Csuang-jüan. Ecsetet ragadott tehát, és fűrge kézzel, kígyózó mozdulatokkal rótt egymás alá az írásjegyeket, s mindenekelőtt saját magát örökítette meg egy, a szoba falára pingált nyolcsoros versikével. Ezt követően Üdvöske – kettőjük közül őt választotta erre az éjszakára ágyasának – addig könyörgött neki, míg újból ecsethez nem nyúlt, és egy négysoros versikét vetett oda aranypöttyös legyezőjére.

Mi sem természetesebb, az efféle fontos látogatást Hszi-men is megfelelően hasznosította. Hiszen Caj Sen úr, két fontos sótartomány kamarása lévén, maga döntött a nagybani sóvásárlók személyét illetően. Hszi-men pedig, Csiao szomszéddal társulva, már jó ideje folytatta a sóval való üzérkedést, a nagybani vételt és eladást nem is csekély haszonnal. Egyszóval, mihelyt virágos hangulatba kerültek a bortól, bemutatta vendégének bizalmas szolgáját, Laj-paót, és közölte, hogy a szolga teljhatalmú képviselőjeként hamarosan felkeresi Jangcsouban, sókamarási székhelyén. Kéri, hogy részesítse majd előnyben, és elégítse ki valamivel előbb, mint a többi nagykereskedőt. Caj Sen úr mosolyogva megígérte, hogy egy teljes hónap előnyt biztosít számára a többi nagybani vásárlóval szemben. Ily módon Hszi-men Csing, tekintettel a sóhiányra, könnyen és magasabb áron adhat majd túl a tételen. Így hát igazán kifizetődött a szokásosnál gazdagabb vendéglátás.

Hszi-men Csing másnap még elkísérte Caj Sen urat a városkapuig, sőt egészen a Jungfuszé-templomig, ahol már bőséges búcsúreggeli várta a kamarást. Elhangzottak az utolsó udvariassági szólamok, már a mély meghajlásokon is túl voltak, Caj Sen úr beszállt gyaloghintójába, hogy kivitesse magát úti dzsunkájához, Hszi-men pedig visszatért a templomba, az immár elhagyott asztalhoz. Az utóbbi két fáradságos nap után jólesett a kolostori csend, ezért elhatározta, hogy ott marad még egy ideig. Elmélkedéséből az apát megjelenése riasztotta fel.

– Hány éves, apát uram? – kérdezte Hszi-men, az apát deresedő szemöldöke láttán.

– Buddha érdemtelen szolgája hetvennégy esztendőtlét számlál – válaszolta.

– És hány szerzetese van a kolostornak?

– Harminc.

– Hát igen, hely van bőven, szép tágas a kolostor, csak mintha még nem fejezték volna be az építését.

– Szeme nem csalt. Kolostorunk Csou folyami prefektus alapítványa, de építkezés közben, sajnos, elfogyott a pénz, ezért maradt befejezetlen.

Egyszóval Csou úr a pártfogójuk. Vidéki birtoka is nem messze fekszik ide. Nos, forduljon csak nyugodtan Csou úrhoz, és kérjen tőle további támogatást. Magam is szívesen hozzájárulok egy kevéssel az építkezés költségeihez. – S ezzel átnyújtott az apátnak egy uncia ezüstöt. – Itt van, fogadja el e csekély kártalanítást mai alkalmatlankodásomért.

Az apát alázatosan megköszönte az ezüstöt.

– Bocsássa meg, amiért nem készültem fel a méltó fogadtatásra. Látogatása igen váratlanul ért.

– Sose szabadkozzék. De most szeretném elvégezni a dolgomat.

Az apát az egyik fiatal novíciussal kinyitatta a kolostor hátsó felébe vezető kaput. Miután Hszi-men Csing elvégezte a dolgát, kissé körülnézett. Egy, a szerzetesek celláitól teljesen elkülönített, ötrészes, nagy imatermet fedezett fel, többnyire oda vonultak vissza a szerzetesek, amikor el akartak merülni a szent Dhyana-ájtatosságban. Odabent a borongós félhomályban számos „felhővándor-szerzetest” pillantott meg, szutráik fölé hajolva térdepeltek, kezükben a kivájt fahallal, az álmatlanság jelképével, melynek megkongatása szokta volt jelezni a nappali és éjszakai őrseget. Hszi-ment nem vezette határozott cél, inkább csak a kíváncsiság hajtotta: bement a terembe, és körülnézett.

A térdeplők közül különösen egy szikár, kiaszott szerzetes vont magára a figyelmét, csupa csont végtagjait mintha fából faragták volna, majd kibökték az összevissza foltozott vörösesbarna csuha redőit. Sovány arcából két kerek, parázsló, fanatikus leopárdszem villogott elő. Simára borotvált, fénylő koponyáját mintha viaszkarika fogta volna körül, álla alatt kócos, ápolatlan

szakáll lengedezett. Valódi arhatnak, kiválasztott Buddha-tanítványnak látszott, ahogy előrehajtott fejjel, behúzott nyakkal, elmerülten és elragadtatva az imazsámolyon kuporgott, és észre sem vette, hogy orrlyukából két vékony nefrit-pálcikához hasonló takonycsermely folydogál.

„Furcsa külsejéből és magatartásából ítélve, ő már a beavatottak legbeavatottabbjai közé tartozik – gondolta magában Hszi-men Csing. – Majd felriasztom elmélkedéséből, és kifagगतom.” És máris odakiáltott neki hangosan: – Hé, mester, mi a neve, és honnan keveredett ide?

De kérdését még kétszer meg kellett ismételnie, míg a szerzetes végre magához tért elragadtatott ájtatoskodásából, lassan és büszkén felegyenesedett imazsámolyán, nagyokat hunyorgott, majd végül egyetlen ugrással talpra szökött. Hszi-menhez fordult, néhányszor odabólintott, majd torkát köszörülve rekedtes hangon megszólalt:

– Fan atya vagyok, messzi földről jöttem, az ország nyugati részéből. India magányos erdeiben, egy magas hegymoron áll a Hideg Terem Kolostora, annak vagyok egyik szerzetese. A felhőkkel együtt vándoroltam ide. Már sokszor megálltam a próbát a gyógyszerkészítésben és beteggyógyításban. Mit óhajt tőlem a magas uraság?

– Tehát a gyógyszerkészítés titkainak tudora? Ez éppen kapóra jön nekem. Nem volna véletlenül egy jól bevált erősítőszerre férfiak számára?

– Már hogyan volna, hogyan volna.

– Jól van, akkor mindjárt megkérem, látogasson meg. Velem jön?

– Önnel megyek, önnel megyek.

– No, akkor induljunk.

A szerzetes egy vasveretű furkósbotot halászott elő a zsámoly alól, valamint egy orvosságos üvegekkel teletömött kettős tarisznyát, azt ráakasztotta a bot végére, egyetlen lendülettel feldobta a hátára, és Hszi-ment követve, elindult a kolostor kijárata felé.

A bejáratnál Hszi-men magához intette legényét, Taj A-ert.

– Keríts kettőtöknek, magadnak és a mesternek egy-egy öszvért, és induljatok előre – parancsolta. – Én majd utolérlek benneteket.

– Fölösleges, uram – szólt közbe a szerzetes. – Nincs szükségem öszvérré, gyalogosan is előbb érek oda, mint önök lóháton.

„Úgy látszik, mégiscsak járatos a magasabb művészetekben, ha már egyszer efféle vakmerő kijelentést kockáztat meg” – gondolta magában Hszi-men, és beleegyezett, hogy a barát gyalog menjen, de biztonság okáért, nehogy útközben meglépjen, melléadta Taj A-ert.

Ezen a napon, a negyedik hónap tizenhetedik napján, nemcsak Hszi-men Csing második felesége, Li Csiao-er, hanem titkos szeretője, Hatodik Vang is a születésnapját ünnepelte. Hatodik Vang feltétlenül Hszi-men társaságában akarta eltölteni az estét, ezért elküldte öccsét, Vang Csinget, és megüzente vele Taj A-ernek, mi a kívánsága.

Taj A-er azonban még nem érkezett vissza, ezért Vang Csing elhatározta, megvárja a főkapunál. Már vagy egy órája álldogálhatott ott, amikor megjelent Holdasszony és Li Csiao-er. Visszakísérték gyaloghintájához Li anyót, aki leánya születésnapja alkalmából látogatott el a házba. Amikor Holdasszony megpillantotta a kapuban álldogáló tizenöt éves idegen fiút, megkérdezte, honnan jött, és mi a kívánsága. Vang Csing zavartan meghajolt, majd így szólt:

– Hanéktól jövök, és An testvérrre várok.

Minthogy Hszi-men Csing házában nem egy szolga hallgatott az An névre, Holdasszony tudni szeretete volna, voltaképpen melyik An testvérről van szó. Ping-an, aki jelen volt a beszélgetésnél, félelmében, hogy netán eljár a legényke szája, és kikotyogja Hszi-men és Hatodik Vang titkos viszonyát, gyorsan félretolta, s helyette így válaszolt:

– Hanék házából küldték azzal, hogy kérdezze meg Taj A-ertől, mikor tér már haza Han Tao-kuo úr.

Holdasszony beérte ennyivel, és visszavonult a belső lakosztályba.

Végre megérkezett a várva várt Taj A-er, Fan barát társaságában. A legény teljesen ki volt fulladva, teste izzadságban fürdött. A barátan nyoma sem látszott megerőltetésnek és kimerültségnek. Ping-an sietve átadta Hatodik Vang üzenetét.

– Kis híján balul ütött ki a dolog – toldotta hozzá. – Holdasszony ugyanis véletlenül erre tévedt, és ha nem találom fel magam, és nem szabadítom ki a fiút szorultságából, könnyen kisülhetett volna minden. Ha netán kérdezősködni kezdene, jól vigyázz, nehogy ellentmondásba keveredjünk.

Taj A-er alig figyelt oda. Egyre csak legyezte magát, hogy kissé

felüdüljön.

– Elrontották az egész napomat – mormogta bosszúsan. – Mi a fenének kellett gyalog szaladnom ezzel a tarfejővel! A kolostortól idáig egész úton egy pillanatnyi pihenőt se hagyott a nyavalyás! A gazda nyomatékosan meghagyta, hogy hozzak öszvéreket, ez a bolond szerzetes pedig megkötötte magát, és mindenáron gyalog akart jönni ebben a hőségben! Mindkét talpam elkopott, mintha köszörűkövel simára csiszolták volna, alig állok a lábamon. Teljesen kifulladtam ettől az oktalan rohanástól.

– Voltaképpen minek rendelte ide az úr ezt a tarfejőt? – tudakolta Ping-an.

– Hagyj békén, mit tudom én! Biztos van valami locsognivalójuk.

Még nagyban folyt a kérdezés-felelés, amikor Hszi-men Csing megérkezett a kíséret többi tagjával.

– Hogyan, mester, már meg is érkeztek? – kiáltotta elcsodálkozva, amikor megpillantotta a barátot. – Valami ördögösség lehet a dologban!

Leugrott a lóról, és bevezette a szerzetest a homlokzati fogadóterembe. Miközben átöltözött, látogatója kényelmesen szemügyre vette a pompáról és gazdagságról valló környezetet. Mily hatalmas, fényűző terem, mily tágas és mély udvarok! A bejáratnál lengő szakállhoz hasonlóan aláomló zöld gyöngyfüzerek függönymintája: teknősbéka hátán guggoló békák. A padlón kiterített oroszlánbőrök és süppedő szőnyegek. A terem közepén soklábú, zsírosan fénylő, ébenfából faragott jókora, potrohos asztal kérkedett kerekiségével. Közepén kerek keretbe zárt, a Jünnan tartománybeli Talifuból származó sokat érő kő-mozaik: Szumeru-hegyorom alapzaton buddhista világ-mindenség. Az asztal körül tömör, habos erezésű cédrus karosszékek gazdagon díszített gyíkfejekkel. A falakon vörösesbarna bambuszrudak közé kifeszített, szélükön achátszerűen vonalkázott selyemdamaszt darabokból készült képtekercsek.

– Mester, parancsol egy kis bort? – kérdezte Hszi-men Csing, amikor az átöltözés után újból belépett.

– Az egyszerű kolduló barát egyaránt szívesen fogadja a húsételt meg a bort – válaszolta a kiéhezett vendég határozottan.

Hszi-men Csing ebben az értelemben utasította a konyhát. Nos, tekintettel Li Csiao-er születésnapjára, a konyha épp ezen a napon dús készletekkel rendelkezett, válogatott ételekkel és nyalánkságokkal, s a szolgálók nem

győzték felhordani a legkülönbözőbb fogásokat, egymás után hozták a tálakat, az edényeket, a tányérokat. Az egyszerű barát nem vetett meg semmit, étvágya csillapíthatatlannak bizonyult. Játszi könnyedséggel kebelezte be az előételként felszolgált könnyű ínycsalatokat, fáradhatatlan kitartással rágta át magát a főfogás nehéz sültjein, és addig le sem tette az evőpálcikákat, míg az ünnepi lakoma utolsó fogását az utolsó falatig el nem fogyasztotta. Közben-közben egyetlen hajtással leöntötte torkán az eléje tett italt: kis pohár vagy hatalmas kupa, rizspálinka vagy szőlőbor, egyre ment nála. És ivott, egyre csak ivott, míg csak szemei ki nem düllede üregükből. Végre dugig volt.

– Az egyszerű kolduló barát pukkadásig jóllakott – jelentette ki, mire Hszimen Csing leszedette az asztalt, hogy végre rátérjen a tárgyra.

– Hogy állunk azzal az erősítőszerral? – kérdezte várakozásteli feszültséggel.

– Itt van nálam. Lao-ce mester ősi hagyatéka, ő pedig Hszi-vang-mu tündértől, a Nyugat anyakirálynőjétől kapott recept szerint készítette el. Hálából barátságának iménti laktató tanújeléért, adok néhány pirulát.

Belenyúlt az orvosságokkal teli börtarisznyába, előhúzott egy kivájt lopótök flaskát, melynek tartalmából száztíz szerteszt guruló pirulát számolt le az asztalra.

– Minden alkalommal csak egyet vegyen be! Többet semmi esetre sem! Hörpintse le egy kevés gabonapálinkával. – Azután egy másik lopótök palackból vörös kenőccsel teli dobozt kotort elő, súlya valamivel több lehetett egyötöd unciánál.

– Ez meg itt a „tőszem” bekenéséhez. Pontosan két ezred unciát kenjen rá minden alkalommal! A készlet pontosan száztíz kezeléshez elegendő.

– És milyen hatása lesz ennek?

– Szélnél sebesebben az Örök Tavasz Barlangjába repíti önt, ágyékának ereje megkétszereződik, megtízszereződik, haja és szakála kiserken, fogai szilárdak lesznek, látása élesebbé válik. Vágyainak nem szabhat határt. Meglátja, egyetlen éjszakán tíz nőt is a magáévá tesz. Nem talál majd kurtizánt, aki vágyát kielégítené. És ha a küzdelem közepette netán ernyedtséget érezne, elég egy korty hideg víz, újból erőre kap, és az éjszaka hátralevő részére a tavasz leheletével tölti meg az orchideaszobácskát.

Hszi-men Csing lelke örült az efféle beszéd hallatán. Most még a pirulák és a kenőcs elkészítésének receptjét is tudni szeretete volna, mert bölcs előrelátással már arra az időre gondolt, amikor fogytán lesz készlete. Minden árat megad a receptért, mondotta, és a nagyobb nyomaték kedvéért harminc csillogó ezüstöt csúsztatott a szerzetes markába. De az semmiképpen nem akarta elárulni a csodaszerek elkészítésének titkát, és nevetve utasította vissza a harminc ezüstöt.

– Lemondtam a világról, megfogadtam, hogy szegénységben élek, a felhőkkel együtt hol ide, hol oda vándorolok, mit nekem a földi kincsek! A pirulákat és a kenőcsöt pusztán barátságból adtam önnek, hálából a kegyes megvendéglésért. A pénze nem kell!

S ezzel máris indulni készült.

– Akkor fogadjon el ajándékképpen legalább egy új csuhára való posztót! – unszolta Hszi-men, s intett embereinek, vegyenek le a polcról egy vég anyagot. Fan atya ezt a hasznos ajándékot hálás köszönettel elfogadta, majd búcsúzásul egymáshoz szorította két kezét, hátára vetette a bot végére akasztott két orvosságos bőrtarisznyát, és elköszönt. A küszöbhez érve, még egyszer visszafordult, és így szólt:

– Szóval egyszerre egynél sose többet! Ezt jól jegyezze meg!

A vendégek között, akik Li Csiao-er születésnapja alkalmából elhozták jókívánásaikat, ott volt Vang apáca is, aki, hogy beváltsa Holdasszonynak tett ígéretét, magával hozta a Virágzó Tanok Kolostorából Pi apátnőt is. A méltóságteljes hölgyet két tizenöt esztendőes apácanövendék kísérte, Miao-feng és Miao-kuj, vagyis „Gyönyörű Főnix” és „Csodálatos Élvezet”. Az apátnő hosszú, teaszín szőrcsuhát viselt, kékesen fénylő borotvált feje búbján tiszta, világos apácafőkötő ült. Jól megtermett, testes asszonyság volt. Zsír párnákba ágyazott két disznószeme alatt széles száj tátongott, mely elárulta, hogy a szócséplés és a mondatok őrlése bevett szokásai közé tartozik. Holdasszony megkülönböztetett előzékenységet tanúsított iránta, tiszteletteljesen „úrnőm”-nek szólította, míg az apátnő őt udvariasan a „ház bodhiszattvájá”-nak vagy „magas úrnő”-nek titulálta. Éppen a gonddal összeválogatott vegetáriánus ételeket eszegették s hozzá teát kortyolgattak, s áhítattal hallgatták az apátnő szavait, amikor Holdasszony az ablakon át megpillantotta a tálakkal és tányérokkal, poharakkal és kupákkal megrakott Su-tung inast, aki leszedte az elülső fogadóteremben az asztalt, s most

hátravitte a piszkos edényt.

– Elment már az a borivó és húsevő szerzetes az első teremből? – kérdezte Holdasszony.

– Épp az imént köszönt el, az úr most kíséri ki a kapuhoz.

– Vu sógornő az iránt érdeklődött, miféle szerzetesről beszélnek.

– Férjem a Jungfusze kolostorból hozta magával, ahol búcsúreggelen látta vendégül Caj sómegbízottat – mesélte Holdasszony. – Ez a csodabogár, fittyet hányva a kolostori előírásoknak, alaposan jóllakott sült hússal és borral, a pénzt viszont, amit férjem az ég tudja, miféle orvosságért ajánlott fel neki, nem fogadta el.

– Igen, a jó ételnek és itálnak nehezen áll ellen az ember – vágta rá az apátnő nevetve. – Mi, apácák, némi önmegtartóztatást tanúsítunk e téren, a szerzetesek azonban nem sokat törődnek az előírásokkal. Én mondom, a legrosszabbak közé tartoznak. De a Tripitaka írja: amit az ember ebben az életben eltékozol, azt egy másik életben megfizeti.

– Jóságos ég! – hüledezett Vu sógorasszony. – Akkor mi, akik naphosszat az örömöknek áldozunk, és a földi javakban dúskálunk, későbbi életünkben alaposan meglakolunk!

– Az olyan jó emberek, mint például ezen ház bodhiszattvája, természetesen kivételt képeznek – vetette közbe az apátnő hízelkedve. – A hozzá hasonlók bátor magatartásukkal már egy korábbi életükben kiérdemelték jó sorsukat. Ki mint vet, úgy arat. Ugyanez vonatkozik arra is, milyen szerencsében vagy szerencsétlenségben lesz részünk egy-egy életünkben.

Miközben az apátnő a legagyafúrtaabb bölcsességekkel traktálta a szavait áhítattal figyelő asszonyokat, Hszi-men Csing kikísérte a kapuhoz Fan kolduló barátot, és elbúcsúzott tőle. Visszaútban lakosztálya felé, odalépett hozzá Taj A-er, s halkán közölte vele: itt járt Han asszony öccse, az asszony azt üzeni vele, hogy feltétlenül várja este, születésnapjára.

Hszi-mennek éppen kapóra jött a meghívás. Itt a legjobb alkalom az erősítőszer kipróbálására! Gyorsan átküldött az Oroszlán utcába egy korsó kitűnő bort, s nem sokkal később maga is megjelent Hanéknál.

– Ha otthon megkérdeznék, hol vagyok – oktatta ki Taj A-ert, akivel egyelőre visszaküldte a lovát –, mondd, hogy az Oroszlán utcai üzletben, és

hogy a számlákat nézem át.

Hatodik Vang örömmel üdvözölte, s először is megköszönte a bort.

– Ne haragudj, teljesen megfeledkeztem a születésnapodról – szabadkozott Hszi-men Csing. – Még jó, hogy elküldtél hozzám! Tessék... – mondta, udvariasan átnyújtva születésnapi ajándékát, két *sou* alakú arany hajcsatot. Azután fél uncia tört ezüstöt adott át neki.

– Mérj le belőle egy tizedet, és hozass legényemmel egy kevés délvidéki gabonapálinkát.

Az asszony elcsodálkozott.

– Miért éppen gabonapálinkát? Talán bizony annyit ittál már a jobb borokból, hogy megelégted őket? – szólt tréfálkozva, s elküldte Csin-tungot a kívánt italért.

Mihelyt Taj A-er beállította az istállóba gazdája lovát, a Fan atyával való loholástól még holtfáradtan, levetette magát fekhelyére, és egy óra hosszat aludt. Már estére járt az idő, amikor újból felébredt. Gyorsan felszedelőzködött, és kiment a kamrába néhány lámpásért, hogy visszaúton megvilágítsa gazdája előtt az utat. Épp a kamra előtt állt, amikor Holdasszony megpillantotta, és megkérdezte:

– Tulajdonképpen hol van ma este a gazdád látogatóban? A szerzetes távozása után, anélkül, hogy elköszönt volna tőlem, még a délután elment hazulról.

– Nem ment senkihez sem látogatóba. Az Oroszlán utcába készült, hogy átnézzé a számlákat.

– De mondd csak, minek egy fél nap ahhoz a számláátnézéshez?

– Meglehet, utána még betért valahová.

– Ugyan menj már, csak nem tér be valahová így egy-magában. Ki tudja, mi van megint a dolog mögött.

Utastotta Ékkövecskét, adja ki Taj A-ernek a lámpásokat, s azt is lelkére kötötte a fiúnak, feltétlenül emlékeztesse gazdáját, hogy második felesége ma ünnepli a születésnapját.

Taj A-er engedelmesen bólintott, megragadta Hszi-men Csing lovának kantárát, s egy kisfiú kíséretében, aki a lámpásokat cipelte, elindult az Oroszlán utcába. De mivel gazdája még Hatodik Vang szobájában

tartózkodott, zárt ajtók mögött, kiment a konyhába, jóízűen megette a vacsorát, melyet Feng anyó készített neki.

– Hallja csak, Feng anyó – ugratta az öregasszonyt két falás között –, hiszen maga tulajdonképpen hatodik úrnőnk, Ping asszony alkalmazottja. Mi lenne, ha elmondanám neki, hogy a háta mögött Han asszonynak tesz bizonyos szolgálatokat?

– Csak azt merészd, te kis majom! – csattant fel Feng anyó, pofon legyintve a fiút. – Ha kiderülne a dolog, nem mernék többé a szeme elé kerülni. Jó lesz, ha befogod a szád! Megértetted?

A ravasz kópé titokban módfelett örült, hogy sikerült ráijesztenie az öregasszonyra, és újult erővel látott neki a falatozásnak. Ezalatt Csin-tung észrevétlenül elinalt, odaosont a hálókamra ablaka alá, melyben gazdája Hatodik Vanggal pajzánkodott. Tágra meresztett szemmel bámulta, amint Hszi-men Csing némi gabonapállinkával lenyel egy vörös pirulát, majd a „tőszemet” bekeni valami vöröses kenőccsel, melyet egy ezüstdobozból vesz az ujja hegyére. Teringettét, ki látott már ilyet: Hszi-men Csing szerszámja hirtelen haragjában egyszeriben megmerevedett, keményre dagadt, és feszesen, sötétvörösen hathüvelyknyire felágaskodott! Hatodik Vang is érdeklődéssel figyelte Hszi-men Csing foglalatoskodását, s midőn most ujjai közt érezte a micsodáját, mely keményebb és hatalmasabb volt, mint valaha, nevetve megjegyezte:

– Most már értem, miért hozattál gabonapállinkát! – mire Hszi-men, a csodálatos eredménytől a lehető legkellemesebben meglepve, elejétől végig elmesélte Fan szerzetes erősítőszereinek történetét. Ezek után a párocska alaposan kivette részét a szokásos szerelmi játék örömeiből; úgy tetszett, még sosem lelték ily nagy örömet a pajzánkodásban, mint ez alkalommal. Hatodik Vang szinte megmámorosodott.

– Én drágám, majd belehalok a gyönyörűségbe! – nyögdcisélt szerelmes bódulatban. – Told közelebb a lámpát! Olyan izgató a látása!

Hszi-men Csing egy pillanatra abbahagyta a buzgólkodást.

– Tudod, a napokban elküldöm majd az öregedet Laj-pao szolgálommal Jangcsouba a sókamarába, később pedig a hucsoui selyemszövődékbe. Akkor majd szépen kettesben maradunk.

– Ó, igen, én kedvesem, küldd el valahová! Amúgy sem tudom, mit

kezdjek azzal a kanteknőccel. De ki vezetné távollétében az Oroszlán utcai üzletet?

– Majd Pen Sze barátom helyettesíti.

Odakint az ablak alatt Csin-tung mindezt látta és hallotta, s csak azt sajnálta, hogy Taj A-er hirtelen megveregette a vállát, és megzavarta izgalmas megfigyeléseiben.

– Ugyan mi hasznod a nézelődésből és hallgatózásból? – mondta lekicsinylően. – Inkább használjuk ki a kedvező alkalmat, és vonuljunk el a közeli Pillangó utcába. Ismerős vagyok az ottani Lu házban, van két újonnan érkezett jóképű lány. Az egyik Aranyocska, a másik Vetélytársnő, egyik sem több tizennyolc évesnél. Velük majd kellemesen eltöltjük az időt.

S ezzel már magával is húzta barátját, egyenesen a Pillangó utcába, ahol Aranyocska és Vetélytársnő társaságában egy ideig megjátszották a ficsurat, és mindent elkövettek, hogy szerelmi ügyekben uruk és mesterük fogékony tanítványainak bizonyuljanak. Így szórakoztak, míg csak a kis lámpavivő gyerek meg nem adta a megbeszélte jelt: Hszi-men Csing már öltözködik, indulni készül. Sajnos, a kötelesség visszaszólította őket az Oroszlán utcába.

Ezenközben Hszi-men Csing feleségei körülülték a két apácát, érdeklődéssel hallgatták a kolostori életről szóló elbeszéléseket meg a két fiatal apácanövendék által előadott vallásos énekeket. Holdasszony nagyon haragudott Hszi-menre a hosszas kimaradásért, s szidta Taj A-ert, aki megint egyszer a bolondját járatta vele. Aranylótusz hálószobájában tett látogatása, ahová a kíváncsisága hajtotta, még csak megerősítette gyanúját, annál is inkább, mivel üresen találta az ágy mögötti faliszekrény ama fiókját, melyben szerelmi felszerelését szokta Hszi-men tartani.

– Ki tudja, hol tekereg megint? – mondotta kedveszegetten.

– Bizonyára valamelyik virágudvarban – jegyezte meg Aranylótusz szenvtelenül. Ugyan melyikük gondolta volna, hogy Hatodik Vang csábította el?

Végül megérkezett Hszi-men, de első útja nem a szalonban egybegyűlt feleségeihez vezetett, hanem a Hatodik pavilonjába. Hazaérkezéséről csak akkor szereztek tudomást, amikor Csin-tung, a kislegény, áthozta kalapját, kimenőkabátját, és odaadta Ékkövecskének, hogy tegye a helyére.

– Urad meg hol maradt? – kérdezte Holdasszony elcsodálkozva.

– Bement hatodik úrnőnk pavilonjába – hangzott a válasz.

– Miféle viselkedés ez, hogy egyáltalán nem mutatja magát? – zsembelődött Holdasszony. – Hiszen tudja, hogy várjuk!

Ping asszony gyorsan felállt, és a pavilonjába sietett.

– Mit keresel itt ilyen korán? – kérdezte szemrehányóan. – Hiszen ma van a Második születésnapja, és várja, hogy felköszönts!

– Ugyan, ráér az holnap is – felelte Hszi-men nevetve, közömbösen. – Kissé kótyagos vagyok a bortól.

– Egy pohárral több vagy kevesebb, az már nem sokat számít – vélte a Hatodik, és a szabadkozó férfit magával húzta a szalonba.

– Hol jártál ilyen késő estig egyedül? – kíváncsiskodott Holdasszony.

– Még felhajtottam néhány pohár bort Jing barátommal.

– Holdasszonyt ez megnyugtatta. – Mindjárt gondoltam, hogy egyedül nem térsz be sehová, ahogy az a buta Taj A-er mondta.

És Hszi-men Csing, hogy kitérjen a további kérdezősködés elől, az illendőség kedvéért kiürítette poharát Li Csiao-er egészségére, majd hamarosan újból elköszönt, és visszament a Hatodik pavilonjába.

Belépve a hálósobába, a Hatodikat már ágyban találta. A fiúcska is ott feküdt mellette, s javában aludt. Ugyanis az erőt adó pirulának bizonyos utóhatása is volt. Aki csak egyet is bevett belőle, egy álló napig nem szabadulhatott a nő utáni vágyakozástól. Hatodik Vanggal még csak az imént folytatott heves küzdelemnek nyoma sem mutatkozott, Hszi-men Csing a legcsekélyebb ernyedtséget sem érezte.

Így hát Hszi-men Csing Jing-csun szobalány segítségével levetette a ruháját, és oda akart feküdni a Hatodik mellé, de az nem engedte.

– Menj ma valamelyik másik asszonyhoz! – kérlelte. – A kicsi olyan édesen szendereg, ne zavard meg.

Hszi-men Csing átölelte az asszonyt, és megcsókolta.

– De rabszolgád éppen veled szeretne hálni – mondta könyörögve, és megmutatta a micsodáját.

– Tyúha, de szörnyű nagy! – kiáltotta Ping rémulten. – Hát ezt hogy csináltad?

– Fan atya erősítő pirulájának hatása – világosította fel a Hatodikat nevetve. – És ha nem hallgatsz meg, felfordulok a kielégítetlen vágyakozástól.

– Térj már észhez! Menj az Ötödikhez!

– Nem tudom, miért, de ma éppen teérted bolondulok!

– Te ostoba, ezen már igazán nevetnem kell! Szeretném tudni, hol ittrad ma el az eszedet? Nem bánom, megteszem neked a szívességet, de ha meghalok, a te lelkesen szárad.

És engedve Hszi-men Csing panaszos könyörgésének, végül magához engedte. De előzőleg a kisfiút Jing-csun szobalánnyal átvitette a dajkához a szomszéd szobába. Ily módon Hszi-men Csing ezen estén immár másodszor bizonyosodott meg a pirulák csodatévő hatásáról.

Közben a többi asszony is lefeküdt. A két apáca Holdasszony lakosztályában töltötte az éjszakát. Amikor hármásban maradtak, Vang apáca elővett egy orvosságos üveget.

– Íme, a megígért ital – mondta Holdasszonynak titokzatosan.

Egyszóval a hatvanadik ciklus hétszer hetedik napján kell kiinnia, fehér borba keverve! – fűzte hozzá Pi apátnő. – Ha azon az éjszakán együtt hál férjével, a gyermekáldás nem marad el: ölében egy fiúcska fogan. Minderről azonban senki emberfiának nem szólhat!

Holdasszony izgatottan kikapta az üveget az apáca kezéből.

– Ezer köszönet! – mormogta. – Az első hónapban biztosan elvárom a születésnapomra.

– Azt a dolgot nem egykönnyen szereztem meg – szólt Vang apáca nyomatékka. – Végül Pi nővérnek sikerült egy ismerős bába bizalmába férkőznie, és három batka árán megvásárolta egy újszülött fiúcska méhlepényét. Borral szép tisztára leöblítettük, megszáritottuk és megpirítottuk, átszitáltuk és belekevertük az italba.

Holdasszony értett a szóból, és sietve egy-egy unciát nyomott az apácák kezébe.

– Ha meglesz a kívánt hatás, mindketten még egy-egy új kámzsára való anyagot is kapnak – ígérte. A régi mondás ez egyszer megint igaznak bizonyult:

*Igazságot egy ölt eladni:
tíz napig kell azért szaladni.
Tíz öl hamisságon túladni:
egy napig sem kell kínálgatni.*

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET
*Éhenkórász ,Jing a barlangban szétrebbent
egy szerelmespárocskát.
Aranylótusz titkos örömeinek áldoz
a fiatal Csennel*

Másnap délelőtt Holdasszony bátyjának feleségével és a két apácával épp a reggelinél ült, amikor Hszi-men Csing váratlanul félrevonta a függönyt, és belépett a szobába. Vu sógorasszony gyorsan kézen fogta a két apácát, és magával húzta őket Li Csiao-er lakosztályába.

– Hiszen ez Pi apáca volt! – szólt Hszi-men csodálkozva. – Mi keresnivalója van itt ennek az átkozott dögnek, ennek a tar fejű banyának?

– Megfékezhetnéd egy kissé a nyelvedet – utasította rendre Holdasszony. – Mit vétett neked, hogy ilyen gyalázatos módon becsmérled? Ismered őt egyáltalán?

– De még mennyire ismerem! Hiszen ez a vénség eget és földet becsap, kolostorát pedig bordélyházzá züllesztzi. Ő az, aki annak idején eltúrte, hogy Csen miniszteri tanácsos legfiatalabb leánya a Földi Ismeretlenség Kolostorában titokban ifjú barátjával szeretkezzék, és ezért pénzt fogadott el! Később kitudódott a dolog, és az ügyet az én bíróságom tárgyalta. A fiatalokat összeházasítottam, a vén kerítőnőről viszont lehúztam a kámzsát, és húszat verettem a fenekére. Ezenfelül kimondtuk: méltatlan arra, hogy egyházi rend tagja legyen, és válasszon világi hivatást. Nem értem, hogyan viselhet a mai napig is apácaruhát?

– Ugyan menj már! Igazi hívó lélek ő, akinek egész életét betölti a vallás.

– Ami abból áll, hogy éjnek idején férfiakat lop be a kolostor kapuján! – gúnyolódott Hszi-men Csing.

– Hagyd már a gonoszkodást! Nem engedem, hogy bármit is mondjál rá. Egyébként mikor küldöd el embereidet Jangcsouba a sókamarához? – kérdezte Holdasszony, hogy a számára kínos beszélgetést más mederbe terelje.

– Holnapután, vagyis e hónap huszadik napján, az kedvező utazási nap. Én

a magam részéről Laj-paót és Han Tao-kuót küldöm, Csiao szomszéd pedig Caj Pent küldi velük megbízottjaként. Mindkettőnktől ötszáz-ötszáz unciát kapnak, ebből a pénzből bőséges sókészletre tehetünk szert.

– És ki vezeti majd Han távollétében az Oroszlán utcai selyemüzletet?

– Pen Sze.

Hszi-ment kihívták. Megérkezett Han Tao-kuo és Laj-pao, hogy átvegyék a pénzt a sóra és az utazásra. Hszi-men Csing elment velük a kilátópavilonba, ott újból átszámolták a pénzt, majd együttesen kis csomagokba és zsákocskákba rakták. Még javában folyt a pénzsámlálás, amikor váratlanul megjelent Éhenkórász Jing.

– Mit rendezgettek itt? – kérdezte kíváncsian.

– A sóra szánt pénzt – felelte Hszi-men Csing. – Küldötteim huszadikán indulnak Jangcsouba.

– Ó, ez lesz aztán a zsíros üzlet! Fogadd előre gratulációmát – jegyezte meg Éhenkórász Jing. Előbb különböző üzleti ügyeket beszélt meg Hszi-mennel, majd váratlanul kirobbant belőle: – Különben mondd csak, hallottál már Fahéjvirág botrányáról?

– Nem tudok semmiféle botrányról.

– Akkor hallgass ide. Mint magad is tudod, a köztisztelőben álló egykori miniszter, Vang úr harmadik fia a keleti fővárosban feleségül vette Liu Huang főeunuch egyik gyönyörű unokahúgát. Az ifjú férj az elmúlt újévet fiatal feleségével annak nagybátyjánál töltötte a fővárosban, és ez alkalommal ezer unciát kapott ajándékba. Nos, visszatérése után az összeget itt nálunk, testvéri szövetségünk két tagjával, Csu Si-niennel és Szun Tien-huával, különböző örömtanyákon verte el, de főleg Fahéjvirágnál. Továbbá elvette a második utcabeli Csiék kis Csi Hsziang-ernek szüzességét. A fiatal feleség, férje züllött élete feletti bánatában, otthon öngyilkosságot kísérelt meg, felakasztotta magát. Amikor az öreg Vang Kajfengfuban minderről értesült, a tungpingfui prefektusnál letartóztatási parancsot eszközölt ki Csu és Szun, valamint a kis Csi Hsziang-er és Fahéjvirág ellen. Csut és Szunt tegnap lefogták, de a két lánynak még sikerült időben meglépnie. Fahéjvirág ma szeretett volna eljönni hozzád, hogy pártfogásodat kérje. Csodálkozom, hogy még nem járt itt. Könyörgött nekem, hogy szóljak nálad néhány szót az érdekében.

Miután elhadarta az újdonságokat, nagy sebbel-lobbal elrohant.

A főkapunál valóban összetalálkozott Fahéjvirággal, aki épp akkor szállt ki gyaloghintójából. Köszönt neki, és futólag értésére adta, hogy Hszi-ment már előkészítette a látogatására.

Hszi-men Csing Holdasszony lakószobájába vezettette. Ott állt most előtte a lány, egyszerű teaszín ruhában, virágszirom arca sápadt és feldúlt volt, felhőhaját csak épp hogy elrendezte, még ékszert sem tett bele; egy fehér csipkekendővel idegesen törülgette homlokát.

– Ó, ez a mostoha sors! – kezdett rá mondanivalójára. – Lám, az ember nyugodtan üldögél otthon a szobájában, nem gondol semmi rosszra, s máris nyakába szakad a baj. Képzelve csak, uram, tegnap váratlanul beállított hozzánk Csu Si-nien és Szun Tien-hua, és magukkal hoztak egy számomra teljesen ismeretlen, Vang nevű fiatalembert. Nővérem nem volt otthon, s anyám is a városban járt, éppen önöknél, hogy nagynéném születésnapja alkalmából kifejezze jókívánságait. Ó, bárcsak elkísértem volna! Én úgy terveztem, majd valamivel később utána megyek, de Csu és Szun állandóan a nyakamon lógott, s nem hagytak békében, egyre csak azt hajtogatták, ne menjek el, inkább szórakoztassam a társukat. Közben még önhöz is át akartak ugrani. De alighogy kiléptek a kapun, egy csomó ember termett körülöttük, és elvezették őket. A fiatal Vang úr az udvari kapun át elmenekült, én meg utána, be egyenesen a szomszéd házba, ahol elbújtam Csu mamánál. Anyám természetesen majd meghalt az ijedségtől, amikor tegnap hazaérkezett, és háziszolgánktól megtudta, mi történt. Ma kora reggel megjelent néhány poroszló a körzeti jamenből, dörömböltek az ajtón, felmutatták a letartóztatási parancsot, és el akartak vinni, mégpedig a keleti fővárosba, hogy ott kihallgassanak.

– Nem szörnyű? Ó, uram, vegyen pártfogásába, különben elvesztem! Önt pedig, kedves úrnóm – fordult Holdasszonyhoz –, megkérem, szóljon egy-két jó szót az érdekemben!

Hszi-men Csing mosolyogva felsegítette a térdeplő leányt, majd megkérdezte:

– A te neveden kívül még más név is szerepel a letartóztatási parancson?

– Igen, Csi Hsziang-eré, akinek a fiatal Vang elvette a szüzességét. Meglehet, hogy az ő házukban költekezett, és adósságokba verte magát, de nekünk mi közünk hozzá? Itt folyjon ki a szemem, ha egyetlen batkát is

hagyott nálam, és verje ki a testemet annyi gennyes kelés, ahány hajam szála van, ha Csi Hsziang-ernek minálunk vették el a szüzességét!

Holdasszony megsajnálta a lányt, és meghatottan pártfogásába vette.

– Kíméld meg az ilyen szörnyű esküdözéstől – fordult Hszi-menhez. – Láthatod, mennyire rászorul a segítségedre.

– Csi Hsziang-ert már letartóztatták? – kérdezte Hszi-men Csing.

– Nem, egyelőre Jüan herceg lakásán rejtőzik.

– Igen? Akkor néhány napra befogadlak, s ugyanakkor szólok Li körzeti elöljárónak az érdekedben.

És Su-tunggal nagy sietve beadványt fogalmaztatott, amelyet mindjárt ki is kézbesítettek Li úrnak. Az írásban Hszi-men Csing közölte, hogy kezeskedik Fahéjvirágért, s kéri, tekintsenek el a letartóztatásától. Su-tung egy kis idő múlva visszaérkezett a válaszlevéllel.

– Li úr azt üzeni – jelentette –, hogy minden más ügyben szívesen áll rendelkezésére, de ez esetben egy fővárosi magasabb hatóság határozott rendelkezéséről van szó, és azt sehogy sem kerülheti meg. De tekintettel az ön közbenjárására, néhány nappal elhalasztja a parancs végrehajtását. De azután már számadással tartozik a fővárosi hatóságnak.

– Kár! – mondotta Hszi-men Csing, és sajnálkozva felsóhajtott. – Kár, hogy nem küldhetem el Laj-paót, de őneki holnapután Jangcsouba kell utaznia a sókamarához. Más emberem pedig, akit a városba küldhetnék, nincsen.

– Hadd utazzon egyelőre a másik két ember Jangcsouba, Laj-paót pedig küldd el Kajfengfuba – javasolta Holdasszony. – Visszaérkezése után is utánuk mehet. Nézd csak, mennyire fél a kicsike.

Fahéjvirág hirtelen elhatározással alázatosan térdre rogyott Holdasszony és Hszi-men Csing előtt, így kérve pártfogásukat.

Hszi-men Csing rövid gondolkodás után magához hívatta Laj-paót.

– Másképp határoztam – mondta a szolgának. – Huszadikán nem utazol Jangcsouba a másik kettővel, más sürgős utazást kell lebonyolítanod: elmégy a keleti fővárosba, mégpedig holnap. Felkeresed Ti intendánst, és feltétlenül rábírod, hogy vonassa vissza a Fahéjvirág ellen kiadott elfogatási parancsot.

Fahéjvirág gyorsan térdet hajtott Laj-pao előtt, s az meghajlással

viszonozta a köszöntést:

– Bízhat bennem, húgocskám – mondotta.

Hszi-men Csing írástudó legényével, Su-tunggal levelet íratott Ti intendánsnak, a levélhez mindjárt egy csomagocskát is csatolt, benne húsz unciával, s meghagyta, hogy Laj-pao az írással együtt adja át a címzettnek, mire Fahéjvirág gavallérosan a zsebébe nyúlt, elővett zsebéből öt unciát, s átnyújtotta Laj-paónak.

– Semmi az egész, jól jön majd az úton – biztatta. – Ha visszatér, anyám majd külön is megköszöni.

Hszi-men Csing nem akarta, hogy Laj-pao elfogadja a pénzt, visszavétette a lánnyal az öt unciát, amit az némi vonakodás után meg is tett. Ehelyett titkon odadugott Laj-paónak öt unciát. Fahéjvirág meghajolt a szolga előtt:

– Hála és köszönet, bátyámuram, az értem való fáradozásért. Remélhetőleg hamarosan útnak indul, nehogy későn érkezzon.

– Már holnap, kora hajnalban, az ötödik dobszó órájában – ígérte a lánynak, majd elköszönt, átsietett az Oroszlán utcába, és közölte Han Tao-kuóval, hogy huszadikán nem utazhat vele Jangcsouba.

– Majd ha a keleti fővárosban elintéztem a megbízatásomat, utánatok megyek Jangcsouba. Hol talállak meg benneteket?

– Hszi-men Csing úr azt ajánlotta, szálljunk meg a kikötőben, Vang Po-zsu fogadjában. Hatalmas ház, annak idején már Hszi-men úr édesapja is gyakran megfordult benne. Ott érdeklődj utánunk.

– Sógornőm nem küld vagy üzen valamit férjezett leányának a fővárosba?
– kérdezte Laj-pao Hatodik Vangtól.

– Elvihetné Kedvencnek ezt a két hajcsatot meg ezt a két pár papucsot, és kérem, megnyugtatónkra érdeklődjék hogyléte felől.

Laj-pao megígérte, hogy mindent elintézz, átvette a Kedvencnek szánt kis csomagot, azután hazasietett, hogy felkészüljön az utazásra.

Ezalatt Fahéjvirág, Hszi-men feleségeitől körülvéve, az Első szobájában üldögélt. Boldogan tűrte a kérdések ostromát, sőt mi több, nem kevés büszkeséget érzett, hogy egy csapásra ő került az általános érdeklődés középpontjába, és mindenki őt sajnálja. Mióta Hszi-men Csing védőszárnyai alatt tudta magát, kezdeti riadtsága egy csapásra elszállt, és helyet adott a

megszokott vidám gondtalanságnak. Sőt kedve kerekedett, hogy lantkísérettel egy dalt adjon elő, de bármily megértő is volt Holdasszony, ezt már megsokallta.

– Gyermekem, hogyan támadhat kedved ilyen helyzetben a daloláshoz? – kérdezte fejcsóválva.

– Ó, bánom is én! – vetette oda Fahéjvirág könnyedén. – Mióta Hszi-men úr oltalmába vett, ismét gondtalan vagyok.

– Mindjárt látni, hogy virágudvarban cseperedett fel! –jegyezte meg Meng Jü-lou gúnyosan. – Milyen egykettőre arcot cserélnek az ilyenek! Az imént még gyászos, gondterhelt ábrázattal és összevont szemöldökkel érkezett, még egy korty teát sem tudott meginni, most meg újból vidám gondtalan, mintha mi sem történt volna.

De Fahéjvirágot mindez nem gátolta abban, hogy karcsú nefritujjait kifeszítse a bélhúrok fölött, és eltrillázzon egy dalocskát.

Ekkor megérkezett Csin-tung, s jelentette, hogy az úr az Ötödik pavilonjába ment. Aranylótusz természetesen a legszívesebben tüstént felugrott és elszaladt volna, de tekintettel a három vendégre, illendőségből ülve maradt. Holdasszony észrevette belső nyugtalanságát, és mosolyogva elbocsátotta. Aranylótusz a búcsúzásnál igyekezett lehetőleg közömbös arcot vágni, de kiérve olyan gyorsan futott pavilonja felé, amilyen gyorsan csak vitte a lába. S ezen az estén ő volt a harmadik nő, akin Hszi-men kipróbálta csodapiruláinak hatását.

Két nappal később történt. Ezen a délutánon Hszi-men Éhenkórász Jing és Hszie Hszi-ta barátjával a kilátó pavilonban üldögélt, vidám lakmározás közepette; a vigadozásra egy frissen leölt hizott disznóból és egyebekből álló, nemrég érkezett baráti küldemény szolgáltattott alkalmat. A jó hangulatról Fahéjvirág gondoskodott dallal és lantpengetéssel.

Ezalatt Hszi-men Csing feleségei a keleti körfolyosón gyűltek egybe, és teát szürcsölgettek. Amint így üldögéltek és beszélgettek, egyszerre csak észrevették, hogy Csou borbély az udvar túlsó oldalán, a falhoz simulva, halkan settenkedik. A nap folyamán Hszi-men Csing házában teljesített szolgálatot, már délben szépen rendbe szedte Hszi-men fejét, testét alaposan megdöngönyözte és megdolgozta a légzési gyakorlatok szabályai szerint. Most bejárta a tágas udvarházat, és esetleges további megbízatások után szimatolt.

– Hé, borbély, éppen jókor jössz! – kiáltotta Ping asszony. – Lenyírhatnád a kisfiam haját.

Az emberke fürgén odaugrott, meghajolt az egybegyűlt asszonyok előtt.

– Az uraság már kifejezte ugyanezen óhaját.

– De talán kérdezzük meg előbb a naptárat, alkalmas-e hajvágásra a mai nap – aggályoskodott Holdasszony. – Légy oly jó, kedves ötödik nővérem, pillants bele a kalendáriumba.

Aranylótusz elküldte érte Ékkövecskét.

– A mai nap éppen alkalmas a hajvágásra – jelentette ki a naptár tüzetes átböngészése után.

Áthívták tehát Zsu-ji dajkát a kisfiúval, odakészítettek egy meleg vízzel telt edényt, s miközben Ékkövecske, törülközővel a karján, a kis fejecskét tartotta, Csou borbély kicsomagolta szerszámaint, majd a jelenlevő asszonyok általános, feszült figyelmétől kísérve, hozzálátott felelősségteljes munkájához. A félénk kisfiú az első nyisszantások után vinnyogni kezdett, és amikor a borbély, rá sem hederítve, tovább csattogtatta ollóját, ijedtében a gyerek, mint máskor is, visszafojtotta a lélegzetét, arca bíborszínűvé vált, azután meg sem mukkant. Édesanyja, aki attól tartott, hogy a fiúcska netán megfullad, ijedten kiáltott oda a borbélynak: – Hagyd abba! Hagyd abba! A gyerek megfullad! – mire a félénk borbély ijedtében sietve összeszedte szerszámaint, és sürgősen odébbállt. Egyszóval a naptár ragyogó bizonyágot tett megbízhatatlanságáról!

Miután a kisfiú nem érezte már az idegen kéz és olló közelségét, végre újból lélegzeni mert, s vele együtt a többiek is fellélegeztek. Anyja paskolta-veregette, és igyekezett a gyereket jókedvre deríteni, míg Holdasszony így szólt hozzá:

– Hatodik nővérem, te is le tudnád vágni a fiúcska haját. Lássuk be, nem született hősnek. Minek hívtad a borbélyt?

Majd Aranylótuszhoz fordult:

–Ötödik nővérem, ha már ott van nálad a kalendárium, nézd meg, kérlek, hányadikára esik a ciklus hétszer hetedik napja.

– Huszonharmadikára – válaszolta Aranylótusz szorgos keresés után. – De miért kérdezed?

– Csak úgy.

Ó, balga Holdasszony! Még csak az imént bizonyosodott meg a naptár megbízhatatlanságáról, de hitelt adva Pi apátnő csalfa szavainak, már újból attól várt jó tanácsot!

A kilátó pavilonbeli lakmározás véget ért, vidám lármától és jókedvű tréfálkozástól volt hangos a környék. Az erősen ittas két cimborá, Éhenkórász Jing és Hszie Hszi-ta, önfeledten kockázni kezdett. Fahéjvirág, akinek szép dalait Éhenkórász Jing minduntalan pajzán megjegyzésekkel és ízetlen tréfákkal fűszerezte, Hszi-men Csing titkos kacsintására kilopakodott a parkba, s nem sokkal rá Hszi-men is észrevétlenül felkelt az asztaltól, s a lány után osont. Fahéjvirág a halastó sziklás partján, a bokroktól rejtve, várta, s közben virágokat szedett.

A kockázásban elmerült két ivócimborá nagyon meglepődött, amikor végzett a játékkal, és Hszi-men Csing még nem tért vissza.

– Hová ment urad? – kérdezték a felszolgáló legénykét, Hua-tungot.

– Előbb a hátsó lakosztályokba, de közben már onnan is eltávozott.

– Furcsa dolog, akkor már igazán visszaérkezhetett volna – mormogta Éhenkórász Jing. – Majd én megkeresem, te csak várj itt – fordult cimborájához. S miközben Hszie Hszi-ta meghívta Hua-tungot egy játszma sakkra, hogy gyorsabban teljék az idő, ő hol jobbra, hol balra tekingetve, kényelmesen lesétált a parkba.

Hszi-mennek esze ágában sem volt a hátsó lakosztályokba menni, csupán egy pillanatra nézett be a Hatodik pavilonjába, bevett egy erősítő pirulát, majd Fahéjvirág keresésére indult. Végül a Kásmírbogánacs-liget közelében, a halastó sziklás partján, a bokrok között meg is találta, és magával húzta a Rejtett Tavasz Barlangjába. Betette maga mögött az ajtót, majd a lánnyal együtt leült a kis heverőre, és gyengéden az ölébe vonta.

Azután elővette micsodáját, megmutatta a lánynak, és módfelett megörült, amikor őnála ugyanazt a riadt csodálkozást tapasztalta, mint a három másik asszonynál, akik már előzőleg meggyőződhetnek az erőt adó pirulák csodatevő hatásáról. Előbb egy ideig Fahéjvirág fuvolajátékát élvezte, majd a két vállára fektette kecses aranyliliomait, és áttért a szokásos játékra.

Ezenközben Éhenkórász Jing sorra járta a pavilonokat és lugasokat, de hasztalan, eltűnt barátját sehol sem találta. Átmászott a Kék Barlangon,

átkutatta a Kásmírbogáncs-lugast, bekukkantott a szőlőlugasba, s végül a ciprusok és bambuszok közé ágyazott Rejtett Tavasz Barlangja elé érkezett. Ott megállt, hallgatózott. Tisztán kivehető nevetést hallott valahonnan a közelből. Ekkor a homokban lábnyomokat fedezett fel, követte őket, s néhány lépés után egy sziklabeugróról aláomló gyöngyfűggöny elé ért. Félretolva azt, egy barlang bejáratánál találta magát, a két ajtószárny csak éppen behajtva, úgyhogy a megmaradt résen át kényelmesen beleshetett. De odabent sötét volt, ezért Éhenkórász Jing inkább az ajtóhoz tapasztotta a fülét, és hallgatózni kezdett. Most azonban kivette Fahéjvirág hangját.

– Siess egy kicsit – hallotta a lányt. – Még erre talál jönni valaki, és meglep minket.

Durr! Éhenkórász Jing már be is lökte az ajtót, hangos kiáltással a barlangban termett, s megállt a szorosan összefonódott embergomolyag előtt. Hszi-men a két vállán tartotta Fahéjvirág lábait, és épp a legnagyobb lendületben volt. Most minden igyekezetével megpróbált sürgősen kibontakozni az összefonódásból.

– Gyorsan vizet! Itt ketten összeragadtak! – kiáltotta Éhenkórász Jing tréfásan.

– Pimasz betolakodó! Alaposan ránk ijesztettél! – pörölt Fahéjvirág, miközben gyorsan magára kapta ruháját.

– Te megveszekedett kutya! Ki innen! – förmedt rá Hszi-men Csing mérgesen, félig mulatva. – Tartsd meg magadnak az ilyen tréfákat!

Előbb pitizzen szépen, kis kisasszonyka! Mi lenne, ha most elszaladnék Holdasszonyhoz, és elmesélném neki, hogy hálából jószágos pártfogásáért, ellopja a férjét? Mi lenne, mondd csak?

– Ez hasonlít rád, Éhenkórász! Hordd el magad!

– Rendben van, megyek már, de hallgatásomért cseré-be legalább egy csókot kérek.

Éhenkórász gyorsan átölelte a lányt, megcsókolta, majd a kijárat felé indult.

– Lennél szíves becsukni magad után az ajtót? – kiáltott utána Hszi-men Csing. – Erre jöhet egy szolgálta, és megláthat minket!

Alighogy Jing kitette a lábát, és becsukta maga mögött az ajtót, odabent a

párocska folytatta a félbeszakított játékot, míg csak fel nem szakadt a felhő, és megváltó esőt nem bocsátott ki magából. Azután felöltöztek, és óvatosan kilopóztak a barlangból, s ki-ki elindult a maga útján, Hszi-men Csing a Hatodik pavilonja, a lány pedig Holdasszony lakosztálya felé.

Hszi-mennek másnapra meghívása volt az egykori főeunuchnak, jelenleg pedig téglagyáros barátjának, Liunak, vidéki birtokára; tőle szokta beszerezni építkezéseihez az építőanyagot. A birtok a déli városfaltól jó harminc mérföld távolságra terült el, ezért Hszi-men Csing be sem ment a hivatalába, hanem elhatározta, hogy az egész napot kint tölti.

Távollétét feleségei egy kisebbfajta lakomára használták fel, és örültek, hogy végre zavartalanul élvezhetik a parkot. Előbb a kilátópavilonban tálaltattak maguknak, azután a Felhőtanya Pavilonban poharazgattak, közben sakkal, palackjátékkal és más hasonlókkal szórakoztak.

– A férjed hol marad? – kérdezte Holdasszony Hszi-men Csing leányát.

– Volt még egy üzleti útja a városba, esedékes tartozásokat hajt be. Bizonyára hamarosan itt lesz.

Kis idő múlva valóban megérkezett a fiatal Csen, s megengedték neki, hogy odaüljön az asztalhoz, és együtt játsszék, szórakozzák velük.

– Behajtottam Hszüe kereskedőtől kétszázötven uncia esedékes kölcsönt, át is adtam már öt zacskóban az ön komornájának, Nefritfuvolának – jelentette Holdasszonynak, aki Hszi-men Csing készpénzét mindig a saját ládáiban őrizte.

Megittak néhány pohár bort, majd a társaság két részre oszlott. Holdasszony, Li Csiao-er és Fahéjvirág sakkjátszmába kezdett, míg a többi asszony mozgásra vágyott, s mint tarka lepkecsapat rajzottak a parkban. Aranylótusz egyik csoporthoz sem csatlakozott, ő pihenésre vágyott, s fehér atlaszlegyezőjét lóbálva, a kilátódomb lejtőjén levő árnyas banánliget felé tartott.

Épp lehajolt, hogy letépjen egy, a falkiszögelléstől nem messze, a fű között virító szép piros virágot, amikor a háta mögött a fiatal Csen szólította meg halkán. titokban követte őt.

– Segíthetek, ötödik sógornóm? Nagyon síkos a pázsit, vigyázzon, nehogy elcsússzon! Túlságosan a szívemre venném.

Aranylótusz hátrafordult, és alulról ferdén felnézett rá; szemében a

bőségesen fogyasztott bortól az őszi pára harmatfénye csillogott.

– Maga hamis, maga utánam jött – mondotta mosolyogva. – Még meglát valaki! Valóban a szívére venné, ha kificamodna a lábam?

– Esküszöm.

– Egyébként itt a zsebkendő, amelyet ma meg akart venni nekem a városban?

– Itt van – felelte Csen, miközben zsebéből egy finom, tarka batiszt zsebkendőt húzott elő. – És mit kapok érte? – kérdezte, s arcával megérintette Aranylótusz vállát, mire az legyezőjével hevesen hátracsapott, hogy elhessegesse. A fenyősor melletti úton éppen ebben a pillanatban haladt arra Ping asszony, karján kisfiával, oldalán Zsu-ji dajkával. Már messziről megismerte Aranylótuszt, a fiatal Csent azonban, akit az asszony háta eltakart, nem vette észre, s azt hitte, a heves legyezőlóbálás egy lepkének szól.

– Megfogtad, ötödik nővérem? – kiáltotta felé. – Ó, légy olyan kedves, és ajándékozd a kisfiának, hadd játsszék vele! – A fiatal Csen ijedten lekuporodott, nehogy észrevegyék, és három-négy lépést hátrafelé kúszva, bebújt a lejtő egyik sziklahasadékába.

– Sajnos, elszállt. Egyébként odaadta már neked Csen sógor a megígért zsebkendőt? – kiáltotta vissza Aranylótusz színlelt elfogulatlansággal.

– Még nem.

– Én már megkaptam az enyémet. Nem akarta a felesége előtt átadni, ezért az imént titokban odadugta nekem. Szeretnéd látni? Akkor gyere át.

Ping asszony átment hozzá, és leült mellé a lombos banánpálmák alá, a mohával benőtt földpadkára, hogy megcsodálja az új zsebkendőt.

– Itt nagyon kellemes, árnyékos és hűs – szólt a Hatodik, majd odakiáltott a közelben várakozó dajkának: – Szaladj el már Jing-csunhoz, és mondd meg neki, hozzon néhány párnát és gyékényt a fiúcskának, meg a dominómat! Szeretnék az Ötödikkel egy dominópartit játszani. Te ott maradhatsz a pavilonban, legalább vigyázol a lakásra.

Jing-csu nemsokára meghozta a kívánt holmikat. Ping asszony a puha pázsiton a gyékényből és a párnákból fekhelyet készített a kicsikének, majd Aranylótusszal egy dominójátszmába kezdett. Minthogy megszomjazott,

újából elküldték Jing-csunt, hozzon teát. A két asszony kis ideig kettesben dominózott, később a magasan épült Felhőtanya Pavilonból átintett nekik Meng Jü-lou.

– Légy szíves, gyere fel, hatodik nővérem – kiáltott le –, Holdasszony szeretne veled beszélni!

Ping asszony felállt, hogy teljesítse a kérést.

– Légy szíves, vigyázz egy kicsit a gyerekre, míg visszajövök – kérte Aranylótuszt.

Aranylótusz, alighogy egyedül maradt, máris elindult a fiatal Csen rejtekhelye, a sziklahasadék felé.

– Elment már, kijöhet – szólt be a hasadékba visszafojtott hangon.

– Jöjjön kicsit közelebb, sógornóm, nézze, micsoda hatalmas sampinyonok nőnek idebent – felelt vissza Csen ugyancsak letompított hangon.

Aranylótusz belépett a sziklahasadék alkonyi félhomályába. Érezte a férfi térdét, forró leheletét...

Közben Ping asszony felért a Felhőtanya Pavilonhoz. Holdasszonyt, Meng Jü-lout és Fahéjvirágot palackjáték közben találta.

– Gyere, játssz te is velünk – hívta Holdasszony.

– Sajnos, nincsen senki odalent, aki a gyerekre vigyázna – ellenkezett Ping.

– Ó, hiszen ötödik nővérünk ott tartózkodik a közelben, nem történhet semmi baj.

– Addig is menj le te, harmadik nővérem, és vigyázz a kisfiúra! – javasolta Holdasszony.

– Akkor mindjárt hozd is fel magaddal. Te pedig – fordult Holdasszony Ékkövecskéhez – menj le nővérünkkel, és hozd utána a párnákat és a gyékényt.

Meng Jü-lou és Ékkövecske a pihenőhelyhez érve, a banánpálmák lombjai alatt egyedül, elhagyatva találták a gyereket a gyékényen: kezével, lábával rúgkapált, s panaszosan nyöszörgött... Közvetlenül a gyékény szélén egy fekete macska guggolt, majd a két asszony közeledtére sietve elosont.

– Vajon hová tűnt ötödik nővérünk? Mégiscsak felelőtlenség így egyedül hagyni a gyereket! – szólt Meng Jü-lou felháborodva. – Nem csodálom, hogy

megijedt szegényke ettől az undorító fekete dögtől.

Most egyszerre megjelent Aranylótusz, mintha mi sem történt volna. Kibújt a sziklahasadékból, és közömbös arccal a másik két nőhöz csatlakozott.

– Nem tehetek róla, egy percre el kellett tűnnöm. Miért váltok a rémülettől mindjárt kékké-zölddé egy ilyen ártatlan macska láttán?

Meng Jü-lou szerencsére nem vette észre a sziklahasadékot, karjára vette a gyereket, megnyugtatóan kezével megveregette, majd gyorsan felvitte a Felhőtanya Pavilonba, Ékkövecske pedig utána vitte a gyékényt és a párnákat. Hogy elejét vegye az esetleges pletykáknak, Aranylótusz is mindjárt hozzájuk csatlakozott.

A fiatal Csen pedig, mihelyt meggyőződött róla, hogy se közel, se távol egyetlen lélek, óvatosan kimászott rejtekhelyéről, és a fenyősor mellett elhaladva, a kilátópavilon felé vette az útját. A délutáni élménnyel csak félig volt megelégedve, mert bár megcsókolhatta és megsimogathatta szerelmét, de vágyának végső célját még nem érte el.

Midőn leszállt az este, és Hszi-men Csing még mindig nem tért haza, Csent valami üzte-hajtotta, újból kiment a parkba, nyugtalanul bolyongott a bokrok és fahidak között, s a belső tűznek engedve, kereste, kutatta szerelmét. Fáradozása végül is elnyerte jutalmát. A kilátószárny mögött, lent a völgyben, egy eldugott helyen végre ráakadt az asszonyra.

Gondolatokba mélyedve, illatos haborcáját bal kezén nyugtatva, üldögélt magányosan a sűrű bozótban, egy mohával benőtt kövön, és a közelben kanyargó patakocska csörgedezését hallgatta. „Kár, hogy nincs nálam egy csésze, különben hátulról nyakon önthetném egy kis vízzel” – gondolta magában Csen.

Nesztelenül továbbosont a zöldes árnyak sötétjében, közvetlenül az asszony mögé lopakodott, azután hirtelen megragadta Aranylótusz mindkét kezét, és száját kíméletlenül ajkára tapasztotta.

– Ó, egyik múlt életem megtalált szerelme! – nyögte halkán. – Miért is zavart meg minket ma délután a Harmadik olyan váratlanul és kíméletlenül? Majd meghaltam a méregtől!

Az asszony ijedten hátrafordult, de amikor támadójában felismerte a fiatal Csent, ijedtségébe hamarosan titkos öröm vegyült.

– Haszontalan kópé, hogy szabad így megijeszteni az embert? Azonnal engedjen el! Még meglát valaki!

De Csennek esze ágában sem volt Aranylótuszt elengedni, éppen ellenkezőleg, keze egyre lejjebb siklott, s matatni kezdett az asszony nadráγκötőjén, aki tiltakozott ugyan, de tiltakozása már fél megadás volt. Csennek most szerencsésen sikerült megoldani a nadráγκötőt.

– Szentelen – tört ki Aranylótuszból elfojtott hangon. – Olyan könnyen azért mégsem kap meg!

– Ó, egyik múlt életem megtalált szerelme, kérem, hallgassa meg rabszolgáját! – rimánkodott Csen. – Ha a szívemet vagy a májamat kívánja, akár sülve, akár főve, szíves örömet kihasíttatom a testemből! Csak most az egyszer, egyetlenegyszer hallgasson meg! – Noha az asszonyt már régen előntötte a sóvár vágy vörös hulláma, a látszat kedvéért kis ideig még gyengén ellenállt a tüzes ölelésnek, de azután már nem tudta türtőztetni magát, puha kezébe fogta Csen bebocsátásért esedező micsodáját, és a megfelelő helyre irányította. Egy vöröslakk korlátnak támaszkodva álltak, bensőségesen összefonódva, és rég áhított egyesülésüket élvezték. De a kényelmetlen helyzet Csent megakadályozta céljának elérésében, ezért megkérte Aranylótuszt, feküdjön le a földre. Mert ez alkalommal szilárdan eltökélte, hogy a végsőkig kiélvezi az együttlétet. De Aranylótusz tele volt aggálllyal, hátha észrevétlenül arra jön valaki, meg a frizuráját is féltette.

– Ma nem lehet – mondotta halkán. – Majd egy más alkalommal teljesítem a kívánságát. – És továbbra is ebben a kényelmetlen helyzetben álltak, a vöröslakk korlátnak támaszkodva, miközben a férfi csak azt nyögte, *csin-csin*, az asszony meg azt suttogta: *ta-ta*. De egyszerre a közeli fal felől közeledő léptektől csikordult a homok, és emberi hangok hallatszottak. Gyorsan és sajnos túlságosan korán kibontakoztak a szoros ölelésből, és szétrebbentek. A hang Taj A-er és Su-tung hangja volt, Holdasszonyt keresték a parkban, hogy jelentsék Hszi-men Csing hazaérkezését.

– Lováról leszállva Hszi-men Csing bizony alaposan tántorgott. Hosszú, kényelmetlen lovaglás volt mögötte. Ez alkalommal Holdasszony lakosztályát kereste fel, beléptekor gyengéden karjába zárta az asszonyt, jelezvén, hogy ezen az éjszakán vele osztja meg fekhelyét. De Holdasszonynak eszébe jutott, hogy a bölcs apáca által megjelölt nevezetes nap, a hatvanadik ciklus hétszer hetedik napja még csak holnap lesz, ezért

elutasította.

– Még nem érzem magam teljesen jól, légy szíves, töltsd a mai éjszakát valaki másnál – kérte.

– Értem már, a részegségem az akadály – dadogta Hszi-men Csing. – Bánom is én, ha úgy akarsz, elmegyek!

– Nem kell mindjárt megsértődnöd. Nem az állapotod miatt, hanem... hiszen amúgy is érted... De holnap elvárlak.

Így tehát Hszi-men Csing teljesítette Holdasszony kívánságát, és az éjszakára az Ötödik pavilonját választotta szállásul.

Az elkövetkező nap felszentelt nap volt Holdasszony számára. Miután korán reggel felkelt és felöltözött, Ékkövecskével felállította a füstölőasztalkát, rajta a szokásos füstölőszerrel, mögéje egy képtekercset akasztott, mely Kuan-jin istennőt, a leendő anyák védszentjét ábrázolta, fehér ruhában, gyermekkel a karján. Előbb meggyújtották a bronz füstölőedények tartalmát, azután Holdasszony egy külön füstölőpálcikát gyújtott, négyszer meghajolt nyugat felé, onnan jöttek ugyanis Buddha tanai. Majd kitergetett egy írástekercset, melyről huszonnégy további meghajlás kíséretében felolvasta egy buddhista szutra huszonnégy szakaszát.

Ezután elővette az egyik ládából az üvegcsét, mely a Pi és Vang apácák által készített varázsitalt tartalmazta, és ráhelyezte a tömjénezőasztalkára. E műveletet négy újabb meghajlás, majd egy rövid ima követte.

– Felséges Ég! Hallgasd meg a Vu házból való alázatos szolgálód könyörgését, és tedd lehetővé számára, hogy támogatásoddal, valamint Vang és Pi apáca varázsitalának segítségével mihamarabb férfi utódnak adjon életet!

Utána Ékkövecske egy kevés fehér bort melegített, és beleöntötte egy kehelybe. Holdasszony kezébe vette a kehelyt, a borhoz hozzátöltötte a varázsitalt, a két folyadékot összekeverte, azután arccal nyugat felé letérdelt, s kiitta a kehely tartalmát. Az ital kissé avas mellékízt hagyott hátra a torkában, néhány pillanatra még a lélegzete is elállt tőle, és köhögésre ingerelte. Végezetül még négy további meghajlás következett. Ezzel be is fejeződött a szertartás.

Holdasszony egész nap ki sem tette a lábát a lakosztályából.

Amikor Hszi-men Csing este felkereste, felékszerezve várta őt szépen

rendbe szedett, pompás illatoktól áthatott hálósobájában.

Ékkövecske választékos ízléssel összeállított kis vacsorát szolgált fel.

– Valld be, tegnap borgőzös állapotom miatt nem akartad, hogy nálad maradjak? – kérdezte mosolyogva.

– Nem, valóban nem éreztem jól magam – hazudta az asszony, mivel az apácák szigorúan a lelkére kötötték, nehogy bárkinek is elárulja a nagy titkot.

– Hogy lehetsz ilyen bizalmatlan? A magunkfajta régi házásoknak nem lehetnek titkaik egymás előtt!

Hszi-men Csing jó étvággal hozzálátott a halcsemegékkal megrakott tálnak meg a sült kacsának, s miután vagy tíz pohár borral kellő hangulatba itta magát, hosszú idő után végre megint együtt szálltak be a házastársi ágyba, s boldogan fickándoztak, akár két fürge halacska.

Ez a mű a klasszikus kínai irodalom egyik legkiválóbb regénye. Ismeretlen szerzője a XVI. század második felében írta, s kora társadalmának páratlanul hűséges képét rajzolta meg benne. Bemutatja Hszi-men Csinget, a gazdag kereskedőt; az író az ő közéleti szereplésének és magánéletének rajzával tárja elénk a kor erkölcsi romlottságát, azt, hogy ez a társadalom megérett a pusztulásra. Nem csodálhatjuk, hogy e regényt a császári cenzúra később tiltott olvasmánnyá nyilvánította.

A mű már öt kiadásban és nagy példányszámban jelent meg magyar nyelven.

Fordította
Mátrai Tamás

A verseket
Pór Judit
fordította

Az utószót
Tőkei Ferenc
írta

SZÉP
ASSZONYOK
EGY GAZDAG
HÁZBAN
CSIN PING MEJ

Ismeretlen kínai szerző regénye a XVI. század végéről

*Második kötet
ÁRKÁDIA Budapest 1983*

*A fordítás alapjául
Szolgáló kiadás:
Franz Kuhn: Kin Ping Meh,
Oder Die abenteuerliche Geschichte
Von Hsi Men und seinen sechs Frauen
Insel-Verlag, Leipzig*

*Hungarian translation
© Mátrai Tamás 1964*

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET
*Hszi-men Csinget kétszer is fogadja
a kancellár.
Barátja kedvéért költségekre veri magát*

Aranylótusszal való két legutóbbi – és idő előtt félbeszakadt – találkozása óta a fiatal Csent egyetlen vágy hajtotta: hogy megkezdett művét a legközelebbi alkalommal az oly régóta áhított beteljesülésig vigye. Ezért amikor az elkövetkező délutánok egyikén megtudta, hogy Hszi-men Csing Éhenkórász Jing és Csang Si-csia vendégeként a városi sáncon kívül eső parkpavilonban tartózkodik, felhasználta a kedvező alkalmat, valami kifogással eljött az üzletből, és Aranylótuszt keresve, a parkban bolyongott.

Hosszú ideig a Rejtett Tavasz Barlangja előtt leskelődött, remélve, majd csak felbukkan szerelme e csendes, búvóhelyekkel teli helyen. De a várakozás hiú reményétől megcsalatra, gyors elhatározással az asszony pavilonja felé indult. A bejárati kapun át akadálytalanul eljutott pavilonjának küszöbéig, anélkül, hogy útközben akár az asszony egyik komornájával, akár másvalakivel találkozott volna. Aranylótusz éppen énekelt, és merő véletlen folytán a következő szavak ütötték meg Csen fülét:

*Kis időre lett övé csak,
s elfeledte már a csélcsap!*

- amit természetesen saját magára vonatkoztatott.
- Hogy is felejthetnék el valaha, én szerelmem!

E szavakkal félbeszakítva a dalt, berontott Aranylótusz szobájába, és hevesen magához ölelte az asszonyt.

– Kérlek, ne haragudj rám, kedvesem, amiért utolsó találkozásunk óta nem mutatkoztam – szólott. – De tudod, annyira lefoglalt az üzlet, s még a parkban sem volt alkalmam kószálni egy kicsit. De Hszi-men ma két barátjával, Jinggel és Csanggal, kint szórakozik a városi parkban, s így eljöhettek hozzád. Jó darabig a Hóbarlang előtt álltam, de hiába vártalak.

Majd belehaltam a vágyakozásba.

– Halkan, halkan! – figyelmeztette Aranylótusz. – Hiszen a falaknak is fülük van. Óvatosnak kell lennünk.

S az ablakon át kikémlelt a parkba. Már messziről megpillantotta Ékkövecskét, amint karján egy fehér posztódarabbal, szép kényelmesen közeledik az úton. De a pavilon előtt hirtelen megfordult, és visszaszaladt.

– Furcsa kis jószág! – mondta Aranylótusz elgondolkozva. – Ide tartott. De akkor miért fordult vissza egyszerre? Talán elfelejtett valamit. Akkor bizonyára ismét visszajön. Menj el, gyorsan, gyorsan! – nógatta szeretőjét. – Nem szeretném, ha kellemetlen helyzetbe kerülnénk.

A fiatal Csennek mit volt mit tennie, sürgősen odébbállt. Aranylótusznak igaza volt. Holdasszony egy szoknyára való anyaggal küldte hozzá Ékkövecskét, a szoknyát egy ismerősének szánta ajándékkul. Aranylótusznak kellett volna kihímeznie, de Ékkövecske elfelejtette a mintát. Ezért fordult hirtelen vissza. Feledékenységé ez egyszer megmentette a szerelmeseket. Amikor Ékkövecske kisvártatva újból megjelent, a fiatal Csen már rég kisurrant.

Egy délután, az ötödik hónap első harmadában, a keleti fővárosból megérkezett Laj-pao, akit már oly nagy izgalommal vártak.

– Nos, hogy áll Fahéjvirág ügye? Beszéltél Ti intendánssal? – kérdezősködött Hszi-men Csing.

– Az intendáns fogadott, s miután elolvasta az ön levelét, ajánló sorokkal ellátva és egy titkár kíséretében elküldött Csu rendőrfőnökhöz, aki a vizsgálatot folytatja. Csu úr az ajánlólevél elolvasása után kijelentette: tekintettel a kancellári palota közbenjárására, megszünteti az eljárást, és eláll a további letartóztatásoktól. A már őrizetbe vett egyéneket, hogy a feljelentőnek, Liu Huang főeunuchnak is némi elégtétellel szolgáljon, még néhány napig fogva tartja, de azután büntetés nélkül szabadon bocsátja. Az eunuchok természetüknél fogva amúgy is hajlamosak arra, hogy az eleinte nagy lelkesedéssel felkapott ügyet hirtelen, a fej és farok között, elejtsék, és könnyen megbékéljenek.

– Akkor a kis Csi Hsziang-er méltán örvendezhet, hogy megússza dutyi nélkül – vágott közbe Éhenkórász Jing, aki véletlenül épp Hszi-men Csingnél járt látogatóban.

– Szun és Csu barátom pedig erélyes beavatkozásom következtében jóformán még fel sem ocsúdnak, és máris túl vannak az egészen – toldotta hozzá Hszi-men Csing nevetve, miután átfutotta Ti intendáns választát.

– Ti úr még valamit üzen önnek – egészítette ki beszámolóját Laj-pao. – Indulásom előtt a lelkemre kötötte, mondjam meg: a kancellár születésnapjára feltétlenül elvárják Kajfengfuba, hogy személyesen adja át jókívánságait. Ezenfelül maga Ti úr is feltétlenül látni szeretné önt.

– Tulajdonképpen nem készültem fel az utazásra –jegyezte meg Hszi-men Csing –, de minthogy ennyire fontosnak tartják megjelenésemet, ez alkalommal rászánom magam... Fáradságos utazás áll mögöttem, Laj-pao. Kapsz két nap szabadságot. Alaposan kipihenheted és kialudhatod magad, de azután készülj fel a jangcsoui utazásra.

Ezzel elbocsátotta Laj-paót, ő pedig felállt, hogy értesítse Fahéjvirágot, aki éppen Holdasszonynál időzött. A lány már tudott a kedvező hírről, s Hszi-men Csing belépésekor, hálája jeléül, ragyogó arccal mélyen meghajolt előtte és Holdasszony előtt.

– Nagy bajtól menekültem meg a segítségükkel – mondotta. – Nem tudom, meghálálhatom-e valaha?

– Az csak természetes, hogy melléd álltunk, ha már egyszer nálunk kerestél menedéket.

– Végtére is joggal tartottam igényt segítségükre, hiszen teljesen ártatlan vagyok. De hogy merészel ez a Csi Hsziang-er nevezetű nőszemély hasznot húzni az ön kegyéből és közbenjárásából? Az ő házukban mindenkit megkopasztanak, nem csoda, hogy a fiatal Vangot is tönkretették. Én csakis az ő hibájából keveredtem az ügybe. Meg sem érdemli, hogy szárazon kilábaljon belőle.

– Igaz is, fene nagy szerencséje volt a lánynak – helyeselt Hszi-men Csing nevetve.

A kicsike még megígérte, legközelebb anyjával jön ünnepélyes köszönő látogatásra, azután elbúcsúzott, és sietve visszatért a virágudvarba.

Elérkezett a naptárból gondosan kiválasztott szerencsenap, melyen Hszi-men Csing útnak indult a keleti fővárosba. Kísérőül a négy fiatalabb szolgát, Csin-tungot, Taj Ant, Su-tungot és Hua-tungot szemelte ki. A csomagolásnál mind a hat asszony segített, és nem kevesebb, mint húsz málhás állatra való

poggyász gyűlt össze: bőröndök, ládák és más effélék, úgyszólván egyes-egyedül a kancellárnak szóló ajándékok.

Az indulás előtti estén még ünnepélyes búcsúvacsorát rendeztek, s ezen utolsó éjszakát Hszi-men Csing Holdasszonynál töltötte. Másnap reggel elindult a hosszú menet. Az élen egy kengyelfutó haladt, az ő feladata volt, hogy bármerre járnak, előresiessen, és a postaállomásoknak jelentse ura érkezését, és kellő időben éjjeli szállásról gondoskodják. Azután a málha következett, tehervivők és öszvérek vagy harminc csomaggal megrakva. A menet közepén Hszi-men Csing könnyű úti gyaloghintója s leghátul a négy szolgáló lóháton.

Mielőtt Hszi-men Csing beszállt volna a gyaloghintóba, még egyszer felkereste a Hatodikat, aki egy idő óta betegeskedett és az ágyat nyomta, s gyengéden elbúcsúzott tőle, valamint kisfiától.

– Szedd csak szorgalmasan a gyógyszert, amit Jen doktor írt fel neked – mondotta –, hogy visszaérkezésemkor ismét egészséges légy.

– Te is vigyázz magadra, és térj haza egészségesen! –felelte Ping, néhány búcsúkönnyecseppet ejtve.

A többi asszony egészen a főkapuig kísérte Hszi-men Csinget, és addig követték tekintetükkel az egyre távolodó gyaloghintót, míg csak el nem tűnt a szemük elől.

Hszi-men Csing tíznapi utazás után szerencsésen megérkezett a keleti fővárosba a Tízezer Nemzedék Kapujához. Útközben sok mandarin gyaloghintójával találkozott, utasaikat az övével azonos cél vezette a fővárosba, valamennyien születésnapj jókívánságait vitték Caj Csing kancellárnak.

Már estére járt az idő, amikor Hszi-men Csing gyaloghintaja áthaladt a Sárkányerdő utcai márványkapun, és nem sokkal utóbb hintáját földre helyezték a császári palota belső udvarában, Ti intendáns lakása előtt, ahol megszállt.

Ti úr pompás vacsorával fogadta, válogatottnál válogatottabb fogásokkal, amilyeneket talán még a kancellár asztala sem látott soha. Néhány pohár bor után Hszi-men Csing megszólalt:

– Hoztam néhány jelentéktelen ajándékot az Öreg uraságnak. De természetesen nem vagyok olyan vakmerő, hogy feltételezzem, akár csak egy

pillantásra is méltatja azokat. Mindössze azt remélem, hogy őszinte, gyermeki tiszteletem semmitmondó kifejezésének tekinti, és nem veti meg. S volna még egy rendkívüli kérésem is önhöz, kedves bátyám. Régi szívbéli óhajom, hogy közelebbi személyes kapcsolatba kerüljek az Öreg urasággal, de ez alkalommal pusztán mint egyszerű fia. Ha ez a kívánságom teljesülne, elmondhatnám, hogy nemhiába éltem. Számíthatnék-e ez ügyben is szíves közbenjárására?

– Miért ne? Bár magas állású hivatalnokok vagyunk, előkelő méltóság viselői, de emellett emberek, akik szívesen fogadják az emberi megbecsülést és vonzódást. Amint az ajándékok listájából kitűnik, ön ez esetben is derekasan kitett magáért. Meggyőződésem, hogy az Öreg uraság nemcsak mint fogadott fiát vezeti be örömmel szűkebb körébe, hanem arra is gondja lesz, hogy magasabb hivatali rangra emelje.

Ti válasza már előre büszke örömmel töltötte el Hszi-men Csinget. Asztalbontás után már emelkedett hangulatban ment át a pazar vendégszobába, melyet a figyelmes házigazda a könyvtárhelyiségekben rendezett be a számára. Nem volt hiány sem kényelemben, sem fényűzésben, csupán egyvalami hiányzott, s ez rendkívül zavarta, mégpedig az, hogy egymagában volt kénytelen lepihenni pompás fekhelyén, holott megszokta, hogy minden éjszaka asszonyt ölel.

Hszi-men Csing már kora reggel felébredt. Tisztán kivette, amint a kulcsár végigcsoszog a folyosókon és udvarokon, ajtóról ajtóra, kapuról kapura, és sorra felnyitja a zárat. Ugyanis Ti úr éjszakára minden egyes helyiséget bezáratott. A kilencedik óra táján Hszi-men Csing szobájában megjelent két szolga, s illatosított meleg vizet és törülközőket hozott. Hszi-men Csing felöltözött, és bement a lakószobába, ahol már várta Ti úr, és a reggelizőasztalhoz vezette. A hatalmas, vörösre lakkozott tálalóasztalkán, melyet egy inas hozott be a konyhából, kis tálkákban vagy harmincféle rendkívüli ínycsafalat kínálgatott hívogatóan. Az étkekhez gyenge főnixteát szürcsöltek, s az inasok az ezüstkannából könnyű bort töltötték a poharakba.

– Kedves öcsémuram, ne zavartassa magát, fogyassza nyugodtan tovább a reggelit – szólalt meg később Ti úr, és felállt. – Bocsásson meg, rövid időre eltávozom, hogy üdvözöljem az Öreg uraságot. Visszatérésem után bevezetem hozzá, és kirakatom elé az ön ajándékait.

Nemsokára újból megjelent. Idegesen kapkodott, mint akinek sok a dolga.

– Az Öreg uraság épp a könyvtárszobájában öltözködik. A fogadóterem előtt már ott tolonganak a gratulánsok: teljes számban egybegyűlt valamennyi udvari hivatalnok, polgári és katonai mandarinok egyaránt. Bejelentettem önt az Öreg uraságnál, sikerült is elérnem, hogy minden más látogatójánál előbb fogadja. Máris indulhatunk.

Hszi-men Csing, aki időközben már teljes díszbe vágta magát, meglepéssel hallgatta Ti közlését, és tüstént követte készséges vendéglátó gazdáját. A fogadóterem bizony elég messze volt, ezért gyaloghintáján tette meg odáig az utat. A hintó mögött az intendáns málhavivői és inasai haladtak, és csak úgy roskadoztak a hús súlyos ajándékláda súlya alatt.

Miközben áthaladtak a különböző előudvarokon, Hszi-men Csing megpillantotta az egymás hegyén-hátán tolongó gratulánsokat, a palota felé hömpölygő legkülönbözőbb rendű és rangú mandarinokat, s titkon hálát adott kedves vendéglátójának, amiért ő még a tömeg beözönlése előtt bejuthatott a palotába. A tulajdonképpeni kancellári palotához vezető bejárati kapu előtt Hszi-men Csing kiszállt a gyaloghintóból, mélyen meghajolt, és Ti úr vezetésére bízva magát, utánament.

Feltűnt neki, hogy a háromrészes kapu középső szárnya be van zárva, és valamennyi látogató a két oldalsó kisebb mellékszárnyon át tülekedik befelé.

– A középső bejárat az Ég Fiának van fenntartva – válaszolta kérdésére Ti úr.

Útjuk most különféle udvarokon és kettős kapukon vezetett keresztül, melyek előtt fegyveres örök strázsáltak, ügyelve, hogy a nagy jövés-menés rendben bonyolódjék le. Valahányszor ör előtt haladtak el, Ti úr láttán mindegyik meghajolt, és megkérdezte tőle, ki az idegen úr az oldalán, mire az intendáns azt válaszolta: egy közeli rokona, aki Santungból érkezett, hogy csatlakozzék a gratulánsok táborához.

Az út most elkanyarodott addigi egyenes irányától, és egy vidám színekben tündöklő oromfrízzel, valamint faragott gerendázattal díszített, sárgásarany fényben csillogó, zindelyekkel fedett tekintélyes épület mellett vezetett el. Ugyanakkor valami rejtett helyről, ki tudja, honnan, zene csendült: mintha mennyei szférák hangjai ütötték volna meg Hszi-men Csing fülét.

– Honnan jön a muzsika, hiszen se közel, se távol egy teremtet lélek sincs?
– kérdezte csodálkozva.

– Az Öreg uraság huszonnégy fiatal énekesnőből és táncosnőből álló házi zenekart tart fenn – magyarázta kíséree. – Kívánjanak tőlük bármily műsort, legyen az ördögtánc, ájtatos Kuan-jin zene, vagy teszem azt Hszüan-cung, az egykori Pang császár holdtündér-pantomimja, a lányok mindennel szolgálhatnak. Az Öreg uraság napjában háromszor muzsikáltat magának: reggelinél, ebédnél és vacsoránál. E percben bizonyára éppen reggelizik.

És valóban, orrukat máris pompás illatfelhő csapta meg, mely egybeolvadt a kedves zene csengő-bongó hullámaival.

– Kissé lelassíthatnánk lépteinket, mindjárt odaérünk – jegyezte meg Ti úr.

S miután áthaladtak egy nyitott körfolyosó félívén, egy magasba nyúló, gyönyörű terem előtt megálltak. Jobb és bal felől a kiterjedt pázsitos térségen csodás virágok és örökzöld bozót között ritka madarak rajai kergetőztek, darvak lépdeltek peckesen, s pávák vonultak büszkén csillogó farkdíszükkel. Ragyogó, színpompás kép volt, egyszerűen nem lehetett betelni vele; de Hszi-men Csingnek nem volt türelme a nézelődéshez.

Hallván, hogy a kancellár épp az imént foglalta el helyét a teremben, ők is bementek, elöl Ti intendáns, mögötte Hszi-men Csing, a lehető legméltóságtelegesebb tartással. Most ott állt a tigrisbőrrel beborított karosszék előtt, melyben, arccal a terem bejárata felé fordulva, hatalmas kígyókkal mintázott, majomvörös díszruhában az Öreg uraság trónolt. Mögötte, átlátszó spanyolfaltól félig eltakarva, vagy harminc szép fiatalasszony tolongott drága ruhákban; idegesen legyezték magukat, vagy selyemkendőcskéiket lengették, s közben feszülten figyelték a terem közepén lejátszódó eseményeket.

Ti intendáns előreengedte Hszi-ment, ő maga pedig félreállt. Hszi-men Csing leborult a trón előtt, négyszer meghajolt, mire a kancellár felemelkedett, könnyed meghajlással viszonzta a köszönést, majd ismét visszaereszkedett karosszékébe. Ezek után Ti úr odalépett az Öreg urasághoz, lehajolt hozzá, és valamit a fülébe súgott. Hszi-men Csing mindjárt tudta, hogy fiúvá fogadásáról van szó. Miután Ti visszatért helyére, ő újból meghajolt, négyszer egymás után, de az Öreg uraság ez alkalommal ülve maradt, jelezvén, hogy fiává fogadta őt, s mint apa nem köteles viszonzni fia köszönését.

Hszi-men Csing most kisebb szónoklatba kezdett:

– Tiszteletre méltó atyám, a mai fenséges ünnepség alkalmából érdemtelen gyermeke néhány haszontalan apróságot hozott magával, s esdve kéri, hadd

rakja ki a lába elé halvány jelül annak, hogy ezer mérföld távolságból is félő tisztelettel gondolt önműre.

A kancellár intett a körülötte állóknak, hozzanak egy széket a vendégnek, majd hellyel kínálta, amit Hszi-men Csing meghajlás kíséretében elfogadott. Miközben elvette a feléje nyújtott csésze teát, Ti a terem bejáratához sietett, és jelt adott az ajándékokkal kint várakozó tehervivőknek. Azok bevonultak a húsz csomaggal, felnyitották a háncsfonatú ládákat, és a bennük felhalmozott kincseket sorra kirakták az emelvény előtt, melyen a kancellár trónolt. Ott tornyosultak a díszruhák, végszám a brokátok, csillogtak az aranykupák, villogtak a jádekelyhek, szikrákat hányt a tíz hatalmas gyöngyszem, szépségével hivalkodott a jádeöv, és sárgás fényben ragyogtak a mintegy kétszáz uncia súlyú aranyrudak.

A kancellár, kezében az ajándéklistával, tetszéssel legeltette szemét az előtte felhalmozott kincseken, leereszkedően mondott néhány köszönő szót, majd nagy kegyesen megparancsolta intendánsának, vitesse az ajándékokat a kincstárba, az ajándékozót pedig kitüntette egy pohár borral. Hszi-men Csing tudta, nem illik túlságosan sokáig maradnia, hiszen rajta kívül még töméntelen ember vár bebocsátásra. Így hát illendőségből mindössze egyet kortyintott a borból, azután felállt, és engedélyt kért a távozásra.

– Legyen a vendégem délután – hívta meg kegyesen a kancellár, sőt néhány lépésre el is kísért a terem kijárata felé. Amikor Hszi-men Csing visszaérkezett Ti úr lakására, levetette díszruháját, megebédelt, majd kicsit lepihent, hogy délután újból friss legyen.

Mielőtt gálába vágva magát, másodszor is elindult volna a kancellári palota felé, maga mellé vette négy szolgáját; Taj An kisebb pénzeszacskókkal tele dobozt vitt magával, hogy tartalmát, gazdája utasítására, szétossza a kancellár környezetének tagjai között.

Különös kitüntetésszámba ment, hogy a kancellár ezen a nevezetes napon vacsorán látta vendégül. Ezt a napot ugyanis egyes-egyedül a gratulánsoknak tartották fenn, és a tömegnyi vendéget, akik reggeltől estig egymásnak adták a kilincset, csupán egy-egy pohár borral elégitették ki. A tulajdonképpeni ünnepi banketteket csak az ezután következő három napon tartották meg, mégpedig az elsőn a császári ház tagjai és a főeunuchok, a másodikon a miniszterek és a fővárosi hatóságok vezetői, a harmadikon pedig az összes kisebb-nagyobb méltóságok részvételével. De tekintettel arra, hogy Hszi-men

Csing oly messziről érkezett, és annyira kitett magáért az ajándékok dolgában, a kancellár kitüntette megtisztelő meghívásával, s már ma délután nála étkezhetett.

Vendégét a küszöbön, a tetőkiugrás alatt fogadta, ami megint csak rendkívüli megtiszteltetést jelentett; a kancellár eredetileg előre akarta engedni Hszi-ment, de az semmiképpen nem egyezett bele, úgyhogy hosszas udvariaskodás kezdődött, míg végül a kancellár előrement, Hszi-men Csing utána alázatos-táncoló léptekkel, görnyedt háttal. Néhány szívélyes üdvözlő szó után – ami apa és fiú között szokás – egy-egy asztalka mellett külön-külön helyet foglaltak, s a huszonnégy szépségből álló házi zenekar már rá is zendített.

Az Öreg uraság saját kezűleg nyújtotta át vendégének a borral telt kelyhet, amelyet az szerénységből először nem akart elfogadni, de hosszas szabadkozás után mégis fenéig ürített, természetesen állva. Hszi-men Csing most intett a közelben parancsra váró inasának, Su-tungnak, mire az egy otthonról hozott, barackvirág formájú aranykelyhet helyezett eléje az asztalra: Hszi-men Csing teletöltötte borral, odavitte a kancellár asztalához, letérdelt, s e szavak kíséretében nyújtotta át:

– Éltesse az ég ezer évig, tiszteletre méltó atyám!

A kancellár arcán meglátszott, mennyire meghatódott, és mennyire örül a fenntartás nélküli tisztelet és udvariasság illetően való megnyilvánulásának.

– Állj fel, fiam – szólott, s kiitta a feléje nyújtott kelyhet. Hszi-men Csing természetesen egyben ajándéknak is szánta az értékes kelyhet.

A vacsora, melynek megszámlálhatatlan csodáját és gyönyörűségét ez alkalommal nem részletezzük, az alkony leszáltaig tartott. Hszi-men Csing nem mulasztotta el, hogy valamennyi felszolgálónak egy-egy pénzcsomagot oda ne dugjon. Végre érkezettnek látta a távozás pillanatát. Miközben udvariasan biztosította róla a kancellárt, hogy a jövőben semmi esetre sem lesz olyan vakmerő, hogy tiszteletre méltó atyját efféle tapintatlan látogatásokkal zaklassa, búcsúzásul többször egymás után meghajolt, és visszament Ti intendáns lakására, hogy a megerőltető nap után időben nyugovóra térjen.

A látogatásokkal és vendégeskedésekkel túlterhelt nyolcnapos fővárosi tartózkodás után hirtelen elhatalmasodott rajta a vágy, hogy nyílsebesen hazatérjen. Parancsot adott szolgálóinak, lássanak hozzá a csomagoláshoz,

búcsút vett vendéglátó gazdájától, aki égre-földre esküdözve, mindenáron marasztalni akarta, majd elindult Santung felé.

Feleségei Hszi-men Csing távollétének napjait csendben, nyugalomban, szorgos kézimunkázással töltötték lakosztályaikban. Átmenetileg felhagytak a szokásos vidám társasjátékokkal és a jókedvű kerti mulatságokkal. Az egyedüli kivétel Aranylótusz volt, aki cseppet sem törődve a többiek véleményével, a tőle megszokott pajkossággal, kikenve-kifelve, mint holmi fényesre csiszolt drágakő, nap nap után ott ögyelgett a parkban, de főleg a Rejtett Tavasz Barlangja előtt, abban a reményben, hátha összetalálkozik a fiatal Csennel. Ami pedig Csennel, neki is egyre csak Aranylótusz járt a fejében, és valahányszor ideje és a körülmények megengedték, ő is kiment a parkba; így nem egy titkos találkozásra, ölelkezésre és csókolózásra került sor.

De legnagyobb bánatára, a hatalmas háztartás tele volt fürkésző szemekkel és hallgatózó fülekkel, s így sosem sikerült a találkozások végső gyönyörét megízlelnie.

Egy szép napon Taj A-er toppant be porosan és kiizzadva Holdasszony lakosztályaiba, ahol éppen együtt ültek az asszonyok; a földre vetette magát, és bejelentette Hszi-men Csing érkezését.

– Uram parancsára előrenyargaltam, gyaloghintaja már alig húsz mérföldnyire van a városi erődtől, s néhány órán belül itt lesz.

Bejelentése valósággal forrongásba hozta a boldog asszonyokat. Mindenki gyorsan kicsinosította magát, a konyha utasításokat kapott a fogadtatás alkalmából rendezendő lakoma előkészítésére, azután a feleségek, várakozásteli türelmetlenséggel, mind egybegyűltek, hogy üdvözljék a hazatérő Hszi-men Csinget.

Hszi-men Csing nagy sokára meg is érkezett, kiszállt gyaloghintájából, mosolyogva odalépett a várakozó asszonyokhoz, és rangjuk szerint sorra üdvözölte őket.

– Remélem, nem volt semmi baja a gyerekeknek! Szorgalmasan szedted Jen doktor gyógyszert, jobban érzed magad? – hangzott a Hatodikhoz intézett első kérdése.

– A gyerek egészséges, s mióta a gyógyszert szedem, én is egy kicsit jobban vagyok – válaszolta Ping asszony. Azután megkezdődött a mesélés.

Hszi-men Csing az éjszakát Holdasszonynál töltötte, s tán fölösleges is megemlítenünk, hogy most kétszeres boldogsággal töltötte el őket az oly rég nélkülözött felhőszakadás.

A másnapi két első látogató Éhenkórász Jing és Csang Si-csia volt; utóbbi egy idő óta nagy erőfeszítéseket tett, hogy újból visszanyerje gazdag „testvérének” kegyeit. Szájtátva hallgatták Hszi-men Csing előadását a fővárosban látott csodákról, melyekben a kancellárnál volt része. Eltávozásukkor Csang jelezte, hogy volna még valami mondanivalója.

– Csak ki vele! – bátorította Hszi-men Csing az ijedt arcú, dadogó Csangot.

– Már régi tervem, hogy a jelenlegi kényelmetlen lakás helyett egy jobbat szerzek. Természetesen némi pénzbe kerülne, pénzem pedig nincs. Nem tudom, számíthatok-e szíves támogatásodra? Ha kölcsönadnád a szükséges összeget, később természetesen busás kamatokkal fizetném vissza...

– Kamatokról szó sem lehet, de pillanatnyilag kissé szűkében vagyok a pénznek. Légy türelemmel, amíg embereim megérkeznek Hucsouból a selyemszállítmánnyal, akkor újból beszélünk a dolgról.

Az igazság az volt, hogy Csang barátunk már hónapok óta nem fizetett lakbért, és a háziúr már nagyon szorongatta. Így hát érthető, hogy egy cseppet sem volt elragadtatva Hszi-men Csing tartózkodó válaszából, és meglehetősen lógó orral távozott Éhenkórász Jinggel. Teltek-múltak a napok, de Csang hasztalan várt Hszi-men Csing értesítésére. Egyre Éhenkórász Jing sarkában járt, a fülét rágta, szóljon még egyszer Hszi-mennek az érdekében. Jing teljesítette is kérését, s még jó néhányszor elment vele barátjához, de a kapunál minden alkalommal azt mondták nekik: az uraság nincsen odahaza.

Amit a háziúr vagdosott a fejéhez, azt a szegény Csang már megszokta, de feleségének állandó szemrehányását és veszekedését, úgy érezte, nem bírja tovább.

– Csinos kis férj az olyan, aki még csak egy lakást sem tud szerezni a családjának! – gúnyolódott az asszony. – Ördög tudja, mióta jó barátságban vagy azzal a gazdag Hszi-mennel, de amikor hasznosítani kéne az ismeretséget, egy korsó jó bor helyett legfeljebb poshadt vizet hozol haza.

Csang vagy tíz napon át hallgatta az ilyen és hasonló beszédeket, bambán maga elé meredt, s egyre csak hallgatott. De most betelt a pohár, és végső elhatározás fogant meg benne. A hiábavaló kölcsönkérést követő

tizenegyedik napon már kora reggel felkelt, és elrohant Éhenkórász Jinghez. Elcipelte egy vendéglőbe, meleg reggelit és egy üveg bort rendelt neki. Miután felhajtottak néhány pohárral, rákezdett a mondókájára:

– Hszi-mennel folytatott utolsó beszélgetésünk óta, tudod, amikor arról a bizonyos ügyről esett szó, egy szót sem hallottam róla. Napközben a háziúr fenyeget és követelők, éjszaka pedig a feleségem áraszt el szemrehányásokkal, s még aludni sem hagy nyugodtan. Nem bírom tovább. Tedd meg nekem a szívességet, és kísérf el még egyszer Hszi-men Csinghez, mégpedig most mindjárt, kora reggel, mielőtt még elmenne a hivatalába. Feltétlenül beszélnem kell vele.

– Megtisztelő a bizalmad – válaszolta Jing. – Nem bánom, a kedvedért újra megpróbálkozunk.

Gyorsan befejezték a reggelit, majd elsiettek barátjuk házához.

Kora ősz volt, ilyenkor mindenki élvezettel szívja magába a tiszta levegőt, egyszerűen nem tud betelni az üdítő aranyos fuvallattal – igen, ilyenkor kétszeresen kedve kerekedik az embernek a vidám poharazgatáshoz. Egyszóval, Hszi-men Csing már jó néhány napja nyakig ült a vendégeskedésben, lakomázásban, s minthogy sürgős szüksége volt egy kis kikapcsolódásra, elhatározta, hogy ezt a napot távol a hivatalától, pihenéssel tölti el. Még Csou folyami prefektus meghívását is lemondta, és mindjárt reggeli után vidám csevegés közepette Holdasszony, Meng Jü-lou, Aranylótusz és Ping asszony társaságában hosszú sétára indult csodás létesítményekkel teli parkjába.

Jing és Csang hálát mondtak az égnek, amiért végre-valahára siker koronázta fáradozásukat, és otthon találták barátjukat. Bevezették őket a fogadóterembe. Miközben ott üldögéltek és váraoztak, megpillantották a két legényt, Su-tungot és Hua-tungot, amint az udvaron át egy rúdra akasztott, selyemruhákkal teletömött ládát cipeltek. Nagyokat nyögtek a súlyos teher alatt, majd épp a terem bejárata előtt letették a ládát, kissé ki akarták fújni magukat.

– Hol a gazdátok? – kiáltott rájuk Jing.

– Hátul a parkban.

– Legyetek szívesek, jelentsetek be nála minket.

A fiúk bólintottak, felkapták terhüket, és eltűntek. Végre visszajött Su-

tung, s jelentette, hogy Hszi-men

Csing hamarosan megérkezik.

– Utolsó látogatástok óta minden időmet meghívások, különböző kötelezettségek foglalták le – magyarázkodott Hszi-men Csing. – Szörnyű, az ember már ki se józanodhat. Már fogytán vagyok erőimnek, ezért le is mondtam Csou folyami prefektus mai meghívását. Szükségem van egy kis kikapcsolódásra.

– Épp az imént egy teli láda ruhát cipeltek az embereid. Mi a szándékokot vele? – kíváncsiskodott Jing.

– Nos, lassan közeledik az ősz, fel kell frissíteni az asszonyok ruhatárát. A ládában első feleségem néhány új, de még befejezetlen ruhája van.

– Csang teljesen elképedt. Hogyhogy, az a rengeteg ruha csak az Elsőé lenne? – robbant ki belőle. – Eszerint, hat feleséged lévén, hat láda ruhára van szükséged! Borzalmasan gazdag lehetsz! A magamfajtnak még egy közönséges kartonrongyra sem telik – fejezte be borongós elmélkedését, s nagyot sóhajtott, mire a másik kettő szívből felnevetett.

– Mondd, embereid még most sem érkeztek vissza Hucsouból a selyemszállítmánnyal? – kérdezte Jing, rátérve a tárgyra.

– Nem. Magam sem tudom, hol maradnak ennyi ideig. Még levél sem érkezett tőlük, már én is nyugtalankodom.

– Komolyra fordítva a szót, kedves barátom – folytatta Jing, miközben közelebb lépett Hszi-men Csinghez –, a mi derék Csang barátunk pénzzavarral küzd. Állandóan sürgeti a házigazdája, ráadásul még a felesége is súlyos szemrehányásokkal illeti nap mint nap. Csang már azt sem tudja, hova legyen a kétségbeeséstől, hiszen legutolsó látogatásunk óta nem hallattál magadról. Nyakunkon a hideg, és se neki, se feleségének nincs egy szál őszi ruhája. Az összes meleg holmikat beadták zálogba. Kétszer ad, aki gyorsan ad. Ha valóban segíteni akarsz rajta, akkor tedd most azonnal, és kíméld meg felesége folytonos zsörtölődésétől. Csang barátunk sürgetésére és kérésére jöttem el hozzád, vele együtt, hogy segítségedet kérjem.

– Egyszer már megígértem, hogy segítek rajta. De hát éppen most... ugye, megértitek... ez a költséges kajfengfui utazás... Tulajdonképpen be akartam várni a selyemszállítmányt, akkor aztán lesz készpénzem elegendő. Valóban olyan nagy bajban van Csang?

– De még milyen nagy bajban! S főleg torkig van feleségének szemrehányásaival.

Hszi-men Csing egy kis ideig gondolkodott.

– Hány szoba kellene neki az új lakásban?

– Nos, egy lakószoba, egy fogadószoba, egy hálószoba, egy konyha, egyszóval legalább négy helyiség kéne kettőjüknek. Három-négy uncián alul aligha kapják meg.

– Akkor a következőt javasolnám. Egyelőre adok neki néhány uncia tört ezüstöt, ennyi véletlenül épp kéznél van. Abból futja majd a legszükségesebb kiadásokra, ruhára is, háztartásra is. Mihelyt talál egy alkalmas lakást, még a lakbért is előlegezem neki.

Odaintette Su-tungot.

– Kérd meg első úrnődet, vegye ki bőrből való pénzesládából azt a kis törtezüst-csomagot, és hozd ide! Su-tung elhozta.

– Tessék. A kancellári palotában tett legutóbbi látogatásomból maradt meg – mondotta Hszi-men Csing, és megmutatta két barátjának a csomag tartalmát. – Tört ezüst tizenkét uncia súlyban.

Csang sóvár szeme majd felfalta a fehér fémtörmelék-kupacot. Gyorsan ismét összecsomagolta, és örömtől ragyogó arccal ruhaujjának zsebébe rejtette. Azután felállt, hálásan meghajolt az adományozó előtt, majd mindhárman kisebbfajta filozófiai elmélkedésbe kezdtek a pénz értékéről és a pénz lehető legjobb felhasználásáról.

– Hány olyan emberről hallottunk a régmúlt időkből – vélte Éhenkórász Jing elgondolkodva –, akik nem tudtak vigyázni a pénzre, két kézzel szórták, viszont olyan gyermekekkel és unokákkal áldotta meg őket az ég, akik növelték a ház tekintélyét és jólétét, s végül is megsokszorozták az atyai örökséget. Ezzel szemben hány gazdag fősvény emberről tudunk, akinek egész életében csak fukarkodáson és pénzzsugorgatáson járt az esze, de olyan semmirekellő utódokkal büntette meg őket a sors, akik később még a családi sírokat is elhanyagolták. Ebből is látszik, hogy az ég mindig igazságosan ítélkezik.

– Szent igaz, ez a holmi itt – mondotta Hszi-men Csing, a tört ezüstöt tartalmazó zacskóra mutatva – szereti, ha kézről kézre adják, gyűlöli az egy helyben maradást! Az ég minden embernek egyformán rendelte ezt a hasznos

természeti szüleményt. Ha egyik helyen túlságosan sok halmozódik fel belőle, a másikon hiányzik. A kincseknek egy helyen való felraktározása kétségtelenül merénylet a közösség ellen.

Így és hasonlóképpen elmélkedtek még egy kis ideig, míg végül Csang elköszönt, és rózsás hangulatban visszatért rideg lakásába.

Alig lépte át a küszöböt, felesége hangosan szitkozódva máris rátámadt:

– Te léhűtő, te csirkefogó, egész nap az utcán tekeregsz, a feleséged meg itthon éheznek! Nem szégyelled magad, gondtalanul hajszolod az élvezeteket, miközben azt sem tudjuk, holnap hol hajtjuk le a fejünket! Te csak az élvezeteknek élsz, mit törödsz velem, hogy én a gyűlölködő emberek undorító, savanyú leheletét nyelem, amit ránk böfögnek!

Csang barátunk ki sem nyitotta a száját, hagyta az asszonyt, hadd adja ki nyugodtan a mérgeket. Mikor aztán végre elhallgatott, hanyag mozdulattal belenyúlt kabátujjának zsebébe, kivette az ezüstös zacskót, és az asztalra ejtette. Majd felbontotta, belekukkantott, és meglepetést színlelve így szólt:

– Ejnye, mi fénylik, mi csörög itt bent? Valami kincs! Szólni sem tudok a meglepetéstől! Miért nem jöttél valamivel előbb, drága kincsecském? Akkor megúsztam volna ennek a gonosz asszonynak a tombolását.

Az asszony tágra meresztette a szemét, egyre csak a csillogó kupacot bámulta, gyengéden férjéhez simult, és máris mohón az ezüstért nyúlt. De Csang gyengéden félretolta, s a kincset újból letakarta:

– Máskor csak szidni tudsz, de most, az ezüst láttán, egyszerre kedves vagy. Büntetésül azonban, amiért egy csepp szeretetet sem tanúsítasz irántam, egy morzsát sem kapsz belőle. Holnap elköltözöm tőled, s magadra hagylak, akkor lásd, mire mégy egymagad. Megelégettem, hogy örökké csak nehezíted az életem.

Az asszony arcára kényszeredett, zavart mosoly ült ki:

– Ugyan, csak tréfálsz. Inkább valld be őszintén, honnan vetted a pénzt? – S amikor hiába várta a választ, bizonytalanul így folytatta: – Csak nem haragszol rám? Engem igazán a legjobb szándék vezetett, azt akartam, hogy kissé a sarkadra állj. Most, hogy már pénz állt a házhoz, szép nyugodtan megbeszélhetjük, mit kezdjünk vele. Hogyan lehetsz ilyen haragtartó, hiszen derék feleséged vagyok, aki mindig is hű volt hozzád! Csakugyan igazságtalan vagy.

S mivel Csang továbbra is méla hallgatásba burkolózott, megjátszotta a sértődöttet, és egy-két könnycseppet sajtolt ki a szeméből. Csang, hogy teljesen megtörje feleségét, mélyet sóhajtott, és egy négysoros versikét idézett:

*Vásznat nem sző,
nem megy a földre,
pöröl csak folyvást,
urát gyötörve.*

Hosszú ideig némán ültek egymás mellett. Csang ekképpen morfondírozott magában: „Nagyon helyes volna megleckéztetnem a gonoszkodásaiért. De akkor az emberek szívtelennek tartanának, és Hszi-men Csinggel is elrontanám a dolgom.”

– Hiszen mindez csak tréfa volt! – tört ki belőle hirtelen, s egy nagyot nevetett. – Kinek jutna eszébe haragudni rád? Most elmondom azt is, hogyan jutottam a pénzhez. Mivel már nem bírtam tovább a szemrehányásaidat, ma reggel Jing barátommal felkerekedtem, és elmentem Hszi-menhez. Szerencsémre éppen otthon tartózkodott, és ezt a tizenkét unciát kölcsönözte nekem, hogy egyelőre ebből fedezzük legszükségesebb kiadásainkat. Amint találunk egy új lakást, még többet is kapunk.

– Vagy úgy, szóval Hszi-men Csing úrtól kaptad. De figyelmeztetek, takarékoskodj vele! Legfontosabb, hogy meleg holmikat szerezzünk be télire.

– Magam is így gondolom.

– Ettél már?

– Én igen, de te nem. Megyek és hozok neked valamit.

– De csak rizst.

Csang hóna alá fogta a fűzfavessző kosarat, és eltűnt az utca forgatagában. Amikor visszaérkezett, és az asszony a kosárban a rizsen kívül még egy nagy darab ürühúst is felfedezett, ismét rákezdett a zsörtölődésre, és könnyelműsködéssel vádolta.

– Jóvá akartam tenni, hogy az imént megbántottalak – mondotta férje előzékenyen. – Ha jól meggondolom, egy egész sült ökör sem volna elég,

hogy jóvátegyem a hibámat.

Így évődött és tréfálkozott egy jó ideig az újból egymásra talált házaspár, míg végül az asszony eltűnt a konyhában, és megfőzte az ebédet.

Csang délután az utcákat járta, és a fizetőképes vevő jóleső biztonságával nézte a ruhaüzletek kirakatait. Végül is egy sima kék és egy virágos vörös selyem, hosszú, bélelt felsőszoknya, továbbá egy zöld meg egy fehér taftkabátka, valamint egy fehér taft alsószoknya mellett kötött ki, tehát összesen öt ruhadarabot vásárolt a feleségének. Saját magának egy papagáj sárga bélelt felsőkötöst, továbbá néhány egyszerű karton- és fűvászon kötöst. Összesen hat unciát és öt batkát költött. Az egészből egy nagy batyut kötötten, a hátára dobta, és hazavitte. Az asszony első kérdése ez volt:

- Mennyibe került?
- Hat unciába és öt batkába.

Az asszony természetesen nagyon drágállotta, de a szép új holmik láttán hamarosan megbékélt; mindent szép gondosan elcsomagolt egy ládába, s a nap hátralevő részét hosszú idő után ismét boldog megelegedésben töltötte el férjével. Minden mérge belepottyant a Keleti-tengerbe, annak is a legmélyére.

Miután Csang délelőtt elbúcsúzott Hszi-men Csingtől, Éhenkórász Jing még egy ideig ott maradt, és folytatták a beszélgetést.

– Jóllehet csupán szerény hivatali állást töltök be – kezdte Hszi-men Csing –, minden rendű és rangú fővárosi és vidéki mandarinokhoz fűződő kapcsolataim egyre jobban kiszélesednek, s mióta még a kancellár is fogadott – nagy megtiszteltetés volt számomra –, valósággal elárasztanak a levelek, nem győzöm megválaszolni őket. Tehermentesítesemhez feltétlenül szükségem lenne egy írástudóra, aki később majd kisfiam házitanítója is lehet. Nem tudsz egy alkalmas embert ajánlani?

– Az nem olyan egyszerű. Ha az illetőnek itt kell laknia, akkor, eltekintve egyéb képességeitől, az is fontos, hogy rendkívül szilárd jellem legyen. De azért tudnék valakit. Régi barátom az illető. „Víz” a neve, a doktori cím harmadik fokozatával rendelkezik, és rendkívül tehetséges ember. Ami pedig a jellemét illeti, áthatják Kung-ce és Meng-ce erkölcsi tanai. Egyébként száz hold földet és három lakóházat mondhat a magáénak.

- Ezek szerint van mit aprítania a tejbe, és aligha vállal állást.
- Mellesleg megjegyezve: birtokát és házait kényszerűségből már régen

eladta, úgyhogy a csupasz bőrén kívül jelenleg nincsen egyebe, az pedig túlságosan kevés egy négytagú családnak. Ugyanis van egy elragadó, fiatal felesége és két aranyos kisgyereke...

– Nos, ha annyira bájos a felesége – vágott Hszi-men Csing ismét a szavába –, bizonyára nem szívesen hagyná magára.

– Az egyetlen szerencse – folytatta Éhenkórász Jing változatlan komolysággal –, hogy feleségét két évvel ezelőtt elszöktette a szeretője a keleti fővárosba, a két gyerek pedig már kiskorában himlőbe esett és meghalt. Hiszen úgyszem tudná eltartani őket. Így hát jelenleg egy szál egyedül áll, és bizonyára boldogan elfogadná az állást.

– Hagyj fel már ezekkel a sületlen tréfákkal, te bolond, és mondd meg komolyan, alkalmasnak tartod-e?

– De még mennyire! Ami a képességeit illeti, egyszerűen felülmúlhatatlan. Én mondom, olyan írásokat készít majd neked, amelyek egy-egy verssel is felérnek! Leveleidet olyan ragyogóra kicifrázza, hogy magas képzettségedtől távra marad majd az emberek szája.

– No jó. De még mielőtt alkalmaznám, szeretnék meggyőződni róla, valóban olyan jó-e a stílusa. S minthogy egyedülálló ember, nyugodtan lakhat a házában, nem lesz rossz dolga nálam.

– Meg akarsz győződni a stílusáról? Ennek semmi akadálya. Épp a minap kaptam tőle egy levelet, amelyben megkért, keressek neki egy megfelelő állást. Még betéve tudom, hallgass csak ide...

És emlékezetből elmondta a levél tíz mondatát. Amikor befejezte, Hszi-men Csingből kirobbant a nevetés.

– Hiszen ez vers, nem levél! Sárga papagájról, szarufáról és felhőkről, fűstről meg miegymásról beszél. Hol ejt egyetlen szót is állásról? Teljesen zavaros fejű ember lehet!

– Kedves barátom, te ehhez nem értesz – oktatta Éhenkórász Jing. – Éppen abban rejlik a stílus kifinomultsága, hogy valaki semmitmondó hétköznapi dolgokat virágnyelven mond el. A hozzáértők számára főképp a barátok és jó ismerősök közötti levélváltáskor valóságos gyönyörűség, ha egy efféle mű írásjegyeiből kibogozhatjuk a rejtett értelmet. Ingyencfalat ez, szellemi gyógyír. Ez a levél a magasabb stílus valóságos remeke.

– Hát legyen, ha úgy gondolod. És hogy állunk a jellemével?

– Ó, ami a jellemét illeti, az talán még szellemi képességeit is felülmúlja. Valamikor négy éven át Li miniszternél házitanítóskodott. A házban csak úgy rajzoltak a csinos, fiatal komornák. S azt hiszed, egyetlenegyre is ránézett? Pedig azok állandóan a nyomában jártak. Folyton csak a könyveit bújta, mint valami szent. Tehát a te házadban, ahol se szeri, se száma az asszonyoknak, ő lenne a megfelelő férfi. Akár egy szobában is aludhat a feleségeiddel, kezeskedem érte, hogy még a kisujjával sem nyúlna egyikhez sem.

– Ó, te átkozott tréfacsináló, veled nem lehet komolyan beszélni – szakította félbe Hszi-men Csing a tanácskozást nevetve. – Hát akkor „Meleg” mesternél maradok, akit Hszia kollégám ajánlott nemrégiben.

HARMINCADIK FEJEZET

*Ping asszony elsiratja halott gyermekét.
Éjjelente gonosz álmok riasztják*

Aranylótusz egy szép nagy pumakandúrt tartott a pavilonjában. Minthogy selymes szőre – eltekintve a homlokán levő ovális, fekete folttól – egész testén fehér volt, akár a frissen hullott hó, többnyire „Hóoroszlán”-nak vagy „Hócsibész”-nek becézte. Úgy összeszokott az állattal, mint valami jó baráttal, sőt ha olykor Hszi-men Csing kimaradt, még az ágyába is befektette. Jól nevelt, szobatiszta állat volt, emellett szófogadó is. Elég volt egyetlen kiáltás, máris ott termett, egyetlen intés, máris elkotródott. Aranylótusz főleg arra tanította meg, hogy kérésére odahozza a legyezőjét vagy a zsebkendőjét. Jutalmul jobbnál jobb falatokkal kedveskedett neki, naponta megkapta a maga bőséges adagját, de ne higgyük, hogy közönséges szárított halat, dehogyis, frissen sült vagy párolt húst. Így hát nem csoda, hogy napról napra kövérebb és erősebb lett, fehér szőre pedig olyan bozontos és hosszú, hogy akár egy tyúktojást is el lehetett volna rejteni benne. Az utóbbi időben Aranylótusz mindenekelőtt a következő mutatvány betanításán fáradozott: piros kendőbe nagy darab húst göngyölt, amit a puma kikapott a kezéből, s az ízes húst mancsaival kihámozta a selyemburokból.

Egy szép napon Ping asszony vörös selyemruhácskát adott kisfiára, kifestette nyitott pavilonjába egy alacsony kerevetre, s Jing-csun szobalány gondjaira bízta. Ő maga elment, Zsu-ji dajka pedig a szomszéd szobában ebédelt. Egy óvatlan pillanatban, amikor Jing-csun éppen háttal állt, és gyors tereferébe kezdett a dajkával, a veranda mellvédjén váratlanul felbukkant a fehér puma. Amikor a gyereket ott látta feküdni vörös selyemruhácskájában, nyilván vörösbe bugyolált jókora húsdarabnak vélte. Egyetlen hatalmas ugrással a kereveten termett, és amint úrnőjétől a hosszas idomítás alatt tanulta, nekiesett a vörös csomagnak, mancsaival lázas munkába kezdett, tépte, marcangolta, s a csomag tartalmát igyekezett kiszabadítani burkából.

A szegény kisgyermek testét néhány pillanat múlva már megannyi vérző seb borította. A panaszos sikoltozásra odarohant a dajka és a komorna, s borzalommal látták, milyen szörnyűség történt. A szerencsétlen kisfiú már nem is kiabált. Némán feküdt, felakadt szemmel, csak a szeme fehérje

látszott, lábacskaí görcstől rángatóztak, ruhácskája félig le volt tépve.

Miközben a dajka gyorsan a karjába kapta, a szemtelen dög még nagyokat ugrott, zsákmánya után kapkodott, míg végül a komornának erős ütésekkel sikerült elkergetnie. A lány nyomban a feleségek lakosztályába szaladt, és elszörnyedve jelentette úrnőjének:

– Szerencsétlenség történt a kicsikével. Rájött a görcs.

Ping asszony, magánkívül az ijedségtől, a pavilonhoz rohant. Úgy érezte, mintha tört forgattak volna meg beleiben, amikor meglátta, milyen siralmas állapotban van a gyermeke. Szeme ki volt fordulva, tagjait pedig csak úgy rázta a görcs a félelemtől; szája szögletéből habzó nyál szivárgott, összeszorított ajkai közül panaszos nyögdcicsélés buggyant elő. Az anya a fiúcskát gyorsan a keblére ölelte, fejcskáját gyengéden arcához szorította, és csitító szavakat duruzsolt a fülébe. Azután elmondatta, mi történt.

Időközben Holdasszony is megjelent. Amikor megtudta, hogy s mint történt a dolog, magához kérte Aranylótuszt, hiszen a dajka és a komorna egyre azt erősgette, hogy az ő fehér pumája támadta meg a gyermeket. A szemrehányásokra Aranylótusz teljes lelki nyugalommal így válaszolt:

– Ki állítja, hogy az én Hócsibésem a tettes? Holdasszony a dajkára és a komornára mutatott.

– Ők ketten a tanúk.

– No, nézd csak ezt a két hazudozó ringyót! – mondta hidegen. – Az én Hócsibésem a történetek idején szép nyugodtan ott feküdt az ágyamban.

Holdasszony megingott.

– Egyáltalán, hogyan jöhetett volna be ide az Ötödik pumája? – fordult a két tanúhoz.

– Már azelőtt is gyakran beugrott a verandára – bizonygatta Jing-csun.

– Akkor miért nem bántotta már régebben is a gyereket? – érvelt Aranylótusz. – Ebből is látszik, mennyire nevetséges az állításotok.

Ezzel mérgesen hátat fordított, és visszament a pavilonjába.

Tisztelt olvasó, nem kétséges, hogy Aranylótusz titkos merényletéről volt szó. Egyre növekvő haraggal észlelte, mint részesíti Hszi-men Csing, a gyermek kedvéért, száz módon is előnyben a Hatodikat, s az bármit kér, ő a tízszeresét adja. Aranylótusz meg volt győződve, hogy Hszi-men Csing

csupán a gyermek kedvéért kedvez ennyire Ping asszonynak, s ő visszaszerezhetné a férfi kegyeit, ha nem volna ott a gyerek. Ezért el kellett tennie az útból. A pumát hideg számítással idomította. Úgy tervezte, hogy az állat majd halálra rémíti a természeténél fogva félénk gyermeket.

Épp az oly sokszor bevált háziszert, a gyömbéroldatot melegítették, amikor a hívásra nagy sietve megjelent az öreg Liu. Megtapogatta a gyermek ütőerét, meghallgatta a lélegzetét. Elszörnyülködés rítt le az arcáról.

– Ez alkalommal valóban komolyan megijedt – mondotta. – Csak túlélje!

Káka- és lótuszlevelekből gyorsan „arany- és ezüstlevest” főzött, s egy „aranypirulát” oldott fel benne. Csak nagy erőfeszítéssel sikerült a gyerek szájába egy kevés folyadékot tölteni, akkor is úgy, hogy Holdasszony egy díszcsat segítségével szétfeszítette a kicsike görcsösen összeszorított fogait. Az öreg Liu nem volt megelégedve a leves hatásával.

– Persze legjobb volna néhány helyen tüzes ürömmel kiégetnünk a testét – javasolta.

– Ezt azonban csak édesapjának hozzájárulásával tehetjük, különben megharagudna – szolt Holdasszony. De az aggódó anya nem akart időt vesztegetni.

– A gyermek élete forog kockán – állította. – Ha megvárjuk, amíg apja hazaérkezik, meglehet, hogy elkéstünk. Vállalom a szemrehányásait.

– Jó, legyen, ahogy te akarod, végtére is a te gyereked.

Erre az öreg Liu parázsló örömmel öt sebet égetett a gyerek testébe, egyet a két szemöldök közé, egyet a gégefő alá, egyet-egyét a két csuklóra, egyet pedig a szívgödör fölé, mire a kis beteg mély álomba merült. Amikor Hszi-men Csing estefelé hazaérkezett, Holdasszony öt batkát nyomott az öreg Liu markába, és sürgősen útjára bocsátotta. Hszi-men Csinggel mindössze annyit közölt, hogy a gyerek görcsbe esett, és nem érzi jól magát. A Hatodik kisírt szeme láttán Hszi-men Csing mindjárt rosszat gyanított. Balsejtelmé csak nőtt, amikor kérdéseire sem a Hatodiktól, sem a szobalányoktól, sem pedig a dajkától nem kapott kielégítő választ. Az alvó kisgyerek testének legkülönbözőbb pontjain most hirtelen felfedezte az égetés okozta friss sebhelyeket. Izgalomtól feldúltan sietett vissza Holdasszonyhoz, aki erélyes felszólítására elmondta, mint esett görcsbe a gyerek Hócsibésztől való félelmében, s mint részesítette kezelésben az öreg Liu tüzes ürömmel.

– Édesanyja kívánta, hogy be sem várva visszatéréseidet, megtörténjék a kezelés, annyira aggódott a gyermek életéért. Az öreg Liu öt helyen égette ki a kis testét. Szerencsére azóta mélyen alszik.

Hszi-men Csing magánkívül volt. Három lelke egyszerre a magasba repült, öt belső szerve egymásra türemlett, epéjéből vad méregbuborékok gyűltek a torkába. Se szó, se beszéd, egyenesen Aranylótusz pavilonjába rohant, megragadta Hócsibészt két hátsó lábánál fogva, szó nélkül kivitte az udvarra, és – nesze neked! – hatalmas ívben hozzávágta az átjáróerkély kőlépcsőjéhez, úgyhogy az állat agyveleje szertesztét fröccsent, fogai pedig szertesztét gurultak a pofájából.

Aranylótusz mozdulatlanul ült kerevetén, összevont szemöldökkel figyelte odabentről a történeteket.

– Pfuj, milyen durva! – sziszegte dühösen összeszorított ajkai közül. – Mit ártott neki az a szegény állat? Az árnyékbirodalom bírása előtt egyszer még felelni fog ezért.

Miután Hszi-men Csing bosszút állt Hócsibészen, visszatért a szomszédos pavilonba.

– Hogyan engedhetted meg, hogy az öreg Liu kontárkodjék a gyerek körül! – szidta Ping asszonyt. – Ha jó vége lesz a kezelésnek, ez egyszer még megbocsátok, de ha rámegy a gyerek, akkor a bíróságom elé állítom azt a banyát, s megismerkedhet az ujjszorítóval!

– Ugyan hagyd már, ő jót akart, hűséges, derék teremtés – vette védelmébe Ping az öreg javasasszonyt.

Ámde reménye, hogy a gyermek felépül, csalóka ábrándnak bizonyult. Éjszaka erős sebláz és hasmenés lépett fel, s reggelre a gyerek már annyira legyöngült, hogy még a dajka mellét sem fogadta el. Kétségbeesésükben Ping és Holdasszony, Hszi-men Csing tudta nélkül, még egyszer elküldtek az öreg Liuért, s ez alkalommal meghagyták, hozza mindjárt magával vak férjét, a csillagjóst is, akivel elmondatták ördögűző varázsigéit. Amikor ez sem segített, elhívtak egy gyermekorvost, az meg ingerlő porral próbálkozott, melyet a gyermek orrába fújt. Mint mondotta, ha a por hatására elered a beteg orra, akkor van kilátás a javulásra. De az orrlyukakban a nedvességnek nyoma sem mutatkozott. És a belétöltött gyógyszert is kihányta. Ping asszony hiába áldozott negyven ezüstöt Vang és Pi apácára, s olvastatott fel velük a szent szutrából ezerötszáz bekezdést, hasztalan áldozott további tizenkét

ezüstöt az Öt Szent Hegy Templomában bemutatandó tűz- és tömjénáldozatra. A gyermek állapota napról napra rosszabbodott.

Ping asszony, aki éjszaka mindig maga mellé fektette a fiúcskát, és maga ápolta, az idegőrlő virrasztás és állandó aggodás következtében túlérzékeny állapotba került. A nyolcadik hónap utolsó harmadának egyik tiszta teliholdas éjszakáján történt: alighogy Ping rövid, nyugtalan álomba szenderült, ijesztő álmok kép jelent meg előtte. Úgy rémlett, mintha elhunyt férjét, Hua Ce-hszüt látná közeledni, lassú léptekkel, hosszú fehér gyászruhában, és fojtott hangon ekképp szólna hozzá: „Te hűtlen! Szeretőd kedvéért megloptál. Eljött az igazságszolgáltatás órája!” Ezzel megfordult, és indulni készült, mire Ping meg-ragadta ruháját, és vissza akarta tartani. „Kedves testvérem, bocsáss meg nekem!” – könyörgött. De a szellem kitepte magát, és eltűnt. Az asszony ijedten felszökött. Mintha még kezében érezte volna a halott ruhájának redőit, de ujjai csak a gyermek ingecskéjét szorították görcsösen. Odakint éppen akkor hangzott el a harmadik őrjárat dobolása, az éjfél jeleztén. Ping asszony testén borzongás futott végig, minden haja szála égnek meredt, kiverte a hideg veríték, félve bújt a takarók alá. Másnap reggel elmesélte Hszi-men Csingnek éjszakai látomását.

– A holtak nem támadnak fel – igyekezett őt Hszi-men Csing nevetve megnyugtatni. – Csupán túlérzékenységed következménye, hogy a múltból álmodtál. Majd elküldök Ezüstöcskéért és Feng anyóért, hogy ne légy egyedül, és eltereljék a gondolataidat.

Még ugyanazon az estén újabb görcsroham lepte meg a kisfiút. Szeme fennakadt, úgyhogy csak a fehérje látszott, lélegzete ki-kihagyott, már csak kilélegezte a levegőt, de beszívni nem tudta többé. Ping asszony rémülten vette el a dajkától, keblére ölelte, s közben gyorsan elküldött Hszi-menért.

Hszi-mennél éppen Csang Si-csia járt látogatóban, aki azért jött, hogy elkérje az új négyszobás lakásra ígért pénzt; időközben ugyanis talált egy megfelelő lakást harmincöt uncia bérért. Javában folyt a beszélgetés, amikor váratlanul rájuk szakadt a szörnyű hír: a gyermek újabb rohamot kapott. Hszi-men Csing azon nyomban felpattant, és a Hatodik pavilonjához rohant.

– Gyere máskor, akkor majd megkapod a pénzt! – kiáltotta még vissza faképnél hagyott barátjának, aki megint csak üres kézzel volt kénytelen hazaballagni. Hszi-men Csing az utolsó pillanatban érkezett; még tanúja volt, mint száll el a gyermekből az élet utolsó lehelete. A nyolcadik hónap

huszonharmadik napjának délutánján, a majom órájában költözött el az élők sorából. Pontosan egy évig és két hónapig élt, mert a hatodik hónap huszonharmadik napján, ugyancsak a majom órájában született.

Ping asszony összeomlott. Haját tépte, fülét marta, és hegyes körmeivel véres barázdákat szántott arcára; majd a földre vetette magát, s fejét addig verte a padlóhoz, míg elvesztette az eszméletét. Amikor újból magához tért, felkapta és magához szorította a kis halottat, és velőtrázóan sikoltozni kezdett.

– Ó, te szegény szerencsétlen gyermek! Miért hagytál el ilyen korán? Most már én sem akarok tovább élni! Megbékélve követlek a halálba! Én szívem, én májam, miért okoztál ilyen fájdalmat?...

A dajka és a komornák mind ott ültek körülötte, csendesen zokogva, miközben Holdasszony gyengéd szavakkal csillapította.

Hszi-men Csing közben már előrement a homlokzati részbe, hogy utasítást adjon a holttestnek az elülső teremben történő felravatalozására.

Amikor visszatért, és teljesen összeroskadva, vadul szétzilált hajjal, összekarmolt arccal, vörös, kisírt szemmel találta a szerencsétlen anyát, eltitkolva saját fájdalmát, részvevően így vigasztalta:

– Ne engedd, drágám, hogy ennyire eluralkodjék rajtad a bánat. Gondolj egy kicsit a saját egészségedre is! Sírással és jajgatással nem támaszthatod fel a gyereket. Hitesd el magaddal, hogy nem is ami húsunkból és vérünkben való volt, hanem egy idegen gyerek, akit kis időre, mint sajátunkat, házunkba fogadtunk. A fájdalomban is mértéket kell tartanunk.

Ezzel intett a szolgálknak, csomagolják párnákba és takarókba a kis holttestet, és vigyék előre. De Ping asszony semmi áron nem akart megválni halott gyermekétől.

– Miért ez a vad sietség, nővérem? – fordult könyörögve Holdasszonyhoz.
– Érintsd csak meg, még egész testében meleg!

Újból elhatalmasodott rajta a fájdalom, összerogyott, és teljes erővel a földhöz verdeste fejét. A szolgálk, felhasználva ezt a pillanatot, a halott gyermeket gyengéden kiszabadították öleléséből, majd elvitték a homlokzati fogadóterem nyugati szárnyába, és ott felravatalozták.

Ezután elküldték Taj A-ert, értesítse a halálesetről Csiao szomszédot, aki, mint jövendőbeli apóst, a család után a legközvetlenebbül érintettek a

történtek. Továbbá elhívták a körzeti halottkém, Hszü mestert, hogy állítsa ki a halotti bizonyítványt. Ezt követően Pen Sze üzletvezető tíz unciát kapott, vásároljon jó fenyődeszkát, és fizesse ki a koporsókészítőket.

Csiao asszony személyében hamarosan megjelent az első részvétnyilvánító. Töviről hegyire elmeséltette magának, hogy s mint történt a dolog, azután ahogy már illik, szívből megsiratták a kis vő korai halálát, amiből Hszi-men Csing feleségei is alaposan kivették a részüket. Röviddel utóbb megjelent Hszü, a körzeti halottkém, aki, miután kellően elcsodálkozott, hogy a születés és az elhalálozás pontosan egyazon napra esik, és megállapította a halál okát, megírta a hivatalos halotti bizonyítványt. Azután belemélyedt a jóslatok fekete könyvének titkaiba, majd kisvártatva kinyilatkoztatta:

– Az elhunyt előző életében a Caj család fiúgyermekéként élt Jacsouban. Könnyelmű részeges fráter volt, nem tisztelte sem az eget, sem a földet, de még közeli és távoli rokonait sem, és galádul megkaparintotta egyik felebarátjának vagyonát. Ezért a vétkéért lakolt második életében korai halálával. A lélekvándorlás folytán harmadik életében a csungcsoui Vang család fiaként újraszületik, magas hivatalt tölt majd be, méltóságra tesz szert, és eléri a hatvan évet.

Ezzel Hszü mester összecsapta jövendőmondó könyvét.

– Mi a kívánságuk, égetessék vagy temetessék el holnap a halott? – kérdezte Hszi-men Csingtől.

– Holnapról szó sem lehet – határozott Hszi-men Csing. – Feküdjön négy napig idehaza a ravatalon. A harmadik napon a lelki üdvéért imádkozunk, az ötödiken pedig a déli kapunál lévő családi sírboltunkban helyezük örök nyugalomra.

Két nappal később az Irgalmasság Kolostorából megjelent nyolc bonc és ünnepélyes szertartás keretében imát mondtak a halott lelki üdvéért. Még ugyanazon a napon megjelent Csiao szomszéd, valamint a ház különböző barátai, számos rokonnal együtt, hogy a gyermek lélektáblája előtt a hagyományos halotti pénz elégetésével, valamint a halból, disznóhúsból és szárnyasból álló hármasság bemutatásával leróják kegyeletüket.

Ping asszony a gyermek halála óta egyetlen falatot sem evett. Vigasztalhatatlan volt. Aggasztó állapota láttán Hszi-men Csing gondoskodott róla, hogy napközben, amikor jómaga hivatali teendőivel és

üzleti ügyeivel volt elfoglalva, egyetlen pillanatra se maradjon egyedül. Felváltva hol Holdasszony, hol a komornák, a dajka, Ezüstöcske, hol meg Pi apáca szórakoztatta; mind vigasztalni igyekezett őt, szinte vetekedve egymással. Különösen Pi apáca tett ki magáért, vigasztalásul ötletesnél ötletesebb, megcáfolhatatlan érveket talált ki. Egyik este hosszan felolvasott a híres Langkavarata szutrából, mely a látható valóság valótlanágát igyekszik bizonyítani.

– Élje bele magát a gondolatba – fejezte be hosszas prédikációját –, hogy az elhunyt nem is az ön szeretett gyermeke volt, hanem egy ön iránt rosszindulattal viseltető teremtmény, aki egyik korábbi életében elszenvedett sérelem miatt most megbosszulta magát. Hallgassa meg, mit ír a „Könyörgések szent szutrája”:

„Élt hajdan egy asszony, aki egymás után három gyereket szült, de két évre rá mindegyik meghalt. Vigasztalhatatlan volt, s amikor a harmadik gyermeke is meghalt, semmi áron nem akart megválni tőle. Midőn egy napon, karján a halott gyerekekkel, sírva és jajveszékelve a folyóparton bolyongott, szent anyánk, Kuan-jin, megkönyörült rajta, megjelent előtte apáca alakjában, s imígyen szólott: – Ne sírj, mert lásd, e gyermek nem a te gyermeked, hanem valamely korábbi életed ellensége, aki háromszor egymás után újrászületett, csupán azért, hogy háromszor az életedre törjön. – S midőn az asszony nem adott hitelt szavainak, szent anyánk kinyújtotta a kezét, s lám, a halott gyermek egyszeriben gonosz lidércké változott, mely ott lebegett a folyó fölött, s imígyen szólott az asszonyhoz: – Egyik korábbi életemben megöltél, azért tértem vissza háromszor egymás után, hogy bosszút álljak rajtad. Te azonban mindenkor szilárdan kitartottál Buddha és az ő szent tanítása mellett, amiért is jó szellemek védelmeztek éjjel s nappal egyaránt. Így nem árthattam neked. Szent anyánk, Kuan-jin, ma megparancsolta nekem, hogy mostantól kezdve hagyjalak békén élni mindörökre. – Így szólott a szellem, majd beleveszett az ár hullámaiba.”

– Az ön gyermeke is bizonyára csak azért jött a világra – folytatta az apáca –, hogy bosszút álljon egy korábbi életében öntől elszenvedett sérelméért. De minthogy ön tiszta, hívő lélek, és jámbor cselekedetekkel, mint például a szent írások ezerötszáz bekezdésének felolvastatásával, biztosította magának a jó szellemek védelmét, belátta, hogy nem tehet ön ellen semmit, s ezért idő előtt eltávozott. Majd csak a legközelebbi gyermek, akit világra hoz, lesz az ön igazi gyermeke.

Imigyen bölcselkedett Pi apáca. De minden ékesszólása hiábavalónak bizonyult, nem tudta meggyőzni szegény Ping asszonyt, nem tudta elapasztani könnyeinek árját. Huszonhetedikén már kora reggel megjelent nyolc kék ruhás, fehér sapkás koporsóvivő, vállukra vették a fehér lepellel letakart koporsót, és kivitték a kapuhoz. Elöl vörös halotti zászlókat, háromszögletű lobogókat és toll-legyezőket vivő férfiak lépkedtek, míg a koporsó jobb és bal oldalán a Nefritcsászár Templomának tizenkét taoista papja helyezkedett el; ők szolgáltatták a gyászzenét, s közben szelleműző versikéket mormoltak. Azután Hszi-men Csing következett néhány barátjával. Az út egy részét gyalog tette meg, de később a Fő utca keleti végén lóra szállt. A menetet az asszonyok vagy tucatnyi gyaloghintója zárta be.

A gyászoló anya – Hszi-men Csing határozott kívánságára, aki meg akarta őt kímélni az ünnepélyes temetési szertartások izgalmaitól – otthon maradt. Mellette volt Szun Hszüe-o, Ezüstöcske és a két apáca is. De azért a kapuig elkísérte a koporsót, s addig nézett utána, míg csak el nem tűnt a szeme elől.

Teljesen összetörve tért vissza hálósobájába, ahol, meglátván a gyermek ágyának végében a csörgőt, újból kitört belőle a fájdalom, öklével kétségbeesetten nekiesett az asztallapnak, s fejét olyan hevesen verte a padlóhoz, hogy vérző sebeket ejtett a homlokán, s hajából valamennyi ékszer kihullott.

– A gyermek mindörökre eltávozott, nem segít itt már semmi, nem hozhatja őt már vissza se könnyekkel, se sóhajtásokkal – csillapítgatta Ezüstöcske, miközben gyengéden felemelte asszonyát.

És Szun Hszüe-o: – Hiszen még fiatal vagy, miért ne szülhetnél még gyermekeket? – S hogy elterelje a figyelmét, és ugyanakkor ráuszítsa a gyűlölt közös ellenségre, suttogva így folytatta: – Nem akarom kimondani a nevét, mert még a falaknak is fülük és szemük van, de bizonyára előtted sem kétséges, kinek a lelkét terheli gyermeked halála. Nos, eljön még az óra, amikor a halott gyermek az alvilági bíró előtt számon kéri kínzójától az ellene elkövetett bűnt. Már mindketten érezhettük, te ugyanúgy, mint én, annak a bizonyos nőszemélynek, aki legszívesebben élve elföldelne minket, átkos keze munkáját. S mindezt miért? Mert bolondul a férfiakért. Egyszerűen nem tudja elviselni, hogy a férfi, akit egyedül akar birtokolni, olykor a mi hálósobánkba is ellátogat. Mindjárt vicсорít, és peregni kezd az a gonosz nyelve. Jó lesz, ha jelenlétében minden egyes szót nyolcszor is megrágunk,

nyitott szemmel járunk, és óvakodunk tőle. De annyi szent, szerencsétlenül végzi majd egyszer!

– Tudom, tudom! – legyintett Ping asszony. – Már egészen belebetegedtem az áskálódásába. De ma vagy holnap úgyis meghalok, minek bocsátkoznék harcba vele! Hagyd csak, hadd csinálja!

Az utolsó szavaknál félénken belépett Zsu-ji dajka, s a földre vetette magát Ping asszony előtt:

– A gyermek halála méltatlan szolgálók számára is súlyos szerencsétlenség – mondotta. – Félt, hogy elbocsátjátok, mivel nincs többé szükség rá. Hol tengesse akkor életét?

– Igaz, hogy a gyermek meghalt, de amíg én itt vagyok, te is maradhatsz – nyugtatta meg úrnője. – S ha előbb vagy utóbb én is befejezem a földi létet, bizonyára magához vesz az Első, aki éppen gyermeket vár. Ne aggódj hát a jövőd miatt.

Amikor a dajka eltávozott, Szun Hszüe-o és Ezüstöcske rábírta Ping asszonyt, hogy végre egyen valamit. Ping asszony evőpálcikáival ímmel-ámmal nyúlt a rizzsel telt tálba, de néhány falat után kelleetlenül eltolta magától.

Hszi-men Csing estefelé visszaérkezett a temetésről, de előbb még dús torral vendégelte meg a kilátópavilonban a temetés résztvevőit. Feleségein kívül vele jött Csiao szomszédasszony is, aki szükségét érezte, hogy néhány szívélyes szóval együttérzését fejezze ki Ping asszonynak.

– Végtelenül sajnálom, hogy ennyire csalódnia kellett, s a várakozás ellenére nem jött létre közöttünk rokoni kapcsolat – mondotta Ping asszony fájdalmas mosollyal látogatójának. – Bizonyára gúnnyal illeti majd ily rövid életű vejének édesanyját.

– Ugyan, kedvesem, ki tehetne önnek szemrehányást? – válaszolta Csiao asszony jóságosan. – A sors előre megszabja, ki meddig él. Ugyan ki lát a jövőbe? Ne eméssze magát! Még fiatal asszony, még számos gyermeknek adhat életet.

Tapintatos férjként Hszi-men Csing ezt az éjszakát, csakúgy, mint az előzőeket, a Hatodiknál töltötte. Gyengéd, simogató szavakkal vigasztalta feleségét, százféleképpen. Mindenekelőtt gondja volt rá, hogy valamennyi ruhácskát és játékot, ami még ott maradt Ping asszony pavilonjában, és

állandó fájdalomnak volt a forrása, eltüntessék, s az Első lakosztályában helyezték el.

Egyheti csendes gyász után végre újból ünnepi vörös díszbe öltöztek a kilátópavilon falai, és vidám zene hangjai hömpölyögtek az őszbe borult park felé. Az alkalmat Hszi-men Csing új selyemüzletének megnyitása szolgáltatta. Laj-pao és Han Tao-kuo sikeresen teljesítették küldetésüket Jangcsouban a sókamaránál, a kiutalt sótételeket nagy nyereséggel továbbadták a kiskereskedőknek. Az egyik kiküldött Nankingba, a másik Hangcsouba utazott tovább, hogy mindegyikük egy-egy hajórakomány selymet vásároljon tízezer uncia értékben. De minthogy az Oroszlán utcai selyemüzlet kicsinek bizonyult az ilyen hatalmas tételek felhalmozására, Hszi-men Csing egy egyemeletes házat vásárolt saját telkének közelében, ott szándékozott megnyitni második üzletét. Az új üzlet vezetésével egy Kan nevezetű, negyvenesztendő, üzleti ügyekben jártas embert bízott meg, akit Éhenkórász Jing ajánlatára alkalmazott. A bolt mögött levő udvarral elválasztott helyiségekben lakott a Hszia bíró által ajánlott magántitkár, Meleg mester, a feleségével.

Hetedik hónap huszonnyolcadikán, Hszi-men Csing születésnapján, Han Tao-kuo hangcsoui selyemmel megrakott dzsunkája szerencsésen befutott a csinghohszieni kikötőbe, majd négy héttel később minden baj nélkül Laj-pao is megérkezett a nankingi selyemrakománnyal. Hszi-men Csing az új üzlet megnyitását a kilencedik hónap negyedik napján üzlettársa, Csiao, valamennyi üzletvezetője, valamint számos barátja és ismerőse tiszteletére rendezett hatalmas ünnepi lakomával ülte meg a kilátópavilonban. A forgalom mindjárt az első napokban örvendetesen alakult, már a megnyitás napján ötszáz uncia volt. A Csiao szomszéd és Hszi-men Csing által közös tőkével létesített két selyemüzlet nyereségét öt részre osztották, a két tulajdonosra három-három tized esett, a fennmaradó négy tized pedig Hszi-men Csing három üzletvezetője, Han, Kan és Laj-pao, valamint Csiao úr megbízottja, Caj Pen között oszlott meg.

A ravasz Han természetesen a számára szerződésileg biztosított nyereségrészesedésen túl esetről esetre még külön lefölözte az üzleteket. Amikor Nankingból való visszaérkezése után este hazament Oroszlán utcai lakásába, s felesége segítségével hozzálátott a kicsomagoláshoz, az asszony meglepetéssel vette észre, hogy a kis kézi bőrtáskát ezüstpénz tölti meg színültig.

– Ezt a kétszáz unciát – jegyezte meg Han hamiskás mosollyal – magunknak tettem félre. Egy kisebb tétel ellenértéke, még odakint a város előtt sikerült ügyesen, suba alatt a saját számlámra átjátszani.

Az utóbbi hetek izgalmainak következtében komoly rosszabbodás állott be Ping asszonynak őt már régen kínozói bajában, amelytől már a gyermek születése óta is sokat szenvedett. Jen doktor szerei éppoly hatástalannak bizonyultak, mint a mély vízbe dobott kő. Az állandó vérvesztés következtében már amúgy is lesoványodott arca beteges-sápadt színt öltött, teste elvesztette egykori gömbölyded, lágy formáit, s hajdani szépsége szemmel láthatóan elvirágzott.

A kilencedik hónap első harmadának egyik éjszakáján – félálomban nyugtalanul hánykolódott holdfénytől megvilágított fekhelyén – egy újabb látomás ijesztette. Úgy rémlett neki, mintha valaki hirtelen megkopogtatná az ablakpárkányt. Nyomban felpattant, idegességében fordítva bújt a papucsába és a pongyolába; a dajkáért és a komornáért kiáltott. De senki sem válaszolt, a ház mélyen aludt. Így maga botorkált ki, hogy megnézze, ki a kopogtató. Első férje, Hua Ce-hszü állt előtte a holdfényben, karján a kisfiúval, és feléje integetett. – Már megvan mindhármunk új otthona. Gyere velünk! – suttogta. Ping asszony megborzongott. Nem akart megválni Hszi-men Csingtől, de ugyanakkor szíve a gyermekhez húzta. Utánakapott, ki akarta tépni első férje karjai közül, de az akkorát lökött rajta, hogy Ping asszony megtántorodott, a kísértet pedig a gyermekkel együtt eltűnt.

Ping rémulten felugrott, teste hideg verítékben fürdött. Mindez csak álom volt.

*Újhold ezüst fénye
jár az ágy felett.
A testtől a lélek
elválik, lebeg.
Ó, megbánás későn
követi a kéjt.
Kínnal kell fizetni
a szerelemért.*

HARMINCEGYEDIK FEJEZET
*Pan varázsló kísérletet tesz az elhunyt
Hua szellemének megfékezésére.
Hszi-men Csing elsiratja
a halott Hatodikat*

Ping asszony érezte, hogy immár a végét járja. Mi értelme lett volna hátralevő rövidke életét egy olyan veszedelmes vetélytársnővel folytatott harccal megkeserítenie, mint amilyen Aranylótusz? Közömbössé vált. Mikor azután Hszi-men Csing a kilencedik hónap első harmadában egy este hazaérkezett Hatodik Vangnál tett titkos látogatásáról, és felkereste Ping asszonyt, hogy szokásához híven nála töltsse az éjszakát, az maga kérte, menjen inkább a szomszéd pavilonba.

– Ott biztosan várnak már – mondotta. – Nincs nekem abból semmi örömöm, ha velem vagy. Megsínylem, ha nálam tartózkodol. Az Ötödik drágán megfizettetett velem minden percet, amit nekem ajándékoztál. Szeretném megkímélni magam a felesleges bosszúságoktól.

– De éppen téled nem tudok megválni, én szívem, én májam.

– Pedig ha majd meghalok, ezzel a gondolattal is meg kell barátkoznod – válaszolta Ping fájdalmas mosollyal. – Menj már, menj! Nem érzem jól magam, kíméltre szorulok.

Hszi-men Csing nagyot sóhajtott, felállt, és átment a szomszéd pavilonba.

– Miféle szerencsés szél hozott ide? – kérdezte Aranylótusz, aki már éppen lefeküdt, csodálkozva, de egyben örömmel, hiszen Hszi-men Csing látogatásai az utóbbi időben igen megritkultak. Majd rövid, kutató pillantást vetett a férfi bortól kipirosodott arcára: – Ma hol ittál?

– Han üzletvezetőm hívott meg – felelte ártatlan arccal. – A legjobb szándék vezette, s hogy kissé kikapcsolódjam ezekben a gyásznapokban, szórakoztatásomra odarendelt egy vak énekesnőt, aki gyakran megfordul Jo Szan házában. Valóban kitűnő művésznő! A krizantémünnepen két napra elhívatom hozzánk. Meglátod, nagy örömötök telik majd benne. Százhusz dalt tud fejből...

– Minek ez a mellébeszélés?! – szakította félbe Aranylótusz türelmetlenül.

– Tudom, hogy Hatodik Vang miatt mentél oda.

– Miket beszélsz, csak nem gondolod, hogy az üzletvezetőm feleségével...!

– Tőled kitelik! Meddig akarsz még az orrunknál fogva vezetni minket? De ez alkalommal hiába tagadod. Ki lopózott be a minap halkan és titokban, mint valami macska, a Hatodik hálósobájába, amikor távol volt hazulról, és ki csent el tőle egy sou alakú arany díszcsatot? Szeretném tudni, hogy jutott volna Hatodik Vang ehhez a csathoz? És miért pirult el annyira a múltkoriban, amikor nálunk járt látogatóban, és megkérdeztük tőle, hol szerezte azt a szép díszcsatot? Egyébként nem értem, miféle ízlésed van! Mit eszel ezen a szemérmetlenül kifestett, felborzolt kontyú, kipomádézott, közönséges nőszemélyen? Ez azonban még csak hagyján, de nem szégyelled magad az előtt a felszarvazott férj előtt, aki még biztatja is a feleségét, hogy feküdjön le neked, utána meg töviről hegyire elmesélteti magának, mit beszéltetek.

Hszi-men Csingnek be kellett látnia, hogy az okos Ötödik átlát rajta; ám a dolgot semmi áron nem akarta beismerni.

– Képzeld! – mondotta kényszeredetten nevetve. –A férje ma egy percre sem tágitott mellőlem, az asszony pedig nem is mutatkozott.

– Ezt meséld be másnak, de ne nekem! Nem veszed észre, te ostoba tökfilkó: a felesége csak eszköz, hogy mennél jobban megszédje magát rajtad? Te vagy az ő kis báránkája, akit azért legeltet, hogy később leöljön. Fának tekint, s addig ápolgat, amíg végül kidönt, és felaprít tűzifának.

Hszi-men Csingnek torkán akadt a szó; elővette az erőt adó pirulát, lenyelte egy kevés melegített borral, s jobbnak látta, ha az asszony szavaiból a bensejében félénken megszólaló, jobb belátásra intő hangot féktelen érzelmi bódulatba fojtja.

A krizantémünnepen, a kilencedik hónap kilencedik napján, a Panoráma Csarnokának kilátópavilonjában Hszi-men Csing valamennyi feleségével körülülte a nyolcszögletű asztalt, s együtt hallgatták a vak énekesnő énekét, akit Holdasszony kívánságára két napra meghívott a házba. Ping asszony is megjelent az asztalnál; nem volt hozzá semmi kedve, de összeszedte minden erejét. Tekintettel megrokkant egészségére, szívesebben ágyban maradt volna, de nem akarta távolmaradásával megbántani Hszi-men Csinget, aki a hangversenyt mindenekelőtt az ő felvidítésére rendezte, így adván tanújelét

figyelmességének. Felöltözött, nagy nehezen elvonszolta magát a kilátópavilonhoz, de olyan volt, mint holmi őszi falevél, melyet az ajtó elé sodort a szél. Beteg arcszíne láttán Hszi-men Csing megdöbbsent.

– Felejtsd el, kedvesem, kis időre a bánatodat – kérlelte gyengéden az asszonyt –, engedd, hogy a vak művésznő dalai egy kissé felvidítsanak!

– A te tiszteletedre van itt az énekesnő – szólt közbe Meng Jü-lou. – Mondd meg, mit énekeljen.

De Ping asszony egyetlen szót sem tudott kipréselni magából. Fáradtan leült, és mintegy révületben, némán bólintott. Éppen hozzáláttak az evéshez, amikor a szolga Éhenkórász Jing és Csang érkezését jelentette.

– Vezesd őket addig is a malachitverandára, és mondd nekik, hogy mindjárt jövök – parancsolta Hszi-men Csing a szolgának, kissé bosszankodva a zavarásért.

– Csang bácsikát egy tehervivő kíséri, két ajándékdobozt hozott – fűzte még hozzá a szolga.

– Alighanem viszonzni óhajtja az ötven unciát, amelyet legutóbb az új lakáshoz rendelkezésére bocsátottam – szólt Hszi-men Csing Holdasszonyhoz fordulva. – A fennmaradó összeget tartsa csak meg, nyisson egy zsibárus boltot, ami biztosítani fogja szerény megélhetését.

– Akkor hát fogadd két barátodat illő módon, és foglalkozz velük – szólt Holdasszony. – Mindjárt kiüzenek a konyhába, hogy kínálják meg őket valamivel.

Így hát Hszi-men Csing felállt, és két látogatójának üdvözlésére indult.

– Adja hatodik feleségemnek művészete legjavát! – figyelmeztette elmenőben az énekesnőt.

– Mondd meg neki, mit énekeljen – unszolta újból Aranylótusz Ping asszonyt, miután Hszi-men Csing eltávozott. – Hiszen csak a te kedvedért hívtuk ide.

– Nem bánom, énekelje el a „Portól piroslik a Bíbor utca” című dalt – hagyta rá Ping asszony nagy nehezen.

Az énekesnő megpengette a tizenkét húros lantot, és rázendített a kívánt dalra. Amikor befejezte, Holdasszony színültig telt kelyhet tolt a Hatodik elé.

– Igyál, nővérem, az édes szőlőbor jót tesz majd neked – kérlelte Pinget.

De alighogy Ping asszony megnedvesítette az ajkát, testét máris forró hullám öntötte el. Hirtelen szédülni kezdett, ájulás környékezte. Felemelkedett, szó nélkül eltávozott az asztaltól, teljes súlyával két komornájának vállára nehezedett, s alig vonszolva magát, visszatért pavilonjába.

Időközben Hszi-men Csing üdvözölte két látogatóját. Azok a malachitveranda előtt álldogáltak, és elmerülve csodálták a fenyősor két oldalán változatos színekben pompázó krizantémokat. Hszi-men Csing közeledtére Csang magához intette a teherhordót, s a két hatalmas dobozt barátja lába elé tétette.

– Mit jelentsen ez? – kérdezte Hszi-men Csing.

– Csang barátunk szeretné meghálálni az iránta tanúsított jóságod nagyon is kézzelfogható megnyilvánulását –szólt Éhenkórász Jing barátja helyett. – Amolyan igazi lakomára nem telik neki, ezért kéri, érde be e szerény ajándékokkal. Az egyik dobozban főtt rákok vannak, a másikban két kacsa, a felesége sütötte saját kezűleg.

– Ejnye, Csang testvérem, miért pazaroltál rám ennyi fáradságot! – mondta Hszi-men Csing köszönésképpen, majd szolgálival felnyitatta a két dobozt. Csábos illatok áradtak belőlük. Az egyikben fokhagymával, gyömbérrel, ecettel és olajjal ízesített, pikáns, sűrű kapormártásban úszkáló, paprikás rizzsel körített, páncéljától gondosan megtisztított negyven darab főtt rákkal színültig megtöltött tál volt, a másikban két ropogósra sült kacsa szendergett.

Hszi-men Csing fél batka borralalót adott a tehervivőnek, a két dobozt pedig, a bennük levő ízes falatokkal, a konyhába vitette. Ezután két barátját meghívta a malachitverandára. A két cimbora még most sem tudott magához térni a krizantémagyak nyújtotta gyönyörű látványtól.

– Hol szerezted ezeket a csodás töveket? – kérdezték.

– Jó barátomnak, Liu főeunuchnak, a császári birtokok igazgatójának ajándéka! – világosította fel őket Hszi-men Csing nem csekély büszkeséggel. – Húsz ládat küldött a birtokról, tele fiatal tövekkel, minden egyes ládában más-más fajta! A létező legritkább és legszebb krizantémpéldányok.

Jing és Csang csodálattal néztek fel barátjukra, aki ilyen előkelő kapcsolatokkal dicsekedhetett.

– Szerencsésen bonyolódott le a költözködés? – tudakolta Hszi-men Csing

barátjától.

– Köszönöm szíves érdeklődésedet! – válaszolta az. – Három nappal ezelőtt átköltöztünk, és tegnap már meg is nyitottuk az ócskásüzletet. Eladónak feleségem öccsét alkalmaztam.

– Az örvendetes eseményt feltétlenül lakásszentelővel kell megünnepelnünk – javasolta Hszi-men Csing, akinek kedve támadt, hogy ismét vidám poharazgatással töltsön egy estét ivócimborái társaságában, mint annyiszor hajdan, a gondtalan napokban. – Még Hszie barátunkat is meghívjuk, úgy négyen leszünk. Ennyi elég is. Mindenki hozzájárul valami csekélységgel. De te, Csang, ne verd magad költségekbe, majd én elkészíttetem nálunk a vacsorát, s készen átküldetem hozzád. Két csinos énekeslányról is gondoskodom, s meglátjátok, milyen murit csapunk. Mi a véleményetek?

A két cimborá természetesen kitörő örömmel fogadta javaslatát.

– Már én is gondoltam rá – motyogta Csang zavartan –, de nem mertelek meghívni szűk és szegényes lakásomba. Attól tartottam, sértésnek vennéd a meghívást.

– Légy csak nyugodt – felelte Hszi-men Csing nevetve. – Igazán nincs miért szabadkoznod. Nyomban értesítem Hszie barátunkat. Akár mindjárt ide is jöhet, és segíthet elfogyasztani rákjaidat meg a két kacsát.

Kis idő múlva valóban meg is érkezett Hszie Hszi-ta.

– Csang barátunk titokban, mindannyiunk megkerülésével, új, fejedelmi lakásba költözött – világosította fel Hszi-men Csing. – Ezt természetesen méltóképpen meg is ünnepeljük egy lakásszentelővel. Az ennivalókat minálunk készíttetem el, és átvitetem Csangékhoz. Nem akarom, hogy barátunk költségekbe verje magát, és a legcsekélyebb mértékben is terhére legyünk. Mi, többiek, mindannyian hozzájárulunk a mulatsághoz, ki-ki tehetségéhez mérten.

Nevetgélés és vidám beszélgetés közepette asztalhoz ültek, és élvezettel nekiláttak a finom rákoknak meg a két ropogós kacsának.

Még éppen kellő időben, váratlanul beállított Vu sógor, s ő is tüstént asztalhoz ült.

Hszi-men Csing a beszélgetés közben halkán utasítást adott Su-tung inasnak, menjen a kilátópavilonba, kérje meg az énekesnőt, énekeljen nekik

is egy dalt.

– Ki dalol? – kérdezte Éhenkórász Jing a fülét hegyezve a szárnyaló hangok hallatán. – Talán csak nem Fahéjvirág?

– Nem találtad el.

– Akkor bizonyára Ezüstöcske!

– Bolondokat beszélsz, egy fiatal, vak énekesnő.

– De miért nem láthatjuk?

– Feleségeimnek énekel odafent a krizantémünnep alkalmából. Kár volna a te hegyes kutyafüledre tékozolnia a művészetét.

– Légy szíves, ne sértegsd az én finom fületem! Negyven mérföldről is meghallja a méhecske köhögését!

Hszi-men Csing közkívánatra végül mégis magukhoz kérette az énekesnőt, aki a pajzán társaság előtt megcsillogtatta művészetét. Mintha Hszi-men Csing teljesen megfélemedezett volna róla, hogy súlyos beteg van a házban.

Ping asszony éppen lefeküdni készült, amikor vetkőzés közben ismét hirtelen szédülés fogta el. Előrebukott, s homlokát beverte a padlóba. Szerencsére Jing-csun szobalány még időben odaugrott, elkapta asszonyát, aki csupán könnyű sérülést szenvedett, felvérezte a homlokát. A komornák és a dajka egyesült erővel felfektették az ágyra, ahol az asszony még sokáig feküdt mozdulatlanul, mielőtt mély ájulásából feleszmélt volna. Ezzel természetesen egy csapásra vége szakadt a kilátópavilonbeli krizantémünnepnek. A baleset hallatán a megrémült asszonyok azonnal felálltak az ünnepi asztal mellől, és a Hatodikhoz siettek. Az ájult Pingnek meleg gyömbéroidatot csepegtettek a szájába, és feszült aggodalommal várták, mikor nyitja fel végre a szemét. Amikor Ping felocsúdott, szinte megostromolták kérdéseikkel.

– Magam sem tudom, hogyan történt – válaszolta elhaló hangon. – Egyszerre minden elsötétedett a szemem előtt, forogni kezdett velem a világ, azután elvágódtam, és elvesztettem az eszméletemet.

– Elküldöm Taj A-ert, értesítse urunkat – mondotta Holdasszony. – És Jen doktort is azonnal el kell hívatni.

– Ne okozzunk neki fölösleges izgalmat, épp a malachitverandán mulat a barátaival. Sajnálám elrontani a vidám délutánját.

Holdasszony engedett a tapintatos kérésnek, s így Hszi-men Csing este, a vendégek távozása után szerzett tudomást a történetekről. Feldúltan nyomban a beteg ágyához sietett. Amikor látta, hogy felesége viaszsárga arccal, ernyedten, erőtllenül, homlokán tapasszal fekszik a fekhelyén, szíve összeszorult. Ping gyengéden megfogta a férfi kabátujját, s könnyek között elmesélte, mi történt.

Hszi-men Csing az asszony ágyával szemben készített magának fekhelyet, szemét le sem hunyta, híven őrködött mellette egész éjszaka.

Másnap kihívatta Jen doktort, megvizsgáltatta a beteg légzését és érverését. Az orvos gondterhelt arcot vágott.

– Feleségének állapota legutóbbi látogatásom óta lényegesen rosszabbodott – mondotta. – Máját alaposan megtámadta a hét szenvedély. Túlságosan sok hő gyülemlett fel tüdejében. Valósággal száguldozik a vére, akár a hegyi patak hegyomlás után. Amennyiben az orvosság, melyet most felírok, nem csillapítja a természetellenes véráramlásokat, aligha van remény.

Hiába könyörgött Hszi-men Csing, hogy vesse latba minden tudományát, s hiába ígért neki magas jutalmat a gyógyulás esetére: a gyógyszer, melyet a beteg bevett, hatástalannak bizonyult, a vérzés szünet nélkül tovább tartott, mire Hszi-men Csing elhívatta Hu doktort a Fő utcából. Szerinte a nagyfokú vérzést az okozta, hogy néhány vénába levegő és hő hatolt, mire a megtámadott főerek megpattantak. Másik gyógyszert rendelt a betegnek; ám az éppolyan hatástalannak bizonyult, mint Jen doktoré.

Most Han Tao-kuo javaslatára egy harmadik orvost hívtak, Tao doktort, a női betegségek tudorát, aki kint lakott a keleti városkapu előtt.

Miközben Hszi-men Csing két inasa a keleti városkapu felé vágatott, Csiao szomszéd, akit a baráti együttérzés hozott oda, egy negyedik orvos, a körzeti jamen mellett lakó, nyolcvanegy esztendő Hou doktor megkérdezését javasolta.

– Legjobb lesz, kedves öcsém, ha a két orvost konzultációra kértek fel – tanácsolta Csiao szomszéd. – Hadd beszéljék meg előbb ők ketten egymás között, milyenfajta betegségről van szó, s akkor bizonyára megtalálják a helyes gyógyeljárást.

Hszi-men Csing megfogadta barátja tanácsát, és sürgősen elhívatta Hou doktort, aki egy igen jó erőben levő öregúr volt. A két orvos külön-külön

megvizsgálta a beteget, mindegyik a saját módszere szerint, s a vizsgálatból hosszú orvosi vita kerekedett, aminek az lett a vége, hogy az öreg Hou a bőbeszédű, öntelt fiatal kollégája által rendelt gyógyszert egyszerűen mérgegnek nyilvánította. A kedveszegett Hszi-men Csing a fiatal orvost két batka honoráriummal útjára bocsátotta, miután az öreg Houval és Csiao szomszédal egyetértésben leszögezték, hogy nem egyéb tudatlan fajankónál és közönséges kuruzslónál.

– Nem akartam előtte nyíltan megmondani a véleményemet – jegyezte meg az öreg Hou, vetélytársának távozása után –, de az ő negyedében, kint a keleti városkapunál, mindenki csak „szellemkopogtatónak” nevezi. Egyre csak az utcákat járja csengettyűs botjával, és a szereit kínálgatja. Mit ért ez a sarlatán a légzés- és ütőérdiagnózis művészetéhez!

Ezzel zsebre vágta az egy ezüst honoráriumot, és elkészönt. De az általa rendelt állítólagos vérzéscsillapító gyógyszer éppoly kevésbé enyhítette a szegény beteg fájdalmát, mint a többi szer. Ping állapota napról napra romlott, olyan gyenge volt, hogy már fel sem tudott kelni fekhelyéről, s egyre inkább hervadt virághoz, száraz levélhez hasonlított. Hszi-men Csing vigasztalhatatlan volt. Már csak másodnaponként ment el a jamenbe, a közbenső időt a beteg fekhelyénél töltötte, panaszosan, siránkozva. Pingnek összeszorult a szíve Hszi-men Csing fájdalma láttán, s jóllehet semmi kétsége nem volt állapotának kilátástalansága felől, finom tapintattal igyekezett őt meggyőzni arról, hogy hamarosan újból felépül.

– Énmiattam nem szabad elhanyagolnod a hivatali ügyeidet – figyelmeztette gyengéden. – Nincs is olyan nagy baj, mint ahogy te gondolod. Ha megszűnnek a vérzések, újból megjön az étvágyam, és minden jóra fordul.

– Drága nővérem, nem tudok megválni tőled – nyögte Hszi-men Csing.

– Csak egyvalami nyugtalanít – folytatta Ping halkán, miközben félve körülnézett a szobában. – A minap újból megjelent álmomban a szellem. Karjában tartotta gyermekünket, és szörnyen vicsorgott rám. Új otthonot talált mindhármunk számára, mondotta, menjek velük. S midőn ki akartam tépni karjából a gyermeket, akkorát lökött rajtam, hogy elestem. Félek az éjszakától, és szörnyen reszketek, hogy újból megjelenik.

– Ó, kedves gyermekem, hiszen már két éve halott! Az emberek halála olyan, mint amikor kialszik egy lámpa. Azután már nincs tovább. Szelleme

nem léteznek. A betegség nagyon megviselte idegeidet. Amit látni véltél, nem volt valóság, csupán a képzelet szüleménye. De megnyugtatósodra elküldök Vu főpaphoz a Nefritcsászár Templomába. Küldjön a biztonságod érdekében néhány varázsigét, melyeket felaggatunk majd a hálósobádban. Azok bizonyára elveszik halott férjed szellemének kedvét a visszatéréstől és rémisztgetéstől.

Nem vesztegette az időt, hanem tüstént elküldötte Taj A-ert a Nefritcsászár Templomába. A legény útközben összetalálkozott Éhenkórász Jinggel és Hszie Hszi-tával. Leugrott a lóról, s üdvözölte őket.

– Hová, hová? Gazdád otthon van? – kérdezte Éhenkórász Jing.

– Igen, otthon van. Éppen a Nefritcsászár Templomába megyek, ő küldött. Meghagyta, kérjek Vu főpaptól varázsigéket a gonosz szellemek ellen.

A két barát elszörnyülködve hallgatta a híreket Ping asszony válságos állapotáról, és aggódva siettek barátjuk házához.

– Útközben talákoztunk Taj A-errel – mesélték a kétségbeesett Hszi-men Csingnek. – Mi dolga van a Nefritcsászár Templomában?

– Hatodik feleségemet rossz álmok kínozzák. Elhunyt férjének szelleme már két éjszakán is megjelent álmában. Megnyugtatósára varázsigéket aggatok fel a hálósobájában.

– Ha szellemek kísértik, akkor Pan taoista papot ajánlom, az Öt Szent Hegy Templomából – mondotta Éhenkórász Jing. – Szinte elképzelhetetlen varázserővel rendelkezik: megfékezi a mennydörgést, a villámot, és akármilyen szellemmel elbánik. Épp ezért „Pan, az Ördögűző” nevet adták neki. Őt hívasd el, már sok emberen segített varázsigéivel és szenteltvizével.

– Hálás köszönet a felvilágosításért, holnap majd elhívatom. Ma még kísérletet teszek Vu főpap varázsigéivel.

Taj A-er nemsokára visszaérkezett. Több varázsigét hozott magával, cikornyás írással, piros papiroson, melyeket Hszi-men Csing felerősített a Hatodik hálósobájának ajtóira, falaira. Hszi-men Csing hamarosan meggyőződhetett csodálatos varázsserejükről. Amikor ugyanis késő este belépett a hálósobába, a beteg hirtelen felriadt nyugtalan félálmból.

– Épp az imént újból megjelent előttem a halott! – lihegte, miközben minden tagjában reszketett. – Két ember volt vele, el akartak hurcolni. Éppen jókor jöttél, megjelenésedre azonnal eltűntek.

– Ne félj, kedvesem! – nyugtatta meg férje. – Holnap elhívatom Pan taoista papot az Öt Szent Hegy Templomából, ő majd megvéd téged. Jing barátom ajánlotta éppen ma, mondván, hívassam el sürgősen. Óriási varázserővel rendelkezik, varázsigéivel és szenteltvizével elriasztja a rémeket, és meggyógyít minden betegséget.

– Ó, testvérem, hívasd mielőbb! – könyörgött az asszony, s félelemtől tágra meresztett szemmel nézett Hszimen Csingre. – Borzasztóan félek az éjszakától. Oly szörnyű fenyegetően meredt rám a halott, mielőtt eltűnt!

– Küldjem be hozzád addig Feng anyót, hogy ne légy egyedül?

Ping beleegyezően bólintott. Így hát Hszi-men Csing még ugyanazon az estén elzavarta inasát, Laj-ant, Feng anyóhoz az Oroszlán utcába. De amikor az bekopogott hozzá, Ji Csang-csing nyitott ajtót, s közölte vele, hogy Feng anyó elment hazulról.

Az inas meghagyta: ha visszaérkezik, kérje meg Feng anyót, hogy a lehető legsürgősebben keresse fel súlyos beteg hatodik úrnőjét.

Másnap délelőtt, még mielőtt Feng anyó megérkezett volna, beállított Vang apáca. Két dobozt cipelt a hóna alatt: húsz túrós lepény és egy tucat törpedinnye volt benne. A beteg szemmel láthatóan megörült az apácának. Jing-csun szobalány segítségével felült a feltornyozott párnák között, és felszólította látogatóját, hogy foglaljon helyet a fekhelye mellett.

– Maga rútul cserbenhagyott, kedvesem – mondotta szemrehányóan. – Azóta, hogy Pi apácával imádkozott értem, felém se nézett. Pedig közben nagyon rosszul voltam!

– Csak tegnap szereztem tudomást betegségről – szabadkozott Vang apáca –, mégpedig attól a szolgától, akit az Első küldött hozzánk a kolostorba. S ha már az imént említett ájtatosságnál tartunk, hadd mondjam meg, hogy azóta csúnyán összeveszttem Pi apácával, azzal az álnok nőszeméllyel. Ugyanis az ön nagylelkű adományának elosztásánál alaposan rászédett. Az az átkozott szélhámos öt unciával megrövidített! Ezért még pokolra kerül! Érthető, hogy mindentől elment a kedvem, ezért is nem mutatkoztam az utóbbi időben, még az Első születésnapján sem.

– Jobban tennék, ha önállóan látnák el a szolgálatot, nem pedig közös számlára. Akkor nem kerülhet sor ilyen nézeteltérésre. Holdasszony nagyon haragudott, amiért nem vett tudomást a születésnapjáról. Pedig arra számított,

hogy majd házi ájzatosságot tart nála.

– Te jóságos bodhiszattva! Végtelenül sajnálom, hiszen éppen az Elsőtől jövök, s már bocsánatot is kértem tőle. De nem is volt időm, mivel egy teljes hónapot töltöttem egy másik családnál házi ájzatossággal. Tegnap letelt a hónap, s mint látja, máris eljöttem, hogy hogyléte felől érdeklődjem. Remélhetőleg nem veti meg csekély ajándékaimat.

– Milyen figyelmes, hálásan köszönöm!

– Legyen olyan jó, nővérem – fordult az apáca Jing-csun szobalányhoz melegíttesse fel a konyhán ezt a két túrós lepényt. Személyesen szeretnék meggyőződni róla, ízlik-e a mi kedves úrnőnknek.

A szobalány hamarosan visszajött a felmelegített lepényekkel, s egyben teát is hozott a látogatónak. Ping asszony nem akarta megbántani az apácát, ezért megkérte a szobalányt, tegyen az evőpálcikákkal egy darabka lepényt a szájába. De egy-két harapás után szomorúan megrázta a fejét, jelezvén, hogy az étel nem megy le a torkán. Az együgyű Vang csak most értette meg, milyen súlyos a beteg állapota.

Kisvártatva ismét belépett Jing-csun szobalány, s jelentette úrnőjének, hogy itt van az idősebb Hua – elhunyt férjének bátyja –, s látni szeretné őt. Vang apáca felállt, sietve távozni készült.

– Jöjjön még vissza később! Lenne valami megbeszélnivalóm – kérte Ping asszony.

– Jó, visszajövök.

Az idősebb Hua bocsánatot kért, mondván, még csak most tudta meg, hogy beteg, s felesége is hamarosan meglátogatja. Ping csak rövidke sóhajjal válaszolt. Azután fejét félrefordította, és arcát a párnákba temette. Az álmaiban kísértő férj rokonának közelsége nyugtalanítóan hatott rá.

Az idősebb Hua mindjárt el is távozott.

– Az öreg kung-kung annak idején különböző hatásos gyógyszereket hozott Kuangtungból – szólott Hszi-men Csinghez odakint. – Van köztük egy-kettő, mely épp az olyan vérzések csillapítására szolgál, mint amilyenben sógornőm szenved. Öt részre osztva, borba keverve kell bevenni. Sógornőm még nem próbálta ki?

– Az orvosok tanácsára már több hasonló gyógyszert is bevett, de, sajnos,

mindig eredménytelenül.

– Ez bizony nagyon sajnálatos. Akkor utolsó kísérletként nem marad más hátra, mint koporsót állítani a szobájába, az talán elriasztja a gonosz hatásokat.

Még alig ment el az idősebb Hua, amikor prüsszkölve, fújtatva, lihegve megérkezett Feng anyó.

– Maga aztán megéri a pénzét! Nem szégyelli így elhanyagolni jó úrnőjét! – fogadta a dajka szemrehányásokkal. – Hol az ördögbe csavargott tegnap, amikor Laj-an inas elment magáért?

– Ez az örökös hajsza! – nyögte a vénasszony. – Csepp nyugalma sincs az embernek egész nap. De mit meg nem tesz a lelki üdvéért! Már kora reggel elszalad a templomba, hogy imádkozzék és füstölőt égessen; és amikor este hazatér, nem szabadul a kunyerálóktól. Alig rázom le magamról Csang testvért, már ott ül a nyakamon Vang és Li testvér, és így megy ez egész nap.

Az ügybuzgó vénasszony szóözöne halvány mosolyt csalt Ping asszony ajkára.

– Ennek a szeles vénségnek már annyira vérévé vált a hamisság, hogy nem tud felhagyni vele! – jegyezte meg kissé felvidulva.

– Teljesítményéért elismerést érdemel, Feng anyó! –kiáltotta a dajka örömmel. – Úrnőnk már napok óta egyetlen falatot sem evett, és arcáról sem távozott a szomorúság. S lám, alighogy beteszi hozzá a lábát, máris nevet. Maradjon is mindjárt legalább két napig, akkor biztosan újból felgyógyul.

– Rendben van, akkor majd egy ideig én játszom úrnődnek az ördögűző professzor szerepét – ment bele az öregasszony a tréfába. Miközben részletesen beszámoltatott magának Jing-csun szobalánnyal a beteg állapotáról, belépett Hszi-men Csing. Feng anyó kisurrant az ajtón.

Hszi-men Csing leült az ágy szélére.

– Hogy érzi magát úrnőd? – kérdezte Jing-csuntól. – Megette reggel a rizslevest?

– Nem. A túrós lepényből pedig, amit Vang apáca hozott, csak udvariasságból csipegetett. Alig egy-két falatot erőszakolt magába.

– Légy türelemmel holnapig, kedvesem, akkor eljön az Öt Szent Hegy Templomának nagy varázslója, és meggyógyít.

– Ó, bár már itt lenne! Nem hagy nyugodni az a szörnyű látomás. Attól félek, hogy a pap már elkésve érkezik. Érzem, hogy meghalok. Pedig milyen szépen elterveztem magamban, hogy sokáig boldogan élek majd veled! És én szerencsétlen, most mégis meg kell váljak tőled huszonhét éves koromban! Nem is találkozunk többé, majd csak az árnybirodalom küszöbén. Ott állok majd, és várok rád.

Elcsuklott a hangja, gyengéden megfogta Hszi-men Csing kezét, és heves zokogásban tört ki. Ekkor a férfit is leírhatatlan fájdalom fogta el.

– Hogy beszélhetsz így! – tört ki belőle fojtott hangon.

Épp akkor lépett be Csin-tung, s jelentette, Hszia bíró kérdezteti, ott lesz-e Hszi-men Csing úr holnap, tizenötödikén, az Ég Fiának névtáblájánál tartandó szokásos hódolóünnepségen.

– Nem, holnap nem megyek be a hivatalba – közölte Hszi-men Csing az inassal. – Kérem Hszia urat, tartsák meg a szertartást nélkülem.

– Menj csak el – unszolta Ping asszony, miután az inas eltávozott. – Énmiattam ne hanyagold el hivatali kötelességeidet. Különben sem jött még el az órám, bár hamarosan itt lesz. Jól tennéd, ha gondoskodnál a koporsómról.

– Sógorod, az idősebb Hua is ezt mondta az imént. Sürgősen hozatok egyet. Az talán elriasztja az életedet fenyegető gonosz befolyásokat, s közelsége újból meggyógyít.

Ping helyeslően bólintott.

– Tedd meg, de nehogy esztelenül sokat költszél rá. Néhány egyszerű deszka is megteszi, tíz uncia árban. S ha meghalok, szeretném, ha elhunyt első feleséged mellé temetnétek. Nem szeretném, ha elhamvasztaná.

Szavai törként járták át Hszi-men Csing szívét, máját.

– Hogy beszélhetsz így, kedves nővérem! – kiáltott fel fájdalmasan. – Most már én is legszívesebben meghalnék!

Ekkor belépett Holdasszony egy kosár frissen szedett almával.

– Hua sógornőd küldi – mondta, s utasította Jing-csun szobalányt, mosson meg, hámozzon le és vágjon fel néhány almát.

– Üzenem, hogy sokszor köszönöm kedvességét – szólt Ping asszony ernyedten. A szobalány egy szelet almát tolt az ajkai közé. De már az első

harapás után kifordult a szájából. Holdasszony gondosan elrendezte a párnákat, majd csendben visszavonult Hszi-men Csinggel a szomszéd szobába, hogy megtanácskozza vele a dolgokat.

–Komoly az állapota. Idejében gondoskodnod kell a koporsóról.

– Épp ezt mondta ma Hua sógor is. S az előbb velem is beszéltem a koporsóról, és nagyon megkért, ne költsek rá sokat, hiszen amúgy is elég szájról kell gondoskodnom, azok is mind élni akarnak. Hát nem meggható? Milyen jó lélek! Mintha kést forgattak volna meg a szívemben. De előbb meg akarom várni, mit mond Pan varázsló. Hátha meggyógyítja, és akkor fölösleges a koporsó.

– Mégis azt tanácsolnám, nézz utána időben egy jó koporsónak. Hiszen magad is látod, hogy csupán árnyék már ő, nem ember. Már egy csepp vizet sem vesz be a gyomra. Hiába minden remény. És ha a varázsló minden várakozás ellenére mégis meggyógyítja, a koporsót bármikor eladhatjuk.

– Igazad van – helyeselt Hszi-men Csing, és előrement a homlokzati részbe, hogy megbeszélje a dolgokat Pen Szével.

– Szeretném, ha vejemmel együtt most mindjárt elindulnál, és még ma egy jó koporsót hozatnál a házba. Pen Sze és Csen öt jókora ezüstrúddal nyomban útnak indult. Amikor délután visszaérkeztek, elmondották, hogy útközben összetalálkoztak Csiao szomszédal, aki a doktori cím második fokozatával rendelkező Sang úrhoz utasította őket.

– Apja annak idején a Szecsuan tartománybeli Cseng-tából, ahol rendőrfőnök volt, két elsőrendű nyers koporsót hozott magával, melyek közül az egyik még megvan. Öt darab legkiválóbb minőségű pallódeszka, keresve sem találhatnánk alkalmasabbat, melyből a halottnak kellemes nyugvóhely, valóságos „barackvirágbarlang” készíthető. Sang doktor eredetileg háromszázhetven unciát kért, de hosszas rábeszélésünkre és Csiao szomszéd unszolására végül ötven unciát leengedett. Épp pénzre van szüksége, amiből jövő évi vizsgáját fedezné a fővárosban, egyébként esze ágában sem lett volna eladni.

– Ha Csiao szomszéd ajánlja, ez tökéletesen elég nekem. Az ára is megfelel. Hozassátok el mihamarább a koporsót, de minden feltűnés nélkül.

Estefelé azután megjelent vagy fél tucat tehervivő kuli, csendben bejöttek a kapun, vállukon a piros lepellel letakart koporsódeszkákkal, és lerakták a

homlokzati fogadóteremben. Azután eljöttek a koporsóácsok, fűrészszel, fejszével nekiestek a pompásan illatozó deszkáknak, s szép, erős koporsót készítettek belőlük. Szorgos fűrészeléستől és kopácsolástól volt hangos a ház egész éjszaka, mert Hszi-men Csing nehéz ötven unciát ígért az ácsoknak, ha reggelre befejezik a munkát.

Közben Feng anyó és Vang apáca ott üldögélt Ping asszony ágyánál, hüen kintartottak mellette, nehogy egyetlen percre is magára maradjon. Eredetileg Hszi-men Csing ismét maga akart örködni éjszaka a beteg ágya mellett, de minthogy ott volt a két látogató, Ping asszony nem engedte, s megkérte, töltsse az éjszakát a szomszéd pavilonban.

Távozása után Ping asszony a szobalányaival gondosan bezáratta az ajtókat, meggyújtatta a lámpákat, kinyitotta a ruhásládákat és ékszeres dobozokat. Először Vang apácát szólította magához, és egy ötunciás ezüstrudat, valamint egy vég egyszerű selymet adatott neki.

– Legyen olyan jó, halálom után mondasson néhány kolostorbéli nővérral bűnbánó imát a lelki üdvömért! – kérte az apácát.

– Szíves örömet – ígerte a megajándékozott meghatottan. – De ön túlzásba viszi az alázatot, kedves úrnöm, az ég bűnbánó imák nélkül is könyörületes lesz ön iránt.

– S lenne még valami. Ne említse az Elsőnek, hogy pénzt kapott tőlem.

Most Feng anyó következett. Négy uncia készpénzt, egy hosszú fehér selyemszoknyát, egy rövid sárga selyemszoknyát meg egy ezüsthűtöt kapott.

– Kedves Feng anyó, te kora gyermekkorom óta hűségesen szolgáltál engem. Fogadd el emlékül ezt a néhány csekélységet. A pénzt tekintsd alapnak a saját koporsódhoz, ha majd egyszer te is halálodhoz közeledsz. Egyébként ne aggódj a jövőd miatt. Megkérem férjemet, hogy halálom után is az Oroszlán utcai házamban lakhassál. Attól ne félj, hogy kikergetnek az utcára.

Feng anyó mohón az ajándékok után kapott, lerogyott a földre, és hangosan felzokogott.

– Drága jó úrnöm, úgy rémlik, mintha csak tegnap léptem volna a szolgálatába, s már el akar hagyni bennünket! Hol húzzam meg magam, én szegény öregasszony, ha ön meghal?

Ezután Zsu-ji dajka következett. Egy felhasított és egy zárt, hosszú

bíborszín szoknyát, egy rövid kék selyemszoknyát, két arany díszcsatot, valamint egy ezüsthímzésű főkötőt kapott.

– Eredetileg azt reméltem, hogy mivel az első gyermekem meghalt, egy másodikat szülök, s azt is te szoptatod. De most, sajnos, én is meghalok. Ám ne aggódj a jövőd miatt. Beszélni fogok a férjemmel és az Elsővel, s gondom lesz rá, hogy itt maradhass. Az Első is gyereket vár, annak is légy te a dajkája. Ne add búnak a fejed, s fogadd el tőlem e holmikát emlékül!

– Én, alantas cseléd, azt reméltem, még hosszú-hosszú évekig szolgálhatom! – tört fel a dajkából a zokogás. – A sors másképp akarta. Előbb meghal a kisfiú, most meg önt is elragadja a betegség. Ön mindig olyan jószágos volt hozzám, soha egyetlen rossz szóval sem illetett. Hová menjek, én elhagyatott cseléd, ha ön egyszer itthagya? Ó, szóljon néhány jó szót az érdekemben, nagyon kérem, hadd maradjak itt!

Ping asszony odaintette a két szobalányt. Azok az ágy szélére térdepeltek.

– Derék szolgálóim voltatok mindig. Ruhátok van már bőven. Fogadjátok el tőlem emlékül ezt a két aranycsatot meg ezt a két aranyvirágot. Téged, Jing-csun, már magáévá tett a gazdád, ezért jobb, ha itt maradsz. Minden befolyásom latba vetem, hogy a jövőben az Elsőnél szolgálj, de teneked, Hsziu-csun, férjhez kell menned. Megkérem majd az Elsőt, keressen neked állást. Mit kezdenél itt halálom után ezekben az elhagyatott szobákban? Gazdátlan, haszontalan cselédnek tekintenének, ettől szeretnék megkímélni.

– Nem szeretnék elkerülni innen! – siránkozott a fiatalabbik szobalány, és könnyekre fakadt.

– Értsd meg, te oktalan lány! Mit kezdenél itt nélkülem?

Amikor Hszi-men Csing másnap reggel meglátogatta a beteget, az először is a koporsó után érdeklődött.

– Már elkészült, ott áll a homlokzati teremben – válaszolta Hszi-men Csing. – Remélem, elúzi a fenyegető gonosz befolyásokat, és újból felépülsz. Ha így lesz, újból boldogan elvitetem innen.

Hszi-men Csing távozása után nemsokára megjelent Holdasszony és Li Csiao-er.

– Hogy érzed magad? – kérdezte Holdasszony részvétellel.

– Nagyon rosszul, kedves első nővérem – válaszolta a beteg, miközben

megragadta Holdasszony kezét, s szeméből könnyek patakzottak.

Holdasszony sem tudta visszafojtani előtörő könnyeit.

– Mondd, kedvesem, van még valami megbízásod a számunkra? – kérdezte gyengéden.

– Sajnos, elröppent testvéri együttélésünk e néhány rövid éve! Pedig azt reméltem, addig leszünk együtt, míg fehér hó lepi mindkettőnk haját, de a kegyetlen sors másképp akarta. Aggódok két szobalányom jövőjéért. Az idősebbet már magáévá tette gazdája, s szeretném, ha halálom után magadhoz vennéd. Ami a fiatalabbikat illeti, amennyiben nem tartasz jogot szolgálataira, szeretném, ha keresnél neki egy rendes férjet, vagy támaszul adnád egy özvegyember, esetleg özvegyasszony mellé. Nem szeretném, ha megvetnék, mint gazdátlan, sehonnai cselédet. Azután meg itt van Zsu-ji dajka; könyörögve kért, hogy itt maradjon. Talán hasznát vehetnéd, hiszen előbb vagy utóbb egy kisfiúnak adsz életet.

– Bízál mindent rám, kedves nővérem! Kívánságaidat híven teljesíteni fogjuk. Jing-csunt magamhoz veszem, a fiatalabbik pedig hadd álljon nővérünk, Li Csiao-er szolgálatába. Dajkádát viszont, akinek sem otthona, sem rokona nincsen, akár lesz gyerekem, akár nem, feleségül adom egyik szolgánkhoz.

Ping asszony beleegyezően bólintott, s intett a két szobalánynak, bókoljanak majdani úrnőik előtt. Most megjelent Meng Jü-lou, Szun Hszüe-o és Aranylótusz. A betegnek mindegyikhez volt néhány barátságos búcsúszava. Végezetül, amikor a többi látogató már elköszönt, kis ideig kettesben maradt Holdasszonnyal.

– Amennyiben utóddal áld meg az ég, azt tanácsolom – mondotta nyomatékkal –, óvakodj egy bizonyos nőszemélytől, nehogy hozzám hasonlóan sötét ármánykodás áldozata légy.

– Értelek, nővérem – zokogta Holdasszony elfúló hangon. Most neki is el kellett hagynia a szobát, mert megjelent Csin-tung szolga, s bejelentette, hogy az Öt Szent Hegy Templomából megérkezett a várva várt Pan varázsló. Sietve rendbe szedték a betegszobát, átfüstölték, miközben az asszonyok beosontak a szomszéd szobába, hogy onnan leskelődjenek és hallgatózzanak.

Most megpillantották a varázslót, amint Hszi-men Csing kíséretében a pavilon felé közeledett. Rövid, fekete szőrcsuhát viselt, derekát tarka, fonott

zsineg fogta össze. Fején magas fekete varázsföveg, a fövegre az Öt Hegy volt festve, melyeket vörös felhők gomolyogtak körül. Hátán, a csuha és a zsineg közé beszorítva, egy kereszt hullámozású, régi bronzkardot hordott. Lábán durva, oldalt kihajtott háncsszandál, jobb kezében ötszínű szelleműző csapófa. Szúrós, fekete, Barack-kerek szemgolyói fölött mereven felágaskodó szemöldök ívelt. Szája szögletétől hosszú, csipkézett, ősz oldalszakáll lengett alá. Arckifejezése ijesztő volt, közelségétől remegés fogta el az embert. Ha nem lett volna felhőkkel vándorló taoista, bárki természetfölötti lénynek hihihette volna, aki egyenest a Holtak Szigetéről érkezett.

Most belépett a kapun, s befordult a szellemfalnál. De mielőtt lábát ráhelyezte volna a Ping asszony hálószobájához vezető körfolyosó lépcsőjére, hátrahőkölt, mintha valami láthatatlan jelenség elzárta volna előtte az utat, és félhangon rímes varázsigét mormolt. Majd tovább folytatta útját, és belépett a betegszobába. A fejrésszel szemben leült egy székre. Félelmetesen átható tekintettel, mozdulatlanul a betegre meredt. Azután felállt, előhúzta a hátára erősített kardot, egy ideig összevissza hadonászott vele a levegőben, közben furcsa lépegető mozdulatokat tett, szájából titokzatos mondatok buktak elő. Most átment Hszi-men Csinggel a szomszédos verandára. Utasítására egy füstölőasztalkát állítottak fel a nyitott verandán. Először Hszi-men Csingnek kellett meggyújtania egy csomag füstölőpálcikát, azután ő égetett el jó néhány, varázsigékkel ellátott papírcsíkot, s a hamut egy magával hozott üvegcséből meglocsolta szenteltvízzel. Azután a park felé fordulva, néhányszor hangosan elkiáltotta magát:– Szellemek ura, jelenj meg!

Ekkor a verandához vezető lépcső alján hirtelen egyre sűrűsödő forgószél támadt, mely végül árnyszellem alakját öltötte. A mágus könyörögve nyújtotta feléje a karját, és így kiáltott: – Hallgass meg, ó, szellemek ura! Hszi-men Csing háza népének egyik tagja, leánynevén Li, nagy bajában segítségemet kérte. Egy szellem kísért itt éjnek idején, és ijesztgeti álmában. Küldd el hozzám hat védőszellemedet, hogy megzabolázzam a kísértetet!

Behunyta szemét, egy ideig elragadtatott, görcsös tartásban várakozott. Amikor elragadtatásából magához tért, az árnykép szertefoszlott. Hszi-men Csing most a parki kilátópavilonba kísérte a mágust, aki ott így szólt:

– A szegény asszony korábbi életében valamely szerelmi ügyből kifolyólag rosszat követett el valakivel szemben. A kárvallott szelleme most büntetésből kísérti.

– Nem lehetne áldozattal kibékíteni a megbántott szellemet?

– Nem, és minthogy őneki van igaza, maga az alvilági bíró sem tehet semmit ellene – válaszolta a varázsló. Majd Hszi-men Csing megrökönyödése láttán így folytatta: – Hány éves hatodik felesége?

– Huszonhét.

– Áldozatot mutatok majd be sorscsillagának, és megcsinálom az életlámpa-próbát.

– Hol és mikor akarja az áldozatot bemutatni, és milyen előkészületeket tegyek?

– A legalkalmasabb óra az éjfél lesz, ma éjszaka, a legalkalmasabb hely pedig ez itt. Szükségem van egy kerek oltárdombra, a domb legyen fehér hamuból, azon helyezük majd el a huszonhét életlámpást. A hamuoltár körül csináltasson sárga selyemből egy széles kört, az áldozáshoz se borra, se húsrá nincs szükség, mindössze rizsből, kölesből, búzalisztből, babból, olívbogyókból és datolyából készült kására. A lámpák fölé vonasson dísztetőt. Az áldozásra készüljön fel méltóképpen böjtöléssel, elmélyedéssel, és öltözzék egyszerű sötétkék ruhába. Mialatt bemutatom az áldozatot, ön várakozzék szótlanul térdepelve az oltár szélén, alázatosan földre szegezett tekintettel. Gondoskodják arról is, hogy senki se háborgasson minket. Kettőnkön kívül senki sem lehet jelen. Gondosan zárassa be a kutyákat és minden más háziállatot!

Hszi-men Csing kiadta a megfelelő utasításokat, s a nap hátralevő részét Éhenkórász Jinggel töltötte csendben a könyvtárban. Miután megfürdött, fehérneműt váltott, és tiszta, egyszerű kék kabátot vett magára, a varázslóval és Jing barátjával elfogyasztott egy egyszerű vacsorát, majd a harmadik dobszó órájában odament a mágussal a sötét parkban felállított oltárhoz.

Mindenekelőtt meggyújtotta a fehér hamutalapzaton a háromszoros díszernyővel befedett huszonhét életlámpást. Miközben a varázsló helyet foglalt egy magasított ülésen, Hszi-men Csing szerényen földre szegezett tekintettel letérdelt az oltár szélére. Néma csend. A közelben sem ember, sem állat.

A lecsüngő szakállú varázsló, tekintetével a Nagymedve irányába, az ég felé fordult, suhogtatni kezdte fénylő kardját, s egy ideig magas ülésén vesztegelt, miközben érthetetlen mondatokat karattyolt ütemesen, s néha-

néha mély lélegzetet vett. Most felemelkedett, háromszor lassan körbejárta az oltárt, minden egyes körnél meggyújtott egy újabb füstölópálcikát. Helyére visszaérve, karját felemelte a magasba, s varázsigéket mormolt hangosan.

Hirtelen mennydörgés törte meg a csendet, s jóllehet a csillagoktól beragyogott égbolton fényesen világított a hold, az oltár körül sötétbe borult minden, s ugyanakkor hátborzongató süvöltés hasított keresztül a levegőn. Mintha tigrisüvöltés vagy sárkányprüszkölés lett volna. Olyan süvöltés, mely átjárja az ajtókat, ablakokat, melytől kettétörnek a virágok és falevelek, mely szétkergeti a madárrajokat, melynek hallatán a vadliba elveszett párja után rikolt, a kócsag és sirály a fák koronájába menekül, a holdtündér pedig ijedten bezáratja a holdpalota kapuit. Ilyen lehetett, amikor Lie-ce, a nagy varázsló, a légben vágatott, és felbődült hatalmas hangja.

Három hatalmas roham, s már tovazúdult a szélvihar, azután jeges fuvallat röpönt el az oltár fölött, s egy csapásra eloltotta mind a huszonhét életlámpást.

A varázsló gyorsan leugrott az ülésről, s rákiáltott a földön kuporgó Hszi-men Csingre:

– Állj fel! Imánk nem talált meghallgatásra. A szellemek ura megtagadta pártfogását bűnös hatodik feleségedtől. Valamennyi életlámpása kihunytt. A reggel elmúltával, de még az est beállta előtt meg kell halnia. Hszi-men Csing szomorúan lehajtotta a fejét.

– Én pedig tízezerszeresen számítottam a segítségére, mester – mondotta fojtott hangon.

– Éveink előre meg vannak számlálva, nem kerülhetjük el a sorsunkat. Mennem kell, ég áldja.

– Hogyhogy, ilyen késő éjszaka? Nem lenne a vendégem holnapig?

– Lemondtam a világról és a világi szokásokról, megszoktam már, hogy a fűben, harmat közé vessem ágyamat, hegyek és erdők között tanyázzak, kolostorokban és templomokban szálljak meg. Utamnak nincsen meghatározott célja.

Miközben Hszi-men Csing az épület homlokzati részébe vezette különös vendégét, halkán utasította szolgálóit, hozzanak egy vég sötét zsákanyagot meg három uncia ezüstöt.

– Tessék, fogadja el a csekély kárpótlást fáradozásáért – szólott a

varázslóhoz. De az csak a fejét rázta.

– Én a felséges ég szent taóját követem, és ünnepélyesen megfogadtam, hogy lemondok a földi javokról. Fogadalmamat nem szeghetem meg.

Hszi-men Csing többszöri unszolására végül mégis elfogadta az anyagot – éppen egy csuhára való volt –, azután elindult, nyomában a fiatal legénnyel, aki a kolostorból is idekísérte, s most utánacipelte a zsákanyagot.

– Ne felejtse el: napfelkeltéig kell böjtölnie! – kötötte még távoztában Hszi-men Csing lelkére. – Óvakodjék tőle, hogy ezen az éjszakán átlépje a beteg szobájának küszöbét. Különben megeshetik, hogy az ön személyét is gonosz hatások érik.

Köszönésképpen mellén keresztbe tette két karját, majd eltűnt az éj sötétjében.

Hszi-men Csing borús hangulatban ment át a könyvtárba, ahol Éhenkórász Jing még várt rá. Szomorúan beszámolt az életlángokkal megejtett próba kedvezőtlen kimeneteléről.

– Vigasztalódj, éveink számát előre meghatározza a sors – igyekezett meggyőzni barátját Jing. – A sorssal szemben pedig tehetetlenek vagyunk. – Odakint az éjszakai őrző négyesdobolása éppen a reggel második órájának eljövételét jelezte.

– Fáradt vagy és megviselt, kedves barátom, feküdj le, s aludj egy keveset! Itt az ideje, hogy én is hazamenjek.

– Majd Laj-an megvilágítja előtted az utat. Ég veled!

Miután Éhenkórász Jing eltávozott, Hszi-men Csing kis ideig egyedül üldögélt könyvtárában, egy halványan pislákoló viaszgyertya fényénél. Nehéz volt a szíve, a magány nyomasztóan hatott rá.

„Bár szigorúan megtiltotta, hogy a reggel beköszönte előtt bemenjek hozzá – mondotta magában –, ezt a szótlan üldögélést nem bírom tovább. Bánom is én, ha büntetésből esetleg meghalok, de mindenképpen látnom kell őt, és beszélnem kell vele!”

És nem törődve a varázsló figyelmeztetésével, felkereste a Hatodik hálósobáját. Az asszony ébren volt, Hszi-men Csing beléptekor feléje fordította párnák közé temetett halvány arcát.

– Mondd, én kedvesem, miért hagytál egész délután és este egyedül? –

kérdezte szemrehányóan.

– Pan mester szigorúan megtiltotta, hogy meglátogassalak.

– Milyen eredménnyel járt a lámpáspróba?

– Kitűnően sikerült.

– Én kedvesem, ne akarj félrevezetni. Tudom, hányadán állok. Épp az imént újból megjelent előttem a szelleme. Két másik férfi kísérte, és megfenyegetett, legközelebb már elvisz magával. „Énrajtam nem fog ki a te mágusod – szólt hozzám gúnyosan. – Az árnybirodalom bírása helyt adott az ellened emelt panaszomnak. Megengedte, hogy holnap újra eljőjsek, és végrehajtsam ítéletét.”

Hszi-men Csingen heves belső felindulás vett erőt.

– Drága nővérkém, ne nyugtalankodj a szellem miatt. Biztos vagyok benne, hogy még egy ideig megmaradsz nekem. De ha váratlanul mégis elköltöznél tőlem, én is lehunyom szememet mindörökre, nem lélegzem többé, és hűen követlek a halálba. Ez úgy igaz, mint ahogy Hszi-men Csing a nevem.

Ping mindkét karját Hszi-men Csing nyaka köré fonta, s miközben csak úgy rázta a zokogás, így válaszolt:

– Én is azt reméltem, kedvesem, hogy oldaladon maradok, míg csak be nem lepi hajunkat az öregség fehér zúzmarája. De az ég másképp akarta. Szeretném kihasználni a rövidke időt, amíg még nyitva tarthatom szememet: hadd mondjak búcsúzóul néhány szót. Nagy háztartás felett rendelkezel, üzleti ügyeid szerteágazóak, s felelősségteljes közéleti állást töltesz be. Mindehhez valóban megbízható támaszra, hűséges segítő kézre volna szükséged, de ilyenekkel nem rendelkezel. Épp ezért cselekedj mindenkor megfontoltan, csak bölcs mérlegelés után határozz, óvakodj az elhamarkodott, szeszélyes döntésektől. Továbbá légy az Elsővel szemben különösen kíméletes, kezeld a legnagyobb tapintattal, mert a közeljövőre gyereket vár. Arról se feledkezz meg, mivel tartozol hivatalodnak, s a jövőben óvakodj a gyakori kocsmázástól. Igyekeztelek ez idáig hűséges tanácsokkal ellátni, ha olykor egynémely fontos ügyedben nem tudtál dönteni. De ki veszi majd át őszinte tanácsadói szerepemet, ha meghalok? Csupán ez okoz gondot nekem.

Ping asszony szavai hallatán mintha élesre fent tört forgattak volna meg

Hszi-men Csing beleiben.

– Tudom, tudom, drága nővérekém – zokogta. – De ne aggódj túlságosan énmiattam. Legszívesebben együtt halnék meg veled, mert úgy érzem, nem tudom elviselni, hogy ilyen korán elhagyj.

Hszi-men Csingnek még meg kellett ígérnie, hogy a két szobalányt és a dajkát Ping halála után is ott tartja a házban, ahogy hatodik felesége ezt Holdasszonnyal megbeszélte. Majd a beteg sürgetésére elhagyta a szobát, és átment Holdasszonyhoz. Beszámolt a parkban lezajlott éjféltől lámpáspróbáról, és megindultan ecsetelte a haldoklótól vett búcsúját.

– Elmondta utolsó kívánságait tiszta ésszel, világosan. Bárcsak megszánna az ég, és könnyebbé tenné végső óráit! Jóságos volt mindig, soha egyetlen szóval sem bántott meg senkit a házban. Mondd, hogy éljek nélküle?

Hszi-men Csing porig volt sújtva, nem tudott tovább beszélni, és Holdasszonyon is erőt vett a meghiúsítás.

Túlán, a pavilonban, a beteg kiosztotta utolsó utasításait. Jing-csun szobalány és Zsu-ji dajka felrázta a váncosokat, és kényelmesebb helyzetbe segítették a szenvedő asszonyt.

– Hány óra van? – ezek voltak utolsó szavai.

– Már közel járunk a negyedik doboláshoz, de a kakas még nem kukorékkolt – válaszolta a dajka.

Ping asszony azután elszenderedett. Feng anyó és Vang apáca már régen aludt. Most a két szobalányon és a dajkán is elhatalmasodott a fáradtság, ők is elaludtak. Jing-csun már vagy félórása feküdt, kábult álomba merülve, amikor úgy rémlett neki, beteg úrnője leszáll fekhelyéről, odalép hozzá, megrázza a vállát, s e szavakkal: „Jól vigyázz a házra, most mennem kell!”, elhagyja a szobát.

Jing-csun rémülten felriadt. Az asztalon még égett az ezüstlámpa. Felkelt, odalépett az ágyhoz, és úrnője fölé hajolva, figyelmesen vizsgálta az arcát. Ó, jaj, az ajka zárva, már nem is lélegzik! Oda egy szépek szépe, tavaszi álma véget ért!

Jing-csun ijedten felrázta a pavilon többi lakóját, s midőn azok is meggyőződtek szomorú megállapításának helyességéről, elrohantak, hogy értesítsék Hszi-ment és Holdasszonyt. Mindketten gyorsan felöltöztek, és egy helyett mindjárt kettőt lépve, a halotthoz siettek. Felemelték a takarót, s lám

ott feküdt a szegény Hatodik rövid, rózsaszín hálóingében, megmerevedve, mozdulatlanul. Arcvonásai változatlanok, teste még meleg.

Hszi-men Csing kétségbeesetten borult rá az élettelen testre, keze közé fogta a halott hideg arcát, s hangos jajveszékelésbe kezdett:

– Nővérkém, kedves, jó, szerencsétlen nővérkém! Miért hagytál el? Most már én sem akarok tovább élni! Mit ér nekem az élet tenélküled?

Holdasszony, a szobalányok, a dajka és Hszi-men Csing négy másik felesége, akik időközben ugyancsak odasiettek, hangos zokogással csatlakoztak Hszi-men Csing jajveszékeléséhez; a szoba hamarosan csak úgy visszhangzott a panasztól, sírástól. Holdasszony, aki legelsőnek nyerte vissza lélekjelenlétét, azt javasolta, lassanak hozzá nyomban a holttest felöltöztetéséhez, mielőtt kihülne, és oszlásnak indulna. De Hszi-men Csing még szorosán átölelve tartotta, és nem tágitott a halott mellől. Előbb egyre csak Ping arcát simogatta, de azután kétségbeesetten önvádaskodásba kezdett:

– Sújtson le rám az ég büntető keze! Volt-e, drága nővérkém, a nálam eltöltött három esztendő alatt akár csak egyetlen jó napod is? Én, csakis én vagyok korai halálod okozója! Romlást hozó verembe csaltalak, amikor magamhoz vettelek!

Holdasszony nem tudta tovább hallgatni a túlzásba vitt önvádaskodást.

– Ugyan kinek voltak jó napjai, ha nem öneki? – mondotta. – Egyszer, majd ha leperegnek sorsrendelte napjaink, valamennyien erre az útra térünk. Fájdalmadban túlságosan messze mégy. Engedd el a halottat. A holtakat csak tisztos távolságból illő megérintenünk. Ha ilyen közel hajolsz az arcához, könnyen megeshet, hogy káros hatásoknak teszed ki magad.

Majd Li Csiao-erhez és Meng Jü-louhoz fordulva így szólt:

– Itt van a ruhásládájának kulcsa. Menjete, hozzátok ide néhány ruháját, hogy illően felöltöztessük.

– Válasszátok ki a legszebb holmikat, amelyeket legszívesebben viselt – fűzte még hozzá Hszi-men Csing, aki Holdasszony józan szavainak hatására lassan visszanyerte lélekjelenlétét.

Holdasszony közelebről megjelölt néhány, még csak nemrégiben elkészült ruhát, melyet az elhunyt különösen kedvelt; kisvártatva meg is érkezett Li Csiao-er és Meng Jü-lou egy teljes öltözékkel, volt közte minden:

ing, harisnya, nadrágocska, alsószoknya, kabátka, három felsőruha, valamint egy bíborszínű kabát. Mindenekelőtt megfésülték a halottat, hajába négy aranycsatot tűztek, kezébe pedig kék selyem díszkendőt adtak.

– Melyik volt a kedvenc cipője? – kérdezte Li Csiao-er.

– Az aransarkú tűzvörös topánka – felelte a mindentudó Aranylótusz. – Összesen kétszer volt rajta.

– Ha azt választanánk az árnybirodalomba vezető útjához, választásunk nem volna valami szerencsés – ellenkezett Holdasszony. – Könnyen megeshetik, hogy azzal beletéved valamelyik tűzkatlanba. Hozzátok inkább azt a másikat, melyet legutóbb sógornőjénél tett látogatása alkalmával viselt: az aransarkú barna selyemcipőt.

Kívánságára nyomban odahozták az aranybarna cipőt, majd nagy sürgés-forgás közepette serényen munkához láttak, és tetőtől talpig felöltöztették a halottat. Ennek végeztével a holttestet egy saroglyára helyezték, és Hszi-men Csing vezetésével, valamennyi szolga kíséretében, átvitték a homlokzati fogadóterembe. A középső helyiségben ravatalozták fel, puha takarók és párnák közé ágyazva, s körben függönnyel takarták el. A fejrészhez két asztalkát állítottak, az egyikre az áldozati ételek, a másikra a füstölőszerszámok kerültek, továbbá egy halotti lámpa. A ravatal mindkét oldalán egy-egy szolga állt őrt, az egyiknek a feladata az volt, hogy ráráüssön a jádéból faragott, nyitott, háromszög formájú, kapu alakú állványról kettősgyűrűn függő zengő kőre. A másiké, hogy füstölőt és halotti papírpénzt égessen.

Miután a holttestet kivitték a szobából, az asszonyok visszatértek lakosztályaikba, Holdasszony pedig lezárta a halottas szobát. A pavilonban hátramaradt komornák és a dajka alaposan átfüstölték a pavilon többi helyiségét, közben Feng anyó hangos óbégatással, szipákolással siratta el halott úrnőjét. Vang apáca pedig egyik szutrát a másik után hadarta el, szíves kíséretért könyörögve az utak és hidak bodhiszattvájához.

Hajnali derengéskor – épp felhangzott az első kakaskukorékolás – megjelent a sürgősen kihívott körzeti halottkém, Hszü úr. Hozzávetőleg megállapította az elhalálozás időpontját, és kiállította a szabályos halotti levelet. Azután felütötte a jövőmondás titkos fekete könyvét, és kinyilatkoztatta:

– Az elhunyt előző életében egy Pincsouba való Vang család fiúgyermeke

volt. Akkor követte el bűnét: agyonvert egy vemhes anyajuhot. Ezért a bűnéért bűnhődött mostani életében, noha gazdag, boldog házasságban élt, halálos nyavalyával. Elkövetkező életében a Honan tartománybeli Kajfengfuban születik egy bizonyos Jüan család leánygyermekéeként; fiatal éveiben gyakran betegeskedik, de húszéves korában férjhez megy egy gazdag emberhez, és boldog házasság után, negyvenkét éves korában, lelki megrázkódtatás következtében meghal.

Hszi-men Csing megkérte a halottkémet, válasszon egy alkalmas napot a temetésre, mire az lapozgatni kezdett a kalendáriumban, s végül a sírásáshoz a tizedik hónap nyolcadik napját, a temetéshez pedig a tizedik hónap tizenkettedik napját jelölte ki.

Keleten már pirkadt, amikor Hszi-men Csing a kapuhoz kísérte a körzeti halottkémet. Fáradt volt és elcsigázott, de alvásra már gondolni sem lehetett. Még egy egész sor rendelkezést kellett kiadnia. Lóhalálában szolgákat menesztett a négy égtáj felé, hogy értesítsék a rokonokat a halálesetről. Taj A-ert vágtaiban küldte el az Oroszlán utcai üzletbe, Pen Szét pedig egy másik, a városi sáncon kívül eső boltba, és hatalmas tétel fehér gyászkelemét hozatott velük. Egy másik küldöncöt sietve útnak indított Cson mesterhez: jöjjön azonnal, és mindjárt hozzon vagy tizenkét szabóinast. Egy harmadik küldöncöt elszalasztott a jamenbe: jelentse, hogy gazdája haláleset miatt nem jelenhet meg az ülésen.

A nagy zűrzavar közepette Hszi-men Csingnek hirtelen eszébe jutott: teljesen megfeledkezett róla, hogy megfestesse az elhunyt arcképét. Odahívatta Laj-paót, bizalmas szolgáját.

– Tudnál-e valahol egy derék művészt, aki megfestené hatodik feleségem hű arcmását?

– Han mestert ajánlanám, ő már különböző falfestményeket szállított nekünk. Azelőtt császári szolgálatban állt, s el kell ismerni, kitűnő arcképfestő.

– Helyes, akkor szaladj el érte gyorsan, és hozd ide.

Az álmatlanul töltött éjszaka megannyi izgalmas és kimerítő eseménye után Hszi-men Csing rossz hangulatban volt. Szidta a cselédlányokat, s fenéken rúgta hol az egyik, hol a másik szolgát. Amikor pedig nem volt parancsok osztogatásával vagy szitkozódással elfoglalva, ott térdepelt a felravatalozott halott mellett, és hangosan jajveszékelve, gátlástalanul

átengedte magát a fájdalomnak. Meglátszott rajta az átvirrasztott éjszaka, nem mosdott, nem fésülködött, és még egy falatot sem evett. Holdasszony ezt nem tudta tovább nézni.

– Teljesen felőrlődik – mondta a többi asszonynak. –A halottak örökre elmennek, siránkozással nem támaszthatjuk fel őket. Se vége, se hossza ennek a kiáltozásnak és sopánkodásnak. Már három éjszaka le sem hunyta a szemét, nem mosdik, nem fésülködik, bele sem kóstolt a reggeli levesébe, s ráadásul az egész éjszakán át tartó rengeteg izgalom, ezt senki emberfia ki nem bírja, még ha vasból vannak is az idegei. Ha így folytatja, összeroppan a kimerültségtől.

Az utolsó szavaknál belépett a fiatal Csen. Egy vég új fehér kelmét hozott a hóna alatt.

– Itt hozom a gyászruhákhoz és gyászszebkendőkhöz való anyagot – szólott Holdasszonyhoz. – Mindenki annyit vágjon le belőle, amennyire szüksége van.

Holdasszony elvette tőle a vásznat, majd e szavakkal fordult hozzá:

– Legyen szíves, menjen el hozzá, és kérje meg, jöjjön ide, és egyen néhány falatot! Már délfelé jár, s ő még sem egy falat ételt, sem egy korty teát nem vett magához.

– Nem szeretném felbosszantani – háritotta el magától Csen a megbízást. – Az előbb majd agyonrugdosta azt a fiút, aki reggelizni hívta.

– Ha maga nem vállalja, majd másvalakit küldök –mondotta Holdasszony, és magához hívatta Taj A-ert.

– Gazdád tegnap este óta üres gyomorral jön-megy közöttünk. Vidd oda neki a reggelit, és feltétlenül bírd rá, hogy végre egyék valamit.

– Egymaga semmi esetre sem akar majd enni, de ha idehívatjuk két barátját, Jing és Hszie Hszi-ta bácsit, és reggelit hozatunk nekik, úgy fogadni mernék, hogy velük tart – vélte a ravasz szolgál.

– Igazad van, te igazán tudod – válaszolta Holdasszony mosolyogva. – Befészkelted magad a belsejébe, mint holmi féreg, jobban ismered a furcsaságait, mint mi valamennyien együttvéve. De miből gondolod, hogy velük enne?

– Nem nehéz kitalálni. Jing és Hszie úr a legjobb barátai, akik nem

hiányozhatnak sem a kisebb, sem a nagyobb mulatságokról. Mindig jókedvre derítik, bármilyen rossz hangulatban volt is előtte.

Holdasszony megfogadta a legény tanácsát, nyomban elküldte Csin-tungot a két cimboráért. Azok hamarosan meg is jelentek, bevezették őket a homlokzati fogadóterembe, ott leborultak az elhunyt lélektáblája előtt, és ahogy az már illik, fájdalomukról rövid jajveszékeléssel tettek tanúbizonyságot. Egyre csak azt hajtogatták: „Ó, kedves, jó, szelíd sógornőnk!”

– Ó, ezek az átkozott szószátyárok! – sziszegte a függöny mögött hallgatózó Aranylótusz a mellette álló Harmadiknak. – Mi talán nem vagyunk kedvesek, jók és szelídek?

A két cimborá időközben felállt, Hszi-men Csing köszöntötte s bevezette őket egy oldalsó helyiségbe, ahol még Meleg mester is hozzájuk csatlakozott.

– Voltaképpen mikor halt meg? – tudakolta Éhenkórász Jing.

– A negyedik őrjárat idején, úgy reggel két óra tájban.

– Milyen furcsa! Épp abban az időben különös álmot láttam. Azt álmodtam, küldöncöt küldtél hozzám, s ünnepi lakomára hívtál. Sietve elindultam hozzád. Ünnepi vörösbe öltöztél, s két, úgyszólván teljesen egyforma jáde díszcsatot mutattál nekem. „Milyen kár, hogy az egyik kettétört” – mondottad. Én hosszan, alaposan szemügyre vettem a csatot, majd így szóltam hozzád: „És ami a legsajnálatosabb, épp a jádeből való tört el. Pedig nem is jáde, hanem közönséges zsírkő.” Ezzel felébredtem, s mindjárt tudtam, hogy álmom valami rosszat jelent. Feleségem megkérdezte, miért sóhajtottam fel álmomban. Azt feleltem, várjon reggelig, akkor majd megtudja. Mikor aztán az imént inasod fehér gyászruhában állított be hozzám, mindjárt tudtam, mit jelentett az álom.

Hszi-men Csing elgondolkozva hallgatta barátját.

– Milyen különös, ma éjjel én is valami hasonlót álmodtam – mondotta. – Ti barátom hat díszcsatot küldött nekem a keleti fővárosból, és útközben éppen a legszebb kettétört. Midőn felébredtem, és álmomat elmeséltem Holdasszonynak, Jing-csun jött futva, és jelentette, hogy szegény hatodik feleségem épp az imént elhunyt.

Újból hevesen megrázta a fájdalom, majd szomorú elmélkedésbe kezdett jövő életének céltalanságáról.

– Csak tudnám, mit követtem el, hogy ennyire lesújt rám az ég! – kiáltott fel kétségbeesetten. – Előbb elveszi gyermekemet, azután szeretett feleségemet. Mi hasznom belőle, ha annyi a pénzem, hogy akár a nagy mennyei szekeret is megrakhatom vele? Nem pótolja az elveszett boldogságot. Nem, többé semmi kedvem az élethez!

– Kedves barátom, megértem fájdalmadat – nyugtatta Éhenkórász Jing –, de gondolj azokra a kötelességekre is, melyeket az élet támaszt veled szemben. Nagy családod van, fontos hivatalt töltesz be, nagy jövő áll előtted, számos ember úgy tekint fel rád, mint a Taj-san csúcsára. Támaszuk és pártfogójuk vagy. Mi lenne feleségeiddel, ha most hirtelen meghalnál? Te máskor mindig olyan okos vagy, és nem szorulsz mások tanácsára. Helyes, sirasd el idő előtt elköltözött hatodik feleségedet, imádkoztass ünnepélyesen a lelki üdvéért, rendeztess méltó temetést, de azután félre a gyásszal, térj vissza az életbe!

Szavai megtették a kívánt hatást. Hszi-men Csing letörölte arcáról az utolsó könnycseppet, és a teáscsészéért nyúlt. Majd utasította Taj A-ert, rendeljen a konyhán Éhenkórász Jing, Hszie Hszi-ta, Meleg mester és az ő számára bőséges reggelit.

HARMINCKETTED IK FEJEZET
*Han mester megfesti a halott arcképét.
Su-tung szolga dagadó vitorlával
titokban elhajózik*

Miközben Hszi-men Csing a nyugati oldalszárnyban felállított nyolcszögletű asztal mellett üldögélt – a régi asztaltársaság a fiatal Csennel, Han Tao-kuo üzletvezetővel és Holdasszony két fítestvérével, akik azért jelentek meg, hogy kifejezzék együttérzésüket, immáron nyolc személyre szaporodott –, Laj-pao kíséretében beállított Han, a festő. Hszi-men Csing a társasággal együtt elvezette a nagyterembe, a függönyökkel elrekesztett ravatalhoz. A művész kissé fellebbentette a halott arcát takaró Ezer Ősz lobogóját, egy ideig elmélyedten tanulmányozta a sima arcvonásokat, melyek a hosszas emésztő kór ellenére sem mutattak semmiféle elváltozást, éppen ellenkezőleg, eltekintve a viaszsárga arcszíntől, olyan élőnek, bájosnak hatottak, hogy látásukra Hszi-men Csing újból elérzékenyült.

Han mester most kabátujjának zsebéből előhúzta az ecsetet, felnyitotta festékesdobozát, s munkához látott: a selyemmel bevont képtekercset, melyet a művész magával hozott, Laj-pao és Csin-tung tartotta.

A jelenlevők áhítatos csendben körülállták, és feszült figyelemmel követték művészkézének fürge mozdulatait.

– Mester, az arc, melyet maga előtt lát, egy betegnek az arca – jegyezte meg Éhenkórász Jing. – Azelőtt teltebb és még bájosabb volt.

– Tudom – válaszolta Han. – Ha nem tévedek, egyszer már láttam. Nem ő volt, aki az ötödik hónap utolsó napján az Öt Szent Hegy Templomában áldozatot mutatott be, és füstölőt égetett?

– De igen – erősítette meg Hszi-men Csing. – Akkor még egészséges, üde asszony volt. Adja legjobb tudását, mester! Két képet szeretnék róla, egy mellképet és egy egészalakosat. Jutalma tíz ezüstuncia és egy vég selyem.

– Parancsára! Teljesen megbízhat bennem – válaszolta Han mester, és kétszeres buzgalommal folytatta munkáját. Először a mellképet készítette el; osztatlan csodálatot keltett. Mily jádesima lágyság, mily virágszirom szende báj az arcvonásokon, mily természetes, üde színek! Hszi-men Csing

módfelett megörült, s Taj A-ert nyomban elküldte a hátsó lakosztályokba a kész képpel, hogy bemutassa az Elsőnek meg a többi asszonynak.

– Gazdám kéri, mondják meg véleményüket – adta át a szolga Hszi-men Csing üzenetét. – Amennyiben úgy vélik, hogy a kép valamelyest is eltér a valóságtól, legyenek szívesek, és közöljék, hogy a művész kijavíthassa.

– Nagyon hízelgő a kép – jegyezte meg Aranylótusz ajkbiggyesztve. – Meglehet, hogy fiatal korában így nézett ki, de mint Hszi-men Csing felesége... Azért csak hadd hajlongjon a kép előtt. Szeretném tudni, minket, többi asszonyokat is lefestet-e, ha majd meghalunk? Mi is jogosan igényelhetnénk.

– Kétségtelen, csak legjobb napjaiban nézett ki ilyen remekül – csatlakozott Meng Jü-lou és Li Csiao-er is Aranylótusz megállapításához. – Egyébként az ajka sosem volt ilyen telt, hanem sokkal keskenyebb.

– Bal homlokrésze magasabb, szemöldöke jobban ívelt – vélte Holdasszony. – De a művész mindezek ellenére pompásan eltalálta.

– A művész látta őt egyszer az Öt Szent Hegy Templomában füstölőégetés közben – magyarázta Taj A-er –, s emlékezetében megragadtak akkori vonásai.

Most egy szolga lépett be, a képért jött. Jelentette, hogy itt van Csiao szomszéd, ő is látni szeretné. Így hát Taj A-er a képet ismét visszavitte a homlokzati terembe.

– A hölgyek úgy vélik, ajka keskenyebb volt, bal homlokrésze magasabb, szemöldöke íveltebb – közölte a művésszel.

– Ezen könnyen segíthetünk – válaszolta az. Megragadta az ecsetet, s néhány vonással végrehajtotta a szükséges változtatásokat.

– Olyan természetes, mintha élne – dicsérte Csiao szomszéd az alkotást. – Csupán az hiányzik, hogy lélegezzék.

Hszi-men Csing boldogan kifizette a mesternek az ígért tiszteletdíjat, ráadásul gazdagon megvendégelte, a színültig telt poharat háromszor is saját kezűleg nyújtotta át neki. Megkérte, mindenekelőtt végezze el a mellképen az utolsó ecsetvonásokat, hogy mielőbb helyére kerülhessen, a nagyteremben, a lélektábla fölött. Az egészalakos képet készítse el odahaza, kényelmesen. Ábrázolja a kép a halottat legszebb ünnepi díszruhájában, s azután, ha majd kikísérik, vigyék a koporsó előtt.

Ezen az éjszakán Hszi-men Csing a nagyteremben paravánoktól körülvevett egyszerű, háncsgyékény fekhelyen ütötte fel tanyáját. Csak reggel ment át Holdasszony lakosztályába, hogy megmosakodjék és megfésülködjék.

A harmadik napon, tömegnyi rokon és ismerős jelenlétében, továbbá a körzeti halottkém, Hszü segédletével, ünnepélyesen koporsóba helyezték a holttestet. A szertartást ünnepélyesebbé tette az Irgalmasság Kolostorából jött boncok csoportja, imával, énekkel; ők szolgáltatták a gyászzenét is. Felállították a Buddha-szobrot, a jelenlevők áldozatot mutattak be, rengeteg füstölőt és halotti pénzt égettek. Miután a teljesen felöltöztetett holttestet beágyazták a koporsóba, még további négy ruhát is mellé helyeztek. A szájába egy jókora gyöngyszemet tettek, a koporsó fenekére pedig, minden egyes sarokba, kis csomag tört ezüstöt helyeztek. Mindezt annak ellenére, hogy Hszi-men Csinget az idősebb Hua lebeszélte az effélékről, mondván, a drága holmikat előbb-utóbb úgyis kilopják. Azután a koporsót leszögezték az Örök Élet Szögeivel, s a szertartás általános zokogás és jajveszékélés közepette véget ért.

Az első gyász hét utolsó napjaiban az Irgalmasság Kolostorából tizenhat bonc jött a házba, és a buddhista rítusok szerint elvégezték az ünnepélyes gyászszertartást. Még ugyanazon a napon beállított a Nefritcsászár Templomának főpapja, Vu is, hogy együttérzéséről biztosítsa a ház urát. Ez alkalommal mindjárt kikötötte, hogy a második heti házi ájtatosságokat az ő templomában, a taoista szertartások szerint tartják meg. Hiszen az ilyen házi ájtatosságok csinos jövedelmet jelentettek a papok számára, s most a főpapnak résen kellett lennie, nehogy mások zsebeljék be a hasznot.

Hszi-men Csing a négy gyász hét alatt, egészen a temetésig, éjszakáról éjszakára levegős fekhelyén, a koporsó mellett hált, majd reggel felkereste az Első hálósobáját. Mindaddig, míg felkelt, kedvenc inasa, a fiatal Su-tung teljesített mellette szolgálatot, a fekhelyet viszont Nefritfuvola szobalány szedte fel reggelente. Ez bizonyos idő után közelebb hozta egymáshoz Su-tungot és Nefritfuvolát, s amikor Hszi-men Csing reggel felkelt s visszavonult a hátsó lakosztályokba, ők gondtalan csevegésbe és szerelmes enyelgésbe kezdtek.

Egy reggel, a második gyász hét vége felé, Hszi-men Csing szokatlanul korán kelt. Még aludt az egész ház. A szobalány és az inas élt a kedvező alkalommal, belopakodtak a parkbeli könyvtárpavilonba, hogy ott titkon, s mint hitték, zavartalanul, szerelmeskedéssel töltsenek egy órácskát. De ezen a

reggelen véletlenül Aranylótusz is korábban kelt, mint máskor, s abban a reményben, hogy végre egyszer egyedül találja Hszi-men Csinget, a homlokzati terem felé vette útját. A fekhely azonban legnagyobb csodálkozására üres és rendetlen volt, s a teremben sehol egy teremtet lélek. Kifordult tehát az ajtón, s elindult a női lakosztályok felé. Útközben össze-találkozott Hua-tung legénnyel, aki éppen az udvart söpörte.

– Hé, legény, tedd már félre azt a seprűt, és intézz el nekem valamit! – szólt oda a fiúnak. – Menj el gazdád vejéhez, s kérj tőle egy kevés fehér selymet, ugyanis anyámnak nincs még gyászskabátja. Ma hazamegy, és szeretné mindjárt magával vinni.

– Bizonyára alszik még, de azért mindjárt elszaladok hozzá – válaszolta az inas, s a seprűt szófogadóan a sarokba állította. Kis idő múltán visszajött, és jelentette:

Csen úr üzeni, hogy az anyagkiadás nem az ő hatáskörébe tartozik. Forduljon Pen Széhez vagy Su-tunghoz, ők ketten kezelik az anyagraktárt. Ilyen korai órában Pen Sze még nyilván házon kívül tartózkodik, így valószínűleg csak Su-tung érhető el.

– Hol az ördögben bujkál az a fiú? Menj és keresd meg!

– Épp az imént ment errefelé, a park irányába. Feltehetően a könyvtárpavilonba igyekezett, ugyanis ott helyezték el a gyászkelmeraktárt.

– Igen? Akkor majd magam nézek utána. Épp arra visz az utam. Te csak söprögess tovább nyugodtan.

S ezzel sietve elindult a park felé. A könyvtárpavilonhoz érve, odabentről vidám nevetést és kuncogást hallott. Hirtelen belökte az ajtót, s lám, a kereveten ott feküdt az inas a szobalánnyal szorosán összefonódva.

– Szép dolgokat műveltek itt! – ripakodott az ijedten szétrebbenő s reszketve lába elé omló, rajtakapott párocskára. Aranylótusz egy ideig szótlánul, ajkán fagyos, gúnyos mosollyal mustrálgatta őket.

– Szaladj, hozz nekem egy gyászskabáttra való fehér selyemdarabot meg egy gyászfőkötőre való kevés vásznat! – parancsolt rá a legényre szigorúan. Az szófogadóan eltűnt a raktárban, s kisvártatva megjelent a kívánt holmival. Ezalatt Aranylótusz egyetlen szóra, egyetlen pillantásra sem méltatta a földön térdeplő, megrémült leányt. De még akkor sem nézett az ijedten mögötte baktató szobalányra, amikor már, hóna alatt a kelmezsomaggal, pavilonja felé

lépdelt. A leleplezett Nefritfuvola nem tágitott mellőle, míg csak be nem értek a szobába, ott ismét földre vetette magát Aranylótusz előtt, s könnyörögve kérte, ne árulja be Hszi-men Csingnek.

– Először is valld be az igazat, te nyomorult szuka! –förmedt rá Aranylótusz. – Hányszor szeretkeztél vele?

Miután a szobalány biztosította róla, hogy először történt, s hogy csak az utóbbi gyásnapokban, a homlokzati fogadóteremben teljesített közös szolgálat révén került közelebbi kapcsolatba a legénnyel, Aranylótusz így folytatta:

– Azt szeretném, ha megbocsátanék neked, és nem árulnád el. Nem bánom, legyen meg a kívánságod, de csak három feltétellel.

– Kérjen, asszonyom, bármit! Mindent megteszek! –könyörgött a szobalány.

– Tehát először is: mától kezdve pontosan beszámolsz nekem mindenről, ami úrnőd, az Első lakosztályában napközben történik. Ha megtudom, hogy valamit elhallgattál előlem, utólag elárullak. Másodszor: bármit kérek tőled, engedelmeskedned kell. Harmadszor: mondd meg nekem, hogyan lehetséges, hogy úrnőd oly sok évi meddőség után újból teherbe esett?

A sarokba szorított Nefritfuvola, kénytelen-kelletlen, a legapróbb részletekig kitálalta Pi apáca varázsitalának titkát. Aranylótusz pontosan emlékezetébe véste a hallottakat, majd futni hagyta a lányt. Az valóban hallgatott az ügyről, viszont a fiatal Su-tung, aki nem sok jót várt a fagyos mosolytól, mellyel a félelmetes Ötödik végigmérte, jobbnak látta még azon a reggelen titokban kereket oldani. Szentül meg volt győződve róla, hogy az aznapi leleplezés következtében mindörökre leszerepelt Hszi-men Csing házában, inkább időben elmenekült hát a biztos verés elől. De előbb még különböző fehéreneműféléket lopott a fehéreneműs kamrából, ahová szabad bejárása volt. Valamicske készpénzzel is rendelkezett, minthogy már korábban összekuporgatott tíz unciát. Ennyi viszont kevés volt a tervezett szökéshez. Így támadt az az ötlete, hogy Fu bizományostól további húsz unciát csal ki azzal, hogy Hszi-men Csing parancsára kéri a pénzt, akinek megbízásából az egyik városi sáncon túli üzletben további tétel gyászruhákra való fehér kelmét kell vásárolnia. Minthogy ez idáig valóban Su-tung intézte gazdája megbízásából a kelmevásárlásokat, a bizományos vonakodás nélkül kifizette a húsz unciát. Ily módon Su-tung bőven ellátva készpénzzel,

egyenesen a kikötő felé vette útját, helyet foglaltatott magának egy utazódsunkán, melynek úticélja szülővárosa, Szucsou volt.

Eltűnését azonban néhány órával később felfedezték. Hszi-men Csing két főeunuch barátja, Pi és Liu ezen a délelőttön egy hatalmas tálcá áldozati ételt, áldozati bort és halotti pénzt küldött a házba, s egyúttal bejelentették, hogy az elkövetkező napok egyikén maguk is látogatást tesznek nála. Hszi-men Csing, hogy megtakarítsa nekik a fehér ruhák beszerzésével járó tetemes költségeket – illendőségből a látogatók is gyászruhában jelennek meg a gyászoló házban –, udvariasan saját készletéből akart egy tételt a rendelkezésükre bocsátani. Ám a kelmeraktár kulcsát legutóbb Su-tung őrizte. Keresni kezdték az egész házban, de sehol sem találták.

Ekkor jelentkezett Fu bizományos, és elmondta, hogy a keresett szolgálkora délelőtt nála járt, és Hszi-men Csing úrra való hivatkozással húsz unciát vett fel tőle, hogy a városi sáncon túl valamelyik üzletben gyászelmét vásároljon.

Hszi-men Csingnek efféle megbízásról természetesen nem volt tudomása, ezért kiküldte embereit, érdeklődjenek a városi sánc előtti üzletekben, nem látták-e az eltűnt legényt. De az emberek eredmény nélkül tértek vissza. Ekkor Holdasszony megmakacsolta magát, s így szólt Hszi-men Csinghez:

– Itt valami nincs rendjén. A fiú valami ostobaságot követhetett el, s a húsz unciával a zsebében kereket oldott. Nézzess csak utána a fehéreneműraktárban, hátha még más is hiányzik.

Hszi-men Csing elküldött a fehéreneműraktárba, s az asszony gyanúja beigazolódott. A raktár kulcsa, mely legutóbb a szökevény őrizetére volt bízva, békésen ott lógott az ajtó mellett a falon. De amikor kinyitották és átvizsgálták a nagy fehéreneműs szekrényt, kiderült, hogy egész csomó fehérenemű hiányzik. Hszi-men Csing feljelentést tett a városi poroszlóknál, és elfogatási parancsot adatott ki a hűtlen fiú ellen. Az eset alaposan felizgatta, mert Su-tung volt a kedvenc szolgálkója, s teljes bizalmát élvezte.

A gyásznapi zűrzavaros, fárasztó eseményei megviselték, és nagyon ingerlékeny hangulatban volt. Napokon át, kora reggeltől késő estig, nem akart vége szakadni a rengeteg részvétnyilvánító látogatásnak, a reprezentálásnak, kínálgatásnak és ivásnak, a napjában ki tudja hányszori átöltözésnek, az ünnepélyes áldozatbemutatásnak, gyászszertartásnak, nem is szólva a szomorújátékokról, melyeket végig kellett néznie. S mindehhez még

az otthoni bosszúság!

Végre elérkezett a tizedik hónap nyolcadik napja. Hszi-men Csing kiment a családi temetkezési helyre, hogy jelen legyen a Hszü halottkém vezette sírásási szertartásnál. Közben odahaza a Csodás Örömök Teljének Kolostorából jött papság elhadarta az ennyi meg ennyiedik buddhista könyörgést. Másnap azután odakint hozzáláttak a gyékénysátrak felállításához, hogy azokban helyezték el és vendégeljék meg a temetés napjára érkező gyászoló vendégeket. Továbbá hatalmas élelmiszer- és borkészletet hordtak ki, és az egyéb előkészületek is megtörténtek.

A temetést megelőző napot egész sor, az alkalomhoz illő színdarab bemutatásával töltötték, melyek mind az emberi lét végső kérdéseivel foglalkoztak; ilyen volt például „A bölcs Csuang-ce lepkeálma”, a „Szilvavirág a hóban”, meg a bölcs „Lao-ce fekete ökrön lovagolva eltűnik a Hanku hágón át”, meg „A hős a barlangban varázskardjával agyonsújtja a sárga sárkányt”, és más efféle misztériumjáték.

Azután beköszöntött a nagy nap, tizedik hónap tizenkettedike: a temetés napja. Hszi-men Csing erre az alkalomra barátjától, Csou folyami prefektustól ötven fegyverest kért; tízet, hogy a házat őrizzék, negyvenet pedig, hogy lóháton, íjjal és nyíllal felfegyverkezve, a koporsótól jobb- és baloldalt felsorakozva, a halottat kikísérjék a városból. Ezen az ötven fegyveresen kívül a körzeti jamen is rendelkezésére bocsátott egy húszfőnyi őrseget, tagjai a menet mellett haladtak, az ő feladatuk volt szabaddá tenni az utat. További húsz ember odakint a családi temetkezési hely bejáratánál állt őrt.

Ezen a napon már kora hajnalban lónyertéstől és kocsizörgéstől visszhangoztak a környező utcák és utak; egymás után érkeztek messzi körzetből az alacsonyabb és magasabb rangú mandarinok, rokonok és ismerősök, barátok és szomszédok, hogy csatlakozzanak a temetési menethez. A házbeli asszonyokat, valamint a rokonok és ismerősök feleségeit száznál több gyaloghintó vitte, ehhez csatlakozott még néhány tucat kisebb hintó komornákkal és a különböző virágudvarok lakóival. Hszi-men Csing valamennyi felesége, továbbá egész háza népe részt vett a temetési menetben, csupán Szun Hszüe-o maradt otthon Vang és Pi apácával, ők vigyáztak a házra, míg Ping-an a tíz fegyveressel a kapunál rostokolt.

A temetési menet irányítója úgy reggel nyolc óra tájban adta meg a jelt egy

magas deszkaemelvényről a hatvannégy tehervivőnek a koporsó felemelésére: nyolcat dobantott egy fadoronggal, mire a beláthatatlan menet lassan megindult.

Legelől hosszú sorban feliratos zászlókat, háromszögletű díszlobogókat s megannyi elégetésre szánt aranyozott és ezüstözött kartonból készült alakot és tárgyat vittek. A koporsó előtt egy csoport bonc lépdelt – az Irgalmasság Kolostorának papjai –, ők szolgáltatták a gyászzenét. Közvetlenül a koporsó mögött Holdasszony, valamint Hszi-men Csing többi feleségének gyaloghintaja haladt, majd beláthatatlan sorban a gyászmenet többi részvevője. A fiatal Csen, aki a gyászidő alatt mindvégig a fiúutód szerepét töltötte be, gyalog lépdelt a koporsó mellett, egyik kezét a koporsóállványon nyugtatva, mintegy jelezvén, hogy kegyeletes fiúgyermekhez illően, maga is vinni segít.

Verőfényes, tiszta őszi nap volt. Nem csoda, hogy az utcákat, melyeken a menet áthaladt, zsúfolásig megtöltötte a nép. Az emberek egytől egyig eltátották a szájukat a csodálattól, és mind egyetértettek abban, hogy ilyen gyönyörű temetést már rég nem láttak.

A keleti utat elhagyva, a menet vezetőjének intésére mindenki megállt. A Nefritcsászár Templomának főpapja, Vu, aki négy erős férfi vállán nyugvó hordszéken trónolva, messze a többi részvevő feje fölött lebegett – sötétvörös papi öltözéke fölött ötszínű darutoll átvevő, fején a kilencemeletes villám- és mennydörgésfőveg, lábán cinóbervörös, magasra ívelő kettőscipő, kezében az elefántcsont felirattáblácska –, most oldalra kanyarodott, és Hszi-men Csing intésére hirtelen kibontotta az elhunytnek Han mester által festett egészalakos képét. Majd a főpap, miközben a fiatal Csen helyettes fiúutód minőségében a kép előtt letérdepelt az út porába, messze csengő hangon s a közelben tartózkodó legközelebbi hozzátartozók számára jól érthetően, hosszú magasztaló beszédet tartott az elhunyt emlékére.

– ...noha lelke már felszállt a tiszta légbbe, s teste visszatér a földbe, e hű képben tovább él majd mind a mai, mind az elkövetkező nemzedék emlékezetében – így fejezte be hosszú beszédét, s magasan feltartotta a képtekercset.

Miközben leszállt magas trónjáról, és helyet foglalt gyaloghintájában, a zene hatalmas dübörgéssel és lármával ismét rázendített, a meneten pedig, mely egyidejűleg újból lassan megindult, égbe csapó s a földet

megreszkettető hangos sírás és jajveszékelés hömpölygött végig. A déli városkaputól Hszi-men Csing és a többi gyászoló férfitárs, aki eddig gyalog jött, az út hátralevő részét lóháton vagy kocsin tette meg. Csak a fiatal Csen, a helyettes fiúutód, volt kénytelen továbbra is gyalog menni, kezét a koporsón nyugtatva, míg csak célhoz nem értek.

A családi temetkezési hely bejáratánál Hszi-men Csing barátja, Csang, a bal oldali tábor parancsnoka, kétszázfőnyi díszőrséget állított fel, a zenekar tompa dobpergéssel és harsogó gongütésekkel fogadta a megérkező gyászmenetet.

A papok előbb áldozatot mutattak be az anyaföldnek, majd déltájt lassan leengedték a koporsót a Vágyak Barlangjába, azután az ünnepség odakint nagy és lármás tömegegyütésével ért véget a gyékénysátrak alatt. A temetésről visszaérve a lélektáblát, mely eddig a homlokzati fogadóteremben volt felállítva, még át kellett vinni, és méltó keretek között elhelyezni az elhunyt időközben alaposan kitakarított és átfüstölt hálósobájába. Legvégül Hszü halottkémnek volt még egy feladata: áldozatot mutatott be a ház védőszellemeinek, majd tisztára söpörte a küszöböt, és varázsigéket erősített fel mindenfelé, hogy hatástalanná tegye az esetleg még ott ólálkodó gonosz befolyásokat. A temetési szertartás méltó megrendezése érdekében felfogadott megannyi személy közül öt uncia jutalommal a zsebében és egy vég ruhaszöveggel a hóna alatt ő hagyta el utolsónak a házat. Ezzel véget is ért a négy hétig tartó és mérhetetlen összeget felemésztő ünnepség.

Miután estefelé elvonultak az utolsó vendégek, és a házba újból nyugalom költözött, Hszi-men Csinget valami ellenállhatatlan erő Ping pavilonjába hajtotta. Ezt az éjszakát az ő hálósobájában akarta tölteni, a középső falon elhelyezett lélektábla előtt.

A tábla alatt, az állvány párkányán nyugodott Ping kartonra felfeszített mellképe, mellette a falon az egészalakos kép. A szoba berendezése még ugyanolyan volt, mint annak idején, lakója életében. Az ágy frissen áthúzva, rajta a régi vánkások és takarók. A széktámlákon ruhadarabok, melyeket Ping asszony viselt egykor; az öltözőasztalkáról egyetlen tárgy sem hiányzott, minden ott volt, amit fésülködéshez, arcának rizsporozásához és kifestéséhez használt; amott meg két bábajos szaténpapucs kandikált elő, melyek egykor kecses „aranyliliomait” fedték. Az asztalon, az ezüstlámpa mellett kedvenc vázája, benne friss virágok. És emitt, az ágy mellett az alacsony tálalóasztalka, rajta az ezüst gyümölcstartó és süteményestálka, meg a két

aranykehely, melynek édes nedűjéből elalvás előtt oly gyakran kortyoltak még egy utolsót.

Mindezen meghitt tárgyak látása kimondhatatlan fájdalommal töltötte el Hszi-men Csinget, és forró könnyeket csak a szemébe. Sójájtva nyúlt végig a fal mellett, a lélektáblával szemben az alacsony fekhelyen, melyet Jing-csun szobalány ágyazott meg neki – Hszü-csunt, a második szobalányt, már átvette Li Csiao-er. Sokáig feküdt ott, nyugtalanul hánykolódva, tekintetét mereven a rézsút beeső holdfénytől kísértetiesen megvilágított képre szegezve, míg a jótékony álom meg nem váltotta szomorú önmarcangolásától.

Amikor másnap behozták a reggelit, második terítéket is kért láthatatlan szerelme számára, és régi szokása szerint mindenből kiosztott egy keveset Ping érintetlen tányérjára, miközben olyan szavakat mormolt az üresen álló szék felé, mint például „Tessék, fogj hozzá!” – teljesen úgy viselkedett, mintha élő ember ülne mellette.

A szobalány és a dajka tátott szájjal, meghatottan figyelte furcsa viselkedését. Ugyanez a játék másnap reggel is megisméltődött. Három éjszakát töltött egymás után halott hatodik feleségének hálószobájában.

A harmadik éjjelen – már későre járt az idő – megkívánt egy csésze hideg teát. Egész délután látogatói voltak, megvendégelte őket, és meglehetősen ittas állapotban tért nyugovóra. Égő torka valami üdítő italra vágyott. Jing-csun szobalány már mélyen aludt, nem hallotta kiáltását, ezért a fiatal dajka, Zsu-ji kelt fel, s indult a kért üdítő italért.

Miközben, az ágy előtt térdepelve, egyik kezével közvetlenül Hszi-men Csing szájához tartotta a csészét, a másikkal, mintegy véletlenül, végigsimított a férfi testére boruló takarón, Hszi-men Csing ereiben már a könnyed érintésre is száguldozni kezdett a vér, és érzéki vágyra gyúlt. Magához húzta a dajkát, karját a nyaka köré fonta, s szája az ajkára tapadt. Az asszony csendben tűrte, s a néma gyengédséget ugyanolyan némán viszonzta: lágy szorítással szívni kezdte a férfinak ajkai közt játszadozó nyelvét, ily módon adván jelét titkos beleegyezésének. Hszi-men Csing most szótlánul lehúzta Zsu-ji vékony hálóingét, s magához vonta őt a takaró alá. Hónapokig tartó önkéntes lemondás után a természet újból megkövetelte jogait.

Csak miután a felhő már megszabadult csapadékterhétől, mert Zsu-ji

először megszólalni.

– Uram, ön figyelemre méltatta jelentéktelen cselédjét – kezdte halkan –, remélheti-e a cseléd, hogy továbbra is megtűri házában? Boldogan áll majd szolgálatára, bármit is kérjen tőle.

– Légy csak mennél kedvesebb hozzám, gyermekem, akkor meglásd, jó sorod lesz, nem látsz majd hiányt semmiben – felelte Hszi-men Csing, és megcsókolta.

Zsu-ji ezt boldogan vette tudomásul, cseppet sem kérte magát, és szerelmes főnixpár módjára bolond rakoncátlankodásba kezdtek a párnák és takarók között.

Másnap reggel Zsu-ji segített Hszi-men Csingnek az öltözködésnél, ő viszont megajándékozta elhunyt úrnőjének négy aranycsatjával. Jing-csun szobalány a dajka megváltozott viselkedéséből nyomban kitalálta a történetet. Ugyanis míg Zsu-ji addig ügyetlenül és félszegen csetlett-botlott Hszi-men Csing körül, az otthonosan mozgó szobalány mögött, s egyetlen mukkot sem mert szólni annak jelenlétében, most váratlanul elszállt belőle minden félnétség, fellépése magabiztos lett, nem szorult többé idegen segítségre. A szobalány mindjárt tudta, hogy az addig oly félszeg asszony ügyesen beférközött gazdája kegyeibe, s így mit volt mit tennie, megbarátkozott a gondolattal, hogy a dajka ezentúl egyenrangú övele.

Ámde a fiatal teremtés mindezen felül nagyon szerette kicicomázni magát, amivel magára vonta a többi pavilon lakóinak figyelmét, akik a valósághoz még hozzá is költöttek egyet s mást. A szobalányok és inasok hamarosan cinkosan súgtak-búgtak.

HARMINCHARMADIK FEJEZET

*Lin asszony először fogadja
Hszi-men Csinget.
A fiatal Vang rémülten kiszalad
a virágudvarból*

Az a változás, mely Zsu-ji dajkán nemcsak a lényében, hanem külsejében is végbement, természetesen nem kerülte el az Ötödik éles szemét, és nem kellett sokat törnie a fejét, hogy megértse, mi a változás oka.

– Így nem megy tovább, nővérem, neked is bele kell szólnod! – fordult egy szép napon Holdasszonyhoz. – Mégiscsak szemérmertlenség, amit a hátunk mögött művel azzal a nővel. Pontosan így kezdődött annak idején azzal a szolgálóasszonnyal, Huj-liennel is. Ölbe tett kézzel elnéznéd, hogy megisméltődjék az akkori botrány? Mondd csak, milyen arcot vágnánk, ha ezt a közönséges nőszemélyt teherbe ejtené? Egyszerűen kinevetne minket!

Ámde áskálódása Holdasszonynál süket fülekre talált. A haldokló Hatodik intelme lebegett a szeme előtt.

– Óvakodni fogok mindenfajta beavatkozástól – felelte hűvösen. – Mindig engem toltok előre, engem akartok beszéltetni, s amikor aztán nyakunkon a baj, ti kiabáltok a szárazra, engem meg benne hagytok a kátyúban. Már okultam a tapasztalatokból. Ha nem tetszik valami, legyetek szívesek, beszéljete magatok Hszi-mennel.

Aranylótusz erre szó nélkül elvonult. De a legközelebbi alkalommal, amikor Pi apáca megint ott járt náluk látogatóban, titokban áthívta pavilonjába, egy unciát ajándékozott neki, és rendelt tőle ugyanabból a varázsitalból, melyet az apáca Holdasszonynak is megszerzett.

Jóllehet a múltó idő hatására új kedvesének erélyes ölelései nyomán Hszi-men kilentized részben visszanyerte életkedvét, gondolatai még gyakran időztek a halott Hatodiknál.

A tizedik hónap utóján, egy napon déli pihenőt tartva, épp a kerti könyvtár kerevetén heverészett, amikor álmában megjelent előtte. Mintha hirtelen, halkán megcsörrent volna a félretolt gyöngyfűggöny, s belépett volna az asszony. Hosszú, redőkben leomló, lebegő bíborvörös inget viselt, fölötte felhasított, fehér kabátkát. Zilált hajtincsek keretezte viaszsárga arca

gondterheltnék látszott. Könnyű léptekkel odament a fekhelyhez, és így szólt:

– Kedvesem, látni vágytalak, és elmesélni neked, mi történt velem azóta. Igaz, megszabadultam szenvedéseimtől, ellenlábasm azonban az árnybirodalom bírása elé vonszoltatott, s most lakolnom kell bűnömért. De hála közbenjárásodnak, három fokkal enyhítették büntetésemet. Ellenlábasm azonban még így sincs megelégedve. Most rajtad is bosszút akar állni, és el akar vinni magával. Azért jöttem, hogy figyelmeztesselek. Előbb-utóbb te is érezni fogod kezének mérgező munkáját. Légy óvatos! Vigyázz magadra! Ne járj el olyan gyakran hazulról, s ne igyál késő éjszakáig! Szavaimat véd ezerszeresen, tízezerszeresen az emlékezetedbe!

Átölelték egymást, s Hszi-men Csing szeméből könnypatak tört elő.

– Most hová mégy? Beszélj! Hová? – faggatta az asszonyt zokogva, de az szótlánul kibontakozott az öleléséből, és semmivé foszlott.

Felébredve, Hszi-men Csing egy árnyat vett észre a függöny mögött, s nyomban ezután belépett Aranylótusz. Odatelepedett mellé a kerevetre.

– Tehát itt bujkál ez a rég keresett álomszuszék – mondotta az asszony, oldalról rávillantva fürkésző tekintetét. – Hiszen egészen vörös a szemed!

– Lehet, hogy alvás közben az arcomon feküdtem.

– Én meg azt hiszem, inkább a könnyektől.

– Miért sírtam volna?

– Talán eszedbe jutott valaki, aki különösen kedves a szívednek?

– Ostobaság. Nem tudok senkiről, aki különösképpen a szívemben vagy a szívemen feküdne.

– Akkor majd én megmondom. A Hatodik a szívedben, Zsu-ji dajka pedig a szíveden fekszik, minket, többieket, viszont már réges-rég kivetettél a szívedből.

– Milyen bolond ötleteid vannak! – kiáltott fel Hszi-men Csing kényszeredett nevetéssel. – De most beszéljünk komolyan: talán még emlékszel rá, mi volt a Hatodikon legalul, amikor beágyasztátok a koporsóba?

– Miért kérdezed?

– Csak úgy.

– Nos, mindjárt tudtam, hogy gondolatban megint nála jártál. Egyszóval

legalul egy hosszú bíborvörös batiszting volt rajta, fölötte felhasított, fehér selyemkabátka.

Hszi-men Csing gondolatokba mélyedve, mintegy helyeslően bólintott.

– Akkor valóban ő volt – mormogta. Majd hangosan: – Az imént megjelent álmomban.

– Szóval eltaláltam. Az álmokkal ugyanúgy vagyunk, mint a náthával. Ami a szív legmélyén felgyülemlik, azt álmunkban kitüszentjük. Vajon ránk, többiekre is ilyen hűségesen gondolsz majd, ha egyszer meghalunk?

Hszi-men Csing mosolyogva magához vonta, és megcsókolta az ajkát. Az asszony ápolt, pézsma- és orchideaillesztó teste önkéntelenül is lángra lobbantotta könnyen hevülő érzékeit.

– Fuvolázz egy kicsit! – szólította fel Aranylótuszt hanyagul hátradőlve. Az Ötödik boldog örömmel teljesítette kérését. Hiszen titokban egyébre sem vágyott, mint hogy újra felélessze a férfi hajdani, immár kihűlt vonzalmát. Annál nagyobb volt bosszúsága, amikor a legzsongítóbb fuvolázás kellős közepén beállított Éhenkórász Jing.

– Engedd csak be! – parancsolta Hszi-men Csing az inasnak. A változatosság kedvéért mindig örömmel fogadta barátjának vidám társaságát.

– Talán megvárnád, míg elmegyek! – zsörtölődött Aranylótusz bosszankodva. Csak épp annyi ideje maradt, hogy kapkodva rendbe szedje ruháját, és kionsonjon a hátsó kijáraton, amikor máris belépett Éhenkórász Jing.

– Az utóbbi napokban még a színedet sem láttam! – üdvözölte barátját Hszi-men Csing.

– Mindenkinek megvan a maga bosszúsága – sóhajtotta az. – Látogatásokra gondolnom sem lehetett.

– Miféle bosszúságod volt?

– Én szegény fejem, más sem hiányzott, csak az, hogy egy gyerekkel áldjon meg az ég! S még ha nappal jött volna a világra! De nem, a fájdalma az éjszaka kellős közepén lepték meg az anyját, én meg ki az ágyból, rohanvást a bábáért! Amikor szerencsésen visszavágtatok vele, már itt a gyerek.

– Fiú vagy lány?

– Fiú.

– Te ostoba fajankó, ehhez csak gratulálni lehet! És te még bosszúságról beszélsz! És ki az anya? Bizonyára a második feleséged, a kis Csun-hua?

– Eltaláltad.

– Úgy kell neked. Ki mondta, hogy odavedd azt a ledér teremtetést? Képzelem, milyen mérges az első feleséged!

– De még milyen! Ilyenkor, a hideg évszak derekán, kétszeres csapás az efféle családi szaporulat. Egy ilyen gazdag fickónál, mint te vagy, természetesen nem játszik szerepet. Tinálatok az újszülött csupán eggyel több dísz a birtok damasztterítójén. De a magamfajta ember miből tápláljon és ruházzon egy ilyen csöppséget? Honnan vegye a pénzt bábára meg az ünnepi lakomára, melyet harmadnap a megmosdatás ünnepén és illendőségből harmincadikán is meg kell rendeznie az ismerősök és rokonok számára? Egyszerűen bele kell bolondulni. Meglásd, faképnél hagyom a családomat, és meghúzódok egy kolostorban.

– Te meg a kolostor! Ez aztán a remek ötlet! – kiáltott fel Hszi-men Csing, teli torokból nevetve. – Csak próbáld ki a kemény kolostori priccset, úgy vágyódnál a meleg ágy után, mint annak a rendje!

Éhenkórász Jing megütközve hallgatott.

– No, ki vele! Mennyi kell? – bátorította Hszi-men Csing kedélyesen. – Talán segíthetek.

– Ó, ha valóban segítségemre lennél... húsz unciával már kirángatnál a bajból, de természetesen csak adóslevél ellenében fogadnám el. El is hoztam magammal, itt van.

Hszi-men Csing nevetve háritotta el magától:

– Jó barátok között nincs szükség adóslevélre. Hé, menj első úrnődhöz – fordult a szolgálhoz, aki éppen behozta a teát –, és kérd el tőle az egyik ezüstcsomagot az ágya mögötti faliszekrénykéből.

Az inas kisvártatva visszaérkezett a kívánt pénzcsoaggal.

– Itt van, vedd el! Állítólag ötven uncia van benne –szólt Hszi-men Csing Éhenkórász Jinghez, miközben átnyújtotta neki a kis csomagot. – Szung cenzor adta ide egy másik csomaggal együtt; a nagy ünnepi lakomához összegyűjtött hozzájárulásokat tartalmazzák, ugyanis legutóbb a tartományi

hivatalnokok általános kívánságára díszebédet rendeztem a császári legátus, Huang főeunuch tiszteletére. Kérlek, számolj utána, megvan-e az ötven uncia?

Éhenkórász Jing izgatottan felbontotta a csomagot, és utánaszámolt.

– Valamivel több ötvennél – jelentette ki.

– Tartsd csak meg az egészet! A pillanatnyilag fölösleges összeget pedig tedd el „kedvencednek”, akitől nem tudsz megtagadni semmit, kapóra jön majd a kiházásításánál.

Éhenkórász Jing sugárzó arccal, fellengzős szavakkal köszönte meg az adományt.

– De valóban nem fogadsz el tőlem adóslevelet? – kérdezte még egyszer.

– Bolondság! Téged, hozzátartozóiddal egyetemben, úgyszólván családtagnak tekintelek. A te gyereked éppúgy az én gyerekem is. Majd közös költségen felneveljük. Egyébként, ha majd szerencsésen túlesel a harmincadikán, ellenszolgáltatásképpen néhány napra kölcsönadhatod a kis Csun-huát.

– Jaj nekem! – robbant ki Éhenkórász Jing színlelt megütközéssel. – Most szépen csapdába estem!

És zsebében a zsákmányával nevetve elrohant.

Amióta Hszi-men Csing a Hatodik személyében elvesztette azt az asszonyt, akit feleségei közül valóban mélyen és kitartóan szeretett, az egyetlen, aki huzamosabb időre otthonához tudta láncolni, újból felébredt régi nyugtalansága, ismét állandó vendége lett a virágudvaroknak, új kalandokra, új élményekre vágyott; az olyan egyszerű, tapasztalatlan cseléd ölelései, mint amilyen Zsu-ji volt, nem elégítették ki kényes igényeit. Így hát, amikor egyik üzletbarátja, Huang Sze, akinek többször kölcsönzött pénzt kamat ellenében, és akinek nemrégiben különös szívességet tett, viszonzásul a tizenegyedik hónap hatodik napján tartandó vidám mulatozásra hívta meg Cseng anyó virágudvarába, készségesen igent mondott. A vendéglátó gazdán és annak üzlettársán kívül Éhenkórász Jing és Meleg mester is részt vett a dáridón.

A vendégek szórakoztatásáról Cseng anyó két leánya, Kedvencillat és Holdacska gondoskodott, s a fiatalabbik, vagyis Holdacska, különös kegyben állt Hszi-mennél. Az előbbi két lányon kívül még négy fiatal énekeslány is

kínálgatta bájait; jeleneteket adtak elő a „Nyugati szoba” és más színdarabokból, annyi művészettel és oly megható átérzéssel, hogy „felszakadoztak a felhők, és megrepedeztek a kövek”. Később még beállított Ezüstöcske is a közvetlen szomszédságban levő Vu házból. S hogy hamarosan vidám, pajkos hangulat támadt, az legfőképpen Éhenkórász Jing sosem lankadó humorának volt köszönhető.

A késői órákban Hszi-men Csing lopva elhagyta a lármás asztaltársaságot, és Holdacskával elvonult eldugott, kényelmesen berendezett, pézsmá- és orchideaillattól áthatott „tavaszi barlangjába”. Majd a fekhely puha párnái és takarói között olyasvalamit árult el neki a lány, ami felkorbácsolta mohó érzékeit, és új, különleges élvezeteket sejtetett.

- Látta az utóbbi időben Fahéjvirágot? – kérdezte Holdacska váratlanul.
- Részvénytílvánító látogatása óta nem.
- Ó, tudnék róla mesélni egyet és mást.
- Mégpedig?

A lány kis ideig elgondolkodva hallgatott. Majd így folytatta:

– Nem, inkább nem beszélek róla. Különben még szememre vetné, hogy a háta mögött kifecsegetem.

– Kedves gyermekem, bízhat az titoktartásomban. Csak nem leszek olyan balga, hogy eláruljalak!

– Emlékszik még arra a botrányra, melybe a fiatal Vang miatt keveredett? Ön akkoriban szerencsésen kiségitte a bajból. Szóval legutóbb megint összeszűrte a levelet azzal a könnyelmű fickóval, aki már néhány nap óta hét cimborájával – köztük van az ön két barátja, Csu Si-nien és Szun Tien-hua is – ki sem mozdul Fahéjvirágék házából. Már megint egy egész vagyont hagyott nála; s amikor legutóbb pénzsűkében volt, elzálogosította Li anyónál fiatal feleségének bundáját és két arany karperecét.

– Milyen felelőtlen ez a Fahéjvirág! – szidta Hszi-men Csing a lányt. – Annak idején ünnepélyesen megígértettem vele, hogy soha többé nem áll szóba a fiatal Vanggal. S lám, így tartja meg a szavát!

– Ne izgassa fel magát! Még nem fejeztem be. Talán még ön is húzhat valami hasznót a dologból.

- Miféle hasznót?

– De senkinek ne beszéljen róla, még Éhenkórász Jingnek se!

– Ostobaság, hogy képzeled!

– Jól van, akkor hallgasson ide: a fiatal Vang édesanyja, született Lin lány, bár özvegyasszony és harmincöt éves, még most is szép és jó megjelenésű, afféle igazi csábos nőstény róka. Miközben fia a virágudvarokban dorbézol, titokban ő is kalandok után fut. Rendszerint egyik vagy másik apácakolostort választja, mert így imádkozás és böjtölés ürügyén feltűnés nélkül távozhat el hazulról. De tulajdonképpen Ven házasságközvetítőhöz viteti magát, s az öregasszony hajtja fel neki a szeretőket. Aztán itt van még a fiatal Vang tizenkilenc éves kis felesége. Mint tudja, ő Huang főeunuch unokahúga, a nagybácsi az udvarnál szolgál. Bizonyára hallotta már szépségének és műveltségének hírért. Szegényke természetesen nagyon a szívére veszi züllött férjének kicsapongásait. Már háromszor is levágták a kötélről, mikor kétségbeesésében felakasztotta magát. Együgyű elképzelésem szerint ön könnyen megkaphatná előbb Vang anyját, azután a szép menyét.

Ejnye, ez volt aztán a mennyei muzsika! Hszi-men kéjsóvár fülei szívesen hallgatták az effélét, csak úgy dagadt a keble az elragadtatástól és vágtyól.

– Kis csin-csinem – mondotta, gyengéden kebléhez szorítva a lány rizsporos arcoskáját –, ezt nagyszerűen kifundáltad. De mondd csak, honnan tudsz te mindenről olyan pontosan?

– Majd mindjárt elmondom. Egy időben gyakran elhívtak Vangékhoz énekelni, s ilyenkor az embernek sok minden a fülébe jut. Aztán meg olyasvalaki is mesélt róla egyet s mást, aki maga is Ven anyó közvetítése révén került kapcsolatba Lin asszonnyal.

– Ki az a valaki?

– Első szeretőm, aki elvette a szüzességemet: egy fiatal kereskedő a déli tartományokból. Most már csak hébe-hóba látogat el hozzánk, inkább a vakmerő kalandokat hajszolja. Ő az, aki megismerkedett Lin asszonnyal.

– Drága gyermekem, ha továbbra is kedves és ragaszkodó leszel, havi harminc unciát kapsz tőlem. De rajtam kívül senki másé nem lehetsz.

– Nemcsak harmincért, de már húszért is boldogan az öné leszek egyesegyedül.

– Legyen csak harminc.

Mivel még mindketten ruhában voltak, a lábnyi vastag takaró és vánkosréteg alatt lassan melegük lett.

– Nem vetkőzne le, és töltené nálam az éjszakát? – kérdezte a lány.

– Szívesen, de elől keresni fognak minket: aztán meg legutóbb hatodik feleségem szigorúan figyelmeztetett álmomban, hogy ne töltsöm többé virágudvarokban az éjszakát. Hiszen nappal is ellátogathatok hozzád!

Félredobta a takaróréteget, felszólította a lányt, hogy vetkőzzék le gyorsan, majd vállára emelte Holdacska aranyliliomait. Ó, milyen fiatal volt még, milyen zsenge!

*Nádszálkarcsú ifjú nő,
virág, most feselt ki kelyhe,
engedi, a lebegő tavaszi
szél hadd ölelje.*

Miután a felhő kiadta csapadékterhét, gyorsan felöltöztek, s kéz a kézben újból az elülső szobába mentek. A halott figyelmeztetésére gondolva, Hszi-men Csing hamarosan elbúcsúzott a duhaj asztaltársaságtól, és hazavitette magát.

Másnap megbízta Taj A-ert, kutassa fel, hol lakik Ven házasságközvetítőnő, és hozza el mielőbb. Tekintettel arra, hogy az öregasszony annak idején Hszi-men Csing vejének ügyeiben is tevékenykedett, öneki mindenképpen tudnia kellett róla.

Igy tehát Taj A-er a fiatal Csenhez fordult.

– Először végigmegy a Keleti utcán – oktatta ki Csen a legényt –, azután az Emberségesség Hídjánál dél felé fordulsz, a márványkapu irányába, odaérve kelet felé bekanyarodsz a Vang utcába, pontosan az utca közepén egy rendőrőrszobához érsz, az őrszobával átellenben keresztülmegy egy romos kőhídon, elhaladsz egy apácakolostor mellett, nyugat felé felmegy egy meredek utcán, ott a harmadik házban egy babsajtoltot találsz, s közvetlenül mellette, abban a házban, melynek két szárnyas kapuja pirosra van mázolva, ott lakik Ven anyó.

– Ó, uram, nem ismételné el még egyszer? Máris elfelejtettem – kérte Taj

A-er.

A fiatal Csen szívesen teljesítette kérését. Taj A-er megköszönte a felvilágosítást, felnyergelte a szürkét, és elügetett a megadott irányba.

A márványkapuhoz érve, az Emberségesség Hídjánál befordult kelet felé a Vang utcába, s az utca közepén, a rendőrőrszobával átellenben valóban megtalálta a romos kőhidat, ahol az út nyugat felé fordult, majd a Nagy Irgalmasság Kolostora mentén egy meredek utcába torkollott, s a harmadik házon elsőrendű babsajtot kínáló cégtábla lógott. A ház előtt egy asszony számártrágyát szárított a napon.

– Hé, itt lakik Ven házasságközvetítő? – kiáltott rá.

Az asszony egy valamivel magasabban épült szomszédos házra mutatott, amelynek kétszárnyú kapuja vörösre volt festve. Taj A-er fürgén leugrott a szürkéről, a kantárt egy fához kötötte. Azután korbácsával néhányszor rácsapott a vörös kapura. Egy fiatal legény nyitotta ki, s kelletlenül megkérdezte, mit óhajt.

– A nagytiszteletű körzeti bírótól, Hszi-men Csing úrtól jövök – világosította fel Taj A-er. – Haladéktalanul beszélni akar Ven anyóval.

Hszi-men Csing nevének hallatára a fiú azon nyomban barátságosan elvigyorodott. Bemutatkozott, mondván, ő Ven asszony fia, majd betessékelte Taj A-ert, hellyel és teával kínálta.

– Édesanyám elment hazulról – közölte. – Majd megmondom neki, keresse fel holnap reggel az ön gazdáját.

Taj A-er nem hitt neki.

– Hiszen ott áll az udvarban a szamara, akkor itthon kell lennie – szólt, s elhaladva a fiú mellett, egyenest a hátsó helyiségek felé tartott. S valóban, ott találta Ven anyót, menyé és néhány apáca társaságában, amint teázás közben nagyban beszélgettek.

– Csakhogy itt van, Ven anyó! – csapott le rá Taj A-er. – Miért tagadtatja le magát?

Ven anyó zavartan nevetett, egy van fu-t mormogva.

– Szép tőled, hogy idefáradtál, de véletlenül épp vendégeim vannak, és nem mehetek el hazulról. Majd holnap reggel eljövök. Mit óhajt tőlem a gazdád?

– Azt nem tudom. Nekem csak annyit mondott, hozzam el magát, de mennél hamarább.

– Miért éppen engem ér ez a megtiszteltetés? Hiszen évek óta Feng anyót meg Pi sógornőt meg Vang sógornőt ugráltatta, ha valami közvetítenivalója akadt. Mily különös, hogy most egyszerre én kellek neki. De ha már így van, várjon egy kicsit. Hideg fazékból nem lehet egyik percről a másikra forró babfőzeléket kanalazni. Talán új madarat keres a Hatodik elárvult fészkebe?

– Nem tudom. Majd ő elmondja.

– Hát jó, veled megyek.

Fiával felnyergeltette a szamarat, álarcot öltött, majd a fűrgén lépkedő sűrű nyomában zötyögve elindult csacsiján Hszi-men Csing háza felé.

Ping-an portás a szemben levő házba irányította a két jövevényt, mivel Hszi-men Csing Meleg mesternél időzött a dolgozószobában. Tüstént fogadta Ven anyót.

– Rég nem láttam, Ven anyó – üdvözölte.

Az buzgón meghajolt.

Hszi-men Csing intésére emberei elhagyták a szobát, s ő egyedül maradt a vén kerítönővel. Csak Taj A-er nem tágított, árnyként az ajtófüggöny mögé húzódott, és hallgatózott.

– Tudtommal te néhanapján előkelő házakban is megfordulsz – kezdte Hszi-men Csing a beszélgetést.

– Valóban. Ügyfeleim közé tartozik többek között Jüan császári herceg, Csou folyami prefektus, Csiao úr, a császár apósa, Hszia bíró és még sok más előkelő uraság.

– Nem vagy ismerős véletlenül Vang egykori miniszter házában?

– Ejnye, dehogynem. Egészen különös kegyben állok Lin önnagyságánál és szépséges menyénél.

– Hm, hm. Akkor lenne egy kisebbfajta megbízatásom a számodra. Mindenekelőtt tedd el ezt a csekélységet!

S ezzel egy ötunciás ezüstrudacskát csúsztatott a markába, majd kis ideig bizalmas hangon valamit magyarázott neki.

– Egyszóval számítok rá – mondotta végezetül –, hogy hamarosan

összehozol Lin asszonnyal. Biztos lehetsz, hogy utóbb meghálálom.

– Haha – nevetett harsányan a vénasszony –, honnan tud mindent ilyen jól a nemes hölgyről?

– Hát innen is, onnan is. A fáknak árnyékuk, a szépasszonyoknak meg hírük van.

– Hát ami Lin önnagyságát illeti, joggal van híre. Igazán rendkívüli asszony. Bár harmincöt éves, még harmincnek sem látszik. És milyen bölcsen, megfontoltan intézi ügyeit! Valahányszor eltávozik hazulról, jövet is, menet is hatalmas kíséret halad a nyomában, úgyhogy senki emberfiának nem jutna eszébe, hogy titkos útjai vannak. Esze ágában sincs, hogy ő menjen el valamelyik szeretőjének házába, dehogy, inkább úgy intézi a dolgot, hogy fia távollétében, rendkívül ügyesen és agyafúrtan, saját otthonába csempészi be őket. Arról, hogy az én szűk szobáimat válassza találkahelynek, természetesen szó sem lehet. Ezért nem is fogadhatom el az ön nagylelkű adományát. De pusztán szívességből készséggel beszélek vele.

– Tartsd csak meg a pénzt, elutasításoddal nagyon megbántanál. Később kapsz még egy szép kelmét néhány új ruhára.

A vénasszony köszönete jeléül bókkolt.

– Nos, ha már ennyire ragaszkodik hozzá, nincs más választásom, elfogadom. Rögvest fel is keresem Lin önnagyságát, megnézem, feljött-e az ön szerencsecsillaga.

– Menj most mindjárt, azután gyere vissza! Itt várok rád. Nem szeretnék még egyszer küldöncöt meneszteni érted, minek keltsünk feltűnést.

– Jó, mihelyt tudok, visszajövök, de meglehet, hogy csak holnap vagy holnapután.

A vénasszony elköszönt, és kisurrant a szobából. Először hazaügetett, és útukra bocsátotta vendégeit. Azután felkerekedett Lin önnagyságához.

– Itthon van a fiatalúr? – kérdezte néhány rövid bevezető szó után, jövetelének eredeti célja felé kormányozva a beszélgetést.

– Néhány nap óta már megint kint csavarog – felelte Lin asszony, mélyet sóhajtván. – Sajnos, ismét rossz társaságba keveredett, virágok és füzek tövében tölti az éjszakákat, s fiatal feleségét – pedig szép, mint egy virágos ág – árván itthon hagyja. Szegényke annyira emészti magát, hogy már nem is

mutatkozik, s egész napját sírva az ágyban tölti.

Ven anyót ez igen megnyugtatta. Tehát zavartalanul beszélgethetett Lin őnagyságával.

– Tudnék valakit, aki a fiatalurat kiszakítaná a rossz társaságból, és visszavezetné a családi életbe – mondotta bizalmasan. – De nem tudom, szabad-e nyíltan beszélnem.

– Jól tudod, hogy mindig hallgatok a tanácsodra. Beszélj csak nyugodtan!

– Akkor megmondom az illető nevét: körzeti bírónkról, a nagyra becsült Hszi-men Csing úrról van szó. Bizonyára hallott már egyet s mászt hatalmas vagyonáról; hivatalnokaink kivétel nélkül mind eladósodtak nála, ki jobban, ki kevésbé. A hatalmas illatszertáron és gyógyszertáron kívül még négy jól menő selyemüzlettel is rendelkezik; teherhajói megtalálhatók a tartomány valamennyi folyóján, jangcsoui sókereskedése úgy megy, ahogy akarja, Tungpingfuban pedig virágzó tömjén- és viaszgyertyaüzletet tart fenn; üzletvezetőinek és intézőinek száma több tucatra rúg; annyi a földje, hogy eltéved rajta az ember, csűrjeiben ott rohad a felesleges gabona. Caj Csing kancellár, a keleti fővárosban, fiává fogadta, Ti intendáns pedig a komája; helytartók és cenzorok a legjobb barátai, nem is szólva a kisebb mandarinokról. Eltekintve főfeleségétől, aki született Vu lány – a csinghohszieni bal oldali városrész parancsnokának lánya –, még négy-öt ágyast is tart, s ezenfelül még tucatnyi táncosnő, énekesnő, komorna élvezi kegyeit. Pontosan harmincöt éves és jóképű, csinos gavallér. Azt, hogy szerelmi téren milyen teljesítményekre képes, el sem képzelheti; már amúgy is alaposan megtermett „varangyát” még egészen különleges hatású csodapirulákkal is táplálja. Egyébként elragadó, szórakoztató ember, rendkívül képzett, igen sokoldalú, nemcsak a zsinégjátékhoz, sakkhoz, labdarúgáshoz és az összes többi társasjátékhoz ért, hanem ugyanakkor igen olvasott ember, és behatóan ismeri nemcsak a száz filozófus írásait, hanem a költőkét is. Így igaz, ahogy mondom: még a bőre alatt is aranyerecskék csörgedeznek, és bárhol megkopogtatjuk, csodás nefritkőzetre bukkanunk. Nos, már hosszú idő óta leghőbb vágya, hogy közelebbi kapcsolatba kerüljön az ön igen nagyra becsült családjával, mely immár nemzedékek óta megingathatatlan alapokon nyugszik, s baráti támogatásban részesítse az ön kedves fiát, aki a katonai pályának szenteli életét, s akinek fejlődését élénk figyelemmel kíséri. Ezzel az ön küszöbönálló születésnapja alkalmából szeretné tiszteletét tenni. Másrészt azonban nem véli illendőnek, hogy ilyen

hirtelen, minden előzmény nélkül, se szó, se beszéd, csak beállítson, ezért engem kért fel, tudakoljam meg öntől, szívesen venné-e látogatását. A magam részéről azt javaslom, ne zárkózzék el kérésének teljesítése elől, hiszen nem csupán a két család közötti jó kapcsolat kialakulásáról lenne szó, hanem felhasználhatná jószolgálatait is, beavatkozásával kiragadná az ön kedves fiát a rossz társaságból, s így megóvná családjuk jó hírét.

Lin öngagságát az öregasszony szóözöne teljességgel levette a lábáról, és lényegében meg volt nyerve.

– Mindez rendben volna, csakhogy komoly indok nélkül mégsem hívhatom meg – ez volt egyetlen ellenvetése.

– Ó, ha csak az indokon múlik! Majd azt mondom neki, ön meg szeretné kérni, hogy hivatalból lépjen fel fiának csábítói ellen, s szeretné előzetesen megbeszélni az ügyet. Ez elég nyomós indok.

– Helyes – egyezett bele öngagsága lelkesen. – Akkor mondd meg neki, hogy holnapután este várom.

Ven anyó másnap beállított Hszi-menhez, aki megint nem a saját lakában, hanem odaát Meleg mesternél fogadta a dolgozószobában, leeresztett függönyök mögött.

– Az édig magasztaltam önt – számolt be megbízójának. – Valóságos dicshimnusz zengtem az ön személyéről, gazdagságáról, előkelő kapcsolatairól, nemes nagyvonalúságáról, társaságbeli csiszoltságáról s nem utolsósorban szerelmi téren tanúsított mesteri tudásáról. Öngagsága el volt ragadtatva, és ég a vágytól, hogy mielőbb megismerje önt. Holnap este szándékozik önt fogadni, természetesen titokban.

Hszi-men Csing magánkívül volt a gyönyörűségtől, és azon nyomban egy szép új ruhára való virágos selyematlasszal jutalmazta meg Ven anyót.

– De nehogy holnap túlságosan korán jöjjön! – folytatta Ven. – Várja meg a lámpagyújtás óráját, amikor már kihaltak az utcák. Jöjjön a Vang ház hátsó bejáratához, a Pástétom utcába, ott én már várom a portásházikóban. A portásnő, Tuan anyó jó ismerősöm, annak idején én szereztem neki a portási állást; egyszóval leköteleztem, akkor nyitja és zárja be Vangék házának hátsó bejáratát, amikor én akarom. Legénye kopogjon háromszor a házikó ajtaján, én már tudni fogom, ki az, ajtót nyitok, s önt feltűnés és akadály nélkül révbe kalauzolom.

Meghajolt, s hóna alatt a selyemmel elsietett, hogy Lin asszonyt értesítse.

Hszi-men Csing másnap szürkületkor, arcán álarccal – nehogy felismerjék –, lóra szállt, s Taj A-er, valamint Csin-tung kíséretében elindult a kihalt Pástétom utca felé. Vangék házának hátsó kapujához érve megállította lovát, s megparancsolta Taj A-ernek, hogy a megbeszéléshez híven kopogjon be háromszor a portásházikóba.

Az ajtó azonnal kinyílt, mögötte megjelent Ven anyó, aki előbb óvatosan körülnézett. Hátraintett, így adva jelt, mire a parkkapu is kitérült. Hszi-men Csing leugrott a lováról, s Ven anyó nyomában bement, a kapu pedig hirtelen bezárult. Csin-tung kint maradt a lóval az utcán, Taj A-er viszont eltűnt a portásházikóban.

A vénasszony Hszi-ment a tekervényes parki úton egy egyemeletes épülethez vezette: ez volt Lin asszony öt lakószobából álló pavilonja. Az ajtó zárva volt, se közel, se távol, sehol senki. Ven anyó felemelte a bronzkopogtatót, és egyszer óvatosan visszajektette. Szobalány nyitott ajtót, beengedte a jövevényeket, s Hszi-ment egy gyertyák és lámpák megvilágította fogadószobába vezette.

Belépven, tekintete az ajtóval szemközti falon lógó, nagyméretű képre esett, mely a család egyik híres őseit ábrázolta, aki évszázadokkal előbb hatalmas tartományi helytartó volt, s az Ég Fiának sógora. Vörös kígyómintás udvari díszben ült egy tigrisbőrrel leterített karosszékben, elterpeszkedve, súlyosan, derekán jádedíszes öv; oly mogorván, oly félelmetesen tekintett maga elé, hogy ha szakálla valamivel hosszabb, bárki a hadak istenének, Kuan-tinek nézhette volna. Az ajtó fölött, cinóbervörös táblán három arany írásjegy: „Az önmegtartóztatás és özvegyi erény terme.” Miközben Hszi-men Csing a jobb és bal felől, hosszú falitekercseken díszelgő bölcs jelmondatok kibetűzésén fáradozott, halk függönyszegés ütötte meg a fülét. Ven anyó lépett be, teát hozott.

– Üdvözölhetném a ház úrnőjét? – kérdezte Hszi-men Csing.

– Hamarosan fogadja önt. Előbb hörpintse ki ezt az erősítőt – felelte a vénasszony, s máris kisurrant.

Ezenközben Lin asszony, szomszédos lakószobájából, lopva kikémlelt a függöny mögül, és tetőtől talpig szemügyre vette látogatóját. Tekintélyes megjelenése, félreismerhetetlen férfiassága megtette a kívánt hatást. Ez aztán az igazi csábító, az igazi világfi a javából! Fehér atlasz gyászsapkája

különösen felkeltette kíváncsiságát.

– Voltaképpen kit gyászol? – kérdezte az öreg Vent.

– Hatodik feleségét. Még csak nemrég halt meg, a kilencedik hónapban. Most új fürjre vadászik. Jó lesz vigyáznia, nehogy berepüljön a kalitkájába. Nagyon gyors kezű ember.

Lin asszony titkos örömmel hallgatta mindezt. De a látszat kedvéért kis ideig még húzódozott, míg végre rászánta magát, s az öreg Vennel behívatta a férfit. Hszi-men Csing választékos ízléssel berendezett, lakályos szobában találta magát. A földön süppedő szőnyegek, a széles kereveten tarka fellegekhez hasonlóan puha, hímzett vánkösök tornyosultak, az ablakokat rózsaszín tüllfüggönyök takarták, a Holdfény-teraszhoz vezető kijáratot selyemellenző takarta el, a kellemesen fűtött szobát pedig langyos, fűszeres tavaszi levegőt sejtető orchideaillat járta át.

S ekkor ott állt előtte az asszony, fején arannyal kihímzett, jégmadárkék zománclevelekkel ékesített sapka, hosszú, fehér selyemszoknyája fölött felhasított sötétvörös tunika, vállán kócsagtollakkal szegélyezett arany atlaszkabátka. Mily nemes, méltóságteljes tartás! A szépek szépe, első pillantásra elárulja nemes származását, az előkelő női lakosztály szigorú zártságában kapott nevelést – valódi hölgy ő, a ház békésen uralkodó bodhiszattvája.

Hszi-men Csing nem állta meg, térdre borult előtte, s hódolata jeléül kétszer a földhöz verte homlokát. Ő széken foglalt helyet, míg az asszony oldalt, a kerevet szélére telepedett. Vízirózsa szobalány teát hozott, Ven anyó pedig szerényen megállt az ajtóban, s igyekezett megindítani a beszélgetést.

– Önagysága szeretné, ha mint bíró védőszárnyai alá venné, ezért kérte ide előzetes megbeszélésre – mondotta bevezetőül.

– Milyen ügyben lehetek a taj-taj szolgálatára? – kérdezte Hszi-men Csing.

– A fiamról lenne szó – kapcsolódott Lin asszony a beszélgetésbe. – Egyetlen gyermek, ezért kissé elkényeztettem. Férjem, sajnos, korán meghalt, s így fiam már gyermekora óta nélkülözi a szigorú apai nevelést, épp ezért ez idáig vajmi kevésbé bizonyult méltónak dicső őseihez. Később szeretne katonai pályára lépni, hajlamai is leginkább oda vonzzák, de a tanulást eddig még nem vette komolyan. Sajnos, rossz társaságba keveredett. Egy könnyelmű, léha banda minduntalan elcsábítja hazulról, elvonja

tanulmányaitól, a nappalokat és éjszakákat virágudvarokban dorbézolja át cimboráival, akik esztelen költekezésre csábítják. Eddig idegenkedtem attól, hogy formális feljelentést tegyek megrontói ellen, nem szeretném ugyanis, ha nyilvánosan meghurcolnák családunk dicső nevét. Azért kérttem rideg otthonomba, mert reméltem, hivatalos feljelentés nélkül is megtalálja a módját, hogyan szabadítsa meg fiamat a rossz társaságtól, s vezesse vissza az őseihez méltó megtisztult életbe. Végtelen hála kötelezne ezzel.

– Nemes hölgy, azt hiszem, fiának mentségére szolgál fiatalsága. Nem kétséges, majdan még dicsőséget hoz mindenki által tisztelt családjára, mely nemzedékek óta megannyi érdemes mandarinnal és dicső hadvezérrel ajándékozta meg a birodalmat. De ha úgy kívánja, szívesen megteszem a szükséges lépéseket, hogy egyszer s mindenkorra kiragadjam a rossz környezetből. Mindjárt holnap intézkedem.

Az asszony felállt, s könnyed meghajlás kíséretében egy halk van-fu-t suttogott.

Már e rövid, félig-meddig hivatalos beszélgetés alatt is jelentős pillantásokat váltottak, melyek nem csupán a köteles tiszteletnek voltak kifejezői. Őnagysága most felszólította Hszi-men Csinget, foglaljon helyet a terített asztalnál, ami egynémely udvarias szabadkozás után meg is történt.

– A taj-taj ma először részesít abban a megtiszteltetésben, hogy vendégként üdvözl. Hogyan fogadhatnám el csak úgy egyszerűen a bőkezű megvendéglést, amikor a magam részéről még a legcsekélyebb figyelmességet sem tanúsítottam ez idáig? – udvariaskodott Hszi-men.

– Sajnos, oly rövid idő állt rendelkezésemre, hogy nem készülhettem fel az ön méltó fogadtatására. Az a pohárka híg bor, mellyel rideg otthonom szolgálhat, csupán hitvány kifejezése az ön iránt táplált őszinte vonzalmaimnak – szabadkozott az asszony.

Nos, ami a „pohárka híg bort” illeti, nem is volt az olyan híg; tizenhat válogatott fogásos bőséges vacsora volt. Az étkezéshez Vízirózsa szobalány egy aranykorsóból különlegesen erős likőrt töltögetett a jádepohárkába. Az első poharat Lin asszony állva nyújtotta át, igaz hódolattal, vendégének. Hszi-men Csing szerényen vonakodott elfogadni a felkínált italt, és a maga részéről, ugyancsak állva, azon igyekezett, hogy az asszonyt megelőzve ő nyújtson át elsőnek egy pohár italt.

– Nem, ne szabadkozzék, ez alkalommal a taj-taj-t illeti az elsőbbség,

fogadja csak el nyugodtan a megtiszteltetést – döntötte el Ven anyó az udvariassági versenyt. – De a tizenegyedik hónap tizenötödikén, önnagysága születésnapján, ön lesz soron, akkor majd ön nyújthatja át az első pohárkát.

Hszi-men Csing élvezettel adta át magát a bizalmas kettesben fogyasztott vacsora varázsának. A magas ezüstartókban lobogó gyertyák fénye egybevegyült a frissen megtöltött arany szénüstök parazsának vörös izzásával, s jóleső meleget árasztott a szobában.

Tizenhat ínycsiklandozó fogás, valamint az aranykorsó bőségesen fogyasztott tartalma hamarosan felszította a hangulatot. Fogásról fogásra, pohárról pohárra nőttön-nőtt Hszi-men Csing vakmerősége, s fogytán-fogyott az asszony tartózkodása. Tréfák röppentek, kacaj csendült, a beszélgetés nemsokára egy szerelmes madárpár reggeli kérdő-felelő füttyére emlékeztetett.

A bor felkorbácsolta az érzéki vágyakat. A két szív már rég összefonódott, felgyúlt bennük a vágy. A vízióra már az éjszaka kezdetét jelezte, a holdfény a teraszcseréjén a szőnyegre vetődött. A tizenhatodik fogás feltalálása után Ven anyó és Vízirózsa szobalány visszavonult, és nem is mutatkozott többé. Ily módon Lin önnagysága nem tiltakozott Hszi-men növekvő vakmerősége ellen, aki egyre közelebb húzódott hozzá, megfogta csuklóját, megsimogatta vállát, és megérintette csípőjét. De még az sem volt ellenére, amikor a férfi tréfásan nyaka köré fonta karját, s száját cinóbervörös ajkaira tapasztotta. Kis ideig csak az ajkak s a két nyelv kéjes cuppogó játéka hallatszott, majd néhány suttogó szó: a titkos egyetértés szavai.

Lin asszony felállt, halkán becsukta az ajtót. Azután leoldotta övét, kihámozta magát ruháiból, s végignyúlt a kereveten, a szépen kihímzett, pézsmaillattól körüllebegett selyempárnák között. Hszi-men Csing reszkető kezei a csípő mentén simogatva felkúsztak a sima keblek domborulatára, s ott kissé elidőztek. Odahaza előrelátóan már bevett egyet Fan atya piruláiból. Az asszony most boldog elszörnyülködéssel érezte finom ujjai között Hszi-men hatalmas méretű bőrkőjét. Az viszont lázas izgalommal végigtapogatta Lin női bájjainak rejtett zugait. Innen és túlról összecsaptak a sóvár vágy forró lángjai. Hszi-men Csing igazi felajzott majom módjára átkapta az asszony derekát, és benyomult magasra tartott, szétterpesztett nefritcombjai közé. Féktelenségében holmi virágillatoktól megittasodott, szertelenül tobzódó pillangóhoz hasonlított. Amikor végre hosszas és heves buzgólkodás után elengedték egymást, mindketten teljesen kimerültek. Az asszony frizurája félrecsúszott,

hajcsatjai nagy összevisszaságban meredeztek, jótékony ernyedtség vett erőt tagjaikon. Kis ideig még egymás mellett feküdtek, fejfel-combmal egymáshoz simulva. Végre azután felkeltek, megmosakodtak, felöltöztek. Búcsúzóul még felhajtottak három-három pohárával, azután Lin asszony kikísérte az ajtóhoz. Hszi-men hétrét görnyedve mélyen meghajolt, hálájáról és hódolatáról biztosította az asszonyt, majd Ven anyó, ugyanazon az úton, amelyen jöttek, a parki kapuhoz kísérte. Már késő éjszaka volt, amikor hazafelé lovagolt. A kihalt utcákat párás, őszi köd lepte be. Az összetalálkozó éjszakai őrjáratok csengettyűjelein és jelszavain kívül egyetlen hang sem hallatszott.

Lin asszonynak tett ígéretéhez híven Hszi-men Csing másnap délelőtt, az ülés befejezése után, utasítást adott néhány jamenkopónak, állapítsák meg a Vang Csao-hszüan családjából származó fiatal Vang pillanatnyi tartózkodási helyét, valamint csábítóinak és ivócimboráinak kilétét. A kopók már néhány órán belül jelentették, hogy a keresett fiatalembert elcsípték Li anyó virágudvarában. A kopók által összeállított névsorban hét név szerepelt, s köztük volt Csu Si-nien és Szun Tien-hua, Hszi-men Csing testvéri szövetségének két tagja. A bűnrészesek között két leány: a Li házból való Fahéjvirág, továbbá a Csin házbeli Nemesgomba.

Hszi-men Csing mindenekelőtt áthúzta ecsetjével a két leány meg két barátja nevét, majd elfogatási parancsot adott ki a többi öt csibész ellen azzal, hogy állítsák őket másnap délelőtt az ő tanácsa elé. Röviden szólva, a kopók körülvették Li anyó házát, és amikor az öt csibész este mit sem sejtve kiment az utcára, őrizetbe vették őket. Hszi-men Csing két barátját futni hagyták. A fiatal Vang, aki első ijedségében Fahéjvirág ágya alá bújt, ugyancsak megúsza a dolgot, és még az éjszaka hazaszökött otthonába.

Másnap reggel Hszi-men Csing – éppen együtt ülésezett Hsziával – maga elé vezettette az öt letartóztatott embert, s rövid kihallgatás után húsz-húsz botütést méretett rájuk, mégpedig a nehéz bambuszbottal. A fájdalmas ítélet végrehajtása után szigorú intelmeket is intézett hozzájuk:

– Még ez egyszer könnyen megúsztatok. De ha legközelebb rajtakaplak benneteket, ti átkozott tekergők, hogy kurválkodásra és dözsölésre csábítottok jó házból való idegen fiatalembereket, nehéz fagallért tétetek a nyakatokra, és elriasztó példának jó néhány napra kiállítatlak benneteket a virágudvar elé.

Ezután szélnek eresztette őket.

Az öt tekergő örült, hogy ilyen gyorsan visszanyerte szabadságát, de azért rendkívül bosszantotta őket a törvény nyilvánvaló kijátszása. Ezért még alig lépték át a bírósági terem küszöbét, máris fűnek-fának mesélni kezdték a rajtuk esett sérelmet, és azon tanakodtak, kinek köszönhetik a velük szemben fogatosított súlyos intézkedéseket.

– Alighanem az öreg Huangnak a keleti fővárosból, aki ismét hallgatott unokahúga, a fiatal Vang asszony uszítására – vélte az első.

– Kötve hiszem. Ha az öreg Huang rendelte volna el a razziát, nem szabadultunk volna ki ilyen hamar. Szerintem valamelyik féltékeny énekeslány mártott be minket – találgatta a második.

– Mindketten melléfogtatok – vetette közbe a harmadik. – Majd én megmondom: Hszi-men Csing bíró bújik meg a dolog mögött, senki más. Nyilván borsot akart törni a fiatal Vang orra alá, amiért az elkaparintotta előle kedvesét, Fahéjvirágot. Az előkelő fiatal Vanghoz nem mert hozzányúlni, inkább rajtunk, kisembereken töltötte ki a bosszúját. Mióta világ a világ, az ártatlan szarvas bűnhődik, amikor a sárkány és a tigris összeverekszik.

– Végeredményben tökmindegy, kinek köszönhetjük –vélekedett a negyedik. – Csak azt tudnám, miért úszta meg büntetés nélkül Szun Tien-hua és Csu Si-nien, amikor ők is nyakig benne voltak mindenben! Hol itt az igazság?

– Épp ez mutatja, hogy Hszi-men Csing úr keze van a dologban – szólt közbe az ötödik. – Hiszen két jó barátjáról van szó, akiket nem akar elítélni.

– Igaz – kezdte újból az első. – És ugyanezért nem történt semmi baja a két lánynak sem.

– Igaz, igaz – helyeselt a második. – Az egyik Fahéjvirág volt, Hszi-men Csing régi kedvese, s miután őt kímélni akarta, kénytelen volt futni hagyni a másodikat is.

– Ehelyett mi öten kerültünk a hálójába – toldotta hozzá az ötödik felháborodva. – Most már értem, hogy bírótársa, Hszia úr, miért nem mukkanhatott meg a tárgyaláson.

– Példátlan részrehajlás! – erősgette a negyedik. – Akkor legalább kártalanítson minket a fiatal Vang, hiszen őmiatta verték vörösre a fenekünket. Rukkoljon ki néhány uncia fájdalompénzzel, máskülönben odahaza alaposan kinevet a feleségünk.

– Helyes, helyes! Gyerünk Li anyóhoz! – lelkesedett egy emberként az egész banda, és elszáguldott Li anyó tanyájára, gondolván, ilyen idő tájt a fiatal Vang csakis ott tartózkodhat. De a

i tanya kapui be voltak reteszelve, némán, megközelíthetetlenül állt a ház, akár egy vashordó; a cimborák kiáltozására és ajtódöngetésére senki sem mozdult odabent. Nagy sokára megtudták a szomszédban, hogy a fiatal Vang már nincs is Li anyónál, előző éjjel hazament. Így hát a banda elrohant Vangékhoz, s dongólegyek módjára ellepte a fogadószobát.

A fiatal Vang valóban otthon volt, de elrejtőzött a hátsó női lakosztályban, és a betolakodók előtt letagadtatta magát. Ám a banda nem hitt az inasnak, s nagy lárma és kiáltozás közepette követelte, hogy a fiatal Vang bújjon elő rejtekéből.

– Talán azt hiszed, te gazember, hogy becsaphatsz minket? – mordult a bandavezér a meghökkent inasra. – Ide nézz, hogy összetörték minden porcikánkat! Menj be, és meséld el a gazdának, milyen rútul helybenhagytak minket. Igazság szerint neki is ez járt volna. Vagy kártalanít minket, vagy őt is bíróság elé állítatjuk.

S a nagyobb nyomaték kedvéért az egész társaság, úgy, ahogy volt, lerogyott a székekre és padokra, fájdalmasan nyögdicséltek, ide-oda dobálták magukat, a szoba csak úgy visszhangzott a hangos sóhajtozástól és jajveszékeltől.

A teljesen megzavarodott, megrémült fiatal Vang most már végképp nem mert előjönni. Ekkor a fogadószobából viharos kiáltozás hallatszott: az édesanyját hívták, beszélni kívántak vele. Lin önagysága, igen bölcsen, mindenekelőtt időt akart nyerni.

– Fiam ma reggel kiment a birtokunkra, azóta nem jött haza. Mindjárt kiküldök érte. Az urak addig helyezték kényelembe magukat – nyugtatgatta az ellenző mögül az izgatott társaságot.

– Rendben van, ha a taj-taj elküld érte, kis ideig még türelemmel várunk. De gyorsan szedje a lábát, különben kifakad a gennyzacskó – felelte a bandavezér nyersen, fenyegetően. – A bíróságon alaposan eltángáltak mindannyiunkat őmiatta. Ha nem jön azonnal, és nem kártalanít minket, nem felelek semmiért.

Lin asszony sürgősen kiküldött a konyhába, hogy addig is néhány csésze teával és süteménnyel betömje a szájukat. Azután tanácskozásra ült össze fiával.

– Ven anyót el kéne küldenünk Hszi-men Csing bíróhoz – szólt némi gondolkodás után. – Régebbről ismeri, ugyanis lánya eljegyzésénél ő volt a közvetítő.

– Nagyszerű, akkor hívassuk sürgősen – unszolta anyját a fiatal Vang.

– Csak az a kérdés, eljön-e – folytatta Lin asszony ügyes színleléssel. – Mióta legutóbb felmérgetted, neheztel ránk, és nem is mutatkozik.

– Majd kiengesztelem valami ajándékkal. Feltétlenül ide kell hoznunk.

Lin asszony látszólag vonakodott, de végül mégis engedett az unszolásnak, és az egyik inast elküldte Ven anyóért, aki hamarosan meg is érkezett. A ravasz Ven anyó gyors cinkos pillantást váltott Lin őnagyságával, s eleinte nem akart kötélnék állni, elutasította a fiatal Vang kérését.

– Valamikor valóban én voltam a közvetítő Hszi-men Csing leányának eljegyzésénél, de annak már jó ideje –mondotta. – Most már évek óta nincs közöttünk semmiféle kapcsolat. Hogy is ronthatnék rá egy ilyen magas rangú uraságra minden előzmény nélkül!

Csak miután a fiatal Vang térden állva könyörgött neki, s gazdag jutalmat ígért, mondott igent, de akkor is csak Lin őnagysága rábeszélésére.

– Egymagam azonban nem mennék sokra – fűzte hozzá. – A fiatalúrnak is velem kéne jönnie, hogy személyesen adja elő az ügyet Hszi-men Csing úrnak. Másképp nem megy.

– De hiszen az imént még letagadtam magam. Mi lesz, ha ezek a fickók meglátnak magával kimenni a kapun? – aggályoskodott a fiatalember.

– Ne féljen, majd a hátsó kapun feltűnés nélkül kisurranunk. Néhány szóval meg is nyugtatom azokat az együgyű fajankókat.

Miközben a fiatal Vang sietve átöltözött, Ven anyó minden kertelés nélkül bátran bement a fogadóterembe.

– A taj-taj megbízásából jövök – kezdte beszédét, miután köszönésképpen kétszer ünnepélyesen meghajolt a jelenlevők előtt. – Hálásan köszöni az urak szíves látogatását, s csak azt sajnálja, hogy fia éppen nincs itthon, kint van a birtokon. De már küldönc ment érte, s nyilván hamarosan megérkezik. Az

urak azalatt érezzék jól magukat, és legyenek még egy kicsit türelemmel. Továbbá felettébb sajnálja, hogy ilyen sérelem érte az urakat, s gondja lesz rá, hogy fia megfelelő kárpótlást fizessen. Amennyiben ezenkívül a jamen azt kívánná, hogy jelenjék meg a bíróság előtt, akkor természetesen bármely időben szívesen áll rendelkezésre, és azon lesz, hogy az ügy közmegelegedésre intéződjék el.

Beszéde megtette a kívánt hatást, a banda tagjai megnyihültek.

– Miért nem mindjárt ezzel kezdte, Ven anyó? – harsogták kórusban ujjongó örömmel. – Akkor elkerültük volna az egész izgalmat. De meg kell értenie, hogy nagyon felmérgekedtünk, amiért csak mi kaptuk a verést. De ha már ilyen megértő, és ennyire együtt érez velünk, megtehetne még valamit a kedvünkért: gondja lehetne rá, hogy amíg itt lebzselünk, valami tisztességes enni- és innivalót kapjunk. Még csak az imént szabadultunk ki a jamen fogdájából, üres a bendőnk, még egy levest sem adtak reggelire.

– Türelem, uraim, mindjárt beszélek a taj-taj-jal, s gondoskodom róla, hogy jó reggelit kapjanak – ígérte a vénasszony, s nyomban a hátsó lakosztályba sietett. S valóban, a konyhából egymás után hordták fel a főttékkel és sültekkkel, előételekkel és utóételekkel gőzölgő tálakat, s borban sem volt hiány, azt is hoztak egy hatalmas kancsóval.

Miközben ily módon ügyes furfanggal sikerült megfékezni a szilaj bandát, a hátsó szobákban a fiatal Vang elkészült az öltözködéssel. Már a fekete diáksapkát is a fejébe nyomta, zsebre vágta a névjegyét, valamint a nagy sietve megfogalmazott kérvényt, feltette az álarcot, majd Ven anyóval csendben, titokban kiosont a hátsó parkkapun.

Midőn Hszi-men Csing a vörös névjegyén, melyet Ping-an kapus nyújtott át neki, e szavakat olvasta: „A Vang család késői ivadéka üdvözlésképpen meghajtja fejét”, nyomban tisztában volt mindennel. Előbb külön beszélt Ven anyóval, azután a homlokzati fogadóterembe vezettette látogatóját. A körülményes üdvözlési szertartás végeztével és az első korty tea után a fiatal Vang félénken rátért a tárgyra:

– Méltatlan unokaöccse, uram, bajba keveredett. Nem tudja, szabad-e öreg és szigorú bácsikáját efféle üggyel terhelnie – szólott, miközben kabátujjából előhúzta a kérvényt, s átnyújtotta Hszi-mennek. Egyidejűleg felkelt a székről, és térdre borult előtte.

– Mondja csak el bizalommal, kedves fiatal barátom, ami bántja! – szólott

Hszi-men Csing barátságosan, Vangot felsegítve.

– Az ön bűnös kis unokaöccse sem érdemekkel, sem képességekkel nem dicsekedhet. Csupán reméli, hogy öreg és szigorú bácsikája, dicső őseire való tekintettel, elnéző lesz iránta, s megkíméli attól a szégyentől, hogy bírói széke elé állítsák. Érdemtelen unokaöccsét a kegyelem feltámasztaná halottaiból. Vacogó fogakkal, reszketve várja döntését.

Közben Hszi-men Csing kitergette a kérvényt.

– Hopp, itt látom annak az öt jómadárnak a nevét, akiket éppen ma reggel szigorúan megfeddtem, s enyhe büntetés után szabadon bocsátottam! – kiáltotta. – Mi keresnivalójuk van az akasztófavirágoknak a ti házatokban?

– Dühös ordítás közepette megfenyegettek, hogy amennyiben nem kártalanítom őket kellően az én hibámból elszenvedett megveretésükért, engem is az ön bírósága elé hurcoltatnak. Zsarolásuk a kétségbeesés szélére sodort, ezért menekültem öreg, tisztelt bácsikámhoz, s ím, könyörögve kérem, védjen meg.

A nyomaték kedvéért átnyújtotta Hszi-mennek a magával hozott ajándéklistát.

– Átkozott börtöntöltelékek! – kiáltott fel Hszi-men Csing, miután végigolvasta a kérvényt. – Kesztyűs kézzel bánok velük, ők pedig ilyen gyalázatos zsarolással hálálják meg jószívúságemet.

Ezzel visszaadta a fiatalembernek az ajándéklistát.

– Ajándékokról természetesen szó sem lehet, kedves fiatal barátom. Valamiféle felelősségre vonás mindenképpen szükséges, de emiatt cseppet se fájjon a feje. Ami azonban azt az öt gazembert illeti, őket nyomban letartóztatom.

– Ezerszeres, tízezerszeres köszönet! – dadogta a fiatal Vang boldogan. – Érdemtelen unokaöccse sosem felejt el, hogy öreg, jóságos bácsikája kihúzta a csávából. Reméli, később még lába elé borulva tanújelét adhatja a végtelen hálájának.

Hszi-men Csing kikísérte a második kapuig.

– Bocsásson meg, hogy már itt elbúcsúzom – szólott. – Házikabátban vagyok, nem lenne ildomos, ha önt ilyen hiányos öltözékben kísérném ki a kapun.

Még egyszer félrehúzta Ven anyót.

– A fiúnak nem kell többé félnie. Nem lesz bántódása. Tüstént kiküldöm embereimet, s megtisztítatom házukat a betolakodóktól.

S Ven anyó és védenca alig osont be a hátsó parkkapun a házba, amikor az elülső bejárat felől öt jamenőr nyomult be a fogadóterembe, és se szó, se beszéd, letartóztatta az öt akasztófavirágot. Azok épp vidáman mulatoztak, kedvükre ettek, ittak, elképzelhető tehát a megrökönyödésük, amikor csuklójukra hirtelen hideg vasbilincs szorult. Arcuk egyszeriben hamuszürkévé vált. Azután felháborodásukban éktelen karattyolásba, jajveszékelésbe kezdtek:

– Vang barátunk szépen elbánt velünk! Micsoda disznóság! Sülttel és borral kelepcebe csalt minket!

– Pofa be! – parancsolták nyersen az örök. – Ha panaszt akartok tenni, szíveskedjete az Öreg urasághoz fordulni.

S néhány erélyes hátbavágással ügetésre serkentették a társaságot. A parancs értelmében nem a jamenbe, hanem mindjárt gazdájuk házába kísérték őket. Hszi-men Csing a homlokzati fogadóteremben tartotta meg a rövid, rögtönzött bírósági ülést.

– Ti átkozott gazemberek! – ordított teli torokból, emelvényén trónolva, az előtte térdeplőkre. – Mi jut eszetekbe, betörni egy idegen házba, és hamis hivatkozással bírói állásomra, megfélemlíteni egy ártatlan fiatalembert, s a tetejébe még durva fenyegetésekkel pénzt csikarni ki tőle? Mennyivel zsaroltátok meg? Ki vele! Ha nem beszéltek, az ujjszorítóval ropogtatom meg az ujjatokat!

Intésére a porkolábok öt szép, vadonatúj ujjszorítót helyeztek az emelvényre, közvetlenül a térdeplők orra elé.

– Még csak egy rézpénzzel sem zsaroltuk meg – bizonygatta ártatlan ábrázattal az öt jómadár. – Csupán meglátogattuk, hogy elmeséljük ma reggeli élményeinket a bíróságon. Nem volt otthon, azt mondták, várjuk meg, míg visszajön, s közben jóltartottak minket étellel, itallal. Ez minden.

– Hogyan merésztetek, ti átkozott akasztófavirágok, hívatlanul behatolni egy tisztességes idegen házba? – förmedt rájuk Hszi-men Csing dühösen. – Persze pénzt akartatok kicsikarni belőle, csak nem akarjátok bevallani! Azt várjátok, hogy mindenki okulására a nehéz fagallérba szorítsuk a nyakatokat!

Az öt jómadár hangos jajgatásba kezdett:

– Ó, mennyei bíró, fenséges nagy jó urunk, legyen irgalmas! Kíméljen meg minket a fagallér szégyenétől! Kíméljen meg minket a bebörtönzéstől! E hideg téli évszakban biztos halálunkat jelentené. Esküvel fogadjuk, hogy soha többé még a környékére se megyünk a fiatal Vang házának, s nem is zaklatjuk többé.

– Nem bánom, ha igaz lelkiismeretetekre, komolyan megígéritek, még ez egyszer, utoljára, megbocsátok – mondta Hszi-men Csing már egy fokkal szelídebben. – Menjetek, mossátok tisztára a szíveteket, és kezdjétek új életet! De ha még egyszer rajtakapunk benneteket, hogy jó családból való idegen fiatalembereket virágudvarokba csábítotok, és kicsaljátok a pénzüket, akkor bezáratlak és könyörtelenül halálra botoztatlak benneteket. Menjetek!

Levétette róluk a bilincset, embereivel kikergettette őket a kapun, majd elvonult a hátsó lakosztályokba.

– Miféle Vang úr látogatott ma meg? – kérdezte tőle Holdasszony.

– A néhai Vang Csao-hszüan miniszter fia, az a fiatalember, aki annak idején belekeveredett a Fahéjvirág-féle botrányba. Hiszen emlékszel rá. Amikor menedéket adtunk Fahéjvirágnak, ő ünnepélyesen megígérte, hogy soha többé nem adja össze magát azzal a fiatalemberrel. És ez a könnyűvérű teremtés most szégyenletesen kijátszott minket. Azóta is a fiú tartotta ki, havi harminc unciát adott neki, adósságokba keveredett miatta, feleségének bundáját és arany karpereceit elzálogosította a lány anyjánál. Az ügyet egészen véletlenül, Fahéjvirág egyik ismerősétől tudtam meg, s hogy a fiatalembert megóvjam a további veszélytől, öt cimboráját letartóztattam, és kissé megbotoztattam. Ki gondolta volna, hogy az az öt gazember, alighogy kiszabadul, dongólegyek módjára rajban betör a Vang házba, és durva fenyegetések közepette pénzt próbál kicsikarni belőle? A fiú szorultságában, Ven anyó közvetítésével, a mai napon hozzám fordult védelemért, sőt mi több, ötven unciát is rám akart tukmálni, amit természetesen köszönettel visszautasítottam. Mit volt mit tennem, még egyszer lefogattam azokat a pimasz taknyosokat, és elintéztem, hogy soha többé ne zaklassák a könnyelmű fiatalembert. Neki magának pedig alaposan a lelkére beszéltem; igazán tekintettel lehetne családjának régi jó hírnevére, mondtam neki, s jól tenné, ha valamivel többet törődne a tanulmányaival, hogy majdan méltónak bizonyuljon dicső őseihez. Valóban felelőtlenség egy alig húszesztendő

fiatalembertől, hogy éjjel-nappal az utcákon és virágudvarokban tekereg züllött cimboráival, s odahaza árván hagyja fiatal feleségét, aki olyan bájos és üde, mint egy virágzó ág.

Hszi-men Csing a hosszú előadás alatt egyre jobban belelovalta magát a beszédbe, önmagával is egyre jobban elhitetvén, hogy minden egyes szavát mélységes erkölcsi felháborodás sugallja. Holdasszony nem állta meg mosoly nélkül. Hiszen férje úgyszólván tükörbe nézett!

– Az az érzésem, a kis csibe és az öreg lúd egyazon zavaros vizű pocsolyából iszik – jegyezte meg halvány gúnnyal.

Hszi-men Csing bambán maga elé meredt, egy árva szót sem szólt, s hamarosan visszavonult a könyvtárába.

HARMINCNEGYED IK FEJEZET
*Aranylótusz megfegyelmezi Zsu-ji dajkát.
A fiatal Vang fogadott apjaként
tiszteli Hszi-men Csinget*

Hszi-men Csing nagyon szívesen elfogadta volna a fiatal Vang meghívását, mellyel az mindjárt az elkövetkező napok egyikén megtisztelte, elfogadta volna a meghívást, hogy tovább szítsa az oly csábító, új kapcsolat tüzeit. Ámde legnagyobb sajnálatára kénytelen volt lemondani, mert a tizenegyedik hónap tizedik napján, Vang meghívásával egyidőben, rendelet érkezett a keleti fővárosból, hogy a közelmúltban előléptetett valamennyi magas állású hivatalnok haladéktalanul jelenjék meg Kajfengfuban a szokásos audiencián, hogy kifejezze háláját, és egyben sok szerencsét kívánjon. Hszi-men Csing is e kiválasztottak közé tartozott. Őt nevezték ki kollégája, Hszia bíró helyébe Csinghohszien első körzeti bírójának, ugyanakkor egy fokozattal magasabb rangra emelték, míg Hszia bírót a császári testőrség egyik részlegének parancsnokává nevezték ki. Hszi-men Csing eddigi állásának betöltésére Hou Ju főeunuch egyik fiatal unokaöccsét szemelték ki. Így hát Hszi-men sürgősen összecsomagolta a poggyászát, felkészült az utazásra, és Hszia kollégájának társaságában, húszfőnyi kísérettel már tizenkettedikén útnak indult a keleti főváros felé.

Kétheti távolléte idején Holdasszony szigorú rendet tartott a házban. Ping-an portás csak a legsürgősebb esetekben s csakis az ő engedélyével nyithatta ki a főkaput, az asszonyok lakosztályához vezető bejárat pedig, az alkony leszálltától hajnalhasadásig, kulccsal, retesszel szigorúan be volt zárva. Napközben Holdasszony árgus szemmel figyelte, mi történik a házban, még azt sem tűrte, hogy a fiatal Csen, régi szokásához híven, kíséret nélkül lépjen be a park hátsó részeibe, amikor zálogtárgyakat visz a Hatodik pavilonjában levő raktárba, vagy hoz el onnan. Valahányszor efféle elintéznivalója akadt a fiatalembernek, egy szolga kísérte. Ily módon Aranylótusz ebben az időszakban nem találkozhatott titkon hódolójával; mit volt mit tennie, a másik négy asszonyhoz hasonlóan, ő is naphosszat lakosztályában üldögélt szép csendben, erkölcsösen, s unalmát kézímunkázással, lantpengetéssel s egyéb házi foglalatosságokkal igyekezett elűzni több-kevesebb sikerrel. Mindössze a legújabb gyűlölt ellenféllel, Zsu-ji dajkával való állandó

civakodás szolgált némi kárpótlással.

A gyakorlatias Holdasszony, a ház urának távollétét kihasználva, egy nap általános és ünnepélyes nagymosást rendelt el. Felváltva valamennyi szolgálóleány és szobalány is segédkezett. Mindenkinek kijelölte a maga mosni való fehérneműadagját. Hogy, hogy nem, az Ötödik pavilonjában, ahol Tavasziszilva és Ószirózsa serénykedett a mosóteknő mellett, nem találtak sulykot. Tavasziszilva elküldte Ószirózsa-t a szomszéd pavilonba, kérjen kölcsön egyet. Zsu-ji dajka azonban – Jing-csun szobalánnyal és Hatodik Vanggal, aki véletlenül ott járt látogatóban – épp nagyban verte a ruhát.

– Mit képzelsz! Nekünk is szükségünk van a sulyokra – felelte a dajka kurtán. – Miért nem gondoskodtatok róla időben? Éppen Hszi-men úr ingeit és alsónadrágjait mossuk. Miattatok nem hagyhatjuk abba a munkát.

Ószirózsa mérgesen érkezett vissza eredménytelen útjáról.

– Megtagadták kérésünket – számolt be társnőjének. – Jing-csun még csak odaadta volna, de a dajka megtiltotta neki.

– Micsoda szemtelen nőszemély! – sziszegte Tavasziszilva dühösen. – Ha teheti, fényes nappal is megtagadja az embertől a lámpát, akkor is, ha nincs kanóca. Pedig sulyok nélkül nem boldogulunk. Menj az Elsőhöz, hátha nála sikerül szerezni egyet.

A közelben tartózkodó Aranylótusz végighallgatta a beszélgetést.

– Menj át magad Zsu-jihoz, s ha újból vonakodik, lásd el a baját! – unszolta Tavasziszilvát. A heves kicsike szélvészént viharzott be a szomszéd pavilonba.

– Ez itt nem is tartozik a háziakhoz! – robbant ki, Hatodik Vangra mutatva. – Hogyan merészel idegen tulajdonhoz nyúlni? Adja ide a sulykot azonnal!

– Hátrább az agarakkal, itt mi parancsolunk! – ellenkezett a dajka. – Vang szomszédasszony az Első határozott kívánságára segít nekünk. Éppen gazdánk ingein és alsónadrágjain dolgozik, nem zavarhatjuk meg a munka kellős közepén. Már az imént megmondtam Ószirózsa-nak, várja ki türelemmel, míg befejezzük a sulykolást, azután jöjjön el újra, és vigye el a fát. Nem szégyelled magad, így szitkozódni!

Aranylótusz észrevétlenül a szobalány után osont.

– Ez meg mit jelentsen? – pattant hirtelen a veszekedők közé. – Talán azt

hiszed, amiért megengedik, hogy te mosd Hszi-men úr fehérneműjét, fölényeskedhetsz és ránk kényszerítheted az akarodat? De ne felejtsd el, én is itt vagyok! És vedd tudomásul, eszem ágában sincs megijedni tőled, és zsarnokoskodásodat sem tűröm!

– De hát kedves, jó ötödik úrnőnk, mi nem is így gondoltuk – szólt a dajka csillapítóan. – Hiszen csakis első úrnőnk kívánságára történt, hogy...

– Tartsd meg magadnak a kifogásaidat, nyomorult ringyó! – vágott a szavába Aranylótusz dühösen. – Megmondanád, ki furakszik az úrhoz az éjszaka kellős közepén, ki kínálja teával, és simítja végig sóváran a takarót, ki segíti rá reggel a ruhát, mondd csak, ki? Vagy tán azt hiszed, nem tudok szégyenletes üzelveidről? De hidd el, cseppet sem ijedek meg attól a fattyútól, akit titokban a hasadban hordasz!

– Ne féljen, ha ebben a házban már a szabályosan született gyerekeket is elteszik láb alól, egy magamfajta még a szülésig sem jut el – lőtte ki mérgezett nyilát a dajka.

Ennél a megjegyzésnél tüzes lángok csaptak fel Aranylótusz szívében, arcát elöntötte a düh vérvörös hulláma. Egyetlen ugrással ellenfelére vetette magát, s miközben baljával keményen megragadta a kontyát, jobbával jó néhányszor kíméletlenül beleöklözött az alsótestébe. Az odasiető Hatodik Vang csak nagy nehezen tudta szétválasztani a küzdőket.

– Pimasz, szemérmetlen ringyó! – lihegte Aranylótusz elfúló lélegzettel. – Egyáltalán mit keresel még ebben a házban? Ha ezerszer is megjátszod a poraiból feltámadt, rafinált Huj-lient, akkor is felveszem veled a harcot!

A megtépzott dajka hangosan elbögte magát.

– Mit tudok én a rafinált Huj-lienről és viselt dolgairól? Mindez még énelöttem történt – válaszolta együgyűen. – Én mindössze rendben elláttam dajkai teendőimet.

– Dajkai teendőidet! Maradtál volna a valódi dajkaságnál! De te, nyomorult rókaszuka, titokban tigrisbőrbe bújtál, és túlságosan sokat engedtéll meg magadnak!

Szavait Meng Jü-lou megjelenése szakította félbe.

– Úgy emlékszem, mi egy parti sakkot akartunk játszani, nővérem! Miért váratsz magadra ilyen sokáig? – kérdezte az egykedvű Harmadik, majd kézen fogta Aranylótuszt, és méltóságteljes, nyugodt léptekkel magával húzta a

lakosztályába. Társnőjét lenyomta egy székre, és megnyugtatóan mindenekelőtt egy csésze teát hozatott neki.

– Mi történt? – kérdezte kíváncsian.

– Ó, az átkozott nőszemély, az a dajka! Nézd csak, nővérem, hogyan reszket még most is a kezem a felindulástól. A teáscsészét is alig tudom tartani. Egyszóval hallgass ide! Amikor az imént elküldted hozzám a kis Főnixmadarat és sakkozni hívtál, éppen leheveredtem, déli pihenőt akartam tartani. Csun-mej a szomszédban mosott Őszirózsával. Nem volt sulykuk, ezért Tavasziszilva átküldte őt a Hatodik pavilonjába, hogy kérjen kölcsön egyet, minthogy nekik odaát három is van. Egyszerre csak hallom, amint a kicsike izgatottan visszatér, és elmeséli, hogy megtagadták kérését, sőt mi több, a dajka még egy szemtelen megjegyzést is a fejéhez vágott. Erre még egyszer átküldtem Csun-mejt, de titokban magam is utánaosontam, és kihallgattam, mit beszélnek. Alig hittem a fülemnek: ez a szemtelen nőszemély olyan hangot ütött meg Csun-mejjel szemben, mintha csak ő lenne a ház úrnője, s nekünk mindannyiunknak hallgass volna a nevünk. Képzelheted, mennyire dühbe gurultam, jól megmondtam neki a véleményemet. Mikor aztán még engem is pimasz megjegyzéssel illetett, fülön fogtam, és néhányszor beleöklöztem a hasába. Ha a Hatodik Vang teljes erőből nem veti közénk magát, azt hiszem, kitéptem volna a szívét annak a szégyentelen teremtésnek, annyira feldühödtem. De az Első se hibátlan, túlságosan elnéző. Látnia kellene, hogy megismétlődik Huj-lien esete. Én akkoriban is időben figyelmeztettelek benneteket annak a szolgálóasszonynak a fondorkodására és iszákos férjének a veszedelmes merényleteire, de mi volt a hála, csak szidást és szemrehányást kaptam az Elsőtől. Most pontosan ugyanott tartunk. Ha az Első vak is, az én éles szememet még egy porszem sem kerüli el. Figyelemmel kísértem, milyen körmönfontan környékezte meg Hszi-men ez a szégyentelen némbor, akinek mindössze a dajkálkodás lett volna a feladata. Kezdetben félénken és hangtalanul sündörgött körülötte, mint valami árnyék. De azután egy éjszaka, amikor Hszi-men teát kívánt, odafurakodott a fekhelyéhez, s miközben egyik kezével feléje nyújtotta a csészét, a másikkal, hogy vágyat ébresszen benne, ravaszul végigsimított a takaróján. Mire Hszi-men odavette magához az ágyba. Másnap reggel ő segítette rá a ruháit. Egyáltalán, hogyan merészeli teával kínálni, és segítségére lenni az öltözködésben? Erre való a komornák, a dajkának semmi köze az effélékhez. Ez óta az első eset óta Hszi-men már ki

tudja, hányszor mondta nekünk, hogy csupán azért megy be a Hatodik hálósobájába, hogy füstölőt és áldozati pénzt égessen, s kegyeletből lélektáblája előtt töltsse az éjszakát, holott a valóságban azért megy oda, hogy zavartalanul és jókedvűen szeretkezzék a dajkával. Egy alkalommal rajtakaptam őket, meg is ijedtek alaposan, zavarukban szinte torkukra fagyott a szó. De Holdasszony csak ül a szobájában, mindebből nem lát, nem hall semmit, s ha kinyitod a szád, nem kapsz egyebet, csak szemrehányást.

Meng Jü-lou egyre jobban elámult.

– Honnan tudod mindezt? – kérdezte végül.

– Az ember sok mindent megtud... A fának árnyéka, az embernek híre van. A hóba ásott sírverem nem sokáig állja az időt, egyszer olvadni kezd a takaró, és előkerül a holttest. A dajkának a szélhámosság és hamisság vékonyka rétege alá rejtett terve nem sokáig kerülhet el éber tekintetemet.

– Van valami varázsa, amivel hatni tud a férfiakra?

– Kezdetben, amikor hozzánk jött, nem néztem volna ki belőle. Sápadt volt, egy rakás szerencsétlenség. De itt-tartózkodásának két esztendeje alatt egész szépen kikupálódott, és kerek golyóbisszemeiből csak úgy árad a romlottság és érzékiség. Ha nem fékezzük meg idejekorán, még egy kis fattyúval lep meg minket.

– Te mindenre gondolsz – jegyezte meg Meng Jü-lou nevetve. – Tégy, ahogy jónak látod. – S ezzel nyugodtan leült sakkozni barátnőjével.

Egy szép napon, úgy a tizenegyedik hónap vége felé, Hszi-men Csing hazaérkezett. Miután megmosakodott és átöltözött, mindenekelőtt felállítatott az udvarban egy füstölőedényt, s anélkül, hogy egyetlen falatot evett volna, térdre borulva hálát adott az égnek és földnek szerencsés hazatéréséért.

– Mit jelentsen ez? – kérdezte Holdasszony csodálkozva.

– Ó, ne is kérdezd! Szörnyű utunk volt hazafelé. Odafelé még csak megjárta, szép enyhe időnk volt, olykor-olykor nyeregbe szálltam, s megmozgattam tagjaimat, de visszaúton a zordon fagy már nem engedte, hogy kibújjak a gyaloghintó párnái közül; még most is zsibbadtak a tagjaim az állandó fekvéstől. Mindennek a tetejébe tegnapelőtt, alighogy átkeltünk a Sárga-folyón, szörnyű homokviharba kerültünk. Egy pillanat alatt betömte a homok mind a hét arcnyílásunkat. A menet felbomlott, a málhás állatok

kitörtek, a teherhordók és a hajcsárok elvesztették a fejüket. Közben beesteledett, száz mérföld körzetben sehol egy emberi település! Ezenfelül még rablóbandák is garázdálkodnak azon a vidéken. Szó, ami szó, kétségbeejtő helyzetben voltunk. Végül egy romos kis buddhista templomban – Sárga Sárkány Templomának nevezték – húzódtunk meg éjszakára. De milyen siralmas volt ez a menedék! A templom néhány szál nyomorult boncának se egy csepp lámpába való olaja, se egy szem rizse a fazékban. A roskatag falakon és törött ablakokon ki-be süvített a jeges szél. S mi mégis örültünk, hogy legalább tető van a fejünk felett, és egy gyertya szomorkás fényénél híg teával és gyalázatos babpempővel erősíthetjük magunkat. Ezen az éjszakán fogadalmat tettem: az elkövetkező hónap első napján leölünk egy disznót meg egy birkát, s szerencsés hazaérkezésünkért hálából az égnek s a földnek áldozzuk. Ha ugyanis a homokfergeteg két órával előbb kap el minket, amikor átkelünk a folyón, vagy nem fedezzük fel a Sárga Sárkány Templomát, aligha ússzuk meg szárazon.

– Egyenesen hazajöttél, vagy előbb a jamenbe mentél?

– Előbb a jamenben voltam, s ott ideiglenesen elszállásoltam a fiatal kollégámat. Nagybátyja, Hou Ji főeunuch, a palotaépítkezések főintendánsa, Kajfengfuban valósággal elárasztott szívélyességekkel, városi lakásában szállásolt el, s ő látott vendégül mindvégig. Nagyon megkért, törődjek unokaöccsével. A fiatalember még alig húszesztendős, kinevezését az első számú császári ágyas, az Örök Jólét Palotája úrnőjének, Ma hercegnő közbenjárásának köszönheti, akinél nagybátyja különleges szolgálatokat lát el. A fiatalember teljesen tapasztalatlan, fogalma sincs a törvényekről és rendeletekről, minden lépésénél vezetnem, támogatnom kell. Egyébként Hszia kollégám eddigi lakásába költözik, nagybátyja ezerkétszáz unciáért megvásárolta neki, én közvetítettem a vételt. Mihelyt kihordják Hszia berendezési tárgyait, beköltözik. Átmenetileg beéri néhány jamenbeli helyiséggel, melyeket lakályosan berendeztettem a számára. Hszia kollégám már elfoglalta új beosztását a császári testőrségnél, nem is jön vissza többé. Nagyon a lelkemre kötötte, az átköltözésig tartsam a szemem a házán és családján. Küldhetnék a feleségének néhány apró figyelmességet, s legközelebb tégy te is tisztelgő látogatást nála.

– Látom, már megint egy csomó kötelezettséget vettél a nyakadba – jegyezte meg Holdasszony rosszallóan. –Túlságosan jóindulatú vagy. Nem kell mindjárt az egész szívünket odaadnunk, amikor a véletlen idegen

emberekkel hoz össze. Egyébként a jövő hónap másodikán amúgy is születésnapja lesz Hszia asszonynak. Tökéletesen elég, ha akkor meglátogatom, s néhány apróságot viszek neki.

Időközben, férjük üdvözlésére, sorra megjelent a többi asszony is. Hszi-men Csing önkéntelenül is arra gondolt, hogy a keleti fővárosban tett legutóbbi nyári utazásáról visszatérve, még hat feleség fogadta. Egy most hiányzik, a szeretett Hatodik. A fájó emléktől meghatódva nem állta meg, hogy fel ne keresse Ping asszony elárvult pavilonját; negyedórát töltött hálósobájában, csendes áhítatba merülve lélektáblája előtt. Azután a mindennapi kötelességek újból elszólították onnan. Még ugyanazon a napon egy fél disznót, egy fél birkát, két füstölt sonkát, két kacsát, tíz tyúkot, rengeteg rizst, metélt tésztát, főzeléket, különböző nyersanyagot és fűszerfeleséget küldött át fiatal kollégájának, Hounak jamenbeli szállására, egy jókora kancsó finom bor kíséretében, s gondja volt arra is, hogy egy hozzáértő szakácsot bocsásson rendelkezésére.

Az első éjszakát az Ötödiknél töltötte. Talán fölösleges is megemlítenünk, hogy a tizennégy napi önmegtartóztatás után mindkét félben mérhetetlen szerelmi vágy lobogott. Aranylótusz, aki örökösen azon fáradozott, hogy visszanyerje Hszi-men régi kegyeit, fáradhatatlannak bizonyult a százféle simogatásban és ezerféle kedveskedésben, s csak azt sajnálta, hogy csupa odaadásból és alázatból nem bújhatott mindenestül a testébe. Alvásra aligha gondoltak ezen az éjszakán. Hszi-mennek bőven volt mit mesélnie az útról, s ami Aranylótuszt illeti, öneki is volt mit elmondania az otthon történekről.

– Hiányoztam neked egy kicsit? – kérdezte Hszi-men Csing váratlanul.

– Ó, fél hónapon át, míg távol voltál, rabszolgánódnak nem volt egyetlen nyugodt órája sem – bizonygatta Aranylótusz kitörő szenvedéllyel. – Legrosszabbak a magányosan, álmatlanul eltöltött éjszakák voltak, szinte az örökkévalóságba nyúltak. Kezdetben elviselhetetlennek éreztem, hogy habos és puha tollas ágyba feküdjek, miközben te a téli hidegben, barátságtalan fogadók kemény fekhelyén senyvedsz. Ledobtam hát a meleg paplanokat, s egy vékony útitakarót terítettem magamra. Kora reggel aztán összefagyva, merev tagokkal ébredtem, szinte mozdulni sem tudtam. Végül a szegény kis Csun-mej is búnak adta a fejét, amikor látta, hogy fél napokon és éjszakákon át ott ülök az ágyam szélén sírva, elhagyatottan. Ő segített néhány játszma sakkal és beszélgetésekkel megrövidíteni a hosszú délutánokat, éjszaka pedig bebújt mellém az ágyba. Nos, édes bátyám, most legalább tudod, milyen

érzések lakoznak a szívemben. De szeretném tudni, hogy a te szíved mit rejt.

– De kedvesem, hiszen mindenki tudja a házban, hogy valamennyi feleségem közül te állsz hozzám a legközelebb.

– Ugyan menj, becsapsz. Miközben az egyik tányérból csipegetsz, már a másik felé kacsintasz. Hiszen ismerlek. Hogy is volt akkoriban, amikor annak a szolgának a feleségével, Huj-liennel adtad össze magad? Rám se hederítettél. És később, amikor megszületett a Hatodik kisfia? Dölyfös kakas módjára elkerültél, engem, legjobb tyúkodat. De én mindezek ellenére hűségesen kitarítottam melletted, akár a rezgő nyárfa termése, mely együtt hajladozik az ággal. Most megint egy ilyen nyomorult néemberrel, egy közönséges dajkával adtad össze magad. Arra nem gondolsz, hogy még él a férje, aki egy szép napon terhedre lehet, s nyáját ráeresztheti a te legelődre? Meg sem fordul a fejedben, mire kötelez állásod, hivatalod? Már is pimaszkodni kezd az a nőszemély, és fölénk szeretne kerekedni, jog szerinti feleségeid fölé. Távollétedben éktelen civakodás kerekedett közte és Tavasziszilva között egy sulyok miatt. Velem is szemtelenkedett, és szóhoz is alig hagyott jutni.

– Ne törődj vele, kedves gyermekem! Mit tehetne ellened? Te vagy az úrnő, ő a cseléd. Hétszer ennyi észre, nyolcszor ennyi erőre volna szüksége ahhoz, hogy szembeszálljon veled. Elég egy kézlegyintésed, és alázatosan elkullog.

– Ó, ez gyönyörűen hangzik. De mi az igazság? Nem ült bele máris kényelmesen a Hatodik üres fészkébe? Nem sikerült-e téged annyira megkönyékeznie, hogy megígérted neki, ha jó és kedves lesz hozzád, rátestálsz a Hatodik minden ingóságát?

– Bolondokat beszélsz. Sosem ígértem ilyesmit. Mindezt csak képzeled. Kérlek, békülj ki vele. Megmondom majd neki, hogy hajoljon meg előtted illő tisztelettel, és kérjen bocsánatot.

– Ami a bocsánatkérést illeti, arra nem tartok igényt. Mindenekelőtt azt akarom, hogy éjszakáidat ne töltsd többé odaát a szomszéd pavilonban.

– Légy nyugodt, csupán a Hatodik utáni leküzdhetetlen vágyakozás hajt minduntalan az elárvult házba, s késztet arra, hogy lélektáblája előtt töltssem az éjszakát. Kegyelet csupán, semmi egyéb. Csak nem leszel féltékeny a lélektáblára?

– Nem hiszek neked! Ha valaki már száz napja halott, kiviszik a lélektábláját és elégetik. Megfoghatatlan számomra, hogy mi értelme ennek a túlzott lélektábla kultusznak. Egyszerűen nem tudsz megválni attól a nőtől. Jó, menj csak hozzá! De előtte mondd meg mindig nyíltan, s azt is, milyen ajándékot kér tőled. Hagyj fel végre ezzel a titkolózással!

– Te kedves kis kotnyeles! – szólott Hszi-men hízelkedve, s csókokkal, ölelésekkel beléje fojtotta a szót.

A számos meghívás közül, melyekkel nyomban hazaérkezése után elárasztották, egyiknek sem örült meg annyira, mint a fiatal Vangénak. Hiszen számíthatott rá, hogy ez alkalommal viszontláthatja Lin asszonyt. A Vangéknál rendezett uzsonnára már a megérkezését követő délutánon sor került. A fiatal házigazda a küszöbön fogadta, és megkülönböztetett előzékenységgel a homlokzati fogadóterembe vezette.

A terem homlokzatán császári ecsettel festett arany írásjegyekkel e felirat ékeskedett: „Az ősoktól örökölt államhűség terme.” A bevezető formaságok elintézése után, az étkezés alatt Hszi-men Csing engedélyt kért, hogy üdvözölhesse Lin önnagyságát, mire, kis idő elteltével, a középső fogadóterembe kérték. Ott már várta az asszony. Sötétvörös ruhát viselt, redőit a derekán ékkövekkel kirakott, aranyozott öv fogta össze. Fölötte száz virággal kihímzett rövid, nyitott fekete atlasztunika. Hajában súlyos gyöngyszemek, aranycsatok és zománcozott, kékeszöld jégmadártollak pompáztak. Úgy állt ott, mint valami ritka értékű, ezüsből öntött szobor. Hszi-men Csing szabadkozással kezdte: a keleti fővárosban tett szolgálati utazása miatt nem tiszteleghetett kellő időben önnagysága születése napján, s hogy pótolja az elmulasztottakat, udvariasan egy pohár bort nyújtott felé, amit a háttérben álló Ven anyótól vett át. Azután odaintette legényét, Taj A-ert, az letette Lin asszony elé az ajándékot: egy vörös lakkládikóba helyezett csillogó aranybrokát ruhát. Az ünnepelt boldogan köszönte meg a figyelmességet, amit a maga részéről egy színültig megtöltött aranyserleg átnyújtásával viszonzott; Ven anyó tartotta oda egy ezüstitálcán.

Asztalhoz ültek. Eredetileg a fiatal Vang be akarta hívatni a négy énekesfiút, akiket a vendégek szórakoztatására rendelt a házba. De anyja nem engedte.

– Majd később bemutatják művészetüket, és akkor is a homlokzati teremben, itt csak zavarnának. – Majd Hszi-menhez fordulva: –

Megkérhetném a magas uraságot, hogy felemelkedjék? Gyermekem fiúi tiszteletét akarja nyilvánítani ön előtt. Mostanáig elhanyagolta tanulmányait, és rossz társaságba keveredett. Abban a reményben, hogy ön jóságosan leereszkedik hozzá, s a jövőben bölcs tanácsaival segíti, kéri, hadd üdvözlje jelenlétemben mint fogadott édesapját.

Hszi-men Csing nyomban átlátott az asszony titkos szándékán, s udvariasságból eleinte kissé szabadkozott.

– Nemes taj-taj, fiatal barátomat, vagyis az ön fiát a természet nagy tehetséggel áldotta meg. Zöldellő fiatalságával magyarázhatjuk, hogy nyugtalan lába eddig még nem talált rá az igaz tao fennkölt útjára. De legyen meggyőződve, természete előbb-utóbb magától meghozza a belső változást, s messze kitárja szívét minden szép és jó előtt. Aggályai alaptalanok.

– Amennyiben vonakodik gyermekemet fogadott fiának tekinteni, jövőbeni balgaságaiért kénytelen lennék elhárítani magamtól a felelősséget.

Ekkor Hszi-men Csing végre hajlandónak mutatkozott fellépni az emelvényre, hogy onnan fogadja a fiatal Vang négyszeres fiúi tiszteletadását, s átvegye tőle – mégpedig háromszor egymás után – a színültig telt serleget. Ezek után lelépett az emelvényről, s mellén keresztbe tett kezekkel meghajolt Lin asszony előtt, csak úgy könnyedén, ahogy az házastársaknál szokás. Az ragyogó arccal halk van-fu-t suttozott.

– Nos, vezesd ismét az elülső terembe a magas uraságot, s gondoskodj róla, hogy meglegyen a kényelme, és jól szórakozzék – parancsolta a fiának.

Így hát Hszi-men Csing elköszönt, s vendéglátó gazdája nyomában visszament a homlokzati fogadóterembe, ahol tovább folytatta a félbeszakított lakomát. A zenét a négy fiatal muzsikuszolgáltatta.

Ettől az órától fogva Hszi-men Csing és a fiatal Vang apa-fiúi kapcsolatban állt egymással. Mostantól kezdve Hszi-men Csing már nem titkon, a hátsó parkkapun lopakodott be Vangék házába, hanem nyíltan, emelt fővel léphetett be a főkapun. Ily módon nyitott kényelmes utat egy köztiszteletben álló régi szokás a ledér kapcsolatnak.

HARMINCÖTÖDIK FEJEZET
*Aranylótusznak kedvét szegi egy gyászdal.
Meng Jü-lou mellőzöttnek érzi magát,
s megbetegszik*

A tizenegyedik hónap huszonhatodikának előestéjén, Meng Jü-lou születésnapja alkalmából, a Hszi-men Csing házában egybegyűlt vendégek között, akik régi szokáshoz híven ott is töltöttek néhány napot, Vang és Pi apáca is megjelent. Pi apáca megtartotta ígéretét: elhozta az Aranylótusz által megrendelt csodaitalt. Kileste a megfelelő pillanatot, amikor feltűnés nélkül elhagyhatta a Holdasszonynál egybegyűlt társaságot, s titokban felkereste Aranylótuszt a pavilonjában.

– Itt hozom a megígért csodaszert – szólott, amikor kettesben maradtak, s átnyújtotta a varázscseppeket tartalmazó kis üveget. – Szóval a hatodik ciklus hétszer hetedik napján, némi borral vegyítve, éhgyomorra! Ha ugyanazon az estén férjével hál, biztos lehet, hogy megfog, s később fiúgyermeknek ad életet. A hátsó lakosztályok nagy bodhiszattvája is teherbe esett az én szerem hatására. A hatás fokozásának érdekében még ezt a piros port is elhoztam magának. Rejtse el gondosan illatszeres zacskójában, s a szerelmi éjszakán hintse be vele a vágyak útjának kapuját. Így biztosan fiúgyermeket szül.

Aranylótusz boldog örömmel köszönte meg a kis üveget, a port elrejtette ládája egy titkos rekeszébe. Aztán felütötte a kalendáriumot. A hatodik ciklus hétszer hetedik napja huszonkilencedikére esett. Szűk három ezüstbatkát mért le az apácának.

– Fogadja szerény előlegnek fáradozásáért. Amennyiben hatásos lesz a szer, és valóban teherbe esem, még egy új kabátra való anyagot is kap.

– Ó, ne verje magát költségekbe efféle semmiségért – szólott az apáca kissé sanyarú arccal. – Engem nem csábít annyira a nyereszkesedés, mint Vang apácát. Mit alkudozott és veszekedett velem a miatt a néhány uncia miatt, amit akkor kaptunk, amikor időközben elhunyt bodhiszattvájuk lelki üdvéért imádkoztunk! Én az ilyesmit minden önös szándék nélkül, örömmel teszem, csupán azért, hogy felebarátomon segítsek.

Meng Jü-lou születésnapjának előestéjén, a közös vacsora alkalmával, a fájó emlékezés újból visszaröpítette Hszi-men Csing gondolatait a Hatodikhoz, akinek helye immár üresen állt, s bár küzdött ellene, a

meghatottság könnyeket csalt a szemébe. Aranylótusz észrevette ezt, s fölöttébb bosszantotta. Amikor aztán Hszi-men a vendégek szórakoztatására odarendelt két énekesfiúval a halott emlékére elénekeltette az

*Előkelő vendégsereg
gyűlt össze, fényes ünnepély lesz?
Lant sír, fuvola kesereg.
Hova tűntél te, merre, édes?*

kezdetű gyászdal, nem tudott tovább uralkodni magán. Idegesen feszengett a székén, orrát fintorgatta, majd az ének kellős közepén kirobbant:

– Olyan ünnepélyes, unalmas a hangulat, gyermekeim, mintha egy hideg kápolnában ülnénk, és a tíz önsanyargatást magasztalnánk! Nem találtok külön éneket? Végére is a Hatodik már régen férjes asszony volt, amikor idejött a házba, nem holmi érintetlen, feslő bimbó.

– Pszt! – intette csendre Hszi-men Csing, feddő pillantást vetve rá. – Annyit locsogsz, hogy egy árva hangot sem lehet hallani. Kérlek, hagyd, hogy nyugodtan befejezzék!

Mikor azután az énekesfiúk a gyászdal végére értek, még sokáig elgondolkozva ült, lehorgasztott fejjel, szótlantul. Annál hangosabban kerepelt Aranylótusz, be sem állt a szája, kifogyhatatlan volt a két énekesfiú művészetét csepülő gúnyos megjegyzésekben. Végül Holdasszony elvesztette a türelmét:

– Szíveskedjél uralkodni magadon, ötödik nővérem, hagyd végre békében a két fiút! – utasította rendre szigorúan a féktelen Ötödiket. – Egyébként átmehtnél a szomszéd helyiségbe, s elszórakoztathatnád Jang nénit meg Vu sógornőnkét. Magányosan üldögélnek szobájukban, és unatkoznak. Li Csiao-er nővérünk elkísér.

Ily módon Aranylótusznak tapintatosan kitették a szűrét.

Hszi-men Csing hamarosan felkelt az asztaltól, átment a homlokzati terembe, hogy ott Éhenkórász Jinggel, Meleg mesterrel és Vu sógorral tovább poharagasson. Aranylótusz még akkor, amikor Hszi-men Csing visszatért legutóbbi útjáról, elhatározta, hogy többé egy pillanatra sem veszi le róla a szemét. Amikor késő este szétoszlott a Holdasszonynál egybegyűlt társaság, a

látszat kedvéért ő is visszavonult a pavilonjába, de hamarosan ugyanazon az úton, amelyen jött, visszalopakodott, s a női lakosztályokhoz vezető belső kaputól nem messze, a fal sötét árnyékában leselkedett.

Nem kellett sokáig várnia, már jött is Hszi-men Csing. Éppen elköszönt vendégeitől, s a belső kapun áthaladva, Holdasszony lakosztálya felé tartott. Aranylótusz óvatosan utána osont, majd a még fényesen kivilágított szoba ablaka alatt a falhoz simult, és hallgatózott. Előbb csak Holdasszony és Meng Jü-lou hangját hallotta, de hamarosan Hszi-menét is. A beszélgetés a két új énekesfiúra terelődött, akik ezen az estén léptek fel először a házban, és nem nyerték meg a hölgyek tetszését.

– Közönséges teknőcfajzatok, még énekelni sem tudnak, legfeljebb bolondozni – hangzott Holdasszony lekicsinylő ítélete. Meng Jü-lou viszont úgy érezte, hogy a műsor nem volt az alkalomhoz illő.

Aranylótusz gondolt egyet, hangtalanul besurrant a szobába, s az ajtó mellé, a kerevet függőnye mögé bújt.

– Igazad van, inkább az élőknek énekeltek volna ezek a teknőcfajzatok, nem pedig egy halottnak! – szólalt meg rejtekhelyéről az Ötödik, felkapva az imént elejtett szavakat.

A jelenlevők dermedten hátrafordultak.

– Hogy az ördögbe cseppentél ide? – kiáltott fel Meng Jü-lou csodálkozva. – Jól rám ijesztettél. Úgy jársz-kelsz közöttünk, mint valami kísértet.

Aranylótusz rá sem hederített Meng Jü-lou-ra, Hszi-menhez fordult, és emelt hangon így folytatta:

– Talán bizony a Hatodik többet ér minálunk? Érintetlen, fesslő bimbó volt talán, amikor a házadba vetted? Minek akkor ez az ízléstelen magasztalás ezzel az érzelgős dallal, mely cseppet sem illik órá? De, ugyebár, amióta meghalt, már enni sincs kedved, még az emésztésed sincs rendben? Nem te magad mondtad? Mi, többiek, beleértve az Elsőt, ezt a mintafeleséget, már nem is számítunk. Csak az az egy, a Hatodik, az kedves neked. Mi, többiek, csinálhatunk, amit akarunk, mi hidegen hagyunk téged. De a Hatodikat elég egyetlen szóval megemlíteni, s szíved máris túlárad a meghatottságtól.

– Kedves ötödik nővérem, hagyd már abba – vetette oda Holdasszony hidegen, félbeszakítva a szóözönt. – Általában a jó emberek hálnak meg fiatalon. Mi, többiek, ilyen vonatkozásban kicsit lemaradtunk. De hadd

beszéljen ő!

– Nem, nem akarom, hogy ilyen igazságtalan legyen.

– Mindez csak locsogás – morogta Hszi-men Csing, aki ittas fővel nehezen követte a két asszony fürge gondolatmenetét. – Mikor mondtam volna efféléket?

– Gondolj csak vissza! Jing barátod és Meleg mester a tanú, jelenlétükben egy alkalommal arról panaszkodtál, hogy a Hatodik halála óta sem a konyhában, sem a háztartásban nem mennek rendjén a dolgok. Még azt se tudod kivárni, amíg mi, többiek, meghalunk, s átadjuk helyünket Zsu-jinak, az új asszonynak, aki, mint a neve mondja, olyan „kedvedre való”, s szerinted szakasztott a Hatodik. Pfuj, te szívtelen féreg!

De most már a türelmes Hszi-men Csing is megelégte a dolgot. Mint valami felingerelt fenevad, felpattant ültő helyéből, dühösen az asszony felé rúgott. De az gyorsabb volt nála, s mint a füst, kiillant az ajtón. Hszi-men utánvetette magát, de odakint beleütközött Csun-mej szobalányba. Kénytelen volt megállni, megragadta a kicsike vállát, és bevonszolta úrnőjének pavilonjába. Holdasszony boldog volt, hogy ily módon sikerült megszabadulnia erősen ittas férjétől, s az estét zavartalanul töltheti; lelke épülésére kedvére beszélgethet a két apácával lelki dolgokról.

Aranylótusz a körfolyosó védelmet nyújtó sötétjébe menekült, ott melléje szegődött Nefritfuvola szobalány. Épp most haladt el mellettük Hszi-men Csing, Csun-mejre támaszkodva, de észre sem vette őket.

– Fogadni mernék, önnél akar aludni ma éjszaka – szolt Nefritfuvola halkán Aranylótuszhoz.

– Előbb aludja ki a részegségét – felelte Aranylótusz megvetően. – Ilyen állapotban ki nem állhatom.

Távolról követte Hszi-ment és a szobalányt, s miután odakintről meggyőződött róla, hogy Tavasziszilva levetkőztette gazdáját, szép kényelmesen visszament az Első lakosztályába. Az asszonyok körülrajzolták Pi apácát, aki maga alá húzott lábbal – mellette egy alacsony füstölőasztalka – a jóleső meleget árasztó kangra telepedett, és éppen nagyban magyarázta Buddha tanait. Aranylótusz félrevonta a függönyt, s váratlanul, mosolyogva, betoppant az ájtatoskodó asszonyok közé.

– Téged mi szél hozott ide? – kérdezte Holdasszony csodálkozva. – Azt

hittem, ágyba fekteted urunkat. Mondhatom, alaposan felingerelted az imént. Nem hiszem, hogy megúszod kiadós verés nélkül.

– Haha! – nevetett Aranylótusz gondtalanul. – Kérdezd csak meg, hozzám mer-e nyúlni!

– Csodálom a vakmerőségedet. Feleselésed hallatán harmadik nővéremmel két marék verítéket izzadtunk ki félelmünkben. Szerencsétlen flótás, akin majd kitölti helyetted a haragját!

– Csak hadd tomboljon! Nem félek tőle! Cseppet sem árt, ha valaki egyszer megmondja neki az igazat. Hát nem találod felháborítónak, hogy Meng Jü-lou születésnapján szomorú búcsúdalt énekeltet? Amellett ez az óriási hókuszpókusz nem is őszinte nála, hanem közönséges szemfényvesztés.

– Azt hiszem, okosabb lett volna ráhagyni az egészséget, és egy szót sem szólani – vetette közbe Jang néni. – Végtére azt is meg lehet érteni, hogy felderengtek benne a régi esték emlékei, amikor még valamennyien teljes számban ott voltatok körülötte, most meg a Hatodik helye üresen áll.

– Mi, többiek, nem tettük volna szóvá tapintatlanságát, nem vettünk volna róla tudomást – jegyezte meg Meng Jü-lou. – De ötödik nővérünk, aki mindjárt megérzi a dalok mélyebb értelmét, azonnal kitalálta, hogy urunk az elhunyt dicsőítésére énekelteti. Minthogy valóban előnyben részesítette a Hatodikat, s kétségtelenül éremlyítő volt, mennyire kedvezett neki, ötödik nővérünk mindjárt felhasználta az alkalmat, s alaposan megmondta a magáét.

– Ó, milyen okos a ti Ötödiktek! – kiáltott fel Jang néni csodálattal.

– De még milyen okos! Elég, ha belekezdünk egy dalba, ő mindjárt tovább fújja – toldotta hozzá Holdasszony. – Betéve tudja az összes dalszöveget, észreveszi az előadás közben ejtett legkisebb hibát is.

A beszélgetés most elakadt. Holdasszony megmosta a kezét, s újból meggyújtotta a füstölőüstöt, azután Pi apáca elmesélt egy szent legendát. Ezt követően megteáztak, a teához süteményt és cukrozott gyümölcsöt ettek. Azután rátértek a társasjátékokra. Aranylótusz hamarosan elkészönt, és visszatért a pavilonjába, hogy az éjszaka kellős közepén odabújjon Hszi-men Csing mellé. Az időközben kialudta részegségét, s a szokásos szerelmi játék hamarosan elfeledtette velük a délutáni veszekedést.

Másnap reggel, amikor, még az ágyban, a következő napi ünnepségre terelődött a szó, melyet Éhenkórász Jing rendezett hamincnapos

gyermekének tiszteletére, s amelyre Hszi-men Csing valamennyi feleségét is meghívta, Aranylótusz dacosan kijelentette:

– Én pedig nem megyek.

– Miért nem, kedves gyermekem? – kérdezte Hszimen.

– Nincs bundám, és nem szeretnék megfázni, amikor a bortól felhevülve hazatérünk. Az összes többi asszonynak van szép bundája, csak nekem nincs. Vagy nekem ajándékozod a Hatodik bundáját, vagy itthon maradok.

– Szebbnél szebb bundákat őrzünk a kamrában, a zálogtárgyak között. Azok közül nyugodtan választhatsz.

– Köszönöm, elzálogosított holmit nem viselek. Ragaszkodom a Hatodik bundájához. Ha felvennék egy fehér selyemszoknyát, föléje egy sötétvörös, arany darvakkal kihímzett tunikát, szakasztott úgy néznék ki, mint egykor ő.

Viharos simogatásaival olyannyira meglágyította Hszi-men Csing szívét, hogy az a következő pillanatban szívesen engedett kérésének.

Minthogy Aranylótusznak még nem volt kedve felkelni, Hszi-men Csing felöltözött, majd átment a szomszéd pavilonba reggelizni. Zsu-ji dajka szolgálta ki; ízléstelenül kirizsporozott és kifestett arcán kihívó mosoly ült. Jing-csun szobalányt Hszi-men elszalasztotta Holdasszonyhoz a hálószoza kulcsáért.

– Miért kell kinyitni a hálósobát? – kérdezte a dajka kíváncsian, miközben felvonta túlságosan hosszúra rajzolt lepkecsáp-szemöldökét.

– Szeretnék kikeresni egy bundát ötödik feleségem számára.

– Csak nem a cobolyprémet?

– De igen, eltaláltad.

Minthogy kettesben voltak a szobában, felhasználta a kedvező pillanatot, magához vonta a dajkát, s megtapogatta feszes kebleit.

– Milyen kemény a melled! Pedig több hónapon át szoptattál.

Arcát gyengéden az asszony arcához szorította, ajka az ajkára tapadt. A dajka:

– Uram, oly gyakran látom együtt az Ötödikkel. A többi asszonyra egy szót sem szólhatok, de az Ötödik olyan elviselhetetlen! Legutóbb, amikor ön távol volt hazulról, szörnyű jelenetet rendezett egy sulyok miatt, sőt még

tettelegességre is vetemedett. Ki tudja, hogyan végződött volna, ha Hatodik Vang nem választ szét minket, és véletlenül nem jön oda harmadik úrnőm. Nem tudom, ki volt az a pletykafészek, aki beárulta az Ötödiknek, hogy ön vonzódik hozzám. Említette már önnek az esetet?

– Igen, szólt róla. Legjobb lesz, ha legközelebb szépen meghajolsz előtte, és bocsánatot kérsz tőle, s ezzel az ügy el lesz intézve. Ötödik feleségem kissé nehéz teremtés. Úgy jár a szája, mint a kereplő, senki sem veszi fel vele a versenyt.

– A veszekedést követő napon már ismét egész barátságos volt hozzám. Azt mondta, lássam be, hogy ő kiváltságos helyzetet élvez a házban. Egyébként nem áll az utamban. A kikötőben sok hajó elfér! Csupán őszinteséget kér tőlem.

– Igen? Hát akkor nagyjából meg is egyeztetek. Annál jobb. Esténként légy csak felkészülve a látogatásomra –mondotta Hszi-men Csing lelkesen.

Beszélgetésüket Jing-csun megjelenése szakította félbe; Hszi-men Csing kinyitotta a hálósobát, s a ruhásszekrényből kiszedette a cobolybundát. Odakint jól kiporoltatta és becsomagoltatta egy ruhába. Zsu-ji is élt a kedvező alkalommal, és mindjárt megjegyezte:

– Nekem sincs mit felvennem. Nem keresne ki valamit számomra a ruhásszekrényből? – kérlelte.

Erre Hszi-men átment a hálósobába, és a Hatodik gazdag ruhatárából saját kezűleg kiválasztott egy jégvirágkék hosszú atlaszszoknyát, egy rövid, sárga selyemkabátkát, két vattázott kék hosszúnadrágot, valamint két darab rózsaszín virágmintás, selyembatiszt, térdig érő nadrágocskát. Zsu-ji ragyogó arccal, térdhajlással mondott köszönetet, amikor átvette a gyönyörű tarka holmit. Hszi-men újból bezárta a hálósobát, a dajkát pedig a cobolyprémbundával átküldte a szomszéd pavilonba.

Aranylótusz természetesen azonnal rájött, miért éppen a dajkát választotta küldöncül Hszi-men.

– Téged is megajándékozott ruhákkal? – kérdezte mindjárt előljáróban.

– Igen, kaptam két szoknyát. Meghagyta, hogy kérjek bocsánatot öntől.

Letérdelt, s négyszer mélyen meghajolt. Aranylótusz meg volt elégedve.

– Jól van, nővérem. Légy csak mindig őszinte. Tudom, urad szeret, s

nekem semmi kifogásom ellene. Ahogy már mondtam, a kikötőben sok hajó elfér. Csak azt nem szeretem, ha feleselnek velem.

– Elismerem önt egyetlen úrnőmnek. Kora reggeltől késő estig azon fogok fáradozni, hogy elnyerjem kegyeit.

– Az Első bizonyára kérdezni fogja, honnan kaptad az új ruhákat. Mit mondasz majd neki?

– Már előzőleg beleegyezését kértem, s ő igent mondott.

– Akkor rendben van, elmehetsz.

Mire a dajka visszatért, Hszi-men Csing már elment. Zsu-ji megkérdezte a szobalánytól:

– Mondott valamit az Első, amikor az imént elkérted a kulcsot?

– Igen, tudni akarta, minek kell az úrnak. Azt válaszoltam, ki akar hozni egy bundát az Ötödiknek. Mire ő nem szólt semmit.

Időközben Hszi-men Csing elment Holdasszonyhoz, hogy személyesen adja vissza a kulcsot.

– Minek kellett neked? – kérdezte az.

– Az Ötödik panaszkodott, hogy nincs bundája, amit holnap felvehetne, amikor elmennek Jingékhez az ünnepségre. Fél, hogy hazaúton megfázik. Kérésére odaadtam neki a Hatodik cobolybundáját.

Holdasszony rosszállóan mérte végig Hszi-men Csinget.

– Nagyon is következetlen vagy. Amikor az elhunyt utolsó kívánságának megfelelően Hszü-csun szobalányt Li Csiao-er nővéremhez akartam beosztani, keserű szemrehányásokkal illetél minket, s azt mondtad, alig várjuk, hogy feloszlassuk a Hatodik háztartását. Most meg te magad szórod szét és kótyavetyéled el hátrahagyott holmiját.

Hszi-men Csing egy árva szót sem tudott kinyögni.

Miközben a hátsó helyiségekben délután kiadósan megünnepelték Meng Jü-lou születésnapját, Hszi-men Csinget megint csak lefoglalta a hivatalos vendéglátás, melyet több magas rangú mandarin kívánságára az átutazóban ott tartózkodó csiucsiangi prefektus, Caj Csing kancellár egyik fia tiszteletére rendezett vendégszeretetről híres házában. Estefelé végre szerencsésen túlesett az estebéden, előkelő vendégei elköszöntek, ő pedig, hogy kissé

felüdüljön, egy órácskát még kedélyes poharazgatással töltött el Éhenkórász Jing és Meleg mester társaságában. Azután nagy sokára az is véget ért, s ő fáradtan, kótyagos fejjel, teljes súlyával Laj-an szolgára nehezdedve, támolyogva elindult a Hatodik pavilonja felé. Fel sem ötlött benne, hogy a születésnap örömeire még egy órácskát áldozzon a Harmadiknak.

Amikor Aranylótusz meghallotta, hogy Hszi-men Csing már lefeküdni készül, sietve elhagyta a Holdasszony lakosztályában egybegyűlt női koszorút, s reményteli várakozással kiállt a pavilonja elé; Hszi-men Csingnek arrafelé kellett elhaladnia. Már jött is, kísérijére támaszkodva, nehéz léptekkel, dülöngélve. Az asszony egyenesen odalépett hozzá, megfogta a kezét, s behúzta magával a pavilonba. Az inasnak értésére adta, hogy jelenléte már fölösleges. Laj-an átment a hátsó lakosztályokba, hogy a felszolgálásnál segítkezzenek.

– Gazdád hol marad? – kérdezte tőle Holdasszony.

– Ötödik úrnőmhöz ment – válaszolta az inas. Holdasszony fel volt háborodva.

– Mégiscsak hallatlan – fordult Meng Jü-louhoz. – Határozottan megmondtam neki, úgy illik, hogy születésnapodon nálad töltsd az éjszakát. De máris kiment a fejből, s most ott kakaskodik az Ötödiknél. Így megy ez éjszakáról éjszakára. Mióta visszaérkezett, Aranylótusz teljesen kisajátította.

– Hagyd csak, nővérem – legyintett Meng Jü-lou fáradtan. – Te jót akartál, de kár volt egyáltalán szóba hoznod urunk előtt. Még azt hihetnék, hogy vetélkedni akarok ezzel a nővel. Ha nem jön magától, úgy is jó, kieroszakolt szerelemből nem kérek.

Holdasszony nagyot sóhajtott, s ezzel pontot tett a beszélgetés végére, megmosta a kezét, s újból meggyújtotta a füstölőüstöt. Mindahányan körülülték Pi apácát, aki maga alá húzott lábbal újból letelepedett a kang-ra, kigöngyölte a magával hozott szent írástekerceszt, s álmosító hangon hozzákezdett az erényes szűzről, Huangról szóló csodálatos legenda felolvasásához.

A születésnap ünnepség Fahéjvirág, a Sen nevű vak énekesnő néhány dalával, továbbá megszámlálhatatlan csésze tea és hatalmas mennyiségű édesség elfogyasztásával késő éjszaka, Hszi-men Csing nélkül ért véget. Hszi-men Csing nem sokáig maradt Aranylótusznál. Az asszony kérdésére, miért nem vetkőzik le, kuncogva bevallotta, hogy ezt az éjszakát a szomszéd

pavilonban kívánja eltölteni. Mosolyogva hallgatta végig a szemrehányásokat, majd kibotorkált az ajtón.

Másnap délelőtt Nefritfuvola megjelent Aranylótusznál, és megállapodásukhoz híven beszámolt az Első lakosztályában történt előző napi eseményekről.

– Miért nem maradt, asszonyom, tegnap este a társasággal? – kezdte Nefritfuvola. – Az ön gyors és váratlan eltávozása után úrnőm alaposan megmondta a magáét. Azt mondta, helytelen és tapintatlan öntől, hogy éppen a Harmadik születésnapján foglalja le magának Hszi-men Csing urat. Mire a Harmadik megjegyezte, nincs önben semmi tisztesség, szemérmetlenül megjártssa magát a ház úrnőjének, de öneki esze ágában sincs versenyre kelni önnel.

– Várj csak, meglátod, tátva marad a szájuk, ha egyszer leszámolásra kerül sor közöttünk! – mordult fel Aranylótusz dühösen. – Egyáltalán miből gondolja asszonyod, hogy az úr tegnap nálam éjszakázott?

– Hát abból, hogy mióta a Hatodik meghalt, ezen a környéken már csak ön jöhet számításba.

– De hátha időközben új madár ült be az üres fészekbe?

– Úrnőmet az is bosszantotta, hogy ön az ő előzetes megkérdezése nélkül eltulajdonította a Hatodik cobolybundáját. Amikor Hszi-men Csing úr visszahozta a kulcsot, szemére vetette, hogy mennyire következtelen, s most ő maga szórja szét és kótyavetyéli el a Hatodik hagyatékát.

– Nevetséges, ő az úr a házban, és bizonyára tudja, mit kell tennie, és mit engedélyezhet.

Az utóbbi hetek során a Holdasszony szívében Aranylótusz ellen jócskán felgyülemlett haragot még csak tovább növelte két újabb incidens, mely ezen a napon következett be. Miközben Hszi-men Csing felesége Jing házában időzött, hogy vagy tucatnyi asszonnyal, rokonok és szomszédok feleségeivel megünnepeljék Ehenkórász Jing sarjának szerencsésen megélt első hónapját, egy másik társaság is vidám mulatozásra gyűlt egybe a Hatodik pavilonjában. Zsu-ji dajka meghívta Jing-csun, Hsziu-csun és Csun-mej szobalányt, valamint Hszi-men Csing leányát, Vu sógornőt meg Aranylótusz édesanyját, hogy együtt fogyasszák el az előző esti vacsora bőséges maradványait. A nehéz szőlőbor hamarosan emelkedett hangulatba ringatta a társaságot, és a

kis Csun-mejnek az az ötlete támadt, kérjék fel Sent, a vak énekesnőt, fűszerezze a mulatságot néhány dallal. Az énekesnő azonban nem tűrte, hogy egy szobalány parancsolgasson neki, ezért büszkén visszautasította a kérést, mire az indulatos kicsike olyan heves jelenetet rendezett, hogy az énekesnő megbántódott, könnyekkel szemében összecsomagolta a holmiját, és se szó, se beszéd, elhagyta a házat.

Mikor azután Holdasszony este, Jingéktől hazaérkezve, nem találta sehol az énekesnőt, aki az ő vendége volt, s megtudta, hogy Csun-mej üzte el a háztól, megharagudott, és úgy érezte, Aranylótuszt illeti szidás szobalányának nevetlen viselkedéséért. Aranylótusz természetesen a szobalány pártjára állt, és gúnyos megjegyzéseket tett. Maga Hszi-men Csing sem tulajdonított jelentőséget az ügynek, s úgy vélte, az énekesnő gyorsan megbékél, ha Csun-mej másnap egy uncia ezüstöt s néhány nyalánkságot visz neki. Holdasszonyt azonban nem lehetett megnyugtatni, és kedveszegetten vonult vissza Hszi-men Csinggel a hálósobájába.

Tekintettel a kedélytelen hangulatra, röviddel utóbb a többi asszony is szótlánul visszavonult a lakosztályába. Egyedül Aranylótusz maradt ülve, teljes díszben, vállán a drága cobolybundával, ahogy éppen kiszállt a gyaloghintóból, és türelmetlenül várta Hszi-men visszatértét. Ugyanis éppen erre a napra esett a hatvanadik ciklus hétszer hetedik napja, amikor is feltétlenül meg kellett osztania vele fekhelyét, és kipróbálni Pi apáca csodaszerét.

De hasztalan várt. Hszi-men Csing nem mutatkozott. Ekkor végképp elvesztette a türelmét. Egyszerűen benyitott a szomszéd szobába, és bekiabált:

– Nem várhatok rád tovább, elmegyek.

– Jó, menj csak előre, én is mindjárt jövök, csak kiiszom a boromat! – kiáltott vissza Hszi-men Csing jókedvűen, mire Aranylótusz elviharzott.

– Nem mégy hozzá! Nem akarom! – vágott közbe Holdasszony szigorúan.
– Végre egyszer komolyan akarok beszélni veled. Valósággal összenőttél vele. Mégiscsak példátlan szemtelenség, hogy egyszerűen behatol a hálósobámba, és beszél érted! Úgy viselkedik, mintha te lennél az ő felesége, aki engedelmeskedni köteles, s mintha mi, többiek, nem is léteznénk. Mióta legutóbbi utazásodról visszaérkeztél, még az árnyékkodat is csak elvétve látjuk, annyira lefoglal magának. Egyetlen éjszakát sem áldoztál

nekünk. Végtére is engem személy szerint teljesen hidegen hagy, de tudok valakit, aki rendkívül szenved emiatt, még ha nem is szól róla. Meng Jü-lou nővéremnek a ma délutáni összejövetele a belső feszültségtől egyetlen falat sem ment le a torkán. Még azt a pohár bort is, melyet Jing sógornóm tukmált rá, és amelyet pusztán udvariasságból ivott meg, azonnal kiadta. Legalább annyival tartozol neki, hogy odamenj hozzá, és megkérdezd, hogy érzi magát.

– Nem kívánok több bort. Elment a kedvem – jelentette ki Hszi-men Csing sértődötten. Felállt, és nyomban átment Meng Jü-louhoz.

Az asszony már levetkőzött, hajából kiszedte a díszeket, csak hálóing volt rajta, keresztben feküdt a kereveten, arccal lefelé, és egy vödörbe hányt. Meng Jü-lou siralmas állapota láttán Hszi-men Csinget mélységes részvét fogta el.

– Mi bajod, kedvesem? Szólj hát! Holnap reggel azonnal hívatom az orvost – magyarázta ijedten.

Az asszony nem válaszolt, tovább hányt. Hszi-men Csing felsegítette, és melléje ült.

– Elrontottam a gyomrom – nyögte ki végül nagy nehezen, miközben kezét a gyomrára szorította. – De minek kérdezed? Nincs ennek semmi értelme. Menj inkább szórakozni!

– Fogalmam sem volt róla, kedvesem, hogy nem érzed jól magad. Épp az imént tudtam meg.

– Ebből is látni, hogy nem létezem a számodra. Menj csak, menj a szeretődhez!

Hszi-men Csing az asszony nyaka köré fonta a karját, és megcsókolta. Majd Orchideailat szobalányért kiáltott.

– Hozz gyorsan keserű teát!

– Már készen van.

– Add ide! A vödröt pedig vidd ki!

Elvette a szobalánytól a gőzölgő, keserű itallal telt csészét, és gyengéden a beteg szájához tartotta.

– Köszönöm, nincs szükségem segítségre – mondotta Meng Jü-lou, s a csészét kivette Hszi-men Csing kezéből. – Ne fáradj miattam! Jövedeled éppoly természetellenes, mintha a nap nyugaton kelne. Tudom, Holdasszony

beszélt rá, de ez nekem egyáltalán nincs ínyemre.

– Hidd el, eddig nem jutottam hozzá, hogy meglátogassalak – magyarázkodott. – Anyyira igénybe vettek az elmúlt napok kötelezettségei.

– Tudom, a szíved volt igénybe véve.

– Bizonyára éhes vagy – terelte másra a szót Hszi-men Csing. – Még én sem vacsoráztam. Együnk együtt.

– Köszönöm, egyél csak egyedül, nekem nincs étvágyam.

– Akkor én is lemondok róla. Holnap elhívatom Jen doktort. Most pedig feküdjünk le és aludjunk.

– Kérlek, hagyj békén az orvosaidal, majd Liu anyó elintézi.

– Megállj csak, majd én magam leszek az orvosod. Nemrégiben egy ismerősöm hozott nekem tíz pirulát a legjobb kuantungi ökörsárgából. Kitűnő szer gyomorrontás ellen.

– Szaladj gyorsan az Elsőhöz – fordult Orchideaillathoz –, kérj két pirulát abból a kuantungi ökörsárgából. Ott fekszenek a kis achátcsészében, a tükör párkányán, a hálószobában. Hozz mindjárt egy üveg meleg bort is!

– Igazán kíváncsi vagyok az orvostudományodra – jegyezte meg Meng Jü-lou már valamivel barátságosabban. – Borunk egyébként van nekünk is.

A szobalány hamarosan megjött a kívánt pirulákkal. Hszi-men Csing az aranyosan csillogó pirulákról lefejtette a viaszréteget, majd feloldotta azokat egy pohár forró borban. Miután Meng Jü-lou kiitta a bort, Hszi-men Csing is kért egy pohárral.

– Én is be akarok venni egy gyógyszert – fűzte hozzá. Meng Jü-lou mindjárt tudta, miféle gyógyszerről van szó.

– Ha ilyen terveid vannak, nem akarsz valaki máshoz menni? – kérdezte, miközben kutató tekintetét a férfira szegezte. – Azt hiszem, ez nem lesz megfelelő hely a bolondozáshoz.

– Jó, akkor nem veszem be.

Levetkőzött, és bebújt az asszony mellé az ágyba. Egy ideig gyengéden a testét és kebleit simogatta.

– Jobban vagy már?

– Köszönöm, a fájdalom elmúlt. Már csak valami morajlást érzek a

testemben.

– Az nem veszélyes, majd elcsendesedik. Látod, míg te távol voltál, megbeszéltem Laj-hszinggel, milyen fogásokból álljon az ebéd, melyet hivatalnoktársaim kívánságára holnapután rendezek Szung cenzor tiszteletére. A multság ötven unciámba kerül. Azután úgy tervezem, elsején elmegyek a templomba, s ott, szerencsés hazaérkezésemkor tett fogadalmamhoz híven, füstölőt égetek, és áldozatot mutatok be. Harmadikán újabb ebédet adok, s ez így megy örökké; nem is hiszed, mennyire lefoglalnak a társadalmi kötelezettségek, s mellékesen még ott van a hivatali munkám is. Valóban alig marad időm az itthoni ügyekre.

Miközben így magyarázott, szép csendben megfogta az asszony egyik combját, magához húzta, s egyre feljebb, feljebb emelte, egészen a melléig. Mily fénylő, fehér volt a combja! S milyen pompásan illett kecses lábára a piros szaténpapucs!

– Tudod, mi izgat rajtad a legjobban? Fénylő, fehér lábad – hízelgett Meng Jü-lounak. – Nincs a világon még egy asszony, aki e téren felvehetné veled a versenyt.

– Te csaló! Azt hiszed, adok valamit a te papolásodra? Természetesen azt akartad mondani, hogy senkinek sincsenek ilyen vaskos lábai és olyan tisztátlan bőre, mint nekem. Hiszen mindenki tudja, hogy amikor fehéret mondasz, feketét gondolsz.

– Én szívem, én májam, itt nyomban haljak meg, ha nem mondtam igazat!

– Ne hívd ki magad ellen a sorsot.

Hszi-men Csing egyre szorosabban az asszonyhoz simult. Most végre megtalálta az utat a vágyak kapujához.

– Kértelek, hogy hagyd ezeket az ostobaságokat – tiltakozott az asszony, továbbra is ellenállást színelve. De szája hamarosan rángatózni és kapkodni kezdett, ahogy a kutyáé, amikor légy után kap, s ajkai közül szüntelenül gyengéd kiáltások törtek elő. Hszi-men Csing ezen az éjszakán kétszeres erőfeszítéssel igyekezett jóvátenni a Harmadik ellen elkövetett vétkeit. Aranylótusz viszont, szívében mélységes haraggal, egyedül tért nyugovóra. Gyalázatosan rászedték; meghiúsult a terve, a hatvanadik ciklus hétszer hetedik napján nem tudta kipróbálni Pi apáca varázsitalát.

Másnap reggel, a közös étkezésnél Holdasszony kedvesen megkérdezte

Meng Jü-loutól, használtak-e a viaszpirulák.

– Reggel még kétszer hánytam, de most már egészen jól vagyok.

Aranylótusz nem jelent meg a reggelizőasztalnál. Holdasszony Ékkövecskét akarta érte küldeni.

– Ékkövecske épp süteményt süt a konyhában, majd én elmegyek helyette – jelentkezett Nefritfuvola. S ezzel már el is tűnt.

– Be kell számolnom a tegnapi estéről – szólt Aranylótuszhoz. – Amikor ön tegnap elment, úrnőm alaposan kifakadt. Azt mondta, ön szemtelen, megbolygatja a házirendet, teljesen összenőtt Hszi-men úrral. Teljesen kisajátítja, úgy ugráltatja, mintha ő lenne a feleség, s már egyáltalán nem engedi a hátsó lakosztályokba. Azután elküldte a Harmadikhoz. Ott is töltötte az éjszakát. Továbbá kijelentette sógornőjének és a két apácának, hogy ön elrontotta Csun-mejt, s nevetlen viselkedésének is ön az oka. Hszi-men úr azt akarja, hogy Csun-mej személyesen menjen el a vak énekesnőhöz, kérjen tőle bocsánatot, s engesztelje ki egy ezüstunciával.

Aranylótusz nem szólt semmit, de a hallottakat mélyen a szívébe véste.

– Hol marad az Ötödik? – kérdezte Holdasszony a visszaérkező Nefritfuvolától.

– Ötödik úrnőm rövidesen megjelenik.

– Látod – fordult Holdasszony Vu sógornőhöz –, alig mondtunk neki tegnap egy-két szót, máris a sértődöttet adja. Az az érzésem, ma még nagy jelenetre kerül sor.

– Ki meri azt állítani, hogy kisajátítottam magamnak? – szólalt meg egyszerre odakintről, a verandafüggöny mögül Aranylótusz, aki észrevétlenül odalopakodott.

– Talán tagadni mered? – támadt rá Holdasszony mérgesen. – Visszaérkezése óta egyszerűen kisajátítottad. Mi, többiek, még az árnyékát is alig látjuk. Úgy teszel, mintha csakis te lennél a felesége, és mi, többiek, nem is léteznénk. Igen, tegnap is ezt mondtam.

– Mindez pedig hazugság. Se tegnap, se tegnapelőtt nem volt nálam.

– Hazudsz! Nem te nyitottál be hozzám tegnap este szemtelenül, amikor ott üldögélt nálam békésen, s rendelted magadhoz, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna? Férfi ő, tudja, mit kell tennie, és kinek mit

engedhet meg. Hogyan merészeled disznósörtekötéllal magadhoz erősíteni, gúzsba kötni és megakadályozni szabad mozgásában? Állandóan a sarkában vagy, és igyekszel megkaparintani. Való ez? Asszonyhoz illő, tartózkodó magatartás ez? Meg aztán a hátam mögött eltulajdonítottad a Hatodik cobolybundáját. Nehezedre esett volna előbb szólni nekem? Mindezt betetőzi szobalányod nevetlen viselkedése az énekesnővel, aki a vendégem volt; száz házban is megfordul, s rossz hírünket kelti majd. Inkább jobb modorra tanítanád!

– Miért nem fegyelmezed meg te? Éppúgy a te komornád is. Nekem itt egy szavam se lehet. A bundát pedig nem tulajdonítottam el, hanem ajándékba kaptam. Egyébként ugyanakkor még valaki mást is megajándékozott a Hatodik ruhadarabjaival. Miért csak énbennem keresed a hibát?

Holdasszony a Zsu-ji dajkára és annak titkos üzelmeire vonatkozó utolsó megjegyzést tévesen magára vette. Arcát elöntötte a düh bíborvörös hulláma, s heves felindulásában kirobbant:

– Úgy, azt akarod mondani, hogy én viselkedem nevetlenül? Tévedsz, én tudom, mi illik! Engem, a jól nevelt úrilányt, Hszi-men Csing szabályosan feleségül vett, én tisztességes asszony vagyok, nem pedig szégyentelen szuka, aki minden férfinak utánaszalad!

– Ugyan, nagy nővérem, ne izgasd fel magad! – csillapította Meng Jü-lou Holdasszonyt. – Felindultságodban nem veszed észre, hogy ugyanazzal a bottal rajtunk, többieken is ütöttél egyet. – Majd Aranylótusz felé fordult: – Hagyj fel végre, ötödik nővérem, a feleseléssel! Mindig tiéd legyen az utolsó szó?

– Vendégeiteknek sem valami kellemes ezt a veszekedést hallani – fűzte hozzá Vu sógorasszony. – Ha így megy tovább, legjobb, ha gyaloghintóba szállunk és elmegyünk.

Aranylótusz, a kapott szidalmaktól szinte magánkívül, a földre vetette magát, kontya félrecsúszott, a düh könnyei végigpatakzottak az arcán, mint valami tébolyult ütlegelte magát, s fejét a padlóhoz verte.

– Nem bírom tovább ezt a céltalan életet! Meg akarok halni! – visította kétségbeesetten. – Még hogy én szaladtam utána?! Rendben van, mihelyt hazaérkezik, elkérem tőle a válólevelet, s már itt sem vagyok. Akkor legalább nem mondhatja senki, hogy én szaladtam utána.

Meng Jü-lou nem bírta tovább hallgatni a veszekedést. Megragadta Aranylótusz kezét, hogy visszavezesse a pavilonjába.

– Igazán jobban uralkodhatnál magadon! Lásd, kinevettetjük magunkat a vendégek előtt. Gyere! Állj fel!

És Nefritfuvola segítségével felemelte a tiltakozó Aranylótuszt, és pavilonjába kísérte.

– Amikor jókedvűek, vidámak vagytok, igazán mindenki szívesen látogat el hozzátok – jegyezte meg Vu sógorasszony, amikor Aranylótusz már kívül volt a szobán –, de ilyen körülmények között elmegy az ember kedve az ittmaradástól.

A két apáca időközben már felöltözött, s most teli dobozokkal a kezükben bejöttek, hogy elköszönjenek.

– Felettébb kínosan érintett a jelenet – szabadkozott Holdasszony. – Remélhetőleg nem nevetnek ki minket.

– Én kedves bodhiszattvám, kár is minden szóért –válaszolta Pi apáca. – Minden házban előfordul, hogy füstölni kezd a kémény. A lélektábla leporolása is Istennek tetsző cselekedet. Csupán legyenek kissé elnézőbbek egymás iránt. Meg kell fékezni a bennünk rejlő majomösztönöket és a lóésszel kigondolt ostobaságokat. Most pedig, kedves bodhiszattvám, sok hála és köszönet jóságáért! Az együgyű apáca ezennel elköszön.

Holdasszony kétszeres van-fu-val viszonzta a köszönést, melléjük adta Hszi-men Csing leányát meg Li Csiao-ert, kísérik ki őket a kapuig, nehogy a házőrző kutya rájuk támadjon.

– Nézd csak, mennyire remeg a vállam az izgalomtól, és milyen hideg a kezem – szólta Holdasszony Vu sógornőhöz. – Az imént felhőrpintett tea megemésztetlenül kotyog a gyomromban.

– Váltig mondtam neked, hogy ne izgasd fel magad, de te nem hallgattál rám. Ne felejtse el, hogy már előrehaladott állapotban vagy.

– Sógornőm, te már évek óta jársz hozzánk. Hallottál minket egyetlenegyszer is veszekedni? Most azonban nekem volt igazam. Úgy viselkedett, mint holmi csendháborító, aki összeteremti az éjjeliőrt, amikor az rendre inti. Énvelem igazán meg lehet fégni, de ővele nem. Öten vagyunk asszonyok, férfi meg csak egy, ő viszont teljesen magának akarja kisajátítani. Ahelyett, hogy megfogná a lámpást, és megvilágítaná saját magát,

illetlenséggel mer vádolni másokat. A Hatodiknak is megnehezítette az életét; amikor csak tehetett, megalázta. Most viszont nekem kell résen lennem, jól kinyitnom a szemem, nehogy engem is a föld alá tegyen. Emberi ábrázata van ugyan, de a szíve egy fenevadé. Velejéig hamis. Maga sem hiszi a handabandázását és esküdözését, csak ámítja vele az embert. Amikor ma reggel az anyjával együtt meghívtam reggelire, a legjobb szándék vezetett. Ki gondolta volna, hogy titokban már elküldte az anyját? Már eleve az volt a szándéka, hogy veszekedést kezd velem. És ahogy besurrant, miután odakint hallgatózott! Lassan már félelmetessé válik ez a nő mindannyiunk számára! Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogyan tálalja a dolgot Hszi-mennek, amikor az hazajön. Meglátod, végül is nem neki adja ki a válólevelet, hanem énnekem.

– Nefritfuvolóval épp a kályha körül foglalatostkodtunk, amikor ötödik úrnőnk váratlanul betoppant – szólt közbe Ékkövecske. – Nem is láttuk, nem is hallottuk, hogy kint van a verandán.

– Hangtalanul oson, mint valami szellem – jegyezte meg Szun Hszüe-o. – Nem csoda, nemeztalpa van a papucsának. Régebben egyszer énvelem is veszekedést kezdett, és olyan aljasul befeketített az úrnál, hogy az megvert.

– Valóban, egyikünk sem tudhatja, kibe mikor köt belé – bizonygatta Holdasszony is. – Ki tudja, minek nézek még elébe! Nem láttátok, hogyan verte imént a padlóhoz a fejét? Kétségtelenül arra számít, hogy a dudorok láttán megesik rajta Hszi-men szíve, és ellenem fordul.

– Az lenne csak a fordított világ! – kiáltott fel Szun Hszüe-o.

– Te még nem ismered, ez a nő valódi kilencfarkú rókaszuka. Tőle mindenféle boszorkányság kitelik. Láttad volna, ahogy tegnap este pimaszul benyitott hozzám, és odakiáltotta Hszi-mennek: ő nem tud tovább várni, előre megy. Mintha egyedül az övé volna! Egyetlen éjszakára se engedi át nekünk, még a születésnapunkon sem! Mint csecsemő bizonyára olyan mohó volt, hogy mind a tíz ujját egyszerre beletömte a szájába.

– Ne vedd annyira a szívedre az ügyet, kedvesem, s térj már napirendre fölötte. Még belebetegszel – szólott Vu sógorasszony rábeszélően. – Mi hasznod, ha összeveszel vele? Légy büszke, ne is méltasd figyelemre!

Holdasszony fejfájásról és testi fájdalmakról panaszkodott, s visszavonult, hogy kissé lepihenjen. Hszi-men Csing, amikor délfelé hazaérkezett a jamenből, igen elcsodálkozott, hogy fáradtan és leverten fekszik a kang-on.

Kérdésére, mi történt, nem kapott választ. A szobalányokat sem tudta szólásra bírni, mire átment Aranylótuszhoz. Amikor Aranylótuszt is az ágyban találta, még jobban elcsodálkozott. Az asszony ernyedte volt, feje dagadt, szemei vörösek a sírástól, kérdéseire ő sem válaszolt.

Végül is Meng Jü-loutól tudta meg a történeteket. Hszi-men magánkívül Holdasszonyhoz sietett.

– Igazán tekintettel lehetnél az állapotodra – mondotta, gyengéden felsegítve az asszonyt. – Egyáltalán, hogyan bocsátkozhattál szóváltásba ezzel az együgyű nőszeméllyel?

– Nem én kezdtem a veszekedést, ő akarta. Kérdezd csak meg a többieket, kinek volt igaza. Rendkívül aggódom a kicsiért, akit a szívem alatt hordok. Úgy háborog a testem, mintha egy kövér varangyos béka kapálózna benne. Fájt a fejem, vállaim ernyedtek és erőtlenekek, az emésztésem sincs rendben. Legszívesebben fognék egy kötelet, és felakasztanám magam.

Hszi-men Csing ijedten a melléhez szorította.

– Kedves, nagy nővérem, ne vedd annyira a szívedre! Ne vedd komolyan annak a műveletlen nőnek a locsogását, hiszen azt se tudja, mi a különbség a magas és alacsony, az illat és bűz között. Mindjárt átmegyek hozzá, és felelősségre vonom.

– Semmi értelme. Legfeljebb az történik majd, hogy körülfon hazugságokból szőtt disznósörtekötéllal, melyből hasztalan próbálsz kiszabadulni.

– Csak merjen felingerelni! Összevissza rugdosom! Most már jobban érzed magad?

– Még nem. Noha egész nap csak egy csésze teát ittam, még most is háborog a gyomrom, a fejfájás sem enyhült, tagjaim ernyedtek és fáradtak. Ha nem hiszel nekem, győződj meg róla, fogd meg a kezem. Érzed, mennyire reszket, és milyen hideg? Még most is képtelen vagyok bármit is felemelni.

– Mindjárt elküldök Jen doktorért.

– Ő sem tud segíteni rajtam. A sors dönti el, él-e vagy hal az ember. Minek ez a sok hűhó énmiattam? Elég nekem egy szerény sír a fal tövében.

– Miket beszélsz itt össze, kedvesem! Mit törödsz egy szennyes pocsolyával, amit az a nyomorult nőszemély hagy hátra maga után.

Feltétlenül hívatom az orvost. Tudni akarom, egészséges-e a magzat.

– Akkor hívasd inkább Liu anyót. Néhány csepp a gyógyszeréből meg két szúrás a fejembe az égetőtűvel, ennyi tökéletesen elég.

– Ostobaság, mit ért az a vén kuruzsló a bajmegállapításhoz és bábásághoz! Az orvosnál maradunk.

S ezzel parancsot adott legényének, Csin-tungnak, nyergelje fel lovát, és vágta el Jen doktorhoz. De a legény orvos nélkül jött vissza. A prefektusnál vendégeskedik, jelentette, de a felesége azt mondta, holnap már korán reggel elküldi hozzánk. Hszi-men Csing semmi áron nem akarta magára hagyni az Elsőt, jóllehet Csiao szomszéd, aki délutánra meghívta, már kétszer is átküldött érte. Holdasszony igyekezett őt meggyőzni, hogy semmiképpen sem térhet ki a meghívás elől.

Hszi-men Csing engedett az unszolásnak, s elment, de már kora este újból otthon volt. Első útja Holdasszonyhoz vezetett. Az közben magához tért. Vu sógornő, Li Csiao-er és Meng Jü-lou szórakoztatta.

– Jobban vagy? – kérdezte Hszi-men Csing részvétellel.

– Köszönöm, már néhány kanál rizslevest is ettem. Bensőm is valamivel nyugodtabb, csak a fejem fáj még.

– Meglásd, holnap már kutya bajod, ha beveszed az orvos gyógyszerét.

– Kérlek, hagyd ki az orvost a játékból! Előtte szégyellem magam. Csak nem gondolod, hogy egy idegen férfi előtt levetkőzöm?

De amikor másnap reggel megérkezett Jen doktor, Hszi-men Csing kedvéért mégis megmutatta magát.

Gondosan megfésülködött, tetőtől talpig felöltözött, majd átment az erkélyes szobába, hogy röviden, szertartásosan üdvözlje az orvost, aki a hálószoza küszöbét természetesen nem léphette át, ezt tiltották az Elsőnek a formákról és illelmeiről alkotott szigorú nézetei. Merev, szigorú tartásban ült a székén, bő kabátujja alá rejtett jobb kezét ráhelyezte a damasztterítőre, mely az orvos és a közötte álló asztalt fedte, s félénken odatartotta kecses nefritcsuklóját meg bambuszrügy-ujjait. Jen doktor hosszan vizsgálta érverését, majd mély meghajlással köszönetet mondott kegyességéért, mire Holdasszony felállt, újabb van-fu-t suttogott, és kimért léptekkel visszatért a hálószozába.

Miközben az orvos egy csésze teát szürcsölt, megjelent Csin-tung, s Holdasszony megbízásából, aki meg akarta könnyíteni a bajmegállapítást, részletesen beszámolt annak pillanatnyi hogylétéről, és arról, hogy mik a panaszai.

– Mindezt már amúgy is tudtam – jelentette ki az orvos fontoskodva.

– Az én nagy és igaz szerelmem teherben van, és közvetlen szülés előtt áll – magyarázta Hszi-men Csing. – Tegnap felmérgettek, alaposan felizgatta magát, ez okozza panaszait. Bízom az ön földöntúli erejében, s remélem, gondoskodni fog mielőbbi felépüléséről. Gazdag jutalomban részesítem, ebben biztos lehet.

– Szerénységem meghajol az ön parancsa előtt, s minden erejét latba veti, hogy feleségének ölébe újból nyugalom költözzék, s lélegzete visszanyerje régi harmóniáját.

Ezután hosszú lére eresztett tudományos eszmefuttatásba kezdett, miközben kifejtette nézetét a „túlságosan kevés vérről” meg a „túlságosan sok levegőről”, a „májat emésztő tűzről” és az „akadozó vérkeringésről”. Azután felírta a recepteket – a Harmadiknak is írtak mindjárt valamit gyomorrontás ellen –, bezsebelte az egy uncia honoráriumot, azután elkészönt.

Ezalatt Meng Jü-lou átment Aranylótuszhoz, hogy kibékítse Holdasszonnyal. Aranylótusz fel sem öltözött, meg sem fésülködött, halvány arccal, karikás szemmel ült az ágya szélén.

– Még nem készültél el az öltözködéssel, ötödik nővérem? – szólta Aranylótuszhoz. – Ma van Holdasszony születésnapja, csak nem akarsz távol maradni az asztaltól? Temesd el végre haragodat, derüljön fel az arcod! Szívesen kibékül veled. Egyszerűen odamégy hozzá, a bocsánatkérés jeléül meghajolsz, és néhány barátságos szót mondasz. Ezzel már el is temettétek az ügyet mindörökre. Egyetlen jó szó a legnagyobb téli hideget is elfeledteti velünk, a rossz szótól viszont még a legforróbb nyárban is megborzongunk, mondja a közmondás. Kölcsönösen megmondtátok a magatokét, most már békéljetek meg egymással, különben újabb kellemetlenségnek teszed ki magad, ha Hszi-men ellátogat hozzád, s szóba hozza az esetet.

– Hogyan kerülhetnék az Első szeme elé? – húzódozott Aranylótusz. – Miután kijelentette, hogy ő tisztességes asszony, aki törvény szerint kötött házasságot, s nem olyan, mint te vagy én, akik kelepcebe csaltuk a férjünket,

annak előtte pedig csupán fű és harmat volt a fekhelyünk... Nem, ilyen kijelentések után egy magunkfajta még fenséges lába ujját sem érintheti.

– Tudom, tudom. Nem emlékszel, hogy én már a mi nevünkben megválasztam neki? Ugyanazzal a bottal nemcsak téged, de minket is eltalált, mondottam neki. De végeredményben mi is igen tisztességes körülmények között jöttünk a házba. Nem küldtek-e házasságközvetítő asszonyokat értünk, és hoztak tanúkat, ahogy az illendőség megkívánja? Nem, szó sincs róla, hogy ráakaszkodtunk volna Hszi-men Csing nyakára. Ebben alaposan téved, és ezt maga is belátja. Elég, ha kissé közeledtek egymáshoz, s már újból helyreáll a béke. Képzelheted, mit gondolnak rólunk a vendégek és barátaink az efféle acsarkodás láttán! Szó, ami szó, szedd gyorsan rendbe magad, és gyere velem.

Aranylótusz kis ideig gondolkozott, majd elhatározta: uralkodni fog magán, és inkább lenyeli, ami még a nyelvére kívánczik. Leült a tükör elé, megfésülködött és felöltözött. Meng Jü-lou kézen fogta, s az Első lakosztályába vezette.

– Itt hozom őt! – kiáltotta, miközben felemelte a függönyt, s diadalmasan bevonszolta a szobába a vonakodó Aranylótuszt. Az szerényen odalépett Holdasszony elé, a szemét lesütve, halkán így szólt: – Bocsánatodat jöttem kérni, néném. Fiatalos meggondolatlanságomban megbántottalak. Kérlek, légy ez egyszer még elnéző. Ha netán újból neveletlen lennék, verj meg kedvedre, nem fogok tiltakozni.

Letérdepelt, négyszer meghajolt Holdasszony előtt. Alighogy felállt, fürgén odaugrott Meng Jü-louhoz, könnyedén meglegyintette, s tréfásan így kiáltott:

– Te gonosz, a te hibádból „új asszonnyal” szaporodott a ház!

A feleségek, a méltóságteljes Holdasszonyt is beleértve, szívből felkacagtak. Aranylótusz néhány szóval elűzte a kínos, komor hangulatot, és vidámságot varázsolt a szobába.

– Az ember oly jól érzi magát köztetek, ha mindannyian ily vidám-jókedvűek vagytok – jegyezte meg Vu sógornő elégedetten. – Csak mindig szép egyetértésben, békésen! Szép virág a bazsarózsa, de csak zöld leveleinek díszében pompázik igazán.

– Meg kell hagyni, senki sem találja el úgy az alkalomhoz illő szavakat,

mint az Ötödik – jegyezte meg Holdasszony mosolyogva.
S ezzel újból béke költözött a hátsó lakosztályokba.

HARMINCHATODIK FEJEZET
*Csun-mej szeszélyeskedik, játssza a megbántottat.
Hua-tung elmenekül Meleg mester elől*

Amikor ezen az estén Hszi-men Csing jó éjszakát kívánt első feleségének, s már éppen kilépett az ajtón, hogy átmenjen Aranylótuszhoz, Holdasszony még egyszer visszahívta.

– Ne menj ma hozzá – kérte. – Még csak az imént követett meg, maradjon még egy kicsit egyedül, és szálljon magába. Látogatásod idő előtt felbátorítaná.

– Nem is hozzá készültem.

– Kérlek, ne menj ma a Hatodik pavilonjába se. Nem szeretném, ha Aranylótusz a szememre vetné, hogy csak vele vagyok türelmetlen, és elnézem, hogy azzal a másikkal szórakozol.

– Ugyan mit törödsz az ő véleményével!

– Tedd meg nekem a szívességet, és kerüld el, legalább ma, mindkét pavilont. Nem mintha azt kérném, hogy nálam maradj. Menj Li Csiao-er nővérünkhöz, hisz annyira elhanyagolod. Holnaptól megint kedved szerint cselekedhetsz.

Hszi-men Csing engedett az Első unszolásának, és az éjszakát Li Csiao-ernél töltötte. Csak másnap, késő este, kereste fel Aranylótuszt, mert napközben hivatalos ügyein kívül egy hosszúra nyúlt vendégeskedés is lefoglalta. Mielőtt átlépte volna Aranylótusz pavilonjának küszöbét, az asszony gyorsan levetkőzött, haját feltornyozta, eloltotta a lámpát, s úgy, ahogy volt, csupán egy szál hálóingben, keresztben végigvetette magát az ágyon.

Amikor Hszi-men Csing belépett a pavilonba, mindenekelőtt Csun-mejért kiáltott. Nem jött válasz. A sötét hálósobában a ház úrnőjét párnákba temetett arccal, látszólag mély álomba merülve találta, keresztben a fekhelyen. Hívására meg se mozdult. Hszi-men Csing leült az ágy szélére, s óvatosan ülő helyzetbe segítette.

– Mit jelentsen ez? Miért nem válaszolsz? Teljesen fel vagy dűlva – szólt

aggodalommal, s már felkészült rá, hogy újabb rossz hír éri.

Válasz helyett olyan heves, szívet tépő zokogás fogta el az asszonyt, hogy még a kő is meglágyult, a vas is megolvadt volna tőle.

– Nyugodj meg, kedvesem, hiszen minden elrendeződött – szólt, lágyan átölelve őt. – De hogy is bocsátkozhattál ebbe az értelmetlen veszekedésbe?

– Nem én kezdtem – tört ki Aranylótusz hevesen. – Ő kereste az alkalmat, hogy mindenki előtt megalázzon. Azt mondta, kisajátítlak és irigyellek másoktól, s annak idején, amikor a házadba vettél, én szaladtam teutánad. Viszont tisztességes, jellemes asszony, törvény szerinti feleséged, míg én velejéig romlott teremtes vagyok, közönséges ringyó. Miért jöttél ide, miért nem maradtál nála? Hiszen itt kisajátítanak, és disznósörtekötéllal gúzsba kötnek. Ami pedig a Hatodik bundáját illeti, azt is jogtalanul tulajdonítottam el, meg a szobalányomat is rossz modorra tanítottam, igen, ezeket vágta a fejemhez! S végül annyira megaláztam magam, hogy eléje járultam, mint egy közönséges cseléd, letérdepeltem eléje, és vinnyogva esdekeltam bocsánatáért. S mindez a megaláztatás egy vak énekesnő miatt! Természetesen, ha te talpig férfi volnál, és nem hagynád, hogy az ujjuk köré csavarjanak, nem fajult volna idáig a dolog. Engedélyért kell folyamodnod, ha oda akarsz ajándékozni egy bundát? Természetesen egy magamfajta nem számít. Amit olcsón vásárol az ember, azon olcsón ad túl, könnyű szerzemény könnyen megy, ahogy a közmondás tartja. Benned nem bízhat az ember. Mondd csak, ki volt az, aki tegnap nem merészkedett ide, nehogy megharagítsa őt? Ki küldött orvosért, mert féltette azt a drága egészségét? Őkörülötte ugrál mindenki, de én a hegy árnyékában élek. Hozzám nem hatol el a napsugár, én naphosszat búslakodhatom és emészthetem magam, magányomban akár fel is fordulhatok, a kutya sem törődik velem. S a tetejébe még azt is megkövetelik tőlem, hogy eltitkoljam érzéseimet, magamba fojtsam könnyeimet, odaszaladjak hozzá, és bocsánatáért esedezzem! Ó, ez már elviselhetetlen!

Miközben szökőárként törtek elő belőle e szavak, barackszirom orcáján könnyek gyöngypatakja folydogált. Most hangos zokogással Hszi-men Csing mellére borult. Az csókjaival fojtotta belé a további vádakát. Azután teáért kiáltott. Bejött Őszirózsa, aki egy idő óta ismét Aranylótusznál szolgált, lámpást hozott és egy tálcán teát.

– Ó, ettől a mocskos mancsú cselédőtől nem fogadom el a teát – mondotta

Hszi-men Csing, s a tálcát kelletlenül eltolta magától. – Hol van Csun-mej?

– Még kérdezed? Időközben már bizonyára felfordult az éhségtől – felelte Aranylótusz. – Odaát fekszik, három nap óta egyetlen szem rizst, egyetlen korty teát sem vett magához, mindössze egy gondolat foglalkoztatja: meghalni. Ő sem tudja túltenni magát azon, hogy az Első mindenki előtt lehordta és megalázta.

– Csakugyan? – kérdezte a férfi hitetlenkedve.

– Ha nem hiszel nekem, menj át, és győződj meg róla személyesen.

Hszi-men Csing rémülten felállt, és átment a szomszéd szobába. Odaát a kicsike, akárcsak úrnője az imént, kibomlott hajjal, rendetlen ruhában, keresztben feküdt a kang-on.

– Hé, kicsike, miért nem kelsz fel, amikor látogatóba jön a gazdád? – kiáltott rá Hszi-men Csing.

A lány meg sem mozdult, úgy tett, mintha aludna. Hszi-men átfogta a derekát, fel akarta emelni, mire a lány felszökött, mint a ponty, amikor hálóba kerül, úgyhogy alaposan orra verte volna Hszi-ment, ha az nem hőköl hátra kellő időben. A férfi most erősen megfogta a lány kezét, és lenyomta a kang-ra, úgyhogy már nem szabadulhatott.

– Kérem, engedjen el, uram! – fogta az könyörgésre a szót. – Mi keresnivalója van még méltatlan rabszolgájánál? Hiszen érintésekor bemocskolja a kezét.

– Te hibbant kis locsogó, hogyan sértődhetsz meg attól az egy-két szótól, amit az Első mondott? Valóban nem ettél semmit az utóbbi napokban?

– Igazán mindegy, ettem-e vagy sem, hisz én csak egy nyomorult rabszolga vagyok. Kinek fáj, ha meghalok? Pedig mindig rendben elláttam a munkám, s most egy ilyen jöttment, vak utcai énekesnő miatt mégis el kell tűrnöm a szidást és megalázást. Szerencsétlenséget hozott a házra, s ha Hatodik Vang, aki küldte, még egyszer ide tolja az orrát, olyat kap, amelyet még soha!

– Légy szíves, hozz egy csésze teát! Őszirózsa mocskos mancsaiból nem fogadom el.

– S ha már nem élnék? Akkor kénytelen lenne elfogadni tőle.

– Ki mondta, hogy meghalj? No de most már térj észhez, és hozd rendbe magad! Odaát majd hármásban megvacsorázunk. Őszirózsa szaladjon el a

konyhába, hozzon valami jó enni- és innivalót.

Kézen fogta a durcás kicsikét, s áthúzta magával Aranylótuszhoz, megterített két asztalt, egy nagyobbat magának és Aranylótusznak, mellette egy kisebbet öneki. Őszirózsa hamarosan megjött a konyhából, finomabbnál finomabb ételekkel megtömött elemózsiás kosarat és egy korsó nehéz szőlőbort cipelt, s a viharos napok békésen lezárultak egy hármásban elfogyasztott kedélyes vacsorával az Ötödik pavilonjában.

Másnap, a tizenkettedik hónap második napján, Hszi-men Csing, csakúgy, mint Holdasszony, nem tartózkodott otthon. Hszi-men Csing illő módon, fényes külsőségek között, a városkapuig kísérte a hazainduló santungi tartományi főnököt, akit előző nap vendégül látott. Holdasszony pedig születésnap tisztelegő látogatást tett az egykori körzeti bíró, Hszia feleségénél. Távollétükben váratlanul beállított Vang anyó, a teaház tulajdonosnője. Vele volt Hou Csiu, körzeti előljáró is, aki – az olvasó bizonyára jól emlékszik még rá – Vu Ta meggyilkolásának eltussolásakor segédkezet nyújtott Hszi-mennek, s az ily módon lekötelezettjévé vált. Vang anyó nem mert egyenesen bemenni, előbb kihívatta Taj A-ert.

– Itthon van a gazdád? – tudakolta.

– Ejnye, miféle ritka látogatót hozott erre a szél? Az úr azonban nincsen itthon, a santungi tartományi bírót kíséri ki a városkapuhoz, az Első pedig születésnapot ment köszönteni – válaszolta Taj A-er. – Majd bejelentem az Ötödiknél.

Aranylótusz nyomban fogadta az öregasszonyt. Az Ötödik fényes megjelenésétől, valamint az előkelően berendezett lakástól lenyűgözve, már majdnem szertartásosan térdre rogyott, de Aranylótusz nem engedte, s nevetve kérte, hagyja a ceremóniát.

Örült, hogy viszontlátja régi jó ismerősét, s közvetlen hangon felszólította, foglaljon helyet mellette a kerevet szélén.

– Miért nem mutatkozott, Vang anyó, ennyi ideig?

– Gondolatban gyakran időztem önnél, de bevallom, nem mertem átlépni előkelő házának küszöbét. Nem volt gyermekáldás ezalatt?

– De már kétszer is. Az egyik azonban meghalt, a másik meg koraszülött volt. Hát a fia megnősült-e már?

– Még nem. Egy év óta ismét otthon van, egy kevéske megtakarított pénzt

is hozott magával Huaj tartományból; vett magának egy szamarat, s szerény metéltészta-kereskedésbe kezdett. Hszi-men úr itthon van?

– Nem, éppen a santungi tartományfőnököt kíséri a városkapuhoz. Az Első is elment hazulról. Mi újság, Vang anyó?

– Elhoztam magammal Hou Csiu körzeti elöljárót. Kérvényt szeretett volna átnyújtani Hszi-men úrnak. Öccséről van szó, akit, mint egy tolvajbanda tagját, igazságtalanul letartóztattak. Tessék, itt a kérvény. Lenne szíves átadni Hszi-men úrnak? Remélhetőleg, kegyelmet gyakorol. Hou Csiu úr gazdag ajándékokkal viszonzza majd jóságát.

– Helyes, megmondom.

– Nagyon köszönöm.

Az öregasszony megivott egy csésze teát, s a beszélgetésben beállott szünetet felhasználva, szemét körbejáratta a pompás berendezésen.

– Milyen szerencsés választás is volt! – sóhajtotta csodálattal.

– Miért szerencsés? Ha nem kéne annyit bosszankodnom, talán igaza volna. De egyetlen nap sem múlik el bosszúság nélkül.

– Kedves úrnőm, ön olyan bővében van az ennivalónak, hogy keze nem érkezik megszáradni a sok öblítéstől, selyembe, bársonyba öltözik, haját teletűzdeli ezüst és arany ékszerekkel, szobalányok és inasok lesik a parancsát. Hogyan beszélhet méregről és bosszúságról?

– Amikor többen merítenek egyazon tálból, könnyen hajba kapnak. Nehéz ennyi asszonnyal megfélni.

– Nem félttem magát, mindegyikkel felveszi a versenyt! Használja ki a gondviselés kegyét.

Az öregasszony felállt, búcsúzni készült.

Milyen fontos is lehet olykor egy jelentéktelennek tetsző véletlen.

Amikor ezen az estén Holdasszony, Meng Jü-lou és Aranylótusz társaságában gyaloghintájához kísérte a hazakészülő Vu sógorasszonyt, a kapuban ott állt bögve a ház legfiatalabb inasa, a csinos kis Hua-tung, s rúgkapálva igyekezett kiszabadítani magát Ping-an portás kezei közül, aki megragadta és ki akarta lökni az utcára. Holdasszony előbb elköszönt sógornőjétől, azután szigorúan felelősségre vonta Ping-an portást, miért nem hagyja békében a fiút.

– Azért, mert olyan önfejű – felelte Ping-an. – Meleg mester odarendelte magához, s ő semmi áron nem akar bemenni hozzá.

– Ha a mester hív, engedelmeskedned kell. Miért állsz itt, mit bögsz?

A fiú, mintha nem is hallotta volna a kérdést, szünet nélkül azt kiabálta a kapusnak:

– Engedj el! Engedj el! Mi közöd hozzá, odamegyek-e vagy sem?

– Mondd meg végre, miért nem akarsz menni – faggatta Holdasszony türelmetlenül a gyereket, de az csak nem akarta megmondani.

– Neveletlen kölyök, ha úrnőd kérdez, felelned kell! –szólt közbe most már Aranylótusz is.

De a fiú megmakacsolta magát, s amikor Ping-antól egy csattanós pofont is kapott, még hangosabban kezdett bömbölni.

– Miért kell mindjárt megütni? – korholta Holdasszony a portást. – Erőszakkal úgysem bírod szólásra.

Ebben a pillanatban belovagolt a kapun Taj A-er. Különböző felsőruhákért jött, hogy elvigye azokat a városon kívül vendégeskedő Hszi-mennek. A zokogó Hua-tung láttán leszállt a lóról, s megkérdezte tőle, mi történt.

– Meleg mester magához hívatta, s ő semmi áron nem akar menni – felelte a kisfiú helyett Ping-an.

– Ó, akkor már értem! – nevetett sokatmondóan Taj A-er. – Tudja ő, miért nem megy. Nemhiába gúnyolják Meleg mestert „melegseggűnek”.

– Mit akarsz ezzel mondani? – kérdezte Holdasszony ártatlanul.

– Ajaj, ezt nem mondhatom meg önnek, úrnöm. Ezt tőle magától kéne megkérdeznie – felelte Taj A-er zavartan.

A bölcs Aranylótusz így morfondírozott: nem zörög a haraszt, ha nem fúj a szél, s elhatározta, hogy közelebről megvizsgálja a dolgot. Félrevonta a gyereket, és vallatóra fogta:

– Mondj el mindent őszintén! Mit csinált veled? Ha továbbra is makacsokodsz, és nem rukkolsz ki a beszéddel, jönnek a pofonok, megértted?

S a rettegett Ötödik által megfélemlített fiú dadogva vallani kezdett:

– Erőszakoskodni akar velem; előbb átcsal magához, bort tesz elém, aztán,

aztán... Ma ismét megpróbálkozott, de elmenekültem. Most meg újból értem küldött, de nem megyek.

Holdasszonynak, aki csupa fül volt a kíváncsiságtól, csak néhány szót sikerült elkapnia, de már ettől is izgatott lett.

– Nekem nem tudtad a fülembé sügni, te kis haszontalan? – szidta a gyereket. – Miért az Ötödiknek vallod meg először? Még most sem értem egészen a dolgot. Csak nem olyanféle ez a man-ce, ez a délvidéki csavargó, aki kerüli a nőket, s fiatal fiúkkal szórakozik?

– De mennyire, hogy olyanféle! – jegyezte meg Aranylótusz. – Álszenteskedő aszkéta, aki állítólag hideg gyékényfekhellyel sanyargatja magát, s kárpótlásul azután ilyen dolgokat művel.

– De úgy tudom, nős ember – szólt közbe Meng Jü-lou. – Akkor hogyan vetemedhet ilyen szégyentelenségre?

– Láta-e bármelyikünk is a feleségét, mióta itt lakik? – jegyezte meg Aranylótusz.

– Nem is láthatta – szólalt meg Ping-an. – Mindenkitől elzárva él. Fél esztendő alatt, amióta itt lakik, mindössze egyszer láttam, úgy déltájban, gyaloghintóban kijönni a házból, s estefelé hazatérni. Az édesanyját látogatta meg. Egyébként nem látta soha senki.

– Elég buta volt, hogy feleségül ment hozzá. Szörnyű lehet fogolyként ülni naphosszat a szobában, nem látni se napot, se eget – szólt Aranylótusz elgondolkodva. Azután valamennyien visszamentek Holdasszony lakosztályába.

Amikor estefelé Hszi-men Csing hazaérkezett, s beszélgetés közben megemlítette, hogy Meleg mesterrel szándékozik megfestetni két falitekerceset, melyet egyik ismerősének szánt, Holdasszony félbeszakította:

– Meleg mesterrel? Csak nem állsz szóba ezzel a szemérmetlen alakkal? Ha ne adj isten kitudódik szégyentelen viselkedése, valamennyiünket rossz hírbe hoz.

– Mit akarsz ezzel mondani? – kérdezte Hszi-men meghökkenve.

– Ne kívánd, hogy közelebről megmagyarázzam. Kérdezd meg Hua-tungot!

– Amikor ma kikísértük Vu sógorasszonyt a gyaloghintájához – vágott

közbe Aranylótusz –, ott állt a gyerek a kapunál, és hangosan bögött. Ping-an galléron ragadta, és ki akarta dobni az utcára. De a fiú kézzel-lábbal tiltakozott, nem akart menni. Kérdezősködésünkre kezdetben nem válaszolt. Végül is faggatni kezdtem, mire kiderült, hogy Meleg mester magához rendelte, de ő nem megy, mert a mester többször is leitatta, és erőszakoskodott vele.

Hszi-men Csing először nem hitt a fülének, és maga vette elő a fiút.

– Beszélj, vagy megismerkedsz az ujjszorítóval! – förmedt rá.

A megrémült fiú letérdelt, és megerősítette Aranylótusz iménti állítását.

– Ezenfelül állandóan faggat, mi történik a házban – egészítette ki vallomását Hua-tung. – De én nem árultam el semmit. Továbbá megparancsolta, hogy alkalomadtán időnként lopjak neki ezüst- és aranyedényeket. Nemegyszer leveleket és egyéb irományokat is elvitt az irodából, s titokban odaadta Hszia bírónak, olvassa el őket.

Hszi-men Csing magánkívül volt a felháborodástól.

– Így csalódnak az emberekben! – kiáltotta. – Becsületes fickónak tartottam, s lám, kiderül, hogy emberkülseje mögött kutya természet lakozik. Természetesen egy percig sem maradhat itt. Állj fel, fiam, s ne félj, többet nem kell odamenned.

– Most már azt is értem – fordult Holdasszonyhoz, miután a fiú elment –, miért kötötte a lelkemre Ti bácsi legutóbb olyan szigorúan, hogy örködjem gondosabban a hivatali titkok felett. Szemrehányásokkal illetett, amiért Hszia bíró tudomást szerzett kettőnk titkos levélváltásáról. Annak idején sehogy sem értettem, honnan tudta meg. Most már nem kétséges előttem, hogy az a galád írástudó kémkedett. Nem tűröm tovább a házamban azt a nyavalyást!

– Kit akarsz meggyőzni? Teljesen egyetértek veled; el vele, azonnal – jelentette ki Holdasszony. – Nincsen fiunk, hogy tanítómestert kelljen tartanunk, ami pedig azt az egy-két meghívót illeti, amit elvétele kiküldünk, nem szorulunk olyasvalakire, aki az egész világot becsapja.

– Jó, holnap kiadjuk az útját.

Egyszóval Ping-an portás utasítást kapott, hogy többé ne engedje be a mestert, s mondja meg neki, hogy jelenlegi lakását raktárnak óhajtják felhasználni. Sürgősen gondoskodják más lakásról.

Így hát, amikor Meleg mester másnap átjött, hogy beszéljen Hszi-mennel, s Ping-an közölte vele, hogy az úr nincs itthon s üzeni, keressen magának új lakást, mintha a hetedik égből pottyant volna alá. Mindjárt tudta, hogy Hua-tungnak eljárt a szája. Magánkívül elrohant, majd hamarosan visszajött legjobb ruhájában. Minden körülmények között beszélni akart Hszi-mennel. De a portás csak vállát vonogatta, s újfent közölte, hogy az úr nincsen odahaza. Visszaszaladt hát a lakásába, s hosszú beadványt készített. Azután megállt Hszi-men Csing házának bejárata előtt, s addig várt, míg végül sikerült elcsípnie Csin-tung inast. Odaállt eléje, s megkérte, adja át gazdájának az írást. De az inas vonakodott. Meleg mester most már világosan látta, hogy kirakták a szűrét. Szomorúan visszafordult, összecsomagolta a holmiját, s még ugyanazon a napon, szégyenszemre, visszaköltözött régi lakásába.

*Homlokán szégyen bélyege
semmilyen ár nem mossa le.*

Immáron véget ért a hét esztendeig tartó Cseng-ho periódus, vagyis a Harmonikus Kormányzat ideje, helyét a Csung-ho, vagyis a Harmonikus Megújulás korszaka foglalta el. Az új esztendő, mint rendesen, most is ünnepek sorozatával köszöntött Hszi-men Csing házába, s ezek az ünnepek ez alkalommal az első hónap tizenkettedik napján, a lampionünnep előestéjén egy nagy bankettel érték el tetőpontjukat. Közben kilencedikén még Aranylótusz születésnapját is megünnepelték. Ekkor kisebbfajta kellemetlen jelenetre került sor, mely nagyon jellemzően megvilágította az Ötödik kicsinyességét és szívtelenségét. Édesanyja, szokásához híven, már előző este megérkezett. Úgy gondolta, hogy díszvendégként fogadják, s ezért fölöslegesnek tartotta, hogy pénzt hozzon magával. Egy árva ezüstbatka sem volt nála, amivel kifizethette volna a hintóvivőket, hiszen magától értetődőnek tartotta, hogy az előkelő és gazdag Hszi-men Csing család fedezi a látogatás költségeit.

Bizonyos idő óta Meng Jü-lou helyett Aranylótusz kezelte a háztartásra szánt pénzt. Míg elődje bőkezűen kezelte a kasszát, ő minden egyes garast a fogához vert. Új mérleget vásárolt, azon saját kezűleg ellenőrizte a háztartás számára beszerzett élelmiszerek súlyát; számon kért minden egyes rézgarast,

s így szigorúsága miatt a cselédség valósággal rettegett tőle. Egyszóval amikor ezen a délelőttön bejelentették idős édesanyjának érkezését, s az inas hozzáfűzte, hogy a hintóvivők még nincsenek kifizetve, s várják a fizetséget, kerekén kijelentette, nagyon sajnálja, de a háztartáspénzből nem telik idegen látogatók hintóvivőire.

– Ugyan hagyd már – szólt közbe Holdasszony –, fizesd ki az embereknek azt a batkát, és írd be a könyvbe.

– Jut eszembe! – makacskodott Aranylótusz. – A pénzt csupán a házi szükségletek fedezésére kaptam. Akinek nincs miből kifizetnie a gyaloghintót, maradjon szépen otthon.

Az öregasszony, aki kénytelen volt mindezt a többi asszony előtt végighallgatni, szégyenében legszívesebben a föld alá süllyedt volna. De a lányát ez nem zavarta, mozdulatlanul ült a helyén, hideg tekintettel meredt maga elé. Végül is a derék Meng Jü-lou vetett véget a kínos jelenetnek: zsebéből elővett egy ezüstöt, kifizette és újakra bocsátotta a már türelmetlenkedő kulikat.

De Pan mama nem úszta meg ennyivel a kellemetlenségeket. Bent a pavilonban lánya még valóságos szemrehányásözönnel árasztotta el.

– Ki mondta neked, hogy gyere ide, ha még a gyaloghintóra sincs pénzed? Szégyenbe hozol az emberek előtt.

– De gyermekem, mit számít nálad az a néhány fillér! Ha terád nem támaszkodhatom, akkor kire?

– Nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy tőlem pénzt kunyerálhatsz. Itt árgus szemekkel figyelik, nem hiányzik-e akár csak egyetlen fillér is a kasszából. Egyszer s mindenkorra kijelentem, ha nincs pénzed gyaloghintóra, a jövőben hagyj fel a látogatásaidal. Nincs kedvem szégyenkezni a szegény rokonságom miatt. Már a múltkorjában is kellemetlen összetűzésre került sor miattad köztem és az Első között. Nem is sejtet, milyen kényes helyzetben vagyok. Te csak a csillogó külszint látod. A lótrágya is egészen jól fest messziről, de azért csak trágya marad.

Pan mama a kíméletlen szavak hallatára azt se tudta, hova legyen szégyenében, hangos sírásra fakadt, befeküdt az ágyba, s lelki nyugalomát csak néhány óra után nyerte vissza valamelyest. Minthogy Hszi-men Csing az éjszakát az Ötödiknél töltötte, Pan mamát a szomszéd pavilonban szállásolták

el. Jing-csun szobalány és Zsu-ji dajka barátságosan felszólították, telepedjék le a meleg kang-ra, majd édes borral és süteménnyel kínálták. A beszélgetés az elhunyt Hatodikra terelődött, mire Pan mama nem állta meg, és kiöntötte bánatát.

– Neki szegénynek már jó, fenn van az égben – sóhajtotta. – És milyen szép végtisztességben részesítették! De meg is érdemelte, maga volt a megtettesült jóság és tisztesség. Milyen meghatóan bánt mindig énvelem, mintha csak a saját édesanyja lettem volna! Késő éj szakáig ott ült mellettem, és beszélgettünk. S milyen féltő gonddal ügyelt, hogy legyen bőven enni- és innivalóm; a búcsúzaskor is mindig csomagolt valami finomat az útra. Tőle kaptam a kabátot is, ami rajtam van. Ezzel szemben az én félresikerült gyermekem még egy törött tűt is sajnál idős édesanyjától! Folyjon ki a szemem, ha csak egy ezüstbatkát is kaptam tőle valaha! Még a gyaloghintómat sem akarta ma kifizetni, s hidegen kijelentette, hogy ha nincs rá pénzem, maradjak otthon! Ki hallott már ilyen szívtelenséget, ilyen ordashoz illő kegyetlenséget? Igaz anyai szeretettel és gonddal neveltem; hétéves korától kezdve, amikor is az apja meghalt, magam tartottam el, majd összetörtem érte kezem-lábam, vállaltam érte a nélkülözéseket, csak azért, hogy tisztességes nevelésben részesítsem, s lám, ez a hála!

– Akkor nyilván írni és olvasni is megtanult? – tudakolta Zsu-ji dajka.

– Úgy bizony. Hétéves korától Jü mesterhez járt, és elvégezte a magasabb leányiskola valamennyi fokozatát. Természeténél fogva tehetséges, eleven gyerek volt, így már tízéves korában nemcsak hibátlanul olvasott, hanem ismerte az összes írásjegyeket, valamennyi híres dalt és rigmust, meg prózai költeményeket.

Zsu-ji gyenge kézszorítással jelezte Pan anyónak, hogy hallgasson el. Odakint becsapódott az ajtó, s nyomban utána Hszü-csun szobalány jelentette, hogy mindjárt itt lesz Tavasziszilva.

– Értem – jegyezte meg Pan mama –, azért küldik, hogy körülszimatoljon minket.

– Hogyléte felől szeretnék érdeklődni – szólt Tavasziszilva, az öregasszonyhoz fordulva. – Készítettem magának egy kis vacsorát... légy szíves, Hszü-csun, ugorj át érte!

Hszü-csun nemsokára visszajött, egy kanna Aranyvirág-bort meg különböző finomságokkal megrakott tálakat hozott: rajtuk sült kacsa, füstölt

sonka, sült hal meg miegymás, melyek láttán Pan mama Tavasziszilva iránt érzett bizalmatlansága az ellenkező végletbe csapott át.

– Látom, kedveském, hogy jó lélek vagy, és együtt érzel a magamfajta elhagyatott öregasszonnyal – dicsérte a lányt. – Meglátod, az ég is megáld érte. Saját szívtelen lányomtól, a te úrnődtől, nem szoktam hozzá az ilyen nagy jószághoz és figyelmességhez – fűzte még hozzá keserűen.

– Maga csak a dolgok egyik oldalát látja, Pan anyó, a másikat nem – vette védelmébe úrnőjét Tavasziszilva. –Jóllehet az ön leánya gazdag házban él, Hszi-men Csing úr gazdagságából édeskevés jut neki. Még a legkisebb kiadásairól is számadással tartozik. Azt hiszi, hogy az ő előzetes beleegyezése nélkül akár csak egy zsebkendőt vagy egy hajba való virágot is vehet magának? Higgye el, igazságtalanul ítéli meg.

– Magam is így vélekedem – szólt közbe buzgón Zsu-ji dajka. – Ha lenne pénze a leányának, bizonyára bőségesen ellátná önt, hiszen kegyeden kívül senki rokona. Legyen csak türelemmel, s meglátja, egyszer még tömegnyi arany sárgállik majd leánya ládáiban, és gazdagságban semmivel sem marad el az én elhunyt úrnőmtől.

– Ó, te szentséges Amida Buddha, azt én már nem élem meg! – sóhajtott fel Pan mama. – Öreg napjaim meg vannak számlálva. Bárcsak igaztalanul vádoltam volna!

Ezzel a délelőtti kínos közjáték le is zárult, s Pan mama a bőséges vacsora és néhány pohárka jó bor hatására egykettőre megvigasztalódott.

HARMINCHETEDIK FEJEZET
*Hszi-men Csing bódulatában életével
fizet a gyönyörért.
Holdasszony egyazon órában lesz
özvegy és anya*

Mióta Hszi-men Csing erőt adó pirulakészlete fogyóban volt, sajátos nyugtalanság vett erőt rajta. A végtelenségig fokozódott mohóságában egyre újabb és újabb szerelmi élmények után vágyott, nem tudott többé határt szabni éhségének, miközben az egyiket ölelte, már a másikért sóvárgott; hogy csillapíthatatlan vágyát kielégítse, legszívesebben megkészserezte volna saját magát. Sem öt felesége – náluk tett látogatásai többé-kevésbé szabályos időközökben zajlottak le, és semminemű izgalmat nem jelentettek a számára –, sem más asszony nem kötötte le és nem elégítette ki olyan maradéktalanul, mint ahogy az elhunyt Ping asszonynak sikerült egy időre.

Zsu-ji dajkát már réges-rég kivetette szívéből, helyét Laj-csüe nevű inasának a dajkánál tíz évvel fiatalabb ragyogó felesége foglalta el; Hatodik Vang bájaira már ráunt, annál is inkább, mert időközben felfedezte Pen Sze nevű üzletvezetője feleségének kiválóságait. Mikor azután üzletvezetője, Cuj Pen, a jangesoui sókamaránál tett látogatásáról visszatérve, áradozni kezdett annak a tizenhat esztendő kislánynak a hamvas üdeségéről, akit hálája jeléül védence, Miao Csing választott ki Hszi-men Csing számára, s az első adandó alkalommal el akart küldeni neki, a legszívesebben szárnyakat növesztett volna, hogy azon nyomban elrepüljön Jangesouba, és ott helyben elfogyassza az ígért ingyencfalatot. Egy más alkalommal viszont, jóllehet önmaga előtt is szégyellte, tagadó választ kellett adnia kedvenc kurtizánja, Holdacska kérdésére, végre magáévá tette-e a fiatal Vang szépséges feleségét. Ugyanis hódításai Vang Csao-hszüan házában, sajnos, ez ideig nem terjedtek tovább Lin önagsága hálószobáján. S midőn a higgadt, józan Holdasszony, Hou helyettes bíró házában tett látogatásáról visszatérve, szinte magánkívül áradozni kezdett a tizennyolc esztendő fiatalasszony, Lan főeunuch unokahúgának páratlan szépségéről, máris szentül elhatározta, hogy megszerzi a született Lan leányt.

Most lázas izgalommal leste az első hónap tizenkettedik napját. Ezen a

napon a lampionünnep bevezetőjéül nagyszabású vendégséget tervezett házában, fesztelen poharazgatást néhány közeli ismerősével a kilátópavilonban. Úgy volt, hogy feleségeinek a hátsó fogadóteremben terítenek, hogy ott szórakozzanak az előkelő származású, nemes mandarinfeleségekkel. Remélte, hogy ez alkalommal nemcsak a fiatal Vang asszonyt, hanem a született Lan leányt is vendégei között üdvözölheti, ami nagy meglepetésre szolgált volna. Ugyanis, amikor legutóbb gyengéd ölelkezés közepette Lin asszonynak fülébe súgta, hogy szeretné, ha tizenkettedikén fiával és menyével együtt megjelenne nála, az nem szabadkozott, s Holdasszony, aki kezdetben még vonakodott, hogy számára két teljesen ismeretlen hölgyet meghívjon, fanyalogva bár, de Hszi-men Csing kedvéért beleegyezett. Ami azonban Houékat illeti, ők minden teketória nélkül elfogadták a meghívást.

Ezen a napon Hszi-men Csing be se ment a hivatalába. Kora reggeltől talpon volt, s személyesen irányította a hátsó teremben tartandó ünnepélyes vendéglátás előkészületeit. Azt akarta, hogy két szép hölgyvendége a lehető legjobb benyomással távozzék az ő tekintélyes házából. Már délelőtt beállított a hercegi színjátszó csoport, melyet Hszi-men Csing erre az alkalomra szerződtetett, megannyi ládába csomagolt színházi kellékek egyetemben. Továbbá a színészek feladatai közé tartozott, hogy a belső kapunál ünnepélyes gongütéssel és dobpergéssel üdvözöljék az érkező hölgyvendégeket.

Azután megjelent a négy virágudvarbeli lány és három énekesfiú, ők gondoskodnak majd a zenéről, és szolgálják ki a vendégeket.

Déltájban szállingózni kezdtek a hölgyek; már csak a legfontosabb személyek, Lin asszony és menye, valamint a született Lan leány hiányzott. Hszi-men Csing idegeskedni kezdett. Kétszer-háromszor is elszalasztotta inasait, hol a Vang, hol a Hou házba, s még egyszer felkérte a hölgyeket, induljanak el. Délfelé végre megérkezett Lin asszony. Hszi-men Csing legnagyobb bánatára kiderült, hogy a fiatal Vang még a keleti fővárosban tartózkodik, ahol apósának bátyjánál, Huang főeunuchnál tesz újévi látogatást, ezért illetudó felesége otthon marad. Nos, kárpótlásul nyomban ezután megérkezett a várva várt született Lan leány.

Hszi-men Csing a nyugati szárny egyik melléklakosztályából leste, leeresztett függönyök mögül, izgalomtól remegve, mint lép ki szép látogatója a négy kuli vállán nyugvó, párnázott nagy gyaloghintóból, és mint vezetik be

feleségei a fogadóterembe. Legfeljebb tizennyolc éves lehetett. Magas, teltkarcsú, szabályos termetére sötétvörös, nehéz damasztelyem ruha borult, ötszínű hímzése a négy isteni állatot ábrázolta: az orrszarvút, a sárkányt, a teknősbékát és a fönixmadarat; derekán a redőket arannyal szegélyezett zöld, jádedíszes öv fogta össze. A ruha fölött, rövid, oldalt felhasított kék selyemtunikát viselt, melynek lebernyegei járásnál kétoldalt halkán térdéhez csapódtak, mintha csak lassítani akarnák lépteit. Pézsma- és orchideaillat lengte körül, mely kellemesen csiklandozta a hozzá közel állók orrát. Oldalán, könyökét megtámasztva, egy komorna haladt, aki külön gyaloghintóban érkezett. Mögötte kíséretének jó néhány tagja hatalmas bőröndöt cipelt, benne a szépasszony bundája.

Mennyi kellem és pajkos mosoly játszadozott virágszirom arcán! Mily kecsesek voltak hetykén felfelé kunkorodó szempillái! Olyannyira felfelé kunkorodtak, hogy képzeletben meghosszabbítva pontosan „lepkecsápjainak” ívében végződtek. Ó, ezek az őszi harmattól csillogó fönixszemek! Mily élénkek, mily meggyőzően beszédesek! Mily sudár derék, holmi zefírtől hajladozó gyenge fűzfaág! Hát még a hangja! Úgy cseng, mint a napsütötte tavaszi reggelen felujjongó sárgarigó édes trillája! Mily könnyedén s kecsesen lépked liliomlábával! Holdvilágos éjszakán gyöngyharmattól csillogó, virágos lankák fölött halkán elsuhanó tündér. Virágnál is több, mert a virágok némák. Drágakőnél is értékesebb, mert a drágakövek nem illatoznak.

Látásától, hangjának csengésétől Hszi-men Csing egész valója megborzongott. Lelke két részre szakadt. Szellemi lelke felröppent a kilencedik égi régióba, testi lelke pedig egy szempillantás alatt belébújt a szép idegenbe. Nem csekély megerőltetésébe került, hogy visszanyerje önuralmát, s közömbösnek mutatkozzék, amikor Holdasszony magához kérte, s bemutatta a született Lan leánynak. Miközben hétrét görnyedve, hódolattal meghajolt, szíve hangosan dobogott a bordái között, szeme káprázott. Az illendőség, sajnos, úgy kívánta, hogy a bemutatkozás után mindjárt visszavonuljon.

Nyugalma végképp felborult. Szórakozottan ült barátaival a kilátópavilonban, gondolatai messze kalandoztak, alig vett részt a társalgásban. Többször felállt, s észrevétlenül elhagyta a társaságot, a fogadóteremhez sietett, s a szentély áttört rácsozatán át éhes szemekkel kereste a Lan leányt.

– Mi van veled, testvér? – kérdezte visszatérése után Éhenkórász Jing. – A hangodat se hallani!

– Több éjszakán át rosszul aludtam, kicsit fáradt vagyok – mentegetőzött ásítva.

Tisztelt olvasó, a telihold nem marad örökké teli, s a felhők szép elszíneződésének is vége szakad. Amikor a boldogság eléri tetőfokát, rendszerint beköszönt a szerencsétlenség, és megfordítva. Hszi-men Csing könnyelműen visszaélt nevével és állásával, hogy annál jobban hódoljon az élvezeteknek. Elfelejtette, hogy az ördög mindig akkor nyújtja be számláját adósainak, amikor azoknak a legjobban megy a soruk.

Amidőn a hölgyvendégek estefelé indulni készültek, Taj A-er értesítette Hszi-men Csinget, aki azon nyomban eltűnt az asztaltól. Ismét elfoglalta előbbi őrhelyét a nyugati oldalszárnyban, onnan figyelte titokban, mint szállnak be a hölgyvendégek a belső udvarban megtartott tűzijáték után sorra a gyaloghintójukba, s vitetik ki magukat a kapun. Lám, ez itt, a gyönyörű fehér hermelinkabátban, Lin asszony, amott pedig a vörös béléses ezüstcoboly bundában legújabb imádottja, a született Lan leány. Forró pillantásával addig követte szíve választottját, míg csak a kapu sötétje végképp el nem nyelte annak gyaloghintóját.

Azután, anélkül, hogy saját feleségei észrevették volna, nagy sóhajtozások közepette s mélyen elgondolkozva visszaosont a kilátópavilonba cserbenhagyott barátaihoz. A véletlen úgy akarta, hogy a sötétben beleütközzék Huj-jüanba, Laj-csüe inas fiatal feleségébe, mégpedig közvetlenül annak kamraajtaja előtt. Az asszonyka a fogadóteremből jött, a felszolgálásnál segédkezett. Ebben a pillanatban végsőkig felcsigázott érzékei számára az asszony valóságos égi megváltást jelentett. Se közel, se távol, sehol egy lélek, a férj pedig valami üzleti ügyben épp távol hazulról. Hszi-men Csing nem akarta elszalasztani az alkalmat. Egy szót sem szólt, megragadta az asszonyt, behúzta a kamrácskába, s karjai között kárpótolta magát az egyelőre elérhetetlen élvezetért.

*Sápadt hold zöldes sugara,
bús mécses rőt fénye dereng-e –
ha zöld, ha rőt, csak fény legyen:
ragyog a nefritcsésze benne.*

Jólesően felüdülve s egyúttal kissé ernyedten rövidesen újból megjelent a kilátópavilonban egybegyűlt társaság előtt. Ámde barátai hamarosan észrevették, hogy ma már semmit sem kezdhetnek vele, s minthogy az elkövetkező napokra különben is további újévi mulatságokat terveztek, a társaság hamar szétszéledt, már jóval éjfél előtt. Hszi-menen, akinek tagjait amúgy is átjárta a tavaszi fuvallat, leküzdhetetlen álmoság vett erőt, így ezen az éjszakán lemondott Aranylótusz egyébként ingerlő társaságáról, s inkább elvonult az Első békés, idegzsongító hálósobájába, hogy végre alaposan kialudja magát.

Másnap Holdasszony elmesélte éjszakai álmát.

– Emlékszel, ugye, Lin asszony tegnap sötétvörös bársonyruhát viselt. Nos, azt álmodtam, hogy él még hatodik nővérem, és egy ugyanilyen sötétvörös bársonyruhát őriz ládájában. Elővette a ruhát, és nekem akarta ajándékozni. De ötödik nővérünk, aki szintén jelen volt, kitépte a kezéből, és maga bújt bele. Igen felbosszantott a dolog, és így szóltam hozzá: „Előbb ellopod a cobolybundáját, most meg elkaparintod előlem a vörös bársonyruhát!” Haragra gerjedt, és mérgében hatalmas lyukat hasított a ruhán. Heves szócsata kezdődött közöttünk, mire felébredtem.

– Az álmok elárulják titkos gondolatainkat és vágyainkat – szólta Hszi-men Csing megértően. – Légy nyugodt, csináltatok neked is egy olyan vörös bársonyruhát, mint amelyet Lin asszony viselt.

Hszi-men Csing a kiadós alvás ellenére még most is fáradt, elcsigázott volt, étvágyat sem érzett. Elhatározta tehát, hogy ezen a napon sem megy be a jamenbe, hanem otthon ápolja magát.

Felöltözött, majd átment a könyvtárba. Ámde képtelen volt bármiféle szellemi munkára; végignyújtózott az egyik kereveten, és Vang Csing nevű legényével megmasszírozta a lábát. A legény éppen nagyban dögönyözte, amikor belépett Nefritfuvola, s átadott egy félig telt üveget. Zsu-ji dajka küldte, tej volt benne a saját melléből. A dajka erősítő gyógyszert is kevert a tejbe. Ezzel akarta bebizonyítani, milyen féltő gonddal vigyáz reá. Hszi-men Csing elküldte Vang Csinget, és közömbösen felhajtotta a fél üveg gyógytejet. Azután két arany hajcsatot meg négy ezüstgyűrűt adott át Nefritfuvolának. De nem a dajkának küldte hálából megható figyelmességéért, hanem legújabb kedvesének, Huj-jüan szolgálóasszonynak.

Volt hát egy újabb izgalmas újság Aranylótusz számára.

Vang Csing, aki Hatodik Vang egyik öccse volt, a szobalány távozása után, amikor ismét kettesben maradt gazdájával, gyorsan egy kis csomagot dugott oda neki.

– Nővérem küldi, és reméli, hamarosan meglátogatja –mondotta halkán.

Hszi-men Csing kibontotta a kis csomagot, a papír közül egy „fűzfalevelet” vett elő – hosszú, kékesfekete, olajos fényű hajból szötte, ötszínű gyapjúsállal körültekerte, majd két tarka atlaszszalag felhasználásával művészi tartóeszközzé alakította a készítője –, továbbá egy dinnyemagokkal megrakott, bíborszín selyem övzacskót, melynek kettős nyílása egy mandarinkacsa-párocska alakját idézte.

Hszi-men Csing teljesen ellágyult az ötletes ajándékok láttán. A zacskót gyorsan elzárta a könyvszekrény egyik fiókjába, s már csak épp annyi ideje maradt, hogy a tartóeszközt gyorsan becsúszassa kabátujjának zsebébe, amikor szétnyílt a függöny, s váratlanul belépett Holdasszony.

– Hol maradsz ilyen sokáig? – kérdezte. – Jó erős leves vár rád. Még most is olyan rosszul érzed magad?

– Nagyon szaggat a lábam.

– Alighanem a tavaszt érzed a tagjaidban. Gyere csak, a leves majd jót tesz.

Hszi-men Csing felállt, átment Holdasszonnal annak lakosztályába, és hozzálátott az erőleveshez.

– Nyilván túlságosan lefoglalt az újévi vendégeskedés – vélte az Első. – Kicsit jobban kímélhetnéd magad, nem szabadna mindjárt az első szóra engedned barátaid hívásának, s napestig inni velük.

Így Hszi-men Csing azt sem tudta, hová meneküljön a sok szerető gondoskodás elől, s beigazolódott az imént idézett mondás, mely szerint az ördög akkor nyújtja be számláját adósainak, amikor azoknak legjobban megy a soruk.

– Igazad van – mondta Holdasszonynak. – Majd kicsit jobban tartózkodom ezektől az ivócimboráktól. Ma délben egy újabb születésnap látogatás esedékes Hua sógornál. Estefelé majd kószálok egy kicsit a lampionpiacon, beugrom az Oroszlán utcai üzletbe, s két üzletvezetőmmel elfogyasztok egy

szerény vacsorát.

Természetesen még egy másik Oroszlán utcai ház is megfordult a fejében.

Miután Hua sógornál letudta kötelező látogatását, s kellően kiélvezte a lampionpiac ünnepi forgatagát, a látszat kedvéért valóban bement az Oroszlán utcai selyemüzletbe. Pen Szével és a fiatalabb sógorral, Vuval, akit az újfent üzleti úton levő Han Tao-kuo helyére állított, beszámoltatott magának az üzlet ügyes-bajos dolgairól; ennek megtörténte után közös vacsorához ült le velük. Holdasszony előrelátóan elemózsiás kosarat és egy korsó bort küldött. Étkezés után, mint általában szokásuk volt, felmentek az emeletre, s az erkélyről gyönyörködtek az ezer fényben tündöklő lampionpiacban. Azután Hszi-men Csing elköszönt, de nem azért, hogy hazatérjen, hanem hogy néhány házzal arrébb felkeresse Hatodik Vangot. Az már előre értesült jöveteléről, s megfelelően felkészült fogadására. A jó italról, mint mindig, most is Hszi-men gondoskodott.

– Miért jártál már olyan rég nálunk? Tudtommal első feleségem kétszer is meghívott – köszöntötte az asszonyt.

– Az utóbbi napokban kissé gyengélkedtem, nem volt kedvem semmihez.

– Talán a férjed után vágyódtál?

– Te is jól mondod! Épp őutána? Te viszont az utóbbi időben valóban gyéren látogattál hozzánk, már az volt az érzésem, megelégtél. Talán akadt közben valaki más?

– Eh, bolond beszéd! A mozgalmas újévi napok foglaltak le.

– Tegnap nagy vendégeskedés volt nálatok, ugye?

– Hát igen. Első feleségemnek különböző meghívásokat kellett viszonznia. Semmi jelentősége nem volt, csupán a forma kedvéért történt.

Az asszony részletesen beszámoltatott magának a vendéglátásról. Ki mindenki jelent meg, milyen ruhát viseltek az asszonyok, mivel kínálták őket, melyik színdarabot adták elő a színészek: mindent pontosan tudni akart.

– Ilyen finom ünnepi lakomára természetesen csak előkelő népeket hívtok meg. Egy magamfajta persze számításba se jöhet – jegyezte meg kissé sértődötten.

– Ne törődj vele, tizenhatodikán az üzletvezetők feleségei következnek. Akkor téged is meghívunk – vigasztalta meg hirtelenében Hatodik Vangot.

– Nos, ha első feleséged valóban megtisztelne a meghívásával, nem mondanék nemet – hangzott az elégedett válasz. – Már azt hittem, megharagudott rám a múltkori esetért, amikor Csun-mej olyan csúnyán hajba kapott a vak énekesnővel. Végére is én ajánlottam be hozzátok. A szerencsétlen teljesen magánkívül jött hozzám, és őszintén feltárta előttem fájdalmát. Egyszerűen vigasztalhatatlan volt. Csak akkor nyugodott meg valamelyest, amikor másnap elküldted hozzá Vang Csing öcsémet az élelmiszerkosárral meg az ezüstunciával.

– Bizony, a mi kis Csun-mejünk kissé forrófejű – jegyezte meg Hszi-men Csing nevetve. – Neki is megvannak a maga bogarai. Bizony, az én szememet is legszívesebben kikaparta volna. De miért ingerelte fel az a vak énekesnő? Annyit igazán megtehetett volna, hogy elénekel neki egy dalt. No de se baj, most már el van intézve a dolog.

Asztalhoz ültek. Mint mindig, ez alkalommal is előbb Feng anyó szolgált fel, de hamarosan magára hagyta a párocskát. Kezdetben kissé hűvös volt a hangulat, a bőségesen elfogyasztott nehéz bor hatására azonban egykettőre felmelegedett.

– Megkaptad a kis csomagot, amit küldtem? – kérdezte Hatodik Vang, félig lehunyva, nedvesen csillogó szemével rásandítva. – Mit szólna hozzá? Egy vastag hajfonatomat áldoztam fel a kedvedért. Hát nem vagyok önzetlen?

– Valóban, nagyon ötletes figyelmesség. Hálás köszönet érte! Egyébként a tartószerszámot mindjárt el is hoztam magammal, gyere, próbáljuk ki!

Kényelmesen elhelyezkedett a kang-on, s a selymes hajszálaból font, lágyan simuló tartószerszámot „varangya” alá helyezve ágyékára erősítette. Egy korty borral lenyelt egy Fan-féle pirulát, majd a szokásos szerelmi játékba kezdett kedvesével. S bár a csodapirula ezúttal is hatásosnak bizonyult, s Hatodik Vang is megtett minden tőle telhetőt, Hszi-men mégsem tudta teljesen átadni magát a pillanat örömének. Gondolatai a született Lan leánynál időztek, s ezúttal hosszú küzdelembe került, míg a felhő végül is megszabadult csapadékterhétől.

– Mondd, szeretsz még egyáltalán? – kérdezte Hszi-men, mintegy mellékesen, a küzdelem egyik szünetében.

– Még kérdezed, kedvesem? Csak azt szeretném, ha ágyékom zöldellő tavasza kissé tovább tartana. Nélküled mit sem ér az élet. Már előre

borzadok, mi lesz, ha férjem megjön útváról. Még beszélni se szeretek vele.

Hszi-men Csingnek hízelgett az őszintének vélt odaadás.

– Mi volna, ha visszatérte után rászabadítanék egy nőt? – latolgatta Hszi-men Csing némi gondolkodás után.

– Igen, igen, kedvesem, keress neki egy másik asszonyt – kérlelte Hatodik Vang lelkesen. – Akár külön lakást veszel nekem, akár teljesen befogadsz a házába, testem egyes-egyedül a tiéd lesz!

Hszi-men Csing egy összegyűrt cédulát vett elő kabátujjának zsebéből.

– Tessék, vedd el! Ezen utalvány ellenében ízlésed szerinti új ruhára való választatsz második selyemüzetemben.

Az asszony boldog van-fu-t suttogva mondott köszönetet. Titkon felujjongott: gondolatban már látta magát mint az új Hatodikat, aki Hszi-men Csing előkelő házában fényben fürdik. Kétszeres örömmel és odaadással folytatta a félbeszakadt szerelmi küzdelmet, mely mindkettőjük teljes kimerülésével végződött.

Már éjfélre járt, amikor két kísérője, Taj A-er és Csin-tung nyeregbe segítette a teljesen elázott, álomittas embert, és elindultak hazafelé.

Lassan végigporoszkáltak a csendes, kihalt, a felhőktől félig eltakart holdtól halványan megvilágított Oroszlán utcán, nyugat felé. Hszi-men közepén lovagolt, kétoldalt mellette Taj A-er és Csin-tung haladt, erősen fogták a kantárszárat, s ugrásra készen lesték gazdájukat, hogy ha netán lecsúszna a nyeregből, elkapják. Előttük botra akasztott lámpással Vang Csing világította az utat. Így érkeztek meg az Oroszlán utca nyugati végén, a csatornán átvezető márványhídhöz. Hszi-men Csing most hirtelen jebes fuvallatot érzett, s ugyanakkor a híd alól árnyképszerű, szürke ködgomolyag száguldott el közvetlenül mellette. Lovas riadtan felágaskodott, s egy ráért korbácsütéstől végképp megriadva, hátán lovasával, megugrott. Szél űzte felhőként száguldott hazafelé, majd megérkezvén, habzó szájjal, vékonyában remegve hirtelen megtorpant a kapubejárat előtt. Az örült vágatástól Hszi-men kiverte a hideg veríték, az állat nyakára hajolt, s görcsösen belekapaszkodott a sörényébe. Sapkáját és korbácsát útközben elvesztette. Teljesen kimerülten csúszott le a nyeregből, s szolgáltkészen odaugró kapusainak karjába hullt. Három kísérője csak jóval később érkezett meg, elcsigázva, elfúló lélegzettel. Nem kétséges, az „Öt út urá”-val találkoztak. S

az efféle találkozások rendszerint egy küszöbönálló haláleset meghirdetői.

Hszi-men Csing teljes súlyával szolgálainak vállára nehezedett, s bizonytalan léptekkel elbotorkált Aranylótusz pavilonjához. Az asszony még ébren volt, várta. Lesegítette férjéről a ruhát, s lefektette. Az ittasságtól és fáradtságtól elgyötörten még a takarót sem tudta magára húzni. Egy pillanat alatt mély álomba merült, távoli mennydörgéshez hasonló horkolása hamarosan betöltötte az egész szobát.

Aranylótusz melléje vetette ágycsillapíthatatlan kéjsóvárgástól hajtva, ujjait fel s le siklatta a lágyékközépből kiemelkedő férfitesten, mely ernyedtt és puha volt, mint a vatta. De minden játék haszталannak bizonyult, sehogy sem akart megmerevedni. Aranylótuszt csak az izgatta, vajon melyik asszony fekhelyén töltötte Hszi-men az estét.

Most térdeplő helyzetben föléje kuporodott, s megpróbálta, hátha a fuvolázás segít. De az sem járt eredménnyel. Ekkor elvesztette a türelmét. Addig rázta a férfit, míg az fel nem ébredt.

– Hol őrzöd Fan atya piruláit? – kérdezte.

– Hagyj aludni! Fáradt vagyok, ma nincs kedvem – dörögte a férfi bosszúsan. – De ha mindenáron tudni akarod, kabátujjam zsebében, az áttört fedelű aranszelencében.

Aranylótusz nyomban felkelt, átkutatta a zsebet. S valóban meg is találta a szív alakú mintával áttört aranszelencét. Kinyitotta. Pontosan négy pirula volt még benne. Kivett egyet, s kevéske meleg borral lenyelte. Azután elővett egy másik serleget, s minthogy úgy gondolta, ilyen letört állapotban egy pirula talán nem is elég, mind a három megmaradt pirulát beletette.

Most a férfi szájához tartotta az italt, aki álmos bódulatában oda se figyelt, lehunyt szemmel egyszerre felhajtotta. Még annyi idő sem telt el, míg az ember megiszik egy csésze forró teát, s Aranylótusz legnagyobb meglepetésére a háromszoros adag háromszoros erővel jelentkezett. Nehogy valamit elmulasszon, a „lószemet” is alaposan bekente a csodakenőccsel. Azután felkapaszkodott Hszi-menre, s gyönyörvesszejét biztos kézzel a helyes útra irányította. Még soha azelőtt nem érezte ilyen bensőségesen mélynek az egyesülést, kimondhatatlan kéj borzongatta. Nála már kétszer is felszakadt a felhő, amikor végre a férfinál is kiömlött a megváltó eső, de ez alkalommal szünni nem akaró záporoként. S míg kezdetben úgy buggyant elő, mint higany a szűk nyílásból, később Aranylótusz legnagyobb rémületére

véres, zavaros lett a váladék. Az is furcsa volt, miért fekszik Hszi-men Csing olyan mozdulatlanul, s miért nem lélegzik. Most már látta, hogy elájult. Aranylótusz öt zsebkendőt is elhasznált, míg végre elállt a szörnyű eső, s Hszi-men Csing újból magához tért.

– Hogy érzed magad, kedvesem? – kérdezte az asszony aggódva.

– Olyan furcsa szédülést érzek – hangzott az ernyedt válasz.

Aranylótusz egyetlen szóval sem árulta el, hogy Fan atya intelme ellenére egy pirula helyett egyszerre hármat adott be neki.

Tisztelt olvasó, a gyönyörnek is határt kell szabni, s a férfierő sem kimeríthetetlen. Ha elfogy az olaj, a lámpa kialszik, s a gerincvelő hiánya egyenlő a halállal.

*Ifjú nő,
elbűvölő
vagy – de bőszen őrzi zsenge
tested láthatatlan penge.
Nem várja bár
véres halál –
a feslett férfi nyomorultul
kiszáradt ölon sorvad-pusztul.*

Amikor Hszi-men Csing másnap reggel fel akart öltözni, alighogy lábra állt, újból szédülés fogta el. Eszméletlenül összerogyott. Aranylótusz és Tavasziszilva gyorsan odaugrott, csupán ennek volt köszönhető, hogy homlokát nem verte be az ágy szélébe. Amikor újból magához tért, nagy nehezen a közelben álló karosszékhez vánszorgott, s mint valami aggastyán, erőtlenül leroskadt a párnás ülésre. Sokáig ült ott mozdulatlanul, fejét fáradtan a támlára hajtva. Aranylótusz igyekezett elhíttetni vele és önmagával is, hogy a gyengeséget az éhség okozza, ezért Őszirózsát kiküldte a konyhába, hozzon egy kis erőlevest. Őszirózsa természetesen kikotyogta a dolgot, s így a konyhán keresztül a hátsó lakosztályokban is hamarosan tudomást szereztek Hszi-men Csing reggeli ájulásáról és eséséről. Holdasszony rémülten az Ötödik pavilonjába sietett; Hszi-men Csing még most is közönyösen, elcsigázva ült karosszékében.

– Hol voltál tegnap este? – hangzott Holdasszony első kérdése. – Bizonyára megint sokat ittál.

Hszi-men Csing nem válaszolt.

– Nagyon későn jött haza, alaposan be volt rúgva – szólt Aranylótusz halkán Holdasszonyhoz. – Ki tudja, hol tekergett?

– Úgy volt, hogy két üzletvezetőjével vacsorázik az Oroszlán utcai selyemüzletben. Át is küldtem egy egyszerű, háromszemélyes vacsorát meg egy korsó bort – válaszolta Holdasszony. – Nem értem, hogyan rúghatott be. Tegnap határozottan kijelentette, hogy egyszer s mindenkorra véget vet az ivásnak és ünneplésnek.

Közben teli tál ínycsiklandozó erőleves érkezett a konyhából, letették Hszi-men Csing elé, de az alig evett egy-két kanállal, máris felfordult a gyomra, mire a levest otthagya. Holdasszony elkomorult férjének étvágytalansága láttán.

– Mondd, hogy érzed magad? – kérdezte.

– Magam sem tudom, mintha üres volna az agyam, forog velem az egész világ.

– Természetesen szó sem lehet róla, hogy ma elmenj a jamenbe.

– Nem, arra nem is gondolok. Örülök, ha később valahogy elvonszolom magam a könyvtárig. Meg kell íratnom a vejemmel néhány meghívót tizenötödikére.

– De előbb igyál legalább egy kevés gyógytejet.

Már szalasztották is Tavasziszilvát Zsu-ji dajkához, hogy töltsön meg egy kis üveget a saját tejével.

Hszi-men Csing szófogadóan megitta a tejet, valami gyógyszert is kevertek bele. Azután felállt, rátámaszkodott Tavasziszilvára, s botorkálva megindult a könyvtár felé. De nem jutott messzire, a kertkapuhoz érve annyira elszédült, hogy sürgősen visszafordult.

– Egy-két napig teljes nyugalomra van szükséged, s azt tanácsolom, egyelőre ved ki a fejedből a meghívásokat – döntött Holdasszony erélyesen, s ragaszkodott hozzá, hogy Hszi-men Csing haladéktalanul feküdjék vissza az ágyba. Azután félrevonta Aranylótuszt. Tudni akarta, mi történt előző este.

– Nagyon részeg volt, amikor hazajött? S neked mi volt vele a szándékod?

– kérdezte szigorúan.

– Semmi, egyáltalán semmi! – bizonygatta Aranylótusz hevesen, s csak azt sajnálta, hogy nincs több szája, amivel elháríthatna magától minden felelősséget. – Olyan részeg volt, amikor éjjel bejött hozzám, hogy még csak nem is köszönt. Puncsot kért. De nehogy még jobban berúgjon, puncs helyett forró teát adtam neki. Utána mindjárt lefektettem. De ki tudja, mi minden történt vele, mielőtt hazajött. Ennek már nem én vagyok a megmondhatója – fűzte hozzá vállvonogatva.

Mínt hogy Holdasszonynak az Ötödikből nem sikerült kiszednie semmit, elhatározta, hogy kivallatja Taj A-ert és Csin-tungot.

– Hol mulatott tegnap este a gazdátok? – faggatta a két legényt.

– Csak megvacsorázott két üzletvezetőjével az Oroszlán utcai üzletben. Másutt nem is járt – hazudta Taj A-er.

Mindennek ellentmondott Holdasszony öccsének vallomása, akit később ugyancsak megkérdezett.

– Előbb Pen Szével és velem üldögélt az asztalnál – állította a fiatalabb Vu –, de hamarosan felkerekedett, és elment valahová.

– Egyszóval mégis elment valahová!

Taj A-er hazugságán felháborodva, Holdasszony még egyszer magához hívatta a fiút, s erélyesen felelősségre vonta. Az az ígért veréstől megijedvén, most már beismerte, hogy Hszi-men Hatodik Vanghoz is benézett.

– Lám, mégiscsak kibújt a szög a zsákból! – fordult Aranylótusz diadalmasan Holdasszonyhoz. – De előbb mindenesetre engem gyanúsítottak. Akkor egyúttal azt is megkérdezhetnéd a fiútól, hol maradt gazdája legutóbb, amikor állítólag Hou kollégájánál tett újévi tisztelgő látogatást. Az ilyen újévi látogatások általában nem szoktak késő éjszakáig tartani.

A sarokba szorított Taj A-er most már tovább vallott:

– Gazdám akkor este Lin önágyához is elment. Újabb meglepetés Holdasszony számára!

– Úgy?... Most már értem, miért kardoskodott a múltkor annyira, hogy őt is meghívjam. Én meg ellenkeztem, mondván, nem is ismerem, s nem hiszem, hogy elfogadná meghívásomat. De ő eloszlatta aggályaimat, én pedig, hogy kedvében járjak, valóban meghívtam Lin asszonyt. Nahát! Ez a kipingált, vén

macska! Ki hitte volna!

– Felnőtt fia van, mégsem röstell viszonyt kezdeni! Szégyellheti magát! – vágott közbe Meng Jü-lou felháborodva.

– Vén szatyor! – vetette oda Aranylótusz lekicsinylően. Majd Holdasszonyhoz fordulva: – Csak annak örülök, hogy most magad is meggyőződhetél róla, tiszteletre méltó matróna külseje csupán fehér lepel, mely sötét romlottságot takar. Kezdetben annyira el voltál ragadtatva tőle! Remélem, hogy a jövőben nem feddsz meg, ha kifigurázom. Én már az első perctől kezdve átláttam azon a kéjsóvár vénségen.

– Neked ismerned kell őt, hiszen mint maga mondotta, régebben az ő házában is szolgáltál – jegyezte meg Holdasszony enyhe gúnnyal.

Jólesett megaláznia Aranylótuszt, felelevenítve azt az időt, amikor az cselédként szolgált Vang Csao-hszüan házában. A kívánt hatás nem maradt el. Az Ötödik arcát, haja tövétől a nyakkivágatig, elborította a szégyen vörös pírja.

– Szolgáltam? Ezt merészelte állítani? – kiáltotta magából kikelve. – Nagynéném a szomszéd házban lakott, s jó szomszédokként átjártak egymáshoz, és ha olykor látogatóban voltam nénikémnél, átvittek játszani a szomszéd kertbe. Ez az igazság. Természetesen volt alkalmam megfigyelni kifajta, mifajta, és hogyan forgatja a szemét.

– Ezt személyesen is megmondhatod neki, ha egyszer véletlenül összetalálkoztok – válaszolta Holdasszony fagyosan. Pontosan tudta, hogy Aranylótusz csak titkolni akarja cselédszármazását. Az Első faképnél hagyta az elképedt Aranylótuszt, aki szólni sem tudott, és kiment a konyhába, hogy egy kevés könnyű süteményt rendeljen Hszi-men Csingnek. Azután a park felé vette útját, hogy a beteg után nézzen. Útközben összetalálkozott Ping-an portással, aki ugyancsak arrafelé tartott.

– Hová mégy? – kérdezte Ping-antól.

– Az úrhoz. Odakint vár Li Ming, az énekesfiú, tudni szeretné, mi lesz a tizenötödiki mulatsággal. Urunk a napokban megbízta, szerezzen négy énekeslányt.

– Ostobaság! Nem lesz multság, és énekeslányok se kellenek! – förmedt rá Holdasszony Ping-anra. – Menj, mondd meg annak a teknősbékafinak, hordja el az irháját, de minél előbb!

A meghökkent portás gyorsan visszafordult, Holdasszony pedig tovább folytatta útját az Ötödik pavilonja felé. Odalépett a beteg fekhelyéhez, s elmesélte neki, hogyan intézte el az imént Li Minget. Természetesen szó sem lehet a tizenötödiki mulatságról. Hszi-men Csing fásultan, néma fejbőlintással jelezte beleegyezését.

Eleinte azt hitte, néhány órai ágyban fekvés után újból erőre kap, de csalódnia kellett. Másnapra belázasodott, heregyulladás lépett fel, és csak nagy fájdalom árán, nehezen távozott el tőle vizelet. Felkelésre gondolni sem lehetett. Holdasszony most már ragaszkodott hozzá, hogy hívják el Jen doktort. Az orvos a vizsgálat után komor arcot vágott; kimerült idegzetről meg az agyban lobogó tűzről és ürességről mormogott valamit, azután egy orvosságot rendelt, mely jóllehet kissé enyhítette a szédülést, de egyébként semmit sem javított a beteg általános állapotán.

Li Ming révén a városban is híre ment Hszi-men Csing betegségének. Délután a betegágyánál előbb Fahéjvirág és Ezüstöcske, valamivel később Éhenkórász Jing is megjelent két másik barátja társaságában. Ki-ki elmondta a maga véleményét, s jó szándékú, de hiábavaló tanácsokkal látták el a beteget. Hol a tavaszi levegőt, hol az újévi ünnepek alatt mértéktelenül elfogyasztott bort okolták. Három barátja kissé felélénkítette Hszi-men Csinget. Párnákkal feltámasztatta a hátát, úgyhogy ülő helyzetbe került, sőt a barátok kérésére még enni is próbált valamit.

De alig kóstolta meg a rizslevest, máris rosszullet fogta el, és ernyedten hanyatlott vissza a párnákra. Barátai csendes ijedtséggel nézték a betegen végbement változást: a szemében lobogó gyanús fényt, a lázpírt az arcán, s jobbnak látták gyorsan odébbállni. Odakint Éhenkórász Jing magához intette Hszi-men első legényét, Taj A-ert:

– Mondd meg első úrnődnek, hogy nagyon aggódom a gazdádért. Azt tanácsolom, hívja el sürgősen Hu doktort a Fő utcából. De mondom, sürgősen, míg nem késő!

Taj A-er át is adta az üzenetet, mire Holdasszony nyomban megbeszélte a dolgot Hszi-men Csinggel, de az hallani sem akart Hu doktorról. Hiszen annak idején, a Hatodik megbetegedésekor is csődöt mondott a tudománya. De Holdasszony úgy vélte, a Hatodik már eleve halálra volt ítélve, míg ez esetben csupán egy könnyebb megbetegedésről van szó, s ártani nem árt, ha kipróbálják Hu doktor gyógyszerét. Egyszóval elhívták Hu doktort.

Diagnózisa így szólt: makacs bélfertőzés; de az általa rendelt gyógyszer épp annyit ért, mint amikor egy követ bedobnak a mély óceánba.

Rémületében Holdasszony most elküldött a város legidősebb orvosáért, a körzeti jamen közelében lakó nyolcvankét esztendőes Hou doktorért. A jó erőben levő öregúr nyomban felismerte, hogy heregyulladás és húgycsőeltömődés lépett fel, de az ő gyógyszere ugyancsak hatástalannak bizonyult, a megtámadott testrészt fájdalmas kőkeménnyé merevedését idézte elő, ami egész éjszaka, úgyszólván másnap reggelig tartott. Aranylótusz, aki mellette aludt, gátlástalan mohóságában a megmerevedést ostoba módon a férfierők feléledésének vélte, felkapaszkodott a férfira, s kedvére hancúrozni kezdett, mit sem törődve azzal, hogy viaszgyertyához hasonló, érzéketlen valami van a combja között. Aranylótusz ilyen való viselkedése természetesen legkevésbé sem segítette elő a gyógyulást, s Hszi-men Csing másnap komiszabbul érezte magát, mint valaha. Hasztalan töltötte meg az aznap látogatóba érkező Holdacska aranyos csicsérgésével a szobát, hasztalan igyekezett szájába tölteni néhány kanálkával a magával hozott ízletes galambfióka-levesből. Már néhány korty után fájdalmas mosollyal eltolta magától. Gyomra felmondta a szolgálatot.

Hon kollégája ajánlatára, aki ezen a napon ugyancsak meglátogatta a beteget, kikérték egy véletlenül nála tartózkodó, általa jól ismert s különösen a bélfertőzések terén rendkívül járatos vidéki orvos tanácsát. Hszi-men Csing a gyógyulás reményében aznap kétszer is bevette az orvos által előírt keserű főzetet, de állapota ettől csak még tovább romlott, s a fájdalmak egész éjszaka egy percre sem hagyták nyugodni. A vörös, gyulladáshozos daganatok felnyíltak, s undorító, gennyedző, véres sebkké tágultak. Minthogy minden orvosi tudomány siralmasan kudarcot vallott, Holdasszony elhatározta, hogy egy utolsó eszközhöz folyamodik: a varázslathoz. Megint egyszer elhívták Liu anyó vak férjét, Liu csillagjóst, aki hátul a kilátópavilonnál eljárta ördögűző táncait. Azután elhívták a Nefritcsászár Templomából a taoista tudományok mesterét, Vu főpapot, aki Hszi-men eltorzult, ijesztő külseje láttán kíméletlen őszinteséggel kijelentette:

– Itt már semmi sem segít. A bor és az asszonyok kiszívták, felemésztették és mindörökre kimerítették az ön férfiérejét. A kéj bűnös gyönyörei kiégették bensejét.

A betegség túlságosan mélyen ül testében, itt már nem segít az emberi művészet.

S elutasította a kérést, nem tette próbára mágikus varázserejét.

Holdasszony kívánságára azonban elkészítette a beteg horoszkópját. Sajnos, az elég rosszat mutatott. Még ez év első hónapjában beteljesedik rajta a végzet. Hszi-men Csing és feleségei most már világosan látták, hogy nincs többé remény, s ideje lesz kiadni a végső rendelkezéseket, mivel írásos végrendeletre Hszi-men Csing eddig még csak nem is gondolt.

– Volna még valami mondanivalód a számomra, én kedvesem? – kérdezte ezen az estén a kísért szemű Holdasszony. Rajta kívül a beteg fekhelye körül ott állt az összes többi asszony is, valamint Hszi-men Csing leánya és a fiatal Csen.

Hosszú időbe telt, míg Hszi-men leküzdötte belső felindultságát. Azután így szólt:

– Igen, lenne még néhány végső szavam. Amennyiben halálom után fiúgyermeknek adsz életet, az a kívánságom, hogy valamennyi feleségem együtt maradjon, s jó testvéri közösségben, együttesen neveljétek a gyereket. Nem szeretném, ha az emberek csúfságára szétszélednétek. Ötödik nővérem pedig – szólott Aranylótuszra mutatva – hagyjon fel végre az ellenségeskedéssel, legyen az a múlté mindörökre.

E szavak hallatán Holdasszonyt elfogta a meghiúsultság, s hangos zokogásban tört ki. Hszi-men Csing megvárta, amíg megnyugszik, majd így folytatta:

– Kedves vejem, minthogy nincs édes fiúgyermekem, te kísérj ki a sírhoz, s később te légy feleségeim támasza, vigasztalója jó és rossz napokban egyaránt. Remélem, méltóan teljesíted feladatodat. Selyemüzletemben ötvenezer uncia fekszik, fele az enyém, fele Csiao szomszédé. Fu üzletvezető árusítsa ki a készletet, s fizesd ki Csiao szomszédnak a neki járó tőkét kamatokkal együtt. Adjátok el az üzletet. A Pen Sze által vezetett bársony- és fonálüzletben hatezer-ötszáz uncia fekszik, a Vu sógor által vezetett gyapjú- és kötöttáruüzletben ötezer uncia.

Ez a két üzlet az én kizárólagos tulajdonom. Ezeket számolják fel. Gondoskodj a kiárusításról, s a befolyt összeget fordítsd a háztartásra. Csupán a gyógyszertárakat és a zálogházat vezesd tovább Fu bizományossal együtt. A gyógyszertárba ötezer unciát, a zálogházba húszezer unciát fektettem. Azt a hajórakomány vásznat, amit Han Tao-kuo és Laj-pao hoz majd a déli tartományokból, árvereztesd el, s a kapott összeget oszd fel

egyenlően feleségeim és leányom között. A gyógyszerházzal és az Oroszlán utcai ingatlanhoz szemben levő két üzletházat ugyancsak add el. Ezenkívül írásos okmányokat is találsz majd. Pontos behajtásukról kellő időben gondoskodj.

– Kedves apósom, tudomásul vettem utasításait, s híven teljesítem azokat – jelentette ki a fiatal Csen elcsukló hangon.

Ezután behívták az üzletvezetőket. Ott volt a megjelentek között Fu bizományos, Pen Sze, Kan és Vu sógor, valamint Caj Pen, egyszóval mind ott voltak, kivéve Han Tao-kuót, aki még úton volt.

Jelenlétükben még egyszer elismételte kívánságát, mire azok ünnepélyesen megfogadták, hogy tiszteletben tartják majd végső akaratát.

Hszi-men Csingnek még egy napot tartogatott az élet. Számos ismerős és barát járult még utoljára a haldokló ágyához, hogy mindörökre búcsút vegyen tőle. Azután beteljesedett Hszi-men Csing végzete. Hosszú, több órás haláltusa után, mely éjfél tájban kezdődött, s melynek során olykor állati üvöltés tört fel belőle, huszonegyedikén reggel kilehelte lelkét. Mindössze negyvenhárom évig élt.

*Ezerféleképpen felhasználható
a háromhüvelyknyi élet-lehellet.
De mindnyájunkra rávirrad a nap,
amely bevégez mindenféle tervet.*

Miután Hszi-men Csing mindörökre lehunyta szemét, Holdasszony mindenekelőtt megbízta öccsét és Pen Szét, gondoskodjanak koporsóáról. Besietett hálószobájába, felnyitotta kincsesládáját, és elővett négy súlyos ezüstrudat. Még alig ment el két megbízottja, amikor hirtelen heves fájdalom hasított immár érett magzatot hordó testébe, és mély ájulásba esett.

Ez idő tájt épp Li Csiao-er, Meng Jü-lou, Szun Hszüe-o és Aranylótusz tartózkodott a halott fekhelyénél, s nagy sürgés-forgás közepette az elhunyt felöltöztetésén fáradoztak. Amikor Ékkövecske váratlanul betoppant a hírrel, hogy Holdasszony összeesett, Li Csiao-er és Meng Jü-lou azonnal hozzárohantak, hogy segítségére legyenek. Időközben Holdasszony magához tért, két kezét a testére szorította, kínok között fetrengett. A három asszony

mindjárt látta, hogy szülési fájdalmai vannak. Meng Jü-lou nyomban elszaladt, hogy az egyik szolgát elszalassza Caj bábáért, de Li Csiao-er Nefritfuvolával Holdasszony mellett maradt. Li Csiao-er szeme, már amint belépett, megakadt a nyitott kincsesládán, mely csak úgy ontotta a sárga és fehér fémek csillogását. Amikor Holdasszony most újból elájult, már kész volt a terve. Azzal az ürüggyel, hogy menjen Zsu-ji dajkáért, eltávolította a szobából Nefritfuvolát. Mihelyt egyedül maradt, a nyitott kincsesláda fölé hajolt, s gyorsan kivett belőle öt csillogó rudat. A lopott holmit sebtében az alsó- és felsőruha dús redői közé rejtette, az öv fölötti részbe, majd zsákmányával a kamrájába sietett.

Most visszajött Meng Jü-lou. Csodálkozott, hogy sem Nefritfuvolát, sem Li Csiao-ert nem találja a szobában. Nyomban azután belépett Li Csiao-er.

– Hol voltál? – kérdezte Meng Jü-lou.

Li Csiao-er a kezében levő háncspapír csomagra mutatott.

– Minden eshetőségre számítottam – mondta egykedvűen. – Itt nem találtam sehol háncspapirozt, ezért tőlem hoztam. Nefritfuvolát pedig elküldtem a dajkáért.

Meng Jü-lou elfogadta a választ, és tekintettel Holdasszony válságos állapotára, nem is volt idő lényegtelen dolgok megbeszélésére. Ezenközben megérkezett Caj bábaasszony is. S míg odaát Hszi-men Csing még meleg holttesténél felhangzott a szomorú gyásznének, emitt egy egészséges újszülött fiúcska hangos visongása töltötte be a szobát. Holdasszony úgyszólván egyazon órában lett özvegy és anya.

Holdasszonynál a szülés a legteljesebb rendben zajlott le. Erről tanúskodott az is, hogy mindjárt alkudozni kezdett a dajkával jövőbeni béréről. Minthogy fiúgyermekről volt szó, a dajka legalább öt unciára számított. Holdasszony azonban csak három unciát akart adni, mondván, hogy a gyerek apátlan árva. Ezenfelül Nefritfuvola szobalány alapos szidásban részesült, amiért egész idő alatt tárva-nyitva hagyta a kincsesládát. Ilyen körülmények között Meng Jü-lou úgy gondolta, immár nem szükséges a gyermekágyas asszony mellett maradnia, és visszatért a halottas szobába. Félrevonta Aranylótuszt, és elmesélte a szerencsésen lefolyt szülés körülményeit.

– No, jól felsülünk a végén – toldotta hozzá halkan. – Alighogy Hszi-men Csing lehunyta szemét, alkudozásával és kicsinyeskedésével az Első máris be akarja bizonyítani, hogy ezentúl ő az úr a házban.

Az, hogy Li Csiao-er, a kedvező alkalmat kihasználva, ellopott öt ezüstrudat, eddig még nem derült ki.

Az est beköszöntésekor a háziszolgák vállukra vették Hszi-men Csing holttestét, átvitték a nagy fogadóterembe, s ott ünnepélyesen felravatalozták. Azután megjelent Hszü körzeti halottkém, kiállította a halotti bizonyítványt, és meghatározta a különböző gyászszertartások időpontját. A temetés napjának a második hónap harmincadik napját szemelték ki. Az addigi öt hét az ilyenkor szokásos részvétnyilvánító látogatással, áldozatbemutatással, a halott lelki üdvéért való imádkozással és halotti torral telt el. Erre az időre esett a gyermekmosdatási ünnep is, mely alkalomból megint csak tömegnyi gratuláns érkezett a házba. Ezekben a napokban komolyság és vidámság, gyász és öröm különös keveréke honolt a Hszi-men Csing ház termeiben. Az ismerősök és szomszédok egyszerűen nem tudtak napirendre térni afölött, hogy úgyszólván egyazon órában halt meg a ház régi gazdája, s született meg az új. Kivétel nélkül mindenki szokatlan, szinte csodával határos jelenségnek tekintette ezt.

A többi gyászolóval egy napon megérkezett Li anyó házából Fahéjvirág és nővére is, hogy kinyilvánítsák részvétüket, s az elhunyt lélektáblája előtt elégezzék a magukkal hozott halotti pénzt és füstölőt. Ez a második gyász hét alatt történt. A gyermekágyas Holdasszony még nem mutatkozott vendégei előtt, egyre a „titkos szobát” őrizte. A két leányt nagynénjük, Li Csiao-er és Meng Jü-lou fogadta és vendégelte meg. Egy kedvező pillanatban – Meng Jü-lou éppen elhagyta a szobát néhány percre – halkan értésére adták nagynénjüknek, hogy üzenetet hoztak anyjuktól.

– Anyánk úgy véli, Hszi-men Csing halála folytán újból szabad vagy, és jog szerint ismét a mi virágudvarunkhoz tartozol. Ne ragaszkodj a buta előírásokhoz, melyek megtiltják az özvegyeknek az újbóli férjhezmenetelt. Továbbá azt üzeni, hogy Li Ming testvérrel összejátszva, lopj el annyi pénzt és értékes tárgyat a házból, amennyit csak tudsz. Gondolj öreg napjaidra, ne légy bolond.

Li Csiao-er megszívlelte a mondottakat, és megígérte, hogy anyja utasítása szerint fog cselekedni.

Hatodik Vang is véletlenül épp ezen a napon állított be. Mófdelett elcsodálkozott, hogy egyik feleség sem siet üdvözlésére. Miután áldozatot mutatott be a lélektábla előtt, egyedül, elhagyatottan álldogált a hatalmas,

kongó teremben, senki sem törődött vele. Honnan is tudta volna, hogy Taj A-er kifecsegte Hszi-menhez fűződő titkos viszonyát, s így természetesen nem sok jót mondtak róla a házban, sőt mi több, őt okolták Hszi-men Csing haláláért! Hiszen ő volt, akinél az idegösszeomlás előtti utolsó éjszakát töltötte. Épp ezért öccsét, Vang Csinget, már elbocsátották a szolgálatból, s így érthető módon egyetlen inas sem vállalkozott rá, hogy bejelentse Holdasszony nál.

Az Első bátyja sajnálkozással észlelte, hogy Vang asszonyt mindenfajta udvariasság mellőzésével kezelik, s végül elhatározta, hogy mégiscsak bejelenteti Holdasszony nál Taj A-er szolgálával. De Taj A-er jól megjárta.

– Hagyj már békén a Hatodik Vangoddal, te átkozott fickó! – förmedt rá mérgesen. – Mi közöm ehhez a koslató szukához, aki nős férfiakkal adja össze magát, és tönkreteszi azokat? Mi keresnivalója van ebben a házban? Kotródjon innen, de minél hamarább!

Taj A-er magánkívül elrohant az idősebb Vuhoz, és elmondta, hogy mennyire lehordta őt a ház asszonya, mire az idősebb Vu személyesen kereste fel Holdasszonyt.

– Igazán jobban uralkodhatnál magadon – vont a felelősségre húgát. – Ellenségeinkkel szemben is be kell tartanunk a formákat, így tanítja egy régi bölcs mondás. Bárhogy legyen is, elhunyt sógorom fontos bizalmi állást ruházott férjére, Han Tao-kuóra, aki a család vagyonának számottevő hányadát kezeli. Mit szól majd, ha a felesége elmeséli neki, hogyan bántál vele? Csúnyán megbosszulhatja magát rajtad. Ha te nem akarod fogadni, szólj a Másodiknak vagy a Harmadiknak, üdvözölgék ők.

Holdasszony sokáig gondolkozott. Önmaga előtt sem titkolhatta, hogy bátyjának igaza van. Jelentős hajórakomány selyem volt Han Tao-kuo gondjaira bízva. Legyőzte tehát indulatát, és megkérte Meng Jü-lout, hogy üdvözölje hivatalosan a gyűlölt látogatót. Meng Jü-lou hamarosan meg is jelent a nagy fogadóteremben, hellyel kínálta Hatodik Vangot a lélektábla előtt, és megivott vele egy csésze teát. De a vendéget annyira felizgatta a vele szemben tanúsított bánásmód, hogy még teáját is alig tudta meginni, s alig váltottak egy-két szót, máris indulni készült. Azzal a szilárd elhatározással távozott, hogy az első adandó alkalommal megbosszulja ezt a szégyent.

Hszi-men Csing halála óta egyetlen nap sem múlt el anélkül, hogy ne került volna sor futó találkozásra és titkos enyelgésre Aranylótusz és a fiatal

Csen között. Az a körülmény, hogy Holdasszony, a házirend szigorú őre, a gyermekágy következtében a „titkos szobához” volt láncolva, s nem tölthette be szokásos felügyelői szerepét, továbbá az általános felfordulás, mely természetszerű következménye az efféle gyászesetnek, módfelett megkönnyítette a párocskának a találkozást. Úgy látszik, a gyászt egyikük sem vette túlságosan a szívére. Még Hszi-men Csing lélektáblája előtt sem riadtak vissza a titkos pusmogástól és pajkos szerelmi évődéstől. Majd egy este, az első négy gyászheten a háziak épülésére előadott egyik színjáték bemutatása után, amikor a nagyterem már teljesen kiürült, Aranylótusz váratlanul előbújt a női nézők helyeit körülvevő védőfüggöny mögül, és ekképp szólott Csenhez:

– Ma egészen a tiéd leszek, te kedves fiú. Itt a kedvező alkalom. Feleséged, a többiekkel együtt, az Elsőnél üldögél, s a vendégeket szórakoztatja. Senki sem fog zavarni. Gyere, vezess a szobádba!

Csen némán kézen fogta, s a koromsötét udvaron áthaladva, elvitte a keleti szárnyban levő közeli lakásába. A kimondhatatlanul boldogító, büszke érzéstől hangosan dobogott a szíve, keble csak úgy repesett a felhőkig szárnyaló örömtől. Két esztendeig sündörgött körülötte éhesen, kielégítetlen mohó vággyal, s most végre az övé lesz maradéktalanul.

Így festett a kedvenc feleség és a legközelebbi férfirokon kegyelete már néhány nappal Hszi-men Csing halála után! De ha közelebről megnézzük, még a kifogástalanul viselkedő Holdasszonyt is joggal vádolhatnánk kegyeletsértéssel. Első rendelkezései közé tartozott, hogy vessék tűzre a Hatodik lélektábláját és arcképeit. Valamennyi ládáját és bőröndjét saját lakosztályába vitette. Mostantól fogva Zsu-ji dajka és Jing-csun szobalány őt szolgálta, míg Hsziu-csunt átengedte a Másodiknak. Végül lezárták a Hatodik egykori szobáit, a kulcsokat pedig Holdasszony vette magához. Ezzel végleg feloszlott a Hatodik háztartása, s többé semmi sem emlékeztetett arra az asszonyra, aki Hszi-men Csing házában valamikor a legtöbb tiszteletet és szeretetet élvezte.

A hízelkedő Li Ming minden áldott nap megjelent a gyászoló házban, ragaszkodást és szolgálatkész áldozatot színlelt. Gyakori megjelenése már fel sem tűnt senkinek, mert hol a sokféle előadás és némajáték vezetőjeként, hol színészként és énekesként, hol fürge pohárnokként hasznosította magát. Kinek is szúrt volna szemet, hogy időnként eltűnt nagynénje, Li Csiao-er lakosztályában? Ha csak sejtette volna valaki, hogy a nénikénél tett ártatlan

látogatásokról minden alkalommal degeszre rakott zsebekkel távozik!

Így folyt a sunyi összjáték zavartalanul Li Csiao-er és annak unokaöccse között a Hszi-men Csing ház kárára a négy gyászhét alatt, egészen a temetés napjáig. De végül a füstszagot hozó szél mégiscsak elárulta, hogy tűz ütött ki valahol. A temetés napján történt, odakint a családi temetkezési helyen, ahol is Fahéjvirág újabb titkos megbeszélést folytatott nagynénjével, Li Csiao-errel.

– Anyám azt üzeni, csomagold össze időben a holmidat, s mihelyt veszekedésre kerül sor közted és az Első között, használd fel az alkalmat, azonnal hagyd el a házat, és gyere vissza hozzánk. Nincsenek gyermekeid Hszi-men Csingtől, tehát nem vagy köteles gyászoló özvegyként eltékozolni legdrágább éveidet. Gondolj csak virágudvarunk régi, jól bevált mondására:

*Gyászolni mivégre
régi cimborákat?
A kapu előtt már
új vendégek állnak.*

*Mért siratni dermedt
tegnapot hiába?
Vigan megfogózni
jobb a meleg mába.*

A napokban ott járt nálunk Éhenkórász Jing, és elejtett célzásaiból kiderült, hogy a fiatal és gazdag Csang – tudod, az egykori tartományi helytartó második fia, aki a Fő utcában lakik – szívesen adna érted ötszáz unciát, és tenne második feleségévé. Egyszóval ne sokat tétovázz, hanem cselekedj!

Suttogásával és pusmogásával felhívta magára az örökké éber Aranylótusz figyelmét, akinek gyanúját még jobban megerősítették a Tavasziszilvától hallottak, aki elújságolta, hogy a minap megfigyelte, amint Li Csiao-er a nagy fogadóteremben a függöny mögül különböző ezüst-és aranytárgyakat dugott oda unokaöccsének, s az a zsákmányt gyorsan zekéje alá rejtette. Aranylótusz mindezt elmondotta Holdasszonynak, mire Ping-an portás szigorú parancsot kapott, hogy Li Minget ne engedje be többé a házba. Amikor Li Csiao-er észrevette, hogy unokatestvére elmarad a háztól, igen meghökkent. Most már

tudta, hogy rájöttek üzelmeire, s csak a kedvező alkalmat várta, amikor kerekét oldhat. Az alkalom nem sokáig váratott magára Holdasszony természetesen erősen gyanakodott Li Csiao-erre, ezt nem is titkolta, hidegen bánt vele, s szándékosan keresztülnézett rajta. Röviden: egy napon nála teázott sógornője és Meng Jü-lou, s ő a véletlenül odavetődő Li Csiao-ert szándékosan nem szólította fel, hogy üljön le közéjük, mire utóbbi úgy tett, mintha megbántódna, heves jelenetet rendezett, haját tépte, öklével verni kezdte Hszi-men Csing lélektábláját, melyet a temetés óta Holdasszony szobájában helyeztek el, s valósággal tombolt. Éjnek idején azután előre jól kiszámított öngyilkossági kísérletet hajtott végre, elég ügyetlenül: megpróbálta felakasztani magát. Mire Holdasszony kihívatta Li anyót, és értésére adta, legjobb lesz, ha hűgát visszaviszi a virágudvarba. Li anyó csak erre várt. Ám hogy az elvonulás a lehető legelőnyösebben történjék, a látszat kedvéért előbb elutasította Holdasszony javaslatát, később azonban néhány tucat uncia készpénz kártalanítást követelt hűgának, hogy a házból történő „szégyenteljes” kiutasítás kedvezőbb „színben” lássék. A takarékos Holdasszony természetesen egyetlen uncia készpénzt sem akart áldozni, minek következtében a megállapodást hosszas vita és alkudozás előzte meg. Végül megegyeztek: Li Csiao-er magával viheti ékszereit, ruháit, felsőruháit és fehérneműit, ágyneműjét és egyéb személyes holmiját. Mikor aztán Li anyó még a két szobalányt is követelte hűga számára, Holdasszony méregbe gurult, és dühösen kijelentette, nem tűri, hogy a virágudvarban megrontsák azt a két rendes lányt, és kéjnőket csináljanak belőlük. Nehogy ezen a kérdésen végképp felboruljon az egyezés, Li anyó nagyot sóhajtvá lemondott a két szobalányról; így aztán Li Csiao-er még ugyanaznap gyaloghintóba szállt, s visszatért a virágudvarba, ahonnét jött.

Tisztelt olvasó, bárhogy nézzük is a dolgot, az efféle kurtizánnépség számára a test mindig is megvásárolható portéka marad, a szerelem pedig üzlet. Az előkelő gavallér hiába igyekszik az efféle nőt százféleképpen is magához láncolni, s polgári otthonának ketrecébe szoktatni, sosem tudja gúzsba kötni őt, s kiverni fejéből a párzásra éhes nőtény majmok vagy sárló kancák vágyait. Az ilyenek megszokták, hogy reggel Li urat fogadják, este pedig Csang urat. A hátsó ajtón kiengedik a régi vendéget, az első pedig már jön is az új. Ideig-óráig beleilleszkednek a polgári otthon kereteibe, s tőlük telhetően megszedik magukat; de alig hal meg a ház ura, úgy érzik, megszabadultak béklyóiktól, s örülnek, hogy újból a megszokott fazékból kanalazhatnak.

HARMINCNYOLCADIK FEJEZET

*Han Tao-kuo meglopja gazdáját,
és kereket old.*

*Laj-pao hűtlenséggel viszonzza
egykori urának jóságát*

Laj-paót és Han Tao-kuót még az elmúlt ősön elküldték kétezer unciával, hogy a selyemtermelő Csiangnan tartományban újabb árukészletet vásároljanak. Úticéljuk ez alkalommal is Jangcsou volt, ahol Hszi-men Csing védenca, Miao Csing, vendégszerető fogadtatásban részesítette őket. Mindenekelőtt néhány héten át alapos tanulmányokat folytattak a jangcsoui éjszakai életben, természetesen gazdájuk számlájára, majd az új év kezdetén vászonárukkal és selyemmel megrakott hajójukon hazafelé indultak. A fiatal leány, akit Miao Csing jótevőjének szánt, hálából, hogy megmentette a hóhér bárdjától, röviddel indulás előtt megbetegedett, s így az ő utazását egy későbbi időpontra halasztották.

Közvetlenül a hazai kikötőbe való megérkezésük előtt egy, a folyón felfelé igyekvő hajó fedélzetéről egy régi jó csinghohszieni ismerőse kiáltott át Han Tao-kuónak, aki ugyancsak a fedélzeten álldogált.

– Hé, hallottad már? Gazdád nemrég meghalt.

Han Tao-kuo épp egyedül volt a hajó orrában. Sem a kajütben üldögélő Laj-pao, sem pedig a kormányrúdnál serénykedő matrózok nem hallották a feléje kiáltott szavakat. Han Tao-kuo elhatározta, hogy egyelőre titokban tartja a hallottakat.

Nos, az utóbbi években szörnyű aszály sújtotta Honan és Santung tartományát. Több ezer mérföld körzetben kiszikkadva, parlagon heverték a gyapotföldek, melyek egyben a selyemhernyókat is táplálták. Mi sem természetesebb, mint hogy a környéken, szinte ugrásszerűen, majdnem háromszorosára emelkedett a selyem és a gyapot ára. A felvásárlók messze földről odaáramlottak, hogy a nagy kikötőben mindjárt a hajókról elvigyék a távoli tartományokból érkező árut. Csinghohszien is az aszály sújtotta vidék kikötővárosai közé tartozott. Han Tao-kuo a helyzet ismeretében már jó előre kigondolta tervét. Megérkezésük napján így szólt Laj-paónak:

– Hozzávetőleg négyezer uncia értékű árut viszünk a hajónkon. A piac most rendkívül kedvező, a selyem és vászon ára háromszorosa a szokásosnak. Azt javaslom, adjuk el a szállítmány felét mindjárt a hajóról, ami azért is igen előnyös, mert ez esetben csak belsővámot kell fizetnünk. Igazán kár volna elszalasztanunk a kedvező alkalmat.

– Sok igazság van abban, amit mondasz – vélte Laj-pao. – De félek, Hszi-men Csing úr rossz néven venné az önhatalmú intézkedést.

– Bízd csak rám. Az én részemért engem terhel a felelősség.

– Akkor rendben van.

Han Tao-kuo ezen a napon valóban piacra dobott ezer uncia értékű árut, majd így szólt Laj-paóhoz:

– Te maradj csak egyelőre legényeddel, Hu Hsziuval a fedélzeten, vigyázz az árura, s a vámnál intézd el a formaságokat. Én a parton előremegyek, jelentem Hszi-men Csing úrnak megérkezésünket, s egyben átadom neki az eladásból befolyt ezer unciát.

– Helyes. Ne feledd elkérni Hszi-men Csing úrtól a vámfelügyelőhöz intézendő szokásos ajánlólevelet, már csak azért is, hogy gyorsabban elintézzenek minket, és ne kelljen olyan sok vámot fizetnünk.

Így hát Han Tao-kuo legényével, Vang Hannal, partra szállt, poggyásza és a pénzesláda részére két öszvért és egy málhás szamarat bérelt, s titkon a szerencsésen sikerült csínyen ujjongva, gyors iramban elindult az országúton a déli városkapu felé. Alkonyatkor megérkezett a városi sánchoz. Épp be akart lovagolni a kapun, amikor szembejött vele a Hszi-men Csing család temetkezési helyének őre, Csang An. Boroskancsókkal és élelmiszerkosarakkal megrakott kis talicskát tolt maga előtt. Megpillantva az üzletvezetőt, megállt.

– Hé, újból itthon? – kiáltott.

– Épp most érkeztem. Miért viselsz fehér gyászruhát? – felelte Han Tao-kuo, kérdésre kérdéssel válaszolva.

Meg akart bizonyosodni, hogy Hszi-men Csing valóban halott-e.

– Te még nem tudod? Nemrég meghalt az úr. Éppen holnap, a harmadik hónap hetedik napján telik le a hetedik gyászhét. Áldozati ételeket viszek a temetőbe. Holnap kijön az Első, áldozatot akar bemutatni.

Han Tao-kuo úgy tett, mintha lesújtaná a váratlan hír, és tovább folytatta útját. A kapunál, ahol a nagy forgalomban összetorlódtak a járművek és az emberek, lehetetlen volt tovább beszélgetni. Han Tao-kuo most azon töprengett, mit csináljon, menjen-e egyenesen Hszi-men Csing házába, vagy keresse fel előbb saját szállását. Minthogy időközben sötét este lett, az utóbbi mellett döntött. Előbb meg akarta hányni-vetni a dolgot feleségével. Otthon, az Oroszlán utcában, mindenekelőtt lerakatta és bevitette a házba poggyászát, azután kifizette a hajcsárokat, s a bérelt málhás állatokkal egyetemben útjukra bocsátotta őket. Hatodik Vang örömmel üdvözölte férjét hazatérése alkalmával, s bőséges vacsorát táltal elé. Azután elkezdődött a mesélés. Amikor végeztek az úti élményekkel, hozzáláttak a kicsomagoláshoz. Han előbb kitergette a Csiangnanból hozott szép ruhákat meg a finom fehérneműt, majd az ezer unciát tartalmazó pénzesláda következett. Hatodik Vang a kang-on feltornyozott ezüstrudak láttán alig akart hinni a szemének.

– Ez meg honnan van? – kérdezte szinte kábultan a szerény szobácskát hirtelen elárasztó hófehér csillogástól. Han hamiskásan nevetett, s elmesélte, hogyan szerzett útközben véletlenül tudomást Hszi-men Csing haláláról, s hogyan támadt az a bölcs ötlete, hogy Laj-pao tájékozatlanságát és a kedvező piaci helyzetet kihasználva, saját szakállára s természetesen saját hasznára, közvetlenül a hajóról eladjon egy tétel árut. Később egy másik börzacskóból további száz uncia is előkerült, ezt már korábban félretette magának az előnyös üzletekből. Hatodik Vang nem győzte csodálni férje nagyszerű üzleti érzékét, s egy pillanatra még arról is megfeledkezett, hogy voltaképpen undorodik tőle.

– Foglalkozott még veled? – faggatta a férfi.

– Hébe-korba. No de az már a múlté. Mit akarsz kezdeni ezzel a rengeteg pénzzel?

– Épp ezt szeretném megbeszélni veled: tartsuk-e meg a felét magunknak, s csak a másik felét adjuk le? Mit gondolsz?

– Csak nem ment el az eszed? Nem mindennap kínálkozik ilyen alkalom. Hszi-men Csing már halott s hátramaradottjaihoz semmi közünk. Ha ostoba módon leadnád a felét, csak kínos kérdéseknek és pletykáknak tennéd ki magad, s firtatni kezdenék, hol a pénz másik fele. Nem, el se mégy hozzájuk, az ezer unciát felrakod egy málhás állatra, és sürgősen elutazunk a keleti fővárosba. Lányunknál, a kancellári palotában, nagyszerű menedék áll

rendelkezésünkre, ott senki sem vonhat felelősségre minket.

– Pompás. De mi lesz az itteni lakásunkkal? Aligha adhatunk túl rajta ilyen hirtelen.

– Te ostoba, hát mire való az öcséd? Adsz neki néhány unciát, s egyelőre az ő őrizetére bízod a házat, ha meg Hszi-menéktől valaki érdeklődik utánad, egyszerűen azt mondja, hogy lányunk sürgősen elhivatott minket a fővárosba. Majd akkor kitűnik, kinek van hét homloka és nyolc epéje, ki vállalkozik rá, hogy kihozzon minket a kancellári palotából!

Belsőleg az asszony már réges-rég meggyőzte Han Tao-kuót, de lelkiismeretének megnyugtatóására még egy utolsó erkölcsi érvet is felhozott:

– Hszi-men Csing sok jót tett velem. Nem volna hálátlanság tőlem s a mennyei törvényekbe ütköző cselekedet?

– Ostobaság. Aki félelmében túlzottan ragaszkodik a mennyei törvényekhez, felfordul az éhségtől. Így volt ez mindig. Életében gyakran szórakozott velem, s ezzel a néhány unciával még nem is számítottam túlságosan drágán a szórakozásokat. A pénz egyúttal jogos kártalanítás azokért a szidalmakért, melyeket legutóbb vágta a fejemhez Hszi-menéknél.
– S ezzel elmesélte, hogy s mint történt.

Han Tao-kuo igazat adott feleségének, s erkölcsi meggondolásai ezzel el is oszlottak. Még ugyanazon az estén értesítette öccsét, másnap reggel pedig nagy sietve összecsomagoltak. Két jókora, kényelmes útiszekeret béreltek, azután Han Tao-kuo a feleségével, legényével és a két cseléddel a nyugati városkapun át útra kelt Kajfengfuba.

Holdasszony ugyanezen a napon már kora reggel útnak indult Meng Jü-lou, Aranylótusz, Hszi-men Csing leánya, a fiatal Csen, valamint Zsu-ji dajka társaságában, aki a héthetes gyereket cipelte, a családi temetkezési hely felé, hogy bemutassa a szokásos áldozatot. Csang An, a temető őre, elmesélte neki előző napi találkozását Han Tao-kuo üzletvezetővel.

– Vajon miért nem jelentkezett még nálam? – kérdezte Holdasszony csodálkozva.

– Lehet, hogy tegnap már túlságosan késő volt.

Holdasszony meg volt győződve, hogy az üzletvezető ma már jelentkezik; s minthogy nem akarta elmulasztani látogatását, hiszen tudni szeretne volna, mi van az értékes hajórakománnyal, nem sokáig időzött kint a családi

temetőben, s már kora délután újból otthon volt. De lám, Han Tao-kuo nem jelentkezett. Elküldte hát hozzá a fiatal Csent az Oroszlán utcába. Csak hosszas kopogtatás után nyitottak ajtót, mégpedig az üzletvezető öccse.

– Bátyám és felesége elutazott – jelentette ki a fiatal Han teljes lelki nyugalommal. – Sürgős meghívást kaptak unokahúgomtól a keleti fővárosba.

– És mi van a hajóval meg a rakománnyal?

– Nem tudom.

A furcsa hír, melyet a fiatal Csen hozott, nem kevésbé nyugtalanította Holdasszonyt. Mindjárt újból elszalasztotta a kikötőbe, tudakolja meg, hol maradt a selyemmel megrakott dzsunka. Csen hosszas keresés után meg is találta a dzsunkát a kikötőben nyüzsgő hajók rengetegében.

– Han Tao-kuo már eladott ezer uncia értékű árut – jelentette ki Laj-pao. – Tegnap útnak indult öszvérháton a városba, hogy leadja a pénzt.

– Nem értem, se tegnap, se ma nem jelentkezett – jegyezte meg a fiatal Csen megütközve. – Pedig Csang An, a temető őre tegnap este találkozott vele a déli városkapunál. De azóta nyoma veszett, és nemcsak neki, hanem feleségének, két cselédjének és még a szolgájának is. Ma reggel meg akartam nézni, mi van vele: egyik öccse nyitott ajtót. Azt mondta, hogy bátyja feleségével és egész háznépével Kajfengfuba utazott férjezett leányához. Ez aztán szép meglepetés. Úgy látszik, elsikkasztotta és magával vitte az ezer unciát.

Laj-paónak leesett az álla, szólni sem tudott. De magában ezt gondolta: „Jól átejtett ez a fickó. Természetesen már első perctől fogva azt tervezte, hogy zsebre vágja a pénzt, s én ökörr, bedűltem a kedvező piaci helyzetről szóló mesének!” Elhatározta, hogy ő is követi a ravasz Han Tao-kuo példáját, és szintén hasznot húz Hszi-men Csing halálából. Azon nyomban munkához látott.

A gyenge akaratú, fiatal Csent elcsalta egy közeli virágudvarba, nőket szabadított rá, borral itatta, s ott tartotta másnap reggelig. Ugyanakkor nagylelkűen hosszú kimenőt engedélyezett legényének. Közben suttyomban kirakatott a hajóból ezer uncia értékű árut, elvitte egy eldugott kikötői csapszékbe, ahol már többször is megfordult.

A hajó a vámmal kapcsolatos formaságok elintézése után, két nap késéssel és terhének jelentős részétől megszabadulva, megérkezett Csinghohsien

város területére. A szállítmány megmaradt részét a Hszi-men Csing ház keleti szárnyában helyezték el, hiszen a két üzletet időközben felszámolták, és végleg bezárták. Mikor azután a leltározásnál kiderült, hogy kétezer uncia értékű áru hiányzik, Laj-pao számára mi sem volt könnyebb, mint meggyőzni Holdasszonyt, hogy a szökésben levő Han Tao-kuo nem ezer, hanem kétezer uncia értékű árut sikkasztott el. Holdasszony azon nyomban Kajfengfuba akarta küldeni, hogy visszakövetelje Han Tao-kuótól az ellopott pénzt, de ő ügyes ellenérvekkel lebeszélte.

– Roppant kényes dolog, csak úgy se szó, se beszéd betörni egy kancellári palotába, és ott elkezdni handabandázni. Ahelyett, hogy az ember érvényt szerezne jogainak, esetleg még bajba keveredik. Ki tudja, egy napon új szelek fújdognak magasabb körökben, s máris kellemetlen következményekkel számolhatunk. Ez olyan baklövés volna, amin még egy örült is csodálkozva vakarná a feje búbját.

– Jó, akkor levelet küldök Ti intendánsnak – jegyezte meg Holdasszony csüggedten. – Végére is sokkal tartozik házunknak, mivel elhunyt férjem egy ágyast szerzett neki, aki különös becsben áll nála.

– Éppen itt a bökkenő. Kedvencének minden szava szentírás előtte, s a kicsike természetesen a szüleit venné pártfogásába, és nem önt. Nem, hallgasson a tanácsomra, úrnőm: mondjon le arról a pár unciáról mindörökre, ne sirassa többé!

Holdasszony elfogadta Laj-pao érvelését, és sóhajtvá beletörődött a veszteségbe. De nehogy valamelyik hűtlen üzletvezető újból becsapja, elhatározta, hogy a hajórakomány megmaradt részének eladását a fiatal Csenre bízza. Az viszont még járatlan volt a szakmában, és egyetlen szerződést sem ütött nyélbe. Ez kapóra jött Laj-paónak, most bebizonyíthatta nélkülözhetetlenségét.

– Fiatalember, ön még nem érti az üzlet csínját-bínját – szólt a fiatal Csenhez. – Én viszont sokfelé megfordultam már, és tudom, hogyan kell bánni a vevőkkel. Az üzleti ügyeket bízza csak nyugodtan énrám!

S be sem várva Holdasszony felhatalmazását, máris érintkezésbe lépett néhány ismerős kereskedővel, s valóban, a lehető legrövidebb időn belül túlادott az egész megmaradt tételen; kétezer unciánál valamivel több készpénzt kapott a portékáért. A befolyt összeget az utolsó batkáig azonnal átadta a fiatal Csennek. Holdasszony maga felügyelt az áru elszállítására és a

pénz behajtására, s meggyőződött róla, hogy ez alkalommal semmi szabálytalanság nem történt.

Szorgalma elismeréséül harminc uncia jutalékot akart kiutalni Laj-paónak, de az visszautasította a pénzt.

– Tartsa meg, asszonyom – szólott Holdasszonyhoz. – Önnek is szüksége van rá. Férje halála óta olyan állóvíz ön, melyet nem táplálnak friss folyók. Őrködni kell a vagyonán.

Ez természetesen csak jól kiszámított fogás volt. Holdasszony a jutalék visszautasítását becsülete és önzetlensége jelének véli majd, s a jövőben fokozottabb bizalommal lesz iránta. Aki ezer unciát elsikkasztott, az már megengedheti magának, hogy lemondjon arról a jelentéktelen harmincról. Előrelátása hamarosan meg is hozta a kamatját.

Egy szép napon írás érkezett Kajfengfuból Ti intendánstól. Az intendáns az időközben szerencsésen megérkezett Han Tao-kuo házaspártól értesült Hszimen Csing haláláról; továbbá hallotta a négy bűbajos fiatal szobalányból álló házi együttes hírét, rájuk nyilván nincs is szükség, ő viszont – természetesen megfelelő fizetség ellenében – szíves örömet átvenné őket. Ti intendáns tudta, hogy nyugodtan megbízhat Hszimen Csing ízlésében. Holdasszony ez alkalommal ismét a sokat tapasztalt, sokat látott Laj-paóhoz fordult tanácsért. Neki magának fogalma sem volt, hogyan döntsön a kérdéses ügyben. De bizonyos, semmi kedve sem volt érdemben foglalkozni az intendáns javaslatával.

– Önök, asszonyok, nem értenek az efféléhez – oktatta ki Laj-pao tapintatlanul. Úgy vélte, az elhagyott özvegy bizalmas tanácsadójaként bátran használhat ilyen tiszteletlen hangot. – Nagyon megsértené Ti urat, ha kérését elutasítaná. Hogy effajta kívánságok merülnek fel, csak azt bizonyítja, hogy elhunyt férje túlságosan szélesre tárta házának kapuját barátai és ismerősei előtt. Az a rengeteg lakoma és vendéglátás! Nem csoda, ha odakint nem győznek eleget beszélni az önök kincseiről és gazdagságáról. Természetesen Han Tao-kuóék is sokat locsogtak leányukkal együtt, és megfelelő tálalásban adták elő a dolgokat. Hiába, ebbe bele kell törődnie. Teljesítse önszántából Ti úr kérését, így sokkal jobban jár, mintha visszautasításával rosszkedvre hangolná, s később, esetleg kényszernek engedve, mégiscsak beleegyezne. De azért nem kell egyszerre mind a négy komornát elküldenie. Egyelőre kettő is megteszi. Így legalább tanújelét adja jó szándékának.

Holdasszony gondolkodni kezdett: Meng Jü-lou nem szívesen adná oda Orchideaillatot, Aranylótusz pedig semmi esetre sem válna meg a kis Tavasziszilvától.

Hsziu-csunt viszont ő akarta megtartani; kitűnően bevált mint dajka a kisfiú mellett. Ezért hát megkérdezte Nefritfuvolat és Jing-csunt, nem mennének-e el Ti úrhoz. Mindkettő boldogan igent mondott. Örültek a változásnak. Mint kísérő természetesen csakis Laj-pao jöhetett számításba, aki előző küldetései folytán már otthonosan mozgott Kajfengfuban és a kancellári palotában.

A ravasz kópé háromszoros hasznot húzott a megbízásból. Mielőtt új gazdájának átadta volna a gondjaira bízott két fiatal teremtest, élt a kedvező alkalommal, s útközben megízlelte bájaikat. Továbbá értette a módját, hogyan tegye Han Tao-kuót mindhalálig lekötözöttjévé, ugyanis élénk színekkel ecsetelte előtte, milyen rosszul végződhetett volna számára a kaland, ha Holdasszony az elsikkasztott ezer uncia ügyében levelet intéz az intendánshoz, s csakis az ő bölcs, baráti közbenjárásának köszönhető, hogy az Első elállt tervétől, és beletörődött a veszteségbe. Végül visszaérkezésekor Holdasszony természetesen csak a felét kapta kézhez annak a két darab, egyenként száz uncia súlyú tekintélyes ezüstrúdnak, melyet az intendáns a két elragadó, tizenhét esztendő leány vételára fejében küldött; a másik felét Laj-pao vágta zsebre.

Ezenfelül beszámolójában személyes érdemének tüntette fel, hogy a lányokért ilyen tekintélyes összeget kaptak; hosszan mesélt róla, milyen tiszteletnek és megbecsülésnek örvend Han Tao-kuo családja Ti intendánsnál, tehát nagyon okos volt, hogy a jelentéktelen összeg elsikkasztása miatt nem mérgecsináltak el a viszonyt az olyan fontos emberekkel, mint Han Tao-kuóék.

– Ti intendáns a figyelmesség ezer jelével halmozza el őket. Szép lakásuk van, finom ruháik, nagyszerű ellátásuk, figyelmes kiszolgálásban részesülnek, mindenük megvan, ami csak szem-szájnak ingere – mesélte Laj-pao. – Ti bizalmasan csak „kedves öreg apósom”-nak szólítja Han Tao-kuót. Sőt mi több, leányukat egyszerűen „kedveském”-nek becézi! Szinte hihetetlen, milyen becsben tartják az asszonykát, s mennyire szeretik. A nap minden percét vele tölti, a szó szoros értelmében elválaszthatatlanok egymástól. Bármit kér, a tízszeresét kapja. És hogy kikupálódott! Még nőtt is egy kicsit, s ragyogóan néz ki. Micsoda ékszerek, micsoda ruhák! Villódzó gyémántfény ragyogja be a szobát, amelyen áthalad. Engem rendkívül

barátságosan üdvözölt. „Pao bácsi”-nak szólított. Semmi esetre sem ronthatjuk el a dolgunkat ezekkel a befolyásos emberekkel. Szőröstül-bőröstül a kezükben vagyunk.

Holdasszony azonnal elhitte a mesét, sőt, úgy érezte, Laj-pao jutalmat érdemel szolgálataiért. Előbb pompás vacsorát hozatott neki, azután pénzzel is meg akarta ajándékozni, de minthogy Laj-pao azt szerényen visszautasította, egy ruhára való anyagot küldött a feleségének.

Laj-pao ujjongott örömeiben. Minden úgy ment, mint a karikacsapás. Legközelebbi lépése az volt, hogy feltűnés nélkül túladott a kikötői csapszékben elraktározott selyemvégeken, mondom, feltűnés nélkül, ugyanis sógora, Liu Cang neve alatt. Ezer unciát kapott az áruért. A pénzen egy házat vásárolt, mely közvetlenül sógoráé mellett állt; otthonos lakást rendezett be magának, elöl pedig vegyeskereskedést nyitott – mindezt a sógora nevéen.

Ettől az időtől fogva feleségével kétlaki életet élt. A Hszi-men Csing házban továbbra is a megalázkodó, szerény szolgák szerepét játszották, ámde odakint a városban a szabad, jómódú polgárok életét élték. Az asszony, aki természetesen nem hagyhatta el szolgálati helyét csak úgy, egykettőre, fél napokra, mint férje, gyakori eltávozását rendszerint sógornőjénél tett látogatásokkal indokolta. Ilyenkor egyszerű ruhába öltözött szolgálóként ment be bátyja házába, hogy azután előkelő, felcicomázott polgárasszonyként jöjjön ki a sajátjából, és büszkén beleüljön a gyaloghintóba, mellyel hol egyik, hol másik ismerőséhez vitette magát. Mikor azután saját házához visszaérkezve kiszállt a gyaloghintóból, gyorsan lekapta magáról az ékszereket, ledobta a selyemruhát, s az iménti szegényes kék gyolcsba öltözött szolgáló jelent meg a szomszédos ház ajtajában.

Ez az alakoskodás természetesen nem sokáig folyhatott. Szárnyra kelt a hír, a szél besodorta Hszi-men Csingék házába; előbb a konyhába és a cselédségi szobákba, onnan pedig az asszonyok lakosztályaiba; már széltében-hosszában beszéltek, hol mindenfelé látták Laj-pao feleségét kiöltözködve és felékszerezve, és milyen könnyelmű életet folytat maga Laj-pao is a házon kívül. Hangos veszekedésekre és csetepatékra került sor. Az asszony azzal védekezett, hogy az ékszereket kölcsönkapta, s a finom ruhákat rég megtakarított pénzéből vette, a férfi pedig égre-földre esküdözött: az ő lelke szeplőtlen és átlátszó, akár a tiszta víz, nincs mit titkolnia, éppen ellenkezőleg, bátran állíthatja, hogy csakis neki s hűségének köszönhető, hogy Han Tao-kuo annak idején nem szökött meg az egész hajórakománnyal

Kajfengfuba. Ámde Laj-paóék nem szabadulhattak a gyanútól, s midőn a férfi részeg fejjel egyszer még szentelenkedni is merészelt Holdasszonnyal, az gyors elhatározással véget vetett a visszás helyzetnek, s a számára terhessé vált házaspárt rövid úton kitette a házból.

HARMINCKILENCEDIK FEJEZET
*A szerencsés Csen egy helyett egyszerre
két szeretőt szerez.
Aranylótusz fagyos arckifejezéssel leplezi
a szívében izzó tüzet*

Amióta Aranylótusz és a fiatal Csen egy éjszaka végre jócskán megízlelte a kölcsönös vonzalom édes boldogságát, többé nem tudtak megválni egymástól. Mindegy volt, reggel van vagy este, élvezettel lubickoltak a titkos találkozások melegében, együtt enyhítették a zord magány unalmát. Vakmerőségük napról napra fokozódott. Amikor tudták, hogy nem látja őket senki, összebújva álldogáltak, vagy egymás mellett ültek, enyelegtek, csókolóztak, mint holmi újdonsült mandarinkacsa-párocska. Ha olykor mások jelenléte megakadályozta őket, hogy szót váltsanak, kis cédulákat írogattak, melyeket titkon egymás kezébe loptak, vagy mintegy véletlenül a földre ejtettek. Hol az asszonynak, hol Csennek volt valami mondanivalója. Holdasszony nemegyszer majdnem rajtakapta őket.

Egy napon, a negyedik hónapban történt, Aranylótusz a nyitott ablakon át ismét bedobott egy ilyen írásos üzenetet az épp távollevő Csen dolgozószobájába. A fiatalember meg is találta a levélkét, melyet Aranylótusz egy hajfürtjével meg néhány ciprusmaggal együtt egy ezüsttel átszótt zsebkendőbe göngyölt, s egy piros selyem illatszeres zacskóba rejtett. A cédulán ez állt:

„Ezen ezüsttel átszótt zsebkendőt, tartalmával együtt, hűséges rabszolganőd küldi. Hajfonatomat fogadd annak jeléül, hogy testem egészen a tiéd. Zöldelljen szerelmünk örökké, mint ama ciprus, melynek a magját a zsebkendőben találod. Magányos éjszakán, a lámpás fényénél írom e könnyáztatta sorokat. Várj rám este a fagyallugasban. Ne szalaszd el a kedvező órát!”

Csen alig várta, hogy végre beesteledjék, azután elindult a fagyallugas felé. De hasztalan várta Aranylótuszt. Elvesztette a türelmét, s egyenesen Aranylótusz pavilonjához sietett. Nem is sejtette, hogy kedvesénél épp Holdasszony van látogatóban. Csen megállt a kapuban, és bekiáltott:

– Hol maradsz, drágám?

Aranylótusz tüstént megismerte Csen hangját, gyorsan felugrott, kiszaladt az udvarra, s jelekkel tudtára adta a fiatalembernek, hogy baj van, vigyázzon. Azután fennhangon, hogy Holdasszony is hallja, így szólt:

– Ön az, vőmurem? Felesége épp az imént ment el, virágot akart szedni a parkban.

A fiatal Csen megértette, hogy látogató van odabent, ezért nem jött el Aranylótusz a találkára. Gyorsan átnyújtotta a legyezőt, melyet ajándékba hozott, majd sietve eltávozott. A legyezőt Aranylótusz a ruhája ujjába rejtette, majd nyugodt léptekkel visszatért Holdasszonyhoz.

– Mit akart tőled? – kérdezte az gyanakodva.

– A feleségét kereste – hangzott az ártatlan válasz. – De az már elment, hogy virágot szedjen a parkban.

Lélekjelenlétével most is sikerült elkerülnie a leleplezést. Amikor Holdasszony elment, ruhájának ujjából elővette a legyezőt. Abból az aranyfoltos bambuszfajtából faragták, mely a Hsziang-folyó mentén terem, s melyről azt beszélnek, hogy a foltok könnyek nyomai; O-huang és Nü-jing, e két hűséges feleség, hullajtotta őket egykoron a Hsziang-folyó partján közös férjük, Sun császár elhunytakor. A legyezőre ötletes célzásként kicsorduló nedvű, tömött szőlőfürt volt festve, mellette Csen keze írásával a következő szavak:

„Így lesz az aranykönnycseppektől áztatott barna bambuszpálcikák között feszülő selyemből legyező. Kékeszöld csillogással köszönt minden növénynek legcsodálatosabbika, a hasonlíthatatlanul pompás szőlő. Kellemes sétáidnál enyhítse e legyező a tikkasztó hőséget, s küldjön hűs fuvallatot feléd. De az emberek előtt rejtse el gondosan ruhád ujjába. Ügyelj, nehogy avatatlan kezekbe kerüljön.”

Aranylótusz meglepéssel olvasta Csen sorait. Mily csábító is e langy nyári éjszaka! A hold éppen felkapaszkodott az égre. Enyhe fénye a félig kitárt hálószoobaablakon át a férfi fogadására előkészített fekhelyre hullott.

A két komorna már aludt. Aranylótusz előrelátóan jócskán megitta őket borral. Virágkelyhét még gyorsan kiöblítette meleg, illatosított vízzel, azután sietve kiment az éjszakába burkolózott parkba. A kásmírbogáncsligetben akarta bevárni kedvesét.

A fiatal Csen az első sikertelen kísérlet után kedveszegetten visszament a

keleti szárnyban levő lakásába. Szerencsére Vang apáca éppen ezen a napon Holdasszonynál járt, aki Csen feleségét is átkérte, hogy vegyen részt az oly kedvelt buddhista házi ájtatosságon. S minthogy az efféle házi ájtatosságok rendszerint belenyúltak a késő éjszakába, nyugodtan még egyszer átmehetett Aranylótuszhoz. Felesége komornájának, Jüan-hsziaónak egy díszsebkendő ajándékozott, és őrizetére bízta a házat.

– Szeretnék még egy parti sakkot játszani az Ötödikkel. Mihelyt úrnőd visszajön, kiálts értem! – mondta a lánynak, s visszasietett a fagyallugasba.

Figyelmesen körbejártatta szemét, s valóban, túlhan, a kásmírbogánclugas előtt, megpillantotta Aranylótuszt. Mily csodás, ahogy a holdfény végigcirógatta sima választékát! Ezen az estén kioldotta haját, és az hosszú fonatokban a vállára omlott. Mintha szellemlakta, varázslatos táj felett lebegő csodás virágtündér lett volna. Csen a bozóton át halkán odaosont hozzá, majd gyengéden hátulról hirtelen átölelte.

– Te gazfickó, szabad így megijeszteni az embert! – korholta az asszony, miközben kacagva kiszabadította magát az ölelésből.

Kézen fogta a férfit, s a virágokkal telehintett fűben szépen visszasétált vele a pavilonba.

A gyertyáktól megvilágított hálósobában letelepedtek a terített asztal mellé, s elfogyasztották a hideg ételekből álló késői vacsorát. A bor, ez a vén kerítő, hamarosan kellő hangulatba hozta őket. Aranylótusz orcáján nemsokára felgyúlt az érzéki vágy barackpírja. Ahogy a lámpaernyő a lámpára borul, úgy hulltak ők is csókokba olvadva a párnák közé.

Csak éppen annyi idejük volt, hogy a felhő kiadja enyhítő nedvét, amikor a megbeszéléshez híven kint az ajtóban megjelent Jüan-hsziao szobalány, és jelentette, hogy úrnője visszaérkezett; legnagyobb sajnálatára Csen kénytelen volt félbeszakítani a „sakkjátszmát”. De megvolt az elégtétele, hogy legalább egy partit szerencsésen végigjátszhatott.

Mint már említettük, Aranylótusz pavilonját egy három szobából álló emeleti rész egészítette ki. Ha néhanapján rászánta magát az ájtatoskodásra, a három szoba közül a középsőt választotta; egy Buddha-szobrot meg egy másik szobrot állított fel benne, mely Kuan-jint, a Könyörületes Anyát ábrázolta. A két szélső helyiséget raktárnak és élelmiszerkamrának használták. Egy reggel Aranylótusz fel akart menni az emeletre, hogy Kuan-jin szobra előtt füstölőt égessen. Véletlenül épp akkor járt a raktárban a fiatal

Csen, különböző gyógyszerekért jött. Egyszóval fent a lépcsőn összetalálkoztak. Csen nyomban letette a gyógyszereket, s Aranylótusz is egykettőre elfelejtette, hogy voltaképpen magányos ájtatoskodásra készül. Ehelyett szorosán összefonódva leültek egy kerevetre, s a szerencsés találkozást egy másfajta reggeli ájtatosságra használták fel.

Szent tevékenységükben Tavasziszilva váratlan megjelenése zavarta meg őket, aki mit sem sejtve, egy üres teásdobozzal kezében jött fel a lépcsőn friss tealevelekért. A párocska ijedten szétrebbent, Tavasziszilva elég tapintatosan menten visszafordult, és gyorsan leszaladt a lépcsőn. Aranylótusz hirtelen ötlettel visszahívta a kislányt.

– Húgocskám, kedves kis húgocskám, gyere fel nyugodtan! Szeretnék valamit mondani neked. – Tavasziszilva szót fogadott.

– Nem kell szégyellned magad vőmurem előtt, kedves húgocskám – folytatta Aranylótusz. – Hiszen ő már nem idegen minálunk. Nyíltan megmondom neked: szeretjük egymást, s elválaszthatatlanok vagyunk mindörökre. Te nyugodtan tudhatod, azt hiszem, számíthatok titoktartásodra!

– Kedves úrnőm, hogy is kérdezhet ilyet? Hiszen ismeri régi, hűséges rabszolgáját – bizonygatta buzgón Tavasziszilva. – Én nem szoktam fecsegni.

– Jól van, megjutalmazlak titoktartásodért, s egyúttal próbára teszek. Ha már egyszer itt van vőmurem, megengedem, sőt megparancsolom neked, hogy te is melléje feküdj. Ha vonakodsz, olybá veszem, hogy nem vagy őszinte hozzám, és el akarsz árulni.

A kis Tavasziszilva hol elsápadt, hol meg elpirult. Láta, hogy csapdába esett, melyből nincsen kiút. Tudta, hogy vonakodásával eljátszaná úrnője kegyét. Így hát szót fogadott, levette szoknyáját és alsószoknyáját, megoldotta nadrágja kötőjét, s némán odafeküdt a fiatal Csen mellé a heverőre. Az nem akarta, hogy bolondnak tartsák, és játékrontó sem akart lenni, ezért minden erejével hozzájárult a számára oly előnyös üzlet sikeres lebonyolításához. Boldogító tudat volt számára, hogy egyidőben két értékes gyöngyszemet vehet birtokába. Ily módon Aranylótusz ravasz csselfogással biztosította magának a komorna titoktartását. Ettől a naptól kezdve ők hárman szinte egyek voltak. Mindegy volt, melyikkel beszél meg Csen egy titkos találkát, melyikkel áldoz a szerelem örömének, ez már a családban maradt.

Nyomasztó, füledt este volt. Az eget felhők sötétítették el, eltakarták a

holdat és a csillagokat. Aranylótusz forró fürdőt rendelt, megfürdött, azután unalmában levágta a lábkörmét, bebújt a moszkítóháló alá, elnyúlt a fekhelyén, legyezni kezdte magát Csen legyezőjével, és várt.

– Már érezni, hogy kezdődik a kutya hőség – mondotta Tavasziszilva, levegő után kapkodva. – Nem akarja a körmét főnixfű nedvével kifényesíteni? Hozzak néhány szálat?

– Terem itt valahol egyáltalán főnixfű?

– Terem bizony, tudok az udvaron néhány helyet.

– Jól van. Őszirózsa közben menjen ki a konyhába, és préseljen szét néhány fokhagymát.

Magához intette Tavasziszilvát, s halkán odasúgta neki:

– Ha már amúgy is kimégy, mondd meg vőmuramnak, kéretem, jöjjön át egy percre.

Tavasziszilva nemsokára visszaérkezett egy marék főnixfűvel. A füvek kipréselt nedvét egy edénykébe töltötte, Aranylótusz pedig a várakozási időt lábkörmeinek körülményes kifényesítésével üttötte el. Akkora volt a hőség, hogy az ágyban egyszerűen nem lehetett kibírni, ezért utasította Tavasziszilvát, vigyen ki az udvarra egy kerevetet, s a fülledt hálókamrát felcserélte a szabad ég alatt felállított levegős fekhellyel. Odakint jobban esett a pihenés. A fel-felélénkülő enyhe fuvallat fűszeres illatfelhőt sodort a park felől. A félig betámasztott ajtón át olykor-olykor egy kíváncsi világítóbogár mászott oda óvatosan az alvó szépséghez.

Nagy sokára megzördült a kapuval szemközti út szélén álmodozó orgonabokor. Nem, nem a szél rázta meg ágait olyan erélyesen. Előre megbeszélte jel volt ez, mely hírül adta Csen érkezését. Aranylótusz fojtott köhögéssel válaszolt. Csen erre belökte a betámasztott ajtót, és az asszony karjaiba vetette magát. Mindketten meztelenre vetkőztek, s ezen az estén a szabad ég alatt élvezték a szerelem örömeit.

Néhány nappal később újabb találkát beszéltek meg. Ez alkalommal Aranylótusz kereste volna fel Csent a szobájában. Ugyanis Pi apáca megint ott járt látogatóban az Elsőnél, ami természetesen újabb végtelenbe nyúló házi ájtatosságot jelentett, melyről természetesen Csen felesége sem hiányozhatott. Így Aranylótusz minden veszély nélkül meglátogathatta kedvesét. Csen délután a korábbi üzletvezetőhöz, Caj Penhez volt meghíva,

de ezt elfelejtette megemlíteni. Az üzletvezetőnél vidám társaság gyűlt egybe, emelkedett volt a hangulat. Este Csen teljesen elázva érkezett haza, nem volt ura a tagjainak, s mint egy liszteszsák rogyott le fekhelyére. Szó, ami szó, amikor a megbeszéléshez híven Aranylótusz valamivel később belépett a szobába, a férfi, keresztben végignyúlva az ágyon, mélyen aludt. Hiába rázta teljes erejéből, nem ébredt fel. Az Ötödik nyomban tudta, hogy valahol berúgott, s hogy ez csak egy asszonynál történhetett. Tele gyanakvással, átkutatta a zsebeit. Hátha beigazolódik a gyanúja? S valóban, a bal kabátujj zsebéből egy arany hajcsat került elő; a bevéselt kétsoros írás elárulta, hogy Meng Jü-loutól származik. Többé nem volt kétséges, hogy Csen a háta mögött viszonyt folytat a Harmadikkal. Hogyan kerülhetett volna másképp a csat Csen zsebébe? „Hűtlen gazember! – gondolta felháborodva. – Ki tudja, hányszor csalt már meg!” Elhatározta, néhány sort hagy hátra a szoba falán, így tudatja, hogy ott járt nála. Odalépett az íróasztalhoz, az ecsetet bemártotta a tusba, s keze fürgén siklott a falon. A rögtönzött versike így hangzott:

*Alszik. A tündér most hiába száll
a varázshegyre fellegében:
Szerelmes szókat nem szól Hsziang király,
Hsziang király fáradt, nincsen ébren.*

Csalódottan tért vissza pavilonjába. Amikor a fiatal Csen kis idő múlva felébredt bódulatából, ijedségére mindjárt eszébe jutott a mai találka, s nem győzte eléggé szidni magát, amiért átaludta a látogatást: a falra rótt még friss írás elárulta, hogy kedvese ott járt nála. Mivel még csak ekkor köszöntött be az éjszaka, s tudta, hogy felesége és annak szobalánya Holdasszony lakosztályában az ájtatosságon vesz részt, elhatározta, hogy viszontlátogatással teszi jóvá mulasztását. Odaosont tehát az Ötödik pavilonjához, s mint máskor is, megrázta a bejárati kapuval szembeni orgonabokor ágait, jelezvén, hogy megjött. De ez alkalommal hasztalan várta a köhécselést. Most odament a kapuhoz. Be volt zárva. Gyors elhatározással felkapaszkodott a házzal közvetlenül szomszédos parti sziklákön, melyek megkönnyítették dolgát, átvette magát a fehérre meszelt falon, és leugrott az udvarba.

A két szobalány már aludt, Aranylótusz azonban ébren volt, s szomorúan

merengve nézte a hold ezüst karéját, melynek a nyitott ablakon át ferdén bevetődő sugarai éppen fekhelyére estek. Ekkor az éjszaka csendjét váratlanul hangok verték fel: valaki átmászott a falon, és beugrott az udvarba. Ez csak ő lehet, gondolta magában, és titkon nagyon örült. Hogy megbizonyosodjék, halkán a hálósobaaajtóhoz lopózott, és kikémlelt az udvarba. Valóban ő volt. Csak épp hogy behajtotta az ajtót, de nem zárta be, hanem gyorsan visszabújt az ágyba. Most halkán kinyílt az ajtó, és belépett Csen.

– Kedvesem! – szólongatta halkán Aranylótuszt. Az nem válaszolt, úgy tett, mintha aludna.

– Kedvesem – szólt Csen közelebb lépve –, ne haragudj rám! Teljesen megfeledkeztem róla, hogy beszámoljak a délutáni meghívásról. Caj Pen több barátjával együtt meghívott íjlövésre a városon kívül fekvő birtokára. Kissé többet ittunk a kelleténél, így, sajnos, átaludtam látogatásodat. Kérlek, bocsáss meg nekem! Végtelenül sajnálom.

Aranylótusz még most sem válaszolt, továbbra is mozdulatlanul feküdt, arccal a fal felé fordulva. A hallgatástól kétségbeesett Csen letérdelt az ágy mellé, s miközben folyvást beszélt, hogy ily módon szólásra bírja kedvesét, gyengéden megfogta a vállát, s megpróbálta maga felé fordítani. De alighogy megérintette Aranylótuszt, az vadul a másik oldalára dobta magát, s a következő pillanatban csattanós pofont adott a fiatalembernek.

– Te gazember! Legalább halkabban beszélnél! – sziszegte. – Még csak az kell, hogy meghallják a cselédek! Tudom, hogy van valakid, s hazugság minden szavad!

– Hidd el, kedvesem, valóban Caj Pennél voltam íjlövésen. Részegségemben teljesen megfeledkeztem a megbeszélésünkről. Falra rótt soraidból kiolvastam, hogy haragszol rám, ezért siettem hozzád e késői órában – erősítgette.

– Ügyes kifogás! Hogy került az a díszcsat a zsebedbe?

– Tegnapelőtt találtam a parkban.

– Úgy, szóval találtad? Ezt akarod bemesélni nekem? Kérlek, találj még egyet, akkor majd elhiszem! Pontosan ismerem ezt a díszcsatot, a Harmadiké. S legutóbb, amikor nem voltam itthon, nála vacsoráztál. Egyszóval semmi kétség, lelepleződte. Fogadok, hogy a kettőnk közti kapcsolatot is

kifecsegted neki. A múltkor olyan sokatmondóan nevetett rám! De egyet végy tudomásul, mostantól kezdve végeztünk, te jobbra mégy, én balra! Most pedig légy szíves és távozz!

De Csen nem mozdult, könyörgésre fogta a szót, égre-földre esküdözött.

– Ne éljem meg a harminc évet, s előtte öt éven át kínozzon a sárgaság, a hátamat meg verjék ki tányérnyi gennyes kelések, ha akár csak a legvékonyabb koszos kenderfonál köt a Harmadikhoz!

Aranylótusz nem hitt Csennek, némán, dacosan hátat fordított neki. Csen bebújt az asszony mellé az ágyba, de ha csak hozzáért, az dühösen félrelökte. Ily módon a kevésbé örvendetes éjszakát töltött Aranylótusz oldalán, s alapjában véve nagyon örült, amikor végre derengeni kezdett. Ekkor leszállt a fekhelyről, melyen oly fagyos fogadtatásban részesült, kiosont az udvarba, s ugyanazon az úton, amelyen jött, visszasietett szobájába. Amikor Aranylótusz látta, hogy oldalán üres a fekhely, valami megbánásfélét érzett. Talán mégsem kellett volna ilyen kegyetlenül bánnia vele. Másnap délelőtt véletlenül ismét összetalálkoztak a Hatodik pavilonjánál, melynek emeleti raktárából különböző zálogtárgyakat hozott ki. Aranylótusz megállította.

– A miatt a tegnapi néhány szó miatt igazán nem kellett volna megsértődnöd, s reggel, se szó, se beszéd, elszaladnod. Felejtsük el az egészet. – A lehető leglágyabb hangon szólt hozzá.

– Csak azt csodálom, hogy egyáltalán szóba állsz velem – válaszolta Csen hidegen. – Egész éjjel hátat fordítottál, ütöttél, pofoztál.

– Te buta fiú, miért futottál el, ha csakugyan nincs semmi közöd a Harmadikhoz?

– Hiszen már fényes nappal volt. Nem akartam, hogy a szobalányok meglássanak.

– Jól van, no, este gyere el megint!

– Azt hiszem, túlságosan fáradt leszek. Hiányzik a tegnapi éjszakai alvás. De nem bánom, megpróbálom majd napközben bepótolni.

– Ha nem jössz, megharagszom!

És kibékülve váltak el. Csen ezen a napon valóban rövid ideig maradt az üzletben. Mihelyt módját ejtette, elment az üzletből, belopózott a szobájába, s holtfáradtan a fekhelyre vetette magát. Kipihenten akarta fogadni az éjszakát.

Estefelé hirtelen beborult, és épp amikor indulni készült, sűrű zápor zúdult alá. Minthogy a zivatar sehogy sem akart elállni, gyors elhatározással vállára dobott egy égőpiros nemeztakarót, s a pocsolyákkal teli latyakos úton sietve elindult kedveséhez. Tudta, hogy felesége és annak szobalánya az estét újból Holdasszony lakosztályában tölti.

Aranylótusz, felkészülve szeretőjének fogadására, Őszirózsát előrelátóan elbódította néhány pohár borral, s megengedte neki, hogy korán lefeküdjön. Tavasziszilvát, minden eshetőségre készen, melléje ültette a kang-ra, nehogy a lány esetleg mégis kilesse őket. Ily módon Csen a nyitott ajtókon át észrevétlenül bejutott az asszony hálószobájába. Aranylótusz lágy és gyengéd volt. Miután Csen még egyszer megesküdött, hogy a díszcsatot valóban nem ajándékba kapta, hanem a parkban találta a fagyallugasnál, borozgatni kezdtek, és lejátszottak néhány sakkjátszmát. De Aranylótusz hamarosan lehúzta magához Csent a fekhelyre. Ezen az éjszakán megtanította a szerelmi játék valamennyi finomságára, melyet egykor Hszi-men Csinggel gyakorolt. Rakoncátlan főnixpárociska módjára hancúroztak fél éjszakán át, s szorgalmasan bepótolták a tegnapi mulasztást.

Nincs mit csodálni azon, hogy Őszirózsa, miután kissé becsípett, és már délután lefeküdt aludni, másnap reggel korán ébredt. Még csak akkor hajnalodott, épp kukorékolni kezdett a kakas. Amint nyújtózkodva ásított, s hunyorogva kitekintett az oszladozó szürkületbe, váratlanul úrnőjének szobája felől elfojtott beszélgetésre lett figyelmes: Aranylótusz hangjától csalhatatlanul megkülönböztetett egy mély férfihangot is. Azután hallotta, amint kinyílik, majd becsapódik a hálószobaajtó, s hallotta a folyosón eltávolodó, lopakodó lépteket. Odaugrott az ablakhoz, és kikémlelt az udvarba. Még éppen jókor érkezett: észrevette, amint egy élénkpiros pokrócba burkolt idegen férfi, az udvaron átvágva, gyorsan kisurran a kapun. Jóllehet csak a hátát látta, természetéről és járásáról ítélve nem lehetett más, csakis a fiatal Csen.

„Szóval vőmürammal szeretkezik éjnek idején! Mások előtt pedig megjátssza az erénycsősz! Micsoda szélhámos!”

Reggeli után azon nyomban leszaladt a nagy konyhába, és Ékkövecskét is beavatta a titokba. Ékkövecske elválaszthatatlan barátnője volt Tavasziszilvának, ezért sürgősen felkereste őt, hogy elmondja neki az Őszirózsától imént hallottakat. Tavasziszilva viszont máris jelentette Aranylótusznak.

– Szedje ráncba, úrnőm, azt a fecsegőt, mert még romlásba dönti önt a locsogásával – tanácsolta.

Az Ötödik megfogadta a tanácsot, odaparancsolta Őszirózsát, és maga elé térdepeltette.

– Már rég nem kaptál verést, ugye, te nyomorult féreg? – rontott rá Őszirózsa dühösen. – Úgy látszik, megint viszket a feneked, hiányzik neki a bot. Na, várj csak!

Ezzel fogta a nád pálcát, és saját kezűleg harmincat húzott a lányra.

Tavasziszilva kárörömmel nézte, s maga is szitkokkal árasztotta el társnőjét.

– Örülj, hogy ilyen könnyen megúszad! Tulajdonképpen még további harmincat érdemelnél, de a szolgálaktól, a nehéz bambuszbottal, hogy elmenjen a kedved a majommakogástól meg a kancanyerítéstől. A szolgálattal együtt jár a hallgatás. Végre te is megérthetnéd, átkozott pletykafészek!

S rászózott még egy további tucatot. Azután futni hagyta.

Őszirózsa nyögve-óbégatva a nagykonyhába vonszolta magát. Magában megfogadta, hogy egyszer még visszafizeti ezt a bánásmódot.

Egy este, a nyolcadik hónapban, a fiatal Csen újból titkos találkára ment Aranylótuszhoz. Sokáig fennmaradtak, gyönyörködtek a csodálatos őszi teliholdban, Tavasziszilvával hármásban sakkoztak, s bőségesen fogyasztottak a borból. Röviden szólva, a fiatal Csen másnap reggel átaludta a hajnali szürkületet, melynek leple alatt általában el szokott tűnni, s így Őszirózsa észrevette őt. A lány nyomban a hátsó lakosztályba sietett. Ez alkalommal ő maga akarta értesíteni Holdasszonyt. Az Első ajtajában Ékkövecske karjaiba szaladt. Félrehúzta a lányt.

– Megint ott van nála – mondta elfúló lélegzettel. – Egész éjjel nála aludt. A múltkor derekasan megraktak, amiért elmondtam neked, amit láttam. Akkor még csak gyanakodtam, és nem volt bizonyítékom. Ma viszont saját szemével is meggyőződhet az úrnőd. Ott fekszik nála az ágyban. Mondd meg, menjen gyorsan oda!

De bizony melléfogott.

– Pfuj, te vén leskelődő! – fortyant fel Ékkövecske. – Mindenáron tönkre akarod tenni úrnődet? Jobb dolga is van az Elsőnek, mint hogy odaszaladjon;

éppen öltözködik. Hordd el magad!

De Holdasszony felfigyelt az ajtó előtti izgatott suttogásra.

– Ki volt az? – kérdezte Ékkövecskét.

– Ötödik úrnőnk küldte Őszirózsát, üzeni, beszélni szeretne önnel – bökte ki Ékkövecske zavarában. Többet nem akart elárulni.

Holdasszony befejezte a fésülködést, azután elindult az Ötödik pavilonjához. Aranylótusz és a fiatal Csen még az ágyban feküdtek, amikor Tavasziszilva izgatottan berontott és jelentette: – Jön az Első.

A párocska ijedtében nagyot nyelt, de Aranylótusz, szokás szerint, nyomban visszanyerte lélekjelenlétét. Kiugrott az ágyból, gyorsan magára kapta a ruháját, s intett szeretőjének, maradjon nyugodtan fekvé, meg se mozduljon. Párnákat és takarókat dobott rá, úgy befedte, hogy még a haja szála sem látszott ki. Azután átment a szomszédos lakószobába, leült egy asztalka elé, melyre annyi ékszert rakatott Tavasziszilvával, amennyit az sebtében fel tudott markolni.

Amikor nyomban rá belépett Holdasszony, Aranylótusz ártatlan arccal, nagy nyugalommal éppen ékszereit nézegette, mintha ki tudja, mióta ülne már ott, s egyéb gondja sem lenne, mint hogy sorra felpróbálja őket.

– Üzentél értem. Kérdezni akarsz valamit? – kezdte Holdasszony, miközben leült Aranylótusz mellé. – Már ilyen kora reggel gyöngyeidet és zománcvirágaidat rakosgatod?

Aranylótusz villámgyorsan feltalálta magát.

– Ó, igen, kitaláltam egy új összeállítást, s tudni szeretném, előnyösnek tartod-e vagy sem – válaszolta élénken, s mintha próbálgatná őket, különböző ékszereket tartott a hajához.

– Valóban csinosan hat – mondta Holdasszony elismeréssel. – Elöl a szezámvirágok, oldalt az a két kecses, áttört aranyszárnyacska, középen pedig a krizantém, rajta a torkos méhecskével: igazán búbajos összeállítás! Legközelebb én is így szeretném viselni, remélem, te is segítesz majd az elrendezésnél.

Ez nagyon megnyugtatóan hangzott, s Aranylótusz titokban megkönnyebbülten fellélegzett. Szíve nem ugrándozott már holmi megrémült zergebakként. Tavasziszilva teát hozott, s miután még egy kis ideig

ékszerekről folyt a társalgás, Holdasszony felállt, indulni készült, de előbb még meghívta magához Aranylótuszt reggelire. Amikor azonban elment, az Ötödiket és Tavasziszilvát kiverte a veríték. Most az egyszer szerencsésen megúszták. A fiatal Csen előbújt fullasztó rejtekéből, s feltűnés nélkül visszafordult a szobájába.

– Csak azt tudnám, mi szél hozta ide az Elsőt ilyen korán reggel? – szolt Aranylótusz elgondolkozva komornájához. – Bizonyára megvolt a jó oka.

– Lehet, hogy Őszirózsának járt el megint a szája – vélte Tavasziszilva.

S gyanúja mindjárt be is igazolódott. Egyszerre betoppant Ékkövecske elfúló lélegzettel, s beszámolt róla, hogy az imént ott járt náluk Őszirózsa, és összevissza fecsegett.

– Szerencsére éppen a karjaim közé szaladt, különben az Első mindent megtudott volna. Alaposan megmondtam a véleményem annak a kétszínű teremtésnek. A jövőben legyenek óvatosabbak.

Utólag azonban Holdasszonyban is kételyek merültek fel. Különösnek tartotta, hogy ilyen szokatlan órában és efféle jelentéktelen ügyben, mint az ékszerek megtekintése, kéreti magához az Ötödik, akivel amúgy is elég hideg viszonyban van. S titokban vallatóra fogta Őszirózsát. Ekkor megtudta, mi is történt valójában. Nem akart hinni a fülének, de hát utólag különben sem lehetett semmit bebizonyítani. Másrészt önmaga előtt sem tagadhatta, hogy egy Aranylótuszhoz hasonló, szerelemre éhes, egyedülálló asszony könnyen téved efféle utakra. S nehogy háza rossz hírbe keveredjék, ellenintézkedésekre határozta el magát. Barátságosan figyelmeztette Hszimen Csing leányát, hogy a jövőben ne hagyja oly gyakran magára férjét. Továbbá lakást cseréltetett az ifjú párral, beköltöztette őket Li Csiao-er jelenleg üresen álló egykori szobáiba. Úgy gondolta, ha a fiatal Csen a közvetlen közelében lesz, könnyebben szemmel tarthatja. Továbbá elrendelte: valahányszor a fiatal Csennek valamiféle dolga akad az Ötödik pavilonjában elhelyezett gyógyszerraktárban, Taj A-ernek el kell kísérnie őt.

Ettől a naptól fogva pontosan alkonyatkor bezárták valamennyi park- és udvarkaput. A komornáknak viszont csak fontos ügyekben volt szabad felkeresniük a ház azon részeit, ahová nem kötötte szolgálatuk. E szigorú intézkedések megfosztották Aranylótuszt és a fiatal Csint a találkozás és szerelmeskedés lehetőségétől.

Egy hónap múlt el azóta. A párociska egyetlenegyszer sem beszélhetett

kettesben. Aranylótusz egyre jobban szenvedett a kényyszerű magánytól s örömtelen fekhelyének hidegétől. Elvesztette étvágyát, s jókedve is nyomtalanul eltűnt. Öve egyre lazábban fogta körül derekát: már elhanyagolta külsejét. A park is elvesztette számára varázsát, amióta nem várta ott a kedves szerető; rendszerint naphosszat fekhelyén hevert, s mélán maga elé meredve töprengett.

A kis Tavasziszilva szomorú szívvel látta, mivé lett egykor oly életvidám úrnője. Egy szép napon így szólott hozzá:

– Drága úrnőm, miért emészti magát borús gondolatokkal? Tegnap óta megint itt vendégeskedik a két apáca. Ma este ismét késő éjszakába nyúló házi ájzatosságot tartanak. Miért nem használja fel a kedvező alkalmat, hogy találkozzék a fiatalúrral? Estefelé, amikor már bezárták a hátsó lakosztályokhoz vezető kaput, én azzal az ürüggyel, hogy párnákba való szénát hozok, kiosonok az istállóba. Az istállótól nincs messze az üzlet. Egyszóval gyorsan beugrok Csen úrhoz, és megmondom neki, feltétlenül látogassa meg asszonyomat ma este. Mit szól hozzá?

– Kedves húgocskám, örökké hálás leszek, ha megteszed.

– De miért kételkedik, kedves úrnőm, szavaimban? Hszi-men Csing úr halála óta testestül-lelkestül az öné vagyok, s árnyékként követem, bárhová megyen.

– No, jól van. Egyetértek a javaslatoddal.

Délután Aranylótusz még elment Holdasszonyhoz a közös teára, azután a tücsök cselét követve – mely, ha szükségét látja, kiszabadítja magát burkából –, gyomorrontás ürügyén már korán visszavonult. Az alkonyat leszálltakor, amikor bezárták a hátsó lakosztályokhoz vezető kaput, már valamennyi asszony és nőcseléd egybegyűlt Holdasszonynál, hogy részt vegyen a házi ájzatosságon. Tavasziszilva előtt nyitva állt az út.

– Szaladj, húgocskám, hozd hamar ide! – sürgette Aranylótusz a szobalányt.

– Türelem. Előbb leitatom Öszirózsát, azt a buta libát, hadd aludjék el mihamarabb, hogy ne zavarjon minket.

Miután sikeresen elvégezte ezt a feladatot, s Öszirózsa álmosan végignyúlt a konyhai kang-on, fogott egy kosarat, s elsietett az istállóhoz. A kosarat megtömte szénával, azután óvatosan elosont a zálogház hátsó bejáratához. Fu

úr időközben hazament, már csak a fiatal Csen tartózkodott az üzletben. Most az udvar felől valaki halkán a nevéen szólította. A hangról ítélve Tavasziszilva lehetett. Csen ajtót nyitott. Valóban, a lány állt előtte.

– Te vagy az, húgocskám? – üdvözölte ragyogó arccal. – Kerülj beljebb, rajtam kívül nincs itt senki.

A lány gyorsan belépett, és halkán becsukta az ajtót.

– Hol vannak a szolgák ma este? – kérdezte.

– Taj A-er és Ping-an odaát alszik a patikában. A többiek mind a szobájukban.

– Szegény úrnőmet majd elemészi az önért való sóvárgás, egészen búskomor. Ő küldött. Kéri, hogy feltétlenül látogassa meg.

– Milyen kedves tőle! Jól van, elmegyek. Te indulj előre. Csak egy kicsit rendet rakok, azután én is megyek.

Az egyik fiókból fehér selyem díszkendőcskét meg egy ezüsthéssűt szedett elő, s odadugta a lánynak. Azután lehúzta magához a kang-ra, egy kis ideig szorosan összefonódva játszadozott vele, majd gyengéden kiteszkolta az ajtón.

Tavasziszilva, karján a szénával megtömött kosárral, minden baj nélkül visszaérkezett Aranylótuszhoz.

– Jön! – jelentette. – S látta volna, mennyire örült az üzenetnek! Nézze, mit ajándékozott nekem: ezt a fehér kendőcskét meg ezt az ezüsthéssűt.

Ezen az éjszakán – a kilencedik hónap elején jártak – kerek telihold ragyogott alá a tiszta őszi égboltról. A fiatal Csen mindenekelőtt áthívta a gyógyszerházból Ping-ant, és megkérte, őrizze helyette a zálogházat.

Maga is szeretne részt venni a házi ájtatosságon, amelyre Holdasszony meghívta – ezt említette ürügyül. Azután elköszönt, s egy kis mellékajtón át, melyet Tavasziszilva szándékosan nyitva felejtett, eltűnt a parkban. Gondosan kerülve a holdfénytől megvilágított utakat, a fák és bokrok között óvatosan Aranylótusz pavilonjához lopakodott. A fal árnyékában meghúzódó Tavasziszilva most meghallotta az ismert jelt: túlhan megzördültek az orgonabokor ágai. Gyorsan kinyitotta a kaput, és beengedte Csant.

Aranylótusz mosolyogva fogadta a hálószoza küszöbén.

Leültek, és boldogok voltak, hogy oly hosszú idő után ismét egyazon pohár

széléről ihatnak, szorosán összebújva, arccal az archoz, combbal a combhoz simulva.

A szerelmeseknek tett hűséges szolgálataiért ma este Tavasziszilva is velük ihatott. De még ennél többet is megengedtek neki. Miután a bor megtette hatását, s virágos hangulat kerekedett, Aranylótusz mind egy szálíg lefejtette magáról selyemburkát; Csen meg a komorna is követte példáját, s mindhárman önfeledten élvezték rózsaszín meztelenségüket, melyet még egy selyemszálacska sem takart el. Aranylótusz most helyet foglalt ama kényelmes karosszékek egyikében, melyeket külön a pityókos öregurak számára találtak ki. Azután megparancsolta Tavasziszilvának, tolja közelebb az ezüstlámpát, és vegye elő a képtekercseket őrző ládákból a selyem falifríz, mely egykoron valamely császári feleség szobáját díszítette, s mely az öreg kung-kung-tól előbb a Hatodikhoz, majd onnan Hszi-men Csingen keresztül az ő tulajdonába került.

Szorosan egymáshoz simulva együtt gyönyörködtek a lámpa fényénél a fríz huszonnégy ábrájában, melyeken az alkotó művészi tökélyvel jelenítette meg a tavaszi szerelmi játék különböző módjait és változatait.

Miután beteltek a képek nézegetésével, a karosszékot felcserélték a széles, puha fekhellyel, hogy kipróbálják az imént látottakat.

– Csun-mej, te hátulról segítesz, ha neki fogytán az ereje – parancsolta Aranylótusz a komornának, s hármásban adták át magukat a kéjes egyesülés kimondhatatlan mámorának.

Már éjfél felé járt, amikor Őszirózsa ébredezni kezdett a kemény konyhai kang-on, s érezte, kisszükségre ki kell mennie. Felkelt, ki akart menni az udvarra. Jóllehet Tavasziszilva óvatosságból kívülről bereteszelte az ajtót, az időközben újból kijózanodott Őszirózsanak sikerült átbújtatnia a kezét az ajtó rácsán, és visszatolni a reteszt. Előbb elintézte a dolgát, azután kis sétát tett a holdfényben fürdő pavilon körül. Később a kíváncsiságtól hajtva, megállt úrnőjének hálószobája előtt, és hallgatózott.

Legnagyobb csodálkozására észrevette, hogy odabent még ég a lámpa, és különböző hangokra lett figyelmes: amikor óvatosan bekémlelt a kerek kis ablakon, látta, hogy a fiatal Csen nagyban gyömöszöli úrnőjét a fekhelyen, Tavasziszilva pedig hátulról lelkesen segít neki. Mindhárman tetőtől talpig meztelenek voltak, s látszott rajtuk, hogy jócskán ittak.

„Így fest az ő erényességük! – gondolta magában mérgesen. – Az emberek

előtt úgy tesznek, mintha ki tudja, milyen rendesek lennének, de ha én egyetlen szót is szólok, elnászpángolnak. No de se baj, most az egyszer saját szememmel győződtem meg szégyenletes dolgaikról. Holnap elmegyek az Elsőhöz, és mindent elmondok neki. Akkor majd elmegy a kedvük a bujálkodástól!”

Megfordult, és visszalopózott a konyhába. Másnap reggel Tavasziszilva ébredt fel elsőnek. Gyorsan felkeltette a fiatal Csent, és kiengedte a pavilonból. Azután bement a konyhába.

– Miért van nyitva az ajtó? – kérdezte Őszirózsát. – Tegnap este bereteszeltem.

– Az éjjel ki kellett mennem. Belülről félretoltam a reteszt.

– Nem intézhetted volna el a konyhában? Hiszen ott áll a vödör. Ezért kellett kiszaladnod, te ostoba liba?

– Eszembe se jutott a vödör.

Így folyt ez még egy ideig, szó szót követett, azután Tavasziszilva visszatért úrnőjéhez.

– Mi volt ott a konyhában? – kérdezte az.

Tavasziszilva kissé szorongva számolt be róla, hogy éjszaka Őszirózsa kint járt az udvarban. Bizonyára megint leselkedett. Ezt hallva Aranylótusz féktelen haragra gerjedt. Büntetésből ott helyben meg akarta fenyíteni Őszirózsát. De már elkésett: a lány időközben elszaladt egyenesen Holdasszonyhoz.

Jóllehet ez alkalommal Ékkövecske nem zárta el a Holdasszonyhoz vezető utat, de az Első most éppoly kevésbé hitt neki, mint az első alkalommal, sőt mi több, meg is szidta, kíméletlenül. Holdasszony már megelégedte az örökös izgalmakat, végre nyugalmat akart.

– Alaptalan árulkodásoddal csupán gyanúba kevered és romlásba döntöd úrnódet, te mihaszna teremtés! – pörölt Holdasszony. – A múltkor sem volt semmi alapja a besúgásodnak. Ugye azt állítottad, hogy a fiatal Csen úrnődnél fekszik az ágyban? Én akkor mindjárt átmentem hozzá, s ha úgy lett volna, ahogy mondod, rajtakaptam volna őket. De Csen nem volt sehol. Légy szíves, kímélj meg a jövőben az efféle pletykáktól!

Őszirózsát a legjobb szándék vezette Holdasszonyhoz, de a barátságtalan

fogadtatás után elszontyolodva távozott. Ettől fogva lemondott arról, hogy meglepetésekkel szolgáljon a hátsó lakosztályoknak, s megfigyeléseit immáron megtartotta magának. Ámde Aranylótusz, aki Ékkövecske útján hamarosan értesült a locsogó Őszirózsa újabb kudarcáról, meglelégedéssel könyvelte el az újabb diadalt, s nagyobb biztónságban érezte magát, mint valaha.

NEGYVENEDIK FEJEZET
*Holdasszony botrányt csap az Alkony-
és Hajnalpír Palotájában.
Csun-mej könnyek nélkül búcsúzik
a Hszi-men háztól*

Minthogy Holdasszony távol volt hazulról, a szerelmesek az elkövetkező két hétben naponta találkoztak. Holdasszony ugyanis megvalósította rég tervezett zarándokútját a Taj-sanhoz, hogy odafent a Niang-niang csúcsán áldozatot mutasson be a „mennyei ősanának”. Így akarta teljesíteni a Hszi-men Csing betegsége alatt tett fogadalmát. A hűvös, tiszta őszi napok épp alkalmasnak mutatkoztak az utazásra, ezért nem akarta tovább halogatni terve megvalósítását. Így egy reggelen, úgy a kilencedik hónap derekán, miután ünnepélyesen elbúcsúzott Hszi-men Csing lélektáblájától, beszállt nagy, párnázott gyaloghintájába, s elindult Santung szent hegye felé. Kíséretét öszvérháton lovagló bátyja, valamint Laj-an és Taj A-er szolga alkotta. Úgy tervezte, a hónap vége felé már visszatér.

Alig néhány napi menetelés után elérték Tajancsou körzeti fővárost, és csodálattól tágra meresztett szemük előtt kitértek a Tajsan égbe kapaszkodó, fenséges ormai. Késő délutánra járt, mire megérkeztek, így módon egyelőre beérték a ritka látvány élvezetével, s már korán szállásukra siettek. Másnap reggel, alaposan kipihenve, vágtak neki a hegy megmászásának. Mindenekelőtt áldozatot mutattak be, és megreggeliztek a Taj-san lábánál levő s a hegy istenségének szentelt híres, ősi Taj-jo templomban, azután felkerekedtek, s megmászták a negyvenkilenc stációt: az út néhol annyira meredek volt, hogy a hegyi gyaloghintók vivői a csapás mentén sárgálló bozótba és indákba kapaszkodva küzdötték előre magukat.

A hegy lábánál épült templomtól a csúcsig ötven mérföldnyi utat tettek meg. Reggel, a nyolcadik órában indultak el, s délután ötkor érkeztek meg az Alkony- és Hajnalpír Palotájához, mely messze a gomolygó felhőréteg fölé emelkedett. Olyan magasan voltak, hogy felülről nézhették a vihar tombolását, a villám csapkodását, fentről hallgathatták a mennydörgést. Most áthaladtak a templom kapuján, mely fölött cinóbervörös alapon három nagy arany írásjegy hirdette fényesen: Pihszia-kung, vagyis az „Alkony- és

Hajnalpír Palotája”: azután végre-valahára ott álltak Niang-niang, a „mennyei ősanya” aranyból készült csodás szobra előtt.

Holdasszony áhítatosan meghajolt az istenasszony előtt, miközben a szobor lába elé egy kispap sorra kirakta a hazulról hozott, csészékbe tett áldozati ételeket. Ugyanakkor a főpap meggyújtotta az arany füstölőüstöt, s felolvasott egy írást, mely ünnepélyesen tudatta mindenkivel, hogy Holdasszony immár teljesítette fogadalmát.

Különös ember volt ez a pap. Alacsony termetű, élénk, negyven év körüli férfi hosszú, háromrészes szakállal. Sötétvörös csuhát viselt, papi sapkáján pedig hetykén odatűzött csinos arany díszcsatot. Si Po-caj papi mivolta ellenére nagyon is világias, könnyűvérű fickó volt, csuhája alatt kapzsiság és kéjsóvárság rejtőzött. Titkos szövetség fűzte egy, az egész vidéken ismert gazdag és mindenkitől rettegett Jin nevű züllött alakhoz, a Taj-san körzet prefektusának egyik sógorához.

Ez a Jin nemcsak szenvedélyes vadász volt, aki a vele egyívású züllött bandával számszeríjjal meg nyíllal felszerelve járta az erdőket és mezőket, vadászszenvédélyének áldozva, hanem egyúttal hírhedt nőcsábász is, aki különösen a Taj-san lábánál s ormán álló templomban tanyázott előszeretettel. Mert az év minden szakában a birodalom minden tájáról, északról csakúgy, mint délről, keletről csakúgy, mint nyugatról odazarándokló látogatók között, akik meg kívántak felelni szent kötelességüknek, nem egy szépasszony akadt. S ami Jint illeti, ő bizony nem érte be a puszta nézelődéssel. Cimborájának, Si Po-caj főpapnak jutott az a különleges feladat, hogy az alkalmasnak vélt női látogatókat éjszakára becsalja a templom celláiba, és megnyerje őket egy-egy titkos szeretkezésre.

Nos, ez a Si Po-caj, amint meglátta Holdasszonyt, úgy döntött, pompás zsákmány lesz megbízója számára. Szakértői pillantásával mindjárt megállapította, hogy a méltóságteljes ősz férfi és két szolga kíséretében érkező ápolt külsejű asszony kétségtelenül előkelő házból származik. Megvolt benne az a valami, ami a megbízójához hasonló elkényeztetett kéjencet rendkívül izgatná. Ennek megfelelően mézesmázos szavakkal, a lehető legmegnyerőbb előzékenységgel közeledett az asszonyhoz.

– Szabad volna most már meghívnom egy korty teácskára templomunk mélyen tisztelt jótevőjét, valamint a nemes hölgyet, templomunk patrónusát?
– szólott alázatos vigyorgással az áldozati szertartás végeztével.

– Nem szeretnénk a terhére lenni, mester. Tulajdonképpen azonnal útnak akartunk indulni le a hegyről – szabadkozott az idősebb Vu.

– Ó, még bőven van idő a visszaindulásra – válaszolt a pap mosolyogva, s az idősebb Vut és Holdasszonyt betessékelte a fogadószobába.

A lakályosan berendezett, hófehérre meszelt helyiségben szép széles kerevet állott mintegy hívogatóan, heverjen le a belépő, és pihenje ki magát. Lakkozott keretét szellemes módon szezámvirágminta díszítette, míg a selyemfüggönyök hímzése leomló fűzfalevél-csermelyeket ábrázolt. Egy füstölőasztalka fölött lógott, rajta egy barlangja előtt üldögélő, virágzó peóniaágban gyönyörködő remetével. Jobbról-balról egy-egy felirat. „Az a szent, akinek csupán tiszta levegő tölti ki kabátujját, és még a vad darvakat is táncra készteti” – ez az egyik. A másikon: „A holdfénytől megvilágított erkélyen álló szent asszony jámbor mondásokat küld az éjszakába.”

Most megjelent két csinos, ügyes kisfiú – ők is a templomhoz tartoztak –, és teát hoztak. De a dolog nem maradt ennyiben: a „korty teácska” dús lakomává nőtte ki magát, jöttek egymás után az előételek, párolt és sült húsok, utóételek és jobbnál jobb köretek. Szó sem volt itt holmi önmegtartóztató, szerzetesi étrendről. Még az ezüstszegélyes ámbrakelyhek is előkerültek, bennük pompás „aranyhullámmal”.

Ámde Holdasszony ekkor már megelégette az egészszet. Véteknek tartotta, hogy bort isznak ezen a szent helyen. Felállt, és magához intette legényét, Taj A-ert. Utasította, hogy vörös lakktálcán nyújtsa át egy vég kartont, továbbá két uncia fehér fémet a főpapnak.

– Tekintse csupán hálánk szerény jelének – szólott az idősebb Vu az alázatosan görnyedező paphoz. – De most már nem akarunk tovább terhére lenni, mester, arról pedig, hogy bort igyunk, szó sem lehet. Már későre jár, indulnunk kell.

– Miért ezek a gazdag ajándékok? Igazán zavarban vagyok, elfogadhatom-e őket, de a visszautasítás neveletlenség volna. Az a szerény vendégfogadás, melyben a tao egyszerű szolgálja részesítette önöket, igazán szóra sem érdemes – válaszolta a pap buzgón. – A mennyei ősanya jóvoltából, aki az Alkony- és Hajnalpír Palotájának őrzőjéül rendelt, az ország mind a négy tájáról érkező vendégek dúsán ellátják templomunkat adományokkal. Miért ne fordítanám a felesleget nemes jótévedőink megvendégelésére? Maradjanak, kérem, még egy rövidke ideig, s tiszteljék meg a tao egyszerű tanítványát

azzal, hogy legalább három pohárával megisznak.

Vendégei kellestlenül újból helyet foglaltak, s a kedvéért ittak egy keveset a felkínált borból.

– Ó, ez az ócska lötty nem ér semmit. Hozzatok inkább egy kancsóval abból a finom lótuszvirág-borocskából, amelyet a múltkoriban a csingesoufui prefektus, Hszü úr küldött ajándékba – parancsolta a pap a két kis templomszolgának. S már két kézzel nyújtotta vendégei felé a jobbik borral telt kelyheket. Holdasszony szabadkozott.

– Húgom nem bírja az italt – magyarázta az idősebb Vu.

– Tessék, csak tessék – erőszakoskodott a pap. – Kicsit befűt majd, és jobban bírják az utat ebben a zimankós őszi időben.

Unsolására az idősebb Vu kiitta a feléje nyújtott bort, míg Holdasszony csak félig ürítette ki a poharat.

– Nos, hogy ízlik? – kérdezte a pap feszült várakozással.

– Nagyszerű – ismerte el az idősebb Vu.

– Nem csoda, hiszen régi patrónusom, Hszü prefektus ajándéka – hangsúlyozta a pap büszkén. – Minden évben egyszer feljön a feleségével, leányával és fiával. Jó barátságban vagyunk, már nemegyszer tanújelét adta jóságának. Tulajdonképpen valamennyi templom jövedelmének felét be kellene szolgáltatni az illetékes kincstári szervnek. Az, hogy a mi két templomunk idefent a Taj-sanon az utóbbi években mentesült ettől a kötelezettségtől, végeredményben a prefektus úr jóságos közbenjárásának köszönhető, aki szólt néhány jó szót érdekünkben az uralkodónál. Ennek köszönhető az is, hogy nagyra becsült vendégeinkkel sem kell fösvénykednünk és fukarkodnunk.

A pap ilyen és hasonló jól kiagyalt beszédekkel ügyesen beférkőzött a vendégek bizalmába, és hogy, hogy nem, az egy pohárából észrevétlenül két pohárka, sőt még annál is több lett. S mikor azután indulásra került volna a sor, a tao furfangos tanítványa kereken kijelentette:

– Ma már gondolni sem lehet az indulásra. Már túlságosan későre jár az idő. Ha nem vetik meg egyszerű cellánkat, töltsék nálunk az éjszakát. Holnap reggel azután annál korábban indulhatnak le a völgybe.

Az idősebb Vu beletörődött a megváltozhatatlanba, de inni már nem volt

kedve. Alaposan megérezte a nehéz italt. Midőn most vendéglátó gazdája egy újabb színültig telt kelyhet nyújtott feléje, azzal a kifogással, hogy egy percre el kell tűnnie, elhárította magától az italt, kiment a templom hátsó udvarába, s a csodás kilátásban gyönyörködött. A ravasz pap éppen erre várt. Azt akarta, hogy Holdasszony egyedül maradjon.

Az Elsőn végtelen fáradtság vett erőt. A korai felkelés, a hosszadalmas hegyi menet, az ünnepélyes áldozási szertartás, a bőséges vacsora, a nehéz bor, mindez együttvéve ellenállhatatlan vágyat ébresztett benne, hogy végre lepihenjen. Ezért értésére adta a papnak, hogy szeretne lefeküdni, mire az sietve eltávozott, de nem mulasztotta el, hogy maga mögött halkán bezárja az ajtót. Alighogy a pap kint volt, az álmos Holdasszony tüstént ledőlt a szezámvirágos kerevetre, a fűzfalombdíszes függöny alá.

Még alig heveredett le, amikor hirtelen halkán megcsikordult valami. A hang a fal irányából, jobban mondva, a kerevet mögül jött. Kinyílt a rejtett tapétaajtó, s egyszerre egy idegen férfi állt a rémült Holdasszony előtt. Elszánt külsejű, mintegy harmincesztendős fickó volt, könnyű, bíborszín hálóköntöst viselt, üstökén sötétzöld turbánt. Kétoldalt szája szögletéről s közepén az álláról keskeny, „fűzfalevél”-forma, ritkás szakáll csüngött alá. Szemében kéjvágy csillogott, arcán az izgalom vörös lángja. Holdasszony még jóformán fel sem ocsúdott, amikor a férfi máris leült melléje, s hízelegve átölelte.

– Meg ne ijedjen, nemes hölgy! – szólt halkán. – Jin vagyok, a tajancsoui prefektus, Kao sógora. Ostoba fülemhez már régen eljutott az ön szépségének, erényességének és nemes származásának híre. Ó, országunk mennyei éke, úgy epekedtem már önért, mint a szomjazó a tiszta vízre! Legnagyobb boldogságom, de egyben mindhárom létem legnagyobb boldogsága az volna, ha magaménak mondhatnám az ön jáspistestét. Ó, hallgasson meg, könyörüljön rajtam! S én nemcsak életemben, de holtomban is örökké hálás leszek.

Szorosan odasimult az asszonyhoz, de az, miután magához tért első ijedtségéből, vadul felugrott.

– Mit jelentsen ez? – kiáltott hangosan, felháborodástól reszkető hangon. – Se szó, se beszéd, betör, s eget-földet megsértve, erőszakoskodni kezd egy tisztos házból származó, becsületes asszonnyal e szent helyen? Engedjen el!

Kitépte magát a férfi karjaiból, és az ajtóhoz rohant, hogy kimeneküljön a

szabadba. De még a küszöbig sem jutott. Támadója belékapaszkodott, átölelte, s miközben lassan lesiklott a lábához, így szólt:

– Csendesebben, nemes hölgy! – könyörgött. – Essen meg a szíve alázatos rabszolgáján!

De a kétségbeesetten védekező Holdasszony annál hangosabban kiáltozott. Segélykiáltását közben már meghallotta a két szolga, Laj-an és Taj A-er is, akik egy közeli helyiségben vacsoráztak éppen. Sietve értesítették az idősebb Vut, hogy úrnőjüknek nyilván valami baja esett, mire most hárman együtt próbáltak behatolni a vendégcellába. De a bezárt ajtó ellenállt. Az idősebb Vu gyors elhatározással felkapott egy súlyos követ, s hozzávágta a vékony, faragott rácsozathoz, úgyhogy tátongó rés keletkezett rajta.

– Ne félj, húgom, itt vagyok! – kiáltotta be, hogy megnyugtassa Holdasszonyt. Kéz- és lábbal munkához láttak, addig tágitották felül és alul a rést, míg egy ember átbújhatott rajta. De mire végül bejutottak, a züllött Jin, a titkos tapétaajtón át, mint a kámfor, elillant.

– Erőszakoskodtak veled, húgom? – kérdezte aggódva az idősebb Vu a reszkető Holdasszonytól.

– Arra már nem került sor. A fickó a kerevet mögötti falon át hatolt be hozzám, egy titkos ajtón keresztül, s ugyanott surrant ki.

Az idősebb Vu felelősségre akarta vonni a főpapot, de a gazembert nem találták sehol. A szolgák hasztalan igyekeztek megnyugtanni a dühöngő Vut. Nem nyugodott, amíg Laj-an és Taj A-er segítségével pozdorjává nem törte a bitang pap cellájának ajtaját, ablakát és az egész berendezést. Azután az egész társaság gyaloghintóba szállt, és lélekszakadva elindult lefelé a hegyről.

Mire leszállt az alkony, már maguk mögött hagyták az Alkony- és Hajnalpír Palotáját, s mire leértek szállásukra, sötét éjszaka volt. A történetek hallatán a fogadós módfelett felháborodott.

– Ó, jaj, szerencsétlen história ez! – mondotta, miközben zavartan vakargatta a feje búbját. – Ugyanis ez a Jin a prefektusunk sógora, és nagyon veszedelmes ember. Senki sem mer vele ujjat húzni! Ha megtudja, hogy befogadtam önöket, alaposan megbosszulja magát. Sajnálom, de tekintettel a történetekre, megkérem önöket, menjenek tovább. Semmiképpen sem adhatok szállást éjszakára.

Mit volt mit tenni, bármily fáradt és törődött volt is, Holdasszony újból beszállt gyaloghintójába, és menekülésszerűen tovább folytatták útjukat. Nem volt vesztegetni való idő, mert a féktelen Jin, felbőszülve a kudarctól, törökkel és furkósbotokkal felszerelt harminctagú bandája élén a menekülők után vetette magát. Holdasszony és kísérői – hogy egérutat vegyenek, és megtévesszék az üldözőket, akiknek fenyegető kiáltozása már messziről hallatszott – letértek az országútról, s hamarosan eltűntek egy vad hegyi szakadék úttalan sűrűjében, ahol már csak nagy nehezen jutottak előre.

A harmadik éjszakai őrjárat körül lehetett, amikor a feketéllő erdő sötétjén át gyenge fényre lettek figyelmesek. Közel érve, egy sziklabarlang bejárata előtt találták magukat, odabent egy öreg remete üldögélt olajlámpása fényénél, szent írástekercsekbe merülve. Az idősebb Vu odalépett, köszöntötte, elmesélte kalandjukat a Taj-san csúcsán és éjszakai menekülésük történetét, s a Csinghohszei felé vezető út felől tudakozódott, mondván, eltévedtek az erdőben.

– Most a Taj-san keleti lejtőjén járnak – világosította fel az öregember. – Én Pu-csing remete vagyok, s maholnap már harminc esztendeje élek itt, ebben a barlangban. Nem a véletlen, hanem a sors vezette önöket hozzám. Ezt később még tapasztalni fogják. Egyébként nem tanácsolom, hogy ma éjszaka továbbmenjenek. Ilyen késői órában nem biztonságos errefelé, sok rabló és vadállat garázdálkodik a környéken. Nálam tölthetik az éjszakát. Holnap virradatkor megmutatom majd, merre menjenek.

– Hálás köszönet, mester! De nyakunkon az üldözők, itt ránk találnak.

– Ne féljenek, azok már régen visszafordultak – jelentette ki az öreg nyugodtan. – Ki ez a hölgy?

– Húgom, Csinghohszen egykori körzeti bírójának, Hszi-men Csingnek az özvegye. Áldozatot mutatott be fenn a hegyen, hogy teljesítse szent fogadalmát, s lám, ilyen sérelem érte. Élete fogytáig hálás lesz önnek, amiért oly kedves, és menedéket nyújt neki ily késő éjszakán.

A remete Holdasszonyra függesztette vizsgálódó tekintetét, majd bekísérte vendégeit a barlangjába, és megmutatta fekhelyüket. Másnap reggel, indulás előtt, Holdasszony egy vég posztóval akarta meghálálni a remete vendégszeretetét, de az tagadóan rázta a fejét.

– Viszonzásul a fiacskáját kérem. Legyen fia a jövőben támaszom, s majdan folytassa szent művemet – mondotta nyugodt, de határozott hangon.

A különös kérés hallatán Holdasszony kérdően nézett a bátyjára.

– Húgomnak valóban van egy fia, de egyszersmind egyetlen gyermeke – válaszolta az idősebb Vu. – Majdan ő lesz a családi vagyon örököse s egyben a nemzetség fenntartója. Ilyen körülmények között, ugye, nem ragaszkodik kéréséhez? Amennyiben húgomnak több fia volna, természetesen szívesen teljesítené a kívánságát.

– Különben is, még nagyon kicsi a gyermek, alig egy éves, nemigen venné hasznát – fűzte hozzá Holdasszony.

– Van időm, várhatok – makacskodott az öreg. – Tizenöt év múlva újból megismétlem kérésemet. Akkor átengedik nekem?

Holdasszony gondolkodni kezdett. Nem akarta nyílt visszautasításával megbántani a különös öreget, aki védelmébe vette, és szállást nyújtott neki. Tizenöt év hosszú idő, addig sok minden történhet, az öreg meghalhat, vagy meg is feledkezhet a dolgról.

– Jó, nem bánom, tizenöt év múlva megkapja a fiamat – ígérte Holdasszony könnyedén.

Az öreg bólintott, majd némán a Csinghohszien felé vezető útra mutatott.

Néhány nappal azután, hogy Holdasszony elindult zarándokútjára, Aranylótusz ismét pavilonjába rendelte a fiatal Csént.

– Valamit be kell vallanom neked – szólott a férfihoz. – Egy idő óta különös változást érzek: elcsigázott és levert vagyok, tagjaim ólmosak, ernyedtek, az öv szorítja megvastagodott testemet. Még Hszi-men életében bevettem egy fogamzást elősegítő szert, melyet Pi apáca hozott. De bármennyiszer háltam Hszi-mennel, sohasem lett semmi következménye. Most azonban, hogy veled háltam, egyre dagad a testem. Egyszóval csakis tőled eshettem teherbe. Éppen hat hónapja, hogy a tiéd vagyok, így hát a magzat már meglehetősen fejlett. Kérlek, ne légy álomszuszék, se álmodozó! Használjuk ki az Első távollétét. A magzatot feltétlenül el kell hajtani, mielőtt még nem késő. Csak nem hagyunk magunkból csúfot üzni! Nem élném túl a szégyent. Nézz hát megfelelő orvos után, és szerezz nekem egy elhajtószert!

Csen törni kezdte a fejét.

– Nekünk is van a gyógyszertárban egy csomó szerünk, de nem igazodom ki közöttük. Várj, majd felkeresem Hu doktort, a Fő utcai nőorvost, ő bizonyára tud valami alkalmasat ajánlani.

– Akkor indulj, kedves testvérem, ne vesztegeds az időt! – sürgette Aranylótusz a fiatalembert. Csen magához vett néhány ezüstbatkát, és nyomban elindult Hu doktorhoz.

– Mi a nagybecsű kívánsága? – kérdezte az látogatójától, akiben tüstént felismerte a gazdag Hszi-men Csing vejét.

A fiatal Csen kitette az asztalra a három batkát.

– Hálás volnék, ha adna egy hatásos elhajtószert.

– Te jóságos ég, mások örülnének, ha utóduk születik, maga pedig a magzat elhajtásán töri a fejét! Nagyon sajnálom, nem adhatok.

A fiatal Csen joggal magyarázta az elutasítást azzal, hogy az orvos többet akar kipróbálni belőle. Ezért meg további két batkát tett a három mellé.

– Elismerem, hogy általában örvendetes dolog a gyermekáldás, de ez esetben egy fiatal leányról van szó, akit a szülés kínos helyzetbe hozna.

Az orvos zsebre vágta az öt batkát.

– Jól van, felírom a „vörös virág gyógyszer”, mely alaposan kipucolja az illető testét. A gyógyszer bevétele után végezzen egy kevés mozgást, s akkor meglesz a kívánt hatás.

Aranylótusz ezen az estén, némi meleg levessel elegyítve, bevette az orvosságot, azután fel s alá járkált a szobában, hogy az előíráshoz híven mozogjon. Mintegy öt mérföldnyi távolságot tett meg fel-alá járva, amikor a teste egyszerre szaggatni, háborogni kezdett. Lefeküdt, Tavaszszilva pedig úrnője testének simításával és nyomkodásával igyekezett gyorsítani a folyamatot, s valóban, rövid időn belül simán lezajlott az abortusz. Jól fejlett, világos bőrű, hímnemű embrió jött a világra. Aranylótusz háncspapírba csomagoltatta, és szólt Öszirózsának, hogy egyszerűen dobja be a hulladékverembe. A veremtisztító kulik másnap a többi szeméttel együtt az embriót is kivitték a házból.

Régi tapasztalat, hogy a jótettek többnyire titokban maradnak, míg a rossz cselekedetek híre ezer mérföld távolságra is eljut. Három napba se tellett, s már az egész ház tudott az esetről, kicsinyek és nagyok egyaránt beszéltek, hogy az Aranylótusz és Csen közötti kapcsolat következményekkel járt, s hogy az Ötödik titokban elhajtotta a magzatát.

Holdasszony a tizedik hónap elején érkezett vissza Taj-san hegyi

zarándokútjáról. Mindenki csodálattal páros tisztelettel üdvözölte, mintha egyenesen az égből szállt volna alá. Miután kötelességtudóan füstölőáldozatot mutatott be az égnek, a földnek és Buddhának hálából a szerencsés hazatérésért, és meghajolt Hszi-men Csing lélektáblája előtt, egy ideig kisfiával játszott boldogan, majd a viszontlátás öröme este vacsorán látta vendégül a többi asszonyt, és beszámolt nekik úti élményeiről. Kissé elgyötörtnek érezte magát, a hideg szél és párás köd nagyon megnehezítette az utat visszafelé, ezért elhatározta, hogy három napot pihenéssel tölt a fekhelyén. Egyszerrel még ágyban feküdt, amikor mindjárt másnap reggel megjelent nála Őszirózsa azzal, hogy feltétlenül beszélni kíván vele. A fecsegő teremtés alig győzte kívánni, hogy kiöntse szívét, melyben újból felgyülemlett a felháborodás, s beszámoljon a ház úrnőjének a legújabb botrányos esetről. De ez alkalommal sem járt szerencsével. Már a küszöbön útját állta Ékkövecske, s csattanós pofonnal fogadta.

– Te átkozott pletykafészek! – szidta társnőjét. – Már megint árulkodni jöttél? Nem érted, hogy úrnőm kimerült az utazástól, és nyugalomra van szüksége? Szedd a sátorfádat!

Őszirózsa rövid felelés után elvonult. De azért nem tágított, és amikor néhány nappal később fent a felső erkélyen ismét titkos enyelgésen kapta Aranylótuszt és a fiatal Csent, megint elszaladt a hátsó lakosztályokba. Ez alkalommal sikerült akadálytalanul bejutnia Holdasszonyhoz.

– Már kétszer, háromszor is figyelmeztettem önt az Ötödik ügyeire, de ön sosem adott hitelt szavaimnak – kezdte mondókáját. – Távollétében olykor egész napokat és éjszakákat töltöttek együtt, Tavasziszilva pedig buzgón velük tartott. Mindezen felül az Ötödik nemrégiben titokban elvetélt, a magzatot pedig bedobta a hulladékverembe. Most éppen megint szeretkeznek fenn az erkélyes szobában. Ha nem hiszi, asszonyom, jöjjön velem, és győződjék meg róla személyesen!

Holdasszony azonnal felállt, és követte Őszirózsát a parkba.

Aranylótusz és a fiatal Csen épp nagy munkában voltak, amikor Tavasziszilva váratlanul felszaladt a lépcsőn, és bekiáltott az erkélyes szobába:

– Vigyázat, jön az Első!

A párociska ijedten szétrebbent, Csen gyorsan összekapkodta az árukat, melyeket az imént hozott ki a raktárból, lerohant a lépcsőn, ki a parkba.

Pontosan a pavilon bejárata előtt futott össze Holdasszonnyal.

– Hé, hová ily sietve? – kiáltott rá az Első.

– Elöl a boltban várnak a vevők. Nem volt kit ideküldenem.

Holdasszony szigorú arcot öltött.

– Ha jól emlékszem, nyomatékosan megtiltottam neked, hogy szolgakíséret nélkül lépj be a raktárba! Hogyan merészeltél egyedül bepimaszkodni ide? – förmedt rá.

Csen alig figyelt oda, s a rossz lelkiismerettől hajtva, sürgősen kereket oldott. Azután Aranylótusz következett. Jó ideig eltartott, míg annyira összeszedte magát, hogy végre lejöhessen az emeletről, és odaálljon Holdasszony szeme elé.

– Valamivel többet adhatnál az illemre, és betarthatnád a formákat! – szólt Holdasszony szigorú, de nyugodt hangon. – Vegyél példát rólam, hogyan viselkedik egy özvegyasszony. Már elmúlt a bolondos évődések ideje. Más volt az akkor, amikor még férfiszag töltötte be a házat. Nem szégyelled magad a cselédség előtt? Hiszen szájukra vesznek az emberek. Eleinte nem akartam hinni Öszirózsának, de most már magam is meggyőződtem róla, hogy igazat beszélt. Ezek után tudod, mi a véleményem, s kérlek, ahhoz tartsd magad!

Aranylótusz hol elsápadt, hol elpirult. Mint kínos helyzetekben általában tenni szokta, ez alkalommal is tagadott.

– De hiszen egyetlen szó sem igaz! – bizonygatta. – Csupán füstölőt égettem odafent, neki meg a szomszédos raktárban akadt valami dolga. Egyetlen szót sem váltottunk egymással.

Holdasszony bosszúsan hátat fordított az Ötödiknek, és faképnél hagyta. Ezen a napon még heves összetűzésre került sor a fiatal Csen és felesége között is. Hogy az asszony szemére vetette hűtlenségét, az még csak megjárta, de hogy ezenfelül indulatában tunya élősdinek is nevezte, aki csak lopja a napot apósa házában, ez már nagyon bántotta.

– Magad is tudod, hogy amikor idejöttünk, ötszáz unciát hoztam magammal. Hogyan vádolhatsz azzal, hogy élősdi vagyok? – förmedt a feleségére, s böszön elrohant.

Ettől az időtől kezdve kerülte a hátsó lakosztályokat. Ha valamiért be

kellett mennie a raktárba vagy a zálogtárgyakat őrző helyiségbe, akkor maga helyett Taj A-ert és Ping-ant küldte. Büszkesége azt is tiltotta, hogy elfogadja a konyha főztjét, és saját költségén piaci konyhákban étkezett, vagy olykor a szülői házában, melyet édesapja annak idején, amikor hanyatt-homlok elutazott családjával, anyai nagybátyjának, Csang úrnak a gondjaira bízott. Most aztán végleg megszűnt mindenféle közvetlen kapcsolat Csen és szerelme között. Holdasszony szigorú ellenőrzés alatt tartotta a házat, az ajtókat és kapukat már délután bezáratta, és esténként lámpással a kezében körbejárt, hogy ellenőrizze, rendben van-e minden. A közte és Aranylótusz között folyó titkos hatalmi vetélkedést ily módon a fiatal Csen sínylette meg legjobban, s megint beigazolódott a régi mondás:

*A tigris és sárkány viszálya
mindig a szarvasborjú kára.*

Így telt el egy hónap gyötrelmes elszakítottságban – a szerelmesek még csak nem is láthatták egymást –, amikor a fiatal Csen egy szép napon Pi házasságközvetítőnőt látta elhaladni az üzlet előtt. Csak később kapott észbe: ő az alkalmas személy, akivel üzenetet küldhetne szerelmének. És még ugyanazon a napon, azzal az ürüggyel, hogy számlákat kell behajtania a városban, elment Pi anyóhoz. Szerencsével járt, az öregasszonyt otthon találta.

– Mi szél hozta erre? – kérdezte Pi anyó.

Csen nem sokat kertelt, nyomban rátért jövetelének céljára: már régóta szerelmi viszonyt folytat az Ötödikkel, de a pletykás Őszirózsa hibájából a hónap vége óta, sajnos, teljesen megszűnt kettőjük között a kapcsolat. Nagyon szeretne valamilyen módon életjelt adni magáról szerelmének, s ő mindjárt az anyó szíves segítségére gondolt. A nyomaték kedvéért mindjárt odanyújtott az öregasszonynak egy uncia „teáralót”.

Pi anyó ámuldozva összecsapta a kezét.

– Ejnye, de nagy lóköető maga! Összeszűrni a levelet apósának ágyasával! Ez valóban ellenkezik a társadalmi rend valamennyi tisztaságával. No de azért csak ki vele! Mi volna az én feladatomban?

– Legyen olyan jó, vigye el neki ezt a levelet!

– Nem bánom. Utamat mindjárt összekötöm Holdasszonynál teendő, már amúgy is esedékes látogatással.

– Utána hallat majd magáról?

– Ha végeztem, felkeresem az üzletben.

Pi anyó másnap elindult a Hszi-men Csing házba. Előbb meglátogatta Holdasszonyt, s hogy jövetelét minél ártatlanabb színben tüntesse fel, megvásárlásra felkínált egy csomó zománc fejdíszet, melyeket kirakott elébe. Miután még a Harmadikat és a Negyediket is üdvözölte, egyenesen nevetlenségszámba ment volna, ha nem néz be az Ötödikhez is. Aranylótusz épp azon volt, hogy Tavasziszilva rábeszélésére, szokásához híven, némi borral enyhítse szomorúságát.

– Ne csüggedjen, asszonyom! Fel a fejjel! – szolt a komorna rábeszélően. – Inkább azon gondolkozzék, hogyan javíthatna a helyzetén! Az Elsőnek épp elég gondot ad a gyerek. Nem sokat törődik vele, hogy mi mit csinálunk titokban. Ma még körülrajongják önt, vannak barátai, akik, ha úgy kívánja, akár az eget is megostromolják önért. Örüljön az életnek, és igyon! Rövid az élet!

Két kiskutyára mutatott, melyek a terasz lépcsője előtt kutya módra buzgólkodtak.

– Nézze ezeket a teremtményeket, milyen gyönyörűséggel élvezik az életet! Miért ne tenné az ember is ugyanezt? Igyon!

Így hát Pi anyó, amikor szuszogva felért a lépcsőn, épp megfelelő hangulatban találta a két nőt.

– Ejnye, ezt nevezem aztán szórakoztató színjátéknak, s mindezen felül biztató előjelnek is! – szoltott nevetve, miközben huncutul a két kiskutya felé kacsintott, melyek cseppet sem zavartatták magukat Pi anyó jövetelétől, s nagy szorgalmasan folytatták előbbi tevékenységüket. Minthogy az öregasszony megjelenése egy kis változatosságot jelentett, nagy örömmel fogadták, mindjárt hellyel és borral kínálták. Pi anyó néhány bevezető szólam után rátért jövetelének tulajdonképpeni céljára:

– Úgy látom, Hszi-men Csing úr halála óta minden nagyon csendes és sivár maga körül, nem igaz?

– Ó, szinte kimondhatatlan, mennyire szenvedek a magánytól. Aztán meg ez az örökös leskelődés! Sajnos, tagadhatatlan, hogy mióta megszületett a

kicsi, az Első egész lénye megváltozott. A szívélyes nővéri viszonyból nem maradt semmi. Épp nemrégiben újból összezőrdültünk, napok óta nem is kerestem fel a hátsó lakosztályokat, s most teljes visszavonultságban élek.

– Az utolsó összezőrdülésnek Öszirózsa volt az oka – vágott közbe Csunmej. – Egyéb dolga sincs, mint kémkedni saját úrnője után, és beárulni őt. És még engem is belekevert a dologba. Legutóbb is alaposan felizgattuk magunkat.

– Micsoda? Még hogy a szolgáló beárulja úrnőjét? Igazán felháborító!

– Csak halkán! Menj, Tavasziszilva, nézd meg, mit csinál az a lány. Biztosan megint hallgatózik.

– Odakint ül a konyhában, és rizst tisztít – jelentette Tavasziszilva, amikor kis idő múlva visszajött. – Olyan, mint a vízvezeték. Bármi történik körülöttünk, kiömlik szájának csatornáján!

– No, egyelőre nem zavar minket senki, nyugodtan beszélhetek – fogott hozzá újból Pi anyó. – Egyszóval: tegnap felkeresett ő, s elpanaszolta bánatát, mennyire szigorúan örködik mostanában az Első a házirenden, hogy már kora este eltorlaszolja az összes ajtót és kaput, s ily módon lehetetlenné teszi számára, hogy egyedül akár csak egyetlen lépést is tegyen a raktárba vagy a zálogtárgyakat őrző helyiségbe. Továbbá elmondta, hogy heves jelenet zajlott le közte és felesége között; az asszony a szemére vetette, hogy tunya, élősdi életet él apósa házában. Azóta egy harapást sem fogad el a konyháról, hanem saját költségén az utcai árusoktól szerzi be a szükséges élelmet, vagy Csang bácsikájánál és annak feleségénél étkezik, ahelyett, hogy éppen fordítva lenne, s ő támogatná az öregeket, ahogy a gyermeki kegyelet erénye megkívánná. Végtelenül sajnálja, hogy szorult helyzetben lévén, elhanyagolja önt, s arra kért, adjam át ezt a levelet, bizonyosságául annak, hogy változatlan hűséggel gondol önre. Ne essen kétségbe, és higgyen továbbra is abban, hogy végül mégis egymáséi lesznek.

Aranylótusz átfutotta a rövid levelet: Csen szándékosan homályos kifejezéseket használt, melyeket Aranylótuszon kívül aligha fejtett volna meg bárki a házban; biztosította szerelmét odaadásáról, s vigasztalta, hogy hamarosan eljön a nap, melyen minden akadályt és ellenállást leküzdve rálépnek a vágyva vágyott házassághoz vezető „kék hídra”. Aranylótusz elégedetten rejtette ruhája ujjába a levelet. Hangulata lényegesen derűsebbé vált.

– Kéri, küldjön ön is néhány sort, vagy legalábbis valami apró jelét ragaszkodásának – fűzte hozzá Pi anyó.

Aranylótusz eltűnt a hálósobában, előkeresett egy fehér selyemkendőcskét és egy aranygyűrűt. A kendőcskére sietve odavetett néhány sort, melyben ő is biztosította kedvesét hűségéről, s elmondta, mennyire vágyódik utána. Azután mindkettőt egybecsomagolta, és visszatért Pi anyóhoz. Adja át eme üzenetemet, s mondja meg, sokszor üdvözlöm. Jobb volna, ha mégsem terhelné rokonait, és nem étkezne többé náluk, előbb-utóbb még zokon veszik tőle. Ne engedjen a büszkeségéből, s étkezzék csak nyugodtan az üzletben Fu úrral.

Pi anyó zsebre vágta a levélkét meg az öt batka jutalmat, és elsietett. Megbízatása végeztével elköszönt a fiatal Cséntől, de az ajtóból még egyszer visszafordult.

– Kis híján megfeledkeztem a legfontosabbról – szólott Csenhez fordulva.
– Az Első az imént újra visszahívott. Azt mondja, jöjjen el este még egyszer, vigyem magammal Csun-mej komornát, és adjam el valakinek. A kicsike elősegítette az ön titkos viszonyát az Ötödikkel, sőt mi több, ő is odaadta magát önnek, ezért nem tűrik tovább a házban.

– Ó, ez nagyszerű, akkor legközelebb láthatom önnél a kicsikét, és beszélhetek is vele.

Pi anyó este valóban újból beállított Holdasszonyhoz.

– Annak idején tizenhat unciáért vettem tőled – magyarázta Holdasszony a közvetítőnőnek. – Most is ugyanennyit akarok kapni érte.

Azután Ékkövecskéhez fordult.

– Kísérd hozzá Pi anyót. Csomagolja össze a holmiját, és készüljön fel az indulásra. Ruhái és ékszerei azonban mind itt maradnak.

Amikor Pi anyó újból megjelent Aranylótusznál, és közölte vele, hogy utasítást kapott, Tavasziszilvát azon nyomban el kell vinnie a házból, Aranylótusz úgy állt ott, mint akit fejbe kólintottak. Most egyetlen bizalmasát, hűséges társát is elveszíti!

– Oly jó barátok voltunk – szólott könnyektől elfúló hangon a közvetítőnőhöz. – Hszi-men halála óta nemegyszer osztoztunk a fájdalomban, s lám, most elszakítják tőlem! Szívtelen, gonosz asszony az Első! Azt hiszi, amiért egy koszos kölyköt a világra hozott, már lábbal

tiporhat minket! De várjon csak, porontya még nem esett át sem a vörhenyen, sem a himlőn, sem a többi gyerekbetegségen. A Hatodik gyermeke sem élt meg egy teljes évet. Ki tudja, milyen büntetést tartogat számára az ég!

– Szerette Hszi-men úr a kicsikét? – kérdezte Pi anyó.

– De még mennyire! Úgy ragaszkodott hozzá, mintha saját énjének lett volna egy része. Tízszereken teljesítette minden kívánságát. Annyira kedves volt neki, olyan nagyra becsülte, mintha csak igazi felesége lett volna.

– Akkor az Első valóban nem Hszi-men úr szellemében cselekszik, ha ezt a kedves, csinos teremtést egyszerűen elúzi a háztól. Még csak a ruháit és az ékszereit sem viheti magával. Nagyon helytelen tőle, hogy szegényt így megszégyeníti a szomszédok előtt.

– Hogyan? Még a ruháit és ékszereit sem viheti magával? – kiáltott fel Aranylótusz felháborodva.

– Asszonyom határozottan megtiltotta – erősítette meg Ékkövecske a vénasszony állítását. Tavasziszilva, a szenvedő alany, aki közömbösen fogadta a házból történt kiutasításának hírért, igyekezett megnyugtatni úrnőjét.

– Ne vegye túlságosan szívére a dolgot, kedves asszonyom! Árt az egészségének, ha felizgatja magát. Várja meg türelemmel, míg kívül vagyok a házon, akkor majd kifundáljuk, mi történjék. Az a pár ruha meg ékszer... füttyülök rá! Egy régi mondás ezt tanítja:

Nem köti a derék legény órához éhét.

Csak köznap ruha mutat meg, női érték.

– Vigyél magaddal nyugodtan két jó ruhát – szolt közbe Ékkövecske részvéttől megindultan. – Vigye ki Pi anyó a batyut, nehogy feltűnjön valakinek. Én mindkét szememet becsukom.

– Ez igazi nővéri együttérzés részedről! – dicsérte Aranylótusz a lányt. – Ezer köszönet!

– Kedves úrnőm, ugyan melyikünk van bebiztosítva előre nem látható változások ellen? – folytatta Ékkövecske szerényen. – Legyen az béka vagy tücsök, mindkettőt egyformán fenyegeti az emberek kegyetlen ölöszszáma. A nyúl halálát meggyászolja a róka. Ma te, holnap én!

Aranylótusz nagy sietve kikeresett két szép ruhát komornájának ruhásládájából, még egy pár szaténpapucsot is tett melléje, továbbá különböző hajcsatokat, fülbevalókat meg gyűrűket, az egészet batyuba kötötte, s átadta Pi anyónak. Ám Tavasziszilva tekintélyes ruhatárának és szép ékszereinek java érintetlenül a helyén maradt. Azután Ékkövecskével és Pi anyóval kikísérte komornáját a kapuhoz. Eredetileg azt akarta, hogy Tavasziszilva búcsúzzék el Holdasszonytól és a ház többi lakójától is, de Ékkövecske lebeszélte, mondván, hogy Holdasszony nem kívánja. Még egy utolsó kézszorítás, és Tavasziszilva közömbösen, de egyszersmind vidáman, Pi anyó nyomában kiment a kapun, anélkül, hogy egyetlen pillantást is vetett volna hátra. Aranylótusz szomorúan tért vissza pavilonjába. Most, amikor elvesztette egyetlen barátnőjét, most döbönt csak rá igazán vigasztalan magányára és elhagyatottságára. Hangosan felzokogott, ráborult a fekhelyére, és szabad folyást engedett fájdalmának.

*Halkan visszazeng
még a drága szó.
Aztán néma csend,
bús, szorongató.*

NEGYSZÁZVÉNYEDIK FEJEZET
*Vang anyó a kapzsiság áldozata lesz.
Vu Szung bosszút áll Aranylótuszon, és áldozatot
mutat be elhunyt testvérének*

A fiatal Csen már másnap megvalósította tervét: elsietett Pi házasságközvetítő asszonyhoz, hogy beszéljen Csun-mej jel. De Pi anyó nem adta olcsón, a maga hasznát is biztosítani akarta.

– Hová gondol, kedves vőmurem? – szólott a fiatalemberhez. – Anyósa a lelkemre kötötte, hogy még a közelébe se engedjem a kicsikének. Bármely pillanatban ideküldheti valamelyik emberét, és ha magát elcsípi nálam, nyakamon a baj. Egyszóval jobb, ha mielőbb odébbáll.

A fiatal Csen mosolyogva egy fényes unciát csúsztatott az öregasszony markába.

– Itt van, fogja, egy kis „teáraláló”. Később még többel is bebizonyítom a hálámat.

– Nos, ha valóban ez a szándéka, akkor kiadhatná azt a zománccvirág ékszert meg azokat a tűzdelt párnákat, melyeket legutóbb elzálogosítottam maguknál. A kölcsönpénz a kamatokkal együtt ugyancsak kerek egy unciára rúg.

– Rendben van. Holnap megkapja a zálogtárgyait.

Az öregasszony elégedetten zsebre vágta az unciát, majd bevezette Csent Tavasziszilvához a lakószobába. Még teáról, süteményről, borról, valamint néhány tál sültről és halról is gondoskodott.

– Maga is megéri a pénzét! – üdvözölte Tavasziszilva szemrehányóan a fiatalembert. – Úrnőmmel együtt kiszolgáltattott a hóhér bárdjának!

– Ha te elmentél, húgocskám, én sem bírom ki sokáig a házban – bizonygatta Csen hízelegve. – Elhatároztam, hogy elválok a feleségemtől, és a te úrnődet veszem el. De előbb még elutazom a keleti fővárosba, és megtanácskozom a dolgot a szüleimmel. Neked pedig tiszta szívből kívánom, hogy Pi anyó segítségével előnyös házasságot kössél.

Jólesett szívük szerint kibeszélni magukat, s felháborodásuk Holdasszony

gyalázatos viselkedése miatt szilaj zuhatagként csapott össze. de közben ettek is, ittak is, jókedvűen, kiadósan csokolóztak, és becézgették egymást. Ám nemsokára búcsúzniuk kellett. Pi anyó, aki állandóan attól tartott, hogy váratlanul betoppan a gyanakvó Holdasszony egyik embere, mielőbbi indulásra biztatta Csent.

Csen, ígéretéhez híven, másnap délután valóban elhozta az elzálogosított tárgyakat. Továbbá hozott magával egy korsó bort meg két aranyszegélyű díszkendőcskét és két darab batisztnadrágot Tavasziszilvának. Az öreg Pi egy órácskára megint magára hagyta a fiatalokat, hadd bolondozzanak kedvükre zavartalanul. De együttlétük ez alkalommal nem maradt titokban. Ugyanis váratlanul beállított Laj-an szolga, s Holdasszony megbízásából megkérdezte, Pi anyó eladta-e már Tavasziszilvát. A házhoz érve, megpillantotta a kapu előtt álló hátslovat, így mindjárt tudta, hogy a fiatal Csen van ott. Természetesen alig várta, hogy hazaérjen, azonnal elmondta Holdasszonynak, hogy vőmuram Pi anyónál tovább folytatja a viszonyt Tavasziszilvával. Holdasszony haragra gerjedt, s nyomban elhívatta az öregasszonyt.

– Azt hiszed, azért bíztam rád azt a cselédet, hogy a te jóváhagyásoddal tovább szeretkezzék bűnbarlangodban? – tört ki felháborodva. – Miért vezetsz az orromnál fogva? Végre viszont akarom látni a pénzem! Ha nem adod el azonnal, elhozatom tőled, és Feng anyót bízom meg. De akkor nem lépheted át többé a házam küszöbét!

– Az egekre mondom, igazságtalan hozzám! – bizonygatta a vénasszony lelkesen. – Már két-három családnál is próbálkoztam, de egyik sem akart annyit adni, amennyit ön kér. Talán bizony a saját zsebemből fizessem meg a különbözetet, amikor én csak egy szegény közvetítő vagyok?

– Ezt nem kívánom! De miért hozta ma össze vőmurammal azt a kis ringyót, s miért hagyta, hogy kedvükre iganak és szeretkezzenek?

– Becsületemre mondom, csak visszahozta néhány kiváltásra váró elzálogosított holmimat, s én udvariasságból megkínáltam egy csésze teával. De ő hozzá sem nyúlt, annyira sietett. Nyomban elvágtatott. Az ön szolgálja, Laj-an, véletlenül épp akkor toppant be, amikor Csen úr nálam tartózkodott, önnek pedig bizonyára hazudott valamit.

– Vőmuramról, erről a vademberről mindent fel lehet tételezni – mormogta Holdasszony. Már rég visszavonulót fűjt, mert tudta, hogy a közvetítőnő kereplőjével hasztalan venné fel a versenyt.

– Jóságos úrnőm, hároméves gyereknek néz engem? Hogyan tűrhetnék meg a házamban ilyen illetlenséget? A menyem is ott volt, ő is tanúsíthatja, hogy nem történt semmi. Egyébként Csou folyami prefektus szeretné megszerezni és ágyasává tenni a kicsikét. Még nincsen utóda, s reméli, a lány majd megajándékozza egy gyerekkel. Már megnézte nálam, s mondhatom, el van ragadtatva tőle. Csak épp az árban nem sikerült még megegyeznünk ez ideig. Csak tizenkét unciát akar adni – hazudta szemtelenül. – De ha asszonyom ennyire siettetni a dolgot, elhatároztam, hogy tizenháromért odaadom. Eszerint önnek három unciát engednie kell. Végtére is nem holmi érintetlen szüzikéről van szó.

Így alkudoztak még egy ideig életre-halálra, de azután Holdasszony tizenhárom unciára mérsékelte az eredetileg megállapított árat. Pi anyó azzal az ígérettel búcsúzott, hogy most már egykettőre nyélbe üti az üzletet.

Már másnap gyaloghintóba ültette a szépen kicsinosított és gondosan felöltözött Tavaszszilvát, elvitte Csou folyami prefektus házába, és magában jót nevetve, zsebre vágta az ötven unciát, amit a vevő minden alkudozás nélkül kifizetett a fiatal, szemrevaló teremtésért. Pi anyó az összegből harminchét unciát egyszerűen zsebre vágott, míg a többit kötelességtudóan leszámolta Holdasszonynak.

– Ezt az unciát pedig mint örömpénzt adta nekem, meg is szolgáltam érte derekasan – szólott nagyot sóhajtva. – Ennyit keresek az egészen, semmi többet, mert hiszen öntől aligha remélhetek jutalékot.

Holdasszony megértette a halvány célzást, és kénytelen-kelletlen ő is lemért a mérlegen egy fél unciát. Így az öreg Pinek mindent egybevetve harminchét és fél uncia ütötte a markát, ami nem is volt megvetendő összeg!

Mióta a fiatal Csen látta, hogy Holdasszony minden lépését ellenőrzi, és végleg lehetlenné teszi számára az Aranylótusszal való találkozást, egyre elviselhetlenebbnek érezte az életet apósa házában. Nem bírta tovább a mellőzöttséget és a sérelmes bánásmódot, s csupán egyetlen vágy hajtotta: el innen minél hamarább! Jóllehet feleségét minduntalan azzal fenyegette, hogy elhagyja és elválik tőle, a fenyegetés ez ideig üres szó maradt, a döntő lépésre nem került sor. Végül is két, szinte egyidőben bekövetkezett esemény meghozta az elkerülhetetlen szakítást.

Meng Jü-lou a tizenegyedik hónap hetedik napján ünnepelte születésnapját. Jó szándéktól hajtva, néhány finomnál finomabb falatokkal megrakott tálat,

továbbá egy korsó bort küldött este az üzletbe a fiatal Csennek, hogy fogyassza el Fu úr társaságában. Holdasszony megróttá ezért Meng Jü-lout, mondván: vőmurem neveletlen fickó, nem érdemli meg az efféle kedveskedést. Mikor azután a fiatal Csen, aki ezen a napon éppen ivós hangulatban volt, még több bort kért, az Első kereken megtiltotta Meng Jü-lounak, hogy teljesítse a kívánságát. A fiatal Csen ezen módfelett felháborodott, és először is Laj-an szolgát hordta le keményen, aki üres kancsóval tért vissza:

– Te is kétszínű gazember vagy, benned sem bízhat meg az ember! Én vagyok a vő a házban, és joggal megkövetelhetem a tisztességes ellátást, ugyanúgy, mint az asszonyok itt. Tudom, te is másképp táncolnál, ha még élne az apósom. De minthogy már meghalt, az egész cseléd csürhe gondolkodása megváltozott, mind anyósom pártjára állt, és ellenem fordult. De én cseppet sem ijedek meg tőle!

– Kedves vőmurem, ön eltúlozza a dolgot – szólt közbe Fu úr, békéltetően.
– Változatlanul becsüli és tiszteli mindenki. Mit tehet róla Laj-an, hogy az Első nem engedélyez több bort? Megértem felháborodását, de legyen kissé óvatosabb a kijelentéseivel! A falaknak is fülük és szemük van. Úgy rémlik, ön hattized részben már elvesztette józanságát.

A fiatal Csen dühe egy szempillantás alatt irányt változtatott, és Fu úr ellen fordult.

– Ostoba fickó, még ha tele is ittam magam borral, akkor is maradt annyi eszem, hogy átlássak a cselszövésen! De várj csak, még a bíró széke elé állítatom ezeket a hamis nőszemélyeket! És akkor hasztalan várnak majd a kancellári palota közbenjárására! Nagyon tévednek, ha azt hiszik, büntetlenül elsikkaszthatják az arannyal és ezüsttel teli ládákat, melyeket annak idején magammal hoztam, és nagybátyám, Jang marsall tulajdonát képezik. Meglásd, mindenestül zár alá vétetem ezt az ócska putrit, az asszonyokat pedig nyilvánosan elárvereztetem! Nem, nem elégszem meg egyetlenegy hallal, az egész tavat felkavarom, hogy csak úgy csapkodnak majd a hullámok! Érvényesíteni akarom tulajdonjogomat, én akarok az úr lenni ebben a házban.

Fu úr növekvő elképedéssel hallgatta Csen locsogását.

– Ne vegye zokon, kedves vőmurem, de most már az az érzésem, tíz tized részben vesztette el józanságát. Hiszen tiszta badarság, amit itt összevissza

beszél.

A fiatal Csen dühös pillantást vetett rá.

– Átkozott, vén besúgó! Rajtad is már régen átlátok. Először alaposan megszedted magad, és dagadtra híztál apósom jóvoltából, most meg szeretnél segédkezet nyújtani az én kisemmizésemhez, és magadnak megkaparintani az üzletet... De várj csak, a te neved is belekerül a feljelentésbe!

Csen szavai nyomán a derék, de kissé félénk Fu úrnak nagyon is inába szállt a bátorsága. Másnap délelőtt valósággal fejvesztve szaladt Holdasszonyhoz, beszámolt neki vőmuras előző napi sötét fenyegetéseiről, s azonnali elbocsátását kérte.

– Elbocsátásról szó sem lehet, te maradsz továbbra is az üzletvezetőm – jelentette ki Holdasszony röviden és határozottan. – Rá se hederíts arra a sok zöldségre, amit az a félresikerült fickó összehordott. Egyáltalán nincs tudomásom azokról a kincsesládákról, melyeket, mint mondja, idemenekülésekor magával hozott. Legfeljebb feleségének néhány ékszeréről és ingóságáról lehet szó. Ami pedig azt a néhány száz unciát illeti, amit az édesapja vele adott, azzal elhunyt férjem, belátása szerint, szabadon rendelkezhetett, hogy elejét vegye a hatóságok esetleges akadékoskodásának. A fickó annak idején alig volt még tizenhét éves, afféle pelyhes tollú, sárga kiscsibe. Hála férjem jóságának, itt-tartózkodásának éveiben elsajátította az üzlet minden csínját-bínját, most pedig, hogy megnőttek a szárnyai, gyűlölettel és hálátlansággal viszonozza mindazt a szépet és jót, amiben része volt, és lábbal tiporja az erkölcs és gyermeki kegyelet égi törvényeit. Gyalázatos viselkedéséért az ég lesújt majd reá. Te azonban ne hagyd magad félrevezetni, és nyugodtan vezesd tovább az üzletet, csakúgy, mint eddig.

Néhány nappal később történt. A zálogházban nagy volt a forgalom, Fu úr és a fiatal Csen alig győzte a számos ügyfél elintézését; ekkor váratlanul megjelent Zsu-ji dajka, egy kanna teát hozott Fu úrnak. Bal karján Holdasszony kisfiát tartotta, aki a sok ember láttán megijedt, és panaszosan nyöszörögni, sírni kezdett.

– Nem hallgatsz el mindjárt, te haszontalan! – szólt a fiatal Csen, miközben ujjával megfenyegette a kisfiút, mire az valóban elhallgatott. Sikerétől eltelve, a fiatal Csen az álmélkodó ügyfelekhez fordult, és megjegyezte: – Látjátok, apjának egyetlen szavára elhallgat, ugyanis én vagyok az apja.

Csen természetesen tréfának szánta a megjegyzést, de a dajka másképp

értelmezte, és rosszállóan így szólt:

– Maga aztán szépeket mond az emberek előtt. Várjon csak, majd elmondom úrnőmnek.

– Csak merészed! Majd jól fenéken billentelek! – fenyegette meg Csen, és tréfából kétszer a dajka felé rúgott.

Zsu-ji azonban nem értette a tréfát, és dühösen Holdasszonyhoz rohant.

– Képzeld csak, vőmurem azt mondta az embereknek, ő a gyermek apja! – újságolta izgatottan.

Ezt már a jó Holdasszony is megsokallta, mert ő aztán igazán nem értette a tréfát. Őt, az erény példaképet, házasságtörőnek merészték nevezni az emberek előtt! Ez már igazán példátlan! S azon nyomban ájultan vágódott végig a földön. A megrémült Ékkövecske segélykiáltására az egész ház összecsődült: nagy lett a sürgés-forgás, mindenki segíteni akart az ájult asszonyon, egyszerre nyolc kéz is nyúlt utána, ráemelték az ágyra, és ajka közé erőszakolták a szokásos forró gyömbéroidatot. Amikor végre magához tért, hosszú ideig egyetlen szót sem bírt szólni a belső felindultságtól. Az asszonyok, miután még egyszer részletesen elmondatták a dajkával, hogy s mint történt az eset az üzletben, szép sorjában újból elmentek. Egyedül Szun Hszüe-o maradt Holdasszonynál. Úgy érezte, itt a kellő pillanat, hogy az Elsőt ráuszítsa régi ellenfelére, az Ötödikre.

– Azért olyan dühös a kölyök, mert nem engeded, hogy együtt legyen az Ötödikkel, továbbá mert kitted Csun-mej szűrét. Ütni akart egyet rajtad. A helyedben nem nagyon izgatnám magam, inkább cselekednék. Úgysem lesz nyugtod, míg meg nem szabadulsz ettől a terhes társaságtól. Csupán egyvalami megfontolandó: tekintettel kell lennünk Hszi-men lányára. De ő házassága révén már úgylis kivált a családi kötelekből. Senki sem kívánhatja tőled, hogy örök időkre jóltartsd pimasz férjével egyetemben. A fickót mindenekelőtt alaposan elnászpángoltatnám, azután kitenném az ajtón. Majd elhívatnám Vang anyót, vigye el újból az Ötödiket, és helyezze el valahol másutt. Ne sokat teketóriázz ezzel a nőszeméllyel, ezzel az örökös bajkeverővel! Közönséges trágyalé, nem ér többet az emberi piszoknál. El vele! Mi keresnivalója van még ebben a házban?

Holdasszony helyeslően bólintott, és tüzetesen megtanácskozták a következő lépéseket. Mindjárt másnap hozzáláttak a terv megvalósításához. Üzleti megbeszélések ürügyén becsalták a fiatal Csent Holdasszony

lakosztályába. Még alig lépett a szobába, az Első megparancsolta, hogy térdeljen le.

– Beismered vétkeidet? – kérdezte az Első minden kertelés nélkül.

S amikor a dacos Csen vonakodott bevallani hibáját, s ráadásul még ártatlan képet is vágott, Holdasszony intésére a függönyök mögül hét-nyolc izmos lánycesléd és szolgál asszony rohant elő. Körülvették Csent, kisebb-nagyobb furkósbotokkal nekiestek, és jól elagyabugyálták. A megtámadott fiatalember már a földön hevert, amikor szorultságában hirtelen mentő ötlete támadt. Így szólt magában: „Ám legyen, furkó furkó ellen.” Ezzel gyorsan letolta a nadrágját, és az asszonyok előtt szemtelenül elővette a sajátját. Az elszörnyülkődtető látványra az asszony nép hanyatt-homlok szétszaladt, s a függöny mögött a szomszédos lakosztályba menekült. Maga Holdasszony is csak nehezen őrizte meg komolyságát, és kis híján elnevette magát. Épp annyi ideje maradt, hogy felháborodottan Csen fejéhez vágja: „Te szégyentelen teknősbékafi!”, mire a fiatalember valahogy feltápáskodott, és szó nélkül kisurrant az ajtón.

„Ez volt aztán a jó ötlet! – gondolta magában. – Különben alaposan ellátták volna a bajomat.”

Holdasszony utánaszalasztotta Laj-an szolgát, megüzente vele, zárja le azonnal a könyveket, s az üzletet adja át Fu úrnak. Csen előtt immár világossá vált, hogy nincs helye többé a házban. Összecsomagolta holmiját, és még ugyanazon a napon búcsú nélkül átköltözött Csang bácsiékhoz a szülői házba.

Miután Holdasszony ily módon szerencsésen megszabadult a számára oly terhes vőtől, a legközelebbi napok egyikén elküldte Taj A-ert Vang anyóhoz, aki időközben eladta a teaházat. Fia, aki nemrégiben tért vissza a Huaj menti tartományokból, útközben összeszedett vagy száz unciát, a csinos összegből két szamarat vásárolt, s az udvarban malmot rendezett be anyjának: a malomkövet a szamarak hajtották. Ez a kis üzem sokkal többet jövedelmezett, mint a teaház.

– Már rég volt szerencsém – üdvözölte Vang anyó Taj A-ert. – Bizonyára Ötödik úrnád megbízásából jössz. Talán bizony valami szívésséget vár tőlem, mondhatnám, támogatást?

– Szó sincs róla, az Első megbízásából jövök. Azt kívánja, hogy vegye újból magához az Ötödiket, és közvetítse ki valakinek. Ugyanis viszonya volt

a fiatalúrral!

– Jóságos ég, ez aztán szép kis história! Mindjárt gondoltam, hogy nem sokáig bírja ki férfi nélkül. Annak idején, még Hszi-men Csing úr életében, meglátogattam egyszer Hou Csiu körzeti előljáró ügyében: mondhatom, olyan büszke volt, hogy alig akart megismerni. Mindössze egy csésze híg teával kínált, és még csak egy törött varrótűt sem ajándékozott nekem. S lám, most vége a ragyogásnak!

– Nemigen fért meg az Elsővel, s nemegyszer kínos jelenetre szolgáltatott okot. Még csak nemrégiben zajlott le egy újabb izgalmas összetűzés kettőjük között, mely kis híján az Első életébe került. Asszonyom szeretne végre békességben élni: vőmuramnak máris kitette a szűrét. Most szeretne végre az Ötödiktől is megszabadulni, kéri magát, jöjjön el érte mielőbb.

– Akkoriban annak rendje és módja szerint vonult be Hszi-men úr házába. Nem kerülhető el tehát, hogy az elvonulása is méltó keretek között történjék, bocsássanak gyaloghintót a rendelkezésére, és adják ki minden vagyonát.

– Nem hiszem, hogy az Elsőnek bármi ellenvetése lenne. Legjobb, ha a részleteket vele magával beszéli meg.

Egyszóval Vang anyó felszedelőzködött, és Taj A-errel együtt elment Holdasszonyhoz. Az részletesen még egyszer kifejtette, milyen okok készítették elhatározására.

– Nekem teljesen mindegy, Vang anyó, kiközvetíted-e egy másik férfinak, vagy a sorsára bízod. Megértheted, hogy férjem halála jelentős költségekkel és veszteségekkel járt. Szerényebb alapokra kell helyeznem a háztartásomat, ezután már nem etethetek ennyi száját. Ami a közvetítői költségeket illeti, azokat természetesen megtérítem. Legfeljebb eggyel kevesebbszer imádkoztatok férjem lelki üdvéért.

Vang anyó, aki előnyös üzletet szimatolt, vonakodás nélkül beleegyezett Holdasszony ajánlatába.

– Bízhat bennem. Tudom, nem a pénz miatt teszi, csak meg akarja tisztítani házát a szennytől. Egyébként a mai nap a kalendárium szerint is szerencsés. Akár mindjárt elvihetem. De volna még valami. Aranylótusz annak idején gyaloghintón vonult be és teli ládával. Feltételezem, ön ugyanígy bocsátja útjára?

– A láda ellen semmi kifogásom, de a gyaloghintót nem engedélyezem –

jelentette ki Holdasszony kereken. Ékkövecske azonban védelmébe vette Aranylótuszt.

– Jó úrnőm, kérem, ne hagyja, hogy hangulatok befolyásolják – mondotta.
– Gondoljon a ház jó hírnévére! Mit szólnának a szomszédok? Gúnyolódtnának, és a nyakukat nyújtogatnák, ha Ötödik úrnőm gyalogszerrel indulna útnak!

Holdasszony erre már nem tudott mit válaszolni. Behívták hát Aranylótuszt, és közölték vele a döntést. Az Ötödik tulajdonképpen örült a dolgok ilyen alakulásának, mert mióta Csun-mej és a fiatal Csen elkerült a házból, egyre vigasztalanabbnak és elviselhetetlenebbnek érezte az életet. De hogy előnyösebb elvonulási feltételeket biztosítson magának, úgy tett, mintha szörnyű igazságtalanság történe vele. Az évek során Hszi-men Csing gazdagon megajándékozta ruhákkal és ékszerekkel, és ez a sok holmi már nem is fért volna el egyetlen ládában.

– Tulajdonképpen mit követtem el, hogy se szó, se beszéd, egyszerűen kidobtok? – kérdezte dacosan.

– Drága asszonykám, ne adja az ártatlant! – igyekezett a lelkére beszélni Vang anyó. – Ha több kígyó tanyázik egyazon veremben, jól megismerik egymást. Ahol fa áll, ott árnyék is van. Ahol az emberek viselkedésén a legkisebb rés támad, máris ott terem a szóbeszéd kék dongólegye, és lerakja petéit. Végére is a szerelmi viszony nem holmi megszokott valami, mint, teszem azt, az evés meg ivás. Nem, itt nincs helye a sok beszédnek. A házban mindenki pontosan tud mindent. De vigasztalódják, a legszebb ünnepi lakoma is véget ér egyszer. Most pedig legyen okos, és készüljön fel az indulásra!

Aranylótusz Holdasszonyhoz fordult:

– Tulajdonképpen helytelen, hogy hitelt adsz a komornák és szolgák pletykájának, s engem, aki éveken át testvéri egyetértésben éltem veled, így hidegen és szívtelenül kitalasz. De mit tehetek, meghajtom fejem az erősebb előtt, csak nehogy az visszaéljen az erejével. Ha már valaki mindenáron meg akarja ütni embertársát, nem kell feltétlenül az arcába vágnia. Ha mindenképpen mennem kell, legalább méltó keretek között mehessek.

Holdasszony értett a szóból, hozzájárult a gyaloghintóhoz, egy második ládát is engedélyezett, továbbá hogy elvigye fiókos öltözőasztalkáját. Maga is

átment Aranylótusz pavilonjába, és kikereste vele az ékszereket, fehérneműt, cipőket és azt a négy ruhát, amelyeket magával vihetett. Miután becsomagolták a két ládát, és Aranylótusz is felkészült az indulásra, Holdasszony Őszirózsával lezáratta a pavilont, s a kulcsokat magához vette.

Aranylótusz elkészönt Holdasszonytól, sírva meghajolt Hszi-men Csing lélektáblája előtt, továbbá búcsút vett Meng Jü-loutól, akitől bizony nehezeze esett az elválás, mert övele mindig jól megfért, jó nővéri viszony fűzte őket egymáshoz. Meng Jü-lou is sajnálta, hogy Aranylótusz elmegy. Titokban még két arany díszcsattal, egy hosszú, világoskék atlaszszoknyával meg egy rövid piros kabátkával ajándékozta meg.

– Kívánom, hogy újból férjhez menj, és valóban boldogan élj – mondotta búcsúzól. – S ha új otthonra találsz, tudasd velem, hogy meglátogathassalak. A jövőben is ápolni fogjuk jó nővéri kapcsolatunkat.

A ház lakói közül mindössze Meng Jü-lou és Ékkövecske kísérte ki Aranylótuszt a kapuhoz. Ékkövecske is nehezen vált meg az életvidám Ötödiktől, és ragaszkodásának bizonyítékául még gyorsan két arany hajtút csúsztatott oda neki a kapuhoz vezető úton.

– Köszönöm, nővérem, mégis érző emberi szív lakozik benned – mondta Aranylótusz meghatottan. Majd beszállt a gyaloghintóba. Mögöttük a Vang anyó által szerzett néhány kuli haladt, a két ládát meg az öltözőasztalkát cipelve.

Vang anyónál Aranylótusz külön szobát kapott, csak éjszaka aludt együtt az öregasszonnyal. Azzal töltötte az időt, hogy mint azelőtt is, vagy az ajtófüggöny alatt álldogált csinosan megfésülködve, felcicomázva, s az arra haladókat leste, vagy benn a szobájában üldögélt, s meg-megpengette a pi-pa húrjait, sőt néhanapján, amikor Vang anyó elment hazulról, kártyázgatott és egy-egy sakkpartit játszott annak fiával, Vang Csaóval. Szereleméhségében hamarosan összebarátkozott a jóképű fiatalemberrel, s éjnek idején, amikor az öregasszony mélyen aludt, gyakran beosont a fiú hálószobájába, hogy melléje bújva, kárpótolja magát az utóbbi hónapok nélkülözése miatt.

Egy szép napon valahogy a fiatal Csennek fülébe jutott, hogy Aranylótusz már nem lakik a Hszi-men házban, hanem Vang anyónál talált szállást, hogy ott várja be a kedvező alkalmat egy újabb házasságra. Nyomban felkerekedett, és elindult az öregasszonyhoz. Előrelátóan két füzér rézpenzt csavart zekéje alá, a derekára. A vénasszony, aki éppen a számárgombócokat

takarította el a kapu elől, kérésére bebocsátotta.

– Mit parancsol az uraság?

– Önnél lakik a született Pan leány a Hszi-men házból? – kezdte Csen.

– Szabad kérdezni, kihez van szerencsém?

– Én a hölgy öccse vagyok.

Az öregasszony tüzetesen szemügyre vette, tetőtől talpig.

– Öccse? Nincs tudomásom róla, hogy valaha is lett volna öccse. Mondja csak meg bátran, fiatalember, hogy maga Hszi-men Csing lányának a férje. De azt már előljáróban megmondhatom, nem engedem ki olyan egykönnyen a legyecskét a markomból.

– Itt van, fogadja el ezt egyelőre, tekintse előlegnek, s tegye lehetővé, hogy beszéljek vele. Később még többet is kap.

– Hé, mit képzelsz! – alkudozott az öregasszony. – Hszi-men úr első felesége szigorúan megtiltotta, hogy bárkit is beengedjek hozzá. De ha mindenáron látni akarja, minden egyes találkozás öt uncia! Ha meg feleségül akarja venni, száz uncia! Ebben nem foglaltatik benne az én tíz uncia jutalékom. Ezek az én szilárd, megmásíthatatlan feltételeim. E néhány nyomorúságos rézpénzzel még egy pocsolya vizét sem kavarja fel.

Ilyen makacsságra a fiatal Csen nem számított. Minthogy több készpénz nem volt nála, kivett a hajából két, összesen öt uncia súlyú aranyfejű ezüst díszcsatot, és a rézpénzek mellé tette. Azután térdre borult a vénasszony előtt, átölelte a lábát, és panaszos hangon kotkodácsolni kezdett, akár egy tyúk, melynek nyakán a kés:

– Drága Vang anyó, érje be egyelőre ennyivel! Később még egy ezüstrrel is megtoldom, higgye el! Bízson bennem! Csak most az egyszer engedje meg, hogy néhány szót váltsak vele. Okvetlenül látnom kell, beszélnem kell vele.

A vénasszony végre meglágyult, eltette a díszcsatokat meg a két füzér rézpénzt, majd bevezette Cseng Aranylótusz szobájába. A férfi beléptekor az asszony letette a pi-pát, amelyet az imént még játszadozva pengetett, felemelkedett a kang-ról, és lassan néhány lépést tett a jövevény felé.

– Te aztán megéred a pénzed! – kezdte szemrehányóan. – Otthagynál védtelenül az országút kellős közepén! Miattad kell mindezt elszenvednem! Miért nem kerestél meg egyetlenegyszer sem? – mondotta, majd heves

zokogásban tört ki.

– Hiszen tudod, szeretett nővérem, hogy érted akár darabokra tépetem magam – bizonygatta. – De hol is kerestelek volna? Még csak tegnap tudtam meg Pi anyótól, egészen véletlenül, hogy mi történt, s lám, máris itt vagyok, hogy megbeszéljem veled jövő sorsunkat. Semmiképpen nem tudok megválni tőled, eltökéltem, hogy feleségül veszek. De hogyan? Tervem a következő: feleségemnek egyszerűen elküldöm a válólevelet, és visszakövetelem a kincsesládákat, melyeket annak idején magammal vittem apósom házába. Tele voltak színarany és színezüst rudakkal, melyeket nagybátyám, Jang marsall, tett félre nyugdíjaztatása idejére. Amennyiben Holdasszony megtagadja a vagyon kiszolgáltatását, elutazom Kajfengfuba, és személyesen adom elő az ügyet Caj kancellárnak.

Mint nagybátyám egykori jó barátja, kétségtelenül hozzásegít majd jogos tulajdonom visszaszerzéséhez, s az az átkozott Holdasszony keserűen meglakol makacsságáért. Mindezek megtörténte után gyaloghintót menesztek érted, s másik néven, új feleségemként házamba vezetlek, s azután már nem választhat el minket semmi egymástól. Mi a véleményed?

– S a száz unciát is előteremtéd, amit Vang anyó kér értem vételár fejében?

– Nos, ami az árat illeti, adja ő még alább is – vélte Csen.

A kapzsi vénasszonynak azonban esze ágában sem volt alább adni. Sietve Csen szavába vágott:

– Anyósa nyomatékosan megmondta nekem, hogy Hszi-men úr annyi pénzt pazarolt el életében az Ötödikre, hogy abból akár életnagyságú ezüstsobrot lehetne önteni. Egyszóval Holdasszony ragaszkodik a száz unciához, egyetlen rézdarabot sem enged belőle.

– Drága Vang anyó, ne legyen már ilyen kérlelhetetlen – könyörgött Csen.
– Érje be ötven-hatvan unciával, hiszen a boldogságunkról van szó!

– Ennyi szóba sem jöhet, de még nyolcvan sem – makacskodott Vang anyó. – Azóta már egy hucsoui selyemkereskedőt is elutasítottam, pedig az hetvenet kínált. S legutóbb az új körzeti bíró, a fiatal Csang úr a Fő utcából, két titkárt küldött hozzám, hogy megállapodjunk: ő nyolcvanat ajánlott. Már a pénzt is elhozták magukkal. De én elutasítottam az ajánlatát. Pedig hát ezek mind komoly ügyfelek. Ön viszont csupán egy nyegle ficsúr, akinek nincs semmije, s üres szólalomokkal akarja kitörölni a szememet: ön egyáltalán nem

jöhet számításba, kár is próbálkoznia.

S ezzel már kiperdült az ajtón, egyenesen az utcára, s hangosan elkezdett kiabálni, hogy a szomszédok is meghallják:

– Hé, emberek, hallottatok már olyat, hogy valaki feleségül akarja venni a saját anyósát? És egy ilyen alak még bemerészkedik hozzám, és telebüdösíti az én tisztességes szobámat!

A fiatal Csen rémülten utánaaszaladt, és minden erejét összeszedve, bevonszolta a szobába. Odabent térdre borult előtte, és könnyörögve kérte:

– Drága Vang anyó, az isten szerelmére, csak ne csapjon botrányt, nagyon kérem! Hiszen mindenben egyetérték, megfizetem a kért száz unciát. Csak egy kicsit legyen még türelemmel. Mindjárt holnap elutazom apámhoz a keleti fővárosba, és mindenképpen megszerzem a pénzt.

– De jó lesz sietned, különben mire visszaérsz, már másé vagyok! – jelentette ki Aranylótusz.

– Bízzál bennem! Éjjel-nappal nyeregben leszek, nem pihenek meg egy pillanatra sem. Legkésőbb egy fél hónap múlva, sőt talán már tíz napon belül visszaérek.

– Aki először adja be a rizst, elsőnek jelentkezhet a vacsoráért, ez az én elvem – jegyezte meg az öregasszony szárazon. – Aztán a tíz uncia jutalékról se feledkezzék meg! Szeretném, ha már eleve tiszta vizet öntenénk a pohárba.

– Tudom, tudom – biztosította Csen. Gyorsan elbúcsúzott, és hazarohant, hogy azon nyomban hozzálasson az úti előkészületekhez. Már másnap kora hajnalban útnak indult egy szolga kíséretében a keleti fővárosba.

Aranylótusz sorsa ily módon továbbra is függőben maradt, míg szobalánya, Csun-mej, akit, mint említettük, Csou folyami prefektus fogadott ágyasává, pompásan beleilleszkedett az új helyzetbe. Csou úr már kezdettől fogva el volt ragadtatva a lánytól, és az átköltözés után három éjszakát töltött annak kamrájában, ami arra engedett következtetni, hogy meg volt elégedve választásával. Három helyiséget bocsátott rendelkezésére házának nyugati szárnyában, továbbá két szobalányt, s gondja volt rá, hogy sem ételben, sem ruhában ne legyen hiánya. Minthogy meddő feleségét egy szembetegség a szobához láncolta, s mindezen felül maradéktalanul Buddhának szentelte életét, és a háztartást teljesen elhanyagolta, a keleti szárnyban lakó Második pedig nemrégiben egy leánygyermeknek adott életet, az összes kulcsokat és a

háztartás vezetését Csun-mejre bízta, úgy, hogy lényegében nem is a Harmadik, hanem az Első szerepét töltötte be.

Egy szép napon Pi házasságközvetítő meglátogatta Csun-mejt, aki tőle tudta meg, hogy Holdasszony már egykori úrnőjét, Aranylótuszt is kitette a házból, s az most Vang anyónál várja teljes bizonytalanságban, mit hoz a jövő. Ekkor Csun-mej, az egykori úrnője utáni vágyakozástól és a résztvétől elérzékenyülve, könnybe lábadt szemmel így szólt férjéhez:

– Éveken át őszinte, meghitt viszonyban éltünk Aranylótusszal, egyaránt osztoztunk örömben, bánatban. Ha olykor haragra gerjedt is, soha nem bántott meg egyetlen szóval sem. Mindenkor úgy bánt velem, mint édestestvérevel. Jóformán elválaszthatatlanok voltunk. Nem vennéd magadhoz? Akkor újból összekerülnénk, és boldogan élnénk egymással.

Részletesen leírta Aranylótusz bájait és csábjait; jelenleg harminckét éves, a sárkány órájában született, szinte páratlanul okos és művelt, mesterien pengeti a pi-pá-t, s forgatja az ecsetet, nagyszerű ismerője mind a költők, mind a filozófusok műveinek.

– Szívesen átengedem neki rangomat, ha netán házadba fogadnád, legyen ő a Harmadik, én megelégszem a Negyedik helyével – fejezte be lelkes érvelését.

Szavai meg is tették a kívánt hatást. Csou úr néhány kisebb ajándékkal menten elküldte két bizalmas szolgáját Vang anyóhoz, utasítván, hogy amennyiben meggyőződnek Csun-mej állításainak igazáról, kezdjenek tárgyalást Aranylótusz megvételéről. A szolgák megbizonyosodtak, hogy Csun-mej nem túlzott, ezért tárgyalni kezdtek Vang anyóval. Gazdájuk felhatalmazta őket, hogy nyolcvan unciáig elmehetnek, de Vang anyó kötötte az ebet a karóhoz, s ragaszkodott ahhoz a száz unciához, melyet állítólag Holdasszony követelt. Hosszas huzavona után egyelőre megszakadt a tárgyalás, s a két küldött dolgavégezetlen tért haza gazdájához.

Szolgái csábító leírása hallatán Csou úr további öt unciával toldotta meg az engedélyezett nyolcvanát, mire a küldöttek újból felkeresték Vang anyót. De az megint csak állítólagos megbízójának határozott utasításával takarózott, és semmi áron nem adta alább száz unciánál.

Nagylelkűen kijelentette azonban: a legrosszabb esetben lemond saját jutalékáról. Minthogy ez a tárgyalás is eredménytelenül végződött, Csou úr egyelőre nem akart további lépéseket tenni. De az elkövetkező két napon

mégis meglágyult, és harmadszor is elküldte embereit. Ez alkalommal hárman mentek, minthogy Csou úr erősítésként udvarmesterét is melléjük adta. Ez alkalommal kilencven unciát vittek magukkal egy bőrtáskába gondosan becsomagolva. De a kapzsi vénasszony továbbra is hajthatatlan maradt.

– Mit akartok tulajdonképpen? Igazán nem szorulok rá a ti kilencven unciátokra! – jelentette ki nagyképpően. – Másokkal is tárgyalok, minden nehézség nélkül eladhatom Csang körzeti bírónak.

Ekkor az udvarmester elvesztette a türelmét:

– Ide figyelj, te banya! Hiszen maga vagy a testet öltött háromlábú pénznyelő varangy! Azt hiszed, rád vagyunk utalva, és máshol nem találunk megfelelő asszonyt? Ha az új asszonyka nem könyörögne annyira gazdánknak, sosem jutott volna eszébe ennyi pénzt adni az általad kínált nőért. De most már elég volt!

Megparancsolta a két szolgának, csomagolják be ismét az ezüstrudakat, amelyeket az imént már kiraktak az asztalra, és kihúzta őket az ajtón.

– Csak jól vigyázz, nehogy a gazdám holnap becsukasson, és megismertessen az ujjszorítóval! – kiáltott vissza elmentében az udvarmester fenyegetően.

Vang anyó egy szót sem szólt, hagyta, hogy elmenjenek. Az ő szeme előtt a fiatal Csentől remélt tíz uncia többlet lebegett. Biztos volt a dolgában.

Emberei beszámolóját hallván, a folyami prefektus így szólt dühösen:

– Mit bánom én, adjátok meg neki a százat! Holnap menjete oda még egyszer, és a gyaloghintót is vigyétek mindjárt magatokkal.

Végre nyugalmat akart, torkig volt Csun-mej örökös könyörgésével.

– De mi lesz, ha leszámoljuk neki az asztalra a százat, és a kapzsi nőszemély újabb követelésekkel áll elő, és öt uncia jutalékot is kér? – vetette ellen az udvarmester mérgesen. – Javaslom, tartsuk néhány napig bizonytalanságban, vessük tömlöcbe, és puhítsuk meg az ujjszorítóval.

De már hiábavaló volt minden tervezgetés, mert Aranylótusz és Vang anyó sorsa időközben beteljesedett.

Egy szép napon Vu Szung visszatért a száműzetésből. Hála egy általános amnesztiának, ő is kiszabadult, elfoglalta régi állását; újból a csinghohszieni

körzet jamenének őrségparancsnoka lett. Beköltözött elhunyt bátyjának kis Báborkó utcai házába, s hogy legyen, aki a háztartást vezeti, magához vette unokahúgát, az immár tizenhét esztendőes Jing-ert. Amikor elment érte szomszédaihoz, Jaóékhoz, akiknek annak idején indulás előtt a gondjaira bízta, szó esett a városban történt legújabb eseményekről: megtudta, hogy ellensége, Hszi-men Csing, időközben meghalt, sógornője, Aranylótusz pedig Vang anyónál lakik, és hamarosan újból férjhez megy. A hír hallatán Vu Szungban magasra csapott a régi harag lángja, és elhatározta, hogy végre megvalósítja eddig kivihetetlen régi tervét: megbosszulja magát.

Másnap gondosan felöltözött, és elindult Vang anyóhoz. Aranylótusz, aki szokásához híven most is az ajtót beárnyékoló tető alatt álldogált, nyomban felismerte sógorát, s midőn az nevéen szólította, ijedten bemenekült a szobájába. Az őrsparancsnok illedelmesen van-fu-val köszöntötte Vang anyót, aki kint az udvarban éppen lisztet lapátolt nagy szorgalmasan a taposómalomnál. Felszólítására követte őt a lakószobába.

– Nahát, végre újból szerencsésen hazaérkezett, őrsparancsnok úr – kezdte a vénasszony a beszélgetést kissé zavartan. Nem érezte valami jól magát a bőrében.

– Igen, kegyelemben részesültem, néhány nappal ezelőtt érkeztem haza. Meg szeretném köszönni, hogy volt oly kedves és távollétemben vigyázott egy kicsit a lakásra.

Vang anyó megkönnyebbülten fellélegzett.

– Ejnye, de kikupálódott! Sokkal tekintélyesebb és testesebb lett! Hát még a szakáll milyen jól áll önnek! – mondta hízelegve. – Meg kell hagyni, a modora is finomabb, csiszoltabb lett.

Hellyel kínálta, s egy csésze teát tett eléje.

Kis szünet után Vu Szung így kezdte:

– Még egy másik oka is volna jövetelemnek. Úgy hallom, Hszi-men Csing úr közben meghalt, sógornőm pedig elment a házából, s most itt lakik magánál. Azt beszélnek, újból férjhez megy. Lenne olyan kedves megkérdezni tőle, nem jönne-e hozzám feleségül? Nem szeretném ugyanis, ha unokahúgom, Jing-er, továbbra is anyátlan árvaként élne. Eladósorba került, örülnék, ha sógornőm kis ideig még nevelgetné, és azután jól férjhez adná. No meg azért sem szeretnék kettesben egy fedél alatt élni azzal a fiatal

teremtéssel, nehogy szájukra vegyenek az emberek.

Vang anyó kis ideig gondolkodott.

– Valóban nálam lakik. Csak nem tudom, nem kötelezte-e el magát időközben. Mindenesetre megkérdezem tőle, mit szól az ön ajánlatához.

– Köszönöm.

A szomszédban hallgatózó Aranylótusz minden egyes szót hallott. A jó megjelenésű sógor iránti érzelmei tulajdonképpen nem változtak, s váratlan megjelenésére újból hevesen fellobbantak. Ez aztán a férfi, nem afféle tutyimutyi, mint az a kényeskedő, taknyos Csen. „Tehát a sors mégiscsak egymásnak szánt minket!” – ujjongott magában, s be sem várva Vang anyó hívását, arcán csábos mosollyal sógora elé lépett, s tisztán csengő van-fu-jába beleadta dallamos hangjának minden melegségét.

– Boldog örömmel teljesítem kérését, sógor, és hűségesen gondját viselem Jing-ernek – kezdte minden átmenet nélkül.

– De volna még valami – káromgott közbe Vang anyó kijózanító hangon. – Hszi-men úr első felesége nem adja öt olcsóbban száz unciánál.

– Miért kér ilyen sokat? – kérdezte Vu Szung.

– Azt mondta, Hszi-men úr annyi pénzt pazarolt rá, hogy abból akár életnagyságú ezüstsobrot önthetne az ember. Így bizonyos kártalanításra tart igényt.

– Rendben van, megfizetem a száz unciát, ezenfelül az öt uncia jutalékot is hálám bizonyítékául.

A vénasszony arcára megelégedett, széles vigyor ült ki.

– Meg kell hagyni, ön valóban tudja, mi illik. Az idegenben eltöltött néhány év alatt igazi gavallér vált magából.

Aranylótusz mindjárt kisietett a konyhába, s örömeben különösen finom, dinnyemag-eszenciával ízesített teát főzött a vendégnek.

– Volt már három-négy másik igénylő is, valamennyien nagy és előkelő családok fiai – magyarázta Vang anyó fontoskodva látogatójának. – Tanácsolom, fizesse ki mielőbb a vételárat, mert tudja, én azt az elvet vallom: aki előbb adja be a rizst, elsőnek jelentkezhetsz a vacsoráért. Valószínűleg nem szeretné, ha kisiklana a kezei közül.

– Ó, igen, kedves sógorom, ha valóban feleségül akar venni, ne vesztegesse az időt! – unszolta a férfit Aranylótusz is.

– Ne aggódjék, sógorasszony. Holnap rendezem az anyagiakat, este pedig hazaviszem.

Vang anyó gyanakodott, hogyan teremtheti elő az egyszerű örparancsnok a tekintélyes száz unciát, és Vu Szung kijelentését üres fecsegésnek vélte. De az másnap délután valóban újból megjelent, és teljes lelki nyugalommal kirakta az asztalra a megállapodás szerinti összeget. Egy bőrből készült jókora erszényből szedte elő, melyet mengcsoui táborparancsnoka bízott rá még elutazása előtt a Nagy Falnál, azzal, hogy adja át egyik ismerősének.

Mily jóleső látvány volt Vang anyónak a halomnyi csillogó-villogó ezüst! Szép sorjában áhítatosan lemérte a mérlegen a rudakat, s meggyőződött róla, hogy még csak egy morzsa sem hiányzik a megállapodás szerinti összegből.

– Ezt nevezem pontos és kifogástalan lebonyolításnak! – mondta meglepődötten, miközben alázatosan meghajolt a férfi előtt.

– De most már szeretném hazavinni a sógornőmet –válaszolta Vu Szung nyugodtan.

– Miért oly sürgős? Hiszen ráér még estig! Szeretném előbb leadni a pénzt megbízómnak, azután átviszem Aranylótuszt. Addig készüljön fel szépen a fogadására! Egy ilyen fontos eseménynél be kell tartani az illő formákat.

Vu Szung színlelt egykedvűséggel beleegyezett, majd elköszönt. Amikor az örparancsnok kívül volt az ajtón, Vang anyó gondolkodni kezdett: az Elsőnek mindenekelőtt az volt a fontos, hogy megszabaduljon háza egyik nemkívánatos lakójától, az árat nem kötötte ki pontosan. Bizonyára megelégszik húsz unciával is. Ezzel elindult a Hszi-men házba. Holdasszony valóban beérte húsz unciával. Örült, hogy ezzel lezárult az ügy.

– De ugyan ki az illető? – szerette volna még tudni.

– Ha mégoly széles kanyarokat ír is le a nyulacska, végül csak visszatér a régi fészekbe. Szó, ami szó, megint a régi fazékból fog kanalizni, ugyanis sógorához, Vu Szunghoz megy feleségül.

– Nyugtával dicsérd a napot! – jegyezte meg Holdasszony Meng Jü-lounak, rosszat sejtve.

Hazaérve, Vang anyó átvitette fiával Aranylótusz két ládáját, valamint az

öltözőasztalkát, majd estefelé karon fogta a boldogság vörös színébe öltözött, felcicomázott Aranylótuszt, és átvezette az új otthon küszöbén. Vu Szung a gyertyákkal ünnepélyesen kivilágított hátsó erkélyes szobába vezette a jövevényeket. A két asszony elcsodálkozott: amott a középső fal előtt, szemben a bejárattal, egy füstölőasztalkán megpillantották a halott Vu Tának gyertyák között felállított, komor, ünnepélyes hangulatot árasztó lélektábláját. Önkéntelenül is valami rossz érzés fogta el őket. Mintha megannyi láthatatlan kéz kapaszkodott volna a hajukba, mintha mellüket vaskapcsok szorították volna össze.

Közben Vu Szung intésére Jing-er becsukta és bereteszelte a kaput. Vang anyó, akinek mindez nem került el a figyelmét, rosszat sejtve nyomban menni akart. De Vu Szung visszatartotta.

– De Vang anyó, csak nem utasítja vissza, hogy egy pohárka bort igyon velünk a menyegző öröme? – szólt kedélyesen nevetve.

Mit volt mit tenni, Vang anyó helyet foglalt a terített asztalnál, s ő is vett a tálakból, melyeket Jing-er felhordott. Növekvő nyugtalansággal figyelte, hogy Vu Szung, anélkül, hogy vendégeivel törődne, vagy koccintana velük, szótlánul hajtja fel egyik pohár bort a másik után.

– De most már igazán menni szeretnék – mondotta Vang anyó, miután az illendőség kedvéért kis ideig együtt evett, ivott velük. – A fiatalok bizonyára szeretnének magukra maradni.

– Ostobaság, öreganyám, itt maradsz! – hangzott Vu Szung dörmögő válasza. – Volna még egy-két szavam hozzád!

Egyidejűleg az öregasszony halk, fémes suhogásra lett figyelmes, s az örparancsnok egy két láb hosszú, villogó kést rántott elő a zekéje alól, és vérben forgó szemét ijesztően az öregasszonyra szegezve, fenyegetően így folytatta:

– Ne játszd az ártatlant, nem vagy te holmi ábrándos leányka! Régi mondás: nincsen adósság hitelező nélkül, s a gyűlöletnek is mindig megvan a maga jó oka! A te lelkesen szárad testvérem halála!

– Már későre jár az idő, örparancsnok úr, s magának fejébe szállt a bor, jobb volna, ha ilyen állapotban nem hadonászna azzal a veszélyes szerszámmal.

– Fogd be a szád! Előbb leszámolok azzal a másikkal, azután te kerülsz

sorra, te vén disznó! Egy tapodtat ne mozdulj a helyedről, különben...

S a nyomaték kedvéért, közvetlen a vénasszony szeme előtt, megvillogtatta a fényes pengét. Azután Aranylótuszhoz fordult:

– Ide hallgass, te asszonyállat! Hogy is halt meg annak idején a bátyám? Ha igazat mondasz, nem bántalak.

De Aranylótusz, mint általában, valahányszor kétségbeejtő helyzetbe került, ez alkalommal is hazugsághoz folyamodott.

– Bátyád szívgyengeségben halt meg. Többet nem mondhatok. Nekem semmi közöm nem volt a halálához – válaszolta nyugodtan.

Vu Szung dühösen az asztallapba vágta a kését, mely reszketve megállt. Azután baljával megmarkolta az asszony haját, jobbával pedig mellen ragadta, feldühödve rázta, egyre csak rázta, miközben az útjában álló asztalt egyetlen rúgással felborította, úgyhogy a tányérok, tálak és poharak a földre gurultak, s hangos csörömpöléssel száz darabra törtek.

Vang anyó kihasználta a kedvező pillanatot, felugrott, és megpróbált kiszökni a kapun. De az be volt zárva. Akkorra már Vu Szung néhány hatalmas ugrással mellette termett. Lenyomta a földre, derékszíjával hátrakötötte a két kezét, majd a szíj végét az asszony bokájához erősítette: Vang anyó úgy kuporgott a földön, mint egy majom, mely hátratartott kézzel bükkmakkot szedeget; moccanni sem bírt.

– Engedjen el, őrparancsnok úr! – rikácsolta kétségbeesetten. – Mi közöm a maga sógornőjének ügyeihez? Ártatlan vagyok!

– Fogd be a szád, vén disznó! Tudok mindent. A tagadás nem segít. Várj csak, te is mindjárt sorra kerülsz. Csak előbb elintézem a másikat.

Felkapta, s mint egy rongybatyut, átvitte a lakószobába, ahol ledobta testvérének lélektáblája előtt. Majd felemelte a földről a kést, és újból Aranylótuszhoz fordult, aki félve egy sarokba húzódott.

– Kíméljen, sógorom! Mindent bevallok! – könyörgött. Vu Szung megragadta az asszonyt, a lélektábla elé lódította, és ráparancsolt, hogy térdeljen le.

– Most pedig gyerünk a beszédvel! – förmedt rá nyersen.

A rémülettől megdermedt Aranylótusz elejétől mesélni kezdte Hszi-men Csinghez fűződő viszonyát, közben részletesen kitért Vu Ta halálának

körülményeire: először hasba rúgta Hszi-men, majd Vang anyó tanácsára együtt megmérgezték, s végül, hogy minden nyomot eltüntessenek, holttestét nem temették el, hanem elhamvasztották.

„Együgyű teremtés! – gondolta magában Vang anyó dühösen. – Most aztán kifecsegett mindent. Ezek után nekem is befellegzett.”

Vu Szung szótlánul, ziháló lélegzettel hallgatta Aranylótusz vallomását. Most meghajolt a lélektábla előtt, áldozati bort locsolt a földre, s halotti papírpénzt égetett, majd tekintetét a lélektáblára szegezve, ünnepélyes hangon megszólalt:

– Hallgasd meg szavam, bátyám! Tudom, szellemed itt tartózkodik a közelben. Elérkezett a bosszú órája, s én, Vu Szung leszek az, aki bosszút állok érted! Halálfélelmében Aranylótusz velőtrázó segélykiáltásokban tört ki. De Vu Szung máris a szájába tömött egy marék hamut, melyet a füstlőüstből vett ki, és elnémította. Azután durván és keményen megragadta, s kényszerítette, hogy homlokát a földhöz verve, mélyen meghajoljon. Aranylótusz szörnyű haragra gerjedt, összeszedte minden erejét, s egy pillanatra kiszabadította magát a súlyos kezek szorításából, letépte magáról az ékszereket, úgyhogy a díszcsatok és hajékek, a zománcvirágok, gyöngyök és gyűrűk csak úgy repültek, majd élénk csengéssel szerteszét gurultak. Ekkor az őrparancsnok böszven belerúgott az ágyékába, mire az asszony felbukott. Most kemény csizmatalp nehezedett gyenge keblére, súlyosan, lélegzetelállítóan, és mintha irtózatossá mennydörgés hasított volna a fülébe:

– Téged mindenki bölcsnek és okosnak tartott, te némbor! Most magam is meg akarok győződni róla, vajon valóban a bölcsek hétszeresen kitárt szívével rendelkez-e!

Így szólott, s a kést markolatig az asszony szívébe döfte, majd a keskeny sebet tátongó, véres hasadékká tágította, melyből bíborszín patak tört elő. Az asszony lába még meg-megrándult, egyet-kettőt rúgott, s testéből ezzel már el is szállt mindkét lélek. Vu Szung most kirántotta a sebből a kést, markolatát keresztben a foga közé vette, s áldozatának meleg szívet kiemelte a mellkasból. Egy edénybe helyezte, s mint halotti áldozatot, ünnepélyes meghajlás kíséretében letette bátyjának lélektáblája alá.

Ennek végeztével Vang anyó felé fordult, aki sipítózva kiáltozni kezdett:

– Segítség! Gyilkos! – A férfi nem sokat teketóriázott, egyszerűen lenyakazta a vénasszonyt.

– Bácsikám, félek – törte meg egy riadt hang a szobában hirtelen beállt kísérteties csendet. Jing-er volt, aki arcát kezével eltakarva, minden tagjában reszketve, állt a falnak dőlve.

– Most nincs időm a számodra, gyermekem – válaszolta Vu Szung kurtán, azzal faképnél hagyta a lányt, s kirohant a hátsó udvarba. Ott átvette magát a falon, a szomszédos telekre, mely Vang anyó házához tartozott. Az volt a szándéka, hogy a kerítőtű fiát is megöli. De a fiút már nem találta a lakásban. Vang Csao ugyanis meghallotta a segélykiáltásokat, nyomban átsietett Vu házához, s amikor kopogtatására senki sem nyitott ajtót, rosszat sejtve fellármázta a szomszédokat. De azok mind nagyon féltek az erős őrparancsnoktól. Ugyan ki mert volna beavatkozni családi ügyeibe?

Ily módon Vu Szung zavartalanul felforgathatta Vang anyó lakását, megkereste a száz unciából még megmaradt nyolcvanát, magához vette az összes fellelhető ékszert, majd a sötétség leple alatt az udvart környező hátsó falon keresztül észrevétlenül megszökött. Másnap kora reggel, mihelyt kinyitották a kapukat, szerencsésen kilopózott a városból, bevette magát a Liang-hegység erdeibe, s ott beállt a rablók közé.

NEGYVENKETTEDIK FEJEZET

*A fiatal Csen áldozatot mutat be
halott szerelmének.*

*Csun-mej a Jungfusze-templomban összetalálkozik
egykori úrnőjével*

Vu Szung már rég túl volt hetedhét határon, amikor a szomszédok és a kerületi hatóságok másnap reggel végre erőszakkal behatoltak a lezárt lakásba. Megtalálták az elhagyott és teljesen megbomlott Jing-ert, és hatalmas vértócsában a két meggyilkolt asszonyt. Nyomban feljelentést tettek a körzeti jamennél, mire a körzeti mandarin kiküldte hivatalnokait, s jegyzőkönyvet véttetett fel velük; egyidejűleg körözőlevelet adott ki a szökésben levő Vu Szung ellen, és kézrekerítőjének ötven uncia jutalmat ígért.

Ezen a délelőttön Csou folyami prefektus küldöttei mit sem sejtve bekopogtak Vang anyóhoz. Elhozták a kikötött száz unciát. Mindjárt gyaloghintóval érkeztek, mert a parancs szerint ez alkalommal feltétlenül magukkal kellett vinniük Aranylótuszt. De sajnos, már elkéstek, s így újból dolguk végezetlen tértek haza. Csun-mej teljesen magába roskadt. Három napon át egyetlen falatot sem vett magához, átadta magát fájdalmának. Az aggódó Csou úr, hogy kissé felvidítsa, a kedvéért meghívta az ez idő tájt épp a külvárosban vendégszereplő bűvésztársulatot. De semmiféle bűvészkedés nem segített, Csun-mejt nem tudták megnevetetni. Hetekig tartott, míg végre magához tért, és visszanyerte egykori vidám kedvét.

Kívánságára azonban Csou úr minden áldott nap elküldte egy emberét a körzeti jamenbe, hogy megtudakolja, elfogták-e végre Aranylótusz gyilkosát.

Ezalatt a fiatal Csen, egyetlen gondolattól áthatva, hogy mennél előbb kiváltsa szerelmét, vad hajszában vágatott a keleti főváros felé. Feleúton összetalálkozott szüleinek egy régi szolgájával, aki épp őhöz igyekezett, hogy tudassa vele: apja halálosan megbetegedett. Halálos ágyán még egyszer látni kívánja, és közölni óhajtja utolsó akaratát. A fiatal Csen még sebesebb vágtaiba kezdett, de mire agyonhajszolva megérkezett Kajfengfuba másik nagynénjéhez, Csang asszonyhoz, akinél szülei laktak, közölték vele, hogy édesapja már meghalt, szerencsétlen módon éppen akkor, amikor, hála az

amnesztiának, visszahelyezték volna régi hivatalába, és visszakapta volna régi tisztségeit. Mily szerencsétlen fordulat! A körülményes gyászszertartás lebonyolítása, melynél, mint fiú-utódnak, neki jut a főszerep, továbbá édesapja koporsójának sok időt igénylő átszállítása az eredeti lakhelyre, hetekig tart majd, s ezalatt Aranylótuszt bizonyára egy másik férfi kaparintja meg. Ezért így szólt anyjához:

– E téli időszakban százszám garázdálkodnak a kiéhezett rablóbandák az országúton. A koporsó ünnepélyes átszállítása mindenféle feltűnést kelt, s a koporsó mögött bútorfélékkel és értékes hagyatékkal megrakott kocsik láttán alaposan megjönne a rablók étvágya. Könnyen megtörténhet, hogy az átköltözésnél mindenünket elveszítjük. Épp ezért azt javaslom: engedd, hogy előreutazzam kétszekérnyi hagyatékkal. Te újév után jöjj majd utánam a koporsóval, a többi holmival meg a szolgálkkal. Én ezalatt otthon rendbe hozom neked a lakást. Az imádkozást halott apám lelki üdvéért s a többi gyászszertartást majd Csinghohszienben bepótoljuk.

Csen édesanyja egyetértett a javaslattal, s fiát már két nappal később – a tizenkettedik hónap első napján – két jól megrakott szekérrel útnak indította hazafelé. Csen szerencsésen és épségben megérkezett Csinghohszienbe, sőt legnagyobb öröme Csang bácsi és néni, értesülve az öreg Csen haláláról, valamint arról, hogy édesanyja hamarosan visszaérkezik, nyomban kiköltözött szülei házából, melynek eddig ők viselték gondját. Most már ő volt az úr a házban, mindezen felül ő őrizte az apai örökségből magával hozott jó néhány súlyos pénzesládát. Ezért mi sem akadályozta többé, hogy otthonába vezesse Aranylótuszt. Úgy gondolta, hogy csak később tisztázza a nézeteltérést nem szeretett feleségével, továbbá a fősvény Holdasszonnyal, aki megtagadta Jang bácsi kincseinek kiadását. Ő mindenesetre így tervezte. De:

*Embernél van a terv, a szándék,
de a jó vég: égi ajándék.*

Már a megérkezését követő napon magához vette a közvetítőnő által követelt száz unciát, és elindult a Báborkó utcába. Jutalékul nemhogy öt, de tíz unciát szánt Vang anyónak. Most már könnyen lehetett gavallér. Táncoló léptekkel, pompás hangulatban közeledett a vénasszony házához, de hirtelen

megtorpant. Az út szélén, a kapu előtt, egy nyitott gödörben két hevenyészve betakart hulla feküdt. Fejüknél két rúdra akasztott lámpás himbálózott. A kapu fölött pedig egy hirdetemény, rajta jól láthatóan öklömnyi írásjegyekkel:

GYILKOSSÁG

*A született Pan leány, valamint
az özvegy Vang gyilkosának, Vu Szungnak
kézrekerítője ötven uncia jutalomban részesül.*

CSINGHOHSZIEN KÖRZETI MANDARINJA

A megrendült fiatal Csen egyre csak a hirdeteményt bámulta elmerülten. Ekkor egy, a közelben sebtében összetákolt őrbódé ajtajában megjelent két őrszem, és hangosan rákiáltott:

– Hé, ki vagy, mit keresel itt? Még nem fogták el a gyilkost. Talán tudsz róla valamit?

Lassan közelítették Csenhez, mire annak inába szállt a bátorsága, gyorsan nekiiramodott, végigszaladt a Báborkó utcán, le egészen a csatornán átvezető kőhídig. Ott utolérte a közelben lakó régi jó barátja, bizonyos Jang, aki már jó darabon követte.

– Hé, Csen testvér, hogy állhatsz meg egy olyan ház előtt, ahol gyilkosság történt? Könnyen gyanúba keveredhetsz! – szólította meg. – Hol jártál az elmúlt hetekben? Még az árnyékkodat se láttam.

A fiatal Csen tőle telhetően leplezte belső felindultságát, és röviden elmesélte, hogy épp tegnap érkezett vissza Kajfengfuból, s az imént arra haladtában véletlenül megpillantotta a hirdeteményt, melynek tartalma azért van rá olyan nagy hatással, mert az egyik meggyilkoltat, a született Pan leányt személyesen is ismerte. Elhunyt apósának, Hszi-men Csingnek volt ötödik felesége.

– Tulajdon sógora gyilkolta meg – magyarázta buzgón a fiatal Jang Vu Szung örparancsnok, akit néhány évvel ezelőtt a Nagy Fal mellett fekvő Mengcsouba száműztek, és nemrégiben az amnesztia révén hazaérkezett. Senki sem tudja, miért követte el tettét, s miért gyilkolta meg Vang anyót is.

Egyébként Vu Szung hátrahagyta Jing-er nevű fiatal unokahúgát. Vu kérésére a száműzetés éveiben Jao nénikém viselte a lány gondját: nénikém most ismét magához vette, s szeretné férjhez adni. Az a két szegény asszony nyilván mindaddig temetetlen fekszik majd az utcaszélen, míg a gyilkos kézre nem kerül. De most már elég ebből a szomorú históriából, melyhez végtére semmi közünk. Beszéljünk valami másról, és igyunk egyet a viszontlátás örömeire. Légy a vendégem.

Természetesen nem is sejtette, milyen közéről érinti barátját az eset. Jóllehet a fiatal Csen elfogadta a meghívást, és elment barátjával a kőhíd mellett levő közeli borozóba, olyan szomorú volt, hogy már a harmadik pohár után felállt, és elbúcsúzott. Teljesen összetörve érkezett haza, belopózott a szobájába, és sírva levetette magát a fekhelyére.

De az est leszálltakor újból visszament a Báborkó utcába, és a kőhíd alatt, a csatorna partján egy helyet keresett magának, ahol senki sem zavarta. Lekuporodott a földre, és halotti pénzt meg füstölőt égetett a halott tiszteletére.

– Drága nővérem, az én hibámból, az én mulasztásom miatt kellett meghalnod! – panaszkolta keservesen. – Büntudattól megtörtén egy kevés halotti pénzt hoztam, hogy megkönnyítsem az árnybirodalom felé vezető utadat. Legyen szellemed mindenkor segítségemre, hogy megtaláljam a gyilkost, és bosszút álljak. Nem nyugszom mindaddig, míg el nem nyeri méltó büntetését!

Ezen az éjszakán álmában megjelent előtte Aranylótusz. Ruhája véráztatott volt, csapzott haja vad tincsekben hullott sápadt arcába.

– Keserves vég jutott nekem osztályrészül, testvér – szólott – Hasztalan vártam rád. Vu Szung keze oltotta ki életem kegyetlenül. Most hasztalan kopogtatok az árnybirodalom kapuján, szegény kóbor kísértetként bolyongok éjjel-nappal. Köszönöm, hogy gondolsz rám. Régi szerelmünkre kérlek, gondoskodj koporsómról, és arról, hogy tisztességesen eltemessenek, nem akarom, hogy szegény testem továbbra is kint feküdjön az útszélen szélben, sárban.

– Szeretett nővérem, hallottam szavad, és szívesen segítenék rajtad – válaszolta Csen könnyek között. – De a szívtelen Holdasszony miatt, sajnós, nem tehetem. Fordulj Csun-mejhez, ő bizonyára teljesíti kérésedet.

– Már megpróbáltam közeledni hozzá. De a folyami prefektus házának

kapuőrző szellemei elállták az utamat, és nem engedtek be. Most még egyszer megkísérlem.

Csen kinyújtotta utána a kezét, gyengéden megfogta volna, de akkor a kísértet semmivé foszlott, és eltűnt nyomtalanul. Éjféli látomás volt.

Egy hónap telt már el a gyilkosság óta. Híre járt, hogy Vu Szung bevette magát a Liang-hegység vadonába, és beállt a rablók közé, s minthogy a csinghozsieni körzeti mandarin immár kilátástalannak vélte kézre kerítését, engedélyezte a két hulla eltemetését. Vang anyót el is temette a fia, de a szegény Aranylótusz továbbra is ott feküdt az út szélén, elhagyatottan. Nem akadt senki, aki megkönyörült volna rajta.

Csun-mej minden második-harmadik nap elküldött valakit a körzeti jamenbe, s megkérdezte, elfogták-e már a gyilkost. De a küldöncök minden alkalommal nemleges válasszal tértek vissza. Szeretett úrnőjének holtteste továbbra is ott feküdt az útszélén rendőri felügyelet alatt, temetetlenül.

Ekkor, egy éjszakán, röviddel újév után, álmában előtte is megjelent Aranylótusz, s tisztán érthető szavakkal így szólt:

– Nővérem, kedves nővérem, ma végre-valahára megtaláltam a hozzád vezető utat. Eddig a kapuőrző szellemek durván visszautasítottak, valahányszor bebocsátást kértem. Most esdve kérlek, könyörülj meg rajtam, és vedd oltalmadba szegény holttestemet! Ne engedd, hogy továbbra is temetetlen heverjen az útszélén, tépje a szél, eső és hó áztassa, bemocskolják a csirkék és kutyák. Emlékezz régi barátságunkra, gondoskodj illő temetésről, máskülönben nem nyerek bebocsátást az árnybirodalomba, meg sem pihenhetek, s hajléktalan kísértetként kell bolyonganom örökkön-örökké.

Csun-mej válaszolni akart, de ekkor felébredt. Arca könnyáztatott volt, és egész reggelig nem tudott megnyugodni. Másnap újból elküldte a jamenbe a ház két bizalmas szolgáját, Csang Senget és Li Ant.

– Mi a helyzet a két hullával? – kérdezte feszült várakozással a visszaérkezőktől.

– A gyilkos elmenekült, bevette magát a Liang-hegység vadonába, és beállt a rablók közé. Aligha sikerül kézre keríteni – jelentették. – Ezért a körzeti mandarin elhatározta, hogy nem hagyja kint tovább a két hullát szélben, sárban, s engedélyt adott eltemetésükre. Vang anyót már elhantolta a fia, de a

másik asszony még most is ott fekszik az útszélien.

– FigyeljeteK ide, van egy kéréssem hozzátok. Természetesen gazdagon megjutalmazlak benneteket. A két szolga térdre borult előtte.

– Hová gondol, kedves kis úrnőnk, eszünk ágában sincs jutalmat elfogadni. Megelégszünk azzal is, ha alkalomadtán megdicsér minket az Öreg uraság előtt, és rámutat érdemeinkre. Tűzön-vízen át követjük önt.

Csun-mej eltűnt hálósobájában, majd tíz unciával és két vég posztóval tért vissza.

– Tudjátok, hogy az elhunyt édestestvérem volt, azelőtt együtt éltünk Hszimen Csing házában, s igen szoros szálak fűztek hozzá. Arra kérlek benneteket – de egy árva szóval se áruljátok el az Öreg uraságnak vásároljatok ezen a tíz uncián egy koporsót, ágyazzátok a holttestet ebbe a posztóba, s helyezzétek örök nyugalomra valahol egy csendes helyen, odakint a várost környező sánc előtt. Megtennétek a kedvemért?

A két szolga lelkes fejbólintással jelezte, hogy mindennel egyetért. Azután így szólt az egyik:

– Jó lenne, ha felmutathatnánk az Öreg uraság névjegyét, különben megeshet, hogy a jamen megtagadja a holttest kiadását.

– Szerintem szükségtelen – vélte a másik. – Ha azt mondjuk, hogy a folyami prefektus feleségének megbízásából jöttünk, akinek az elhunyt testvére, bizonyára nem támasztanak nehézségeket.

Átvették tehát a pénzt meg a két vég posztót, és bementek a személyzeti szobába. Útközben kicserélték gondolataikat:

– Úgy látszik, a halott régebben nagyon közel állt kis úrnőnkhez, legalábbis erre vall, hogy ilyen sokat áldoz rá. Amikor halálhírét vette, vigasztalhatatlan volt, három napig egyetlen falat sem ment le a torkán, egyre csak sírt. Még a bűvészek tudománya is csődöt mondott, akiket azért hozatott a házba az Öreg uraság, hogy felvidítsák. Igazán emberséges cselekedet, hogy ennyire gondját viseli az elhagyott tetemnek. Teljesítjük kívánságát, és becsülettel elvégezzük a megbízatást. Minthogy ennyire szívügye, majd csak meghálálja, szól néhány jó szót az érdekünkben az Öreg uraságnál, ami csak hasznunkra válhat. Az asszonyka nagy becsben áll nála, minden kívánságát teljesíti, s úgy kezeli, mintha főfelesége volna. Hát igen, mert titkon azt reméli, hogy fiúutóddal ajándékozza meg.

Elmentek a körzeti jamenbe, s miután közölték, hogy a folyami prefektus harmadik feleségének megbízásából jöttek, s hogy a halott annak édestestvére, minden teketória nélkül megkapták a temetési engedélyt. Azután hat unciáért vásároltak egy koporsót, megmosták és megtisztították a holttestet, kitépelt szívét újból visszatették a helyére, majd gondosan összevarrták a sebet, a hullát bepólyálták a magukkal hozott posztóba, s két koporsóvivővel elvitték a déli városkapu előtt levő Jungfusze-templomhoz, melynek közelében gazdájuk, a folyami prefektus családi temetkezési helye díszlett.

– Kis úrnőnk, az Öreg uraság harmadik feleségének nővérét hozzuk itt; egy talpalatnyi földet kérünk, ahol örök nyugalomra helyezhetjük – mondották a rendőrfőnököknek.

Az hogy is utasíthatta volna el magas rangú patrónusa feleségének kérését? Elvezette őket a templom mögé egy csendes helyre, s egy odvas, vén rezgő nyárfa tövében kijelölte a sír helyét. Megásták a sírt, s miután a koporsót lebocsátották a földbe, visszamentek kis úrnőjükhöz, és jelentették, hogy híven teljesítették a megbízást, s lelkiismeretesen visszaadták a megmaradt négy unciát.

Csun-mej köszönetet mondott a szolgálóknak: egy-egy unciával, továbbá jókora korsó borral, egy sonkával meg egy borjúcombbal jutalmazta meg őket.

Kérésére másnap még át kellett adniuk a rendőrfőnököknek öt unciát azzal a kéréssel, hogy tartson ünnepélyes gyászszertartást az elhunyt lelki üdvéért. Ezenfelül küldött még Csun-mej egy fél unciát halotti papírpénzre meg füstölőre. A két szolga ezt a megbízást is híven teljesítette, s magukban nem győzték eléggé dicsérni kis úrnőjük jóságát.

Ezalatt a fiatal Csen édesanyja is megérkezett Csinghohszenbe a szolgáló kíséretében, a még hiányzó cókmókkal meg elhunyt férjének koporsójával. A koporsót egyelőre, legalábbis a temetésig, ugyanabban a Jungfusze-templomban helyezték el, amelyben Aranylótusz is örök álmát aludta. Megérkezését követő napon az özvegy elküldte fiát a templomba, s ő is öt unciát küldött a rendőrfőnököknek, hogy tartson ünnepi gyászszertartást, ugyanis másnap járt le a hetedik gyászhét.

Útközben Csen újból összetalálkozott a Báborkó utcában lakó Jang nevű barátjával.

– Mikor vitték el a két halottat? – kérdezte csak úgy mellékesen. – Amikor tegnap elmentem Vang anyó háza előtt, már nem láttam őket.

– Még nem tudod? Mivel kiderült, hogy a gyilkos bemenekült a zordon Liang-hegységbe, és beállt a rablók közé, a körzeti mandarin két hét előtt hozzájárult az eltemetésükhöz. Vang anyót a fia hantolta el, a született Pan leányt pedig tegnapelőtt a folyami prefektus emberei helyezték örök nyugalomra odakint a város előtt, a Jungfusze-templomban.

„Ez már Csun-mejnek köszönhető” – gondolta magában a fiatal Csen. – Melyik Jungfusze-templomban? – tudakolta. – Több hasonló nevű templom is van.

– Természetesen a déli városkapu előtt levőre gondolok, melynek a folyami prefektus a védnöke.

„Nagyszerű! Akkor mindjárt meglátogathatom a sírját” – gondolta magában Csen, és gyorsan elköszönt barátjától. A Jungfusze-templomba érve, még mielőtt rátért volna jövetelének tulajdonképpeni céljára, sietve megkérdezte a rendőrfőnöktől:

– Merre fekszik a sírja annak a fiatalasszonynak, akit alig néhány napja temettek el itt?

A rendőrfőnök a templomfal mögött álló vén, odvas rezgő nyárfa felé mutatott. Odaérve, Csen letérdepelt a frissen hantolt sír szélén, füstölőt és halotti pénzt égetett, bort és áldozati ételleket áldozott, és ismét hangos, panaszos halottsiratásba kezdett. Miután teljesítette halott szerelme iránti kötelességét, immár nyugodt lelkiismerettel tért vissza a rendőrfőnökhöz, átadta az öt unciát, s megbeszélte vele az édesapja emlékére tartandó gyászszertartás részleteit. Néhány nappal később azután átvitték a koporsót a Csen család ősi temetkezési helyére.

Egy szép napon Hszi-men Csing feleségei Pi anyó révén értesültek a legújabb családi eseményekről: az öreg Csen meghalt, nemrégiben el is temették, özvegye a fővárosból átköltözött Csenghohszienbe, továbbá hála Csun-mej áldozatkészségének, Aranylótuszt is méltón eltemették a Jungfusze-templomban.

– Pedig egy efféle koporsó költséges dolog, s a gyászszertartásnak is megkérlik az árát – állapította meg Szun Hszüe-o elámulva. – Hogy engedhet meg magának a kicsike efféle költsékezést? Férje, a folyami prefektus,

bizonyára súlyos szemrehányásokkal illette ezért.

– Ugyan, mi jut eszükbe! – jelentette ki Pi anyó nevetve. – Teljesen belébolondult, és mindent ráhagy. Az meg egészen a bűvkörében tartja. Férje három szép szobát rendezett be neki a nyugati szárnyban, két szobalányt bocsátott a rendelkezésére, és mindjárt megérkezése után mind a négy évszakra ruhákat szabatott neki. Első felesége mintha már nem is volna. Közel jár az ötvenhez, félig vak, egész nap a szobában csücsül, növényi eledelen él, már csak Buddha és annak szent tanai járnak az eszében, a háztartással egyáltalán nem törődik. Második felesége pedig, aki a keleti szárnyban lakik, nemrégiben egy leánygyermeknek adott életet, és még az ágyat őrzi. Ily módon Csun-mejre bízta az összes kulcsot, ő uralkodik egyedül a házban, ő utasítja a konyhát, ő rendelkezik az élelmiszerkészletek felett, ő ad utasítást a beszerzésekre, mintha nem is a Harmadik, hanem az Első volna. És még gyereket is vár.

Holdasszony néma pillantást váltott Szun Hszüe-óval. Egyikük sem válaszolt, de magukban nagyon csodálkoztak, milyen kiszámíthatatlanok a végzet útjai, és irigységgel vegyes szégyenkezéssel gondoltak arra, milyen ragyogó pályát futott be az a kis Csun-mej, akit nemrégiben szégyenszemre elkergettek a háztól.

– Illendőségből mégiscsak el kell mennie valakinek Csenékhez részvétnyilvánító látogatásra – szólt végül Holdasszony. – A magam részéről lemondok róla, majd azzal mentem ki magam, hogy gyengélkedem. Menjen Hszi-men lánya, te meg, Pi anyó, leszel szíves elkísérni.

Pi anyó beleegyezett, s másnap délutánra kitűzték a látogatást.

A fiatal Csen épp a kapu előtt álldogált, s az utcát kémlelte, amikor a kulik a ház előtt letették a gyaloghintót, melyből Pi anyó szállt ki.

– Mi szél hozta ide? – kérdezte Csen az öregasszonyt.

– Ne tettesse magát, fiatalúr! Hiszen úgyis tudja, hogy az anyósa küldött: tolmácsoljam részvétét, s adjak át néhány áldozati adományt. Ő maga elnézést kér, de kissé gyengélkedik. Maga helyett Hszi-men úr leányát küldi. Gyaloghintója mindjárt megérkezik.

– Ó, füttyülök az anyósomra! – horkant fel mérgesen.

– Áldozati adományával pedig épp egy fél hónapot késett. Apámat már régen elhantoltuk.

– Drága vőmurem, az Első módfelett sajnálja a késedelmet. De meg kell értenie, magányos özvegy lévén, nehezen mozog, akár a rák, melynek kövek közé szorult a lába, s ki sem kerül a négy fal közül. Hogy rövid legyek, még csak tegnap szerzett tudomást a halálesetről. Legyen belátással.

Időközben megérkezett Hszi-men Csing leányának gyaloghintója is.

– Ki ez már megint? – kérdezte Csen.

– Nos, mint már az imént mondtam, anyósa ma nem érzi jól magát, ezért Hszi-men úr leányát küldi maga helyett, hogy ő tisztelegjen az ön megboldogult édesapjának lélektáblája előtt.

– Dögöljön meg! Pusztuljon innen mentől hamarább!

Intett a hintóvivőknek, forduljanak vissza, s amikor nem értették meg mindjárt, mit akar, és tévovázva álltak, dühösen kirohant, és néhány rúgással indulásra készítette őket.

– Gyerünk, indulás! Különben még összetöröm a csontjaitokat, annak az átkozott nőnek pedig szálanként tépem ki a haját! – ordított a meghökkent kulikra, mire azok sürgősen felkapták a gyaloghintót, és futva útnak eredtek.

Pi anyónak sem maradt más hátra, ő is beszállt a gyaloghintóba. De ő legalább módot talált rá, hogy az áldozati adományokat tartalmazó dobozokat átnyújtsa Csen édesanyjának, aki időközben ugyancsak megjelent.

Amikor Holdasszony meghallotta, milyen barátságtalan fogadtatásban részesültek küldöttei Csenéknél, elájult.

– Micsoda szörnyszülött! Maga a megtestesült gonoszság! – kiáltott fel, magához térve. – Amikor bajban volt, vendégszeretően befogadtuk, és menedéket nyújtottunk neki, s lám, így hálálja meg jóságunkat! Lábbal tiporja az égi törvényeket, s úgy kezeli az anyósát, mint holmi búzhödt, vén patkányt! – Majd Hszi-men Csing lányához fordulva így szólt: – Mindennek ellenére, míg csak élsz, az ő felesége vagy, haláloed után pedig háziszellemként kísérsz tovább a házukban. Örökké nem tarthatlak itt. Ne ijedj meg tőle, s holnap menj el újból hozzá! Neked ott, abban a házban van a helyed. Ha túlságosan messzire megy a pimaszkodásban, majd utánanézőnk, nincs-e olyan törvény, mely visszahelyez jogaidba.

S másnap újból elküldte Csen házába, ez alkalommal Taj A-er kíséretében. A fiatal Csen nem volt otthon. A család temetkezési helyén tartózkodott a sírfeltöltési szertartásnál. Édesanyja a lehető legszívesebben fogadta menyét,

s kérte, ne haragudják fia előző napi viselkedéséért.

– Részeg volt, nem volt ura a cselekedeteinek. Majd beszélek vele, és lassan jobb belátásra bírom. Mondd meg Holdasszonynak, hogy sokszor üdvözlöm, és őszintén köszönöm szíves együttérzését.

Amikor a fiatal Csen estefelé hazaérkezett, s ott találta feleségét, megint előntötte fejét a vér. Ütlegetni, rugdosni kezdte, és ráordított:

– Mit keresel itt már megint? Adjátok ki inkább jogos tulajdonomat meg Jang bácsikám kincsesládáit, melyeket annak idején magammal hoztam! Nem tűröm tovább, hogy a hátam mögött azt mondják, tunya élődiként élek apósom házában. Felőlem akár meg is dögölhetsz! Többé semmi közöm hozzád!

Erre már az asszony is elvesztette türelmét, és vadul visszavágott:

– Te szemét! Nem szégyelled lábbal tiporni az égi törvényeket? Mit tehetsz én arról, hogy az Ötödiket meggyilkolta a sógora? Ezért még nincs jogod ilyen aljasul bánni velem!

Szavai nyomán Csen valósággal őrjöngeni kezdett. Belekapott a hajába, öklével az arcába vágott, s mikor ezután az édesanyja menyé védelmére kelt, és odaállt elébe, még őt is durván félrelökte. Végre aztán befejeződött az undorító jelenet, s a fiatalasszony sírva beszállt újból a gyaloghintájába.

A harmadik hónap közepe táján történt. Eljött a kedves Csing-ming ünnep, a halottaknak szentelt „Tiszta fénynapja”. Holdasszony – Meng Jü-lou, Ékkövecske, továbbá Zsu-ji dajka és a gyermek társaságában – ellátogatott Hszi-men Csing sírjához. A társasághoz csatlakozott még Holdasszony bátyja és annak felesége is. Mihelyt kiértek a város szűk utcáiból, dúsan zöldellő rétek és mezők tárultak ki elragadtatott tekintetük előtt, tarka virágok pompáztak mindenfelé szemkápráztatóan, s bármerre néztek, az ösvényeken és utakon vidám, boldog embercsoportok élvezték a beköszöntő új nap tavaszi ragyogását. Melyik évszak vetekedhetne a kedves tavasszal? Azon napok egyike volt, melyen az ember a természetet, a világot és mindent, mindent sokkalta szebbnek lát, melyen a nap nemcsak ragyog, hanem „nevet” is, a szél „lenge zefírnek”, a nyomorúságos gebe „nemes paripának”, az országút pora „illatos virágpornak” tetszik; az a nap volt, melyről a költő így énekel:

*Csing-ming nap! – a réten
áldozati illat,
széttépett halotpénzt
kerget langy fuvallat.
Zöld gyepen, virányon
vígán énekelnek,
hull derült egekből
gyors tavaszi permet.*

*Lomb közt tarka tollú
madarak dalolnak,
részeg aluvókra
fűzágak hajolnak.
Szépek, mint a képek,
asszonyok, leányok,
ifjak elbűvölve
bámulnak reájok.*

Miután Holdasszony és társai elérték a városi sánctól öt mérföldnyire levő családi temetőt, ettek, ittak, és átöltözködtek; Taj A-er felállította Hszi-men Csing sírja előtt az áldozati asztalkát, majd szép sorjában előléptek, kezükben égő füstölőgyertyával, s ünnepélyes meghajlással tisztelegtek a halott előtt. Elsőnek Holdasszony lépett elő. Tisztára söpörte a sírdombot, az előtte elterülő kis teret, áldozati bort locsolt a földre, füstölőpálcikát és halotti pénzt égetett, meghajolt, majd néhány szót intézett a halotthoz:

– Testvérem, te, ki egykor emberként éltél közöttünk, de most már a szellemek között honolsz, lásd, a Csing-ming napon eljött sírodhoz gyászoló feleséged, az egykori Vu leány, továbbá harmadik feleséged, valamint most egyestendő fiacskád, hogy illő tisztelettel áldozatot mutasson be neked. Add ránk áldásodat, és végy minket oltalmadba, hogy fiad száz évig éljen, s legyen, aki híven megőrzi emlékedet, és megóvjja sírodat a pusztulástól, ha én már nem leszek. Fájdalommal és szomorúsággal gondolok azokra az időkre, amikor még boldogan éltünk együtt, s visszaidézem lényedet és szavaidat.

Beszéde végén hangja elcsuklott, s panaszos jajveszékelésben tört ki. Azután visszatért a helyére. Majd sorra előléptek a többiek, először Meng Jü-lou, utána a dajka, karján a gyermekkel, Holdasszony bátyja, Vu, és annak

felesége, ők is meghajlással és füstölőégetéssel tisztelegtek a halott előtt.

Csaknem ugyanebben az órában, a Jungfuszé-templomban, a vén, odvas rezgő nyárfá tövében Csun-mej is hasonló kegyes szertartással adózott elhunyt úrnőjének. Az elmúlt éjszakát Csou úr oldalán töltötte, annak fekhelyén, s egy kedvező pillanatban megjátszotta, hogy rossz álmot gyötri; férje kérdezősködésére azt válaszolta, hogy épp az imént álmában megjelent a halott Aranylótusz, és könnyörögve kérte, ne feledkezzék meg róla a Csing-ming napon.

– Igen ám, csak tudnánk, hol van eltemetve – mondotta Csou úr.

– A déli városkapu előtt, a Jungfuszé-templomban –vágta rá Csun-mej.

– Ez nagyszerű, hiszen családi temetőnk is ott van a közelben. Holnap délelőtt mindannyian útra kelünk, s míg én elhunyt hozzátartozóimnak mutatok be áldozatot, te ellátogathatsz egykori úrnőd sírjához.

Egyszóval ezen a délelőttön Csou úr három feleségével négy gyaloghintóba szállt, s nagyszámú kíséretével elindult a déli városkapu felé; egy kőhajításnyira a Jungfuszé-templomtól elvált Csun-mejtől, s két másik feleségével folytatta az utat vidéki birtokára, ahol a családi temetkezési hely volt.

De térjünk most vissza Holdasszonyhoz és társaságához. Dolguk végeztével elhatározták, hogy kihasználják a verőfényes tavaszi napot, és elsétálnak az öt mérföldnyire fekvő Hszinghuacunba, vagyis „Barackvirág-faluba”. Egy magas szirten épült, költői fekvésű, általánosan kedvelt borozóban kívántak megpihenni, és élvezni a csodás kilátást. Gyönyörű idő lévén, a vendéglőig gyalogosan indultak neki az útnak. Az élen, öszvérét kantárszáron vezetve, az idősebb Vu haladt, mögötte az asszonyok raja, leghátul az elemózsiáskosarakat és gyaloghintókat cipelő szolgák.

Az útnak mintegy háromnegyed részéhez érve, Holdasszony kiterjedt templomi épületcsoportra lett figyelmes, mely tőlük nem messze egy akácliget dús zöldjéből emelkedett ki, és messze világító piros védőfalával, ötös ívelésű, smaragdzöld színben csillogó, mázas „sárkány-pikkelytetőivel”, tömör, vaskos harang- és dobtornyával, felhőkbe nyúló lendületes pagodáival csodásan ékesítette a tájat.

– Miféle templom ez? – kérdezte bátyjától Holdasszony.

– A Jungfuszé-templom, a Végtelen Boldogság Temploma, alapítói

Buddhának szentelték. Védnöke Csou úr, a folyami prefektus, de röviddel halála előtt sógorom, Hszi-men Csing is beleölt néhány öszvérhátra való ezüstöt. Az öt terem egyikét, amelyben Buddha szobra áll, még csak nemrégiben építették az ő pénzén. A „sárkánypikkelyek” frissen fénylő máza is elárulja.

– Ó, akkor feltétlenül nézzünk be egy percre – javasolta Holdasszony, mire az egész társaság letért az útról, és bekanyarodott a kis akácerdőbe. Odaérve megkértek valakit, vezesse őket a rendőrfőnök elé. Csang-lao, a „hosszú öreg”, természetesen készségesen megengedte a templom jótévője özvegyének, hogy megtekintse a Hszi-men Csing által alapított Buddha-termet. A terem megtekintése után udvariasan meghívta a társaságot, s a fogadócellában egy csésze teával, továbbá a kolostori étrendnek megfelelő hústalan hideg harapnivalóval vendégelte meg őket. Beszélgetésük közben sok mindenről szó esett, a rendfőnök elmesélte, hogy a kolostort ez idő szerint száztíz szerzetes lakja, s hogy ezenfelül az Elmélyülés Csarnokának nevezett hátsó teremben nap nap után csapatostul szállnak meg „felhőkkel vándorló” koldulóbarátok.

A beszélgetés és evés-ivás kellős közepén váratlanul két kék kabátos szolga rontott be a cellába, s elfülő lélegzettel jelentették Csang-laónak:

– Megérkezett a kis naj-naj, miért nem fárad ki üdvözölni őt?

A „hosszú öreg” gyorsan belebújt díszcsuhájába, fejébe nyomta a papi sapkát.

– Bocsánatát kérem, mélyen tisztelt bodhiszattva; de foglaljon helyet egyelőre a szomszéd szobában. Üdvözölnöm kell patrónusunk kis feleségét. Nálunk akar áldozatot bemutatni, s mihelyt elmegy, újból rendelkezésére állok, mélyen tisztelt bodhiszattva! – kiáltotta elmenőben a vendégek felé.

A harang- és dobtorony felől hamarosan tompa dübögés jelezte a nagy becsben álló vendég érkezését, s a hegyi kapun át hat izzadságban fürdő kuli futva hozta be a templom előudvarába a kis naj-naj-nak egy csapat kékbe öltözött jamendarabont által körülvelt gyaloghintáját, s letették a földre. Mielőtt Csun-mej az udvar kőkockáira tette volna lábát, a „hosszú öreg” már ott állt a gyaloghintó előtt, s hétrét görnyedve, alázatos szavakkal mentegetőzni kezdett, mondván, az ilyen nagy becsben álló vendéget voltaképpen már a „hegyi kapu” előtt kellett volna üdvözölni.

– Az együgyű szerzetes nem tudta, hogy a kis naj-naj ma megtiszteli

látogatásával szerény kolostorunkat. Ezerszer kéri, bocsássa meg neki a mulasztást – mormogta ijedten.

– Hagyja csak, hagyja – hangzott a gyaloghintóból nagy kegyesen, s ezzel Csun-mej, a tegnap még egyszerű szobalány, ma már előkelő dáma, kimért, méltóságteljes léptekkel követte a rendfőnököt a templom hátsó sarkában álló vén rezgő nyárfa tövében domborodó szerény sírhoz.

Ezalatt az oldalsó fogadócellában összegyűlt asszonyok csak úgy égtek a vágytól, hogy végre megláthassák a fontos látogatót, akinek jövedele az egész kolostort felbolygatta.

– Miért nem jön vissza a „hosszú öreg”? – kérdezték most a szolgálatukra rendelt fiatal bonctól.

– A kis naj-naj-t kíséri a hátsó templomfalhoz. Ott nyugszik nemrég elhunyt nővére, akinek tiszteletére, Csing-ming nap lévén, áldozatot akar bemutatni.

– Csak nem Csun-mej ez az előkelő hölgy? – robbant ki Meng Jü-louból.

– Bolondság. Sosem volt nővére! – válaszolta Holdasszony. Azután újból a fiatal bonchoz fordult: – Mi a neve a kis naj-naj-nak?

– Családi neve Ling. Nemrégiben öt unciát adott kolostorunknak, hogy imádkozzunk szegény nővérenek lelkéért, s könnyítsük meg bejutását az égbe.

– Ha jól emlékszem, Csun-mej családi neve is Ling. lesz az! – szólalt meg ismét Meng Jü-lou.

Most odakintről futó léptek dobogása hallatszott, azután a rendfőnök berontott a szomszédos fogadócellába, izgatottan teáért kiáltott – de a legjobb fajtából! –, s mindjárt rá a nagy becsben álló vendéget is behozták gyaloghintóstul. Az öt asszony a két helyiséget elválasztó függöny mögül, szorosán összebújva, feszült várakozással leste, mi történik a szomszédban. Meng Jü-lou feltevése valónak bizonyult. A gyaloghintóból kiszálló látogató valóban az egykori kis szobalány, Csun-mej volt. De hogy kikupálódott, mióta elkerült a Hszi-men házból! Mintha sokkal tekintélyesebb, magasabb lenne, arca kisimult, kikerekedett, akár a telihold. Hát még az öltözéke, milyen választékos, milyen ízléses! És az a rengeteg drága ékszer! Az a magabiztos, előkelő tartás! A függöny mögött leskelődő asszonyok egyik ámulatból a másikba estek.

A „hosszú öreg” nagy buzgón odavezette a helyiség egyetlen díszes berendezési tárgyához, a nagy becsben álló vendégek számára fenntartott, magas támlájú, kényelmes karosszékhez, és hellyel kínálta. Teát hozatott, s nem győzte eléggé bizonygatni, mennyire sajnálja, hogy elkésve üdvözölte megérkezésekor.

– Tehát mégis számíthatok rá, hogy alkalomadtán imát mond kedves halottam lelki üdvéért? – szakította félbe Csun-mej a szóáradatot.

– Legyen a kis naj-naj egészen nyugodt! Minthogy oly gazdagon megajándékozott minket, minden tőlünk telhetőt elkövetünk, hogy méltó ünnepséget rendezzünk teljes megelégedésére. Idejekorán értesíteni fogjuk.

Csun-mej nyugodtan szürcsölte a teáját, mint akinek cseppet sem sürgős a dolga. Holdasszony azonban szeretett volna a gyerek miatt mielőbb hazatérni, ezért a fiatal bonccal áthívatta a rendfőnököt, hogy elbúcsúzzék tőle. De annak unszolására mégis úgy döntött, hogy marad még egy kicsit. Amikor a rendfőnök újból visszatért Csun-mejhez, elmondta neki, hogy még egy másik hölgytársaság is van nála látogatóban, azért jöttek, hogy megtekintsék a templomot, s most indulni szeretnének: félénken megkérdezte, megharagudna-e, ha most elköszönne tőlük, és kikísérné őket a kapuhoz.

– Kedves Csang-lao, csak ne zavartassa magát! Miért nem vezette be őket már előbb, s miért nem mutatott be minket egymásnak? – válaszolta Csun-mej.

A „hosszú öreg” gyorsan visszasietett Holdasszonyhoz, s megkérte, jöjjön át a szomszéd cellába. Holdasszony kezdetben hallani sem akart a dologról, minthogy kínosan érintette volna a találkozás egykori komornájával, akivel oly rosszul bánt. Végül azonban mégis engedett a rendfőnök kérésének, s társaságával együtt követte a szomszéd helyiségbe.

– Ó, hát ön az! – kiáltotta Csun-mej csodálkozva. Felállt, és szerényen, de egyben barátságosan odalépett eléjük, hogy rang szerint sorra udvariasan üdvözölje őket, mintha még most is szobalány volna, nem pedig velük egyenrangú dáma. Holdasszonyt és kísérőit mélységesen megszégyenítette e nemes viselkedés, melyhez még az árnyéka sem fért a jogos megbántódásnak vagy érzékenykedésnek, s Csun-mej üdvözlését ők is illedelmesen, barátságosan viszonzták, és „nővérem”-nek szólították. S midőn azután Csun-mej kivett a hajából egy aranynyilat, s a dajka karján ülő kisfiú sapkájára tűzte, aki Holdasszony biztatására csicsergő hangon jó napot kívánt

az ajándékozónak, ami általános derűtséget keltett, felszakadt a gát, s a kezdeti elfogultságot felszabadult, vidám hangulat váltotta fel.

– Ki tudja, nővérem, talákoztunk volna-e még valaha, ha nem hoz minket össze a véletlen? – jegyezte meg Meng Jü-lou elgondolkodva.

– Én azért jöttem, hogy lerójam kegyeletemet egyik kedves közeli rokonomnak, akit nemrég helyeztek itt örök nyugalomra – válaszolta Csun-mej komolyan.

– Ha jól emlékszem, édesanyádat már régen sírba tették. Nem is tudtam, hogy ide temették – vetette közbe Holdasszony.

– Rosszul értetted őt – magyarázta Meng Jü-lou ugyancsak elkomolyodva az Elsőnek. – „Közeli rokonán” Aranylótuszt értette.

Egy pillanatra döbbsent csend állott be.

Azután mélyen megrendülve megszólalt Vu sógorasszony:

– Az ember nem mindennap találkozik ilyen megható ragaszkodással és ennyi jóssággal, mint amelyről te teszel bizonyosságot. Gondoskods eltemettetéséről, a mai Csing-ming napon áldozatbemutatással és füstölőégetéssel adózol emlékének, és még imát is mondatsz a lelki üdvéért. Igazán nemes szív lakozik benned.

– Mindaz, amit tettem, magától értetődő – felelte Csun-mej keresetlen egyszerűséggel. – Olyan jó volt hozzám mindig! Oly végtelenül fájt szörnyű pusztulása, s egyszerűen nem bírtam elviselni, hogy szegény teste továbbra is ott fekszen a szélben, sárban.

Meng Jü-lou némán felállt. Csun-mej szavai nyomán az ő szívébe is belesajdult valami, s nagy meghatottságot érzett. Szerette volna bepótolni az elmulasztottakat. Kiment, a rendfőnöktől füstölőt meg arany és ezüst halotti pénzt vásárolt, és elvezettette magát Aranylótusz sírjához. Kis idő múltán Ékkövecske és a dajka is követte karján a kisfiúval. Egyedül Holdasszony maradt a helyén.

Miután a zöldellő zsenge füzek között végighaladva megérkeztek a vén, odvas rezgő nyárfa tövében domboruló sírhoz, Meng Jü-lou meggyújtotta a füstölőgyertyát meg a magával hozott áldozati pénzt. Azután üdvözlésképpen meghajolt a keskeny, barna földhányás előtt, s imígyen szólt:

– Ne haragudj rám, ötödik nővérem, amiért nem jöttem el hozzád már

előbb, és fogadd tőlem e csekély adományt, mely megkönnyíti mennybejutásodat.

Kis ideig hangos, panaszos jajveszékeléssel adta bizonyosságát gyászának, majd Ékkövecskével és Zsu-jival együtt visszatért a társasághoz. Időközben a homlokzati helyiségek egyikében az asszonyok számára megterítettek egy hatalmas asztalt. Az idősebb Vunak egy külön cellában tálaltak. A rendfőnök felhordatott minden jót, amivel a kolostor konyhája csak remekelni tudott. Csun-mej a magával hozott finomságokkal bőven hozzájárult a lakomához; nem volt hiány sem húsfélékben, sem borban, süteményekben és édességben, de ezüstkelyhekben és elefántcsont evőpálcikákban sem.

Még nagyban folyt az evés-ivás, amikor megjelent a folyami prefektus két fullajtárja, térdre ereszkedtek a kis naj-naj előtt, s megkérték, fáradjon át a közeli birtokra, ahol épp az imént kezdte meg egy artistacsoport az előadását, és mindenki az ő jövetelére vár. Erre az egész társaság felkerekedett, a templom kapuja előtt az asszonyok szívélyes búcsút vettek egymástól, de előbb még ki-ki megígérte a másiknak, hogy hamarosan meglátogatja. Csun-mej kékbe öltözött csatlósaival bekanyarodott az „Újtanya” felé vezető csapásra. Holdasszony pedig társaságával az országúton folytatta az utat Hszinghuacun, a „Barackvirág-falu” felé.

Taj A-er már jóval korábban előrelovagolt, s a kilátódombon, a borozó előtt egy szép asztalt biztosított, „mely fölé a mennybolt vont tetőt, s szőnyegül a föld szolgált”. Hosszas várakozás után végre megérkezett a társaság, ki gyaloghintón, ki meg öszvérháton. Körülülték az asztalt, s jó étvággal nekiláttak az egyszerű falusi ételeknek, melyet Taj A-er és a fogadós legjobb tudásuk szerint állítottak össze. Odalent a lábuk alatt valósággal hömpölygött a tömeg, mindenfelől csak úgy áramlott az ünnepi hangulatban levő kirándulók nagy csapata, akiket a gyönyörű tavaszi délután csalt ki a szabadba. Milyen szórakoztató is volt elnézni odafentről a nyüzsgő emberáradatot!

Egy helyen tömör fallá sűrűsödött az emberáradat. A csinghohszieni körzeti mandarin fiának, a fiatal Li úrnak sportoktatója mutatta be lovastudományát és tornászművészetét, abban gyönyörködött mindenki. A fiatal Li úr ezen a napon azért jött ki Hszinghuacun faluba mintegy harminc izmos, jókedvű barátjával, hogy a tavaszi napfényben vidáman hancúrozzanak a zöld gyepen, és a különféle sportok, az íj- és számszeríjlövés, fúvócső- és labdajáték, lándzsa- és botvívás örömeinek

áldozzanak. Mert Li körzeti mandarin ez idő szerint harmincesztendős fia nem volt sem a Si-king, sem a Su-king barátja, nem volt sem könyvmoly, sem holmi otthonülő; jobban szerette a szabad mozgást kinn a friss levegőn, inkább ment vadászatra kutyákkal és vadászsólymokkal, vívott, lovagolt, rúgta a labdát, s az utcákon tekergett. Ezért az emberek általában „Vadóc”-nak nevezték.

A fiatal emberek most kis időre abbahagyták a játékot, s a báméskodókhoz csatlakoztak, akik hangos „Hao-hao!” kiáltásokkal nyilvánítva tetszésüket, feszült figyelemmel követték a vakmerő sportoktató életveszélyes mutatványait: teljes vágtában nyeregbe vetette magát, fejtetőre állt a ló hátán, a legelképzelhetlenebb testtartásokat gyakorolta, és bravúros vívóművészetről tett tanúbizonyságot.

Miközben a fiatal Li ott ácsorgott és nézelődött, pillantása véletlenül a borozó előtti kilátóra tévedt, s megakadt egy csapat asszonyon, akik odafent egy asztal körül ültek, és bort szürcsöltek. Különösen az egyik hölgy, a legmagasabb, kötötte le figyelmét, és nem állta meg, hogy újból és újból oda ne nézzen. Okvetlenül meg akarta tudni, melyik házhoz tartozik, férjnél van-e már, vagy még kapható.

– Menj fel, és tudd meg, ki az a három gyászruhás hölgy elöl, a középső asztalnál – parancsolta halkán mellette álló inasának.

A fiú kisvártatva visszajött, odahajolt hozzá, s halkán a fülébe súgta:

– Az elhunyt körzeti bíró, Hszi-men Csing házából valók. Az alacsony, idősebb hölgy Hszi-men Csing sógornője, Vu asszony. A középtermetű az elhunyt hajdani főfelesége, született Vu leány, személynevéen Holdasszony. A magas, telt hölgy, arcán a világos foltokkal: a bíró egykori harmadik felesége, Meng Jü-lou. Még ő sem jegyezte el magát újból.

– Jól van, köszönöm.

A fiatal Li önfeledten bámulta a fehér gyászruhás, magas, telt asszonyt, míg az végül kényelmesen felállt az asztaltól, s enyhén gömbölyded háta eltűnt egy gyaloghintó mélyén.

NEGYPVENHARMADIK FEJEZET
*Laj-vang megszőkteti Szun Hszűe-ót.
Meng Jű-lou szerelmi házasságot köt*

Ugyanazon a délutánon, mialatt a többi asszony a városon kívül, a hszinghuacuni kilátódombon élvezte a tavaszt, Szun Hszűe-o és Hszi-men Csing lánya a házat őrizte; kint álltak a kapuban, s az utcai nyüzsgést bámulták.

Amint ott ácsorogtak és bámézkodtak – talán a sors akarta –, arra jött egy utcai árus, aki hangos kiáltásokkal és csengettyűrázással különböző pipereholmikat kínált megvételre, rizsport és arcfestéket, fésűt és hajtűt meg más efféléket. Hszi-men leánya odaküldte Ping-an portást, és megkérdezte, van-e fémtűkörtisztító szere. Ilyesmivel az árus nem szolgálhatott, de ahelyett, hogy továbbment volna, megállt, leraktaládáját, s le nem vette szemét Szun Hszűe-óról.

– Hé, mit állsz ott, mit bámulsz? – kiáltott rá az asszony.

– Nem ismer meg? Laj-vang vagyok, Hszi-men Csing úr egykori szolgája.

– Hát te vagy az? – kiáltott fel az asszony csodálkozva. – Úgy meghíztál, hogy meg sem ismerlek. Hol tekeregtél ennyi ideig?

– Amikor Hszi-men úr elűzött a háztól, először visszatértem szülővárosomba, Hszűcsoufuba. Sokáig tétlenül éltem, nem találtam munkát. Azután felcsaptam inasnak, és gazdám megkért, kísérjem el Kajfengfuba, ahol elfoglalta volna új hivatalát. De mialatt úton voltunk, meghalt az édesapja, ezért újból visszafordultunk, és engem el is bocsátott. Minthogy amúgy is Csinghohsien közelében tartózkodtam, eljöttem ide, s egy ezüstművesnél helyezkedtem el. Nála elsajátítottam az ezüstművesség összes csínját-bínját. Az elmúlt napokban elküldött, hogy az utcán adjak el egy tétel megmaradt árut. Már az imént is, amikor erre jártam, észrevettem őnt, de nem mertem felhívni magamra a figyelmét. Ha nem szólít meg, továbbmegyek.

– Tőlünk igazán nincs mit félned. Mi minden van a ládádban? Hozd csak be, hadd lássuk! – hívta Szun Hszűe-o, akiben most újból ébredezni kezdett a régi vonzalom.

Laj-vang készségesen engedett a hívásnak, s a belső udvarban kirakta a

sokféle csecsebecsét. Hszi-men leánya néhány halántékhajba való zománcvirágot választott, míg Szun Hszüe-o négy darab díszcsatot, mindegyik egy főnixpárocskát és két halacskát ábrázolt. A vásárlást természetesen gyengéd biztatásnak szánta. Míg Hszi-men leánya ott helyben kimérte a vételárat, Szun Hszüe-o kijelentette, hogy ő egyelőre adós marad az egy uncia két batkával, holnap jöjjön el újra. Mindez természetesen csupán ügyes csel fogás volt, hogy Laj-vangot újból láthassa.

– Holdasszony ugyanis a Harmadikkal és a gyermekkel kiment ma a családi temetőbe – közölte. – Meg kell várnom, míg visszatér.

Most Laj-csao szolga is előkerült, és barátságosan üdvözölte egykori társát. Sőt mi több, felesége, Ji Csang-csing még egy csésze teát is hozott neki.

– Nyugodtan gyere el holnap, és jelentkezz az Elsőnél! – bátorította Laj-csao elmenőben levő egykori társát.

Este azután, mikor megjöttek a kirándulók, volt sok mesélnivaló. Holdasszony elmesélte meglepő találkozását Csun-mejjel, hogyan akadtak rá véletlenül Aranylótusz sírjára, Szun Hszüe-o pedig beszámolt Laj-vang váratlan felbukkanásáról. Mily furcsa véletlen! Három találkozás egyazon napon a ház három egykori lakójával!

– Miért nem tartottad itt Laj-vangot? Én is szívesen beszéltem volna vele – mondotta Holdasszony.

– Holnap újból eljön.

S valóban, másnap újból megjelent Laj-vang nyakában a ládikóval, és Holdasszony a lehető legszívélyesebben fogadta.

– Miért nem mutatkoztál ilyen hosszú ideig? – kérdezte.

– A történetek után nem mertem eljönni.

– Ugyan már, gazdád régen elköltözött az élők sorából, és azelőtt te is a családdhoz tartoztál, így hát nyugodtan eljöhettél volna. Hiszen az egész lehetetlen históriának egyes-egyedül az a szerencsétlen nőszemély, az Ötödik volt az okozója. Ő szította állandóan a tüzet, és hideg vízzel fecskendezett. Feleséged, a derék Huj-lien halála is az ő lelkén szárad, addig gyötörte, míg kétségbeesésében felkötötte magát. Azután Hszi-men Csinget uszította, míg az végül elkergetett téged. De az ég most már megbüntette gyalázatos tetteiért.

– Jólesik hallanom, amikor így beszélsz.

– Mi minden szépet rejtegetsz a ládikódban? Rakd csak ki!

S Holdasszony bőkezűen három uncia és két batka ára portékát vásárolt Laj-vangtól. Ezután megvendégelte borral és édességgel – hiszen tudta, mennyire kedveli a bort –, Szun Hszüe-o pedig néhány, szeretettel elkészített különlegesen finom falatot küldött neki a konyhából. Miközben Laj-vang búcsúzóul hálálkodva, buzgón meghajolt Holdasszony, Meng Jü-lou és Hszimen leánya előtt, Szun Hszüe-o addig ügyeskedett, míg sikerült négy szemközt beszélniük.

– Gyere minél gyakrabban! – kérte halkán. – Nincs mitől félned, még sok mindent szeretnék mondani. Ha neked is megfelel, holnap este várlak abban a félreeső, üres kamrácskában, tudod, a vörös fal előtt. Ott nem zavar minket senki.

A férfi megértette, mit akar Szun Hszüe-o.

– De bejuthatok-e még este? Azt hiszem, a belső kaput már korábban bezárják.

– A sötétség beálltaig maradj Laj-csao szobájában, s ha majd jelt adok, támassz a falnak egy létrát, és mássz át rajta. A túloldalon lesegítelek.

Laj-vang a hatalmas örömtől széles mosolyra derült, felkapta a ládikóját, és boldogan elsietett.

Másnap délután, a megbeszéléshez híven, megjelent Laj-csaónál, de ez alkalommal a nehéz ládikó nélkül, mely akadályozta volna a mozgásban. Ji Csang-csing nem volt jelen, ő még a konyhában szorgoskodott. Laj-vang egy fényes unciát csúsztatott Laj-csao markába.

– Vegyél rajta egy korsó bort, és idd meg a feleségeddel. Nekem jár még Szun Hszüe-ótól valamicske pénz a tegnapelőtt vásárolt ékszerekért. Ma estére rendelt magához, és azt mondta, itt nálatok várjak rá.

A másik megértő vigyorgással vágta zsebre az ezüstöt. Egy kancsó bornál jóval többre futotta; megértette, miről van szó, de a konyhából jövő felesége, Ji Csang-csing is, akinek megmutatta a csinos kis pénzt.

– Természetesen nincsen ajándék ellenszolgáltatás nélkül! – jegyezte meg az asszony, hamiskásan kacsintva. – Egyébként Szun asszony már szólt nekem. Nyugodtan megbízhat bennünk.

Vidám hangulatban láttak hozzá a vacsorához meg a kancsó borhoz, melyet Vasnyílvessző jutányos áron vásárolt, s ittak a régi barátságra.

– Köztünk maradjon, mi szívesen révbe kalauzoljuk a hajóját – jegyezte meg Ji Csang-csing asszony –, de ha alkalomadtán sikerül valamit elcsennie a házbeli kincsekből, kérem, rólunk se feledkezzék meg, hadd csipegessünk mi is a tiltott csemegéből!

Laj-vang tréfásan térdet hajtott.

– Hogyan feledkezhetnék meg jótevőimről! – erősgette. Ji Csang-csing meglepődéssel könyvelte el az ígéretet, s eltűnt a hátsó lakosztályokban, hogy értesítse Szun Hszüe-öt barátja megérkezéséről.

A második éjszakai őrzőjárat órájában, amikor már az egész ház nyugovóra tért, Laj-vang, egy létrával felszerelve, elfoglalta helyét a belső fal árnyékában, a megadott, félreeső zugban. Most odaátról elfojtott köhögés hallatszott: a megbeszélte jel. Laj-vang nekitámasztotta a létrát a falnak, s fűrgén felkapaszkodott az oromzatra. A túlsó oldalon lemászott egy másik létrán, melyet a gondos Szun Hszüe-o már előre odakészített. A létra mellett már várt reá az asszony. Szótlatlanul átölelték egymást, s eltűntek a közeli, elhagyott üres kamrában. Titkos szerelmük lobogó lánggal égett. Laj-vang pompásan kezelte „kettős bojttal ellátott dárdáját”, s csak úgy patakzott az eső. Dolguk végeztével Szun Hszüe-o arany és ezüst ékszerekkel, valamint tört arannyal megtömött csomagot dugott oda kedvesének. Ezenfelül még két atlaszruha is volt a csomagban. Ő már okult a korábbi tapasztalatokból, tudta, hogy Holdasszony rendszerint üres kézzel bocsátja útjára szegényebb társnőit.

– Gyere el holnap este újra! – suttogta. – Még sok mindent szeretnék átadni neked. Aztán meg, kérlek, keress egy csinos lakást a városban, mert örökké nem járhat sz hozzám titkon, a falakon keresztül. Nem marad más hátra, mint hogy egy éjszaka megszöktes, és akkor egybekelünk. Most, miután állást és munkát találtál egy ezüstművesnél, nem kell aggódnunk a jövőnkért.

– Tudok odakint, a keleti városkapu előtt, egy megfelelő lakást. Ott, a Rizs utcában, lakik egy öreg nénikém. Teljesen félreeső, zezugos kis utca, alig jár arra valaki. Egyelőre az is jó lesz. Később, ha majd Holdasszony napirendre tér az ügy felett, és többé nem kémlel utánunk, elköltözünk a szülővárosomba, Hszücsoufuba. Veszek majd néhány hold földet, és azt fogom művelgetni, abból jobban megélünk, mint az ezüstművestől járó

fizetésből.

Miután ily módon meghányták-vetették jövő sorsukat, Laj-vang elbúcsúzott, visszamászott a falon, és az éjszaka hátralevő részét Laj-csao lakásán töltötte. Másnap reggel, mihelyt kinyitották a kaput, hazament saját lakására.

Az elkövetkező estén újból megismétlődött az előző napi jelenet, s így ment ez jó néhány napon át. A Hszi-men házban tett minden egyes éjszakai látogatásáról súlyos batyuval tért haza. Tömegnyi ékszer, ruha, fehérnemű, ezüstdísz, aranykehely s egyéb házi felszerelés tűnt el ily módon észrevétlenül, s ami a Laj-csao házaspárt illeti, ők is tekintélyes részt kaptak a zsákmányból.

A párocska egy éjszaka elhatározta, hogy végre megvalósítja a tervezett szökést. Szun Hszü-e korán ágyba küldte kissé együgyű szobalányát, Csung-csunt, összepakolt még egy jókora csomó lopott ruhát és háztartási holmit, majd éjfél után Laj-vang nyomában átmászott a falon, hogy mindenekelőtt köszönetet mondjon az oly hűségesen segítő Laj-csao házaspárnak, és a vakmerő vállalkozás előtt néhány pohárka itókéval erősítse magát.

Laj-csao azt tanácsolta, hogy a kapu helyett inkább a tetőn át szökjenek.

– Felelősséggel tartozom, ki megy ki a kapun. Hogyan mossam magam tisztára, ha az Első a szememre veti, hogy én engedtem ki a zsíros kacsát?

Továbbá azt tanácsolta, lazítsanak meg néhány zsindelyt a háztetőn, hogy látható nyom maradjon utánuk, s így még a gyanú árnyéka se férjen őhozzá. A párocska mindent megígért, s az ötödik dobütés órájában – mindkettőjük kezében egy-egy füstölőgyertya, hogy elriasszák az esetleg akadékoskodó szellemeket – egy létrán felmásztak a tetőre, s tetőről tetőre elmásztak az utolsóig, melynek széle már az utca fölé hajolt. Útközben nem mulasztották el, hogy egy-egy zsindelyt meglazítsanak. A szerencse kedvezett nekik. Noha keleten már pirkadt, az utca még teljesen kihalt volt. A távolból az őrjárat kiáltásai hallatszottak.

Elsőnek Laj-vang ugrott le az utcára, azután kedvese segítségére sietett, aki a vállába kapaszkodva ért földet. Szerencsésen leérve, boldogan fellelegeztek, és fürgén megindultak Laj-vang lakása felé. De az egyik utcasarkon váratlanul eléjük toppant az éjszakai őrjárat, s egy nyers hang rájuk rivallt:

– Állj, ki vagy? Hová mentek?

Szun asszony majd összerogyott a rémülettől, de Laj-vang megőrizte lélekjelenlétét. Egykedvűen odamutatta a kezében levő kis csomag füstölőpálcikát.

– Férj és feleség vagyunk, szeretnénk füstölőt égetni és imádkozni az Öt Szent Hegy Templomában odakint a város előtt. Azért indultunk ilyen korán, hogy időben visszaérjünk.

– Hát abban a batyuban, ott a hátatokon, mi van?

– Mindenféle füstölőszerszám meg halotti pénz.

– Rendben van, mehettek!

Laj-vang szó nélkül megfogta kedvese karját, s gyorsan magával húzta. Szinte repülve érkeztek meg a keleti városkapuhoz, melyet épp akkor nyitottak ki, s fellélegezve haladtak át rajta ki a szabadba. Odakint már nagy volt a jövés-menés, többé nem tűntek fel senkinek, így hát meglassíthatták lépteiket. Girbegurba utcák szövedékén át végre megérkeztek az alig néhány házból álló zezzugos kis Rízs utcába, s ím, ott álltak úticéljuk, Csü nénike alacsony házikója előtt, mely valóban egy csendes, teljesen félreeső helyen állt.

Hosszas kopogtatás után kinyílt az ajtó, s megjelent Csü nénike.

– Jó napot, nénikém, itt hozom az új feleségemet – mondotta Laj-vang, s mindjárt három unciát nyomott a kezébe. – Remélem, nálad lakhatunk az egyik szobában, legalábbis átmenetileg, amíg lakást találunk.

Tekintettel a nyomós érvre, melyet a nénike a markában érzett, nem utasította el unokaöccse kérését, s egy szobácskát bocsátott az ifjú pár rendelkezésére.

Nos, volt még Csü néninek egy sikerületlen fia is, aki szintén vele lakott. A zsúfolt lakásban nem kerülte el a mohó fiatalember figyelmét, hogy az újonnan érkezettek jelentős mennyiségű arany és ezüst ékszert rejtegetnek a kamrájukban; röviden szólva, egy nap, amikor Laj-vangék nem tartózkodtak otthon, kihasználta a kedvező alkalmat, behatolt a szobájukba, és egyet-mást ellopott. Zsákmányát éjszakai mulatozásaikor részben elitta, részben eljátszotta.

Egy éjjel azonban elfogta a razziázó rendőrség, s mivel, bár szegény ördög

volt, értékes ékszereket találtak nála, lopás gyanúja miatt letartóztatták. Az ujjszorító hatására töredelmesen bevallott mindent.

Így hát édesanyját, valamint Laj-vangot és a halálra rémült Szun Hszüe-öt is őrizetbe vették, s egymáshoz kötözve a körzeti jamenhez kísérték. Elvitelük természetesen nagy feltűnést keltett a környéken, mivel a házak szorosan egymás mellett álltak, és mindenki ismerte a másikat. Az utcákat, melyeken áthaladtak, tömegnyi báméskodó töltötte meg.

– Az ott Hszi-men Csing egykori körzeti bíró egyik ágyasa – mondta valaki, aki régebről ismerte Szun Hszüe-öt. – A fickó mellette Hszi-men Csing hajdani szolgálja, az asszony mostani szeretője. Megszöktette, és a segítségével töméntelen ezüst- és aranyholmit vitt el, amit viszont megdézsmált a fiatal Csü. Így áll a helyzet.

Az esetnek egy szempillantás alatt híre ment a városban, az emberek felnagyították a dolgot, egy helyett tízet, tíz helyett százat mondtak.

Holdasszony mintha a hetedik égből pottyant volna le, amikor a szökést követő reggelen Csung-csü szobalány lélekszakadva jelentette, hogy Szun Hszüe-o eltűnt, vele együtt valamennyi arany és ezüst ékszere, továbbá egy csomó ruha, fehérnemű és egyéb házi holmi, mindössze három régi ruhát hagyott hátra.

– De mondd csak, nem vetted észre, hogy szökni készül? – kérdezte Holdasszony.

– Az utóbbi időben minden éjjel elhagyta titokban a lakást, de bizonyos idő múlva mindig visszajött. Így hát most sem gyanítottam semmit – válaszolta az együgyű szobalány.

Holdasszony most Laj-csao szolgát vonta kérdőre.

– Ezen az éjszakán te őrizted a kaput. Hogyan juthatott ki észrevétlenül?

– Éjszaka a kapu, mint mindig, alaposan be volt zárva kulccsal, retesszel – válaszolta Laj-csao vállvonogatva. – Hacsak nem nőttek szárnyai, bizonyára a tetőkön keresztül jutott ki. Mindjárt utánanézek. Hátha megtalálom a nyomokat.

Kis idő múlva visszajött és jelentette:

– A keleti oldalszárny tetőin néhány félrecsúszott, töredezett zsindegy látható, a nyom pontosan az utca fölé hajló utolsó háztetőig vezet.

Ekkor Holdasszony már világosan látta, hogy Szun Hszüe-o a tetőkön át jutott ki, és lemondott az ügy további kivizsgálásáról. Se Laj-csaóra, se Laj-vangra nem gyanakodott, míg csak egy napon fel nem világosította őt a körzeti jamen.

A hivatalos vizsgálat, melynek során az illetékesek nem riadtak vissza az enyhe erőszaktól, szólásra bírta a négy letartóztatottat, és rengeteg lopott holmi került elő: ezüst és arany hajdíszek, aranygyűrűk és karperecek, egy arany istenszobor, ezüst gyertyatartók és más hasonlók, s mindezen felül vagy hatvan uncia készpénz ezüstrudakban és tört ezüstben. A körzeti mandarin Laj-vangot, Szun Hszüe-öt és a fiatal Csüt lopás, Laj-vangot ezenkívül még nőrablás, Csü anyót pedig orgazdaság bűnében mondta ki vétkesnek; Laj-vangot és a fiatal Csüt öt-öt évi száműzetésre és kényszermunkára, míg Szun Hszüe-öt és Csü anyót az ujjszorítóval azonnal végrehajtandó testi fenyítésre ítélte. A lopott holmit azonnal lefoglalták. Csü asszonyt, miután végigszenvedte büntetését, hazaengedték. Ami azonban Szun Hszüe-öt illeti, a mandarin elküldött Holdasszonyhoz, és megüzente, vitesse vissza a házába. Ily módon Holdasszony megtudta a szöktetési história minden részletét, csupán Laj-csao közreműködése maradt továbbra is titokban.

Holdasszony megtanácskozta a dolgot bátyjával, s elhatározta, hogy Szun Hszüe-öt, miután bemocskolta a ház becsületét, többé nem fogadja vissza. Ezért a körzeti mandarinnak nem maradt más választása, átadta Szun Hszüe-öt egy hivatalosan kijelölt közvetítőnőnek, hogy adja el nyilvános árverésen.

A botrány híre elkerülhetetlenül eljutott a folyami prefektus házába is. Amikor Csun-mej meghallotta, hogy Szun Hszüe-öt nyilvános árverésen el akarják adni, eszébe jutott a Negyedik és egykori úrnője, Aranylótusz közötti régi ellenségeskedés, meg az a megszegyenyítés, mely őt magát érte a Negyedik részéről a konyhában, és elhatározta, követi a régi elvet: szemet szemért, fogat fogért.

– Nagyszerűen ért a főzéshez, kitűnő fogás volna, ha megszereznénk őt a konyhánknak – igyekezett férjét rábeszélni.

És Csou úr valóban teljesítette Csun-mej kérését, elküldte emberét a körzeti jamenbe, s potom nyolc unciáért megvásárolta Szun Hszüe-öt, akit a még megmaradt ruhájában és ékszereivel együtt elvittek a folyami prefektus házába. Ott bemutatkozásképpen meghajlással járult rang szerint sorra a

feleségek elé. Legvégül a Harmadikra került a sor. Szun Hszüe-o ijedten összerezgett, amikor a Harmadikban felismerte az általa egykor annyira megvetett és annyit kínozott Csun-mej szobalányt. Csun-mej, hanyagul elnyúlva aranyos faragványokkal díszített, gyönyörű ágyának selyemtakarói alatt, alig méltatta figyelemre a szemlesütve alázatosan eléje járuló új szolgát. Mit volt mit tennie, Szun Hszüe-o térdet hajtott, s négyszer egymás után meghajolt az egykori szobalány, jelenlegi úrnője előtt.

Szedjétek le erről az ócska cselédről azt a sok csecsebecsét, adjatok rá egyszerű háziruhát, aztán ki vele, állítsátok a tűzhely mellé, ott van a helye! Gyújtson be, és készítsen nekem reggelit! — adta ki szobalányainak Csun-mej a rövid parancsot.

A mélyen megszégyenített Szun Hszüe-ót kivezették a konyhába, s hamarosan egyszerű konyhalánnyá vedlett át. A csendes tűzhely mellett azután volt elég ideje elgondolkodni rajta, mennyi igazság rejlik a régi mondásban:

*Az élet mint a hinta száll le-fel,
mi tegnap nagy volt, kicsi ma.
Ki szolgaként ma még ocsút seper,
holnap talán egy nagy magtár ura.*

Amikor a fiatal Csen – Pi anyó révén — tudomást szerzett a Hszi-men Csing házban történt botrányról, úgy vélte, elérkezett a megfelelő pillanat, amikor egy-két erélyesebb szót válthat Holdasszonnyal régi követeléséről. Holdasszony aligha vállalná egy újabb családi botrány kellemetlenségeit. Így azután Pi anyó egy szép napon megjelent Holdasszonynál, s így szólt:

– Vőmurem elhíresztelte a városban, hogy válni akar a feleségétől, s ezenfelül fel akarja önt jelenteni a tartományi helytartónál meg a tartományi cenzornál. Azt állítja, ön megtagadta a különböző pénzesládák kiadását, melyeket három év előtt, megérkezésekor hozott, s elhunyt bácsikájának, Jang marsallnak tulajdonát képezték.

Holdasszony, aki még a legutóbbi izgalom hatása alatt állt, módfelett felháborodott. Gyorsan gyaloghintót hozatott, és Taj A-er kíséretében elküldte Csenékhez Hszi-men leányát. Makacs vejének meglágyítására

néhány tehervivővel nyomban elküldetett jó néhány szekrényt és ládát tele különféle értékekkel, melyeket Csen és Hszi-men lánya kapott házassági ajándékba.

Ám a fiatal Csen cseppet sem volt meglegedve, és kijelentette Pi anyónak:

– Ez csak a feleségem, valamint az én hozományom. Én a pénzesládáimat követelem. Továbbá igényt tartok Jüan-hsziao szobalányra is.

– Anyósa üzeni, ez minden, amit akkoriban magával hozott. Azokról az állítólagos pénzesládákról nincsen tudomása — válaszolta Pi anyó. Ezután Csen kérésére még egyszer elment Holdasszonyhoz, de az kitartott álláspontja mellett, s a csinos szobalányhoz is ragaszkodott, akit mint kisfia nevelőnőjét nem tudott nélkülözni. Most Csen anyja is közbelépett. Magához hívatta Taj A-ert, és így szólt:

– Add át úrnődnek tiszteletteljes üdvözetemet, és mondd meg neki, ne tagadja meg fiam kérését Jüan-hsziaót illetően. Hiszen ez idáig feleségének volt a komornája, s testét a fiam használta.

Csen önegységének ezen utolsó, nyomós érve elől Holdasszony sem térhetett ki, s így végül odaadta a szobalányt. A fiatal Csen pedig örült, hogy ha nem is mindent, de valamit mégis sikerült elérnie, s némileg kárpótolta magát Aranylótuszért. A sikertől megittasodva, ekképpen elmélkedett: „Most végre helyes úton járok, s adja ő még alább is!

*Tombolj csak ördöggént, hiszen
iszod te úgyis még a lábvizem!”*

Feleségét, Hszi-men Csing leányát ez alkalommal nem küldte el.

De beszéljünk most a fiatal Liről, Li körzeti mandarin nemes sarjáról. Mióta akkoriban a Csing-ming napon a hszinghuacuni kilátóban megpillantotta Meng Jü-lou dinnyeorcáját és telt bájait, megfogamzott benne az elhatározás, hogy feleségként házába vezeti. Már jó ideje elveszítette első hitvesét: untig meglegelte a magányos csukák életét. Jóllehet már nem egy házasságközvetítőnőt mozgósított, hogy keressenek számára új élettársat, egyik sem talált megfelelőt. Most végre Meng Jü-lou megnyerte tetszését.

Tapintatosan bevárta, míg kissé elcsitulnak a Hszi-men Csing házban a

legújabb botrány hullámai, azután megbízta a hivatalos házasságközvetítő asszonyt, Taót, tegye meg a szükséges lépéseket. Egyszóval, Tao asszony egy szép napon gyaloghintóba szállt, s elvitette magát a Hszi-men Csing házhoz.

– Jó helyen járok, Hszi-men Csing úr háza ez? – kérdezte Laj-csao portást.

– Igen, az ő háza, de Hszi-men Csing úr már nincs az élők sorában. Ki ön, és mit óhajt?

– Én a hivatalból megbízott házasságközvetítő, Tao asszony vagyok; a körzeti mandarin fiának, a nemes ifjú Li úrnak megbízásából jövök – hangzott a méltóságteljes válasz. – Meg akarja kérni az egyik házbeli hölgy kezét.

– Önnek nyilván elment az esze! Még alig egy esztendeje, hogy urunk meghalt. Nem hinném, hogy két özvegye közül bármelyik csak úgy se szó, se beszéd újból férjhez menne. Legjobb lesz, ha sürgősen odébbáll. Különben engem is könnyen elfenekelnek, ha megtudják, hogy akár csak egyetlen szót is vesztegettem erre a képtelen ötletre.

– Kedves gondnok úr, melyik szolga felelhet gazdája tetteiért? – válaszolta az öregasszony mosolyogva. – Én csak teljesítem a megbízatást, a többi nem az én gondom. Száz szónak is egy a vége, menjen és jelentsen be!

– Hát legyen, de egyelőre azt sem tudom, hogy a kettő közül melyiknél jelentsen be. Annál, akinek gyereke van, vagy annál, akinek nincsen?

– Megbízom arra a magas, telt hölgyre gondol, arcán a világos foltokkal, akit a Csing-ming napon a hsinghuacuni kilátódombon látott.

– Ó, most már tudom – bólintott Laj-csao, s eltűnt a ház belsejében.

Tisztelt olvasó, nem hallgathatjuk el, hogy azon a bizonyos délutánon Meng Jü-lou is felfigyelt az ifjú Lire, s titkon tetszéssel szemlélte annak könnyed, bátor, férfias fellépését. Úgy vélte, pompásan illik hozzá. Csendben megcsodálta, milyen biztosan ül a nyeregben, s milyen gyakorlott kézzel kezeli az íjat. A vonzalom tehát nem volt egyoldalú; két szempár játéka jelezte a kölcsönösséget. Meng Jü-lou senkinek sem említette egyetlen szóval sem, mit érzett és látott, de magában ezt gondolta:

„Hszi-men Csing meghalt, a házban most minden Holdasszony porontya körül forog, s én teljesen fölöslegessé váltam. A gyermek születése óta már Holdasszony sem a régi, hajdani szívélyességéből semmi sem maradt. Minek várjak itt tovább bambán, és tékozoljam el zöldellő tavaszomat? Miért ne

tegyek egy lépést előre, s keressenek egy talpalatnyi földet, ahol újból gyökeret ereszthetek?”

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok foglalkoztatták az utóbbi napokban. Ezért amikor bejött hozzá Holdasszony, és közölte vele: azon vénasszonyok egyike várakozik rá odakint, akiknek az a hivatásuk, hogy hegyeket hozzanak össze, s az illető az ifjú Li úr megbízásából jött, és vele, Meng Jü-louval kíván beszélni, egy cseppet sem csodálkozott, s mint magától értetődő, régen várt hírt fogadta.

– Ó, ne higgy az ilyen bolondságnak! – felelte, s bár kifelé megőrizte higgadtságát, bensejét titkos meglepedés töltötte el. Azt azonban nem tudta megakadályozni, hogy arcát ugyanakkor el ne öntse a bíborvörös hullám, és beleegyezett, hogy Laj-csao bebocsássa a közvetítőt.

– Nos, mi újság? – kezdte Holdasszony a beszélgetést egyelőre még Meng Jü-lou nélkül a saját lakosztályában. A közvetítő előadta, mi járatban van.

– De honnan ismer minket a megbízód? Hiszen alig tesszük ki a lábunkat a házból.

– A Csing-ming napon alkalma volt megcsodálni a hölgyeket a hszinghuacuni kilátódombon. Nevezetesen a magas, telt hölgy iránt érdeklődik, akinek világos foltok élénkítik dinnyearcát.

Holdasszony bevezette a látogatót Meng Jü-louhoz, aki időközben gyorsan átöltözött, és kicsinosította magát.

– Igen, ő az, senki más! – kiáltott fel a közvetítő, miután elrebecgte van-fu-ját, majd szemét tetszéssel legeltette a vágyak asszonyán. – Meg kell hagyni, a fiatalúr egy cseppet sem túlzott. Ön különösen finom, nem mindennapi szépség, valóban megérdemli, hogy körzeti mandarinunk nemes fia első feleségévé tegye.

Meng Jü-lou mosolyogva fogadta a hízelgő bókot.

– Ne beszéljen badarságokat, kedvesem. Fordítsuk komolyra a szót, legyünk tárgyilagosak. Hány éves a fiatalúr? Volt már felesége? Vannak-e ágyasai? Mi a neve? Van-e hivatala? Kérem, válaszoljon szigorú tárgyilagossággal.

Tao mama mélyet sóhajtott.

– Jóságos ég, milyen bizalmatlan! Hiszen én hivatalosan kinevezett

közvetítőnő vagyok, nem olyan, mint a többiek, akik összevissza hazudoznak, és ha kettőt mondanak, egyet kell érteni. Tehát figyeljen ide: körzeti mandarinunk egyetlen fiáról van szó. Apja ötvenéves, ő maga harmincegy, s az első hónap huszonharmadik napján, a sárkány órájában született. Tanulmányait a császári Hercegi Akadémián folytatta, s előreláthatólag nemsokára annak doktora lesz. „Hasa” tele van tudománnyal, betéve ismeri mind a száz filozófus írásait, de ugyanúgy mestere az íjlövésnek és a lovaglásnak is. Két év előtt elvesztette első feleségét, aki után csupán egy középszerű kulcsárnő maradt, akit magával hozott a házasságba. Ágyasa nincsen.

– Hát gyermekei vannak-e? Eredetileg honnan származik a családja? Csak azért kérdem, mert lehet, hogy egy szép napon megszűnik vagy az édesapja hivatala, vagy az övé, s akkor ki tudja, milyen messzire elcipel száz mocsáron és ezer hegyen át. Az én hozzátartozóim kivétel nélkül mind ezen a vidéken élnek.

– Nem nemzett sem fiaikat, sem lányokat. Az északi fővárostól, Pekingtől nem messze eső, Csentingfu tartománybeli Caocsianghszien körzetből származik. Nincs is olyan messze ide, a Sárga-folyótól számítva legfeljebb hat-hétszáz mérföldnyire észak felé. Családja hatalmas, szántóföldekben és rétekben gazdag földbirtokkal rendelkezik, töméntelen nyájjal és megszámlálhatatlan cseléddel. A terület különleges császári védelem alatt áll, amit már az országúton márvány diadalívek hirdetnek. Később, ha majd mandarin lesz, természetesen ön is megfelelő rangot és megkülönböztető címet kap. Nem hangzik ez csábítóan?

De még milyen csábítóan hangzott! Meng Jü-lou azonnal Orchideaillat szobalányért kiáltott, teát és süteményt hozatott az asszonynak, aki „összehozza a hegyeket”.

– Kérem, ne vegye zokon, hogy ilyen részletesen kikérdeztem, de az önhöz hasonló hivatásos közvetítőknél sosem tudhatja az ember...

– De drága asszonyom, hiszen én nem abból a fajtából vagyok! Nálam az egy az egy, a világos az világos, a sötét az sötét. Nos, amennyiben hajlandó elfogadni a javaslatomat, legyen szíves, írja fel egy kártyára születési dátumának nyolc írásjegyét, hogy Li úr írásban is megkapja beleegyező válaszát.

Meng Jü-lou kikeresett egy piros atlaszszalagot, és megkérte Fu urat, fesse

rá művészien a kívánt nyolc írásjegyet.

– Utolsó eljegyzésednél Pi anyó volt a közvetítő. Nem akard most is igénybe venni szolgálatait, hogy a további tárgyalásoknál segítségére legyen Tao asszonynak? – kérdezte a körültekintő Holdasszony.

Elhívták tehát Pi anyót, s a két közvetítőnő együtt indult útnak a körzeti jamen felé. Útközben Tao asszony kifaggatta kolléganőjét Meng Jü-louról, azután megjegyezte:

– Születési dátuma szerint jelenleg harminchét éves. Ám a fiatalúr hat esztendővel fiatalabb. Remélhetőleg, nem sokallja majd a korkülönbséget.

– Igaza van, kolléganőm, de ezen a szépséghibán könnyen segíthetünk. Egyszerűen felkérjük az utunkba akadó első avatott írástudót, aki a kalendáriumhoz is, ért, hajtson végre egy kis kiigazítást.

S valóban, hamarosan elhaladtak egy kék posztóval bevont, nyitott írópult előtt, mely mögött egy kalendáriumhoz értő írástudó ült, arra várva, hogy az elhaladóknak csekély fizetség ellenében felvilágosítást adjon a naptártól függő ügyekben, és megmondja, mit hoz a jövő. Fél batka „sorspénzért” szívesen megfiatalította Meng Jü-lout: a harminchetes számot harmincnégyre javította át a születési kártyán. De előbb a kalendáriumban még megbizonyosodott róla, vajon a nyolc írásjegynek így módon történt átcsoportosítása összhangban van-e a legfontosabb szerencsecsillagokkal, s nem befolyásolja-e kedvezőtlenül az összkonstellációt.

A megtörtént kiigazítás ellenére Tao közvetítőnő kötelességtudóan mégis felhívta megbízója figyelmét a még most is jelentős korkülönbségre.

– Noha testi bájait tekintve valóban páratlan teremtés – szólt a fiatal Lihez meg kell vallanom, hogy már jó néhány évet megélt. Nem akarom tehát rábeszélni, döntsön belátása szerint.

De a szerelmes kérő csak legyintett.

– Mit számít az a két-három év! El van intézve! – jelentette ki határozottan.

– Dicsérnem kell, hogy ennyire belátó – válaszolta Pi anyó. – Régi szabály:

*Az idősebb feleség:
gyarapodás, nyereség.*

Testi bájai egyébként vitathatatlanok, s ráadásul az az áldott lelke! Az a

szelídség! Az a műveltség!...

– Tudom, tudom – szakította félbe a fiatal Li mosolyogva a szóáradatot. – Hiszen saját szememmel is meggyőződtem róla. Most már csak az van hátra, hogy két megfelelő napot válasszunk az eljegyzési ajándékok elküldéséhez, és elhatározzuk házamba vezetésének napját.

– És mit kíván az úr, mikor közöljük a döntést a hölgygel?

– A lehető leghamarább, mindjárt holnap. Fogjátok, itt van mindegyikötöknek egy-egy uncia kárpótlásul a sok lótás-futásért. Ezenkívül házamba való bevonulásának estéjén még öt-öt unciát kaptok.

A két közvetítőnő nagy boldogan térdet hajtott, s már másnap sietve közölték Meng Jü-louval a várva várt igent. A negyedik hónap nyolcadik napján újból megjelentek a Hszi-men Csing házban, mögöttük a tehervivők hosszú sora a hús csomagba csomagolt eljegyzési ajándékokkal; volt köztük tizenhat tál különböző ennivaló, egy arannyal átszőtt díszes főkötő, egy karneolöv, egy dallamosan csilingelő drágakő fülbevaló, jó néhány arany és ezüst karperec, fél tucat ruha, harminc ezüstuncia és még sok egyéb gyönyörűség.

Még ugyanazon hónap tizenötödik napjának estéjén, miután délelőtt már átszállították a bútorokat meg a rengeteg bőröndöt, magát a menyasszonyt is átkísérték új otthonába ünnepélyes keretek között. Meng Jü-lou magával vihette minden ingóságát, bútoraival egyetemben. Csupán tarka festésű, lakkozott ágycsészéjét hagyta ott, s Hszi-men leányára testálta. Cserében Holdasszony nászajándékként nekiadta a kagylómintás, szép, díszes ágycsészét, mely egykor Aranylótusz tulajdona volt. Továbbá megengedte neki, hogy magával vigye két szobalányát, Orchideaillatot és Kisfőnixet.

A vörös menyasszonyi ruhába öltözött Meng Jü-lou – hajában gyöngyökkel és egyéb díszekkel, fején az arannyal átszőtt új ünnepi főkötővel – távozása előtt még egyszer meghajolt Hszi-men Csing lélektáblája előtt. Majd búcsút vett Holdasszonytól, aki fájó szívvel bocsátotta útjára.

– Harmadik nővérem, igazán nem szép tőled, hogy elmegy. Most már teljesen egyedül maradtam, nincs senki, akivel megoszthatnám magányomat – szólott meghatottan.

Kis ideig még egymás kezét fogva, szótlanul álltak, s arcukon a búcsú

könnyei peregtek végig. Azután a ház valamennyi lakója kikísérte a menyasszonyt a kapu előtt várakozó örömhintóhoz. Az új otthon felé vezető úton a díszkíséretet Meng sógorasszony és a két közvetítő alkotta. A vörös posztóval bevont, négy ember vállán nyugvó hatalmas gyaloghintó két oldalán nyolc kísérő lépdelt, kezükben botokra erősített, áttört piros anyagból készült lampionokkal. Az utcán kíváncsi tömeg verődött össze.

– Nézzétek, az elhunyt Hszi-men Csing hajdani harmadik felesége. Ma vezetni házába a körzeti mandarinunk nemes sarja. Ez aztán a szerencsés asszony! – futott végig a tömegben a csodálat moraja; volt ott szidás is, volt ott magasztalás is. A magasztalók így szóltak: – Nagyon is bölcsen cselekszik Hszi-men Csing özvegye, amikor csökkenti a háztartást, és nem gördít akadályt a többi feleség boldogsága elé. Mit kezdene azzal a sok emberrel, amikor a fiú felnő?

Akik szidták: – No, Hszi-men Csing feleségeinek nem valami erős oldaluk a hűség! Még alig patkolt el, máris férjhez mennek. De úgy kell neki. Nem csinált az egyebet életében, csak mulatott és kurválkodott, kincseket harácsolt össze, és elcsábította mások feleségét és leányait, meggyalázta az eget, és fittyet hányt az emberi tisztesség törvényeire! Nagyon jól teszik a kotlósok, hogy kifosztják a házat, és sorra elszaladnak!

Így és hasonlóképpen vélekedtek az emberek.

Amikor Holdasszony harmadnap visszatért az ifjú pár menyegzői lakomájáról, s özvegyi otthonában kihalt csend fogadta, kissé elszorult a szíve, s önkéntelenül is eszébe jutottak a régi idők, amikor Hszi-men Csing még élt, és vidámságtól volt hangos a ház. Akkoriban, ha az efféle látogatásokról hazaérkezett, valósággal körülrajzotta a többi asszony, és se vége, se hossza nem volt a vidám csevegésnek és lakmározásnak. Most egyszerre csend honol a házban, s ő teljesen egyedül maradt. Az elhagyatottság fájdalmas érzése hatalmasodott el rajta, hangosan felzokogott, s Hszi-men Csing lélektáblája előtt a földre vetette magát.

*Ami szívét bántja,
nem bízhatja másra,
csak az ablakába
néző holdvilágra.*

NEGYVENNEGYEDIK FEJEZET
Meng Jü-lou kelepcebe csalja Csen.
A barackremete megkönyörül
a fiatalemberen

A fiatal Csen addig unszolta édesanyját, míg az apai örökségből kétszáz unciát nem bocsátott a rendelkezésére. Csen a pénzből posztókereskedést nyitott a ház homlokzati részén. Anyja üzletvezetőnek az öreg szolgát, Csen Tinget adta mellé. De a könnyelmű fiatalember ahelyett, hogy a pénzből árut vásárolt volna, néhány léha cimborája társaságában inkább elmulatta és eljátszotta. S amikor aztán nyakára hágott a pénznek, mindent a derék üzletvezetőre tolt, anyja előtt megbízhatatlan fickónak mondta, és sikerült elérnie, hogy a számára terhes embert, aki örökösen rajta tartotta a szemét, és óva intette őt, anyja feleségestül kiutasítsa a házból. Helyette Jang nevű barátját alkalmazta üzletvezetőnek. Együgyű lévén, bizalmával ajándékozta meg ezt a minden hájjal megkent, lelkiismeretlen alakot; nem tudta, hogy botorságáért egyszer még keserűen megfizet.

Csen mindenekelőtt további háromszáz unciát csikart ki anyjától, s Jang barátjával elindult Lincsing kikötőbe, állítólag azért, hogy posztót vásároljon. Nos, Lincsing nemcsak jelentős és forgalmas kereskedelmi gócpont volt, valamennyi tartomány kereskedőinek találkozóhelye, ahol az utcák naphosszat csak úgy visszhangzottak a roskadásig megrakott szekerek zörgésétől, hanem számos „virág- és fűzfautcával” is rendelkezett; vagy hetvenkét örömtanya csalogatta éjjel-nappal hegedű- és fuvolaszóval a tömegesen ideáramló idegeneket, hogy lehetőség szerint minél jobban megkopassza őket.

A könnyelmű fiatal Csennek módfelett tetszett ez a vidám sürgés-forgás. Egyszerűen, csinos vagyonkájának csak csekély hányadát fektette áruba, a többi cimborájával együtt a derék Lincsing kikötőváros mulatónegyedéven tett tüzetes felfedező utakra költötte. S midőn néhány nappal később visszaérkezett Csinghohszenbe, a kevéske posztón kívül egy gyaloghintóban valami élő árut is hozott magával: egy tizennyolc éves, Aranyékszer nevű, csinos „rizsporlárvacskát”. Jól meg is fizette a lány árát, száz unciát adott érte. Idős, beteges édesanyja, aki már az első kétszáz uncia veszteséget is

csak nehezen heverte ki, ezt az újabb csínyt olyannyira a szívére vette, hogy röviddel utóbb meghalt. Elhunytá után, mint az apai ház és a vagyon immáron egyedüli tulajdonosa, Csen gátlástalanul szórni kezdte a pénzt, és szenvedélyeinek hódolt. A ház legjobb szobáit, melyekben eddig anyja lakott, most kedvesének, Aranyékszernek rendezte be. Külön komornát vásárolt számára, s költséges figyelmességekkel halmozta el. Ezzel szemben Hszi-men lányát, törvényes feleségét, az oldalsó szárny egyik szerény szobájában helyezte el, ahol az elhagyatottan és örömtelenül tengette életét.

A kicsapongó életmód, melyet hol kedvesével, hol léha cimboráival folytatott nap nap után, jelentős mértékben felemésztette készpénzvagyonát, s így kénytelen volt azon törni a fejét, hogyan juthatna újabb pénzforráshoz. Mocskos agyában ekkor vakmerő terv fogamzott meg.

Még most is hűségesen őrizte azt a díszcsatot, melyet Meng Jü-lou veszített el, s véletlenül ő talált meg a Hszi-men ház parkjában. Mi volna, ha e díszcsattal egy kicsit megzsarolná Meng Jü-lout? Tudta, hogy az asszony a lehető legjobb körülmények között él. Eltekintve attól, hogy házassága révén bekerült Li körzeti mandarin előkelő családjába, tehetős emberek leánya is volt, és számottevő vagyont vitt magával az új házasságba. Mi volna, ha most egyszerűen odaállna elé, és szemtelenül kijelentené, hogy Holdasszony, amikor kiházásította, odaadta neki elhunyt nagybátyja, Jang marsall pénzesládait, melyeket ő most visszakerül tőle, és amennyiben vonakodna kiadni a kincset, megfenyegetné, hogy a díszcsatot megmutatja apósának, a körzeti mandarinnak, bizonyítékul, hogy kettőjük között titkos viszony állt fenn. Kétségtelenül megijedne, és minden árat megadna, hogy megmentse új, boldog házasságát. Eltökélte, hogy ellenkező esetben beváltja fenyegetését, és nem volt kétséges előtte, hogy a becsületes, öreg Li az ő leleplezése nyomán felbontatja fia még csak nemrég kötött házasságát, s Meng Jü-lout, egész hozományával egyetemben, áttestálja őrá, a régi kőrőre. Akkor feleségként házába vihetné a vagyonos Meng Jü-lout, ami szintén nem volna megvetendő. Efféle arcátlan gondolatok motoszkáltak a fejében.

*A holdbéli jáspisnyulat kívánja,
ácsingózik napbéli tűzmadárra.*

De a sors egészen másképp akarta.

Li körzeti mandarint, három évre szóló csinghohszieni hivatali megbízatása leteltével, a Csöcsiang tartományban levő Jencsoufu alprefektusává nevezték ki, és már jó ideje egész háznépével átköltözött új állomáshelyére. Minthogy Jencsoufu a legfontosabb selyemtermelő vidék kellős közepén terült el, a fiatal Csen úgy határozott, hogy Meng Jü-lounál teendő látogatását egy üzleti úttal köti össze. Ily módon egy szép napon, a nyolcadik hónapban, ezer unciát vett magához, és barátja, Jang üzletvezető társaságában a jencsoufui úton elindult a Jangce partján levő ismert selyemközpont, Hucsou felé, ahol mindenekelőtt megvásárolt egy fél hajórakomány selymet. Azután továbbhajózott egy darabon, majd a Jencsoufu utáni legközelebbi folyami kikötőben, Csingcsiangban lehorgonyzott. Ott Jang barátjával partra szállt, s miután bőséges vacsorát fogyasztottak el az egyik kitűnő vendéglőben, így szólt hozzá:

– Szeretnék egy kis kitérőt tenni a közeli Jencsoufuba, hogy meglátogassam nővéremet, aki az ottani alprefektus fiának a felesége. Légy szíves, vigyázz addig a hajóra meg az árura. Ha kedved tartja, költözz az én költségemre a vendégfogadóba, és rendezz néhány görbe napot. Legkésőbb öt nap múlva újból itt leszek.

Jang barátja nem győzte eléggé bizonygatni, mennyire megbízhat benne, mire Csen, mindössze néhány uncia készpénzzel a zsebében, Csen An szolgál kíséretében, aki a Meng Jü-lounak és férjének szánt ajándékokat vitte, elindult Jencsoufu tartományi főváros felé. Ott egy templomban szállt meg, s mindenekelőtt puhatolózni kezdett.

Megtudta, hogy Li úr, az alprefektus, már egy hónapja elfoglalta hivatalát, és néhány napja családja is megérkezett az egész háztartással.

Csen másnap szépen felöltözött, s az ajándékokat vivő inassal elindult a prefektúrára.

– Én az alprefektus új menyének vagyok az öccse, s szeretném tiszteletemet tenni a családnál – közölte az ajtónállóval.

A fiatal Li éppen a könyvtárban üldögélt könyvei fölé hajolva, amikor állítólagos sógora megérkezését jelentették. Utasítást adott, hogy vezessék be.

– Miért nem üdvözölhettem, kedves sógorom, már a múltkor a menyegzőmön? – kérdezte látogatójától.

– Épp üzleti úton jártam Szecsuanban és Kuangtungban, egy álló

esztendeig voltam távol hazulról – hazudta a fiatal Csen. – Még csak a minap értesültem nővérem férjhezmeneteléről, s most utólag szeretnék sok szerencsét kívánni, és átadni néhány nászajándékot. Elnézést kérek eddigi mulasztásomért.

Li úr most már feleségét is értesítette öccse váratlan megérkezéséről.

„Az öcsém? Ez csak Meng Zsuj lehet. Mi szél hozhatta ide száz hegyen és ezer vízen át?” – gondolta magában Meng Jü-lou.

S valójában, az ajándéklistán, amelyet most eléje tettek, öccse, Meng Zsuj nevét olvasta.

– Kéretem – szólt oda szobalányának, Orchideaillatnak, s ezzel eltűnt a hálósobában, hogy felkészüljön a vendég fogadására.

De mennyire elcsodálkozott, amikor kikandikált a függöny mögül, s a vendégben, akit nem sokkal ezután férje bevezetett a lakószobába, a fiatal Csente ismerte fel! Mit jelentsen ez? Mindazonáltal vőmurem sem volt holmi idegen, örült hát jövetelének, és feltétlenül üdvözölni akarta. Sürgősen gondoskodott is jó enni- és innivalóról.

*Földinkkel, ha rokon, ha nem,
mindig szülőházánk izen.
Ha zavaros, ha csillogó,
kedves a hazai folyó.*

A véletlen úgy hozta, hogy éppen akkor, amikor Meng Jü-lou átment a fogadószobába, az egyik szolga kihívta Li urat, mivel időközben egy másik látogató is érkezett. Így egyedül maradtak, s ez a fiatal Csente titkos meglepéssel töltötte el. Kertelés nélkül rátért jövele céljára. Előbb néhány személyes jellegű kérdést tettek fel egymásnak, tudakozódtak egymás otthoni körülményei felől, megittak két-három pohár bort, majd Csen így kezdte:

– Egész idő alatt szinte elepedtem érted, nővérem, úgy vágytam utánad, mint a szomjazó egy korty friss víz után. Emlékszel még azokra az együtt töltött szép órákra apósom házában, amikor egymáshoz simuló térddel ültünk a sakkasztal mellett vagy a kártyák fölé hajolva? Milyen kár, hogy mindez a múlté, s a mostoha sors elszakított minket egymástól!

– Mit tehetünk, nyugodjunk bele a megváltozhatatlanba – vigasztalta Meng Jü-lou mosolyogva.

Csen most ruhája ujjából előhúzott egy illatosított teapasztával teli, szorosan összefonódó szerelmespárocscska alakját mintázó zacskót, s térdre ereszkedve átnyújtotta Meng Jü-lounak.

– Ha még érzel valamit irántam, nővérem, fogadd el, kérlek, és csipegess belőle! – rimázkodott.

Meng Jü-lou a haja tövéig elpirult, de azután mégis erőt vett magán, s a zacskót a földre ejtette.

– Kérlek, ne bolondozz! – mondotta halkán. – Engem jó szándék vezetett, s barátsággal fogadtalak. Kérlek, ne élj vissza a jóságommal, különben elmegyek.

Csen belátta, hogy változtatnia kell a taktikáján. A visszautasított zacskót szép nyugodtan felemelte, s megváltozott, hideg hangon így folytatta:

– Engem is jó szándék vezetett, de látom, nem akarsz megérteni. Majd világosabban beszélek – és ezzel eléje tartotta a díszcsatot, melyet az asszony egykor a parkban elveszített. – Megismered? Még a neved is bele van vésve. Talán le akarod tagadni, hogy annak idején nekem adtad szerelmed zálogaként, miután már az enyém voltál? Később azonban engedél Holdasszony befolyásának, ellenem fordultál, s inkább a fiatal Lihez mentél feleségül. De bánom is én! Jogos tulajdonomat azonban, légy szíves, add vissza, vagyis azokat a kincsesládákat, amelyeket magaddal hoztál a Hszimen házból, és én elhunyt bácsikámtól, Jang marsalltól kaptam.

S ezzel felállt, mint aki menni készül.

Meng Jü-lou jobban szemügyre vette a díszcsatot. Semmi kétség, e lótuszszár formában kiképzett, aranyfejű ezüstholmit ő viselte régebben, s egy alkalommal elvesztette a parkban. Hogyan kerülhetett Csen birtokába? Ocsmány zsarolás! De a látszat ellene szól, s a botrány se sokat segítene. Ezért inkább cselhez folyamodott. Felháborodását leplezve, gyengéden megfogta a férfi kezét, s mosollyal ajkán, halkán így válaszolt:

– Maradj, kedvesem, érzelmeim még a régiek. – Szorosan a férfihoz simult, szótlánul tűrte, hogy az átölelje, megcsókolja, s kinyújtott nyelve hajlékony kígyócskaként játszadozzék a szájában.

– Mondd nekem, hogy én vagyok a te „kedves csin-csin”-ed – kérlelte az

asszonyt –, akkor hiszek őszinteségednek!

– Csendesebben, meghallhatják!

– Ide figyelj, egy félig megrakott dzsunkám horgonyoz Csingsiang kikötőben. Ma éjszaka várlak kint a kapu előtt. Öltözz portásruhába, és szökj meg velem!

– Mindent megteszek, amit csak kérsz. De előtte, mondjuk, pontban éjfélkor, várj rám hátul a kertfalnál. Mindenesetre összecsomagolok majd egy kis aranyat meg ezüstöt, és átdobom neked a falon. Feltűnő lenne, ha elől vinném ki a kapun.

– Rendben van, köhögéssel jelzem, hogy ott vagyok. – Sebtében még felhajtott néhány pohár bort, azután Li úr kíséretében kiment a kapuhoz.

Tisztelt olvasó, ha egy asszony szeret valakit, nincs az a magas fal, mely céljától eltérítené. De ha az illető közömbös számára, még ha ott ül is mellette, mérföldek választják el tőle. Ha Meng Jü-lou férje holmi tutyimutyi alak lett volna, kétségtelenül megszökött volna a fiatal Csennel. De új férje derék, jó erőben levő fiatalember volt, aki szép jövővel kecsegtetett, s aki nemcsak szerette őt, hanem a viszontszerelemre is érdemesítette. Ugyan miféle nyomós ok készítette volna arra, hogy lecserélje a levitézlett szeretővel?

Miután a fiatal Csen elment, s a mit sem sejtő Li úr megkérdezte feleségétől:

– Voltaképpen hol szállt meg az öcséd? Holnap viszonzni szeretném a látogatását –, Meng Jü-lou kirobant:

– Ugyan, dehogy a testvérem! Hszi-men lányának a férje! És képzeld csak, meg akar szöktetni a szemtelen! A látszat kedvéért belementem a játékba, csak hogy botrány nélkül megszabaduljak tőle. Éjfélre odarendeltem a kertfalhoz azzal az ürüggyel, hogy egy arannyal és ezüsttel telt csomagot adok át neki. Úgy kell rendeznünk a dolgot, hogy mint tolvajt kapjuk rajta, akkor aztán örökre békében hagy minket.

Li úr mélységesen felháborodott.

– Micsoda csirkefogó! Meg akarja mérgezni most induló boldog házasságunkat! Ezért meglakol! A következményekért magára vessen! Én nem hívtam ide. Ő maga ásta meg a sírját.

A fiatal Csen pontban éjfélkor a megbeszélte köhécseléssel jelentkezett a kertfal mögött. Odabentről Meng Jü-lou halk kiáltással válaszolt. S nyomban ezután, a falon át, a lába elé egy kötél ereszkedett le, melynek végén nehéz csomag himbálózott. Kétszáz unciát tartalmazott, a jamen kincstárából vették ki, s előbb a látszat kedvéért összetörték. A fiatal Csen épp leoldozta a kötélről a csomagot, s átadta szolgájának, mikor a sötétből egyszerre öt legény ugrott elő magasra tartott fütykösökkel, s hangos „Rabló! Rabló!” kiáltással nekiestek a két hívatlan látogatónak. Még felocsúdni sem volt idejük, már ott feküdtek a földön, gúzsba kötve. Az éjszaka hátralevő részében a jamentömlöcben azután nyugodtan elgondolkozhattak a kaland váratlan fordulatán.

Másnap délelőtt Hszü prefektus bírósága elé vezették őket. A vádat az öreg Li képviselte. Fogalma sem volt róla, hogy az egész lopási ügyet fia és menyé főzte ki.

– A két gazember tegnap éjfélkor betört jamenem kincstárába, és ellopott kétszáz unciát. Éppen akkor csípték őket nyakon, amikor a kertfalon át meg akartak szökni. Szigorú megbüntetésüket kérem.

A prefektus közelebb intette a két vádlottat, és letérdepeltette őket. A fiatalabb vádlott képzettségéről és nemes származásról tanúskodó előkelő megjelenése láttán módfelett elcsodálkozott.

– Hogyan jutott eszedbe, hogy éjnek idején betörj a jamenbe, és közönséges lopást kövess el? – kérdezte tőle.

Ám a fiatal Csen nem volt hajlandó vallani. Egyre csak hajlongott, s egyre csak azt kiáltozta: – Ártatlan vagyok!

Az öreg Li odahajolt a prefektushoz, és a fülébe súgta:

– Talán fölöslegesek a további kérdések. Bűnösségüket bizonyítottnak vehetjük. Elég a náluk talált kétszáz uncia hivatalos pénz, továbbá itt van a kincstár feltört ajtajáról készített vázlat. Azt hiszem, helyénvaló, ha büntetésből alaposan megbotoztatjuk őket.

A prefektus intett poroszlóinak, és megparancsolta, verjenek húszat-húszat mindegyik vádlottra. De a fiatal Csen továbbra is azt kiáltozta:

– Ártatlan vagyok! Ártatlan vagyok! –, s közben mintha csak magában beszélne: – Csapdába csalt ez a Meng!

A prefektus felfigyelt Csen szavaira, s a tizedik botütés után álljt parancsolt

a poroszlóknak. Az igazságszerető mandarinok közé tartozott, s egy belső hang azt súgta neki, itt valami nincsen rendben, s nem törődve alprefektusának állásfoglalásával, maga akart meggyőződni a sötét ügy hátteréről.

– Vezessétek el őket! Holnap tovább folytatjuk a tárgyalást – hirdette ki a határozatot.

– Miért ilyen kíméletes? – súgta oda az öreg Li. –A bűnöző szíve kemény, mint a vas, csak a szigorú büntetések olvasztókemencéjében puhítható meg. Ha egy álló napot kapnak a gondolkodásra, holnap ügyesen kibeszélik magukat.

– Tudom, mit teszek – felelte a prefektus hűvösen. Éjszaka ugyanabba a cellába, melyben a fiatal Csen és szolgája ült, beküldte egyik fogolynak álcázott bizalmas emberét azzal a feladattal, hogy ügyesen szedje ki belőlük az igazságot. A bizalmi embernek sikerült beszédbe elegyednie a fiatal Csennel, sőt egyazon gyékényen töltötték az éjszakát.

– Hé, barátocskám, úgy látom, te nem vagy szakmabeli – szólította meg fogolytársát. – Nyilván tévedésből kerültél dutyiba?

– Nagy sora van annak – válaszolta a fiatal Csen, akinek bizony jólesett kiöntenie a szívét. – Én a csinghohszieni Hszi-men családhoz tartozom, a ház elhunyt urának vagyok a veje, és régebben gyengéd szálak fűztek a született Meng lányhoz, akit nemrégiben feleségül vett az itteni Li alprefektus fia. Amikor most újból férjhez ment, tíz kincsesládát vitt el a Hszi-men házból, melyek eredetileg elhunyt nagybátyám, Jang marsall tulajdonában voltak, s halála után rám maradtak. Azért jöttem ide, hogy visszaszerezzem őket, de a Meng lány lóvá tett, s jelenlegi férjével kifőztek egy jó tervet, úgy állították be a dolgot, mintha elloptam volna kétszáz unciát, hogy kényelmesen megszabaduljanak tőlem. Csapdába estem.

Másnap kora reggel a prefektus bizalmasát kihozták a cellából, s az híven elmondta gazdájának a fiatal Csentől hallottakat. Az öreg Li mintha a hetedik égből pottyant volna alá, amikor a prefektus az aznapi nyilvános tárgyaláson a Csen és társa elleni lopási ügyben kihirdette az ítéletet:

– Mindkét vádlottat felmentem, és szabadon bocsátom.

– Nem értem, hiszen bebizonyosodott a bűnösségük – fordult izgatottan feletteséhez. A prefektus ekkor felállt, megrovó pillantást vetett

alprefektusára, s valamennyi jelenlevő – hivatalnokok, alhivatalnokok, börtönőrök, jamenszolgák s a nép egyszerű gyermekei – előtt alaposan lehordta:

– Közhivatalt töltök be, és nem azért neveztek ki prefektusnak, hogy hivatali hatalmammal visszaélve, segédkezet nyújtsak belső családi viszálykodásuk törvénytelen elintézéséhez. A fiatalember, amikor visszakövetelte az ön menyétől a kincsesládákat, amelyek elhunyt nagybátyja, Jang marsalléi voltak, s melyek kiadását eddig jogtalanul megtagadták tőle, csupán jogait akarta érvényesíteni.

Hogyan meri minden indok nélkül tolvajlással vádolni? Az ön magatartása a legkevésbé sem fér össze magas közhivatali tisztségével.

A megszegyénített öreg Linek mit volt mit tenni, egyetlen szó nélkül lenyelte a nyilvános dorgálást. Az ülés után azonban annál hevesebben támadt a családjára:

– Mondhatom, semmirekellő fiút neveltünk fel! – fakadt ki felesége előtt. – Becsapott, az egész lopási ügyet csak kitalálta! Nekem meg el kell tűrnöm, hogy a prefektus valamennyi hivatalnok meg az egész hallgatóság előtt nyilvánosan lehordjon! Majd felvet a düh!

Azután a fiú következett. Harmincat húzatott rá, majd láncra verette, és egy üres kamrába záratta. Szentül elhatározta, hogy addig tartja ott, míg éhen nem hal, menyét pedig azon nyomban ki akarta utasítani a házból. De felesége könyörgésére meglágyult, s beleegyezett, hogy a fiatalok átköltözzenek a Peking közelében levő caocsianghszieni családi birtokra. Három napon belül összecsomagoltak, és elhagyták a szülői házat.

A fiatal Csen sajjgó tagokkal s teljesen leégve érkezett vissza Csingcsiang kikötővárosba. Az a kevéske készpénz, amit magával hozott, útközben s a börtönben eltöltött napok során elfogyott. Első útja a fogadóhoz vezetett, ahol Jang barátját hagyta. De Jangnak már csak hült helyét találta.

– Tegnapelőtt elutazott – magyarázta a fogadós. – Azt mondta, levelet kapott öntől, melyben közli, hogy már nem jön vissza, ezért ne várjon tovább. Hajóra szállt, és elindult hazafelé a portékával.

A fiatal Csen magánkívül volt. Elrohant a kikötőbe, s valóban, hajója már nem volt sehol. Mi mást tehetett, igyekeznie kellett, hogy azonmód, egyetlen fillér nélkül, mennél hamarabb hazakeveredjen. Ezért zálogba csapta

nemcsak valamennyi ékszerét, hanem finom selyemruháját is. A kapott pénz csupán arra futotta, hogy huszadrangú helyet biztosítson magának az egyik személyszállító dzsunkán, mely elvitte Csinghohszenbe. Már beköszöntött a zord ősz, amikor mint valami csavargó, kiéhezve, összefagyva és lerongyolódva végre hazaérkezett. Mily siralmasan végződött a ragyogónak ígérkező vállalkozás!

Könnyen érthető, hogy a hangulata nem volt valami rózsás, különösen mikor a küldönc, akit Jang barátjához menesztett, eredmény nélkül tért vissza. A hűtlen barát, aki oly gyalázatosan visszaélt bizalmával, az értékes hajórakománnyal együtt nyomtalanul eltűnt. Az otthoni civakodás azután végleg betetőzött mindent.

Távollétében gyakran került sor marakodásra felesége és kedvese, Aranyékszer között. Már odáig fajult a dolog, hogy állandóan hátat fordítottak egymásnak. Egyszóval a fiatal Csen még alig érkezett haza, a két asszony máris panaszokkal és sirámokkal árasztotta el.

– Ez a nőszemély magára költötte az egész háztartási pénzt! – panaszkolta Hszi-men Csing lánya. – Állandóan ott ült nála az egyik legény a virágudvarból, s ki tudja, mennyi pénzt küldött vele a virágudvar tulajdonosnőjének, arról nem is szólva, hogy állandóan bort és drága nyalánkságokat hozatott magának, holott a háztartásban a legszükségesebb élelmiszer is hiányzott. Délig aludt, s még a kisujját sem mozdította meg.

– Naphosszat henyélt, nem törődött vele, hogy feje tetején áll a háztartás – imígyen Aranyékszer. – De a maga és komornája számára párolt és sült húsokat, becsinált levest és süteményeket rendelt a konyhán, énnekem meg híg rizsleves se jutott.

Csen természetesen a szeretője pártját fogta, hiszen a feleségét nem szerette.

– Meglásd, szorulásban fogsz meghalni, te lusta, falánk teremtés! – förmedt rá, s az asszony meg annak szobalánya felé rúgott.

– De az, amit titokban a virágudvarba cipeltél, az nem számít, ugye, te pimasz ringyó? – vágta Hszi-men Csing lánya dühösen Aranyékszer arcába. – Mégiscsak felháborító, hogy mindent meghamisítasz! Ez éppolyan, mintha a csendháborító akarná bekísérni az éjjeliőrt! Félre akarsz állítani, hogy magadat told előtérbe. De inkább választom a halált, semhogy egy kalap alá vegyenek egy magadfajta senkivel!

– Fogd be a szád! – vágott szavába durván a fiatal Csen. – Te aztán legkevésbé sem hasonlíthatod magad össze vele, egészben véve nem érsz annyit, mint az ő lába kisujján a köröm!

Hajánál fogva durván megragadta, s öklével többször az arcába sújtott, úgyhogy az asszonynak eleredt az orra vére, és ájultan összeesett.

Miközben Csen ezen az éjszakán Aranyékszerrel hált, szerencsétlen felesége véget vetett szomorú életének: az ágy gerendájára felakasztotta magát. Mindössze huszonnégy éves volt szegény.

Holdasszony a Csen ház régi szolgája, Csen Ting révén már másnap értesült Hszi-men Csing lányának szomorú haláláról. Nos, a viszony közte és veje között nem éppen tegnap hidegült el, hanem nyugodtan mondhatjuk, már hosszú idő óta három láb vastag jégréteg választotta el őket egymástól. Egyszóval nem sokat gondolkodott, összehívta háza népének nyolc izmos tagját, részben férfi, részben nőcselédek, és e tekintélyes kísérettel elindult veje házához. Mindenekelőtt a holttesthez vezettette magát, s az elhunytat, ahogy illik, hangos jajveszékeléssel siratta egy ideig. Azután jelt adott embereinek, mire a társaság hirtelen nekiesett a mit sem sejtve ott álldogáló Csennek. Egy pillanat alatt letéperték, s egyesült erővel elagyabugyálták; a férfiak ököllel mentek neki, rúgták, ahol csak érték, az asszonyok pedig hegyes tűkkel és csatokkal bökdösték. Miután alaposan ellátták a baját, a szeretőjét vették sorra.

Aranyékszerrel előbb kiráncigálták az ágy alól, ahová bebújt félelmében. Ő is megkapta a neki kijáró verést meg a tűszúrásokat, úgyhogy a végén már se nem élt, se nem halt.

Ennek megtörténte után nekiestek a berendezésnek, beverték az ajtókat ablakokat, felborították az asztalokat, széttörték az edényeket, letépték a függönyöket, felhasították a párnákat és takarókat. Majd az Első diadalmasan elvonult harcias csapatával.

De ezzel még nem töltötte ki maradéktalanul haragját a gyűlölt vőn. Hazaérve, családi tanácskozássra ült össze két bátyjával.

– Halálba kergette feleségét, és ezzel mindenki előtt bizonyosságot tett aljasságáról. Használd fel a kedvező alkalmat, s tedd egyszer s mindenkorra ártalmatlanná. Állítsd a bírói szék elé! – tanácsolta idősebb bátyja. – Mert ha napirendre térsz az ügy fölött, soha nem marad veszteg, örökké zaklatni fog a kincsesládák miatt. Ennek vedd elejét.

– Igazad van – helyeselt Holdasszony, s két bátyja segítségével még ugyanazon a napon megfogalmazta a feljelentést veje ellen. Másnap reggel személyesen megjelent a körzeti jamenben, és átadta az írást. Huo úr, az új körzeti mandarin, feltörte a pecsétet, és a következőket olvasta.

Csinghohszien
öreg parancsolójának
és mennyei helytartójának

A harmincnégy esztendő, született Vu leány, az elhunyt körzeti bíró, Hszimen Csing özvegyének feljelentése veje, Csen Csing-csi ellen.

Vöm annak idején, amikor fegyelmi eljárást indítottak apja, Csen Hung ellen, férjem házában keresett menedéket. Nálunk tartózkodása éveiben részeges embernek és a házi béke örökös megbontójának bizonyult. Hogy elejét vegyem a komolyabb bűncselekményeknek, kiutasítottam házamból. Efölötti mérgében bántalmazni kezdte feleségét, azaz férjemnek első házasságából származó leányát. Nemrégiben egy Aranyékszer nevű közönséges utcalányt vett a házába, és jogtalanul törvényes felesége fölé helyezte. E ringyó felbujtotta, s nemrég újból minősíthetetlenül megbántotta feleségét, és tettelesen is bántalmazta őt: a haját tépte, lábbal tiporta, s végül a nyolcadik hónap huszonharmadik napján megfojtotta. Ezenkívül engem is életveszélyesen megfenyegetett. Könyörgök a bíróságnak, védjen meg, Csen Csing-csit tartóztassa le, indítson ellene vizsgálatot gyilkosság gyanúja miatt, szerezzen érvényt az ország törvényeinek a gonoszok elrettentése és a jók békés élete érdekében, és hogy az áldozatnak ne legyen oka jogos panasszal élni az őt ért sérelem miatt.

A feljelentés határozott hangja, valamint a mennyei helytartó előtt fehér gyászruhában térdeplő előkelő asszony, derekán a mandarinfeleségek ötödik fokozatát jelző övvel megtette a kívánt hatást. A mandarin felemelkedett székéből, és könnyed meghajlással így szólt:

– Keljen föl, nemes hölgy. Immár tisztán látom a történeteket. Nyugodtan elmehet, és többé nincs miért idefáradnia. Elég, ha a legközelebbi tárgyaláson egyik emberével képviselteti magát. Nyomban elrendelem a vádlott

letartóztatását, és megindítottam ellene a vizsgálatot.

E szavak hallatán Holdasszony köszönetképpen meghajolt, és beszállt gyaloghintójába. A bíróság előtti további képviselésével Laj-csaót bízta meg. A fiatal Csent, csakúgy, mint Aranyékszert, a körzeti mandarin kopói még aznap elvitték lakásukról, és bekísérték a fogdába.

– Hogyan merészelted bántalmazni a feleségedet és megfojtani őt? – kérdezte Huo úr a másnap délelőtti tárgyaláson a fiatal Csentől.

– Éppen egy üzleti útról tértem vissza meglehetősen rossz hangulatban, mivel hűtlen üzletvezetőm útközben rászédett, s ezáltal súlyos károsodás ért. Enni kértem a feleségmentől, s midőn az nem teljesítette kérésemet, dühbe gurultam, és néhányszor belérúgtam. Ez minden. Nem fojtottam meg, saját maga akasztotta fel magát.

– Miért zaklattad a feleségedet? Ágyasod nem készíthette volna el a vacsorát? Egyébként a született Vu leány feljelentésében határozottan az olvasható, hogy kis híján agyonverted a hitvesedet, s végül megfojtottad.

– A született Vu leány már régóta gyűlöl. Hamis feljelentésével ütni akart egyet rajtam.

– Ne beszélj összevissza, a halott épp elég bizonyíték. Majd kiverem belőled a makacsságot!

S ezzel Huo úr húszat veretett a vádlottra, míg a másodrendű vádlott, Aranyékszer, megismerkedett az ujjszorítóval. Azután újból elvezettette őket. Majd rendőrségi vizsgáló bizottságot küldött ki Csen házába, hogy a tett színhelyén vizsgálja meg a holttestet. A bizottság arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy az elhunyt az előzetesen elszenvedett testi bántalmazás fölötti elkeseredésében önkezével vetett véget életének: felakasztotta magát. Ez mindenestre kedvezőbb fordulat volt a fiatal Csen számára, hiszen eredetileg gyilkossággal vádolták. Mivel ezenfelül a nap folyamán sikerült még száz unciát is eljuttatnia a körzeti mandarinhoz – az összeget a fogdából levél útján értesített Csen Ting szolga kaparta össze nagy ügyel-bajjal az üzleti pénztárból és a pénzszekrényből Huo úr engedett kezdeti szigorúságából, és elejtette a gyilkosság vádját.

Ítéletében mindössze a testi sértésre hivatkozott, s miután még további tíz botütést méretett rá, és néhány napig fogva tartotta, különböző megszívlelendő tanácsokkal látta el, majd kiengedte. Lelkére kötötte

azonban, hogy temesse el tisztességesen a halottat, s a jövőben ne zaklassa anyósát sem látogatásaival, sem pedig követelésekkel. Aranyékszert visszaküldték Lincsing kikötővárosba, ugyanabba a virágudvarba, amelyből jött. Többé nem tehetette be lábát a Csen házba.

Nos, a fiatal Csen úgysem tudta volna eltartani. Az utóbbi idők sorscsapásai, valamint a temetési költségek annyira tönkretették, hogy saját magának is alig volt mit ennie. Igen, ott tartott, hogy a családi örökségként rámaradt két ház közül előbb eladta a kisebbiket, azután az általa lakott nagyobbik ház berendezési tárgyait, hogy egyáltalán legyen miből élnie. Ahelyett, hogy valami okos dologhoz kezdett volna, egész nap tétlenül üldögélt az üres szobákban, s csupán az a remény éltette, hogy egyszer mégiscsak visszakapja az értékes hajórakomány árut, amelyet hűtlen barátja, Jang lopott el tőle. Nem csoda hát, hogy egyre lejjebb és lejjebb süllyedt.

Minden áldott nap bekopogtatott Jang ajtaján, s egyre csak azt a választ kapta, hogy nem tudják, merre jár. A hajórakomány selyem kiárusítása után Jang barátunk hol ebben, hol abban a városban ütötte fel tanyáját, és rossz lelkiismerete lévén, nem merészkedett vissza Csinghohszienbe. Midőn azonban meghallotta, hogy a fiatal Csen feleségének váratlan halála következtében kínos bírósági eljárásan esett át, sőt mi több, fél hónapot a börtönben töltött, úgy gondolta, többé nem kell tőle tartania, s egy szép napon ismét felbukkant Csinghohszienben. Megállapodott háza népével, hogy amennyiben Csen keresi, letagadják, és továbbra is azt mondják, hogy elutazott.

A fiatal Csen egy napon újból bekopogtatott Jangékhoz. Barátjának öccse nyitott ajtót.

– Megjött végre a bátyja? – kérdezte Csen udvariasan. – Szeretném végre visszakapni a hajórakomány selymet, amit ellopott.

– Hagyjon már békében azzal a hajórakománnyal! – fortyant fel a másik dühösen. – Inkább kerítse elő a bátyámat! Hónapok óta nyoma veszett. Feltehetően ő is a maga lelkiismeretén szárad, akárcsak a felesége. Ki tudja, talán vízbe fojtotta valahol az úton. Egy emberélet drágább a maga szemét árujánál.

Nos, ezt a fiatal Jangot az egész város szerencsejátékosnak, részeges alaknak és veszedelmes verekedőnek ismerte. Midőn most fenyegető arccal, ökölbe szorított kézzel lassan Csen felé közeledett, annak inába szállt a

bátorsága, és amilyen gyorsan csak a lába vitte, elszaladt. A másik meg sűrű szitkozódások közepette utána. Majd felvett a földről egy éles élű, törött zszindelyt, megcélozta a menekülő fejét, s utánahajította, úgyhogy a vér patakokban folyt végig Csen tarkóján.

– Nehogy még egyszer eszedbe jusson kakaskodni nálunk, különben olyat kapsz, mint még soha! – kiáltott utána Jang öccse.

A fiatal Csen elfúló lélegzettel ért a házhoz, és csak épp annyi ideje maradt, hogy bezárkózzék, amikor máris kő- és zszindelyzapor hullott az ajtajára. Teljesen feldúlva bezárkózott a szobájába, s még lélegzeni is alig mert. Minthogy még csak az elmúlt napokban élt át egy módfelett kínos bírósági eljárást, annyira meg volt félemlítve, hogy még a földön heverő ártatlan kötédarabkát is mérges viperának nézte. Ez után az eset után a közelébe se merészkedett többé a Jang testvérek házának.

*Füvet pusztít a zúzmará,
zúzmarát a nap sugara,
ki erősebb, mint ő maga,
fut attól a haramia.*

Készpénzkészlete nemsokára újból elfogyott, így hát kénytelen-kelletlen a második ház eladására is rászánta magát, s egy félreeső utcában nyomorúságos lakást bérelt. Alig lakott ott egy fél hónapja, amikor meghalt Jüan-hsziao szobalány, az egyetlen, akit a cselédségből megtartott. Most már teljesen magára maradt, s egyre nagyobb sivárság és szomorúság vette körül. Eltűntek az utolsó, nélkülözhetetlen bútordarabok is, s egy szép napon már a lakbért sem tudta kifizetni, mire el kellett költöznie. Szegényen, hajléktalanul állt kint az utcán. Koldussá lett, s a koldusok között töltötte az éjszakát a hajléktalanok menhelyén, „hideg fészerekben”.

Sorstársai azonban jó szívvel voltak hozzá, készségesen a legjobb helyet bocsátották rendelkezésére a meleg kang-on, s megosztották vele a legjobb falatokat. Sajnálták a csinos, finom arcú, jó modorú újdonsült sorstársat, akin meglátszott, hogy valaha jobb napokat látott. De minthogy fiatal volt s ereje teljében, kénytelen volt beletörödni, hogy olykor felriasszák legszebb álmából, és elvigyék közmunkákra; hol a cséphadarót forgatta, hol a kolompot rázva kísérte az éjszakai őrzőket, hol meg egy-egy éjszakai tűz

eloltásánál segédkezett. Bizony, keserves szolgálat volt ez ebben az évszakban, mert már a tizenkettedik hónapban jártak, a zord tél kellős közepén. Az őrjárat ilyenkor éjszakákon át rózta a hólepte, jeges utcákat metsző, északi szélben, s bizony Csen nemegyszer kékre fagyva, megmerevedett vállakkal és meggörnyedt háttal érkezett vissza a menedékhelyre.

Egy alkalommal különösen sokáig kellett kint maradnia. Az őrjárat, melyet kísért, útközben egy félig megfagyott alvó koldust talált valamelyik fal tövében, s nehogy a szerencsétlen elpusztuljon, elküldték Csent szalmáért és lombért, hogy készítsen meleg fekhelyet, s örködjék mellette mindaddig, míg megérkezik a segítség. Már kukorékolt a kakas, amikor ezen áldozatos éjszaka után végre visszatérhetett menedékére. Holtfáradtan lezuhant a fűtött kang mellé, s azon nyomban mély álomba merült. E borongós téli reggelen a Hszi-men Csing házba álmodta vissza magát, a régi kényelmes fészekbe, ahol cirógató, lágy ragyogás és fényűzés vette körül, s mily boldogító érzés: Aranylótusz karja fonódott a nyaka köré! Midőn egy mély sóhajjal felriadt álmából, s koldustársai megkérdezték, mi bántja oly nagyon, csak ennyit válaszolt:

– Ó, testvéreim, ha tudnátok...!

*Ó sanyarú sors!
Gyötrő bajok!
Nincs apja, társa,
híve halott.*

*Hajléktalan
és nincstelen,
jár rongyosan,
jár éhesen.*

*Utcán-teren
csak kódorog,
fog kereplőt
s koldusbotot.*

*Nappal kapuknál
morzsára vár,*

*éjjel kövön
törődve hál.*

*Szélben, esőben,
utcán-teren
így tengődik
a nincstelen.*

Lakott annak idején Csinghohszienben egy vagyonos, hatvanéves ember, bizonyos Vang Ting-jung. Városszerte hívő és jótékony embernek ismerték. Házának homlokzati részében gazdagon jövedelmező zálogházat tartott fenn, így hát egy üzletvezetőre is tellett; ő maga idejének java részét Buddha buzgó szolgálatának szentelte, áldozatokat mutatott be és imádkozott, prédikált és szutra magyarázatokat tartott. Közben-közben jó cselekedetekkel bizonyította hívő voltát: kiállt a ház elé, és az arra haladó koldusoknak alamizsnát osztogatott, vagy ingyen-orvosságot juttatott a rászoruló szegény betegeknek. Ezalatt ujjai szünet nélkül morzsolták a száznolc golyócskából álló rózsafüzért, s ajka egyre Buddha nevét mormolta. Tekintettel a példátlan jámborságára s a kertjében virító néhány barackfára, házát általában „barackremetelaknak”, őt magát pedig „barackremetének” hívták.

E hideg téli napok egyikén ismét kint állt remetelakának küszöbén, fején fülvédős prémsapka, teste vastag viharkabátba burkolva, s miközben a rózsafüzért morzsolta, egyre csak az utat fürkészte, nem jön-e egy koldus vagy rászoruló. Ekkor véletlenül arra haladt a fiatal Csen. A barátságos aggastyánban felismerte elhunyt apjának egy régi jó ismerősét, gyorsan odament hozzá, térdre ereszkedett, és mély meghajlással üdvözölte. A barackremete illetudóan viszonzta a köszöntést.

– Kit üdvözölhetek az ön személyében, fiatal barátom? – szólította meg Csent. – Gyarló szememet már elhomályosította az öregség, nem ismerem meg.

– A néhai Csen Hung fia vagyok – válaszolta Csen, miközben a fagytól, de egyszersmind a szégyentől is minden tagjában reszketett.

Az öregember néma csodálkozással nézett végig az előtte álló beesett arcú, nyomorult, rongyos alakon.

– Hogyan került ilyen ínséges helyzetbe, tisztelt öcsém? – kérdezte végül.

– Hogy s mint vannak a szülei?

– Mindketten meghaltak.

– Nem lakik már apósa házában?

– Ő is meghalt, anyósom pedig kiűzött a házból, s még fel is jelentett, amikor röviddel rá meghalt a feleségem.

Hűtlen üzletvezetőm miatt súlyos károsodás ért, és teljesen elszegényedtem. Nincs többé semmim, sem munkám, sem lakásom, s így koldulni járok.

Az öregember részvevően sóhajtott.

– S jelenleg hol lakik?

– A „hideg fészkerben”.

– Bizony sanyarú sors! Ha visszagondolok a régi időkre, amikor jó barátom, az ön édesapja, még itt élt közöttünk, s ön még kisfiú volt... milyen biztos alapokon nyugodott tekintélyes családja! S lám, most ide jutott! Hiszen ez szörnyű! Nincsen senki hozzátartozója, aki gondját viselné?

– Senki. Egyetlen itt élő nagybátyámmal már régen megszakadt minden kapcsolatam.

A barackremete barátságosan betessékelte a házba, bevezette a meleg lakószobába, és mindenekelőtt alaposan jóllakatta. Azután meleg ruhákat hozott. Megajándékozta egy vattázott, kék karton felsőkabáttal, egy nemezsapkával, vastag gyapjúharisnyával, valamint egy pár kényelmes nemezcsizmával. Miután így felöltöztette, még adott neki ötszáz darab felfűzött rézpénzt meg egy szép fényes ezüstunciót is.

– De aztán gazdálkodjék okosan a pénzzel! – kötötte lelkére. – A rézpénzből béreljen egy szerény kis szobát, az ezüstöt pedig tekintse alaptőkének, nyisson belőle valamilyen kisebbfajta kereskedést, mindegy, hogy milyent, csak az a fontos, hogy szűkösen megéljen belőle. Így mégiscsak jobb lesz, mint koldulni és menhelyen hálni. A havi bérösszeget szívesen folyósítom.

A fiatal Csen térdre borult, és meghajlással fejezte ki hálóját.

– Méltatlan öccse szívébe vési tanácsait, és híven megfogadja azokat – ígérte.

Boldogan vágta zsebre a pénzt, és újból útnak indult. De alig ért ki az utcára, máris megfélekedett a szobácskáról, amelyet bérelnie kellett volna, meg a kisebbfajta kereskedésről. Első útja egy jó kocsmába vezetett, ahol kedvére belakott sülttel, különböző nyalánkságokkal, s a legjobb bort itta hozzá. A megmaradt pénzecskének is hamarosan a nyakára hágott, az utolsó fillérig elnyerték tőle sorstársai, s még két napba se tellett, már a szép meleg ruhákat is eljátszotta; ugyanolyan ágrólszakadt volt, mint annak előtte, és megint csak koldulni járt.

Egy napon újból a barackremetelak mellett vitt el az útja. A barátságos öregember újfent kint állt a kapuban, s az ifjú Csen ismét tisztelettel meghajolt előtte. Nyomorúságos külseje láttán az öregúr elcsodálkozott. Eltűnt a kék vattázott kabát, a meleg gyapjúharisnya, már csak a nemezsapka maradt meg.

– Nos, tisztelt öcsém, hogy megy az üzlet? – érdeklődött az öreg. A fiatal Csen, szégyenkezésében, először mukkanni sem tudott, azután hosszas habozás után töredelmesen bevallotta, hogy könnyelmű volt, s az egész pénzt elverte.

– Ejnye, ejnye! – szólt az öreg rosszállóan. – Hogy lehet valaki ilyen ostoba! Miért nem fogadott szót nekem, s kezdett valamiféle kisebb kereskedéshez? Gondolom, az mégiscsak jobb, mint ez a csavargóélet. Ha így folytatja, meggyalázza elődjeinek becsületes nevét, s az emberek gúnnyal és megvetéssel néznek majd önre.

Ismét behívta a meleg szobába, ételt hozatott neki, megajándékozta egy vattázott meleg nadrággal, egy fehér vászoninggel, egy pár gyapjú lábtekerccsel, továbbá ötszáz felfűzött rézpénzzel meg egy véka rizzsel.

– Fogadja meg a tanácsomat, tisztelt öcsém, kezdjen valamilyen kisebb kereskedéshez, árusítson tűzifát vagy babot vagy dinnyemagot, vagy valami mást, mindenesetre jobb lesz a koldulásnál – figyelmeztette elmenőben a fiatalembert.

Ámbár a fiatal Csen mindent megígért, alig volt kívül a kapun, máris megfélekedett az adott szóról. Néhány napi jó élet után újból nem maradt semmije, játékon elvesztette az új térdnadrágot, s megint ott állt koldusrongyokban, mint azelőtt. Szégyenében hosszabb ideig még a közelébe se merészkedett annak az utcának, amelyben jótevője lakott. De egy napon, az első hónapban, mégis a barackremetelak felé vette az útját.

Az öreg remete, szokása szerint, kint állt a kapu előtt, s a januári napfény immár melengető sugaraiban sütkezett. Először hidegen keresztülnézett a fiatalemberen, aki ugyanolyan rongyosan közeledett háza felé, mint az első két alkalommal. De amikor Csen a lábai elé vetette magát, s könyörgő pillantással feltekintett rá, újból megesett rajta a szíve.

– Ön javíthatatlan, tisztelt öcsém – mondotta, rosszállóan csóválva a fejét.
– Úgy látszik, az ön torca feneketlen, akár a tenger. Mondja, nem gondol a jövőjére? Hogyan akar valaha is kimászni abból a mélységes szakadékból, amelyben most leledzik? No de jöjjön be, még egyszer megpróbálkozom önnel. Tudnék még egy utat, mely nyugodt, biztos élethez vezetné. De nem tudom, érdemes-e egyáltalán tanácsokat adnom.

– Ó, kedves, öreg bácsikám, ha még egyszer megkönyörül rajtam, és segít jobbra tenni az életemet, egész biztosan megfogadom a tanácsát – rimánkodott a fiatal Csen.

– Odakint a város előtt, nem messze Lincsing kikötővárostól áll egy kis taoista templom, a Jen-kung-miao, melyet az Éterragyogás Hercegének szenteltek – kezdte az öregember odabent a meleg lakószobában. – Áldott vidéken van, ahol virágzik a rizstermelés és haltenyésztés, s hála a nagy forgalmú, közeli kereskedelmi kikötőnek, sokat keresnek az emberek. A templom rendfőnöke, Zsen mester, jó ismerősöm. Mit szólna hozzá, ha felkeresnénk és rábírnánk, hogy vegye fel önt a papnövédek sorába? Természetesen meg kell majd tanulnia a templomi szolgálat minden csínját-bínját, de legalább becsületes, biztos megélhetéshez jut.

– Boldogan vállalom.

– Rendben van, akkor már holnap útnak indulunk. Mindjárt korán reggel legyen itt nálam.

A barátságos öregember délután elhívatott egy szabót, és két taoista csuhát szabott védencének, papi sapkáról is gondoskodott, s minden egyébről, ami egy taoista pap felszereléséhez szükséges. Másnap reggel mindenekelőtt meleg fürdőt készítettett Csennek, tetőtől talpig felöltöztette, bőségesen ellátta reggelivel, majd elindultak az Éterragyogás Hercegének Templomához, a remete lóháton, a fiatal Csen pedig egy öszvéren lovagolva, mögöttük két szolga a rendfőnöknek szánt ajándékokkal. Hetven mérföldnyi menetelés után, az esti szürkületben megérkeztek a templom kapujához. Az öreg először egyedül járult a rendfőnök elé.

– Rendkívüli ok készítetett mai látogatásomra – kezdte néhány bevezető szó után. – Régi, nagy tiszteletben álló barátom, a néhai Csen Hung fiának szószólójaként jövök. A fiú ma huszonnégy éves, szeretetre méltó, csinos, tehetséges fiatalember. Csupán az a baj, hogy fiatal éveiben elhanyagolta tanulmányait, és minthogy szülei korán elhaltak, nincs, aki irányítsa. Mindehhez még egy sor sorscsapás is járult, melyek következtében tekintélyes öröksége is elúszott. Egyszóval, jelenleg teljesen nincstelen és hajléktalan. Visszaemlékezve a régi barátságra, mely egykoron az édesapjához fűzött, elhatároztam, hogy felkarolom, s ím, alázatos kéréssel járulok főtisztelendő uram elé. Megkérdem, felvenné-e a fiatalembert papnövendéknek a templomába?

– Tisztelt, öreg világi testvérem, magától értetődik, hogy szívesen állok rendelkezésére. De vajon jóindulatú fiatalember-e az illető, s érez-e hajlandóságot a papi hivatáshoz? Legutóbbi papnövendékeimmal, sajnos, rossz tapasztalataim vannak, és nemegyszer majd elsüllyedek a szégyentől.

– Ne aggódjék, mester, ez a fiatalember maga a jólneveltség, és készséges minden tekintetben. Amellett rendkívül ügyes és élelmes. Meglátja, jó hasznát veszi.

– Rendben van, mikor hozza el?

– Már itt is van. Kint várakozik a „hegyi kapu” előtt, és őrzi azt a néhány szerény ajándékot, melyet önnek szántam, s remélhetőleg beleegyező mosollyal fogad.

– No de kedves, öreg világi testvérem, miért fárad? – A rendfőnök most bekérte a fiatal Csent meg az ajándékokat cipelő két szolgát. Midőn a főpap az ajándéklistán azt olvasta: „Öreg barátja, Vang Ting-jung, üdvözlésképpen meghajtja fejét, s ím alázattal átnyújt egy vég durva atlaszselymet, egy kanna semmit érő bort, két disznócsülköt, két sült kacsát, két kosár gyümölcsöt, valamint öt ezüstunciát” – szóval, midőn ezt olvasta, egyszerre felderült az arca, s szinte hétrét görnyedve, gyorsan meghajolt: – Mélyen tisztelt, öreg világi testvérem, mily bőkezű, gazdag ajándék! Valóban zavarba hoz. Másrészt azonban nem volna ildomos visszautasításommal megbántani önt.

Közben meglepéssel legettette szemét a kifogástalan öltözékben várakozó, csinos, jó megjelenésű papnövendéken. Szívélyesen fogadta annak nyolcszoros bemutatkozó meghajlását.

– Hány zöldellő tavaszt éltél meg ez idáig? – kérdezte.

– Huszonnégyet.

– Légy üdvözölve mint papnövendékem és új segédem. Szerzetesi neved a jövőben Cung-mej, vagyis „Szépség Követője” lesz.

Így nevezte el, két másik segédjének szerzetesi nevével egybehangzóan, akik közül az egyiket Cung-mingnek, „Megvilágosodás Követője”-nek, a másikat Cung-sunnak, „Alázatosság Követője”-nek hívták.

Az ünnepélyes beiktatás bőséges estebéddel ért véget. Minthogy már későre járt az idő, a barackremete a templomban töltötte az éjszakát, s csak másnap délelőtt indult haza két szolgája kíséretében.

– Viselkedj rendesen, fogadj szót mesterednek, és illeszkedj be minél előbb a templomi rendbe! – kötötte búcsúzóul a fiatal Csen lelkére. – Alkalmadtán újból eljövök, hogy megtudakoljam, hogy s mint megy sorod. Minden negyedévben felfrissítem ruha- és fehérenemű készletedet, és lábbeliről is gondoskodom. – Majd halkán hozzáfűzte: – Eztán már szállj magadba, mosd tisztára a szíved, és javulj meg! Ha most sem fogadod meg útbaigazításaimat, és újabb ostobaságokat követsz el, többé nem törődöm veled.

A rendfőnök egyházi hivatása ellenére nagyon is világias ember volt; s hogy nem vetette meg sem a finom ételeket, sem az itókat, arról tekintélyes pocakja, valamint hosszú, bozontos ősz szakálla fölött vöröslő borvirágos orra tanúskodott. Bizony, kedvelte a vidám társaságot, s ilyenkor ő zendített rá az első nótára kedélyes, mennydörgő basszus hangján. Állandóan ki-be jártak templomában az idegenek és a vendégek.

Mert a Csing folyamot Lincsing kikötővárosnál, észak-déli irányban kettős zsilippel keresztező, nemrég üzembe helyezett Császári Csatorna, az „Adófolyó” megnyitása jelentős mértékben megnövelte a közeli város már amúgy is rendkívül jelentős hajóforgalmát. És a lincsingi zsilipeken szüntelen áthaladó számos mandarindzsunka és kereskedelmi hajó utasai és legénysége úgyszólván sosem mulasztották el az alkalmat, hogy meglátgassák az Éterragyogás Hercegének szentelt közeli templomot; hol azért, hogy áldozatot mutassanak be az isteneknek, és szerencsés továbbutazásukért könyörögjenek, hol azért, hogy jámbor fogadalmat tegyenek, vagy kegyes cselekedetet gyakoroljanak.

A látogatók a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből kerültek ki, volt köztük mindenfajta ember, az előkelő, elkényeztetett mandarinoktól a legegyszerűbb hajóslegényekig, akik általában kákagyékényen töltik az

éjszakát. És senki sem jött üres kézzel. Mindenki leróta az adóját, ki pénzben, ki élelmiszerben. A templomban se vége, se hossza nem volt a vendégeskedésnek, fogadásoknak, az élelmiszerkamrákban egyre nagyobb készlet halmozódott fel, a kincsesládákban pedig gyűlt a sok ezüstrúd.

Hogy a fölöslegeket ne hagyja parlagon heverni, a rendfőnök Lincsing kikötővárosában egy rizsüzletet és egy pénzváltóboltot tartott fenn. A két jól menő vállalkozás, melyet a prior idősebbik segédje, Megvilágosodás Követője, vezetett – általában ő intézte a kolostor gazdasági ügyeit –, csinos jövedelmet hajtott. E pompás üzleti érzékkel rendelkező, harmincesztendős pap alapján könnyűvérű fiatalember volt, szabad idejét legszívesebben bormérésekben és virágudvarokban töltötte. Személyes szolgálatára két jóképű, egészen fiatal templomszolga volt kirendelve, éjszakánként velük osztotta meg fekhelyét. Most viszont módfelett megtetszett neki a piros ajkú, villogó fehér fogú, lányosan finom orcájú, jó növésű új papjelölt. Egyszóval egy éjszaka úgy intézte a dolgot, hogy a fiatal Csen, miután derekasan leitatta, vele háljon.

Ami pedig Csent illeti, elég tapasztalt és ravasz volt ahhoz, hogy tőle telhetően kihasználja a helyzetet. Előbb úgy tett, mintha védekezne, s hangosan kiáltozni kezdett. Mikor azonban az idősebb ijedten befogta a száját, így szólt hozzá:

– Látom, megtetszettem magának, nem bánom, legyen meg az öröme; ellenszolgáltatásként három dolgot kérek.

– Kérj akár tízet, minden kívánságodat teljesítem – fogadkozott buzgón Megvilágosodás Követője.

– Szóval rajtam kívül senki mással nem oszthatja meg a fekhelyét. Másodszor, adja nekem a templom kapuinak, valamint a raktárnak a kulcsát. Harmadszor, követelem, hogy bármikor engedély nélkül kimehessek.

– Ha csak ennyi az egész, teljesüljön a kívánságod.

Ezzel megkötötték az egyezséget. Megvilágosodás Követője átadta Csennek a kulcsokat, és amikor annak kedve kerekedett bemenni a raktárba vagy kiruccanni a városba, úgy tett, mintha nem venné észre; a rendfőnöknek sem győzte eléggé dicsérni védencét, s mindenkor az elismerés hangján szólt róla. Szóval a fiatal Csennek hamarosan ott lapult a zsebében a papi kinevezés, s a szigorú kolostori fegyelem ellenére korlátlan szabadságot élvezett, és igen kellemesen rendezte be az életét. Egy csapásra felkerült a

hullámhegy tetejére.

Egy szép napon Lincsingben összetalálkozott egyik ismerősével, aki elmondta a legújabb híreket egykori szeretőjéről, Aranyékszerről. Régi tulajdonosnőjének halála után előbb Csinghohszienbe került Cseng anyó virágudvarába, de most újból Lincsingben tartózkodik, s napközben bármikor megtalálható az egyik nagy és előkelő borozóban. Nincs-e kedve újból viszontlátni őt? Hogyne lett volna kedve, hiszen szíve még most is Aranyékszerhez húzott! Másnap délután tehát, miután alaposan megdézsmálta a templom pénzesszekrényét, ismerőse társaságában elindult a szóban forgó borozóba. Bár sose ment volna oda! Mert a kocsmában összetalálkozott egyik bős haragosával, akit egy korábbi életében, valamikor ötszáz év előtt, állítólag súlyosan megbántott, és ez a találkozás lett a végzete.

Ez a borozó volt Lincsingben a legnagyobb mulató. Egy domb lejtőjén épült festői környezetben, s mind a száztiz ivóhelyiség előtt zöldre lakkozott, cifra faragású kilátóerkély nyílt csodás kilátással a közeli, dzsunkáktól hemzsegő Császári Csatornára s a mögötte kéklő távolban lebegő hegyi tájra.

A fiatal Csen alig foglalt helyet kísérőjével az egyik emeleti ivóhelyiségben, amikor kinyílt az ajtó, s kezében egy kicsiny rézgonggal belépett Aranyékszer. Halkan elsuttogta van fu-ját, s a viszontlátástól meghatott lány szeme máris könnybe lábadt, de a fiatal Csen is hasonlóképpen járt. Megfogta Aranyékszer kezét, és lehúzta maga mellé a székre:

– Mi minden történt veled, kedves húgom, amióta nem láttuk egymást?

– Virágudvarbeli anyám alaposan megijedt, mikor azon a bizonyos napon a körzeti jamenből visszakísértek hozzá. Röviddel rá meg is halt, én pedig Csinghohszienbe kerültem Cseng anyóhoz. De mivel az utóbbi időben nagyon megcsappant a forgalom, Cseng anyó újból visszaküldött Lincsingbe, és nappalra bérbe adott ide. Tegnap hallottam az ismerősödtől, hogy újabban Lincsingben dolgozol, egy rizsüzletben és pénzváltóboltban kaptál állást, s hogy ma meglátogatsz. Így hát szabaddá tettem magam a számodra. Ó, mennyire örülök, hogy újból látlak!

Hangosan felzokogott, és fejcskéjét a férfi vállára hajtotta. Csen ujja zsebéből elővette a zsebkendőjét, és óvatosan felszárította a lány könnyeit.

– Nyugodj meg, kedves húgocskám, most már jóra fordult minden, látod, megint itt vagyok nálad – csitígtatta. – Nekem bizony közben nagyon rosszul

ment a sorom, az utolsó fillérig elvesztettem örökségemet. De most már nincs semmi baj, szerencsémre befogadtak az Éterragyogás Hercegének Templomába, és taoista pap lettem. Már nincs miért panaszkodnom. Rendfőnököm megbízik bennem, teljes szabadságot élvezek, és semmilyen kedvezményt nem tagadnak meg tőlem. Ide is eljöhettek, amikor kedvem tartja, s bármikor találkozhatunk. Tulajdonképpen hol töltöd az éjszakákat?

– Mint mondtam, itt a borozóban csak napközben állok a vendégek rendelkezésére. Különben Liunál, a gazdag vendéglősnél lakom, a Csatorna hídjától nyugatra. Van ott rajtam kívül is még néhány bérlő, énekeslány meg kurtizán.

Ekkorra a lány már megnyugodott, odabújt Csenhez, s a jó italtól meg a finom falatoktól, melyeket az bőkezűen hozatott, egyre vidámabb lett a hangulata. Most elővette a pi-pá-t, és elénekelt egy kis dalt, melynek az „Égbetörő, ujjongó boldogság” címet adta, s ekképpen szólt:

*Könnyek szöknek a szemekbe,
a szemekbe szöknek könnyek.
Három pohárban színig óbor!
Óbor színig három pohárban!
Ó, jaj, egy főnixpárnak válni kellett!
Válni kellett egy főnixpárnak, ó, jaj!
A ferde fénynyalábot nézd a hegyeken túl!
A hegyeken túl nézd a ferde fénynyalábot!
Szürkület száll a világra,
a világra szürkület száll.
Ó elválni újra: aggaszt!
Aggaszt újra válni, ó!*

A fiatal Csen kísérője közben halkán, feltűnés nélkül távozott. Aranyékszer ledőlt a fekhelyre szeretője mellé, s átadta magát az újbóli egyesülés csodás örömének.

NEGYSZÁZTÖTTEDIK FEJEZET

*Liu úr, a Dúvad tombolása a borozóban.
Szun Hszüe-o Útjában áll Csun-mejnek,
s énekeslány lesz belőle*

Ez időtől kezdve a fiatal Csen harmadnaponként rendszeresen megjelent a Császári Csatorna partján levő borozóban, hogy találkozzék Aranyékszerrel, aki számon is tartotta pontos megjelenését. Ha a fiatalember olykor ügyesbajos dolgai miatt nem mehetett el, nyomban levelet kapott szerelmesétől, aki a legkülönbözőbb hasznos kérésekkel fordult hozzá, hol tűzifát, hol rizst, egy uncia zsebpénzt vagy lakbérének kifizetését kérte tőle.

Mikor azután az ilyen látogatásokról esténként bortól kipirosodott arccal tért vissza a templomba, s a rendfőnök megkérdezte, hol mulatott megint, rendszerint azt válaszolta, a rizsüzletben hajtott fel néhány pohár bort az üzletvezető társaságában, hogy megédesítse keserű életét. Ami pedig Megvilágosodás Követőjét illeti, teljes hévvel védelmére kelt ilyenkor, és fedezni igyekezett őt a rendfőnök előtt. A rendfőnök nem is sejtette, hogy a templom pénztárában közben egyre nagyobb úr támad. Így folyt ez egy ideig minden különösebb baj nélkül. Egy napon azonban mégis utolérte a végzet a fiatal Csent.

Ugyanis a már említett Liu – becsületes foglalkozására nézve kocsmáros és bordélyház-tulajdonos, akit általában Dúvadnak neveztek, és a tisztelt olvasó előtt már ismert Csang Sengnek, a folyami prefektus bizalmas szolgájának volt a sógora – rájött, hogy csinos bérlője, Aranyékszer, titokban rendszeres viszonyt folytat a templom egyik papjával. Az imént említett kocsmárost nem minden ok nélkül nevezték Dúvadnak. Mindenki rettegte kegyetlenségét, nemcsak bérlői, azok a szerencsétlen lányok, akiket kegyetlenül kizsákmányolt és lelkiismeretlenül meggyötört, hanem még a borozók és virágudvarok vendégei is, akikbe, ha csak tehetett, belekötött. Ő volt a városban garázdálkodó kitarzott férfiak feje, a kötekedők és verekedők vezére, akivel nem mert ujjat húzni senki. A fiatal Csennek minderről fogalma sem volt.

Egy délután megint ott ült a Császári Csatorna menti borozóban Aranyékszerrel, vidáman iszogattak, enyelegtek, amikor váratlanul Dúvad

jött fel a lépcsőn dübörgő léptekkel, vérben forgó szemmel, és tányérnyi öklével döngetni kezdte a második számú ivóhelyiség bezárt ajtaját. Minthogy az ajtó nem nyílt ki azonnal, letépte a függönyt, s néhány hatalmas rúgással bezúzta az ajtóbélest, úgyhogy az recsegve-ropogva szilánkokra hullott. A fiatal Csen ijedtében jóformán még lélegezni sem mert, Aranyékszer azonban némileg visszanyerte lélekjelenlétét, mosolyogva odalépett a dühöngő emberhez, és szelíden megkérdezte tőle: – Mi baj, kedves bácsikám?

– Mi keresnivalód van itt? – förmedt rá a kocsmáros. – Te átkozott ringyó, háromhavi bérrel tartozol. Ide vele!

– Nyugodjék meg, a közeli napokban Cseng anyó elküldi a pénzt. Legyen még egy kicsit türelemmel, kedves bácsikám – válaszolta a lány, továbbra is ártatlan mosoly mögé rejtve félelmét.

De a Dúvad ekkor már derékon ragadta, és olyan erővel vágta a földhöz, hogy feje beleütődött a verandafeljáró legfelső lépcsőjének élébe, és a koponyáján támadt hatalmas sebből patakokban ömlött a vér.

– Egy percig sem várok tovább! Nekem ma kell a pénz, átkozott ringyó! – ordított a földön heverő lányra. Azután a fiatal Csen felé fordította fenyegető tekintetét. Egyetlen rúgással eltette útjából a kettőjük között álló asztalt, mely a csörömpölve lehulló edényekkel együtt nagy robajjal felborult.

A fiatal Csen úgy vélte, most rajta a sor, hogy megmutassa, ő sem akárki.

– Hallod-e, ki vagy te tulajdonképpen, hogy szemtelenül betolakszol, és úgy tombolsz, mint egy eszeveszett? – csúszott ki a száján meggondolatlanul.

– Mi az, nyavalyás csuhás, még te is ki mered nyitni a szád? Ne félj, ellátom a bajod, elveszem a kedved a kurválkodástól! – üvöltötte Liu, dühtől tajtékozva.

S ezzel máris megragadta Csen üstökét, a hátára fordította, majd addig öklözte, rúgta, míg az elvesztette az eszméletét. A hangos lárma eközben odacsalta a fogadóst és a többi vendéget is, ott tolongtak valamennyien az ajtóban, s riadt tekintettel figyelték, mi történik, de a verekedésbe beavatkozni senki sem mert. Csak a kocsmáros kockáztatott meg egy-két félénk szót, a fékevesztett, szemmel láthatóan ittas emberhez fordulva:

– Tisztelt Liu bácsi, miért izgatja fel magát ennyire? A vendég nem ismeri önt. Ha tudná, kivel áll szemben, aligha merné felingerelni meggondolatlan

kijelentésével. Kérem, legyen kissé tekintettel házam jó hírnevére, és hagyja végre békében!

Rábeszélésére a Dúvad otthagya áldozatát. De addigra már megérkezett az időközben értesített rendőrség is, egymáshoz kötözte és elvezette Csent és szeretőjét.

Minthogy az incidens a folyóvidéken, a kikötőnegyedben játszódott le, Csou folyami prefektus hatáskörébe tartozott. Így hát a fiatal Csent kedvesével együtt másnap bekísérték a folyami prefektus csinghohszieni jamenjébe, s vád alá helyezték, mivel pap létére dőzsölt és kurválkodott, amivel súlyosan megsértette a szerzetesi rend szent szabályait. Bármily kínos volt is, megint csak közelebbi ismeretségbe került a kedélytelen börtöncellával.

Mielőtt a folyami prefektus elé vezették volna, megkörnyékezték a jamenporoszlók és a börtönőrök, s ahogy ilyen esetekben lenni szokott, megpróbálták egy-két unciát kicsikarni belőle.

– Ide figyelj, azt tanácsoljuk, légy jóban velünk – mondták. – Tizenketten vagyunk, és nekünk jutott az a kellemes feladat, hogy a gonosztevőket a tárgyalásnál közelebbről megismertessük a kínzóeszközökkel. Érted, miről van szó? A két főfelügyelőnek, Csang Sengnek és Li Annak is van némi beleszólása az ügybe. Őrölük se feledkezz meg!

– Értem már – válaszolta a fiatal Csen szorongva. – Volt is pénzem, de a verekedésnél elvesztettem. Kabátom is széthasadt, azzal sem értek semmit. Mindössze ez az ezüst díszcsatom maradt, semmi más. Itt van, vegyétek el, és adjátok oda a két főfelügyelőnek!

A poroszlók és fogházőrök nagy csalódással átvették a díszcsatot, és felkeresték a két főfelügyelőt.

– Mindössze ennyije maradt. Ezenkívül egy árva batkája sincs – jelentették feletteseiknek.

– Vezessétek elém! – parancsolta Csang Seng. – Majd én kikérdezem! – A fiatal Csent elcipelték hát a főfelügyelők elé.

– Mióta szolgálsz abban a templomban? Mi a polgári neved? – kérdezte Csang Seng.

– Tulajdonképpen Csen Csing-csinek hívnak, és tekintélyes családból

származom. Még csak nemrég vettek fel a templomba.

– Mondhatom, szép dolog, hogy szerzetes létedre borozókban dőzsölsz, kurválkodsz, és mindezen felül még botrányt is rendezel! Nem ismered a rend előírásait? Ennek még megiszod a levét! Vagy talán azt hiszed, packázhatsz a jamennel? Ha legalább pénzed volna, hogy egy kicsit javíts a helyzeteden. Ezzel az értéktelen kis ezüstözött vacakkal nem sokra mégy. Tartsd meg magadnak.

Majd az örökhöz fordulva:

– Tűzzétek vissza a hajába, és terjesszétek az ügyet mindjárt a tárgyalás kezdetén az öreg parancsoló elé! Egy életre megemlegeti ez a nyavalyás csuhás! Ahhoz értenek ezek az átkozottak, hogy alamizsnát kolduljanak össze mind a négy égtáj felől, és megkopasszák a jótét lelkeket, vallásos tevékenységük pedig a zabálásban, ivásban és kurválkodásban merül ki! No várj csak, te senkiházi, majd megkapod a magad verésadagját, és az ujjszorítóval is megismertetünk!

Így hát elég szomorú jövő várt a fiatal Csenre. Aranyékszer ügye már valamivel jobban állt. Ugyanis Cseng anyó gyorsan elküldött valakit a jamenbe, és négy unciát osztott szét a főfelügyelők és poroszlók között.

Ezért Csang Seng Aranyékszerrel szemben már jóval barátságosabb hangot ütött meg:

– A te ügyed kedvezőbben áll, mivel a viráglányok osztályához tartozol, és természetesen rá vagy utalva, hogy borozókban keresd meg mindennapi kenyeredet. Ezt senki sem veheti rossz néven tőled. A te sorsod attól függ, milyen kedvében lesz az öreg parancsoló. Ha rossz hangulatban van, kicsit megcsavartatja ujjadon a szorítót, de ha jókedvű, büntetés nélkül megúszod.

A felhőgong zengő hangja hamarosan hírül adta a prefektus jövetelét. A magasabb és alacsonyabb rangú jamenhivatalnokok gyorsan felsorakoztak kétoldalt a bírói asztal előtt, és megkezdődött a tárgyalás.

Csoda nélkül nincsen igazi mese, gondviselés nélkül nincsen találkozás. Hadd említsük meg e helyütt, hogy Csun-mej az elmúlt év nyolcadik hónapjában virgonc kisfiúval ajándékozta meg férjét, a folyami prefektust. A gyerek ez idő tájt épp féléves volt, csinos, szemrevaló fiúcska, akit apja olyan nagy becsben tartott, mint holmi felmérhetetlen értékű drágakövet. Túl ezen első felesége időközben eltávozott az élők sorából, és helyette Csun-mejt

emelte a főfeleség rangjára. Öt szép szobából álló lakosztály állt most az asszony rendelkezésére, szolgálzatok is meggyarapodott két dajkával meg egy tizenhat és egy tizenhét éves zeneértő társalkodónővel. Csun-mej már eddig is nagy becsben állt férjénél, de mióta fiúutódot szült, még fokozott mértékben. Mindenkor és mindenben alávetette magát az asszony akaratának.

A gyermek Csang Seng főfelügyelőhöz, ki egyben szolgálai tisztséget is töltött be a háznál, különösen vonzódott, s örült, ha az olykor a karjára vette, és elbolondozott vele. Csang Seng a folyami prefektus elnökletével tartott nyilvános ülésekre is gyakran magával vitte, melyeken mindenkor jelen kellett lennie. Ez immár bevett szokássá vált. A kisfiú az aznapi ülésen is jelen volt, csendben, illedelmesen simult Csang Seng melléhez.

Elsőnek a fiatal Csen és Aranyékszer ügye került tárgyalásra. A folyami prefektus igen gyorsan meghozta az ítéletet.

– Amint a vádiratból kitűnik, egyházi rendhez tartozol, fiam, taoista pap vagy – szólott az előtte térdelő Szépség Követőjéhez. – Súlyosan vétettél a szerzetesi rend szabályai ellen: nyilvános helyen dőzsöltél, kurválkodtál, s mindezen felül még botrányt is rendeztél. Ezért húsz botütésre ítélek, továbbá papi kinevezésed elkobzására és az egyházi férfiak sorából való kiközösítésre.

Azután Aranyékszerhez fordult:

– A te esetedben elég lesz, ha ötvenszer megcsavarják ujjadon a szorítót, továbbá nem térhetsz vissza Lincsingbe, hanem visszamégy régi virágudvarodba.

Az ítéletet azon nyomban végrehajtották. Mialatt néhány poroszló a lehető legkíméletesebben alkalmazta Aranyékszer kezén az ujjszorítót, társaik már kevésbé kíméletesen nekiestek a fiatal Csennek, arccal lefelé végigfektették a földön, lehúzták a nadrágját, megkötözték, s vad kiáltás közepette bambuszbotjaikkal teljes erővel püfölni kezdték.

Még alig kezdtek hozzá az ítélet végrehajtásához, amikor, ó, csodák csodája, Csang Seng karján a gyermek hangos sírásra fakadt, lábacskaival rúgkapált, s karját görcsösen a földön fekvő fiatal Csen felé nyújtotta, mintha mindenáron oda akarna menni hozzá. Mire Csang Seng, nehogy az ünnepélyes ülés végzetes megzavarásával magára vonja az öreg parancsoló haragját, a kis böngőmasinával sürgősen kisurrant a tárgyalóteremből, s

hátravitte édesanyjához a hátsó lakosztályokba. Ám a kisfiú csak nem akart megnyugodni, és egyre hangosabban bömbölt.

– Mi a baja a gyerekeknek? – kérdezte Csun-mej csodálkozva.

– Bevittem magammal a tárgyalóterembe. Eleinte, mint mindig, csendesen, illedelmesen viselkedett, de alig láttak hozzá, hogy végrehajtsák az ítéletet Csen testvéren, az Éterragyogás Hercege Templomának egyik szerzetesén, egyszerre minden ok nélkül sírni és rúgkapálni kezdett, s karját az elítélt felé nyújtotta, mintha oda akart volna menni hozzá. S lám, még most sem nyugodott meg.

– Csent mondtál? – kérdezte Csun-mej. Felpattant a helyéről, s az áttört falú szentély mögé, a hivatali előcsarnokba sietett, ahonnan feltűnés nélkül beleshetett a tárgyalóterembe. S valóban, a földön fetregő, nyöszörgő emberben első pillantásra felismerte vőnuramat. Csang Senget sürgősen elküldte a folyami prefektusért. Az szó nélkül teljesítette felesége kérését, és félbeszakította az ülést. Álljt parancsoltak a poroszlóknak, akik már tízet vertek Csenre.

– Mi baj? – kérdezte feleségét.

– A szerzetes, akit ott vernek, anyai ágon unokafivérem. Kérlek, kíméld meg az én kedvemért! És beszélni is szeretnék vele – szólt könnyörögve.

– Miért nem mondtad előbb? Tízet már rásóztak.

Visszatért a tárgyalóterembe, és röviden kihirdette:

– A büntetés hátralevő részét elengedem az elítéltnak. A lányt pedig kísérijétek vissza a virágudvarba.

– A szerzetes egyelőre még maradjon! – súgta oda halkán Csang Sengnek.
– Feleségem beszélni szeretne vele, ugyanis unokafivére a fiú.

Csun-mej már izgatottan várta lakosztályában vőmuramat, akit bizony még most is szeretett. Hirtelen nagyot sóhajtott. Szun Hszüe-o! Az első percben meg sem fordult a fejében. Nyomban felismerné a fiatal Csent, és elárulná a prefektusnak, hogy nem is az unokafivére, hanem hajdani szeretője. Nem, ezt mégsem lehet. Valahogy vissza kell vonnia iménti kérését.

– Mondd meg unokafivéremnek, hogy pillanatnyilag nem tudom fogadni – utasította Csang Senget. – Majd később, alkalomadtán újból hívatom.

Nos, bármennyire is sajnálta a fiatal Csen, hogy egyelőre le kell mondani a

Csun-mejjel való találkozásról, boldog volt, hogy ilyen olcsón megúszta a kalandot. A tíz botütés meg sem kottyant neki. Fő, hogy nem vették el tőle a papi kinevezést.

*Mint a gyalomból szökő kicsi hal,
mint bogárzó eb, ha mezőn inal.*

Boldog örömmel és vidáman hagyta maga mögött a folyami prefektus jamenét, s gyors léptekkel elindult a kolostor felé.

A rendfőnök időközben már értesült a Császári Csatorna menti borozóban lejátszódott csúnya esetről, valamint Szépség Követőjének letartóztatásáról. A hír érzékenyen érintette az öreget, részben mert rútul csalódott a fiatalemberben, aki oly kitűnő ajánlással érkezett, s visszaélt végtelen bizalmával, részben pedig, mert féltő volt, hogy a köteles felügyelet elmulasztása miatt őt is meghurcolják. Mindehhez hozzájárult még az a szomorú felfedezés, hogy segéde álnok módon kifosztotta a templom pénztárát. Kövérsége miatt amúgy is kicsit gyenge volt a szíve. Egyszerűen nem bírta ki az izgalmakat, megütötte a guta, többé nem is tért magához, és még ugyanazon az éjszakán meghalt. Hatvanhárom évet élt.

Mielőtt a mit sem sejtő fiatal Csen másnap reggel megérkezett volna a templomba, a közelben lakó polgároktól értesült a rendfőnök elhunytáról.

– Te okoztad a halálát – mondták szemrehányóan. –S mindezek ellenére még bemerészkedsz a templomba? Jobb lesz, ha eltűnsz erről a vidékről.

A fiatal Csen, akinek rossz volt a lelkiismerete, megijedt, és megfogadta a jóakarató tanácsot, gyorsan visszafordult, és lóhalálában visszatért Csinghohszenbe. Szerencsésen megérkezett ugyanoda, ahonnan elindult.

Amikor Csun-mej elhatározta, hogy bármily nehezebbre esik is, mégsem találkozik régi barátjával és cimborájával, akivel oly boldog napokat töltött egykoron, s engedi, hadd menjen, akkor, jóllehet az értelem szavára hallgatott, szíve mélyén keserűség és fájdalom élt.

Nem tudott úrrá lenni belső felindultságán, visszavonult hálósobájába, s félig meztelenül levetette magát az ágyra, hangosan felzokogott, két kezével hol görcsösen gyürkődte a takarót, hol vadul a mellét verte, szabad folyást engedvén a keblében dúló fájdalomnak. Ilyen állapotban találta a folyami

prefektus, amikor az ülés végeztével visszajött az ülésteremből. Félő aggodalommal faggatni kezdte, mi baja, megbántotta-e valaki. S midőn Csun-mej továbbra is makacsul hallgatott, a prefektus arra a végső következtetésre jutott, hogy nyilván az unokatestvérének balsorsa feletti együttérzés indította meg ily nagyon, s utólag szemrehányást tett magának, amiért tíz botütést méretett szegény fiúra. Haragja hirtelen két főfelügyelője, Csang Seng és Li An ellen fordult.

– Miért nem értesítettetek időben! – förmedt rájuk. – Hiszen tudhattátok volna, hogy a fiatal szerzetes feleségem unokafivére! Szegény úrnők szinte betege lett a szeme láttán elkövetett durvaságnak. És miért hagytátok elszaladni? Határozottan megmondtam, hogy feleségem feltétlenül beszélni akar velem.

– Engedelmet kérek, öreg parancsoló – kezdte Csang Seng félénken –, be is akartuk vezetni a naj-naj-hoz, de ő később megmásította parancsát, s meghagyta, inkább küldjük el a fiatalurat.

Csou úr tanácstalan volt. A két főfelügyelő azonban felkereste Csun-mejt, s elpanaszolták, hogy kegyvesztettek lettek az öreg parancsolónál csupán azért, mert híven teljesítették az ő parancsát; könyörögve kérték, felbőszült uruknál szóljon néhány jó szót az érdekükben.

Időközben Csun-mej újból megnyugodott. Eltökélte, hogy a történetek ellenére is megvalósítja tervét, és odaveszi magához kedvesét. Tudta azonban, hogy előzőleg el kell hárítania az útból egy akadályt: Szun Hszüe-ót. A terv már megfogamzott benne. Valamilyen ürüggyel eltávolítja a háztól titkainak ezt a számára oly terhes beavatottját. Sajnálkozva gondolt a két szolgára, akik ellentmondó parancsa miatt szenvedtek, s túrték a szidalmakat; egy olyan parancs miatt, melynek indítékát egyébként Szun Hszüe-ón kívül senki sem értette a házban.

Elküldött férjéért.

– Az imént hirtelen rosszul lettem fogott el, s nem fogadhattam unokafivéremet – jelentette ki nyugodtan. – De azért még nem kell haragudnod a két szolgára, ők igazán nem tehetnek róla. Egyébként unokafivérem szerzetes létére csúnyán viselkedett: tekintse tehát büntetésnek, ha egy ideig megváratom.

Ez a magyarázat valóban hihetőnek hangzott. A folyami prefektus megnyugodott, és megbocsátott a két szolgának. Ellenben elhívatta az orvost, s megvizsgáltatta az állítólagos beteget. – A hat vágy és hét szenvedély kóros

érzékenysége okozza a panaszokat, ugyanis ilyenkor túlzott nyomás nehezedik a gyomorra – hangzott a szakvélemény, s az orvos keserű orvosságot rendelt, melyhez Csun-mej természetesen hozzá sem nyúlt, hanem dühösen a szobalánya arcába loccsantotta. Egész nap megjátszotta az ingerlékeny, zsörtölődő beteget, az ételeket, melyeket felhordtak, egytől egyig rossznak találta és visszaküldte, s ezen az ürügyön heves dühkitörésekre ragadtatta magát. Úgy számított, ily módon majd csak kitör a várva várt botrány közte és Szun Hszüe-o között, aki a konyháért felelt. Késő este váratlanul ízletes csirkebecsináltat rendelt.

– Kedvem támadt egy kis csirkebecsináltra – szólott Orchideabimbó szobalányhoz. – Menj a konyhába, és közöld azzal a néemberrel a kívánságomat! De még egyszer mondom, zamatos legyen ám! Még az ecetben eltett bambuszrügyekről se feledkezzen meg! Az a néember pedig előzőleg mossa meg a mancsát!

A szobalány kisietett a konyhába, és átadta Szun Hszüe-ónak úrnője parancsát. Szun Hszüe-o megmosta a kezét, megtisztította a körmét, és levágott két jércét. Szárnyaikat lemetszette, gondosan megkopasztotta, majd lefejtette a húst, és apró darabokra vágta, mert azt a fajta csirkebecsináltat, melyet úrnője kedvelt, csak egészen fiatal csibék gyenge szárnya húsból volt szabad elkészíteni. Szun Hszüe-o serényen hozzálátott a főzéshez: a forrásban levő csirkebecsinálthoz két csészécske ízesen-zamatosan kikevert ecetes-olajos, jól megsózott és megborsozott mártást öntött, melyben a kívánt bambuszrügyeken kívül hagymagerezdek és korianderlevélkék is úszkáltak.

A fűszeresen illatozó, gőzölgő levest, melyet Orchideabimbó egy szép vöröslakk levesestálban szolgált fel, Csun-mej a lámpás fényénél először bizalmatlanul szemügyre vette, majd óvatosan belekóstolt, de már az első korty után félrelökte a kanalat, s homlokát haragosan összeráncolta.

– Pfuj! Hiszen ez tiszta víz, nem leves! – kiáltott dühösen. – Hogy merészeltek ilyen vacak ételt feltálalni! Biztosan elhatározátok, hogy felmérgetek! Azonnal vidd ki!

A szobalány felkapta a levesestálat, és kiszaladt vele a konyhába.

– A naj-naj azt üzeni, hogy a leves vacak – közölte Szun Hszüe-óval. – Mondhatom, alaposan lehordott. Gyorsan fűszerezd meg még egy kicsit!

Szun Hszüe-o egykedvűen még egy csészécske mártást kevert a levesbe. Most már olyan erős, fűszeres illatot árasztott, hogy messziről csiklandozta

az ember orrát. De Szun asszony szakácsvétségének e pompás terméke még most sem felelt meg úrnője kényes ízlésének.

– Teljesen elsózta! – szólt Csun-mej felháborodva, s ezzel dühösen felborította a levesestálat, úgy, hogy a forró lé nagyot loccsanva szétfolyt a padlón, s még az ijedt szobalány arcába is fröccsent belőle.

– Menj és mondd meg annak az ostoba teremtésnek, hogy nagyon elégedetlen vagyok veled, s jó lesz, ha bocsánatot kér tőlem e förtelmes kotyvalékért – parancsolta a naj-naj a szobalánynak.

Szun asszony, amikor meghallotta, hogy úrnője még most is elégedetlen, megsértődött, és önkéntelenül is kicsúszott a száján:

– Mit képzelsz magáról ez a nő? Alighogy kicsit jobban megy neki, azt sem tudja, hogyan nyúzza és kínozza a cselédeit.

Mi sem természetesebb, mint hogy a szobalány nyomban visszamondta már amúgy is rendkívül ingerült úrnőjének a szakácsnő megjegyzését. Csun-mejnek több sem kellett! Alighogy végighallgatta Orchideabimbót, szemöldöke hegyes ívben a homlokáig rándult, pupillája kerekre tágult, ezüstfogacskái megcsikordultak, mintha menten szétharapná őket, s arcát sötétvörösre festette a fejébe tóduló vér.

– Hozzátok ide a nyomorultat! – kiáltotta izgalomtól elcsukló hangon.

Egyszerre három-négy szobalány is futott ki a konyhába, és becipelték Szun Hszüé-öt. Csun-mej lekapta Szun fejről a főkött, a földhöz vágta és rátaposott.

– Egyszóval szerinted feltörtem, te nyomorult féreg? És Hszi-men Csing úr házában közönséges senki voltam, ugye? Én barátságosan fogadtalak házamban, de te hanyagsággal és nemtörődömséggel hálálod meg jószágomat! A levesek hol ízlenek, hol meg elsózod őket! Ilyen szakácsnőre nincs szükségem. – Behívta férjét, és megkérte, azonnal vezettesse ki Szun Hszüé-öt az udvarba, térdepeltesse le, tépjék le testéről a ruhát, és verjenek harmincat a csupasz testére. A folyami prefektus intésére Csang Seng és Li An megragadta a szerencsétlen Szun Hszüé-öt, kicipelték a sötét udvarba, és ott letérdepeltették. Eredetileg a lámpások világánál akarták végrehajtani a büntetést. Már a nehéz bambuszbotokat is odakészítették, melyekkel lesújtanak majd az áldozatra. De Szun Hszüé-o kézzel-lábbal tiltakozott, nem akarta, hogy szégyenszemre mindenki előtt meztelenre vetköztessék, és

maguk a szolgák is vonakodtak, hogy erőszakkal tépjék le az asszony ruháját. Csou úr második felesége, akinek szíve megesett Szun asszonyon, felhasználta a huzavonát, s békítgetni kezdte a feldühödött főfeleséget:

– Fenyítsd meg kedvedre, nagy naj-naj, csak azt ne kívánd, hogy szégyenszemre levetkőzzék a szolgák előtt – esdekelt szívhez szólóan. – Túláságosan szigorú vagy. Nem az öreg parancsoló szellemében jársz el.

És valóban Csou úr is túláságosan keménynek ítélte Csun-mej intézkedését, de nehogy még jobban felingerelje, nem szállt nyíltan szembe vele.

– Mi az, már te is ellenem fordulsz? – kiáltott Csun-mej a meghökkent Másodikra. – Mindenáron a kétségbeesés szélére akartok sodorni? Meglátjátok, földhöz verem a gyereket, azután felkötöm magam!

S hogy bebizonyítsa, mennyire komolyan gondolja, a földre vetette magát, s addig verte a fejét a padlóhoz, míg ájultan felbukott. Csou úr ijedten ugrott oda, s óvatosan felemelte.

–Történjék a te akaratod szerint – szolt Csun-mejhez, amikor az újból magához tért. S így szegény Szun Hszüe-ónak mit volt mit tennie, eltúrte, hogy szolgálkezek lerángassák róla a ruhát, majd hasra fektessék a kövezeten, s a nehéz bambuszbottal harminc csattanós ütést mérjenek a csupasz fenekére. Időközben elküldtek Pi közvetítőnőért, aki még ugyanazon az éjszakán elvitte magával a sajnálatra méltó, meggyötört, nyomorult asszonyt.

– Mindössze nyolc unciát kérek ezért a nyomorult féregért – súgta oda Csun-mej titkon a közvetítőnek. – De tedd meg nekem, és feltétlenül egy nyilvánosháznak add el! Ha semmibe veszed kívánságomat, és mégis férjhez adod, vedd tudomásul, hogy örökre elrontottad velem a dolgot, s többé be se tedd hozzám a lábad!

– Hogy is rontanám el önnel a dolgom, kedves naj-naj! Bízsa csak rám! – fogadkozott Pi anyó.

– Ne sírjon, kedvesem, szárítsa fel a könnyeit, és törődjék bele e kellemetlen fordulatba – vigasztalta a közvetítőnő Szun Hszüe-ót. – Az öreg parancsolónak nem volt semmi kifogása maga ellen, csupán a naj-naj-ban dül a harag valami régi ügy miatt, férje pedig túláságosan gyöngé, semhogy ellentmondana neki, s már csak azért sem száll szembe vele, mert utóddal ajándékozta meg őt. Meglátja, minden jóra fordul. – Szun Hszüe-o letörölte a könnyeit.

– Köszönöm, Pi anyó. Remélem, talál majd egy kellemes otthont a számomra, ahol valamelyest jól is lakhatom.

– Ne féljen, bár a naj-naj azt kívánja, hogy egy nyilvánosháznak adjam el magát, de azt nem venném a lelkemre! Majd körülnézek, hátha találok egy derék özvegyembert vagy magányos özvegyasszonyt, akinél biztosítva lesz a megélhetése.

– Ezer hála és köszönet!

Két nappal később Csang szomszédasszony állított be Pi anyóhoz.

– Miféle madárka lakik magánál újabban, kedves sógornóm? – kérdezte. – Nagyon szerencsétlen lehet a lelkem, mert szívet tépő zokogása éjszakánként áthallatszik a falon.

– Megvan rá a jó oka. Eddig biztos helye volt egy nagy és előkelő házban, de nemrég összeveszett úrnőjével, s szégyenszemre kitették. Engem bíztak meg az elhelyezésével. Ő legszívesebben egy jóra való özvegyemberhez kerülne.

– Igen? Akkor tudnék is valakit. Ismert vidéki gyapotkereskedő az illető, aki valahányszor Lincsing felé tart a targoncájával, útközben mindig betér hozzám. Harminchét éves. Épp ezekben a napokban ismét itt tartózkodik. Legutóbb elmesélte nekem, hogy nemrég meghalt a felesége, és szeretne újból megnősülni, hogy hetvenéves, öreg édesanyjának legyen támasza. Ha nem csal a szemem, az önnél lakó asszonyka korban éppen illik hozzá.

– Jól mondja, hisz még csak harmincöt éves; származása kitűnő, nagyszerűen ért a házimunkákhoz, különösen a főzéshez. Meg is mondták, hogy harminc unciánál ne adjam alább.

– Hát kelengyéje van-e?

– Nincs egyebe, csak az a fehérenemű, ruha és ékszer, amit éppen visel, semmi mást nem hozhatott magával.

– Hm, hm. Mindenesetre beszélek majd Fan úrral, így hívják az illetőt. Nézze meg személyesen az asszonykát, hátha megnyeri a tetszését.

És másnap délután Csang szomszédasszony valóban beállított Pi anyóhoz Fan úrral, az állítólagos gyapotkereskedővel. Szun Hszüe-o megtetszett neki, és rövid alkudozás után meg is vásárolta huszonöt unciáért, de ebben nem foglaltatott benne a Pi anyónak szánt egy uncia közvetítői díj. Másnap reggel

Pi anyó elment Csun-mejhez, és az írásban lefektetett adásvételi szerződés bemutatásával – a rajta szereplő összeget előzőleg egy írástudó mesterrel gondosan átjavíttatta – leszámolta a kikötött nyolc unciát.

– Egy nyilvánosházba kerül – fűzte még hozzá. Valóban, az özvegy gyapotkereskedőről szóló mesét Csang szomszédasszonnyal főzték ki. A szóban forgó Fan úr közönséges leánykereskedő volt. Az állítólagos kérő még ugyanazon a napon eljött Szun Hszüe-óért, s előbb elvitte a szomszédos házba, ahol megtévesztésül este megrendezték a menyegzői ünnepséget. Hajnalhasadáskor azután durván kiráncigálták Szun Hszüe-ót az ágyból, feldobták egy targoncára, és kivitték a lincsingi kikötőbe. Már estére járt, amikor a targonca megállt egy tekintélyes ház előtt, valahol nem messze a Császári Csatornától.

Mikor aztán a szobában, ahová bevezették, egy gyanús külsejű hatvanéves öregasszony meg egy feltűnően kifestett és felcicomázott fiatal teremtség fogadta térhajlással, s a kang melletti falon megpillantotta a kis gongot, fuvolát és pi-pá-t, a szomszédos szobákból pedig zene és kacagás hangja szűrődött át, Szun Hszüe-o ijedten döbbsen rá, hogy rútol rászédtek: egy leánykereskedő karmai közé került, aki elhurcolta egy nyilvánosházba. A ház tulajdonosa pedig nem volt más, mint ama bizonyos Liu nevű kocsmá- és bordélyház-tulajdonos, akit városszerte Dúvad néven ismertek.

Nos, Szun Hszüe-o nem sokáig töprenghetett helyzete szomorú voltán, s természetlen gondolatokra sem pazarolhatott sok időt. Elrablója néhányszor durván arcul ütötte, amitől menten rádöbbsen a rideg valóságra, s ha tetszett, ha nem, ujjai, melyek eddig csak a fazekakkal és konyhakésekkel bíbelődtek, eztán már megadóan feszültek a bélhúrok fölé, vagy fürgén fel s alá siklottak a karcsú testű furulyán. Néhány napig kevés enivalót, de annál több verést kapott, s szigorú zeneoktatásban részesült, majd az öregasszony szép ruhákba öltöztette, gondosan kifestette és felcicomázta, azután kiállították a kapu elé az utcára, hogy csábító pillantásokkal és ígéző mosollyal csalogassa a férfiakat, ahogy azt egy virágudvarbeli lány foglalkozása megkívánja.

Egy szép napon ellátogatott a virágudvarba a Dúvad sógora, Csang Seng, a folyami prefektus szolgálja és főfelügyelője. Gazdája azzal a megbízással küldte Lincsingbe, hogy a házilag készítendő borhoz vásároljon egy véka élesztőt. A Dúvad sógora tiszteletére bőséges vacsorát tálatatott házának legszebb szobájában.

– És mely lányokat vonultassam fel vendégünk szórakoztatására? – kérdezte a főpincér Dúvadtól.

A kocsmáros négy lányt nevezett meg, köztük „Drágakövet”. Így nevezték Szun Hszüe-öt a virágudvarban. Csang Seng alig mert hinni a szemének, amikor a felcicomázott, vihogó lányok egyikében felismerte a házukból nemrég elkergetett szakácsnőt, Szun Hszüe-öt. Az is nyomban felismerte őt, de akárcsak a férfi, ő sem mutatta. Csak később, amikor fesztelenebb hangulat támadt, ejtette módját a főfelügyelő, hogy feltűnés nélkül beszédbe elegyedjék vele.

– Ugye, te Szun Hszüe-o vagy? Hogyan kerültél ide? – kérdezte halkán.

Az asszony szeme könnybe lábadt.

– Pi anyó alaposan rászédett. Azt hazudta, hogy valami derék özvegyembert talált, aki feleségül vesz, de azután kiderült, hogy egy leánykereskedőnek adott el huszonöt unciáért, aki elcipelt ide. Most udvarolok a vendégeknek: pénzért nevetek és énekelek, még akkor is, ha legszívesebben sírva fakadnék.

Csang Seng mindig is vonzódott Szun Hszüe-óhoz. Többé nem is engedte el maga mellől. Egy kis dalt énekeltetett vele pi-pa-kísérettel, egyik pohár bort a másik után hajtották fel, míg végül este, amikor a többi vendég már elment, együtt feküdtek le.

*Pérez, asszony és ital
eszed veszik hamar.*

Egész éjszaka boldogan fickándoztak a fekhelyen, mint halacsák a vízben, s örök szerelmet, örök hűséget esküdtek egymásnak. Másnap, mielőtt eltávozott, Csang Seng három unciát ajándékozott Szunnak, és megígérte, hamarosan újra eljön. A Dúvadnak pedig a lelkére kötötte, vigyázzon az asszonyra, bánjék vele a lehető legjobban, és vegye védelmébe, ha bárki gyalázni merésznél. Ez időtől fogva Szun Hszüe-o kivételes helyzetet élvezett a virágudvarban, keresetéből nem kellett semmit sem leadnia, s néhány uncia előre meghatározott havi lakbér fejében, amit Csang Seng mindenkor pontosan kifizetett, más férfiakkal nem tartozott lefeküdni.

NEGYPENHATODIK FEJEZET
*Csun-mej ellátogat régi otthonába.
A hűtlen barát kimutatja
farkasfogait*

Egy szép napon, úgy a tizenkettedik hónap derekán, Csun-mej így szólt a férjéhez:

– Nemsokára elérkezik Hszi-men Csing halálának harmadik évfordulója s azzal együtt a fiúcska születésnapja is. Szeretnék ez alkalomból néhány csekélységet küldeni Holdasszonynak, nehogy azt mondja, megfeledekzem az illő kegyeletről.

A folyami prefektus helyeslően bólintott, s szolgájával egy kancsó finom délvidéki bort meg egy tál áldozati ételt küldött a Hszi-men Csing házba. Viszonzásképpen Taj A-er írásbeli meghívást hozott Csun-mejnek, mely így szólt:

Csou folyami prefektus nemes és erényes hitvesének őszinte hálával nyugtázom bőkezű ajándékának vételét. Túlzott figyelmességének viszonzásaképpen szerény répa főzeléket készítettem. Igen boldog volnék és megtiszteltetésnek venném, ha teljesítené leghőbb vágyamat, s magas állami gyaloghintaja a legközelebbi alkalommal nem kerülné el házam szerény küszöbét.

Illő tisztelettel üdvözli
Hszi-men Csing özvegye,
a született Vu leány

A Hszi-men Csing házban tett látogatása alkalmával Csun-mej több változást is észlelt. A régi szolga, Laj-csao, meghalt, felesége, Ji Csang-csing, kisfiával, Vasnyílvezzővel együtt elköltözött, és újból férjhez ment. Hszu-csun komorna belépett Vang apátnő kolostorába, és apácanövendék lett. Laj-hszing szolga felesége meghalt, és ő úrnőjének engedélyével feleségül vette Zsu-ji dajkát. Ékkövecske is férjhez ment, mégpedig Taj A-erhez, Ping-an portás viszont, látva, hogy a nála két évvel fiatalabb társa, Taj A-er, nemcsak jóképű asszonykához, de tekintélyes hozományhoz is jutott, míg ő maga

hoppon maradt, úgy érezte, csúnyán becsapták, s hogy elégtételt vegyen, ellopott a zálogház raktárából egy arany hajcsatot, és kerekét oldott. Mikor azután az ékszer tulajdonosa vissza akarta váltani a csatot, és kiderült, hogy nyoma veszett, botrányos per kerekedett az ügyből. De minek is szaporítsuk a szót, Holdasszony, nehogy még egyszer hasonló kellemetlen helyzetbe kerüljön, végleg bezárta a zálogházat. Így Hszi-men Csing számos régi üzleti vállalkozásából már csak a gyógyszerár maradt meg.

Csun-mejen végtelen szomorúság vett erőt, amikor ily hosszú idő után újból viszontlatta a meghitt, régi fészket; s midőn belépett Holdasszony kellemesen fűtött lakosztályába, s megállt Hszi-men Csing lélektáblája előtt, könny szökött a szemébe. Áhítatosan meghajolt a tábla előtt; némi halotti pénzt égetett, majd kis ideig némán állt, s gondolatai a halottnál időztek.

Holdasszony és Vu sógorasszony társaságában elfogyasztotta a „szerény répafőzeléket”, mely valójában tizenhat válogatott fogásból álló hiánytalan estebédnek bizonyult, de azután ellenállhatatlan vágy ébredt benne, hogy viszontlássza a pavilont, melyben jó néhány éven át örömben és bánatban egyaránt osztozott Aranylótusszal.

– Legyen oly jó, kedves naj-naj, engedje meg, hogy megtekintsem a parkot, a kilátódombot, valamint elhunyt úrnőm egykori lakását.

Holdasszonyt láthatóan kínosan érintette a kérés.

– Valóban meg akarja nézni, nővérem? Meglehetősen elhanyagolt és sivár ott minden. Hszi-men Csing halála óta még a közelében sem járt a kertész. Az egész parkrész gondozatlan, elgazosodott. Más minden járt a fejemben.

– Engem nem zavar. Szeretném újból viszontlátni a régi, kedves helyeket.

Holdasszony végül engedett unszolásának. Átadta Ékkövecskének a rácsos parkkapu kulcsát, s minthogy Vu sógorasszony is csatlakozott Csun-mejhez és a szobalányhoz, négyesben vágtak neki a parknak. Ó, mennyire megváltozott minden! A kerítéseken és falakon már kifakult a tarka meszelés, sőt helyenként még a vakolat is lehullott, s alóla kilátszott az itt-ott mohával benőtt csupasz kő. A lépcsők és kilátóerkélyek kőlapjai kimozdultak a helyükből, és ferdén belesüllyedtek a földbe; ily módon nem egy helyen tátongó üregek keletkeztek, melyekben vadon burjánzott a gaz. A tetőkön, a töredezett és félreecsúszott zsindelek között, frissen zöldellő fű serkent. A fényüket veszített drága kőzeteket és ritka ásványokat szennyréteg borította. A pavilonok nádfonatú bútorzata elszakadozott, gyékényborításuk rongyokban

csüngött alá. A sziklabarlangok bejáratát sűrű, szürke pókhálófüggöny zárta el. A halastavak csak úgy visszhangzottak a békabrekegéstől. A Felhőtanya Pavilonban rókák ütötték fel a tanyájukat. A Rejtett Tavasz Barlangjában párzó kedvű patkányok hemzsegték.

Csun-mej néma szomorúsággal szemlélte mindezt. Most a néhai Hatodik pavilonjához értek. Bárhová nézett az ember, itt is mindent kikezdett az enyészet. Fent az emeleten töredezett, ócska limlom, egymásra hányva; lent vigasztalanul kihalt, porlepte helyiségek, az előudvart sűrűn benőtte a bogács és gaz. Még néhány lépés, és Csun-mej sóhajtva belépett a pavilonba, mely egykoron otthona volt. Fenn a raktárban még néhány ottfelejtett, elárvult láda búslakodott, bennük gyógyszerfélék s egyéb áru, a földszinten mindössze két ócska fiókos szekrény álldogált.

– Hová lett a csigamintákkal díszített ágy, melyet az Ötödik annyira kedvelt? – kérdezte Csun-mej.

– Meng Jü-lou kapta nászajándéku – hangzott a válasz.

– Kár. Harminc-negyven unciát is adtam volna érte, hogy legyen valami emlékem egykori úrnőmtől.

– Ha előbb tudtam volna... – szabadkozott Holdasszony kissé zavartan.

– És a Hatodik ágya? Pontosan egyforma volt a kettő. – Eladtuk.

– Milyen kár!

– Igen, Hszi-men Csing halála óta, sajnos, minden fillér számít. Hol van már a régi jövedelmünk!

A szomorúság árnyéka ereszkedett Csun-mej kedélyére. S jókedve akkor sem tért vissza, amikor visszaültek a vacsorához, s a vendégek szórakoztatására odarendelt két énekesnő lantkísérettel dalokat adott elő.

Csun-mej rosszkedvűen, leverten tért haza e látogatásáról. Csen sorsa is aggasztotta. Ugyan hol járhat a férfi, akiben gyermeke legutóbb a tárgyalóteremben ösztönösen felismerte apját?

– Bizonyára unokafivéréért aggódsz, drágám – szólt a folyami prefektus, akinek feltűnt az asszony nyomott kedélye. – Nyugodj meg, újból kerestetni fogom.

Magához rendelte két bizalmas szolgáját, Csang Senget és Li Ant.

– Megparancsoltam nektek, hogy kerítsétek elő a *naj-naj* unokafivérét.

Miért nem teljesítettétek parancsomat? – támadt rájuk mérgesen.

– Hasztalan kutattunk utána. Nem tért vissza a kolostorba. Senki sem tudja, merre jár.

– Öt napon belül előkerítitek, különben pórul jártok! A két szolga ijedten hallgatta a parancsot, és kétszeres buzgalommal látott hozzá a kereséshez.

A fiatal Csen, rendfőnökének hirtelen haláláról hallva, félt visszatérni a kolostorba; egy ideig céltalanul bolyongott Csinghohszien utcáin és sikátoraiban, s végül ismét a hajléktalanok menedékhelyén kötött ki, hogy előlről kezdje a kolduséletet.

Egy napon véletlenül összeakadt az utcán hűtlen barátjával és egykori üzletvezetőjével, Janggal, aki ficsúrosan öltözve, hetykén ült ezüstveretű nyereggel szerszámozott öszvére hátán. Mögötte egy istállófiú poroszkált. „Végre elcsíptem!” – gondolta magában a fiatal Csen, azzal gyorsan elkapta az öszvér zabláját, és megállította.

– Hallod-e, Jang testvér, hol az ördögben bujkáltál? – kiáltott hűtlen barátjára. – Hát a hajórakomány selyemmel mi van, amit Csingcsiangban elloptál tőlem? Mikor a múltkoriban ártatlanul bekopogtam hozzátok, és holléted után tudakozódtam, testvéred durván rám támadt, köveket hajigált utánam, és veréssel biztatott. Mit jelentsen ez? Koldusbotra juttattál, se ingem, se gatyám, szegény vagyok, mint a templom egere.

Jang megvető pillantással mérte végig az előtte álló rongyos alakot, majd gúnyosan felnevetett:

– Pusztítson el a pestis, te átkozott, kiéhezett halálfej! Hogyan merészeled elállni az utamat, 'és mondd, miket locsogsz itt összevissza egy hajórakomány selyemről? Kotródj menten az utamból, különben megismerkedsz a korbácsommal!

– Hát semmi sajnálat sincs benned? – kiáltott vissza a fiatal Csen kétségbeesetten. – Ha végképp nem akarod, hogy nekem is jusson a vagyomból, legalább gyere el velem egy csendes helyre, ahol zavartalanul beszélgethetünk!

– Mit locsogsz itt összevissza! – kiáltott Jang dühösen, azzal leugrott a nyeregből, s korbácsával jó néhányszor végigvágott a szegény Csenen. Azután odakiáltott a lovászfőnöknek: – Hé, kergesd el az utamból ezt a nyomorult koldust! –, mire a lovasz teljes erővel mellbe vágta Csont,

úgyhogy az elengedte az öszvér zabláját, s Jang rúgásaitól kísérvé, nyögve odébb tántorgott.

Jang már újból nyeregbe akart szállni, amikor a hirtelen összecsődült tömegeből kivált egy egyszerű ember, és súlyos testével keményen elállta az útját. Hatalmas termetű, izmos fickó volt. Sapka helyett kék zsákvászon csíkot viselt a fején üstökére tekerve. Testén durva, barna munkászubony és világos színű, piszkos zsávolynadrág, lábán egyszerű háncscipő. Hatalmas mellkasán ápolatlan hármasszakáll lengedezett. Napbarnított, négyszögletes arcából, a bozontos szemöldök alól világos és elszánt szempár meredt elő. Erektől duzzadó öklét fenyegetően odatartotta a meghökkent Jang orra alá, és így szólt:

– Hé, barátom, miért bántja azt a szegény fickót? Hiszen nem vétett magának. Ez nem szép dolog! Inkább adjon neki néhány fillért! Hiszen régi ismerőse. De ha már nem ad semmit, akkor sem kell őt megütnie!

– Mit tudja maga, miről van szó! – felelte Jang. – Azzal gyanúsít, hogy elloptam tőle egy hajórakomány selymet. Nézze csak meg ezt az embert. Hát lehet egy ilyen szegény ördögnek egy hajórakomány selyme?

– Miért ne lehetne? Külseje arra enged következtetni, hogy valamikor jobb napokat látott, és nemes családból származik. Ki tudja, hogyan jutott koldusbotra? Így hirtelenében ezt senki sem mondhatja meg. Ön mindenesetre gazdag ember, s ha rám hallgat, nem alkudozik tovább, hanem kirukkol néhány batkával, hogy legyen egy kis harapnivalója!

A megfélemlített Jang helyesebbnek látta, ha visszavonulót fúj, dörmögve előkotort a zsebéből egy ötbatkás ezüstöt, s átnyújtotta a fiatal Csennek. Felemelte kezét, futólag elköszönt az idegentől, azután mindenki félreállt s ő nyugodtan felszállt öszvére, és tovább folytatta útját. Miután Jang elment, a fiatal Csen megköszönte a bátor embernek, hogy szorultságában segített rajta. S lám, hirtelen felismerte benne egyik régi sorstársát a menedékhelyről, akit mindenfelé Repülő Ördög néven ismertek; foglalkozására nézve kőműves, jobban mondva, pallér volt, s a munkanélküliség idején egy gyékényen háltak a „hideg fészkerben”. Az utóbbi időben újból jól ment sora a Repülő Ördögnek, megbízták ugyanis egy nagyobb építkezés kivitelezésével a déli városkapu előtti Vízihold Templomban, ahol vagy félszáz építőmunkás dolgozott a keze alatt. Kedélyesen nevetve kezét rázott a fiatal Csennel.

– No, testvér, most az egyszer még megúsztad, de ha nem mondom meg a

véleményem annak a fickónak, aligha üti a markod az a fél uncia. Micsoda gazember! De legalább végül hallgatott a jó szóra. Mondhatom, szerencséjére, mert különben közelebbi ismeretségbe került volna két kemény munkásöklömmel. Most aztán gyere, igyunk egyet a viszontlátás örömére!

A fiatal Csent egy közeli kiskocsmába vitte, ahonnan csodás hagyma- és fokhagymaillat szállt kifelé; két kancsó bort, négy tál húst és főzelékfélét, továbbá egy öblös tál főtt metéltet hozatott. Kiéhezett vendége jó étvággal hozzálátott az evéshez, s amikor ivásra került a sor, a szokásos kis poharak helyett mindjárt a nagy porcelán bögréket vették elő.

– Volna egy javaslatom, testvér – jegyezte meg Repülő Ördög. – Vissza se menj a „hideg fészkerbe”, a mai éjszakát nálam töltöd, az én szállásomon, holnap pedig eljössz velem az építkezéshez. Fontos megbízást kaptam, a déli városkapu előtt levő Vízihold Templom építkezésénél, ötven ember dolgozik a kezem alatt; egy imatermet építünk, és két oldalszárnyat cellák számára. Valóban szép feladat. Téged is használni tudlak, de ne félj, nehéz munkát nem bízok rád. Egy kis homokhordás és lapátolás nem fog megártani, egy nap akár fél batkát is megkereshetsz. Éjszakára pedig téged is a munkásbarakkban helyezlek el. Mit szólna hozzá? Talán csak jobb, mint kéregetni és a hajléktalanok szállásán tölteni az éjszakát?

– Ha nagy testvérem valóban pártfogásába vesz, én szívesen vállalom a munkát. Mennyi ideig tart az építkezés?

– Előreláthatóan még tíz hónapig. Egy hónapja kezdtünk csak hozzá.

– Akkor jó időre megszabadulok a gondoktól. Ki sem mondhatom, mennyire hálás vagyok.

A pallér huncut mosollyal megszorította a kezét, azután kifizette mindkettőjük számláját, és védencét magával vitte a szállására.

Másnap reggel azután kimentek a munkahelyre. A pallér először megmutatta a fiatal Csennek a templom előtt épített munkásszállást, jövőbeni otthonát. Nem volt ott hiány semmiben, volt meleg kang, izzó szénnel telt üst, tűzhely meg edények, nem is szólva a teli éléskamráról. Repülő Ördög azután kivitte a fiatal Csent az építkezés színhelyére, s megismertette munkásaival. Azok eleinte természetesen gúnyolták a lányos arcú, csinos „fiúcskát”, akiről fel sem tételezték, hogy nehéz testi munkát is tud végezni. Nem egy durva tréfa csattant el az ő rovására. De miután Repülő Ördög jól lehordta őket, befogták a szájukat, és egykedvűen ismét munkához láttak: az

egyik földet lapátolt, a másik építőanyagot cipelt, a harmadik habarcsot kevert, a negyedik köveket fejtett, és istenalakokat faragott belőlük.

Egy hónap múlt el. A fiatal Csen már beleszokott az új környezetbe, s munkatársai is mint egyenrangút befogadták maguk közé. Egy délelőtti szokásos munkáját végezte: a kiásott földet hordta el a templomon kívül eső lerakódóhelyre; a sok ide-oda szaladgálástól és cipekedéstől elfáradt, kis időre megpihent, lekuporodott a templomfal tövében egy napos helyre, nem messze a templom bejáratától. Meztelen felsőtestét élvezettel sütötte a meleg tavaszi nappal, s időtöltésből a ruhájába befészkelődött bolhákra vadászott. Egyszóval, miközben így ült kint a napon, és bolhákra vadászott, magányos lovas ügetett el mellette az országúton. Testhez simuló, kék zekét viselt, derekára széles vörös öv volt csavarva, s a sapkáján fityegő szvasztikajel mindjárt elárulta, hogy valamelyik jamen embere. Egyik kezében egy csokor frissen szedett begóniát tartott. Amikor elhúzott mellette, s megpillantotta a földön guggoló félmeztelen, bolhákat fogdosó kuliszt, hirtelen megrántotta fakójának kantárszárát. Leugrott a nyeregből, s udvarias, mély meghajlással odalépett az ámuldozó Csenhez.

– Hát itt kell megtalálnom? – kiáltott a lovas örömtől ragyogó arccal. – Ha tudná, hol mindenütt kerestük már!

A fiatal Csen udvariasan viszonzta a köszöntést.

– Szabad kérdezni, kihez van szerencsém, és ki küldte?

– No de, sógoruram, hát nem ismer meg? Csang Seng főfelügyelő vagyok, Csou folyami prefektus jamenéből. Pedig láthatott már, amikor abból a szerencsétlen ügyből kifolyólag behozták a jamenbe. Hiszen ön a mi *naj-naj*-unk becses unokafivére! Úrnőnk vigasztalhatatlan volt, amikor ön eltűnt, kerestette is mindenfelé. Megparancsolta, hogy mihelyt megtaláljuk, vezessük hozzá. Utasítására ma kilovagoltam a közelben levő vidéki birtokra, hogy friss begóniákat hozzak. Minő szerencse, hogy véletlenül ráakadtam önre! De most aztán siessünk, ne vesztegessük az időt! Üljön fel, kérem, a lóra! Én majd gyalog követem.

A fiatal Csennek alig maradt ideje, hogy elbúcsúzzék a Repülő Ördögtől és a szájtátva bámuló munkásoktól, amikor megtalálja máris nyeregbe segítette, s a lovat kantáron vezetve, szapora léptekkel elindult. A munkások nyakukat nyújtogatták, s leesett az álluk: nem győzték eléggé csodálni, milyen előkelő összeköttetésekkel rendelkezik a „fiúcska”.

*Nefrit van olykor a hitvány kavics alatt.
Mocsokban, sárban is találni aranyat.
Soká rejtett nemest egy égi lény nemegyszer
mindjárt a hetedik mennyországba emel fel.*

NEGYPVENHETEDIK FEJEZET
*Az álnokaöcs és álnokanővér titokban
folytatja a régi főnixkapcsolatot.
A fiatal Csen régi ismerősökkel
találkozik Lincsingben*

A folyami prefektus jamenébe érve, Csun-mej utasítására a fiatal Csen mindenekelőtt illatos fürdőt vett, és alaposan megtisztálkodott. Azután tetőtől talpig felöltöztették, új fehérneműt és új ruhát adtak rá. Miután újból visszanyerte emberi külsejét, a ház úrnője elé vezették. Tekintettel a korai órára, a prefektus még nem tért haza az ülésről. Látogatója tiszteletére Csun-mej gondosan felöltözött. Noha a kölcsönös üdvözlés a kötelező szertartásos formák között zajlott le, s a társalgás is semmitmondó témák körül forgott, mint például az időjárás meg hasonlók, mindketten érezték, hogy a másikban elfojtott indulatok dúlnak, és szemük nedvesen csillogott.

Csun-mej, aki attól tartott, hogy férje bármely pillanatban meglepheti őket, helyesebbnek látta, ha mielőbb ledönti a konvenciók korlátait, és kioktatja szerelmesét.

– Ha hazajön és megkérdi, milyen rokoni szálak fűznek minket egymáshoz, mondd azt, hogy unokatestvérek vagyunk anyai ágon – súgta oda gyorsan. – Én egy évvel vagyok idősebb nálad, tehát huszonöt esztendő, a negyedik hónap huszonötödik napján, a bika órájában születtem. Érted?

– Igen, értem.

– Amikor elmeséltem a férjemnek, hogy te az unokatestvérem vagy, nagyon sajnálta, hogy oly csúnyán helybenhagytak. Szerettünk volna mindjárt itt tartani, de amíg itt volt a házban Szun Hszüe-o, az az ócska cseléd, nem lehetett. Megérted, ugye? Nos, röviddel ezután sikerült szerencsésen kiutálnom a házból, de addigra te már eltűntél, és senki sem tudta, hová. Ha tudnád, mennyit kerestetett a férjem! Ki gondolta, hogy beállsz építőmunkásnak, és túl a városon, egy templomban húzod meg magad? Különben hogy lett belőled egyáltalán pap?

A fiatal Csen szép sorjában mindent elmesélt, végezetül pedig ezt mondta:

– Ez volna hát az én viszontagságos történetem. S hogy végre kikerültem nyomorúságos helyzetemből, csakis neked köszönhetem, szeretett nővérem.

Ó, ha tudnád, mily öröm látnom téged! Úgy érzem, mintha halottaimból támadtam volna fel!

Az elérzékenyüléstől mindketten hangosan felzokogtak. De hamarosan össze kellett szedniük magukat, ugyanis megjelent az egyik szobalány, s jelentette, hogy már befejeződött az ülés, és a folyami prefektus úr bármely pillanatban megjelenhet. Kis idő múlva valóban szétnyílt a függöny, és belépett a prefektus. Megkülönböztetett udvariassággal, barátságosan üdvözölte a fiatal Csent.

– Nemes öcsém, végtelenül fájlalom, hogy a múltkoriban ostoba alárendeltjeim hanyagsága miatt oly durva bántalmazást kellett elszenvednie. Kérem, ne haragudjék rám!

– Minden az én hibámból történt – válaszolt Csen, s mélyen meghajolt. – Méltatlannak bizonyultam a papi hivatásra, és szégyenszemre megszegtem a rend szent törvényeit. De most, amikor abban a szerencsében van részem, hogy az ön színe elé léphetek, jóságos elnézését kérem.

Térdre hullott a prefektus előtt, és alázatosan meghajolt. Az gyengéden felsegítette és helyyel kínálta, de a fiatal Csen, az udvariasság szabályainak megfelelően, csak hosszas vonakodás után fogadta el.

– Szabad kérdezni, hány éves? Hogy lehet, hogy eddig még nem volt szerencsém önhöz? S mi késztette arra, hogy lemondjon a világi életről, és beálljon szerzetesnek? – kérdezte a folyami prefektus az első csésze tea után.

– Huszonnégy esztendő tétőzoltam el ez idáig, egy évvel vagyok fiatalabb unokanővéremnél – válaszolta a vendég, híven követve Csun-mej utasítását. – Tudniillik ő a negyedik hónap huszonötödik napján, a bika órájában született. Minthogy szüleim meghaltak, s feleségem is elköltözött az élők sorából, s szerencsétlenségemre elvesztettem egész örökségemet, eltökéltem, hogy lemondok a világi életről, és felvételemet kérem az Éterragyogás Hercegének Templomába. Azt, hogy unokanővérem férjhez ment, nem tudtam, ezért kérem, bocsássa meg nekem, hogy ez idáig nem tettem tiszteletemet önnél.

– Mióta legutóbb oly hirtelen eltávozott innen, unokanővére éjjel-nappal egyre csak önért aggódott – folytatta a folyami prefektus megbékélve. – Nem volt egyetlen nyugodt órája sem. Hasztalan tettük tűvé önért az egész környéket. Kétségtelenül szerencsecsillag ragyogott ránk, s annak köszönhetjük, hogy egyik emberünk ma rátalált önre. Végtelen hálával

tartozunk ezért az égnek.

Tisztelt olvasó, bizonyára csodálkozol rajta, hogy a folyami prefektus, aki oly gyakran vendégeskedett Hszi-men Csingnél, nem ismerte meg a fiatal Csent. De Csou urat mindig magas állású hivatalnokokkal együtt hívták meg, s jóllehet hallomásból tudott vőmuramról, nem látta soha.

Így könnyen érthető, hogy rá lehetett szedni az öreget, s elhitte, hogy vendége valóban feleségének unokaöccse, akit azért nem ismert eddig, mert kivált a családi kötelékből, elment papnak.

Szó, ami szó, a család sikerült. Pompás ünnepi lakomát rendeztek a fiatal rokon tiszteletére, majd az épület nyugati szárnyában levő könyvtárban Csou úr kényelmes lakosztályt rendeztetett be neki, és ott tartotta magánál. Csun-mej személyes gondoskodásának volt köszönhető, hogy Csen különlegesen szép, kényelmes ágyat, puha párnákat és könnyű takarókat kapott, és sem selyemköntösöknek, sem fehérneműknek, lábbeliknek meg egyéb dolgoknak nem látta hiányát. Egy fiatal szolgát is rendeltek melléje. A reggelit, ebédet, vacsorát pedig a hátsó lakosztályokban, „unokanővére” társaságában fogyasztotta el. A fiatal Csen ez egyszer megint a hullámhegy hátára került, boldog, gondtalan életet élt, akárcsak a régi jó időkben, apósa, Hszi-men Csing házában.

Csun-mej születésnapján, a negyedik hónap huszonötödik napján Holdasszony Taj A-er útján fejezte ki jókívánságait, s mindjárt néhány apró figyelmességet is küldött. A térdre ereszkedő Taj A-er által átnyújtott ajándéklistán a folyami prefektus a következőket olvasta: két sült liba, négy fiatal tyúk, egy tál életmetélt, egy tálca életbarack, két csésze gyümölcs és édesség, egy kancsó délvidéki bor. Taj A-er hallotta, amint a lista végére érve a prefektus odaszól egyik szolgájának:

– Menj, vidd el a listát sógoromnak! Fogalmazzon egy köszönőlevelet, továbbá keressen ki Hszi-menék küldönce számára egy csinos zsákvásznat, csomagoljon a kelme közé három ezüstbatkát, és a kulik között osszon szét száz rézpénzt.

Mindezek megtörténte után a prefektus kegyesen elbocsátotta Taj A-ert, aki kis ideig az előudvarban várakozott, hogy átvegye a köszönőlevelet, valamint a neki szánt ezüstöt. Kisvártatva finoman öltözött fiatalember lépett ki a nyugati oldalszárny egyik kapuján, magához intett egy szolgát, köszönőlevelet és egy kis pénzeszsomagot adott át neki, majd ismét

eltávozott a női lakosztályok felé.

„Ördög és pokol! – villant át Taj A-eren. – Ha nem csal a szemem, ez vőmúram volt. Hogy kerül ide?”

Majd az imént látottaktól teljesen elhűlve, átvette a szolgától a köszönőlevelet meg a pénzcsomagot, és követte őt a kapuhoz.

– Láttad Csun-mejt? – kérdezte Holdasszony a szolgától, amikor az visszaérkezett.

– Őt nem, de vőmúramat igen – válaszolta. Holdasszony hangosan felnevetett.

– Furcsa fickó vagy, hogyan nevezheted a folyami prefektust „vőmúram”-nak! Hiszen az már egy megállapodott, tiszteletre méltó úr! A te megjelölésed nem helyénvaló.

– Nem a prefektusra gondolok, hanem vőmúramra, a mi fiatal Csenünkre – felelte Taj A-er nyugodtan. – Amikor a prefektus elbocsátott, s kint az előudvarban várakoztam, egyszerre megjelent a nyugati szárny egyik kapujában, átnyújtotta a szolgának a válaszlevelet meg a borraivalót, majd eltávozott a hátsó lakosztályok felé. Minden kétséget kizáróan felismertem. Nem tévesztettem össze senkivel.

– Miféle ostobaságokat beszélsz! – kiáltott fel Holdasszony hitetlenkedve. – Az az eltévelyedett bárány réges-rég lezüllött, azóta talán meg is halt. Mit keresne az a mihaszna, az a koldus a folyami prefektus házában? Nem hiszem, hogy megtűrné! De talán Csun-mej...? Nem, az teljesen lehetetlen!

– Ha *naj-naj* akarja, én szívesen fogadok. Itt helyben égessenek hamuvá, ha nem őt láttam saját két szememmel.

– Milyen volt az öltözéke?

– Tetőtől talpig kifogástalan. Még az arany dízscsat sem hiányzott az üstökéből. Telt volt az arca, látszott, hogy nem hiányzik semmije!

– El se hiszem.

Taj A-er szeme nem csalt. Valóban a fiatal Csent látta, aki azután a hátsó lakosztályokba ment, hogy az ajándéklistát megmutassa Csun-mejnek. Az asszony a tükör előtt ült, épp az arcát festette, és utánahúzta a szemöldökét.

– Mi jutott Holdasszony eszébe, hogy ajándékokat küldözget neked? – kérdezte Csen.

Csun-mej részletesen elmesélte Csing-ming napi véletlen találkozását Holdasszonnal a Jungfusze-templomban, majd hogy hogyan kerültek ismét bizalmas viszonyba, hogyan segített később férje, a prefektus, Holdasszonyon, amikor annak kellemetlensége támadt az arany ékszer miatt, melyet Ping-an ellopott a zálograktárból, végül hogyan hívta meg őt Holdasszony Hszi-men Csing halálának évfordulója alkalmából, mely egybeesik fiacskájának születésnapjával, s hogy ő viszonzásul egy gyűrűt ajándékozott a gyereknek; egyszóval, mint fejlődött újból barátságos viszony kettőjük között.

Csen szemmel látható rosszállással hallgatta az elmondottakat.

– Úgy látom, nővérem, rossz az emlékezeted – jegyezte meg, miközben fürkésző tekintetet vetett rá. – Már elfelejtetted, milyen kegyetlenül szakított el hármunkat ez a nőszemély, s kergetett ki minket sorra a házból, ötödik nővérünket egyenesen a halálba? Még ezer év múltán se lenne szabad felújítanod vele a barátságot. Arra sem érdemes, hogy akár csak egyetlen szót is válts vele. De te még ajándékkal is tanújelét adad barátságodnak! Nem értelek. Ha előbb kerülök a házba, biztosan nem teszel ilyesmit. Hiszen közös ellenségünk, a tiéd csakúgy, mint az enyém. Mit gondol rólad ötödik nővérünk odaát az árnybirodalomban?!

Csun-mej kis ideig zavartan hallgatott.

– Ne bolygassuk a múltat! – szólalt meg végül. – Nem szeretek haragot tartani. Ajándékait már csak a forma kedvéért is elfogadtam. Bizonyára elvárja, hogy viszonzásképpen én is meghívjam!

– Semmi esetre sem szabad megtenned, ahogyan meglátogatnod sem szabad többé!

– Ez nevetlenség volna tőlem. Már csak illendőségből is meg kell hívnom. Hogy eljön-e vagy sem, az már az ő dolga. Ha eljön, látogatásának ideje alatt majd megbújsz a könyvtárban, és természetesen nem mutatkozol. De hogy megnyugtassalak, többé soha nem hívom meg.

A fiatal Csen nem válaszolt, és kedveszegetten tért vissza a homlokzati szobákba. Csun-mej elküldött egy szolgálót Holdasszonyhoz, és meghívta az aznapi születésnap ünnepségre. Holdasszony el is fogadta a meghívást, és délután megjelent fiacskája, Zsu-ji dajka, valamint Taj A-er kíséretében.

S miközben a hölgytársaság tea és sütemény mellett Csun-mej szobájában

időzött, s két énekesnő előadását hallgatta, Taj A-er a keleti szárny egyik szobájában élvezte a finom ételeket. Amint ott ült és eszegetett, néha-néha kipillantva, egyszerre csak egy szolgára lett figyelmes, aki húsos és süteményes tálakkal megrakva átvágott az udvaron, és a nyugati szárnyba nyíló, szemben levő kapu felé tartott. Taj A-er gyorsan felállt, és utánaaszaladt.

– Kinek szánták ezeket a finom falatokat? – kérdezte ártatlan képpel.

– A sógor úrnak.

– Mi a vezetékneve?

– Csen.

„Szóval mégis igazam volt” – gondolta magában Taj A-er diadalmasan. Hagyta, hogy a szolga továbbmenjen, de messziről lassan követte. Mikor a szolga eltűnt odabent, ő halkán az ablak alá osont, mely épp a kapu mellett nyílt, s óvatosan bekémlelt a pókhálóvékony függönyön. S valóban: a fiatal Csen ott feküdt egy kereveten, s egy könyvet olvasott. Most felemelkedett, odalépett az asztalhoz, melyre a szolga gondosan feltornyozta a különböző edényeket, húsos tálakat és süteményes tányérokat, és kényelmesen letelepedett.

Taj A-ernek ennyi elég volt. Elhagyta megfigyelőállását, átvágott az udvaron, és gyorsan besurrant a szemközti épületszárnyban elhelyezett személyzeti szobába. Hazafelé menet azután beszámolt Holdasszonynak felfedezéséről. Ezek után Holdasszony sem kételkedett többé, s végképpen megszakadt a kapcsolat a két család között.

Csun-mej és a fiatal Csen azonban továbbra is zavartalanul találkozhattak hol nyíltan, hol titokban, hol az asszony lakosztályában, hol Csen szobájában, és kedvükre űzhették a szerelmes főnixpárocscsa bohókás játékait. A folyami prefektust módfelett lefoglalták szerteágazó hivatalos teendői, s kevés ideje maradt családjá számára; így felesége gyakran üldögélhetett édes kettesben vendégével, bor mellett vagy a sakktábla fölé hajolva. A párocscsának számos alkalom adódott a szerelmes enyelgésre s más efféle szívderítő szórakozásra. Ámde az elfoglalt házigazda, úgy látszik, mégis gondolt egyet s mászt magában. Egy napon, az ötödik hónap táján, így szólt Csun-mejhez:

– Az uralkodó parancsára a közeli napokban hadba vonulok a csinanfui prefektussal együtt a Liang-san hegységben tanyázó lázadók ellen. E

vállalkozás több hónapra elszólít otthonomtól. Megkérlek, nézz utána, hogy unokafivéred minél hamarabb megfelelő házasságot kössön, és örökre szakítson az agglegényélettel. Jómagam gondoskodni fogok előmeneteléről, nevét beiktatom személyes kíséretem névsorába. Amennyiben a lázadók elleni vállalkozás sikerrel jár, az uralkodó bizonyára nem fukarkodik sem az elismerésekkel, sem az előléptetésekkel, s minden valószínűség szerint unokafivéred is joggal számíthat majd egy titulusra meg holmi zsíros kis állásra. Így a te csaláodra is rávetődik majd néhány sugár a dicsőség fényéből.

Csun-mej megígérte, hogy teljesíti kívánságát, és nem sokkal azután, hogy a prefektus hadba vonult, magához hívatta Pi házasságközvetítőnőt. Annak segítségével sikerült is nyélbe ütnie „unokafivére” házasságát. Választása egy tehetős Fő utcai selyemkereskedő, Lo úr húszéves leányára esett, aki minden tekintetben megnyerte tetszését. A menyasszony a hatodik hónap nyolcadik napján rangjához illő kelengyével együtt ünnepélyesen bevonult Csou úr házának nyugati szárnyába. Csun-mej nem fukarkodott a pénzzel, a lehető legnagyobb pompával, méltó keretek között kívánta megrendezni az esküvőt, ahogy azt férjének előkelő állása is megkívánta, és még egy fiatal szobalányt is vásárolt az ifjú párnak. Ami pedig Csent illeti, ő sem panaszkodhatott új feleségére, a csinos, okos és művelt Cuj-pingre. Úgy érezte, most ismét felkerült a szerencse ormára.

Házassága természetesen a legkevésbé sem befolyásolta Csun-mejhez fűződő bensőséges viszonyát. Csun-mej egykettőre megbarátkozott az új asszonnyal, nap nap után együtt étkezett vele meg a fiatal Csennel, együtt játszott, szórakozott velük, hogy megrövidítse a magány óráit. Viszont kevés alkalom kínálkozott a zavartalan, bizalmas együttlétre. Ám a nyugati szárnybeli három lakóhelyiségen kívül még egy irodának mondott kerti pavilon is rendelkezésére állt Csennek, ahol magántitkári minőségben különféle írásbeli munkát végzett a folyami prefektus számára, és ahol Csun-mej igen gyakran meglepte titkos látogatásaival.

A folyami prefektus a tizenegyedik hónap elején egy szép napon visszaérkezett a Liang-sanban garázdálkodó lázadók elleni büntetőexpedíciójáról. A vállalkozás sikerrel járt, újból helyreállt a nyugalom a felbolygatott vidéken, s az uralkodó bőkezűen osztogatta az előléptetéseket és jutalmakat. Így a folyami prefektust is kinevezte San-tung tartomány marsalljává, a fiatal Csent pedig, aki állítólag közvetlen környezetéhez

tartozott, hadbiztossági titkár rangjára emelte, ami jóllehet szerény, de biztos havi jövedelmet jelentett. Természetesen volt nagy öröm a Csou házban, és a győztes hadvezér szerencsés hazatérését fényes lakomával ünnepelték meg. Csou úr viszont rendkívül megörült a fiatal, megnyerő Cuj-pingnek, akivel távollétében családja megszorodott, s egy szép ruhát, továbbá tíz unciát ajándékozott neki, mondván, vegyen belőle valami szép ékszerfélét.

– Meglehetősen költséges multság volt ez a házasság – jegyezte meg Csun-mej elgondolkodva, amikor férjével, annak hazatérése estéjén, kettesben maradtak, és megbeszélték a távollétében lezajlott különböző eseményeket.

– Majd csak kiheverjük azt a néhány unciányi kiadást. Végére is unokafivéred az egyetlen közeli rokonod, nem holmi idegen. Ideje volt, hogy egy kissé pártfogásunkba vegyük.

– Igazán kedves tőled, hogy most őt is hozzásegítetted a kinevezéshez, mely tekintélyt kölcsönöz neki az emberek előtt. A rangjával járó jövedelmek természetesen elég csekélyek, aligha él meg belőle feleségével.

– Igazad van, de sajnos most nemigen foglalkozhatom ezzel az üggyel, ugyanis a közeli napokban Csinanfuba utazom, hogy elfoglaljam új hivatalomat. Leghelyesebb volna, ha kisebb tőkét bocsátanánk a rendelkezésére, s egy maga választotta szorgalmas üzletvezető segítségével valamilyen vállalkozásba kezdene. Azután ötnaponként leadhatja jövedelmei csekély hányadát, hogy letörlessze a kölcsönt és kamatjait. Az üzlet serkentőleg hatna rá, és tartalmasabbá tenné az életét.

Csun-mej a maga részéről természetesen lelkesen helyeselt, és bevárta azt a néhány napot, amíg a folyami prefektus felkészült a Csinanfuba való átköltözködéssre, és elutazott. Mikor azután újból nyugalom költözött a házba, magához kérte a fiatal Csent.

– Férjemmel legutóbb meghánytuk-vetettük jövő sorsodat. Úgy véli, leghelyesebb volna, ha valamilyen önálló üzleti vállalkozásba kezdenél, mely biztosítaná kettőtök megélhetését. Mi szívesen rendelkezésedre bocsátjuk a szükséges tőkét. A te feladatod volna, hogy keress egy szorgalmas üzletvezetőt, továbbá körülbelül ötnaponként leszámolj, és apránként letörleszd az adósságodat. Talán kívül a városon, a kikötő közelében, ahol sok pénz megfordul az emberek kezén, találsz majd valami megfelelőt.

A fiatal Csen örömmel fogadta az ajánlatot, s azon nyomban felkerekedett,

hogy üzletvezetőt keressen. Nos, ahogy egy napon, az alkalmas embert keresve, az utcákat róttá, véletlenül összetalálkozott Lu nevű régi jó iskolatársával.

– De rég nem láttalak, hol s merre jártál? – kérdezte Lu, és töviről hegyire elmeséltette Csennel, mi történt vele azóta. S tátott szájjal hallgatta, hogyan dobálta barátját a sors, hol mélyen le, hol meg fel, a hullámhegy tetejére.

– Egyszóval most üzletvezetőt keresel, és jövedelmező vállalkozásba szeretnél kezdeni? Figyelj ide, volna egy nagyszerű ötletem. Nézd csak ezt a Jangot, aki olyan galádul rászedett téged! Jelenleg egy nagy borozó boldog tulajdonosa Lincsing kikötővárosban. Üzletvezetője rendkívül ügyes ember. Hszie a neve. Én mondom neked, ez a Jang megütötte a főnyereményt! Nem is csoda, remek fekvés, óriási forgalom, micsoda kereslet szórakozási lehetőségekben és énekeslányokban! Annyit keres, hogy fölös pénzét kiadja uzsorakamatra. El sem képzeled, milyen magasan hordja az orrát! A magunkfajtat, régi barátait meg sem ismeri már. Hát még a testvére, az a verekedő, az éli még csak igazán a világát! Iszik, játszik, kakasviadalokat rendez, vadászni jár, ebből áll az élete.

– Kérlek, csak azt a szennyes alakot ne említsd! Sajnos, az elmúlt évben volt szerencsém megismerni őt! Mit sem sejtve bekopogtam az ajtaján, és bátyja felől érdeklődtem, ő azonban rám ordított, tettelegességgel fenyegetett, sőt köveket hajított utánam. Mondhatom, gyűlölöm mind a kettőt! Csontvelőm legmélyéig gyűlölöm őket!

– Gyere, menjünk be a szemközti borozóba, majd ott tovább beszélgetünk – javasolta Lu, és behúzta Csent a közeli kocsmába. – Megértem jogos gyűlöletedet, hisz a régi mondás is így szól:

*Az férfi, ki a gyűlöletben,
ha kell, vad, engesztelhetetlen.*

De majd én megmondom neked, hogyan szerezhetsz elégtételt. Egy Janghoz hasonló, megrögzött gazembernél a jóindulatú rábeszélés úgyis hiábavaló volna. Nála már csak az életveszélyes fenyegetés használ. Tervem a következő: ne sokat keresgélj, hanem egyszerűen ülj be Jang üzletébe. Jelentsd fel körzeti bírónknál, és követeld vissza az annak idején ellopott

hajórakomány selyem ellenértékét. A folyami prefektus jamenéből érkező feljelentés bizonyára megteszi majd a kívánt hatást. Készpénzben nem tud majd annyit fizetni, mint amennyi jár neked, ezért kártalanításképpen kénytelen lesz átadni a borozóját is. Ily módon ragyogó üzlet birtokába jutsz, mely, ha némi pénzt áldozol a berendezés felújítására, festésre, mázolásra, még többet jövedelmez majd. Egyébként átveszed a mostani üzletvezetőt, Hszie urat, mert az aztán jól érti a dolgát, engem pedig mint bizalmi embert melléje adsz, én majd ellenőrzöm őt, örködöm érdekeiden. A te munkád csupán abból áll majd, hogy ötnaponként kijössz, ellenőrzöd a könyveket, s fogadok veled, hogy minden hónapban száz uncia hasznot söpörsz be. Nos, mit szólsz hozzá?

– Nagyszerű. Így cselekszünk.

Kiürítették poharukat, majd Csen hazasietett, hogy Csun-mejjel azonnal megbeszélje a dolgot. Csun-mej mindennel egyetértett, mindössze abban kételkedett, helyes-e a folyami prefektus távollétében hozzákezdeniük tervük megvalósításához, s elég hatásos lesz-e a feljelentés, ha Csen nyújtja be, és nem a folyami prefektus személyesen. Az öreg szolga, Cson Csung, akit távollétében megbízott a folyami prefektus a gondnoki teendők elvégzésével – a két főfelügyelőt, Csang Senget és Li Ant ugyanis magával vitte Csinanfuba –, és jelen volt a megbeszélésnél, azt tanácsolta:

– Sógor úr fogalmazza csak meg a feljelentést, mi majd mellékeljük az öreg parancsoló névjegyét, s én mint teljhatalmú gondnok az ügyet a bíróság elé viszem. Ily módon olyan színezete lesz a dolognak, mintha a feljelentést maga az öreg parancsoló tenné, s nem kétséges, meglesz a kívánt hatása.

A szót tett követte. Cson Csung gondnok másnap reggel be is nyújtotta a Hou körzeti bíró által tartott nyilvános tárgyaláson a Jang testvérek ellen a feljelentést. A feljelentéshez mellékelte nagy vörös névjegykártya, melyen a hatalmas folyami prefektus és marsall, Csou úr neve ékeskedett, valóban mély hatást tett Hou körzeti bíróra. Helyt adott a kilencszáz unciáról szóló keresetnek, és elrendelte az ítélet azonnali végrehajtását. Hou úr átnyújtotta a vád képviselőjének saját névjegyét, és hódolatteljes üdvözleteit küldte a kis *naj-naj*-nak. Az ügyet kívánság szerint elintézik, s a feljelentésben szereplő összeget haladéktalanul behajtják, mondotta.

Még két napba sem tellett, a körzeti bíró poroszlói Jang borozótulajdonost csalás, öccsét pedig testi sértés vádjával letartóztatták, és tömlöcbe vetették.

Nemcsak hogy megbotozták őket, de még háromszázötven unciányi készpénzvagyonukat is lefoglalták; a hiányzó összeg fedezetéül rátették kezüket a borozóra, sőt a testvérek városi lakását is elvették az összes bútorral és ingósággal egyetemben. Egyik napról a másikra nincstelenné váltak. Csen némi tőkét fektetett az új vállalkozásba, elvégeztette a szükséges helyreállítási munkálatokat, kimeszeltette az épület homlokzati részét, szépen kifestette a falakat, új bútorokkal rendeztette be a helyiségeket, és addig nem nyugodott, amíg az egész épület, a padlástól a pincéig, kívül-belül új fényben nem pompázott. Így hát tekintélyes, előkelő vendéglő várta a vendégeket, melyről bizvást mondhatták:

*Ha itt korsó nyílik, nedűje úgy pezseg,
hogy még a harmadik szomszédban is berúgnak,
ha fazék: fűszeres illatfelhő lebeg,
három mérföldnyire is megérik a jó szag.*

*Ez a hely, hol nemes, előkelő urak,
meglazítva nefrit-övük, letelepülnek,
hol levetik aranycoboly kabátjukat,
s elpoharaznak a nagyrangúak-nevűek.*

A fiatal Csen a megbeszéléshez híven Lu barátjára, valamint az eddig jól bevált Hszie úrra bízta az üzem vezetését. Ő maga csak ötnaponként lovagolt ki Lincsingbe, hogy átnézze az üzleti könyveket meg a számlákat, és zsebre vágja a nyereséget. Előfordult, hogy az üzem naponta harminc vagy ötven unciát is forgalmazott, ami nem volt megvetendő összeg. Valahányszor Csen kilovagolt a kocsmába, hogy kedvében járjanak, jobbnál jobb falatokat tárltak elé, s hogy ilyenkor négy csinos énekeslánynál sosem adta alább – akik a bevétel jó részét felemésztették –, az magától értetődik.

Egy szép tavaszi napon, úgy a harmadik hónap táján, újból kilátogatott a lincsingi borozóba. Az üzleti ügyeket elintézve, átadta magát az evés örömeinek, s a kilátóerkély zöldre lakkozott korlátjának támaszkodva, kedvteléssel legeltette szemét az előtte körben kitáruló, tavaszba borult üde tájon. Amint ott állt és nézelődött, szeme egyszerre csak megakadt a közeli parton horgonyzó két nyomorúságos, kopott dzsunkán. A dzsunka fedélzetén

jó néhány ládát, bőröndöt és háztartási felszerelést pillantott meg, amiket éppen akkor raktak ki. A kirakodásnál öt kuli foglalatzkodott, s a holmikat egyenesen a borozóba vitték. A fiatal Csen módfelett elcsodálkozott, és nyomban Hszie üzletvezetőhöz sietett, hogy felelősségre vonja.

– Mit jelentsen ez? Vadidegen emberek beállítanak hozzánk, és se szó, se beszéd lerakják a cókmojkukat, anélkül, hogy engedélyt kérnének rá!

– Éppen önhöz készültem, és jelenteni akartam a dolgot. Ön azonban megelőzött – válaszolta az üzletvezető. – Egy házaspárról van szó, meg a leányukról, épp most érkeztek a keleti fővárosból. Minthogy ebben a városban nincsenek rokonaik, szeretnének nálunk megszállni két-három napra. A helyiségeket, melyekben poggyászukat elhelyezték, a jelenlegi albérlő, Fan szomszéd engedte át nekik szívességből. Minden teljesen rendben van.

De ekkor már jött is a két hölgy. Az idősebb úgy harmincöt éves lehetett, a fiatalabb talán húsz. Ő ment elől, és a fiatal Csen elé érve, könnyed meghajlással köszöntötte; köntösének bő ujjába bújtatott két karját mellmagasságban keresztbe rakta, jobb kezével megfogta a bal ruhaujj szegélyét, s közben halk van-fu-t rebegett. Majd így szólt:

– Bocsássa meg, uram, hogy vakmerően betolakodtunk. A szükség kényszerített minket rá. Idejekorán jeleznünk kellett volna érkezésünket. A mulasztásért csakis minket terhel a felelősség. Az ön emberei ártatlanok. Kérem, ne haragudják rájuk! Csupán három, de legfeljebb öt napig szándékozunk itt maradni.

A fiatal Csen tágra meresztett szemmel nézegette a szép jövevényt, feje búbjától a lába ujjáig, s némán hallgatta mentegetődzését. Csak tudná, hol találkozott már vele! Mily ismerős hang, és ez a termet, mintha már látta volna valahol! Időközben az idősebb hölgy is odaért.

– Uram, csak nem Hszi-men Csing úr leányának férjéhez van szerencsém?
– szólította meg Csant, miközben le sem vette róla fürkésző tekintetét.

– Valóban az vagyok. De hogyan...? – felelte csodálkozva.

– Nem ismer meg minket? Én Hatodik Vang vagyok, ez pedig a leányom, Kedvenc.

– Milyen célból jöttek ide a keleti fővárosból? És hol a férje, Han Tao-kuo?

– A hajón. A poggyászok kirakodására felügyel.

A fiatal Csen sürgősen elküldte érte egyik emberét, de Han Tao-kuo már jött is. Igen megöregedett. Haja, szakálla teljesen megőszült.

– Nagy változások történtek a fővárosban – kezdte izgatottan a rövid üdvözlés után. – A császári Hercegi Akadémia főtitkárának s egyben elnökének, Csen Tungnak sikerült vádaskodásával megbuktatnia a kormányt. Mind a két kancellár kegyvesztett lett híveikkel egyetemben, valamennyiüket az állami ítélőszék elé állították, és egy pestistől fertőzött vidékre száműzték. A bal felőli kancellár fiát, Caj Ju minisztert lefejezték, és az elítéltek vagyonát lefoglalták. Természetesen a mi Ti intendánsunknak is osztoznia kellett az Öreg uraság balsorsában. Nekünk hármunknak sikerült időben biztos helyre szöknünk, különben minket is száműztek volna. Eredetileg öcsémhez készültünk Csinghohszienbe, ugyanis őrá bíztuk annak idején a házunkat. De odaérve kiderült, hogy miután a házat eladta, kereket oldott, nem tudni, hová. Ekkor visszafordultunk, hogy továbbutazzunk délvidéken lakó rokonainkhoz, s csak néhány napig szándékoztunk itt maradni. Mily szerencsés véletlen, vőmurem, ez a találkozás! Még most is Hszi-men úr házában lakik?

A fiatal Csen tagadóan rázta a fejét.

– Nem, már rég eljöttem onnan. Jelenleg Csou folyami prefektus házában vagyok a lakója. Nemrégiben kineveztek a prefektus hadbiztossági titkárának, de ez inkább csak holmi tiszteletbeli állás. Hogy valamicske pénz is keressenek, az ő kívánságára két üzletvezetőt fogadtam, és megnyitottam ezt a borozót. Az ilyen régi jó ismerősöket, mint önök, természetesen mindenkor boldogan fogadom. Helyezzék magukat kényelembe! Addig maradnak nálam, amíg jólesik.

Han Tao-kuo és a két asszony meghajlással fejezte ki köszönetét. A fiatal Csen előzékenyen teát és valami hideg harapnivalót hozatott, s még két legényt is bocsátott a rendelkezésükre, hogy segítsenek a kirakodásnál. Azután elköszönt. Ugyanis időközben délután lett, s ha még kapuzárás előtt el akarta érni a csinghohszieni városfalat, bizony alaposan sietnie kellett. De előbb még két üzletvezetőjének gondjaira bízta a vendégeket. Végig az úton hazafelé és egész éjszaka a szép fiatalasszonyra gondolt, aki méltán viselte a Kedvenc nevet.

Már két nappal később újból kilovagolt a lincsingi borozóba. Két

üzletvezetőjével épp befejezte üzleti ügyeinek megbeszélését, és vendégei után akart nézni, amikor megjelent Han Tao-kuo öreg szolgája, Pa-lao, s gazdája megbízásából felkérte, fáradjon át egy csésze teára. Csen szíves örömet teljesítette a kérést, és jólesett elbeszélgetnie a régi szép időkről, amikor Hszi-men Csing még élt. Már a beszélgetés alatt is néma, egyetértő pillantások röppentek közte és Kedvenc között. Han Tao-kuo most felkelt, és kiment a szobából.

– Hány zöldellő tavaszt élt meg ez idáig? – kérdezte Kedvenc Csentől, mihelyt apja kitette a lábát.

– Huszonhat éves vagyok. És ön, kedves húgom?

– Én is annyi vagyok – válaszolta Kedvenc mosolyogva. – Szinte csodával határos, hogy bár ezer mérföld választott el minket egymástól, egy régi futó ismeretség után apósa házában mégis összetalálkoztunk.

– Ó, már emlékszem, ön akkoriban, Kajfengfuba való elutazásuk előtt, látogatást tett nálunk édesanyjával Hszi-men Csing házában.

Most Hatodik Vang is felállt. Érezte, hogy a fiatalok beszélgetése lassanként helyes mederbe terelődik, és nem akart zavarni. Valami kifogással eltűnt. A párocska kettesben maradt. A fiatal Csent sem ejtették a fejére, már hosszú évek óta gazdag tapasztalatokkal rendelkezett a szerelmi játék, a titkos célzások és rejtett fordulatok helyes értelmezése terén. Nem sok időbe tellett, s már nem ültek merev tartásban egymással szemben, hanem szorosan egymás mellett, összesimuló térdekkel.

– Ó, kérem, hadd nézzem meg azt a szép arany díszcsatot a hajában – szólt Kedvenc váratlanul.

Csen ki akarta venni a csatot a hajából, de az asszonyka megelőzte, megfogta a kezét, és maga bogozta ki az ékszert.

– Ne menjünk fel inkább a kilátóerkélyes szép kis szobámba, és folytassuk ott a beszélgetést? – kérdezte Kedvenc sokat sejtető mosollyal. – Még sok minden mondanivalóm lenne.

– Szívesen. – Felmentek a lépcsőn, s eltűntek Kedvenc otthonosan berendezett szobájában.

– Mit szeretne még elmondani, húgom?

– Nem hinném, hogy tévedek, ha azt mondom, a gondviselés is azt akarta,

hogy egymáséi legyünk. Csillapíthatatlan vágy él bennem, hogy együtt élvezzük a közös fekhely tovaröppenő mámorát.

– Ó, én szerelmem!

Szorosan egymáshoz simulva lehulltak a puha kerevetre. Kecses bambuszrügyeivel Kedvenc tapogatva megkereste Csen teste közepét, s mindkettőjükben magasra csaptak a sóvár vágy hullámai. Most az asszonyka is lehámozta magáról selyemburkát, és végignyúlt a fekhelyen. Miután a felhő kiadta csapadékterhét, Kedvenc felült, s a dízscsatot visszatűzte Csen varkocsába. Azután tárgyilagosan így szólt:

– A kormány bukása, valamint fejvesztett menekülésünk miatt szüleim átmeneti pénzzavarral küzdenek. Pillanatnyilag öt uncia is segítene rajtuk. Talán rendelkezésünkre bocsáthatnád?

– Szíves örömet. Mihelyt lemegyek, intézkedem. Ha bármikor megszorultok, elég egy szót szólnod.

Csen még megivott Kedvencel egy csésze teát, azután kimentette magát, mondván, még van egy s más elintéznivalója, s ezzel elkészönt.

– De ugye, délután biztosan számíthatunk rád? – kiáltott utána Kedvenc.

Csen megtartotta szavát, és délután részt vett a közös uzsonnán, melyet Han Tao-kuo rendezett a tiszteletére. A két üzletvezető is hivatalos volt. Az uzsonnát Kedvenc emeleti szobájában fogyasztották el, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt. A két üzletvezető csupán udvariasságból maradt egy ideig, s távozásuk után Kedvenc szülei is hamarosan visszavonultak földszinti szobáikba. Amikor kettesben maradtak, Csen odadugta Kedvencnek a megígért öt unciát.

– Ugye nálam maradsz éjszakára? – kérdezte az asszony.

– Igen, hisz úgyis csak holnap reggel indulok vissza. Nem szoktam ennyi bort inni, kissé fáradtnak érzem magam.

Kedvenc gyorsan leszaladt a lépcsőn, és átadta szüleinek a pénzt. Egész este, fél éjszakán át pacsirtaszótól és rigórikkantástól volt hangos a szoba; hegyorom-magas fogadalmak és tengermély esküvések hangzottak el, szövetség született kettőjük között, elszakíthatatlan, mint lakk az enyvtől. Kedvencnek Ti intendánsnál a fővárosban alkalma nyílt tökéletesítenie műveltségét, és elsajátítania a művészi pi-pa-játékot. Így hát a fiatal Csen határtalanul boldog és meglegedett volt. Úgy tűnt neki, mintha visszakapta

volna Aranylótuszt.

A szerelmeskedéssel eltöltött éjszaka után másnap teljesen kimerülve érkezett haza. Amikor búcsút vett a könnyeit záporosóként hullajtó Kedvencről, az megígértette vele, hogy három, de legkésőbb öt nap múlva visszajön. De ebből egyelőre nem lett semmi. Feleségének asszonyi éleslátását nem kerülhették el a féktelen szeretkezéssel eltöltött éjszaka nyomai, s miután Csen kötelességtudóan beszámolt Csun-mejnek az üzleti ügyek állásáról, és leadta a harminc uncia kamatot, szótlanul végig kellett hallgatnia felesége dorgálását. Szó sem lehetett róla, hogy az asszony három vagy öt nap múlva újból elengedje; tizennyolc napon át szigorúan otthon tartotta. Csen maga helyett az egyik szolgát küldte időközönként Lincsingbe, hogy nézzen az üzleti ügyek után, és vegye át a pénztárban felgyűlt fölösleget.

A fiatal Csen hosszú távolmaradása elég kellemetlen helyzetbe hozta a Han házaspárt. Ugyanis annak a bizonyos öt unciának hamarosan a nyakára hágtak, s így újból pénz után kellett nézniük. Nos, Han Tao-kuo felesége még most is ellenállhatatlan csalétket jelentett a szereleméhes férfiak számára. Amit érett szépsége természetadta csábjaiból elveszített, azt megfelelően pótolta művészettel és kacérsággal. Röviden szólva, nem soká tartott, s hála a főpincér szíves közvetítésének, máris hűséges, megadó baráttra talált Hou úr, a vagyonos hucsoui selyemkereskedő személyében. Hou úr tekintélyes, idősebb úriember volt, már jóval túl járt az ötvenen. Ezer uncia értékű hajórakomány selymet hozott magával, hogy Hocsouban eladja. Eleinte Kedvencet szánták neki, de a lány gondolatai kizárólag a fiatal Csen körül forogtak, semmi áron nem mozdult ki első emeleti szobájából, és nem volt hajlandó idegenek előtt mutatkozni. Így hát Hatodik Vang vállalta a tekintélyes, idősebb urat, aki, miután megízlelte az érett asszony édes ölelését, többé nem tudott megválni tőle. Minden második nap pontosan beállított hozzá, s a Han házaspár újból félig-meddig rendezett viszonyok között élt.

Kedvenc ezalatt erkélyes szobájában üldögélt, s majd elepedt a vőmram utáni vágyódástól. A nappalok olyan lassan másztak, mint a hold az égen, magányos éjszakái is felértek egy fél nyárral. Minthogy szerelmese egyáltalán nem mutatkozott, végül is elhatározta, hogy az öreg Pa-laót elküldi Csinghohszenbe. Pa-laónak sikerült is elcsípnie a fiatal Csen személyi inasát, amikor az éppen kijött a folyami prefektus jamenéből.

– Mi van a gazdáddal? – kérdezte halkán. – Miért nem jár már ki Lincsingbe?

– Kissé rosszul érezte magát az utóbbi napokban, s otthon maradt.

Pa-laónak mindössze ennyit sikerült kiszednie belőle. Vőmuram gyengélkedésének hírére Kedvenc elhatározta, hogy kisebbfajta figyelmességgel emlékezteti szerelmesét. Újból elküldte Pa-laót a városba, ez alkalommal egy ajándékokkal telt kosárral, benne két disznócsülök, két sült kacska, két főtt ponty és különböző süteményfélék. Ezenkívül még egy illatosítóval telt selyemzacskót meg egy saját kezűleg írt levélkét is dugott a kosárba. De lelkére kötötte a szolgának, hogy a zacskót meg a levélkét csak személyesen adhatja át vőmuramnak.

Egyszóval Pa-lao újból elfoglalta őrhelyét a folyami prefektus jamenjének kapujával szemben a kőpadon, és várt. Nagy sokára megpillantotta Csen személyi inasát, amint az kilépett az utcára. Kiáltott neki, odament hozzá, és magával húzta a legközelebbi utcasarokra.

– Úrnöm megparancsolta, hozzam el gazdának ezt az ajándékokkal teli kosarat, de személyesen is adjak át egy üzenetet. Nem hívnád ki?

A legény vállalkozott rá, és kisvártatva megjelent vőmurammal.

– Kedvenc megbízásából jövök – fordult a küldönc a fiatal Csenhez. – Aggódik az ön egészségéért, és kéri, fogadja szívesen hűségének e csekély bizonyítékát. E levélke is önnek szól.

– Úrnőd hogy érzi magát?

– Mióta ön elkerüli házunkat, egy perc nyugalma sincs. Egyébként sokszor üdvözlí, s üzeni, látogassa meg mielőbb.

A fiatal Csen felbontotta a levelet, s a következőket olvasta:

Alantas cselédje,

Kedvenc,

a született Han leány, üdvözlésre emeli két karját,

s meghajol szerelmese,

a nemes, nagyságos Csen úr előtt.

Amióta cselédje nem láthatja drága orcáját, egyre csak Önre gondol, és majd eleped a vágyakozástól. Szerelmesének esküvéseire és ígéreteire gondolva, egyre csak az ajtófélfának támaszkodva áll, mozdulatlan, jéggé

dermedve, s az utat kémleli, mikor pillantja meg Önt végre-valahára. Szomorú szívvel értesült a küldönc útján, akit hasztalan menesztett tegnap Önért, hogy drága egészsége nem minden tekintetben kielégítő. Azóta kínzó gondok gyötrik, keblében reménytelen üresség, sem ültében, sem fektében nincs nyugalma, s elkerüli az embereket. Szíve azt súgja, hogy bizonyára szép, szeretetre méltó felesége öleli otthon. Miért is pazarolná gondolatait semmit érő cselédjére? Hűségének jeléül a cseléd e néhány csekélységet küldi, és reméli, barátságos mosollyal fogadja majd. Cselédjének érzései szavakkal ki sem fejezhetők, talán elárulja őket a mellékelt illatszeres zacskóra hímzett mandarinkacsa-párocscska s a zacskó belső falára sötétzöld selyemfonállal saját kezűleg hímzett mondat.

Kelt a nyárközépi hold hónapjának huszadik napján,
s írta, üdvözleteit megismételve,
Kedvenc, a született Han leány.

A fiatal Csen kinyitotta a piros atlasztarsolyt, s elolvasta a bélésre sötétzöld selyemfonállal hímzett mondatot: „Ím, leteszem szerelmem a nemes fiatal Csen úr lába elé.” Csen meghatottan kabátujjának zsebébe csúsztatta a tarsolyt meg a levelet. Megparancsolta legényének, vezesse Kedvenc küldöttjét az egyik közeli kocsmába, és lakassa jól hideg harapnivalókkal, s egy pohárka borról se feledkezzen meg. Közben meg akarta írni néhány soros válaszlevelét.

– S ha majd később beviszed az ajándékkosarat, s feleségem megkérdi, honnan van, csak annyit mondd, lincsingi üzletvezetőim leptek meg velem – oktatta ki legényét.

Jómaga besietett a házba, s rövidesen már hozta is a válaszlevelet. Átadta a küldöncnek, s a levélhez egy csomagocskát is mellékel, benne öt unciával.

– Fogd, add át kis úrnődnek, s mondd meg neki, sokszor üdvözlöm! Három vagy legkésőbb öt nap múlva ott leszek nála.

A válaszlevél, melyet ezen az estén Kedvenc a lámpa fényénél olvasott, imígyen szólt:

Szerelmes öcséd,
Csen Csing-csi alázatosan meghajtja fejét,
és üdvözlését küldi
Szerelmem!

Voltál oly kedves, és ismételten érdeklődtél hogylétem felől, amikor is

biztosítottál felhőből záport fakasztó gyengéd érzéseidről. Már réges-rég hozzád repültem volna, de sajnos, gyatra testem nem engedte, s így szándékom ellenére csalódást okoztam neked. Most meg ez a gazdag ajándékkosár! Nem is képzeled, mennyire örültem neki, de különösen a szép piros atlasztarsolynak. Remélem, most már két-három napon belül gyönyörűséggel legeltethetem szememet kedves alakodon. Addig is hűségem gyarló bizonyítékául egy hímzett diszkendőcskét meg öt uncia fehér fémet küldök neked innen a távolból.

Tízezerszeres szerencsét kíván, és sokszor üdvözöl
Csen Csing-csi

Kedvenc boldogan sietett Hatodik Vanghoz, és odadugta neki az öt unciát. Egyszeriben elröppent a rosszkedve, s mint általában, ha kedves látogatót várunk, késő éj szakáig tartó élénk beszélgetésben oldódott fel az örömteli várakozás.

NEGYVENNYOLCADIK FEJEZET

Dúvad részeg fővel ráront

Hatodik Vangra.

*Csang Seng kihallgat egy kényes
beszélgetést*

Három további nap telt el, míg a türelmetlen fiatal Csen végre megvalósíthatta a tervezett látogatást, mert előbb még az ötödik hónap huszonötödik napján részt kellett vennie Csun-mej születésnapjára ünnepségén. Azután így szólt hozzá:

– Már régen nem jártam kint Lincsingben. Szeretnék újból személyesen utánanézni az üzletnek. Ezenkívül jólesik majd egy kis enyhülés a folyóparton ebben a perzselő hőségben.

Korán reggel beszállt a könnyű nyári gyaloghintóba, mert a lovagláshoz túlságosan nagy volt a hőség, és személyi inasa, valamint a jamen őrszemélyzetének két tagja kíséretében elindult Lincsingbe. Délutánra meg is érkezett. Az üzletvezetőkkel tartott rövid megbeszélés után nyomban szerelméhez sietett, aki a verandán üldögélt Hatodik Vanggal, kezében ecset, s egy szerelmes versen törte a fejét.

– Mily ritka vendéget hozott erre a szél? – üdvözölte a belépőt Hatodik Vang mosolyogva, de némi szemrehányással, majd hamarosan felállt, és magukra hagyta a fiatalokat. Talán fölösleges is megemlítenünk, hogy a viszontlátásnak örvendő párocska féktelen jókedvében úgy fickándozott, mint halacskák a vízben, s lakk sem tapad szorosabban az enyvhez, mint kettőjük összesimuló teste. Kedvenc most egy írásjegyekkel telerótt virágos papírlapot húzott elő az íróasztalon fekvő tuskó alól, és átnyújtotta Csennek.

– Az én művem! – jelentette ki büszkén. – Így akartam megkurtítani a várakozás óráit. Remélem, nem sérti a nemes úr szigorú, bíráló tekintetét!

Csen a következőket olvasta:

*Az ágyamra roskadok,
alig van erőm, hogy leeresszem
a függönnyt, fáradt vagyok,*

*babrálgatom kontyom tehetetlen.
Ó, jaj, mért hogy nem gondol rám,
izenettel nem vigasztal?
Eszemben van minden órán,
eszemben van éjjel-nappal.*

Elismerését Csen hosszú, forró csókkal fejezte ki, majd mesélni kezdtek egymásnak. Közben-közben felhajtottak egy-egy pohár bort, és csipegettek egyet-mást az asztalon felhalmozott ételekből. Hamarosan magasra csapott bennük a vágy, s minthogy már ellankadtak a bortól, és mohón kívánták egymást, lehullottak a fekhelyre. Csen az elmúlt napokban, gyengélkedésére hivatkozva, hozzá sem nyúlt a feleségéhez, s minden erejét a szerelmesével való találkozásra tartogatta. Szerelmese kedvéért Kedvenc is visszafojtotta a benne izzó női vágyakat, s bármily hosszú idő telt is el utolsó találkozásuk óta, egyetlen férfit sem engedett közel magához. Mai egyesülésük olyan volt, mint a szomjazó rétekre alázóduló, megváltó nyári zápor. Egyszerűen nem tudtak betelni egymással: a teljes kimerülésig folytatták szerelmi játékukat. S minthogy ezen a napon tikkasztó hőség volt, Csen a kielégülés után mély álomba zuhant.

A véletlen vagy talán a sors akarta, hogy ugyanazon órában, amikor a fiatal pár odafent az egyesülés mámorát kóstolgatta, a lenti szobákban Hatodik Vang fogadta udvarlóját, a hucsoui vagyonos selyemkereskedőt, a már említett idősebb, tekintélyes urat. Előbb Han Tao-kuo is megivott velük egy pohár bort, de aztán tapintatosan félrevonult, és inkább elment a városba kószálni. Hatodik Vang épp meghitt kettesben üldögélt barátjával, amikor a Dúvad egyszerre vadul berontott Csen borozójába. Alaposan felöntött a garatra. A szörnyű hőségben övig kigombolta ingét, csupasz, barna melle még csak fokozta vad külsejét. Vérben forgó szemmel és ökölbe szorított kézzel, mint valami nyugati orkán féktelen bömböléssel végigviharzott a borozó folyosóján, hogy csak úgy visszhangzottak a falak:

– Hol bujkál az a délvidéki csirkefogó, az a Hou? Bújjon elő!

A két üzletvezető ijedten odaszaladt, és buzgó hajlongások közepette igyekezett megnyugtatni a tomboló embert.

– De Liu bácsika, hiszen Hou úr nincs is ma itt – hazudták.

De Dúvad mordult egyet, és félrelökte őket. Tudta, hogy azok a fülek és

szemek, melyek a borozókban szolgálják, nem hazudnak. Feltartóztathatatlanul rohant tovább végig a folyosón, egymás után tépte fel az ajtókat, és minden szobába benézett. Most odaért a Han házaspár szobájához. Félrerántotta a függönyt, és vérben forgó szemekkel belesett az ajtóbélel faragott rácsozatán. S ekkor megpillantotta azt, akit keresett. Hou úr Hatodik Vanggal összesimulva békésen üldögélt, s épp az asszony szájához tartotta a borral telt poharat.

– Itt vagy, te átkozott kutyafajzat párostul! – bömbölte, miközben feltépte az ajtót. – Hé, öreg barátom, maga még kéthavi lakbérrel tartozik nekem, meg még annak a két macskának a bérével is, akik legutóbb egy éjszakát töltöttek magával. Ahelyett, hogy megint egy másik nővel kurválkodik, fizetné meg a régi adósságát!

– Ne izgassa fel magát, Liu barátom! – csillapítgatta Hou úr. – Holnap elintézem az ügyet, most azonban kérem, ne zavarjon! – és ezzel megpróbálta finoman kituszkolni. De hasztalan, Liut más fából faragták.

– Hallod-e, te vén gebe, most megtudod, milyen rúg egy erős csődör! – rivallt rá, s püff neki, öklével akkorát vágott a selyemkereskedő képébe, hogy annak menten kékké, zölddé vált a bal szeme alja. A teljesen megsemmisült Hou úr nyomban kerekelt oldott. Dúvad most nekiesett második áldozatának. A roskadásig megrakott asztalt egyetlen rúgással felborította. Ekkor Hatodik Vang nem tudta tovább türtóztatni magát.

– Hé, ki vagy te tulajdonképpen, átkozott szemét, hogy pimaszul berontasz ide, és minden ok nélkül verekedni kezdesz? – kiáltott dühösen Dúvadra. – De rosszul ismeresz, nem ijedek meg tőled, te nyavalyás kötekedő!

Dúvad szétvetett lábbal, vigyorogva megállt az asszony előtt.

– Hát te ki vagy, te névtelen asszony, aki saját számládra bordélyt nyitottál ebben a házban? Megjött rád az étvágyam. Választhatsz: vagy önszántadból hozzám költözöl, vagy feljelentelek, hogy engedély nélkül tiltott ipart üzöl. Akkor aztán meggyűlik a bajod a hatóságokkal, s ezenfelül még én is alaposan helybenhagylak!

– Ki vagy tulajdonképpen, te átkozott útonálló? Hogyan merészelsz ily durván megsérteni egy tisztességes asszonyt? – vágott vissza Hatodik Vang magából kikelve. – Én itt lakom a férjemmel, minthogy egyetlen rokonunk sincs a városban. Becsületos polgárok vagyunk, ezt jegyezd meg magadnak!

S ezzel hangosan jajveszékelné és sikoltozni kezdett.

– Jól vigyázz, vén ringyó, nehogy kitapossam a beledet! – vágott vissza Dúvad megvetően. – Úgy látom, nem tudod, kivel van dolgod.

Közben a lárma hallatára odasereglett egy csomó vendég és járókelő.

– Vang asszony, ön még idegen ebben a városban, és nem ismeri őt – figyelmeztették Hatodik Vangot minden oldalról jóindulatúan. – Ő Liu, a Dúvadnak nevezett gazdag kocsmáros, a folyami prefektus főfelügyelőjének, Csang Seng úrnak a sógora! Legyen észnél, és ne ingerelje tovább! Hiszen hírhedt asszonynyúzó és a vendégek réme. Ki olyan bolond, hogy kikezdjen vele?

– Gyáva alakok vagytok mindahányan! – válaszolta az asszony dacosan. – Csak akad valaki, aki kiáll ezzel az átkozott gazemberrel!

Vang asszony szerencséjére a két üzletvezető odacsúszott kettőjük közé, és óvatos rábeszéléssel rávették Dúvadot, hogy vonuljon el. De a vérig sértett Hatodik Vang sehogy sem tudott megnyugodni. Egyszerre hiányát érezte férje oltalmazó közelségének. Ámde Han Tao-kuo nem mutatkozott, kint kószált valahol a városban. Ekkor legalább leányának és a fiatal Csennek akarta kiönteni a szívét; s úgy, ahogy volt, zilált állapotban – arcán a könnypatakok finom medret vájtak a festék- és rizsporrétegben – megjelent az erkélyes emeleti szobában. A lármától felriadt párocska gyorsan rendbe szedte magát.

– Képzeljétek csak! – kezdte Hatodik Vang, levegő után kapkodva, remegő hangon. – Az imént egy durva fickó, egy átkozott leánykereskedő se szó, se beszéd betolakodott a szobámba, vérig megsértett, és gorombán megfenyegetett. Állítólag Liunak hívják, de mindenki Dúvadnak nevezi; bordélyház-tulajdonos, s az emberek szerint a folyami prefektus egyik főfelügyelőjének, Csang Sengnek a sógora. Egyszerűen betör hozzám, gyalázní kezd, felborítja az asztalt, darabokra törí a berendezést! Mit szóltok hozzá? Magamon kívül vagyok!

– Azt mondja, Liu, a Dúvad? – S a fiatal Csen, mintha mérges vipera csípte volna meg, hirtelen felugrott. Gyorsan magához hívatta két üzletvezetőjét, és pontosan elmondatta velük, hogy s mint történt az eset, miközben tudomást szerzett Hou selyemkereskedő otlletéről is, amit Hatodik Vang szemérmesen elhallgatott.

– Hou úr állítólag még tartozik néhány batka lakbérrel és két örömlány pénzével. Ezért tombolt – magyarázták Csennek. – Alaposan képen vágta szegény Hout, mire az elszaladt. A többit már a hölgy elmesélte.

„Milyen különös – gondolta magában a fiatal Csen. – Hiszen ezzel a Dúvaddal egyszer magam is csúnyán összeverekedtem még szerzetes koromban. Szinte végzetszerű, mintha gonosz ellenség járna a nyomomban, akit egyszer valamely korábbi életemben megbántottam, s most meg akarja bosszulni magát.”

Azon emlékezetes összetűzés óta Csen bizony tartott egy kicsit ádáz ellenfelétől. Csen következő kérdése elég meghunyászkodóan hangzott, éppenséggel nem úgy, ahogy azt a felháborodott asszony elvárta volna tőle.

– Itt van még a házban az az alak?

– Nem, nincsen, sikerült lefegyveroznünk, mire elvonult.

A fiatal Csen megkönnyebbülten fellelegzett. Most már nyugodtan megjátszhatta az ijedt asszonyok előtt a rettenthetetlen védelmezőt.

– Nyugodjanak meg, hölgyeim! – csillapította Hatodik Vangot. – Nálam teljes biztonságban vannak. Gondom lesz rá, hogy ilyesmi többé ne forduljon elő.

A bizalmas együttlétnek természetesen vége szakadt. Hiányzott a kellő hangulat. Csen gyorsan elszámolt az üzletvezetőkkel, elbúcsúzott, és beszállt a gyaloghintóba. Az est leszálltakor megérkezett Csinghohszienbe. Miután röviden beszámolt Csun-mejnek az üzleti ügyekről, és átadta a kamat fejében járó összeget, fáradt és kimerült lévén, nyomban lefeküdt. De a korábbi életéből vissza-visszatérő gonosz ellenfél, aki a mai napon már másodszor került az útjába s zavarta meg a békéjét, nem hagyta nyugodni, és elrabolta álmát.

A töprengéssel eltöltött éjszaka után eredetileg úgy tervezte, hogy mindjárt reggel nyíltan mindent elmond Csun-mejnek, és kikéri tanácsát. De azután mégis úgy döntött, hogy elhalasztja a beszélgetést. Céltudatosan akart eljárni, előbb terhelő adatokat akart szerezni a Dúvadról, valamint annak sógoráról, Csang Sengről, nyomós indokot szolgáltatni Csun-mejnek és a folyami prefektusnak, aki aztán megfelelő lépéseket tehet Dúvad és a főfelügyelő ellen. Mindkettőt el kell távolítani útjából. Mert ha Dúvadot sikerül is ártalmatlanná tennie, még marad egy veszélyes ellenfele, Csang Seng, mert ettől az alaktól,

hogy megbosszulja sógorát, kitelik, hogy elárulja a folyami prefektusnak, ki ő valójában. Ez esetben természetesen egyszer s mindenkorra vége a folyami prefektus házában élvezett kiváltságos helyzetének meg a szép, kényelmes életnek.

Amikor a következő alkalommal kilovagolt Lincsingbe, félrevonta két üzletvezetőjét meg a főpincért, és óvatosan kifaggatta őket:

– Járt itt azóta az a fránya Dúvad?

– Nem, a múltkori összetűzés óta nem.

– Tudtok valami terhelőt róla meg sógoráról, Csang Sengről?

– Nos, ami Dúvadot illeti, róla mindenki tudja, hogy közönséges leánykereskedő és zsaroló. Sógora pedig szoros viszonyt tart fenn Szun Hszüe-óval, gazdájának egykori szakácsnőjével – akit szégyenszemre kirúgtak a prefektus házából –, s ez bizony nem valami becsületes eljárás gazdájával szemben! Mindenesetre, ez a két ember nem sok dicsőséget hoz a folyami prefektusra.

– Jól van. Köszönöm.

A fiatal Csen alaposan megjegyezte magának a hallottakat. Most már hatásos fegyver volt a kezében mind a két fickó ellen. Csun-mej aligha bocsátaná meg Csang Sengnek, hogy a háta mögött összeszűri a levelet a háztól elkergetett, gyűlölt Szun Hszüe-óval. Megnyugodva s tele bizakodással indult hazafelé.

Ámde a sors rendelte végzet, ha mégoly bölcsen okoskodik is az ember, semmiképpen nem tartóztatható fel. Épp ezekben a napokban ijesztő méreteket öltött az „Aranyhorda” néven ismert Csin-tatórok előrenyomulása. A vad lovasosztatok már nem elégedtek meg a határvidékre való betörésekkel, hanem az utóbbi időben behatoltak az ország szívébe is. Az uralkodó kétségbeesésében szégyenletes békét kötött, és vállalta, hogy évente sok millió hadisarcot fizet az ellenségnek aranyban, ezüstben és selyemben. Ezt követően az Ég Fia lemondott fia javára a trónról, aki Csin-cung császár néven uralkodott tovább. Nevét önkényesen kiegészítette a „Felséges császár és magasba ívelő nagy út ura” címmel, azután visszavonult a Sárkányerő Palotába. Utóda, aki a vészterhes időkben az ország megmentőjének bizonyult, az udvarhoz rendelte Li Kangot, a bátor cenzort – az ő vérrel megírt emlékiratának volt köszönhető a legutóbbi uralkodóváltás –, s

hadügyminiszterévé és birodalmi marsalljává nevezte ki. Li Kang nyomban erélyes intézkedéseket tett a tatárok feltartóztatására, a birodalom egész területén nagyszabású hadmozdulatokat rendelt el.

Többek között a már oly gyakran helytállt Csou folyami prefektus és birodalmi marsall is parancsot kapott, hogy valamennyi rendelkezésére álló egységgel Santung északnyugati határán, Tungcsangfunál, akadályozza meg az „Aranyhorda” további előnyomulását. Csou úr tehát sürgősen felozlatta csinanfui háztartását, és átköltözött az új főhadiszállásra, Tungcsangfuba. Két bizalmas szolgáját és főfelügyelőjét, Li Ant és Csang Senget előreküldte személyi poggyászával. A felügyeletükre bízott számos szekér a háztartási holmin kívül rengeteg arany- és ezüstkincset is szállított, melyet a prefektus egyéves csinanfui hivatali működése alatt gyűjtött össze, s nem akart magával vinni a határra, hanem odahaza, Csinghohszienben szándékozott biztonságba helyezni.

A két főfelügyelő tehát egy szép napon megérkezett a csinghohszieni prefektúra-jamenbe a rájuk bízott szállítmánnyal egyetemben. A kapott utasítás szerint ott várták be uruk érkezését, aki seregével majd néhány nappal később vonul be. Addig is éjjel-nappal őrizniük kellett a házat meg az udvart. Nyugtalan időket éltek, a teli kincstár mágnesként vonzotta a tolvajokat és a rablókat. E rövid kitérő után visszakanyarodhatunk eredeti történetünkhöz.

Egyszóval a fiatal Csen azzal a szilárd elhatározással tért vissza legutóbbi lincsingi látogatásáról, hogy Csun-mejnél döntő lépést tesz két ellenlásának, akik boldogsága útjában állnak, ártalmatlanná tételére. Visszaérkezésekor otthon találta Li Ant és Csang Senget, s megtudta tőlük, hogy maga a folyami prefektus is hamarosan megérkezik. Így hát nem akarta tovább halogatni terve megvalósítását.

A véletlen úgy hozta, hogy felesége, Cuj-ping, másnap hazalátogatott édesanyjához, s néhány napig ott is maradt. Az éjszakát Csen egyedül töltötte az épület nyugati szárnyában levő hálókamrájában. Csun-mej felhasználta a kedvező alkalmat, és titkon belopózott hozzá, hogy hosszú idő után ismét megossza vele fekhelyét. Ekkor a fiatal Csen érkezettnek látta a pillanatot, hogy az éjszaka csendjében végre szóba hozza tervét, melyet hetek óta hordozott magában.

– Ez a nyavalyás Csang Seng egyre elviselhetetlenebbé válik – jegyezte

meg beszélgetés közben. – Az még csak megjárja, hogy állandóan azzal kérkedik az emberek előtt, s nekem is állandóan az orrom alá dörzsöli, hogy ő talált meg annak idején a Vízihold Templomban, s vitt haza úrnőjéhez, de az, hogy undok sógora, az a Liu, akit mindenki csak Dúvad néven ismer, még pártfogolja is őt, egy kicsit sok. De hogy tudjad, ki az illető, megmondom: foglalkozására nézve bordélyház-tulajdonos, leánykereskedő és a legrosszabbik fajtából való zsaroló, aki veszélyezteti a borozók vendégeinek testi épségét, és mindenfelé azzal dicsekszik, milyen jó kapcsolatok fűzik férjed, a folyami prefektus jamenéhez. A minap belekötött a vendégeimbe, és még az én szobámban is csúnya botrányt rendezett. S ami a legkellemetlenebb, ez a Csang Seng, mint megtudtam, szoros viszonyt tart fenn Szun Hszüe-óval, azzal a veszedelmes intrikussal, akitől nemrégiben sikerült szerencsésen megszabadulnunk. Ez már rég nyomta a szívemet, és meg akartam beszélni veled. Csak sosem kínálkozott kedvező alkalom. De most, hogy férjed rövidesen hazajön, okvetlen cselekednünk kell. Beszélj vele, és bírd rá feltétlenül, hogy tegye el az utamból azt a két akadékoskodó fickót. Különben be sem merek menni a saját borozómba, s bármily jól is megy az üzlet, fel kell számolnom. És nemcsak az én helyzetemet veszélyeztetik, nem, a tiédet is, gondolhatod, hogy Szun Hszüe-ótól semmi jót nem várhatsz. Elviselhetetlen gondolat, hogy férjed olyan embert ajándékoz meg bizalmával, aki titkos viszonyt tart fenn legádázabb ellenséggeddel.

A Szun Hszüe-óról mondottak nem maradtak hatás nélkül.

– Mihelyt férjem hazajön, beszélek vele, és egyszer s mindenkorra elintézzük azt a két alakot – jelentette ki Csun-mej röviden és határozottan.

Ám, sajnos, a beszélgetés hevében elfelejtették, hogy időnként a falaknak is van fülük. Nem is sejtették, hogy valaki kihallgatja őket. Éjszakai őrzárata alkalmával Csang Seng éppen ebben az időben haladt el Csennek a nyugati szárnyban levő lakrésze mellett. Ekkor hirtelen élénk beszélgetésre lett figyelmes; nemeztalpú papucsában hangtalanul, mint egy macska, odalopózott az ablak alá, s világosan felismerte úrnője s az állítólagos unokaöcs hangját. Kezdetben csak úgy fél füllel hallgatott oda, majd egyre növekvő kíváncsisággal és feszültséggel; mindenesetre az utolsó szóig megtudta, milyen veszedelmes merényletet terveznek odabent őellene és sógora ellen.

„Várjatok csak, majd én megelőzlek benneteket, gondoskodom róla, hogy

ne valósítható meg finom kis terveteket!” – gondolta magában dühösen, és sietve beszaladt a cselédségi szobába. Nem volt vesztegetni való ideje. Kihúzott egy fiókot, elővett belőle egy tört, s annak már kissé rozsdás acélpengéjét fényesre, élesre csiszolta a köszörűkövön, majd jobbjával keményen megmarkolta a nyelét, és nesztelenül visszaosont a nyugati oldalszárnyhoz.

A gondviselés úgy akarta, hogy Csun-mejt ez alkalommal még elkerülje a halál. Ugyanis közben beszaladt Orchideabimbó szobalány, és kérte, jöjjön a gyerekéhez, mert az hirtelen belázasodott, és nem tud elaludni. Mikor azután Csang Seng, kezében a villogó acélpengével, behatolt a fiatal Csen hálószobájába, az asszony már nem volt ott.

Csang Seng váratlan megjelenésére a fiatal Csen rémülten kiugrott az ágyból.

–Hé, mit jelentsen ez? – kiáltott ijedten a betolakodóra.

– Azt, hogy most megöllek! – hangzott a komor válasz. – Pontosan hallottam, mit beszéltél azzal az asszonnyal. El akartatok pusztítani, de tévedtek, most én pusztítalak el titeket. Én voltam, aki felszedett az utcáról, és kimentett szorult helyzetedből, s te, hálátlan gazember, így köszönöd meg a jószágomat! Ismét beigazolódott a régi mondás:

*Kár kígyót megmenteni – bajra:
megmentőjét halálra marja.*

De most ütött az utolsó órád!

Csang Seng vészjóslóan odalépett a fiatal Csen fekhelyéhez, meztelen testéről lerántotta a takarókat, melyek alá elbújt, s a tört teljes erőből a bordái közé döfte. De amikor látta, hogy áldozata még él, és kétségbeesetten fetreng, kirántotta a tört, és újból döfött, ez alkalommal pontosan a szív tájékára. Azután még levágta Csen fejét. S többé semmi sem mozdult a véráztatta fekhelyen.

*Ezerféleképp felhasználható
a háromhüvelyknyi élet-lehellet,*

*de mindnyájunkra rávirrad a nap,
amely bevégez mindenféle tervet.”*

A fiatal Csen éppen betöltötte huszonhatodik évét, amikor Csang Seng keze kioltotta fiatal életét.

A gyilkos most Csun-mej jel is végezni akart. De hiába bújt az ágy mögé s tette tűvé a mellékhelyiségeket, sehol sem találta. Ekkor felötlött benne, hogy az asszony időközben nyilván bement saját lakosztályába. A belső kapu előtt összetalálkozott Li Annal, aki véletlenül épp ott teljesített éjszakai őrszolgálatot.

– Hé, hová mégy? – kiáltott rá Li An, és elállta útját. Csang Seng komor tekintete és a jobb markában villogó szerszám rosszat sejtetett. Csang Seng, akit társa váratlan megjelenése még jobban felbőszített, egy szót sem szólt, egyszerűen tovább akart menni, de Li An nem tágított, mire Csang dühösen magasba lendítette karját, hogy belédöfje a tört. De Li An megelőzte, s egy jól irányzott, villámgyors rúgással eltalálta jobb csuklóját. A tör csörömpölve a kőkockára esett. Nyomban aztán súlyos csizma nehezedett a pengére.

– Jól jegyezd meg, öreg cimbora, hogy nemhiába nagybátyám a híres bajvívó, Li Kuj! – jelentette ki Li An, miközben hideg, megvető mosollyal nézett lefegyverzett ellenfelére. Azután rövid, heves birkózás következett, és Li An, miután ügyesen elgáncsolta ellenfelét, megkötözte saját nadrágszíjával, s ily módon ártalmatlanná tette.

Az éjszakai dulakodás lármájára a hátsó lakosztályok lakói is felriadtak. Csun-mej is odaszaladt, halotthalványan, izgatottan. Riadt, kérdő tekintettel meredt a földön fekvő, megkötözött emberre és a mellette őrködő, elszánt Li Anra.

– Meg akarta gyilkolni a *naj-naj*-t, de sikerült időben ártalmatlanná tennem – jelentette ki a derék szolga szerényen. – Ott fekszik a gyilkos szerszám. – Csun-mej szeme rátapadt a lába előtt heverő törre, mely villogó szikrát hányt a zöld holdfényben.

– Hiszen véres! – kiáltott fel elszörnyülködve.

Li An szótlanul a nyugati oldalszárny felé mutatott. Csun-mej rossz előérzettől hajtva, siető léptekkel ment a nyugati oldalszárnyhoz. Odaérve, a fiatal Csen holttestét megmeredve találta, egy hatalmas vértócsa kellős

közepén. Velőtrázó sikoltással lerogyott a feldúlt fekhelyre.

Néhány nappal később, az északnyugati határ felé haladtában, néhány napi rövid tartózkodásra megérkezett a folyami prefektus, s bizony, nem sokat teketóriázott a hűtlen szolgával, aki kis híján megölte hön szeretett feleségét. Nehéz bambuszdoronggal végrehajtandó száz botütésre ítélte. A századik ütés után a bűnös Csang Seng kilehelte lelkét. A prefektus azután kopókat menesztett Lincsingbe, akik letartóztatták Dúvadot, és megkötözve a folyami prefektus ítélőszéke elé vezették. Őt is halálra botozták. Szun Hszüe-o pedig, akit méltán fenyegetett a veszély, hogy gyilkosságra való felbujtás vádjával szintén a bíróság elé állítják, önkezével vetett véget életének: felakasztotta magát.

Az eset nemcsak a városban, de az egész környéken nagy feltűnést keltett. Lincsing lakossága pedig megkönnyebbülten fellelegzett, s hálát adott az égnek, hogy végre sikerült megszabadulni egy megátalkodott gonosztevőtől, aki rettevésben tartotta a vidéket.

A folyami prefektus még elrendezett néhány függőben levő otthoni ügyet, így például eladta a lincsingi borozót, s eltemettette a fiatal Csent a Jungfuszé-templomban, de azután már nem sok vesztegetni való ideje maradt, hamarosan tovább kellett vonulnia. Ugyanis északnyugatról egyre fenyegetőbb hírek érkeztek, egyre sürgetőbb segélykérések a határról. Az indulás előestéjén még egy utolsó búcsúpoharat ürített első és második feleségével. Csun-mej ajkát egyetlen vidám szó sem hagyta el. Komor balsejtelem gyötörte.

– Vajon mikor látjuk viszont egymást, kedvesem? – szólott könnyes szemmel. – Nem tudom, miért, de ez alkalommal oly nehéz szívvel engedlek harcba. Kérlek, kerüld a veszélyt! Olyanok ezek a barbárok, mint a fenevadak.

– Ne aggódj értem, kedvesem, csak vigyázz a gyermekünkre! – válaszolta a prefektus komoly hangon. – Engem szólít a kötelesség. Szolgálnom kell a trónt, melynek hivatalomat és jövedelmemet köszönhetem. Belenyugszom az ég akaratába, az dönti el, jót vagy rosszat hoz-e számomra a sors, életben maradok-e vagy meghalok.

Másnap reggel búcsút vett a családjától, és visszatért a városi sáncon túl táborozó csapataihoz. Azután erőltetett menetben folytatták útjukat Tungcsangfuba, az ellenségtől fenyegetett határhágók felé.

De beszéljünk most inkább Kedvencről. A fiatal Csen váratlan halála porig sújtotta. Se éjjel, se nappal nem apadt el könnyeinek árja. Már csak egyetlen vágy élt benne: hogy újból láthassa kedvese holttestét. Feltétlenül el akart utazni Csinghohszienbe, hogy felkeresse a folyami prefektus jamenét. Szülei hasztalan próbálták tervéről lebeszélni. Hogy kissé megnyugtassák, helyette Pa-laót küldték el a csinghohszieni jamenbe, aki azzal a hírrel tért vissza, hogy a halottat már eltemették, mégpedig a Jungfusze-templomban.

Kedvenc ekkor mindenáron el akart látogatni a Jungfusze-templomba Csen sírjához. A szülők végül is engedtek kérésének, s a család egy napon, három kis gyaloghintóval, elindult a templomhoz.

Csen sírját a templomudvar hátsó részében ásták meg, nem messze Aranylótuszétól. Kedvenc lerogyott a friss sírhantra, halotti pénzt égetett, és fájdalmas halottsiratásba kezdett.

– Szerelmem, azt reméltem, hogy az oldaladon fogok megöregedni és megöszülni, és most mégis itthagytál engem!

Így kiáltott, fel-felzokogva, s a fájdalom egyre jobban elhatalmasodott rajta; addig verte fejét vadul a földhöz, míg csak ájultan fel nem bukott. Miközben szülei ott szorgoskodtak körülötte, észrevétlenül két hölgy közeledett szolgálóival a sírhoz. Éppen három nap telt el a temetés óta, ezért Csun-mej, Csen fiatal özvegyének kíséretében, eljött, hogy a hagyományoknak és előírásoknak megfelelően bemutassa a halból, disznóhúsból és szárnyasból álló áldozatot, és mint illik, füstölőt égessen.

Csodálkozva nézték a sír előtt álló csoportot középen a fehér gyászba öltözött fiatalasszonnyal. Az ősz hajú férfi és a középkorú hölgy most hátrafordult, és üdvözlésképpen meghajolt Csun-mej előtt. Kölcsönösen megismerték egymást.

– És ez itt ki? – kérdezte Csun-mej a fehér gyászruhás fiatal nőre mutatva, aki épp akkor nyitotta ki a szemét.

– Leányunk, Kedvenc – magyarázta Han Tao-kuo.

Csun-mej gondolkodni kezdett. Valóban, évekkal ezelőtt találkozott egyszer Kedvencsel a Hszi-men házban. Részletesen elmeséltetett mindent a házaspárral: a kormány bukását a keleti fővárosban, menekülésüket szülőföldjükre, lincsingi találkozásukat vőmurammal s annak Kedvenchez fűződő viszonyát.

– Ragaszkodott hozzá, hogy felkeresse sírját, és halotti pénzt égessen – fejezte be Han Tao-kuo.

Időközben Kedvenc magához tért. Meghajlással köszöntötte a jövevényeket, majd így szólt:

– Bár kapcsolatunk nélkülözte a polgári formákat, mégis férj és feleség voltunk: hegyorom-magas és tengermély esküvel örök hűséget fogadtunk egymásnak. Együtt akartunk maradni mindhalálig. Ennek jeléül ezt a szucsoui batisztkendőcskét ajándékozta nekem rajta e saját kezűleg írott versikével. Ha nem hisz a szavamnak, kérem, győződjék meg személyesen is róla, nemes hölgy.

Szétteregette a finom batisztkendőcskét, melyet ruhaujjából húzott elő, és odanyújtotta Csun-mejnek. Csun-mej elolvasta:

*Szép szucsoui batisztkendőcske te,
frissen festett, légy szívem követe,
Han lányához menj el, mondd meg neki:
egy főnixpár legyünk örökre mi!*

– Együvé tartozásunknak még egy másik záloga is van – folytatta Kedvenc –, egy mandarinkacsapár formájú kis illatszeres tarsoly. Csen állandóan magánál hordta. A tarsoly bélésébe pedig ezt a mondatot hímeztem: „Ím, leteszem szerelmem a nemes fiatal Csen úr lába elé.”

– Megtaláltad nála az illatszeres tarsolyt? – fordult Csun-mej a fiatal özvegyhez.

– Igen, megtaláltam, nadrágszíjához erősítve viselte. Mellé tettem a koporsóba.

Ezek után Csun-mej már nem kételkedett Kedvenc igazmondásában. Szüleivel együtt meghívta egy kis hideg harapnivalóra a templomba. Mikor azután Hatodik Vang felállt, és indulásra serkentette övéit, Kedvenc semmi áron nem akart velük menni.

– Önökkel szeretnék maradni! – esdekelt térdre borulva Csun-mej és Cujping előtt. – Nem akarok szüleimmel Lincsingbe menni. Az én helyem a halott szerelmem házában van, ott akarok élni és gyászolni őt, ahogy az

hűséges özvegyekhez illik! És azt akarom, hogy ha meghalok, mellé temessenek!

Mindezt izzó szenvedéllyel mondta, és újból megeredt könnyeinek árja. Míg Cuj-ping zavartan hallgatott, Csun-mej a résztvétől elzártságot, Valóban gyengéden így szólt:

– De hiszen életének legszebb zöldellő tavaszait éli, nővérem. Nehezen viselné el az örömtelen özvegységgel járó szigorú elzártságot. Valóban lemondana egy most induló élet ragyogásáról?

– Drága *naj-naj*, én csak az övé vagyok! Ünnepelesen megfogadtam, hogy soha másé nem leszek, még ha kiszúrják is a szemem, és levágják is az orrom.

Majd szüleihez fordulva:

– Menjetek csak, menjetek! Én a *naj-naj*-jal maradok.

– Drága gyermekem, szüleid azt remélték, hogy öregségükben te leszel a vigaszuk – mondotta Hatodik Vang szemrehányóan. – Szerencsésen kimentettünk a tigris barlangjából és a sárkány mocsarából. S te mégis elhagynál minket?

De Kedvenc hajthatatlan volt.

– Maradok! – jelentette ki határozottan. – Inkább elpusztulok, mintsem hűtlen legyek halottamhoz.

A szülők belátták, hogy hiábavaló minden rábeszélés, könnyek között búcsút vettek lányuktól, beszálltak gyaloghintóikba, és visszavitették magukat Lincsingbe. Kedvenc pedig követte Csun-mejt és Cuj-pinget a folyami prefektus házába.

NEGYSZÁZTÖRÖTTVÉNYEDIK FEJEZET

*Vándorlás közben Kedvenc
összetalálkozik nagybátyjával.*

*Egy varázsló elrabolja
Hszi-men Csing fiát*

Amikor Han Tao-kuo és Hatodik Vang leányuk nélkül tértek vissza Lincsingbe, úgy érezték, mintha a hegy, amelyen az imént ültek, egyszeribe összeomlott volna alattuk. De mit segít a búslakodás? Az ember élni akar. Ily módon kitörő örömmel fogadták Hout, a barátságos selyemkereskedőt, aki hírt szerezvén róla, hogy többé nem kell tartania Dúvadtól, újból felbukkant, és felújította kapcsolatát Hatodik Vanggal. Olyan kitűnő egyetértésben éltek hármában, hogy Hou úr egy szép napon így szólt Han Tao-kuóhoz:

– Rövidesen túladok a még megmaradt árun, és együtt lesz a pénzem. Nem lenne kedvük velem jönni szűkebb hazámba, Hucsouba? Én mondom, jobb volna, mint itt ülni és várni, mit hoz a bizonytalan jövő.

Han Tao-kuo boldogan igent mondott, s már néhány nappal később összezsomagolták a poggyászukat, felszálltak egy bérelt dzsunkára, s hármában útnak indultak dél felé.

Kedvenc viszont egy pillanatra sem tágított Csun-mej mellől, és jóbanrosszban nélkülözhetetlen társává szegődött: „Nővérem”-nek szólították egymást. De míg Kedvenc önként vállalta a szomorú özvegyi sorsot, és nem voltak vágyai, Csun-mejt növekvő nyugtalanság gyötörte, és mohón habzsolta az életet. Valósággal dúskált a földi javakban, naponta finomnál finomabb ételek között válogatott, drágábbnál drágább ruhákat öltött magára, haját arannyal, ezüsttel s szikrázó ékszerekkel tűzdelte tele, de mindez nem boldogította. Amikor leszállt az este, majd éjszaka borult magányos vánkosaira, egész valójával szerelem után áhítozott, s szívében a kéjsóvárgás tüze lobogott.

Férje a harctéren, a fiatal Csen pedig halott. Szeme ekkor megakadt a hűséges Li Anon. Ő is jóképű fiú volt, s mindezen felül megmentette az életét. S mily lelkiismeretesen örködött éjjel-nappal a ház és annak lakói fölött! Megérdemelné, hogy jó szívvel legyen iránta.

A tizenegyedik hónap egyik éjjelén – Li An épp ledőlt kamrájában a meleg kang-ra, hogy pihenjen egy óra hosszat a megerőltető éjszakai őrszolgálat

közben – valaki halkán megkopogtatta a kamraajtót. Felállt, és ajtót nyitott. A lámpással a késői látogatónak arcába világított, és felismerte Kin-kuj dajkát.

– No nézd csak, mi járatban vagy ily késő éjszaka? – kérdezte csodálkozva.

– Nem magam miatt jövök, hanem a *naj-naj* megbízásából.

– Lépj beljebb. Mit óhajt a *naj-naj*?

– Csak annyit, hogy nézzem meg, alszik-e már. Aztán meg – s háta mögül előszedett egy batyut – itt van ez a két ruha, édesanyjának küldi ajándékba. Úgy érzi, hálával tartozik, amiért nemrégiben oly lelkiismeretesen hazaszállította Csinanfuból az öreg parancsoló kincsesládáit, és amiért megvédte őt Csang Seng gyilkos merényletétől. Hát igen, ezt üzeni.

Már indult is kifelé, amikor az ajtóból még egyszer visszafordult.

– A legfontosabbat majd elfelejtettem. Ezt a csinos ötvenunciás ezüstrudat itt magának küldi. Tessék, vegye el!

S ezzel eltűnt. Ellentmondó érzésektől felbolygatva, Li An ezen az éjszakán egy pillanatra sem hunyta le a szemét. Másnap reggel batyuba kötötte az ajándékba kapott ruhákat, és elment édesanyjához. Az ezüstrudat otthon hagyta a ládájában.

Jóraivaló, lelkiismeretes fiú lévén, elmesélte anyjának az előző éjjel történeteket, és kikérte tanácsát.

– Ejnye, ejnye! – sóhajtotta az öregasszony fejcsóválva. – Rosszat sejtetek emögött. A feltűnő szívélyesség csupán pillanatnyi hangulat önála. Vigyázz, veszélyes útra lépsz! Mi lesz, ha egy szép napon megeléged, és terhére leszel? Gondolj csak Csang Sengre! És gondolj jó öreg édesanyádra, aki már túl jár a hatvanon, és arra számít, hogy öregségére a támasza leszel. Azt tanácsolom, ne is menj többé vissza!

– Ez rendben volna, de mi lesz, ha értem küld?

– Akkor valami kifogást kell keresned, mondjuk: megbetegedtél, megfáztál, lázas vagy.

– De ha többé nem megyek vissza, kiesem az öreg parancsoló kegyeiből.

– Menj el Csingcsoufuba, és egyelőre húzd meg magad nagybátyádnál, Li Kujnál! Néhány hónap múlva majd újból meghányjuk-vetjük a dolgot, hátha eszünkbe jut valami.

Nos, mint mondtuk, Li An jóra való, szófogadó fiú volt. Nem tért vissza a folyami prefektus házába, hanem összekötötte a batyuját, és egyenesen Csingcsoufuba ment bácsikájához, Li Kujhoz.

Csun-mej módfelett elcsodálkozott, amikor Li An nem tért vissza. Háromszor, ötször is elküldött érte. Előbb azt mondták, meghült, és nem kelhet föl az ágyból, de amikor a küldönc saját szemével is meg akart győződni róla, igazat mondtak-e, azzal a kifogással álltak elő, hogy sürgős családi ügyben szülőfalujába utazott. Gondolhatják, mennyire bosszantotta Csun-mejt a szolga váratlan eltűnése.

Fény és árnyék gyorsan váltja egymást, a napok és éjszakák oly sebes iramban száguldanak, mint a vetélők. Ismét beköszöntött az újév. Csou marsall mindenáron családja körében, főhadiszállásán, Tungcsangfuban akarta eltölteni az ünnepeket. Küldöncöt menesztett tehát Csinghohszenbe azzal a feladattal, hogy kísérje hozzá első és második feleségét, két gyermekét természetesen a dajkákkal és szobalányokkal együtt. Házát öccsére, Csou Hszü-anra bízta, aki általában földbirtokán lakott, nem messze a várostól. Az asszonyok és gyerekek a tekintélyes kísérettel egyetemben épségben és egészségben érkeztek meg a marsall főhadiszállására.

– Miért nem látom sehol Li Ant? – kérdezte Csou úr csodálkozva.

– Ó, miért említéd azt a semmirekellőt? – vetette oda Csun-mej félvállról.
– Meg akartam hálálni neki, hogy annak idején megvédett Csang Sengtől, s néhány ruhát küldtem az édesanyjának. Nos, az volt a köszönet, hogy az éjszakai őrszolgálat idején a hátsó teremből ellopott egy ötven uncia súlyú ezüstrudat. A birtokunkról learatott gabona ellenértéke volt. Feledékenységből nem zártam el a kincstárban, ostoba fejjel kint hagytam egy asztalon. Li An másnap se szó, se beszéd, egyszerűen meglépett, s azóta nem is láttam. Amikor elküldtem érte valakit az anyjához, az előbb azt a felvilágosítást kapta, hogy Li An beteg, ezért nem jöhet, később meg azt mondták, sürgős családi ügyben el kellett utaznia a falujába. Időközben azonban megtalálták a kamrájában az ellopott pénzt. Alighanem rossz volt a lelkiismerete, azért nem merészkedett vissza.

– Mennyire csalódunk az emberekben! – sóhajtott Csou úr. – Ez a köszönet. Így hálálja meg jóságunkat. Nos, én majd alaposan ellátom a baját, mindjárt kiküldöm érte az embereimet Csingcsoufuba, és letartóztatatom.

Kedvencről és találkozásukról a Jungfusze-templomban a fiatal Csen

sírjánál Csun-mej mélyen hallgatott. A marsall, sajnos, mindössze egy-két napot áldozhatott családjára. Azután újból a szolgálat foglalta le minden idejét. Haditanácsot, seregszemléket tartott, jelentéseket írt az uralkodónak, futárokat indított útnak, olyan hajszában élt, hogy napközben jóformán még enni sem ért rá, este pedig fáradtan ágynak dőlt, hogy is gondolt volna olyasmire, hogy pajkosan játszadozzék a párnák és ágyfüggönyök között! Csun-mej rendkívül csalódott volt, s úgy érezte, férje elhanyagolja.

Hogy unalmas óráit elüsse, szerencsére épp kéznél volt a régi szolgál, Cson Csung tizenkilenc éves csinos fia, Cson Ji. Először apróbb szívességekre kérte, és néha-néha elbeszélgetett vele, azután meghívta egy-egy sakk-vagy dominójátszmára; teával, borral kínálta, s végül titkos szeretőjévé fogadta. A rendkívül elfoglalt Csou úr mindebből semmit sem vett észre. Minden figyelmét a háború és a politika kötötte le.

Izgalmas napokra virradtak; az „Aranyhorda” lerohanta és elpusztította az északi határszáron elterülő Liao-birodalmat, és ismét a középső síkságot fenyegette. Az ellenség két felvonulási útvonalon hömpölygött dél felé. Csamuhó százezer lovasával Tajjüanfun átvágva a keleti főváros felé tört, egy második hadsereg Kanlipu vezetésével megrohanta Santung északnyugati határán a Kaojang-hágót, mire Li Kang birodalmi marsall mind a négy égtáj irányában kiküldte „tűzriadóit” és „szárnyas hírvivőit”, fegyveres ellenállásra szólítva fel a hat északi tartományt: Santungot, Sanhszit, Honant, Hopejt, Kuantungot és Senhszit. Santung tartomány védelmével Csou marsallt bízták meg. Ő nyomban feloszlatta tungcsangfui táborát, s valamennyi rendelkezésére álló erővel megszállta az ellenség által fenyegetett Kaojang-hágót.

Csun-mej előérzete sajnos nem csalt.

Az ötödik hónap első harmadában, egy tikkasztó napon – szörnyű homokvihar tombolt éppen, sárga felhői eltakarták a láthatárt – közelharcra került sor a bátor vezér, valamint az ellenséges csapatok vezére, Kanlipu között. Ekkor Kanlipu, lovának sörénye mögé bújva, megcélozta Csout, s az alattomos nyíl egyenesen a torkába fűrődött. Holtan bukott le lováról. Emberei szerencsére legalább a tetemét kimentették a dulakodásból, és biztonságba helyezték, ugyanis az ellenség már éppen arra készült, hogy horgokkal és hurkokkal elhurcolja saját vonalai mögé. Csou negyvenhét esztendősen esett el véres küzdelemben. Órá valóban illenek e verssorok:

*Császárt s hazát szolgált e férfi,
híven, magát sosem kímélve.
Együgyű vagy ravasz – ki kérdi:
a földre csorgott szíve vére.*

A hátsó lakosztályokból kihallatszó jajveszékelés és halottsiratás a felhőkig csapott, amikor az elesett marsall holtteste megérkezett a tungcsangfui jamenbe. Csun-mej hatalmas kettős koporsót vásárolt, s a Másodikkal, valamint egész háza népével visszatért Csinghohszenbe, hogy ott temesse el a halottat a családi temetkezési helyen.

Csun-mej távollétében Kedvenc és Cuj-ping szigorú elzártágban töltötték magányos napjaikat, gyenge teán és sovány ételeken éltek, amint szomorú özvegyekhez illik; többnyire szerényen varrogattak a szobájukban, és számukra észrevétlen módon röppent el a gyönyörű tavasz. Ám egy szép nyári estén már nem bírták tovább a szobában, kísétáltak a parkba, gyönyörködtek a virágokban, és a sárgarigó dallamos füttyét meg a fecskék csivitelését hallgatták. A nyári éjszaka varázsa különbözőképpen hatott a két fiatalasszonyra. Míg Cuj-ping szemmel láthatóan felvidult, a halott szerelmesénél időző Kedvenc kedélye egyre nyomottabbá vált, végtelen szomorúság és vágyódás fogta el. Borongós gondolataiból a folyami prefektus öccsének megjelenése riasztotta fel.

– Miért adja át magát ennyire a fájdalomnak, ébredjen fel kissé az életkedve! – szolt a férfi gyengéden és barátságosan. – Egyébként meg szeretném kérdezni, mit szol a már több éjszakán át vissza-visszatérő álmomhoz? Zászlórudat láttam, hegyéről nyíl lógott alá. A rúd derékban hirtelen kettétört, s a nyíl lehullott. Vajon jót vagy rosszat jelent?

– Ó, jaj, csak rosszat ne jelentsen! – szolt Kedvenc, rosszat sejtve. – Csak nem érte bátyját valami baj kint a határon?

Alighogy kimondta, a parki úton a marsall kíséretének egyik tagja közeledett feléjük gyors léptekkel. Fehér gyászruhát viselt!

– Szörnyű szerencsétlenség! – kiáltotta már messziről. – A marsall meghalt! – s közel érve elmondta, hogyan esett el a bátor harcos az ötödik hónap hetedik napján a Kaojang-hágói ütközetben. – Előrevágtattam, hogy

jelentsem a *naj-naj* megérkezését. Ő hozza a koporsót.

Nem sokkal ezután megérkezett Csun-mej kíséretével meg a koporsóval, és az elkövetkező napok a hagyományos gyászszertartással együtt járó zűrzavarban teltek el. Mindenkor a halott öccsének jutott az a megtisztelő feladat, hogy az uralkodónak személyesen jelentse a családfő hősi halálát. Ebben az esetben az uralkodó kegyes rendeletében a marsallt, tekintettel önfeláldozó, hűséges szolgálataira, hősi halottnak nyilvánította, és főmarsalli címmel ajándékozta meg, kiskorú fiának pedig rendszeres állami járadékot utaltatott ki.

Csun-mej azonban alig bizonyult méltónak a házát beragyogó dicsőségre. Valósággal dúskált a földi javakban, melyek fölött korlátlanul rendelkezett, és bizony nem becsülte meg magát, teljesen elvesztette józanságát, és még a gyászidő alatt féktelen, kicsapongó életet kezdett. Kegyeltjét, az öreg Cson Csong fiát, a fiatal Cson Jit használta fel örökös szerelmi éhségének csillapítására; ezzel egyben feledtetni vélte önmagával ifjúságának elmúlását. Nem csoda hát, hogy a kicsapongó életmód következtében hamarosan senyedni kezdett, hátgerincsorvadást kapott, rohamosan lefogyott és legyengült, úgyhogy nemsokára már csak holmi kiaszott kóróhoz hasonlított. Nem használt többé semmiféle gyógyital és pirula. A hatodik hónap egyik reggelén, egy utolsó gyönyörteli pillanatban szeretője karjai között mindörökre kihunyt életének már amúgy is csak halványan pislákoló lángja. Huszonkilenc évet élt.

Amikor szeretője észrevette, hogy nem lélegzik többé, leugrott a fekhelyről, és izgatottan nekiesett az asszony ládáinak: lázasan belemarkolt az ezüstbe, aranyba és az ékszerek közé, s megtömte velük a zsebeit. Azután nekivágott a világnak.

De az elhunyt marsall emberei hamarosan fülön csípték egyik nagynénjénél, kívül a városon, és erőszakkal visszahurcolták. A fiatal Csou úr, tekintettel a ház jó hírnevére, nem akarta, hogy kiszivároгjon a dolog, ezért maga bíraskodott a hűtlen szolga fölött: a homlokzati teremben deresre húzatta, s Cson Ji a negyvenedik kemény botütés után meghalt. Csun-mejt viszont a családi temetőbe temették a folyami prefektus mellé.

Egy szép napon bekövetkezett a szégyenteljes óra, amikor az „Aranyhorda” lovas seregei megrohmozták a birodalom keleti fővárosát, Kajfengfut, s mindkét császárt, továbbá a lemondott Huj-cungot meg fiát,

Csin-cungot, a hercegekkel, hercegnőkkel és az egész udvartartással egyetemben foglyul ejtették, és elhurcolták északi birodalmukba. A középső síkságnak immáron nem volt uralkodója, zűrzavar és felfordulás vert tanyát az egész országban, végleg felbomlott a rend, a lakosság elhagyta a városokat és falvakat, mindenki menekült, amerre látott, a házak és tanyák a jajveszékelő „fekete hajú” tömeg szeme láttára dőltek romba és égtek porrá. A „száz család” elsiratta hozzátartozóit, akik felakasztották magukat, vagy felfordultak az útszélen. A szülők megváltak gyermekeiktől, a férjek a feleségeiktől, szellemek kiáltoztak, kísértetek üvöltöztek.

Az általános pánik Santung tartományra is átterjedt, a dél felé hömpölygő emberáradat Csinghohszien lakosságát is magával sodorta. Cuj-ping a Csou ház valamennyi lakójával együtt már réges-rég elmenekült. Már csak Kedvenc maradt vissza egyes-egyedül. De végül ő is rászánta magát, batyuba kötötte kis cókmojkját, s egyszerű vászonszoknyában nekivágott a bizonytalannak.

Először a Lincsing kikötőváros felé vette útját abban a reményben, hogy ott majd megtalálja szüleit. De halott szerelmének borozójához érve, síri csend, kihalt szobák, bezárt kapuk fogadták. Az üzletvezetőknek meg az alkalmazottaknak még az árnyékát sem lehetett látni. Mindenki elmenekült. Hogy, hogy nem, véletlenül mégis összetalálkozott az egyik szomszédal, édesapja hajdani ismerősével; tőle megtudta, hogy szülei már hónapokkal előbb elutaztak Hucsouba Hou selyemkereskedővel. Elhatározta hát, hogy gyalogosan nekivág a Hucsouba vezető hosszú vándorútnak. Bátran és nyugodtan, teli önbizalommal vándorolt szívós kitartással egyik helységről a másikba, faluról falura, városról városra távoli célja felé, le nem térve a nagy csatorna menti országútról, miközben meg-megpengette a hóna alá szorított lantot, és egy kis dalocskát dúdolt hozzá. Jókedvű volt és bizakodó, s hála a kevéske pénznek, amit magával vitt, mindig akadtak szíves emberek, akik befogadták. Csak finom cipőcskéi ne nyomták volna annyira a lábát!

Több napi vándorlás után egyik este egy elhagyatott kis falucskába érkezett, nem messze Hszücsoufu prefektúraszékhelytől. Minthogy már későre járt, az első, útjába eső jobb házikóba bekopogtatott, hogy szállást kérjen éjszakára. Még jó erőben levő, hetvenesztendős öregasszony nyitott ajtót. Épp a tűzhelyen gőzölgő levest kavargatta.

Kedvenc illedelmes van-fu-val köszönt.

– A zavargások miatt jöttem el Csinghohsziemből, Hucsouba tartok, ahol remélem, megtalálom a szüleimet. Odakint már besötétedett. Megengedné, hogy itt töltssem az éjszakát? Holnap reggel továbbindulok. Becsülettel megfizetek mindenért.

– Kerüljön beljebb, pihenje ki magát a kang-on – mondta barátságosan az öregasszony, aki mindjárt látta, hogy nem holmi koldusféle áll előtte. – Bocsásson meg egy pillanatra, csak befejezem a főzést: néhány munkást várok vacsorára; a csatornán dolgoznak, és rendszeresen nálam étkeznek.

Visszament a tűzhelyen álló üsthöz, melyben sűrű rizs-és bableves fortyogott, és nagy buzgón tovább kavargatta. Most még két tányérra való friss főzeléket öntött hozzá, meg sót is dobott bele egy marékkal. De már nyílt is az ajtó, és öt-hat durva külsejű, csapzott hajú, napbarnított munkás lépett nagy zajjal a szobába, a padlóhoz verve nehéz ásóikat és csákányaikat; testüket átizzadt, toldott-foldott munkászubony és rövid, szűk nadrág takarta, csupasz lábukhoz vastag, sárga agyagréteg tapadt; a szerszámokat beállították a sarokba, azután nagy robajjal lezöttyentek a padokra, s körülülték az asztalt.

– No, mama, kapunk valami tisztességes takarmányt? – kérdezték türelmetlenül.

– Csak nyugalom! Lesz mivel megtömni a hasatokat.

– Ki ez az asszonyka a kang-on? – kérdezte az egyik, felsandítva csordultig telt levesestáljából. Úgy negyvenöt éves lehetett. Kócos haját, mely zilált tincsekben hullott sötétbarnára égett arcába, sárga réteggel vont a be az agyagpor.

– Csinghohsziemi menekült – magyarázta az öregasszony. – Dél felé tart, a szüleit keresi, és nálam szeretné tölteni az éjszakát.

– Szabad megkérdezni a nevét? – fordult az iménti munkás az idegen nőhöz.

– Született Han leány vagyok, Han Tao-kuo leánya.

– Igazán? Akkor te Kedvenc vagy, az unokahúgom!

– Te vagy az, bácsikám? Alig ismerlek meg! – kiáltott a lány boldogan. A férfi gyorsan félretolta csészéjét, odalépett hozzá, és gyöngéden a karjába zárta. Mindkettőjük szeméből az öröm és meghiúsultság könnyei patakzottak.

– Hogyan szakadtál el szüleidtől? Azt hittem, mindhárman együtt éltek a keleti fővárosban.

Kedvenc részletesen beszámolt az elmúlt idők eseményeiről s arról, hogyan szakadt el szüleitől.

– Egy hucsoui selyemkereskedőhöz csatlakoztak, bizonyos Hou úrhoz, s én most egyes-egyedül vágtam neki az útnak, hogy megkeressem őket. Magammal hoztam lantomat, s ha elfogy a pénzem, éneklésből megzenélésből majd csak megélek valahogy. De most te mesélj magadról!

– Szüleid annak idején, amikor hozzád költöztek Kajfengfuba, gondjaimra bízták csinghohszieni házacskájukat. De nem bírtam sokáig a tétlenséget. A házacskát eladtam, vándorútra keltem, és itt, az új csatorna építkezésénél munkát és megélhetést találtam. De ha már egyszer a sors ily csodával határos módon összehozott minket, természetesen veled maradok, és elkísérlek szüleidhez.

– Ó, milyen nagyszerű, bácsikám! Legalább már nem leszek olyan elhagyatott!

– Nem akard megkóstolni ezt a leveskét, kicsi asszony? Bizonyára éhes vagy – vágott közbe az öregasszony, s egy színültig telt csészét nyújtott oda vendégének.

Kedvenc megköszönte, és hozzálátott, de csak a leves fele ment le. Gyomra nem bírta az ilyen közönséges ételeket. Másnap reggel azután nagybátyjával tovább folytatta vándorútját dél felé. De bizony hosszú volt az út. A szűk cipő nyomta a lábát, sajgott a bokája. Így hát eladta ékszerei egy részét, és Huajannál nagybátyjával együtt felszállt egy személyszállító dzsunkára, mely kényelmesen elvitte őket Hucsouba.

Rövid keresés után szerencsésen megtalálták a Han házaspárt. Hanék Hou úr csinos kis házában laktak. Maga Hou úr időközben meghalt, és rájuk hagyta minden vagyonát hatesztendő kislányával együtt. A házacskához néhány hold jól öntözött rizsföld is tartozott, melynek hozamából gondtalanul megéltek. Még egy év sem telt el újbóli találkozásuk óta, amikor Han Tao-kuo is meghalt, s Hatodik Vang férjhez ment sógorához. Hiszen már évek óta vonzódtak egymáshoz. Hatodik Vang mindenáron azt akarta, hogy Kedvenc is menjen újból férjhez. Finom szépségére már felfigyeltek a környéken, és nem egy csábító ajánlatot kapott. De Kedvenc makacsul ellenállt, hű maradt fogadalmához, s hogy egyszer s mindenkorra kitérjen a tolakodók útjából,

lenyíratta szép felhő-haját, leborotváltatta „lepkecsápjait”, és kolostorba vonult.

Az „Aranyhorda” vad lovasosztagai a Kaojang-hágó elfoglalása után előzőnlötték Santung tartományt, elfoglalták a jól megerősített Tungcsangfut, s most Csinghohszien felé közeledtek. A menekülők új hulláma zúdult Csinghohsziere, és magával sodorta mindazokat, akik még visszamaradtak, és futni tudtak. A szűk sikátorokban összetorlódott a tülekedve kifelé igyekvő tömegnyi menekült. Asszony sikoltozás, gyereksírás hallatszott, kétségbeesett küzdelem folyt az életért, a családok szétszakadtak, megszűntek a társadalmi különbségek, mindenki csak magára gondolt, az erős eltaposta a gyengét, a tigris sárkányokkal küzdött, a csúszómászók és kígyók felfalták egymást. Távol északnyugaton azonban hatalmas porfelhők gomolyogtak a láthatáron, melyek teljesen eltakarták a napot. Az ellenség nyüzsgő áradata közeledett ott, mint felbolygatott hangyaboly vagy zsibongó darázshad, előreszegezett dárdák és lándzsák száguldó bambuszerdeje. Az út mentén mindenfelé füstölő romok s napszitta, meztelen csontok jelezték az „Aranyhorda” útját.

Csinghohszien városában tíz ház közül kilenc üresen, elhagyatottan állt. Holdasszony sem töprengett tovább, ő is csatlakozott a menekülő tömeghez. Miután gondosan bezárta a hatalmas ház és park valamennyi kapuját, és jócskán ellátta magát készpénzzel meg különböző értéktárgyakkal, egy délután öccse, a fiatalabb Vu, tizenöt esztendőes fia, Taj A-er és Ékkövecske kíséretében elhagyta a házat. Kocsiról vagy gyaloghintóról természetesen szó sem lehetett. Kénytelen-kelletlen gyalog vágtak neki az útnak. Órákig tartó keserves küzdelem után a déli városkapun át végre nagy nehezen kijutottak a városból.

Holdasszony Csinanfut tűzte ki úticélul. Úgy tervezte, ott keres menedéket Jün Li-sounál. Jün Li-sou Hszi-men Csing régi barátai közé tartozott, a testvéri szövetség tíz tagjának volt egyike. Annál is inkább bízott a segítségében, mert jelenlegi szép városparancsnoki állását végeredményben Hszi-men Csing barátságának és közbenjárásának köszönhette. Ezenfelül már sok-sok év előtt egymásnak ígérték gyermekeiket, Holdasszony a fiát, Jün pedig a leányát. Azt remélte tehát, hogy biztonságban lesz a városparancsnok házában.

Már leszállt az alkony, amikor az öt menekülő az egyik keresztútnál, kint a szabad mezőn, egy furcsa aggastyánnal találkozott. A sovány, kiaszott testen lötyögő hosszú, vörösesbarna csuha mindjárt elárulta, hogy Buddha szolgája.

Kezében szent Khakkharama-botot tartott, nyelén a hagyományos kilenc darab lazán fel-le sikló, csilingelő fémkarikával. Lábán gyékénysaru, vállán felpúpozott hátizsák, benne szutrákkal és imatekercecsekkel.

Egészen váratlanul tűnt fel a távolból, s most megállt a menekülők előtt.

– Hová tart, Vu asszony? – kiáltott Holdasszony felé. – Hol a fiatal segéd, akit egykor megígért nekem?

Holdasszony megütközve járatta körbe a szemét, azután hirtelen elsápadt.

– Miféle segédről beszél, mester?

– Ne tegyen úgy, mintha aludna vagy álmodat látna, nemes hölgy! Nem emlékszik már Pu-csing remetére, aki egyszer barátságosan befogadta barlangjába, amikor a Taj-san ormáról lejövet az éjszaka kellős közepén eltévedt az erdőben? Pontosan tizenöt éve történt. Eljött az óra, hogy beváltsa ígéretét.

Holdasszony gondolkozni kezdett. Valóban így történt. Amikor tizenöt évvel ezelőtt még alig egyéves fiacskájával elzarándokolt a Taj-san csúcsára, a hegyről lejövet a keleti lejtőn eltévedt az erdő sűrűjében, s késő éjszaka egyszerre Pu-csing remete barlangja előtt találta magát, aki vendégszeretően befogadta kíséretével együtt. Mikor másnap reggel indulás előtt hálából pénzt és ruhára való posztót akart adni az öregnek, az visszautasította, és kijelentette: a gondviselés akarta, hogy az ő barlangjához tévedjen, s hogy átengedje neki a fiacskáját, aki segédje s majdan szent művének folytatója lesz. Ő hiába erősgette, hogy egyetlen fiúgyermekéről s örököséről van szó, akiről sosem mondana le, a remete makacsul ragaszkodott különös kívánságához. Ő akkor azzal érvelt, hogy a gyermek még alig egyéves, s amúgy sem lehetne a segítségére, mire a remete így válaszolt: – Jól van. Ma még elállok követelésemről, de tizenöt év múlva újból megismétlem. – Holdasszony akkor azt gondolta magában: tizenöt év hosszú idő, lehet, hogy addigra meghal az öreg, vagy régen elfelejti az egészet. S hogy megszabaduljon tőle, ráhagyta, hogy tizenöt év múlva teljesíti kívánságát. Hogy is gondolhatta volna, hogy ez a furcsa öreg tizenöt év múlva újból keresztezi útját, és követeli, váltsa be ígéretét?

Miközben mindez végigszágulzott agyán, a fiatalabb Vu is bekapcsolódott a furcsa tárgyalásba.

– Gondolja meg, mester: a fiú nővérem egyetlen gyermeke, támasza

öregségében, a vagyon örököse, ő lesz majd a nemzetség fenntartója, aki kegyelettel áldozatokat mutat majd be az árnybirodalomban járó édesapja lelkének. Vagy tán azt hiszi, hogy a fiú önszántából elszakad édesanyjától, lemond a világról, életről, és elszegődik önhöz segédnek?

– Szóval nem adja?

– Mire jó ez az értelmetlen vitatkozás, kedves mester! Ne tartson fel minket! Tovább kell mennünk! Nyomunkban az ellenség. Nem tudjuk, mire virradunk holnap, veszélyben az életünk. Engedjen utunkra!

– Jó, nem erőszakoskodom tovább. De már késő este van, nem jutnak messzire ebben a sötétségben, elvétik az útirányt. Kövessenek! Tudok a közelben egy templomot, ott biztos helyük lesz éjszakára, s az ellenségtől sem kell tartaniuk.

Holdasszony elfogadta az öreg ajánlatát, s elindultak a nyomában. Most jobbra kanyarodtak egy keskeny oldalcsapásra, s miután áthaladtak egy koromsötét erdőcskén, egyszerre egy magas, vörösre meszelt körítőfal előtt álltak. A Jungfuszé-templom volt. Odabent mély csend honolt. A „hosszú öreg” és a szerzetesek többsége már csatlakozott a dél felé menekülőkhöz. Már csak a nagy Buddha-teremben maradt néhány „felhőkkel vándorló” barát. A bronzból öntött nagy Buddha-szobor tövében, a magas üveglámpás alatt térdepeltek, s ájtatos imákat mormoltak elmerülten.

Az öt menekülő hátul, az „Elmélyülés csarnoká”-tól nem messze levő, két egymásba nyíló cellában rendezkedett be éjszakára. Az egyik fiatal templomszolga, akit Holdasszony már előző látogatása alkalmával is látott, szolgálatkészen teát és egyszerű rizsételt hozott. A szótlanul elfogyasztott vacsora végeztével, minthogy már későre járt az idő, s holtfáradtak voltak a megerőltető meneteléstől, hamarosan nyugovóra tértek. Az egyik cellában Holdasszony pihent le fiával és Ékkövecskével, a másikban a fiatalabb Vu úr Taj A-errel. Nemsokára mindenki mélyen aludt. Csak Ékkövecskének nem jött álom a szemére.

Valamiféle ellenállhatatlan kényszer parancsára csendben felkelt fekhelyéről, és átlópódzott az „Elmélyülés csarnoká”-ba. Óvatosan kinyitotta az ajtót, s a szűk nyíláson át belesett. Ekkor az olajlámpás gyenge fényénél megpillantotta a furcsa öreget, Pu-csing remetét, amint a Buddha-szobor előtt maga alá húzott lábbal mozdulatlanul térdel egy imazsámolyon. Szemmel láthatóan az elmélyülés állapotában volt. Jobb kezében fahalat, az

álmatlanság jelképét szorongatta, ajka pedig megállás nélkül, szinte gépiesen titokzatos mondásokat és szent szutrákat mormolt. Az egyik ablakon át tompa, zöldes holdsugarak vetődtek ferdén a komor helyiségbe, melyek a félig kihunyt olajlámpás halvány, vörös fényével félhomállyá egyesülve, sejtelmesen kiemelték a Buddhaszobrot s az előtte térdeplő, szinte látomászerű alakot Hang nem hallatszott be odakintről. Éjfél volt.

Az öregember mormolásából a hallgatódzó Ékkövecske csupán annyit vett ki, hogy az elmúlt napok szörnyűségeitől és borzalmaitól mélységesen megrendülve, Buddha könyörületéért, az elátkozott lelkek megmentéséért és újjászületéséért fohászkodik. A helyiség misztikus félhomályától megigézve s elkábulva az egyhangú mormolástól, Ékkövecske tiszta tudatát lassan álomszerű, révült elragadtatás váltotta fel, melyben a valóságértelen valóvá, a láthatatlan láthatóvá válik.

Most úgy rémlett neki, mintha jeges fuvallat csapna fel, s kísérteties nyöszörgés járná át sűvöltve a termet. A rémülettől tágra meredt szeme előtt körvonalak és árnyak bontakoztak ki, s szellemekké formálódtak, szellemekké, melyek hosszú menetben elvonultak az imazsámolyon térdeplő éjféli szellemidéző előtt. Vérző homlokú, elszenesedett végtagú, levágott és bemocskolt fejű, csonka karú, sánta lábú, felhasított testű, átdöfött torkú komor alak volt mindahány. A varázsló ellentmondást nem tűrő igézetének parancsára némán elvonultak előtte, hogy meghallják szájából a felszabadító, megváltást és újjászületést hozó varázsigét. Az elátkozott lelkek, a felzaklatott, véres jelen áldozatai vég nélküli menetben lebegtek el megváltójuk előtt, s hálájuk jeléül meghajoltak, majd szertefoszlottak.

Ékkövecske eddig egyetlen ismerős arcot sem fedezett fel a menetben. De most egyszerre tágra meresztette a szemét. Páncélba öltözött hatalmas férfi közeledett, torkát nyílvesző járta át. Őt jól ismerte.

– Csou marsall vagyok, a tatár had vezére ölt meg nyilával közelharcban – szólt a páncélba öltözött alak a szellemidézőhöz. – Hála az ön varázserejének, a Csen Csen ház fiúgyermekéként újból életre kelhettem a keleti fővárosban.

A szellemalak azután szertefoszlott. Most egy másik közeledett, arányos termetű ugyan, de arcvonásai póriasak, közönségesek voltak.

– Én a gazdag csinghohszieni Hszi-men Csing vagyok, az örök kéjsóvárság áldozata, az is ölt meg – szólott. – Most a mester varázsigéje újból életre keltett: jelenleg a gazdag Tan Tung fia vagyok a keleti fővárosban.

A harmadik kísértet levágott fejét a hóna alatt hozta.

– Csen Csing-csi vagyok, Csang Seng ölt meg, de a mester kegyelméből újból feltámadtam, s most a Vang ház fia vagyok a keleti fővárosban – szólott a fej.

Azután egy asszony következett. Mellén hatalmas seb tátongott.

– Én Aranylótusz vagyok, született Pan leány; Vu Ta felesége, Hszi-men Csing ágyasa; Vu Szung ölt meg. Hála az ön kegyes imájának, újjászülettem a keleti fővárosbeli Li család leányaként.

Alighogy eltűnt, egy törpe termetű, ráncos képű nyomorék jelent meg.

– Vu Ta vagyok, s feleségem, a született Pan leány mérgezett meg Vang anyó, a teaháztulajdonos felbujtására. Az ön megváltó varázsigéje a hszücsoufui Fan család fiúgyermekéként új életre keltett.

– Én meg a született Li leány vagyok, Pingnek szólítottak – mondotta egy sovány, vértelen arcú, sápadt női kísértet –, Hua Ce-hszü felesége és Hszi-men Csing ágyasa, egykor elvéreztem, de most a mester kegyelméből új életre keltem, s a keleti fővárosbeli Jüan család leánygyermeké vagyok.

Most egy megfulladt asszony lépett elő.

– Laj-vang szolga felesége vagyok, Hszi-men Csing ágyasa; hogy véget vessek életemnek, felakasztottam magam, de a mester kegyelméből és varázsereje segítségével feltámadtam, s mint a Csu ház leánygyermeké élek a keleti fővárosban.

Még egy női kísértet: sápadt volt, alig vonszolta magát.

– Én Csun-mej vagyok, a született Lung leány, Csou marsall felesége, akit elemésztett és idő előtt halálba kergetett a féktelen gyönyör; hála a mester megváltó varázserejének, újból életre keltem, s most a Csü család leánygyermeké vagyok a keleti fővárosban.

S még egy női alak hurokkal a nyakán:

– Én a született Szun leány vagyok, Hszi-men Csing egyik felesége; felakasztottam magam, de az ön csodatevő ereje folytán feltámadtam, s egy Csao nevű szegény család leánygyermekéként élek, túl a keleti fővároson.

S legvégül megint egy női kísértet, évei számát tekintve még fiatal, nyakán hurok:

– Hszi-men Csing leánya, a fiatal Csen felesége vagyok; kétségbeesésemben felakasztottam magam. A mester csodatévő hatalma megváltott, s most a barbár Csung Kuj leányaként élek túl a keleti főváros falain.

Ékkövecske hirtelen megborzongott, és felriadt révületéből. Megdörzsölte a szemét, véget ért a látomás. Már csak az imazsámolyon mozdulatlanul kuporgó titokzatos öregembert látta. Az olajlámpás úgyszólván teljesen leégett. Ékkövecske, egész testében remegve, visszaszaladt a cellába, és bebújt a meleg takarók alá.

Alighogy lefeküdt, a mellette alvó Holdasszony halk sikoltással felébredt. Testét kiverte a veríték.

– Szörnyű! Szörnyű! – bukott ki belőle nagy nehezen, s levegő után kapkodott.

– Mi bántja, kedves úrnőm? – kérdezte Ékkövecske.

– Szörnyű álmot láttam. Hallgasd csak meg! Azt álmodtam, hogy szerencsésen eljutottunk Csinanfuig, és Jün Li-sou előbb valóban udvariasan és barátságosan fogadott. Özvegyember lévén, üdvözlésünknél egy szomszédban lakó idősebb hölgy, Vang asszony is jelen volt, hogy majd később a hátsó lakosztályokban elbeszélgessen velünk. Fiamat, öcsémet és Taj A-ert a homlokzati helyiségekben látta vendégül és szállásolta el.

Egyszóval, úgy látszott, minden rendben van, s én semmi rosszra nem gondoltam. Elmeséltem Jün Li-sounak, hogy a tatárok elől menekülünk, s egy ideig nála szeretnénk lakni, legalábbis ameddig az országban helyreáll a rend és biztonság. Mindjárt hozzáfűztem, hogy élve az alkalommal, meg szeretném ünnepelni házában csecsemőkoruk óta eljegyzett gyermekeink házasságát, s mit sem sejtve, nyugodtan átadtam neki az aranygyűrűt, a száz gyöngyszemet, továbbá azt a marékra való drágakövet, melyet leánya hozományának szántam. Feltűnt nekem, hogy bár szó nélkül átvette az ajándékokat, a házasságról még csak említést sem tett.

Éjszaka ismét Vang asszonnyal osztottam meg szobámat. Elalvás előtt még elbeszélgettünk egy kis ideig, s ekkor ő óvatosan tapogatózni kezdett, nem volnék-e hajlandó férjhez menni Jün úrhoz. Már évek óta tisztelém, és nem akar magányos csukaként élni tovább. Egyszerre ünnepelhetnék meg mindkét házasságot, s a békekötés után együtt térhetnék vissza valamennyien Csinghohszienbe. Természetesen mindjárt észrevettem, hogy

nem annyira személyem vonzza, mint inkább a házam és vagyonom. Nos, számomra ő teljesen közömbös, ezenkívül eszem ágában sincs újból férjhez menni. Tudom, hogyan kell élnie egy tisztességes özvegynek. Egyszóval, rendkívül felháborított az ajánlata, de nem mutattam, s egy árva szót sem szóltam. Úgy véltem, Vang asszony majd csak megérti hallgatásomból, hogyan vélekedem, és megfelelően tájékoztatja megbízóját.

Jün úr másnap este meghívott egy pohár borra a hátsó lakosztályokba. Természetesen azt hittem, gyermekeink egybekelésének örömeire történik, és minden meggondolás nélkül elfogadtam a meghívást. De amint leültünk az asztalhoz, egyszerre hízelegni kezdett, hogy mindig is rajongott értem, s leghőbb vágya, hogy feleségül vehessen, és egyszerre ünnepeljük meg mindkét esküvőt. Dühösen rátámadtam, s azt válaszoltam, emberfejében kutyagondolatok lakoznak, s vajon így akarja-e meghálálni Hszi-men Csing hű barátságát, akitől mindig csak jót kapott. Egyszóval felháborodottan visszautasítottam ajánlatát, mire ő pimaszul rám vigyorgott, tolakodóan egyre közelebb húzódott hozzám, s visszataszítóan vinnyogva, meghallgatásért esedezett, sőt mi több, rá akart bírni, hogy igyak a poharából. Szorultságomban megkértem, hívja be öcsémet, előbb vele kell megbeszelnem a dolgot.

Jün szemtelenül, gúnyosan nevetett.

„Az ön öccsét, csakúgy, mint Taj A-ert, már kivégeztettem. Hiába is kérné ide őket – mondotta. Azután embereihez fordult, és megparancsolta nekik: – Hé, mutassátok csak meg a hölgynek! Tudjátok, mire gondolok!”

Ekkor legnagyobb rémületemre egy hatalmas tálat tettek elém, benne öcsém és a hűséges Taj A-er levágott, véres feje. Felsikoltottam, és félig ájultan a földre zuhantam. felemelt, s így szólt hozzám: „Ne vegye annyira szívére a dolgot! Mit számít önnek ez a két ember? Legyen esze, és legyen a feleségem! Címmel és ranggal rendelkezem. Talán nem vagyok elég jó?”

Kétségbeejtő helyzetemben színleg belementem a játékba. Mosolyt erőltettem ajkamra, és szelíden, bizalmaskodva így szóltam: „Nem bánom, az öné leszek, de csupán egy feltétellel.”

„Mi legyen ez? Kérjen bármit, én teljesítem, csak legyen az enyém!”
Unszolására én így feleltem: „Először adja hozzá leányát a fiamhoz.”

„Ennél mi sem egyszerűbb” – mondotta, és behívatta a két gyereket. Felállította őket szemben egymással, s felhajtották az ünnepi serleget.

Házastársaknak nyilvánította és beküldte őket a menyasszony kamrájába. Természetesen nem számítottam rá, hogy ilyen egykettőre elintézi a dolgot, s midőn le akart húzni a fekhelyre, minden erőmet megfeszítve védekeztem, s ellöktem magamtól. Ekkor feldühödve csaló néembernek nevezett, és azt ordította, hogy meglátom, a fiam még meglakol ezért. A fekhely alól előhúzott egy kardot, berohant a fiatal pár menyegzői kamrájába, s kisvártatva fiam vértől csöpögő fejével tért vissza. E szörnyűséges látványra hangosan felsikoltottam, és felébredtem.

Hosszú elbeszélésének végére ért.

– Én is furcsa álmod láttam az imént, *naj-naj* – szólalt meg Ékkövecske, és elmesélte, hogy nem jött álom a szemére, ezért kiosont az „Elmélyülés csarnoká”-hoz, s az ajtó hasadékán át kihallgatta az öreg remete éjféli beszélgetését a szellemekkel.

– Bizonyára azokat a halottakat láttad, akik itt nyugszanak mindenfelé, és éjfélkor a környéken kísértének – vélte Holdasszony.

Odakint már pirkadt. A távolban felhangzott az első kakaskukorékolás. Holdasszony és Ékkövecske gyorsan felkeltek, megmosakodtak, és felkészültek az indulásra. De előbb még füstölőt akartak égetni Buddha tiszteletére. Az „Elmélyülés csarnoká”-ba lépve, látták, hogy az öreg remete még most is ott kuporog az imazsámolyon.

– Nos, Vu asszony – kiáltott Holdasszony felé –, emlékszik, ugye, a ma éjszakai kinyilatkoztatásra? Most már nem kételkedhet a varázserőmben.

Holdasszony alázatosan térdre ereszkedett.

– Tiszteletre méltó mester, bocsásson meg, kérem, kishitű leányának! Szemét elhomályosította a világi gyarlóság, s nem ismerte fel önben az öreg Buddhát. Álmomban valóban kinyilatkoztatásban volt részem, és szemeim felnyíltak.

– Ha valóban így történt, akkor bizonyára nem megy Csinanfuba, mert ott csak szerencsétlenség várna önre. De ha mégis elmenne, akkor mindaz bekövetkezik, amit álmában megjósoltam: meghalnak mind az öten. Most már belátja, hogy annak idején a jóságos gondviselés vezérelte hozzám, hogy megjutalmazza élete folyamán végrehajtott sok-sok jó cselekedetért. Nos, hadd mondjam tovább. Elhunyt férjének, Hszi-men Csingnek romlott lelke tovább él az ön fiában. Ha magánál tartja, öröm helyett csak bánatban lesz

része: eltékozolja vagyonát, romlásba dönti családját, s biztosíthatom, temetésekor sem ül majd nyakán a feje. Már csak azért is segédemül fogadnám, hogy megkíméljem önt e bánattól. Hiszen ismeri az örök érvényű igazságot:

*Egy fiú, ki belép a Buddha szerzetébe,
utat kilenc bűnös ősének nyit az Égbe.*

Amennyiben átengedi fiát, én megváltom az ő lelkét. Egyelőre még apjának romlott lelke él benne. Vagy tán nem hisz nekem? Akkor jöjjön velem, hadd bizonyítsam be.

A remete elindult nyomában a két asszonnyal, s beléptek a cellába, ahol még mélyen aludt a fiú. A remete Khakkharama-varázspálcájával megérintette az alvó fejét, s az ifjú, csodák csodája, egy szempillantás alatt Hszi-men Csinggé változott. Nyaka körül súlyos fagallér, testén vasláncok csörögtek. A remete most ismét megérintette pálcájával, mire újból békésen szunnyadó fiúvá változott.

– Valóban ő az! Én drága jó Hszi-men Csingem! – kiáltotta Holdasszony magánkívül az izgalomtól. A fiú felnyitotta a szemét.

– Csakugyan követnéd a mestert, lenyíratnád a hajad, és lemondanál a világról? – halmozta el kérdéseivel a kétségbeesett Holdasszony. – Épp most érted el azt a kort, amikor nemzetséged fenntartásáról kell gondoskodnod, s lám, a mester most el akar rabolni tőlem. De én nem engedlek!

S szorosán átölelte a fiát, mintha magához akarná láncolni.

– Mostantól fogva a Ming-vu, a Fényes Kinyilatkoztatás nevet viseled – szólt az öreg szenvtelenül új segédjéhez, azzal megragadta a kezét, és menni készült.

– Egyébként már nincs miért menekülniük – szólt hátra a fiatalabb Vunak.
– Az ellenség hamarosan visszafordul, beköszönt a béke, s új uralkodója, jobban mondva, két uralkodója lesz a középső síkságnak. Mert a birodalom két részre szakad, északi és déli birodalomra. Tíz nap múlva nyugodtan hazatérhetnek, addigra elmúlik minden veszély.

– Csak annyit mondjon még, mester, mikor látom viszont a gyermekemet –

könyörgött Holdasszony. Semmi áron nem akarta elengedni a fiút.

– Csitt! Valaki jön odaát. – S a mester az asszony háta mögé mutatott. A csel sikerült. Mindenki hátrafordult, Holdasszony elengedte fia kezét. S még ugyanabban a pillanatban az öregebb segédjével együtt kék köddé változott, s eltűnt a szemük elől.

A remete jóslata valóra vált. Még tíz nap sem telt el, s az „Aranyhorda” már megkezdte a visszavonulást. Megkötötték a békét, s a középső síkság sem maradt tovább uralkodó nélkül. Az északi birodalomnak Kajfengfu lett a fővárosa, kormányzója pedig Csang Pangcsang. A déli birodalom fővárosában, Hangsouban viszont Kao-cung néven Kang herceg lépett a császári trónra. A nép visszatért lakhelyére, s újból hozzálátott a békés munkához.

Holdasszony megfogadta a remete tanácsát, három társával a Jungfusze-templomban maradt, ahol nem zaklatta az ellenség. A tizedik napon kíséretével együtt ő is visszatért otthonába. Házát s minden ingóságát érintetlenül találta. Egyetlen darab se hiányzott. Minthogy immáron nem volt fiúgyermek, odaadó szolgálatainak jutalmául Taj A-ert tette meg örökösének, aki jóban-rosszban hűségesen kitartott gazdája mellett. S hogy a világ szemében is a Hszi-men nemzetség fenntartójának számítsen, a Hszi-men An nevet adta neki. A fogadott fiú, mint gyermek az anyját, halála órájáig hűségesen ápolta Holdasszonyt, aki magas kort ért meg, s hetvenedik életévét betöltvén, békésen elaludt. Jóságos, becsületes asszony volt világéletében, az ég meg is áldotta érte.

*Ha hát históriánk veleje érdekel,
a történésben az ismétlődőt keresd:
egy vad legény korán s magtalan sorvad el,
egy orcátlan csibész csínyjein rajtaveszt.
A két szép Csun-mej és Ping asszony – osztályrésze
az volt, hogy betelt boldogság eleméssze.
Holdasszony s Meng Jü-lou ért meg csak békekészen
magas kort az erény méltó jutalmaképpen.
S e rege illata ezer ősz múltán sem enyészik.
S Aranylótusz, szegény! Különös sorsán szívünk vérzik.*

UTÓSZÓ

A Csin Ping Mej a klasszikus kínai irodalom egyik legkiválóbb regénye. A kínai cím három szótagja a kéjenc Hszi-men Csing három nagy szerelmének nevéből való: a Csin („arany”) szó Aranylótusz (Pan Csin-lien), a Ping („váza”) szó Ping vagy Váza asszony (Li Ping-er), a Mej („szilva”) szócska pedig Tavasziszilva szobalány (Csun-mej) nevéből. Ám a három szónak együtt is határozott jelentése van, mégpedig: „Arany vázában szilvavirágok” – amelynek érthetőbb változata a „Szép asszonyok egy gazdag házban”.

A nagy regény szerzőjének alakja legendák homályába vész. Egy XVII. századi feljegyzés csupán annyit mond róla, hogy a Csia-csing uralkodási periódus (1522-1566) egy „nagyon híres írástudója” volt. A műről az első méltatást Jüan Hung-tao (1568-1610) írta: egy még 1595 és 1600 között keletkezett művében a Csin Ping Mej-t művészi rang dolgában a páratlanul népszerű Vízparti történet (Suj hu csuan) mellé állította. Egy legenda szerint a regényt Vang Si-csen (1526-1590) írta, a mondott periódusnak e valóban „nagyon híres írástudója”, mégpedig családi ellenségéről, Jen Si-fanról, akinek el is küldte művét, ám gyilkos méreggel kenve be a könyv lapjait, úgyhogy ellensége, aki türelmetlen érdeklődésében ujját nyálazva lapozgatta a lebilincselő történetet, a könyv végére érve meg is halt a méregtől. Ilyenformán Hszi-men Csing alakja mögött voltaképpen a szerző ellensége, Jen Si-fan állana; s Vang Si-csen főképpen ellenségének magánéletét kitergetve állt volna bosszút apjáért, Vang Jüért, akit Jen Si-fan apja, Jen Szung, a hatalmas főminiszter öletett meg. E legendát azonban jóformán semmi sem támasztja alá, eltekintve attól az igen gyenge érvtől, hogy a Hszi-men családnév „Nyugati Kapu”-t jelent, Jen Si-fan másik neve, a Tung-lou pedig „Keleti Tornyt”, s hogy egy harmadik, gyermekkori neve pedig állítólag éppen Csing lett volna. Vannak, akik nem magát Vang Si-csent, hanem valamelyik tanítványát tartják a mű szerzőjének; ismét mások egy Tang Sun-cse nevű írástudóra gondolnak (1507-1560), a hatalmas Jen Szung egy másik ellenfelére. Arthur Waley „a szerzőjelöltek közül legerősebbnek” egy Hszü Vej nevű írástudót (1520-1593) tart, több népszerű színmű szerzőjét, aki az említett Jüan Hung-taóval, valamint Feng Meng-lunggal együtt a beszélt nyelvű és népi eredetű irodalom elismertetéséért küzdő írók és irodalmárok csoportjához tartozott. Waley legfontosabb – semmiképpen sem perdöntő – érve az, hogy a regény egyetlen fennmaradt, XVII. század

eleji kéziratát a Hszü család birtokolta. A Csin Ping Mej első európai fordítója, Franz Kuhn, még azt a gondolatot is felveti, nem volt-e nő a regény szerzője; egyes erotikus részletekben ugyanis asszonyi élményeket vél felfedezni. Megemlíthető még, hogy a műben föllelhető santungi tájszavak alapján kínai kutatók Santungból származó szerzőt keresnek.

Egyszóval: a mű szerzője teljesen ismeretlen. Annyi kétségtelen, hogy a könyv a XVI. század második felében keletkezett. Sokáig csak kéziratos formában létezett; első nyomtatott kiadására 1610 körül került sor Szucsouban, ez nem maradt fenn, csupán egy néhány évvel későbbi megújított kiadása, amelynek előszava 1617-től datálódik. Ez az előszó, melynek írója a Csang Csü-po álnév mögé rejtőzött, regényünket – a Jen Si-fanon állt családi bosszú legendájából kiindulva – mintegy az apáért elégtételt vevő „gyermeki kegyelet” megtestesülésének mutatja be. Mondanunk sem kell, hogy a Csin Ping Mej lapjain ugyancsak nehéz lenne fölfedezni a konfucianizmusnak ezeket az álszent „erényeit”. Valóságos erényei következtében a mű a XVII. század folyamán hatalmas népszerűsége tett szert; 1708-ban mandzsu nyelvre is lefordították, a legenda szerint Kang-hszi császár fivére. Valójában Kang-hszi császár bocsátotta ki 1687-ben az első olyan rendeletet, mely a buddhista és taoista máguskönyvekkel együtt betiltotta az „erkölcstelen” szerelmesregényeket is. A XVIII. században több rendelet tiltja be a Csin Ping Mej-t név szerint is, pornográfnek minősítve; közkedveltségének azonban mit sem ártanak a tilalmak.

Nagyon jól el tudjuk képzelni, milyen érdekes dolog lehetett – kevéssel a regény születése után – azon töprengeni, hogy vajon személy szerint kik rejlenek a többnyire kéjenc és korrupt szereplők mögött. Ám ilyen találgatásokra éppen a Csin Ping Mej esetében nincsen semmi szükség. Enélkül is világos, hogy regényünk a XVI. század második felének közállapotairól és erkölceiről szól, a XII. századi cselekmény formájában is. A cselekmény ideje: a Szung-dinasztia utolsó nagy császáranak, Huj-cungnak kora (1100-1126), ennek is második szakasza, az 1111-től kezdődő évek, valamint a főváros kényszerű délre helyezésének esztendeje: 1127. Irodalmáról és művészetéről, de főleg udvari pompájáról nevezetes korszak ez, afféle „ancien régime”, melynek élősdie virágzása már a bukás magvait érleli. Ki is tör a (Vízparti történet-ben elbeszélte) nagy felkelés, majd az északról szüntelenül támadó barbárok 1127-ben a dinasztiaát végleg a kínai délvidékre szorítják, és szégyenletes békére kényszerítik. A Csin Ping Mej

története nem véletlenül játszódik ebben a korban. Szerzője a maga korához, a XVI. század második feléhez hasonlóan ítélte a Szung-dinasztia uralkodásának ezt a szakaszát, történelmi szempontból sem kevés joggal, művészi és politikai tekintetben pedig nagyon is találóan. A XVI. század második felére az 1368 óta uralkodó Ming-dinasztia is régen túljutott már a virágkorán, s bár az elkerülhetetlen katasztrófa, a mandzsu hódítás, csak 1644-ben következik be, ezt a katasztrófát a Csin Ping Mej teljes joggal és nagy biztonsággal, a dolgok lényegére tapintva jósolja meg jóval előre. A Csin Ping Mej minden részletében és egészében is páratlanul hűséges művészi tükre a XVI. századi kínai közállapotoknak: e tekintetben egyetlen korabeli mű sem vetekedhet vele. Nem Jen Szung főminiszter és fia bűneiről van itt szó, hanem az egész társadalom rothadásáról.

Arról a társadalomról, amelynek a Csin Ping Mej realista ábrázolását nyújtja, ezúttal – éppen a mű realizmusa következtében – elegendő néhány megjegyzést tenni. Az egész társadalom megélhetésének, valamint mindenféle virágzásnak és pompának alapja a faluközösségi parasztság adózása. Az ipar döntő része a mandarinállam kezében van. A természetes gazdaság központjaiban, a körzeti fővárosokban emellett nagyarányú közvetítő kereskedelem fejlődik ki, valamint ennek és az állami vállalkozásoknak alárendelt formában bizonyos magánkiszipar és kiskereskedelem. A nagykereskedelemből hatalmas vagyonok halmozódnak fel, anélkül azonban, hogy a meggazdagodott kereskedők a kínai „ázsiai termelési mód” viszonyai között bármiféle ipari vállalkozásba fektethetnék a pénzüket. Önálló kereskedelmi tőke ez, amely természetes módon fonódik egybe az uzsorával, valamint a közönséges csalással és rablással. S minthogy mind a faluközösségi parasztságot háziiparának, mind a fővárosi nagy manufaktúráknak gazdája az állam, ez a teljesen élősdikereskedelem egyáltalán nem áll szemben a mandarinrendszerrel, hanem ellenkezőleg, társul vele a parasztságot terméktöbbletén való élőködésben, sőt állami hivatalok révén a további haszon szerzésének szinte korlátlan forrásaihoz jut. A virágzó kereskedelem a társadalom perifériáin és pórusaiban új elemeket is kifarjast: megjelenik a teljesen alárendelt jelentőségű (s a régi Kínában mindvégig annak maradó) feudális földmagántulajdon, itt-ott a kisparaszti földtulajdon, sőt a bérmunka is; ám mindez érintetlenül hagyja az egész gazdaság alapját, az önellátó faluközösségek rendszerét. A kereskedelmi és uzsoratóke számára egyszerűen nincs más út, mint összefonódni a mandarinizmussal, ez pedig – mint Marx megállapította – az egész

társadalom gazdasági züllésének és politikai romlottságának útja. S talán szükségtelen is hozzátennünk: a gazdaság és politika züllése a társadalmi-emberi viszonyok, valamint a köz- és magánerkölcsök romlásának, rothadásának alapja.

A fenti általános jellemzés nemcsak a XVI. századi kínai társadalomra illik, hanem a korábbi és későbbi évszázadok kínai társadalmára is, sőt jóformán valamennyi régi ázsiai kereskedővárosra. Hogy ennek a problematikának első nagyepikai ábrázolására éppen a XVI. században került sor Kínában, annak főképpen két oka van. Az egyik az, hogy az élősdikereskedelem következtében a kínai társadalom már nem először jut a – meglehetősen kilátástalan – válság állapotába; a Ming-dinasztiát megelőző valamennyi nagy dinasztia ehhez hasonló válsággal végezte uralmát (nem is szólva arról, hogy már az ókori filozófusok az élősdikereskedelemben fedezték fel a társadalmi bajok legfőbb gyökerét). Ez a dinasztiák bukásán, ismétlődő anarchián át haladó, mindig ugyanazon a gazdasági alapon megújuló kereskedelmi kapitalizmus (amelyből ipari kapitalizmus sohasem lesz) a XVI. századra méreteiben, mennyiségileg hatalmas, addig sohasem látott arányokat ölt, s természetesen élősdijellege is fokozottabban nyilvánul meg, mint előtte bármikor. A másik ok éppen a kereskedelmi fellendülés másik oldala: a pozitív oldal, azaz a városkultúra eladdig páratlan fellendülése. A kereskedővárosok tarka forgatagában lel viszonylag szilárd bázisra az az átfogó, elfogulatlan és kritikai szemlélet, amely nélkül regényünk sohasem születhetett volna meg. S a városi életben lel közönségre is a csírázó nagyepika: piacterek sokfelől jött sokasága hallgatja „alkalomról” alkalomra (huj = a „fejezet” neve a klasszikus kínai regényekben) a szövegkönyvek alapján mesélők, hivatásos mesemondók és előadók hosszú nyúló történeteit. A már évszázadok óta kedvelt városi mesélés és hivatásos szövegkönyvírás gyakorlatából a XVI. században emelkednek ki az első kínai regények.

A Csin Ping Mej regényszerű előzményeihez kell sorolnunk mindenekelőtt A három királyság című történelmi tárgyú nagy elbeszélést. Valójában meglehetősen laza szerkezetű mondaciklus ez, amely próza formája ellenére sincs nagyon távol a naiv hősepikától, míg az igazi regénytől még messze marad. Előzménynek tekinthetjük a híres Vizparti történet-et is (amely Csongor Barnabás kitűnő fordításában csorbítatlanul elérhető a magyar olvasó számára). Ez a mű már kétségtelenül közelebb áll a regényhez,

mégpedig annak pikareszk formájához. Ám a Vízparti történet-nek nem egyetlen hőse van, mint az európai pikareszk regénynek, aki maga csavarogná végig a társadalom különböző rétegeit, hanem sok-sok hőse, akik származásuk és sorsuk különféleségével járulnak hozzá egy teljesebb társadalmi körkép felvázolásához.

Ám a társadalmi körképet egységessé még csak azáltal sikerül tenni, hogy a hősök mind együvé kerülnek, valamennyien a Liang-san hegyek „rablói” közé állnak; kompozíciós egység a Vízparti történet-ben még nincs, s ezt nem pótolja a rendkívül ügyes meseszövés sem. Végül bizonyos szempontból előzménynek kell mondanunk Vu Cseng-en Nyugati utazás című „regényét” (mely csak nagyon kevéssel íródhatott a Csin Ping Mej előtt), mert tartalmi szempontból buddhista és taoista mesék, mítoszok, legendák artistikus füzére csupán.

A Csin Ping Mej alapötlete, Vu Ta meggyilkolásának és Vu Szung bosszújának témája, a Vízparti történet-ből származik. Ám a Csin Ping Mej szerzője felfedezte a témában az igazi regény lehetőségeit, s ami epizód volt, abból a kínai irodalom első valóban realista regénye lett. Az eddig csupán meseszerűen felvázolt alakok helyett most találkozunk első ízben jól egyénített és sokoldalúan jellemzett figurákkal. (Európai értelemben vett „bonyolult” jellemeket természetesen nem várhatunk, hiszen az egyéniség kibontakozásának a kínai valóságban is határt szabtak a társadalmi feltételek, még a legnagyobb válságkorszakokban és a városi élet körülményei között is.) Kétségtelen, hogy Hszi-men Csing, Aranylótusz, Holdasszony, Csun-mej, a fiatal Csen és mások a kínai körülményekhez mérten igen sokoldalúan jellemzett alakok, különös jellemeik, egymástól jól megkülönböztethetők. Még bizonyos hierarchiájukat is meg lehetne állapítani; Hszi-men Csing és Aranylótusz például joggal tekinthető a regény két középponti alakjának. A jól megformált jellemeik és a jellemkompozíció emeli a Csin Ping Mej-t valamennyi előzménye fölé, s teszi a XVI. század legkiválóbb regényévé. E tekintetben később is csak Cao Hszüecsing és Kao O A vörös szoba álma című regénye szárnyalhatja túl csaknem kétszáz évvel később. S ennek alapján jelölhetjük meg a Csin Ping Mej helyét a kínai regényirodalom történetében: regényünk a XVI. századig kifejlődött mondai, pikareszk és mesei jellegű elbeszélésfüzérek után igen nagy lépés az igazi regény felé s A vörös szoba álma jellemábrázoló és komponáló művészetének legfontosabb irodalmi előzménye.

Az ábrázolás egyik legfőbb sajátossága regényünkben, hogy a szerző a legcéltudatosabb módon törekszik az alakok közéletének és magánéletének – párhuzamos és mégis egységes – ábrázolására. A teljesen korrupst és lezüllött közélet eseményeivel párhuzamosan, azokkal mégis a legteljesebb egységben elevenedik meg előttünk ennek a „gazdag háznak” kiüresedett, céltalan, helyenként elállatiasodott belső élete. A szerző rendkívüli erővel mutatja meg, hogy immár sem a közéletnek, sem a magánéletnek nem adhat semmi tartást a hagyományos ünnepek, szertartások, udvariassági rítusok megannyi előírása sem; hogy mindez pusztán külsőség, amely az alantas érdekek első ösztönzésére nyomtalanul lefoszlik az emberekről. A Csin Ping Mej-nek minden időben voltak s alighanem vannak is olvasói, akiket elsősorban Hszi-men Csing és a „szép asszonyok” magánélete érdekelt annak igen részletes és érzékletes ábrázolása miatt. Másrészt a XVII. század végén, Kang-hszi császár említett rendeletével kezdődött hivatalos elutasítások sora úgy véli, hogy a Csin Ping Mej egyszerűen pornográf regény. Van kínai irodalomtörténész, aki sajnálkozásával fejezi ki afölött, hogy ezt az egyébként kiváló regényt át- meg átszövik a pornográf részletek. Sőt az utóbbi időben olyan véleményt is papírra vetettek, hogy a közélet ábrázolása nem realista, hanem kiagyalt, a regény szerzője – elszórt bölcselkedéseiből ítélve – reakciós volt, s ha a mű mégis tanulsággal szolgál a korról, az a szerző szándékai ellenére történik. E nézetek közül eggyel sem lehet egyetérteni. Valamennyinek közös hibája, hogy nem ismeri fel: Hszi-men Csing „gazdag házának” közéleti szereplését és belső életét csak ilyen tökéletes egységben lehetett művészileg sikeresen, realista módon ábrázolni, s hogy éppen ebben rejlik a regény művészi erejének legfőbb biztosítéka. Ami pedig az ismeretlen szerző szellemi arcát illeti, bőségesen hivatkozhatnánk olyan megnyilatkozásaira, amelyek kora élvonalában álló, fölényes, felvilágosult szelleméről tanúskodnak.

Legfeljebb azt a kérdést lehetne felvetni, vajon szükséges volt-e az élősdiség magánéleti oldalát éppen a szerelmi élet ecsetelésével ábrázolni. Nem lett volna-e irodalomhoz méltóbb a magánélet más mozzanataihoz fordulni? Nos, a kérdés felvethető ugyan, de a kor történelmi tényei másról vallanak. A kínai elbeszélés történetéről írott művében már Lu Hszin felhívta a figyelmet arra, hogy a XV. és XVI. században mennyire nyílt, sőt divatos dolog volt a „szerelem művészetével” való foglalkozás. Lu Hszin említ eseteket, amikor egyesek magas állásokhoz jutottak azáltal, hogy hatásos nemi izgatószerkeket ajánlottak fel hivatali feletteseiknek vagy a császárnak.

Tudjuk, hogy ebben a korban virágzott egy valóban pornográf „irodalom” is, amelynek termékei azonban nagyrészt elvesztek. De mindenekelőtt maga a Csin Ping Mej győzhet meg bennünket arról, hogy ebben a korban a szerelmi, helyesebben nemi élet jóformán nem ismert korlátokat. S gondoljunk csak a dolgok mélyére: az élősdiségnek ebben a céltalan és üres világában, a züllött társadalomnak ebben az „aranyvázájában” vajon miféle „magánélet” létezhetne még? Hisz ennek a kereskedői gazdagságnak nincs más célja, mint maga a gazdagság. Vagy a gazdagságot részeire bontva: az evés és ivás, szórakozás, öltözködés, szeretkezés – megannyi közvetlen, többnyire testi szükséglet bőséges kielégítése. Az emberek szellemi szükségletei ebben a világban elenyészőek, hiszen miféle nagy cél felé fordulhatna a szellem? Az ivás és az erotika, sőt a nemi perverzitás az élősdiségnek ebben a „vázájában” egyáltalán nem véletlenül kerül a „magánélet” központjába; ellenkezőleg, mi sem jellemzi jobban ennek az „aranyéletnek” a céltalanságát, mint a testi élvezeteknek az eluralkodása. Hogy a nyílt és törvényes prostitúciónak milyen nagy a szerepe a pénz körül forgó városi életben, az elsősorban nem etikai kérdés, s úgy gondoljuk, nem is szorul magyarázatra.

Az ázsiai kereskedővárosokat az európai olvasó elsősorban az Ezeregyéjszaka vagy Naszreddin Hodzsa szemüvegén át, a népmesék fénytörésén keresztül ismerte meg. A mesék – noha természetesen tartalmazzák – műfaji okokból nem hozzák élményközelbe a keleti világ kilátalanságát. A „mesés” Kelet valóságáról a legigazabban a realista nagyepika szólhat, s kevés mű teszi ezt leplezetlenebbül, mint a Csin Ping Mej.

Tőkei Ferenc